ل اولور مثلا مُژدگان وخواجگان لفظلرینك مفردلری مُژدَه وخواجه
نوها وكاسها لفظلرینك مفردلری میوه وكاسه لفظلرندن
عبارتدر

تنبیه اول

كلمه‌نك آخرنده واقع اولان های هوز حرفی حرف صحیح اولمغله تلفظ
اع اولنمسی ایجاب ایدوب دیكر بعض كلماتك آخرنده دخی واقع اولبجه حرف
ورحرف توجیه اولمغله بالكسر ماقبلنده واقع اولان حرفك
وحیتنه دلالت ایدر مذكور ایكی نوع های هوزك بربرندن تفریقی ضمننده
ظ واسماع اولنان نوعك فوقنه برصغیر ه اشارتی وضع اولنوب
توجیهك بالاسنه اصلا برنوع اشارت ترسیم اولنمامشدر مثلا
اه وتوجیه وجاه وشاه لفظلرنده اولان ها حرفی حرف صحیح
واستاده وپراكنده وزمانه لفظلرنده حرف توجیهدر

تنبیه ثانی

بوكتابده كاف عربیه ایله كاف فارسیه بینی تفریق ضمننده كاف
یه نك شكلی اصلا تغییر اولنیوب كاف فارسیه نك كشیده‌سی
رتسیم اولنمشدر مثلا كاهن لفظنده واقع كاف حرفی كاف
عربیه اولوب گاه لفظنده كائن اولان كاف حرفی كاف فارسیه‌در

علاوه

بو لغات عثمانیه‌نك نسخهٔ اصلیه‌سی ارانیلان شیلرك غایت سرعتله
سهولتله بولنه بیلمسی ضمننده بركوزل ومنتظم قاعده اوزره ترتیب
لنمش وحقا كه استفادهٔ عمومیته‌یی مؤدی اولمش ایسه ده
نات عربیه نك وفارسیه نك كمال وسعتی حسبیله كافه‌سنی احاطه‌یه
كتاب غیر متحمل اولدیغندن ارانیلان شیلر جمله‌سی بولنه مامقده اولسیله
تاج علاوه كورندیكنه وممكن مرتبه اكمالی خصوصنه هر طرفدن اظهار
زو اولنمقده بولندیغنه مبنی عبارات عثمانیه ارا‌سنده ومتداول
لان كتب عربیه وفارسیه‌ده الك زیاده مستعمل وبیلنمسی الزم بولنان
تلردن نسخهٔ اصلیه‌نك همان ثلثی مقداری لغت انتخاب ایله‌ینه بوكتابك
قاعدهٔ اساسیه‌سنه توفیقا هر بر بابك آخرینه علاوه وتذییل
اولنمشدر .

اعلان

چوقدنبرو لغت عثمانیه نك طبع وتحریرنده دقت اولنموب بك چوق غلط وسهولر واقع اولدیغندن وبو ایسه جائز کوریلمدیکندن بو دفعه مهما امکن تصحیحنه سعی وغیرت اولنوب والفاظ عربیه ایله الفاظ فارسیه نك بیننی تفریق مطالعه سیله الفاظ عربیه همان نهالی اوزره ترك اولنوب الفاظ فارسیه نك باشنده بر (ف) حرفی وضع اولنمغله تفریق اولنمشدر والفاظ ترکیه نك اطرافنه برقوس یازلمشدر

لغت تتبع ایدنلره زیاده موجب سهولت اولمق مطالعه سیله هرصحیفه نك صاغ وصول طرفلرنده کائن ستونلرك حاوی اولدیغی لغتلرك برنجی وایکنجی حرفلری صحیفه لرك بالای یمین ویسارلرنده کوسترلدیکی کبی اشبو حرفلر قنغی لغتلرده تبدیل اولنور ایسه اول لغتك حذاسنده اوله رق خارج صحیفه یه اشارت ایدلمش وستونلرك نهایتیله تصادف ایدن لغتلر دخی هرستونك بالاسنده کوسترلمشدر

تمت

کتبه حسین رمزی عفی عنهما ونیین مکتب فنون طبیهٔ ملکیهٔ شاهانه

سنه ۱۲۹٤

فی ۱۰

فهرست الجلد الاول

علاوه‌لی منتخبات لغات عثمانیه

منتخبات
لغات عثمانیه
مجلد الاول
سنه ۱۲۹۸

فی ۷ شوال

من جملهٔ محاسن عصر الحمیدیه

حمزه حلمی
غفرله

ا — اشبو الف تسميه اولنان حرف ترتيب حروف عثمانيه ده حرف اول اولوب نوع وحسابه دائر كتب ورسائل سائره ده واحده دلالت ايدر

أَبْ — بابا: پدر: والد

آبْ (ف) — صو: ماء لطافت كوزللك رونق: جلا: قدر اعتبار عرض ناموس وقار: كسكينلك حدت شراب: باده: خمر: يغمور: مطر: باران

أُبْ

أَبَاء — ابلر: بابالر: پدرلر: والدلر

أَبَا — بابا: پدر: والد

إِبَاء — نفرت ايتمك اكرنمك تكسنمك

إِبَانَه — كيجه لمك كيجه قالمق كيجه كچورمك

إِبَاحَه — مباح وحلال قيلمق اذن ورخصت ويرمك

آبَاد — ابدلر توكنمز زمانلر

أَبَاذ — معمور اولان محل مكان جا

آبَاذَان — معمور اولان محل وسكنه سى چوق اولان

آبَادَانى — ابادانلق معمورلق

آبَادى — برنوع اعلا يازى كاغدى

أَبَاز — بثرلر قبولر جاهلر

أَبَاز — ايكنه جى ايكنه بازركانى

أَبَارِيق — ابريقلر: صو ابريقلرى

أَبَازِير — ابرازلر: بهارات

أَبَاطِيلَه — باطل وبى اساس اولان نسنه

أَبَاطِيل — بمعناه

أَبَالِسَه — ابليسلر: شيطانلر

أَبَاقَه — قول بلا سبب افندسندن فرار

أَبَالِيس — ابليسلر: شيطانلر

اَبْنَابَه — باغجوان قوغه سى

اِبْتِحَاث — بحث ومباحثه ايتمك

اِبْتِدَاء — بدأ ايتمك: باشلمق: باشلمق

باش بيتك مصرع ثانيسندن برنجى اولان نفعله

ابتناءً اولا ؛ اول امرده

ابتدار مبادرت ؛ مباشرت ايتمك

ابتداع يكى نسنه پيدا ايتمك ايجاد ايتمك

ابتر خير ونفع ؛ وحسن ذكردن منقطع اولان

ابتذال برنسنه يى دائما قوللانمق ونسنه دائما قوللانمق

ابتسام تبسم ايتمك خفيف كولمك

ابتلاء مبتلا اولمق كرفتار اولمق برنسنه يه دوشكون اولوب سومك

ابتلال اصلانمق ياش اولمق

ابتداء تأسيس ؛ بنا قيلمق

ابتناءً بناء مبنى ومبتنى ولهرق

ابتهاج شادمان وفرحناك ومسرور

ابتهال تضرع ؛ ونيازايتمك

ابتياع مبايعه ايتمك صاتون المق

ابجال تبجيل وتعظيم وتشريف ايتمك

ابحاث بحثله بيانلر

ابحار بحرلر ؛ دكزلر ؛ دريالر

ابخار بخارلر بوغيلر ؛ دومانلر

ابخل زياده بخيل وطمعكار اولان

ابد صوكى اولميان زمان

ابدالله الله تعالى دائم ومؤبد ايلسون معناسنده دعادر

اِبداء وجوده كتورمك اظهار ايتمك

الى الابد ؛ دائما

ابدا

ابدار ياش رطوبتلو صولو اولان تازه تر اولان ؛ لطيف اولان جلالو اولان ؛ كسكين اولان

ابداع ايجاد ايتمك يكى شى چيقارمق دنيا وظيفه سندن اولميان دروريز

ابدال تبديل ؛ وتحويل ؛ وتغير ايتمك

ابدال بدنلر ؛ جسملر وجودلر تنلر

ابدان

ابدان صوقابى ؛ وسدك قاوغى يعنى مثانه دينلن آلت داخليه ف

ابدست نمازقلمزدن مقدم فرائض ف اسلاميه اوزره صو واسطه سيله تطهير اعضاى بدن ايچون اجرا اولنان غسل

ابداع زياده بديع ؛ وخوب وكوزل ورعنا اولان

ابدى ابده منسوب ودائم وجاويد ولايزال اولان

ابديت دائملك ؛ زوالسزلق اسمدات

ابر بلوت ؛ سحاب

ابر زياده صادق وديندار اولان

ابراء دردومصيبتدن ازاد ايتمك وقورتارمق وبرى الذمت قلمق

ابراج برجلر ؛ قله لر ؛ قلعه برجلرى

ابراد صوغتمق حرارتنى ازاله ايتمك

ابرار صادق وديندار اولان ادملر

إبرار — برينك يمينني تصديق ايدوب راست وصادق عد ايمك

إبراز — اظهار ايمك ؛ كوسترمك ميدانه قويمق

إبرام — ثقلت ويره رك ملول ايدوب اوصاندرمق ؛ متين ومحكم واستوار قيلمق

إبره — ايكنه دنيلان دكيش آلتى كه سوزدن دخى دنيلور وقبله نماده اولان مقناطيسلو عقرب

أبرد — زياده صوغوق ؛ زياده بارد اولان

آبرش — خرده خرده آلاجه بنكلو آت ؛ ياخود باركير

إبريشم — خريردن مصنوع برنوع ايپلك

آبرص — علت سببندن ناشى وجودينك اوته بروسنده بياض لكه تحدث ايمش اولان

و آبرو — يوزاقلغى عرض ؛ نام ؛ ناموس

و أبرو — كوز قاشى حاجب عين

ه آبروان — ابرولر ؛ قاشلر

ه آبروى صنم — قان قرودان اوتى

آبريز — خالص آلتون ؛ زر خالص

إبريز — بمعناه ايضاً

ف إبريشيم — ايپكدن عبارت برنوع ايپلك

أبريشم — بمعناه

إبريق — اوزون اغزلو اولان صوقابى

آبريز — ابريز تجره حوايجى دنيلان

فوقوت ولذتلو نسنه لر ؛ بهارات

ابنوار — صويوزنده سابح اولوب يوزر اولان ؛ وصويوزنده اولان حبابه ؛ قبارجق

إبشار — مژده ويرمك تبشير ايمك مسرور ؛ وفرحناك اولمق

آبشار — صوينك شارلديسى

إبطال — بوش ؛ وباطل ؛ وبيهوده قيلمق

أبطال — بطللر جسور وبهادر آدم

أبعاد — بعدلر ؛ بويلر ؛ اوزاقلر

إبعاد — اوزاغه سورمك ؛ اوزاغه قومق

أبعد — زياده بعيد ؛ زياده اوزاق اولان

أبغض — بغض وعداوتى زياده شديد اولان

أبق — افنديسندن بلاسبب فرار ايدن

إبقا — دائم ؛ وباقى قيلمق ؛ وعزل ايميوب منصبده براقمق

إبكاء — اغلاتمق كريان ؛ واشكريز قيلمق

أبكار — بكرلر ؛ قز اوغلان قزلر

أبكم — دلسز اولان تكلمه مقتدر اولميان

آبكون — صورنكنده يعنى مائى اولان

آبكونه — بمعناه ايضاً

آبكير — صو بركمش كول

آبكينه — آيينه ؛ قرات وقدح جام پياله ؛ شيشه ؛ صراحى شراب ؛ باده ؛ الماس ؛ بللور جام

إبلاغ — واردرمق ايرشدرمك وتكميل ايمك

أبلغ — حد كماله زياده يقين اولان

وزياده فصيح وبليغ اولان

ابله	بوداله عقلسز احمق اولان
ابلكه	سولجر تعبير اولنان كوجك جبان
ابلهانه	بوداليه لايق براشق اولان
ابلهى	بوداللق عقلسزلق احمقلق
ابلهيه	بودخي
ابليس	شيطان لعين لئيم
ابن	اوغل: ولد: زاده: فرزند
ابناء	ابنلر: اوغللر ولدلر فرزندلر
ابنوس	معلوم بر نوع سرت سياه اغاج
ابنيه	بنالر: ياپيلر
ابو	بابا: پدر: والد
ابواء	ابولر: بابالر: پدرلر: والدلر
ابواب	بابلر: قپولر: كتاب قسملر
ابواك	بوللر: سدكلر: جيشلر
ابوبه	بابلر: قپولر درلر: ابواب
ابوة	بابالق كيفيتي: بابا اولمق
ابود	ابدلر: نهايتسز وقتلر
ابهاج	شاد وخندان مسرور قيلمق
ابهام	شبهه لو مشكوك قيلمق
ابهة	عظمت مهابت بهجت وجاهت
ابى	بابام: پدرم: والدم
ابيات	بيتلر: شعرلك مصروع جفتلرى
ابيار	صولايجى: صوو يريجى
ابيارى	صولايجلق: صولامق
ابيد	دائم زوالسز: ابدى اولان
ابيض	بياض: اق: سفيد

اتا	بابا: پدر: والد	
اتابك	بك: تاتار اوبه باشيسى ودولت عباسيه زماننده صدر دولت مقامنده اولان سركرده اتراك	
اتباع	خدمتكارلر: تابعلر	
اتباع	تابع اولمق: امتثال ايتمك	
اتحاد	برلشمك برلك اوزره عامل اولمق	
اتحاف	اعطا ايتمك ويرمك هديه ايتمك	
اتخاذ	ايدنمك المق پيدا ايتمك	
اتراب	تربلر: ارقه داشلر اقران وهمسال اولانلر	
اتراك	تركلر: تركستان اهاليسى	
اتراك	ترك ايتمك: براقمق: فراغت ايتمك	
اتربه	ترابلر: طپراقلر	
اتساع	كنشلك واچقلق كسب ايتمك	
اتساق	نظام وانتظام بولمق منتظم اولمق	
آتش	عنصر: نار: اود: ارز	ف
آتشبان	آتش ياقيجى اولان	ف
آتشخانه	آتش پرستلرك عبادتخانه سى	ف
آتشدان	اوجاق: منقال: كانون	ف
آتشكاه	آتش پرستلرك عبادتخانه سى	ف
آتشكده	بمعناه ايضا	ف
آتشناك	قيز آتشلو اولان	ف
آتشى	زبانى: اهل جهنم	ف
آتشيان	آتشيلر: زبانيلر	ف
آتشين	قيرغين آتشلو وقرمزى احمر اولان	

اِتِّصاف صفت صاحبی اولمق
اِتِّصال بتشمك وبتشك اولمق
اِتِّضاح روشن وعیان اولمق واضح اولمق
اِتِّضاع تواضع عدم تکبر تضرع
اِتِّطان برمسکنته یرلشمك
اِتعاب یورمق تعجیز ایتمك صقندیه وبرمك
اِتعاد سوزالمق وعدالمق وعدلشمك
اِتعاس اولدرمق اهلاك واعدام ایتمك
اِتعاظ وعظ ونصیحت دکلمك
اِتفاق اتحاد موافقت ایتمك برلکده واقع عامل اولمق
اِتفاقا من غیر تدبیر مامول اولمامق
اِتفاقات من غیر تدبیر واقع اولان
اِتفاقیه ف کندوسی اوزرنیه اتفاق واقع اولان اتفاق وقضادن نشأت ایدن
اِتقاء تقوا الله تعالیدن قورقمق وصاقنوب چکینمك
اِتقان شبهه سز بلمك یقینا بلمك
اَتقیاء متقیلر الله تعالیدن قورقانلر
اِتکساء طیانمق سوکنوب طیانمق طیاغه طیانمق
اِتکال توکل ایتمك کونمك متوکل اولمق
اِتلاد خانه زاده اولان قول وجاریه ودواب قسمی

اِتلاف تلف وتضییع ایتمك یاك ایتمك
اَتَمّ زیاده تمام اولان زیاده قصورسز اولان
اِتمام تماملامق اکمال ایتمك تکمیل ایتمك
اِتهام آدمه تهمت القا ایتمك
اِتهام بودخی
آتی کلهجك اولان نصکره واقع اولان
اِتیان وصول وورود: واصل اولمق وارد اولمق وایراد ایتمك ذکر واثبات وتقریر ایتمك
اِتبانه کذلك
آتشبا زند وپازند لغتنده اوق وتیر معناسنه
اَترار قادین طورلغی دنیلان نبات
اُترج اغاج قاونی تعبیر اولنان میوه
اَتش اوزن طلوتوشدوره جق شیشه دیور
اَتشی پارسی یعنی قره دنیلان مجوف جاندار وفرنکی علتیدر
اَتش بجان غم وغصه وحرقت عشق ومحنت معناسنه در
اَتش بهار قرمزی کل وبهارك طراوت ورونقندن کنایه در
اَتش بی باد شراب وظلم وتعدی
اَتشتر باده لعل پرور ولب محبوب نازکتر

إثابة: اجر وجزا ومثوبه ویرمك

أثاث: خانه متاعی خانه لوازمی

آثار: اثرلر نشانه لر وعمومی بركذار اولان نسنه لر كتابلر وتاریخ وسیر كتابلری

أثئار: ثارلر انتقاملر اوجلر

إثارة: توز یعنی غبار قالدرمق توز

أثالة: اولولق عظمت كارلك

أثام: اثملر جنحه لر قباحتلر كناهلر

إثبات: ثابت ومحكم قیلمق باقی وپایدار قیلمق اعتراف اقرار تصدیق ایتمك ودلیل ایراد ایله بر قولك صحتی كوسترمك وقولك صحتی كوسترمسی اولان دلیل وبرهان وشاهد

أثر: بر سببدن نشانات ایدن نسنه وفعلی عمل تاریخ وقایع كتاب سیر كتابی وعموم بر كنار طوتله جق نسنه ونشان

آثر طراز: تاریخ نویس مورخ وقایع نویس

أثقال: ثقللر ثقلتلر یوكلر اغرلقلر

أثقل: زیاده ثقیل زیاده اغر اولان

آثم: كناه وقباحت صاحبی اولان كناهكار قباحتلو اولان

آثم: كناه صوچ جنحه

أثمار: ثمرلر میوه لر اصلا محصولات

أثمن: زیاده قیمتلو ثمنی زیاده اولان

أثناء: وقت زمان هنكام

إثناء: مدح ایتمك ثنا ایتمك ستایش ایتمك

اثنان: ایكی عددی دو

اثنا عشر: اون ایكی عددی دوزاده

اثنین: ایكی عددی دو

یوم الاثنین: بازار ایرتسی كونی دوشنبه

اثنینیة: ایكیدن عبارت اولمق

أثنیة: ثنالر مدحلر ستایشلر

أثواب: ثوبلر ثیابلر البسه لباسلر جامه لر روبالر

إثئار: ثار اوج وانتقام المق

أثیر: حكماء متقدمیندن بر فرقه نك قولی وزره كره نار ایله سما بیننده واقع بر نوع جسم لطیف سیال

آثیم: كناه وقباحت صاحبی كناهكار قباحتلو اولان

اثغار: چوجوق دیشلرینی دوشرمك وچوجوغك دیشلرینی بیتمك

إثغار: بودخی

إثفار: اكره وپالانه قوسقون ویالدم باغلمق

أثقاب: ثقبلر دلكلر

إثقاب: بر شیء دلمك

أثلاث: ثلثلر اوچده برلر

أثمان: ثمنلر سكزده برلر

أثجر: قالین كنیش اولمق

اثر: بر كیسه نك ایاغی باصدیغی یره

أثفار: ثفرلر یعنی قجب برلر

اِجابَتْ سائلك سؤالنه جواب ويرمك ويرينلك نياريني قبول ايتمك
اِجادَتْ ايو قيلمق ؛ ايو ايشلمك
آجارْ اجرلر ؛ مكافاتلر ؛ مثوبه‌لر
اِجارَةْ وقفه ويريلان كرا ؛ وعمليه ويريلان اجرت
اِجازَةْ جواز ؛ اذن ؛ رخصت
آجالْ اجللر ؛ غايتلر ؛ وقتلر ؛ مدتلر
اِجالَةْ دوندرمك جولان ايتدرمك
آجامْ اجمه‌لر ؛ صيق اورمانلر
اِجامْ بمعناه ايضا
آجامِرْ جمره‌لر ؛ طائفه‌لر انسان طاقملری
آجانِبْ اجنبيلر ؛ يبانجيلر ؛ مسافرلر
اِجْبارْ زور ايتمك ؛ جبر ايتمك
آجْبالْ جبللر ؛ طاغلر ؛ كوهلر
اِجْتِباءْ سچمك انتخاب اختيار ايتمك
اِجْتِراءْ جرئت ؛ وجسارت ايتمك
اِجْتِراحْ كسب ايتمك قزانمق وياره‌لنمك
اِجْتِرارْ چكاوب اوزاموق ؛ وكولمك
اِجْتِرامْ جرم ؛ قباحت ؛ وكناه اشلمك
اِجْتِساسْ تجسس وتفحص ايتمك
اِجْتِماعْ برلشمك ؛ طوپلنمق برارايه كلمك
اِجْتِناءْ ديروب دوشرمك طوپلامق
اِجْتِنابْ صاقنمق چكنمك احتراز ايتمك

اِجْتِناحْ نمازده ايكی الی يره قيوب ايكی ديزی يردن قالديره رق يالكز ايكی ال ايله ايكی اياق اوزره اولمق
اِجْتِوازْ جوار ؛ قرب ؛ قومشو اولمق
اِجْتِهادْ چالشوب صرف مقدور ايتمك وكلام قديم الله احاديث نبويه‌نك مآل شريفلرينه كسب وقوف له مذهب صحيح احداثنه سعی ايتمك
اِجْتِهارْ آشكارلق ؛ اشكار كورنمك
اِجْتِهالْ دونوب طولاشمق جولان ايتمك
اِجْحافْ ظلم وغدر ؛ وتعدی ايتمك
اَجْداثْ جدثلر ؛ مزارلر ؛ قبرلر
اَجْدادْ جدلر ؛ بابانك بابالری
اَجْذالْ جذللر ؛ اصللر ؛ كوكلر ؛ تملر
اِجْذالْ مسرور ؛ وفرح ؛ وشاد قيلمق ؛ سوندرمك
اِجْذامْ كسمك ؛ قطع ايتمك ؛ عزم نيت ؛ تصميم ايتمك
اَجْذَمْ الی كسلمش ؛ مقطوع اليد اولان
آجِرْ مقابله ؛ جزا ؛ مكافات ؛ مثوبت
اِجْراءْ جاری قيلمق ؛ وباقمق حصوله وفعله كتورمك
اَجْراحْ جرحلر ؛ ياره‌لر ؛ زخملر
اِجْرازْ مهلت وامهال ويرمك ؛ مدت وضم اوقات ايتمك
اَجْرازْ جرزلر ؛ طپوزلر ؛ كورزلر
اَجْراسْ جرسلر ؛ چنقراقلر

اَجْرَامْ جرملر، جسملر، وجودلر وسبعهٔ سیاره
اُجْرَة امکه مقابل ویریلان اجره وامثالی
اَجْرَدْ تویسز اولان، صاحبی صقالی اولمیان
اَجْزَاءْ جزلر، پارچه، ترکیبه داخل اولان نسنه لر
اِجْزَالْ سخاوت، مروت ایتمک
اَجْزَمْ بورنی کسلمش اولان مقطوع الانف اولان
اَجْسَادْ جسدلر، وجودلر، تنلر
اَجْسَامْ جسملر، ابعاد ثلثه یی حاوی اولان نسنه لر
اَجْسَمْ تناور، بیوک وجودلو اولان
اِجْفَارْ ترک معتاد ایتمک
اُجْفَانْ جفنلر، کریکلر، قرپکان
آجِلْ وعده ربط وتاخیر اولان
اَجْلْ سبب، علت، جهت
اَجَلْ وقت موعودک نهایتی وعمرک نهایتی، ومدت
اَجَلّ زیاده جلیل، وبزرک اولان
اِجْلاَءْ نفی ایتمک سورکونه کوندرمک
آجِلاً وعده مستقبله یه منسوب ومتعلق اولمق
اَجِلاَّءْ زیاده جلی واشکار روشن اولنلر
اَجْلاَدْ جلدلر، دریلر، وکتابلر
اِجْلاَسْ اوطورمق، جلوس ایتدرمک

اَجْلاَفْ جلفلر، اراذل ناس
اِجْلاَلْ اولولق، عظمت، مهابت، تعظیم وتکریم ایتمک
اَجِلَّة جلیلر، اولولر، عظمت صاحبلری
اَجْلاَءْ زیاده مجلی وزیاده پارلق اولان
اَجْمَادْ جمدلر، قلعه لر، حصارلر
اِجْمَاعْ جمع ایتمک طویله مقصد واتفاق ایتمک؛ واصحاب کرین حضرتلرینک اتفاقلری اوزره عقائد حکمنه داخل اولمش امور دینیه نک هیئت مجتمعه سی
اَجْمَالْ جمللر، دوه لر، اشترلر
اِجْمَالْ قصالتمق، اختصار ایتمک
اِجْمَالاً علی طریق الاجمال تفصیل اولنمیه رق
اِجْمَالِی قصه مختصر تفصیل اولنمیان
اَجْمَلْ زیاده جمیل، زیاده کوزل، زیاده خوب اولان
اَجَمَة وحشی حیوان، باغی اولان صیق اورمان
اَجْنَابْ جنبلر، طرفلر، یانلر، یهلولر
اَجْنَادْ جندلر، اوردو، عساکر فرقه لری
اَجْنَاسْ جنسلر، درلولر، نوعلر، کونه لر
اِجْنَانْ تجن ایتدرمک، دلو ایتمک
اَجْنَبِی یبانجی، مسافر طشره لو اولان
اَجْنَبِیَّه یبانجلق، طشره لق
اَجِنَّة جنیلر، انالری قرننده اولان جوجقلر

اَجْنِحَه — جناحلر: قنادلر: بللر

اَجِنّی — جن: جان طائفه‌سندن بر فرد

آجْوَد — جوادلر سخیار سخاوت صاحبلری

آجْوَار — جار: قوکشولر: همجوارلر

آجْوَاز — جوزلر: اورته‌لر: وسطلر

آجْوَام — جاملر: قدحلر: پیاله‌لر

اَجْوَب — احسن: وانسب اولان

اَجْوِبَه — جوابلر: یاسخلر

آجْوَد — زیاده ایو: وخوب اولان

اُجُور — اجرلر: مکافاتلر: ثوابلر

اَجْوَف — ایچی قوف: وبوش اولان وعین الفعلی واو: یاخود یا حرفندن عبارت اولان

اِجْهَاد — اقدام وغیرت ایتمك رنج ومشقت چکمك

اِجْهَار — صوتنی اشتدیره‌رك سویلمك

اَجْهِزَه — کلین جهازلری کابینلر

اَجْهَل — زیاده جاهل اولان

اَجْیَاد — جیدلر: بوینلر

اَجْیَاف — جیفه‌لر: لاشه‌لر

اِجْیَال — جیللر: طائفه‌لر: قوملر

اَجِیر — اجره وعلوفه‌یه مقابل خدمت ایدیجی اولان

آجِل — ایشنی صکره‌یه براقیجی وصکره‌یه قالمش اولان

اِجْتِسَار — جسارت ایتمك یورکلنمك

اِجْتِفَاء — جفا وهجر ایتمك

اَحَابِش — حبشلر: حبش مملکتك اهالیسی

اَحَاجِی — حجولر: معمالر: بلمجه‌لر

آحَاد — احدلر: واحدلر: برلر: بكلر

اُحَاد اُحَاد — برر: برر: یکایك

اَحَادِیث — حدیثلر پیغمبر علیه السلام حضرتلرینك اقوال وافعال وصفاتنی ناقل اولان کلاملر

اَحَاسِن — احسن وییکتر اولان

اِحَاطَه — احاطه ایتمك ایچنه الموق طوتموق الموق

اِحَاکَه — تأثیر ایتمك وکسمك

اِحَالَه — بشقه رؤیت: وحکم اولنموق ایچون سپارش ایلمك حواله ایلمك

اِحَانَت — اولدرمك هلاك ایتمك

اَحَبّ — زیاده محبوب وسوکلو اولان

اَحُبَّاء — حبالر: پادشاهك همنشین وندیم: وخاصه: ومقربلری

اَحِبَّاء — حبیبلر: دوستلر

آحْبَاب — بودخی

آحْبَار — حبرلر. یهودی خاخاملری ویازی مرکبلری

اَحْبَاس — حبسلر: زندانلر: خیرات اداره‌سنه وقف وتخصیص اولنمش اراضی وابنیه

اِحْبَاس — خیرات اداره‌سنه وقف تخصیص ایتمك

اِحْبَاط — ابطال ایتمك بوشا ایتمك

اِجْبَال : كبه : يعنى حامله ايتمك
اِحْتِبَاس : محبوس اولمق كندو نفسنى ضبط ايتمك
اِحْتِجَاب : حجاب ايله مستور اولمق پرده لنمك
اِحْتِجَاج : نزاع : معارضه يه دعوت ايتمك
اِحْتِجَام : حجامت ايتدرمك حجامت الدرمق
اِحْتِدَاد : غضبه كلمك دارلمق حدتلنمك
اِحْتِذَار : حذر ايتمك صاقنمق
اِحْتِرَاب : جنك وقتال ايدوب اوغراشمق چقشمق
اِحْتِرَات : تحفظ ايتمك كندوى كوزتمك
اِحْتِرَاز : بمعناه ايضا
اِحْتِرَاس :
اِحْتِرَاش : بك حرص وطمع ايدوب تحصيله چاپالمق
اِحْتِرَاف : مهارت كسب ايتمك استاد اولمق
اِحْتِرَاق : يانمق : يانغين اولمق
اِحْتِرَام : حرمت اولنمق تعظيم اولنمق
اِحْتِسَاب : محتسب تعبير اولنان ضابطك مامورينى
اِحْتِسَابِيَه : احتساب طرفندن تحصيل اولنان رسومات
اِحْتِشَاد : بر محلده مجتمع اولوب طوپلنمق
اِحْتِشَام : اتباع ودائره وطاقم غلبه لكى
اِحْتِضَار : حضوره چقمق : حضوره داخل اولمق واولمك درجه سنده خسته اولمق

اِحْتِظَاظ : حظ وطيبت فرح شادلق سوينج
اِحْتِفَاظ : حذر ايتمك كندوى صاقنمق
اِحْتِقَار : خوارلمق خوار كورمك تحقير ايتمك
اِحْتِقَاق : نزاع ايتمك حقنى طلب ايتمك
اِحْتِقَان : حقنه استعمال ايتمك
اِحْتِكَار : بها لولق وقتنى بكليوب بازارده محصولاتى قپلوطوتمق
اِحْتِلَاق : تراش ايتمك : وتراش اولمق
اِحْتِلَام : دوش ازمق : رؤيا سبيله غسله محتاج اولمق
اِحْتِمَاء : پرهيزكارلق : پرهيز ايتمك
اِحْتِمَال : قبول ايلمك عقله قرين اولمق
اِحْتِوَا : حاوى اولمق : صاحب اولمق
اِحْتِيَاج : حاجت محتاجلق محتاج اولمق
اِحْتِيَاز : طوپلامق جمع ايتمك
اِحْتِيَاط : لزومنه وقوعنه مقابل تدارك ايتمك امورده بصيرت تفكر ايله عامل اولمق
اِحْتِيَاطًا : بلكه لازم اولور دبو صاقلمق
اِحْتِيَال : حيله : شيطانلق دوباره
اِحْجَاب : حجابلر : پرده لر : پاشمقلر
اِحْجَاج : ايفاى مراسم حج ايچون بركيمسه يى بدل كوندرمك
اَحْجَار : حجرلر : طاشدن بنالر
اِحْجَام : قورقمق قاچمق كيرو طورمق
اُحْجُو : معمّا بلمجه ياكلتماج
اُحْجِيَه : بودخى

أَحَدْ	برعددی : یك
بُومُ أَحَدْ	بازار كونی : یكشنبه كونی
أَحَدّ	زیاده كسكین زیاده حدید اولان
أَحْدَاثْ	حدثلر، ظهوره كلن عدم طهارتلر
إِحْدَاثْ	ظهوره كتورمك چیقارمق ایجاد ایتمك
أَحْدَاقْ	حدقه‌لر، كوز ببكلری
أَحْدَبْ	قانبور اولان
إِحْدَى	برعددی یك
إِحْدَى عَشَرْ	اون برعددی
أَحَدِیَّه	برلك اولمق غیردن منزه اولمق
أَحَرّ	زیاده حرارتلو وسیجاق اولان
أَحْرَا	احری زیاده لایق وسزا وشایان اولان
إِحْرَابْ	حرب وقتاله سوق ایتمك
أَحْرَازْ	حرلر سلسله‌سندن كوله وجاریه اولمیانلر
إِحْرَازْ	كسب ایتمك قزانمق نائل اولمق
إِحْرَاقْ	یاقمق : آتش واسطه‌سیله معدوم الوجود ایتمك
أَحْرَامْ	حریملر، حرملر، دخولی شوكا بوكا ممنوع محلات
إِحْرَامْ	حاجیلرك كیدیكی برنوع ثیاب مندرا اورتسی وبرنوع باركیر ابرشی
أَحْزَابْ	حزبلر، قرآن كریمك یوز یكرمی یه تقسیم اولندیغی حزبلری
أَحْزَانْ	حزنلر، كدرلر، غم وغصه‌لر
أَحْزَمْ	اموری اولندن آكیلوب تدبیرنده عارف اولان كمسه
إِحْسَاسْ	دویمق حس ایتمك : ادراك ایتمك
إِحْسَانْ	ایولك، مروتدن نشأت ایدن حسن معامله ایولك ایتمك
أَحْسَبْ	زیاده یاقشور ومناسب اولان
أَحْسَنْ	زیاده كوزل ویراشور اولان
أَحْشَامْ	تبعه وخدمه طاقمی خشملر
إِحْصَارْ	اطراف وغایتنی ضبط ایتمك
إِحْصَاصْ	حصه وپای ویرملك
إِحْصَازْ	صرب : ومتین اولمق واهل عظمت اولمق
إِحْضَارْ	حضوره كتورمك
أَحَظّ	زیاده بختلو زیاده بختیار اولان
إِحْظَاظْ	بختیار، اقبال صاحبی اولان
أَحْفَادْ	حفیدلر، اوغوللر اوغللری
أَحَقّ	زیاده صحیح اولان حقانیت وعدالته زیاده موافق اولمق زیاده مستحق وشایان اولان
أَحْقَادْ	حقدلر عداوتلر غضبلر
إِحْقَارْ	ذلیل ایتمك ورسوای قیلمق
إِحْقَاقْ	حقله حق اوزره غالب اولمق ومظلومك سنی ظالمدن رد ایتدرمك
أَحْقَرْ	زیاده حقیر : زیاده حیثیتسز واعتبارسز اولان
أَحْكَامْ	حكملر، امرلر، بیورلدیلر

اَحْکام	متین واستوار قلمق وفساددن منع ایتمك
اَحْکَم	زیاده حکیم وعاقل اولان
اَحْلا	زیاده شیرین وطتلو اولان
اِحْلاء	طتلو ایتمك طتلولندرمق
اَحْلام	حلملر دوش آزمه لری
اَحْمال	حمولر حموله لر یوکلر بارلر
اِحْمال	یوك یوکلتمك تحمیل ایتمك
اَحْمَد	مدح وثنایه زیاده لایق اولان
اَحْمَر	قرمزی رنکلو قزل اولان خرج اولا
اِحْمِرار	قرمزیلق احمرلك حمرت
اَحْمَق	عقل وفراستدن بی بهره اولان
اِحْمیرار	پك قرمزی اولمق شدت حمرت
اَحْسَن	احنلر غضبلر دارغینلقلر
اِحْناق	دارلتمق اغضاب ایتمك
اِحْنَة	غضبه دارغینلق کینه
اَحْواض	صوحوضلری
اَحْوال	حاللر کبنونتك اعراض غربانیه لری
اَحْوَج	زیاده حاجتمند اولان
اَحْوَط	زیاده شامل وحاوی ومحیط اولان
اَحْوَل	کوزی شاشی اولان آدم وشاشی کوز
اَحْیا	حیلر جانلو اولنلر زنده اولنلر
اِحْیا	دیرلتمك حیات کتورمك ویریشان اولانی تنظیم ایتمك وفقیر اولانی رفاه وعنایه نائل ایتمك
اَحْیاز	حیزلر میدانلر خانه حولیلر
اَحْیان	حینلر وقتلر زمانلر
اِحْیانًا	کاه کاه کاهیجه آراده صره ده

آخ	برادر قرداش قرنداش
اَخابیر	اخبارلر وقوعات ذکرو بیانلر
اَخافَه	قورقتمق خوف ایندرمك
اِخْباء	اطفا ایتمك علو واتش سوندرمك
اَخْبار	خبرلر وقوعات ذکر وبیان
اِخْبار	خبر ویرمك
اِخْباری	خبر ویرمکه منسوب اولمق
اَخْبِیَة	خبالر چادرلر هرکاهلر
اُخْت	قیز قرنداش همشیره خواهر
اِخْتِبار	صوروب خبر المق
اِخْتِتام	بتمك ختام بولمق
اِخْتِتان	ختان اولنمش سنت اولمق
اِخْتِداع	الدانمق حیله ایله الدانمق
اَخْتَر	یلدز کوکب نجم طالع بخت
اِخْتِراع	ایجاد ایتمك بلامثل نسنه یاپمق
اِخْتِشاع	تضرع ایتمك کوکل الچاقلغی کوسترمك
اِخْتِصار	قصالتمق اجمال
اِخْتِصاص	مخصوص اولمق ویربنه کلیتا بند اولمق
اِخْتِصاء	خصومت وعداوت دشمنلك ایتمك
اِخْتِضاع	تضرع ایتمك کوکل الچقلغی
اِخْتِطاب	خطبه اوقومق وحرتونی نکاح ایله طلب ایتمك ویرکسه یی بر خاتونه تزویج ایتمکه دعوت ایتمك
اِخْتِطاط	ستور وخط تعیین ایتمك ویق صقال بیکی درتمك

اختطاف	قاپمق قاپوب المق
اختفاء	گیزلنمك صقلانمق
اختلاء	تنها یره چکلمك خلوته چکلمك
اختلاج	خلجان دترەمك لرزه اولمق
اختلاط	قارشمق وگورشمك قونوشمق
اختلاع	نكاحدن بوشانمق
اختلاف	اویمامق موافقت ایتمامك
اختلاق	خوی وخلق پیدا ایتمك
اختلال	نظام وقانونه قارشو قونلوب فتنه وفساد اولوب قاریشقلق اولمق
اختناق	بوغلمق : تنفس ایده ممكله هلاك اولمق
اختیار	سچمك : انتخاب وتنسب ایتمك
اختیاری	کندو کیفنجه قبول ویادفعی ممكن اولان
اختیال	کبرلنمك : قورلمق تکبر وتعظم ایتمك
اختیان	عهده وامانته غدر ایتمك : خائنلق ایلمك
اخجال	اوتاندرمق محجوب قلمق
اخدان	حدتلر قیز اوغلان قیزلر
اخدع	زیاده حیله کار اولان
اخدود	قامچی ضربندن حاصل اولان اوزون اثر یاره ویر یوزنده اولان اوزون یارق چتلاق
اخذ	توقیف ایتمك کندو تصرفنه داخل

آخر	غیره : سائره : بشقه : دیگر
آخر	صوك صوكدکی : یسیر اولان
اخراب	خراب ایتمك : برباد وپریشان قلمق
اخراج	چیقارمق طشره وتحصیل ایتمك واوزاتمق واوزنلق ویرمك
اخراق	یرتمق چاك ایتمك ومدهوش وحیران قیلمق
اخرب	زیاده خراب زیاده پریشان اولان
اخربین	عاقبت اندیش اوزون عاقللو اولان
آخرت	وفاتدن صکره انسان واصل اولەجغی عالم
اخرس	دلسز : ابکم : دل قصورندن تکلمه غیر قادر اولان
اخروی	آخرته منسوب ومتعلق اولان
اخری	اخر : غیر : سائر : دیگر وصوك صکره : ویسیر اولان
آخرین	آخرلر : سائرلر صکره بولنانلر ودنیایه آخر زمانده گلمش اولان
اخزان	رذیل : رسوای ایتمك
اخزی	زیاده رذیل رسوای اولان
اخس	زیاده خسیس زیاده طمعکار
اخساس	خست وطمعکارلق ایتمك
آخشاب	خشبلر : کراستەلر واخشب اولان کراستەدن بنا اولنان
اخشاع	گوکل الچقلغی گوستروب تواضع ایتدرمك

اَخشَب : اغاجدن كراسته‌دن بنا اولنمش اولان

اَخشَن : زياده خشونتلو ؛ زياده سرت ؛ ودرشت اولان

اَخشى : زياده قورقلو ومخوف اولان

اَخَصّ : زياده خاص وزياده مخصوص

اِخضاع : كوكل الچقلغى كوستروب تواضع ايتدرمك

اَخضَر : يشل رنكلو سبزه رنك اولان

اَضيَع : زياده كوكل الچقلغى كوستروب تواضع ايدىجى

اِخطاء : خطا ايتمك ؛ ياكلمق

اَخطار : خطرلر ؛ مخاطره‌لر ؛ تهلكه‌لر

اِخطار : خاطره كتورمك ؛ ياد ايتدرمك

اِخفاء : كيزلمك ؛ صقلمق كتم ايتمك

اَخفيَه : خفالر ؛ پرده‌لر ؛ اورتيلر

اَخكَر : آتشك ياقدقلرى كسور

اِخلاء : بوشالتمق ؛ خالى وتهى قيلمق

اَخلاّء : خليللر ؛ دوستلر

اَخلاب : خلبلر ؛ قوش پنچه‌لرى

اِخلاص : زياده خالص وپاك اولمق وعن صميم دوست وپابند اولمق

اِخلاص‌مند : ريادن برى اولان دوست

اَخلاط : خلطلر ؛ قاريشق شيلر وحيوانات وجودنده واقع بلغم وسودا وصفرا شمبه اولنان سيالات اربعه

اَخلاف : خلفلر ؛ برينك يرينه كچنلر

اَخلاق : خلقلر ؛ قوملر ؛ ملتلر وانسانك متصف اولديغى صفات ذهنيه وروحانيه سى

اِخلال : خلل ويرمك ؛ خلله كرفتار اولمق

اَخلَص : زياده خالص وپاك اولان وريا وسمعه دن زياده خالى اولان

اِخماد : آتش سوندرمك وباصدرمق

اَخمار : ستر وكتم ايتمك ؛ اورتمك

اَخنَس : بورنى پك يصى اولان

اِخوان : اخلر ؛ قرنداشلر ؛ برادرلر

اُخوَّت : اخلك ؛ قرنداشلق ؛ برادرلك

آخُور : اسب محافظه ايتمكه خاص بنا

اَخوَف : زياده مخوف ؛ قورقلو اولان

اَخيار : خيرلر ؛ اهل خير ؛ وصواب اولنلر

اَخيال : خيللر ؛ اسلر ؛ آتلر

اَخيَر : زياده ايو ؛ زياده خيرلو اولان

آخِر : زياده صوكنكى اولان

آخ آخ : كلمهٔ تحسين در ؛ بارك الله موقعلرنده ادا اولنور به به ونه كوزل ديه جك يرده قوللانيلور

اِختلاس : قاپمق ؛ اختطاف ايتمك قاپوب المق

اِختضار : بوياتمق

آخرَيان : امتعه ؛ وقماش ؛ وپارچه

آخربَط : يبانى پراصه سى معناسنه

آخشمه : بوزه معروف قدر طاريدن يپارلر

آدآءٌ : طبشرمق اوده مك وبايمق اجرا ايتمك : ناز وشيوه طرز : استغنا تكبر ادبلر : ايفاى مقتضاى مدنيتن انسانك انسانه اظهار ايلديكى اطوار ومعاملات حسنه سى

أَدَاةٌ : آلت : اودانلق : سبب اسم ايله فعل ماعداسى اولان كلمه

إِدَارَةٌ : چويرمك دوندرمك ولوازم تداركيله قوللانمق ضبط وربط وترتيب وتنظيم ايتمك معين بر مقدار حدّن تجاوز ايتمامك تقليل مصارف ايتمك تقليل ايتمك طريقيله الخه ارترمق

إِدَالَةٌ : تداول ايتمك الدن اله برى برينه ايلتمك دشمنه غالب ايتمك غالبه اولمق

آدَامَآهٌ : ادامه تعا دائم ايلسون معناسنده در

إِدَامَةٌ : دائم ايتمك وباقى قيلمق

آدَامَةٌ : اودنج بورج ويرمك المق

آدَانى : ادنالر يك دنى واحق اولانلر

إِدَاوَةٌ : صو ابريغى : مطهره

آدَاوى : اداوه لر صو ابريقلرى

أَدَبٌ : قولا وفعلا ناسه لطف معامله وحسن تناوله ايتمك

أُدَبَاءُ : اديبلر : اهل ادبلر

إِدْبَارٌ : كبر وكيمك : ارقه چويرمك وبختسز اولوب پريشان اولمق

أَدَبَانَه : ادبه موافق ادبلو ياراشق اولان

أَدَبِي : ادبه منسوب ومتعلق اولان

أَدَبِيَات : ادبه منسوب جميع خصوصات

إِذْخَار : تحقير : واذلال ايتمك

إِدِّخَار : بركيدرمك طوپلايوب تدارك ايتمك

إِدْخَالْ : داخل ايتمك : ايچرو قومق

إِدِّخَالْ : كيرمك : داخل اولمق دخول ايتمك

إِدْخَانْ : توتمك : توتون ايتمك

أَدْخِنَة : دخانلر : توتونلر : دمانلر

آذَرْ : آذر : آتش : نار

إِدْرَاءْ : اكلامق تفهيم ايتمك وحيله ايله آلدانمق

إِدْرَاج : درج ايتمك ايچرو قويمق

إِدْرَارْ : سود : وسدك مقوله سى كثرت اوزره اقتمق وتحريك ايتمك حركته كتورمك

إِدْرَاكْ : عقل وفراست عقل ايتمك يتشمك اولشمق بتشمك

إِدِّرَاكْ : كذلك

إِدِّعَا : دعوى ايتمك : برسوز اوزره عنادايتمك : وكندو مرتبي ياننده عنادايتمك

أَدْعِيَة : دعالر اللهه عرض اولان نيازلر

إِدْغَامْ : تشديد ايله ايكى حرفى بر ايتمك

إِذْغَامْ : بودخى

آذِينَة : علايم سيما معناسنده در

آذْيُون : زياده قوشانر آدمله

أدفان: دفنه لر، كوملو اولان شيلر
أدفع: زياده دفع ايديجي اولان
أدق: زياده دقيق زياده اوفق اولان
إدقاق: اوفالتمق دوكمك، ازمك
إذكار: خاطره كتورمك وخاطرنشان
آذلاء: دنيا كوسترمك اثبات ايتمك
وسوء خلق ايدوب نازوشيوه ايتمك
أدله: دليللر، اشارتلر، برهانلر
أدليمام: زفيري سياه، قرانلق
آدم: انسان نوع بشردن اولان كمسنه
إدماج: برشنه‌يه كيروب كيبي برلشمك
إدماق: ادخال ايچرويه صوقمق
آدمان: آدملر، باش
إدمان: مداومت سببيله برفعلك اجراسنده مهارت تحصيل ايتمك
أدمع: دمعلر، كوز ياشلري
أدمغه: دماغلر، قفاده اولان بينلر
آدمي: آدمه منسوب اولان برنفر
آدميان: آدملر، نوع بشر، انسانلر
آدميه: انسانيت آدملك
آدنا: ادنا زياده ادنى زياده الچق مقداري يك جزؤى اولان
آدناس: دنسلر، كولكانيلر اراذل ناس
آدنى: زياده دني زياده الچق اولان ومقداري يك جزئى اولان
آدواء: داء لر، مرضلر، علتلر
آدرخش: فرتنه وطوفان وبرق وشمشك وهوادن حاصل اولان غلايمدن عبارتدر

أدوات: اداتلر، آلتلر، واوذانلقلر
آدوار: دورلر، دونشلر، زمانلر، عصرلر
آذون: زياده لچق طبيعتلو اولان
أدويه: دوالر، معالجه لر علاجلر
آدها: يك زكي، وفطانتلو اولان
آدهان: ذهنلر، سوريه جك ياغلر
إدهان: ياغلمق، ياغ ايله طلا ايتمك ومداهنه ايتمك
إذهان: ياغلمق، ياغ ايله طلا اولنمق
آدهر: دهرلر، زمانلر، عصرلر
آدهم: سياه آت، اسب سياه
آدهى: زياده زكي وذهن صاحبي اولان
آدهيه: ذهن وزكاوت صاحبلري
آديان: دينلر عباداته دائر اولان عقايد جمله لري
إديان: بورجه كيرمك بورج ايتمك
آديب: ادبلو، اهل ادب اولان ادبادن اولان
آديم: دوز، سطح، رو، روى
آدغر: باركير معناسنه دركه خانه لرده هوا نفوذي ايچون بيارلر
آدارين: كريه وچركين، ومستقبح اولان شيشه دينور
آداش: اسمك بربرينه موافق اولان
آداك: جزيره معناسنه در
آداك: بمعناه ايضاً
آدخ: كوزل خوب ويوكسكلك وعالي معناسنه در

ف
ف

	اِذاءٌ	اذيّت رنج رنجش وظلم جور ستم
	اِذابَةٌ	اريدوب اقمق سيّال قلمق
ف	اِذارٌ	شهور روميه‌دن شهر مارت اسميدر
	اِذاعَةٌ	افشا ايتمك اشاعه ايتمك عامّه‌يه بلدرمك
	اِذاقَةٌ	طاندرمق طات ولذّت حس ايتدرمك
	آذانٌ	اذنلر قولاقلر كوشلر
	آذانٌ	عبادته دعوت ضمننده ندا اولنان الفاظ مباركه
	اَدْخالٌ	دخللر خصوملر عداوتلر وانتقاملر
	آذْخارٌ	ذخرلر . ذخيره‌لر
	اِذْخارٌ	طوپلايوب تدارك ايتمك
ف	آذَرْ	آذر آتش نار
	اِذْراعٌ	اولچك ارشونلامق
ف	آذَرپَرَسْت	آتش پرست آتشه عبادت ايدن
ف	آذَرْكَدَه	آتشكده آتش پرستلرك عبادتخانه‌سى
	اِذْعاجٌ	ذور ايتمك جبر ايتمك
	اِذْعانٌ	اطاعت وامتثال وانقياد ايتمك واكلايوب درك وتفهيم ايتمك
	آذْكا	ذكى زياده تيز فهم وزيرك اولانلر
	آذْكارٌ	ذكرلر اركلر وذكرلر اوقمقلر
	اِذْكارٌ	برينك خاطرينه كتوروب اكدرمك
	آذْكى	زياده ذكى وتيز فهم ايدن
ف	آذَرمِهرخ	نام دختر خسرو پرويز دردر وبر بلده آديدر

آذْكاءٌ	ذكيلر فراست صاحبلرى
آذَلُّ	زياده ذليل زياده الچق ورسواى اولان
آذِلّاءُ	ذليل ورسواى اولانلر
اِذْلالٌ	ذليل ورسواى ايتمك اعتبارسز قيلمق
اَذِلَّةٌ	ذليل ورسواى اولانلر
اِذْنٌ	دستور رخصت اجازت
اُذُنٌ	قولاق كوش
آذْنابٌ	ذنبلر قويروقلر دنباله‌لر
آذْواقٌ	ذوقلر لذتلر طاتلر چاشنيلر
اِذْهابٌ	كوندرمك ارسال ايتمك
اِذْهالٌ	خاطردن چيقارمق اونتمق
آذْهانٌ	ذهنلر عقللر
اَذى	رنجيده انجنمش آزرده اولان
اَذاءٌ	اذيت رنجش صقندى آزرد
اَذْيالٌ	ذيللر اتكلر وكتاب ضميمه‌لرى
اَذِيَّةٌ	راحت مقابلى اولان رنجش وبى حضورى
آذَرافْروز	آتش فروز معناسنه
آذَرافْزا	بودخى
آذَرْبُو	بر چيچك اسمى تركيده چوغان دينور
آذَرْكُون	آى چيچكى
آذَرْكُون	بمعناه ايضاً
آذَرْكيش	آتش پرست معناسنه‌در
آذَرْمْ	حيوان تكليسى

آرْ اكر: ايسه: اولسه: اولور ايسه معناسنه اكر لفظندن مخفف اداتدر

آرا زينت ويريجي بزه‌يجي دوناديجي اولان

آراء رأيلر ذهنا قرار ويريلن حكم وقياسلر

ارائه كوسترمك كوز اوكنه قومق

آرابه عقل استعداد فراست فطانت

آراجيف اخبار كاذبه واقوال غير مرضيه حرمت ونكره مخالف اولان اقوال

اراحت راحت ويرمك راحت ايتدرمك وراحت بولمق وراحت ايتمك فنا تعفن ايتمك وفات ايتمك اولمك

اِرادة ديلمك: استمك: مراد ايتمك وروحك اولان ديلمك خاصه‌سی: وضابطه وحاكمك امر وفرمانی

ارادته مشعر ومتعلق اولان

آراذل ارذللر: زياده رسوای اولنلر

آرادسه اربسلر: زراعلر: چفتچيلر

آراس رأسلر: باشلر: سرلر

آراستكی آراسته لك آراسته اولمق

آراسته بزنمش: طونانمش اولان

آراض ارضلر: طپراقلر: يرلر

آراضی بمعناه ايضا

آرابه) ارابه معروفدر وفيطون وسائرلرينه اطلاق اولنور

اِراعَة طلب ايتمك: اراده ايتمك

اِراغَة دوكمك: اقتمق دكيوبرمك

آراقم رقملر: يازيلر جزيلر

آراكين ركنلر: دركلر: طياقلر

ف آرام راحت: حضور: رنج وكدردن خالی اولمق

آرامش بمعناه ايضا

ف آرامكاه راحت ايدجك محل

آرامل ارمللر: طول عورتلر

آراملة بمعناه ايضا

ف آرامی آرام: آرامش: راحت حضور

ف آراميدن راحت وسكونته وارمش اولان

اِرائَة كوسترمك كوزلكنه قومق

ف آرايش زينت: بزه‌يش: دوزن

آرايك اريكه‌لر: پادشاه تختلری

ف آراكين دوزن ويريجي زينت بخشا اولان

ف آرايی دوزن ويرمكلك

دوزن ويريجيلك

ارب عقل: ذكا: ذهن: فراست

ازباء فائض ونما ايله ارتمق

آرباب ربلر: صاحبلر: اغالر

اُورُبَة دوكوم عقدن وباغ كوستك

آربع درت عددی: چهار

اربعا چهارشنبه كونی

اربعون قرق عددی چهل

اربعة درت عددی چهار

ف آراموني شقايق ولاله وكلبنجك وآی چيچكی معناسنه در

أَرْبَعَةَ عَشَرَ اون درت عددی

أَرْبَعِين قرق عددی وكانون اول طقوزندن كانون ثانی اون يدیسنه قدر تعداد اولنان قرق كون

إِرْتَاع اوتلنمق چايره كزمك اوتارمق

إِرْتِتَام برشئنه يی خاطرلمق ايچون پارمغه ايلك باغلامق

إِرْتِبَاط باغلنمق ؛ ودوستلق محبت ؛ علاقه ايتمك

إِرْتِجَاء اومق ؛ مأمول ايتمك وقورقمق ؛ خوف ايتمك

إِرْتِجَاج اوته بريه شدتله چالقنمق ومضطرب اولمق

إِرْتِجَال بلاتفكر سوز سويلمك حاضر ؛ جوابلق ايتمك

إِرْتِحَاض رسوای اولمق

إِرْتِحَال نقل مكان ايتمك ؛ كوچ ايتمك ؛ وفات ايتمك

إِرْتِخَاص رخيصلك ؛ اوجوزلق

إِرْتِدَاء كندو باشی ايله بلينك يوقاروسی اوزرينه اورتی اورتمك

إِرْتِدَاد كاه بردرلو وكاه ديكر درلو تفكر ايدوب بی قرار اولمق دين وملت تبديل ايتمك ؛ مرتد اولمق

إِرْتِدَاف همطريق يول ارقداشی اولمق

أَرَارِيش خير وحسنات وصدقه

أَرَاه ساقز معناسنه در

إِرْتِزَاق كچنمك ؛ كسب رزق ايتمك

إِرْتِسَاس ناس بيننده مشهور اولمق ؛ فاش اولمق

إِرْتِسَام رسملو ؛ ونشانلو اولمق ومعارف اولمق ؛ تعريف وترسيم اولنمق امره اطاعت وامتثال ايتمك وحق تعالی ورجا وتعوذ والتجا

إِرْتِشَا رشوت قبول ايتمك

إِرْتِضَاء پسند واختيار ايتمك راضی اولمق

إِرْتِضَاع ممه دن سود اممك

إِرْتِعَاء اوتلامق ؛ چايرده اوت يمك

إِرْتِعَاب قورقمق ؛ خوف ايتمك

إِرْتِعَاج مضطرب اولمق ؛ دترمك قورقمق

إِرْتِعَاد بمعناه ايضاً

إِرْتِعَاص بمعناه ايضاً

إِرْتِعَاش بمعناه ايضاً

إِرْتِغَاب رغبت ايتمك ؛ استمك ؛ آرزو لمق

إِرْتِفَاد كار قزانج ايتمك كسب ايتمك

إِرْتِفَاض نرخ بهايه چيقمق

إِرْتِفَاع يوكسكلك يوكسلمك

إِرْتِقَاء ترقی ايتمك ارتمق ويوقاری چيقمق

إِرْتِقَاب اوممق انتظار وترقب اوزره اولمق

إِرْتِكَاء طيانمق اعتماد ايتمك كوينمك

إِرْتِكَاب الله تعالی دن خوف ايتميوب كناه ايشلمك ؛ ويرايشه مبادرت ومباشرت ايتمك

أَرْبُو ارمود دينيلان ميوه در

أَرْبُوذَار ارمود اغاجی معناسنه

ارتكاز نبض كبى اتموق ثابت ومتين قيلموق

ارتكاض اناسنك قرنندن چوجوق حركت ايتمك وچالقنوب مضطرب وبى قرار اولمق

ارتماء بر برينه آتشمق

ارتماس صويه طلمق صويه طالوب باتمك

ارتماض يرندن قالديروب صيچرامق وعارضه‌نك مدتندن مضطرب وبيقرار اولمق وبرينى اسركمك

ارتواء صويه قانمق مفاصل اعضا قوت ومتانت بولمق

ارتهاء اخلاط قاتلوب قارشمق

ارتهاش قورقمق خوف ايتمك دتره‌مك

ارتهان رهن اولمق

ارتياء فكر ملاحظه بصيرت ايتمك

ارتياب شك وشبهه ايتمك

ارتياح سرور نشاط انبساط فرح

ارتياض رياضت ايتمك كندو نفسنى تعليم

ارتياع قورقمق خوف ايتمك

ارث ميراث وارثه قلان تركه ومال

ارثاث اسكيمك كهنه ايتمك يرتمق

ارثى ارث وميراثه منسوب متعلق اولان

ارجاء رجالر اطراف اكناف ناحيه‌لر

ارجاع كيرو دوندرمك كيرو چويرمك

ارجاف ناس فتنه وبلادن خير نشر ينه طالمق

ارجح زياده انتخاب وترجيح اولنان

ارجوجنا زند وباز لغنده قاون تعبير اولنان ميوه

ارجمند عزيز محترم صاحب قدر واعتبار اولان

ارجوان قوبو قرمزى رنكنه برچيچك اسميدر واحمر اولان قرمزى رنك اولان وقرمزى شراب

ارجوانى ارجوان رنكنده اولان قرمزى اولان

ارحام رحملر انا قرنلرى دول يتاقلرى خصملر اقربالر

ارحم زياده مرحمتلو اولان

ارخاء كوشتمك وصالويروب اوزاتمق

ارخاص قيمت ازالتمق واوجوز عد ايتمك

ارخص نعمت واعتبارى زياده هر قليل اولان

ارداف برابر كوندرمك ترديف ايتمك

اردب بيك قيه‌لك وزن كه ديار مصرده مستعملدر

اردية ردالر باش واوموز اورتيلرى

ارذال رذيل اولنلر رسواى اولنلر

ارذل زياده رذيل ورسواى اولنلر

ارزاق رزقلر يچنه‌جك وسيله‌لر

ارزان لايق وسزا ومناسب اولان

ارزانى لياقت مناسب استحقاق

آرزن طارى تخمى

ارزنين طاريلوب عبارت اولان

آرزنيا زند وبازند لغتنده طام ومسطح معناسنه‌در

ف
ف
و
و
و

ف آرزو : خواهش ؛ طلب ؛ استك
ف آرزوكش : خواهشمند وطالب استكلو اولان
ف آرزومند : بمعناه ايضا
ف آرژنك : مانی نقاشلك كارخانه سنك اسميدر
ارساء : ثبوت ؛ متانت ؛ لنكر القاز اولمق
ارساخ : متانت ويرمك ؛ يرنده ثابت اولمق
ارسال : كوندرمك ؛ سبيار ايتمك
ف آراسته : آراسته اولان ؛ بزنمش مزين اولان
ارسى الله : الله تعالى ثابت ؛ ومؤيد ايلسون معناسنه دعادر
ف ارش : ارشون ؛ اندازه ؛ ذراع
ارشاء : رشوت ويرمك
ارشاد : يول كوسترمك دينه كتورمك
ارشد : طوغرى يوله ؛ وحق دينه زياده يقين اولان
ارصاد : رصدلر ؛ دقت ايله بقمق
ارصاد : حاضر وآماده ايتمك
ارصاع : مزراق مفعولنه سنى شدتله دكدرمك
ارصان : قوت ومتانت ترصين ايتمك
ارض : طبراق ؛ تراب ؛ ير ؛ زمين
ارضاء : كوكل خوش ايتمك راضى ايتمك
ارضات : ارضلر ؛ طبراقلر ؛ ترابلر
ارضاع : ممه دن سود امزمك
ارضه : اغاج قوردى ديلان حيوانجق
ف آرتشتار : عسكر وسپاهی وقويجق حدودنده بر ولايت

ارضى : ارضه يعنى طبراغه منسوب ومتعلق اولان
ارطاء : كلبنلك ياشنه واصل اولمق
ارعا : رعيلر ؛ چابرلر ؛ اووه لر
ارغاء : اوتارمق ؛ اوبلامق
ارغاب : ترغيب ايتمك ؛ رغبت وآرزو ايتدرمك
ارغام : تذليل ايتمك ؛ خوارلمق بورنى قيرمق
ارغب : زياده مرغوب ؛ زياده استنلجك اولان
ارغوان : برنوع قرمزى چيچك ؛ وقرمزى رنك اولان ؛ وقرمزى شراب
ارغوانى : قرمزى رنكده اولان
ارفاش : اكل ؛ جماعه دائما اوغراشمق
ارفاق : رفيقلر ؛ يولداش جميعلرى
ارفاق : منفعت ويرمك ؛ ايشه يرامق
ارفاه : راحت ورفاه ويرمك
ارفع : زياده يوكسك ؛ زياده مرتفع ؛ وبلند اولان
ارق : زياده رقيق ؛ زياده اينجه اولان
ارقاء : رقيقلر ؛ كوله لر ؛ اسيرلر
ارقاء : اقان قان ؛ كوز ياشنى كسوب ساكن قيلمق
ارقاق : اينجالمك ؛ اينجه لنمك
ارقام : رقملر ؛ عدد اشارتلرى
ارند : ديرسك عربيده مرفق ديرلر
ارنان : چام فستقى معناسنه

أركان: ركنلر؛ ديركلر؛ ستونلر شئنڭ باشلوجه اولان اجزاء واعضاسى ومفرد اولان قواعد ورسوم ودولتڭ وزرا وكبارى واردو سرعسكرينڭ خاص معاونلرى اولان ضابطلر

إرماء: رمى ايتمك؛ آتمق؛ اندلختن ايتمك

إرماح: رمحلر؛ مزراقلر؛ نيزه‌لر؛ سوڭكلر

إرماد: كوز آغريتمق فقير وگدا اولمق

أرمغان: هديه؛ وپيشكش

أرمل: طول عورت؛ قوجه‌سز قالمش عورت؛ فقير ومحتاج مسكين اولان

آرنق: كتوريجى؛ حامل اولان

أرنب: طوشان دنيلان حيوان

إرواء: صو ايچروب قاندرمق ونقل وروايت ايتمك

أرواح: روحلر؛ جانلر

أروض: ارضلر؛ طپراقلر؛ ترابلر؛ يرلر

أروغ: گگرمه تعبير اولنان صدالو اغزلى

أروغن: گگريجى؛ گگرمه گتوريجى اولان

أروم: آرمه‌لر؛ نشانلر؛ علامتلر

آره: تستره يعنى منشار دنيلان آلت

آره‌خانه: تخته بيچمكه مخصوص كارخانه

آرجالون: آق صارمشق؛ وآق اصمه تعبير اولنور

إرهاء: طاتلو قوللنمق؛ ملايمتله معامله ايتمك

إرهاب: قورقوتمق تخويف ايتمك

آرهاص: برينى معدن خير وحسنات قيلمق

إرهاصات: پيغمبر بعث اولنمزدن مقدم پيغمبر اوله‌جغنه علامت اولان خارق عاده كيفيتلرى

أرهاط: بلرهط؛ كسكينلتمك

إرهاق: برينه كوجلك؛ ورنج؛ وزحمت تكليف ايتمك برينه طغيان وتعدى حواله والحاق ايتمك؛ نبشقه نمازك وقتى چاتنجيه‌يه قدر نمازى تأخير ايتمك

أرهان: رهن ويرمك رهن قومق

آره‌كش: بچقى؛ تخته بيچيجى

أرياح: ريحلر؛ يللر؛ روزكارلر

أريب: زكاوتلو؛ ذكى؛ فراستلو اولان

أرايخ: يول؛ واسع اولان

أريجيه: يول؛ واسع اولمق

أريس: چفتجى؛ اكنجى؛ زراع

ف **أريكه**: تخت؛ سرير

ف **آريكه‌نشين**: تخته اوتوريجى پادشاه اولان

أريحيه: سخى وجوانمرد اولان بركسه‌يه عطيه واحسان ايلدكده كندوسى خرم وپرنشاط اولمق خصلتيدر

ف **آرج**: قوغو قوشى ديدكلريدر پوخو قوشى ديرلر

ف آزْ — اصل ومبدأ وابتداء غايته دلالت ايدر فارسيده اداتدركه تركيده (دن) وعربيده (من) ايله برابر ومساوى اولور
ف آزْنو — يكيدن
ف آزْقديم — اسكيدن
ف آزانجمله — اولجمله دن
ف آز — حرص ؛ طمع ؛ شره
ف اِزاءْ — سبب رفاه ومعيشت وقارشو ؛ مقابل
ف آزادْ — كوله لكدن واسيرلكدن قورتلمش اولان منطلق قورتلمش برى خالى اولان سرو يعنى سلوى اغاجى وعلاوق دنيادن خلاص بولمش ادم
ف آزادكى — فراغت قيد وبند دن عارى اولان
ف آزاده — قيدوبندوغائله دن فارغ وعارى اولان
ف آزاده دل — لاقيد اولان وصالح ومتدين اولان
ف آزادى — آزادلق ؛ آزاده لك
ف آزارْ — كدر ؛ رنجش ؛ اذيت بلدن اشاغى اورتنه جك فوطه وبشتمال
ف آزاديده — دردوكدر كورمش اولان
ف آزارْرسان — درد وكدره موجب اولان
ف آزاريده — كندى سنه درد وكدر ايرشمش اولان
ف آزارش — درد ؛ كدر ؛ رنجش ؛ اذيت
ف آزارمند — مكدر ستمديده دردلو اولان

اَزارنده — مكدر قلبجى دردورنجش ويريجى اولان
آزارى — درد ؛ كدر ؛ مكدرلك رنجش
اِزْراغْ — اكين بوى بوس سوربا وزاموق
اِزْرِنقاف — سرعتله كتمك
اِزالْ — ازلمر ؛ بلا ابتداء اولان زمانلر
اِزالَه — يرندن يوق ايتمك محوايتمك
اِزاهير — زهره لر ؛ چيچكلر ؛ شكوفه لر
آذْبارْ — يازمق ؛ قيد وتحرير ايتمك
آزْبَرْ — حفظ ايتمك ذهنده ضبط ايتمك
اِزْدِجارْ — منع ونهى ايتمك
اِزْدِحامْ — قلبالق ايدوب صقشمق
اِزْدِراءْ — تحقير ايتمك صايمامق تخفيف ايتمك
اِزْدِراعْ — ذراعت ايتمك ؛ اكين اكمك
اِزْدِواجْ — جفت اولمق نكاح تاهل اولنمك
اِزْدِيادْ — زياده لنمك ارتمق چوغالمق
اِزْدِيارْ — زيارت ايتمك كيدوب كورمك
اِزْدِياكْ — زائل قيلمق ؛ ازاله ايتمك يوق ايتمك
اِزْدِيانْ — زينتلنمك ؛ بزنمك
آزَرْ — اذر ؛ آتش ؛ نار
آزُرْدَكى — آزرده لك ؛ اينجمش اولمق
آزُرْدَه — اينجمش رنجيده ومكدر اولان
آزْرَقْ — ماى رنكده نيلكون اولان
آزَرْكُونْ — آتش رنكنده اولان قرمزى احمر اولان
آزَرْمْ — شرم ؛ حيا ؛ حشمت ؛ ادب وقار كازلق
اِزْعاجْ — يرندن قوپارمق

ازقّة زقاقلر: طریقلر: صوقاقلر
آزکا زکی زیاده صالح ودیندار اولان
ازکام زکامه کرفتار ایتمك: زکام ویرمك
ازکان آکلایوب بیلمك: واکلاتوب بیلدرمك
آزکی زیاده دیندار وخالص وپاکیزه اولان
آزکیاء دیندار وخالص وپاکیزه اولنلر زکیلر
آزل بلا ابتدا اولان مدت زمان وبلا ابتدا قائم ومستمر اولمق
ازلال ایاغنی قایدرمق خطا ایتدرمك
ازلام زلملر قمارا وقلری یالکز اوقلر
ازلی وجودی بلا ابتدا اولان دائم اولان
ازلیة ازلیلك: ازلی اولمق
آزما عالم: معلوماتلو: کاردیده عارف اولان
آزمن زمانلر: وقتلر: مدتلر
آزمایش علم معلومات کاردیده لك اودنه مك تجربه امتحان
آزمنة زمانلر: وقتلر: مدتلر
آزموده کی کورکی: معلوماتکاردیده لك
آزموده عالم معلوماتلو کاردیده اولان
آزمّة زماملر: یولارلر وباغلوبندلر
آزواج زوجلر: اشلر: جفتلر وقوجه لر وادملك نکاحلو قاریلری
آزکان بیکار وتنبل کسنه لر
آزکن قصلی قیو ویخره یه دینور

آزهار زهره لر: چیچکلر: شکوفه لر
آزهر بك کوزل: آق وبراق اولان
ازنان زینتلنمك: بزنمك
آزدر موهوم برنوع قنادلو حیه
آزدها بمعناه ایضاً
آزدهاء بمعناه ایضاً
آزکهان بیکاره وتنبل اولان کیمسنه در
ف آزم اوغول وفرزند دیمك
ف آزمل چوق وقراوان واوازو مجموع معنالرینه کلور
ف آزمند طمعکار وحریص
ف آزمون امتحان وتجربه ایتمك
و آزند سیاه یاغلی معناسنه
و آزنب زحمت ومشقت دیمك
و آزیرا زیرا معناسنه ادات تعلیلدر
ف آزیر رنج ومحنت معناسنه در
ف آزیر حایقرمق وفریاد معناسنه
ف آزینر حاضرلمق وصوبربکوب جمع اولان محل وازدحام وفریاد وپرهیزکار معنالرینه کلور
ف آزبر عاقل وعارف ومتقی کمسنه
ف آزیرك حایقرمق وچاغرمقلق
ف آزیدن خبردار ایتمك وحاضرلمق
ف آزنیش آرزو وآرزوی معناسنه در ترکیبده آندن اندن ایله تعبیر اولنور

اَسْ مرسين اغاجى

اُسُّ تسنه نك غلى: بنياد: كوك اصل وعلم جبرا اصطلاحاتندن اولوب بكمك قابجنجى قوته رفع اولنه جغنى مشعر اولان رقمه اطلاق اولنور

ف آسا كبى: مثللو

اَسَابُ اسلر مقعد وقاسقدن بتن قيللر

آسَابِيعُ اسبوعلر: هفته لر

اَسَاتِيذُ استاذلر ماهرلر هنر اربابى

اَسَاتِيدُ بمعناه ايضا

اَسَاجِيعُ سجعلر: مقفى اولان كلاملر

اَسَادُ اسدلر: ارسلانلر: شيرلر

اُسَارَى اسيرلر: طوتساقلر

اُسَارَى بمعناه ايضا

اَسَارِيرُ ال اياسنده وجبهه ده اولان جزيكلر: وجهه نك محاسنى

اَسَاسُ تمل بنا تملى وحقيقت ماهيت

اَسَاطِيرُ اسطوره لر: مصالح حكايه لر

اَسَاطِينُ استوانه لر: ستونلر: ديركلر

اَسَافِلُ اسفللر: زياده الچق اولنلر

اِسَاقَه سوق ايتمك ارقه دن سورمك

اَسَالِكُ شمائل واخلاق وعلامات

اِسَالَه اقتمق اسيال قيلمق جريان ايتدرمك

ف اِسْپَانَخ اسپناق تعبير اولنان سبزه معناسنه در

اِسَارُ سير ايتمك واسيرلك وباغ وبند

اَسَالِيبُ اسلوبلر: طورلر: وجهتلر

اَسَامِى اسملر: آدلر: ناملر

اَسَانُ قولاى سهولتلو: يسير اولان

اَسَانِى قولايلق: سهولت: يسر

اَسَانِيدُ اسنادلر: حميللر: تحمللر

اِسَاءَه كملك ايتمك كوتولك ايتمك صوچ ايتمك

اَسَايِدُ سيدلر: اميرلر

آسَايِشْ راحت حضور آسوده لك

اَسْبْ آت: فرس: باركير

اِسْتْ مقعده قاصقدن بتن قيللر

آسْبَابْ سببلر: واسطه لر آلتلر وسيله لر: موجبلر باعثلر مهمات: لوازمات

اَسْبَاطْ سبطلر بنى اسرائيلك قبيله لرى

اَسْبَاقْ سبقلر مقدم ظهور ايدن افعال

اِسْبَالْ ارسال ايتمك: كورمك

اَسْبَقْ سابقك سابق زياده مقدم اولان

اُسْبُوعْ يدى كون مدتى هفته

اِسْپِسْ كهله: بت: قمل

اُوسْتَادْ برفنده ياخود عملده ويا بر صنعتده ماهر اولان كمسنه

اُسْتَادَه قائم اولان طوريجى اولان

اُوسْتَاذْ برفن ويا علم ويا صنعتده ماهر اولان كمسنه

اِسْپَاه صپكى معناسنه در

آسِبْ فاسق ودبر قيلينه دبرلر

اَسْتَارْ ستر لر اورتولر پرده لر
اِسْتَارَه کوکب. یلدز نجم. اختر
اِسْتَانْ قپواشکی. استانه
اِسْتَانْ محل. موقع. موضع. یر
آسِتَانَه قپواشکی استان مقر سلطانی
اِسْتَاجَه مباح وحلال عد ایتمك
اِسْتِبَاغَه نسنه‌یی کندوسنه
صاندرمغه چالشمق
اِسْتِبَاقْ یارش ایتمك. بربرینی
کچمکه سعی ایتمك
اِسْتِبَانَه واضح وعیان قیلمق
واضح وعیان اولمق
اِسْتِبْدَادْ مستقل وباشلو باشنه اولمق
اِسْتِبْدَاعْ بدیع عد ایتمك نادیر عد ایتمك
اِسْتِبْدَالْ دکشدرمك. بدل اولمق
اِسْتِبْرَاءْ ایشه دکدکده صکره التنی بولی
ازندن تمیزلیوب تطهیر ایتمك
وبشقه آدمدن قاری الدقده
یاخود کندو ذاتیه سنی تزوج
ایدکده حامله اولوب اولمدیغی
اکلامق ایچون حیض کوریجه
قدر قرباندن اجتناب ایتمك
اِسْتَبْرَاتْ ظاهر وجقار موقمیدانه چیقارمق
اِسْتَبْرَقْ برنوع قالین دیبا
اِسْتِبْشَارْ مژده ویرمك
فرحناك ومحظوظ اولمق
آسْبْ آت وعیقر ویارکیر
دلاور. بهادر
آسْبِ افْکَنْ

اِسْتِبْصَارْ واضح وعیان قیلمق واضح اولمق
اِسْتِبْطَاءَه کجمك. اغزدیرمك
اِسْتِبْطَانْ داخل امورن مطلع واقف اولمق
اِسْتِبْعَادْ ابراقلشمق. وابراقسلنمق
اِسْتِبْعَالْ برینه زوج اولمق نکاح ایله المق
اِسْتِبْغَاءْ حصول مطلوب ایچون
یاردم طلب ایتمك
اِسْتِبْقَاءْ ابقا ایتمك. باقی ودائم قیلمق
اِسْتِبْکَاءْ اغلامق. بکا ایتدرمك
اِسْتِبْهَاجْ مسرور اولوب یوزی
کوزی کولمك
اِسْتِبْهَالْ قید وبند وحکومتدن ازاد
اولمق ویاخود ازاد ایتمك
اِسْتِبْهَامْ مشکل. ومغلق اولمق
وابسم. وخموش اولمق
اِسْتِتَابَه توبه تکلیف ایتمك
اِسْتِتَارْ اورتلمك. قپانمق کیزلنمك
اِسْتِتْبَاعْ تابع اولمغه یاخود تابع ایتمکه
سعی ایتمك
اِسْتِتْمَامْ تماملق. واتمامه سعی ایتمك
اِسْتِثَارَه توز یعنی غبار وفتنه صاورمق
اِسْتِثْبَاتْ عجله ایتموب تأنی ایتمك
اِسْتِثْقَالْ ثقیل. وکریه عد ایتمك
اِسْتِثْنَاءْ قاعده دن خارج ایتمك
اِسْتِثْنَائِی استثنایه متعلق ومنسوب اولان
اِسْتِجَابَه جواب ویرمك ورجایی قبول ایتمك
آسْبْ انْکِیزْ ماهر وآت سکرتمك
فننده ماهر اولان کمسنه

ف

اِستجاده: جود وکرم واحسان طلب ایتمك
اِستجاره: امان ویرلمك حفظ وحمایه طلب ایتمك
اِستجازه: اذن استمك: جواز طلب ایتمك
اِستجبار: جبرث واجبار ایتمك زورلاکی: واجبار اولنمق زورلنمغله ایش ایشلمك
اِستجداد: یکلمك: یکیدن یاپمق
اِستجلاب: جلب ایتمك: کندو یانینه کتورمك
اِستجهال: جاهل عد ایتمك نادان صانمق: اعتبار ایتمیوب تحقیر واستخفاف ایتمك
اِستحاره: حیران اولمق تعجب ایتمك شاشقالمق وجواب طلب ایتمك: سؤال ایتمك
اِستحاضه: حیضك مدتندن زیاده قان کلمك
اِستحاله: ممکن اولمامق: عدیم الامکان
اِستحباب: مستحب اولمق: مقبول ولمق
اِستحداث: بر نسنه‌یی صکره دن ویکیدن ایجاد ایتمك
اِستحسان: بکنمك مقبول وپسند عد ایتمك
اِستحصال: تحصیل ایتمك حصوله کتورمك
اِستحصان: قلعه یه چکیلوب متانت ویرمك
اِستحضار: حضوره دعوت ایتمك
اسب تاز: آت سکرتدیکی دوز طوغری زمین آرض مستوی

اِستحفاظ: حفظ ایتمك: محافظه ایتمك نسنه حفظ ایتمسنی بر کمسنه‌دن رجا وطلب ایتمك
اِستحقار: تحقیر وتخفیف ایتمك حقیر عد ایتمك
اِستحقاق: لیاقت: حق طلب ایتمك
اِستحقان: حقنه استعمال ایتمك
اِستحکام: قوت: متانت: متین اولمق
اِستحکامات: قلعه ومترس متللو مواقعه متانت ویرمك ضمننده بنا اولنان محافظه لر
اِستحلال: حلال: وما ذون عد ایتمك وبری ایله حلاللشمغی استمك
اِستحماق: حماقت ایتمك: وحماقت صانمق
اِستحمال: کندو اموزینه بشقه حواله ایتمك
اِستحمام: صیجاق صو ایله یقانمق
اِستخاره: خیری طلب ایتمك: وبر مصلحتك انجامی خیر ویا شر اوله جغنی بلمك ایچون رؤیایه یاتمق
اِستخبار: خبر صورمق: خبر طلب ایتمك
اِستخدام: خدمته قوللانمق
اِستخضاع: کندونی الچق طوتمق خضوع وتواضع ایتمك
اِستخراج: میدانه چیقارمق واستدلال ایتمك خارجه چیقارمق استنتاج ایتمك
اِستخوك: قوش ترسی معناسنه

اِسْتِخْفاء کیزلنمك
اِسْتِخْفاف تخفیف وتحقیر ایتمك نسنه‌دن صایمامق
اِسْتِخْلاص خلاص اوزره اولوب جمله‌دن خالی وبری اولمق وبر نسنه‌یی کندو نفسنه مخصوص ایدنمك
اِسْتِخْلاف کندو یرینه خلیفه وقائمقام ایدنمك
اِسْتِخْوان کمیك وعظام ومیوه چکردکی
اِسْتِدادَه دونوب طولشمق ومدوّر اولمق
اِسْتِدامَه دائملك بقا زوالسزلق
اِسْتِدانَه بورج ایتمك. بورج اودنمك
اِسْتِدْبار ارقه چویرمك یوزینی دوندرمك
اِسْتِدْراج درجه درجه واهسته آهسته تحریك ویا تبدیل ایتمك وکثرت نعمته مظهر اولمق تفکر وتعاصی‌یه اقدام واصرار ایدن عبدی عذاب وعظمته تقریب ایتمك وشول خارق عاده که باذن الله بعض کافردن مرادلری اوزره ظهور ایدوب کفرلرینك زیادینه سبب اولور
اِسْتِدْراك اکلامق تفهّم ایتمك اولاشمق ایرشمك
اِسْتِدْعاء دعوت ایتمك رسماً طلب ایتمك
اِسْتِدْقاق اینجلمك دقیقلنمك
اِسْتِدْیان برشهر خلقنك آیین ومذهبلری معناسنه

اِسْتِدْلال دلائل وبرهان واسطه‌سیله اکلامق
اِسْتِذْکار خاطرلمق خاطره کتورمك وازبرلمك ازبر ایتمك
اِسْتِذْلال ذلیل وخور کورمك تحقیر ایتمك
اِسْتِذْمام ذم وتقبیح اولنجق ایش ایشلمك
اِسْتِذْهان ذهن ایتمك عقل ایتمك
آسْتَر قاطر دیدکلری حیوان بغل
اِسْتِرابَه ریب ایتمك شك وشبهه ایتمك
اِسْتِراحَة راحت آسوده‌گی
اِسْتِراق سرقت ایتمك چالمق
اِسْتِرْحاء رجا ونیاز ایتمك یلوارمق
اِسْتِرْجاع کدر وبلایه مظهر اولدقده انّا لله وانّا الیه راجعون الفاظنی ذکر ایتمکله اظهار توکل ایتمك ویردیکی نسنه‌یی کیرو المق
اِسْتِرْحام اذن ورخصت طلب ایتمك مرحمت طلب ایتمك
اِسْتِرْخاص اذن ورخصت طلب ایتمك واوجوز کورمك واوجوز بولمق
اِسْتِرْداد کیرو رد اولمسنی طلب ایتمك
اِسْتِرْداق براز کتمکی استمك
اِسْتِرْذال ناخوش کوروب رذیل وکمتر عد ایتمك
اِسْتِرْزاق رزق ونفقه تحصیلنه سعی ایتمك
اِسْتِرْشاء رشوه طلب ایتمك
اِسْپَر قلقان معناسنه‌در
اِسْپَرْز عرصه ومیداندر

ف

ف. علاوه

اِسْتِرْشَادْ طوغری بولدن كتمك وطوغری یوله صاغلق وهدایت طلب ایتمك

اِسْتِرْعَاءْ حفظ وحمایه طلب ایتمك

اِسْتِرْفَادْ یاردم وامداد طلب ایتمك

اِسْتِرْفَاعْ برشیئك رفع اولنوب قالدرمسنی استمك

اِسْتِرْقَاءْ راحت وحضور اوزره اولمق

اِسْتِرْقَاقْ مملوك وكوله ایدنمك واسیر المق

اِسْتِرْكَاكْ ضعیف وركیك عد ایتمك

اِسْتِرْدَاخْ راحتلنمك شدتله قوقولمق

اِسْتِرْهَابْ قورقمق خوفه كرفتار قیلمق

اِسْتِرْهَانْ رهن طریقله المق یاخود ویرمك

اِسْتِزَادَه نسنه‌نك اورتلمسنی استمك وادی عطاسنك وبخششنك قصورجی عد ایتمك

اِسْتِزَارَه غیرك كندی زیارتنه كلمسنی نیاز ایتمك

اِسْتِزْلاَلْ اباغنی قیدیروب سورجدرمك

اِسْتِسْخَارْ سخره واستهزا ایدوب ذوقلنمك

اِسْتِسْدَادْ طوغریلق استقامت

اِسْتِسْعَادْ اوغورلو عد ایدوب میمنتلو طوتمق

اِسْتِسْقَاءْ قارنك یاخود اعضای سائره‌ده برنك صو بركمك : ایچه‌جك صو طلب ایتمك : قوراق وقتنده باران ایچون دعا ایتمك

اِسْتِسْلاَلْ چكوب چیقارمق : صیرمق

اِسْپَرْغَمْ كل وریحان : وسبزه ونبتك معناسنه‌در

اِسْتِسْلاَمْ اسلامه كلمك مسلمان اولمق واصلا شاشوب صاپیمه رفیق بولك وطندن كتمك امتثال وانقیاد ایتمك

اِسْتِسْنَادْ استناده سویكوب طیانمق

اِسْتِسْهَالْ قولای وسهولتلو عد ایتمك

اِسْتِسْآلْ سؤال وطلب ایتمك

اِسْتِشَارَه دانشمق مشورت ایتمك

اِسْتِشْرَافْ ضیای شمسدن كوزینی حفظ ایچون اللرینی التنه سپر مثللو طوتمق

اِسْتِشْعَارْ خبر طلب ایتمك اشعار وتنبیه طلب ایتمك ودانشمند سؤال ایتمك

اِسْتِشْفَاءْ مرضدن خلاص بولوب شفاپذیر اولمق

اِسْتِشْفَاعْ شفاعت طلب ایتمك

اِسْتِشْفَافْ شفاف اولمق اوته‌كیجه‌یه باقدقده وراده اولان شیلرك كورنمسنه مانع اولمامق

اِسْتِشْمَامْ قوقوحس ایتمك : قوقلامق

اِسْتِشْهَادْ برینك شاهد اولوب شهادت ایلمسنی استمك وشهید اولمق

اِسْتِشْهَارْ شهرت مشهور اولمق

اِسْتِصْحَابْ برابر المق : كندویه رفیق قیلمق پیدا ایتمك : تدارك ایتمك : تملك ایتمك

اِسْتِصْلاَحْ صحیح عد ایتمك صحته سعی ایتمك

اِسْتِصْغَارْ كوچك بیلمك وكوچك عد ایتمك

اِسْتَبْرَكْ صاری دیبا : قاون قاربوز خشینه دبور

اِسْتِصْوابْ بكمك تحسين صواب عد ايتمك
اِسْتِخْفافْ استهزا ايدوب ذوقلنمك
اِسْتِضْعافْ ضعف: ضعيف ايتمك
اِسْتِضْلالْ ضلالته وارمغه سعى ايتمك
اِسْتِضابَه بكمك: تحسين ايتمك
طلب عد ايتمك: استحيا ايتمك
قاصيق قيلدن بحتراش ايتمك
اِسْتِطارْ بازمق: تسطير ايتمك
اِسْتِطانَه قدرت: معذرت كوج يتمك
اِسْتِطْرادْ فقره ايچندن بشقه فقره نقل ايتمك
اِسْتِطْرافْ برنسنه يى صكره در يكيدن ايدنمك
اِسْتِطْعامْ طعام طلب ايتمك
اِسْتِطْلاعْ خبر واطلاع طلب ايتمك
اِسْتِطْلاقْ اسهاله اوغرايوب يورك
سورمك
اِسْتِظْلالْ كولكه يه اوتورمق وحمايه استمك
اِسْتِظْهارْ ياردم وتظهير طلب ايتمك
اِسْتِعارَه عادت ايدنمك خوى كسب ايتمك
اِسْتِعاذَه اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
الفاظنى ذكر ايتمكله خير الحافظين
حضرتلرندن حفظ مصونن وصيانت
طلب ايتمك
اِسْتِعارَه عاريت طلب ايتمك مشتركارى
بولنان بر كيفيته مبنى ايكى اسمدن
برنى ديكره بدلا كلامده استعمال
ايتمكدن حاصل اولان مجاز
اِسْپِرْلُونْ سراى سلاطين ووزرا
معناسنه

اِسْتِعاضَه عوض وبدل طلب ايتمك
اِسْتِعانَه ياردم واعانه طلب ايتمك
اِسْتِعْبادْ مملوك وكوله ايدنمك كوله المق
اِسْتِعْبارْ عبرت المق رؤيا تعبيرى استمك
اِسْتِعْتابْ كندودن راضى وخشنود ايلمك
اِسْتِعْجابْ تعجب ايتمك خدعه ايله مفتون ايتمك
اِسْتِعْجالْ تعجيل ايتمك عجله طلب ايتمك
اِسْتِعْداءْ استغاثه: واستمداد ايتمك
مدد استمك
اِسْتِعْدادْ حاضر واماده اولمق: وميل
مناسب: وزكاء: فراست
اِسْتِعْذارْ عذر بيان ايدوب عفو طلب ايتمك
اِسْتِعْشاءْ آتش ضياسيله يول بولمك
اِسْتِعْصاءْ عصيان وزورباليق ايتمك
اِسْتِعْصامْ گناه ومعاصيدن پاك اولمق
اِسْتِعْطاءْ عطيه طلب ايتمك
اِسْتِعْطافْ مهر وشفقت نياز وطلب ايتمك
اِسْتِعْظامْ كبر وتعظيم ايتمك
اِسْتِعْفاءْ كندى عزلنى طلب ايتمك مأموريتدن
عفو اولنمغى طلب ايتمك
اِسْتِعْفافْ گناه ومعاصيدن صاقنمق
اِسْتِعْكافْ صغنوب التجا ايتمك
اِسْتِعْلاءْ يوقارى چيقمق: يوكسلمك
اِسْتِعْلاجْ علاج ودوا طلب ايتمك
اِسْتِعْلاقْ منوط ومعلق اولمق
اِسْتِعْلامْ علم وخبر طلب ايتمك
اِسْپَرَمْ كل وريحان معناسنه
اِسْپَرَمْ آبْ برنوع معالجه در

اِسْتِعْلَانْ اعلان طلب ایتمك
اِسْتِعْمَارْ معمور وآبادان قیلمق
اِسْتِعْمَالْ قوللانمق خدمته قوشمق
اِسْتِعْنَادْ عناد تعند معاندت ایتمك
اِسْتِغَاثَه امداد ویاردم ومدد طلب ایتمك
اِسْتِغْرَابْ شاشمق تعجب ایتمك
اِسْتِغْرَاقْ سربا قیلامق؛ وتعجب ایدوب بایلمق اوزره شدتله کولمك وطالوب ذهنی بتون بتون مشغول اولمق
اِسْتِغْفَارْ مغفرت وغفران طلب ایتمك استغفر الله کلامنی ذکر ایتمك
اِسْتِغْلَابْ نشو ونما بولوب کماله کلمك
اِسْتِغْلَاقْ وجه قطعی اوزره بازار ایتمك وکلامه حصر اولمق
اِسْتِغْلَالْ بو وجه رهن اولمق اوزره داینه خانه واملاك وسائره عقارك حاصلاتنی ترك ایتمك
اِسْتِغْنَاءْ عدم احتیاج؛ محتاج اولمامق زنکین اولمق وعدم احتیاج اظهار ایدوب تعظم وتکبر ایتمك؛ نازلنمق؛ ناز ایتمك
اِسْتِغْنَامْ یغما وغنیمت وتحسین اولمق
اِسْتِفَادَه قزانمق؛ تحصیل ایتمك؛ کسب ایتمك؛ وفائده تحصیلنه سعی ایتمك؛ واکلامق؛ اوکرنمك
ف اِسْپِرْلَكْ سمرقندده برشهردر
اِسْپِرُوزْ غایت رفیع وعالی طاغ

اِسْتِفَاضَه بایلمق؛ طاشمق وشیوع بولمق
اِسْتِفَاقَه کیفسزلکدن صحت بولمق وشرابدن وسرخوشلقدن ایلمق
اِسْتِفْتَاءْ فتوی طلب ایتمك
اِسْتِفْتَاحْ اجمعه یاخود فتح وتسخیر ایتمکه سعی ایدوب چالشمق
اِسْتِفْرَادْ انفراد؛ ویالکزلق وآیرمق تفریق ایتمك
اِسْتِفْرَارْ فرار ایتمك کیزلی صاوشمق
اِسْتِفْرَاعْ باشلمق بدا ایتمك
اِسْتِفْرَاغْ قوصمق قیء ایتمك
اِسْتِفْسَادْ افساد؛ سعی ایتمك
اِسْتِفْسَارْ صورمق؛ آرامق فائده طلب ایتمك
اِسْتِفْلَاحْ فوز وفلاح بولمق ظفر بولمق
اِسْتِفْنَانْ جنس جلیل آیرمق
اِسْتِفْهَامْ سؤال ایدوب تفهم طلب ایتمك
اِسْتِقَاءْ ایچه صو المق یاخود استمك
اِسْتِقَاتَه قوت یعنی طعام طلب ایتمك
اِسْتِقَادَه برقاتل اولان کمسنه‌نك قصاصنی طلب ایتمك وانقیاد طلب ایتمك
اِسْتِقَامَه طوغریلق مستقیملق درستی
اِسْتِقْبَاحْ قبیح؛ ونا پسند عد ایتمك
اِسْتِقْبَالْ کیدوب قارشولمق وکله‌جك زمان؛ کله‌جك وقت
اَسْپِسْتْ یونجه تعبیر اولنان نبات اسمیدر

اِسْتِقْبَالِی كلجك زمانه متعلق اولان

اِسْتِقْتَالْ قتلدن قورقمیوب فرط شجاعت وجلادندن كندو نفسنی هلاكه تسلیم ایتمك

اِسْتِقْدَارْ كندویه خیرلو شیئك نصیبی ومقدر اولمسنی اللهدن نیاز ایتمك

اِسْتِقْدَامْ تقدم ایتمك ؛ اوكجه كچمك واقدام وغیرت وشجاعتی چوق اولمق

اِسْتِقْرَاءْ برجنسك اكثر افرادنده مشاهده اولنان كیفیتی تعمیم ایدوب جنس مزبوره عموماً اسناد واثبات ایتمك

اِسْتِقْرَارْ قرار وثبات اوزره اولمق ثابت واستوار اولمق

اِسْتِقْرَاضْ اودنج المق

اِسْتِقْسَامْ حصه طلب ایتمك ویمین قسم تكلیف ایتمك

اِسْتِقْصَاءْ خبر المق ایچون غایتله سعی ایتمك

اِسْتِقْصَاصْ قصاص طلب ایتمك ؛ یعنی قاتل اولانك قتلنی طلب ایتمك

اِسْتِقْضَاءْ حكم وفصل طلب ایتمك وقاضی نصب وتعیین اولنمق

اِسْتِقْطَارْ طمله طمله اقمتنه سعی ایتمك

اِسْتِقْفَالْ خسیس وبخیل وممسك اولمق

آسْتِغُولْكْ قارنی یاریق دنیلان نباتك اسمیدر

اِسْتِقْلَالْ تابع اولمیوب باشلو باشنه اولمق

اِسْتِقْلَالِی استقلاله منسوب ومتعلق اولان

اِسْتِقْلَالِیَّتْ استقلال باشلو باشنه اولمق

اِسْتِقْوَاسْ یای كبی اكلوب ایكی قات اولمق

اِسْتِقَاءَةْ استفراغ وقیء ایتمك ؛ قوصمق

اِسْتِكَانَه خضوع وتواضع وتضرع ایتمك

اِسْتِكْتَابْ بربرندن كتاب یازمسنی طلب ایتمك برینه بر یازی یازدرمق

اِسْتِكْتَامْ كتم واخفاسنه سعی ایتمك

اِسْتِكْثَارْ چوغالدوب تكثیره سعی ایتمك

اِسْتِكْرَاءْ كرایه ویرمك وكرا ایله طوتمق

اِسْتِكْرَامْ كرم طلب ایتمك وكریم مكرم عد ایتمك

اِسْتِكْرَاهْ تسكیمك ؛ كریه عد ایتمك

اِسْتِكْسَابْ قزانمق ؛ كسب ایتمك

اِسْتِكْشَافْ كشف واظهارینی طلب ایتمك

اِسْتِكْفَاءْ قناعت ایتمك ؛ كفایت عد ایتمك

اِسْتِكْفَافْ دلنجی كبی الینی اوزاتمق

اِسْتِكْلَاءْ الیقویوب توقیف ایتمك وویره سی المق

اِسْتِكْمَالْ تام وكامل قیلمق قیدنده اولمق

اِسْتِكْنَانْ كیزلنوب صاقلنمق

اِسْتِلَابْ سلب ایتمك قاپوب المق

اِسْتِلَالْ صیروب چیقارمق ؛ میل ایتمك

اِسْتِلَامْ حجر اسوده ویا دیگر برمبارك نسنه یه الی سوروب بعده الینی اوپمك ویا عادتا اوپمك

اَسْپِنْج تكه صقالی وقوش قونمز دیدكلری نباتك اسمیدر

علاوه
ف

اِسْتِثْلام — بمعناه ایضاً
اِسْتِثْلاث — ملا یه کورمك ؛ ملا یه بولمق
اِسْتِلْحاف — الحاقه سعی ایتمك
اِسْتِلْذاذ — خوش بولمق ؛ لذیذ عد ایتمك
اِسْتِلْزام — لازم عد ایتمك ؛ طلب ایتمك
اِسْتِلْمام — زیارته قصد وتوجه ایتمك وآدمك خیرلشانه سنی اکلایوب تفرس ایتمك
اِسْتِمازت — امتیاز وانتخاب برله تفریق ایتمك
اِسْتِماع — دکلمك ؛ اشتمك ؛ قولاق ویرمك
اِسْتِمالت — صاپوب اکلمك ومیل ایتدرمك وکندویه کوکل جذب ایتمك وکندویه طوغری چکمك
اِسْتِمْتاع — تمتع ایتمك ؛ فائده لنمك
اِسْتِمْداد — امداد ویاردم طلب ایتمك
اِسْتِمْرار — دوام ؛ استدامت ؛ بقا
اِسْتِمْراری — دائم مستدام ؛ باقی وقالان
اِسْتِمْزاج — بربینك مزاجنی اکلایوب آنکله امتزاج ایتمکه سعی ایتمك
اِسْتِمْساك — پرهیزکارلق ؛ وکندو نفسنه پرهیز ایتمك
اِسْتِمْطار — یغمور ایچون دعا ونیاز ایتمك
اِسْتِمْلاء — برینه برشی یازدرمق وبربینك برشی یازمسنی استمك
اِسْتِمْلال — اوصانمق ؛ جانی صقلمق
اِسْتِمْناء — کندودن منی اخراجنه سعی ایتمك
اِسْتِیْرَب — عرصه ومیداندر
اِسْتِیْرِش — بمعناه ایضا

اِسْتِمْنان — منت واحسان طلب ایتمك
اِسْتِمْهال — مهلت طلب ایتمك
اِسْتَن — اثواب قولی ؛ جامه ؛ بکی کسم سوکیجوب طبانمق
اِسْتِناذ
اِسْتِنارَه — روشن وضیادار اولمق ونور وضیا یاخود آتش استمك
اِسْتِنامَه — آلشوب راحت وآرامش ایتمك وتضرع ایله اویومق صورتنی کوسترمك
اِسْتِنْباء — صورمق ؛ خبر طلب ایتمك
اِسْتِنْباط — عقل ایله کیزلو معنا واحکام چیقارمق
اِسْتِنْتاج — نتیجه چیقارمق اکلاموق چیقارمق
اِسْتِنْثار — تطهیر ایچون بورنه صو چکوب کیرویه پسکورمك
اِسْتِنْجاء — قضای حاجتدن صکره صو ایله یبقانوب طهارتلنمك
اِسْتِنْجاح — حاجتك روا اولمسنی برندن طلب ایلمك
اِسْتِنْجاد — یاردم طلب ایتمك
اِسْتِنْجاش — بولاشمق ؛ وبولاشدرمق
اِسْتِنْخاش — برکلام یاخود برخبری تفتیش وتفحص وتدقیق وتحقیق ایتمك
اِسْتِنْزال — اندرمك ؛ تنزیل ایتمك
اِسْتِیْرَز — عرصه ومیداندر
اِسْتِیْرِبش — بمعناه ایضا

علاوه
ف

اِسْتِنْسابْ نسبنی ذکر ایتمك یاخود سؤال ایتمك نسبت وتعلق طلب ایتمك

اِسْتِنْساخْ صورت عینینی یازمق عینی المق نسخه سنی یازمق وابطال ونسخنی طلب ایتمك

اِسْتِنْشارْ شعر اوقومسنی برندن طلب ایتمك

اِسْتِنْشاقْ تطهیر ایچون برونه صوچکمك وشدتله قوقلامق

اِسْتِنْصاحْ نصیحت طلب ایتمك

اِسْتِنْصارْ یاردم طلب ایتمك

اِسْتِنْصافْ ابراشمق حقلشمق

اِسْتِنْضاحْ ابدستدنصکره عورت یرینه بر مقدارجه صو سرپمك

اِسْتِنْطاقْ صورمق سؤال ایتمك

اِسْتِنْظارْ مهلت طلب ایتمك

اِسْتِنْفارْ اورکوب قاچمق واورکیدوب قاچرمق ونفرت واکراه ایتمك

اِسْتِنْفاذْ قورتارمق : خلاص ایتمك

اِسْتِنْقاشْ نقش ایتمك : نقش طلب ایتمك

اِسْتِنْقاصْ بهاسنی اشاغی ایتمکه سعی ایتمك

اِسْتِنْقاهْ فهم وادراك ایتمك : اکلامق

اِسْتِنْکاحْ نکاح ایله الوکندو یه اهل ایتمك

اِسْتِنْکارْ انکار ایتمك وبلمزلکه صاپمق وبلدیکی نسنه یی استفهام ایدوب صورمق

اِسْتِنْکافْ کبر وتعظم ایتمك استکبار ایتمك

اِسْتِنْکاهْ آغز قوقلامق وتدقیق وتجسس ایتمك

اِسْتِنْهاجْ بر ینك مسلکنه اویوب اکا سلوك ایتمك

اِسْتِنْهاضْ برخصوص ایچون دپرندیروب قالدرمق

اِسْتِواءْ مساوات تماثل اعتدال استقامت وقرار ثبوت کمال خَطِّ اِسْتِواءْ کرهٔ ارض اوزرنده مفروض برخط مستدیر اولوب قطبلری دخی قطبی ارض اوله رق مذکور ایکی قطبدن بعدی مساوی اولدیغندن کرهٔ ارضیی بین القطبین تنصیف ایدر بر دائرهٔ عظما در که عرض بلد دخی خط مزبوردن بدأ ایله ایکی قطبه طوغری تعداد اولنور

اُسْتُوارْ محکم متین ومعتمد امین اولان

اُسْتُوارِی محکملك : متانت ومعتمد اولمقلق

اِسْتِهالْ اسهال اولوب سورملك

اِسْتِهامْ اوق واسطه سیله تفأل ایتمك

اِسْپَنْدارِمُزْ سنهٔ شمسیه نك اون ایکنجی ماهنك اسمی وبر فرشته آدی وزمین معناسنه کلور

ف

اِسْپَرْهَمْ کل وریحان معناسنه

اِسْپَنْدْ اورزرلك تخمی معناسنه

استهانه — خور و حقیر عد ایتمك
استهجان — قبیح و ناسزا عد ایتمك
استهداء — هدایت و ارشاد طلب ایتمك
استهزاء — ذوقلنوب مسخره لغه المق
استهلاك — بترمك : توکتمك طاغتمق
استهلال — یکی آی اولمق و یکی آی کورمك و قلج قیندن صیرلوب کوزکمك و عبارده مرادف و مقفی اولان الفاظك ایراد اولنمسی
استیاء — سوء حرکت ایتمك قباحت ایتمك و برینك بد معامله سندن متأثر و غمناك اولمق
استیئاس — یأس ایتمك : امیدسز اولمق
استیاف — سورمك : سوق ایتمك
استیاك — مسواك استعمال ایتمك
استیثال — وخامت : هوانك فنالغی
استیثار — انتخاب و اختیار ایدوب کندو نفسنه تخصیص ایتمك
استیشار — برنسنه دن چوق المق قیدنده اولمق و چوغالتمغه سعی ایتمك
استیثاق — اعتماد اولنه جق کفیل و سند المق
استیجاب — واجب و حق عد ایتمك
استیجار — اجاریه ویرمك و کرا ایله طوتمق
استنجار — مهلت طلب ایتمك
استنجاز — کبرویه قالمق و کبر و قومق
علاوه استیداع — امانت تسلیم ایتمك
ف اسپندان — خردال دنیلان تخم
ف اسپندیار — برشاه اسمیدر که ابن گشتاسبدر

استیذان — اذن و رخصت طلب ایتمك
استیراد — موزوده اخصا و ایصال ایتمك
استیسار — اسیر اولمق و اسیر قلمق
استیسار — قولای بلنمق و قولای بلق کسب ایتمك و حاضر و آماده و مهیا اولمق
استیساع — اتساع و سعت بوللق و بولالمق
استینطاك — کوکندن قوپارمق
استیضاح — ایضاح و شرح و بیان طلب ایتمك اکلاشلوب سائردن تعریف طلب ایتمك
استیضاع — بهاسنی اکسلتمکه سعی ایتمك
استیطان — وطن ایدنمك : توطن ایتمك
استیعاب — قابلمق : طوتمق : ضبط ایتمك
استیفاء — بتون بتون المق : قبض روح ایتمك و بورجنی تماماً ادا ایتمك
استیفاق — توفیق و هدایت طلب ایتمك
استیفاد — طونشوب یانمق و طونشدیروب یاقمق
استیقاظ — اویقودن اویانمق
استیلاء — مستولی اولمق : زور و قهر ایله الوب ضبط ایتمك
استیلاد — جاریه دن تولد ایدن چوجغی ولد حقوقنه قبول ایتمك
استیمار — امر طلب ایتمك دانشمق
اسپنوی — افراسیابك دامادی نشرین او نام پهلوانك جاریه سی اسمیدر

اِستئمان : امین قیلمق ؛ امان وامنیت ویرملك وامان طلب ایتمك حمایه طلب ایتمك
اَستین : اثواب قولی جامه یکی کم
اِستئناس : وحشیلکی زائل اولوب الیشق واسینلو اولمق
اِستئناف : بدأ ایتمك ؛ باشلمق
اِستیهاب : هدیه طلب ایتمك
اِستئهال : مستوجب ومستحق اولمق
اِسجاد : باشنی اشاغی ایدوب اکمك
اَسجاع : سجعلر ؛ مقفی اولان کلاملر
اَسخاك : ترك وتسییب وفراموش ایتمك
اَسحار : سحرلر ؛ صباحلر
اَسحیه : سحالر ؛ مکتوب باغلدقلری ترشهلر
اِسخاط : کوجندیروب طارلتمق اغضاب ایتمك
اِسخان : قیزدرمق ؛ اصتمق سیجاق ایتمك
اِسخان عین : اغلاتمق ؛ کوز قیزدرمق
آسخی : زیاده سخی ؛ والی آچیق اولان
اَسخیاء : سخیلر جومردلر ؛ الی اچیق اولنلر
اَسد : ارسلان ؛ شیر ؛ غضنفر دنیلان حیوان وبروجدن سرطان ایله سنبله بیننده واقع اولوب بشنجی برج اولمغله حرکت سنویه سیله شمسك مذکور برجه دخولی تموزك طقوزنده واقع اولور
اَسپوش : کهرجله تعبیر اولنور که بارودك جزء اعظمیدر

اِسداد : راست وصوابه دوش اولمق
اَسدال : سدللر ؛ پرده لر وانجودن ترتیب اولنان کرداننقلر
اِسداك : پرده مثللو اندیروب صارقتمق
اَسِدّه : سدلرعیبلر ؛ نقیصه لر ؛ قصورلر
اَسر : باغلمق ؛ اسیر ایتمك واسیرلك
اُسر : سدك طوتلسی دنیلان علت
اِسراء : یورتمك کوندرمك ؛ تسییر ایتمك
اُسَراء : اسیرلر ؛ طوتسا قلر
اَسرار : سرلر ؛ خفی اولان خصوصلر
اِسرار : خفی طوتمق کیزلملك ؛ کتم ایتمك
اِسراع : سرعتلندرملك ؛ چابکلندرملك
اِسراف : بیهوده محله صرف ایتمك
اُسرُب : قورشون دنیلان معدن رصاص
اُسرُبی : قورشوندن عبارت اولان
اَسِرّة : ملتلك بللو باشلو اولانلری
اَسرع : زیاده سریع زیاده چابك
اَسرٰی : اسیرلر ؛ طوتسا قلر
اَسطار : سطرلر ؛ چیزیلر ؛ یازیلر وصره لر
اِسطاره : حکایه ؛ فقره ؛ قصه
اِسطبل : آخور ؛ حیوان طوله سی
اُسطرلاب : ازمنه قدیمه ده شمسك اخذ ارتفاعی ایچون استعمال اولنمش برنوع آلت رصد
اُسطقس : اصل ؛ اس ؛ اساس
اَسپونتن : مشاهده ؛ وبولشمق ؛ وآت سکرتدرملك مناسنه

علاوه
ف

	اُسْطُوانْ	بوكسك بويلو: بوجه اولان
	اُسْطُوانَه	وضع اصليه سنه موازن اوله رق برداٸره نك خط مستقيم اوزرنده حركتندن تحدث ايدن جسم
	اِسْعَاءْ	حاجتنى روا قيلمق
	اِسْعَادْ	سعادتلو قيلمق: سعادت ويرمك
	اَسْعَارْ	سعرلر: بهالر: فيئلر: فيئات
	اِسْعَافْ	ايشنى بتورمك: مطلوبنى ويرمك
	اَسْعَدْ	زياده سعيد: زياده سعادتلو اولان
	اَسَفْ	حزن: كدر: تأسف
	اَسْفَاءْ	اسيفلر: متأسفلر: مكدر اولانلر
	اَسْفَارْ	سفرلر: يوله كيدشلر: وكتابلر جلدلر: بابلر
	اِسْفَارْ	صباح يرى اچيلوب آيدينلنمق
	اَسْفَلْ	زياده سفيل: زياده الچق اولان
ف	اِسْفَهْسَالارْ	سرعسكر: باشبوغ
ف	اِسْفِيدَاجْ	اوستوبج دنيلان بياض بويا
	اِسْقَاءْ	ايچورمك: صوارمق صو ويرمك
	اِسْقَاطْ	ديوشرمك: ودوشك ديوشرمك وكلامدن زله وخطا ايتمك واضمار اولنان سرلك استخراجنه سعى ايتمك وابطال ايتمك
علاوه	اِسْقَامْ	سقملر: مرضلر: علتلر
ف	اِسْپَهَانْ	اصفهان ديدكلرى مشهور مملكت آديدر

اِسْكَاتْ	سكوت ايتدرمك صوصدرمق
اِسْكَارْ	سرخوش ايتمك: سكران قيلمق
اِسْكَانْ	مسكن اتخاذ ايدوب اوطورمق
اَسْكَرْ	سرخوش: مست: سكران اولان
اَسْكَنْ	زياده ساكن واوصلى اولان
اِسْكَنْجَه	محبوس ومجرملره ايديلان اذيت
اَسْكُوفْ	پاپوشجى: خفاف
اِسْلَاءْ	تسلى ويرمك
اِسْلَابْ	قاپوب كتورمك: سلب ايتمك
اَسْلَافْ	سلفلر: برمحله ياخود برمنصبه مقدما مالك اولنلر
اِسْلَافْ	باوجه پشين اقچه ويرمك
اِسْلَاكْ	ادخال ايتمك: ايچرو قومق
اِسْلَالْ	صيروب چيقارمق: سل ايتمك
اِسْلَامْ	طاعت وانقياد وفخر الانام محمد المصطفى حضرتلرى طرفنه بالوحى اظهار واشعار اولنان حقايق وعقائددن مؤلف ومرتب اولان دين مبين ومذكور دينى قبول ايدوب مسلمان اولمق
اِسْلَامِى	مسلم: مسلمان: واسلام دينه منسوب ومتعلق اولان
اَسْلِحَة	سلاحلر: جنك ادواتى
اَسْلَمْ	زياده سليم واطاعتلو اولان
اُسْلُوبْ	منوال: طرز: طريق صورت
اِسْپَهْبُدْ	سرعسكره وطبرستان ملوكنه اسم مخصوصدر

اَسْلِی : تكلمده لسان اوجیله تشكیل وتلفظ اولنان حرفك وصفیدر

اِسْم : آد ، نام ، كرك حسی وكرك معنوی اولان موجوداتدن برینی ذهنه اظهار واحضار ایچون استعمال اولنان لفظ

اَسْمَاء : اسملر ، آدلر ، ناملر

اِسْمَاء : یوكسلتمك واسم وضع ایتمك

اِسْمَاح : سمح وسخی اولمق ورام ومنقاد ومطیع اولمق

اَسْمَار : سمرلر ، اخشام صحبتلری

اِسْمَان : میخلامق ، چویلمك

اِسْمَاع : اشتدرمك ، استماع ایتدرمك

آسْمَان : سما ، كوك ، كوك یوزی

آسْمَانَه : اوطه طوانی

آسْمَانِی : مائی كوك رنكنده اولان

اَسْمَح : زیاده سمیح وسخی وجومرد اولان

اَسْمَر : بیاضدن قره یه مائل برمقدار صاری یه چالار رنكده اولان

اَسْمَی : زیاده سما ورفیع ویوكسك اولان

اِسْمِی : اسمه منسوب ومتعلق اولان

اِسْمِرَار : اسمرلك ، اسمر رنكی

اِسْنَا : قالدرمق ، یوكسكه چیقارمق

اَسْنَاد : سندلر ، حجتلر ، تمسكلر

اِسْنَاد : سویكنیروب طیامق وبر كلام وخبری برنسنه حقنده ذكر ایدوب اكا عزو ونسبت ایتمك

اَسْنَع : اوزون ، طویل

اَسْنَان : سنلر ، دیشلر ، دندانلر وباشلر ، ساللر ، ومزراق تمرنلری

آسْوَاق : سوقلر ، چارسولر ، سوقاقلر

اَسْوَد : سیاه قره رنكده اولان

اُسُود : آسوده ، راحت وآسایشده اولان

اِسْوِدَاد : سیاهلق ، قره رنكی

آسُودَه گی : راحت ، حضور ، آرام ، استراحت

آسُودَه : راحت وحضورده اولان غائله سز اولان

اَسُوف : متأسف ، كدرلو ، مغموم اولان

اِسْوِیدَاد : سیاهلق ، قره رنكی

اِسْهَاب : چوق سویلمك كوزه للك وحرص وطمع خصوصنده افراط ایدوب قناعت ایتمامك

اِسْهَار : كیجه اویومیوب ویاتوب طوردرمق وتیقظ وآگاهی اوزره طوردرمق

اِسْهَال : حددن زیاده ورادن عمل كلمك

اَسْهَام : سهملر ، اوقلر ، تیرلر ، وسهملر ایرادلر وقوس وزاویه سهملریكه تمام جیبلریله نصف قطرینك واقع اولان تفاضلاتدر

آسْهَل : زیاده سهوللتلو ، زیاده آسان زیاده قولای اولان

آسی : محزون وغمناك اولان

آسْیَا : دكرمن ، مطحن

اِسْپِیجَاب : ماوراء النهرده مشهور بر ولایت آدی

ف علاوه
ف

ف اسياب — صود كرمانى
ف اسياباز — دكرمنجى : طحان
ف اسياف — سيفلر: قليجلر: تيغلر شمشيرلر
ف آسيب — تصادم: مصادمه: چاتشمق ورنج : ازار انجتمك
ف اسير — طوتساق: محاربه ده دشمان اليه كرفتار اولوب فروختى ايچون بازاره كتورديكلرى انسان
آسيس — اصل ومبنى وعوض : وبدل
اسيف — متأسف: مكدر: غمناك مغموم اولان
اسيل — چبوق كبى طوغرى ودوزو صيرتحق اولان
علاوه اسيمه — دلى: ديوانه : مغشوش مجنون اولان
أسا — اسمك وخبازه معناسى عربيدن تناول ديرلر ومثل ونظير معناسنه در
آسارون — سنبل رومى كوكى وكدى اوتى معناسنه در
اسارة — صايمق وعدد وحساب
اساسة — كوزا وجيله با قمه
اساسة — بمعناء ايضًا واموال كثيره معنالرينه كلور
آساليون — طاغ كرويزى تخمى
آسانى — قولايلق وايقو وراحت
آسيان — دكرمنجى معناسنه

آش — طعام : بيه جك نسنه قوة وغذا
اشادة — غايب اولان نسنه يى ندا ايدوب تعريف ايتمك وانسانى علنًا مدح وثنا ياخود ذم وقبيح ايتمك
اشارة — تعيين وتفريق ايچون استعمال اولنان علامت وامر ايتمك وتفهيم ضمننده ايديلان حركت اعضا باخود استعمال اولنان علامت
اشاعت — شايع وفاش ايتمك : بورمق كشف ايتمك
آشاف — شفا ز دوالر: علاجلر معالجه لر
آشام — ايچيجى ايچون شارب شرب ايدن
آشأم — زياده شأمتلو : زياده اوغورسز اولان
آشامنده — ايچيجى ايچن : شارب شرب ايدن
اشائم — اشأملر: زياده شأمتلو اوغورسز اولنلر
اشباح — شبحلر: جسملر: جسدلر وجودلر
اشباع — طيورمق : قرنى طيورمق
اشبال — اولادينى قايروب قيام ومؤنثلرينه صبر واهتمام ايتمك ايچون برقوجه سندن صكره خاتون بشقه قوجه يه وارمق
آشبو — كموزلك معناسنه
آشبوختن — صاچمق معناسنه در

اَشْباه	شبهلر، مثللر، نظيرلر
اَشْبَه	زياده شبيه، زياده مشابه زياده بكزر اولان زياده شبهلو ومشكل اولان
آشْبز	اشچى، طباخ
اِشْتِباك	قارشيق وپيچيده وشوريده اولمق
اِشْتِباه	شك وشبهه، ريب، ارتياب قولاى فرق اولنمق درجه ده بكزه يشمك
اِشْتِنات	طاغلمق، پريشان اولمق
اِشْتِداد	شدت، سرتلك، شديد وسرت اولمق
اُشْتُر	دوه، جمل، ابل
اِشْتِراء	بيع ايتمك صاتون المق خريد اولمق
اِشْتِراط	شرط وشروطه باغلمق وشرط ايتمك
اِشْتِراك	اورتاقلق، واورتاقلشمق
اُشْتُربان	دوه‌جى، جمال
اُشْتُرگاو	زرافه دينيلان حيوان
اشتركاوپلنك	بمعناه ايضاً
اُشْتُرمرغ	دوه قوشى دينيلان حيوان
اِشْتِطاط	نقص عدالت ايدوب حكمده جور ايتمك
اِشْتِعال	شعله‌لنمك، علولنمك، يالكلنمق
اِشْتِغال	مشغول اولمق ايشى كوجى اولمق
اِشْتِفاء	شفا بولمق، صحت بولمق، شفا پذير اولمق
اِشْخَنَه	صاچلمش وصوصمز نباتى
اُشْتا	سرعت وتعجيل ايلمك

اِشْتِقاق	بر كلمه‌دن كلمهٔ آخرى حاصل اولمق تفرع ايتمك وحاصل اولمق
اِشْتِكاء	شكايت وتشكى ايتمك اظهار حزن واخبار حال ايتمك
اِشْتِمال	صاريلوب اورتمك، بورنمك
اِشْتِمام	قوقلامق، شم ايتمك
اِشْتِهاء	استك، ميل، وحظ، آرزو
اِشْتِهاب	آغرمق، بياضلنمق، قيرا اولمق
اِشْتِهار	شهرت بولمق، مشهور اولمق
آشْتى	بارشقلق، صلح، وصلاح
اِشْتِياق	كوكلدن آرزومند اولمق كورمه‌جكى كلمك
اِشْجاء	مغلوب ومقهور اولمق محزون وغمناك قيلمق
اَشْجار	شجرلر، اغاجلر، درختلر
اَشْجان	شجنلر، هموم وغموم، كدرلر
اَشْجَر	اغاجى اورمانى چوق اولان درختاور اولان
اَشْجَع	زياده شجيع، زياده جسور وشجاعتلو اولان
اَشْجَعه	شجيع وجسور اولنلر
اِشْخاس	فصل وذم ايتمك، وناخوش سوز سويلمك
اَشْخاص	شخصلر، آدملر، كسنه‌لر
اَشَدّ	زياده شديد زياده محكم زياده سرت اولان
اِشْتا	بوزمك، وسياحت
اُشْتاب	تعجيل ايتمك معناسنه

اَشِدَّاءْ شديد وسرت وقوتلو اولان

اَشَرّ زياده شرير، شر و شرّى زياده اولان

اَشْرَارْ شرّ و شرّ اهللرى، شريرلر

اِشْرَابْ ايچورمك صوارمق ايچه جك ويرمك وبيان وتقرير و افاده ايتمك

اَشْرَارْ شرلر، بلالر، رغبت اولنميه جق نسنه لر، شريرلر شر و شرّ اهللرى

اَشْرَاطْ شرطلر، نشانلر علامتلر

اَشْرَافْ شريفلر، محترم ومعتبر اولنلر وفخر الانام محمد المصطفى صلعم حضرتلرينك آل وذراريسندن اولنلر وشرفلر، كنكره لر

نَقِيبُ الْاَشْرَافْ آل پيغمبر حضرتلرينك دفتريني طوتوب احوال سائره لرينك ضبط وربطنه مأمور اولان ضابط

اِشْرَاقْ روشن ومنور قيلمق، وروشن ومنور اولمق، وكونشلك محله داخل اولمق

اَشْرَاكْ شركلر، كفرلر وشريكلر اورتاقلر

اِشْرَاكْ واحد حقيقى اولان ذات اجل وعلا حضرتلرينه حاشا شريك اسناد واثبات ايتمك

اُشْنَاذْ برفرشته اسمى وهرماه شمسك اون اتنجى كونى

علاوه ف

اَشْرِبَةْ شرابلر، ايچه جك شيلر

اَشْرِعَةْ شراعلر، يلكنلر، بادبانلر

اَشْرَفْ زياده شريف ومحترم اولان

اِشْطَاطْ نقض عدالت ايدوب حكمده جور ايتمك

اِشْعَابْ اولمك، وفات ايتمك، وفراق ابدى ايله ايرلمق

اَشْعَارْ شعرلر، منظوم وموزون اولان كلاملر

اِشْعَارْ آكلاتمق، بيلدرمك

اِشْعَالْ شعله لندرمك، علولندرمك يالكلندرمق

اَشْعَثْ مشهور بر طمعكارك اسميدر

اَشِعَّةْ شعاعلر، شعاعات، پرتولر

اَشْعَرْ شعور وعقل صاحبى اولان

اَشْغَالْ شغللر، مشغوليتلر، ايشلر كوجلر

اِشْغَالْ باشنه ايش چيقارمق مشغول قيلمق

اَشْغَلْ ايشى كوجى زياده اولان زياده مشغول اولان

اِشْفَاءْ يك قريب اولمق، طوقنمق، كنار حواليسنده اولمق وخسته اولانه علاج ودوا ويرمك، وخسته ايچون شفا طلب ايتمك

اِشْتَالَنْكْ طوق عربجه كجه در، وآشوق اويونى معنالرينه

اشفاق: شفقلر؛ اخشام قزللقلری وشفقتلر؛ مرحمتلر وخوفه مختلط اولان عنایتلر

اشفاق: خوف ایتمك ومهر وعنایت ایتمك

اشفتكی: عقل خیره لق؛ دیوانه لك

آشفته: عقل خیره؛ سراسیمه دیوانه اولان

آشفی: دفع امراضه زیاده نافع اولان

آشفیه: شفالر؛ علاجلر؛ ادویه دوالر

اشقاء: مدبر وبدبخت؛ وشقی قیلوق

اشقاق: شق وشقتدن شکایت ایتمك

اشقر: آل رنکنده اولان وآل آت

اشقیاء: شقیلر؛ مخذوللر؛ خبیثلر

اشك: کوز یاشی؛ دمع

اشکاء: تشکی وشکایت ایتدرمك

آشکار: جلی؛ عیان؛ روشن مستبان اولان

آشکارا، آشکاره: بمعناه ایضاً

اشکاع: کوجندرمك؛ طارتلمق صقندی وملامت ویرمك

آشکال: شکللر؛ رسملر نجملر؛ هیئتلر و شبهه لو وملتبس خصوصات

اشکال: مشتبه وملتبس اولوب حل وجوابی عسیر اولمق وحروفاته نقطه و حرکه وضع وتعیین ایتمك

اشترابه: دوه بوکندن یاپیلان اثوابك زبندر

آشکبار: کوز یاشی یاغدیریجی اغلایجی اولان — ف

آشکویز: کوز یاشی دوکیجی اغلر اولان — ف

آشکل: زیاده مشکل وشبهه لو وملتبس اولان

اشکیل: صاغ الی وصول ایاغی بیاض اولان آت وحیله وتزویر — ف

اشکنبه: حیوانك آلات باطنه سندن برآلت — ف

اشکنجه: محبوس ومجرملره ایدیلان اذیت — ف

اشمام: قوقلتمق وعدول ایتمك صایمق وبرحرفه ضمه؛ یاخود کسره اضافه ایتمك

آشمل: زیاده شامل وجامع وحاوی اولان

اشمئزاز: قورقوب ایکرنوب صقلمق

آشنا: بلدك اولان کسنه الفت ایلمش اولان وعارف واقف ماهر اولان؛ ویوزیجی سابح اولان ویوزمك؛ سباحت ایتمك — ف

آشناکر: یوزیجی؛ سابح؛ سباحت ایدیجی — ف

آشنان: چوغان تعبیر اولنان اوت — ف

آشناور: یوزیجی؛ سابح؛ سباحت ایدیجی — فا

آشنائی: الفت؛ بلدکلك؛ آشنالق — فا

آشنع: زیاده شنیع؛ زیاده بد وقبیح اولان

اشتردل: حقد وحسد ایله مجبول القلب اولان کسنه — علاوه

آشْواط شوطلر: بيت شريف زيارتنده حجر اسوددن باشليوب يدى كره طواف ايتمه‌لرى

آشْواق شوقلر: آرزولر كوكل استكلرى

آشُوبْ ف: فتنه غوغا: قاريشقلق وفتنه چيقاريجى اولان

آشْهادْ شاهدلر: شهود: شهادت ايدنلر

اِشْهادْ بربنه شهادت ايتدرمك

اِشْهارْ شهرت كسب ايتمك

آشْهَبْ قيراولان: وقيرچل رنكنده اولان

آشْهَرْ زياده شهرتلو ونامدار اولان

آشْهىٰ زياده استنيله‌جك وآرزو اولنه‌جق اولان

آشْيا شيلر: موجودات نسنه‌لر

آشْياخْ شيخلر: مسن وسلخوار اولنلر وقبيله باشلرى: وتكيه وطريق باشلرى

آشْياعْ شيعلر: اتباع وانصار

اِشْيانْ ف: لانه: بووه: قوش بووه‌سى

آشْيانَه ف: بمعناه ايضا

آشِيبْ ف: تصادم: مصادمه: چاتش آشيب

اُشْتُرْغازْ ف: برنوع نباتدركه كوكندن ترشى ياپارلر

اُشْتُرْكا ف: عنقا قوشى

اِصابَتْ طوغرى واروب ايرشمك وطوغرى ومناسب ايش ايشلمك ياخود كلام سويلمك

اَصابِعْ اصبعلر: پرمقلر انكشتلر وپرمق دنيلان اوچلركه برقدمك اون ايكى اصبع واقع اولور

اَصاحِبْ صاحبلر: مالك ومتصرف اولانلر دوستلر احبا ورفيقلر ارقه داشلر

اَصادِقْ صديقلر: صدق وصداقتلرى زياده اولانلر

اَصاغِرْ اصغر اولنلر كميت وقدر ورتبه واعتبارلرى ادنى اولنلر

اِصاغَهْ قالبه دوكمك

آصائِلْ اصيلر: اخشاملر: وزمانلر وقتلر

اَصالَتْ كوكلو وثابت وراسخ اولمق وفكر ورأيده وملاحظه ده خوب صواب اولمق وعرق ونسب صاحبى اولمق ووكيل اولميوب كندو حقوقنجه عامل اولمق

اَصالَةً وكيل اولميوب اصل كندو حقوقنجه عامل اوزره اولمق

اَصْباحْ صبحلر: بامدادلر

اِصْباهانْ عجمده برشهرك اسميدر وموسيقى نغماتندن برنغمه اسمى

اِصبار صبر وتحمل ايتمك

اَصباغ صبغلر، رنكلر، بويالر

اُصبُع پرمق، انكشت، بنان، وپرمق دينلان اولچى كه برقدر اون ايكى پرمقدن عبارتدر

اَصبى صبيلر، اركك چوجقلر

اَصبِية بمعناه ايضا

اَصَحّ زياده صحيح قصوردن برى اولان

اَصِحّا صحيحلر، قصوردن برى اولنلر وبلا عذر اولوب صحت اوزره اولانلر

اَصِحّة بمعناه ايضا

اَصحاب صاحبلر، مالك ومتصرف اولنلر ومتصف متعلق اولنلر ومؤلفلر مصنفلر، واهالى سكنه ورفيق اولانلر، و اتباع وانصار

اِصحاح تصحيح ايتمك، قصوردن باخود علت ومرضدن برى ايتمك

اَصدا صدالر، صوتلر، سسلر آوازه لر، صيتلر

اَصداء اولمك وفات ايتمك وعكس صدا ايدوب ايكيلمك كوكلمك، نيقولنمق

اَصدار چيقارمق، صدور ايتدرمك

اَصداغ صدغلر، كوز ايله قولاق بيننده واقع اولان اعضا طولونلر

اَصداف صدفلر، مديه واستريديه مثللو دكز مخلوقاتى قبوقلرى

اِصداف صرف وتحويل وآماله ايتمك برطرفه مايل قيلمق

اَصداق صدقلر كرچك اولان خصوصلر

اَصدَق زياده صادق، افعالى اقوالنه زياده مطابق اولان محبت و تعلقنده زياده ثابت و راسخ اولان

اَصدِقاء صديقلر، صادق، وثابت دوستلر افعاللرى اقواللرينه مطابق اولنلر

اِضراف فارغ اولمامق اوزره اقدام والتزام تام ايله عقد قلب ايتمك

صَراف صرفلر، مصرفلر، خرجلر

اِصراف شعرده روى حرفلرينك حركه سنى مختلف ايدوب اقوا ايلمك

آصِرة منت احسان ورحم وقرابت

اِصطِباح صبوح يعنى باده سنى ايچمك

اِصطِبار صبر، تحمل مضايقه وبلاده صبر وتحمل واتضاع ايتمك

اِصطِباغ بويانمق ونصارا بيننده وافير تعبير اولنان آيينى اجرا ايتمك كه يكى تولد ايتمش چوجغى باخود يكى تنصر ايدن كسنه نك جبهه سنه صو ايله هاچ رسمك چكوب دعاء مخصوصه اوقومقدن عبارتدر

اصطبل: آخور، حیوانات حفظنه مخصوص جا
اصطحاب: صحابت رفاقت رفقه داشلق
اصطدام: صدمه، تصادم، آسیب ایکی نسنه بربرینه زورلو چاتشمق
اصطرلاب: ازمنۀ قدیمه ده شمسك اخذ ارتفاعی ایچون استعمال اولنمش بر نوع آلت رصد
اصطفاء: سچمك، انتخاب واختیار ایتمك
اصطفاف: صف صف دیزلمك مضعف اولمق صفبسته اولمق
اصطكاك: اصطدام، تصادم، مصادمه بربرینه زور ایله چاتمق وطبوق چالمق
اصطلاح: فن وعلمده معنای مخصوص ایله استعمال اولنان کلمه
اصطلام: تمامنه بتورمك، قطعاً اثرینی براقمامق، دیبندن کسمك
اصطناع: آدم وچراغ یتشدرمك وباران ایچون طعام وضیافت ترتیب ایتمك
اصطیاد: صید وشکار ایتمك، اوو کیتمك
اصطیاف: ایام صیف مدتنجه اقامت واسكان ایتمك
اصعاب: کوچ اولمق چتین وعسیر اولمق کوچلشدرمك تصعیب ایتمك
اصعاد: مکۀ مکرمه یه کیتمك وانیشدن چیقمك

اصعار: کبر یا خودخوی ویا عادتنا شی یوزینی چویروب قرشوسنده اولانه نظر ایتمك
اصعاق: بایلمق، بیهوش وبیخود اولمق
اصعب: زیاده صعوبتلو، زیاده کوچ ودشوار اولان
اصعر: زیاده کبرلو خودبین اولان
اصغاء: دکلمك، قولاق ویرمك
اصغار: کوچلتمك وخور حقیر ایلمك
اصغر: زیاده کوچك وصغیر اولان
آصف: حضرت سلیمانك وزیری اسمی
اصفاء: صافی وپاك وتمیز قیلمق
اصفار: صفرلر، علم حسابده هیچه اشارت اولان نقطه لر
اصفاف: صفلر، صره لر
اصفاف: صره ایله دیزلمك
آصفانه: وزیره مناسب وشایان اولان
اصفر: صاری رنکده اولان زرد
اصفرار: صاریلق، صاری رنکی
اصفهسالار: اسفهسالار، سرعسکر
اصفی: زیاده صافی وتمیز اولان
آصفی: وزیره مناسب کشایان اولان
اصفیاء: صافی اولانلر
اصفیرار: صاریلق، صاری رنکی
صقعلر، جانبلر، نواحی اطراف
کوك، دیب، تمل، بیخ، بن
وحسب نسب، صوی، صوب
ومبدأ، ابتدا، بدأ، بدایت

اَصلاً	قطعا هیچ بر زمانده
اُصلاء	اصیللر؛ ملتك بیوكلری
اُصلاب	صلبلر؛ یاری بلندن اشاغه قویروق صوقمه وارنجیه قدر واقع اعضای وجود
اِصلاح	رفع معایب برله نیك وپسند قیلمق
اَصلة	مجموع؛ كل؛ بتون
اَصلح	زیاده صالح ونیك وپسند اولان
اَصلحَ الله	الله صالح ونیك وپسند قیلسون معناسنده دعادر
اِصلزاده	حسب ونسبی اصلادن اولان كمسنه
اَصلع	باشنك اوكی طاز اولان كمسنه
اَصلی	اصله منسوب ومتعلق اولان
اَصمّ	صاغر؛ قولاغی ایشتمز اولان كران كوش اولان جذر اصم تام جذرا ولمیان
اِصمات	سكوت ایتمك تكلمدن فارغ اولمق؛ صوصمق وسكوت ایتدرمك؛ صوصدرمق وطولو ایدوب صوصم قیلمق
اِصمام	صاغر وكران كوش قیلمق قوت سامعه سنی ازاله ایتمك
اِصناع	یاردم واعانه ایتمك وكركی كبی تعلیم ایتمك
اَصناعی	صنعتده حاذق وخیردست اولنلر
اَصناف	صنفلر؛ صوره لر؛ زاده لر وجنسلر؛ نوعلر؛ درلولر واهل صنعت كروهلری
اَصنام	صنملر؛ بتلر؛ طاپینان تصویرلر
اَصوات	صوتلر؛ صدالر؛ آوازلر سسلر
اَصواف	صوفلر؛ صوف دنیلان قماش
اَصوَب	زیاده صواب وطوغری اولان
اَصوَف	پوستی یوك قابلو اولان
اُصول	اصللر؛ كوكلر؛ تملر؛ دیبلر اساسلر
اَصهار	صهرلر؛ قاین اتالر وقاین اتالر وبالدیزلر
اِصهار	داماد لق
اَصیاف	صیفلر؛ یازموسملری
اَصِیَّة	منفك اولمیان داهیه وآفت وبلا
اَصیَر	یقین؛ متقارب؛ قریب مقارن اولان
اَصیل	كوكلو؛ دیبلو؛ تملو؛ اساسلو اولان؛ اخشام وقتی (علاوه)
اِصطَخر	صوجمع اولنان محل وپارسده بر قلعه نك آدی
اِصطرخ	بمعناه ایضا
اُصطرلاب	معروف آلت ارتفاعیدر
اِصطرك	بر نوع ضمغدر قره كونلك تعبیر اولنور (ف)
اَصطَفَن	بر ضمغدر عود كبی بیسار (ف)
اِصطفین	هاویج دیمك (ف)
اُصول فاتنه	بر صوت ونوا آدیدر (ف)

اِضاءَة — روشن ؛ ومضی قیلمق آیدینلندرمق آیدنلق ایتمك منور قیلمق

اِضاعَة — ضایع ایتمك ؛ تلف ایتمك تضییع ایتمك

اِضافَة — عبارهٔ واحده بربرینه متعاقب بولنان ایکی اسم بیننده جاری اولان علاقهٔ نحویه وایکی اسمی عبارهده تقریباً بیلوب بربرینه متعلق قیلمق ویقین قومق حواله ومشرف قیلمق ومسافر ومهمان قیلمق

اِضْبارَة — یازلمش اوراقدن عبارت اولان سند

اِضْباط — حرفك حرکه‌سنی معلوم قیلمق

اَضْحِیاء — اضحالر ؛ قربانلر ؛ قرابین

یَوْمِ اَضْحیٰ — قربان بیرامی کونی

اِضْحاك — کولدرمك

اُضْحوكَة — کولنه‌جك نسنه

اَضْحیٰ — اضحاء ؛ قربانلر ؛ قرابین

اَضْداد — ضد ومقابل ومخالف اولان نسنه‌لر

اَضَرّ — زیاده مضر ؛ زیاده ضرره باعث اولان

اِضْراخ — ابعاد ایتمك ؛ اوزاغه سورمك ؛ وافساد ایتمك ؛ وفاسد ایتمك

اَضْرار — ضررلر ؛ زیانلر ؛ نقصانلر

اِضْرار — ضرر وزیانه دوچار قیلمق

اِضْراع — ذلیل وحقیر ایتمك

اِضْرام — طوتشدیروب علولندرمك

اِضْطِجاع — سجده ایدوب یوزی قویون یاتمق

اِضْطِراب — چاتقنمق ؛ وکدر ؛ تأسف وسوسه واذیت ؛ رنجش پیچ وتاب

اِضْطِرار — احتیاج محتاجلق ؛ مجبوریت ناچارلق

اِضْطِرام — طوتشوب علولنمك

اِضْطِلاع — قدرت ؛ قوت ؛ مکنت ؛ کوج زور

اِضْطِمام — ضم وعلاوه اولنمق

اِضْطِباء — اوتانوب منقبض اولمق

اَضْعاف — ضعفلر ؛ مثللر ؛ قاتلر

اِضْعاف — ضعف وقوتسز قیلمق

اَضْعَف — زیاده ضعیف وقوتسز اولان

اَضَلّ — طوغریدن وحقدن زیاده بعید ومعطوف اولان

اَضْلاع — طلعلر ؛ تشکلك محیطی اولان خطلر

اِضْلال — طوغری یولدن وحقدن صاپمق یول ازغنلغی وخطا وگناه گمراهلق

اُضْلولَة — [illegible]

اِضْمار — گیزلمك ؛ صقلامق ؛ اخفا ایتمك

اِضْمام — ضم وعلاوه ایتمك قاتمق

اِضمحلال صيريلوب آچلمق · زائل ونابود اولمق بخار كبى نابديد اولمق

اَضمن درونندن زياده شئ موجود اولان

اَضياف ضيفلر · مهمانلر · مسافرلر

اَضيق زياده ضيق وطار وتنك

اَضابير جزؤلر · سپاره لر

اِضجاز بر كمسه يى كوجندرمك

اِضجار صوقاقى كچه طولدرمق

اِضطمار انسان وحيوان آريقليوب يعنى ضعيفليوب قرنلرى ايچرو چوكوب ياپشمق

اَضرّ بدخوى وبدمزاج اولمق

اِضرار بخل وامساكله بر آدمى مضايقه ده قومق

اِضطفار برنسنهٔ استر استمز

اِضراس ديشى قماشدرمق

اَضوط احمق كمسه

اَضبط ايشى ايكى اليله ايشلر اولان كشى

اَضرط بر آدمك صقالى خفيف وقاشنك قيللرى آز اولمغله اينجه اولمق

اِضراط بر كمسهٔ استهزا واستخفاف اوردايله ضرطه چكمك

اِضرغطاط اوفكه دن شيشوب قبارمق

اِنضناط ازدحام ايلمك

اِطابة حسن معامله ايتمك ولحسان ايتمك

اِطارة اوچورمق · طيران ايتدرمك وكوندرمك

اِطاعة امر وتنبيه امتثال ايدوب موجبنجه عمل وحركت ايتمك

اِطافة اطرافنى طولاشمق · طواف ايتمك

اِطاقة طاقت كتورمك · قادر اولمق

اِطالة اوزاتمق تطويل ايتمك وذم وفصل وتعييب ايتمك

اَطاول اطوللر · اوزون بويلولر

اَطايب اطيبلر زياده ايو وخوش

اِطباء طبيلر · ممه لر · پستانلر دعوت ايتمك

اَطباء طبيبلر · حكيملر

اِطباخ پشمك طبخ اولنمق پخته اولمق

اَطباع طبعلر · آقرصولر · چايلر وسيل مجرالرى

اَطباق طبقلر · قرصلر · دائره لر وطبقات · قاتلر · طبقه لر

اَطبّه طبيبلر · حكيملر

اَطبع زياده طبيعت صاحبى اولان

اَطبقة طبقلر · طبقه لر · قاتلر طبقات

اِطراح مدح وثنا وستايش ايتمك وبونلرده مبالغه ايتمك شاد ومسرور قيلمق كندويى آتمق ابعاد وطرح ايتمك الندن آتمق

اِطْراد طرد وابعاد ونفی واجلا ایتمك

اِطِّراد بربری اردی صره چکیلوب کیتمك واسلوب واحد اوزره ترتیب ایتمك

اَطْراز طرزلر: اوچلر: کنارلر صچاقلر والنك اولان صاچلر

اَطْراس طرسلر: یازی یازیله‌جق صحیفه‌لر ویازیسی بوزیلوب صکره دن ینه یازیلان صحیفه‌لر: کاغدلر ورقه‌لر

اَطْراف طرفلر یانلر سولر انحا جانبلر

اِطْراف هدیه ویرمك

اِطْرام دیشلری ملوث اولوب اغزی قوقمق

اَطْرِقَه طریقلر: یوللر: راهلر

اِطْعام طعام ویرمك یمك یدرمك

اَطْعِمَه طعاملر: یمكلر: آشلر

اِطْغاء طاغی: وباغی قیلمق آیارتمق آزدرمق

اِطْفاء آتش وضو سوندرمك منطفی قیلمق

اَطْفال طفللر: چوجقلر

اِطْلاء سورمك بولاشدرمق

اِطِّلاء سورنمك: بولاشمق

اَطْلاب طلبلر: عمقلر وحاجتلر احتیاجلر

اِطْلاب استمك: طلب ایتمکه مجبور قیلمق

اِطِّلاب طلب ایتمك: استمك

اِطْلاع واقف واکاه قیلمق وافقدن طوغمق

اِطِّلاع وقوف واقفلك: بلمك

اِطْلاق باغلیوب صالیویرمك وباغلو اولانی چوزوب صالیویرمك ونكاحدن بوشامق ووجه عموم اوزره تضییق ایدوب تخصیص ایتمامك وتسمیه ایتمك

اِطِّلاق مسرور ومنشرح ومنبسط اولمق: هموم وغمومدن قیدسز اولمق

اَطْلال طللر: سموزلكلر: بدن رطوبتلری

اَطْلَس برنوع ایپك قماش وخریطه مجموعه‌سی اولان کتاب ویازی وچیزی واشکالدن خالی اولوب دوز اولان: فَلَكِ اَطْلَس کواکبدن خالی ظن اولنان فلك الافلاك یعنی فلك اعظم

اَطْلِیَة طلالر: سورینه‌جك بولاشدیریله‌جق نسنه‌لر

اُطُم کوشك قصر وحصن: قلعه

اَطْماع طمعلر: حرصلر: ازلر: آرزولر

اِطْماع طمع ایتدرمك طمعه دوشرمك

اِطْماك محو ایتمك: یوق ایتمك

اِطْمِئْنان اعتماد وربط قلب ایدوب آرام وسکوت بولمق

اَطْناب طنابلر: چادر ایپلری

اِطْناب تطویل ایتمك: لقردی اوزاتمق

اِطْنابَة : شمسیه ٭ بارانیه ٭ شمس وباراندن حفظ ایتمکه مناسب اولان نسنه

اِطْنان : اوتدرمك ٭ صدا لندرمك

اَطْوار : طورلر ٭ افعال وحركات اوضاع وحركات

اَطْواس : طاوسلر ٭ طاوس قوشلرى

اَطْواق : طوقلر ٭ كردانلقلر ٭ خلقه‌لر

اِطْوال : اوزون ایتمك ٭ تطویل ایتمك

اَطْوَل : زیاده اوزون اولان

اِطْهاء : صنعتده استاد وماهر اولمق

اَطْهار : طاهرلر تمیز وپاك اولنلر

اِطْهار : تطهیر ایتمك ٭ تمیزلمك

اِطْهاف : كلامده چابك سویلمك

اَطْهَر : زیاده طاهر وپاك وتمیز اولان

اَطْیاب : كوزل قوقولو نسنه‌لر طیبلر

اَطْیار : طیرلر ٭ قوشلر ٭ مرغلر

اَطْیَب : زیاده طیب وایو وكوزل اولان

اَطَیر : كناه ٭ ذنب ٭ جنحه ٭ قباحت صوچ

اَطْرِیَه : ارشته شورباسى وسائر شوربالره دینور

اَطْفالِ باغ : تازه ونورس فدانلردن كنایه‌در

اَطْماط : هند بقله‌سى

اَطْموط : بمعناه ایضاً

اَطْمیسا : جوان پرچمى دینلان چیچك

اَظافیر : ظفرلر ٭ طرنقلر

اِظْراف : ظرفلمق ٭ ظرفه قومق

اَظْرَف : زیاده ظریف اولان

اِضْطِلام : ظلمه بیوب بوكمك

اَظْفار : ظفرلر ٭ طرنقلر

اِظْفار : مظفر قیلمق ٭ ظفر وغلبه ویرمك

اِظِّفار : ظفر بولمق مطلوبنه نائل اولمق

اَظْلاف : ظلفلر ٭ چتال طرنقلو حیوانك طرنقلرى

اَظْلال : ظللر ٭ كولكه‌لر

اِظْلال : كولكه‌یه قومق ٭ كولكه‌یه داخل ایتمك

اِظْلام : قرانلق وتاریك قیلمق

اَظْلَم : زیاده ظالم اولان وزیاده قرانلق اولان

اَظْنان : تهمت ایتمك وعرضنه تهمت قیلمق

اِظِّنان : تهمتلو قیلمق

اِظْهار : ظهور ایتدرمك ٭ ظاهر وآشكاره قیلمق

اِظِّهار : مبالات ایتمیوب ترك واهمال ایتمك

اَظْهَر : زیاده ظاهر وآشكاره وروشن اولان

اِظِّئار : برادم ولدینه دایه طوتمق

اِظْئار : غیرك ولدینى امزرمك

اِظِّئار : بمعناه ایضاً

أَعَابِيدْ عبدلر، قوللر، بنده لــر

أَعَاجِمْ عجملر: عرب اولادندن اولميانلر

أَعَاجِيبْ اعجوبه لر: تعجب اولنه جق شيلر

اِعَادَه عودت ايتدرمك: كيرو كوندرمك

أَعَادِي عدولر: دشمنلر

اِعَاذَه صغنمق: التجا ايتمك

اِعَارَه عاريت وجمله ويرمك

أَعَارِيضْ عروضلر: بيتك مصراع اولنك اولان ياخود ايكى صوك هجالرى

أَعَارِيبْ بدوى عربلرى

اِعْوَازْ فقير وكدا محتاج اولمق

اِعَاشَتْ ديرلتمك: يچندرمك

أَعَاشِيرْ اعشارلر: عشرلر: اوندالقلر

أَعَاصِيبْ عصبه لر وجودده اولان سكرلر

اِعَاضَه قارشولق وبدل ويرمك

أَعَاظِمْ اعظملر: زياده عظيم اولنلر

اِعَالَه عيال واولادك نفقه لرينه باقوب قايرمق

أَعَالِي اعلا اولنلر: رتبه لو فائق اولنلر يوكسك ومرتفع اولنلر

اِعَانَه ياردم: معاونت ايتمك

أَعْبَاء عبالر: يوكلر: حموله لــر آغرلقلر

اِعْتَابْ راضى وخشنود قيلمق كدرى دفع ايتمك

اِعْتَادْ حاضر ومهيا قيلمق

اِعْتَاقْ كوله يى آزاد ايتمك

اِعْتَانْ صقشدروب تقضا ايله مطلوبنى دعوا ايتمك

اِعْتِبَارْ صايمق عدايتمك: لسنه نيى لسنه برينه قومق وعبرت آلوب متنبه اولمق

اِعْتِبَارِي حقيقى ولميوب اعتباره منسوب اولان

اِعْتِبَاطْ علتسز اولان كنج آدم وياحيوانك جاننى المق وعلم نحو اصطلاحنجه آتشدن اولوب كلمه نك صوك حرفنى بلا سبب عادى حذف و اسقاط ايتمك

اِعْتِنَابْ فارغ ومتصرف اولمق

اِعْتِجَارْ چكه النه كچورمبهرك باشنه برنسنه صارمق

اِعْتِدَاء ظلم وتعدى ايتمك

اِعْتِدَادْ صايمق: تعداد ايتمك

اِعْتِدَالْ كميت وكيفيت وسط درجه سى

اِعْتِذَارْ عذر ومانع وبهانه ايراد ايدوب قصوريتك عفو اولنمسنى طلب ايتمك

اِعْتِرَاضْ معارضه طريقيله مانع و محذور بيان ايتمك

اِعْتِرَافْ عنادايتميوب حق تسليم ايتمك اقرار ايتمك

اِعْتِزَازْ شريف وعالى القدر اولمق عزتلنمك

اِعتِزال: کندو طاقمی وکروهندن آیرلمق

اِعتِزام: فتور ورخاوت کوسترمیوب قصده دائر اوزره اولمق ، عزم ایتمك ، وعزیمت ایتمك

اِعتِساز: کوجلك ، عسرت ، صعوبت وجور ایتمك ، کرهاً وجبراً آلمق

اِعتِساف: ظلم ایتمك ، ویوله صاپمق

اِغتِسام: مطلوبنی اعطا ایتمك

اِعتِشاء: اخشام وقتی یوله چیقمق

اِعتِصاء: دکنك قوللانمق ، دکنکه طیانمق

اِعتِصاب: قناعت ایتمك ، اکتفا ایتمك

اِعتِصار: صوینی یاخود یاغنی چیقارمق ایچون صیقمق ویا صیقی یه قوشدرمق

اِعتِصام: کناه ومعاصیدن صاقنمق ویاك اولمق ویر نسنه یه ال ایله یاپشوب طوتمق وقورتمق صیغنمق

اِعتِظام: عظمت وتعظم کسب ایتمك بیوکلك تحصیل ایتمك

اِعتِفاء: عفو وعنایت طلب ایتمك

اِعتِفار: یره اورمق ، واوزرینه آتیلوب قاورامق

اِعتِقاب: بهاسنی تماما قبض ایتمینجه مشتری یه متاعنی تسلیم ایتمیوب کندو یانندە الیقومق

اِعتِقاد: کوکل باغلمق اینانمق ، صحت وصداقتنه قلب قرار داده اولمق معتقد اولمق

اِعتِکار: بربرینه قاریشوب تعدادی غیر ممکن اولمق

اِعتِکاف: حبس نفس له اکلنوب قالمق

اِعتِلاء: یوکسلمك ، یوقارو چیقمق وعلو ورفعت کسب ایتمك

اِعتِلاط: غوغا ونزاع ایتمك

اِعتِلاف: یم یمك ، علف یمك

اِعتِلاق: عشق ومحبته کرفتار اولمق عاشق ومحبت ایتمك

اِعتِلال: خسته وعلیل اولمق ، وسائر نسنه لری ترك ایدوب حصر اوقات ایدرك مخصوص مشغول اولوب وقت کچورمك

اِعتِلام: بلمك ، واقف اولمق

اِعتِلان: آشکار اولمق آشکاره یه چیقمق

اِعتِماء: انتخاب واختیار ایتمك سچمك

اِعتِماد: اینانمق ، کوکنه رك اینانمق

اِعتِمار: زیارت ایتمك ، زیارتنه کتمك

اِعتِماق: درین ایتمك ، ودرینه وارمق

اِعتِمام: باشنه عمامه صارمق

اِعتِناء: اقدام واهتمام ایتمك صرف مقدرت ایتمك

اِعتِناق: بربرینك بوغازینه آتیلوب قاوراشمق

اغتنان حیوانه بتوب دیزکین ایتمك

اغتواء اولومق ؛ حاولق و بوروب بوکلمك

اغتوار الدن اله ویرملك والدن اله کزدرمك

اعتوبة لوم و توبیخ ؛ وعتابه سبب اولان نسنه

اعتیاد عادت ایدنمك ؛ آلشمق ؛ وکیرو کلمك ؛ عودت ایتمك کیفسزلك زیارتنه کتمك

اعتیاض عوض طلبیله کلمك

اعتیاف ایقومق ؛ عوق و تأخیر ایتمك

اعتیان باردم ایتمك و باقمق وکوزتمك

اعجاب تعجب ایتدرمك ؛ متعجب قیلمق وعجب وغروره دوشورمك

اعجاز عاجز وقدرتسز وفرومانده قیلمق وعاجز بولمق وبشقه سنك اصلا یاپه میه جغی ویا اوله میه جغی شیئ یاپمق ویا اولمق

اعجال عجله ایتدرمك ؛ تعجیل ایتمك

اعجز زیاده عاجز وقدرتسز وفرومانده اولان

اعجم عرب اولادندن اولمیان کمسنه

اعجوبة تعجب اولنه جق نسنه

اعد زیاده حاضر ومهیا ومستعد اولان

اعداء عدولر ؛ دشمنلر ؛ ضررینه طالب اولنلر

اعداد عددلر ؛ صاییلر

اعداد حاضر ومهیا قیلمق ؛ تهیئه ایتمك

اعدال تعدیل وتسویه ایتمك دوزتمك

اعدام یوق ایتمك ؛ وجودینی قالدرمق ؛ اولدرمك

اعدل زیاده عدیل وعدالتلو اولان وکم وکیف جهتیله وسط حاله زیاده قریب اولان

اعذاب عذاب ویرملك ؛ مجازات ایتمك

اعذار عذرلر ؛ بهانه لر ؛ مانعلر موانع

اعذار عذر وبهانه سنی قبول ایتمك معذور طوتمق

اعذب زیاده لذیذ وزیاده طتلو وخوشکوار اولان

اعراب بادیه نشین عربلر

اعراب قواعد نحویه اوزره عاملك عملی سببیله کلمه نك آخرینی تغییر ایتمك وسبب مرقومدن ناشی کلمه نك آخرینه حادث وعارض اولان شکل

اعراس عروسلر ؛ کلینلر ؛ یکی نکاح اولنمش قیزلر

اعراس ولیمه طعامنی ترتیب ایتمك وزفاف ایتمك

اعراش عرشلر ؛ تختلر

اعراض عرصه لر ؛ میدانلر

اَعْراض عرضلر، كيفيتلر، عارض حاللر

اِعْراض يوز چويرمك بشقه طرفه دونمك

اَعْراف جنت ايله جهنم بيننده واقع سور يعنى سد و ديوارك اسميدر

اَعْرَج انادن طوغمه طوپال واقسق اولان

اَعْرَف زياده عارف وعالم اولان

اَعَزّ زياده عزيز اولان

اَعَزَّهُ الله تعالى عزيز ايلسون معناسنه دعادر

اَعِزّا عزيزلر، مشرف ومكرم اولنلر

اَعْزَل باب يالكز ومنفرد اولان وسلاحسز اولان

اَعِزَّة عزيزلر مشرف ومكرم اولنلر

اِعْسار بغايت تنكدستلكى وقتنده مؤاخذه وتقاضا ايتمك صقشديروب بورجنى طلب ايتمك ويك برجلو اولمق

اَعْسَر زياده عسرتلو، زياده كوچ وچتين اولان

اَعْشاب عشبلر، تازه يشيل اوتلر

اَعْشار عشرلر، اونده لقلر واحدك اونه تقسيم اولنمسندن حادث اولان جزولر ومحصولات ايچنده تحصيلى شرعاً جائز اولان اونده لقلر

اَعْشارِى اعشاره منسوب واعشاردن عبارت ومركب اولان كسير اَعْشارِى واحد دائماً اونه تقسيمندن حاصل اولان كسر

اَعْصاء عصالر، دكنكلر، چوقلر

اَعْصاب عصبه لر، سكيرلر

اَعْصار عصرلر، وقتلر

اِعْصار صوينى ياخود ياغنى چيقرمق ايچون باصقيه قوشديروب صيقمق

اَعْضاء عضولر، اجزاى بدن ومجلسك ارباب ودخله سى

اِعْضال صعب ودشوار اولمق عاجز وقاصر وفرومانده قيلمق

اِعْضاه افك، وافترا ايتمك

اِعْطاء ويرمك، بخشش ايتمك

اَعْطاف عطفلر، احسانلر، مهربانلقلر شفقتلر، عنايتلر

اِعْظام اولو وعظيم ايتمك وعظيم كورمك، عظيم بولمق عظيم طوتمق

اَعْظَم زياده عظيم واولو اولان

اِعْفاء برى ومعاف ايتمك عفو ايتمك

اِعْفاف عفيف قيلمق، پاكدامن وپاكيزه قيلمق

اَعْقاب عقبلر، خلفلر، اولاد اولادلرى

اِعقاب: برینه خلف اولمق ومجازات وعذاب ویرمك
اِعقاد: باغلمق بند ایتمك
اِعقار: خاتونك رحمنی علیل ایتمك
اَعقل: زیاده عقللو اولان
اِعکاز: طورطولو ؛ وبوصه لو وبولانق قیلمق
اَعکال: عکالر؛ لئیم وفرومانده اولنلر
اَعلا: اعلی اولان ؛ زیاده عالی اولان
اِعلاء: عالی ومرتفع قیلمق ؛ یوکسلتمك قالدرمق
اَعلاف: علفلر ؛ یملر
اَعلال: علتلر؛ مرضلر؛ خسته لقلر
اِعلال: خسته ؛ وعلیل قیلمق
اَعلام: علملر؛ سنجاقلر؛ الویه ؛ رایات
اِعلام: بلدرمك وعلم وخبر ویرمك
اِعلان: نشر ایدوب اشکاره بلدرمك
اَعلم: زیاده علیم وواقف ودانشمند اولان
اُعلومة: نشانه اشارت
اَعلی: زیاده عالی ومرتفع اولان وزیاده عالیقدر ومشرف اولان ؛ وزیاده خوش ومقبول اولان
اَعم: زیاده عام ومشترك وعمومی اولان
اَعماء: اعمالر؛ کورلر؛ کوزلری کورمینلر وجاهل ونادان کسنه لر

اِعماء: اعمی بولمق کور عد ایتمك
اِعماد: طیاقی اوروب طیانذیروب طوردرمق
اَعمار: عمرلر؛ حیات مدتلری
اِعمار: شنلندرمك ؛ آبادان ومعمور قیلمق ؛ اصلسزلکدن وباخود خرابلقدن قورتارمق
اَعمال: عملر؛ فعللر؛ ایشلر؛ کارلر کردشلر؛ والکالر؛ قضالر ممالك ؛ دیار
اِعمال: یاپمق ؛ ایشلیوب احداث ایتمك وقوللانمق ؛ عمله کتورمك وضبط واداره ایتمك ؛ حاکمك ایتمك
اَعمام: عموجه لر؛ بابابرادرلری
اَعمدة: عمودلر؛ دیرکلر؛ ستونلر
اَعمل: زیاده ایش ایشلین
اَعمی: کور؛ کوزی کورمین قوة باصره دن محروم وبی بهره آدم وجاهل ونادان اولان
اِعناد: دیکبوب لا ینقطع آقمق ومعارضه ایتمك
اِعناف: عنف وعدم حضوره کرفتار قیلمق ؛ وشدتله لوم وسرزنش ایتمك
اَعناق: بیونلر؛ کردانلر؛ رقبه لر
اَعنة: عنانلر؛ دیزکینلر
اَعنی: یعنی دیمك استرم معناسنه لفظ عربیدر

اِغواز: بر کوزینی کور ایتمك: بك چشم ایتمك

آعواض: عوضلر: بدللر

آعوام: عاملر: سنه لر، سال لر، ییللر

آعوان: یاردمجیلر: مدد کاران

آعوج: اکری: منحنی: خم، کج اکری بوکری اولان

اِعوجاج: اکریلك: انحنا، کجلك: خملق

آعوذ: عائدات ومنافعی اکثر اولان

آعور: بر کوزلو: بك چشم بر کوزی کور اولان وسلاحسز مهماتسز اولان

آعیاد: عیدلر: بیراملر

اِعیاد: عودت ایتدرمك کیر چویرمك

آعیال: عیللر: اولاد وازواج: و اتباع طاقمی

آعیان: عینلر: کوزلر، چشملر: وبللو باشلو آدملر: التون ولچه لر

آعین: زیاده عیان وآشکارا اولان

اِعبار: قیونك بوکنی قرقیوب اوزرندن چوغالتمق

اِعثار: برآدمك ایاغنی قایدیروب بره قپاتمق

آعجر: کوده سی قالین وشیشمان اولان کشی وبیوك قارینلو کشی

اِعتداز: مطر سببیله بر محلك صوبی چوق اولمق

اِغابة: قوجه سیله طشره ده بولنمق

اِغاثة: یاردمه کلمك امداده یتشمك

آغاز: باشلمق: بدأ ایتمك: شروع ایتمك

اِغاضة: اغضاب ایتمك: دارلتمق کوجندرمك

آغالیط: اغلوطه لر: یاکلتماج: ومعما وبلمجه کلاملر

آغانی: اغنیه لر: شرقیلر: مغنیلر تقسیملر: مقاملر: ترکیلر

آغبیاء: اغبی اولانلر: زیاده اغبی واحمق اولان

اِغباء: یغمور آزه جق یاغمق

اِغبار: توز ایتمك: توز قالدرمق

اِغبرار: توز اولمق توز ایله ملوث اولمق اِغبرار خاطر کوجنمك خاطر مانده اولمق

آغبی: زیاده غبی واحمق وکند ذهن وشانقین اولان

اِغتباط: غبطه ورشك وحسد ایتمك

اِغتذاء: غدالنمك: بیوب بسلنمك

اِغتراب: غربته کیتمك: وطنندن چیقوب کیتمك

اِغترار: غرور: مغرورلق: طالعنه الدانمق

اِغتراز: اوزنکویه ایاق بصمق

اِغترام: دین یاخود دیت: وجریمه ویرمك

اغتزا ایپلك اكیرمك

اغتسا بیقانمق غسل ایتمك

اغتصاب غصب ایتمك ؛ ظلم وجور ایله المق

اغتضاب غضبه كلمك كوجنمك دارلمق

اغتفار كناه وقباحتی اورتوب عفو ایتمك

اغتلاء سرعتله یوریمك

اغتلام شهوت جماعیه سی غالب اولمق

اغتمام فتنه كیرمك وكیجه یه داخل اولمق

اغتماز طعن وتشنیع ایتمك ؛ ذم و فصل ایتمك

اغتماص خور وحقیر كورمك ونانكورلك ایتمك ؛ كفران نعمت ونمك حراملق ایتمك

اغتماض اویومق وكوز قپامق

اغتمام مغموم اولمق ؛ مكدر ومهموم اولمق

اغتنام یغما وغنیمت المق

اغتیاب غیبت ایتمك ؛ حاضر دكل ایكن فصل ایتمك

اغتیاظ غضبه كلمك كوجنمك

اغتیال باصمق ؛ ناكهانی اخذ ایتمك وهلاك ایتمك

اغدار غدرلر ؛ وفاسزلقلر ظلملر خیانتلكلر

اغذیه غدالر ؛ اكل شرب اولنه جق نسنه لر

آغذر بمعناه ایضاً

آغرا اغری اولان زیاده مغری وكوزل اولان

اغراء افساد ایتمك ؛ ترغیب وتشویق ایتمك

اغرّا غرّ ؛ مغرور اولانلر بختلرینه الدانانلر

اغراب دیار بعیده سفر ایتمك

اغراد بلند آواز ودلكش الحانله نغمات ایتمك

آغرار غرلر ؛ بلاتجربه اولوب قولای الدانور آدملر

آغراس غرسلر ؛ تازه دیكلمش فدانلر

اغراس دیكمك ؛ تراب ایچنه دیكمك

آغراض غرضلر ؛ مقصودلر

اغراق صویه بوغمق

اغرام دین ودیت وجریه اودنمك

آغرب زیاده غریب اولان

آغرّة غرّه لر ؛ طالعنه الدانانلر

آغری زیاده خوش ولطیف وكوزل اولان

اغزاء غزایه كوندرمك

اغزال ایپلك اكیرمك ونسوان صحبتندن حظ ایدوب یانلرندن آیرلمامق ونسوانه لطیفه ایتمك

آغزل غزل سویلسندن قوتلو اولان

اغشاء اورتونمك ؛ ستر ایتمك

آغشته: بولاشق : بولاشمش اولان
اغصان: غصنلر؛ شاخلر؛ اغاج داللری
اغضب: زیاده غضوب زیاده غضبلو اولان
اغفال: عدم تیقظ غفلت ودقتسزلکدن ناشی سهو وترك ایتمك ؛ و غفلته بتدروب خطا وقصور ایتدرمك
اغفر: زیاده غفران؛ ومغفرت ایدن
اغلا: نرخی زیاده بهایه چیقارمق
اغلاط: غلطلر؛ یاکلشلر ینسنه لر
اغلاط: تغلیط ایتمك یاکلتمق
اغلاف: غلفنه یعنی قینه داخل ایتمك
اغلاق: غلقلر؛ کلیدلر؛ مانعلر؛ موانع
اغلاق: مغلق واکلاشلمز ایتمك
اغلال: غللر؛ مجنون ومحبوس زنجیرلری ولاله لری
اغلال: الداتمق ؛ خیانتلك ایتمك
اغلام: شهوته تشویق ایتمك
اغلب: زیاده غالب اولان وزیاده واقع اولان علی الاغلب اکثریا واقع اولدیغی اوزره
اغلظ: زیاده غلیظ اولان
اغلف: ختان اولنمامش اولان سنتسز اولان
اغلمه: غلاملر؛ اوغلانلر وکوله لر
اغلوطه: یاکلتماج ؛ بلمجه : یاکلتمغه مخصوص ترتیب اولنان کلام
اغماد: غمدلر؛ قینلر ؛ غلافلر

اغماز: غمازلق: تعییب تحقیر ایتمك
اغماض: کوز قیامق وکورمامزلك ایتمك
اغنا: اغنی اولان؛ زیاده غنی اولان
اغناء: زنکین ایتمك ؛ غنی ومتمول قیلمق
اغنام: غنملر؛ قیونلر
اغنی: زیاده غنی ومالدار وزنکین اولان
اغنیاء: غنیلر؛ ومالدار وزنکین اولانلر
اغنیه: شرقی؛ مغنی؛ تقسیم ترکی مقام
اغواء: آزدرمق؛ آزغین قیلمق آیارتمق
اغوال: غوللر؛ غول یابانیلر
اغوش: قوجاق ؛ حضن
اغیار: غیرلر؛ دیکرلر؛ ورقیبلر انکلر
اغبر: زیاده غیرتلو اولان
اغال بیشه: قره اغاج
اغالیدن: تهورلندرمك؛ وایکی کشی بیننه خصومت براقمق وقیزدرمق؛ برشیء برشی اوزرینه مجبور وکرفتار ایتمك
اغر: صوبی چکلمش دره
اغرسطس: رومیده آیرق اوتی تعبیر اولنان نبات ؛ فارسیده بیدکیاه

	لغت	معنا
	آفات	آفتلر : بلالر
	اِفاتَه	فوت ایتمك : الدن چیقارمق
	اِفاحَه	قیناتمق وآقیتمق وسربیلتمك
	آفاخِم	افخم اولانلر : زیاده معظم ومکرم اولنلر
	اِفادَت	آکلاتمق : بیان ایتمك : وبرینه مال ویرمك
	اَفادیه	افاویه طعامه لذت ایچون قاتیلان بهارات
	اِفازَه	ظفریاب ایتمك : مقصودینه نائل قیلمق
	آفاضِل	فضللری زیاده اولنلر
	اِفاضَه	قاب طاشنجه یه قدر ایچنه شئ دوکمك : وبول بولا طرافه شئ طاغتمق وآقیتمق
ف	اِفاضه بخش	افاضه یه سبب اولان
ف	اِفاضه بخشی	افاضه یه سبب اولمقلق
	اِفاضَه	اولدرمك : اولمسنه سبب اولمق
	اَفاعی	افعیلر : انکرکلر : بیلانلر
ف	آفاق	افقلر دنیانك اکناف واکناسی
ف	اِفاقَه	مرضدن قورتلمق خسته لقدن ایو اولوب قالقمق
ف	آفاقی	جمیع مکانده جاری ومستعمل ومعلوم اولان : ومکه مکرمه یه یالکز حج ایچون کلوب آنده اصلا اقامت ایتمز اولان آدم

لغت	معنا
اَفانین	افنونلر حاللر : نوعلر : کونه لر
آفاوِج	فوجلر : بلوکلر : جماعتلر طاقملر
آفاویه	فوهلر : طعامه قاتیلان بهارات
اُفت	دشمك : بیقلمق
آفَت	بلا داهیه وکوزل اولان محبوبه
اِفتاء	فتوا ویرمك مشکلی حل ایتمك
آفتاب	کونش : شمس : نیر اکبر
آفتابه	ابحوان قوغه سی
اِفتاح	آچمق وضبط ایتمك
افتاده کی	دوشکونلك : فقیرلق وعاشقلق
اُفتاده	دوشمش واقع اولمش اولان ویقلمش اولان ودوشکون فقیر اولان وعاشق اولان
اِفتات	فتنه یه دوشورمك ایارتمق
اُفتان خیزان	دوشه رك : قالقه رق
اُفتان وخیزان	بمعناه ایضاً
آفتاوه	افتابه باغچوان قوغه سی
اِفتتاح	آچمق وضبط ایتمك وباشلمق
	فتنه یه اوغرامق
اِفتتان	فتنه یه اوغراتمق
اِفتحاص	حقیقت حالی چوق آراشدرمق
اِفتخار	قدر وقیمتی زیاده لندیکی سببیله برکونا اولولق ایدنمك
اِفتداء	بدل ویروب اسیرلکدن قورتلمق
اِفتراء	کذبله برینه جنحه ومعایب اسناد ایتمك

افتراش يا يلوب دوشمك وسجده ده قوللريني يره دوشه مك و يرزينه اويوب اقتدا ايتمك وبرينك ناموسنه خلل كتوره جك سوز سويلمك

افتراص فرصت بولمق : فرصت بيلمق

افتراض واجب قيلمق : فرض قيلمق

افتراع قيزك بكريني ازاله ايتمك

افتراق برى برندن آيرمق

افتصاد قان المق : قان چيقارمغيچون طمار يارمق

افتصاص آيرمق : تفريق ايتمك

افتصال سوددن كسيمك : وموضعندن چيقاروب آخر محله دكمك

افتضاح رذيل ورسواى اولمق

افتضاض قيزك بكريني ازاله ايتمك وعدتده اولان عورت ماتم وعدتدن چيقمق

افتقاد تفقد ايتمك : ارامق اراشدرمق

افتقار فقر وفاقه يه كرفتار اولمق وفقيرلق صاتوب تضرع وتواضع ايتمك وحاجت : احتياج

افتكاك رهني قورتارمق

افتكال بك سعي وجهد ايتمك

افتلات بالبداهه شعر وسائر كلام سويلمك

افتنان كوناكون سوز سويلمكه باشلمق

افتهام اكلامق : تفهم ايتمك

افتياق فقر وفاقه يه كرفتار اولمق

افتيال فال طوتمق

افجاء اهل وعيالك نفقه سني توسيع ايتمك

افحاش فاحش سوز سويلمك

افحام مباحثه ومجادله ده اسكات ايتمك

افخم زياده فخامتلو : قدر وشاني زياده اولان

افداء اسيرزدن فديه قبول ايتمك

افراد فردلر : تك اولان نسنه لر

افراد آيرمق : يالكز ايتمك وايلچي كوندرمك

افراز قاچرمق : قرار ايتدرمك

آفراز (ف) يوكسك : بلند يوقارى : بالا رفيع اولان

افراز (و) آيرمق : تفريق ايتمك

آفرازى (ف) يوكسكلك : رفعت : ارتفاع بلندلك

آفراش (ف) فرسلر : اسبلر : آتلر : باركيرلر

افراش فرشلر : دوشنه جك نسنه لر وقاريلر : عورتلر : زنان

افراش سروب دوشمك : وذم وتوبيخ ايتمك

آفراشته (ف) يوقارى قالدرمش اولان

افراص فرصت ويرمك : فرصت واقع اولمق

افراض وظيفه وعلوفه تعيين ايتمك

اِفراط حداعتدالدن تجاوز ایتمك

اِفراغ دوكمك ؛ آقیتمق ؛ جاری قیلمق

آفراق فرقه لر ؛ انسان بولكلری

آفرَصْ قرآن عظیم الشانك متن منیف ومعانئ شریفه‌نه کماینبغی واقف اولان كمسنه

آفْرِغَهْ فراغلر ؛ بوش وقالر

ف **آفْرُخْتَه** یاقلمش ؛ یانمش مشتعل اولان

ف **آفروز** ضیالندیریجی ؛ روشن ایدیجی اولان

ف **آفْرُوزَنْدَه** بمعناه ایضاً

ف **اِفْرِیتْ** عفریت نهایت درجه ده خبیث وشریر وسیهكار اولان انسان یاخود جن

ف **آفْرِیدَه** خلق اولنمش مخلوق یرادلمش اولان وعالم جمله مخلوقات

ف **آفرینگار** خالق ؛ خلق ایدیجی ؛ یرادیجی آفریننده

ف **آفرین** ندای تحسین اولوب نه كوزل اولدی شولسنه دیمكدر وخلق ایتمك ؛ یراتمق وخالق خلق ایدیجی

ف **آفْرِینِشْ** خلق ایتمك ؛ یراتمق یرادلمق ودنیا ؛ عالم

آفْزا چوغالدیجی ؛ آرتیریجی اولان

آفزایش آرتمق چوغالمق

آفْزُونْ افزون چوق كثیر اولان

آفْزُودَه آرتمش چوغالمش اولان

آفْزُونْ چوق كثیر متعدد اولان

آفزونی چوقلق ؛ كثرت

آفْسا بوكوجی ؛ سحرباز ؛ فسونكر

اِفْساخ میدانلو ؛ ككش اولمق

اِفْساخ اونوتمق ؛ عقلدن چیقارمق

اِفْسادْ فساده اوغراتمق ؛ آزدرمق وبوزمق

آفْسارْ یولار ؛ زمام

آفْسانْ فائده سز اولان حكایه

آفْسانَه بمعناه ایضاً

آفْسانَه‌گو حكایه‌جی ؛ مداح ؛ مثلجی

آفْسَدْ زیاده فاسد وازغون اولان

آفْسَرْ پادشاه تاجی ؛ مرصع اكلیل

آفْسُرْدَه صوغویوب طوكمش اولان منجمد ؛ منعقد اولان

آفْسَقْ حق تعالینك امرینی ترك ایدوب طریق مستقیمدن بعید اولان

آفْسُوسْ ندا اولوب حسرت وحیف دریغ دیمك اولور ؛ ولاع

آفْسُونْ سحر وظلم وستم ؛ بواسزلق سحرباز واهل خواصك اوقودیغی كلامكه عزیمت ورقیه تسمیه اولنور ومكر وحیله ؛ تزویر

اِفْشا فاش ایتمك ؛ طیورمق شیوع بولدرمق

آفْشانْ صاچیجی ؛ سپیجی اولان

اِفْصاحْ فصاحت وبلاغتله كلام سویلمك

اِفصام: انقطاع كسيلوب بيتمك ودوكيمك
اَفصح: زياده فصاحت وبلاغت صاحبى اولان
اَفضال: فضللر، فضيلتلر، اوصاف حميده
اِفضال: قدرو پايه بولنمك
اَفضل: زياده فاضل وفضيلتلو اولان اوصاف حميده وافعال محموده سى زياده اولان
اَفضليّة: افضللق، فضيلتى زياده اولمقدن عبارت اولان كيفيت
اِفطار: اورج بوزمق، قطع صيام ايتمك
اَفعال: فعللر، عمللر، ايشلر، كارلر وزمانه دلالت ايدرك معنايى متضمن اولان لفظلر
اَفعى: انكرك تعبير اولنان ييلان
اَفغان: باغرشمه، ناله، زارى، فرياد استمداد
اُفق: زمان ياخود مكان واحد ده نظره منكشف اولان قطعهٔ ارض وسما وارضله سما ظاهرا بربريله اتصال ايلدكلرى دائره در
اِفقاد: غائب ايتدرمك
اِفقار: فقير ايتمك فقر وفاقه يه دوچار ايتمك
اِفقاه: اوكرتمك، تعليم ايتمك
اَفقر: زياده فقير اولان
اِفك: كذب، يلان، افترا
اَفكار: فكرلر، انديشه لر، وشمه لر
آفكار: كتورم زمين گير اولان

اَفكن: دوشوريجى، ييقيجى، ايتيجى اولان
اَفكنده: دوشورلمش، ييقلمش، ايتلمش اولان
اُفل: غائب وناپود اولان
اِفلاء: بيابانه قاچمق، وبيابانه داخل اولمق
اِفلات: طوتانك الندن، وياباغ كمندن بردن بره بوشانوب كيتمك وقاچمق
اِفلاح: راحت ونعمتده دائما اولمق فلاح بولمق
اِفلاس: مفلس اولمق، مالى واقچه سى قالمامق
اَفلاك: فلكلر، دورلر، آسمانلر
اَفلس: زياده مفلس اولان
اِفناء: يوق ايتمك، اعدام ايتمك معدوم ايتمك
اَفنان: فنلر، اغاج داللرى، ونوعلر صوبلر، جنسلر، درلولر
اُفنون: حال، نوع، كونه، درلو
اَفواج: فوجلر، بولكلر، جماعتلر طائفه لر
اَفواه: فملر، اغزلر، دهانلر
اُفول: غائب ونابديد اولمق
اِفهار: بشقه سنه اشتدرمك اوزره برقيز ايله جماع ايتمك
اَفهام: فهملر، اكلايشلر، ادراكلر ذهنلر
اِفهام: اكلاتمق، تفهيم ايتمك

ف
ف

آفيال — فيللر ، پيللر

آفئده — فؤادلر ، قلبلر ، يوركلر

آفيكه — يلان ، كذب ، افترا

آفيون — خشخاش اوتنك قورومش صوبى

علاوه — آف — كونش ، ومسك آهوسنه دبرلر

ف — آفتاب — كونش ، وشراب انكوردن كنايه در ، وارباب سلوكك عندنده آفتابدن روح مراددر

ف — آفتاب پرست — نيلوفر چيچكى وقباكلرى وآى چيچكى معنالرينه

ق — آفتاب دزدك — بالق آغى طرزنده برمشيك نسنه در چوجقلر حصيردن اوروب كونشه قرشو طوتارلر

ف — آفتاب سوار — اركن قالقان كمسه يه دينور

و — آفتاب گردش — كونشك ضياسى اصابت ايتديكى نسنه لردن كنايه در

آفتابگردك — قباكلرى تعبير اولنور چيچك وآى چيچكى

ف — آفتابكير — شمسيه تعبير اولنور معروف نسنه

ف — أفتان — دوشمك وابراق اولمقدن كنايه در

إفاءة — قئ ايتدرمك قوصدرمق استفراغ ايتدرمك

آفاديح — قدحلر ، باده جاملرى

آفاديغ — بمعناه ايضاً

آفارب — قريبلر ، خصملر ، اقربالر

آفاريب — بمعناه ايضاً

آقاصى — اقصالر ، زياده بعيد ونهايتده اولنلر

آقاصيص — قصه لر ، حكايه لر

إقاصه — مقتضى قيلمق ، لزومنه سبب اولمق

إقالة — ديمامش ايكن ديدك ديو ادعا ايتمك

آقاليم — اقليملر ، كرهٔ ارضك قطعه لرى

إقامة — طورمق ، قالقمق ، اسكان ايتمك وقيام ايتمك ، اياقده طورمق ولحداث وايجاد ايدوب وجوده كتورمك ، ميدانه كتورمك

آقانيم — اقنوملر ، اصللر ، ذاتلر

آقاويم — قوملر ، خلقلر ، ملتلر

آقاول — قوللر ، لقرديلر ، كلاملر كفتلر ، سوزلر

آقاويل — بمعناه ايضاً

إقباح — قباحت ايتمك ، قبيح وعيب بر ايش ايشلمك

إقبار — قبره قويمق ، كومك ، دفن ايتمك

إقباض — قبض ايتدرمك ، طوتدرمق آلدرمق

إقبال — بخت ، طالع ، سعادت ، وَرَد ايتميوب قبول ايتمك

اِقْتِبال : بختلو، سعادتلو طالع صاحبی اولان

اَقْتَبَح : زیاده قبیح وخبیث وعیب اولان

اَقْبِیَه : قبالر، لباسلر، اثواب، البسه

اَقْتاز : قترلر، جانبلر، ناحیه‌لر، طرفلر

اِقْتِباس : کندو ذاتنده اولمیان کیفیتی بشقه‌سندن اخذ واستعاره واستفاده ایتمك

اِقْتِباض : طوتمق، المق، اخذ ایتمك

اِقْتِتال : جنك محاربه ومقاتله ایتمك

اِقْتِثاث : چكوب قوپارمق

اِقْتِحاس : تفتیش وتفحص ایتمك اراشدرمق

اِقْتِحام : بلا ملاحظه ایشه صالدرمق وحقیر عد ایتمك وهجوم ایتمك

اِقْتِداء : مسلکنی اختیار ایدوب اویمق، اقتفاء ایتمك

اِقْتِداح : اعمال فکر ورؤیتله رأی وتدبیر ایتمك

اِقْتِداد : تدبیر وتمییز ایتمك، اموری کسوب بیچمك

اِقْتِدار : قدرت، مقدرت، قوت، زور، کوچ، طاقت

اِقْتِدام : ایلرولنمك، ایلرولمك

اِقْتِراء : تتبع ایدوب اقدام ایتمك

اِقْتِراب : یاقلشماق، یقین کلمك

اِقْتِراح : بلاتفکر بالبداهه سوز سویلمك

اِقْتِراض : اودنج المق وذم وغیبت ایتمك وقرعه اتمق

اِقْتِراف : قزانمق، کسب ایتمك، کار ایتمك

اِقْتِران : یقین کلمك وشمالك طرف واحدنده بولنمق

اِقْتِسار : جبر ایتمك، زورلامق، مضطر قیلمق

اِقْتِسام : پایلاشمق، عزما ایتمك

اِقْتِصار : قناعت واکتفا ایتمك، کندویی قصه طوتمق

اِقْتِصاص : انتقام المق وانتصاص طلب ایتمك وروایت ایتمك

اِقْتِضا : مقتضی ولمق، لازم اولمق

اِقْتِضاب : کسیمك، کسوب المق

اِقْتِضاض : قیزلك بکربنی الاله ایتمك

اِقْتِطاع : کسمك، کسوب المق

اِقْتِطاف : قوپارمق، اخذ ایتمك وزور ایله المق

اِقْتِفاء : آردینه دوشوب کیتمك وامتثال واقتدا ایتمك اولان

اِقْتِفار : بمعناه ایضاً

اِقْتِلاع : قوپرمق وقوپمق

اِقْتِناء : مسلکنی اختیار ایلیوب اویمق

اِقْتِناص : آو اولامق، صید وشکار ایتمك

اِقْتِنان : ثبات وقرار اوزره قالمق

اِقْتِواء : قوتلنمك، قوتلو اولمق

اقتیاد یدمك: اوكندن طوتوب كتورمك
اقتیار بحث وتنقیر ایتمك تفتیش ایتمك
اقتیاس مثلنه قیاس ایتمك واقتفا واقتدا ایتمك
اقتیاف ایزلمك: ایز سوروب كیتمك
اقحاط قحط وغلا وقلق چكمك
اقحام ابشه بلا ملاحظه صالدرمق
اقحوان پاپاتیه دنیلان نبات
اقداح قدحلر، شراب جاملری
اقدار قدرت ویرمك مقتدر قیلمق
اقداع منع ایتمك، مانع اولمق
اقدام قدملر، ایاقلر، پایلر
اقدام دوام اوزره مشغول اولوب فارغ اولمامق
اقدس زیاده مبارك ومقدس اولان
اقدم زیاده مقدم واول اولان
اقذاع فاحش سوز ایله سوكمك
اقراء قاریلر: قرآن كریم قرائتنك ماهری اولانلر
اقرار مقر قیلمق واعتراف ایتمك تسلیم ایدوب انكار ایتمامك
اقراص قرصلر: توتشی قرصلری
اقراض اودنج ویرمك وكسوب آیرمق
اقراع قراعت ایدوب كیرو طورمق
اقران قرینلر: سن ورتبه لو اولان
اقرب زیاده قریب ویقین اولان
اقربا قریبلر علاقه قرابته داخل اولانلر: خویشان

اقرع متین: محكم: صلابتلو اولان
اقساء سرتلندرمك: پكشدرمك
اقساط عدالت وحقانیت ایتمك
اقسام قسملر: پارهلر پارچهلر جزولر
اقسه قسیسلر: پاپاسلر
اقسط زیاده عادل وحقانیتلو اولان
اقصا اقصی اولان اك نهایتده اولان
اقصاء قادر ایكن امتناع ایدوب ترك ایتمك
اقصر زیاده قصه وكوتاه اولان
اقصاص قصاص ایتمك قاتلی قتل یا جارحی جرح ایتمك
اقصی زیاده بعید ونهایتده اولان
اقضی زیاده حكم وفصل ایدیجی
اقضیه قضالر: حكملر
اقطار قطرلر ودائره نك مركزندن كچن مستقیم خطلر
اقطار طملاتمق: طملا طملا اقیتمق وانبیقدن چكمك
اقطاع حجت ودلیل ایله بهت واسكات ایتمك
اقطان قطنلر: مقاملر: مملكتلر
اقطع الی كسلمش آدم مقطوع الید اولان
اقعا اوطورتمق: قعود ایتدرمك
اقعار درین ایتمك چقور ایتمك
اقطاء انتخاب ایتمك
اقفاص قفصلر: قفسلر
اقفال قفللر: كلیدلر

أقل زياده قليل وكمتر اولان · لا اقل هيچ اولمزايسه الڭ اشاغی معناسنده تركيب عربيدر

اقلاع قوپارمق وفراغت ايتمك ويلكن آچمق

اقلال ازالتمق واز بولمق ودترهمك لرزان اولمق

أقلام قلملر؛ يازى آلتلرى وكاتب اوطه‌لرى

اقليد انااختار مفتاح

اقليم كرهٔ ارض بروجهله يدى يه ياخود نصف كره بروجهله اوتوزه تقسيم اولنمغله حادث اولان قطعهٔ ارض

اقليميا آلتون وكموش بوصلسى وبوقى

اقماع ذليل ومقهور قيلمق

اقمش قماشلر؛ بزلر

اقمصه قميصلر؛ كوملكلر

اقنات دعا ايتمك ونمازده قيامى اوزاتمق وحج شريفه داومت ايتمك وچوق چوق غزا وجهاد وتواضع ايتمك

اقناع راضى وقانع قيلمق واياقنى طوروب نظرينى ايكى طرفه قطعا ميل ايتدرميه‌رك باشنى ديكوب طورمق

اقوا اقوى اولان؛ زياده قوى اولان

اقنوم اصل ذات جوهر

اقوات قوتلر؛ غدالر؛ يمكلر ييه‌جكلر

اقواس اوق يايلرى ومحيط دائره جزؤلرى

اقوال قوللر سوزلر كلاملر لقردیلر

اقوام قوملر؛ ملتلر؛ خلقلر

اقوم زياده طوغرى ومستقيم اولان

اقوى زياده قوى وقوتلو اولان

اقوياء قوى وقوتلو اولانلر

اقياء قئ ايتدرمك؛ قوصدرمق

اقياذ قيدلر؛ باغلر؛ صارغيلر بوقاغيلر

اقيانوس بحر محيط؛ طيش دكز

اقواء شاعر شعرنده روى حرفلرينك حركه‌لرينى مختلف ايتمك

علاوه

اقثاء بريرده خيار چوق اولمق

اقراء اوقوتمق

اقراء شعر ومنظومه‌نك انواع واجناسى

اقماء طوار طاولنوب سمورمك

اقناء بركمسه‌يى قتل ايلمك ياخود قتله حمل وسوق ايلمك

اقتضاب كسمك؛ قطع ايتمك

اقتاب دوه‌يه سمر اورمق

اقراب دوه‌يى ركن صويه ايرشدرمك ايچون كيجه سوروب يورتمك

اكابر — اكبرلر ورتبه وفضيلت جهتيله بيوك اولانلر

اكاحه — دوشمنه غالب كلمك

اكاذيب — اكذوبه لر: يلانلر كذبلر: دروغلر

اكار — چفتجي حراث: اهل زراعت

اكارم — اكرملر: رتبه وفضيلت جهتيله مكرم اولانلر

اكام — اكملر: ديه‌لر: بايرلر

اكاسره — كسرالر: اسكي عجم پادشاهلري

اكانه — حقير وذليل قيلمق

اكباب — براينه‌يلك مداومت ايتمك

اكبر — زياده بيوك وعظيم اولان

اكتاب — يازدرمق واغزدن سويلنوب آخره يازدرمق

اكتاف — كتفلر: اوموز وكورك كميكلري

اكتاء — كتم ايتمك: كيزلمك

اكتتاب — يازو يازمق كندو كندويه كتاب يازمق

اكتتام — كتم ايتمك: كيزلنمك صقلانمق

اكتحال — كوزه سورمه چكنمك

اكتراء — كرا ايله طوتمق وكرا ايله المق

اكتساء — كيسمك: وكيسملك

اكتساب — كسب ايتمك: تحصيل ايتمك: قزانمق

اكتسار — قيرمق: پاره لنمك

اكتفا — قناعت ايتمك: الويردرمك زياده طلب ايتمامك

اكتتم — زياده كيزلو زياده پنهان اولان

اكتناء — كنيه لنمك ومعنا شبهه لو قالمق اوزره تكلم ايتمك

اكتناف — اطرافني قوشاتمق احاطه ايتمك

اكتنان — كيزلنوب صاقلنمق وستر وپنهان ايتمك

اكتناه — اصل وحقيقتنه واصل وواقف اولمق

اكتيال — اولچمك: مكيانه اورمق

اكثار — تكثير ايتمك آرتيرمق چوغالتمق

اكثر — زياده اولان: زياده كثرت وچوقلق اولان

اكثريا — على الاغلب اكثر وقتلرده واقع اولديغي اوزره

اكحوان — الحوان بابادينه دنيلان نبات

اكداء — حسد وبخل ايتمك احسانه بلك ازا اولمق

اكدار — كدرلر: قساوتلر

اكذاب — كذب ويلان سويلتمك وكذبني ميدانه چيقارمق

اكذوبه — يلان سوز: كذب: دروغ

اكراء — كرايه ويرمك

اكراب — كدرلندرمك مكدر قيلمق

اكرام — تعظيم وحسن معامله ايتمك وبخشش واعطا ايتمك

اِكْرَاهْ بد وكريه بولمق اكرنمك نكسنمك
أَكْرَمْ زياده كريم: ومكرم اولان
اَكْرُوصَه كروه: تعظيم
اِكْسَاءْ كيديرمك وكيندرمك
اِكْسَادْ رواج بوزلمق: صاتلمامق كساد اولمق
اِكْسَالْ سستلك وكسل وفتور ويرمك
اَكْسَىْ زياده كيلمش قوشادلمش اولان
اِكْسِيرْ شكرلو: ورايحهلو روح وكيمياكه جهلا بيننده جمله معادنى آلتونه تبديل وجمله امراضى دفع ايتمكه حاصل ومستعد بر نسنه اولور
اَكْظَامْ كظملر: غضب اظهار ايتميوب هضم ايديشلر
اِكْهَالْ كهيل قيلمق
اَكْلْ يمك تناول ايتمك
اَكِلَه يجيك علتى: يين علتى
اِكْلِيلْ تاجكه پادشاه باشنه اكسا ايدر
اِكْمَالْ كامل وبى قصور قيلمق
اَكْمَامْ كملر: چيچك قابجقلرى واثواب قوللرى: استينلر
اَكِمَّة كملر: چيچك قابجقلرى
اَكْمَه دبه: بأير
اِكْفَارْ كافر عد ايتمك كافر ديمك
اَكْمَلْ زياده كامل وقصورسز اولان

اَكْمَلِيَّه اكملك: قصورسزلق
اِكْنَاءْ انجق واقفلرك تفهيمه اين جكى اسلوب اوزره تكلم ايدوب مادّه اصلنى بلميانلرى شبهه ده براقمق
اَكْنَافْ كنفلر: جانبلر: ناحيهلر
اِكْنَافْ اعانه وحمايه ووقايه ايتمك
اِكْنَانْ كيزلمك: صقلامق مكنون قيلمق
اَكْنَانْ كنلر: پردهلر: سترلر محفظهلر
اَكِنَّه بمعناه ايضاً
اَكْوَازْ كوزلر: قدحلر: كاسهلر
اَكْوَانْ كونلر: وجودلر: عالملر: دنيالر
اَكُولْ چوق يمك يين
اَكْيَاسْ كيسلر: آقچه كيسهلرى
اَكْيَالْ كيللر: كيلهلر: اولچكلر
اَكِيدْ قوى: متين: محكم اولان
اَكْيَسْ زياده كياستلو: زياده عقللو اولان
آكَاهْ واقف: خبير: خبردار ومتيقظ: متنبه اولان — ف
آكَاه ضَمِيرْ ضميرى آكاه: وواقف واويانق اولان — ف
آكَاهِى وقوف: خبر وتيقظ انتباه اويانقلق — ف
اَكَرْ شرطيه فرضيله واقع اولدقده معنالرنده ادات شرطدر — ف

ف آكرچه — هرنقدر ايسه ووافعا في الواقع

ف آكنده — طولو: مملو: وطولمه طولدرمه اولان

ف آكه — آكاه وواقف ومتيقظ اويانق اولان

ف آكهى — آكاهلق: وقوف: وتيقظ اويانقلق

ف آكين — طولو: طولمش اولان وشيشمان سمز اولان

علاوه اكتساء — اتى فروپخه قدرقاورمق ياخود كباب ايلمك

اكفا — برنسنه‌يى يوزى قويى ترسنه قپامق

اكتفاء — بمعناه ايضاً

اكلاء — برك اوتى چوق اولمق

اكتلاء — سلفه وبشين ايله صاتون المق

اكماء — يرمنتارلو اولمق

اكاءة — مراد اولنان نسنه دن برامرفجائى ياخود آنسزين ظهوريله قورقوب رجعت ايلمك يعنى دونمك

اكتئاب — برحزن واندوه سببيله ناسه‌لنمق: قهرايتمك محزون وناسه‌لو اولمق

اكئاب / اكثاب — بركسه‌يه برقابك ديبندن فلان صو ياسودى ايچرمك

آل — اهل وعيال واتباع واحبا واصدقا طاقمى

آل — مكر: حيله: خدعه

آل — عربجه‌نك حرف تعريفى اولوب اسم وصفته الحاقله تعيين ايچون مستعملدر

الآء — اولولر: عطيلر: بخشيشلر

إلا — دن ماعدا اولمديغى صورتده وعلى الخصوص معنالرنده برادات استثنادر

آلات — آلتلر: اواداتلقلر

آلاف — الفلر: بيكلر: هزارلر

الاف — اليفلر: دوستلر: اشنالر

آلام — المر: كدرلر: دردلر

الامه — لوم ذم ايتمك: ومذموم ايش ايشلمك

الآن — بوآن: بووقت معناسنده تركيب عربيدر

الانه — يومشمق: لين قيلمق

إله — معبود: عبادت اولنان نسنه

الاهه — ديشى بت: ديشى صنم

الاهى — حق سبحانه وتعالى حضرتلرينه منسوب اولان ودينه مستند بر نوع مقام ملوكلام

آلايش — بولاشقلق: لوث: مردارلق وحشمت: طنطنه: سلطنت

آلب — يكيت: بهادر: دلاور جسور اولان

لِبَّاءْ لبيبلر عقللو وهوشمند اولنلر
لْبَابْ لبلر عقللر هوشيارلر
لْبَاثْ مكث ايتدرمك اكلندرمك طوردرمق
لْبَاسْ لباسلر ثيابلر جامه‌لر روبالر اورتوب بورنمك
لْبَاسْ وكيندرمك جامه‌لندرمك ومشكل وملتبس قيلمق
لْبَانْ لبنلر سودلر شيرلر
لْبَثَهْ تردد ورجعت احتمالى اولميه رق
لْبُرْزْ بالا بلند ودلير شجيع كسنه
لْبِسَهْ لباسلر ثيابلر جامه‌لر
لَتَهْ يا پچينك تصرفندن اولوب يايمغه سهولت ويرن نسنه
لِنْبَاشْ اختلاط قارشق ايتمك وقارشقلق
لْتِثَامْ اويمك بوس ايتمك تقبيل ايتمك
لْتِجَاءْ صغنمق ملجا وپناهه وارمق
لْتِجَاجْ قارشق وشوريده اولمق كورلديلو اولمق
لْتِحَاصْ جبر ايتمك مضطر وناچار قيلمق
لْتِحَافْ صارلمق بورنمك اورتنمك
لْتِحَاقْ يتشمك يتشمك ايرشمك
لْتِحَامْ ايو اولمق قپانمق وقريشوب شدت بولمق

اِلْتِدَامْ مضطرب اولمق اللرينى كوكسنه قومق
اِلْتِذَاذْ حظ ايتمك خوش بولمق خوشلنمق
اِلْتِذَاعْ درد ياخود وجع سببيله ياتوب ياقلمق
اِلْتِزَاقْ ياپشمق ياپشق اولمق
اِلْتِزَامْ كندويه لازم قيلمق اجراسنه جهد ايتمكى كندوسنه واجب قيلمق ودولتك ايرادندن بعضيسى ايچون كفيل ويروب تحصيلى كندو اوزرينه المق
اِلْتِسَاقْ ياپشمق ياپشق اولمق
اِلْتِصَاصْ ياپشمق يتشمك بتشك اولمق
اِلْتِصَاقْ ياپشمق ياپشق اولمق ملاصق اولمق
اِلْتِطَاطْ اورتمك بورنمك
اِلْتِطَامْ طالغه‌لر بربرينه چارپشمق وچالقنمق
اِلْتِظَاءْ علولنمك يارلامق
اِلْتِعَابْ اوينامق اويون اوينامق
اِلْتِفَاتْ يوز چويروب توجه برله مراسم سلام ايفا ايتمك وترتيب كلامده نسنهٔ واحده راجع اولان ضمير كاه متكلم وكاه مخاطب وكاه غائب معناسى دوستلق آشنالق

اَلْتِئَاقْ برنسنه يشاروب اصلاشمق

اَلْتِعَاقْ برآدمك لونى متغير اولمق كوياكه لونى لعق اولمشدر

اَلْتِفَافْ بورنمك ، اورتنمك

اَلْتِفَاءْ فارشو كلوب بولشمق محل واحده كلمك

اَلْتِقَاصْ

اَلْتِقَاطْ المق : اخذ ايتمك ديوشيروب المق ويرهيك بانته ناكهانى اوغرايوب انك يابديغنى وايشلديكنى كوروب اكلامق

اَلْتِقَاعْ لونى بوزلمق : رنكى اتمق

اَلْتِقَامْ يوتمق : لقمه ايدوب يوتمق

اَلْتِكَاكْ ازدحام اولوب صقشمق

اَلْتِمَاءْ لونى بوزلمق ، رنكى اتمق

اَلْتِمَاسْ طلب ايتمك : رجا ايتمك

اَلْتِمَاعْ يلدرامق ، اشلدامق وقايوب اتمق

اَلْتِوَاءْ بوزيلوب بوكلمك : صارلمق طولاشمق

اَلْتِهَاءْ اوينامق ، اكلنمك

اَلْتِهَابْ علولنمك : علوايله يانمق وبدنك برطرفى قيزاروب يانه رق وجع ويرمك

اَلْتِبَاسْ اختلاط : التباس قاريشقلق : شبهه

اَلْتِيَاعْ اندوه وغصه دن يانوب ياقلمق

اَلْتِيَافْ غايت صدق واختصاصه دوستلق ايتمك

اَلْتِيَامْ لوم وذم اولنمق : لوم وذمى قبول ايتمك

اَلْتِئَامْ فاسد نسنه اصلاح اولمق ايولشمك ، ايو اولمق

اَلْجَاءْ جبر ايتمك : مضطر وناچار قيلمق

اَلْجَامْ اغزينه كم اورمق لكام واويان اورمق

اَلْجِمَهْ لجاملر : لكاملر : كملر : اويانلر

اَلْحَاءْ لوم وتعييبه شايان وضع وحركت ايتمك

اَلْحَاجْ جبر ايتمك : مضطر وناچار قيلمق

اَلْحَاحْ ابرام ايتمك : ياپ ياپ ديو صقشدرمق

اَلْحَادْ طريق حقدن عدول ايتمك كفره تميل ايتمك

كَالْحَاصِلْ كلام نتيجه اولرق نتيجه كلام ومعنالرندن تركيب عربيدر

اَلْحَاظْ يان باقش ايله باقشمق

اَلْحَاقْ قاتمق : نهايتنه علاوه ايتمك بتشدرمك

اَلْحَالْ شمدى : شمديكى زمان حال معنالرندن تركيب عربيدر

اَلْحَالَةُ هٰذِهِ بمعناه ايضا

اَلْحَامْ سبب ودشنام ايله عرضنه خلل ويرمك

اَلْحَانْ لحنلر ازكيلر : نغمه صدالري

اَلْحَانْ	تفهيم ايتمك اكلاتمق واقعا في لواقح طوغربحي
اَلْحَوْ	شودركه معناسندن تركيب عربيدر
اَلْحَنْ	ذهن وفهمي زياده اولان
اِلْخ اِلى آخِره	تركيب عربيسنه اشارتدركه تا اخرينه وارنجه معناسنده استعمال اولنور
اَلَدْ	متعند ومتمرد : شديد الخصومه اولان
اَلدُّعَا	سزك ايچون دعامز اكسك دكلدر معناسنده تركيب عربيدر
اَلَذْ	زياده لذيذ وخوشكوار اولان
اِلْزَاقْ	ياپشدرمق ياپشق اولمق
اِلْزَامْ	معارضه‌ده اسكات ايتمك والزام واسناد واثبات ايتمك وقباحتلو چيقارمق
اَلْزَمْ	زياده لازم ومقتضى اولان
اِلْسَاعْ	افسادايدوب بربرينه دوشورمك
اِلْسَاقْ	ياپشدرمق : ياپشق قيلمق
اَلْسَنْ	كلامده فصاحت وبلاغتي زياده اولان
اَلْسُنْ	لسانلر : ديللر زبانلر
اَلْسِنَه	بمعناه ايضا
اَلْصَاصْ	لصلر : ساروقلر : دزدلر حرسزلر
اِلْصَاصْ	چالمق : سرقت ايتمك
اِلْصَاقْ	ياپشدرمق ياپشق قيلمق
اَلْطَافْ	لطفلر : نوازشلر حسن معامله‌لر
اِلْطَافْ	لطف وعنايت ايتمك ايولك ايتمك
اَلْطَفْ	ايولك ولطف وعنايتي زياده اولان
اِلْظَاءْ	علولندرمك يارلاتمق شعله لندرمك
اِلْظَاظْ	على الدوام ملازمت ايتمك اقدام ايتمك
اِلْعَاجْ	طوتشدرمق اتشلندرمك
اِلْغَاءْ	ابطال ايتمك : لغو ايتمك
اِلْغَازْ	چابق قوشمق
اَلْغَازْ	لغزلر : بلمجه‌لر : مرامي مستور اولان كلاملر
اِلْغَازْ	كلامدن مرادي ستر وتعميه ايتمك
اَلْغَرَضْ	حاصلي كلام : كلامدن مراد اولان شودركه معناسنده تركيب عربيدر
اَلْفْ	بيك عددي : هزار
اَلِفْ	حروف هجادن حرف اولك اسمي
اَلْفَاظْ	لفظلر : كلمه‌لر : سخنلر لغتلر : سوزلر
اَلْفَافْ	لفلر : طائفه‌لر : جماعتلر حزبلر
اِلْفَافْ	باشني قنادي التنه صوقمق باخود كربيانه چكمك
اُلْفَتْ	قوشمق دوستلق اشنالق
اُلْفَتْ كَرِي	الفت دوستلق اشنالق
اَلْفَتْنَه	اشفته مجنون چلدرمش اولان

ف
ف

اِلْعَتَاءُ	براقمق ؛ قومق ايمق انداخت ايتمك
اَلْقَابْ	لقبلر اصل اسمندن ماعدا اولان اسملر
اِلْقَامْ	يوتدرمق بوغازيدن اشاغى ايتمك
اِلْقَانْ	چابك حفظ وازبر ايتمك ازبرلمك
اَلْفِصَّه	حاصل كلام كلامدن مراد اولان شودركه معنالرندن تركيب عربيدر
اَلْكَنْ	پلتك اولان آدم
اَلْكَنْكُنْ	پلتكلك كوزر وآدمك
اَلْكُونَه	اغزينى صو صيدرما اولان قاريلرك يوزينه سوردكلرى قزل بويا
اَللّٰهُ	خالق السموات والارض بارى تعالى حضرتلرينك جميع صفاتلرينى حاوى اسم اعظملريدر
اَلَمْ	اغرى ؛ رنج ؛ كدر ؛ غم ؛ غصه
اِلْمَاءْ	چالمق سرقت ايتمك
اِلْمَاحْ	جزئيجه عرض ايدوب آنيدن بنه ستر ايتمك
اَلْمَاسْ	مشهور ذى قيمت جوهركه خالص كموردر
اِلْمَاغْ	وضع حمل وقتى تقرب ايتديكنك علامتلرى ظهور ايتمك واشارت ايتمك ايما ايتمك وعلولندرمك ؛ اشتعال ايتمك

اَلْمَزْدَه	متالم ؛ غمخوار ؛ مضطرب اولان
اَلْمَعَه	لمعانلر ؛ ضيالر
اَلُو	بطائت ايدوب سعى واهتمامده قصور ايتمك
اَلُوّ	عطيه بخشيش ؛ احسان
اِلْوَاءْ	سنجاق ديكمك ؛ سنجاق اچمق
اَلْوَاحْ	لوحلر ؛ يعنى صحيفه لر ؛ تخته لر
اَلْوَانْ	لونلر ؛ رنكلر چشيدلر
اَلُوثْ	بولاشق قاريشيق ملوث اولان
اَلُودَه كى	بولاشقلق قاريشقلق تلوث
اَلُودَه	بمعناه ايضا
اَلُوفْ	الفت واستينه زياده ميال والشق اولان
اُلُوفْ	بيكلر ؛ هزارلر ؛ الفلر
اَلُومَه	لوم وتوبيخ اولنه جق فعل
اُلُوهِيَّه	الهلق ؛ معبودلق تكريلق
اَلْوِيَه	لوالر ؛ سنجاقلر ؛ بيراقلر
اِلٰه	معبود ؛ عبادت اولنان نسنه
اِلْهَاءْ	اكلندرمك ؛ اويون ايله مشغول قيلمق
اِلْهَابْ	علولندرمك ؛ شعله لندرمك
اَلْهَاذْ	ظلم وجور ايتمك
اِلْهَامْ	فيضله عبدك قلبنه نسنه القا وتلقين ايتمك
اَلِهَه	الهلر ؛ معبودلر ؛ عبادت اولنان نسنه لر
اِلْهَه	ديشى بت ؛ ديشى صنم
اِلٰهِى	يا ربى اى تنم ربم معنالرنده ندا عربيدر

اِلٰهى حق سبحانه وتعالى حضرتلرينه منسوب اولان

اِلٰهِيَّة اللهلق معبودلق تکریلق

اِلَى طرفنه طوغرى معناسنه ادات انتهاى تركيب عربيدر

اَلْياف ليفلر اغاج واغاج قبوغنك تللرى

اَلْيَس دليرِ شجيع بهادر دلاور اولان

اَلْيَط زياده لياقت صاحبى اولان

اَلْيَف الفت اولنمش آشنا ودوست اولان

اَلْيَق زياده لايق وسزا وشايان اولان

اَلْب اغزى وربخشه موجب اولان

اَلْيَوْم بوزمان بوكون بوعصر معناسنه تركيب عربيدر

اِلْتِحاء صيقا للواولمق وقبوق صويمق

اِلْتِجاج جبر ايتمك الجا ايتمك زورلمق

اِلْزاء طولدرمق

اِلْتِفاء برشنه نك قبوغنى صيروب صويمق

اِلْقاء ابقا ايلمك ترك ايتمك براقو

اِلْيِباث اويالنوب بطائت ايلمك

اِلْتِياث بريده اكلنوب مقيم اولمق

اِلْتَاث اقواب كيمك

اِلْتَاب برخصوصى بركمسه اوزره واجب ولازم قيلمق

اُمّ انا، ننه، والده، مادر

اَمّابَعْدُ امدى، اندنصكره كلهليم ابشيمزه معناسنه مستعمل تركيب عربيدر

اِمَانَه اولدرمك، افنا ايتمك

آمائِل امثللر، وقومك افضل ومعتبر اولانلر

اَماج هدف، اوق وتفنك اتمغه دبكلن نشان

اَماجِد امجدلر مجد وشرف وعزتلرى زياده اولانلر

آماخکام دنيا، عالم، كون وفساد

آماده كى حاضرلق، مهيالق، مستعدلك

آماده حاضر، مهيا، مستعد اولان

اِمارَه آمرلك، امر وحكومت ايتمك

اَمارَه نشان، علامت، علَم

اَمّارَه ذوق ولذته حسيه مايل اولان

اَمارِد امردلر، صقلسز اولانلر

اِمازَه آيروب سچمك انتخاب ايتمك

اَماش بدنده حادث اولان شيش وقبارق

اِماطَه بعيد برطرف ايتمك ابعاد ايتمك

اَماكِن مكانلر، محللر، يرلر موضعلر، موقعلر

آمال امللر، اميدلر، اوميدلر

اِمالَه برطرفه ميل ايتدرمك برطرفه طوغرى ياترمق

اَمالِكَه مملوكلر، كوله لر، عبدلر، قوللر

ف

ف

ف

إمام نمازده جماعتك رأس وهاديسي اولان ونمازده جماعت رياستي ايتمكه مأمور وموظف اولان وامير سلطان : رأس : حاكم

ف **إمامانه** امامه لايق وياراشق اولان

إمامه امامليق : امامك خدمت ورتبه سي وتسبيحك اوجنه وچوغك اغزلغي مقامنده علاوه اولنان كهربا پارچه سي وبوكا مماثل شيلره

أمان ندا اولوب مرحمت طلب ايتمك والم ياخود وجع ياخود تعجب ياخود اضطراب افاده ايتمكده استعمال اولنور

أمان عفو ومرحمت

أمانت حفظ اولنوب صكره رد واعاده اولنمق اوزره تسليم وتوديع اولنان نسنه

أمانةً امانت اولهرق كيرو ويرلمك اوزره

ف **أمانتدار** امانتك تسليم وتوديع اولنديغي كمسنه

ف **أمانتداري** امانتدارلق : امانتجيلك

أمان امنيت قورقو وعقوبتدن معاف ومصون اولمق

أماني امنيه لر آرزولر مقصودلر

أمّه قدر برنشان پاره

أمّت جماعت : قوم : طائفه وپيغمبرك بعث اولنديغي طائفه كه ايچلرندن ايمانه كلنلر امّت اجابت وايمان كتورميينلر امّت دعوت تسميه اولنور

إمتثال موافقت مطابقت ايتمك

إمتحاء محو ونابود اولمق : ازاله اولنمق : غائب اولمق

إمتحاض صافي اولمق وخالص وصاف اولمق

إمتحاق محو وابطال اولمق بوزلمق

إمتحان صلاحيت يا عدم صلاحيت كشفي ايچون واقع اولان تفتيش وتفحص وتجربه

إمتداح مدح وستايش وثنا ايتمك

إمتداد كرلوب اوزانمق وبوى طول : اوزونلق

إمتراء چيقارمق : اخراج ايتمك وشك : وتردد ايتمك

إمتزاج اويمق : طبعاً ياخود جسماً موافق ومطابق اولمق

أمتعه متاعلر صاتمله جق نسنه لر

إمتكار الدانمق : مكره اويمق فريفته اولمق

إمتلاء طولمق طولدرمق وطولو اولمق ومعده طولغونلغي

إمتلاك برملته داخل اولوب ملتلنمك

اِمتِنَاع فراغت ایدوب کیرو طورمق چکنمك

اِمتِنَانْ برینه مصروف اولان احسانلری ذکر وتعداد ایدوب باشنه قاقمق وممنون ومتشکر اولمق

اِمتِیَازْ تفرق: تفضل وتفریق ایتمك وعامهٔ ناسه مشترك اولمیوب بعضنه مخصوص اولان رخصت: ومأذونیت

اِمتِیَازی تفرق وتفضیله منسوب ومتعلق اولان

اَمثَالْ مثللر: مثاللر: اورنکلر نمونه‌لر: نمودارلر: ومثللر قاتلر: مقدارلر: ضروب امثال ضرب مثللر بین الناس مشتهر ومقبول کلام عبرت ارسامله امثال رقمی برکمك قاج مثلی اخذ واعتبار اولنه‌جغنی ارائه ایدن رقم

اَمثَلْ زیاده مشابه اولان وامثاله زیاده شایان اولان وافضل واکرم واکبر اولان

اَمثِلَه مثاللر اورنکلر نمونه‌لر

اُمثُولَه امثاله شایان بیت یا عباره

اَمجَادْ مجید اولنلر: مجد وشرف وعزته مالك اولانلر

اَمجَدْ زیاده مجید اولان مجدلو شرفی زیاده اولان

اِمحَاءْ محو وازاله ایتمك نابود قیلمق

اِمحَاءْ بمعناه ایضاً

اِمحَاضْ خلوص ومحبت ایتمك وطوغری سویلمك

اِمحَاقْ برکتنی کیدرمك وتلف اولمق

اِمحَاكْ دارغون مشرب اولوب لجوج اولمق

اِمحَالْ قیتلق اولمق: وقیتلغه کرفتار اولمق

آمَدْ کلمك: ورود ایتمك و

آمَدْ صوك: غایت انجام: منتها

اَمَدّ زیاده مدید وطویل اولان زیاده اوزون اولان

اِمدَادْ یاردم ایتمك اعانه واغاثه ایتمك ف

آمَدُرُشُدْ کیدوب کلمك ذهاب وعود ایتمك ف

آمَدَه کلمش اولان وارد اولمش اولان ف

آمِرْ امر ایدیجی: بیوریجی فرمان ایدیجی اولان

اَمْرْ بیوروق: فرمان ولسنه شیء چیز وماده خصوص مصلحت

اَمَرّ زیاده مرارتلو زیاده آجی اولان

اُمَرَا امیرلر: بکلر: میرلر سیدلر: شریفلر

اِمرَارْ مرور ایتدرمك کچورمك

اَمرَاضْ مرضلر: علتلر: خسته‌لقلر

اِمرَاضْ خسته‌قیلمق: کیفسز ایتمك

آمِرَانَه آمره مناسب اولان ف

	آمْرَدْ	جهره سی مطلقا تویسز قیلسز اولان جوان
ف	آمُرْزِشْ	یارلغامق : عفو ایتمك
ف	آمُرْزِگارْ	یارلغایجی عفو ایدیجی اولان
ف	آمُرْزِگارِی	یارلغایجیلق : عفو ایتمك
ف	آمُرْزَنْدَه	یارلغایجی : عفو ایدیجی اولان
ف	اِمْرُوزْ	بو کون
	آمْزِجَه	مزاجلر : خلطلر : ترکیبلر مرکبلر : وطبیعتلر : مشربلر
	اِمْسَاءْ	اخشام اولمق وامسا ملق
	اِمْسَاسْ	کدرمك : طوقندرمق مس ایتدرمك
	اِمْسَاكْ	صالیویرمامك طوتمق حبس ایتمك وکندو نفسنی ضبط ایدوب پرهیزکارلق ایتمك وخست وبخل ایتمك ایسه وصیام نیتیله اکل وشربدن اجتناب ایتمك یوم صیامده اکل شربدن اجتناب اولنه جق دقیقه
ف	اِمْشَبْ	بوکیجه
	اَمْصَارْ	مصرلر : شهرلر : مملکتلر
	اِمْضَاءْ	جاری قیلمق ایچون اسمنی علاوه ایتمك
	اَمْضَىْ	زیاده جاری ونافذ اولان
	آمْطَارْ	مطرلر : یاغمورلر : بارانلر
	آمْعَاءْ	معیلر : باغرصاقلر
	اِمْعَالْ	ایشنده جوپورلك ایشنه مانع اولمق

اِمْعَانْ	مبالغه اوزره جهد ایتمك
اِمْکَانْ	ممکن اولمق حد قدرته داخل اولمق
آمْکَنْ	ممکن اولدی مَهْمَا اَمْکَنْ ممکن اولدیغی قدر نقدر ممکن اولور ایسه معناسنه ترکیب عربیدر
آمْکِنَه	مکانلر : محللر : یرلر موقعلر
اَمَلْ	امید اومق : امید ایتمك
اِمْلَاءْ	طولدرمق : مملو قیلمق طولو قیلمق یازمق تحریر ایتمك والفاظ مکتوبه نك تحریر مناسب ومقتضی اولان حرفی اشعار ایدر برعلم مرغوبك اسمیدر
اَمْلَاكْ	ملکلر : تملك ابنیه واراضی
اِمْلَاكْ	صاحب ملك اولمق
اِمْلَالْ	یوروب اوصاندرمق
آمْلَسْ	ال ایاسی کبی دوز صربجق اولان
اُمَمْ	امتلر : پیغمبر قوملری
اَمْنْ	امنیت : خوف واندیشه‌دن فارغ اولمق
اُمَنَاءْ	امینلر : اعتماد اولنه جق ذاتلر ودولتك ایرادات واخراجاتنه مربوط ومتعلق بولنان بعض مناصب معتبره نك صاحبلری

أَمْنَعْ زياده كوج ومشكل اولان وزياده قوت وقدرت وحميت صاحبى اولان

أَمْنِيَّتْ خوف واندیشه‌دن خالى اولمق

أُمْنِيَّه اوملان آرزو ومقصود

أَمْوات ميتلر؛ اوليلر؛ بى حيات اولنلر؛ وقطعاً اعمار اولنميان اراضى

أَمْواج موجلر دكزلر طالغه‌لرى

أَمْوال ماللر؛ تملك اولنان نسنه‌لر

أَمْواه ماءلر؛ صولر؛ آبلر

آمُوخته اوقومش؛ اوكرنمش عالم؛ متعلم اولان

أُمُور امرلر؛ نسنه‌لر؛ شيلر؛ جيزلر؛ مصالح؛ موادّ

أُمُورْدِيدَه ايش كورمش؛ مجرّب ومعلوماتلو اولان

آمُوز بيلجى؛ عارف اولان اوكرنجى اولان واوكرديجى اولان

آمُوزِش بلكج معلومات اوكرنمك واوكرتمك

آمُوزِكار خواجه؛ اوكرديجى وشاكرد؛ واوكرنيجى

أُمُومَه والده اولمق ووالده‌يه مخصوص كيفيت

إِمْهاء بله‌مك؛ كسكينلنمك

أُمَّهات املر؛ والده‌لر؛ واصللر اساسلر وبر علمه متعلق باشلوجه ومعتبر اولان كتابلر

إِمْهال مهلت وزمان ويرمك تعجيل ايتمامك

إِمْتِهان حقير ومبتذل قيلمق

أَمْهَق كبرج كبى ونفسى بياض اولان

أُمّى اوقيوب يازمغى اصلا تحصيل ايتمامش اولان

أَمْيال ميللر؛ ايكى بيك بشيوز ذراع مسافه‌لرى

أُمِّيَّه والده نك؛ والده‌يه مخصوص كيفيت

آميخته مخلوط؛ قارشق اولان — ف

أُمِيد امل؛ توقع؛ اومه؛ انتظار — ف

أُمِيدبَخْش اميد ويريجى امد يريجى — ف

أُمِيدْوار اميدلو؛ اميدى اولنان — ف

أُمِيدْوارى اميد؛ اميد ايديجيلك اميد ايتمك — ف

أَمِير امر ايديجى؛ بك پاشا پادشاه ضابط وحضرت سيد الانامك نسب عاليلرينه منتسب اولان آدم شريف سيّد

أَمِيرآخُور پادشاه آخورى نظارتنه مأمور اولان كمسه — ف

أَمِيرُ الأُمَراء بكلربكى

أَمِيرُ الجُيُوش سرعسكر؛ سپهسالار

أَمِيرُ الحَجّ حج شريفه كيدنلر اوزرينه مأمور ضابط

آمیرُ المؤمنین — باجمله مسلمانلرك پادشاهی

ف آمیرانه — امیره لایق ویراشق اولان

ف آمیز — قارشیق مختلط اولان قارشدیریجی اولان

ف آمیزش — اختلاط معاشرت وقارشمق قاتلمق

آمیل — زیاده مائل ومیال ومستعد اولان

آمین — اولسون معناسنه دعادر

آمین — قلبنده خوف واندیشه اولمیوب راحت وآسوده اولان وعذر وخیانتدن مأمون اولوب موثوق ومعتمد اولان وامانتدار وبرنوع رتبه لو معتمد مأمور

آمینی — امینلك: امینك رتبه سی ایله مأموریتی

عدوه آمیا — دریدن دکیلان طغارجق

ف آمیزه — طبیعت وقیرصقاللی کیمسه وآمیز معناسنه

ف آمیزموی — قیرصقاللی کیمسنه

آمیغ — حقیقت وایکی شیئك قارشمسی وجماعدن کنایه در

آمیغه — قاریشق ومجامعت

آمینی — حقیقی

آمتی — صادق حضرت سید الانام علیه الصلوة والسلام طرف شریفلرینه اشارتدر

آن — شوئ اوش بودکل: اول بری ومحبوبلرده اولان نقد حسن لطافت وجاذبه

آن — وقت: زمان: وزمانك جزء لایتجزاسی

اَنَاءُ — الولر زمانلر

اِنَاءُ — قاب وقجاق: صحان نخسوه کاسه مثللو

اِینائَه — صکره یه قومق: تکاسل ایتمك: اوشنمك

اِنابَه — پشیمان اولمق ندامت ایتمك

اِنَاة — حلم: رفق: ووقار: تمکین

اُنَاث — اثینلر: قاریلر: زنلر: زنان

اَناجیل — انجیلر انجیل شریفلر

اَنَار — نار دینلان میوه

اَنَارَ الله — الله تعالی منور قیلسون معناسنده دعادر

آنارستان — نار یمشی بغچه سی

اِنَارَه — منور قیلمق آیدنلندرمق

اَنَاس — انسانلر: آدملر

اَنَا فَانَا — کوندن کونه متعاقبا متوالیه

اِنَافَه — افراط درجه سنده خوب ولطیف اولمق

اِنَالَة — نائل قیلمق: اعطا ایتمك

اَنَام — ناس: انسانلر وبر یوزنده اولان مخلوقات

اِنَامَه — اویوتمق: نومه کرفتار قیلمق

آنامل نمله لر: برمغك طرنقى بوغملرى
آنان نالان اولمق انين وفغان ايتمك
آنانية بنلك: خود بينلك
انباء اخبار ايتمك خبر ويرمك انها ايتمك
انبات نباتات بتوروب نشو ونما ايتدرمك
آنبار ذخيره ومهمات حفظنه مخصوص بيوك مخزن وسفينه مخصوص اولان محل
آنباز رفيق: شريك: اورتق
آنبان طغرجق: چانطه: هكبه
انباچه كوچك انبان كوچك چانطه
انبانه انبان: طغرجق: چانطه هكبه
انبرباريس برنوع ميوه نك اسميدر
انبساط باسلمق: ومسرور ومحظوظ اولمق
انبعاث بعث وارسال اولنمق كوندرلمك
انبغاء لياقت مرغوب اولمق سزا اولمق
انبكاء اغلامق بكا ايتمك
انبوب فارغى وقامش بوغمى
انبوبه بمعناه ايضاً
انبوه كثرت: غلبه: ازدحام وكثير وافر اولان
انبياء نبيلر: پيغمبرلر: رسوللر
انبياع رايج اولمق صورولوب صاتلمق

انبيق عرق تقطيرينه مستعمل اولان آلت
انتاج طوغرمق حصوله كتورمك
انتبار قبارمق شيشمك
انتباك بوكسلمك وشهرت بولمق
انتباه اويانمق: كوزى آچق اولمق
انتتام اغزندن قبيح وناسزا سوز بوشانمق
انتثار صاچلمق: ياپلمق: ويروندن طسقرمق
انتجا فسلداشمق: ويرينه اسرار سويلشمك
انتجاس بولاشمق: مردار اولمق
انتجام انجام واصل اولمق: تمام اولمق بتمك
انتحاء ميل ايتمك وسوكنوب طيانمق
انتحار كندو كندينى قتل ايتمك
انتحال ديكرك سنه سنى بنمدر ديو ادعا ايتمك
انتخاء نخوت وتعظم وافتخار ايتمك
انتخاب ورندولمك اختيار واماذه ايتمك
انتذار ادامق اداق ايتمك نذر ايتمك
انتزاع چكوب چيقارمق وقپوب چيقمق
انتساب دائره تعلق ومعيته داخل اولمق
انتساج طوقولق واورتلك ومنتظم بولمق

انتساخ	كتاب نسخه سنی المق وزائل و باطل اولمق
انتساف	نظام اوزره دزلمك
انتشاء	نشئات ایتمك : حاصل اولمق
انتشار	طاغلمق : صاچلمق یایلمق آچلمق
انتشاق	بروندن نسنه چكمك
انتصاب	یوكسكه قالدرلمق ودیكلوب طورمق : ومنصب نصب اولنمق
انتصاح	نصیحت قبول ایتمك
انتصار	داد وانتقام وانتصاف المق
انتصاف	حق ودادینی تماما وكاملا المق
انتظار	مأمول ایدوب بكلمك مترقب اولمق
انتظام	نظام وصره ودیزی اوزره اولمق
انتعاش	بقیلوركن طوغریلوب قالقمق ومریض یا خوكنوب ایكن صحت وشفا بولمق
انتفاء	یرندن آریلوب اوزاغه سورلمك
انتفاخ	ایچنه یل طولوب شیشوب قبارمق
انتفاش	صاچی طاغنق اولمق
انتفاض	بول ایتدكدنصكره كركی كبی استبرا ایتمك
انتفاع	فائده لنمك : منفعت بولمق
انتفال	نافله عبادت قیلمق اسیملك

انتقاء	اوزندرلمك : اجتیار وانتخاب ایتمك
انتقاب	نقابلنمق : یاشمقلنمق اورتنمق
انتقاص	اكسلمك واستبرا ایچون ذكره صو سرپمك
انتقاض	بوزلمق : چوزلمك وابطال اولنمق
انتقاط	خبر صورمق : تدقیق وتجسس ایتمك سؤال واستفسار ایتمك
انتقال	تبدیل مكان ایتمك بردن بره كوچمك
انتقام	اخذ ثار ایتمك : اوچ المق قارشولق ایتمك
انتقاه	كلام وخبر ووعدن شفا صدره وانشراح بولمق
انتكاس	بقیلمق باش اشاغی اولمق سرنكون اولمق
انتما	نسبت وعلاوه وانتساب ایتمك
انتهاء	غایت ونهایته وارمق تجاوز ایتمك
انتهاب	قاپشمق یغما ایتمك نهب وغارت ایتمك
انتهاج	وارمق چیقمق : بول ایتمك
انتهاز	فرصتی قاچرمیوب بقالمق
انتهاض	دیره دوب قالقمق وبو... وسفره چیقمق

- **انتهاك**: ضعيف و بيمجال قيلمق وابطال ايتمك
- **انتياط**: آصلوب معلق اولمق وكندو رأيله حكم ايتمك
- **انثا**: انثى : قارى : ديشى
- **انثرام**: آغزده ديش كوكندن قيرلمق
- **انثقاب**: دليمك : دلك اولمق
- **انثى**: قارى : زن : ديشى
- **انجاء**: قورتارمق سلامته ايردرمك
- **انجاب**: نجبلر صوى ونسلى پاك وكريم اولانلر
- **انجاح**: ايشى بتمك ومرادينى ويرمك
- **انجاذ**: مرتفع اولمق : ورتبهٔ رفيعه يه نائل اولمق
- **انجاز**: وعد وفا قيلمق : سوزنى طورمق وبرينك حاجتنى رواكورمك
- **انجاس**: نجسلر : مردارلقلر : پسلكلر
- **انجام**: صوك : آخركار : عاقبت
- **انجذاب**: جذب اولنمق برشىنك جاذبه سى قوتيله اولنسنه طوغرى چكلوب منجر اولمق
- **انجدام**: كسلمك : قطع اولنمق
- **انجراذ**: صوينمق : جبلاق اولمق
- **انجرار**: چكلمك چكيلوب اوزامق
- **انجزام**: قيرلمق : شكست اولنمق
- **انجلاء**: آچلوب روشن وعيان اولمق
- **انجم**: نجملر : يلدزلر : كوكلر
- **انجماد**: طوكمق صلابت كسب ايتمك قاتيلشمق
- **انجماع**: بريكوب جمع اولنمق بربيره طوپلانمق
- **انجمن**: مجلس : جمعيت (ف)
- **انجير**: معلوم بر نوع ميوه اسميدر (ف)
- **انجيل**: حضرت عيسى عليه السلامه نازل اولان كتاب شريف
- **انجيلى**: انجيل شريفه متعلق ومنوط اولان
- **انحا**: ناحيه لر : طرفلر : جانبلر
- **انحا**: اماله ايلوب چويرملك توجه ايتمك
- **انحداب**: قانبورلق : قانبور اولمق
- **انحدار**: اينمك اشاغيلمق آنسز اينمك
- **انحراف**: برطرفه طوغرى ميل وعدول ايتمك صاپمق (انحراف بوصله) راست قطبين ارضه متوجه اولميوب كرك شرق وكرك غرب جهتنه ميل ايلمسى
- **انحراف حال**: غضب : انفعال : كوجنمك
- **انحراف مزاج**: كيفسزلك عدم صحت
- **انحسام**: كسلمك : قطع اولنمق
- **انحصار**: حصر اولنمق تجاوز ايتمامك قپانوب صيقشمق وتجارتى بركيمسه يه تخصيص ايتمك
- **انحطاط**: اينمك اشاغيلمق

اِنحِلال — چوزلمك . آچلمق . بورلمق واریلك
اِنخِطام — قیرلق . اوزلمك . اوفالمق
اِنخِناء — اكلمك . بوكلمك . چارپلمق
اِنخِناز — پرده لنمك . پرده ضوتمق
اِنخِداع — الدانمق جمله یه الدانمق
اِنخِزات — یلی قیرلمش كبی اغر یوریمك ویرینك كلامنه جواب ویرمك
اِنخِساف — آی كرنه ارض كولكه سنه طوتلوب قرانلق اولمق
اِنخِفاء — كیزلنوب صقلانمق
اِنخِفاض — اینمك . اشاغیلمق
اِنخِلاع — چیقاریلوب دفع اولنمق
اِنخِناق — بوغلمق بوغازی صیقلمق
ف آنداختن — اتمق رمی ایتمك القا ایتمك
آنداد — ندلر . امثال . ماننددلر
ف آنداز — آتیجی رامی رمی ایدیجی اولان
ف اندازنده — بمعناه ایضا
ف اندازه — مقدار . مقیاس . اولچمك
ف اندازی — اندازلق . آتیجیلق
ف آندام — انسانك بدنی ونظافت انتظام
اِندِلاء — ندامت ایتدرمك پشمان قیلمق
اِندِباغ — دباغت اولنمق
آندر — زیاده نادر اولان پك از بولنان
ف آندر — ایچنده . درونده . داخلنده . طرفنده
اِندِراج — نسل بالجمله دوكنوب قالمامق

اِندِراس — رسم واثری محو وازاله اولنمق
آندرود — صو ویالدز وامثاللری طلا
آندرون — ایچرو . داخل . ایچ طرفی وحرم دائره سی
اِندِعاص — اجزاسی طاغلمق
اِندِفاع — دفع اولنمق وسوزه كیریشمك
اِندِفان — دفن اولنوب كوملمك
اِندِقاق — دق اولنوب . ازلمك
آندك — از اولان مقداری قلیل اولان
اِندِماج — كیروب كركی كبی برلشمك
اِندِمال — اوكولوب صاغالمق ایو اولوب قپانمق
آندوخته — مكتسب . قزانلمش كسب اولنمش اولان
آندود — سوریلوب طلا اولنمش اولان
آندوز — قزانیجی كسب ایدیجی وجمع ایدیجی اولان
آندوه — غم . غصه . كدر
آندوهگین — مكدر . مغموم غصه دار اولان
آندوهناك — بمعناه ایضا
اِندِبال — اسهاله كرفتار اولمق صارقوب صاللانمق
آندیه — نادیلر . ندیلر . مجلسلر انجمنلر . جمعیتلر
آندیش — دوشنیجی . تفكر ایدیجی اولان
آندیشه — دوشنمك . تفكر ایتمك وغم . هم . كدر
آندیشناك — مغموم . مكدر اندیشه لو اولان

اندبشيده: دوشونلمش تفكر اولنمش اولان

انذار: برماده اعلام ايدوب تحذير وتخويف ايتمك . عذاب وعقوبت وعدا يتمك

انزال: ايندرمك . نزول ايتدرمك وحين جماعده منى اخراج ايتمك

انزعاج: يرندن قوپارلمق . سوكلمك

انزمام: باغلنمق . يولارايله باغلنمق

انزواء: كوشه يه چكلمك كوشه نشين اولمق

انزيال: آيرلمق . جدا اولنمق

انس: انسان طائفه سى نوع بشر

انس: آلشقلق . انسيت ايتمك الشمق

انساب: نسبلر . صويلر . خصم اقربا طائفه لرى ونسبتلر يعنى وجه مخصوص اوزره حسابا اولنوب تضاريسه تسميه اولنمش جدوله قيد وثبت برله علم وحسابك مشكلاتنى تسهيل وتخفيف ايچون استعمال اولنان عددلر

انساق: مسجع ومقفى منتظم كلام ايراد ايتمك

انسال: نسللر اولاد طائفه لرى ذريتلر

انسان: آدم بنى آدم نوع بشردن برفرد

انسان العين: كوزببكى . مردمك . چشم

انسانى: انسانه مخصوص منسوب اولان

انسانيه: انسانه مخصوص منسوب اولان

انسب: زياده مناسب وموافق حال اولان

انسبا: نسبلر . صوى ونسب صاحبلرى

انسجال: دوكلوب آقمق . ريزان اولمق

انسجام: بمعناه ايضا وصوكبى آقمق وكلامك عبارهسى وجه مرغوب اوزره ترتيب وتاليف اولنمق

انسحاق: سحق اولنمق . دوكلوب ازلمك

انسحال: آب روان كبى متصل تكلم ايتمك

انسداد: سد ومنع اولنمق وقپالو اولمق

انسدال: صارلمق . صارقق اولمق

انسعاب: آقمق . جريان ايتمك

انسعار: يانمق . آتش اولمق . علولنمك

انسلاب: صويلمق . چيقارلمق وانكار اولنمق

انسلاخ: آى آخر اولمق آيك صوكى اولمق

انسلاك: سلوك ايتمك . يول طوتمق

انسلال: ناس ايچندن كيزلوجه صيبرلوب كتمك

انسياب: آقمق جارى اولمق جريان ايتمك

انسياع: بمعناه ايضا

انسياق: سوق اولنمق . سورلمك وتابع وپيرو اولمق

انسيت: آلشقلق . الشق اولمق وحشى اولمامق

اِنْشاءْ یازمق : اعمال ایتمك ومكتوب یازمنك علمی

اِنْشاءَالله اكرالله تعالی دیلرسه معناسنده تركیب عربیدر

اِنْشَادْ شعراوقومق وغائب اولان مالی ننا ایتمك

اِنْشَاقْ قوقلانمق ودوزاغه وآغه ایلشدرملك

اِنْشَائی انشایه منسوب ومتعلق اولان

اِنْشَابْ باباكیت اولمق : ینشوب جوان اولمق

اِنْشَالْ آزآز دوكله‌رك آقمق

اِنْشِتَاتْ طاغلمق : پراكنده اولمق طاغنق اولمق

اِنْشِرَاحْ فرح : فرحناك اولمق كیفی كلمك

اِنْشِرَاقْ چاتلایوب یارلمق چاتلامق

اِنْشِرَامْ یارق یارق اولمق : ویك یارلمق

اِنْشِطَاءْ چتاللاشوب آیرلمق چتاللاشمق

اِنْشِعَابْ چتاللاشوب آیرلمق منفرق اولمق

اِنْشِعَالْ شعله‌لنمك : علولنمك

اِنْشِقَاقْ یارلمق : چاتلامق یارلمش اولمق

اِنْشِلَالْ شدتله اتله‌رك آقمق

اِنْشِیَامْ داخل اولمق ومنظور اولمق

اَنْصَابْ نصبلر : صنملر : پتلر ودیكلو طاشلر

اِنْصَابْ دردونالك وبی‌طاقت ایلمك

اَنْصَارْ ناصرلر : مدینهٔ منوره اهالیسندن طرف حضرت مصطفوی‌یه نصرت واعانه ایدن زمرهٔ جلیله‌یه داخل اولان ذات شریفلر

اَنْصَافْ نصفلر : یارملر : یملر

اِنْصَافْ عدل وداد ایتمك : عادل یو یامق ووافتیز اولمق

اِنْصِبَاغْ ...

اِنْصِرَاحْ آچیغه چیقمق : عیان وآشكاره اولمق

اِنْصِرَافْ كیرودونمك وصاپمق وصیغه‌یه كلمك

اِنْصِرَامْ كسلمك : قطع اولنمق

اَنْصَفْ عدل ودادده زیاده مطابق اولان

اِنْصِلَاخْ یارلشوب نزلك خصومت ولمق

اِنْضَاجْ كركی كبی پیشیروب قوامنی بولدرمق

اِنْضِمَامْ ضم وعلاوه اولنمق قاتلمق

اِنْطَافْ قباحتلو اسناد ایتمك

اِنْطَاقْ سویلتمك : نطق ایتدرمك

اِنْطِبَاخْ پشمك : پشورلمك

اِنْطِبَاعْ طبع اولنمق : باصلمق اویمق اوبار اولمق

اِنْطِبَاقْ موافق ومماثل اولمق

اِنطِفاءْ سبوتمك ، سیوندیرلمك

اِنطِلاقْ صالیوبروب كیتمك وممنون ومحظوظ اولمق

اِنطِواءْ بوكلوب ، دوشیروب طوبلانمق

اِنطِیاعْ مطیع ومنقاد اولمق اطاعت ایتمك

اِنظِلامْ ظالملك ظلمنه بیون صونوب بوكمك

اَغنامْ قیونلر ، اغنام ، نعملر

اِنعامْ احسان ایتمك بخشیش ایتمك

اِنعِدالْ صایمق ، طوغری یولدن چیقمق

اِنعِزالْ اعتزال كندی كروهندن آیرلمق

اِنعِصامْ محفوظ ومصون اولمق

اِنعِطافْ بوكلمك ، اكلمك چاربق اولمق

اِنعِقادْ باغلانمق ، واغدن لنوب باغلانمق

اِنعِكاسْ عكس اولنمق ، ترس چویرلمك

اِنغِمامْ غم وكدره كرفتار اولمق مغموم اولمق

آنفْ بورون تنفس ایله شم آلتی اولان عضو بدن

آنِفْ سابق مقدم اولان اقدملر

آنِفاً مقدما ، سابقا

اَنفارْ نفرلر ، فردلر كشیلر

اِنفارْ قورقودوب قاچرمق

آنفاسْ نفسلر ، تنفسلر ، صولوقلر وروحلر ، جانلر وذاتلر جوهرلر ، كدرلر وكلمه لر كلاملر ، ودعالر

اِنفاقْ خرج ایدوب توكتمك وفقیر اولمق

آنفالْ نفلر ، غنیمتلر ، بغالر

اِنفِراءْ یارلمق شق اولمق

اِنفِراجْ غم وغصه دن خلاص بولمق

اِنفِرادْ یالكز اولمق ، تك اولمق علی الانفراد یالكز براولرق یكایك یكان معناسنده تركیب عربیدر

اِنفِراقْ آیرلمق آیری اولمق

آنفَسْ زیاده نفیس ، وخوش ومقبول اولان

اِنفِساحْ بولانمق ، كنشلنمك ومسرور اولمق

اِنفِسادْ فساده دوشمك

اِنفِصامْ آیرلمق ، آیری اولمق

اِنفِصالْ بمعناه ایضا

اِنفِصامْ قیرلمق ، وكسلمك

اِنفِضاضْ قیرلمق ومهری آچلمق خاتمی بوزلمق

اِنفِطارْ یارلمق ، آچلمق ، یارق اولمق

آنفَعْ زیاده نافع وفائده لو اولان

اِنفِعالْ خاطرمانده اولمق كوجنمك

اِنفِكاكْ برندن آیرلوب چیقمق

انفهام	آكلاشلمق فهم وادراك اولنمق
انفاض	نقصلرش بنا يقند يلرى طاش وكرأميد وكراسته ومبخلر مثللو
انقباض	ورادن عمل كلمامك
انقحام	ايشه بلا ملاحظه صالدبروكيرمك
انقراض	فرد واحد قالمامق اوزره توكنوب زوال بولمق
انقسام	تقسيم اولنمق : بولنمك
انقص	زياده نقيص واكسك اولان
انقصاف	دفع اولنمق قوغلمق قاچرلمق
انقصام	قيربلوب آيرلمق پاره لنمك
انقضاء	آردى كسيلوب بوش اولمق توكنمك
انقضاب	كسلمك : قطع اولنمق
انقضاض	چاتلايوب يقلمق درجه سندن ولمق
انقطاع	كسلمك : قطع اولنمق وتوكنمك : بتمك : بافيسى قالمامق ودنيادن چكلوب كوشه نشين انزوا اولمق
انقلاب	دونمك : دكشمك : بنقبه درلو وآخر كونه اولمق وحال وهيئت واصول دكشمك
انقلاع	سوكلوب قوپارلمق
انقياد	رام ومطيع اولوب خضوع وتضرع ايتمك
انكاح	اولندرمك وقوجه يه ويرمك

انكار	اوبله دكلدر ديو اذعا ايتمك
انكحه	نكاحلر : اولنمه لـر
انكر	زياده مكرش زياده عجيب ياخود كوج اولان
انكسار	قيرلمق شكسته اولمق وخاطر مانده اولمق كوجنمك وبد دعا ايتمك : لعنت اوقومق
انكساف	ذاتندن اولان ضياسى قرالمغه تبدل اولنمق
انكشاف	آچيغه چيقمق : ظاهر وآشكاره اولمق
انكاه	اول وقت : اول ساعت اول زمان
انكبين	بال : عسل : آرى بالى
انكشت	بارمق : ال پرمغى : اصبع
انكور	اوزم عنب اصمه نك ميوه سى
انكورك	اورمجك : كوچك اوزم
انكورچشم	كوزببكى : انسان العين
انكيز	فارسده برچى تحريك ايدنجى اولان
انما	فسلدك يله حوادث پايدرمق
انمحاء	محو ونابود اولمق يوق اولمق
انمله	پارمغك طرنق بوغملرى
انموذج	نمونه : اورنك
انموذج	بمعناه
انموزج	بمعناه ايضاً
انو	وقت : زمان : ساعت
انوار	نورلر : ضيالر : آيدنلقلر

أنواع — نوعلر؛ درلولر؛ كونه لر

أنور — زياده منور؛ وضيادار وآيدنلق اولان

آنوف — آنفلر؛ برونلر؛ شامه لر وتنفس آلتلرى

انها — سوز وخبر يتشدرمك خبر وبرمك

انهاج — واضح وعيان قيلمق ياخود اولمق

أنهار — نهرلر؛ ايرماقلر؛ چايلر

انهباط — يوقاريدن اشاغى اينمك

انهتاك — هتك اولنمق چاك اولنمق يرتلمق؛ وقيزلك قيزلغى بوزلمق

انهدام — هدم اولنمق؛ يقلمق

انهزام — هزم اولنمق ال ايله باصلوب ازلمك وجنككن بوزلمق

انهضام — هضم اولنمق معده ده محو اولنمق

انهلاك — كندو نفسنى تهلكه يه صالمق

انهماك — جد واصرار ايدوب توغل ايدرك اوغراشمق

انهمال — كوز ياشى طاشوب آقمق؛ واهمال ايتمك

انهمام — قوجامق اختيارلنمق برفانى اولمق

آنى — كمالنه وارمق وقتى يتشمش اولان

آنيه — كمال كمال وقته يتشمك

آنيس — انالر؛ قابلر؛ قجاقلر

أنيق — انس وانسيت ايدن آدم دوست آشناز كوزل غريبا ولرزى لطيف اولان

آنين — الم وياكدر ييبلك اينلمك

آوا — آواز سس صدا وشهرت مشهور اولمق

آواخ — حيف دريغ ايواه آه افسوس

أواخر — آخرلر؛ صوكلر؛ وآيك صوك كونلرى

آواره — مكان ومسكندن دور اولوب قپوسز اولان

آواز — سس؛ صدا؛ صيت وشهرت؛ مشهور اولمق

أواسط — وسطلر؛ وسطده اولانلر وآيك وسطنده اولان كونلر

أواصر — آصره لر؛ منتلر؛ احسانلر وقرابتلر

أوالى — اولالر زياده ايو ومنتخب اولانلر

آوام — جرح دين وآدم ذمتنده اولان مبالغ

آوازه — سس؛ صدا؛ صيت وشهرت؛ مشهور اولمق

أوامر — امرلر؛ بيورقلر بيورلديلر

أوان — انلر؛ زمانلر

أوانى — اتالر؛ قابلر؛ قجاقلر

أوائل — اوللر؛ اول اولانلر؛ وآيك اولكى كونلرى واول زمانلر

أوباء — وبالر؛ طاعونلر؛ يمورجقلر

أوباش — هرجنس آدم قاريشوب جمع اولمسى

آوه — آوت؛ راهبه؛ بلا

أوتاد — وتدلر؛ قازقلر؛ ديركلر

اَوْتَارْ وترلر : یای ایپلری وقوس هندی وترلری

ف **اُوتَاغْ** بیوك چادر خرگاه معظم

اَوْثَانْ وثنلر : بتلر : صنملر

اَوْجْ كوكبك مركز ارضدن غایت بعدی درجه سی ودرجهٔ علیا غایت درجه سی

اَوْجَاعْ وجعلر : آغریلر صانجیلر

اَوْجَالْ وجلر : قورقولر : خوفلر

اَوْجَبْ زیاده واجب ولازم اولان

ف **اَوْجْكِیرْ** بر یوكسك یرك یوقاروسنه چیقمش اولان

اَوْجَهْ زیاده مواجه ولایق وسزا اولان

ف **اَوَخْ** آواخ : ایواخ : حیف آه دریغ

اَوِدَّاءْ ودیدلر : صادق وخالص دوستلر

اَوْدِیَهْ وادیلر : دره لر : طاغلر اراسی یرلر

ف **اَوَرْ** كتوریجی : حامل : حاوی صاحب اولان

اَوْرَادْ وردلر : قرآن كریمدن قرائتی وظیفه اتخاذ اولنان جزؤلر وداثما دلده آغزده اولان كلاملر

اَوْرَاقْ ورقلر : اغاج یا خود كاغد یپراقلری

اَوْرَامْ ورملر : ورم علتلری

آوَرْدْ جنك : پیكار : محاربه

آوَرْدْگَاهْ محاربه یری : جنك میدانی

آوَرْدْگَهْ بمعناه ایضاً

آوَرْدَهْ نقل اولنمش منقول اولان وكتورلمش اولان

اَوْرَنْكْ تخت : پادشاه صندالیه سی

اَوْزَارْ وزرلر : بارلر : یوكلر حموله لر

اَوْزَانْ وزنلر : تارتیلر وآغیرلقلر

اَوْسَاخْ وسخلر : مردارلقلر

اَوْسَاطْ وسطلر : اورته لر

اَوْسَطْ زیاده اورته ده واقع اولان

اَوْسَعْ زیاده واسع ومیدانلو اولان

اَوْصَافْ وصفلر : صفتلر

اَوْضَاعْ وضعلر : طورشلر : قونشلر

اَوْضَحْ زیاده واضح وعیان وآشكار اولان

اَوْطَانْ وطنلر : اصل ولادت مملكتلری

اَوْعِیَهْ وعالر : قابلر : محفظه لر

اَوْغَادْ وغدلر : لئیم ودنی وفرومایه آدملر

اَوْفَرْ زیاده وافر وكثیر اولان

اَوْفَقْ زیاده موافق واویار اولان

اَوْفَی زیاده وافی وكلی اولان

اَوْقَاتْ وقتلر : زمانلر

آوقاف: وقفلر؛ جامع و عمارت مثللو خیراتك اداره سنه تخصیص اولنان اراضی وابنیه

آوكار: وكرلر؛ قوش یوالری اشیانلر

آوكد: زیاده مؤكد ومؤید اولان
زیاده مؤید اولان

آوَل: رجوع ایتمك؛ كیرو دونمك

آوّل: برنجی نخست وابتدا بدأ مبدأ

آوّلا: برنجی محلده وبرنجی دفعه برنجی اولمق اوزره

آولا: اولا اولان زیاده لایق وسزا ومناسب اولان

آولاد: ولدلر؛ چوجقلر

اُولو: صاحبلر؛ ذاتلر

آولویة: اولالق؛ زیاده لایق وسزا اولمق

آولى: زیاده لایق؛ وسزا ومناسب اولان

اُولى: اول؛ برنجی؛ نخست اولان

اُولی: اولو؛ صاحبلر

آوّلك: مدخل ومقدمه ومبدأ اولان نسنه

آولیاء: ولیلر؛ خصملر؛ اقربا وعلاقه دنیادن واسعین اولدرق عبادت وریاضتله مشغول اولوب الله تعالیه شدت قرب تحصیل برله صاحب كرامت اولنلر

اَوّلیّات: اوّلیلر؛ مدخل ومقدمه اولان نسنه‌لر

اَوّلیّة: اوّل اولمق برنجیلك

اَوّلین: اوّللر؛ زمان قدیم آدملری

اَوّلین: الك اولجمله‌دن اول اولان

آوتك: شراب قونه‌جق قاب — ف

آوتكان: چنكال وصارقوشیلر — ف

آونو: شراب؛ باده — ف

اُونیا: هالج تسمیه اولنان میوه

آوكی: ضمیر غائبدر — ف

آوركان: خواص محبوبان دلبران — ف

آوزكن: یوزسز دلیجی — ف

آویز: خالص شراب — ف

اُوَیس: قورد دیدكلری جانوار وكبار اولیای تابعیندن برذات اسمی اویس القرانی حضرتلریدر

آویشن: كبكلك آوی واصلمق مقامنه — ف

آوهام: وهملر؛ ظنلر؛ بی اساس اولان قیاسلر

آوهن: زیاده وهین وسست وضعیف اولان

آوی: قونوب ساكن اولوب اوطورمق

آونخته: آصلمش؛ آصیلو معلق منوط اولان — ف

آویز: آصیلیجی یاپشیجی اولان — ف

آویزه: آصمه؛ شمعدان وكوپه — ف

ه ا الله لفظندن مختصر شکل مخصوصدر

آه ندا اولوب درد وکدر و وجع وبخش افاده ایدر

اَهالی اهللر، ساکن ومتمکن اولانلر، اوطورانلر

اِهانه الحق وحقیر عد ایدوب اعتبار ایتمامك وشول خارق عاده که کافری تکذیب وتذلیل ایچون حق تعالی خلق ایدر

اِهتجاء بربرینی مسخره یه چویره رك ذم وفصل ایتمك

اِهتجاج اوزون اوزادی توغل وتمادی ایتمك

اِهتداء دلالته امتثال ایدوب طوغری یولدن کیتمك

اِهتزاز صالانمق، دپرنمك، حرکت ایتمك وفرح وابتهاج سببیله صچرایوب اویانمق

اِهتزام خیلی صدا ایله چاتلق وعجله ایتمك

اِهتصار قیروب اوفاتمق وکندو نفسنی قیروب تواضع ایتمك

اِهتضام غضب ایدوب ظلم ایتمك

اِهتلاك کندو نفسنی هلکه یه صالمق

اِهتمام دقت واهتمام ایله ایشلمك ومحزون اولمق

اِهتیال قورقمق قورقویه کرفتار اولمق

اِهجاء هجو ایتمك، ذم ایدرك مسخره یه چویرمك

آهجنه صبرلمش، صبرلیوب مسلول چیقارلمش اولان

اِهداء کوندرمك، ارسال ایتمك وهدیه ایتمك بخش ایتمك

اِهدار باطل وساقط واعتبارسز قیلمق ودوکلمش قانك قصاصنی ودیتنی الدرمامق

اِهذار هرزه وهذیان سویلمك کوره زه لك ایتمك

اِهراب جد وجهد ایتمك وفراره مضطرب قیلمق

اِهراق دوکمك، آقتمق

آهرام هرملر، مصر دیارنده واقع بعض اسکی وعظیم بنالردرکه شکللری مربع اولوب مناره کلاهی مثللو سیوری اولور

آهرام برشکل هندسیکه قاعده سی شکل مستقیم الاضلاع اولوب مذکور قاعده دن خارج بر نقطه قاعدنك ضلعلری بیننده وصل اولنان سطح مستویلر احاطه سندن حاصل اولور

اِهزاف جوف کولمك، قهقهه ایله کولمك

اِهزال هزلیات ولاغ وخواطره یله مشغول اولمق

اهستكى	بواشلق، بطائت تأنى عجله سزلك وملايملك زملك، شدتسزلك
آهسته	يواش، بطى، عجله سز اولان ونرم ملايم شدتسز اولان
آهك	كيرج، ايجى
اهل	منسوب ومتعلق اولان وماهر واستاد اولان وساكن اولان اهل بيت زوجه، قارى، زن
اِهلاك	هلاك ايتمك، اولدرمك
اِهلال	يكى آى كورنمك وتلبيه ايسوب رفع صوت ايتمك
اَهِلّه	ايكى آيلر، هلالر
اَهلى	الشمش اولان وحشى اولميان
اَهليّة	مهارت، لياقت، تعلق منسوبيت
اِهليلجى	ليمون، يمورطه شكلنده اولوب تام كره شكلنده اولميان
اَهَمّ	زياده مهم ودقته لايق وجهله شايان اولان
اِهماك	دارلتمق، اغضاب ايتمك وبك جانشدرمق
اِهمال	بوشلامق، براقمق ترك ايتمك وبرحرفى نقطه‌سز قيلمق مهمل قيلمق
اِهمام	محزون ودردناك قيلمق همومملندرمك

آهن	دمير، تيمور حديد دنيلان جسم معدنى	ف
آهنربا	مقناطيس طاشى دنيلان جسم معدنى	ف
آهنكش	بمعناه ايضاً	ف
آهنك	موزون صدالو اولان وموزون اولان وتقسيملو صدا وقصد وعزيمت ايتمش اولان وقصد عزيمت اراده ايتمك وشتاب سرعت عجله وروش رسم قاعده وطابور، صف، آلاى	ف
آهنكر	دميرجى، حداد	ف
آهنكى	آهنكلك صداسى موزون اولمق	ف
آهنى	دموردن عبارت ياخود مصنوع اولان	ف
آهنين	بمعناه ايضاً	ف
آهو	جيلان وقوزجه وظبى وغزال دنيلان حيوان	ف
اَهواء	هوالر، هوسلر ميللر خواهشلر	
اَهوال	هوللر، قورقنجلو نسنه‌لر وقورقولر	
اَهوَل	زياده هولناك زياده قورقنجلو اولان	
اَهوَن	زياده قولاى زياده آسان اولان وبهاسى زياده دون اولان	

ف آهون بر — دیوار دلیجی ویرقازیجی
علاوه آهوی — آفتاب
ف آهوی ختن — بمعناه ایضاً
ف آهوی زرین — کونش ویلدزلی قدح معناسنه
ف آهو پای — التی کوشه‌لی اوطه وآهو کبی ائلمقدن کنایه اولور
آهوز — برتیر اندازاسمیدر
آهوز — معشوق ومحبوب ومطلوب
آهوری — خردال دیلان تخم
آهوی — زیاده هوی، زیاده دوشت ومحبا اولان
ف آهی — ندا اولوب درد والم وبخش افاده ایدر
ف آهیخته — صیرلمش، چیقارلمش صیریلو ومسلول اولان
ف علاوه آهوی سیمین — ساقی، سیم ساعد یار کتیرین
ف آهوی شیرافکن — محبوبک چشم وطاقت سکنند کنایه
ف آهوی اینه کرفتن — برمظلوم حقنده ظلم وحیف وانصافسزلق ایتمکدن کنایه
ف آهوبی — منوختن ومعیوب اولمق
و آهیانه — دماغ اوزرنده اولان کمک باشرطاسی
ف آهی — زند بازند لغتنده جیلان غیزلک

آی — ندا اولوب باق، دکله، دقت ایلك دیمکدر
آیا — بمعناه ایضاً
آیا — عجبا معناسنده ندادر
اِیاب — کیرو دونمك، عودت ایتمك
آیات — آیتلر، علامتلر وقرآن کریمك عباره لری
اِیاث — کونشك حسن ورونقی
اِیادت — تقویت ایتمك قوتلندرمك
آیادی — یدلر، اللر، دستلر
آیادیم — بریوزی روی زمین ادیملر زمینلر
اِیاس — نومید اولمق، امیدسز اولمق
اِیاسه — یاس ایتدرمك امیدسز قلمق
اِیاغ — قدح، شراب کاسه‌سی
آیاق — بمعناه ایضاً
آباله — سنجاق، پاشالق والیلك زیرحکومتنده اولان دیار
اِیاله — والیلك ایتمك
آیام — یوملر، کونلر، روزلر
آئب — راجع اولان کیرو دونیجی اولان
اِیباس — قورتمق قورو قیلمق
آیت — علامت نشان وقرآن کریمك کلام مربوط جمله لری
اَیتام — یتیملر، پدری وفات ایتمش نا بالغ چوجقلر
اِئتیان — ایزینه اویمق، وامتثال واقتدا ایتمك
ایسار — قمار اوینامق

ايتساع واسع اولمق كنش اولمق كنشلنمك

ايتساق اتساق انتظام منتظم اولمق

ايتسام طمغالو ونشانلو اولمق وتسميه اولنمق

ايتصاف اتصاف صفتلنمق صفتلو اولمق

ايتصال اتصال اولاشق وبتيشك اولمق

ايتضاح واضح وعيان وآشكار اولمق

ايتلاف بركسمك جمع اولمق والفت ايتمك قونشمق والشمق الفت كسب ايتمك

ايتمام قصد ايتمك واقتدا وامثال ايتمك

ايتمان امنيت ايتمك امين اولمق وامين قيلمق

ايثار كند ومحتاج ايكن بخش واعطا ايتمك واختيار وترجيح ايتمك وتابع ودرپى قيلنمق

ايثام كناهه قومق كناه وقباحت ايشلتمك

ايجاب واجب ولايق ولازم اولمق

ايجاد وجوده كتورمك بكى چيقارمق اختراع ايتمك

ايجار كرايه ويرمك

ايجاز مختصر ايتمك تفصيل وتطويل ايتما

ايجازا ايجاز واختصار اوزره بلا تطويل

ايجاع آغريتمق اجتمق وجع ويرمك

ايحاء الهام ايتمك طريقيله بلدرمك وحى ايتمك

ايحال شر وشوره اوغراتمق بلايه كرفتار ايتمك

ايدالله الله تعالى تأييد وقوى ومحكم قيلسون مضمونندن دعادر

ايداء تقويت وامداد واعانت ايتمك يار ايتمك

ايداخ تواضع وتضرع ايتمك رام ومطيع ومنقاد اولمق

ايداع امانت اولهرق ويرمك توديع ايتمك

ايدى يدلر اللر دستلر

ايذاء اينجيتمك اذيت ايتمك

ايذان بلدرمك خبر ويرمك اكلاتمق

ايراء چقمقله آتش چقمق

ايراث ميراث براقمق ميراث ويرمك وسبب اولمق موجب اولمق

ايراد وارد قيلمق كتورمك احضار ايتمك وقت معينده حاصل اولان مبلغ اقچه ونقل ايتمك ذكر ايتمك

ف ایرمانْ : مهمان ؛ مسافر

ف ایرمانسرا : مهمانسرای مسافرخانه

ف ایرمانسرای : بمعناه ایضاً

ابزاع : ایارتمق ؛ اغرا ایتمك رغبت ویرمك

ف ایزد : الله تعالى ؛ خدای متعال حضرتلری

أیئس : قهر ؛ ظلم ؛ ضرر ونومید اولمق ؛ امیدسزلك

ایساء : تسلی ویروب صبره ارشاد ایتمك

ایساخ : كیرلتمك ؛ مردار ایتمك

ایسار : زنكین ومالدار وغنی اولمق

ایساع : زنكین اولمق ؛ زنكین ایتمك ووسع وكنش قیلمق

ایساف : دارلتمق تاسف ایتدرمك متاسف قیلمق

ایستاد : استاده قائم طوریجی اولان

آیشر : زیاده قوری وبسیر و انسان

ایشاع : چیچكلنمك ؛ چیچكلری آچلوق چیچك آچمق

ایصاء : سپارش ایتمك ؛ وصیت ایتمك

ایصال : ایرشدرمك اولاشدرمق یتشدرمك

آیضاً : وبنه ودخی وكذا وكذلك

ایضاح : روشن وعیان قیلمق آچمق ؛ یارلاتمق

ایضاع : تجارتده زیان اوغرامق وكریبی ترك ایتدرمك

ایطان : یورد ووطن اتخاذ ایتمك

آیفر : آت بارگیر اولماشرات بجل

ایفاء : ادا ایتمك عهدینی محافظه وأجرا ایتمك

ایفاد : ایلچیلكله كوندرمك ارسال ایتمك

ایفار : توفیر ایتمك ؛ چوغالتمق تكثیر ایتمك

ایقاد : یاقمق آتش یاقمق

ایقاظ : اویاندرمق ؛ بیدار قیلمق

ایقاع : وقوعبولدرمق واقع قیلمق

ایقاف : طوردرمق ؛ آلیقومق ومالنی وقف ایتمك

ایقان : تحقیق اوزره شبهه سز بلمك

ایكا : اتكا ایتمك طیانمق وطیانه جق نسنه ویرمك

ایكاد : تاكید ایتمك ؛ محكم واستوار قیلمق

ایلاء : والی ومتصرف قیلمق ووصی نصب ایتمك

ایلاج : ادخال ایتمك ؛ درج ایتمك وولوج ایتدرمك

أیلاد : طوغرمق ؛ ولادت ایتدرمك

ایلاغ : اغرا ایتمك ترغیب تشویق ایتمك

ایلاف : انشدرمق الفت ایتدرمك

ایلام : مكدر ودردناك ورنجیده ایتمك

(ایلخان) پادشاه: مغول عسکره فرمان وریجی اولان سلطان

ایلخانی: پادشاهلق وپادشاهه منسوب ومتعلق اولان

ایلول: شهور رومیه دن ماریتدن اعتبار ایله یدنجی شهرك اسمیدر

ایماء: اشارتله اکلاتمق اشارت ایتمك

أیمات: زوجه سی وفات ایلمش ادم: یمینلر ایدلر: قسملر وصاغلر

ایمان: اینانمق وثوق اعتماد ایتمك وپیغمبرك شریعتنی قبول ایتمك

أئمه: امامل: جماعت باشلری

أیمن: زیاده میمنتلو: زیاده یمن صاحبی اولان

این: بو: بروکی: حاضر اولان

ایناس: آلشدرمق: وحشیلکنی کیدرمك

آینده: کلن کلمکده اولان: وزیره اولان: آینده اولان

ایواء: برمحله اوتوروب اسکان ایتمك

ایوان: بیوك بنا وپادشاه دیوانخانه سی

ایهاب: اعطا ایتمك: بخش ایتمك

ایهام: برقاچ معنایه کلور بر کلمه استعمال ایتمکله معناسی وهم وشبهه یه قومق

ایهان: سست وضعیف قیلمق وتحقیر ایتمك

آیین: عادت: وقانون

آیینه: عکس ضیا ایچون قوللانیلان آلت مرآت

آیینه دار: آیینه جی: آیینه یی طوتان خدمتکار

ایماز: اشارت ایتمك: اشارتله اکلاتمق

ایاب: کیرو دونمك

اینه: بمعناه ایضا

ایتهاب: حاضرلنمق: تهیؤ ایتمك

ایتتاب: یقاسز ویکسز کوملکی کیمك

ایتطاد: برایش سهولت وملایمت بولمغله راست اولمق مستقیم اولمق

ایتشاب: ناس بربرینه مختلط یاخود مجتمع اولمق

ایتناب: شبع یاخود غیر عارضه سببیله طعامه اشتهاسز اولمق

ایثاء: برآدمك عضوینی معیوب قیلمق: قیرمق: کسمك

ایجاء: برکسه یی باشدن صاوب دفع ایتمك

ایذاب: پادشاه ووالی قلمرو سلطنت وایالتنده اولانلر کاکی بعدل وداد ایلمك وبرکسه یی ضیافته دعوت ایلمك

ب اشبو باء موحده ترتیب حروف عثمانیه ده حرف ثانی اولوب تاریخ وحسابه دائر كتب ورسائل سائره ده ایكی عددینه دلالت ایدر ومكتوب واوراق سائره تاریخنده شهر رجبه علامتدر

بـ ایله ودوه یه معنالرنده ادات فارسیه در

بـ بمعناه ایضا ادات عربیه در

با (آ) ایله وذو وصاحب معناسنده ادات فارسیه در

باب قپو: در: وخانه: دار قوناق: بیت: وكتاب: فصل وامر: ماده: خصوص

بابا (ف) پدر: آتا: والد

(بابا یانه) (ف) بابایه لایق ویراشور اولان

باب الخانه (ف) روسپی: وفاحشه كارخانه سی

بابایه (ق) پایه ایله رتبه ایله معناسنده تركیب فارسیدر

باج (ف) ویركو: یولدن كیندن آلنان ویركو

باجدار (ف) باج طوپلایجی مأمور

باجكذار (ف) باجی طوپلایوب تحصیل اولنمسی قانون اولان: وباج ویریجی اولان

باجكیر باجی باج تحصیلنه مأمور اولان

باحه صویك بیوك وانگین یری وخانه حولیسی میدان

باحور یاز گونلرینك شدت وحرارتی ایام باحور تموز اینده معلوم یدی گونكه نهایت حرارت واقع اولور

باخته اوینانمش اولان واوینامش اولان

باخرد عقل وذكا صاحبی معناسنده تركیب فارسیدر

باخصوص خصوصا: الا: الك زیاده علی الخصوص معناسنده تركیب فارسیدر

باد اولسون اوله معناسنده لفظ فارسیدر

باد یل: روزكار: ریح: ونفس صولوق

بادا اولسون اوله معناسنده لفظ فارسیدر

بادام بادم دینلان میوه نك اسمیدر

بادآور چالشمقسزین بخت ایشی اوله رق تصرفه داخل اولان مال وبلا عوض كسب اولنان نسنه معنالرنده تركیب فارسیدر

بادآورد — بمعناه ایضا

بادآورده — بمعناه ایضا

بادبان — یلکن: شراع

بادبان کشا — یلکن آچمق: شراع کشا اولمق ویلکن آچیجی: یلکنی آچلمش اولان

بادبدست — صفر الید: مفلس بی مایه اولان معناسنده ترکیب فارسیدر

بادپا — ایاقلری روزکار کبی چابك اولان چابك قوشر اولان

بادپیما — روزکار اولچیجی: پك چابك قوشیجی اولان

بادخایه — فتق علتی: قاصق یاریغی

بادر — آنسزین ظاهر وحادث ولور اولان

بادره — بالبداهه وبلاتکلف سویلنان کلام وجنجه خطا: زله قباحت

بادرفتار — قوشمشی روزکار کبی اولان چابك قوشان

بادزهر — پازهر زهرك تأثیرینی منع ایدن نسنه

بادزهریه — بادزهر اولمق باد زهرلك

بادسوار — روزکاره راکب اولمش چابك کیدیجی اولان

بادسیر — روزکار کبی کیدیجی: چابك قوشیجی اولان

بادغنان — دیزکینی روزکاردن اولان چابك قوشیجی اولان

ف بادکرد — قاصرغه دینلان روزکارکه دونوب دونوب توز طپراغی هوایه قالدیرر

ف بادنجان — معروف میوه که طعامده استعمال اولنور

ف بادنگان — بمعناه ایضا

ف بادنما — روزکارك قنغی جهتدن اسدیکنی اشارت ایتمکه استعمال اولنان آلت

باده — شراب: خمر: می

بادهوا — پاره سز پولسز وسعی وزحمتسز کسب اولنان

ف بادی — ظاهر وآشکار اولان وخلاق خالق یارادیجی: وسبب علت موجب

(بادیه) — برنوع بیوك صوقابی

بادیه — صحرا: قیر: اووه

بادیه پیما — یولجی: رهروان

باذل — بذل ایدیجی: لطف واحسان ایدیجی اولان

ف بار — یوك: حموله: اغرلق: ومیوه یمش محصولات وسبب مصارف واضطرار اولان نسنه ودفعه کره یاغدیریجی دوکیجی وقلعه سور: دیوار

ف یار — صادق ودیدار وراستکو اولان کمسنه

ف باران — یغمور: مطر: رحمت

ف	بارانیه	یمورلق : قنوط
ف	بارآور	محصول ویرر : مثمر اولان
ف	بارخانه	یوکجینك یوکی واتقالی
	بارد	صوغوق : برودتلو اولان
ف	باردار	حامله : گبه اولان : ومثمر یمش ویریجی ویمشی حالا اوزرنده اولان : ظاهر واشکار اولان
	بارع	اوصاف حمیده صاحبی اولوب فائق وسربلند اولان
ف	بارقه	شمشك : وقلیج گبی پارلاق اولان نسنه
ف	بارقنما	پارلاق وتابنده اولان
	بارك الله	الله تعالی مبارك ایلسون معناسنده دعادر
ف	بارکش	یوك چکیجی یوك قالدیریجی حمال
ف	بارگاه	اذن ورخصت محلی : پادشاه دیوانخانه سی
ف	بارگیر	یوك حیوانی : وخایه سی چیقارلمش اولان اسب
ف	بارو	قلعه دیواری : حصار برجی : سور
ف	باروَر	یمش ویریجی : یمشی حالا اوزرنده اولان : وگبه حامله اولان
ف	باره	گره : مره وقلعه حصاری وحق شان : خصوص : زلف : گیسو
ف	باری	خالق : خلاق : خلق ایدیجی یرادیجی : الله

باری	برکره : براوبون : بردفعه وکاشکه
باریك	اینجه : رقیق : دقیق اولان
باز	آچیق : آچلمش اولان : واوینایجی اوینادیجی اولان : وگیرو ارقه طرفنه طوغری
باز	شاهین دینلان قوش
بازار	متاع فروشلرك جماعت محلی وهفته نك برنجی گونی : یوم احد یکشنبه
بازپرس	تفتیش وتفحص : تجسس وسؤال
بازپس	گیرو آرقه طرفی آرقه طرفنه طوغری
بازخاست	قیامت : بعث : ینه دیرلمك
بازخواست	جواب : پاسخ
بازخیز	قیامت : بعث : ینه دیرلمك
بازرگان	تاجر : الش ویرشله مشغول اولان کمسنه
بازگونه	ترس معکوس باش اشاغی اولان
بازمانده	گیرو : وباقی قالمش اولان
بازنده	اویونجی : اوینایجی
بازو	قولك اوموز ایله دیرسك آراسنده اولان محلی
بازوبند	بازویه وضع اولنان حلقه بازو زینتی : وقوله بغلنان تعویذ ونسخه
بازودراز	قولی اوزون وقهرمان اولان

بازی	اویون: اکلنجه: لهو: ولعب
بازیچه	اویونجق: لعبه
بازیگده	اویون: واکلنجه محلی
باس	قورقو: بیم: وقدیم
باس	ضرب: زیان وقوت شدت زور
باسر	فنا بدر معناسنده فعل عربیدر
باسره	وقس علی هذا وکذا الی آخره بالجمله معناسنده ترکیب عربیدر
باسرها	بمعناه ایضا
باسرهم	بمعناه ایضا
باسط	مجرد: مؤلف ومرکب اولمیان بسیط اولان: ویایجی بسط ایدیجی اولان
باسور	مایه سیل دینلان معروف علتك اسمی
باش	اولسون اوله معناسنده لفظ فارسیدر
باشد	بمعناه ایضا
باشه	آیجه دینلان قوش
باصر	کوریجی کوز قوتیله حس ایدیجی اولان
باصره	کوز: چشم: عین
باضعه	دریسی کسیلمك اوزره واقع اولان یاره
باطل	ذاتنده حقیقت وثباتی اولمیان
باطن	ایچ طرفده اولان ظاهرده اولمیان وتنسنه نك ایچی وایچ یوزی وانسانك روحی

باطنی	باطنه منسوب ومتعلق اولان	
باع	قولاچ دینلان نه مقداری	
باعث	سبب: علت: موجب ویکیندیریجی: وخلق ایدیجی وکوندریجی: ارسال ایدیجی اولان	
باغ	بیوك باغچه واوزوم ایچون مخصوص باغچه	ف
باغبان	باغ وباغچه تیمارینه مشغول اولان آدم	ف
باغبانی	باغچوانلق مشغولیتی	
باغچوان	باغ وباغچه وبوستان تیمارینه مشغول ومأمور اولان کمسنه	
باغچه	چیچکلر وبعض زینتلو اغاجه مخصوص محل	
باغستان	باغ وباغچه محلی	
باغوان	باغچوان	
باغی	حقدن ایریلوب سرکشلك ایدن وظلم وغدر ایدن واطاعتدن ایریلوب عصیان ایدن	
باف	دوقیجی: نسج ایدیجی اولان	
بافت	قماش طوقیق وطوقنمش اولان	
بافته	طوقنمش: نسج اولنمش اولان	
باقی	اولکی حالی اوزره ممتد ومستمر اولان زائل وفانی وغائب اولمیان	
بالك	قورقو: خوف: دهشت	ف

	باکسره	قیز اوغلان قیز
ف	باکمال	کمال اوزره اولان کامل اولان
	باکوره	طرفانده میوه وامثالنک اول بیتشانی
	باک	اغلایجی: آشکار اولان
	بال	یورک: قلب: فؤاد
ف	بال	قناد: جناح: قوش قنادی
ف	بالا	یوقاری ویوکسک اولان وبوی: قامت
ف	بالابرواز	یوکسک اوچیجی اولان
ف	بالاتر	زیاده یوقاری وزیاده یوکسک اولان
	بالاتفاق	اتفاق ایله اتفاق اوزره معناسنده ترکیب عربیدر
ف	بالاخانه	خانه نک اوست قاتی وزیاده شرفلی محلی
ف	بالادست	اوستده اولان: فائق وغالب اولان
ف	بالادستی	تفوق: تغلب: اوستده اولمق
ف	بالانشین	یوکسک اوطوران
ف	بالاهمت	عالی همت: علو همت صاحبی اولان
	بالبداهه	بیکدن بردن بره بلاملاحظه معناسنده ترکیب عربیدر
	بالتمام	اکسک اولمیه رق نقصان اولمیه رق معناسنده ترکیب عربیدر

بالجمله	مجموعا بالتمام بلا استثنا معناسنده ترکیب عربیدر
بالخیر	خیر وفلاح ایله معناسنده ترکیب عربیدر
بالدفعات	چوق دفعه چوق کره معناسنده ترکیب عربیدر.
بالذات	کندو کندوسی اوله رق معناسنده ترکیب عربیدر
بالبت	باصدق: بالیمین وقولتوق تصدیقی
بالضرور	ناچار اوله رق چاره سی اولمدیغندن معناسنده ترکیب عربیدر
بالضروره	بمعناه ایضا
بالغ	یتشیجی: وارجی وتام وکامل اولان وحد بلوغه یعنی عقل تاملغنه وارمش اولان
بالفعل	حقیقتده فی الواقع فی الحقیقه معناسنده ترکیب عربیدر
بالکلیه	کلیا: بتون بتون: مجموعا معناسنده ترکیب عربیدر
بالله	الله تعالینک حق وجد وشرفی ایچون معناسنده ترکیب عربیدر
بالمشاهده	یوز یوزه کوریشه رک معناسنده ترکیب عربیدر
بالمعنی	حقیقتده وباطنده فی الحقیقه معناسنده ترکیب عربیدر

بالمواجهه قرشوبقرشو اوله رق معنا سنده ترکیب عربیدر

بالوار قنادلو، جناحی اولان

بالدار بمعناه ایضا

بالی اسکی کهنه ومسن اختیار سالخورده اولان

بالین دوشکه مخصوص یصدق

بالین پرست تنبل، یصدغه عبادت ایدن

بام قبه، کمر، دام، سقف، طوان وصباح وقتی

بامگاه صباح وقتی

بانگ سس، صدا، آواز، واذان اوقومسی

بانو خاتون، بیوك قادین، خانم

بانی بنا ایدیجی، یاپدیریجی اولان

باوجود مادامکه چونکه معنا سنده ترکیب فارسیدر

باور صحیح، صادق، کرچك

باه جماع، مجامعه

باهر روشن وتابناك وضیا دار اولان ظاهر وآشکار و مشهور اولان

باهل خودسر، باشلو باشنه اولان وایتسز کوجسز اواره کزر اولان

باهم برابر بربرده معا معناسنده ترکیب فارسیدر

(بای) بك، میر، امیر

بای حال هر فصل اولور سه اولسون معناسنده ترکیب عربیدر

بایذ مقتضی، واجب، لازم

بائر متحیر، متعجب، حیران اولان، وفاسد العقده اولوب هالك اولان

بایسته لازم، واجب، مقتضی اولان

بایض یومورطلایجی اولان

بایع صاتیجی، فروش ایدیجی وصاتون الان

باین آیرو، منفصل، بشقه اولان وآشکار وظاهر اولان

ببر ارسلانه مشابه یرتیجی بر جیوان

ببغاء طیغان دینلان قوش

(ببك) کوز اوستنده اولان سیاه دائره وقوجاقده کزدیریلان چوجق

بت الله تعالیدن ما عدا هر عبادت اولنان شی صنم وتن وکوزده آدم یاخود قاری

بت پرست صنم عبادت ایتمك

بت پرستی بمعناه ایضا

بتراش بت یونان صنم اعمال ایدنلر کسنه

بتخانه بت پرستلرك عبادتخانه سی وفاحشه لرك کارخانه سی یاخود میخانه

بتخصيص خصوصا وعلى الخصوص معنا سنده تركيب عربيدر

ف **بتر** زياده بد: زياده خيرسز اولان

بترا قويروغى كسلمش اولان وبر طرفى ناقص اولان: وماشى ونافذ وجارى اولان

(بتيكجى) يازيجى: كاتب: بتكلكجى لفظنك اصلى

ف **بتكده** بتخانه: بت پرستلرك عبادتخانه سى

بتمامه بتون بتون تماما معناسنده تركيب عربيدر

بتول اركگلردن چكنوب آنلره اصلا شهوت ومراجعتى اولميان خاتون ومريم العذرا ايله فاطمة الزهرا رضى الله عنهما حضرتلرينه مخصوص صفتدر

ث **بث** ياپوب طاغتمق: وفاش وشايع ايتمك

بثير كثير: وافر: چوق اولان

بيج **بجا** يرنده محلنده مناسب تام كامل اولان وبدل مبادله ترانيه معنا لرنده تركيب فارسيدر

ف **بجايش** بدل: مبادله: عوض ترانيه معنا سنده تركيب فارسيدر

بجد جد وجهد ايله سعى وغيرتله معناسنده تركيب فارسيدر

بجيل تعظيم وتكريم اولنوب خاطرى زياده صايلان كمسنه

بجكان بجه لر: ياوريلر: چوجقلر

بجه ياورى: چوجق

بحار بحرلر: دريالر: دكزلر

بحت صاف: ساده: خالص اولان

بحث بيان وتفتيش وتحقيق طريقى اوزره كلام ايتمك: بيان وتفتيش ايچون بسط اولنان كلام وبيان وتفتيشى ايچون كلامك بسط اولنديغى نسنه وامر خصوص ماده ومعارضه اوكدل تعيين ايتمك ومعارضه ده تعيين اولنان اوكدلكرو

بحر دكز: دريا: وعظيم نهر وكول وشرك اوزانندن فرقه اصليه

بحران مرض وعلتك الك زياده شدت بولديغى وقتكه مريض اندنصكره يا اولور ويا شفا بولور

بحرين ايكى دكز يعنى قره دكز ايله اق دكز: ياخود ابيض دكز ايله طبش دكز: وبر مملكتك اسميدر

بحری ذکره منسوب ومتعلق اولان
بحسب حسبیله اقتضا سندننا شی معناسنده ترکیب عربیدر
بحکم حکمندن اقتضا سندننا شی معناسنده ترکیب عربیدر
بحور بحرلر: دکزلر: دریالر
بحیره کوچک دکز: کول
بخار بوغ بوغوحرارت سببیله جسم سیال لطیف اولمش ایکن برودت واسطه سیله جسم سیال کثیف شکلنه ارجاعی ممکن اولان نسنه
بخت طالع: قدر: قسمت: عزت: سعادت
بختاور بختلو: طلعت: وسعادت صاحبی اولان
بخته کشته بختسز: طالعسز اولان
بختیدار بختی اویانق اولان: بختلو اولان
بخت خفته بختی اویومش اولان بختسز اولان
بختیار بخت: دوستی: بختلو اولان
بخر اغزده مواقع اولان فنا قوقو
بختیاری بخت: عزت دولت: طلعت
بخرد عقللو: عاقل: خردمند اولان
بخردی عقل: خرد عقللولق
بخس اکسک وناقص اولان وصولنمیوب همان یغمور قوتیله محصول ویرن تارلا

ف **بخش** ویرمك: اعطا ایتمك: وویریجی احسان ایدیجی اولان
بخشا بمعناه ایضاً
و **بخشای** بمعناه ایضاً
ف **بخشایش** ویرمك اعطا واحسان ایتمك
بخشش ویرمك: وویریلان نسنه احسان: عطیه
ف **بخشنده** ویریجی: احسان ایدیجی وعفو ایدیجی: بارلغایجی اولان
بخشیش بخشیش: احسان: عطیه
بخل ناکسلك خسیسلك طمعکارلق
بخلا بخیل وخسیس: وناکس اولانلر
بخلاف خلاف اوزره عکس اوله رق معناسنده ترکیب فارسیدر
بخود یالکز: خود بخود: یاب یالکز: باشلو باشنه مستقل وکندو کندوندن معنالرنده ترکیبدر
بخور توتسی: کوزل قوقولو نسنه که انکله تطیب ایدرلر
ف **بخوردان** بخور یاقمغه استعمال اولنان بر نوع قاب
بخیل ناکس وخسیس وطمعکار اولان
بخیه دورزی وامثالنك دکدیکی دیکش وچاتمه
ف **بخیه دار** دیکشلو اولان: چاتلو اولان
ف **بخیه زن** دیکش دیکیجی: وچاتیجی اولان

ف **بَدْ** فنا: کوتی: یرامز: ردی قبیح: شنیع: وفنالق کوتیلك: شر: قبیح

بَدْا باشلمق: آغاز ایتمك

ف **بَدْاَخْتَر** یلدزی فنا اولان: بختسز اولان

ف **بَدْاَخلاق** خوی واخلاقی فنا: وشنیع اولان

ف **بَدْاُسْلُوب** طرز وطریقی شنیع اولان وچرکین اولان

ف **بَدْاَصِل** اصل ونسلی رذیل: ودنی اولان

ف **بَدْاُموز** رذالت ودنائت بیلدیرن رذیل: دنی اولان

بَدْاَندیش شر وفسادی تفکر ایدن وقصد ایدن

بَداوَة صحرانشینلك: خانه ده ساکن اولمیوب طاغده دره ده اوتورمق ونسنه نك بدایت حالی وتازه لك هنکامی

بَداوِی صحرانشین چادرده ساکن اولوب طاغده دره ده طولاشیجی اولان

بَداهَة آنسزین ظهور ایتمك

بَدایَة باشلمق: وباش: اول: ابتدا

بَدایِع بدعتلر: یکی احداث اولنمش شیلر: وصکره دن ایجاد اولنمش شیلر

بَدْآیین عادت ورسوم ودستوری قبیح اولان

بَدْبَخْت بختسز اولان: طالعلو اولمیان

بَدْبُو فنا قوقان: فنا قوقولو رایحه سی کریه اولان

بَدْبُود فنا: لعین: لئیم اولان

بَدْبین بد کوروب بکنمز اولان

بَدْتَر زیاده بد: وقبیح وشنیع اولان

بَدْتَرین الڭ زیاده بد وقبیح: وشنیع اولان

بَدْجِنْس جنسی فنا: وصویسز اولان

بَدْچَشْم کوزی نظر دکدیرر اولان وحسدجی اولان

بَدْچِهْرَه چرکین: کریه المنظر اولان

بَدْحال حالی دوشکون اولان

بَدْخِصال خوی طبیعتی رذیل وشریر اولان

بَدْخُلْق بمعناه ایضا

بَدْخو بمعناه ایضا

بَدْخواه دشمن: فنالق استر اولان

بَدْخواهی دشمنلك: فنالق: عداوت

بَدْدُعا لعنت یرینه فنالق اولسون دیو الله تعالی حضرتلرینه نیاز ایتمك

بَدْر طلوع ایتدیکی لیلة البدر آیك اون درتنجی کیجه سی

یوم بدر حضرت پیغمبرك کفار اوزرینه فتح ونصرت مبینه مظهر اولدقلری روز فیروز

بدر طشره خارج اولان

بدرام مفرح اولان محل: سیر یری وضیافت

بدراه فنا یوله صاپوب ضلالته کرفتار اولان

بدرای رأی ونظر وقیاسی یاکلش وبد وباطل اولان

بدرة بیوك ومدور وکسکین اولان کوز

بدرفتار کیدیشی ویوریشی فنا اولان

بدرقه دلیل قولاغوز ومرشد طریق خدا

بدزبان اغزی پیس اولان: ناسزا سوز سویلیجی اولان

بدزهره یرامز کوکللو: بداندیش چفته لو اولان

بدسیرت سیرت واخلاق وخویی یرامز اولان

بدیع بدعتلو: اکمالندنصکره ینه علاوه اولنان نسنه لر

بدعت یکی شی چیقارمق: ایجاد ایتمك: ودین خصوصنده یکی رسم: وسنت وطریق چیقارمق

بدعمل فعل وعملی کریه وناپسندیده اولان

بدعهد یلانجی: وعد وعهدینه اعتماد اولنماز اولان

ف **بدفرجام** صوکی وعاقبتی فنا اولان لعین اولان

ف **بدفرما** عیب: وکناه ایشلمسنی امر ایدیجی اولان

ف **بدفعال** فعل وعملی کریه وقبیح اولان

ف **بدکار** بمعناه ایضاً

ف **بدکردار** بمعناه ایضاً

بدکمان فنایی وسوسه: وشبهه ایدیجی اولان

ف **بدکو** افترا جی: غماز: یلانجی اولان

بدکوهر ایچی: ذاتی: طبیعتی فنا اولان

بدکویی بدکو: افترا جی: غماز

بدل دیشك: عوض: برنسنه نك یرینی طوتن یاخود یرینه ویریلان نسنه

ف **بدل** یورکدن ریاسز: عن صمیم معناسنده ترکیب فارسیدر

ف **بدمهر** خوییسز: ترش طبیعتلو مروتسز اولان

بدن اعضاسز کوده: حیوانك باشی وقوللری وایاقلری: وبناتك دال وکوکندن ماعدا باقی قلان جزئی وديوار: سور

بدنام فنا شهرتلو اولان: اسمی شرله ذکر اولنان

ف **بدنژاد** صویی صوپی ذلیل اولان بیچ اولان

بدنسل بمعناه ایضاً

ف بَدْنُما — چركين: كريه المنظر اولان
ف بَدْنِهاد — خلقت واصلى فنا اولان
بَدَنى — بدنه منسوب ومتعلق اولان
بَدَنِيَّة — بدنى اولمق وبدن اولمق
ف بَدْنِيَّت — نيت وصميمى فنا اولان
بَدَوِى — صحرانشين اولان: قيرده طاغده اوطوروب خانه نشين اولميان
بُدَّه — قاوه اغاج قاوى: وپچاوره قاوى
ف بَدِيد — ظاهر: مشهود: كوزكورر اولان
ف بَدِيدار — بمعناه ايضا
بَدِيع — بكى چيقارلمش خوب وغريب اولان: وخالق خلاق يراديجى الله تعالى
بَدِيعه — بكى چيقارلمش خوب وغريب نسنه
بَدِيهاً — آنسزين بردن بيره
بَدِيهَه — آنسزين ظهور ايتمك
بَدِيهى — انسزين ظهور ايدن
بَدِيهيّات — آنسزين ظهوره كلان وقوعات
بَذْر — تخم ومخصوصا كتان تخمى
بَذْل — اعطا واحسان ايتمك: وصرف ايتمك
ف بَذُول — عطايا واحسانى كثير اولان والى اچيق اولان

اوزره على معاندسنده ادا...
استعلاى فارسيه در
وكوكس: سينه: صد...
وحامل: ناقل: كتوريجى
اولان: وميوه: ثمره: و...
يپراق: ورق
بَرّ — عميم النعيم اولان الله تعـ...
حضرتلرى: وصادق
راستكو: ديندار اولان
كمسنه وقره كه دكز مقابليد...
زمين: ارض
بِرّ — انعام واحسان ايتمك وصاد...
وراستكو اولمق واللهك عبـ...
تنده قوى وصادق اولوب عبـ...
دائما احسان ايتمك
بُرْء — خلاص بولق: قورتلق شفـ...
بولمق
بَراء — معاف وبرى اولمق: قيدوخـ...
تخنده اولمامق
بَرابَر — مساوى: متشابه: محا...
مطابق اولان
برابر — بربرلو: بربرسنان آدملو...
برابره — بمعناه ايضا
بَرات — برنوع ميريدن ويريلان
امتياز سندى
ليلة البرات — برات كيجه سى
بَرادَر — قرداش: قرنداش: اخ...
بَرادَرانَه — برادركى قرداشه لايق اولان

برارى بريه‌لر؛ چوللر؛ قيرلر صحرالر

براطيل برطيللر؛ رشوتلر

براعت حسن وجمالده تام اولمق اوصاف حميدهٔ جميله امثالنه فائق اولمق

براعت استهلال برعبارده مرادف ومقفى برقاج كلمه بولنمق حسن انسجام كسبنه قولاغولى صيدا اولان

براندخته يوقارى ا تلمش؛ يوقارى يه قالديرلمش اولان

برانداز يوقارى قالديريجى؛ يوقارى آتيجى اولان

برآورده يوقارى يه قالديرلمش رفع اولنمش اولان

براه زيب؛ زينت؛ اراستكى؛ خوب؛ نيكو؛ كوزل اولان

براهمن هندوستانده برنوع بت پرستلرك باباسى واهل مذهبى

براهمه برهنلر هندبت پرستلريله باباسلر

براهين برهانلر؛ دليللر؛ حجتلر؛ اثباتلر

براى ايچون لاجل معناسنده ادات فارسيه‌در

برايا بريه‌لر؛ ومستولى وغالبدن اولوب خراج ويرميانلر خارجدن برى اولنلر ومخلوقلر وانسانلر

برآئة معاف ويرى اولمق؛ بولاشوق وكرفتار اولمامق؛ وصحت بدن ومديدن ويريلور برنوع امتياز سندى ليلة البرات برات كيجه‌سى

براية يونغه؛ كمندى؛ فرقندى

برباد پريشان خراب اولمش؛ تلف وهلاك اولنمش اولان

باربارش امير بارس ديلان ميوه

بربر بربرستان اهاليسى وبرفردى

(بربر) تراش ايتمكله مشغول ومرزوق اولان كمسنه

بربرده قاپلمش آلنمش كتورلمش اولان

بربط برنوع چالغى آلتك اسمى

بربور بولغورديمك

برپا اياقده قائم وجارى معتبر مرعى اولان

برتر زياده يوجه ويوكسك ورفيع اولان

برترين الك زياده يوجه ويوكسك ورفيع اولان

برج قلعه برجيسى؛ قلعه قوله‌سى ودائره منطقه اوزرنده مساحه اولنان اوتوز درجه مقدارى

برجمه برمغك اوجندن اعتبار ايله برنجى ايله ايكنجى اوينا قلرى بيننده اولان بوغم

ف ف ف ف

ف برنجا — برتده تام صحیح مناسب اولان

ف برجیده — دیوشیرلمش طوپلانمش اولان

ف برچین — دیوشیریجی طوپلایجی اولان

ف برچینا — بمعناه ایضاً

ف برخاست — قالقمق: قالقش: اياقلنش

ف برخاسته — قالقمش: اياقلنمش اولان

ف برخاش — غوغا: نزاع: کورلدی خارلدی

ف برخوار — حصه: نصیب: بهره: پای وحصه دار: بهره مند نصیبلو اولان

ف برخور — بمعناه ایضاً

ف برخوردار — حصه مند: بهره مند نصیبلو اولان: وصاحب دولت واقبال اولان

ف برخیز — قالقمق ودیرلمك: وزوربالق ایتمك

ف برخیزش — بمعناه ایضاً

برد — صوغوق: نقصان حرارت

برد — قماش: وثیاب جنسندن بر نوع

ف برداد — قالدیرلمش: آصلمش اولان وطوتیجی اطاعت ایدیجی اولان وثمره لنمش ویریجی اولان

ف برداشته — قالدیرلمش: رفع اولنمش

برده — عربلر بیننده مستعمل بر نوع ثیاب

ف برده کان — برده لر: اسیرلر: کوله لر

ف برد وام — دوام اوزره دائم دائماً مناسبده ترکیب فارسیدر

برنوش — اوموزلنمش اوموزه آلنمش اولان

برده — اسیر کوله: طوتساق

بردی — برنوع ساز یعنی حصیر اوتی اسکی زمانده ایچ قبوغندن کاغد یرینه مستعمل بر متاع اتخاذ اولنور ایدی

برزه — بارلو: صادق: وراستکار ودیندار اولملو

برزخ — عالم موتا موتلرك وطنی که دنیا ایله آخرت بیننده اولان مکاندر یاخود زمانده نعبارتدر

برزده — یوقارویه طوغری صوریلمش وقالدیرلمش اولان

(برش) — کندیر یراغندن اعمال اولنان برنوع افیون

برش — حصیر اوتنك ایچ قبوغی که سابقاً مصرده قرطاس تسمیه اولنان کاغد اعمال اولنور ایدی

برمشته — پشمش: قاورلمش: یانمش اولان

برص — الاتنلك دینلان علت

برطرف — صاوب دفع اولنان

برطیل — رشوت ایچون ویریلان نسنه

برغوث — پیره دینلان حیوان

برغول — بولغور: ازلمش بغدای

برف — قار: ثلج

برق — شمشك

برقان — ایشلدامق: پارلدامق

برف انداز — تفنکچی: شمسك آتیجی

بَرْقَرارْ قرار داده: مقرر: قرار ويرلمش اولان: ودائمی اولان

بُرْقَعْ ياشمق: يوز اورتيسی

بَرَكاتْ بركتلو: احسان الهيه

بَرَكَتْ الله تعاليدن احسان اولنان خير ونعمت وبوللق

بُرْكَه كول حوض وبند وقوربه

بَرْكَشْتَه چيقارلمش وچيقمش اولان

بَرْكَنْدَه سوكلمش: قوپارلمش: چيقارلمش استيصال اولنمش كوكی قازلمش اولان

بَرْكْ يپراق ورق ومال ملك

بَرْكْذارْ خاطردن اخراج اولنماموايچون ويريلان هديه

بَرْكْرِيزْ خزان: خريف: صوك بهار يپراق دوكجی اولان

بَرْكُزِيدَه منتخب: انتخاب اولنمش سچلمش اولان

بَرْكَشْتَه دوشكون بختسز اولان

بَرْكْ وبارْ يپراقله يمش: اوراق واثمار

بَرْكْ وسازْ مال اشيا: مال ومنال

بَرْكْ ونَوا بمعناه ايضاً

بُرْنا كنج: دليقانلو اولان

بِرِنْجْ پرنج ديلان دانه

بَرْنَشْ معز بيلره مخصوص بر نوع نبات

بَرْنِيقْ صو آيغری ديلان حيوان

بَرَواتْ براتلر: امتياز سندلری

بُرُوجْ برجلر: قلعه قوله لری ومنطقه نك برجلری منطقة البروج كونشك سماده يلدزلر اراسندن بهرسنه ده تجديكی يول

بُرُودَتْ صوغوق: صوغوق اولمق حرارتسزلك: ومجنسزلك شكرابلق

بُرُوزْ آچيغه چيقمق: ميدانه چيقمق ظاهر اولمق

بَرُوفُرُودْ اشاغی: يوقاری: انيش چيقش

بُرُومَنْدْ غنی ما الدار: صاحب جاه وجلال اولان: قوتلو سميز صحيح الاعضا اولان: وتازه طراوتلو نشو ونما اوزره اولان

بُرُومَنْدی برومندلك: بركت ورفاه حالی

بَرَّه قوزی ديلان حيوان: برج فلك حمل برجی

بُرْهانْ دليل: حجت: اثبات

بُرْهانی برهانه منسوب ومتعلق اولان

بُرْهَه مدت طويله: چوق وقت

بَرْهَمْ بربری وستنده قاريشق اولان

بَرْهَمْ دَرْهَمْ قارمه قاريشق معنا سنده تركيب فارسيدر

بَرْهَمْزَدَه قارمه قاريشق: پريشان اولان

ف برهمزن — قارمه قاریشق: وپریشان قلبجی اولان
برهمن — هندستانڭ بتپرست اولهرق اصل اسکی اهالیسنڭ ذریتی طائفه سندن برفرد ومذهب مذکورڭ باباسی
ف برهنه — آچیق: چلاق عاری اولان
ف برهنه پا — یالین ایاق اولان
ف برهنه سر — باشی آچیق اولان درویش
ف بری — قورتلمش معاف اولان وقید وحکم تحنده اولمیان
بری — قیره منسوب ومتعلق اولان یبانی وقره یه منسوب ومتعلق اولان بحری یاخود سماوی اولمیان
بریات — مخلوقات: بریه لر
بریان — کباب: قاورمه
بریه — چول: قیر: صحرا
بریه — مخلوق: وانسان: ادم
بریه نشین — صحرانشین: طاغده: دررده ساکن اولان
برید — منزل بارکیری: واولاق ساعی: تاتار
ف بریده — کسلمش: مقطوع اولان
ف بریشم — ابریشم دینلان ایبك
بریص — الاتلو: ابرص: برص علتنه کرفتار اولان

بریق — پارلدی: لمعان: پارلامق وپارلاق: لامع: درخشان اولان
برین — الڭ زیاده یوکسك: ورفیع اولان
بزاز — بزجی: قماشجی
بزازستان — بزستان: چارشویری
بزباز — هندوستان جوزی دینلان بهارڭ قبوغی
بزر — تخم: کتان تخمی
بزرك — بیوك: عظیم اولان ورتبه لو اولان: وزیاده یاشلو اولان
بزرگان — بزرکلر: بیوکلر
بزرگانه — بیوك: وبزرکه لایق ومناسب اولان
بزرگوار — صاحب جلال وعظمت اولان جلیل وفاضل اولان اکابردن اولان
بزرگواری — عظمت: جلال: کبریا
بزستان — چارشوری
بزغاله — قوزی دینلان قیون یاوریسی
بزم — ضیافت: مکلف طعام
بزمگاه — ضیافتخانه: ضیافت محلی
بزمکه — بمعناه ایضا
بزور — بزرلر: تخملر
بزه — کناه: اثم: قباحت جرم: صوچ

بَسْ : چوق : پك

بَساتين : بستانلر : باغچه لر

بِساط : دوشك : مندر : دوشمه : كليم

بَسالَت : جسارت : يكيتلك : بهادرلك

بَسائِط : بسيط اولنلر

بَسْباسَه : هندستان كوچك جوزی قبوغی

بَسْت : باغلامق : بند ايتمك

بِسْتان : پستان ممه نك باشی

بُسْتان : سبزوات بغچه سی

بُستان افروز : برقاج كوزل قرمزی چيچك اسمی

بُستان پيرا : باغچوان : باغبان

بُستانسرای : كوشك باغچه ده واقع سرای

بُستانجی : بستانجی باغچوان

بِسْتَر : دوشك : يتاق

بَستكی : باغلولق باغلو اولمق

بَسْتَه : باغلو وقپالو وطوتيلو اولان

بَسْط : يايمق : سرمك : اچمق وبيان ايتمك : افاده ايتمك اوزون اوزون اكلاتمق

بَسْطَة : فضيلت : مزيت : وعلم ودانشك وسعت واحاطه كامله سی وبايغونلق امتداد

بِسْم : باسم دن مخلف اولوب اسم حق ايچون معناسنه تركيب عربيدر

بَسْمِل : بوغازلنمش : مذبوح قربان : كسلمش اولان

بَسْمَلَه : بسم الله اوقومق

بِسْملگاه (ف) : سلخ خانه : بوغازلمق يری

بَسُول : جسور وبهادر اولمق

بَسی (ف) : چوقلق : كثرت : زيادلك

بِسيار (ف) : چوق : كثير : وافر اولان

بِسياری (ف) : چوقلق : كثرت - زيادلك

بَسيج (ف) : يول لوازمتی دوزوب ترتيب ايتمك ويول لوازمتی تدارك ايديجی اولان

بَسيط : واسع : كنش : يايغين اولان ومجرد اولان : مركب ياخود مؤلف اولميان وسكز كره مستفعلن فاعلن تفاعيلندن مؤلف اولان بحر عروضنك خاصه اسمی وكنش اولان ير وواسع يير ونكلمی طلاقت وفصاحت اوزره اولان

بَسيطَه : شمسك ضياسی معرفتيله ساعت كوسترن آلت : كونش ساعتی

بَسيم : كولر يوزلو اولان

بَشارَة : كوزللك : حسن : جمال

بِشارَة : مژده : بشری : ومژده بخششی

بُشارَة : بمعناه ايضا

بشاشه فرح : سرور : مسرت يوزى كولك شاد اولمق

بشر بمعناه ايضاً

بشر انسان آدم : مردم وردى جلد يوست ابو البشر حضرت آدم عليه السلام وجودك طيش دريسى جلد خارجيسى

بشرى انسانى : انسانه منسوب ومتعلق اولان

بشرى مراد : سويجلو خبر خيرلو خبر

بشريه انسانيت انسانك طبع : وخلقتى

(بشماق) اياق قابى : پايوش

بشير مژده جى : سويجلو خبر كوزيجى وكوزل : لطيف خوب جميل اولان

بشيرى بشيرلك : مژده جيلك ايتمك

بشيع كريه : قبيح : ناپسند غيرمقبول اولان

بصارة كورمك بصير اولمق

بصائر بصيرتلر : برهانلر : بجتلر

بصر كوز : چشم : عين وكورمك

بصل صوغان لو صوغان شكلنده اولان كول

بصير كوريجى اولان وبصيرت صاحبى اولان

بصيره فطنت : فراست : عقل عقللولق : امورك صوكنى ونتيجه سنى اكلامق وبجت : دليل : برهان

بضاعة سرمايه : اصل مال راس المال

بضائع بضاعتلر : سرمايه لر

بط قاز اوردك ومتين جيجاق مشربه

بط بطانت يواشلك حركتك اغرلغى

بطانه حركتده اغر وقح ويواش اولمق

بطاقه كوكرجين واسطه سيله ارسال اولنان نامه وقماش طوبنه يا پيشديريلان يافته ويوصله

بطال باطل : منسوخ : مفسوخ اولان وبوش بى فائده اولان واسكى اسكى اصول اوزره اولوب متروك وغير مستعمل اولان وجسور بهادر اولان

بطالة تنبللك : وجسارت بهادرلك

بطانه راز : سر : سرويك محرم دوست وآستار

بطيقه طبقى وعينى اوله رق معناسنده تركيب عربيدر

بطريق طریقله بولیله معنالرنده ترکیب عربیدر

بطريوق یا نبریك

بطش ارسلان کبی عنف وسطوتله قاورایوب طوتمق: وقوت: شدت قدرت: مکنت

بطلان بوش وعبث اولمق باطل اولمق

بطن قارن: شکم واچ: باطن داخل طرفی واوبه قبیله عشیرت جرمی

بطنان داخل طرفی باطنلو

بطنبرت بیه جك ایچه جك ایچون چوق تعکر ایدوب چوق وقت صرف ایدن کمسنه

بطولة جسارت: بهادرلك

بطون بطنلر: داخللر: قرنلر وقبیله لر عشیرت قسملری

بطی چابك اولمیان آغر یواش اولان

بطیش قوی: شدید: بطش صاحبی اولان

بعال جماع ایتمك مجامعه ایتمك

بعث کوندرمك: ارسال ایتمك وصلغی ایتمك: دیرلتمك میتی احیا ایتمك: وبرینی پیغمبر ایتمك

بعثه کوندرمك ارسال ایتمك ودیرلتمك وارسال اولنمق ودیرلمك: دیرلدلمك

بَعْدُ اندنصکره وبوندنصکره معناسنده ادات عربیه در امّا بعد اندنصکره معناسنده کتاب اولرنده دعانك عقیبنده مستعمل لفظ عربیدر

بعدوقت بر زماندنصکره

بُعْد اراده اولان مسافه طولاینه اوزاقلق وبوی: اوزونلق

بعد بعد برمدتدنصکره معناسنده ترکیب عربیدر

بعداً صکره معناسنده ادات عربیدر

بعدازین بوندنصکره معناسنده ترکیبدر

بعدم اندنصکره پس امدی معناسنده ترکیب عربیدر

بعض برمقدار: برقاچ جمله سی اولمیوب ایچلرندن برطاقم

بعل زوج: زوجه: اهل بیت: قوجه: یاخود قاری

بعلة زوجه: اهل بیت: قاری

بعوضة سیوری سنك دینلن حیوان

بعولة زوجیت وبعللر: زوجلر زوجه لر

بعون باردم وعنايتيله معناسنه تركيب عربيدر

بعيد اوزاق : ايراق اراسى چوق اولان

بعينه عينى وطبق اولهرق معناسنه تركيب عربيدر

بغات باغيلر زوربالر : خارجيلر

بغال بغللر : قاطرلر

بغال قاطرجى : استربان

بغاوت زوربالق : باغيلق عدم اطاعت وانقياد

بغايا بغيلر : زوربالق : اطاعت وانقياده اوزره اولميانلر

بغاية غايتله چوق معناسنده تركيب عربيدر

بغتة انسزين بردن بره معناسنده كلمهٔ عربيدر

بغثره قارشقلق شورش شوريده اولمق

بغض سومامك ونفس نفرت ايتمك عداوت ايتمك

بغضاء شدت بغض يك سومامك

بغضاء ابغض اولان زياده نفرت ايدوب سومايجى اولان

بغل قاطر : استر دنيلان حيوان

بغل قولتق ابط

بغل كيرى قولتق طوتمق : قولتغنه كيرمك

بغى روسپيلك وزنا ايتمك وتغلبله ظلم وستم ايتمك وحدندن عدوله شركشلك ايتمك

بغى ظلم وستمكار وسركش اولان

بغيان ظلم وستم وسركشلك ايتمك

بغير بلا : بى معناسنه ادات سلب عربيه در

بقا اولكى حال اوزره قالمق بوزلمامق : دكشلمامك دار بقا آخرت

بقاع بقعه لر : عالى ومتين بنالر

بقال باغ وبير وحبوبات مثللو ماكولات فروش

بقايا بقيه لر : فضله لر : قالان شيلر

بقر صغر : اوكوز : كاو

بقرة اينك وصغر اوكوز

بقعه عالى ومتين بنا وارض قطعه سى

بقله معلوم بر نوع حبه ونبات سبزه

بقور بقرلر : صغرلر : اوكوزلر اينكلر

بقول بقله لر : سبزوات

بقى قالان بوزولوب دكشلمش اولميان

بقيه قالان بوزولميان كسنه براقلوب اهلاك واعدام اولنميان نسنه

بقية السيف قلجدن قورتلوب قتل اولنمامش اولنلر

بُكا اغلامق: كوز ياشي دوكمك اشكريز اولمق

بُكاء نالان وفرياد خوان اولمق

بُكاء كوزلدى ايدوب اغلامق

بُكاء باكيلر: اغلايجيلر

بَكام مقصودينه نائل ومظفر اولان ومساعد اولان

بَكارَه قيزلك قيزلغى وقيز اولمسى

بَكامَة دلسز اولمق وتكلمدن اجتناب ايتمك وجماع وبعالذت اجتناب ايتمك

بِكر قيز اوغلان قيز وقيزلك قيزلغى

(بَكرى) اكثريا مست وسرخوش اولان كمسنه

بَكُورى اول طوغان جوجق

بَكُوريّه نخستزاده: الك اولان نخستزاده لك ايلك اولان حقى وكيفيتى

بَكى اغلايجى: اشكريز اولان

بَكّا برنده وقتنده اولان

بَكزاده بك اوغلى بدرى بك اولان كمسنه

بَل بلكه ودخى معنالرنه ادات ترقى ويا اضراب ايدر

بَلاء آفت: داهيه كدر وضرره سبب اولان نسنه

بِلا اولميه رق وصاحب اولميان معنالرنه ادات سلب عربيه در

بِلاد بلدلر: مملكتلر: ديارلر

بَلادَة عقل وفهم وادراكى اولمامق عقلى ناقص اولمق

بَلادَه بدكار: فاسق فاجر اولان وفتنه كار فسادجى اولان

بَلازَده آفت وبلايه كرفتار اولمش اولان

بَلاغ وصول: ورود وكفايت وفضيلت: كمال

بَلاغ سعى ومبالغه ايتمك يك چالشمق

بَلاغَت كلامك مرامه مطابق اولمسى وبليغ اولمق يعنى مرامنى بطيقه افاده ايتمكه قادر اولمق

بَلاكَش درد وبلايه كرفتار اولان

بَلاهَت خير وشرى فرق ايتمك درجه سنده احمق وعقلسز اولان

بَلايا بليه لر: كدر وضرره سبب اوله جق نسنه لر

بُلبُل معلوم بر نوع قوش هزار داستان

بَلَد مملكت شهر قصبه كوى

بُلدان بلدلر: شهرلر: قصبه لر كويلر: ممالك

بَلدَه بلده: مملكت شهر قصبه كوى

بَلَدِی: شهری اولان: بدوی اولمیان

بَلَدِیّه: شهرلك شهرده ساكن اولمق

بُلْیان: بلسنك یاغی دینلان نسنه

بِلُطْفِه: الله تعالینك لطف وعنایتیله معناسنده تركیب عربیدر

بَلْع: یوتمق: بوغازدن یوروب معده یه داخل ایتمك

بُلَغاء: بلیغ اولنلر: بلاغت صاحبلری

(بُلْغار): معلوم بر نوع جلد مدبوغ

بَلْغَم: اخلاط اربعه‌دن بری وعلت سببیله بوغازده حاصل اولان غلیظ جراحت مثللو نسنه

بَلْغَمی: خلط ومشربنده بلغم غالب اولان

ف (بُلْغور): برمقدار ازلمش بغدای

ف بُلَنْد: یوجه: یوكسك: رفیع رفعتلو اولان

ف بُلَنْداَخْتَر: صاحب طلعت: دولتلو اولان

ف بُلَنْداقتدار: چوق اقتدار صاحبی اولان

ف بُلَنْدمرتبه: رتبه وپایه‌سی بلند وعالی اولان

ف بُلَنْدهمت: سعی وهمتی عالی وبلند اولان

ف بِلُّور: معلوم برنوع جوهر واكا مشابه صاف جام

بَلُّوط: میشه اغاجی ومیشه اغاجنك پلاموت یدن میوه‌سی

بَلُوع: اكول چوق یمك یجی اولان

بُلُوغ: ایرشمك: یتشمك وبقلاشوب جاتمق: وكمال بولمق وارككك اركككی كامل اولمق

بُلُوغیّت: اركككك اركككی تام اولمق

بَلِیّات: بلیه‌لر: كدر وضرره سبب اوله‌جق نسنه‌لر

بَلِیّه: آفت: داهیه: كدر وضرره سبب اوله‌جق نسنه یاخود وقعه

بَلِید: عقل وفهمی ناقص اولان احمق اولان

بَلِیغ: مرامنی بلانقصان تماما افاده وتفهیم ایتمكه قادر اولان وكلامی معناسنه ومرامنه تماما وبلانقصان مطابق اولان ومبالغه اوزره اولان كفایت ایدوب تجاوز ایدر اولان یتشور اولان

بِمَعْناه: بو دخی او معناده در معناسنده تركیب عربیدر

بِمُهْر: مهرلو: مختوم اولان

بِن: اوغل: زاده: ابن

بَن: كوك: تمل: اوج باش: نهایت دیب

بُن: قهوه وقهوه اغاجی

بِنا یاپو یاپمق: قورمق: و یاپو ومعمار یاپوسی
بَنّاء معمار: یاپو یاپیجیسی
بِناءً مبنی اوله‌رق مناسبسر اوله‌رق معناسنده لفظ عربیدر
بِنابَر بنا سببیله سببدن مناسبتله معناسنده ترکیب فارسیدر
بَنابرین بوکا بنا: بناء علی هذا
بَنات بنتلر: کریمه‌لر: قیزلر دخترلر
بَنادِر بندرلر: مرسالر: لیمانلر اسکله‌لر
بُنادِق بندقلر: تفنکلر
بِناءً علیه اول سببدن اول مناسبتله معناسنده ترکیب عربیدر
بِناگوش قولاغك صارقق طرفی کوپه کچریلور
بَنام مشهور نامدار اولان واسمله سیما اولان
بَنان بنانه‌لر: پرمقلر: یاخود پرمق اوجلری
بَنانه پرمق: انکشت: یاخود پرمق اوجی
بُناوَر اصل مقترن: ثابت مؤسس اولان
بِنت قیز: دختر: کریمه

بِنتی قیزه لایق ومتعلق اولان
بَند باغ: بقاغی: یولار: قید وصو برکدرمك ایچون ایکی طاغ اراسنده بنا اولنان بند ردیوار ومذکور سد واسطه‌سیله حاصل اولان کول و فاصله‌سی اولمیان عباره
ف **بَند** علم: لوا رایه سنجاق واون بیك نفری حاوی اردو
بَندَر لیمان: اسکله: وکچد بوغازلرنده بنا اولنان قلعه یاخود یلنقه
بَندَرگاه بمعناه ایضا
بُندُق فندق وتفنك وقورشون دانه‌سی
ف **بَندگان** بنده‌لر: عبدلر: کوله‌لر
ف **بَندگی** بنده‌لك: عبودیت: کوله‌لك
ف **بَنده** باغلو: مقید: بند اولنمش: واسیر عبد کوله
بَنده‌پَرور زیردستی اولنلره حسن معامله ایدوب حاجتلرینی ویریجی وبسلیجی اولان
ف **بَنده‌خانه** کوله اوی کوله‌نك خانه‌سی
بَنده‌زاده کوله اوغلی: کوله‌نك اوغلی
ف **بَندیده** باغلو: بغلنمش اولان وبنده اسیر: کوله اولان

بنده نواز (ف) زیردستی اولنلره حسن معامله ایدوب لطف وعنایت واحسان ایلیجی اولان
بنشن کوشنك طاورنمق اهمال ایتمك
بنصر یوزك پرمغی انکشت خاتم
بنفسه بالذات ذاتنده کندو کندو کندو نفسی کندو ذاتی معنالرنده ترکیب عربیدر
بنفشه (ف) منکشه دینلن معلوم مائی خوشبو چیچك
بنك (ف) خشیشه اسرار که کتان وکندو ییراغندن اعفال اولنوب اکل اولنقده در سرخوش ومجنون ویجی ارادهٔ الیه
بنگاه (ف) یوك چادری وخزینه اوطه سی وبونلر اغرلق: اثقال
بنکی (ف) بنك اکل ایدیجی: بنك تریاقیسی اولان
بنو ابنلر: اوغوللر: زاده لر زادکان
بنوة اوغل اولمق: اوغللق اوغل اولمق کیفیتی
بنود بندلر: سنجاقلر: علملر رایه لر وعسکر فرقه وار رونلری
بنون ابنلر ولدلر: اوغللر زاده لر

بنوی اوغله منسوب ومتعلق اولان
بنه قوقورلیجه: بوی
بنی ابنلر اوغللر: زاده لر زادکان
بنیاد عمل: اساس وپاپی: بنا
بنیان پاپی: بنا وبدن ومزاج بدن
بنیه پاپی: بنا وشکل: طرز صورت
بنر بوی قوقورلیجه وامید: ترجی
بو ابون: بابا: پدر
بوا هندستان جوزینه جوز بوا دینور
بواب قپوجی: دربان
بوابه قپوجیلق: قپوجی خدمتی
بوابی قپوجی یه منسوب ومتعلق اولان
بواحا ظاهر واشکار وعیان اولرق
بوادی بادیه لر: صحرالر: قیرلر چوللر
بوار هلاك اولمق وبراینه برامیوب چوروبوب قالمق دار بوار جهنم
بوادر بارده لر: صوعوق نسنه لر
بوارق بارقه لر: شمشك چاقیجی بلدریجی اولنلر
بواری حصیرلر: حصیر اوتلری
بواسیر باسورلر: مایسیللر

بو العجب اعجوبه: عجب وغريب نسنه وطاالقاوق بوداله معنالرنده ترکيب عربيدر

بو الفضول فضولي بوش بوغاز کوزه معنالرنده ترکيب عربيدر

بو الهوس عقلسز: جاهل وبوداله اولان

بؤبؤ کوزببکي وهر نسنه نك عزيز ومنتخب اولان طرفي

بوته بوته قيوجي بوته سي

بود کون کينونت وجود وارلق اولمق

بور سويلون قوسي تذرو

بورك بوروديلن معدن

(بوري) بوري ايچي بوش اوزون نسنه وبرنوع چالغي

بوروزن بوريجي: بوري چالان کمسنه

بوره برنوع جسم معدني نطرون

بوغ اغزك داخلي : و آوورد

بوريا حصير که مفروشات بيتيه دندر

بورياباف حصيراوريجي وطوقوبجي اولان اهل صنعت

بوزنه ميمون ديدکلري جانوره دينور

(بوزا) مشروباتدن معلوم برنوع شربت

بوزه بمعناه ايضا

بوس اوپمك: اوپش تقبيل واوپيجي اولان

بوستان سبزوات باغچه سي وکوزل اغاجلق ياخود چملزار اولان محل

بوسگاه اوپولوب بوسه اولنه جق محل

بوسه اوپوش اوپمك: تقبيل

بوسه جا اوپوب: اوپوله جك محل

بوسي اوپمك: تقبيل ايتمك

بوسيده چورك: بوزق اولان

بوسيده اوپلمش اولان

بوش غلبه لك: هرجنس ادم جماعتي

بوصير صغرقويروغي ديلن نبات

(بوطه) بوته قيوجي بوته سي

بوقلمون معلوم برنوع حيوانجق وجانفزا ورنکارنك اولان نسنه

بول سديك: چيش مثانه ده تراکم ايدوب فيلدن دفع واخراج اولنان صو

بوم بايقوش وبوغي قوشي

بوم مملکت: ديار: اولکه

بوه بايقوش: بوغو قوشي

بوهه ديشي بايقوش

بوني قوقو: رايحه وامید قوقولو رايحه لو اولا

ف **بـه** ایله وحقی ایچون معنالرنده ادات‌در

ف **بِه** ایو : کوزل : خوب اولان

بـه اکا : انده : انکله : انك واسطه‌سیله معنالرنده ترکیب عربیدر

ف **بها** برنسنه فروخت اولندقده مقابلنده ویریلان مبلغ یاخود برنسنه‌یه مقابل بایعدن طلب اولنان مبلغ

بهاء کوزللك : حسن جمال

بِها اکا : انده : انکله : انك واسطه‌سیله معناسنده ترکیب عربیدر

بهاجت کوزل وخوب لقا اولمق حسن : جمال

ف **بهادر** جسور : جسارتلو یکیت دلاور اولان

ف **بهادرانه** بهادره لایق : ویراشق اولان

ف **بهادری** جسارت : جسور اولمق

ف **بهار** اول بهار فصل ربیع که مارتك طقوزندن حزیرانك طقوزینه دکین ممتد اولور اول ایامده شمس حمل وثور وجوزا برجلرندن مرور ایتمش اولور

بهار خوب ومنیر وتابدار اولان نسنه وصاری یا پادیه

بهاراة آیدین ومنیر وتابدار اولمق وفضیلت

بهارستان اول بهار : ایلك بهار فصل ربیع

بهاری اول بهاره منسوب ومتعلق اولان

بهاکیر بهالو : ذی قیمت چوق الحیه ذکر اولان

بهام قیون : وقوزی وکچی ودوه مثللو حیوانلر

بهانه ذکر وایراد اولنان سبب وباعذر باطل

بهائم بهیمه‌لر : درت ایاقلو حیوانلر : چارپا اولنلر

بهبود مبارك : عزیز : شریف اولان

بهتان افترا : برینك یاپمدیغی یاخود سویلمدیکی نسنه‌یی اوزرینه اسناد ایتمك

بهتر یك ایو ومقبول ومعتبر اولان

بهترین الك زیاده ایو ومقبول ومعتبر اولان

بهجة کوزللك : حسن : بها : جمال

بهر ایچون لاجل وبهره : حصه یانی : نصیب

بهره حصه : نصیب

بهره‌دار حصه‌سی اولان حصه‌یه مالك اولان

بهره‌مند بمعناه ایضاً

بهزاد حسبی ونسبی پاکیزه اولان

بهشت جنت : فردوس

بهشت نشین جنده اوطوریجی جنتمکان اولان

بهشتی جنته منسوب ومتعلق اولان

بهم برابر هب بریره : وهب بر یرده

بهم زده قارمه قارشق پریشان اولان

بهی) ندا اولوب غضبه دلالت ایدر

بهی کوزل : خوب : جمیل وصاحب حسن اولان

بهیج کوزل ودلبر وجمیل اولان ومسرور وشادان اولان

بهیرة کوزل : دلبر قاری وقومی میاننده معتبره وشریفه اولان قاری

بهیم الاجه اولمیوب هر طرفی بر رنك اولان آت وبك سیاه

بهیمة درت ایاقلو حیوان چارپا

بهیمی حیوانات غیر ناطقه یه منسوب ومتعلق وطبیعی اولان

بهین الذ زیاده ایو ومقبول ومعتبر اولان

بی اولمیرق وصاحب اولمیان معنالرنده ادات سلب فارسیه در

بیاب چارسو بازارده صو کوزیرن صوجی

بیابانی دشت صحرا : قیر : بلا اعمار اولان اراضی

ف بیابان نشین قیرده وبیابان یرنده اوطوریجی اولان : بدوی اولان : صحرا نشین اولان

ف بی اختیار آرزو وآزاده دن محروم اولان وضروری جبری ناچار اولان

ف بی اختیاری عدم اختیار وضرورت

ف بی ادب ادبسز : عارسز اولان

ف بی ادبانه ادبسزه لایق ویراشق اولان

ف بی آرام راحت وحضور وارامدن محروم اولان : راحتسز مضطرب ورنجیده اولان

بیاض سفیداق اولان وصیانك شعاعات سبعه سی اتحادندن حاصل اولان رنك وتبیض اولنمش یازی

بیاضة بیاضلق : اقلق

بیاع صاتون الیجی : مشتری وصاتیجی : بائع

بیاعة صاتون المق : وصاتمق

ف بی امان امان ویرمیجی : مرحمت ایتمیجی اولان

بیان واضح واشکار قیلمق وافاده ایدوب اکلاتمق

ف بی اندازه اولچلمز درجه ده بیوك وچوق اولان

ف بی ایمان : ایمانسز : دینسز اولان
ف بی باك : قورقوسز : جسور اولان
ف بی بصیرت : بصیرتسز عقلسز اولان
ف بی بهره : حصه و نصیبسز محروم اولان
ف بی پایان : صوکی اولمیان اوجی بوجاغی اولمیان حد و حسابدن بیرون اولان
ف بی پرده : گیزلو اولمیوب واضح وآشکار اولان
ف بی پروا : قورقوسز اضطرابسز اولان
بیت : او : خانه : مسکن : منزل قوناق و شعرده ایکی مصرعدن مرکب اولان منظومه
ف بی تاب : بورونلی اولمیان نور و شعشعسز اولان
ف بی تاب : قوتسز : مجالسز اولان
ف بیتابانه : قوتسزه لایق و یراشق اولان
بیتوته : کیجه قالمق : کیجه لمك
ف بی جان : جانسز : حیاتسز اولان وجسور بهادر اولان
ف بی جواب : جوابسز ساکت اولان
ف بی چاره : چاره سز اولان ودوشکون زواللو اولان
ف بی چون : ذاتندن وافعالندن سؤال اولنوب سببی آرانمق جائز اولمیان
ف بی حاصل : حاصل و فائده سی منتج اولمیان : بوش : نافله عبث اولان

ف بی حجاب : حجابسز : اوتانمز اولان
ف بی حد : حدسز : نهایتسز اولان صوکی اولمیان : توکنمز اولا
ف بی حساب : حسابسز : حسابه گلمز اولا
ف بی حضور : راحت وحضوری اولمیا راحتسز اولان
بیخ : کوك : اصل
ف بی خانمان : مسکن ومأواسی اولمیان یورلجی اولان
ف بی خبر : خبرسز : معلوماتسز جاهل اولان
ف بی خرد : عقلسز : احمق اولان
ف بی خراب : صوك بهاری اولمیان زوالسز اولان
ف بی خواب : اویقوسز : متیقظ بیدار اولان
ف بی خود : کندو یه مالك اولمیان چلدرمش اولان دلی مجنون اولان و بایلمش اولان
بید : سکوت اغاجی
بیدا : چول : بیابان : بیان بری
بیداد : عدالتسز : ظالم : اهل جور اولان وجور : ظلم
بیدادگر : ظلم وجور ایدیجی : ظالم اولان
بیدار : اویانق : متیقظ اولان اویومیان
بیدار بخت : بختی اویانق : بختلو بختیار اولان

قلب وعقل وفراستی اویانق اولان
اویانقلق تیقظ: اویومامق
جاهل: معلوماتسز اولان
سرت: جنك آلتی
وشطرنج بیداقی
شطرنج اویوننك نفراتی حکمنده اولان قطعه
علی العجله بلاتأخیر اولان
احسانده بلانقصان اولان
الندنیعنی قدرتندن کلن سعی وغیرت وهمت واحسانده بی قصور اولان
شطرنج بیداغی وعسکر نفری
دینسز: ایمانسز اولان
قویونجاه: صوفو بوسی
سنجاق: علم رایه
سنجاقدار: بیراق حفظنه مأمور اولان
عید: دین قرنداشلری بیننده تبریك وتهنیه والله تعالی یه حمد وتشکر ایتمکه مخصوص کون
یولسز: عادات وادابه مغایر اولان وارکان وادبدن محروم اولان ودینسز اولان
رنکسز اولان رنکی اولمیان
عارسز ادبسز حیاسز حجابسز اولان

بیروز بختسز: طالعسز یلدزی دوشکون اولان

بیروزج کوك مائیسی رنکده بر نوع جوهر پیروزه

بی بی خاتون خانه قادین خانم

بیروزی رزق ونفقه سی منقطع اولان کوندن کونه یچه جك وسیله دن محروم اولان

بیرون خارج: طشره: وطرف خارجی طیش طیشره طرفی وزیاده متجاوز وکچکین اولان

بیریا ریاسز: صادق: کرچك حقیقی اغزنده اولان کلامی یورکنده اولان: تفکره مطابق اولان

بیریب شبهه سز اولان بسبللو اولان

بیز اورمق: ضرب ایتمك واورجی ضرب ایدیجی اولان

بیزار اوصانمش: کوشنمش اولان ورنجیده خاطری قالمش ایکنمش اولان

بیزاری اوصانج: کوسکنلك وایکنمش اولمق

بیزبان دلسز اولان نطق وتکلمه قادر اولمیان

و	بیزبانی	دلسزلك : زبانسزلك
ف	بیزر	پارەسز : پولسز اولان فقیر اولان
ف	بیزوال	زوالسز اولان دائم وبرقرار اولان
	بَنَس	ضرر : زیان : وقوت شدت : زور
	بُنُس	افعال ذمدن اولوب نه فنا ونه کوتودر معناسنده ذمی افاده ایدر
و	بی‌ساز	لوازمات ومهماتدن محروم وبی‌بهره اولان
ف	بی‌سامان	بمعناه ایضا
ف	بی‌سان	مثلی اولمیان بی‌نظیر اولان
ف	بیست	یکرمی عددی عشرون عشرین
ف	بی‌ستون	دیرکسز : ستونسز اولان
ف	بیش	چوق : کثیر اولان وبر نوع زهرلو اوتکه هندستانده حاصل اولور کوربه ایکن اکل ایدرلر
ف	بیشائبه	شبهه‌سز معلوم ومسلم اولان
ف	بی‌شبهه	بمعناه ایضا
ف	بیشك	بمعناه ایضا
ف	بیشکیب	صبرسز اولان
ف	بیشمار	صایسز حسابه کلمز کثیر اولان

بیشه	اورمان وسازلق یر…
بیض	بیضلر : پارلاق وکسکین قلیجلر وبیاض وپارلاق اولمق : ایام البیض ایلك اون اوچنجی واون دردنجی واون بشنجی کونلری
بَیضاء	بیاض : آق : سفید اولان
بَیضه	یمورطه : خایه : تخم مرغ
بَیضوی	یمورطه رسمنده اوزونجه مدورجه اولان بیضی اولا…
بَیضی	یمورطه شکلنده اولان ویمورطه شکلی
بَیطار	اسب قسمنك خواص وامراضنه وتیمار وتداوی… واقف اولان کمسنه
(بَیطاق)	سطرنج بیدقی وعسکر نفر…
بیطاقت	قوتسز مجالسز طاقتسز اولان
بَیع	صاتون المق : خرید ایتمك وصاتمق وفروخت ایتمك
بِیَع	بیعه‌لر : کلیسالر
بیعه	حکومتی قبول ایدوب حاکمه اولدیغنی تسلیم وعلن… اقرار ایتمك ونصارا کلیسا…
بیغایه	نهایتسز اولان صوکی اولمیا…
بیغرض	غرضی اولمیان خنا حق ونیم… نظر ورعایت ایدن
بیغرضانه	بمعناه ایضا

بیغوز صیغ و درین اولمیان وعقلسز احمق اولان

بیفائده فائده سز: منفعتسز اولان

بیقرار قرارسز: راحتسز: ارامسز مضطرب اولان

بیقیاس اولچیسز: چوق: بیوك عظیم اولان

بیقید قیدسز: ایلشلمیجی اولان

بیکار ایشسز: کوجسز اولان

بیکام خائب وخاسر دیلدیکی وطلب ایلدیکندن بی بهره اولان

بیکس کمسه سی اولمیان: اشسز دوستسز اولان

بیکم وکاست اکسکی اولمامق اوزره. تمام معناسنده ترکیب فارسیدر

بیگانگی یابانجیلك: آشنا اولمامق اجنبیلك

بیگانه یابانجی بیلدك اولمیان اجنبی اولان

بیگانه زاده یابانجینك اوغلی اولان کمسنه

بیگاه وقتسز: مناسبتسز اولان

بیگران حدسز اوجی بوجاغی اولمیان پك زیاده سیله بیوك اولان

بیگمان شبهه سز: بللو: مسلم اولان

بیگناه کناهسز: صوجسز قباحتسز اولان

ف **بیل** باغجوان بلی دینلن آلت

ف **بیم** قورقو: دهشت: رعب

ف **بیمار** خسته: کیفسز: علیل اولان

بیمارخانه خسته یاخود مجنون اولنلره مخصوص محل ومسكن

ف **بیماری** خسته لك مرض

کیفسزلك وکیفسز اولمق

ف **بیمآل** مآلسز: معناسز اولان

بیمثال مثالسز اولان اقران واشی اولمیان

ف **بیمثالی** مثالسزلك بی مثال اولمق

بیمجال مجالسز: قوتسز: طاقتسز اولان

ف **بی محابا** خاطر کوکل صایمیه رق بلا مسامحه

ف **بی معنا** معناسز: مآلسز اولان

بیمغز عقل وفکردن محروم اولان عقلسز اولان

ف **بیمکان** مکانسز: محلسز اولان

بیمنت ابنا یکی احسانلری تعداد ایدوب باشه قاقیجی اولمیان و بیدریغ اولان

بین ارا: میانه: و بعده مسافه

بَيْنَ ارا سنده ميانندە معنا سندە ادات عربيدر

بَيْنَ النّاس انسانلر ارا سنده

بَيْنَ الاقران اقران وامثال ارا سنده

(ف) **بين** كوريجى مشاهده ايديجى كشف ايديجى اولان

بَيِّنْ آشكار روشن واضح آچيق اولان

(ف) **بينا** كوريجى بصير متبصر اولان

بَيِّنًا آشكار اوله رق

(ف) **بيناى** اولياى كرام كشف حالنده ظاهر ونمايان اولان كيفيات

(ف) **بينام** اسمسز اسمى يوق اولان

(ف) **بيناموس** قانون وشريعتسز اولان عادات وآدابه مغاير اولان وعرض وحميتدن عارى اولان

(ف) **بينائى** قوت باصره كوزلك كوريجى قوتى

بَيِّنَة واضح واشكار رودليل وبرهان اولان نسنه

(ف) **بينش** كورمك كورش معاينه

بينصيب حصه مند اولميان پاى الامش اولان

(ف) **بينظير** اش وامثالى ونظيرى اولميان

بيننك طانسز طوزسز اولان

(ف) **بيننده** كوريجى مشاهده ايديجى اولان

بى نوا فقير مهمات ولوازماتدن محروم اولان

بَيْنُونَة آيرى وبشقه اولمق آچيقده اولمق

بى نهاية نهايتسز اولان صوكى اولميان

بَيْنَهُما ايكى نسنه نك اراسى معناسنده تركيب عربيدر

بينى بورون انف

بينياز مستغنى اولان نيازسز اولان

بيواره يبانجى اجنبى اولان

بيوايه وايه وبهره وحصه دن محروم اولان

بُيُوت بيتلر خانه لر اولر قوناقلر

بُيُوع بيعلر الوب صاتمقلر

بيوفا وفاسز اولان وفادار اولميان سوزنده ومحبتنده ثابت اولميان

بيوقت مناسبتسز وقتده

بيوقوف وقوفسز اولان واقف اولميان خبردار اولميان خبرسز اولان

بيوه دول قارى زوجى اولميان ويا وفات ايتمش اولان

بيهمال اش وامثالى اولميان

بيهمتا بمعناه ايضا

بيهنر هنر ومعرفتى اولميان جاهل اولان

بيهنگام وقتسز؛ مناسبتسز وقتده

بيهودگى فائده سزلك؛ بيهوده لك

بيهوده فائده سز بوش

بيهده باطل اولان؛ عبث

بيهوش دلى؛ مجنون اولان وسرسم حيران اولان

بئس شديد اليم فنا اولان

بينه يورده ياقوناغه قونمق حالتنه دينور

بيوت صوغوق صو

بيات كيجه لمك؛ كيجه قالمق

بيته كيجه ايش

بيوته دوشمك احتمالى ولميان ثابت ومحكم ديش

بيات واسط قربنده برسنجاقاديدر

بينيث برنوع سمك بحرى اديدر

بيث نته كه جث بى ادات تركيب عربيدر

بيدح تنومند خاتون يعنى ششمان

بحان كيزلو نسنه عيان اولمق

بياحة بالق طوتجق اغ يعنى شبكة الحوت

بيدره غله يى يغوب خرمن ايلمك

بيدرانى چوق سوزلو بركوى آدم

بيزار الت تناسله اطلاق اولنور

بيقره هلاك اولمق؛ وفاسد وتباه اولمق

بيقر حلاج يعنى حائك

بيوز هلاك اولمق تلف اولمق

بيئك كلمهٔ رأفت ودقتدر واى سكا ويازق سكا ديمكدر

بيس ناسى كبر وطفره ايله آزرده قيلمق انجتمك

بيص شدت وضيق ومحنت

بيضة البلد دوه قوشنك يمورطه سنه اطلاق اولنور بلد دوه قوشنك ياورى چيقارديغى يره دينور

بيضة العقر خروس قسمنك مدة العمر بردفعه يمورطلديغى يمورطه در

بيضة الخدر چادر وپوشيده التنده اولان محبوبه يه اطلاق اولنور

بيصنه طپراغى بغايت بياض وزمينى دوز واملس اولان يرر

بيوض يمورطليجى طاوق

بينط قماش طوقويجى چولحه

بيط ازكل حيوانك منيسى وعورتك منيسى وبرروايتده رجالك منيسنه دخى اطلاق اولنور

بيع آديمى سيرك اتان آته وصف اولنور

بياعه صاتلق مال وصاتلق متاع

بياع صاتيجى؛ فروش ايديجى

بيع فراجه قان غلبه ايلمك بر نوع اولدركه مرجمكدن اوزون اولور اكيندا يجره ثابت وقوتى مرجمك قوتنده اولور وجميع مفاصل وقيل وقولق علتلرينه نافعدر

باب پای فارسی

پ — اشبو پا و یه و پای فارسی تسمیه اولنان حرف ترتیب حروف عثمانیه ده اوچنجی حرف در حروف عثمانیه دن اوچنجی حرفك اسمی

ف پ ا
پا — اباق: قدم: پای

ف پابرجا — ثابت: ثابتقدم: ثبوت اوزره اولان

ف پابسته — اباغی بغلو مقید اولان

ف پابند — اباق باغی: اباق کوستکی

ف پاپوش — اباقاویمك واباقاوچی اولان اباق اویمك

ف پاپوسی — اباق قابی واباق اورتیسی

ف پاپوش —

ف پاچه — اباغدن پایلان طعام واباقدن پایلان طعامه مشابه اولان طعام وشلوارك اشاغیسی وحیوانك اباغنه طوغری یرلردن اتخاذ اولنان کورك وپوستین

ف پاخواست — اباق آلتنده قالمش چینمش اولان

ف پاداش — مکافات: اجر: جزا

ف پادرعقال — اباغی کوستکله بغلو اولان

ف پادشاه — حاکم مطلق: سلطان

پادشاها — پادشاهه لایق وشایان اولان

پادشاهی — پادشاهه منسوب ومتعلق اولان وپادشاهلق: سلطنت

پادشه — پادشاه: سلطان

پارچه — پاره: قطعه: جزء

پارس — قپلان جنسندن برنوع حیوان

پارسا — عفیف صالح: متدین اولان

پارنج — اباق تری: اباق کراسی دینلن بخشش

پاره — پارچه: قطعه: جزء ودمیر طوپوز وعزوشك قرق جزئنك برجزئی

پاره — پاره: منکسر برقاج قطعه اولمق اوزره قیرلمش اولان

پارگان — شوخ: شیوه کار: شیوه لو اولان

پازار — چارشوری وهفته نك برنجی کونی یوم احد

پازده — اباقالتنده چینمش اولان

پاسبان — بکجی: نوبتجی: نکهبان

پاسبانی — بکجیلك: نوبتجیلك

پاستاده — پای استاده قایم اباقده اولان

پاسخ — جواب: پازخواست

پاسدار — بکجی: نوبتجی: پاسبان

پاسوار — پیاده: یایان اولان

پاسوان — پاسبان بکجی: نوبتجی

پاشر صاچیجی طاغیتیجی اولان

پاشِنَه ایاغک اوکچه سی

پاسیدَه صاچلمش طاغلمش اولان

پافرسوده ایاغی اینجلمش واشنمش اولان

پاك تمیز طاهر اولان کیرلو اولمیان

پاکباز حیله ایتمیوب طوغری اوینار اولان

پاکدامن اتکی تمیز اولان وممنوعات وارتکابدن بری وطاهر اولان

پاکی تمیزلك طهارت

پاکیزَه زیاده پاك ولطیف ونازك اولان

پالان یره بدل اوله رق بند حیوانلرینه اوردقلری نسنه

پالادُ پالان ویدك اتی

پالاندوز پالان دیکیجیسی پالانجی

پالانی پالانجی

پالودَه سوزلمش سوزگجدن سوزلمش اولان

پالهنگ ایپ : کمند : قایش ودیزکین

پامالُ پایمال ایاق آلتنده چینمش اولان

پامزد ایاق تری دینلن بخشش

(پازهر) زهر دفعنه نافع نسنه بادزهر

پانهادَه ایاق باصمش اولان وارد اولان

پای پا : ایاق : قدم

پایاب قدرت : حکم : نفوذ وصیغ اولان عمیق اولمیان

ف **پایان** نهایت : اوج : اخر صوك

ف **پای اندان** رسم کولری پادشاه گچمسی ایچون یوللره دوشنن قماش وسائر نسنه

ف **پای بسته** ایاغی بغلو ومقید اولان

ف **پای بسته** بمعناه ایضًا

ف **پای بند** ایاق کوستکی ایاق باغی وایاق بند ایدر اولان

ف **پای بوس** ایاقاوپمك

ف **پای پوش** پابوش : ایاق قابی

ف **پای تخت** محل حکومت : پادشاهك ساکن اولدیغی شهر

ف **پای باف** بز وقماش طوقیان : چولهه

ف **پایدار** ثابت : محکم : قوی : متین تمللو اولان

ف **پای خست** ایاقله چکنانمش ودیلمش

پایمال ایاق آلتنده قالمش وچینمش اولان وزبون حقیر ذلیل اولان ومنهزم منهدم برباد خراب اولان

ف **پای مزد** ایاق تری دینلن بخشش ایاق کراسی

ف **پایندار** پادشاه گچمسی ایچون رسم کونلرنده یوللره دوشنن فراش یاخود سائر نسنه

پاینده ثابته پایدار تمللو تمللشمش اولا ودستلك : طیاق

	پاپوند	پاپبند: اياق كوستكى
	پايه	رتبه: مرتبه: ودرجه نردبان اياغى
پ پ	پيره	اختيار: مسن: قوجه قوجامش اولان
ت	(پنادق)	فجاءة بغتة: بردن بره النسزين
	(پنكجى)	كاتب يازيجى
	(پيل)	فتيل: فتيله: پليته
	پتيكه	بمعناه ايضا
پ ج	پجواك	ترجمان: مترجم وترجمه
ف پخ	پخته	پشمش: پشكين اولان ومجرب كارديده عاقل اولان
ف	پختى	الماسيه مثللو طونقال ويلته وبلغم وجراحت
ف پ د	پدر	بابا: والد: اتا
ف	(پديد)	ظاهر: مشهود: اشكار كوزه كوينور اولان
ف	پديدار	بمعناه ايضا
پ ذ	پذير	قبول ايديجى: وسوز دكلييجى اولان
ف	پذيرا	بمعناه ايضا
ف پ ر	پر	قوش توى وقوش قنادى: جناح
ف	پر	طولو: مملو اولان
ف	پراكنده	طاغلمش: طاره طاغين اولان
	پران	اوچيجى: طاش اوچارا اولان
	پربار	يوكلو: حامل اوزرنده چوق ميوه سى اولان

پرتاب	اوق منزلى ومنزل اوقى واتمق واتلمق: كندوپى اتمق: صچرامق
پرتاو	بمعناه ايضا
پرتو	ضيا: شعاع: جسم منير: اطرافنده كورينن تل تل آيدنلق
پرتوافشان	ضيا: باش ايدنلق صاچيجى منير: پارلاق اولان
پرتوانداز	بمعناه ايضا
پرچم	معلوم تراش اولندقده باشده بر سنده براقلان صاچ يوماغى
پرچين	ميخ قاقلدقده اوجنى بصى وكارلوا ايتمك
پرچين	بورو شق قيوريملو اولان
پرخاش	غوغا: نزاع: كورلدى ومحاربه: جنك: جدال
پرخاشجو	غوغاجى: غوغا آرايجى اولان
پرخاشخواه	غوغاجى: جنكجى اولان
پرداخ	جلا يوزى دوزپرلاق اولمق
پرداخت	بمعناه ايضا ودوزملك: ترتيب ايتمك
پرداخته	دوزلمش: ترتيب اولنمش يا بلمش اولان
پرداز	دوزيجى: ترتيب ايديجى اولان
پردازى	پردازلك: ترتيب ايديجيلك

پَرْدَه — اورتی وستر اولمق ایچون اوستطرفندن آصیلوب التطرفی صارقق اولان قماش حجاب وساز قوبوز عنده اولان تقسیملر؛ وموسیقی صداسی

پَرْدَه پَرْانْدازْ — پرده قالدیریجی پرده چیقاریجی

پَرْدَه دارْ — پرده بجی پرده اچوب قپامغه مأمور اولان

پَرْدَه دَرْ — پرده یرتن عار وشرادن بسزا اولان

پَرْدَه سَرا — سازنجی سازنده؛ چالغیجی

پَرْدَه سَرای — چادر؛ خیمه

پَرْدَه شِناس — اهل موسیقی؛ سازنده وعاقل وعارف اولان

پَرْدَه کَشْ — پرده چکر اولان

پَرْدَه کارْ — پرده اورتیلو اولان محل

پَرْدَه نِشینْ — پرده لو محلده اوطوریجی اولان اهل عصمت وعفت وانزوا اولان

پُرْسالَه — یاشی طولغون اولان مسن اختیار اولان

پُرْسانْ — صوروب سؤال ایدیجی اولان

پَرَسْتْ — عبادت ایدیجی طابنجی عابد اولان

پَرَسْتارْ — عبد قول؛ بنده؛ خدمتکار

پَرَسْتانْ — خدمت قوللق؛ بندهلك

پَرَسْتانْ — پرستار؛ عبدلر؛ بندهلر

پَرَسْتِشْ — عبادت طابمق بندهلك ایتمك

پَرَسْتَنْدَه — عبادت ایدیجی طابنجی اولان

پُرْسِشْ — سؤال صورمق؛ استفسار ایتمك؛ پَرْسَه

پُرْسُوزْ — بتون؛ بتون آتش کسلوب یانق اولان — ف

پُرْکالَه — یامه؛ رقعه وخشین ایپلك ایله طوقنمش برجنس قماش — ف

پُرْکَنْدَه — طاغلمش وعاجز وفرومانده وناتوان — ف

پُرْکینَه — عداوت وغضب طولو اولان — ف

پَرْکارْ — دائره رسم ایتمکه مخصوص ایکی یاقلو آلت پرکار

پَرْنیخ — تخته سنك یوفقه دوزطاش

پَرَنْد — ایپکدن طوقنمش غیرمنقش قماش وقلج وامثالنده اولان جوهر — ف

پَرَنْدآوَرْ — جوهردار شام وقره خراسان قلجی کبی جوهرلو اولان — ف

پَرْداسْ — ال ایله یوقلق وادراك ایتمك

پَرَنْدَه — اوچیجی؛ طائره طیران ایدیجی اولان — ف

پَرْنو — ایپکدن طوقنمش اینجه منقش قماش — ف

پَرْنیانْ — ایپکدن طوقنمش منقش قماش — ف

پَرْو — اضطراب قورقو وسوسه قید — ف

پَرْوازْ — اوچماق؛ طیران ایتمك قوش کبی هوادن کچمك وبرنوع زه وکنار واوچیجی طیار اولان

پروانه برنوع قنادلو بوجك كه كیجه وقتی موم اطرافنه پروازایدر وبعضا علوینه داخل اولوب محترق اولور وچرخ آلتلرنده بولك واغرچرخكه تسویهٔ قوت وحركت ایچون اولور

ف **پرورد** بسلیجی وتربیه ایدیجی ولی نعمت ونفقه ورزق ویریجی اولان

ف **پرورده** بسلنمش اولان وتربیه كورمش اولان

پروردگار الله تعالی خداقوللرینك رزقنی ویرن رب العالمین

ف **پروز** صوی ونسب واوطه دوشمسی وایكی درلو اسبك طوقنمش قماشز

ف **پرورش** بسلیوب بیوتمك وبسلنوب بیومك وتربیه

ف **پرورش آموز** تربیه وادابا وكرنیجی اولان

ف **پرورنده** بسلیجی وتربیه ایدیجی اولان

ف **پروری** پرورده لك: بسلنجیلك

ف **پروری** پرورلك: بسلیجیلك بیودیجیلك وتربیه جیلك

ف وتربیه

پرهیز آغز وباغلو طعامدن اجتناب ایتمك وكناه وعوائبدن اجتناب ایتمك

پرهیزكار عوائب وكناهدن اجتناب ایدر اولان

پری برنوع مخلوق كه جسمی بغایت لطیف ومنظری خوب وخوش وكندو مسلم وموحد اولوب بنی ادمه محبت اوزره اولور

پری پیكر یوزی پری یوزی كبی خوب اولان محبوب

پری رخ كوزل خوب وبناغی پری یناغی كبی دلبر اولان

پری چهره بمعناه ایضاً

پری رو یوزی پری یوزی كبی كوزل ودلبر اولان

پری زاد پری اوغلی وكوزل ودلبر اولان

پریشان طارمه طاغین قارمه قارش اولان وخراب ییق منهدم اولان وبوزلمش منهزم طاغلمش اولان وغایت مكدر ونالان اولان وهلاكه كرفتار اولان ویختسز اولان وسفلی ورذلیل ذلیل اولان

پریشانی پریشانلق: خرابلق: دوزن وانتظام وترتیبندن محروم اولمق

پژمرده صولمش: قورومش اولان واسكیمش خراب ومتغیر الاحوال اولان

پژوده سوروب اراشدیریجی سؤال ایدوب تجسس ایدیجی ویوکسك تبه واستاد

پس امدی: بعده اندنصکره معناسنده ادات تأخیردر وکیرو وآرد: آرقه طرفی

پست آلچق اولان اشاغی اولان وحقیر رذلیل ذلیل اولان وصداسی قالین ومهیب اولان

پستان ممه: ثدی

پسته فستق دینلن میوه: ومحبوبك طوداغی

پسر اوغلان اوغلانجق ارکك چوجق

پسرو اتباع واصحاب

پسمانده کیروقالمش ویاقی قالمش اولان وترك اولنمش اولان

پسند مقبول اولان کوکل وطبیعته موافق اولان وبکنیجی و مقبول طوتیجی اولان

پسندیده بکنمش: مقبوله کچمش اولان

پسین الك صوك: واخیر اولان

پشت آرقه صرت: ظهر: بویون ایله قویروق صوقومی بیننده اولان قطعه

پشت پا ایاق طبانی

پشتپازن طبان قالدیروب قاچیجی اولان ویکمه اوریجی اولان

ف **پشتمال** حمامده بله بغلنان قماش پارهسی

ف **پشتواره** برادمریوکی برحمال یوکی

ف **پشته** دپه: دیه جك وبغین: کومه

ف **(پشرو)** چالغی ایله چالنان برنوع مقام

ف **پشم** یوك: قیون وکچی وسائر بعض حیوانات یوکی یاخود یاخود قیللری: یاخود توییلری

ف **پشمین** یوکدن قیلدن صوفدن عبارت ومصنوع اولان

ف **پشمینه** بمعناه ایضا

ف **پشه** سیوری سنك دینلن حیوان

ع **پشیمان** ایتدیکی ایشه پشیمان اولان

پشیمانی ایتدیکی ایشه کندو مکدر اولمق

ف **(پف)** دوداق همان قپالواوله رف شدتله اخراج اولنان مدلتسز نفس

ف **پفکرده** سیوندرلمش: منطفی اولان

پلك **پکسمات** ذخیره ایچون کلیا قورومق اوزره پشوریلان اتمك

ف پل **پل** کوپری: جسر

پلاده مفسد فسادجی فتنه کار اولان وفاسق فاجر بدکار اولان

	کلمه	معنا
	پلاس	بك قبا غليظ قماش چول مثللو وحيله مكر
ف	پلاو	برنجدن عبارت برنوع طعام
ف	پلاو زرده	زعفران ايله صارى بوياتوب شكرلى اولان پلاو
ف	پلنك	قپلان نوعندن بنك بنك برحيوان
ف	پلنكين	پلنكه متعلق وپراشق اولان
ف	پلنكينه	بمعناه ايضاً
ف	پليد	مردار بولاشق ناپاك اولان
پن	(پناكير)	طشره‌ده بيع وشرا ضمننده ميقات معينده واقع مجارجمعيتى پنايز
ف	پناه	ملجأ صغينه جق يروبر لسنه نك كثرت اوزره واقع اولديغى يروحامى حمايه وصيانت ايدجى اولان وصغنمق التجا ايتمك
ف	پناهگاه	ملجأ صغنه جق ير ملاذ
ف	پنبه	پاموق وپاموقدن عبارت اولان ومعلوم برنوع قرمزى رنك وقرمزى شراب باده خمر
ف	پنبه زار	پاموق تارلاسى
ف	پنج	بش عددى خمس
	پنجاه	اللى عددى خمسين خمسون

	کلمه	معنا
	پنجروز	بش كوندن عبارت اولان مدت قليل اولان
	پنجره	خانه يه ضيا دخولى ايچون مخصوص اولان آچقلق
	پنجشنبه	هفته نك بشنجى كونى يوم خميس
	پنجگانه	بش وقتده قلنان نماز
	پنجگوشه	بش كوشه ومخمس اولان
	پنجم	بشنجى خامس اولان
	پنجه	ال ايله پرمقلر برابر وحيوانات اياغى طرنقلريله برابر ورسم مخصوص يازيلان امضا
	پند	نصيحت شويله ايت ياخود ايتمه ديو عقل اوكرتمكه بسط اولنان كلام اوكوت
	پندار	خيال تصور ملاحظه وعجب غرور
	پندنامه	پند ونصيحتى حاوى اولان نامه
	بنكاه	بنكاه باربوك اثقال
	پنهان	كيزلو مخفى صقلو اورتيلو اولان
	پنير	مأكول معلومكه سود كسلوب تابليل اولنمغله اعمال اولنور
	پو	اراشدرمق ارامق تجسس وتفحص ايتمك

پوتر طپراق یاخود معدندن یاپلور بنه معدنی ارتمکه قوللانیلور برنوع قاب پوته

پود قماشك ارغاجی

پوزش عذر دیلمك : قصورك برسببه مبنی عفو اولنمسنی طلب ایتمك

پوزنه میمون : بوزنه دینلان حیوان

پوست حیوان دریسی وجلدی واغاج قبوغی وستر خارجی طیشی ورتیسی ومنصب

پوستپوش حیوان دریسی اکتسا ایدر اولان

پوستین حیوان درسیندن عبارت اولان وکورفروه توپلو وقیللو دریدن قاپلو اولان جامه

پوسیده مغشوش ومغبوه وچورومش

پوش اورتی ستر اورتیجی : ستار واورتلش مستور اولان

پوشش اورتی : ستر : قاب واورتمك

پوشنده اورتیجی : دستار وکیجی اکتسا ایدیجی اولان

پوشه اورتی : دستر

پوشیدنی کیلوب اکتسا اولنه جق اثواب

پوشیده اورتیلو مستور اولان وکینمش اولان

پولك (ف) یوارلق یصی نسنه وآقچه پاره

پولاد (ف) چلك دمیر ایله خالص کورك مزج وترکیبندن حاصل اولان جسم معدنی

پویا (ف) یلیجی : قوشیجی : چاپیجی اولان

پویان (ف) بمعناه ایضا

پهره (ف) نوبت : نوبت بکلمك

پهره دار (ف) نوبتجی : بکجی

پهلو (ف) یان : جنب : قولتق ایله قالچه باشلری بیننده منحصر اولان قطعهٔ بدن

پهلوان (ف) کولشمکده ماهر اولان وچنکی ودلاور بهادر اولان

پهن (ف) آن عرض ایکی یان بیننده اولان طول وانلو عریض یایغین اولان

پهنا (ف) بمعناه ایضا

پهناور انلو عریض یایغین اولان

پهین (ف) بمعناه ایضا

پی (ف پی) ایاق : قدم : وبرنسنه نك بهاسندن باوجه پیشین ادا اولنان مقدار آقچه

پیاپی تدریجله : قدم قدم درجه درجه

پیاده ایاقده اولوب یورویه‌رك کیدن ویالکز برچفت کورك ایله قوللانیلان قایق

ف **پیاله** قدح : برداق : ایچمکده مستعمل اولان قاب

ف **پیام** خبر: آخر محلدن کان خبر اصل متکلمك اغزندن اولمیوب آخر کسنه یاخود مکتوب واسطه‌سیله وارداولان کلام پیغام

ف **پیام آور** خبرکتوریجی پیغمبر

ف **پیامبر** بمعناه ایضاً

ف **پایبند** آیاق بغلمغه استعمال اولنان نسنه

ف **پیچ** بورم: بورغاج: طولاشق بوکلم

ف **پیچاپیچ** بوریلو بوکلملو اولان

ف **پیچان** بمعناه ایضاً

ف **پیچدار** بمعناه ایضاً

ف **پیچش** بوکلم: بورلمق : قیورم قیورلمق

ف **پیچیده** بوکلو: بوریلو: قیوریملو اولان

ف **پیخ** کریکلر ضمغ مثللو یاپیشق بولنان نسنه چپاق

پیدا حاصل: موجود وارداولان وکسب ایتمك

پیدرپی مانی مانی: یواش یواش

پیر درجه: درجه ومتعاقب اولان متوالی ومتتالی اولان

پیر اختیار: قوجه آدم وشیخ وطریقت محدثی طریقت چیقارمش کسنه

پیرا دوزیجی: ترتیب وصره واصوله قویجی وبزه‌یجی دوناديجی تزیین ایدیجی اولان

پیراسته صره‌سنه قونمش دیزلمش اولان وبزنمش تزیین اولنمش اولان

پیرامن چوره: اطراف: حوالی: کنار نسنه نك اطرافنه محیط اولان شی ونسنه نك اطرافنه طولاشیجی اولان

پیرامون چوره: اطراف: حوالی کنار

پیراهن کوملك وقمیص

پیرای نظام وصره ویریجی دوزیجی اولان وبزه‌یجی دوناديجی: تزیین ایدیجی اولان

پیرایش زینت: دوزن: ونظام انتظام

پیراینده نظام وزینت ویریجی اولان

پیرایه زینت: زیب: زیبایش

پیرزن قوجه قاری عجوزه

پیرحال اختیار مسن قوجه‌مش یاشلو اولان

پیرو تابع ومقتدی اولان

پیروز مائی رنکده برنوع ذی قیمت طاش

پیره‌زن قوجه قاری عجوزه

پیراهان کوملك: قمیص: پیراهن

پیری اختیارلق: قوجه‌لق شیخوخت

پیش اولك: ایلرو: قبل: باشنه طوغری طوتدقدی نظری استقامتده اولان طرف

پیش‌انداز معروض اولان هدایا

پیشانی الن جبهه قاشلر ایله صاچ کوکلری بیننده اولان قطعه‌یدر

پیشدار ابه قادین وضع حمل خصوصنده ماهر اولان قاری

پیشاره بمعناه ایضاً

پیشبان قارشولایجی وقارشوقویجی

پیشبین ایلروکوریجی بصیرت وعقل صاحبی اولان

پیشتخته دکانلرده مال سرمکه مخصوص اولان اوله تخته‌سی

پیشتر زیاده ایلرو اولان ومرتبه‌سی زیاده بلند اولان

پیشخانه اثنای سفرده ایلرو کوندریلوب نصب اولنان چادر وچادرك طاقمی وصفه

پیشخوان سفره باشی

ف **پیشخمه** پادشاه وورزا دیوانی چادری

ف **پیشداد** قانونجی: قانون ترتیب ایدن کمسنه

ف **پیشرو** قلاغوز: یول کوستره‌جك کمسنه وسرعسکر: امیر رأس: باش وموسیقیده اصل مقامدن مقدم چالنان نغمه

ف **پیشطاق** دهلیز: اصل دائره خانه‌دن اول داخل اولنان اوطه یاخود دیوانخانه

ف **پیشکار** ایش باشنده اولان ضابط اولان کمسنه

ف **پیشکش** هدیه عرض وتقدیم اولنان تحفه

ف **پیشگاه** برنسنه‌نك اوکنده اولان میدان

ف **پیشگر** ترجمان مترجم وعرضحالجی

ف **پیشگیر** طعامده ویا پیقنور ایکن آدمك اوکنه یاخود دیزینه سریلن قماش پاره‌سی

ف **پیشنهاد** تمل: اساس: وعادت اصول: قانون: موضوع

پیشوا اقوال وافعالنه اقتدا واتباع اولنان کمسنه رئیس وحاکم وامام پیر پیغمبر مثللو

پیشه — شغل : حرفت : کار صنعت : مشغولیت وصفت : عادت معتاد

ف پیشه گاه — کارخانه : ایشجی دکانی

ف پیشه گر — اهل صنعت اهل حرفت

ف پیشه وار — بمعناه ایضاً

ف پیشه ور — بمعناه ایضاً

ف پیشی — تقدیم : ایلرو اولمق ومرتبه سی زیاده رفیع اولمق

ف پیشیاب — وقوعدن مقدم اکلیوب کشف وانبساط ایتمك

ف پیشین — مقدم زمان جهتیله اول اولان واسکی قدیم اولان وعوق وتأخیردن عاری وبری اولان

ف پیشینه — بمعناه ایضاً ومقدم وقوع بولوب نمونه وامثال طوتیلان خصوص وباوجه پیشین ادا اولنان آقچهٔ سلف

ف پیشینان — متقدمون : مقدم حیاتده اولمش اولانلر اول زمان آدملری

ف پیغاره — طعن : ناسزا سوز وبهتان افترا

ف پیغاله — قدح : برداق : جام

ف پیغام — مکتوب یاخود آدم واسطه سیله بریندن کلن یاخود کیدن خبر وکلام کتورن اولان آدم

پیغامبر — خبر کتوریجی : یاخود کتوریجی اولان

پیغامبری — پیغمبرلك : رسالت

پیغامگذار — پیغام وخبر کتوریجی اولان

پیغمبر — بمعناه ایضاً والله تعالی طرفندن عبدلرینه امر ونهی وتبشیر وانذار تبلیغنه مأمور اولان ذات شریف رسول : مرسل : نبی

پیغمبری — پیغمبرلك : رسالت وپیغمبر منسوب ومتعلق اولان

پیغوله — کوشه : بوجاق : طار وضیق اولان محل

پیغوله زار — کوشه بوجاق چوق اولان محل

پیك — مکتوب وتذکره کتورو کتورمکه مأمور اولان پیاده خدمتکار وکوکب سیار اصلی اطرافنه دور ایدن کوکب سیار تابع

پیکار — جنك : محاربه : دوکشمك

پیکان — اوق ومزراق وامثالی سنه لرك دموردن مصنوع باشلری

پیکر — چهره : یوزجه : الن وایکی کو ایله ایکی یناق وبرون وایکی دو وچکه دن عبارت اولان قطعیدن وصورت

...یلِ فلك — آی: قمر: ماهدن کنایه

...پیلْ — فیل حیوانات بریه نك اعظمی اولان حیوان

...یلبانْ — فیلجی: فیل سوریجی وساسئی

...یلبانی — فلجیلك خدمتی

...یلتَنْ — جثه سی بیوك اولان فیل وجودلو آولان

...یلزُورْ — فیل کبی قوتلو وزورلو اولان

...یلاست — فیل دیشی دینلن کوك جنسندن بیاض متاع

...یمْا — اولچی: مقیاس ایدیجی مکیال ایدیجی اولان عمل یاخود فراغنه دائر

...یمانْ — ایکی دم یاخود ایکی فرقه بیننده قرار ویرلمك ووجه مذکور اوزره قرار ویریلان قول وکلام وشرط

...یمانَه — برداق: چیچاق: قدح واولچك: اولچی

...یمانِت — اولچی: مقیاس ومکیال ایدیجی اولان

...وسْت — اولاشیجی: اولاشمش ایرشمش: متصل بتشك اولان ودائما لاینقطع اولان

...یوسْتَه — بمعناه ایضا

پیوَنْدْ — منسوب ومتعلق اولان منوط ومربوط اولان ومواصلت وصلت وصل وقوم

فعلو — پیوَرْ — ترلاده طاش کبی متحجر اولان طپراق پارچه لریدر

ف — پیواهْ — پراسه قوشی

ف — پیوسْ — کوزتمك وتربص وانتظار ایتمك

ف — پیوَسْت — متصل ودائم وهمیشه اولان وبتشدردی واولاشدردی: اکلادی معناسنه فعل ماضی دخی ولور وارباب تحقیق عندنده سالکان قید تعلقدن اطلاق حقیقی مرتبه سنه واصل ونقطه دائره یه وقطر سی محیطه منتهی ومتصل ولمقدن عبارتدر

ف — پیوَسْتَنْ — بتشدرمك واولاشدرمق واکلمك

ف — پیوَستَکانْ — مرکباتکه بسائط مقابلیدر موالید ثلثه دن عبارتدر که نبات وجماد وحیواندر

پیوُكْ — کلین وعروس

پیوَکانی — دوکون وولیمه

ت — اشبو تای فوقیه وتای مثناة وتاء تسمیه اولنان حروف ترتیب حروف عثمانیه ده دردنجی حرف اولوب حساب دائرکتب ورسائلده درت یوز عددینه دلالت ایدر

تاء (تا) — حروف عثمانیه دن دردنجی اولان حرفك اسمی

تا (ف) — قات : قیورم : بوکلم واداة اولوب غایت ونهایت و غرض معناسنه دلالت ایدر

تاب (ف) — خاصه وکیفیتك درجۀ کمال واعتدالی وقوت مجال طاقت : قدرت : اقتدار وبوکلم بورم قیورم وضیا نور ایدنلق : پارلاقلق وحرارت سیجاقلق : وخشم : غضب دارغنلق : وحسن : جمال کوزللك : تازه لك والم کدر : رنجش وضیادار منور پارلاق اولان وضیالندریجی اولان ویاقیجی یاندریجی اولان وبوریجی : وبوکیجی اولان

تابان — ضیادار منور : پارلاق ایشلدیجی اولان

تاب آور — قوت وقدرت صاحبی مقتدر اولان

تابخانه — قیش اوی : قیش اوطه سی وخسته خانه

تابداده — یاقلمش : یاندرلمش اولان

تابدار — سیجاق : حرارتلو : کرم قزغین اولان صوبه : تبه جای

تابستان — یاز موسمی که تموز واغستوس وایلول آیلری مدتجه ممتد اولور : موسم صیف

تابش — ضیاء پارلاقلق

تابع — تبعیت ایدیجی : اطاعت ایدیجی واقتدار وامتثال ایدیجی وبرینك حکمی تحتنده اولان

تابعون — صحب رسول زماننده یتشوب مجلسلرینه داخل اوله رق انلردن نصکره حیات قالوب اقوال وافعالنی ثبت وروایت ایدنلر

تابناك — ضیادار منور پارلاق اولان

تابنده — بمعناه ایضا

تابوت — مزاره نقل ایتمك موتالرك وضع اولندقلری صندوق

تابه طعام قاورمق ایچون مستعمل اولنان نضیحه مطبخ آلتی وآلت مذکورده قاورولان طعام

تأبّه تکبر وتعظم ایتمك کبرلو اولمق

تأبید صوکسز: زوالسز قیلمق دائم ایلمك

تأثّر اویوب آردنجه کتمك اقتدا واتباع ایتمك وکدر: حزن: انفعال

تأثیر اثر ونشانه براقمق: اثر ونشانه ایتمك وایشلیوب داخلنه وارمق واحوال واوصاف تغییر ایتمك

تاج پادشاهلق نشانی اولوب باشنه وضع اولنان زینتلو دائره اکلیل وکلاه سکه: عمامه

تاجبخش تاج ویریجی پادشاه نصب ایدیجی اولان

تأجّج کند وطوتوشوب علولنمك

تاجدار تاجه مالك اولان پادشاه

تاجدارانه تاجداره متعلق یراشق اولان

تاجداری پادشاهلق وپادشاهه متعلق اولان

تاجر بیع وفروخته مشغول اولان کمسنه تجارت بازرکان

تأجیل صکره یه قومق ومدت تعیین ایتمك

ف **تاخت** یغما: صویغون: نهب وغارت

تأخیر صکره یه قومق: وعده تعیین ایتمك

تأدّب ادبلنمك: ادبلو اولمق وعلم واداب اوکرنمك

تأدّم اکمکه قاتق قاتوب یمك

تأدّی اوده مك اوزرینه بورج وواجب اولان نسنه یی ویرمك یاخود یاپمق

تأدیب علم وآداب اوکرتمك وتربیه ومؤاخذه ایتمك

تأدیه بورجنی ویرمك اوزرینه اوزرینه واجب اولانی یاپمق

تأذّی اذیت چکمك: انجتمك رنجیده اولمق

تأذین باغروب چاغروب علان ایتمك وبلدرمك

ف **تار** قرانلق: مظلم اولان وتل ایلك اینجه اوزون اکلور بوکلور نسنه وقماش دوقومه سنده مکوك واسطه سیله آتیلان ایلك

تارعنکبوت اوریجك آغنی

تاز رطوبتلو: صولو: تازه نمناك اولان

	تارات	يغما : ثمارات : تاخت
ف	تاراج	بمعناه ايضا
ف	تاراجگر	يغماجى : غارتجى
ف	تاراش	تاراج : يغما : غارت
ف	تاران	تاريك : قرانلق : مظلم اولان آيدنلق اولميان ضيا و رونقدن محروم اولان
	تأرب	تعصب وامتناع عله كردنكشلك ايتمك وتكلف ايدوب زيركلنمك
	تاره	وقت : حين : هنكام وكرة : دفعه : مره
	تارك	ترك ايديجى : ارامیجى وازكچيجى اولان
ف	تارك	باش ديه سى : فرق : سر مفرق
ف	تارم	يوكسك طام ياخود قبه وچارطاق طارم
ف	تارمار	پراكنده طارمطاغين قارمه قارش اولان
	تاريخ	وقعه يه وقت تعيين ايتمك ووقعه نك وقوعنه تعيين اولنان وقت ووقعه نك وقوعنه وقت تعيين ايدن كلام وارقام وممكلكنده واقع اولان وقوعاتى زمانه نظرا ترتيب وصرا ايله ذكر وبيان ايدن كتاب

تاروپود	قماشك ارغاجيله ارتقيسى
تارومار	پراكنده طارمطاغن قارمقارش اولان
تأريب	متين ومحكم قيلمق
تاريك	قرانلق اولان نور وضيادن محروم اولان
تازان	قوشيجى : چابيجى اولان
تازگى	تازه لك : طراوت
تازنده	قوشيجى : چابيجى اولان
تازه	كنج جوان اولان وكوره يه اولان ويكى اولان اختيار وقارت وبياتا ولميان
تازى	عربا وشاعى وعرب لسانى وبرنوع چابك قوشان ورقيق الاعضا آوكوپكى تازى
تازيانه	قامچى : قرباج وطنبور چالمغه مخصوص كوچك كبك پارچه سى
تاسع	طقوزنجى اولان
تأسف	قورقوب كدر ايتمك غم وغصه ايله يانوب ياقلمق
(تاسمه)	تسمه : طوتمق ايچون ايكى اوجى مضبوط واورته سى صارقق ياخود كيرى كبى آچق اولان قايش
(تاسه)	كدر : غم : غصه : الم اندوه
تأسى	تسلى بولوب صبر ايتمك
تأسيه	تسلى وبروب صبره ارشاد ايتمك

تأسيس اساس ويرمك تملّتشدرمك وثابت ومحكم وقراردار قيلمق

تأفته بوكلمش: بورلمش اولان

تأفيف اف ديوندا ايدوب اظهار نفرت ايتمك

تألك اورم اصمه سى

تأكّد قوت وشدت ومتانت بولمق

تأكّل يمك: اكل اولنمق واشمق وتوكنمك

تأكيد قوت وشدت ومتانت ويرمك وخبر اولى تصديق وتأييد ضمننده خبر ثانى وثالث ايصال ايتمك

تالاج سس: صدا: صيت

تالاش چاغرشمه: باغرشمه جنك غوغا: نزاع واصولسز عجله ونظامسز همت وغيرت

تالان يغما: غارت: ودشمندن زورايله النان مال وغنمت

تالد ميراث طريقيله مالك اولنان مال

تالسان عمامه اوموزا اوزرينه صارقق اولان اوجى واوجى بويله صارقق اولان عمامه

تألّف الشمق: محبت ايتمك

تألّم اغرى وكدر ودرد چكمك

تالى آردنجه كليجى: تعقب ايديجى اولان

تأليف تركيب ايتمك مختلف نسنه لرى جمع ايدوب برايتمك وبكيدن كتاب ترتيب ايدوب يازمق والفت ايتديرمك الشدرمق ويابشدرمق: دفع خصومت ايتمك

تألفكرده تأليف وتصنيف طريقيله وجوده كتوريلن كتاب

تام ناقص واكسك اولميان هر برجزئى موجود اولان

تأمّل حقيقته ايرمك ايچون كركى كبى دوشنمك

تأمّن امين اولمق: امنيتده اولمق: امنيت ايتمك

تأميم نيت وتصميم ايتمك ذهنه قورمق

تأمين امنيت ويرمك امين قيلمق

تأنّس انسيت كسب ايتمك الشمق

تأنّى عجله خفتدن حذر ايدوب ثبات وتمكين اوزره اولمق عجله ايتمامك

تأنيث مونث قيلمق ديشى يه مخصوص اولان صورته قومق

تأو قوت تاب زور يرصفتك لازم اولان درجه سى كه كمال واعتدالدن عبارتدر

تأوك بشقه معنا ويرملك : تأويل كلاما ولنق

(تأوه) آلات مطبخدن اولوب سنه قاورمغه استعمال اولنور وآلت مذكورده طبخ اولنان يمك

تأوى مسكن ومأوا اتخاذ ايتمك اوطوره جق ير پيدا ايتمك

تأويه بمعناه ايضا

تأويل برقاچ معنا قبول ايدن كلامك حسب الاقتضا معناسنى ويرمك

تأويلى تأويله منسوب ومتعلق اولان

تأهل اولنمك : قارى المق

تائب توبه ايديجى پشيمان اولان

تأيد قوت ومتانت بولمق تأييد اولنمق تقوقه

تأئق خسته لكدن يكى قورتلوب قالقمش اولان كمسنه

تأييد قوت ومتانت ويرمك قوى ومحكم قيلمق

تأييدات تأييدلر قوت ويرشلر

تأييس مأيوس واميدسز قيلمق قطع اميد ايتدرمك

تب حمى علتى واسقم علتى

تبادل بربرينه بدل اولمق بربرينك برينه يجمك وترانيه ايتمك دكش ايتمك

تبار قوم قبيله : نسل : اوجاق خاندان

تبار هلاك : تلف

تبارك مبارك ومعززا ولسون معناسنده دعادر

تباشير كيرج جنسندن معلوم برنوع جسم معدنى وهزار[illegible] بوغم يرلرنده كيرجه منشا [illegible] حاصل اولان برنسنه

تباشر تبشيرلر : مژده لر سونج خبرلرى

تباطؤ بطائت : يواشلق چابككلكدن خالى اولمق آغر ديرنمك

تباع آرديته دوشوب كتمك واويوب امتثال ايتمك

تباع تبيعلر : تابع اولنلر

تباعة تابع اولمق : اويوب آردنجه يأخود برابر كيتمك

تباعد اوزاغه حكلمك : اوزاق[illegible]

تباعية تابع اولمق حكم تحتنده اولمق

تباه بوزوق : بوزلمش افتاده كرفتار اولمش اولان : ويوزقلق فساد ومحو واعدام اولنمق

تبابت بربرندن آیری وبیشقه اولمق ومشترك برمقسوم علیهك واقع اولمامسندن حاصل اولان کیفیت عددیه

تبتل ماسوادن کسلوب الله تعالی یه اختصاص اوزره عبادت ایتمك

تبتیل بمعناه ایضا

تبجیل تعظیم وتکریم ایتمك بیولك طانوب حقنده موجبنجه حرکت ایتمك

تبحر بك عالم وداشمند اولمق

تبخال حرارت داخله سببیله دوداقده حاصل اولان چبانجق واوچق وشراب قدحه یکی دوکلدکده هم اوزرنده واقع اولان هوا حبابی کبولك دانسی

تبخاله بمعناه ایضا

تبخاله دار اوچوقلق اوچوقلنمش اولان

تبختر صالنه رق خرام ورفتار ایله یوریمك

تبخر کندوبی بخورلمق

تبخیر بخورلمق : تولتسیلمك

تبدك یکی هیئته کیرمك وبر درلو اولمش ایکن صکره دن بشقه درلو اولمق ومنصب دکشمشی

تبدید طاغتمق : تفریق ایتمك پراکنده ایتمك

تبدیع یکی شی چیقارمق : اختراع وایجاد ایتمك وبرنسنه یی یکی چیقمه عد ایتمك

تبدیل یکی هیئته قومق دکشدرمك برنسنه یرینه بشقه نسنه ایقاع ایتمك وجاسوس کبی منکر هیئتله خلق اراسنده کزدیریلان مأمور

تبذیر هرزه واسراف وجهیله صرف ایدوب پراکنده ایتمك

تبر اضاعه اولنمامش التون وکموش

تبر ف بالطه صاپی اوزون وباشی دمیردن اولوب کسکین واغزی صاپنك طولی حذاسنده اولان آلت

تبردار ف بالطه جی : سلاحی بالطه اولان عسکر

تبرر اللهه اطاعت وانقیاد اوزره اولمق

تبرز بروز ایتمك : میدانه چیقمق کوزکمك

تبرزین برنوع جنك بالطه سی که ایرك برطرفنه باغلنور

تبرطم خشم وغضبه کلمك دارلمق

تَبَرُّع بلامجبوریت اعطا ایتمك بخش ایتمك
تَبَرُّعًا بلامجبوریت اعطا ایتمك اوزره سعادت خیر الهیه یه حصه مند اولمق وبرنسنه ایله تیمن ایتمك وبرنسنه‌یی کندوحقنده صواب ومبارك ومیمنتلو عد ایتمك
تَبَرُّكًا سعادتله خیر الهی یه وصواب ومبارك ومیمنتلو وعزیز عد ایدرك
تَبَرُّؤ پاك وبرئ الذمه قیلمق
تَبْرِئَه برئ الذمه قیلمق
تَبْرِیْد صوغلتمق حرارتنی اکسلتمك
تَبَرُّز قباحتسز چیقارمق
تَبْرِیْك مبارك اولسون دیو دعا ایتمك : تهنئه ایتمك
تَبَرْدُه حما یاخود استمه مرضنه مبتلا اولان
تَبَسُّم خفیف وظریف طرزله کولمك
تَبَشْبُش کولر یوز کوستروب انس والتفات ومواصلت ایتمك
تَبْشِیْر مژده ویرمك خیرلی برخبر ویرمك
تَبَصْبُص یلتاقلنمق : دنائت وتحقر درجه‌سنده اظهار اختصاص ایتمك
تَبَصُّر دقتله باقمق وکوزل دوشنوب ملاحظه ایتمك
تَبْصِرَة کوزآچدیروب دقت وملاحظه ایتدرمکه مستعد اولان نسنه
تَبَصُّل صوغان کبی قات قات اولمق
تَبْصِیر کوسترمك وکوز آچدرمق واوکرتمك
تَبَطُّن برنسنه نك داخل وباطننه کسب وقوف ایتمك
تَبْطِئَة حرکتنی یواشلتمق آغرلشدرمق
تَبَعَه تابعلر : حکم تحتنده اولنلر
تَبَعِیَّة تابع اولمق : اطاعت ایتمك امتثال ایتمك
تَبْعِیْد اوزاغه سورمك اوزاتمق بعید قیلمق
تَبْعِیْض بولك بولك ایتمك تقسیم ایتمك
تَبَقُّر بلك عالم ودانشمند اولمق
تَبْقِیَة برمقدار براقمق : بقیه براقمق
تَبْکِیَة میت اوزرینه مرثیه ایله اغلامق ویا اغلاتمق
تَبَلُّد بلید وناقص العقل اولمق وشاشوب قالیقالمق
تَبْلِیْغ ایرشدرمك : اولاشدرمق
تَبَنِّی اولادی برینه طوتوب ولادعد ایتمك
تَبَوُّك سدیك چیقارمق صودوکمك
تَبْوِیْب باب باب تقسیم ایتمك وترتیب قیلمق

تَبَه تباه: بوزلمش اولان وبوزقلق: واعدام

تَبَه كار كناهكار: قباحت صاحبی

تَبَهُّل تحصیل ایچون رنج ومشقت چكمك

تَبَهُّم مبهم ومشكوك وبلورسز اولمق

تَبْهِیج سوندرمك: سونج ویرمك بهجتلندرمك

تِبْیان واضح واشكار ایتمك

تَبِیع تابع اولان: اطاعت وامتثال ایدیجی اولان

تَبَیُّن واضح واشكار اولمق

تَبْیِیض بیاض ایتمك: وبریازینك صورتنی پاك كاغده وزرینه لایقیله یازمق

تَبْیِین واضح وآشكار قیلمق

تَتابُع بلافصله بر بری اردنجه واقع اولمق

تَتارُك ایكی طرفدن ترك ایتمك

تَتالی بری برینه اردنجه واقع اولمق

تَتَبُّع برخصوصك كیروسنی بوشلامیوب كركی كبی یوقلیوب اراشدرمق

تَتْبِیب ضرر وخساره ایرشدرمك

تَتْبِیر قیرمق: پاره لمك وهلاك ایتمك

تَتَبُّع كیروسنی بوشلیوب كركی كبی اراشدرمق: واویمق

تَتَرُّب توز وترابه بولاشمق

تَتْرِیب توز وترابه بولاشدرمق

تُتُق پرده، حجاب

تَتَلُّع بوینینی اوزادوب باشنی قالدرمق

تَتَلّی اردینه دوشوب كركی كبی اراشدرمق

تَتْلِیَه نذر ایتمك وفرضدن صكره نافله نمازینی قیلمق

تَتِمَّه ناقص اولان نسنه‌یی اتمام واكمال ایچون علاوه اولنان نسنه

تَتْمِیم نقصانی اكمال ایتمك تمام قیلمق

تَتْوِبَه كناهدن توبه واستغفار ایتمك

تَتَوُّج تاج كیمك باشنه تاج قویمق

تَتْوِیج تاج كیدرمك باشنه تاج قویمق

تَثاقُل جانی استمامك سببیله حكینمك

تَثاؤُب اسنمك خمیازه كش اولمق

تَثَبُّت صبر وثبوت اوزره اولمق

تَثْبِیت یرنده برقرار وپایدار اولمق

تَثَأُّم ناسزا مردار سوزلر سویلمك

تَخْثِیر كسنلتمك: بولانلمق: انلولتمك

تَثْرِیب لوم وسرزنش ایتمك ازارلمق

تَثْقِیب دلمك: دلكلو ایتمك

تَثْقِیف تعلیم وتربیه ایله حاذق وچیره دست وتیزكار قیلمق

تَثْقِیل آغر قیلمق: وآغر عد ایتمك

تَثَلُّم چنتك ودیش دیش اولمق

تَثْلِیث اوچ ایتمك اوچه عد ایتمك واوچه تقسیم ایتمك واقالیم ثلثه‌یه نائل اولمق وبینلرنده یوز یكرمی درجه قوسی واقع اولمق

تثليج
تثليم
تثميم
تثمين
تثني
تثنيه
تثوب
تثوير

طلاا ايتمك سورملك بولشدر
چنتمك ديش ديش ايتمك
ايا قله باصوب ديكمك
سكز ايتمك وسكز قات ايتمك
وسكزه تقسيم ايتمك وقيمت قوتمق
اكلمك بوكلمك ايكى قات اولمق
ايكى دال اولان شكل لفظ
ومذكور شكل اوزره ترتيب ايتمك
فريضه دنصكره نافله نمازينى
قلمق ونمازه دعوت ايتمك
توز قالدر ومعناى باطنيه يى
تفتيش تجسس ايتمك

تج

تجادل
تجار
تجارب
تجارة
تجاسر

ايكى طرفدن مجادله وغوغا ونزاع ايتمك
تاجرلر: وبازركانلر
تجربه لر: دنه مه لر
امتعه بيع وفروخت ايتمك
الش ويرش ايتمك والش ويرشده
حاصل اولان كار وفائده
سركشلك وخودبينلك ايتمك
وشديد ودشوار ايشه
جسارت واقدام ايتمك

تجافيف
تجالد
تجالس
تجالك
تجانب
تجاوب
تجاوز

تجافيفلر اسب زرهلرى
دوكشمك غوغا ايتمك
عقد مجلس ايدوب برابر اوتورمق
كبر وتعظم ايتمك كندوبى بك صايمق
چكنمك صاقنمق
بربرينه جواب ويرمك
قوكشو اولمق بربرينه يقين اولمق

تجاوز
تجاوك
تجاه
تجاهد
تجاهل
تجبّر
تجبّن
تجبير
تجبين
تجدّد
تجديد
تجدير
تجديع

اوته يه گچمك وتعدى ايتمك
وحقى ابطال ايدوب ظلم ايتمك
بربرى اطرافنه طولاشمق
قارشو: يماج : پيشكاه
سعى ايدوب بذل مقدرت ايتمك
بلمامزلك ايتمك جهالت
صورتنى طاقنمق
كبر وتعظم ايتمك
كسلوب بيلتزا اولمق
صنمق: كموكى صاروب وكتمك
قورقاق عدا ايتمك
يكى اولمق جديدا ولمق يكيلنمك
يكى ايتمك يكلتمك يكيلندرمك
جدريعنى چيچك علتنى اشلامق
اعضاى بدندن برينى كسمك
قطع وجزم ايتمك

تجديف
تجديل
تجذير
تجذيم
تجر
تجربه

كفران نعمت ايتمك نامكورلك ايتمك
يره يقماق يره آتماق
كوكنى چيقارمق كوكندن قوپرمق
قطع ايتمك: كسمك
تجارت ايتمك: الش ويرش ايتمك
دنه مك: صنه مق: اكلامق
ضمننده عاقل اولمق واكلامق
ايچون اجرا اولنان فعل

تجرّد

يالكز اولمق ومتأهل اولمامق
واغياردن قطع علاقه ايدوب يالكز
بنسنه يه اشتغال ايتمك وماسوا
قطع علاقه ايدوب يالكز الله توجه ايتمك

تجرّع ایچوب یوتمق شرب ایتمك نوش ایتمك
تجرمز یکجه کیتمك : مرور ایتمك
تجرّؤ جرئت : وجسارت ایتمك
تجرید صویوب چپلاق ایتمك و اعراض غیر لازمه دن عد و تصور ایتمك ویالکز قیلمق آیری ایتمك وجه یالکز کیتمك
تجریع ایچروب یوتدرمق
تجریم جریمه یه مظهر قیلمق جریمه یولیله جزا و مؤاخذه ایتمك
تجزئة جزء جزء تقسیم ایتمك
تجزیه جزا و مجازات ویرمك
تجسّد تجسم ایتمك جسد کسب ایتمك
تجسّس یوقلایوب آراشدرمق
تجسّم جسم کسب ایتمك
برجسم کورنمك
تجعّد بوکلم بوکلم اولمق
تجعید بوکلم بوکلم ایتمك
تجفاف اسب زرهی چوقال تجسیم
تنفّش خروس بوینونك تویلرینی قباردمق
تجفیه اذیت ایتمك جفا چکدرمك
تجفیف زره قیلامق زره کیدرمك
تجفین چوق جماع ایتمك
تجلّب غوغا و نزاع و گورلدی ایتمك
تجلّد عناد ایتمك سرکشلك ایتمك و ذاتنده جلادت یوغیکن کلفتله جلادت وجسارت کوسترمك

تجلّس عقد مجلس ایدوب اوتورمق
تجلّی آچلوب روشن و عیان اولمق منکشف اولوب کورنمك وعالم غائبدن بعض خصوصات ولی اللهه مشهود اولمق : وبخت قدر : قضا : طالع
تجلید جلدلمك قابلمك کتابه قاب یاپمق
تجمّد طوکمق سیالت حالندن صلابت حالنه محول اولمق
تجمّر خلق طوپلانمق جمعیت اوزره اولمق
تجمّع طوپلنوب برارایه کلمك
تجمّل زینت وجمال کسب ایتمك
تجمّلات آلات : تتمات : لوازم اوادانلق
تجمیر طوپلامق : برکدرمك
تجمیل حسن وجمال ویرمك کوزللشدرمك
تجنّب قاچینمق چکنمك : صاقنمق
تجنّس جنس واحددن اولمق
تجنّن چلدرمق : مجنون اولمق دلی اولمق
تجنّی برآدمه صوچ آتوب اسناد تهمت ایتمك
تجنید عسکر ترتیب وجمع ایتمك
تجنیز اولوبی تابوت ایچنه وضع ایتمك
تجنیس ایکی کلمه بعض جهتله بربرینه مناسب اولوب جهت اخراده مختلف اولمق ومنوال محرر اوزره اولان کلمه لری استعمال ایدوه اولان صنعت

تجوز مجازا اوزره سويلمك واغماض ايدوب جائز كورمك

تجوع قصد ايله آج قالوب آجلق چكمك

تجويد كوزل يا يمق: كوزل ادا ايتمك اوقومقده هر بر حرفي مخرجندن صفت لايقه سيله ادا ايتمك

تجويز جواز ويرمك اذن ويرمك رخصت ويرمك واوته يه كورمك تجاوز ايتدرمك

تجويع آجلقله هلاك ايتمك

تجويف ايچيني بوش ايتمك ايچني اويمق

تجهز دونمق: بزنمك

تجهيز دونتمق تهيئه ايتمك بزه مك

تجهيل جهالت اسناد ايتمك جاهل عد ايتمك وبرينك جهالتني ظاهره اخراج ايتمك

تجيش عسكر طوپلايوب اردو اولمق

تجيف چوريوب تعفن ايتمك

تجييش عسكر طوپلايوب اردو ترتيب ايتمك

تجنيض ميل عدول ايدوب منصرف اولمق

تجبيف محقر ورذيل قيلق ولاشه كبي قوقمق وقورقتمق تخويف ايتمك

نح

تحاجي بربرينه حجو ايتمك

تحادث بربرينه صوروب شويوب حوادث نقل ايتمك

تحاشي صاقنمق چكنمك اجتناب ايتمك

تحامق احمق صورتني كوسترمك احمق صاغنمق

تحامي صاقنمق: حذر اوزره اولمق

تحائف تحفه لر: هديه لر

تحلس كندوني ضبط ايتمك نفسـ[ـني] ضبط ايتمك

تحت آلت طرفي: طرف زيراني...

تحته آلتنده: زيرنده: تحتنـ...

تحتاني نقطه سي آلتنده وضع او... حرف وفلكي فلك شمس... درونده اولان شيلره

تحتم نسنه نك لازم وواجب او...

تحجر طاش كسلمك: طاشه دونمـ...

تحجي ثبوت اوزره اولمق يرندن چيقـ...

تحدب قانبور اولمق اورته سي طشـ[ره] اوغرامش اولمق

تحدث صكره دن حاصل اولمق يوقايكن وار اولمق

تحدي چكشمك مجادله ايتمك وامعان... ايتمك دقتله صرف ذهن ايتـ...

تحديب قانبور ايتمك اورته سني طشره اوغراتمق

تحديث نقل: وروايت ايتمك

تحديد حدود تعيين ايتمك: نهايـ... معلوم ايتمك وصفت لازمـ... تعيين ايتمك

تحذر حذر اوزره اولمق: دقتلو طاورانمق

تحذير قورقودوب كنديني صاقندر...

تحرز صاقنمق احتراز وتحفظ ايتـ...

تحرّي تفتيش ايتمك يوقلامق اراشدرمق

تحرير يازمق تسطير ايتمك وقيد ايتمك دفتره كچورمك

تحريركش كاتب يازى يازيجى يازى يازان

تحريص وجه مذموم اوزره ولزومندن زياده آرزوكش وطلبكار قيلمق

تحريض برايشه قندرمق تشويق وتحريك ايتمك

تحريف تبديل وتغيير ايتمك دكشدرمك محرراتك بعض الفاظنى حذف ويا تبديل ايدزك ياخود بعض الفاظ علاوه ايدرك مآل ومفهومنى افساد ايتمك

تحريك قيملداتمق: حركته كتورمك يورتمك وتشويق ايتمك ازدرمق: آراتمق

تحريم حرام قيلمق: ممنوع ايتمك

تحريمه جماعتك احرامه اكتسابه قيامكي

تحريمه بند احرام اكتسا ايديجى اولان

تحريمى تحريمه منسوب ومتعلق اولان

تحزّب طاقم طاقم جمع اولمق

تحزّن محزون مكدر اولمق كدر ايتمك

تحزيب طاقم طاقم ايتمك وحزب حزب تقسيم ايتمك

تحزين محزون قيلمق: كدر ايتدرمك

تحسّر حسرت چكمك: غائب اولان نسنه ايچون كدر وتأسف ايتمك

تحسّس ديكليجيلك ايتمك هركسك صحبتنه قولاق ويروب كلمك

تحسين كوزللتمك وكوزل بولوب بكنمك

تحشّد بركوب طوپلانمق تجمع ايتمك

تحشّر مزاردن ديرلمك

تحشيه كنار يازمق: حاشيه يازمق

تحشيم حشم ايتدرمك: دارلتمق غضبه كتورمك: قيزدرمق

تحصّن بر مستحكم محله قپانمق

تحصيل ايدنمك: كسب ايتمك: كندى خوذه تصرفنه داخل ايتمك واوكرنمك: تفنن ايتمك

تحصيلدار ميرى آقچه‌سنى طوپلامغه مأمور اولان كمسنه

تحصيلدارلق تحصيلدارلق خدمتى

تحصين قوت ومتانت ويرمك استحكام ايتمك

تحطيم قيرمق: پاره پاره ايتمك

تحف تحفه‌لر: هديه‌لر: ويكى اولنمش نسنه‌لر

تحفه هديه: پيشكش: ارمغان ويكى پيدا اولنمش طرفه نسنه

تحفّظ صقنمق: حذر واحتراز اوزره اولمق وعلل ساريه‌دن كندويى قورومق

تحقّق صحيح اولديغى ظاهر ومستبان اولمق: تحقيق اولنمق حقيقتى ميدانه چيقمق

تحقیر حقیر و دنی عد ایتمك وحقیر و دنی قیلمق وحیثیتنه نظر لازم كلان تلطیفاته بدلا سوء معامله وحركت ناشایسته ایله حقارت وتنزیل قدر ایتمك

تحقیق اصل وصحیت ارامق وحقیقت ارامق وحق وصحیح عد ایتمك وحقیقت وصحته قائل ومعتمد اولمق

تحقیقاً صحت وحقیقت اوزره خطا وشبهه واقع اولمیه رق

تحقیقی حق صحیح خطاسز درست اولان

تحكك شركیرا اولمق برینه ضرر وزیان ایتمك قیدنده طولاشمق

تحكم حكم وضابطلك طاقنمق تكبر وتعظم ایتمك

تحكیر سائرك بنایه شروع ایتملرینی منع ضمننده بر عرصه یی دیوار ایله احاطه وسد ایتمك

تحكیم قوی ومحكم ایتمك وحاكم نصب ایتمك

تحلة كفارت یمین ایتمك - یمیننه حانث اولمیوب برنسنه واسطه سیله اندن چیقمق ویمیننده چقمق ایچون ویریلان یاخود یاپیلان نسنه

تحلل شرط واستثنا ایله یمین ایتمك ویولدن كلدكدنصكره یولك عارضه سی سببیله مزاجسز وعلیل اولمق

تحلم حلیم اولمیان كمسنه یه كلفتله حلم كوسترمك ورؤیا كورمك ویالاندن رؤیا دوزوب سویلیه رك نقل ایتمك

تحلی خاتون زینتلرینی طاقوب دوناتمق

تحلیه دوناتمق: تزیین ایتمك

تحلیف یمین ایتدرمك آند ایچورمك

تحلیق تراش ایتمك: قازیمق وییوكسكده هواده دائره چویره رك طیران ایتمك

تحلیل حلال ایتمك: مادون قیلمق ویمینه كفارت ایتمك ومشكل ومسئله ودعوی حل ایتمك یعنی جوابنی ویرمك رام ایتمك قتی نسنه سیالاتدن بری ایچنده اریتمك وششمش یره علاج ایدوب شیشنی ازاله ایتمك واوچ دفعه بوشانمش زوجه سنی زنوزوجه ایدنمك

تحلیم حلیم قیلمق: طبیعتك سرتلكنی ازاله ایتمك

تحمس ثابت ومقدم وغیرتوار اولمق

تحمل یوك چكمك باره كرفتار اولمق وصبر ایتمك: وقبول ایتمك

تحملگداز صبر وتحمله خلل ویریجی اولان

تحمید الحمد لله الفاظ شریفه سی ذكر ایتمكله الله تعالی یه حمد وثنا ایتمك

تحمیس دارلتمق: اغضاب ایتمك
ومیری طرفندن تخصیص
اولنوب قهوه قاووره رق
سحق وتدقیق اولندیغی محل

تحمیص قاورمق: قوروتمق

تحمیق احمق قیلمق واحمق عد ایتمك
احمق دیو تسمیه ایتمك

تحمیل یوکلتمك طاشتمق کوتورتمك

تحمیم قیناتمق: اصتمق

تحنث کناهدن اجتناب ایتمك

تحنط میتك کفننی حنوط ایله طیبلنمق

تحنف حنفی المذهب اولمق

تحنن میل ومحبت ایتمك

تحنیط میتك کفننی حنوط ایله
تطییب ایتمك

تحول دکشمك: دکشلمك: تبدیل
اولنمق

تحویل دکشدرمك: تبدیل ایتمك
چویرمك وبرنوع اقچه سندی پولیچه

تحیات تحیه لر: سلاملر

تحیة سلام ویرمك عمرکز چوق
اولسون دیو دعا ایتمك
ودعاء سلام

تحیر شاشه قالمق: قاله قالمق
متعجب اولمق

تحیز طوپلانمق: جمع اولنمق
برکمك: طاقم اولمق

تحیض عورتك حیض سببیله نماز قیلمامق

تخاذل جنکدن قاچوب کیرو دونمك

تخاشی قورقمق ومخوف وباك ایتمك

تخاویف تخویفلر: اوماجیلر

تخت پادشاه صندالیه سی: سریر

تختروان برنوع صندقه یولجی قسمندن
علیل یاخود زنکین کمسنه لر
اکا راکب اولوب ایکی رأس
قاطر ویا درت نفر حماللر
واسطه سیله حمل ونقل ایدرلر

تختگاه پادشاهلرك سکان اولدیغی شهر
پای تخت: دار سلطنت

تختنشان تخت نصب ایدن شهنشاه

تختنشین تخت ده اوتوریجی پادشاه قرال

تخته قولایجه اکیلیر یاکنه وبونه
نسبتله اینجه اولان نسنه
وبالخصوص اغاج اولوراسه

تخته پوش خانه ملحق اولوب اکثری
جامه شلته یی قورتمغه
مستعمل تخته دوشه لو
واوستی ودرت طرافی آچق محل

تختیم مهرلمك: مختوم قیلمق

تخجیل خجالت ایتدرمك اوتاندرمق

تخدر تازه قیز اهل پرده اولوب
کسه یه مشهود اولمق

تخدید قوروتمق یا صدیره کبی قورو ایتمك

تخدیر پرده طوتدیروب مشهود قیلمامق

تخدیش طرمالیوب تازه ایتمك طرنقله
جرح ایتمك

تخديع حيله ايدوب الداتمق

تخذيع كسمك: طوغرامق: قيمق

تخذيل خوار وذليل ومتروك قيلمق

تفنن ايتمك كسب كمال ايله استاد چيقماق

تخرّد اوياتوب ساكتا ولمق

تخرّق ييرتلمق: قوپارلمق: سوكلمك

تخريب خراب ايتمك بوزمق ييقمق ياقمق

تخريج كسب كمالدنصكره استاد چيقارمق وطشره چيقارمق ميدانه چيقارمق وحديث شريفك راوئ اوتنى كوسترمك

تخسير خسارت وزيانه كرفتار ايتمك

تخشّع كبرندن اجتناب ايدوب خضوع وتضرع ايتمك كندوبى الچق طوتمق

تخشّل ذليل وحقير اولمق: ذلت وحقارته كرفتار اولمق

تخشّن خشونت وسرتلك كسب ايتمك

تخشّي قورقمق: خوف ايتمك

تخشية قورقتمق: تخويف ايتمك

تخصّص يالكز برنسنه يه منسوب اولمق وحب ومخادنتله برنسنه يه مربوط اولمق

تخصيص يالكز برنسنه يه منسوب ومتعلق قيلمق: وانتخاب ايله برنسنه نك منسوبيت ومتعلقنى يالكز برنسنه يه حصر ايلمك

تخضّع كندوبى الچق طوتمق: كبر وتعظمدن ايراق اولمق

تخطّئ خطا ايتمك: ياكلتمق ياكلش ايتمك

تخطّى حدى تجاوز ايتمك: اللايود[...] كچمك وكناه وقباحت ايتمك

تخطئة بونسنه خطادر ديوادعا ايتم[ك]

تخطيط يازمق: چزمق: رسم ايتمك

تخطّف قاپمق: قاپوب الوب كوتورم[ك]

تخنّج برطرفه اكلمك: سيل ايتمك

تخفيف خفيف قيلمق: آغرلغنى اكسلتمك وكلمه نك بعض حرفنى ترك ايتمكله تلفظنى تسهيل وتعجيل ايتمك وتحقي[ر] ايتمك صايمامق: لايق اوزر[ه] تعظيم ايتماملك

تخلّد دائما اولمق: ابديت كسب ايتم[ك]

تخلّص صافى اولمق: خالص اولمق وصادق وريا سز درست اولمق ومخلص ايدنمك يعنى برمخلـ[ص] ايله مستما اولمق

تخلّط قارشمق: قارشق اولمق

تخلّع قوپاركبى اولمق وطوغرى ياق[...] طوره ميوب سرخوش كبى كيتمك صكره كلمك: صكره يه

تخلّف قالمق: واولكى حال وضا بندن چيقمق

تخلّق خوى وخلق پيدا ايتمك

تخلخل اجزاسی بربرندن زیاده ایرلغله قبارو زیاده مکان استیعاب ایتمك

تخلل خالی محله چکلمك یا الکز اولمق

تخلیه بوش ایتمك: بوش براقمق

تخلیص قورتارمق: کرفتارلکدن چیقارمق

تخلیط قارشدرمق: قارشق ایتمك

تخلیع چیقارمق: قوپارمق

تخلیف بریاردنده دیکرینی واقع قیلمق: وبرندنصکره دیکرینی واقع قیلمق

تخلیل اکشتمك: اکشی قیلمق

تخم نباتده چیچکدن صکره حاصل اولوب ذرع اولنمغه کندو جنسندن بر نباتك حصول ونشأتنه مبدأ اولان نسنه کویا نباتك یموِرطه سی اولور

تخمه امتلاء معده طولغونلغی

تخمید اتشك انطفایه یوز طوتمه سی

تخمر خاتون باشنی اورتمك یاشمقلمق وشراب کبی کیف ایتمکه کسب استعداد ایتمك اوزره قبارو

تخمیر قینامق: ومایه لتمك مایه قاتوب مایه لندرمك

تخمیس بش قات ایتمك وبشه بولمك وبرنسنه نی بش ارکان اوزره ترتیب واعمال ایتمك

تخمین دلیل ضعیفا وزره حکم وقیاس ایتمك

تخمیناً دلیل ضعیف ایله حکم وقیاس اولنه رق

تخوف خوف ایتمك: قورقمق

تخم تخوم لر: حدلر: سرحدلر: حدود

تخومه حد: سرحد: سنور باشی

تخون خائن اولمق: خیانت ایتمك

تخویه خالی وخراب قالمق

تخویف قورقتمق: قورقویه کرفتار قیلمق واوماجی: قورقنج

تخویق بولا لتمق: توسیع ایتمك وبسط ایدوب تفصیل واطاله ایتمك

تخیل بلامعاینه ویا الکز فراستله نسنه یی بر وضع وحالت اوزره فهم وادراك ایتمك وذهنده نسنه نك حالات وهیئاتنی تشکیل وتصور ایتمك

تخییب امیددن منع ایتمك مأیوس قیلمق

تخییر مخیر قیلمق نسنه نك انتخاب واختیارینی برینه احاله ایتمك

تخییل سوء ظن ایتمك وحیله ایتمك

تدابیر تدبیرلر: تفکر ایله تصمیم اولنان اصول حرکت

تداخل بربرینك ایچنه کیرمك وبربرینك ایشنه قارشمق وبورجك تقسیطلری وقتیله وبرلمیوب بشقه تقسیطك وقتنه ده قارشمق

تدارس درسه مشغول اولمق

تدارك لوازماتی حاضر ومهیا قلمق وقیلغنه مشغول اولمق ویتشوب لاحق اولمق

تدافع کندوبی حفظ ایدوب دشمنی دفع ایتمك

تدافعی دشمن دفعنه متعلق اولان

تداقق بك تدقیق ایدرك حسابا ایتمك

تداور نوبتله بربرینه دوروحواله ایتمك

تداول الدن اله ویرمك عموما استعمال ایتمك

تداویر تدویرلر دورلر طولاشلر

تدبر تفکر ایدوب سلوك حرکت اختیار ایتمك

تدبیر اختیار اولنه جق سلوك وحرکت قرار ویرمك تفکر ایله تصمیم ایتمك

تدبیرشناس عقللو مدبر تصمیم ایتمزدن مقدم لایقیله تفکر ایدیجی اولان

تدثر قوش کندو یواسنی دوزمك

تدجیل قاپلامق بوربمك ویالدزلمق

تدخن توتمك توتون ویرمك

تدخین توتسیلك توتونلمك

تدرب الشمق الفت کسب ایتمك

تدرج درجه درجه حرکت ایتمك

تدرس درس المق اوقمق : درسه مشغول اولمق تحصیله چالشمق

تدریب الشدرمق الفت ایتدرمك

تدریج درجه درجه اهسته وتأنی ایله حرکت ایتدرمك

تدریجا درجه درجه تعیینته اهسته

تدریس اوقتمق : درس ویرمك : اوکرتمك

تدسیه افساد واغوا ایله اکراه ایلمك ایارتمق : آزدرمق

تدفیع دفع ایلمك : تبعید ایتمك

تدفین دفن ایتمك : کومك

تدفیق اوفالتمق : ایجلتمك وکرکی کبی یوقلایوب حقیقت ارامق

تدلك دلك اولنمق : سورتمك اووالنمق

تدلل تازه لنوب شیوه وادا کوسترمك نازوشیوه وادا ایتمك نازلنمق

تدلی صارقتمق : یوقاریدن اشاغی

تدبیه برالحق ودلیل حجت اظهار ایتمك

تدلیس متاعك معایبنی مشتریدن حیله ایله کتم واخفا ایتمك وبرحدیثك رواتینه کندو روایت ایدن ذاتك اسمنی کتم ایدوب دیکر برکیمسه یه اسناد ایتمك

تدلیك سورمك : اووالمق سورشدرمك

تدلیل شوخلق ایدوب نازوعشوه ایتمك

تدلیه غم وغصه یاخود عشق برآدمی بیهوش ومدهوش ایلمك

تدمع اغلایوب کوزیاشی دوکمك

تدمن طرلاکوبره ایله کوبره لنمك

تدمیه قان اقتمق اوزره جرح ایتمك

تدمیج برشینه درونته وضع ایدوب کرکی کبی برلشدرمك

تَدْمِير هلاك واعدام ایتمك تارمار وپریشان ایتمك

تَدْمِيغ قان کورنمك لکن اقمامق اوزره جرح ایتمك

تَدْمِيق ایچرو صوقمق: ادخال ایتمك

تَدَنُّس کرلنمك: پاسلنمق ورذیل ودنی اولمق

تَدَنِّي بر نسنه یه آزجه آزجه واروب یاقلاشمق ودنایت وتنزل کسب ایتمك

تَدْنِيَة بر نسنه نك صغیرینی وکبیرینی تتبع ایتمك

تَدْنِيس کیرلتمك: پاسلندرمق وعرضنه شین وطعن ایتمك

تَدْوِير یوارلندرمق ویوارلاق ایتمك وطولاشدرمق ومسلك دور طولاشمق یولی وزمانی

تَدْوِيص کندونی صنعت واسطه سیله بر کسکدن صالیویروب ایتمك

تَدْوِيم دائم وباقی قلمق ودوام ودور ایتمك

تَدْوِين دیوانه تحریر ایتمك: جمع ایدوب دیوان ایتمك

تَدْهِيش دهشت وخوف وحیرته کرفتار ایتمك

تَدْهِين یاغلامق یاغ ایله طلا ایتمك

تَدَيُّث دیوث اولمق دیوثلق ایتمك

تَدَيُّن بورج ایتمك: مدیون اولمق ودیندار ومتعصب اولمق

تَذَبْذُب بیقرار اولوب وتهیج حرکت ایتمك

تَذْبِيب منع وزجر ایتمك: قومامق براقمامق

تَذْبِيح بوغازلمق کسمك: ذبح ایتمك

تَذَرُّع ذراع ایله اولچمك ارشونلمق

تَذَوُّر سوکلون دیدکلری قوش

تَذْكَار ذکر ایتمك اکدرمق وخاطره کتورمك

تَذَكُّر خاطره کتورمك خاطرنشان ایتمك وتکرارینه کرار ایدرك درس ازبرلمك

(تَذْكِرَة) ایکی اوچ سطردن عبارت اولان مکتوب ونامه وبر ادمك سرکذشتنی روایت ایدر اولان تألیف

تَذْكِير ذکر ایتمك: اکدرمق: وتنبیه وایقاظ ایتمك ومذکر شکل وبنیه سنه وضع ایتمك

تَذَلُّل خور وحقیر اولمق کندولی الچق طوتمق

تَذْلِيل ذلیل ایتمك تحقیر ایتمك حقیر ایتمك

تَذَمُّم ذم اولنمق قورقو سیله یاتموق

تَذْمِيم ایو یاپمدن ذم ارا ایتمك تعییب ایتمك

تَذَنُّب اوچلرینی قویروق کبی صارقتمق

تَذْنِيب قویروق طاقمق قویروق مثللو صارقق نسنه ایله تزیین ایتمك

تَذَوُّق دفعاتله طاتمق وذوق وصفا ایتمك

تَذْهِيب التون ایله طلا ایتمك وقماش ایچنه سورمه اوروب طوقومق

تَذْهِين حاذق وفراستلو اولمق

تزییل: اتکلو ایتمك وذیل علاوه ایتمك وتطویل ایتمك اوزاتمق

تر (ف ت ر): صو ؛ نملو ؛ رطب ؛ یاش اولان وتازه اولان کورپه اولان وگنج جوان اولان ولطیف اطافتلو ویاقشقلو اولان وفاجر فاسق اهل فجور اولان

تراب: طپراق ؛ خاك

ترابی: طپراغه متعلق اولان یاخود طپراقدن عبارت اولان

تراجع: کیرو کیتمك ؛ کیرو کلمك رجعت ایتمك

تراجم: ترجمانلر ؛ مترجملر

تراجی: چکمك واغر طورانوب یواش حرکت ایتمك وامورده کوشك طوراغق

ترادف: آرقه داش اولمق ؛ همراه اولمق وهمعنان اولمق

ترادة: کوده‌سی صیقی طقناز اولمق

ترازو (ف): میزان آلت وزن وموازنه وترازن

تراس (ف): قالقانلر صکره وقالقانجی

تراسه: قالقانجیلق حرفتی

تراش (ف): یونتمق درینه وارمقسزین سطحدن کسمك ؛ ونونجی اولان ویونلمش اولان

تراشه (ف): یونقه ؛ کسندی ؛ قازندی

تراشیده (ف): یونلمش کسلمش قازلمش اولان

تراصف: قالدیرم طاشلری کبی بر برینه یانوب صقشمق

تراضی: ایکی طرفدن راضی اولمق

ترافع: خصومت ایچون ایکی طرفدن حاکمه مراجعت ایتمك

ترافق: بربرینه رفیق اولمق

ترافض: برابر رفض ایتمك برابر حور دیمك

ترالك: پاطلاموق چاتلاسق وچاتلامش او

تراکب: بربرینه باغلاتمق کستلتمك وترکیب اولنوب مرکب اولمق

تراکم: جمع اولنمق مجتمع اولمق بر

تراکیب: ترکیبلر

ترانکبین: قدرت حلواسی ومن دینلن دوا

ترانه: نغمه ومقام

ترانه‌پرداز: نغمه ومقام ترتیب ایدیجی اولان

تراویح: رمضان کیجه‌لرینه مخصوص نما

ترب: مثل ؛ ونظیر ؛ ارقه داش

تربان: ترابلر ؛ طپراقلر ؛ خاکلر

تربه: اولو ذاتلرك قبری وزر بنا تعظیماً بنا اولنان بارکاه

تربه: پرمق اوجی ؛ انمله ؛ سرانکشت

تربت: اویالنوب قالموق بکث وزن اول

تربص: تلك دوروب یاته‌رق بکلمك

تربه‌دار: تربه حفظنه وفراشتنه مأمور اولان کمسنه

تربی: بسلمك ؛ پرورش ایتمك تربیه ایتمك

تربیتکرده: تربیه اولنمش اولان

تربيه اخلاق وكيفيات روحانيه وجسمانيه يى كماله ايرشدرمك وكماله ايرشدرمكه مناسب اولان حالاته مظهر قيلمق ومؤاخذه ايدوب عذاب وعقاب ايتمك وتكثير لذت ضمننده ابراز وبهار علاوه ايتمك

تربيع درده تقسيم ايتمك ومربع شكلى اوزره رسم ايتمك وكواكبك بربرندن طقسان درجه طول مسافه سنده اولمق وبرعددك مربعنى استخراج ايتمك

ترتب وقوع بولمق حصوله كلمك ظهور ايتمك

ترتم اونوتمامق ايچون برماغنه ايپلك باغلامق

ترتيب صره يه قومق تنظيم ايتمك وتدارك ايدوب حاضر ومهيا قيلمق

ترتيبا ترتيب ايديجى اولان

ترتيبكرده ترتيب ايدلمش اولان

ترتيل كلامى لطيف تنظيم ايتمك وآهسته آهسته روانق ولطافتله اوقومق

ترثيه ميتك محسناتنى ذكر ايدرك اغلامق

ترجح برطرفه ميل ايتمك ودها مختارجه اولمق

ترجمان كلامى برلساندن لسان آخره تحويل ونقل ايدن كمسنه

ترجمانى ترجمانلق خدمتى

ترجمه كلامك مآلنى ديكر لسان اوزره افاده ايتمك وكلامك مآلنى ديكر لسانا اوزره افاده ايدن

ترجى اوممق: اميد ايتمك: رجا ونياز ايتمك

ترجيب تعظيم: وتكريم ايتمك

ترجيه اوممق: اميد ايتمك: ورجا ونياز ايتمك

ترجيح زياده بكنمك: زياده اعتبار ايتمك

ترجيع كيرو كتورمك كيرو كوندرمك والله تعالى حضرتلرينه اظهار انقياد ايچون انا لله وانا اليه راجعون آيت كريمه سينى ذكر ايتمك

ترجيع بند برنوع نظم كه هرچند بيننده معين بربيتك تكررى واقع اولور

ترجيم طاشلامق طاش ايله اولدرمك

ترح كدر: غم: غصه: حزن

ترحاب مرحبا ايتمكله مراسم خوش آمدى يى اجرا ايتمك

ترحال يوله چيقمق: نقل مكان ايتمك

ترحل كوچ ايتمك ومنزله قونمق بمعناه ايضا

ترحم حالنه اجيمق: مرحمت ايتمك

ترحيب برينه مرحبا ديمك

ترحیل : بوله چیقارمق نقل مکان ایتدرمك
(ترخانه) سوددن یاپیلان برنوع طعام
ترخص : مساعده ورخصت بولمق وبهاسی اشاغی اولوب اوجوزاولمق
ترخیص : اذن ورخصت ویرمك
ترخیم : لسانك قواعدینه تطبیقاً کلمه نك حرف اخیری یاخود حروف اخیره سنی ترك ایتمك
ف **تردامان** : فاحشه ، روسپی
تردد : برخصوصده زهنده قرار ویره میوب شبهه ده قالمق صندیده وصالندیده قالمق
ف **تردست** : الی چابك والی ایشه یاقشور اولان
ف **تردستی** : ال معرفتی وچابکلکی
تردیه : ردا ایله اورتمك
تردید : کیرو ایتمك ، رجعت ایتدرمك کیرو دوندرمك وترك ایتدرمك وبرسوزده طورمیوب کلامی مشوش ایتمك
تردیف : یانینه قاتمق ، برابر کوندرمك
تردیم : قپامق ، وتکمیل ایتمك
ترذیل : رذیل ورسوای قیلمق اعتبار قیرمق
ف **ترزبان** : اغزندن کلام لطافت وبلاغت اوزره صو کبی اقار اولان
ترزین : دوزتمك ، تسویه ایتمك

ترزیق : رزق ویرمك ، بسلمك ورزق ایچون ویروب یدرمك
ترزیه : بوش وبیهوده اولان معناسز اولان کلام
ترزیقطراز : مثالدوزیجی اولان
ترس : قالقان ، سپر
ترسا : مسلمان اولمیان کیمسنه کافر وخوف وقورقویه کرفتار اولان قورقاق اولان
ترسابچه : کافراوغلی
ترسان : قورقاق وقورقویه کرفتار اولان
ترسل : عجله ایتمیه رك یواش یواش یاپمق
ترسم : دقتله نظر وتأمل ایتمك
ترسیل : لطافت وتأنی اوزره اوقو[...] تلاوت ایتمك ومکتوب یازمق
ترسیم : چیزمك ، رسم ایتمك ویازمق
ترش : اکشی حامض اولان ومعکوس طبیعتلو خویسز اولان
ترشح : درلمك حرارتدن ناشی مسامات بشره دن خروج ایدن بخار صو قطراتی کبی جلدده واقع اولمق
ترش رو : اکشی صورتلو اولان کیمسنه
ترش طبع : طبیعتی ناخوش اولان کیمسنه
ترش مزاج : بمعناه ایضاً
ترشیح : تفقد وحسن رعایت وتیمار ایتمك وبسلیوب تربیه ایتمك

ترشی سرکه یاخود مایه واسطه سیله اکشیدیلوب بر ایام فنا وفساد بولمیه رق حفظ اولنمغله مستعد وطعامه مستعمل اولان نسنه

ترشیخ تقید وحسن رعایت وتیمار ایتمك وبسلیوب تربیه ایتمك

ترصد دقتله باقمق وامید ایتمك انتظار اوزره اولمق

ترصع ابتهاج ومسرت وانبساطده اولمق

ترصیص نسنه لری بربرینه یاپشدیروب یاپشدرمق وخاتون یالکز کوزی کورنمك اوزره یاشمق یاغلامق

ترصیع التون وکوش وجوهر ایله تزیین ایتمك وکلامی قطعه قطعه ایدوب مختلف قطعه لرده اولان الفاظ نظیر نظیرینه صورته ومعنا موافق ایتمکله تزیین ایتمك

ترضیف بربرینه قوی ومتین بنشدرمك

ترضین متین ومحکم قیلمق

ترضیه رضات ویرمك راضی وخشنود قیلمق ورضی الله عنه دیو برینه دعا ایتمك وسوء معامله دن تحدث ایدن اشتکای دفع ایچون یاعذر سرد ایتمك ویاخود عفو دیلمك

ترطم ووارد ن قضاء حاجت اقتضا ایلدکده حبس ایدوب دفع ایتماملك

ترطیب اصلاتمق ورطوبتلو قیلمق

ترطیل تارتمق: وزن ایتمك

ترعجی اوینلامق: جایره چیقمق

ترعیب قورقتمق: خوف ورعبه کرفتار قیلمق

ترغیب ارزو ورغبت ایتدرمك اسنك ویرمك

ترفه نعمت حضور رفاهیت

ترفع یوکسکه چیقمق: یوکسلمك

ترفق عنف وشدت ایتمیه رك طاتلولق وملایمت اوزره معامله ایتمك

ترفئه بالرفاء دیو اولنمش کسنه یه تبریك ایتمك

ترفند تعظیم وتکریم ایتمك

ترفیع یوکسلتمك: اعلا ایتمك

ترفیق یوله برابر چیقارمق برابر یورتمك

ترفیه نان ونعمتله مالامال قیلمق

ترقب بکلمك: انتظارده اولمق امید ایتمك

ترقص اوینر وحرکت ایتمك صاللانمق

ترقیع ربح وامکله مال کسب ایتمك

ترقق رقت قلب ایله مرحمت ایدرك اجیمق

ترقی آرتمق: ازدیاد بولمق وایلرولمك ویوکسکه چیقمق: یوکسلمك

ترقیه آرتمق وایلرولتمك ویوکسلتمك

ترقیح مال اداره واصلاح ایتمکله اهتمام ایتمك

ترقیدار ترقی ایتمش: مترقی ومزداد اولان

ف

ترقيش: كلامه حسن قيافت وزيب وزينت ويرملك

ترقيص: رقص ايتدرمك: اوته بروحركت ايتدرمك صاللاندرمق

ترقيع: يرتق لباسه يامه اورمق ومالى تقيد وتيمار ايدرك صلاح ايتمك

ترقيق: عبد وكوله ايتمك وايجه رقيق قيلمق وكلامى نزاكتله ادا ايليه رك معنايه فقط كنايه ايماء

ترقيم: يازمق: تحرير ايتمك: رقملمق

ترقين: دفتر ياخود مضبطه دن بر عبارة ياخود بر اسم ابطال ايدوب بوزمق

ترك: براقمق واز كچمك

تركب: عبارت اولمق: اجزاسى قارشمغله حاصل اولمق

تركه: بر كمسنه نك وفاتنده باقى قالان اثاث بيت وسائر طاقم وتماملى

ف **تركان**: خيرسز چاپوب جولان ايدرك غارت ويغمايه سكرتمك يغماجى اولان

ف **تركسوار**: سوارى اتلو اولان: ترك كبى بنيجى اولان

ف **تركش**: اوق محفظه سى اوقدان

تركن: قوت وشدت كسب ايتمك وتمكين ووقار پيدا ايتمك

تركيب: مختلف نسنه لرى براره كتوررك يكى بر نسنه حاصل ايتمك وبر نسنه نك حصولى ايچون استعمال اولنان نسنه لرى مجموعى

تركيب بند: شعرك برنوع شكل مخصوصى

تركيبى: تركيب اوزره قائم اولان وتركيبه منسوب ومتعلق اولان

تركيز: ميخلامق: صاپلامق

تركيك: اينجلتمك: اينجه لتمك وضعيف ايتمك

ترمّل: قوجه سى اولمك: زوجى وفات ايدوب دول قارى اولمق

ترميد: ياقوب كول ايتمك خاكستر ايتمك

ترميع: سوزى برى برينه بلافاصله وصل وتنظيم ايتمك

ترميق: كلامى تركيب وتنظيم وتأليف ايتمك

ترميم: خلل بولمش نسنه يى اصلاح ايتمك تعمير ايتمك اوكارمق

ترنج: معلوم برنوع ميوه نك اسميدر

ترنجبين: ترنكبين وقدرت حلواسى ومن دينلن دوا

ترنجى: ترنجى رنكنده اولان

ترنكبين: ترانكبين: قدرت حلواسى ومن دينلن دوا

ترنّم: بستلى: تيزلى خوش آوازكيلر ايله نغمه آهنك ايتمك

ترس: ترسلر: قالقانلر: سپرلر

ترؤس: رأس نصيب اولمق: باش اولمق

تروّع: قورقمق قورقويه دوشمك

ترويه: بوريك صدا ايدوب

ترؤف: رأفت وشفقت ومرحمت ايتمك

ترویم اسرکمک قایرمق

ترویه عرفه کونندن مقدم اولان کونکه ذی الحجه‌نك سکزی اولور

ترویج رواج ویرمك خلق میاننده اعتبار ویرمك وقبول ایتدیروب کچورمك

ترویح تفسلندرمك: سرینلندرمك هوا ویرمك وکوزل قوقولو قیلمق: تطییب ایتمك

ترویحه تراویح نمازینك هر درت رکعتی

ترویض چیچك وفدان غرس ایدوب باغچه شکلنه صوقمق وتعلیم وتربیه وتهذیب ایتمك

ترویع قورقتمق: تخویف ایتمك

ترویق سوزوب طورولدیررق براق ایتمك

تره معلوم بر نوع نبات

ترهات ترهتلر: مالسز: ومعناسز اولان کلاملر

ترهة بی معنا وبلا مآل اولان کلام

ترهب حق تعالی یه کمال اوزره مولع ایتمك ورهبانلق اختیار ایتمك وقورقمق خوف ایتمك

ترهیب قورقوتمق: تخویف ایتمك

تریاق معجونه مشابه بر قاچ نوع معالجه

تریاك آفیون

ترید معلوم بر نوع طعام

تریکه قالمش یاخود براقلمش اولان نسنه

تزاحف محاربه‌ده عسکر واروب بربرینه چاتمق (ب)

تزاحم خلق غلبالق اولوب صقشمق

تزاید آرتمق: مقداری چوغالمق

تزبیر یازمق: تحریر ایتمك

تزبیل کوره ایله کوبره لمك

تزرد بغدای بیتی دینلن زیانکار حیوان (ف)

تزرو سوکلون دیدکلری قوش تذرو

تزغیف سوزه یلان قاتوب آرتمق

تزفیت زفت ایله طلا ایتمك

تزك بعض محلرده آتش ایچون استعمال اولنان قورو صغر نجاستی (ف)

تزکیه ذکر وثنا ایتمك واصلاح ایتمك معایبدن خالی وبری قیلمق وآدمك ناموس وشهرتی

تزلزل حرکت اولنوب ایرغالنمق زلزله کبی صاللانمق

تزمیم یولار ایله باشلامق

تزندق زندیق وکافر اولمق

تزنیه زنا ایتمك وزنا اسناد ایتمك

تزنید چاقمق ایله آتش چاقمق

تزوج قاری المق نکاح ایله المق: اولنمك

تزود یول ایچون زاد وذخیره تدارك ایتمك

تزویج نکاحله ویرمك نکاحله آلدرمق نکاحلندرمك اولندرمك

تزوید یول ایچون زاد وذخیره تدارك ایتمك

تزویر یلان سویلمك کذب وحیله ایتمك

تزويق نقش وزينت ويرمك وجيوه واسطه سيله يمور؛ يالذ داورمق

تزهد زاهد وپرهيزكار اولمق

تزيد آرتمق چوغالمق زياده ايتمك

تزييف مخلط وقلب وكم عيار ايتمك وقلب وكم عيار وعد ايتمك اولوم وذم وتقبيح ايتمك

تزييل طاغيتمق تفريق ايتمك پراكنده ايتمك

تزيين زينتلندرمك طونانمق بزه‌مك

ت س

تسائل صورشمق بربرينه سؤال ايتمك

تساؤت بربرينى سب ايتمك

تسابق يارشمق ايتمك بربرينه تفوق وتقدم ايچون سعى ايتمك

تساقط بربرينك اردنجه دوكلوب دوشمك

تسامح بربرينه طاتلو طاتلو معامله ايتمك

تساوي ايكى ويا زياده نسنه نك قدر وقيمتى واوصاف سائره سى توفق وتناقصدن خالى اوله رق بر درجه ده بولنمق

تساهل خشونتسز رفق وملايمتله طاتلو طاتلو معامله ايتمك

تسبيح سبحان الله ديو الله تعالى نك تنزيه وتقديسنده دعا ايتمك وايبريشيم اوزرينه ديزيلور ودعاده مستعمل طقسان طقوز دانه منظومه سى

تسبيحات دعالر: تسبيحلر

تسبيق يارشده وقوشيده اوكدك المق: ايلرو كچمك تقدم ايتمك

تسبيك اريدوب قالبه دوكمك سبك ايتمك

تسبيل فى سبيل الله وقف ومباح قيلمق

تستر كيزلنمك صاقلنمق: اورتنمك

تسجد باشنى يره طوغرى اكمك سجده ايتمك

تسجيع موزون ومقفى كلام سويلمك

تسجيل محكمه سجيله يازمق قيد وتحرير ايتمك

تستير كيزلمك صاقلمق اورتمك

تسجين حبس ايتمك: زندانه قپامق

تسحر ساحور طعامى ايتمك

تسحية كاغد نسنه سيله مكتوب باغلامق

تسخر ذوقلنمك: مسخره ايتمك

تسخير رام ومنقاد قيلمق: اطاعت وانقياده ايندرمك فتح ايتمك ضبط ايتمك

تسخين برودتى دفع ايتمك كرم واسى قيلمق

تسدد قصد ايلان سويلمك

تسديد طوغرولتمق طوغرى قيلمق

تسديس آلتى يه تقسيم ايتمك وايكى كوكب بينندكى آلتمش درجه بعد اولمق

تسرى اوطه لق جاريه ايدنمك

تسريب كوندرلمك ارسال ايتمك

تسريح حيوانه ايراورمق وموى يارمق ونسنه تزيين ايتمك

تسريح صالى ويرمك وصلاقايدوب بوشامق وتسهيل ايدوب قولايلق ويرمك وطرمق

تَسْرِيد كلامي قماش طوقور كبي بلا فتور سويلمك

تَسْرِيق سارقسز ديو اسناد ايتمك بلا مال الكلام سويلمك

تَسَطُّر

تَسْطِيح دوزلتمك: سطح هموار قيلمق

تَسْطِير سطر سطر يازمق

تَسْبِيع نسنه طقوزده بري

تِسْعَه طقوز عددي

تِسْعَة عَشَر اون طقوز عددي

تَسَعُّر آتش يانمق وچلدروب يانوب ياقلمق

تِسْعُون طقسان عددي

تَسْعِير نرخ تعيين ايتمك: ويا قوب علولندرمك

تَسْفِير سفره چيقارمق ويوله چيقارمق

تَسْفِيل الچقلندرمق: سفيل قيلمق

تَسْفِيه سفيه وعقلسز عد ايتمك

تَسَقُّف نصارا پاپاسي پسقپوس نصب اولنمق

تَسْقِيه سقاك الله ديو دعا ايتمك

تَسْقِيف خانه يه سقف اورتمك ونصارا پاپاسي پسقپوس نصب ايتمك

تَسْقِيم خسته ومريض قيلمق

تَسَكُّن مسكين وفقير اولمق

تَسْكِيت صوصدرمق سكوت ايتدرمك

تَسْكِير سرخوش قيلمق

تَسْكِين راحتلندرمك راحت وسكوت ويرمك شدت وشرتي ازاله ايتمك

تَسَلُّت صو يلوب زينتي برطرف ايتمك

تَسَلُّت آرقداشلرندن كيزلوجه صاوشمق

تَسَلُّح سلاح قوشانمق سلاحلنمق

تَسَلْسُل زنجير مثللو بربرينه متصل اجزادن عبارت اولمق

تَسَلُّط حاكمانه وامرانه حركت ايتمك وجبّارانه معامله ايتمك

تَسَلُّف متاع تسليمندن مقدم بهاسني قبض ايتمك واودنجلمق

تَسَلِّي غمناك كمسنه بعض سببدن ناشي قلبي راحت وطمأنينه وارمق

تَسْلِيت غمناك كمسنه يي مطمئن الخاطر قيلمق

تَسْلِيح سلاحلندرمق: سلاح ايله دوناتمق

تَسْلِيخ دريسني صويمق دريسني يوزمك

تَسْلِيس دوزمك: تنظيم: وتنسيق ايتمك

تَسْلِيط حكم وسلطنت ويرمك ومسلط ايتمك

تَسْلِيم اَلسَّلامُ عَلَيْه ديو برينه دعا ايتمك: وبرنسنه يي برينك حفظ وحمايه سنه نقل واعطا ايتمك وممانعت ومنازعه دن فارغ اولوب رام ومنقاد اولمق

تسليميه وقوعات حادثه يه راضى اولوب اعتراض واشتكادن خالى اولمقلق

تسمه دباغت اولنمامش قايش طسمه

تسمّى بوجه ورفيع وعالى اولمق

تسميه اسم قومق دو يرمك اسم ويرمك

تسميج طوغريلتمق طوغرى ايتمك وبلا خشونت رفق سهولتله طاتلو طاتلو معامله ايتمك وبوريمك

تسمير ميخلامق : چيويلمك

تسميل رفيق ونازكانه سوز سويلمك

تسنّم برنسنه ديه سنه چيقمق

تسنّن سنى اولمق سنن شريفه يه مرعى طوتمق وياشلنمق

تسنيم برنسنه ديه سنه چيقمق وخانه طامى مثللو ورچه شكلنه قومق وجنتده واقع برچشمه وعلى قول برنهرك اسميدر

تسويه دوروهموار قيلمق : يكسان وهمقدر قيلمق ومشكل مسئله يى حل ايدوب برصورته قومق

تسويد سياهلامق : قره لامق وبر يازينك قرلمه اولان صورت اصليه سنى

تسوير معالى امور ومرتبه ترفيع ايتمك

تسويغ تجويز ايتمك : جواز ورخصت ويرمك

تسويف صكره يه قومق صكره يه براقمق

تسوّق كبرودن دوتوب حركت ايتدرمك

تسويك مسواك ايله تطهير ايتمك

تسويل الدادوب اغوا ايدرك خصوصلك كوزل اولديغنى ايناندرمق

تسهيل قولايلندرمق قولاى قيلمق موانع وصعوبت ازاله ايتمك

تسيار كوندرمك ارسال ايتمك

تسئّل دلنجيلك ايتمك : ديلنمك

تسيير يورتمك يوله كوندرمك

تسييل سيلان ايتدرمك : اقيتمق

تشاؤم اوغورسز ومشئوم عد ايتمك صاحبنك خلل وزوالنه باعث ايتمك

تشابك شبكه مثللو قارشيق وطولاشيق اولمق

تشابه بربرينه بكزمك بربرينه مشابه اولمق

تشاجر چكشمك : غوغا ومحاربه ايتمك

تشارك اورتاق اولمق اورتاقلق ايتمك

تشاعب چتاللاشمق : چتاللانمق

تشاكل ايريلوب قول قول اولمق بربرينه بكزمك

تشاكى بربريندن شكايت ايتمك

تشاور بربريله مشاوره ايدوب دانشمق

تشايع بربريله دوست اولمق

تشبّث ال ايله ياپشوب طوته رق صاليويرمامك ونيت قويه ايله مباشرت ايتمك

تشبّه بکزه مك

تشبیب محبوبك جمالنی ذکر وثنا ایتمك

تشبیك قفس ایشی مشبّك بر برینه طولایوب اورمك

تشبیه بکزتمك متحد الاوصاف عد وباطن ایتمك: وحضرت ذو الجلالی حاشا مخلوقات ایله متحد الاوصاف عد ایتمك

تشت طبله سینی: لکن: طشت

تشتّت طاغلمق: طاغنق اولمق

تشتّی قیشلامق: قیش مدتنجه اقامت ایتمك

تشتیت طاغتمق: طاغنق اولمق

تشجیج باشنی یاره ایتمك: قفاسنی یارمق

تشجیع شجاعتلندرمك: جسارتورمك

تشجین مکدر ودردونالك قیلمق

تشخّص شکل وصورته کیرمك

تشخیص طانیمق: چیقارمق: اکلامق

تشدّد سرتلك وشدت کسب ایتمك قوت وطیانقلق کسب ایتمك

تشدید قوتلندرمك: قوی ومحکم قیلمق وزیاده شدت وقوت ایله تلفظ ایتمك وبر حرفی اوزرنده اشبو (ّ) علامتی ترسیم ایدوب شدّ ایله یعنی اول حرفك ایکی کره تلفظ اولنمسی لازم کلدیکنی اشعار ایتمك وعلامت مذکوره اسم اولور

تشدید آیروب الارغه وبرطرف ایلمك

تشرّع شریعته مطابق عمل ایتمك

تشرّف شرف وبزرکلك وعلویته نائل اولمق

تشریح پاره پاره کسمك وجزء جزء ایتمك وحیوانك اخود انسانك اعضا وجوارح وطمر وسکرلرینی بر برندن تفریق ایدوب ترتیب وترکیبنی تجسس ایلمك وبر علمك اسمیدرکه انسانك یاخود حیوانات سائره نك ترکیب بدنیه لرندن بحث ایدر

تشرید بر آدمك عیب ونقیصه سنی ناسه نشر وتشهیر ایتمك

تشریع شریعته اسناد ونسبت ایتمك

تشریعی شریعته منسوب ومتعلق اولان

تشریف مشرف قیلمق: شرف وعلویته وتفوقه نائل ایلمك

تشریفات تشریفلر: اصحاب رتبه نك ایام معینه ده پادشاه ووزرا حضورینه رسماً دخول ایلمرینك قواعدی

تشریفاتی اصحاب رتبه نك ایام معینه ده پادشاه ووزرا حضورینه رسماً دخول ایلمرنده قواعد موضوعه نك مرعی ومعتبر اولدیغنه ناظر ومحافظ اولان مأمور

تشرین اول ماه رومینك بر یدن اعتبار ایله مشهور رومیه دن سکزنجی شهرك اسمیدر

تشرين ثانى مارتك برندن اعتبار ايله شهور روسيه دن طقوزنجى شهرك اسمى

تشعّب چتاللاشمق آيريلوب قول قول اولمق

تشعيب چتال ايتمك : ايروب قول قول ايتمك

تشعير بلدرمك : معلوم ايتمك

تشفّع تك ايكن چفت اولمق وشفاعت ايتمك

تشفّى شفا وراحت بولمق

تشفيه شفا وراحت ويرمك

تشفيع شفاعتنى قبول ايلمك

تشقّق ياريلوب يارلمق شق اولمق

تشقيه سعادتدن دور ايدوب شقاوته كرفتار قيلمق

تشكّر نعمته مقابل ولى نعمتك ذكر وثنا سنى ايتمك

تشكّك شبهه ايتمك شبهه ده اولمق

تشكّل شكل وصورته كيرمك

تشكّى سوء حالنى اخبار ايتمك شكايت ايتمك

تشكيك شبهه القا ايتمك : شبهه ايتدرمك

تشكيل شكله قومق شكل ويرمك وجوده كتورمك ياپمق

تشمّر پاچه سنى صيوايوب ايشه حاضر اولمق

تشميت خائب ونوميد قيلمق مأيوس قيلمق وبر آدم اقصردقده يرحمك الله : بو دعا ايتمك

تشمير پاچا وپاچاق صيوامق وايشه حاضرلنمق

تشميع بالموم ايله مومللامق مشمع ايتمك ومسخره ايدوب رذيل ورسوا قيلمق

تشميل احرامه بورنمك

تشميم قوقلامق قوت شامه واسطه سيله تفتيش ايتمك

تشنّج بك وجعلو مهلك بر نوع سكر علتى ودرى بورشمق

تشنكى عطش : صوصامق صوسزلق وآرزو : واستك رغبت

تشنه صوصامش : صوصوسزلغه مبتلا اولان وآرزومند استكلو هوسكار اولان

تشنيع شنيع وقبيح عد ايتمك اولوم وذم ايتمك : عيبلامق عيب كورمك

تشنيف قولاغنى كوپه ايله تزيين ايتمك

تشنيف ساز قولاغنى كوپه ايله تزيين ايديجى اولان

تشوّر قارنشوب شورنده اولمق

تشوير بر آدمه عار وحيا ايده جك بر ايش ايشلمك اوتاندرمق شرمسار قيلمق : وحيوان بازاره عرض ايتمك

تشويش قارما قارش ايتمك شوريده قيلمق

ـوق — آرزومند ایلمك : استك ویرمك

ـهّد — کلمهٔ شهادتی ذکر وتلفظ ایتمك

ـهیة — شهوت کتورمك آرزولندرمك

ـهیر — مشهور ونامدار قیلمق : اوته بر ومعلوم ومذکور قیلمق وقباحت صاحبنی مرکبه بندروب شهرك جوانبنه طولاشدرمق

ـیّخ — قوجه لمق : اختیارلنمق

ـیّد — بناکبی کوکه طوغری یوکسلمك

ـیّع — شیعی مذهبنه داخل اولمق

ـیید — بنانی یوکسك ورفیع ایلمك وبرشیئنی محکم وقوی وقرارداده قیلمق

ـییع — کیدن مسافری یاخود یوله چیقان کیمسه ایله برابر برمقدار مسافه کیتمك

ـادُف — ارامقسزین راست کلمك وبلاتدبیر وقوعبولمق

ـادُم — بربرینه شدتله تلاقی ایتمك چالشمق : طوقشمق

ـارُف — تصریفلر اجراسی مطلقا لازم اولان امرلر فرمانلر وتبدیلات : تحویلات

ـارفات — بمعناه ایضاً

ـاریف — بمعناه ایضاً

ـاعُب — عناد وسرکشلك ایتمك

تَصَانِیف — تصنیفلر : کتابلر

تَصَاوِیر — تصویرلر : رسملر : صورتلر

تَصَبُّر — صبر ایتمك وصبر کوسترمك

تَصْحِیح — نقصان وخلل محوایدوب تام وصحیح قیلمق وبکلش طوغرولتمق : وکیفسز اولانی یوایتمك وحقیقت حالی اکلامق ایچون سؤال وتفتیش ایتمك

تَصَدُّد — برکیسه نك اوقوری اوکنه چیقمق

تَصَدُّع — یارلمق : چاتلامق : ایرلمق پراکنده اولمق : طاغنق اولمق

تَصَدُّق — صدقه ویرمك وصادق وکرچك اولدیغی تبین ایتمك

تَصَدِّی — تصادف ایتمك وقوعبولمق وصدق نیتله واقدام اوزره برشیئه مشغول اولمق تعرض ایلمك

تَصْدِیع — باش آغرتمق : صقنلی ویرمك وباش آغریسی وبرخصوصده دفعاتله رجا ونیاز وابرام ایدرك بریی رنجیده قیلمق

تَصْدِیق — صادق وباوز اولدیغنی اقرار واثبات ایتمك کرچکلمك

تَصْدِیقِی — تصدیقه منسوب ومتعلق اولان

تصرّف دوندرمك واستعمال واستخدام وصرف وفروخت وبونلر مثللو افعال اجراسنه مقتدر اولمق اوزره ضبط ايتمك فاعل مختار بولنمق اوزره مالك اولمق وخاتونه معامله زوجيه اجرا ايتمك

تصريح آچيق سويلمك كلامى آچوب ظاهر وعيان قيلمق وبلا كتم تحرير وبيان ايتمك

تصريف صرف قواعدى اوزره كلمه‌نك شكلنى بشقه كلمه‌لره تبديل ايتمك دوندرمك ومصلحتده تصرفه اذن وبرمكله متصرف قيلمق

تصعّب كوچ ودشوار اولمق

تصعيد انيقدن چيكمك اريتمك ويوكسكه چيقمق

تصغير جرم وقدرا كسلتمك كچو لتمك

اسم تصغير اشيانك كچوكلرينه مخصوص اولان اسم كه عربيده فُعَيْلٌ وفُعَيْعِلٌ وزننده اولوب تركيده اصل اسمك نهايتنه جق مباحك ياخود جغز ويا جكز لفظلرينك علاوه‌سيله حاصل اولور

تصفّح زياده دقتله تفحص وتحرى ايتمك

تصفية پاك وصافى قيلمق بولانقدن ومختلطلقدن خالى وبرى قيلمق

تصفيح بصلنمق: يصلامق عربيض قيلمق واللرى برببرينه اورمق

تصفيد بغلامق: بند ايتمك

تصفير صرارتمق: صصلق چالمق

تصفيف صره ايله دیزمك

تصفيق قوش قتمى قنادينى قاقوب اوينامق

تصقيل مصيقل قيلمق مصقل ايله جلا وپروبا چمق

تصلّب قوى ومحكم اولمق وديانت وتعصب كوسترمك

تصلّف كبردن ناشى كند وظرافت ورشد وذكاسنى حقيقت مرتبه سندن زياده مدح و[illegible] ايتمك: اوكمك: وتملق ايتمك

تصليب خاجه كيرمك: خاجه آصمق قاتى اولمق: قاتى قيلمق وآصمق

تصلية صَلَّى ٱللّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمْ ديو دعا ايتمك وحق تعالى رحمت ومغفرت ايتمك

تصميم دوكمامك اوزره نيت ايتمك

تصنّع صنعت ومعرفت كوسترمك

تصنيع برصنعتله مشغول اولمق وبرصنعتله يا پمق

تصنيف صنف صنف تنظيم ايتمك وبكيد كتاب ترتيب ايتمك وتأليف ايتمك

…نيم صنم ایدنمك بت پرستلك ایتمك

…ور ذهنده برنسنه نك صورت وماهیتنی وهیئتنی کشف وادراك ایتمك وتخیل

…وف حوف باخود دیکر سببه مبنی کلماتك معانیسنی تبدیل ایدرك دین خصوصنده تألیف اولنان کلام وعلم

…ون کندو نفسنی صاقنمق وقایرمق

…ويب صواب وطوغری عد ایتمك وبکنمك تنسیب ایتمك مناسب کورمك

…وير صورت ویرمك ویاپمق ومسئله نك برصورتنی تمثیل وبیان ایتمك ورسم چزلمش یاخود ایلمش صورت

…ويف کلماتك معانیسنی تبدیل ایدرك دین ومذهب خصوصنده تألیف کلام ایتمك

(…هيه) غم کدر جان صقندیسی تاسه

…هيد صید وشکاره چیقمق اوه کتمك

…يف یاز موسمی مدتجه برمحلده اسکان ایتمك صیفیه ده اوطورمق

…ير برصورته قومق وازدیرمق

…اد ایکی نسنه بربرینه ضد وعکسی اولمق

…ضاعف چوغالمق ایکی اوچ قات اولمق

تضاعیف تضعیفلر: چوغالدشلر

تضجّر تنکدل: ومضطرب وغصه ناك اولمق

تضجّع اوشنوب سست طورامق

تضجیع تقصیر ایتمك: اهمال ایتمك

تضحّك کولمك: انسان نوعنه مخصوص اولوب اکثریا مسرته علامت اولان حرکت اعضا ایله صورت معروفی اجرا ایتمك

تضرّر ضرر وزیانه دوچار اولمق

تضرّع کندو نقصانینی بلوب کبر وتعظمدن تحاشی ایدرك الحق کوکللولك ایتمك

تضرير ضرر وزیانه مبتلا ودوچار قیلمق

تضعیف براول قدر زیاده علاوه ایتمك وضعیفلمق وضعیف عد ایتمك

تضلیل ضلالته واردرمق: طوغری یولدن صاپتمق وازدیروب کناه اشلتمك

تضمّن محیط وحاوی وشامل اولمق وضامن وکفیل اولمق وتضمینی قبول ایتمك

تضمین ضرر وزیانه باعث اولان کمسنه یه زیان وضرر مذکوری اودتمك وبرنسنه یی دیکر برنسنه یه ادخال ایتمك

تضييع برنسنه‌يي بلانفع وبلا ثمره تلف واستهلاك ايتمك

تضييف مسافره لايق اولان اكرام واطعام ورسوم مثنيادا ايتمك ومبل ايتمك واسندرمك

تضييق قصد رموز صيقشدرمق واراه ويرمبوب ابرام ايتمك وسوء حاله دوچار قيلمق

تطابق بربرينه اويوب مطابق اولمق بينلرنده اختلاف ومغايرت اولمامق

تطارق بربرينك ايزينه دوشوب كيتمك

تطاول كبر وتعظم وترفع ايلمك وناحق تسلط وزوربردستلك ايتمك

تطبع برنسنه‌يي ايده ايده طبيعت ايدنمك وقالب طوتمق

تطبق اويمق مطابق اولمق مغاير اولمامق

تطبيع اصوب تمثيل ايتمك وطولدرمق اوبدرمق وزرينه ياتروب قابلامق وبلود هوايي وصو ارضى بورمك

تطبيق وبربرينه عين ومثل قيلمق وعين ومثل اولوب اولماديغني تحقيق وتجسس ايتمك وعقلا قياس وتمثيل ايتمك

تطرب فرح وسروردن ناشى صيچرايوب اوينامق

تطرس تنزه واستغنا واجتناب كوسترمك

تطرف دغا ئله متمايليه اورمق

تطريب سروردن ناشى صيچرايوب اوينامق

ط

تطريح بنايي سمايه طوغري بلند ومرتفع ياپمق

تطريد قوغماق اوزاق ايتمك چيقاروب دفع ايتمك

تطريز اثوابك برطرفنه طراز وكناره

تطريس يازلدقدنصكره سيلنمش اولان كاغده تكرار يازي ياز

تطفئة آتشي محو ايتمك : اتشسز قلمق

تطفيف طارتي واولچيده اكسك ويو

تطلب دفعه بدفعه طلب ايتمك

تطلس يازيسي وسيلنمش اولا

تطلع دقتايدوب اكلامق

تطليب ارامق : طلب ايتمك

تطلية صوامق : سورمك : بولاشد قايلامق : يالدزلمق

تطلير يازي سيلمك

تطليق ديشي اغاجه اركك اغاجك چيچكلريني سلمكله ميوه د قيلمق اشيله مق وتلقيح ا وعورت بوشامق

تطميع طمع ايتدرمك

تطمين رزوسنده اطمئنان وامنيت ويرم تأمين ايتمك

تطواف برنسنه‌نك اطرافنه چو طولاشمق

تطوس طاوس قوشي مثللو ر رنك اثواب ايله تلبس ايتم تزيين ايتمك

تطوع: اوزرینه واجب ولازم اولمیان نسنه‌یی اختیاریله یا بو نقل ایتمك

تطوف: نسنه اطرافنه طولاشمق

تطوق: کندو بو ینه خلقه ورنجیر وکردنلك مثللو نسنه کچورمك

تطول: اوزامق اوزاتمق وبو ینی اوزاتمق وکبر وتعظم ایتمك

تطویف: طولاشدرمق : وچوق دفعه طولاشمق

تطویق: بریك بو ینه طاقمق

تطویل: اوزاتمق : اوزون قیلمق

تطهر: طهارت ایدیتمك : تمیزلنمك

تطهیر: طاهر وپاك قیلمق : لوث وچرکی محو ایتمك : تمیزلمك

تطیب: کوزل قوقولو نسنه لرایله کندویه قوقو ویرملك

تطیر: طوتلان فالی ... برامز واو عورسز عدا ایتمك

تطییب: ایو وکوزل قیلمق وخوش ایتمك

تظالم: ایکی طرفدن بر برینه ظلم ایتمك وبر برینك ظلمندن ایکی طرفدن شکایت ایتمك

تظاهر: بر برینه ایکی طرفدن بارزایلمك

تظرف: ظرافت صاتمق کلفتله ظریف اولمق

تظفر: ظفر بولمق ظفریاب اولمق

تظلل: کولکه ده اولمق سایه ده اولمق

تظلم: ظلم وتعدیدن طولایی شکایت ایتمك

تظلیل: کولکه ده قومق

تظنن: ظن ایتمك بلابینه قیاس وحکم ایتمك

تظهر: زوج زوجه سنه ظهار ایلمك یعنی زوجه سنه مثلا علی انت کظهر امی دیو تشبیه ایتمك که کفارت ایتمدکجه قربان ایتمك حرام اولور

تظهیر: بمعناه ایضا واهمال وتسامح ایدوب کویا ارقه سنه اتمش اولمق

تع

تعاتب: بر برینه عتاب وازارش ایتمك

تعاجب: تعجب اولنه جق نسنه لر

تعادل: ایکی طرف عدالت ومساوات اوزره اولمق

تعادی: ایکی طرفدن بر برینه عداوت وخصومت ایتمك

تعاز: قانی طورمیان یاره

تعارّ: عاری اولمق : دوشکده مضطرب اولمق

تعارض: مما نعت ایتمك

تعازی: تعزیه لر تسلیلر وتعزیه ایتمك

تعاسر: صعبلنموب : کوجلنمك

تعاضد: بری برینه یاردم ومعاونت وقوت ویرملك

تعاطف: بری برینه مهر وشفقت ومحبت ایتمك

تعاطی: صنا شوب مشغول اولمق و ویرسیمك

تعاقب: بر برینك اردی صره کیتمك یاخود کلمك

تعالی — بو کسلسون وعالی اولسون معناسنده دعادر

تعامل — بری بریله معامله ایدوب ایش کورمك

تعامی — کورلك صاتوب کورمیویرمك

تعانق — بربرینك بوینینه صارلمق

تعانی — اوزیمتك امك صرف ایدوب اهتمام ایتمك: اعتنا ایتمك

تعاون — بری برینه یاردم ومعاونت ایتمك

تعاوید — تعویذلر نسخه لر حمائللر

تعاهد — بری برینه عهد وقول ومیثاق ایتمك

تعایب — بری برینی عیبلامق: وذم ولوم ایتمك

تعب — رنج وزحمت چکوب یورلمق

تعب — یورلمش یورغون اولان

تعبّد — عبادته تکلف ایله سعی واهتمام ایتمك

تعبیه — قوشوب دوزوب حاضر وآماده ایتمك

تعبید — قول قیلمق: کوله ایدنمك

تعبیر — معانئ باطنه یی الفاظ واسطه سیله غیره تفهیم ایتمك وتسمیه ایتمك دیمك ورؤیانك احوال خارجه سندن کیفیات باطنه ومستقبله یه مطلع اولمق وبیان ایتمك

تعتّی — کبر وعتو ایتمك متکبر اولمق

تعجّب — عادته یاخود مأموله مغایر اولمسی سببیله قوت مد... تأثیر ایدرك ذهنده حاص... ایتدیکی کیفیت خاصه و... خاصه مرقومه یه کرفتار او...

تعجّل — برایشك چابك ختام پذیر اولمسنه حددن زیاده سعی ایتم...

تعجیب — عادته یاخود مأموله مغا... اولمسی سببیله برنسنه... ذهنده برکیفیت خاصه حا... ایتمك وتعجب ایتدرمك

تعجیز — عجزه کرفتار قیلمق: برینك صبر وتحملنی منقطع قیلمق... جاننه صقندی ویرمك

تعجیل — عجله ایتدرمك چابك عمل ایتد...

تعداد — عد دینی صایمق اسملری بر... بر ذکر ایتمك

تعدّد — چوغالمق تکثر ایتمك

تعدّی — برنسنه دن آخر برنسنه یه ... کچمك وحد عدالت وانصافد... کچوب ظلم وجور ایتمك وعلت... ساری اولمق وفعل مفعولنه تجاوز ایتمك

تعدید — مستعد وحاضر ومهیا قیلمق

تعدیل — افراط وتفریط وسهو وخطا وانحنا ونقائصدن خالی قیلمق تسو... ایتمك طوغرولتمق وعادل ایتمك ومعتدل قیلمق وجزئیجه تبدیل ایتم...

دشوار اولوب حصولی ممتنع الوقوع اولمق وبر كمسه كذو نفسی ایچون عذر ومانع سرد ایتمك

عذاب ایتمك اذیت ویرمك

عذر كاذب ایراد ایتمك

عرب یاخود عرب لسانی متكلمه كیرمك

تصادف ایتمك باشنه كلمك

وبقیه سنه یتمك بقیه سندن طوتمق ومانع وتسلط اولمق

جست وجو ایدوب اكلامق وبیلمك

عرب لسانیه دخل ایدوب قواعدینه منطبق قیلمق

صویمق چیلاقلاتمك

دوكون وولیمه ایتمك وبو گیجه قونوب استراحت ایتمك

لیلهٔ تعریس بر گیجه نك اسمیدر كه اول گیجه فخر الانام صلعم حضرتلری اویویوب قالمغله صباح نمازی وقتی گچورمشدر بر غزاده واقع اولمشدر

كنایه و توریه سویلمك : وبو ایكی نوعدن بریسی مرادك سامعه منفهم وغیره مستور اولمجغی وجهله سویلمكدر ودیگری غیره خطاب ایدوب برینه مرادی تفهیم ایتمكدر

تَعْرِیفْ برشینه نك علامتلرینی ذكر ایتمكله اول شینه یی معلوم قیلمق

تَعْرِیقْ درلتمك دریك مساماتندن حرارت واسطه سیله درو رطوبت حاصل ایتمك

تَعْرِیكْ تأدیب وكوشمال وشمار وویرمك

تَعَزُّبْ تأهل ایتمیوب اركك طورمق

تَعَزُّزْ عزت وقدرت كسب ایتمك

تَعَزُّلْ چكلمك : چكیلمك افتراق واجتناب ایتمك

تَعْزِیَة مصیبته كرفتار اولانی صبر وتحمله تشویق ونصیحت ایلمك

تَعْزِیرْ ازا اولمق لوم وسرزنش ایتمك وحد شرعی یعنی سكساندن دون ضرب ایله تأدیب وتجربه ایتمك

•

تَعْزِیزْ عزیز قیلمق

تَعْزِیلْ عزل ایتمك

تَعْسْ هلاك اولمق افنا بولمق نام ونشانی زائل اولمق

تَعَسُّرْ كوچ ومشكل اولمق اجراسنده صعوبت واقع اولمق

تَعَسُّفْ ظلم وجور وتعدی ایتمك

تَعْسِیرْ كوچلندرمك اجراسنی مشكل قیلمق

تَعَشُّقْ عاشق اولمق عشق بلاسنه كرفتار اولمق

تَعَشّی اخشام یمكنی یمك

تَعْشِیَة اخشام یمکی یدرمك

تَعْشِیر اونه تقسیم ایتمك واون قات ایتمك وعشر وشرعی یی اخذ وتحصیل ایتمك

تَعَصُّب امور دینیه ودنیویه ده کندو قومنك رسومندن ولو جزئی اولسه دخی جمیع اختلافات وابتداعاته ممانعت ایتمك

تَعَصّی عصیان وزوربالق ایتمك

تَعْصِیر درونده اولان صو رروطوبتی چیقارمق ایچون میوه یاخود بشقه نسنه یی صیقمق

تَعَطُّش صوصامق وآرزومند اولمق

تَعَطُّف احسان وشفقت ایتمك

ایولك ایتمك

تَعَطُّل ایشسز کوجسز بوشده اولمق

تَعْطِیر معطر قیلمق کوزل قوقولو قیلمق

تَعْطِیس اقصرتمق عطس ایتدرمك

تَعْطِیف بوکوب ایکی قات ایتمك

تَعْطِیل ایشدن کوجدن فارغ قیلمق وحق سبحانه وتعالینك حاشا جمیع صفاتنی رد وانکار ایتمك وایشدن کوجدن قالنان کون

تَعْطِیش صوصاتمق عطشه مبتلا قیلمق

تَعَظُّم بیوکلك صاتمق کبرلنمك

تَعْظِیم بیوك عداید وب مرعی ومکرم طوتمق

تَعَفُّف قبائحدن محرماتدن پرهیز ایدوب چکنمك وتکلف اوزره عفت وپرهیزکارلق صاتمق

تَعَفُّن لاشه مثللو چوریوب بد بو اولمق

تَعَفّی خراب وویران ومضمحل اولمق

تَعْفِیَه تراب ایله اورتمك وهلاك ایتمك

تَعَقُّب برنسنه نك حقیقتنه کسب اطلاع ضمننده اردینی ارامق وازارش ومؤاخذه ایتمك

تَعَقُّل دهن صرف ایدوب انجام وعاقبت وشیئه اکلامق

تَعْقِیب برینك اردنجه کیتمك یاخود کلمك وبرنسنه یی کیرو براقمق وصکره یه براقمق ونمازدن صکره دعایه اوطورمق

تَعْقِید بغدو کوملك محکم عقد ایتمك

تَعْقِیر یاره لمك جرح ایتمك سکورلرینی کسمك سکرلمك

تَعْقِیم عقیم وقسر قیلمق

تَعَکُّس برنسنه نك اوّلی لنخیره واوستی آلته کلمك

تَعَلُّق یاپیشوب ایشلمك برنسنه دیگر برنسنه ایله نسبةً واحداً اولمیوب زرنده یاخود برابرنده واقع اوله رق اکا متصل ومستند اولمق ومحبت ایتمك برکسنه یه قرابت یاخود دیکر بر مشارکت منا سبتله بست وبند اولمق

…لث حیله ایله برینه جنجه عزو ایتمک وبرایشی لاییقیله یاپمیوب باشدن صاومه ایتمک

…لّل یالکز برنسنه ایله مشغول اولوب وقت کچورمک وبک ابوویلکه وانشاء الله دیو وعد ایدرک بر نسنه‌نک اجراسنی صکره‌یه قومق وعورت ایله کولوب اوینامق

…لّم تحصیل علم ومعرفتده مشغول اولمق

…لیق اصدرمق ایلشدرمک اسم بست وبند ایتمک وعجم خطنک

…یل سبب وعلت اولمق سبب ویرمک بهانه ویرمک

…یم اوکرتمک علم ومعرفت تحصیل ایتدرمک ومأموره سلوک واسلوب حرکت تنبیه ایتمک واجراده کسب مهارت ایچون تکرار بتکرار یاپمق

…یات آمردن مأموره ویریلوب دستور العمل طوتلمسی لازم کلان تنبیهات ومذکور تنبیهاتی حاوی اولان ورقهٔ محرره

…خانه مکتب وسائر تعلیمه مخصوص محل

…مّد قصد ایدوب جد وعزیمت ایله شروع ایتمک

تعمّق درینه وارموق

تعمیه کور ایتمک؛ اعمی قیلمق وستر واخفا ایتمک ومعما سویلمک

تعمیر خلقی تصحیح ایتمک مختل نسنه‌یی صلاح ایتمک

تعمیق درین قیلمق ودرینه وارموق

تعمیل عامل ووالی نصب ایتمک

تعمیم عمومی قیلمق هر خصوصده جاری وهر بر فردی شامل قیلمق وبرینک باشنه صارقه صارموق؛ وسر بیخ ثومنه رأس وحاکم قیلمق

تعنّت خطا وذلّه طوتمق قیدنده اولمق

تعنّی زحمت چکوب امک صرف ایتمک

تعنیف عنف ومشقّته دوچار قیلمق

تعوّج اکری بوکری اولمق چاربلمق

تعوّذ کبغسز اولندک ذیارتنه کیتمک

تعوّض عوض وبدل قبول ایتمک

تعوّق صکره‌یه بکلمک ووقت فوت ایتمک

تعویج اکمک: بوکمک: چاربق ایلمک

تعوید الشدرمق عادت ایتدرمک

تعویذ نسخه: رقیه: حرز افسونه دفع ضرر ایچون اعضا واشیایه باغلانن اسما ودعا اشکال مثللو نسنه

تعویض عوض وبدل ویرمک دکشدرمک

تعویق ایشدن الی قومق ایشدن چویرمک مانع اولوب تأخیر ایتمک

تعهد كندو ذمتنه قبول ايتمك واجراسنه سوز ويروب كفيل كبي اولمق

تعيّش كچنمك كفايت مقداري كسبي اولمق

تعيّن كورنمك كوزكمك عينه محسوس اولمق وبللو اولمق وباشلو بللو اولمق

تعييب عيب وقبيح عد ايتمك واراسنر وسرزنش ايتمك

تعييد بيرام ايتمك

تعيير قباحتي يوزينه اوروب اوطاندرمق

تعييش كچندرمك كفايت مقداري كسب ويرمك

تعيين كوسترمك بللو ايتمك وسائرلردن تفريق ايدوب برخصوصه مخصوص قلمق وايچه دن ماعدا عسكره وبعض سائر مأمورلره اعطا اولنان مأكولات ولوازمات

تعيينات ومأكولات ولوازمات مربوره نك مقداري معيني عسكر وبعض مأمورت سائره يه معين ويريلان مأكولات

تغابن بربريني الدانمق

يوم تغابن قيامت كوني

تغافل عن قصد غفلت كوسترمك

تغالب غلبه يه سعي ايتمك

تغاير بربرينه مختلف ومغاير اولمق

تغبّر توز ايله آلوده ايتمك غباره بولاشدرمق

تغدّي صباح طعامي يمك

تغدية صباح طعامي يدرمك

تغذّي بدنك نما وقوامنه مدار اولنجق مأكولاتي ومشروباتي اكل وشرب ايتمك

تغذية بدنك نما وقوامنه مدار اولنجق مأكولات ومشروباتي ويروب ابجور ملك

تغرّد قوش كوزل آواز ايله اوتمك

تغرّر كندو نفسني مخاطره يه قومق

تغريب غربته كوندرمك صكنندن دور وتبعيد ايتمك

تغريد قوش كوزل آواز ايله اوتمك

تغرير كندو نفسني مخاطره يه قومق والدانمق

تغريم بر كمسنه يه ذمتنده اولوب واجب الادا اولان بورجني اودتمك

تغزّل غزل يازمق : غزل سويلمك

تغزية غزا يه چيقارمق

تغسيل ييقمق : صو واسطه سيله بدن واعضا تطهير ايتمك

تغشّي اورتنمك : قابلانمق : بورنمك

تغشية اورتمك : قابلامق : بورمك

تغشيش منافقانه نصيحت ويروب وياضميرنده اولانك خلافني اظهار ايدوب خيانت ايتمك

تغضّب غضبه كلمك : دارلمق

تغفل غفلت ایتمك وعن قصد غفلت كوسترمك تغافل ایتمك

تغفیل علی غفلة باصقین ویروب طوتمق

تغلب بلاحق یالكز بیكینلك یولیله توسط واستیلا ایتمك

تغلل صاچ وصقالنی غالیه ایله تطیب ایتمك

تغلی بمعناه ایضاً

تغلیة غلیان ایتدرمك قایناتمق

تغلیط غلط ایتدرمك؛ یاكلتمق وذاتما یان اولان نسنه لری تفریق ایتمیه رك قارشوق ومختلط ایتمك

تغلیظ غلیظ قیلمق قالین وقبا قیلمق

تغلیف غلف ایله ستر ایدوب حفظ ایتمك

تغمد ستر ایتمك اورتمك بوریمك

تغمید بمعناه ایضاً

تغمیض كوز قپایوب كورمیو ویرمك

تغنم برنسنه یی غنیمت عد ایتمك

تغنی بلند آواز ایله خوش الحان ادا ایتمك

تغنیة بمعناه ایضا

تغور برنسنه نك درینلرینه وارمق

تغوط قضای حاجت ایتمك
تبول ایتمك

تغوية آزدیروب یولدن صاپتمق واوزرینه واجب اولانی ترك ایتدرمك

تغیر اولكیندن بشقه درلو اولمق حالدن حاله كچمك؛ دكشمك وبوزلمق؛ فساده وارمق

تغیظ غیظ وغضبه كلمك دارلمق

تغییر اولكیندن بشقه درلو قیلمق حالدن حاله چویرمك تبدیل ایتمك

تغییظ غیظ وغضبه كتورمك دارلتمق

تف تب؛ جماعلتی واسمه علی
الما وسیب دینلن میوه

تفاح

تفاحش اچقدن فاحش سو یلمك واشلمك

تفاخر بری برینه قورلوب فخر ایتمك

تفارق بری برندن آیریلوب بشقه اولمق

تفاریق تفریقلر؛ تقسیملر؛ تقسیطلر وتفرقه لر ایجه نسنه لر اوفاق تفك وفاجق تقه جك شیلر

تفاسیر تفسیرلر قرآن كریم واحادیث نبویه نك شرح وتأویللری

تفاصح فصاحتله سویلمك

تفاصیل تفصیللر؛ فصللر؛ بولكلر

تفاضل فضل وتفوق دعواسنده اولمق وبیوك نسنه ده كوچك برنسنه نك مقدارندن زیاده موجود اولان مقداری

تفاعیل تفعله لر بیتك ومصراعك اجزای وزنیه لری

تفاقد بربری سؤال ایدوب آراشدرمق

ت ف

تفاقم برماده بيوبوب كوج و دشوار اولمق

تفأّل فال اتخاذ ايتمك : فال آتمق

تفاوت ايكى نسنه دن برى اوصاف ياخود مقدار جهتيله ديكرينى كچمك وزياده اولمق

تفتيش كركى كبى صوروب آراشدرمق

تفتين فتنه دوشورمك ايارتمق

تفث حجاجك احرامدن خروجلرنده صاچ وبدنلرينه ياغ سوريمك وصقال ايله بيق كسمك واوستوره طوتمق مثللو ايشلره مباشرت ايتمك

تفجّر طاشقانمق : شقق سوكمك وصو يردن قيناپوب آقمق

تفجّع آجيوب دردناك اولمق

تفجير فاجر عد ايتمك وفاجر اسمنى اطلاق ايتمك

تفجيع آجيوب آغرتمق : اينجيتمك

تفحّش فاحش وناسزا سوز سويلمك

تفحّص ايچ يوزى وحقيقتنى جد ومبالغه ايله اراشدرمق

تفحية فحواء معنا مراد كلام وكلامدن برنسنه ومعنا مراد ايتمك

تفخّذ تأخير ايتمك صكره يه قومق

تفخخ قورلمق بيوكلك صاتمق

تفخّر تكبر وتعظم ايتمك كبرلو اولمق

تفخيم فخيم قيلمق : ياخود عد ايتمك تبجيل وتكريم ايتمك

تفدية كندوسنى غيره فدا قيلمق تشفقه

كسنه نك اوغرنه جانى و

تفذّب برادم برابشده ياشلو باش مستقل اولمق

تفرة برونك وسطيله اوست دوداغك وسطى بيننده واقع اولان چقور

تفرّج غم وغصه وهموميى ازاله ايتمك خفيف وخوش بر مشغوله التجا ايتمك اكلنمك وكزمكه چيقمق

تفرجة ارالق : اچقلق

تفرجگاه سير وتفرجه مناسب بر محل

تفرّح سونمك : خوشلنمق مسرور اولمق

تفرّد اختلاطدن ناسدن چكنوب يا بالكز بر محله چكلمك وچكلوب آيرى اولمق

تفرّز آيرلوب نشقه اولمق

تفرّس دقت وتأمل ايله ادراك ايتمك

تفرّش يايلوب دوشنمك

تفرّط تفوق : تفوت زياده اولمق

تفرّع جانوب دال دال اولمق

تفرعن فرعوندن مثللو تكبر ومعند اولمق

تفرّغ ايشدن قورتلوب دينلمك

تفرّق برى برندن ايرلمق

تفرقة بری برندن آیرلمق وآیری قیلمق

تفرقه بخش آیریجی اکی نسنه نك بری برندن آیرلمسنه سبب اولیجی

تفرئة اثوابه کورك قابلامق

تفریح مسرور وشادان قیلمق اکلندرمك دفع هموم وغموم ایتمك

تفرّح مسرور وشادان قیلمق فرح ویرمك

تفریخ قوش یاوریسی یومورطه دن چیقمق

تفرّد اختلاط ناسدن مجانبت ایدوب عزلت وانزوایی اختیار ایتمك وتفرید ایدوب آیرمق

تفریر فرار ایتدرمك قاچرمق قوغمق

تفریز بری برندن آیرمق

تفریش یایوب دوشه مك

تفریض فرض وواجب قیلمق

تفریط قصور ایتمك اهمال وتقصیر ایتمك

تفریع مسئلهٔ اصلیه دن فروع واحکام عدیده استخراج واجتهاد ایتمك

تفریغ دوکمك بوشالتمق خالی قیلمق

تفریق بری برندن ایری قیلمق ایرمق

تفزیع قورقوتمق قورقویه کرفتار قیلمق

تفسّخ بولالمق کنشلمك عزیولك کلوزمك سببیله بیتاب وطاقت اولمق ولاشه نك تولری دریدن ودریسی اتدن واتی الکدن دوکلوب ایرلمق

تفسیخ بولالمق بوللاتمق کنش قیلمق

تفسیده قزمش ؛ اصنمش اولان

تفسرة خسته اولانك علتنی تفهیم ایچون طبیبك نظر ایلدیکی بول وطبیب خسته اولانك علتنی تفهم ضمننده بوله نظر ایلمسی

تفسبلت دوداغی قرمش صوصامش اولان

تفسیر قرآن کریم واحادیث شریفه یه معنا وتأویل ویرمك کاه یاخود عباده نك وقرآن کریمك معناسنی آچمق اوزره تألیف اولنان کتاب معتبر

تفسیر عطف بر کلمه نك معناسنی آچمق ضمننده دیکر بر کلمه عطف وعلاوه ایتمك

تفصّح فصاحت وبلاغتله سویلمك

تفصیل اوزنجه واطرافیله بیان ایتمك

تفصیلا اوزونجه واطرافیله

تفضّل عنایت واحسان وکرم ایتمك

تفضیح بر کمسنه نك مستور اولان عیوبی افشا ایدوب رسوای قیلمق

تفضیض کومش ایله قپلامق تزیین ایتمك

تفضیل فضل ومزیت اثباتیله سائرلرینه ترجیح ایتمك وبیوتمك ؛ قدر ومرتبه سنی بیوتمك

اسم تفضیل نسنه لرك زیاده متصفلرینی تسمیه ضمننده مستعمل اولان اسم که عربیده افعل وزننده اولوب فارسیده (تر) یاخود (ترین) حروفلك وترکیده (دق) یاخود (دك) حروفلرینك علاوه سیله حاصل

اولور مذکور اسم تفضلك لسان عثمانیده شکل مخصوصی موجود کلدر

تفطّر	یارلمق: اچلمق: شق: اولمق
تفطّن	اکلامق: ادراك ایتمك فرقنه وارمق
تفطیر	افطار طعامی یدرمك
تفعلة	بیت مصراعنك جزؤ وزنیسی
تفقح	کل و چیچك اچلمسی کبی اچلمق
تفقد	غائبی ولاینی آرا شدرمق ارایوب صورمق
تفقه	اکلامق: ادراك ایتمك وعلم فقه تحصیل ایتمك
تفقیه	اوکرتمك اکلاتمق: تفهیم ایتمك
تفکر	اکلامق ضمننده صرف قوای باطنه ایتمك: دوشنمك دوشنوب طاشنمق
تفکك	حماقتدن ناشی هر فعلده پریشان کردار اولمق وسند اولدیغی نسنه دن ایرلمق
تفکه	بك خوشلنوب تعجب ایتمك وبك نادم و پشیمان اولمق
تفکیر	تفکر ایتدرمك دوشندرمك
تفکیك	بتشك اولدیغی نسنه دن ایرمق
تفنن	برقنده کسب مهارت ایتمك
تفوت	تعدی وتجاوز ایتمك
تفوق	وزیاده ومتجاوز اولمق فائق واعتلا اولمق رتبه وهنر ومقدار جهتیله زیاده اولمق

تفوه	اغزینی اچوب سویلمك نطق ایتمك
تفویت	فوت ایتمك: تلف ایتمك: الدن قاچرمق
تفویض	احاله وسپارش ایتمك وخاتونی بلا مهر تزویج ایلمك
تفهم	فهم وادراك ایتمك اکلامق عقلی ایله
تفهیم	اکلاتمق بیان ایتمکله معلوم قیلمق
تقابل	ایکی طرفدن ایلرو کلوب قاوشمق
تقاة	الله تعالیدن خوف ایتمکله کناهدن صاقنمق
تقاتل	بری برینی قتل ایتمك محاربه ایتمك
تقارع	بری برینی قاقشدیروب منع ودفع ایتمك
تقادم	تقدمه لر: عرض اولنان هدیه
تقادیر	تقدیرلر: احکام الهیه
تقارب	بری برینه یاقلاشمق
تقاریر	تقریرلر ذکرلر افاده لر: انهالر
تقاسم	بربریله پایلاشمق وبری برینه یمین وقسم ویرمك
تقاسیط	تقسیطلر بورجك ادا اولندیغی جزولری
تقاص	بری برینه اودشمك: بر کسنه الاجغنی ویره جکنه حواله ایتمك
تقاصر	ایشلمکده قدرتی وار ایکن امتناع ایتمك
تقاضا	مدیونی حقنی طلب ایتمکله صقشدرمق

بمعناه ایضاً

طملامق وبغمور یاغموق

بری برینی قطع ایتمك

تقطیرلر

علیل یاخود مسن اولوب عسکرلکدن چراق اولمق

تقلیبلر: دوشلر وکشیشلر

بربریله قمار اوینامق

تقویملر: روزنامه لر

ایکی طرفدن بازارلکدن وازگچمك

قبیح وچرکین عد ایتمك

قبول ایدوب پسند عد ایتمك

قبیح وچرکین وقباحت عد ایتمکله لوم وذم ایدوب بازارش ایتمك

در قبر ایتمك دفن ایتمك مزاره کومك

قبض ایتدرمك الیله طوتدرمق

تعظیم یاخود محبت اظهار ظمننده دوداقلیله وجه معروف اوزره مس ایتمك اوپمك بوس ایتمك

اهل وعیال واتباعك نفقه سنی ازالدوب تضییق وتقصیر ایتمك

قتل ایتمك پك چوق قتل ایتمك

برینی برایشه بلارؤیت صالدرمق

قورومق وقورولمق رطوبتی محو اولنمق

تقدیر الهی اقتضاسیله وقوعی تعیین اولنمق

زیاده سیله پاك اولمق

تَقَدَّسْ هر نوع تشبیه وتمثیلدن خالی وبری اولسون معناسنده دعادر

تَقَدُّم ایلروکیتمك ایلرو گچمك ایلرو واقع اولمق

تَقْدِمَه عرض وتقدیم اولنان هدیه

تَقْدِید قوروتمق؛ وطوبتنی محو ایتمك

تَقْدِیر حق تعالی من الازل وقوع بوله جق نسنه لری تعیین ایتمك وبر نسنه نك اوصاف وکیفیاتنی تعیین ایتمك وبرشیئك قدر وقیمتنی حسن وتسلیم واعتراف ایتمك وترتیب وتسویه ایتمك ووقوعبولمنك وجه وصورتی وعباره نك معناسنی تمام ایتمك ایچون واقع اولمیان لفظ یاخود الفاظی ذهناً علاوه ایتمك

تَقْدِیری واقع وموجود اولمیوب ذهناً تقدیر وتعیین اولنان

تَقْدِیس تطهیر ایتمك پاك وتمییز قیلمق وحق تعالی حضرتلرینك برنوع خدمت وعبادتنه تعیین وتخصیص ایدرك عزیز ومبارك ومقدس قیلمق والله تعالی بی عیوب وشریکدن تنزیهه دلالت ایدوب تعبیرابله ذکر ووصف واعتقاد ایتمك

تَقْدِیم ایلروسورمك ایلرو گچورمك وبرینك اوکنه وضع ایتمك وتعظیم ایله عرض ایتمك

تَقَرُّب بعدی قلیل اولمق یقین اولمق وبعدی اکسیلك یقینلشمق یانشمق: یاننه وارمق

تَقَرُّبَة یقلاشمق: یقین اولمق

تَقَرُّر برلشوب پایدار اولمق وقوت یاخود بقا بولمق

تَقْرِیب یقلاشدرمق بعیدینی تقلیل ایتمك مابینی تقلیل ایتمك واوقصه طرز بولمق

تَقْرِیباً مابینی قلیل اولمق اوزره وتخمیناً

تَقْرِیبِی صحت ودقیقه اوزره اولمیوب صحته مهما امکن قریب اولان

تَقْرِیر ذکر وبیان ایتمك وبیان ایچون قلمه النان کلام وانهاء ومحکم قیلمق

تَقْرِیص خمیری یومق یومق ایتمك

تَقْرِیض مدح وثنا ایتمك وبر کتابی ترویجی ضمننده معتبران علمادن برینك سرد ایتدیکی تصویبنامه

تَقْرِیع ازارلمق: سرزنش ایتمك باشنه قاقمق

تَقْرِین قرین وارقداش قیلمق

تَقْرِیج کلامه بلاکذب حسن وزینت ویرمك

تَقْرِیغ یالکوز ایشه تخصیص وتجرید ایتمك

تَقْسِیط بولمك تقسیم ایتمك ودینی مجموعاً ادا ایتمیوب بولك بولك ادا ایتمك ودینك بر دفعه ده ادا اولنان بولکی

تَقْسِیم پارچه پارچه ایتمك وجزء جزء توزیع ایدوب طاغتمق وعلم حساب قواعدندن بریدر

تَقْصِیر مقتدر ایکن ولایق ایکن یاپامامق ومقتدر اولمامق واوزرینه واجب اولاندن اکسك اجرا ایتمك

تَقْضِیَة مأمول ونائل اولوب برشینی اتمام ایتمك وبرینی قاضی نصب ایتمك وبورجنی اوده مك

تَقَطُّب قاشلرینی چاتوب کوزلرینی ارالغنی بورشدروب یوزینی کورینجه اکمك وسرت طبیعتلو اولوب صغیر قباحته مقابل تعزیر ایدیجی اولان

تَقَطُّر طاملامق طملا طملا اقمق

تَقْطِیب قاشنی چاتمق یوزینی اکشیتمك

تَقْطِیر طاملاتمق وانبیقدن چکمك

تَقْطِیع کیمق خرده خرده کسمك وشعرك کلماتنی علم عروض قواعدی اوزره تقسیم ایتمك

تَقَعُّد ایشنه اقدام واهتمام ایتمك وبر خصوص طلبندن وازکچمك

تَقَعُّر برخصوصك ایچ یوزینی تفتیش ایتمك

تَقَفِّی اقتدا واقتفا ایتمك اویوب امتثال ایدرك کندویه اورتك ایتمك

تَقْفِیَة برینی برینك ارقه سی صره کوندرمك وبرینی برینه امتثال ایتدرمك

تَقْفِیل قفل واسطه سیله قپویی سد ایتمك

تقفين باشنى كسوب بدندن آيرمق
تقلب جهت وهيئتى ديكركونه اولمق
تقليب جهت وهيئتى ديكركونه ايلمك
برنسنه نك ترسنى چويرمك
تقليد بوينه چورمك وكردانلمق
اولان زنجير ياخود سائر نسنه
والتزام ايدوب كندويه بورج
مثللو عد ايتمك واصله امتثال
ايدوب بكزتمك واصله بكزتمه
اولان نسنه
تقليدى براصله بكزتمه اولان
تقليس والى شهره قدومنده دف
چالوب قلچ ومزراق اوينيه رق
شنلكله استقبال ايتمك
تقليع يرندن قوپارمق ؛ سوكمك
تقليل مقدارينى ازلتمق قليل قيلمق
تقليم كسمك ؛ يونمق
تقوا كناهدن صاقنمق كندوبى كوزتمك
الله تعالى حضرتلرندن قورقمق
تقوت بجنمك ؛ بسلنمك
تقويس چاربلوب اوق ياى شكلنه كيرمك
تقوم قوام وقرار وقوت بولمق
تقوى كناهدن صاقنمق كندوبى كوزتمك
الله تعالى حضرتلرندن قورقمق
تقوى قوتلنمك محكم اولمق
تقوية قوى ومحكم قيلمق ؛ قوت ويرمك
تقويس اكوب اوق ياى شكلنه كتورمك
تقويل برقول برينه اسناد ايتمك سويله ديك ديمك

تقويم طوغرلتمق ؛ طوغرى ايتمك
وقيمت قومق ؛ تسويه وتعديل
ايتمك وقوعات يوميه يى ذكر
ايدن ورق مطبوع وكوكبلرك
هركون طلوع وغروب وخصوصيات
سائره سنى ذكر ايدن دفتر
تقهير قهر وغلبه ايله ضبط ايتمك
تقى صقينيجى كندوبى كوزديجى
الله تعالى حضرتلرندن خوف
وهراس ايديجى اولان
تقية تقوا ديانت الله دن قورقمق
تقيد جهد واهتمام وحصر فكر ايتمك
تقييد حروفه نقطه وحركه وضع
ايتمك وبر كلمه نك معناسنى
حصر وتخصيص ايتمك
تقيين تزيين ايتمك ؛ دونانمق ؛ بزه مك
(تك) جفت اولميان فضله قالمق
اوزره ايكيشر ايكيشر ترتيب
اولنمقلغى قبول ايتمين وقوشمق
سكرتمك ؛ چاپمق وقعر ذيب
تك وپو اوته بروبلوب بورومك
وبلوب بوروجى اولان
تكابر كندو نفسنى بيوك عد ايتمك
كبر وتعظم ايتمك
تكاپو بلوب بورمك وبلوب
بوروجى اولان
تكاتت برى برينه مكتوب يازمق
مكتوبلشمق

تكاتم بري برندن شي كتم ايتمك

تكاثر چوغالمق كثرت بولمق

تكاثف صقلشوب قالين اولمق

تكاذب بري برينه يلان ودروغ
سويلمك

تكارم شين ونقيصه‌يي موجب
حالاتدن تنزه واحترازايدوب
نفسني مكرم طوتمق

تكاسل ايشده قيد واهتمامسز
طوراتمق

تكافؤ بري برينه همت ومساوي
اولمق كفا اولمق

تكافي بري برينه مساوي اولمق

تكاليف تكلفلر ميري ايچون تحصيل
اولنان اقچه‌لر وبالاختيار قبول
ياخود رداونه‌جق عريضه‌لر

تكاوز سرعتله چابجي وقوشيجي اولان

تكبّر كنذ ونفسني بيوك عدايتمك
كبر وتعظم ايتمك

تكبير الله اكبر ديمكله الله تعالي‌يي كبريا
صفتيله ياد وذكر وصف ايتمك

تكبار سرعتله چابجي وقوشيجي اولان

تكتيب يازدرمق يازمسنه ياخود
يازلمسنه موجب اولمق

تكثر چوغالمق عددينه عدد ياخود
مقدارينه مقدار علاوه ايتمك

تكثير چوغالتمق برشينك عددينه عدد
ياخود مقدارينه مقدارعلاوه ايتمك

تكثف كشف قيلمق صيق وقالين قيلمق

تكحل كندو كوزينه سورمه سورنمك

تكحيل برينك كوزينه سورمه سورمك

تكدر كدرايتمك مكدر اولمق
جاني صيقلمق

تكديح برينك يوزيني طرمالمق
ياخود جمالنه خلل ونقيصه
ويره‌جك ايش ايشلمك

تكديد شدتله اينوب دفع ايتمك

تكدير كدرويرمك وآزارلمق
وعذاب ومؤاخذه ايتمك
وبولاندرمق وبولانق قيلمق

تكذيب بركلامي كذب ياخود بركسنه‌يي
كاذب عدايتمك وكذبله
موصوف قيلمق

تكين زيرين وتحتاني الت قات

تكوّر واو زعم كردكي وبر پادشاهك
وقوعبولمش نسنه‌يه وقوعبوله

تكرر برخصوصي اجرا ايتمش ايكن
آخر بردفعه اجرا ايتمك

تكريم بيوك ومرعي ايدوب حرمت
وتعظيم ايتمك

تكره كريه وناخوش كوسترمك

تكسب قزانمق سعي ايدوب كندو
متصرفنه داخل ايتمك

تكسر پاره پاره اولمق قيرلمق
پاره لنمك

تكسل برخصوصك اجراسنده تونبلك طا

تکبتی کیمك کیمش اولمق

تکسب قازاندرمق برینك سعی ایلدیکی نسنه‌یی تصرفنه داخل ایتمك

تکسیة کیندرمك بدنی اوزرینه ثیاب اورتمك

تکسیر پاره پاره ایتمك پاره لمك

تکشف آچلمق ظاهر واشکار اولمق

تکشیف اورتیلو وقپالو اولان نسنه‌یی آچوب ظاهر وآشکار ایتمك

تکفف الني اوزادوب دیلنمك دیلنجیلك ایتمك

تکفل برینه کفیل اولمق

تکفیر اورتمك ستر ایتمك وجنت لازم کلن یمینه کفارت ایتمك وبرینه کفر اسناد ایدوب کافر دیمك

تکفیل برآدمك مؤنتنی التزام ایتمك وبرینی کفیل قیلمق

تکفین جنازه‌یی کفنه صارمق

تکلف کندو اوزرینه رنج ومشقتلو ایش المق وعادتدن خارج مصرف ویاخود کوسترش ایتمك

تکلم سوز سویلمك کندو افکارینی علامات ملفوظه واسطه‌سیله اظهار ایتمك

تکلیل تاج کیدرمك

تکمل بلانقیصه اولمق ؛ نقصانی محو اولنمق

تکلیف برخصوصك اجراسنی برینك عهده‌سنه احاله ایدوب قبولنی یاخود ضرری نخدمی اولکسنه‌نك رأینه براقمق قبول ایدوب اخذ ایلسون یاخود اجرا ایلسون دیو برینك اوکنه بر نسنه سورمك وعادتدن خارج کوسترش وتعظیم ورعایت ایتمك ودولت مصارفی ایچون طرف میردن تحصیل اولنان مبلغ

تکتم اورتلوب بورنمك

تکمن کیزلنمك صقلنمق ؛ پوصی ؛ یاتمق

تکمه اثوابی بدن اوستنه قپانوب منبسط ایتمك ایچون مقابلی اولان دلیکه ادخال بولنان یعنی یاخود طوپچ نسنه

تکمیل نقصانی تمام‌لمق قصورسز براقمق ؛ بترمك

تکنیة برینه کنیه وضع ایتمك

تکنف اطرافنی چویروب قوشاتمق

تکنین کیزلیوب صاقلامق ستر ایدوب پنهان قیلمق

تکون وار اولمق ؛ موجود اولمق وجوده کلمك

تکوینی تکوینه منسوب ومتعلق اولان

تکوین وار قیلمق ؛ موجود ایلمك یراتمق ؛ خلق ایتمك

تکویر باشنه صارق وعمامه صارمق

(تكه) معلوم بر جنس ذكر بوجكى

تكهن غيبدن خبر ويرمك يا فيجيلق يلخود فالجيلق ايتمك كهانت ايتمك

تكهير بمعناه ايضا

ف تكيه درويشلره مخصوص مسكن ومعبد وكوشه زاويه وياصدف مندر طيانله جق نسنه

ف تكيه دار تكيه ده اوطوران درويش

ف تكيه كاه استراحت وطيانه جق يير

ف تكيه نشين تكيه ده اوطوران كمسنه

ف تك بت ديب ؛ قعر

ف تكرك كوكدن يغان طلو

تكلتى) ايرالتنه حيوانك ارقه سى اوزرينه قوتلور برنوع اورتى

ت ل تلاحق برى برينه يتشوب ملحق اولمق

تلاذ كذ وخانه سنده طوغمش بيومش كوله وجاريه وحيوانات مثللو تملكات

تلاش اضطرابه مختلط اولان عجله

تلاشى رتبه واعتبارك زائل اولوب ذليل وكم قدر اولمق اعتباردن دوشمك واضطراب شوريده لك پريشانلق

تلاصق برى برينه ياپشقى اولمق

تلاصف طاتلو طاتلو رفقى وسهولتله خوش معامله ايتمك

تلاطم برى برينه شمار اورمق ودكز طالغه لرى برى برينه چارپشمق

تلاعب اويناموق ؛ اويناشمق

تلافى فوت اولان شى تدارك وتهيه ايتمك

تلاقى برى برينه قارشو كلوب بولشمق وبرى برينه يتشمك

تلال تللر ؛ طاغلر ديه لر ومحللر موقعلر

تلامذه تلميذلر شاكردلر تعليم وتربيه ايچون معلمك زير ادارهسنده اولان كمسنه لر

تلاميذ بمعناه ايضا

تلاوه قرآن كريمى اوقومق

تلاوم برى برينى لوم ايتمك برى برينه قباحت بولمق

تلاهى لهوولعب ايتمك اويناموق وقت كچورمك

تلبس قارشق ومختلط اولمق

تلبيه لبى ولبيك يعنى بويوركز وامر سزكدر ديو اظهار طاعت ايتمك كه مراسم حجدندر

تلبية بمعناه ايضا

تلبيس تخليط ايدوب قارشق وشبهه لو قيلمق ؛ وحيله ايدوب الداتمق

تلثم خاتون اغزينه ياشمق طوتمق

تلثيم محبوبه نك اغزينى اوپمك

تلجيج صو يك ودكزك وعلمك انكين طرفنه طالمق

تلجيم دابه يه لجام اورمق

تلحید لحده کومك مزاره دفن ایتمك

تلحین نغمه وآواز ایله اجرای مقام ایدرك اوقومق

تلخ لذتده آجی اولان لذتی ناخوش اولان وطبعه ناپسند اولان

تلخاب آجی صو طوزلو صو وكوز یاشی

تلخباز میوه سی آجی اولان وآجی اولان میوه

تلخرو صاحب خشونت ترش طبیعتلو اولان

تلخکام آجی لذت سبیله آغزی بوزلمش اولان؛ ومکدر ومأیوس اولان

تلخکو آغزی بوزوق اولان آجی لقردی سویلین

تلخمزاج طبیعتسز؛ خشونت صاحبی اولان

تلخناك لذتی آجی اولان لذتی ناخوش اولان

تلخی آجیلق؛ آجی لذت؛ مراره وكدر بلا

تلخ چشیده آجی طاتمش اولان بلا كورمش اولان

(تلخیص) وزیر طرفندن خاكپای شاهانه یه مصالح دولته دائر تقدیم اولنان تقریر وپادشاهه بو معقوله تقریر عرض ایتمك

تلذذ برنسنه نك قوت ذائقه یه تأثیرندن خشنود وممنون اولمق وبرنسنه نك حواس خمسه دن هرقنغی برینه یاخود ذهنه تأثیرندن ممنون ومسرور اولمق

تلزج یاپشقان بلمنك اولمق

تلصص سرقت ایتمك؛ چالمق خرسزلق ایتمك

تلطط انكار ایتمك؛ حقی كیزلمك

تلطف اموردە طاتلو طاتلو رفق وسهولتله نازكانه معامله ایتمك

تلطیخ بولاشمق وملوث ومردار ایتمك

تلطیف حقنده حسن معامله ونوازش؛ ورعایت وخاطر نوازلق ایتمك

تلعب اوینامق؛ اكلنوب وقت كچورمك

تلعیب بمعناه ایضاً

تلغین عذاب ایتمك؛ اذیت ایتمك

تلف بلافائده استهلاك ایتمك

تلفت برنسنه یه طوغری یوز چویرمك

تلفظ تكلم ایدوب ومطلقا آغز واسطه سیله اصواتی كلام شكلنه كتورمك

تلفف صاریلوب بورنمك

تلفيف صارمق: بورمك: اورتمك
تلفيق جمع ايتمك هب بربره كتورمك
تلقاء كورشمك بولشمق ديدار ملاقات
تلقب كندو اصل اسمندن ماعدا براسمله مسما قيلمق
تلقع فاحش وناسزا سويلمك
تلقف عجله عجله يوتمق
تلقم لقمه لقمه اكل ايدوب يوتمق
تلقن فهم وادراك ايتمك اكلامق واوكرتمك
تلقى برنسنه يه قارشو تصادف ايدوب كورمك
تلقيب برينه لقب ويرمك: يعنى اصل اسمندن ماعدا براسم ويرمك علاوه ايتمك
تلقية انسانه چيچك آشنى آشلامق
تلقيه واغاجه اش آشلامق
تلقين برينه سويليوب تفهيم ايتمك اكلاتمق وقزار باشنده امام كلمهٔ شهادتى ذكر ايدوب كويا متوفايه اخطار وتفهيم ايتمك
تلميح بتون بتون لايقيله كشف ايدوب نظره عرض ايتميه رك شويله برجاجك اجوب يينه قيامق وكلام اراسنده برنسنه يى همان اكديروب بسط وبيان ايتميه رك كچمك

تلميذ معلمدن علم تحصيلنده ولا[ز] كسنه شاكرد
تلوث مردارلغه بولاشمق
تلوط لوط قومنك فعلنى ارتكاب ايتمك
تلون رنكدن رنكه كيرمك وحالتد[ن] حالته كچمك: طبيعتى قرارسز اولمق وكدره كرفتار اولمق
تلوية بوكمك: چويرمك
تلويث مردارلغه بولاشدرمق
تلويح واضح وآشكاره قيلمق وصايح وصقال اغريمق وبارلداتمق پارلاق قيلمق
تلويم لوم ايتمك ازارلمق سرزنش ايتمك
تلوين رنك ويرمك رنكلو قيلمق
تلهب علولنمك علو ايله يانمق
تلهف آه وفغان ايتمك: آه واه چاغرمق
تلهى اوينامق: اكلنوب وقت كچورمك
تلهيب علولندرمك آتش ياقمق
تلهية اويجق اكلنجه
تلية كندو خانه سنده طوغمش بيومش كوله وجاريه وحيوان مثللو مملكات
تلين سرتلك وخشونتى محو اولنوب يومشاق اولمق

بتدی: تکمیل: تتمیم اولدی
معناسنده فعل ماضی عربیدر
بر برینه مساوی و متشابه
اولمق و بری برینه بلا کسر
تقسیم قبول ایتمك
تمثاللر: صورتلر: شکللر: تصویرلر
بر بریله مجد و عظمت دعوا
سنده اولمق
اوزامق منتهی و منقضی
اولمامق
کندوینی مریضی کوسترمك
بر برینه شفقا و لطیفه ایتمك
بری برینه طوقنمق
صوری و منافقانه بر بریله
طاتلو طاتلو و رفق سهولتله
قونشمق
صورتنی چرکین و زشت
صورته تحویل ایتمك
امساك ایتمك پرهیزکارلق
ایتمك کندوینی ضبط ایتمك
تمساحلر: تمساح بالقلری
سیره چیقمق دفع هموم ضمننده
طشره یه نظر ایتمك و کزمك
سیر یری: اکلنجه محلی
سیر و تماشایه چیقمش اولان
سیر و تماشایه چیقمق
طشره چیقوب کزمك
کندو نفسنی ضبط ایتمك

تمام برنسنه نك جمیع اجزاسی کا
ینبغی موجود اولمق و قوس دائره
یاخود زاویه نك طقسان درجه یه
اکمالی ایچون علاوه و یا تنزیلی
ایجاب ایدن قوس یاخود زاویه

تمامی تمام اولمق: تکمیل اولمق

تمامیه بلا نقصان تام و تکمیل اولمق

تمایل بر طرفه کیتمك بر طرفه یاتمق
و خواهش و استعداد و ترجیح
ایدرك بر جهته التفات ایتمك

تمتع کندو نفسنه کار و فائده و منفعت
چیقارمق بر نسنه یی استعمال
ایتمکدن ناشی منفعت کورمك

تمتیع نفعلندرمك برینه برنسنه
استعمال یاخود تملیك ایدیروب
کار و منفعت ویرمك

تمتین متانت ویروب قوتلندرمك

تمثال صورت: تصویر: رسم
شکل: اوزنلك

تمثیل کتاب باصمق و امتثال نقل ایتمك
مثللو کرك لفظا و کرك جسما
برنسنه نك عینینی و مثلنی یاپمق
و تشبیه ایدوب بکزتمك

تمجد شان و شرف و کرم و جلال
کسب ایتمك

تمجس مجوسی اولمق: آتش پرست اولمق

تمجید تعظیم و ثنا ایلمك و صباحه
قرشو مناره لرده اوقنان دعا

تمدح — كندوبنى مدح ايتمك وتكليف
ايدوب بعض اطوار ممدوحه اتخاذ
واظهار ايتمك

تمدن — شهر وقصبه لره طويلانوب
بادیه نشين اصولندن وازكچمك

تمديخ — مدح وثنا ايتمك ذكر
وجميل ايله ذكر ايتمك

تمديد — اوزاتمق: اوزون قيلمق

تمر — خرما تسميه اولنان ميوه

تمر الهند — معلوم برنوع ميوه كه معاجين
ايچون استعمال ايدرلر
وتمرهندى دخى ديئور

تمرد — عناد ايتمك: معند اولمق

تمريه — مدح وثنا ايتمك

تمزج — قارشدرمق قاتمق قاتشدرمق

تمزيق — يرتمق: رخنه دار قيلمق واديمك
عرض وناموسنه طوقنمق

تمساح — كرتنكله شكلنده بعضا اون
ذراع طولنده واكثريا مصر
ديارنده واقع نهر نيلده درونده
بولنان برنوع مخوف حيوان

تمسح — مردارلغى كيدرمك ايچون
ال سوروب صيغامق ايدست
ابدست الوراكن مسح ايتمك

تمسخر — مسخره لق ايتمك: ذوق وتمسخر ايتمك

تمسك — بورج وياپورج اداسنى
اقرار ايتمك ايچون تحرير اولنان سند
وبرشئ يه قوى ياپشوب طوتمق

تمشى — مصلحت يوريمك ايش ايلرو...
تمشيه — مصلحت يورتمك ايشى ايلرو...
تمشيط — طرامق طراق ايله تطهير ايتمك
تمضمض — ابدسته اغز چلقامق
تمطر — يغمور ياغمق
تمطط — كلامده درلو درلو سوپلمك
تمعق — درينه وارمق وبدخوى اولمق
تمعير — زاد ومعاشى قالميوب فقير اولمق
تمغا — طرف ميريدن وبعضا اسنا...
طرفندن اشيا وامتعه يه...
ضرب اولنان نشان

تمغازده — تمغا اورلمش تمغالو اولان...

تمكن — وقار وتمكين صاحبى اولمق
وبرمحلده قرار ويروب وتور...
ومقتدا اولمق

تمكين — خفت مزاجه مقابل اولان كيفيت
وقار اغرو صوصلولق وعظ...
عزت: اقتدار: قدرت

تملق — تلطف ايدوب عرض ولطف...
بندكى ومحبت ايتمك يالتقلق...

تملك — وجه استقلال اوزره ب...
نسنه يه منصرف اولمق

تملل — برملته داخل اولمق: برملتى
قبول ايتمك

تمليه — طولدرمق: مملو قيلمق

تمليح — كوزل وظريف شعر سويلمك

تمليز — برالمق: صاليورمك
قويوويرمك

دوزوهموار قیلمق دوز ایتمك متصرف قیلمق : مالك وصاحب قیلمق

اون بیك عدد. بر نوع عجم النوی تمنی ورجا ایتمك یلوارمق وتعظیم یولنده النی باشنه قالدرمق اجراسی غیر ممکن اولمق

رجا ایتمك یلوارمق تعظیم یولیله النی باشنه قالدرمق

منی انزال ایتمك

صاودیروب کیروطوردرمق چالقنوب طالغه طالغه اولمق

مارتدن اعتبار ایله شهور رومیه نك سکزنجیسی اولوب حزیران ایله آغستوس بیننده واقع اولان شهر

مال وثروته نائل اولمق وزنکینلنمك

چوق صوقو مغله صولو قیلمق وسؤاله مخالف خبر اخبار ایتمك کذب علاوه ایتمك ومعدنلره یالدیز چکمك : یالدزلمق

متمکن وبرقرار اولمق قوت کسب ایتمك مهارت کسب ایتمك استاد چیقمق عجله ایتمیوب سکونت وتأنی اوزره اولمق

تَمْهِیَة کسکینلنمك : قلاعی ویرمك

تَمْهِید یاییوب دوشه مك وتسویه وتنظیم ایتمك وبسط وبیان ایتمك

تَمْهِیل مهلت ویرمك : وقت ویرمك

تَمْیِیز سائرلرندن ایرلمق فرقلو اولمق

تَمْیِیع آقمق جریان ایتمك : اریمك

تَمِیمَه دفع نظر ایچون چوجق وحیواناتك بیونلرینه تعلیق اولنان بونجق دیزیسی

تَمَسُّن سائرلردن آیرلمق وسائرلردن آیره جق مقدار تعریف وبیان ایتمك وعباره ده بر اسمك معناسنی حصر وتخصیص ضمننده دیکر بر اسم علاوه ایتمك

تَمَیُّل میل ایتدرمك : مائل قیلمق

تَن ف وجود : بدن جسد جسم جثه

تَنَاشُر صاچلمق : طاغلمق : جابجا دوکلمك

تَنَاجِی بری برینه فسلدی ایدوب اسرار سویلشمك

تَنَاذُ بری برندن اورکوب قاچمق زیاده سیله قورقوب قاچمق

یَوْمُ تَنَاد قیامت کونی روز محشر

تَنَادُم بری برینه ندیم اولمق بری بری بریله مصاحب ایدوب قونشمق

تَنَادِی ناس بر آرایه کلوب برکمك وبری برینه چاغرشمق

تَنَازُع بری بریله نزاع وخصومت ایدشمك

تنازن محاربه ایچون ایکی طرفدن اندن اتمك

تناسن وجود راحتلکی تندرستلك

تناسب ایکی طرفدن بری برینه منسوب یاخود مشابه اولمق وایکی نسنه بیننده بر مقدار جهتله واقع اولان اضافت

تناسخ بری برینی ازاله ایله متعاقب اولمق ومیراث انتقالندن مقدم وارث وفات ایتمکله میراث انك وارثلرینه انتقال ایتمك وکفرلك بر نوع قولی وزره روح الی الابد بدندن بدنه انتقال ایتمك

تناسخی روحك الی الابد بدندن بدنه انتقال ایلمسی قولته قائل ومعتقد اولان کمسنه

تناسخیه تناسخیلر طائفه سی وتناسخی اولمق

تناسق نظام اوزره دیزلمك

تناسل بری بریندن طوغوب اوره مك

تناهی اونمق واونمق صورتنی کوسترمك

تناشد بری برینه شعر اوقومق

تناصح بری برینه نصیحت ویرمك

تناصر بری برینه یاردم ایتمك

تنافر بری بریندن اورکوب قاچم... وقاچنوب وازاغه چکلم...

تنافی بری برینه مخالف وضد او...

تناقص اکسلمك: مقداری ازالمق...

تناقض بری برینی بوزوب خراب ایتمك

تناکح بری بریله نکاح ایدشمك

تنانیر تنورلر: اوجاقلر: فرونلر

تناوب بری بریله نوبت ایدشمك

تناور بدنی قالین وجسامتلو...

تناول غذا یرینه استعمال ایتمك: اکل وشرب ایتمك

تنباکو نارکوله یه مخصوص اولان...

تنبل ایشدن خدمتدن چکینجی ا...

تنبلیت کوچك یوك که بیوك یول... اوزرینه بند اولنور وکچو... یوك که حیوان اوزرینه... آنك اوزرینه بنلور

تنبور بر نوع چالغی

تنبه اویانمق: عقل باشنه دوشـ...

تنبیت نابت ومنبت قیلمق

تنبیه اویاندرمق: کوز آچدر... عقلنی باشنه وشیرتمك ... صمارلمق: وحواله ایتمك

تن پرست کندو بدننه حصر مساع... ایدن سفیه وخودبین... کسنه

تن پرور بدننه حمایه وتحفظ ایلیجی او...

صاچلمق : طاغتمق
مردارلغه بولاشمق
يلدزلره دقت ايتمك
مردارلغه بولاشدرمق
وجن طائفه‌سنك عشق ومحبتی
ظن وخوف اولنان شخصك
بوينه تعليق اولنان نجس
وميت كيكلری وحائض
بزی مثللو نسنه
برخبرك ياخود بركلامك
اردينی كركی كبی صورشديره رق
اراشدرمق
بوغازه بلغم طيقاندقده حاصل
اولان چليلدی ايله صولومق
سرت روزكار فورطونه
بدن صاغ وصحيح اولوب مرض
وعلتدن خالی وبری اولمق
وجود صاغلغی
چابك كيديجی سريع الحركه اولان
بمعناه ايضاً
صورلتسز طارغين
مزاجلو اولان
فصاحت وبلاغت صاحبی
اولان
چابك سكرديجی وچابيجی
اولان
سرت آغزلو : آغزی
سرت اولان

تندلكام بمعناه ايضاً — ف

تندم ندامت ايتمك : پشيمان اولمق — ف

تندرو برنوع بيوك ابسكله كه تحتنه آتش وضع اولنوب اوزرينه واطرافنه يورغان اورتلمكله ايام شتاده طائفهٔ نسا ميانده اكثر الاستعمال اولان واسطهٔ تسخين ابدان واعضا — ف

تندهي مقيد وساعی اولمق : بذل وجود ايتمك — ف

تندي سرتلك : خشونت : شدت وتيزلك : چابكلك : سرعت — ف

تندر واجب اولميان شيئی كندو نفسنه واجب قيلمق

تنزل بو قاريدن اشاغی يه طوغری حركت ايدوب نقل مكان ايتمك ولطف طريقيله كندو رتبه‌سنه لايق اولان وقاری برطرف ايتمك

تنزه ايراقلشمق : تبعد ايتمك وعوائق ونقايصدن ولوثياتدن بعيد وسالم اولمق وسير وتفرج چيقمق قساوت شهردن تبعيد ايدوب دفع هموم وتفريج قلب ايچون باغ وسبزه زاره چيقمق

تنزه ايراقلشسون بعيد اولسون معناسنده دعادر

تَنْزِيلْ يوقاريدن اشاغي يه طوغري حركت ايتديروب نقل مكان ايتدرمك وطرح وتفريق ايدوب برمقدار ايچندن چيقارمق وقرآن عظيم الشان

تَنْزِيه نفسني قباحتدن ايراق وبعيد ايلمك والله تعالى حضرتلرينك ذات جليله لرينك شريك ونقيصه‌دن خالى اولديغني اعتقا واقرار ايتمك

تَنْزِيهِي تنزيهيه منسوب ومتعلق

تَنَسُّبْ برشيدن اولديغي دعواسنده اولمق

تَنَسُّج طوقلمق: اورلمك وقماش زاربره وطمر مثللو تللر طوقلمش نسنه

تَنَسُّخ انواع شكل اوزره معمول كوزل قوقولو خمير قرصي

تَنَسُّق نظام اوزره ديزلمك

تَنَسُّك حق تعالى يه قوللق ايتمك

تَنَسُّل طوغوب اوره‌مك

تَنَسُّم صولوق آلمق: وروزكار خفيفجه اسمك

تَنْسِيَه اونتدرمق خاطردن چيقارمق

تَنْسِيق نظام اوزره ديزمك نظام قومق

تَنْسِيم ايسنه باشلمق وازاد ايتمكله احيا ايلمك

تَنَشُّبْ صاپلامق: ايچرو ايشليو[ب] طوتلمق

تَنَشُّدْ مادة ناسك مطلع اولميه[...] وجهله نازكانه صبورشدرم[...]

تَنَشُّرْ آچلوب ياپلمق وخبر طاغلو[ب] دويلمق وجنازه ييقانمق

تَنَشُّطْ نشاطلنمق: فرحلنمق: سو[...]

تَنَشُّفْ تراب وحوض مقوله سي[...] صويي كندويه چكوب ايچه[...]

تَنَشُّؤْ بردن قالقوب ايشه باشلا[...]

تَنَشُّوِي بدن ييقامق ايچون مستنع[...] اولان چشمه وحوض مقولـ[...] وبيت غسل اولنه جق تخ[...]

تَنَشِّي مست وسرخوش اولمق

تَنْشِيبْ صاپلامق: ايچرو ايشلتمك وروزكار اسمك

تَنْشِيرْ اچوب ياپمق سرمك ومجنـ[...] ياخود مريضه رقيه تعويذ ايلـ[...]

تَنْشِيطْ نشاطلندرمق: سوندرمك

تَنْشِيفْ تر وصو مقوله سني مند[...] وسونكر وبچاوره مقوله‌سـ[...] الوب قورو[...]

تَنَشُّمْ تحم بوزيلوب قوقمق وبـ[...] ايشه باشلمق وبربلا بـ[...] اوغرايوب طوتلمق: وبلنـ[...] وعالى قيلمق

تَنَصُّبْ ديكلوب طورمق وعقلي شي[...] مركوز اولمق وتوزهوايه ديكلر[...]

نصیحت الوب قبول ایتمك

نصرانی اولمق: دین مسیحی قبول ایتمك

یوکسکه قالدرمق

نصرانی قیلمق: دین مسیحی قبول ایتدرمك

کرکی کبی استفسار وتدقیق وتحری ایتمك

متساویة ایکی یه بولمك

کرکی کبی پشورمك

بربرینی اوزرینه نظام ایله استیف ایتمك

تر و تازه وخوش ورونقدار قیلمق

تمیزلك خصوصنده هر بغایت دقت وپرهیز واهتمام ایتمك

تعمق وتکلفله فصاحت صاتارق تکلم ایتمك

قولاغنه کوپرطا قنمق وبولاشوب الوده اولمق وخبر طویمق وکندو وجهی پاك طوتمق

قوشاق قوشانمق وتکلم ایتمك

زنا ایله بهتان ایتمك: عیب ونقیصه‌سنه بولاشدرمق

صرف یاصیره ایتمك یا قسمق

فکر وتأمل ایدرك دقتله باقمق

آهسته جه تأنی ایدرك معامله ایتمك وبرنسنه نك وقوعینی اومق وکوزتمك

تنظف پاك اولمق وتکلفله پاکلك کوسترمك

تنظم دیزلمك: صره ایله اولمق

تنظیف پاك وپاکیزه قیلمق: تمیز ایتمك

تنظیم دیزمك: صره سنه قومق

تنعم نان ونعمتله ورفاه ومعیشتله خوشدل اولوب پرورشلنمك

تنعیش یوقاری قالدرمق: واياغی سورچوب ییقلان کسنه یه انعشك الله دیو دعا ایتمك

تنعل طوار ایاغنی نعللتمك

تنعیم نعمتلندرمك: راحت ورفاه صاحبی قلمق

تنغم ایرلامق: نغمه ایتمك

تنغیض برآدمك عیش وزندکانیسنی مکدر ایتمك

تنفج بیهوده وباطل وفضولانه لاف وکذافله افتخار ایتمك

تنفر اکراه واستکراه ایتمك تکسینمك

تنفس نفس المق: صولومق وپورغونلق المق وراحت ایتمك

تنفض بر محلده اولابیلمك ایچون اطرافنه نظر ایتمك

تنفل نافله نماز قیلمق وسائر عسکردن زیاده حصه غنیمت آلمق

تنفخ شدتله اوفورمك

تنفیذ ایچندن کچروب اوته یه چیقارمق وحکم وفرمانی اجرا ایتدرمك ومرعی قیلمق

تنفیر اورکوتمك : قورقوتمق نفرت حاصل ایتدرمك

تنفیس صولوق آلدرمق وراحت ایتدرمك ویورغونلغنی آلدرمق

تنفیل غنیمت ویرمك : ویمین ویرمك : وبرادم اوزرندن ضرر ومحذور دفع ایتمك

تنقبه یوروب بیتاب ایلمك

تنقاص اکسلتمك : واکسلمك

تنقام عقوبتله جزا ایلمك : جزاسنی ویرمك

تنقب باشنی نقابله اورتمك

تنقص تعییب ایتمك : مذمت ایتمك عرضنه نقصان کتورمك واکسلمك ناقص اولمق

تنقض چاتلیوب چاتردامق وطلاقمق

تنقط نقطه نقطه وبنك بنك اولمق : وخبری جسته جسته آلمق

تنقطار بکجی : وارداجی : پاسبان وایچه بر نوع اوزون موم که تا بصباح سوئنیوب یانار

تنقی اورندیلمك سیچمك انتخاب ایتمك

تنقب هر یری طولاشوب کزمك

تنقیه پاك وپاکیزه قیلمق : احتقان ایتمك

تنقیح کمکدن ایلك چیقارمق وتجسس ایدوب نسنه نك صوکنه وحقیقتنه ایرمك وشاعر شعرینی تمار ایدوب مرغوب قیلمق

تنقید قورتارمق

تنقیر کرکی کبی تفتیش وتحری ا

تنقیز رقص ایتدرمك : اوینا تمق

تنقیس دواته مرکب قومق : وبر لقب قومق

تنقیش ایکی یاخود زیاده رنکله بوی

تنقیص اکسلتمك : ناقص قیلمق

تنقیط حرفی نقطه لمك نقطه سنی یازمق

تنکار معروف بر نوع اجزادر ک قیومجیلر لحیم ایچون استعمال

تنکب یولدن صاپمق : واوموزلمق

صیقندیلی اولمق : صیقله

تنکر حسن حالدن سوء حاله د وبلنمز صورته کیرمك

تنکیب یولدن صاپمق وصاپدیروب الا ایتمك

تنکیس باشی آشاغه چویرمك

تکبیر صورتنی تبدیل ایدوب بلنمز ایلمك و مجهول و منکر قیلمق غیر محدود و غیر معین قیلمق شبهه ایلمك

تکمیع ایشندن ایودرمکله کارینی ناقص و ناتمام براقدیروب مصلحته خلل ویردرمك

تنکیل سائرلره مدار خوف و عبرت اولهجق وجهله برینه معامله ایتمك: جزاسنی ویرمك

تنك طار: ضیق: صیقی اولان وصقندیلو ملول کدرلو اولان ومضطرب آزرده مکدر اولان وقت قحط اولان

تنکای طاربول: کچید: بوغاز: وصقندی: کدر: اضطراب

تنکبار الله ذوالجلال وحضورینه داخل اولمق یك عسیر اولان کمسنه و نادر و عزیز اولمغله تدارکی هرکسك خرجی اولمیان نسنه

تنکسغولن دنیا: جهان

تنکچشم طارکوزلو: جمری: نامرد اولان ویالکز برتوجهیه وارمش اولان خاتون

تنکحاله باشی صقندیده اولان فقیر محتاج اولان

تنکحالی صقندی فقیرلك حاجت احتیاج

تنکدست مفلس: فقیر: محتاج اولان وممسك بخیل خسیس طمعکار اولان ف

تنکدستی مفلسلك: فقیرلك وممسکلك بخل خست طمعکارلق ف

تنکدل محزون مکدر اولان ومرحمتلو شفقتلو اولان ف

تنکدلی حزن: کدر و مرحمت: شفقت ف

تنکبار عقل و فکرك ضعیفلکی ف

تنکسال قحط: وغلا قیتلق ف

تنك شکر دلبر محبوبه نك آغزی ف

تنکعیش فقیر: محتاج حاجتمند اولان ف

تنکنای ایکی طاغ اراسنده اولان طاربول ودره وبوغاز ومزار وقبر ودنیا جهان وانسانك وجودی جسد آدمی ف

تنکی طارلق: صیقلق: وصقندی ملال: کدر وصقندیلولق راحتسزلك ف

تنکاب نادر بولنور اولان ف

تنمّر بدخوی وخشمناك اولمق وغضبه کلمك

تنمّس کبر نمك: صباقلمق

تنمّص قیللرینی یولمق: قیللرینی جنبز ایله المق

تنمیه برینك اوب ارتمق: ازدیاد بولمق: برخبر وکلامی برادمه عزو اسناد ایلمك

تنمّر بدخوی وخشمناك وغضوب اولمق

تمنیس تلبیس وتخلیط ایتمك والداتمق

تمنیص قیل یولق جنزایله قیل چیقارمق

تمنیط دلالت ایتمك یول کوسترمك

تمنیق یازمق تحریر وتسطیر ایتمك

تنوح صارقوب صاللانوب اوته بری حرکت ایتمك

تنوخ اقامت واسکان وتمکن ایتمك

تنود اوته بری صاللنوب حرکت ایتمك

تنور پارلامق منور اولمق

تنور اتمکجی فرونی وبیکار صویلشی ویر یوزی وجه الارض روی زمین

تنوره اوجاق : فرون

تنوط مکرم ومعزز اولمق

تنوع کوناکون ودرلو درلو اولمق واوته بری صاللنوب حرکت ایتمك

تنوفه چول : بیر : بیابان

تنوفیه بمعناه ایضاً

تنوق اهتمام ایدوب دائما نفیس طعام وفاخر ثوب نیلانن ایچون مشغول اولمق

تنوم اویومق ورؤیا کورمك

تنومند کودهلو وبویلو : بوصلو وکوجلو قوتلو اولان وجیوا مثللو یالکز یمك وایچمك قیدنه تنبرور اولان

تنومنکی کورکلو محتشم وجوق قوت زور کوچ

تنویه برینك ایشنی بتورمك

تنویخ چوکرمك یره چالمق

تنویر روشن قیلمق : مضیء ومنور قیلمق

تنویس مقیم اولمق : بریرده قالمق

تنویص قوماش بویامق

تنویع اوته بری صاللایوب تحریك ایتمك

تنویم اویوتمق : اویقویه واردرمق

تنوین کلمه نك صوك حرفنه ایکی اوستون یاخود ایکی اسره یاخود ایکی اوتوری تعیین وتحریر ایتمك

تنویه مدح وثنا ایتمك : معظم ونامدار ومشهور قیلمق

تنه جثه : بدن : کوده : واورمجك اغی

تنها یالکز وحید متوحد اولان و انسانلردن خالی اولوب اصسز اولان

تنهایی یالکزلك : وادمسزلك

تنهنه ممنوع اولان نسنه دن کیرو طورمق

تنهیة یساق : وممنوع قیلمق ونهایته وارمق : وتسیار وایصال وتبلیغ ایتمك

تنیده طوقلمش : نسج اولنمش اولان واورمجك اغی

تنین آزدرها : اژدرها آژدر

نين فلك — كهكشان وصمانا وغريسي وحاجيلر يولى دينلان هيئت آسمانى وخسوف ايله كسوف موقعلرى اولان عقدتين فلك

نسيج — بدنك كمكلرينه قوت ويرمك وكمك اوفاتمق واورمك

تواب — كناهدن رجوع ايدوب حضرت حقه توجه ايدن وكناهكارلك توبه سنى قبول ايدن

توابع — تابعلر، متابعت واطاعت واقتدار ايديجيلر

توابت — تابوتلر

تواتر — امور متعدده بربرى آرديجه ظهور ايدوب بيدا اولمق واشياى متتابعه بينلرنده برمقدار فضل وفوت واقع اولنه رق بيدر بى ظهور ايتمك وبرخصوصك ذكرى همان هركسك آغزنده اولوب سويلنلمك

تواثب — برى برى اوزرينه آتلايوب هجوم ايتمك

تواثق — بربريله ميثاق عهد وپيمان ايتمك

تواجه — برى بريله قارشو قارشويه اولمق

تواجها — قارشو بقارشو اولمق اوزره يوزيوزه قارشو اوله رق

تَوَادّ — برى برينه ود ومحبت ايتمك بربربنى سومك

تَوَادُع — ايكى طرفدن خصومتى ترك ايدوب برى بريله بارشمق

تَوَارُث — برى برندن ميراث بيهره لنمق كلك، يتشمك، ورود بولمق وارد اولمق

تَوَارُد — كلك، يتشمك، ورود بولمق وارد اولمق

تَوَارِي — كيزلنمك وغائب اولوب كوزدن نابديد ومستور اولمق

تَوَارِيخ — تاريخلر، زمانلر، وقوعات ذكرلرى ووقعه نك زمان ظهورينى اشعار ايدن اشعار

تَوَازُن — ايكى حرفدن وزن مساوى اولمق

تَوَازِي — برى بريله همتا وهمقدر اولمق واصلا نفرت وياتبعد ايتمامك اوزره يان يانه اولمق

تَوَاصُف — برى برينه وصف ونقل وتعريف ايتمك

تَوَاصُل — برى برينه اولاشمق

تَوَاصِي — برى برينه وصيت وسپارش ايتمك

تَوَاضُع — الچق كوكللك كوسترمك كندولنى الچق وحقير طوتمق

تَوَاطُع — برى بريله شريك اولمق واويوب اويلاشمق ومقاتله ايتمك جنك ايتمك

تَوَاطُش — بركمسنه اوزرينه شريك اولمق وذكرى الفيندن ثبارو تلاطم ايتمك

تَوَطُّو توافق ایتمك: بری برینه اویوب موافق اولمق

تَوَاعُدْ وعدلشمك بری برینه سوز ویرمك

تَوَافُرْ كثرت اوزره اولمق: وفرت اوزره اولمق

تَوَافُقْ بری برینه اویمق

تَوَافِی ناس بالجمله برارایه كلوب تمام اولمق

تَوَاقُحْ عناد ایتمك: وكبر ایتمك

تَوَاقُفْ بری بریله قرار ایدشمك

تَوَاقِیعْ وقیعلر: فرمانلر: چكیلن نشان همایون

تَوَاكُلْ بری برینه اعتماد وتوكل ایدوب كوكنمك

تَوَالُدْ طوغوب: طوغرمق

تَوَالِی صره ایله اولمق: بربری اردنجه اولمق

تَوْأَمْ ایكیز طوغان چوجق

تَوَائِمْ ایكیز طوغمش چوجقلر توأملر: ایكیزلر

تَوْأَمَانْ ایكیز طوغان ایكی چوجق

تَوْأَمَه ایكیز طوغان قیز

تَوَانْ كوج: قوت: زور: جلادت

تَوَانَا كوجلو: قوتلو اولان

تُوَانَائِی كوج: قوت: زور

تُوَانْكَرْ زنكین: مالدار: متمول اولان

تُوَانْكَرِی زنكینلك: زنكین اولمق

تَوَانِی ایشده تقصیر وتكاسل وفتور ایلمك

تَوْبَه كناهدن رجوع ایدوب من بعد ایشلمامسنه قصد ونیت ایتمك

(تُوبْرَه) چوالدن كوچك وكیسه‌دن بیوك قماشدن یاپلان ظرف توربه

تَوْبَه‌كَارْ توبه ایدن كناهدن رجوع ایدوب من بعد ایشلمامسنه نیت ایدن كمسنه

تَوْبَه‌كَارِی توبه‌كارلق توبه ایتمك

تَوْبَه‌كُذَارْ توبه‌كار: توبه ایدیجی اولان

تَوْبِئَة ترتیب وتهیه ایتمك حاضر ومهیا قیلمق

تَوْبِیخْ لوم وسرزنش ایلمك: ازارلمق

تُوتْ معلوم ومعروف برنوع میوه

تُوتِیَا برنوع بیاض معدن كه قلایه بكزر واسكی زمان كیمیاكرلری عندنده معلوم الاسم مجهول الجوهر برنوع جسم عزیز موهوم

تَوْتِیدْ قازیق قاقمق

تَوْتِیرْ یایی قورمق

تَوَثُّبْ صیچرامق: اتلامق

تَوَثُّقْ اینشه متانت واستحكام اوزره یاپشمق

تَوْثِیقْ محكم واستوار قیلمق ویر نیك صداقت واستقامتنه شهادت ایتمك

تَوَجُّدْ رنجش پیدا ایلمك وحیرت ووجدانه كرفتار اولوب كندویی غائب ایتمك

تَوَجُّعْ دردناك اولمق وبر کیمسه‌یه آغریمق وبرینك حالنه آجیمق

تَوَجُّنْ خضوع ومسکنت ایلمك

تَوَجُّهْ بر نسنه‌یه طوغری یونلمك واحسان والتفات ایتمك وبر نسنه‌یه صرف عقل ایتمك ذهننی بر نسنه‌یه طوغرلتمق

تَوْجِيبْ لازم وواجب قیلمق

تَوْجِيهْ کوندرمك ولایق ووجیه وذیشان قیلمق وبر جهته طوغرلتمق واحسان ایتمك وتقسیم وتسلیم ایتمك وقافیه مقیدده واقع روی حرفندن اوّل اولان حرف

تَوَحُّدْ بریجك : ویكانه اولمق

تَوَحُّشْ خالی وتنها واصسزلنمك وقارزآجقمق واوکنك قورقمق

تَوْحِيدْ حق تعالینك وحدانیت حقیقیه‌سنه ایمان واقرار ایتمك براتمك : برلمك

تَوْحِيشْ اورکتمك وقرار ایدرایکن خفیفلنمك ایچون لباسنی وسلاحنی آتمق

تَوْخِيمْ آش برن خاتونه کوکلی دیلدیكنی وبروب بدرمك وقبرلمش آغاج چبوغندن صو چیقمق

تَوَخُّمْ ثقیل : ناخوش : وناکوار بولمق وعدا ایتمك

تَوَدُّدْ تدریجیله کندوینی سودرمك ودوستلق ومحبت ایتمك

تَوْدِيرْ اسراف یولیله تلف اولنمق وورطهٔ عظیمه‌یه خاطرناکه دوشمك وبرینی بلایه ومصیبته کرفتار ودوچار قیلمق

تَوَدُّعْ ظرف ایچنده صقلامق وایشه کوجه قوللانمغله مبتذل ایلمك وتودیع وقنده تحیه وتسلیم ایلمك ومسیریج اولمق

تُودَهْ یغین : کومه

تَوْدِيرْ تهلکه‌یه دوشورمك : برنده‌ن ایتمق : یاردن اوچورمق واسراف ایدوب تلف ایتمك : وارتکابه تشویق ایتمك کراه وعاصی ایلمك

تَوْدِيسْ کیزلنمك : صقلانمق

تَوْدِيعْ مسافر کیدر ایکن قلان کسنه‌لری وبونلر دخی کیدن مسافری استلمك وحفظ رحمانه سپارش ایتمك مسافری استلیه‌رك یولجه چیقارمق وتشییع ایتمك وترك ایتمك وتسلیم ایتمك محافظه ایچون یاخود امانة اعطا وتسلیم ایتمك

تَوْرَاة موسى عليه السلامه تنزيل اولنان كتاب

تَوَرُّد ورود ايتمك : كلمك وارد اولمق

تَوَرُّط وارطه يه ياخود مشكل ايشه دوشمك : بلايه اوغرامق

تَوَرُّع ناسزا ومنهيات وياقشقسز اولان نسنه لردن پرهيز واجتناب ايتمك

تَوَرُّك نمازده قايناغنى صاغ اياغى اوزرينه وضع ايدوب اوطورمق : ياخود قاينا قلرينى ياخود ايكيسنى بر قوشوق وكند ونجاستنه بولاشمق وبريرده مقيم اولوب اسكان ايتمك

تَوَرُّم اعضاى بدن شيشوب قبارمق

تَوَرِّي كيزلنمك : صقلنمق مخفى اولمق

تَوْرِيب مغلق وليان معاريض وكنايات ايله توريه وابرام ايتمك

تَوْرِيَة اورتوب كيزلمك ولاقردينى ياخود خبرى ايضاح ايتميوب كتم واخفا ايتمك واصل مرادينى كيزليوب آخر نسنه يى ظاهر ومراد ايتمك وبر لفظك ايكى معناسى اولوب اكثر الاستعمال اولان معناسنى ترك ايدوب كلامده معناى بعيدى استعمال ايتمك وياردم ايدوب بلادن قورتارمق

تَوْرِيت موسى عليه السلامه نازل اولان كتاب

تَوْرِيث وارث قيلمق : وفائده ما لنى برينه براقمق

تَوْرِيخ تاريخ قومق

تَوْرِيد چيچك اچمق : ويكا غه كلكو سورمك

تَوْرِيش خلقى بربرينه دوشورمك

تَوْرِيط وارطه يه دوشورمك بلايه كرفتار ايلمك

تَوْرِيع بر نسنه دن كيرو طوردرمق صاقندرمق : اجتناب وپرهيز ايتدرمك

تَوْرِيك واجب ولازم قيلمق وقباح ياخود كاهى برينه يوكلتمك ويمين ويرن آدمك خلاف مرادينى نيت ايدرلك يمين ايتمك

تَوْرِيم اعضاى بدنى شيشيروب قبارتمق واغضاب ايتمك غضبه كتورمك

تَوْرِيَ اَنف بورون قبارتمق : تكبر وتعظم ايتمك

تَوُّر طوپلانجى جمع ايديجى ولاد ونهب وغارات ويغم

تَوَزُّر پادشاهه وزير اولمق

تَوَزُّع حصه حصه پاى ايتمك تقسيم ايدوب حصه حصه طاغتمق

جنين اناسي قرننده صورتلنمك

تعجله وسرعت ايتمك

كيرلنمك : باصلنمق مردارلنمق

تصدغه ياصلنوب طيانمق

اورته يه كيرمك مياتجيلك

ايتمك

بولالمق كنتشلنمك ومضايقه‌سز

هركسه اوتوره جق يربولنمق

بوللق : كنتشلك

حق تعالى دركاهنه تقرب

ايده جك عمل ايشلمك

واوغرلق وخرسزلق ايتمك

برنسنه‌يي علامتلري تقريبيله

ظن صحيحيله ادراك ايتمك

سركش وبي تعليم وحرون

وصحرا اغان ات

خاتوني اويقوده باصوب

مجامعت ايلمك

كيرلنمك : مردارقيلمق

تصدغه سوكندرمك

وطياندرمق

اورته يه صوقمق : اورته‌يه

كتورمك واورته دن بولنمك

بول وكنش ووسعتلو قلمق

حق تعالى حضرتلرينك دركاه جلادتنه

تقرب ايليه جك عمل ايشلمك

حج موسمنده حجاج مجتمع اولمق

طاقنمق : قوشنمق

ف **تَوْشُه** كفاف نفس : آزق

زخيره : طعام

ف **تُوشَه‌دانْ** بول طعامي وضع اولنان

قاب

تَوَشِّي آغرمق : بياضلنمق

الاجه لنمق

تَوْشِيحْ طاقمق : قوشاندرمق

وتنظيم ايتمك : ديزمك : ترتيب

ايتمك وتزيين ايتمك

زينتلندرمك

تَوْشِيمْ بدنه ايكنه ايله نشان اچمق

تَوَصُّبْ خسته لنوب دردناك

ورنجور اولمق

تَوَصُّفْ صفتلنمق وصف ولنمق

تَوَصُّلْ اولاشمق : بتشمك : ونكاح

طريقيله خصملق وقرابت

كسب ايتمك

تَوَصُّمْ دردناك اولمق : ورنجيده

اولمق

تَوْصِيَه سپارش وديتهده ايتمك

وكندوسي غائب اولدقده

ياخود وفات ايتدكدنصكره

ايشلنمك اوزره برنسنه‌يي

برينه سپارش ايتمك وبر

كمسنه‌يي قايرلمق ايچون ديكر

برينه احاله وسپارش ايتمك

تَوَصُّدْ تحذير ايتمك : قورقتمق

تَوْصِيصْ ياشمغلك قاچمق

توصیف صفتلمق: علامتنی تعداد وبیان ایتمک صفاتنی ذکر وایراد ایتمک

توصیل اولاشدیروب اکلمک یتشدرمک

توصیم دردناک ایلمک: وکسل وفتور ویرمک

توضح روشنلک وعیانلک کسب ایتمک

توضوء نماز ایچون ییقانوب ابدست المق

توضیح روشن وعیان قیلمق: آچمق

توطن وطن ومسکن اتخاذ ایتمک اسکان ایدوب وطورموق مقیم اولمق

توطئة دوز وملایم قیلمق یول آچوب

توطید دور ومانعدن عاری قیلمق مرکزنده کرکی کبی یرلشدیروب جوکرمک

توطیش برلاقردینک اوجنی آچوب فی الجمله بیان ایتمک وطریق ترتیب ایدوب حاضرلمق لاقردینک یاخود برعملک یولنی آچمق ودفع ایتمک وتأثیر ایتمک

توطین یورد ووطن ایدنمک ویرسنه یه ربط قلب ایدوب آنی قرارداده قیلمق

توظیف ارزاق یومیه معینه یه نائل ایلمک وظیفه لمک وظیفه تعیین ایتمک

توعد قورقتمق: تحذیر وتخویف ایتمک

توعر صرب ودرشت وشدید اولمق

توعید سکاشویله بیارمز بویله بیارمز دیه رک قورقوتمق

توعیر صرب ودرشت قیلمق والی قویوب منع ایتمک

توعیز سبق وتقدم ایتمک وبیورمق

توعیق برایشدن جویرمک منع ایتمک وازکچورمک: وحشین وبدخوی عد ایتمک

توغ آت قیلندن ترتیبا ولنور باشالره اعطا اولنان نشان علامت وزارت

توغر خشم وکینه دن برآتش ول...

توغل بک ایراغ کتمک برایشه طالمق

توغم خشمه کلمک: غضبه کلمک دارلمق

توغیر خشم وکین وغضبه تشویق ایتمک

توفد مرتفع اولوب اطرافه حواله اولمق

توفر عرض وناموسه تمام رعایت ایتمک

توفق توفیقه مظهر اولمق

توفی بتونی المق: وجانی المق وفات ایتدرمک

توفیه بتونی ویرمک

توفید ایلچیلکله یوللامق

چوغالتمق ورعایت ایدوب
عرضنه وناموسنه طوقنور
حرکات والفاظدن صاقنمق
سعی ایدوب چالشدیغی
شیئه نائل ایدرك بر بنك
ایشنی راست کتورمك
وبر بنك دلیل وحجتنی
نصیب قیلمق واویدرمق
بری برینه موافق قیلمق
چوغالتمق
مشتاق وآرزومند اولمق
وایشه عزم وسرعت ایتمك
خسته لقدن یکی قورتلمش
کمسنه لر؛ ناقهلر
شدید وخشین اولمق
آتش طوتوشوب یانمق وغیرت
وحمیت اظهار ایتمك
وقار وتمکین پیدا ایتمك اغزینی طاقنمق
برنسنه نك وهو عنه متوقب (?)
ومنتظر اولمق؛ رجا ونیاز
ایتمك
منتظر اولمق؛ یاقوب کلمك
واکلنوب قالمق
لسانله قورقوتمق واوزادوب
مبالغه ایتمك وبرسوزکرکی کبی
اخذ واصغا ایدوب ازبرلمك
تقوی حذر اللهدن قورقوب
صقنمق حذر واحتراز ایتمك

تَوَقِّیَة صاقنمق؛ وکودب کوزتمك
تَوْقِیت وقت تعیین ایتمك
تَوْقِید آتش طوتشدرمق ایقاظ ایتمك
تَوْقِیر تعظیم؛ واحترام ایتمك
تَوْقِیع اوامر سلطانیه یه چکلن
نشانهٔ پادشاهی
تَوْقِیف الیقویوب طوردرمق
وکلاکره کبی اچوب بیان
ایتمك وجائز ومشروع
قیلمق؛ وحجاج وقفهیه طورمق
تَوَکُّد متانت واستحکام اولمق
تَوَکُّل ایشده خدای متعالہ اعتماد
وانقیاد ایتمك وایشنی کندو
بتورمیوب غیره سپارش ایتمك
تَوَکُّن برلشمك
تَوْکِید محکم استوار ایلمك
تَوْکِیل وکیل نصب ایلمك
تَوْلَات تولهلر؛ عظیم بلالر
تَوَلَه عظیم بلا وداهیه وسحر جادولق
تَوَلُّج کیرمك؛ دخول ایتمك
تَوَلُّد طوغمق؛ اناسنك قرنندن
چیقمق
تَوَلُّه واله وسرسم؛ وحیران
اولمق
تَوَلّی اکسه چویروب کتمك
واوزرینه آلوب درعهده
ایتمك ویقینلق قرابت وبرینی
دوست ایدنمك

تولیه والی متصرف قیلمق ومتولیلك ایتمك ومتولی نصب ایتمك ومالنی آخر کسنه‌یه اصلا کار ایتمامك اوزره بیع ونقل ایتمك

تولیج ناسك دیلنجیلیکندن قورتلمق ایچون کندو مالنی کندو حیاتنده ایکن اولادینه اعطا ایتمك وکیردرمك ادخال ایتمك

تولید طوغرتمق جوجغی طوغرایکن المق تربیه پرورش ایدوب بسلمك

تولیه واله: سرسم وحیران قیلمق

ف **تومار** اوزون اولوب دیوریلیه‌رك قپانورا ولان ورق که اکثریا دفترلرده استعمال اولنور

ف **تومان** اون بیك عددی واون بیك آقچه واون بیك نفر عسکر واون بیك نفر بسلمکه مخصوص اولان الکا

توبیه جد واهتمام ایلیوب تقصیر وفتور ایتمك

توهج پارلدامق: بلدرامق: واتش طوتشمق

توهد جماع ایتمك

توهق شاشردوب سوللیه جکنی غائب ایتدرمك

توهل برینی یاکلتمق قیدنده اولمق

توهم ظن وکمان ایتمك وقورقوب خوف ایتمك

توهیم وهمه دوشورمك: یاکلتمق: تغلیظ ایتمك

توهین سست: ضعیف قیلمق

توبل آه وفغان ایتمك بویلی ویلی دیو دعا ایتمك

توهیل قورقوتمق: تخویف ایتمك

تة دیب: قعر: جانب: اسفل آلت طرفی

تهاتر بوبرینی تکذیب ایدن شهادت

تهاتر بوبرندن بیهوده وباطل دعوی ایدشمك

تهاتم بمعناه ایضا

تهاته باطل وبیهوده نسنه‌لر

تهاجر بری برندن ایریلوب کسلمك

تهاجم بربرینه هجوم ایتمك

تهاجی بری برینی هجو ایتمك

تهاد ناس بربرینه تعاقب طوپلانمق وبربرینه تهدید ایتمك

تهادر بری برینك قانلرینی هدر ایتمك یعنی قصاص ودیت المیه‌رق روکدرمك

تهادم بربرندن دعوای باطل ایدیش

تهادی بری برینه هدیه ویرمك

تهارش کلبلر بربرینه دوشوب طلاش وخولداشمق

..هارُطُ سوكشمك برى برينه كفر ايتمك
..هافُتُ پروانه نك مومه دوشمه سى كبى
برنسنه يه بالاختيار كمال اشتياق
ومواظبتله دوشمك
..هاكُلُ بربريله غوغا ونزاع ايتمك
..الُكُ پروانه نك نفسنى مومه القا
ايتديكى مثللو برنسنه اوزرينه
نفسنى القا ايدوب بومله‌رق
دوششمك
..امَةٌ ياغ وات مغير اولوب بد
رايحه اولمق
..انُفُ استهزا طريقيله برينه
كولمك
..هاتُؤُ برى برينه تبريك وتهنيه ايتمك
..هانى تهنيه لر: تبريكلر
..هاوُنُ حور وحقير كورمك صايمق
..نيُرُ طوغرامق: كسمك
..هتُّكُ پرده معقوله سى يرتلمق
وعرض وناموسه خلل
اصابت ايتمك: وقيزك
قيزلغى بوزلمق
..هتُّمُ قيرلمق: پاره لنمك
..تيكُ پرده معقوله سنى يرتمق
وعرض وناموسه خلل ويرمك
..نيمُ ضعيف وبيحال ايلمك
تهجُّدُ كيجه اويانلدقده نماز قيلمق
وكيجه وقتى اويانلدقده
قلنان نماز

تهجّؤ حروف هجايى تعداد و
تلفظ ايتمك
تهجّى بمعناه ايضاً
تهجية بمعنا ايضاً وهجو واستهزا
ايتمك
تهجيز اويله وقتى بريره كيتمك
تهجين ذم وتقبيح ايتمك
تهدُّكُ بركمسه يه پك داريلوب
تيمورايله حواله اوله‌رق
خاطر قيره جق سوز سويلمك
تهدُّلُ سولپو كلنوب قوغه كبى صارقمق
تهدُّمُ هدم اولنمق يقيلمق وبرينه
پك داريلوب وزرينا الا بانده
ويرمرك تخويف وتهديد ايتمك
تهدّى اهدا ايتمك دلالت ارشادينه
قبول ايدوب هدايتلنه رك
طوغرى يوله كيتمك
تهدية هديه كوندرمك وطاغتمق
تهديد قورقتمق: قورقو ويرمك
تهديم يقمق يره اتمق: يرايله
يكسان ايتمك
تهدين آوتمق: طاتلو سوزله
صوصدرمق ومداهنه
ايتمك وآلى قويوب
اكلندرمك
تهذّب رونق: ولطافت
وحسن قيافته
كيرمك

تهذیب زوایدینی ازاله برله اصلاح ایدوب پاك وپاکیزه وخالص ایدرك رونق ولطافت وحسن وقیافت ویرمك

تهریب قاچرمق: فرار ایتدرمك

تهریك دورتمك: سانجمق: وبیر کسه‌نك عرض وناموسنه طوقنمق

تهریش قشقردوب بربرینه دوشورمك

تهریض یرتوب پاره لمك

تهریم اختیار وپیر فانی قیلمق قوجاتمق

تهزج ترانه ونغمات ایلمك

تهزك قیملدامق: دبرنمك حرکت ایتمك

تهزع یوزاکشتمك وتبدیل قیافتله متکبر صورته کیرمك

تهزل لاغ: وحوراطه ایتمك

تهزم صدا ایله چاتلاوقیرلمق

تهزؤ استهزا ایتمك مسخره لغه المق

تهزیج ترانه لی نغمات ایلمك

تهزیز قیملداتمق: تحریك ایتمك اویناتمق

تهزیع قیروب: اوفاتمق

تهزیل ارقلتمق ضعیف وزبون ایلمك

تهشم قیریلوب: اوفانمق

تهشیم تعظیم واکرام ایتمك

تهضم غضبا وظلمله ضبط ایتمك

تهطر چوکوب ییقلمق

تهفم قهر وخاکسار ایلمك

تهکر متعجب: ومتحیر اولمق

تهکم چوکوب ییقلمق واستهزا ایتمك ویلك اوپکلنوب خشم کلمات

تهکن پشیمانلق ایلمك: نادم اولمق

تهکیم برینه طرب وتغنی ایلمك

تهلکة عاقبتی هلاکه سبب اولنه جق حال یاخود نسنه

تهلیب قیل یولمق وهجو واستهزا وذم وشتم ایلمك

تهلیك هلاك ایتمك: اولدرمك

تهلیل لا اله الا الله الفاظ شریفنی ایتمك وقورقوب قاچینه رو قاچمق وبرینی شتم وازار اکن وازکجوب کیرولنه رك اسم اولمق ویازی یازمق

تهمة بوزولوب قوقمق

تهمه ظن وتوهم اولنان صفت خصلت وقباحت جنجه

تهمتن کوده لو بویلو بوصلو اولان اولان وذلیر وبهادر اولان

تهمك برایشه زیاده جد جهد ایدو متمادی اکا اوغراشمق

تهمم جستجو ایتمك: ارامق

تهمیة تسکین ایتمك: یومشاتمق

تهنج والدانا سنك قرنده یکی جبل قیملدانمغه باشلمق

تهنئة تبریك واستغنا ایتمك انشاالله ایو او وخیر سببا ولور دیو برینه عا

هدید — ملاطفه یدوب برینی کندویه عاشق قیلمق: وقلج بلهمك وقصور ایتمك وقتا سرکمك ویایقوش کبی چاغرمق

هتیف — سرعت ایتمك

هود — یهودی اولمق: یهودی دینینی قبول ایتمك

هور — عقلسزلقدننا شی پرایشه بلاملاحظه صالدیروب کیرمك ومخاطره یی هیچ عقل ایتمیوب غوغایه یوریمك

هوش — قارش: مورش اولمق

هوك — سرکشته ومتحیر اولوب شاشمق

هول — قورقنج اولمق

هوم — اویوقلیان آدم باشنی اوته بری صاللامق

هوید — یهود دینینه دوندرمك

هویر — یره چالمق

هویش — قارش مورش ایتمك

هویل — قورقنج ایله قورقتمق

هویم — اویوقلیان ادم باشنی اوته بری صاللامق

هوین — تخویف: وتحقیر ایتمك حورلق حقارت ایتمك صایمامق وقولای صایمق وقولای قیلمق: تسهیل ایتمك

تهی — بوش: خالی اولان

تهیات — تهیه لر: حاضرلایشلر

تهیب — هیبت اظهاریله برینی قورقوتمق: وصاقندرمق وقورقمق: هیبت المق

تهیته — حاضر وآماده قیلمق دوناتمق: تنظیم ایلمك

تهییج — یرندن قوپوب توزیموق

تهی چشم (ف) — آج کوزلو خسیس: طمعکار اولان

تهیدست (ف) — الی بوش فقیر بی نوا اولان

تهیر — چوکوب یقلمق

تهیض — قیرق کمك صارلدقدنصکره ینه قیرلمق

تهیتم — خوب ولطیف یوریمك

تهی مغز — عقلسز: فقاسی بوش اولان

تهی میان — ایچی بوش: مجوف اولان

تهییب — مهابتلو کوسترمك مهابتلو بیلدرمك

تهیئة — حاضر وآماده قیلمق هیئت وصورت لازمه یه قویوب اصلاح ایتمك

تهییج — تحریك ایتمك اياغه قالدیرمق

تهیید — مهول مولحش نسنه ایله بلکلندرمك ومکدر وغصه ناك ایلمك

تیار (تی) — حاضر آماده: تکمیل اولمش: بتمش اولان

تیار — طالغه: موج یاریلوب صاچلان طائفه

تیبس یابس قیلمق: قورتمق قوروتمق

تیتیم یتیم قیلمق: اوکسز ایلمك

تتویج تاجلو پادشاه تاجلو اکلیللو

تیجان بمعناه ایضا

ف تیر اوق: سهم یایله اتله‌جق اوزون اینجه اغاج وصف عقله یلدرم واوزون اولوب بر یاخود ایکی وجه اینجه‌جه اورته‌سی قالنجه اولان چبوق سفینه سرنی کبی وخمیراوغلاغیسی کبی وعطارد یلدزی بولانق قرامتق اولان

تیر تاره لر: دفعه لر: کره لر

تیر انداز اوق آتیجی: کمانکش

تیر اندازی اوق‌چیلق: کمانکشلك اوق اتمق

تیردان اوق محفظه سی

تیرزن اوق چالان: اوق آتان کمانکش

تیرکش بمعناه ایضا

تیره بولانق: قرامتق اولان ومکدر غمناك اولان

تیره بخت بدبخت: بختسز اولان

تیره دل متکدر: یورکنده دردی اولان

تیره ضمیر کوکلی بولانق: ومتکدر اولان

تیره گون بولانق اولان براق ولمیان

تیز کسکین قیلاقیلو وسیوری اوجی سیوری اولان: و دارغین مشرب اولان متهور اولان: وچابك چالاك اولان واکشی وآغ[ز] بورشدیریر اولان وآجی[و] دارغین وخاطر قیرار اولان ص[...]

تیز آب کذاب صویی کهرجله روح[ی]

تیز بال چابك اوچیجی اولان

تیز پا ایاغی چابك اولان

تیز پر چابك اوچیجی اولان

تیز تاز چابك قوشیجی اولان چاپیجی اولان

تیز چشم کوزی کسکین اولان

تیز رو چابك کیدیجی اولان چابك کیدن

تیز زبان دلباز جربزه لو اولان

تیز طبیعت چابك قرار داریلور اولان

تیز کام مرادینه چابك نائل اولان بختلو اولان

تیز گام چابك سرعتلو سر[یع] السیر اولان

تیزنا قلج ویالطه وبچاق مثللو کسه‌جك آلتلرك آغزی وکسکین طرفی یعنی قلاغیسی

تیزی تیزلك: کسکینلك وچابکلك

قولای بلمق وکوکل مرادیجه اوزره
برانجامه واصل اولمق وبلا
رنج وکدر میدانه کلمك
یکجی مثللو نزاکتدن محروم
وفنا وخوبدار اولمق
تکه سی اولمق : تکه لنمك
اسان قولای قیلمق : میسر
قیلمق : رنج وکدرسز کوکل
مرادنجه برینک برایشی
میدانه ووجوده کلسنده
سبب اولمق
بالطه جنکده واوطون
یارمقده مستعمل باشی
دمیر آغزی کسکین
صاپلی اوزون برآلت
قلیچ : وپیاله : وساطور
وتیغان مثللو آلت وشعاع
برتو وقایغك اوزون باش طرفی
قدح وپیاله ده منعکس
اولان شعاع
قلیچجی : قلیچ صیقل ایدیجی
قلیچ قوشادیجی سلحدار
قلیچلو اولان وشعاعلو
رونقدار اولان
قلیچ اوریجی قلیچ چالیجی
مریخ یلدزی
اویانمق وملیق ولوب کوزاچوب احوال
ووقوعاته حاضر ومنتظر اولمق

تیقن تحقیق وجهله بی شبهه بلمك

تیقظ اویاندرمق : کوز آچدرمق

تیقور وقار تمکین : آغر ادب
مریض وعلیل یاخود بلایه
کرفتار اولمش کسنه یه
همخوار وشهربانلق ایدوب
خدمتنده وامورنده بولنمق
وحیوانه وباغ وبغچه یه باقوب
خدمتنی ایتمك واقتضاسی
ظهورنده سفره کتمك شتر طیله
یاخود برخدمت سابقه یه
مقابل وله رق دولتطرفندن
اعطا اولنان ملك ومالکانه

تیمارخانه دلیلر حفظنه مخصوص
اولان بنا

تیمم صبو اولمدیغی صورتده
قوم یاخود طپراق ایسله
ابدست المق

تیمن مسعود ومبارك وفرخنده
اولمق

تیمیم تیمم ایتدرمك وقصد ایتمك

تیمین تهنیه وتبریك ایتمك

تین انجیر دیلن میوه

تیه بیابان : بریه : چول : قیر
صحرا : بادیه

تهو جبل قوشی

تیهور بیابان : بریه : چول : قیر
صحرا بادیه

ث ا	ثالثا
ث	اشبو حرف ثاء مثلثه ترتیب حروف عثمانیه‌ده بشنجی حرف اولوب حساب دائرکتب ورسائلده بشیوز عددینه اشارت اولور
ثاء	حروف عثمانیه‌دن بشنجی اولان حرفك اسمیدر
ثالیل	ثولوللر؛ ممه‌لر؛ پستانلر
ثابت	پایدار؛ وبرقرار اولان قیملدانمیان
ثابته	ثابت؛ پایدار وسائر یلدزلره نسبتله یرندن قیملدانمز اولان یلدز
ثابت‌قدم	مزاجی اوپناق اولمیوب ایشنده وسوزنده برقرار اولان
ثار	دیت؛ قصاص؛ انتقام
ثاقب	یاندن یانه دلوب آچار اولان ونافذ اولان یاندن یانه کیروب کچیجی اولان
ثاقل	ثقیل؛ آغر؛ گران اولان خفیف اولمیان
ثالث	اوچنجی؛ ایکنجی ایله دردنجی اراسنده اولان ومیانجی برنزاعك فصلی ایچون انتخاب اولنان کمسنه
ثالث ثلاثه	اوچ نسنه نك بریسی
ثالثا	اوچنجی اولمق اوزره

ث ا	ثخن
ثالثه	ثانیه نك التمش جزئندن برجزئی
ثالوث	شیء واحدك اوچ شی اولمسی
ثامر	میمره ویمش ویرن میوه‌دار باردار اولان
ثامن	سکزنجی یدی ایله طقوزنجی اراسنده اولان
ثامنا	سکزنجی اولمق اوزره
ثانی	ایکنجی برنجی ایله اوچنجی اراسنده اولان وچوریجی دوریجی؛ دوندیریجی اولا[illegible]
ثانیا	ایکنجی اولمق اوزره
ثانیه	دقیقه نك التمش جزئنده برجزئی
ثبات	پایدار وبرقرار اولوب دوز[illegible] وثابت اولمق اوینامق اوینامم[illegible] وطبع ومزاج وعقلك متان[illegible] ارزمق قیدنده اولمق
ثبت	پایدار وبرقرار اولوب دوز[illegible]
ثبوت	ثابت اولمق اوینامق اولماه[illegible]
ثبوتی	ثباته منسوب ومتعلق او[illegible]
ثبیت	ثابت وپایدار وبرقرار اولا[illegible]
ثخانت	قالین ویك صیق اولمق
ثخن	بمعناه ایضا
ثخن	بمعناه ایضا

بمعناه ايضاً
بمعناه ايضاً
قالين پك صيق سخت اولان
ممه: بستان
بمعناه ايضاً
بمعناه ايضاً
ثديلر: ممه‌لر
طپراق: تراب: ارض
وثروت مال ومنال زنگينلك
شريدلر: تريدلر
برينك ديشلرينى كوكلرندن قيرمق
زنگين: مالدار: صاحب ثروت اولان
مال ومنالك چوقاولمسى زنگينلك
طپراق: تراب
پروين دينلن واولكر دينلن طوپ يلدزلر كه نور برجده ديران يلدزينه قريب اولور
تريد دينلن طعام ارباب قصعه وثريد كاسه ليس چناق يلايجى رذيل ادم
زكام علتى: نوازل علتى
زكامه اوغرامش اولان
يلان: اژدرها
اغزدن اقان يلمشك صافى ساليه

ثَعْلَبْ سالب دينلن كوك كه دوكلوب قيناد لدقده شربت اولور ودلكو دينلن حيله كار حيوان

ث غ

ثَغَرْ دربند: بوغاز: دار الحرب سرحدى: دشمن اغزى

ثُغُورْ ثغرلر: دار الحرب سرحدلرى دشمن اغزلرى

ث ف

ثَقَابَتْ نفوذ ايتمك: ايشلمك

ث ق

ثِقَاتْ ثقه‌لر: قلبك اعتماد ايتديكى كسنه‌لر: تمسك وحجت وكفيللر مثللو صادق ومعتمد دوستلر

ثَقَافَتْ ظرافت: ذهن چابك اكلامق

ثِقَالْ اغر وكران اولمق: خفيف اولمامق

ثِقَالَهْ بمعناه ايضاً ومكدر ومحزون اولمق

ثَقَبْ دلمك: ياندن يانه ايشليوب چكمك: ودليك: سوراخ ومعلومات كامله

ثَقْبَهْ دليك: سوراخ

ثِقَهْ ايناتمق: اعتقاد ايتمك وقايه اعتماد وامنيت ويرمجك كسنه تمسك حجت وكفيل مثللو و صادق ومعتمد دوست

ثَقَفْ تيزكار وچيره دست اولوب هر خصوص وزيرك ودانا اولمق

ثِقْلْ اغرلق ساز وسامان بار وبنكاه يوك اوناق تقل وكران بها وذى قيمت اولوب حفظ وصيانته [illegible] نان كسنه

ثقلان: انسان قسمی ایله جن طائفه‌سی
ثقلین: بمعناه ایضاً
ثقلاء: ثقیل اولنلر
ثقلة: آغرلق؛ یوك؛ بار؛ بنكاه وصقنتی؛ ملال؛ فرحسزلق
ثقیف: تیزکار وچیره دست اولوب هرخصوصده اوز وزیرك ودانا اولان
ثقیل: آغر؛ گران وزنی زیاده جه اولان وملال وصیقنتی‌یه موجب اولان وبدمنظر وکریه الهیئه اولان

ث ك

ثكل: ادمك سودیکی دستنی یاخود ولدینی یاوی قیلمق
ثكلی: ولدینی یاوی قیلمش عورت

ث ل

ثلاثه: اوچ عددی؛ سه
ثلاثون: اوتوز عددی؛ سی
ثلاثی: اوچه منسوب اوچدن عبارت اولان واوچ حرفدن عبارت اولان لغت اصلیته که گچمش زمانك غائب مفرد مذکری اولور
ثلاثین: اوتوز عددی ثلاثون سی
ثلاج: قارث وبوز صتان کمسنه برف فروش
ثلث: برنسنه‌نك اوچ جزئندن برجزئی

ثلث: بمعناه ایضاً
ثلثاء: صالی کونی؛ سه شنبه
ثلثة: اوچ عددی سه
ثلثون: اوتوز عددی سی
ثلثین: بمعناه ایضاً
ثلثی: یازینك برنوع خطی ک... یازینك حروفی بیوك اولو...
ثلج: قار؛ برف که قیش موسمی...
ثلم: کدمك؛ چینمك برنسنه‌نك اغزینی یاخود کنارینی دیـ... دیش ایتمك وچاتلاتمق
ثلمة: رخنه؛ کدك؛ یارق؛ چاتلا...
ثلوج: ثلجلر؛ قارلر؛ برفلر
ثم: بعده اندنصکره؛ پس
ثمار: ثمرلر؛ ثمره؛ میوه‌لر محصوللر
ثمان: سکز عددی؛ هشت
ثمانون: سکسان عددی هشتاد
ثمانیة: سکز عددی هشت
ثمانین: سکسان عددی هشتا...
ثمر: اغاجك یمشی میوه ومیوا... هربردرلوسی وفائده کارحا...
ثمرة: بمعناه ایضاً
ثمن: برنسنه‌نك سکز جزئنده... برجزئی
ثمن: بها؛ قیمت؛ دکر
ثمیر: یمش ویرن میوه دار... بار دار اولان

قیمتلو بها لو کران بها اولان
مدح ایتمك : وصف ایتمك
دیز باغی : پابند
ایکیشر : ایکیشر چفت چفت
ثنا اوقویجی : مدح ایدیجی دعا ایدیجی اولان
ثنا اوقویجیلق : مدح ایدیجیلك
ثنا ایدیجی : مدح ایدیجی دعاجی اولان
ثناکاره لایق : ویراشق اولان
ثنا ایدیجیلك : ثنا ایتمك
ثنا سویلیجی : مدح ایدیجی دعاجی اولان
ثنا سویلیجیلك
ثنا ایدیجی : دعا ایدیجی اولان
ثنا اوره مناسب اولان
ثنا اورلك : وثنا اوزره منسوب اولان
ایکی حرفدن عبارت اولان لغة اصلیه
مجوسی : ایکی خالق یعنی خالق الخیر ایله خالق الشر قولنه قائل اولان کمسنه
قاتنه قویروب بوکمك
تکرار ایکی کره یاپمق
جزای خیر : اجل مکافات

ثَوابِت ثابته لر وسائر یلدزلره نسبتله یرندن حرکت ایتمیوب ثابت اولان یلدزلر

ثَواقِب ثاقبلر : زیاده پارلایجی یلدزلر

ثَوالِث ثالثه لر

ثَوانی ثانیه لر

ثَوب بدن اورتیسی لباس : رویه

ثَور صغر : اوکوز وحمل برجیله جوزا برجی بینده اولوب برج ثابتك اسمیدرکه شمس اول برجه نیسانك سکزنده دخول ایدر وتوز قالدرمق وفتنه وفسا دچیقارمق

ثُؤلُول ممه : بستان

ثُوم صارمصاق دینلن برایچه لو نبات

ثِیاب یونلر : لباسلر : بدن اورتیلری

ثِیابی حمامده منجیلرندن مشترکیلرك اثوابنه نظارت ایدن کمسنه

ثَیِّب ارکورمش قیز اولمیان خاتون زوجندن مفارقت ایلمش طول خاتون ومتزوج اولمش ارکك

ثَیِّبات ثیب اولان خاتونلر

ثَیِّبه زوجندن مفارقت قیلمش طول خاتون

سَفَاء عربیده اسم خردل سفیدرکه بجم سپنداندر ترکجه تره تخمی دینلر یدر

باب جيم

ج اشبو حرف جيم عربى ترتيب حروف عثمانيه‌ده التنجى حرف اولوب حسابدا اركبت ورسا ثلده اوچ عددينه اشارت اولور ومكتوب ايله سند تاريخلرنده جماذى الاخرى شهرينه دلالت ايدر مكتوب واوراق سائره تاريخلرنده جماذى الاولى شهرينه علامتدر

(جايْ) محل: مكان: موضع: موقع

چابجا اوته برى بعض محلده متفرق اولەرق وبردن برە محلدن محله

جابر تكبر وتعظم ايدن مرحمتسز وشفقتسز اولان عزيز وقوى اولان وقيرجى وحقيقجى

جابلوس يالتقلنجى: متملق متبصبص

جابلوسى يالتقلنجيلق تملق تبصبص

جابى اوقاف اجاره‌لرينى ياخود خراج وويركو طوپلامغه مأمور اولان كمسنه

جاثليق ملت نصارانك امام وپيشواسى مقامنده اولان عالم وعابد كمسنه بطريق بيولك پاپاس

جاحد بلور ايكن انكار ايديجى اولان

جادب كاذب: يلان: يلانجى اولان

جاده اولو يول: شاه راه

جادو سحرباز: ساحر: سحر ايديجى

جادوگش بمعناه ايضا

جادوگر بمعناه ايضا

جادوگرى جادولق: سحر: سحربازلق

جادوى بمعناه ايضا

جادى سحرباز: سحر ايديجى: سا

جاذب جذب ايديجى: كندو چكيجى اولان

جاذبه جذب ايديجى كندويه چكيجى او وان: لطافت: حسن: جما

جاذو جادى: سحرباز

جاذى جاديلق: سحر: سحربازلو

جار قوكشو ويقين: قريب اولا

جارّ جر ايديجى: چكيجى اولان وحرف جر

جارح جرح ايديجى: اورويارا

جارحه مال قزانمغه آلت اولان اعض هر برسى الاياق واغزورو فرجى مثللو

جارم جرم وقباحت صاحبى

جاروب سپوركه

جاروبزن سپوريجى فراش فراشت

جاروبكش بمعناه ايضا

جارى جريان ايديجى اقيجى اقارقان ومرعى اولوب ناس بيننده يجرا او

جاريه جارى اولان واقچه ايله ان صاتيلان قيز ياخود قار

جذم ایدیجی: کسوب ایجی قاطع اولان

جادی: سحرباز

جسارتا ایدیجی اولان

شاشید دشمنه افشا ایتمك ایچون بر دولتك یاخود ترونك ویا افرادناسك اسراریجی تجسس ایدوب راشدریجی اولان کسنه

جاسوسلق: شاشیدلك

قلیجی یاییجی: خلق ایدیجی اولان

جفا ایدیجی: ازیت ویریجی اولان

بر محلی انتخاب ایدوب انده ساکن اولیجی

جای کبیر واقع اولان وقوتمانکلز واتوریجی ویورنیجی اولان

جلب ایدیجی براخر محلدن کندو ویاننه کتوریجی اولان وکندو چکوب جذب ایدر

جلوس ایدیجی اوتوریجی اولان وارقه داش: ندیم اکثریا همجالس وهمصحبت اولان

آچق مشرب وبی حیا وادبسز اولان

دری یاخود قابوق صویجی اولان

جالِفه دری ایله الی برابر قوپرات یاره

جالوت نفی: جلا: سورکن

جالی جلالو: پارلاق اولان وسوروب دفع ایدیجی اولان

جالیه جالی اولان ونفی جان سورکون ونفی وجلاده بولنانلر واهل ذمت طائفه سی

جام جام: قدح: پیاله: وایینه وپنجره جامی

جامح ضبط اولنمز باشی سرت سرکش اولان آت

جامد طوکمش: غیرجاری وبی حیات اولان ومحصولسز اولان

جامدان لباس قویه جق بوغچه: وطولاب: وزنبیل

جامدانه بمعناه ایضا

جامع جمع ایدیجی: طوپلایجی وجمع ایتمش: وطوپلامش بولنان وحاوی ومحیط اولان ومسلمین ایچون عمومی عبادتگاه اولان بنا

جامعی جامعه بولنان وجامعه منسوب اولان

جامعیت جامع اولمقلق: زیاده نسنه لری حاوی اولمق

(جامکان) جامه صوییق وکیمات ایچون مخصوص اولان محل

جاموش — مانده صوصغری دینلن حیوان

ف جامه — بدن اورتیسی؛ ثوب؛ لباس قبا؛ روبه

ف جامه دان — اثواب صندیغی؛ یاخود طولابی

ف جامه شوی — چماشورجی اثواب ییقایجی

ف جان — روح حیوانی حیاتك اصلی ومنبعی اولان قوت یاخود جسم لطیف

جانّ — جن جمعی

ف جان آزار — اذیت ویریجی؛ جانی یاقیجی اولان

ف جان افزا — جانه حیات ویریجی انشراح قلبه باعث اولان

ف جانان — جانلر؛ روحلر

ف جانان — مجنون ومعشوقه دلبر کوزل

ف جانانه — ایضاً

ف جان آور — جانلو دیری اولان جوان

جانب — یان؛ طرف؛ سو

ف جانباز — جاننی ویونده تهلکه یه قویان یعنی تغییرات بدنیه غریبه وطهارلدن ناشی مشاهده ایدنلر عندنده تهلکه ومخاطره یه القا ایدن آت جانبازلری وآت جانبازلرشللو

جانبخش — روح ویریجی حیات وی[...] اولان

جانبدار — صحابت؛ وحمایت ایدی[...] طرفدار؛ طرفلوا اولان

جانبی — جانبه منسوب یان صا[...] اولان واجنبی خارجده او[...]

جانبین — نسنه نك ایکی طرفی

جانح — جنحه وقباحت صاحبی او[...]

جانخراش — جانه اذیت ویرمز اولان

جاندار — جانلو؛ ذوحیات اولان

جانربا — جان قاپیجی اولان ذوعجب وعزیبا اولان زیاده سیله کوزودلبر اولان

جانسپار — جان تسلیم ایدیجی جانی [...] ایدیجی؛ جاننی صرف ایدیج[ی] اولان

جانسپارانه — جاننی صرف وفدا ایده ر[...]

جانستان — جان الیجی؛ جان قاپیجی اولا[ن]

جانسوز — جان یاقیجی بوزلطوتشدیر[...] اولان

جانشکار — جان آولایجی اولان یعنی او[...] محبوب ومعشوق

جانشین — قائممقام؛ وکیل منصب صاحبی پوسته کچوب اوتوریجی اولان

جانفرسا — جان آشندریجی؛ ملا[...] صقندی وکدر؛ حزن واذیت ویریجی اولان

نفزا	جان ارتریجی : تازه جان ویریجی وقلبه انشراح وشادمان ویریجی اولان
فزای	بمعناه ایضاً
نشان	برنسنه اوغورنده جاننی صرف ایدوب فدا ایدر اولان
نشانی	غیرت : حمیت جاننی صرف وفدا ایتمك
کاه	جان اکسلدیجی رنج وکدر و خاطر اضطرابنه باعث اولان
گداز	جان اریدیجی : حزن ورقت قلب وزحمتکوریجی اولان
گداز	جاندن یخر اولان : وجانه تأثیر ایدر اولان
گزا	جان اصریجی : اولدیریجی قاتل مهلك اولان
گیر	جان الیجی : روح قبض ایدیجی اولان
نثار	جاننی فدا ایدوب صرف ایدر اولان
نوار	حیوان صاحب حیات اولان
نور	بمعناه ایضاً
سانه	حیوان یاورسی بچه عزیز جاندن سولمش اولان
نی	جنایت ایدیجی صوچ و قباحت صاحبی اولان
ود	باقی : دائم لایزال ولایموت اولان

جاوِدان	بمعناه ایضاً	ف
جاوِدانه	بمعناه ایضاً	ف
جاوِدانی	بمعناه ایضاً وجاودان وابدی ولمق وجاودانلق ابدیت	ف
جاوَرَس	قره داری دینلن اکن	ف
جاوید	باقی ودائم لایزال ولایموت اولان	ف
جاویدانی	بمعناه ایضاً	ف
جاویدانه	بمعناه ایضاً	ف
جاه	قدر : منزلت : منصب	ف
جاهَة	بمعناه ایضاً	ف
جاهِد	صرف مقدور ایدیجی اولان کلدیکی قدر چالیشی اولان ودین دشمنی ایله جنك وقتال ایدر اولان	ف
جاهِض	جهر وضنت وحدت جرئت صاحبی کوزی پك اولان	
جاهِل	بلمزنادان خیرسز اولان ودنیادن خبرسز اولان	
جاهِلی	جاهله منسوب ومتعلق اولان	
جاهِلِیَّة	وقت سعادت نبویه‌دن مقدم اولان جاهلك وبت پرستلك وجاهل ولمقلق	
جائی	مکان : محل : یر : موقع : موضع	
جائِر	ظالم ستمکار : واعتدال وجاده‌دن چیقوب صپه کیدن کسنه	

جَائِزٌ عقله وياخود قانونه وشريعته موافق اولان مأذون ولا بأس اولان

جَائِزَه عطيه بخشش ولطف واحسان وكوزل ومقبول اولان شعر وضرب مثل

جَائِعٌ آج اولان جوعه كرفتار اولان

ف جَايْگَاهْ محل، مسكن

ف جَايْگِيرْ واقع اولان محل صاحبى

جَائِلٌ جولان ايديجى، طونيجى دونيجى اولان

ف جَاىْ نِشِينْ قائمقام وكيل، ومنصب صاحبى وپوسته يچن

جَانِبٌ كليجى آتى زيرده واقع اولان

ج ب جُبٌّ درس قويو

جَبَابِرَة جبارلر، ناحق يره دائما قتل نفوس ايدنلر

جَبَّارْ قهر وعزت وعلو وعظمت صاحبى الله ذو الجلال ومتكبر ومتمرد اولان وناحق يره دائما قتل نفوس ايدن ومرحمتسز اولان

جِبَالْ جبللر، طاغلر، كوهلر

جَبَانْ قورقاق، هبوب بى زهره اولان

جَبَّانْ بمعناه ايضا

جَبَانَةٌ جبين قورقاقلق، عدم جسارت لازمى

جِبَاوَةٌ ديزوب، ديوشربطوب
وجابيلك خدمتى

جِبَاهٌ جبهه لر، باش النلرى

جِبَايَةٌ ديزوب ديوشيروب طو
وجابيلك خدمتى

جُبَّه معلوم بر نوع لباس كه
قصه واتكى طارجه او
طوب وتفنكدن انداخ

جَبْخَانَه اولنه جق باروت وكو
وقورشون وبونلره مخصوص اولان محل

جَبْرٌ زور وقهر وعنفله معـ
ايتمك وضبط ايدوب
اداره سنه براقلمق، وق
بتونلمك وقيرق لكى صـ
وعلوم هندسيه دن
علمكه اكا جبر ومقابله
دينور

جَبَرُوتْ وفرط، عظمت، وجلا
عالم جبروت عالم اعـ

جَبْرِى كندو اراده سيله اولميـ
زور وقهره مبنى يا بلا

جَبْرِيَّاتْ علم جبر مسئله لر

جَبْرِيَّة بر مذهب اسميدر

جِبْسٌ كيرج ايجى

جَبَلٌ طاغ، ديه وجه الارض
اوغرايوب خيلى ارتفـ
كسب ايدن هيئت مع

اصل برادلش : خلقت
طبيعت : نهاد
اصل وبرادلش وخلقت
وطبيعتده اولان
قورقاقلق : عدم جسارت
لازمی وبنیر
قورقاقلق وبنیر
کبر وکبریا : عظمت : جلال
زرهدن اولوب دمیر خلقه
وپولدن مصنوع اولان
جنك لباسی
زره کبی زره قوشانات
یوزلتکه ایکی قاش ایله
صاج بین محل اراسنده
اولان قطعه اولوب حالت
سجدهده یره قویلور
سلاح بلخود باروت حاضر
قوللانمق ایچون محافظه اولندقلری
بناوار دوده یاخود سفینهده
باروت حفظنه تخصیص
اولنان محل واندلختا ولنه جق
باروت وکولله وقورشون
النتی یره سورنا الني برده
اولان
بمعناه ایضاً
بك کبزلو اولان
قیرق کمك صارمغه استعمال
اولنان صارغی وتخته

جبان — قورقاق بی زهره یورکسز اولان والنك اوست یاریسنك اوجی که شفاق یرینه بتشدك اولور
جبينان — النك اوست یاریسنك شقاق یرلرینه بتشك اولان ایکی اوجی
ف جبين سا — النتی یره سورن : آلنی برده اولان
ف جبين سایی — بمعناه ایضاً
ج ث جثام — اوبجوده اغرلق بصمق آغرلق عارضه سی
جثة — شخص : قالب : بدن تن : وجود
جثمان — بمعناه ایضاً
جثوم — اصلا قیملدامامق اوزره یرلشوب اوطورمق
ف جثه دار — بدنلو بدنی بیوك اولان
ج ح جحاش — زور ایله اوته قاقوب صارمق وقلبالق ایتمك صقشدرمق مزاحم ایتمك
جحد — بله رك انکار ایتمك
جحش — طرمالمق وقتل ایتمك وکید ومکر وحیله وخدعه ایتمك
جحف — سوف صوپمق وقابمق الموق
جحيم — علوی بغایت شدید اولان اتش وقات قات برببری اوزره یانان اتش وچقور یرده یانان عظیم اتش وجهنمك طبقه سفلاسی

جَحِيمى جحيمه منسوب ومتعلق اولان

جُحُود بلهرك انكار ايتمك

ج خ

جَخَف عهدن سندن وقدرتندن زياده نسنه ايله اوكنمك كندوبى صانمق

جَخِيف خود بين ومتكبر اولان كمسنه

ج د

جَدّ دده: بيوك بابا: بابانك وانانك باباسى وبخت: طالع: وحظ نصيب ووقع وقدر وحظ وروزق وقسمت

جِدّ چالشوب چبالمق: كرچكدن ايشلمك

ف **جُدا** آيرى بشقه مفروق اولان

جِدًّا حقيقت تحقيقاً فى الحقيقه

جِدار ديوار: حائط

جِدَاع سوكشوب خصومت ونزاع ايتمك

ف **جُداگانه** آيريجه: بشقه جه

جِدال شدتله مخاصمه ايتمك: غوغا ايتمك

جُذام برص علتى اله تنلك وابرص اولان ابرش واله تنلو اولان

جَداوِل جدوللر

ف **جُدائى** آيرى اولمق: بشقه المق

ف **جَدْبجَد** سلسله قوقللايه رق بابادن اوغله

جَدَّه بيوك انا بابانك ياخود انانك اناسى

جَدّهٔ صحيحه بابانك اناسى

جَدّهٔ فاسده انانك اناسى

جُدّه يول: طريق: راه

جُدَد جدّه لر: يوللر: طريقلر: راهلر

جُدُر ديوار: جدار: حائط

جُدَرا جديرلر: لايق وسزاوار اولنلر

جُدْران جدرلر جدارلر: ديوارلر

جُدَرى چيچك تعبير اولنان قبارجق علـ

جُدَيْرِى اينك چيچكى دينلن قبارجق

جَدْع زندانه قويوب حبس ايتمك وبرينك بورنى كسمك ياخود قولاغنى ويا النى ويا اياغنى كسمك

جَدَعَه كسلمش بروندن ياخود قولاقدن برنده قالان بقيه

جَدَل عن اقتدار شدتله نزاع وخصومت ايتمك

جَدْوار معلوم ومشهور بر نوع كوكدر

جُدُور لايق سزاوار شايان اولان

جَدْوَل خانه خانه تقسيم اولنوب هر برخانه ده بر نسنه قيد اولنمش درلوحه اوزرنده حاصل اولان هيئتكه اكثريا حسابه متعلق لايحه لرده استعمال اولنوب ونهر صغير وصو يولى

جَدْى كچى اوغلاغى: كچى ياورسى وفلك بروجندن قوس برجيله دلو برجى بيننده واقع اولوب شمس مذكور برجه كانون اولك سكزنده ياخود طقوزنده دخول ايدر

دی فلكك قطب شماليسنده همان متصل اولوب تيمور قازوق دينلان يلدز

دبند يكجاسكى مقابلى اولان نوا اولان

دیدان كيجه وكوندز ليل و نهار روز و شب

دیر لايق سزاوار شايان اولان

ذام جمله بدنه سودا انتشار بولنمسندن تحدث ايدوب جميع اعضانك مزاجى وهيئتى متغير و فاسد اولمسنه و بدنده برامر يارهلر وچبانلر ظهورينه وبعضاً اعضانك چوريوب دوكلمك كيفيتنه مؤدى اولان علت كه اكا مسكيلك وجذام دخى دينور

جَذْب كندويه چكمك

جَذْبَة بمعناه ايضا

جَذْر كوك بيخ: اصل و بحر محيطلك قمر تأثيرى مناسبتله نظام ونساق اوزره طولدقدن صكره بهر اون ايكى ساعت باشنده چكلوب اكسلمسى وكندو كندويه ضرب اولندقده عدد معلومى حاصل ايدن عدد

جَذْرِتام وجه مذكور اوزره عدد معلومى بلاتخلف حاصل ايدن عدد

جَذْرِاَصَم وجه مذكور اوزره عدد معلومه فقط تقرب ايدوب بحجت اوزره استخراجى ممكن اولميان عدد

جِذْل اغاجلك يوقاريسى كندكدن صكره قالان كتوك ايله كوك

جَذْم كسمك قطع ايتمك و برينك النى كسمك قطع يد ايتمك

جَذْماء كسلمش ال يد مقطوع

جَذُوب جذب ايدیجى: كندويه چكيجى اولان

جُذُور جذرلر: كوكلر: اصللر بيختلر

جُذُول جذللر كوكلر اصللر كتوكلر

جَذِيم كسلمش قطع اولنمش اولان

جَرّ چكمك كندويه طوغرى تحريك ايتمك وبركلمه يى مكسور ايلمك: و كسره نك علامتى كه اسره دخى دينور وجنايت ايتمك كندوينى تذليل ايدن جك ايش ايشلمك وكبه حيوان وقتنده طوغرميوب ولديى قارننده وقتندن زياده طاشيمق

جُراب چوراب دينلن اياق اورتيسى

جِراب طغارجق: يول ذخيره سنى قودقلرى مشين توربه و خايه توربه سى

جَرائَت **جُرأَت** بهادرلك؛ یكیتلك؛ شجاعت بمعناه ایضاً

جَراحْ جرحلر؛ پاره‌لر؛ زخملر

جَرّاحْ پاره تیمار ایدن استاد

جِراحَة جرح پاره زخم وپاره دن جریان ایدن صولو ماده

جَرّاحی جراحه متعلق ومنسوب اولان

جَرادْ چكركه دینلن بوجك

جَرّارْ چكیجی؛ صورتكلایجی ونفراتی طراوان وانتقالی كثیر اولوب آهسته آهسته حركت ایدن عسكرودلیجی كذا

جَرّارَه نفراتی فراوان وانتقالی كثیر اولوب آهسته آهسته حركت ایدن عسكر

جِرایَة نسوان كنج وكوزل اولمق ووكالت وكیل اولمق

جَرائِدْ جریده‌لر؛ كتابلر؛ دفترلر

جَرائِر جریره‌لر؛ صوچلر قباحتلر ذنوب

جَرْبَزَه بغایت دوباره‌جی وزیرك ومكار وعیار اولمق وفطانت ایله تمییز وجسارت معتدله وقوت داره دن عبارت اولان صفت ذهنیه ودلبازلق هرلاقیردی یه جواب بولوب اثبات مدعاده یی فوراً اولمق

جَرایِمْ جریمه‌لر؛ صوچلر قباحتلر كناهلر وقباحت صاحبندن قباحتی ایچون اخذ وتحصیل اولنان اقچه لر

جَرِبْ یاغلو سمیز اولان

جُرْثومَه كوك؛ اصل؛ بیخ؛ جذر

جَرْحْ پاره لمق؛ زخمدار قیلمق وبرینی اغراجوب شدتله ازارلمق وشاهدك كذب یاخود فسق وتهمتندن ناشی حاكم انك شهادتنی وعدالتنی بوزود واسقاط ایتمك وبرینك قولنی ورأیی باطل وناصواب اولدیغنی كوستروك بوزوب چوریتمك

جُرْحْ پاره؛ زخم

جُرْدَه صاری رنك آت كه قوله دن آچقدر

جُرْز طوپوز باشی دمیردن طوپ اولان سلاح

جَرَسْ كلیسا چاكی وچكردك

جَرْعْ ایچمك؛ صو یوتمق

جُرْعَه بر یوتم صو

جَرْم كسمك؛ قیرمق وكناه ایشلمك

جُرْم كناه؛ قباحت؛ صوچ

جِرْم جسم؛ وجود؛ جسد؛ تن

جَرَم كه لاشبهه لاجرم تركیبنده استعمال اولنور

جَرَمْ لابدوناچار وبالضروره والبته وچاره سز دیمكدر

جُرْمناك قباحتلو: صوچلو اولان

جُرُوحْ جرحلر یاره لر: زخملر

جُرّه بانْ طغان تعبیر اولنان قوشك اركككی یاخود آق جنسی واوق: تیر: سهم

جَسْری جسور: شجیع: یكیت بی پروا بهادر اولان

جَرَیانْ آقمق وسرعتله مرور وكذران ایتمك چایك چوب كتمك وسكونمك قوشمق وبالوق مثللو حركت ایتمك

جُرأَتْ بهادرلق: یكیتلك: شجاعت وعدم رعایتدن ناشی اجتناب ایتمیوب ناسزا ایش ایشلمك

جِرّیثْ یلان بالغی

جَریحْ مجروح یاره لی زخمدار اولان برنوع آتلو تعلیمنده خلقك بری برینه آتدقلری دكنك

جَریدَه دفتر: كتاب

جَریرَه صوچ قباحت: ذنب

جَریمْ جرم وجرم صاحبی قباحتلو كناهكار اولان

جَریمَه صوچ: قباحت: كناه وصوچلو كسنه دن صوچی ایچون اخذ وتحصیل اولنان آقچه

جُزْء پاره پارچه بلوك قسم بتوندن آكسك اولان مقدار وقرآن عظیمك اوتوز فصله تقسیمندن حاصل اولان بلوك وكتاب ترتیبنده بش كاغد یعنی اون یپراق ویكرمی صحیفه مقداری وچوجقلرك قرأتنه ابتدارلرنده اوقودقلری صغیر كتاب ومركب اولان نسنه نك تركیبنه داخل اولان نسنه

جُزْء لایَتَجَزّی آرتق تقسیم قبول ایتمز اولان جزء بولنمكدن مبرا اولان بلوك

جُزْء خوانْ قرائتده مبتدی اولان جزا وقیان

جَزا قباحت وكناه مقابلنده بریلن مظهر قلندیغی عقوبت وبلا وبر نسنه یه مقابل وبریلن مكافات وعوض قارشولق

جَزاءِ شَرْطْ شرطك حصولنه تابع اولان كیفیت وعباره ده شرطك مقابلی اولان قضیه

جَزّارْ دوه قصابی

جَزالَه بیوك وعظیم اولمق وعقللو وخوب رأی ونیك اندیش اولمق

جَزائِرْ جزیره لر: اطه لر

ف

جزائل جزیل وكثیر اولنلر

جزبند ف جلدا ولنمامش اوزاق حفظی ایچون استعمال اولنوب كتاب فانی رسمنده برنوع ظرف

جزدان ف بمعناه ایضاً

جزد بحر محیطك قمر تأثیریله مددن چكلوب اكسلمسی

جزع عین الهر دینلن طاشكه حیوان كوزینه منشابه اورته سنده اولان نك اطرافنده برقاچ بشقه بشقه رنكلو حلقه اولوردی قیمت طاشلردندر

جزع صبرسزلق ایدوب اظهار حزن برله تلاش ایتمك

جزم كسمك قطع ایتمك وشرط واستثناء اقامه ایتمیه رك حتم وقطعی وجه اوزره یمین ایتمك وبرایشی اصلا ایلشك قالماموق اوزره كسوب بتورمك وبر كلمه نك آخرنده اولان حرفك حركه سنی قالدروب اسكان ایتمك وقرآن كریمی فصاحت وتأنی ودقت وسكونت اوزره طوغری اوقومق وتخمین وتقدیر ایتمك ویازینك حروفنی طوغرلدوب هب برچزیده یازمق وحرفك حركه سز اولوب ساكن اولدیغنه اشارت

اولان علامت كه خلقه رسمنده اولوب حرفك اوزرینه وضع وترسیم اولنور

جزوع صبرسز اولوب همان تلاش واضطراب وتأثر اظهار ایدر اولان كمسنه

جزوی جزئی اولان كلی اولمیان وقید اولان

جزی جزیه لر: ویركولر: خرجلر

جزیه خرج ویركو ومشركلردن اخذ اولنان ویركو

جزیره اطه دردت طرفی صو قوشاتمش اولان یاخود یالكز برطار بوغاز واسطه سیله قره یه بتشك اولان قطعهٔ ارض

جزیل چوق كثیر: بسیار اولان

جزئی جزءه منسوب ومتعلق اولان كلی اولمیان كم وناقص وقلیل اولان وبتون وكامل اولمیان

جزئیات جزئی اولان شیئلر

جسارت دلیر وبهادر اولمق برنسنه یه قورقیوب صالدرمق

جسام جسیم وبیوك وجودلو اولانلر

جسامه بیوكلك وجودلولك

جسبان لایق: یاقشور: مناسب اولان

جسبوسی ایكی یوزلولك: مرائیلك

جست ارامق اراشدرمق تجسس ایتمك

جست : صچرامق : وآتلایجی وقاچیجی قورتلیجی وصچرایه رق آتلایه رق

جسته : صچرایش : آتلایش ودرجه وادیم : خطوم

جسته جسته : درجه درجه آز آز

جسد : بدن : وجود : تن

جسدی : جسده متعلق ومنسوب اولان

جسر : کوپری : نهر یاخود چقور براوزرینه انشا اولنان یول که دیرك اوستنه یاخود ایکی کناره طیانه رق قائم اولور

جسم : بوی واك وقالنلغی اولوب اطرافی محدود وکندوسی برمکانده موجود ایکن هر سائر جسمی اول مکانه دخولدن منع ایدن نسنه هر نه اولور ایسه اولسون

جسمانی : جسمه منسوب ومتعلق اولان

جسمانیة : جسم اولمق

جسور : جسارتلو : دلیر : بهادر یکت اولان

جسور : جسرلر : کوپریلر

جسوع : بخل : طمعکارلق هیچ هدیه وبخشش ویرمامك

جسیم : بیوك اولو : عظیم : کبیر مهم اولان

جشاء : برمحل اویغونسز کلمکله آخر محله نقل مکان ایتمك

ف جشن : دوکون ضیافت عیش وعشرت

جشوء : برارضدن ارض آخره کیدوب خروج ایتمك

ج ص جص : کیرج : الچی : اهك

جصاص : کیرجی وصیواجی : بادانه جی

ج ع جعالة : اجرت عوض : اجر : مکافات ورشوت

جعد : قیورقصاچ : کاکل بوکلم : خلقه

جعر : حیوان بوقی نجاست

جعلی : ساخته دوزمه تقلید اولان

ج غ جغد : بایقوش : بوغوقوشی دینلان قوش

ج ف جف القلم : قلمی کاغددن قالدرمیه رق

جف : ایچی بوش اولان نسنه

جفاء : برینی آزارده وخاطرماندن ورنجیده قیلمق برینك یاکوکلنه یا بدننه کدر ویرمك

ف جفاپیشه : جفاکار : ظالم مرحمتسز اولان

ف جفاکار : ذهنه وکوکله کدر واضطراب ویرن مرحمتسز وظالم اولان عدالتسز اولان

جفاکش : جفایه متحمل اولوب چکر اولان

جَفانْ جفنه لر: كريم وجوانمرد اولانلر

ف **جِفتْ** اش: زوج اولان: تك اولميان وايكي اولان وايكي عددينه تقسيم اولنمسي ممكن اولان

ف **(جِفتَه)** ايكي آرد اياغيله برابر تپمك

غائبدن خبرويرمك ادعاسى كاذبيله بعض حيله كار و بيغزلرك توغل ايلدكلرى برنوع هرزه

جُفرَه چقور: حفره

جَفرِى جفرهرزه سنه متوغل اولان بيغز كمسنه

جِفسْ ضعيف وچوليك اولان ولئيم ورذيل وفرومايه اولان كمسنه

جَفنْ اوزماغاجي آصمه: كتوك

جَفنَه كريم وجوانمرد اولان كمسنه

ج ك **جِكَرْ** باغر وكبد دينلن آلت باطنه كه صفرا دينلن يشل صو انده حاصل اولوب معده يه جريان ايدرك هضم طعامه مدار وبرنوع علته كرفتار اولديغندن معده فسادى وصاريلق علتي وامراض مختلفه سائره ترتب ايدر بو آلته خاصة قره جكر تسميه اولنوب

آق جكر بالعكس آلت تنفس يوركدن اكا كلن سياه قان هواى نسيميه ايله خود تأثير اولالت درونده مظهر اوله رق تطهير اولنه قدر صكره آق جكردن ينه يور ايلديلوب يوركدن شاخ طمرلرى واسطه سيله اعضاى بدنه اراحيات مثلا تقسيم وتجزيه اولنور

جِكَردُوزْ آدمك جكريني ثقب ايدور دلك دلشك ايديجي اولان

جِكَرسُوزْ جكرپاره كيجي كدرويريجي اولان

جِكَرگوشَه جكرك كوشه سي مثلنده عزيز وشريف وحريه طوتلاد

جَلّ بيوك واولو وبزرك اولسو معناسنده دعاى عزيبد

جُلّ بوزسنه نك چوغي واكثري وچول دينلن برنوع آت اورت

جِلاءْ بوزسنه نك كيريني پاسني آچوب مصيقل وپارلق قيلمق وسنه مصيقل ويارلق اولمق وبركمسنه سوركون: كوندروب وطنندن اواره قيلمق

جَلاءْ بركمسنه وطنندن اواره اولمق

جُلّابْ مسهل اولان دوالردن بري

جلابيب: جلبابلر: باشمقلر: یاخود فراجه لر

جلاجل: جلجللر: کجوك چاك وچکردق ودف بوللری

جلاد: سلاحله غوغا ایتمك جنکلشمك

جلّاد: قباحتلو لرك قتل واعدامنه مأمور اولان کمسنه

جلاداده: جلالو: مجلا: پارلمق مصیقل اولان

جلادة: شدّت وزوروقوت صاحبی اولوب دلیر وبهادر اولمق بکت اولمق

جلاس: برینه ارقه داش اولوب اوطورمق

جلّاس: جالسلر: همنشین وهمجلس اولانلر

جلاع: قمارده یاخود عشرتده غوغایه طوتلمق

جلافة: برکمسنه قبا وتصلاق ویاقشقسز اولمق

جلالت: قدروشان عظمتده غایت وتناهی یه واصل اولمق عظمت اولولق بزرکی

جلالت: عظمت اولولق: بزرکی

جلالنا: جلال وعظمتی اظهار ایدر اولان

جلانکره: چلنکر: کلید وانا ختار یاپان آدم

جلّاوه: قماش طوقویجی

جلائل: جلیل وعظیم وکبیر اولان نسنه لر

جلب: کندو طرفنه چکمك آخر محلدن کتورتمك

جلباب: جنداولق نوعندن براورتی

جلباب: قارینك کیدیکی باشموق یاخود فراجه

جلبان: مرجمك دینلن تخمکه بلا و وشوربا ده استعمال اولنوب اکل اولنور

جلبه: انا باباکونی غوغا کورلدی حارلدی

جلبه: اوکولمغه باشلدیغنده یاره اوزرنده پیدا اولان دری وپول ومهره وزمان شدیده وضیق اولمق

جلجل: حیوانك بوینه اصلان چکرداق ودف اطرافنه دیزیلن پول

جلجلان: کشیش یاخود سوسم تخمی

جلد: حیوان درسی: وبرقاب درونده اولان کتاب قطعه سی وکتابك مربوط قابی

جلد: قوت زور شدّت ودلیر وبهادر اولمق

جلد: قاچیله اورمق وبهادر وجلادتلو اولان

جلدبان: چابك وچالاك اولان

جلدقدم: ایاغی چابك اولان

ف جَلْدمزاج — چابك غضبه كلور اولان

ف جَلْدى — چابكلك: چالاككلك

جَلِيس — ارقه داش همنشين اولان كسنه

جُلَساء — جليسلر: ارقه داشلر همنشين اولان كسنه لر

جَلَسان — جلسه لر اوتورشلر اوطورمنك دفعه لرى ومجلس عقد اولنماسى

جَلْسَه — بردفعه اوطورمق وبردفعه عقد مجلس ايتمك

جِلْسَه — اوطورش اوطورمنك نوع وحالتى

جَلْف — قبوغنى صويمق وكوكندن قوپارمق

جِلْف — باقشقسز: نصلاق خورداد فرومايه ودنى اولان كسنه الجق ادم

ف جُلَنْجَبين — گل انكبين: بال ايله ياپلمش گل طاتلوسى معسل ورد

ف جُلْنِسْرين — گل نسرين: ياپراقلرى بك كوزل رايحه لو اولان برنوع گل اغاجى

ف جِلْوَه — دامادك كلينه ويرديكى يوز كورمه لكى واچلمق يارلاقلق وكلينك يوزينك اچلوب دامادە كورنمك ومحبوبه نك بعض كونه: لرباو مشالنسو رحركتى وظهور ايتمك وقوعبولمق ومولوينه درويشنك دونمسى

(جُلُوس) — پادشاهلك پادشاهلغه كچمك تخت نشين اولمسى تخت چيقمق اوطورمق

جُلُوسى — پادشاهلك جلوسنه سنه اولان

جِلْوَه كُن — جلوه وناز وادا ايديجى وظهور ايديجى

جِلْوَه كنان — جلوه وناز وادا ايدرك

جِلْوَه گاه — كلين اوطهسى وظهور محلى

جِلْوَه گر — جلوه ايديجى وظهور ايديجى

جِلْوَه گرى — جلوه ايتمك: جلوه جيلك

جِلَّه — چله ياى ايپى

جِلَّه — فرق كون چكيلن صيقنده لق

جَلِى — واضح روشن آچيق آشكار اولان

جَلِيب — اسير صاتلمق ايچون كتوريلن اسير

جَلِيد — سرت قاتى بك اولان ويكيت دلير بهادر اولان

جَلِيدِيَّة — كوز بكنده اولان صو

جَلِيس — آرقه داش: همنشين برابر اوطوريجى

جَلِيل — اولو بزرك عظيم اولان

جَمّ — چوق: كثير بسيار اولان وغلبه لك: ازدحام واوجلنك اوزرينه باش تغمق

جَمّا — ازدحام ايدرك: غلبه لك ايدرك

حیوان قسمی دینلدکده یلك
ضبط اولنمز وسرکش اولمق
وقاری قوجه سنه اطاعت
ایتمیوب بلا اذن اقرباسی
خانه سنه کیدوب قالمق

بی حیات اولان نسنه طاش
طپراق ومعدن مثللو

بی حیات اولان نسنه لر

شهور عربیه دن التنجی شهر

شهور عربیه دن بشنجی شهر

جماده متعلق اولان بی حیات اولان

شهور عربیه دن التنجی شهر

شهور عربیه دن بشنجی شهر

جایلك کیدراولان دوه ارککی

جایلك کیدراولان دوه دیشیسی

زندوست زنباره زنپرست

فعل تناسلی اجرا ایتمك

برارایه کلوب طوپلانمش اولان
انسان جمله سی وقول واحده
قایل اولان علما وصلحا مجتهدین
جمله سی

کوزللك یاقشقلق خوبلق

جملر دوه لر

دوه جی اشتربان

خرما اغاجنك دیبنده
لحنه شکلنده حاصل اولان
لذیذ وکوبه یپراق برکندیسی که
کسلسه اغاج قوریوب چورر

جَماهیر جمهورلر بلا امراولان
جماعت یاخود فرقه که
حاکملرینی کندولر انتخاب ایدوب
نصب ایدرلر وقول واحد
قائل اولان عالملر جمله لری

جُمجُمَه جاچاق اغاجدن اویولمش
کاسه وقفا باش کاسه سی

جَمح دیزکین قابجی دکلمیوب ات
سرکش اولمق

جَمَرات جمره لر اوچ جمره موسملری
ومناسك حجدن اوله رق
اوچ دفعه طاش اتلمسی

جَمْرَه آتش دانه سی واول بهاره
قریب هوا وصو وارضك
اسلنمکه باشلدقلری موسم که
اوچ جمره در اول هوایه بعده صویه
وبعده ارضه دوشر ومناسك
حجدن اوله رق بر دفعه طاش
اتلمسی

جِمْری مسکین حسیس الچق
مشرب اولان

جَمْع طوپلامق وته دن بروده
بریره کتورمك وکلمه لرك
برشکلی بردن یاخود ایکیدن
زیاده یه دلالت ایدر وجماعت
کروه

جُمَع جمعه کونلری
جمعه لر

جُمْعَه : هفته ده پنجشنبه کوندن
صکره واقع اولان کون که
اول کون جامعلرده خطبه اوقونور

جَمْعَدَان : بولجی ایچون یاپلان بر نوع
محفظه

جَمْعِيَّة : طوپلانمش اولمق؛ طاغنق
اولماق وافراط کثره جمع
اولنمسندن عبارت اولان هیئت

جَمَل : تمام کالی بولمش ارکك دوه

جُمَل : جمله لر مجموعلر؛ طاقملر

جُمْلَه : مجموع؛ هپسی؛ بتون
وطاقم؛ نوع؛ درلو

بالجُمْلَة : جمیع؛ هپ؛ بتون

فی الجُمْلَه : حاصل کلام؛ الحاصل

آزجُمْلَه : (ومِنْ جُمْلَه) ذکر اولنان نوعدن
وطاقمدن اولهرق ذکر
اولنان خصوصاتدن بری
دخی بودر که

جُمْلَهٔ عَرْش : ملئکهٔ کرامدن بر جمله در

جُمْلَةً : بتون بتون بلا استثنا

جُمُوح : آت دیزکینه قاپجی یه قولاق
ویرمیوب سرکش اولمق وقاری
قوجه سندن بلا اذن کیدوب
اقرباسنك خانه سنده اوطورمق

جُمْهُور : حاکملری انتخابی اولوب پادشاهی
اولان دولت وجماعت وقوله
واحد قائل اولان عالملر جماعتی
ودولتك هیئت مجموعه سی

جُمُود : طوکمق؛ طوکمش اولمق
وغیرتسزلك یورك صغوقـ[لغی]

جَمِيع : مجموع؛ هپ؛ بتون؛ جمـ[لـه]

جَمِيعَه : بریره کلمش اولان انسا[ن]
طاقمی؛ جمعیت

جَمْعِيَّتگاه : جمعیت محلی؛ جمعیت مکا[نی]

جَمِيل : کوزل؛ خوب دلبر اولا[ن]
وابوینك اولان

جِنّ : نارد ن خلق اولنمش طائفـ[ـه]

جَنَاب : سرای وخانه حولیسی
ومنزل بول منزلی وبریند[ه]
بولندیغی محل وحضرت لفظـ[ـی]
کبی تعظیمی متضمن بر عنواد[ن]
اولوب بیوك وکوچوك اسمـ[ـلری]
عقبنده ایراد اولنه رق ا[لله]
تعالی وپیغمبر واعاظم نا[سك]
اسملری قبلنه وضع
وایتان اولنور

جَنَابَت : انزال منی سببیله آبدستـ[ـسز]
اولمق

جَنَاح : قوش قنادی قوشك آلـ[ـت]
طیرانی وانسانك قولی وبا[زوسی]
قنادی واوردونك قولی یعنی [جناحی]

جَنَاحُ بَعُوضَه : سیوری سنك قنادی
معقوله سندن فلان پلـ[ـه]
جزئی نسنه

جَنَاحَان : ایکی قناد وایکی قولـ

جَنَاحَيْن : بمعناه ایضا

نهرا بجنده بك طاشلق
قیالق اولوب صویك بك
سرعتلو دوشه رك قاینه رق
آقدیغی محل جنللر آیری قیالو
جنا راغاجی
میتاولی آدم اولمش ادمك بدنی
بكزه مك وبرلسنه یه لطیفه
بولیله بشقه معناده اولان
الفاظ استعمال ایدرك اكلمق
وتلمیح ایلمك
هرطرفه صالنه رق فاحشجه
میلان ایدوب یوریین
متكبر وخودبین كمسنه
جنقورلوبك اسكیدن
قالمش مزارلر
یورك : قلب : كوكل
وجان : روح
جنلر : بنجه لر
یورك : قلب : كوكل
برینك نفسنه یاخود اعضاسنه
یاخود مالنه ضرر وزیان
ویروب صوچ ایتمك
صوچ وقباحت صاحبی اولان
یان بهلو
صالنجان دینلن علت مخوفه
حركت ایدیجی حركتده اولان
صالنان وصالنه رق حركت
ایدرك وتحریك ایدیجی اولان

جُنانی جنانلك تحریك ایدیجیلك

جُنبُد كنبد : كمره قبه

جُنبَدَه بمعناه ایضاً

جُنبُش دبرنمك : حركت ایتمك : اوینامق

جِنَّه اغاجلق كولكه لو باغچه
وقیامتدنصكره صالح ومؤمن
وانلرك الی الابد سعادت
ایله اسكان ایلدری اللهدن
موعود اولان محل
مكانی جنت اولان

جَنَّتمكان جنتده بولنان

جُنج حمایه : سایه

جُند عسكر جمعیتی : اردو

جُندَرَه بوزلمش یازی اوزرینه
قلم كزدیروب دوزلتمك
وقماشك بوزلمش نقشنی دوزلتمك

جَندَرَه قماش برداخت ایتمكه
مستعمل برالت ومجلدلرك
كاغد قصد ومعنه استعمال
ایتدكلری الت

جَندَل طاشلق محل وایری طاش

جِنس موجود اولان برصنف
وقسم كبیر یاخود زیاده
نوعی شامل وحاوی اولور
ونوع : درلو : صوی ومتاع
صاتلق مال

جِنِستان جنلرك مملكتی

جِنسی جنسه متعلق ومنسوب اولان

جِنْسِیَّةْ برجنس اولمق
جَنَفْ طوغری یولدن صاپمق وقنایه صاپمق وکوکسك برطرفی ایچرو چوقوب دیکر طرفی اولکی فیشقی اوزوه طوغری قالمغله حاصل اولان وجود چارپقلغی
جَنْفُورْ اسکیدن قالمه مزار
جَنْك دشمن ایله دوکشمك
طوب وسلاح ایله دوکشمك محاربه
ف جَنْکارْ جنکجی : جنك ایدیجی
ف جَنْك آزمودهْ جنك کورمش وغوغادن اکلارا اولان کسنه اسکی عسکر
ف جَنْکاوَرْ جنکجی غوغاجی یکیت اولان
ف جَنْك جُو غوغا ارایجی اولان
ف جَنْکَلْ بك صیق اغاجلق وسازلق محل
ف جَنْکَلِسْتانْ اغاجلق وسازلق اولان محل
ف جَنْکی جنکجی : غوغاجی
جَنُوبْ صباح وقتی کونشه طوغری طوروب باقلدقده صاغ طرفده اولان جهت که بو بلده لرده اویله وقتی کونش تمام جنوب جهتنده اولور
جَنُوبی جنوب جهته منسوب اولان خط استوانك جنوب طرفنده اوته بولنان

جَنْوَهْ جنایت صوچ قباحت…
جُنُوحْ میل ایتمك
جُنُودْ جندلر : عسکرلر : اردو…
جُنُوفْ طوغری یولدن صاپمق…
جُنُونْ دلورمك دلی اولمق : عقل… باشندن کیتمك
جَنی دیوشورلمش قوپارلمش او…
جِنّی آتشدن خلق اولنمش طائفه دن بر فرد مخلوق…
جَنیبْ یدك حیوان
جَنیبَةْ بمعناه ایضاً
جَنیشْ قارشق اولمیوب اصل صو… اولان وهب برجنسدن نا…
جَنینْ انا سنك قرننده اولان چوج…
جَوْ آربه : شعیر
جُوفروش گندم نما بغدای کوستروب اربه… صاتیجی حیله کار
جُوجُو دانه دانه : ذره ذره…
جَوْ ارایجی : اراشدیریجی اولا… وارمق : اراشدرمق…
جَوّ یرایله کوك اراسی
جَوابْ سؤاله مقابل اولان کلا… جواب ویرن جواب ویریجی…
جَوابْنامَهْ مکتوبه مقابل یازیلان مکتو…
جَوادْ کریم وجوامرد اولان الی آچیق… یذول اولان واشکن ودیر… کوزل اولان صوی ویورك…
جَوادّ جاده یوللری

ذب — جاذبه لر آن حسن لطافت وجمال مثللو کوکل باغلیه جق خصوصلر

ار — یقین اولمق ؛ قوکشو اولمق ویقین ؛ قریب

رح — جارحه ال وایاق مثللو انسانک اچی وایمک قزاندیرر اعضای بدن وشکاری اولان یرتیجق قوشلر وحیوانلر

ارش — معده یه قوت ویرمک ایچون تناول اولنان برترکیب دوا جوارشلر

ری — جاریه لر ؛ قیزلر ؛ خلایقلر

ائز — جائز اولمق واذن رخصت

اسر — جاسرلر ؛ پیک وجسور اولانلر

سیس — جاسوسلر ؛ شاشیدلر

شن — جوشنلر ؛ پول ایله خلقه دن اولان برنوع زرهلر

الق — قالین قماشدن یاپیلان بیوک برنوع ظرف

والق — جولان ایدوب طولانور اولان

واله — جوللر چوورلرک دیبدن اغزه قدر یانلری ودیوارلری برنوع بیوک ایکنه

الدور / وامح — جامحلر ؛ دیزگین قابجی کله میوب رکش وعنادجی اولان اتلر

جَوامِد — جامدلر بی حیات اولان نسنه لر

جَوامِع — جامعلر بیوک مسجدلر ودروندرنده چوق شئ بولنان کتابلر یاخود سائر نسنه لر

جَوامِیس — جاموسلر صو صغرلری مانده لر

جُوانْ (ف) — گنج اولان ؛ سنی آز اولان آدم

جَوانِب — جانبلر ؛ طرفلر ؛ یانلر

جوانبخت (ف) — صاحب طلعت بختی آچق اولان

جُوانمَرْدْ (ف) — کریم وسخی وبذول وصاحب نعمت واهل مروت اولان

جُوانمَردی (ف) — کرم ؛ سخاوت جوانمردلک

جُوانی (ف) — گنجلک ؛ صغرسن

جُواهِری (ف) — جواهرجی ؛ قیومجی

جَوائِز — جائزه لر ؛ عطیه لر ؛ الطاف احسانلر وگوزل ومقبول اولان اشعار وضروب امثال

جَوبجَو (ف) — پاره پاره دانه دانه ذره ذره

جَوْد — چوق یغان یغمور

جُود — جوانمردلک ؛ کرم ؛ سخاوت

جُوَد — جوادلر ؛ کریم وسخی اولنلر

جُودَله — بمعناه ایضا

جَودَة — ایو اولمق ؛ ایشنی خدمتنی ایو گورمک

جَوْدِی — چوق بول اولان وچوق یغان

ف **جُوِرْ** طوپ طلو اولان قدح

جَوْرْ حقسزلق: عدم عدالت
ظلم: ستم

ف **جُورَبْ** معلوم اياق اورتيسنك
برنوعی

ف **جُوپِیشَه** ظالم وغدار اولان

جَوَرَه بيداد وظالم وحقسز
اولان حاكملر

جَوْزْ معلوم بر ثمر

جَوْزبَوّا هندستان جوزی

جَوْزهِنْدی بیوك هندستان جوزی

جَوْزا فلك بروجده ثور برجیله
سرطان برجی بیننده واقع
اولان برج كه شمسك اكا
دخولی مایسك سكزنده
یاخود طقوزنده اولور

ف **جَوَسَانْ** برشیء اوته سنی اراشدیره رق
طلب ایتمك وبغا نیسیله چادرلو
وخانه لر ارا سنده كزوب
كوشه وبوجاقلرینی یوقلامق
وشاشید خبر اراشدرمق
جاسوسلق ایتمك

ف **جُوشْ** قاینامق: غلیان ایتمك
وفتنه وفساد واضطراب
چالقنمق: راحتسز اولمق
وحركت ایتمك: دپرتمك

ف **جُوشَانْ** قاینایان: طالغه كبی
حركتده اولان

جُوشِشْ قاینامق: جوش ایتمك

جَوْشَنْ برنوع زرهكه پول ایله خلق
دن اورپلور ویا پیلور

جَوْشَنْ پُوشْ جوشن كین زره قوشنان

مُجَوَّعْ اجلق كرسنكی وقتیله بمد
تیا مكله معده ده حاصل او
راحتسزلك

جُوعُ الكَلْبْ طویمق بیلمز اولان آجلق
مرضی

جَوْعَانْ آج: یمكسز قالمش ومعده سی
راحتسز اولان كرسنه او
جائع اولان

جَوْفْ بر نسنه نك اورته سنده
اولان بوش یر

جَوْكَانْ اوجی اكری بعضا ویوند
استعمال اولنان برنوع دكنك

جُولْ جوقورك دیبندن اغزینه
قدر دیواری

جَوْلَانْ طولاشمق: طولاشمق
[illegible]

جَوْلَانْكَاهْ تعلیم میدانی

(**جُوَمَرْدْ**) جوانمرد: كریم: سخی
بذول اولان

جُوُودْ یغمور: یغمور چوق یاغمق

جَوْهَرْ ذی قیمت اولان طاش
والحیدن معدن چیقان طا
وبرنسنه نك حاصل ماده سی
وقائم بنفسه اولان نسنه
وخراسان وشام قلچلرنده اولا

سیاه وبیاض طالغه کبی بنکلر ونقطه لو اولان حرف وحروفات نقطه سی کوهر کوهر جسمك حد ذاتنده مرکب ومبتنی اولدیغی استدلالا اولنان جزء الخیر بردانه منفرد جوهر طالغه وسمنده سیاه وبیاض بنکلو اولان قلج جوهرار اشدیجی اولان جوهرجی جوهر صاتیجیسی بمعناه ایضاً وجوهره متعلق ومنسوب اولان ارایجی اولشدیریجی وجای ایرمق افرصو نهر وارامق اراشدرمق ارایجی اراسدیجی بمعناه ایضاً نهر جای ایرمق آقرصو آریه دن عبارت اولان بمعناه ایضاً ارایجی اراشدیجی جای وکوله متعلق اولان قوش واوردك وقاز وقوعو مثللو جهبه لر اموره واقف وعارف اولنلر جهتلر یوزلر یانلر طرفلر

جهاد دین دشمنیله جنك ایتمك

جهار آچق واشکار اولمق واشکاره سویلمك

جهارا اچق آچقدن اشکار اوله رق

جهاره فخیم اولمق کوزه بیولك وکبار کورنمك وسسینك بلند اولمق وکوزللك یاقشقلق

جهاز میت وعروس ومسافره لازم مهمات وتمامات

جهاصه حدت نفس

جهال بلمز اولمق وبلمزلك ایتمك وباقشمز ومناسبتسزلسنه ایشلمك

جهال جاهللر بلمز اولنلر

جهالة بلمز اولمق نادان اولمق

جهامه برادمك بورنی طوباج ویومری وچرکین اولمق وبریجی یوزاکشدرلك فارشولمق

جهان فلك قمرك ما تحتی بولنان موجوداتدن عبارت اولان عالم ظاهر دنیا عالم — ف

جهان آرا جهانه زینت وکوزللك ویریجی اولان — ف

جهان آرای بمعناه ایضاً — ی

جهان آرائی جهان آرالك — ف

جهان افروز جهانه نور وضیا ویریجی اولان

جهان افروز جهان افروزلك

جهان آفرین خالق السموات والارض اولان الله تعالی جل جلاله حضرتلری

جهانبان جهانك بکلیجیسی ومحافظی اولان بیوك پادشاه

جهانبانی پادشاهه متعلق اولان وپادشاهلق

جهانبین جهانك هر بر سنه‌سنی کورن

جهانپناه جهانك صغنديغی محافظ

جهانپناهی جهانپناهه منسوب ومتعلق اولان

جهانتاب جهانه ضیا یاخود حرارت ویریجی اولان

جهانتابانه جهانتابه متعلق ویراشق اولان

جهاندار جهانك ملکی اولان پادشاه

جهاندارانه جهاندارە متعلق ویراشق اولان

جهانداری پادشاهلق وپادشاهه متعلق اولان

جهاندیدگی جهاندیده‌لك

جهاندیده جهانی کزمش کورمش اولان

جهانروا جهانده جاری ورایج ولایق جائز اولان

جهانروایی بمعناه ایضاً

جهانسالار جهانك راسی وبیوکی وسرداری اولان پادشاه

جهانستان جهانی الیجی وضبط ایدیجی اولان پادشاه

جهانستانی پادشاهه متعلق اولان وپادشاهلق

جهانسوز جهانی یاقوب یاندیریجی او[لان]

جهانشا جهانی فتح ایدیجی پادش[اه]

جهانگرد جهانی طولاشمش اولان

جهانگیر جهانی الیجی جهانی قاپیجی پاد[شاه]

جهانگیری پادشاهلق وپادشاهه متعلق اولان

جهانمطاع کندوسنه بتون جهانه اطاعت وانقیاد اولنور ا[ولان]

جهانی جهانه متعلق ومنسوب ودنیالو اولان

جهانیان جهانیلر، بو دنیا خلقی

جهبذ اموره واقف ودقایقه شایان اولان عارف

جهت بو زیان، طرف [...]

جهد الندن کلدیکی قدر چا[لشمق] وارقوتنی صرف ایتمك

جهر عیان واشکار اولمق و[...] وسوزی اشکار سویلمك

جهرا اشکار اوله‌رق آچقدن عیاناً

جهراء جهیرلر، چهره‌سی کوز[ل] وخوبلقا اولنلر

جهره آشکار وعیان و[illegible] اولان سنه‌لر

آشکار اولهرق حائلسز اولهرق

عیان وآشکار اولان

اغلامیهرق قورقو ایله بر کسنهیه طوغری قوشوب صغنمق

اقان کوز یاشی وانسان جماعتی

ناتمام دوشوك اولان چوجق وباوری وبرینی ایشندن زور ایله چویرمك ومنع ایتمك

بیلمامك مخبر سز اولمق اوقومامش واوکرنمامش اولمق

جاهللر : بیلمز اولنلر اوکرنمامش اولنلر

بمعناه ایضاً

بك درین قویی وجنت مقابلی اولان محل که آخرتده کناهکار اولان کسنهلر عقوبت ایچون من طرف الله اکا القا اولنور

جهنمه متعلق ومنسوب اولان

بك چالشقان اولان

یهودی : یهود طائفهسندن بر آدم

چفوتجه چفوت کبی

جهو تلك : یهودیلك

حدت نفس

بك جاهل ونادان وبیلمز اولان

عاجز وزبون وضعیف اولان

جهومة یوزی طوباج یومری وچرکین اولمق وبری بوز اکشیلکی ایله قارشولق

جهید بك چالشقان اولان

جهیده صحرامش : صحرایجی اولان

جهیدی جهد وهمت ایتمك چالشمق

جهیر بلند آواز ایله سویلنان اچق سویلنان وکوزل وخوش منظر وخوبلقا اولان

جهیز کلینك لوازمات ومهماتی

جهیض ناتمام دوشوك اولان چوجق وباوری

جیأت وصول وزور کلمك چاتمق

جیاد جوادلر اشکنی ودپرنشی کوزل اولان صوی آتلر

جیاع جایعلر : آچ ویمکسز اولنلر

جیاف فزارلری چوب کفنلری صوبجی اولان ادم

جیائد جوادلر اشکن ودپرنشی کوزل اولان صوی ویورك آتلر

جیب لباس یقهسی کریبان ولباسده واقع اولان کیسه مثللو ظرف ویورك قلب وصدر وکوکس سینه وعلم هندسه اصطلاحاتنده اولوب قوملك نهایتندن دیکر نهایتیله مرکز بیننده وصل اولنان نصف قطر اوزرینه اخراج اولنان عموده اطلاق اولنور

تمام جیب جیبك واقع اولدی نصف قطردن موقع جیب اولان نقطه ایله مركز قوس بیننده اولان قطعه در

جیبه جواب سؤاله مقابل سویلین كلام

جیبی جیب هندسیه متعلق اولان

جید بویون گردن عنق

جید ایو نیك نكو بهتر نیكو

جیران جارلر قوكشولر وجوارده اولان محللر

جیره بمعناه ایضاً

جیزه ناحیه طرف جانب

جیش عسكر اردو جنه لشكر وقاینامق وطولوب طاشمق وطاشوب دوكلمك

جیف جیفه لر لاشه لر قوقمش میت جثه لری

جیفه لاشه قوقمش میت جثه سی

جیفه خوار لاشه یبجی لاشه آكل ایدیجی اولان

جیل ناسدن بر صنف وطائفه وقوم

جیم ترتیب حروف عثمانیه اوزره التنجی اولان حرفك اسمی

جیوب جیبلر یقه لر گریبانلر

جیود جیدلر بیونلر گردنلر

جیوش جیشلر اردولر عسكرلر لشكرلر

جیوه برمعدنكه هوانك اك[...] درجات حرارتنده سیا[...] اولوب رنگی بیاض گومش[...] اولور شدت برودت[...] انجمادی واقعدر اكا ز[...] دخی دینور

جیئة وصول ورود كلش[...]

جبت بت صنم معناسنه وكاه[...] معنیاتدن خبرویرر وسا[...] وجادو وسحر وخیر س[...] ومنفعتسز اولان خسیس وكنرشی ومطلقا معبو[...] بالحق اولان اللهدن غیری اتخاذ اولنان شیئه دینور

جث تكه نك سموزلكنی واریقلغ[...] بللك ایچون بدنی ال ایله یوقلشدرمق

جثیث خرما فداننده اخذ وغرس اولنمش فدان

جحجحة پیدرپی شمشك چالمق

جحجبة هلاك ایلمك وبرنسنه تردد ایلمك وبری اوته گیده گلمك واولطه چالمق

جحب خسته لكدن وجودی یله زبون ونحیف اولوب وایچریسنی قاون اغاجی كبی بوم بوش قالوب اجوف اولمش كشی

بلى بلك اولمغله كيج انزال ايدر كشى يه ديئور

ساحل نهر ويرلك يوزى وكوبك بو يوننه كچوردكلرى قلاده يه ديئوركه خالقه تعبير اولنور وبكى اولمق وخرقه يه ده اطلاق اولنور

عهد وحقوقى بلك قطع ايدن كمسنه يه ديئور

شول كبه ناقه ديئوركه تمام سنه دنصكره بر ياايكى آى ياخود قرق كون دخى زياده كچمش اوله وبدكه كلمز اولان سركش حيوانه

وبلك درين قيويه ديئور كوياكه درينلكدن ايچى كنديسنه جر وجذب ايدر

وكوترم خاتونه كه سورينه رك كيدر

برنسنه يى الايله يوقلمق وخبرار اشدرمق

بلغور دوكيجى

خانه لرى واوه لرى برى برينه بلك يقين اولمغله بر طائفه كبى اولان جماعته ديئور

دكرمن آوازى

بركسه نك سيره چالمق

جلجلة تيمورلو بربرينه طوقنديقده ظهور ايدن صوتدن حكايه در

جلجال كورلديلى وهربيوه شامل يغمور

جمول دائما ايچ ياغى اريدن آدمه ديئور وسمز خاتون

جندلك اغاجدن دوزلمش قالين قواطه وجناق

جول عقل وعزم وآت ودوه وقيون وكچى سوريلرى وصو بلك ديبنده اولان بيوك قيا

جهام يغمور سربلوب

جهضم بيوك باشلو دكرمى يوزلو ادمه ديئور وياغرى ميدانلو وكوكسى كنكش كمسنه وارسلان وبر رجل اسميدر

جيم اسرمش ديشيه قوشر دوه يه ديئور وديبا تعبير اولنان قماش

جيهنلة كوسكويه ديئوركه انكله اوجاق واتش قارشديرزلر

جباب حسن ياخود حسب ونسب ومال مقوله نسى اسباب مفاخره ايله مفاخره ايلمك

ف **چ** اشبو حرف جيم فارسي ترتيب حروف عثمانيه ده يدنجي حرفدر

ف **چابك** سريع الحركه نسبتله آز زمانده چوق مسافه قطع ايدر اولان

ف **چابك خرام** چابك يوروجي : سريع السير اولان

ف **چابك دست** الي چابك اولان

ف **چابك دو** چابك كيدر اولان : سريع السير اولان

ف **چابك سوار** چابناز : جندي آت جانبازي

ف **چابكي** چابكلك سرعت نسبتله از زمانده چوق مسافه قطع ايتمك

ف **چاپلوس** يالتقلنجي متملق متصبص اولان

ف **چاپلوسي** يالتقانجيلق : تملق تصبص

ف **چاتليق** بيوك يا ياس : بطريق

ف **چادر** صحرا نشين اولنلرك قماشدن مصنوع استعمال ايتدكلري بر نوع مسكن

ف **چار** چاره : مدد : علاج و درت عددي اربع

ف **چاربالش** پادشاه تختي وكبار وعلما و وزرا مسندي وعناصر اربعه : دنيا

چارپا درت ايا قلو اولان

چارپاره چالپاره و ديل ديلن چالغ[ي]

چارچشم درت كوزلو يعني كوزلك[لي] اولان وهر بر كوزي اوزرند[ه] كورر سمنده سياه بنكلو او[لان]

چارسو درت طرفي دكان اولان محل

چارشب دوشك يا ك قلسون د[يو] اوزرينه سريلن قماش پاره[سي]

چارطاق ديرك اوستنه واوزري آچق اولان چادر

چاركاه درت محل درت سمت [...]

چاركوشه درت كوشه لو اولان

چارم چهارم دردنجي رابع اولا[ن]

چارميخ كركي نسنه كرمكه استعما[ل] اولنان اغاج وسائر آلت وسفينه ده ديرك باشن[ه] سفينه نك يانه ياخود چنا قلعه وقورجته يه كلا[ن] كريله رلك دير كيا ندن قو[...] وبرن قالين ايپ

چارمين دردنجي : رابع اولان

چارناچار استر : استمز : طوعا وكرها

چاروب چاروب : سپورگه

چاره مدد : علاج قورتله جق يول : وسيله

…سانْ	چاره یابیجی، قورتیله جق وسیله خلق ایدیجی یاخود ویریجی اولان
…کاذْ	بمعناه ایضا
…ه کرْ	بمعناه ایضا
…بَكْ	درتده بر ربع واون بش دقیقه مدتی
…سازْ	قیصر پادشاه روم
…شتْ	قوشلق وقتی وقوشلق طعامی
…شتکا	بمعناه ایضا
…شتکه	بمعناه ایضا
…شتَنه	بمعناه ایضا
…شتی	بمعناه ایضا
…شندان	اتمك وسائر نسنه وضع اولنه جق سینی
…شاکذار	بمعناه ایضا
…شتی	بر نسنه نك لذتنی کلامق ایچون اغزه النان جزئی مقداری ولذت داد
…شنکیر	افندیسنك طعامنی داتمغه مأمور اولان کمسنه
…چاقْ	قلج ویالطه اورمقدن حاصل اولان صدا
…قچاقْ	بمعناه ایضا
…لكْ	یرتق مهتوك اولان وبر تماج یارق چاتلاق وقلج اورمغله حاصل اولان صدا

چاکاچاك	قلج اورمقدن حاصل اولان صدا وچوق یرنده یرتق ویارق اولان	ف
چاك چاك	بمعناه ایضا	ف
چاکرانه	چاکره منسوب ویراشق اولان	ف
چاکرپرورْ	چاکرینی قایریجی وکچندیریجی اولان	ف
چاکرپروری	چاکرپرور اولمق وچاکرپروره منسوب ومتعلق اولان	ف
چاکرْ	کوله خدمتجی خدمتکار	ف
چاکرنوازْ	کوله سنی اوخشایوب تلطیف ایدرك مرادلرینه ایردیریجی اولان	ف
چاکرنوازی	کوله سنه ایولك ایتمك وایدیجیلك؛ وچاکرنوازه متعلق ومنسوب اولان	ف
چاکری	کوله لك خدمتکارلق	ف
چاکو	آچیلوب قپانان بچاق چاقی	ف
چاکوچ	اکسر وچیوی قاقمغه استعمال اولنان آلت ومعدن دوکمکه دخی مستعملدر چکیج	ف
چالاكْ	جست وچابك وتنك اولان هر بر حرکتی سریع اولان وعقلی وفراستی اچق اولان	ف
چالاکی	چابکلك؛ تنکلك	

ف **چالش** : جنگ، جدال، محاربه

ف **چامه** : شعر، نظم، وزنلو کلام

فع **چامه‌گوی** : شاعر، ناظم، متکلم

ف **چانه** : چنه چکه تک اسفل آلت قات دیشلرینک مذکور اولدیغی کمک ومتعلقاتی

ف **چاه** : قویو، چقور، بئر

ف **چاهسار** : قویوسی چوق اولان محل

ف **چای** : براغلجک بر اغجی اولوب چین ممالکنده حاصل اولور وبر نبات محصولی اوزرینه قاینار صود وکمکله حاصل اولان شربت

ج ب **چپ** : صول، یسار، یورکک بدنده واقع اولدیغی طرف

ف **چپ‌انداز** : خداع، غدار، حیله کار اولان واصولندن شاشو چیقمش اولان

ف **چپ‌اندازانه** : چپ اندازه لایق ویراشقو اولان

(چپنلغ) : جیبندنلک سینک وسیوری سینکدن محافظ ایچون استعمال اولنان پرده

ج ت **چتر** : چادر، خیمه، وشمسیه

ج ح **چحچیر** : برنوع بول پاچه لو لباس، چقشیر

ج ر **چرا** : اوتلامق چایرده اوت یمک

چرا : نیچون معناسنده استفـ[illegible] فارسیدر

چراجا : اوتلاق چایر، مرعا، اوو[illegible]

چراخوار : بمعناه ایضاً

چراخور : بمعناه ایضاً

چراوار : بمعناه ایضاً

چراغ : یاقوب ایدنلق استفاح ایتمـ[illegible] ایچون یاغه آلوده ویا قابلو ایدلمش فتیل وبر مرشد ر[illegible] اولان کسنه وآت شاخ قا[illegible] وافندیسنک معنا یتیله وسـ[illegible] تعیش اولوب آزاده قلنان بنـ[illegible] وشاکرد تلمیذ وشاکردلکـ[illegible] اوله رق علم وفنی تحصیـ[illegible] ایتمش اولان، وشراب محـ[illegible] : سیکی

چراغان : یاغه بولنمش فتیللو وقند[illegible] دونانماسی

چراغبا : اوزرینه چراغ وضع اولنـ[illegible] یسنه وشاخ قلقار[illegible] آت

چراغ‌پرست : پروانه دینلن بوجک

چراغ‌پرهیز : فانوس وفنار زجراغی روزکاردن حفظ ایدن ظر[illegible]

چراغدان : اوزرینه چراغ وضع اولنه‌جق[illegible]

چراکر : اوتلانان حیوان

چراگاه : اوتلاق چایر : مرعی اوو[illegible]

چراکه : بمعناه ایضاً

…مُ بمعناه ایضاً

…مين بمعناه ایضاً

…ب غالب؛ راجح اولان وباغلو سموز اولان وباغلواولمق سموز وسمین اولمق

…بهكو شیشمان ملحم اولان

…ست الی ایشه باقشور وایشه کلور اولان

…زبانْ طاتلو کلمات ایله خلقی کندوسنه راغب وبنده ایدر اولان وپالتقلبجی متملق ومتبصبص اولان

…زبانی طاتلو کلمات سویلمك

…بی یومشقلق وطاتلولق وباغلولق وسهولت وقولایلق ودنیا نعمتلرینه نائل اولمق

…سرخ حرکت دوریه ایله حرکت ایدن نسنه تکرلك ومقرع والت چرخی مثللو وفلك کوك؛ اسمان وحرکت دوریه ایله اشلین الت کرلت بسیطه وکرك مرکبه اولسون والات حربدن منجنیق وزنبرك دینلان الت

…خ انداز منجنیق ایله طاش واوق اتیجی

…خزن دورایدیجی دونیجی اولان

ف چرخ فلك چیت اسمیدر وبول قپامق وپیاده عسکری سواری هجومندن حفظ ایتمك ایچون استعمال اولنور بر نوع سپر

چرخه حرکت دوریه ایله حرکت ایدن نسنه ونقل واستعمال سهولتلو اولان صغیر طوپ که میدان جنکده استعمال اولنور

ف چرسدان دیلنجینك صدقه مندیلی

ف چرغان فرمان اوزرینه رسم اولنان طغرای شاهانه

ف چرك کیرپاس وسخ مردارلق وپاره دن اقان جراحت وایرین

ف چركاب مردار صو بولاشق صو

ف چرك آلود مردار؛ بولاشق؛ کیرلو پاسلو اولان

ف چركین بمعناه ایضاً وکریه بدنا خوش صورتلو اولان

ف چرمینه کرسله دن عبارت اولان

ف چرمینه دوز پاپوش دیکیجیسی

ف چرند اوتلانن حیوان

ف چرنده بمعناه ایضاً

ج س چسبان لایق یاقشور؛ مناسب اولان

ف چست چابك چالاك سریع الحرکه اولان ویراشقلو یاقشقلو برلو برنجه مرتب اولان وکوزل زیبا نازك اولان

چستی چستلك؛ چابكلك چالاکلك

ف چُشْنْ — دادیجی لذت تجربه ایدیجی دائق اولان

ف چَشْمْ — کوز، عین، بصر، آلت باصره

ف چَشْم پُوشْ — کوزاوبمك وکوزاویجی اولان

ف چَشْم پُوشی — کوزاوبمکلك

ف چَشْم زَخْمْ — کوزدن اصابت ایدن نظر

ف چَشْمَه — بیکار، عین، صو خروج ایتدیکی بر وایکنه نك کوزی

ف چَشْمَه سَارْ — چشمه سی چوق اولان محل

ف چَشْنْ — دوکون، ضیافت، عیش وعشرت

چَشْنَدَه — دادیجی لذت تجربه ایدیجی ذائق اولان

ف چَشْنی — داد لذت نسنه نك قوت ذائقه یه ایتدیکی تأثیر

ف چَشِیدَه — دادمش اولان ودادلمش اولان

ج غ: ف چَغَانَه — بر نوع آلت طربکه چنکلر انکله اصول طوتوب رقص ایدرلر وحلاج مشتسی شکلنده اولوب بر اوجی یارق وبر قاچ پول ایله دونانلودر

ف چُغْدْ — بایقوش، بوغو قوشی

ف چُغُلْ — قوغجی ومفسد ونمام وبیك شر وخواجه فساد اولان

چُغُلخُورْ — بمعناه ایضاً

چُغُلخُوری — مفسدلك، نماملك

چُغُوكْ — سرچه قوشی

چَفْتْ — چارداق، تخته پوش، مهتابیه وقبه ودیوانخانه

جِفْتْ — اش، مثل، وزوج وایکی عدد وایکی تقسیم اولنان عدد

(چِفُودْ) — یهود طائفه سندن اولان کمسنه

چَقَاچَاقْ — قلج بر برینه اورمقدن حاصل اولان صدا

چَكْ — برات، حجت، تمسك طپو تذکره سی

چَکَاچَاكْ — سلاح بر برینه اورمقدن حاصل اولان صدا

چَکَاچَكْ — بمعناه ایضاً

چَکَانْ — طملایجی، تقاطر ایدر اولان

چَکَاوْ — طویغار قوشی

چَکْچَاكْ — سلاح بر برینه اورمقدن حاصل اولان صدا

چَکِیدَه — طملامش اولان، طملا، قطره

چِکُونْکی — کیفیت بر نسنه نك نه درلو موجود ویا واقع اولدیغی حالت

چِلَه — وق یایینه طاقلان ایبك سیجم وقرق کون مدت امتداد اولان صیقندی ومضایقه

كوزوطپوزد ینلن جنك آلتی وباشی طوبوز اولان دكنك

دوز: هموار اولان چایر وباغ وبغچه وكلستان محلی واغاجلق كولكه لك محل

باغبان باغچوان

بمعناه ایضـا

دوزو هموار یشل چایر چمنلك اولان محل

باغچه ده چمن قابلو اوضور معنه مخصوص سد

معلوم ومعروف برنوع اغاج

چالشیجی: اوغراشیجی سعی واقدام ایدیجی

شوبله: بوبله: شول طرز خلقته رسمنه كیرمش اینجه وبصی واوزون نسنه

نقدر: نمقدار: برقاج اوچ بش: اون مثللو عدد اول قدر: نقدر: هرنقدر

برنوع چالغی آلتی وبچه وطرناق

ال بغچه: طرناق

اوجی كیرو چویلمش اولان چوق قانجه واولته ایكنه سی مثللو

واغاجلق اورمانلق محل

اغاجلق اورمانلق اولان محل

رقاص: كوچك

چیده (ف): دیو شوریلمش طوپلانمش اولان

چنین (ف): بویله: بوطرز: بو وجهله

چو (ف): كبی معناسنده ادات تشبیه چونكه معناسنده ادات سببیت فارسیه در

چوال (ف): قماشدن یابلور برنوع بیوك ظرف

چوالدوز (ف): چوال دیكمكه مستعمل اولان بیوك ایكنه

چوب (ف): اغاج: اوطون

چوبان (ف): قویون كچی اوتلاغنه كوتوروب كتورن وتیمار وحمایت ایدن كمسنه

چوباره (ف): اغاج پارچه سی یونقه

چونجاز (ف): اغاج قوردی

چوبك (ف): كچوك اغاج پارچه سی وچبوق ودكنك وبعض نوع چالغی چالمغه قوللانیلان دكنك

چوبین (ف): اغاجدن عبارت اولان

چوكان (ف): باشی اكری بر دكنك كه طوب اویننده استعمال اولنور

چوماق (ف): باشی طوبوز برجنك آلتی وباشی طوبوز اولان دكنك

چون (ف): مادامكه وشو سببدن معنالرنده ادات ابتدا واوات سببیت فارسیه در

چونو چرا — نصل ونیچون

نی چون چرا — افعال وارادانتك سببی
صورلمزاولان الله
ذوالمجد والجلال حضرتلری

چونجرا — منازعه : نزاع : غوغا
چکشمه

چوکان — جوکان طوب اوینندہ
استعمال اولنوب باشی اکری دکنك

چه — قویی : چاه : بئر : چقور

چنه — نه معناسنده ادات استفهامدر

چهار — درت عددی : چار : اربعه

چهاربالش — پادشاه تختی وعلما وکبرا
ووزرا مسندی وعناصر
اربعه ودنیا

چهارپا — درت ایاقلو اولان حیوان

چهارپاره — چالپاره دینلن آلت طرب

چهاردهم — اون دردنجی رابع عشر

چهاردوز — سوردکی درت کون اولان
فانی : زائل : ثباتسز اولان

چهارشنبه — هفته نك پازارندن بدأ ایله
دردنجی کونی که صالی ایله
پنجشنبه بیننده اولور
یوم اربعا

چهارکانه — درت قات یاخود درت
درلو اولان

چهارگوشه — درت گوشه لو اولان

چهارم — دردنجی : رابع

چهات — طهارتلا مقدم وتعاطر ایتمکده اولان

چهر — یوز : منظر : لقا : صورت

چهره — انسان صورتی یوز قیلمو

چهره پرداز — رسام : صورت رسم ایدیجی

چهره خراش — ادملك صورتنی طرمالایوب
صیدیجی اولان

چهره کشا — یوزینی چهره سنی اچوب
کوستریجی اولان وصورت
رسم ایدیجی اولان

چهره کشای — یوزینی اچوب کوسترمه

چهره نمود — یوزی کوز کسترر
اولان

چهل — قرق عددی : اربعون

چهر — چهره : یوز : صورت

چهیز — کلینك لوازمات وتماثلی

چپیر — جاده یول : شاهراه

چیت — معلوم برنوع قماش

چیغ — کوزندن دائما یاش وچیاق
اقوب قباقلری قزل قزل
وکرپکلری دوکلور اولان

چیده — طوپلانلمش دیوشورلمش
اولان

چیرکی — شجاعت : یکیتلك
بهادرلك

چیره — غالب : مستولی : منصور
بهادر اولان

چیره دست — الی چابك وایشه یاقشور اولان

چیز — شئ : نسنه کائن وموجود
هرنه اولورایسه

زه بود	سبب : باعث : بادی موجب اولان
زه بودگر	خالق الاسباب
ین	قیرمه : بو کلمه : بو رشوق اولان وطوبلایجی : دیوشوریجی جمع ایدیجی اولان
ینا	طوبلایجی : دیوشوریجی جمع ایدیجی اولان
یده	جمع اولنمش طوبلانلمش اولان
ینی	چین مملکتنده یاپیلان برنوع چناق چوملك
اپای	مایه سز و بازلماج دیدکلری اتمك
اتو	حرامی وسارق اصه جق اوزغان
اچ	ترکستانده برشهر اسمیدر وخرمن یرنده صماندن پاك اولمش غله بیغندیسی
اچکه	بوستالدیلان ایاق قابی که دهقانلر کیرلر
چادر	مربع وطولانی مقوادن کسلمش برقطعه در نصارا قادینلرینه مخصوص برنوع چادر
ادر ترسا	وشفقدن وشعاع آفتابدن کنایه در

چادر کافوری	فجر صادقك ایدینلغندن کنایه در
چادر کحلی	اسماندن وقرانلق کیجه دن کنایه در
چادر لاجورد	اسمان وچادیرلق محللردن کنایه
چارلخو	عناصر اربعه درکه خاك وآب : باد : وآتشدر وقطب شمالی سمتنده بنات النعش اسمیله مسمی یدی یلدزدرکه یدیلر تعبیر اولنور اندن نعش دیدکلری درت یلدزه دخی اطلاق اولنور
چارغ	چارق تعبیر اولنان ایاق قابی
چارك	کاربان چاوشی
چارکامه	یورغه یوریلشلی حیوان وهنکامهٔ عشرتی گرما گرم وسیر اهنك ایلمکدن کنایه در
چارمادر	عناصر اربعه وبنات النعش یلدزلرندن نعش اطلاق اولنان درت کوکبه اطلاق اولنور

ح : اشبو حای مهمله ترتیب حروف عثمانیه ده سکزنجی حروف اولوب حسابه دائر کتب ورسائلده سکز عددینه اشارت اولور وحای حطی دخی تسمیه اولنور

حاء : ترتیب حروف عثمانیه اوزره ترتیبده سکزنجی اولان حرفک اسمی

حاکم : حاکم : قاضی

حاتمِ طیّ : جومرد : جوانمرد : سخی سخاوتلو اولان

حاتمی : حاتم طای مثلنده اولان

حاج : حجه گیدن کمسنه وحجه گیتمش اولان کمسنه

حاجات : حاجتلر یعنی لازم اولوب محتاج بولندیغی نسنه‌لر

حاجب : قپوجی : بواب : دربان وپرده حائل

ف حاجب بار : جبرائیل علیه السلام

حاجت : لازم اولوب مقتضی بولنان نسنه ولازم ومقتضی اولمق لزوم اقتضا

قضاء حاجت : بول ایدرک دفع صیقنتی ایتمک

حاجه : حجه گیدن خاتون حاجی خانم

حاجتمند : فقیر : محتاج نسنه‌سـ[...] اولان

حاجز : دیوار ودیوار کبی دیلک ویوکسک اولان چای کنار[...]

حاجم : حجامت ایدیجی

حاجوز : دیوار کبی دیلک ویوکسک اولان چای کناری

(حاجی : حجه گیتمش اولان

حاد : قارغه قوشی : زاغ : غراب

حادّ : کسکین : سیوری اولان واکشی اولان وسرت وشد[...] اولان

حادّه : معدنلی وتخته‌سی [...] انجلتمکه مستعمل بر آلتک اسمی وعلم هندسه اصطلا[...] حاسندن اولوب اچقلغی زاویهٔ قائمه یعنی طقسان درجه اچقلغندن اصغر اولانه اطلاق اولنور

حادث : وجوده گلن ویوویرن ظهور ایدن وقدیم اولمیان صکره‌دن وجوده گلن

حادثه : وقوعبولوب کدره سبب اولهجق نسنه قضا بلا وایدست بوزان قضا

حادوز : قولاغه طاقیلان کوپه

...ادي تشويق ايدوب غيرت ويرورك
چابك يورو ديجي اولان

...ادِيَ مظلومه ياردم ايدوب
اوزرندن ظلم وستمي دفع
ايدن ياردمجي

...عَش اون برنجي : يازدهم

...دِف ماهر واستاد اولان
صنعتي كركي كبي بلور
اولان وكسكين اولان

...اذِر حرارتلو : اسي : صيجاق
اولان

...رِث چفتجي : تارلا سوروب
اكين اكن كمسنه

...ارِس حراست ايديجي محافظه
ايديجي : حمايت ايديجي

...ارِض حوصلو اولان نسنه تحليه
ايله افراطله چاليوب
آزركس اولان

...ارِق طوتشمش يانان آتش اولان

...ارِم رشد وبصيرتله اموريني
مضبوط ايدوب اتقان
واستحكام جهتيله طوتان
آدم كه طوغري وعقللو صاغلم
آدمه دينور

...اشِر حسر ايديجي : دويجي

...اشَه حسر ايديجي يعني دويجي اولان
قونكه انسانده بش قوتدر كورمك
قوقلامق اشتمك دادمق طوقنوب طويمق

حاسِبْ حساب ايديجي

حاسِدْ حسد ايديجي قزنانيجي اولان

حاسِرْ چبلاق وسلاحسز اولان
وحسرت چكن

حاسِمْ كسيجي : قطع ايديجي
قاطع اولان

(حاشا) الله تعالى اول مقوله نسنه دن
كوسترمسون معناسنده دعادر

حاشِرْ جمع ايديجي طوبلايجي اولان

حاشِيَه كنار : پرواز : وكاغد كنارينه
يازيلان يازي

حاصِبْ شدتله اولوب توز طپراغي
هوايه صاوران روزكار

حاصِدْ حصد ايديجي اكين بيچيجي

حاصِرْ حصر ايديجي بر نسنه نك
اطرافني آلوب طشره يه
چيقارمز اولان

حاصِلْ حصوله كلان وجوده كلن
وميوه ثمره وبر اصل ويا
سببدن وارا اولان

اَلْحاصِلْ والحاصل وحاصل كلام
بو قدر كلامدن مراد ونتيجه
شو اولميوركه معناسنده ذكر كيلردر

حاصِلات حاصللر : حاصل اولان
نسنه وحاصل اولان ايراد

حاصِنَه نامحرمدن اجتناب ايدوب
اهل عفت وپرهيزكار
اولان خاتون

حاضِر حضورده اولان غایب اولمیان بشقه محلده اولمیوب کوز اوکنده اولان وآماده ومهیا ومستعد اولان برنسنه اجزاسنه اقتضا ایدن حال وکیفیت اوزره اولان

حاضِرجواب وقت کچورمیوب همان بردن جواب بولوب ویرن

حاطِنَه سودانا والدن ماعدا چوچوغه سود ایزین عورت

حاطِم قیریجی اوقادیجی اولان

حافات حیانه لر کنارلر جوریلر قیبلر

حافَه کنار قیی چوزی

حافِد تورون اوغلک اوغلی حفید

حافِرَه برنسنه نک اولی وهیئت اولاسی

حافِظ حفظ ومحافظه ایدیجی برنسنه ضرر طوقنمسنه مانع اولیجی وقرآن عظیمی ازبرلمش اولان کمسنه

حافِظَه حفظ ومحافظه ایدیجی اولان دینی وحسن اولناه نسنه نک اثرینی ذهنده ثابت ایلین قوت باطنه ازبرلمک واونوتمامق قوتی وقرآن کریمی ازبرلمش اولان خاتون

حافِل بک طولو وبک سولو اولان

حافی یالین اباق یورین وبرین ایولک ایتمک نیتیله حالنی بک صوران وعلم تحصیلی ایچون بک چالشان وبرینه بشارت ایدوب بک چوق سرور وفرح اظهار ایدن اولان

حاق برنسنه نک اورطه سی

حاکِم حکم ایدیجی دعوا فصلنه مأمور اولان واقتضا ایدن اوامر اصداریه مأمور اولان قاضی ضابط پادشاه وامری نافذ وجاری اولان والله تعالی شانه حضرتلری

حاکِمانَه حاکمه لائق ونا قصور اولان

حاکی حکایت ایدیجی نقل ایدیجی اولان

حال شمدیکی زمان وبرنسنه نک اولوسی وبولنشی

اَلْحال شمدی

عَلٰی کُلِّ حال هر نصل اولور ایسه

فِی الْحال درعقب بنده بلا توقیف شمدی

حالا شمدیکی وقتده

حالات حالر حالتلر اولوشلر بولنشلر

حالَه اولمنک وبولنمنک صوکی روده سی

حالی دوزکون پیرایه طاقنیجی کندینی دوناندیجی

شمدیکی زمان وشمدیکی
اولوشه متعلق ومنسوب اولان
حالا: شمدی: شمدیلکده
دوزکون وبرایشه طاقتیجی
اولان عورت
حمد وثنا ایدیجی: مدح ایدیجی
وشکر ایدیجی اولان
اکشی اولان سرکه کبی اولان
طاشیوب کوتریجی
جبرائیل علیه السلام
قرنده چوجق اولان
دیشی کبه اولان
حمایت ایدیجی زبان واذیتدن
حفظ ایدن
حنث ایدیجی یمین عهد وسندن
قالان خلف یمین ایدیجی
جامع وشامل اولان جمع
ایدوب طوپلاییجی وبرکدیریجی
اولان کندوسی ایچنه المش اولان
کناهکار: صوچلو
قباحتلو اولان
بولنیوب مقتضا اولان
نسنه
دوتیجی: صاییجی
منزل: قونجق محل
قوناق
حیرتده اولوب شاشمش اولان
مالك ولان واقراننده ممتاز اولان

حائِضْ	حیض. یعنی آی باشی کورن عورت
حائِضَه	بمعنا. ایضًا
حائِطْ	دیوار: پرده: حولی
حائِفْ	کنار: قیی: چوری
حائِكْ	قماش طوقیان کسنه
حائِلْ	ایکی نسنه بیننده وبا بر نسنه اوکنده پرده مقامنده اولان
حَبّْ	دانه: تخم: چکردك وچکیردك یوطوجق کیلك طوب
حَبُّ العزیز	وحبّ اللذیذ معلوم بر نوع خوشکوار دانه
حِبّْ	محبت: سومك: دوستلق
حُبّْ	بمعناه ایضًا
حَبَاءْ	تابینجی مثللو پادشاهك همنشین وندیم وخاصه‌سی اولان کسنه
حِبَادْ	قارشولق المیه رق واتنا ایتز ویریلان نسنه
حَبَابْ	صو یوزنده سیولجه مثللو حاصل اولان صغیر نصف کوره که درونده هوا محبوس اولوب محیط ذاتصوا اولور
حِبَابْ	محب: دوستلق ایتمك سومك
حُبَابْ	بمعناه ایضًا وکبوك دانه‌سی

حَبَابَه	صو یوزنده حاصل اولوب
	حباب دخی دینلن کیوك دانه‌سی
حَبَّات	حبه‌لر، دانه‌لر، تخملر
حِبَار	آثر، نشانه
	حبلر، ایپلر، حلاوطلر
حَبَّاك	ایپجی، حلاوطجی
حِبَالَه	ایپدن یاپلان اغ و دوزاق
حُبَّان	حبلر، دانه‌لر، تخملر
حَبَائِل	حباله‌لر، اغلر، دوزاقلر
حُبَب	حبه‌لر، دانه‌لر، تخملر
حَبَّه	دانه، تخم، چکردك، حیوانك
	یمورطه‌سی مقامنده اولوب
	نباتلرده چیچك آچلغله حاصل
	اوله‌رق طپراغه وضع اولنمغه
	کنه و جنسنده دیکر تحمیل
	بر نبات حدوثنه منبع اوله‌رق
	صغیر جسمکه بعض نباتك
	حبه‌سی دخی اکل اولنور و
	بك صغیر بر قطعه و بك
	قلیل بر مقدار
حِبْر	یهودی خاخامی و یازی مرکبی
حَبْس	الیقومق، صالیویرمامك
	بر محله قپایوب طشره چیقارمامق و فی سبیل الله وقف
	ایتمك و زندان محبس نسنه
	قپانوب طشره چیقه‌مدیغی محل
حُبُس	فی سبیل الله وقف اولنان
	نسنه

حَبَط	باطل و بیهوده قیلق
	فائده سز ایلمك
حَبَق	معالجه ایچون استعمال
	اولنور بر نفع زهرلو نبا
حَبْكَه	نسج، قماشك طوقونیشی
	هیئتی
حَبَل	ایپ، حلاوطکه اکیلور
	بوکیلور نسنه‌دن یاپیلو
	و باغ ایچون استعمال اولن
حُبْلی	حامله، گبه اولان عور
حُبُوب	حبلر، دانه‌لر، تخمل
حُبُوبَات	اکله مستعمل اولان دانه
	و تخملر
حُبُور	گوکل فراحلغی، سوی
	سرور، شادمانی
حُبُوط	باطل و بیهوده و فائده
	اولمق
حَبِیب	محبت اولنان و سویلن
	کمسنه
حَبِیس	فی سبیلی وقف و تخص
	اولنمش نسنه
حِتَار	برنسنه‌یه محیط اولا
	زه و پرواز و صچاق و کنار
حُتُر	حتارلر، کنارلر، زهلر و پروا
حَتْف	اولمك، وفات ایتمك
حَتْفَ أَنْفِهِ	عادتا مریض اولوب دوش
	یاخود بولندیغی یر
	اولمك

حکم ایتمك: امر ایتمك بیورمق
حتفلر: اولوملر. وفاتلر
حکملر: امرلر. بیورقلر
برکلامی تصدیق ضمننده
ایراد اولنه جق دیکر برکلامی
ایجمع ایچون استعمال اولنور
برکلمه در وبعضاً نهایت وغایة
ومراد ومقصود افاده ایتمکه
مستعمل اولور بوذاندن
ترغیب وتشویق ایتمك
ایارتمق: دوزتمك
سیولجه چیقارمق
جست وجابك اولان
اوتلنوب ایاره بیلن
بمعناه ایضاً
وقت معین حلولنده رسوم
معروفه یی اجرا ایدرك مکة
مکرمه یی زیارت ایلمك
بالجمله وبا کلتما ج
سویلشمك
پرده ایکی نسنه بیننده
چکلن بولمه واوتمق شرمسار
اولمق کندوبی قصور صاحبی
بلوب کوزاوکندن چکلمك
حاجبلر: قپوجیلر. پرده دارلر
دلیل: برهان وحجت ایراد
ایدرك معارضه ومباحثه
ایلمك

حَجّاج ظالم سفاك وبرحمتسز اولان بروزیرك آدی

حُجّاج حاجیلر: حجه کیدن ویا کتمش اولان کمسنه لر

حِجار حجرلر: طاشلر. سنکلر

حِجارة بمعناه ایضاً

حِجال حجله لر: زفاف خانه لر. جهاز اوطه لری

حِجام اصرمسون دیو خویسز حیوانك اغزینه بغلنان نسنه

حَجّام حجامتجی: حجامت ایدیجی بر

حِجامة بدنك برطرفنه بوینوز یاخود قدح وضع ایدوب درو ننده اولان هوائی تخلیه ایتمکله قانی ولطرفه جولانه مستعد قلدقدنصکره زنبرك دیلن برقاج اغزلو التله انی یاروب ینه هواسی تخلیه اولنمش قدح وضع ایدرك قان آقیتمق

حُجُب حاجبلر: پرده لر

حَجَبة حاجبلق: قپوجیلق پرده دارلق

حِجّة حجه کتمك

ذي الحجة سنهٔ قمریهٔ عربیه نك صوك ایدرکه ذی القعده دنصکره کلوب سنه هم تمام اولغله هم

عقیبنده محرم شهرندن ازنو باشلنور و بوایك اونبجی کونی ذبح قربان رسمی اجرا اولنور و قربان بیرامی تسمیه اولنور

حُجَّة دلیل برهان برقولك صحتنی اثبات ایدن نسنه و سند تمسك قاضی حکمنامه‌سی و خصوصا تودکان مثللو متملکاتك متصرفنی کوسترن سند

حُجَج حجتلر: دلیللر: برهانلر وسندلر وقاضی حکمنامه‌لری

حَجْر منع ایتمك : قومامق

حِجْر بمعناه ایضا و حرام اولان نسنه و قوجاق آغوش

حِجْرُ الكَعْبَة بیت اللهك جانب شمالیسنده حطیم دینلن حائط ایله چورلمش اولان موضعدر

حُجُر منع ایتمك : قومامق

حَجَر کعبهٔ شریفده واقع اولوب زیاده سیله محترم طوتلان برسیاه طاشدر

حُجَرات حجره‌لر: صغیر صغیر اوطه‌لر

حَجَر طاش : سنك

تَحجِرات منع ایتمك : قومامق

حُجْرَه قوجاق : آغوش

حُجْرَه کوچك اوطه: اوطه‌جق ... و نسنه و صنعی ایچون تر... اولنان معلوم چقور محل ... قیوسز طولاب شکلنده او... اباق بلازکی

حَجَل کلین اوطه‌سی : زفاف ... اوطه‌سی

حَجَلَه

حَجَلْگاه بمعناه ایضا

حَجْم برنسنه‌نك ال سورو... یوقلنه‌جق وطوته‌جق ... جثه‌سی و مقداری : ... امسمك : صورمق

حَجو بلمجه : یاکلشماج

حِجی عقل : هوش فهم : هط...

أحجی لایق : براشق : روا ... یاقشق اولان

جَدّ برنسنه‌نك غایت کنار... انده منقطع و محدود او... و کسکین اولان نسنه‌نك ... اغزی یعنی کسکین طرف... و معنوی اولان نسنه‌نك ... غایتی قدرت و نفوذ مث... و قباحت صاحبنه ایلد... تادیب شرعی و انسانك ... اولان غضب و حدت و بر... جنس و نوع و فرقنی مع... ایدن عباره و ایکی نسنه ... بیننی تفریق ایدن نس...

تشویق ایدوب غیرت
ویره رك چابك یوریمك
حدبلر: مظلومه سیردم
ایپچیلر وتشویق ایدوب غیرت
ویره رك چابك یوریدیجیلر
خبر وحوادثه دائر صحبت ایتمك
حدبلر: طاغلر: دپه‌لر
یکیلك: یکی وجوده کلمش
اولمق ونسنه‌نك اولی
وابتداسی وکنجلك جوانلق
کدر کوسترمك ایچون برکسنه
وفات ایلدکده متعلقاتی
زیب زینتی ترك ایدرك
بر نوع مخصوص لباس ایله
اورتمك ماتم ایتمك
دمورجی: آهنکر: وقپوجی
وزندانجی
کسکین قلاغیلو اولان
حدقلر: کوز بیکلری
حدیقه‌لر: بغچه‌لر: باغ
بوستانلر
قانبور اولمق: اورته‌سی
کنارندن زیاده طشره اوغرامش اولمق
بمعناه ایضاً
غضب: دار غلق وکسکینلك
تکرار ابدست وغسلك
لزومنه سبب اولان وضعه
حدثلر

حِدْثَانٌ نسنه‌نك تازه‌لکی حالی وتازه‌لکی زمانی

حُدْثَانُ الدَّهْرِ زمانك نوائب ونوازلی

حَدَثَانٌ تکرار ابدستك کروسنه سبب اولان قضا وحدوث ایتمك یوغیکن وجوده کلمك

حَدْرٌ یوکسکدن یردن اشاغی اینذرمك واینمك واینشده سرعت وعجله ایتمك وبرنسنه‌نك اطرافنی آلوب چویرمك واحاطه ایتمك

حَدَرٌ انیش اولان بر نشیب چقور

حَدْسٌ ظن وتخمین ایتمك وبر کلامك معناسنده یاخود بر خصوصك وضعنده بشقه‌جه وهم وخیال ایتمك

حَدَقَةٌ کوزبیکی کوز اورته‌سنده اولان سیاه دائره انسان العین: مردمك: چشم

حَدَلٌ ظلم وجور ستم حقایتسزلك

حَدْوٌ سورمك تشویق ایدوب چابك یوریتمك

حُدُوثٌ یوغیکن وجوده کلمك

حُدُودٌ حدلر: غایتلر: کنارلر وتعریفلر وقباحته مقابل اجرا اولنان تأدیبات

حَدُورٌ انیش اولان نشیب چقور

حُدُورٌ بمعناه ایضاً واینمك اشاغی کتمك

حُدُورَة جمعيت : اجتماع : خلق

حَدِيث يكى : نو : جديد : اولان وكنج تازه اولان وپيغمبرك اقوال وافعال وشخص و سائر متعلقات ذاتيه سنه دائر روايت اولنان كلام وخبر

حَدِيد دمور : ياخود تيمور واهن دينلن جسم معدنى وكسكين تيز اولان وسرعت قوى محكم اولان وتيز طبع حدتلو كرم مزاج اولان

حَدِيدَه دمور آلت

حَدِيدِى دموردن عبارت اولان

حَدِيقَه باغچه : روضه : جنت

ح ذ

حِذَاء قارشو : مقابل : وخط مستقيمك كندو استقامتى اوزره اخراج اولنمسندن حاصل اولان جهت

حِذَار حذر : صاقنمق : كوزتمك تهلكه دن قاچنمق

حَذَاقَة عمل : وصنعتده كركى كبى ماهر واستاد اولمق

حَذَر صاقنمق : ضرر ويره جك نسنه لردن قاچنمق

حَذَف بر نسنه نك بر مقدارينى آلوب كيدرمك

حُذِفَة قسم : جزء : قطعه : پاره پارچه

حَذُور صاقنيجى : متيقظ : بص[...] اولان

حَذُوف كيده رلمش : قالدرلمش[...]

حَذِيقَه بر صنعتده كركى كبى اس[...] اولمق

حَذِيم كسكين : تيز اولان[...]

حَرّ سيجاق اولمق كرم وح[...] اولمق

حُرّ كوله وجاريه اولميوب[...] زاده ويا ازاده اولان ك[...]

حَرَّاث چفتچى : اكينجى : بچيجى[...]

حِرَاثَت چفتچيلك : اكينجيلك[...]

حَرَار حر وكشى زاده وازاد[...]

حَرَارَت سيجاقلق ومعده ف[...] ياخود حماعلتى سبيله[...] صوصامق وعشقله يا[...]

حُرَّاس حراسلر : محافظه وحما[...] ايديجيلر

حَرَاسَت حفظ ايتمك : قوريمق[...]

حَرَاش ايكى دشمنى قيزديروب[...] بربرينه طوتشدرمق[...]

حَرَاض اوديا قوب قاليه طاشنو[...] وياكرج طاشنى ياقوب[...] كرج دوزن كمسنه

حَرَاصَة بر كيمسه نك درد وعد[...] اوزايوب كتمك ورذيل[...] رسواى اولمق

حَرَاق قونداقجى : يانغينجى[...]

آتش چاقمغه مستعمل اولان
قاوو واتش ایله مشغول اولا
کسنه طوردیغی محل
واتش کیسیکه دشمن
اوزرینه صالدیریلور
برنسنه برکیمسه اوزرینه
پیچ ولدزنا: روسپی اوغلی
نهی الهی ایله ممنوع اولمق
زنیاره: زانی: زناکار
وبرکسه اوزرینه نهی ایله
ممنوع اولان نسنه
خرسز: حایدود: یول کسیجی
جنك: قتال دوکش کارزار
بری برینه قارشو کلوب
سلاحله بری برینی قتل
واجرح ایتمك وصلحك
ضدی اولان حالت
شمس اطرافنده بعضا
رنك رنك پیدا اولان دائره
حربا ایله حرب ایدرك
قیا کلری کلری دینلن حیوانکه
باقدقده تنی هر مده صغیر
اولوب رنکدن رنکه لا
ینقطع مبدل اولور
برنوع قصه ومزراق کبی
دمور باشلو سلاح
جنك وقوعبولان
محل

حَرْبِی حرب وجنك وقتاله متعلق اولان

حَرْبِیَه بمعناه ایضا وحربه متعلق اولان امور

حَرْث تارلاسوروب اکین اکمك

حِرْج قاطر بونجغی دینلن بوجك قیوغی که برقایش یاخود آخر نسنه اوزرینه یازوب زینت یرینه استعمال اولور

حُرْدَب برنوع زهرلو اوت

حُرْدِی قامش: حصیر اوتی

حُرِّیَّت سربست: ازاده لك

حِرْز محافظه نفسه وسیله اوله جق نسنه وآفات وبلیه دفعی ایچون اتخاذ اولنان نسخه وطلسم وتعویذات مثللو وقلعه کبی محکم ومتین ومحفوظ اولان موضوع وپناه کاه

حَرْز حفظ وصیانت ایتمك هوریمق

حَرْش بمعناه ایضا

حَرْشَف بالق دریسنده بولنان ایچه وبوینوز کبی سیرت یول اوزره حلقه سی یاخود یولی وزینت ایچون سلاحه قاقلان یول وانکنار دینلن نبات

حرص — برشئه‌یی رغبت مذمومه ایله ولزومندن زیاده شدتله طلب ایتمك

حرض — برکسنه بدنی یاخود دینی ومذهبی یاخود عقل وشعوری بوزلمق وفاسد اولمق

حرف — کلام ایتمکه آلات ناطقه‌نك اوضاعنه اشارت ایچون کتابه‌ده استعمال اولنان اشارت ومعنایه دلالت ایدوب اسم یاخود فعل اولمیان کلمه وبرنسنه‌نك کناری یاخود اوجی یاخود سیوری کسکین قسمی

حرف — حرفلر؛ یچمکه وسیله اولان کارلر

حرف‌آشنا (ف) — همان حرفلری بوی بربندن فرق وتمییز ایتمکه اقتدار کسب ایتمش اولان

حرف‌انداز (ف) — تعریض وکنایه ایله سوز سویلیان وعیب ونقیصه آرایان کسنه

حرف‌اندازی (ف) — کنایه جیلك؛ وعیب ونقیصه آرامق

حرف‌گیر (ف) — عیب ونقیصه آرایوب خلقی دائما فصل ایدر اولان

حرفگیری — خلقی دائما فصل ایتمك

حرفة — مدار رزق اولان کار و[illegible]

حرق — آتشه یاقمق برنسنه‌یی [illegible] آتش قوتیله متغیر الحال [illegible] معدوم الوجود قیلمق

حرقة — یانغین ویانق

حرك — ازکی؛ دیرلك؛ جسست [illegible] چالاك اولان

حرکات — حرکتلر؛ حرکه‌لر

حرکة — قیملدامق؛ دپرنمك؛ بر مکاندن [illegible] مکانه ایتمك؛ سکونت [illegible] اولمامق وهجا باشنده [illegible] حرفه ویریلان صوتکه [illegible] اوچ عدد واسطه‌سی [illegible] اشارت اولنور (ـَ) او[illegible] یاخود فتحه و(ـِ) اسره یا[illegible] کسره و(ـُ) اوتری یا[illegible] ضمه تسمیه اولنور

حرم — مکه مکرمه‌ده بعض مع[illegible] اولان حدود داخلنده [illegible] موضع شریفکه حرم ا[illegible] حرم رسول دینور وخا[illegible] قاریلره مخصوص اولان [illegible] واوطه‌لر وقاری خاتون و[illegible]

حرمات — حرمه‌لر؛ حرامه؛ وممنو[illegible] اولان نسنه‌لر

حرمان — مکه مکرمه ایله مدینه منوره شهرلری

برکسنه دن برنسنه یی دفع ایدوب اولکسنه یی اول نسنه دن محروم ایتمك وبرکسنه یی نسنه دن محروم ومأیوس اولمق

یوزسسی وفسخ وانتهاکبی حرام اولان شی عرض وناموس کبی وتوقیر وتعظیم ایتمك

پادشاه سراینده قادینلره مخصوص اولان دائره

بمعناه ایضاً

مکهٔ مکرمه ایله مدینهٔ منوره شهرلری

جربلر؛ غوغالر؛ جنکلر

سیجاقلق؛ حرارت

بمعناه ایضاً

سربست؛ ارلك

درد وعلت سببیله ضعیف ونحیف وناتوان ومسکین اولمق

فساد ورذالت وبین الناس متروك اولوب اعتبارسز لکده وسقوطده اولمق

حرفلر؛ یازی حرفلری؛

واسم اولیوب فعل دخی اولمیان کلمه لر

قلودیلن اتش

چاقمقه استعمال اولنان نسنه

حرون بجیسنه اطاعت ایتمیوب ترسلك ایدن دابه وعنادجی خویسز اولان آدم

حرونی عناد؛ معاندت؛ خویسزلك

حری رولایق؛ مناسب؛ یاقشق اولان

حریب یغما اولنمش صویلمش اولان

حریّة سربستلك؛ آزاده لك؛ حراولمق

حرید یالکز؛ تنها اولان

حریر ایپك دینلن نسنه که بر نوع قوردك محصولیدر وسیجاق؛ کرم؛ حرارتلو اولان ایپکجی؛ بازرکان وبرنوع کاغد اسمی

حریری

حریز حفظ اولنان محفوظ اولنان وعزیزطوتیلان

حریص حرصلو اولان برنسنه یی رغبت مذمومه اوزره لزومندن زیاده طلب ایدن

حریض قالقوب یوریمکه قدرتی اولمیان

حریف برینك همکار وهم صنعتی اولان آدم ودوست وهمنشین اولان آدم

حریفانه حریفه لایق وبراشق اولان

حریق یانغین آتش ویاقلش اولان ویرلش آتشه کرفتار اولان

حريم حرام وممنوع اولمغله صلا طوقنلمز اولان نسنه واورتاق شريك وحاجيلرك مكه مكرمه ده كديكلرينه مخصوص اثواب وخانه ياخود قويى اطرافنده بعض ايش ايچون مقتضى اولان مسافه واشنك اوزرينه حفظ وصيانت واجب اولوب سائرلك اكا دخل وتعرضنى منع ايچون مقاتله ايلمسى دخى لازم اولان نسنه

حريمه برينك كندو مالى اولوب استديكى كبى قوللانديرق صرف ايده بيلديكى نسنه

حرائم / **حرامه** قولان وجوجق بغرداغى

... ايشنى دائما كورمكده عقللو طاورانوب صاغ قازغه باغلمق

حزب انسان جماعتى: طائفه وبر ادملك هركون مداومت اوزره قرائت ايلديكى آيات ودعا واوراد قرآن الشانك يوزيكرمى يه تقسيمندن حاصل اولان مجمع آيات كريمه

حزم ايشنده بصيرت ورؤيت و رشد ايله حركت ايدوب امورينى صاغ قازغه باغلمق

حزماء حازم اولنلر ايشلرنده ع… طاورانان كمسنه لر

حزمه رشد ورويت وبصير… ايله حركت ايدوب ايش… صاغ قازيغه باغلمق و… اولنلر ايشلرنده عقللو… طاورانانلر

حزن سرت وغليظ يرلر وعر… كدر: اندوه

حزن كدرلو اولمق: غمكين… واندوهناك اولمق

حزو قوشى يرندن اوچورمه… تفال وتكهين ايتمك

حزور كوجلو قوتلو اولان اوغل…

حزيران شهور روميه دن مارته اعتبار ايله دردنجى شهر او… مايس ايله تموز بيننده و… اوله رق ابتداى صيف او…

حزيم دائما رشد وبصيرت ايله امورينى مضبوط ايدو… اتقان واستحكام جهتيله طو… كمسنه ايشنده عقللو طو… صاغ قازغه باغليان كمسن…

حزين حزنلو: غمناك: كدرلو اولان

حس برنسنه نك موجود اولمس… اعضاى بدندن برينه تاث… ايلمسيله ادراك ايتمك طو…

[ح]ساب: صايمق: تعداد ايتمك: وعددلرك بعض خاصة معلومه سى واسطه سيله نسنه نك مقدارينى تعيين ايتمك ونسنه نك مقدارينى تعيين ايتمك ايچون عددلرك بعض خواص معلومه سنى استعمال وتوسط ايتمك وعددلرك خواصندن وخواص مذكوره نك وجه استعمالندن بحث ايدن علم

[ح]سابة: صايمق: حساب ايتمك

[ح]سابدان: علم حسابه اشنا اولان كمسنه

[ح]ساب كتاب: برنسنه يه دائر بحر براولنان دفتر وحساب شكلو كاغدلر

[ح]سابنويس: حسابه مأمور اولان يازيجى

[ح]ساد: حاسدلر: حسد جيلر قسقانجيلر

[ح]سادت: حسد ايتمك: قسقانمق

[ح]سار: حاسرلر: چپلاق وسلاحسز اولنلر وحسرت چكنلر

[ح]ساس: حس ايديجى: حاسه او لوب دويجى اولان حاسه سى اولان يوركده كيزلو اولان كينه ودشمنالك

[ح]سافة: [illegible]

[ح]ساكة: بمعناه ايضا

حسام: كسكين قلج

حُسَان: ايولك ايتمك: حسن معامله ايتمك

حَسّان: پك كوزل اولان

حَسَب: اقتضا لزومى

بحسب: اقتضاسى اوزره اقتضاسندن ناشى

حَسْب: اقتضاسى اوزره اقتضاسندن ناشى

حَسَب: اجداددن كلن شرف وحيثيت وكشينك اجداد وانسابى

حُسْبان: حساب ايتمك وعقوبت وجزا

حِسْبَة: اجر وثواب ومثوبه وتدبير عقل

حسبةً لله: الله ك عشقى ايچون

حسب الحال: احتياج وضرورت حالك اقتضاسى ومناسبتى

[حسب حال]: وصحبت ايدوب قونشمق اوزره احوالدن بحث ايتمك

حَسَد: برنده اولان نعمت يا خود فضيلتك اندن زائل ومسلوب اولديغنى يا خود كندويه محول ومنتقل اولديغنى آرزو ايتمك

حَسَدة: حسودلر: حسد جيلر

حَسْرَة: الندن وتصرفندن فوت اولوب كيدن نسنه يه كمال آرزو سندن ناشى كدر وتأسف وغصب [illegible]

حسرتزده	حسرته دوچار اولان
تحسرکش	حسرت چکن حسرت چکیجی
حسك	بورکده کیزلو اولان دشمنلك
حسکه	بمعناه ایضا
حسکل	دوکلور ایکن قیزغین دموردن قرلایوب صحرایان قیغلجملر
حسل	رذیل یلمك
حسم	برینه برنسنه لی ویروب طورر ایکن ویرمامك وکسمك قطع ایتمك
حسن	کوزللك : ایولك
حسن	کوزل : خوش : نکو : ایو اولان
حسناء	کوزل عورت
حسنات	حسنه لر : کوزل عدا اولنان نسنه لر والله ایچون اجرا افعال واعمال
حسنه	الله ایچون اجرا اولنان عمل
حسنی	کوزللك وایو عمل ودشمنه فوز وظفر بولمق وشهادت نعمتی شهید اولمق واحسنك مؤنثی اولوب زیاده کوزل کوزل اولان زیاده حسن اولان دیمکدر
لحسنین	ظفر ایله شهادت نعمتی

حسیات	نسنه فائده اولان… کیفیات
حسر	ازجه آزجه تدریجله…
حسوة	ایجیله جك نسنه نك بر…
حسود	قزقانوب سائرك نائل… اولدیغی نعمتك زائل ا… یلخود کندویه منتقل اولم… آرزو ایلدن کمسنه
حسود	حسد ایتمك : قزقانمق…
حسی	حس وحاسه متعلق… ومربوط اولان
حسیب	حسب ونسب وشرف… صاحبی اولان وکافی اولان… یتشور الویر اولان…
حسیر	حسرت چکن کمسنه
حسیفه	کوکلده کیزلو اولان کین… وعداوت
حسیکه	بمعناه ایضا
حسین	کوزل : ایو : نیکو : خوش او…
حشار	حشرلر : جمعیتلر : جمعیتل…
حشاش	خشته یلخود مجروح اولا… بدننده قالان روح بقیه…
حشاشه	بمعناه ایضا
حشائش	حشیشلر : قوری اوتل…
حشر	جمع ایتمك طوپلمق هر طرفدن… کتورمك وطننده سوروب نفی… ایتمك الله تعالی یوم قیامتده… جمله انسانی دیرلدوب حشر ایلمك…

برنك: طوپلق: هر طرفدن كلمك

حشره‌لر: خرده حيوانلر و بوجكلر

كچوك حيوان و جمعيت جماعت

اولمك حالنده اولان آدمك نفسنی بوغازنده غرغره ايتمك

ذكرك كرتكندن يوقاری اولان يومری باشنه سنده ميدانه كلور

برشيك فناسی و رذيلی و ليخ اوتانمق: اوتاندرمق و طارلمق و طارلتمق

تبعه و خدمه و اهل و همجوار طاقيمی كه برينك غيرتنی چكوب ايشنی كوزرلر و دشمندن حفظ ايتمكه مستعد اولورلر

بمعناه ايضًا و چوق حشم صاحبی اولمق

بمعناه الاول ايضًا

اوتانوب بوزيلوب قالمق

حقد: كينه: كين كوزتمك

بصدق و مندرج اولان سوزلر سنرقو و يوق مثللو طولدريلن و شعرده برينك مصراع اولنده صدر ايله عروضندن ماعدا مصراع ثانيسنده ابتدا ايله ضربدن ماعدا جميع تفاعيلنه دينور

حَشوِيّات: كلام اراسنده سنه و مثلا و فرضا و سوزم يانه مثللو ماسلزو لزومسز تلفظ و علاوه اولنان كلمات

حَشِيَّة: مندر: يصدق و نسوانك بعضًا برطرفلرينی بيوك كوسترمك ايچون استعمال ايتدكلری يصدق بر آدمك ايشندن ناشی ايودرمك و ادمی طمعكار و حريص قيلمق و فهدكی اوتلق و كندو بر اغندن ترتيب اولنان معلجه كه آفيون كبی كيفا يدر و اسرارده حب تسميه اولنور

حَشيشَة: اوت كه: كياه

حَشيف: اسكی لباس

حَشيم: ناسدن اوتانور اولان

حَصافَت: رأی: رشد: درايت: عقل و سدك قاوغنده طاش پيدا اولمق علتی

حَصاد: اكين و چاير بچمك: و وفات ايدوب اولمك

حَصاد: اكين بچجيسی

حِصار: دشمنك اطرافنی قوشادوب تضييق ايتمك محاصره ايتمك و قلعه استحكام و برلشمش حصر

حُصَّار — حاصرلر: محاصره جیلر

حِصَاص — پایلاشمق برنسنه‌دن برینه حصه ویرمك

حَصَافَة — رأی: متین وعقل کامل اولمق

حُصَالَة — حرمندن قلان باقی سپورندی

حَصَان — نامحرمدن پرهیزاوزره اولمق

حَصَانَة — خاتون نامحرمدن پرهیزاوزره اولمق وقوی محکم متین اولمق

حَصَائِد — حصیده‌لر: خرمنلر اکین بچملری

حَصَائِل — حصیله‌لر: باقی وممتاز قالان نسنه‌لر

حَصَبَة — قزامق تعبیراولنان سیوبجه علتی

حِصَّة — پای: بهره: نصیب نسنه‌نك تقسیمندن بر کسیه دوشن قطعه ویامقدار

حَصَد — اکین وچایر بچمك

حَصِير — طاریه طیقا یوب اطرافنی صقشدرمق وبرحددن طشره قومامق یعنی اول حدوده حبس ایتمك وعسکر ایله برنسنه‌نك اطرافنی المق وقوشاتمق

حَصَر — قهر وغصه چکمك

حِصَص — حصه‌لر: پایلر: نصیبلر: بهره‌لر

حَصَف — قوری کیچك اویوز علتی

حِصْن — کیرلمسی کوج صربپ ومـ... ومحکم محل قلعه حصار

حُصْن — خاتون نامحرمدن پرهـ... اوزره اولمق

حَصْنَاء — زیاده سیله اهل عفت ونامحرمدن پرهیزکار اولان خاتون

حَصُور — غم وغصه‌دن تنکدلا ولا... ونسوان طائفه‌سنه ونه... اصلا رغبت ایتمز اولان... اسراریك صقلایجی اولان

الحَصُور — یحیی نبی علیه السلام

حُصُول — حاصل اولمق وجوده کلمك

حُصُون — حصنلر قلعه‌لر حصارلر

حِصَّه بخش — حصه ویریجی اولان

حِصَّه دار — حصه‌یه مالك اولان

حِصَّه گیر — حصه اخذ ایدیجی اولان

حَصِيد — بچلمش اکین وخرامـ... ومنهـ... اولان

حَصِيدَة — بچلمش اکین

حَصِير — معلوم اوتدن اوریلوب خازـ... دوشه‌دکلری اورکی وغـ... غصه‌دن تنکدل اولان

حَصِيف — رأی متین وعقلی کسکـ... اولان

حَصِيلَة — نسنه‌نك باقیسی

حَصِين — صرب منیع محکم متین او...

قلعه‌جك حصين صغير
برايشه تشويق ايتمك
دوروتشديرمك
حاضرلر حاضر و واقع اولنان
آدملر حضورده بولنانلر
حاضر اولمق : ستر و پرده
توسط ايتميه‌رك برينك
قربنده اولمق
قوجاغه المق : وبلمك
حصيه‌لر : زياده محبت
ايديلن زوجه‌لر
يوبجا ولميوب ياخود شمس
مقابل اولميوب محلنده
اقرار اوزره اولمق
حضرتلری : جنابلر
اشبو كلمه نك ذاتی معناسی
آدمك قرب و پيشكاهی ديمك
اولوب تدريجله تحويل اولنوب
تعظيمی متضمن بر نوع لقب
وعنوان اولمشدر استعمالنده
دخی بيوك و كوچك اسم
دنصكره ايراد اولنور و
يالكز الله تعالی و پيغمبر
وملكه مخصوص اسملرينه
اولنه كثور يلور
حضرته متعلق اولوب
سفره متعلق
اولميان

حضن قولتق آلتندن بوكره وارنجه اولان عضو بدن كوكس سينه قوجاق

حضور ستر و پرده توسط ايتميه‌رك برينك قرب و پيشگاهی و راحت اضطراب و غائله‌دن خالی اولمق

حضية زياده محبت ايديلن زوجه ياخود جاريه

حضيرة بشدن اون نفره قدر عسكر بلوكی

حضيض نيرين ايله كواكب سياره‌نك كرهٔ ارضنه اقرب اولان تقرب نقطه‌لريكه اوج تعبير اولنان نقطه‌نك مقابليدر و هيئت جديده قولنجه كرهٔ ارض ايله كوكب سياره‌نك مركز شمسدن الك زياده بعيد اولدقلری نقطه‌در

حط اشاغی اينمك و اينديرمك و شطرنج اويوننده خصمنه برطاشی مخصوصجه ويرمك

حطاب اودونجی : اودون بازركانی

حطام قيرلدی : ويمورطه قبوغنك قيرندسی

حطامة بمعناه ايضاً

حطب اوتون هيزم آتش ايچون تهيه اولنان اغاج

حَطْم قیرمق : اوفاتمق

حَطِیمَه شدید آتش وجهنمك بر طبقه سی ویاخود بر قپوسی وهر حملنسز وشفقتسز آدم

حُطُوط فیئتلرك یوقاریدن اشاغی اینمسی

حَطِیئَه اوطوتلق : اورمانلق اولان محل

حَطِیم بیت الله حضارجنده واقع بر میدان

حَظّ سوینج : سوینمك : مسرور اولمق : نعمت سروریتی موجب اوله جق نسنه

حِظَّة عزت : مكانت : خاطر اغیار صایلمسی

حَظْر ویریوب منع وحجر ایتمك

حِظْلان اداره جیلك مصرفنی حساب ووزره ایتمك ممسكلك

حُظْوَة قدر : مكانت : اعتبار

حُظُوتا حظلر : سوینجلر ونعمتلر

حَظِیرَة اطرافی حائل وصازلق ایله احاطه اولنوب حیوان حفظنه مخصوص محل آغل

حَظِیرَةُ القُدُس جنت : فردوس

حِفاظ حفظ ایتمك : محافظه ایتمك : صقلامق

حُفّاظ حافظلر : حفظ ایدیجیلر وقرآن کریمی ازبردن بلنلر

حِفاوَة برینه چوق نوازش واكر[ام] ایتمك

حَفَائِر حفیره لر : قازلمش چقورل[ر] مزارلر

حَفَائِظ حفیظه لر : غضبلر دار غینلقلر

حَفَدَه حافدلر : تورنلر اوغل وعو[رت]

حَفْر قازمق : چقور ایتمك

حُفْر بمعناه ایضاً

حُفَر حفره لر : قازلمش چقورل[ر]

حُفْرَة قازلمش چقور : قیو : مز[ار] خندق

حَفْض اكوب بوكمك والدن برا[قیو] ویرمك وبر كله نك حرف[ی] اخیرینی مجرور ایتمك

حِفْظ صقلامق : غائب اولمسو[ن] وایچمسون دیو امین بـ[یر]ده قومق یاخود باشده برا[قیو] وازبرلمك وخاطرده طوتمق قوت باطنه سی

حُفْظَة غیرت : غضب : حمیت

حَفَظَة حافظلر : حفظ ایدیجیلر وانسانلك افعالنی یازمغه ما[مور] اولان ملائكۀ كرام حضر[اتی]

حُفْنَة ایكی اوج طولوسی مقدا[ر] وچقور قبالرده اولان طبـ[یعی] اوبمه چقور

حُفُول بركمك ووفرت اوزره اولـ[مق]

اكرامجى نوازشجى اولان وكشينك حال واحوالنى دقت ايله صورموق معتاد اولان وعلم تحصيلنده زياده سعيلى اولان تورون اوغل اوغلى سره

الله تعالينك اسماء حسناسندن برى ومقتضاى عدل وحكمته مطابق اولان نسنه وعدل وحكمت مقتضاسى اوزره لازم وواجب اولان نسنه وانكارى بردرلو روا وصحيح اولميوب ثابت وموجود اولان نسنه ومحقق اولان نسنه وبر نسنه نك اخذ وضبطى ياخود طلب واستدعاسى يا بنده بر مقتضاى عدل حكمت يرنده واقع اولان صلاحيت نامه وبرينك قولنده واستدعاسنده صدق وصحتى واقع اولمسى وعدل داد عدالت ودين اسلام وقرآن عظيم الشان ونسنه‌لى وجوده كتورملك ونسنه‌لى برينه كتورملك ويا الجرا ايتدرملك واقعا فى الواقع: حقيقت اوله‌رق

خورلق: خوركورملك خورمعامله ايتمك مخاصمه ايتمك: دعوا ايتمك

حِقاف — حقه‌لر: قوتيلر

حَقّاق — حقه‌جى: قوتيجى

حِقال — ترلاده اولان بغداينى هنوز اولمزدن مقدم صاتموق وترلايى اكينك بر مقدارى ايچون كيرايه ويرمك

حَقّانى — حق طرفندن اولان وحق صحيح اولان

حَقّانِيَّة — عدالت انصافى واجب ولازم اولانى ايفا ايتمك

حَقايِد — حقدلر بغضلر: دشمنلكلر

حَقايِق — حقيقتلر: ثابت وشبهه سز اولان شيلر

حَق‌بين — حق وعدالته رعايت وامتثال ايدن

حَق‌پَرَست — الله تعاليدن غيرى بر نسنه يه عبادت ايتميوب عدالت وحقانيته امتثال ورعايت ايدر اولان — ف

حَق‌پَسَند — حق وحقيقتى سور اولان — ف

حُقّه — معروف ومعلوم بر نوع قوطى

حَق‌جُو — حقى آراشدروب طلب ايدر اولان — ف

حِقد — درونده كين طوتموق قلبده عداوت صقلاموق

حَقدار — حق صاحبى اولان — ف

حَق‌شناس — حق طانيوب تسليم ايدر اولان — ف

ف حَق‌شِناسی — حقی تسلیم ایدیجیلك

حَق‌طِراز — حقی اجرا ایدروجقی سویلر اولان

ف حَق‌گُذار — حقانیت اوزره عامل اولان

ف حَق‌گُزین — حقی طلب ایدر اولان

ف حَق‌گوی — حقی سویلر اولان

حُقنه — انقباض دفعی ایچون ورادن استعمال اولنان شربت مثللو معالجه واوراد ادخال ادویه ضمننده استعمال اولنان بر نوع طولمبه ومذکور طولمبه یه مشابه اوله‌رق خدمات سائره یه مستعمل بولوك بر نوع آلت

حَقُود — قلبنده عداوت طوتان کین طوتان

حُقُود — حقدلر؛ عداوتلر کینلر کینه‌لر

حُقُوق — حقلر؛ موجود وثابت ومقرر اولان نسنه‌لر وواجب ولازم اولان نسنه‌لر

ف حُقّه‌باز — الجابکلکی وصنعت ایله یاپلمش درلو درلو اولان واسطه‌سیله وجه اجراسی گیزلو اوله‌رق نتیجه نتیجه غریب اویون ومعرفت گوسترن کمسنه

حَقیر — بی‌قدرت؛ بی اعتبار؛ قد[...] واعتباردن بی‌بهره اولا[...] قدر واعتباری اولمیان

حَقیق — حقی مقرر اولان حق صا[...] اولان

حَقیقة — ثابت وواقع اولان نسن[...] ونسنه‌نك کنه واصل وم[...] ویاخود واقع اولان حالی ویا کیفیت ویا ماهیتی وک[...] ایله افعالك صداقتی

فی‌الحَقیقة — فی الواقع؛ صحیحا؛ وواق[...]

حَقیقةً — حقیقت وواقع حال اوز[...]

حَقیقه‌شِناس — نسنه‌لرك حقیقتنه واقف اولان

حَقیقی — ایچی طیشنه وصوکی اول[...] اویار اولان یلان ویایمه اولم[...]

حَك — قازیمق نسنه‌نك یوزند[...] برمقدار شیء برکسیجی ال[...] واسطه‌سیله قالدیروب کیدرمك ونهر قازمق وبدن قاشیمق

حَكّ صَدر — [...] وشبهه ریب؛ کمات [...] واثم وخطیات مثللو در[...] تأثیر ایدن خالاتدن هر بر[...]

حِكاء — وقوعاتی نقل ایتمك ووقع[...] احوالنی ذکر ایتمك

حَكّاك — صنعتی هر مثللو نسن[...] قازمق اولان

حكاكة قازنان ویرداخت اولنان نسنه دن دوكلن قازنتی و دوكنتی

حكام خصمنی حاكم حضورینه دعوت ایدوب محاكمه و مرافعه ایتمك

حكام حاكملر، حكم ایدنلر، پادشاهلر والیلر قاضیلر ضابطلر

حكايا حكایه لر، حكایتلر وقوعات نقللری

حكاية بر وقعه نك خصوصات وكیفیاتنی بیان ایتمك و بیاندن حاصل اولان كلام

حكلة دل طوتقونلغی لسان طوتقونلغی

حكم دعوا فصلنه دعوالجیلرك اختیار ورضالریله تعیین اولنان كمسنه

حِكَم حكمتلر معرفتلر

حُكم شو نسنه شویله در دیو كسوب اتمق قاضینك حكمی كبی و شو نسنه شویله اولسون دیو امر ایتمك پادشاهك حكمی كبی و بر ماده یه قرار ویرن یاخود دعوایی فصل ایدن كلام ویا اول كلامی حاوی اولان نسنه

حكماء حكیملر حكمتی آشنا اولانلر عالملر

حكم بردار حكمه اطاعت ایدوب اقتضاسنی اجرا ایدن كمسنه

حِكمة عدل و علم و حلم و نبوت و قرآن و انجیل والله تعالینك غایت احكام و اتقان ایله اشیاء و موجوداتی بلوب ایجاد و خلق ایلمك صفت شریفه سی و انسانك موجوداتی بلوب افعال خیریه یی ایشلمك صفتی و موجوداتك احوال و كیفیات خارجیه و باطنیه سندن بحث ایدر اولان علم جامعه دینور كه علوم سائره اول علمك اجزاسی و فروعی و قطعاتیدر

حكمتناك حكیم، اهل حكمت اولان (ف)

حُكمران حكمی جاری اولان پادشاه (ف)

حُكمرانی پادشاهلق و پادشاهه متعلق و منسوب اولان (و)

حُكمكش حكمه اطاعت ایدوب مقتضاسنجه حركت ایدر اولان

حُكمنامه حكمی شامل اولان یازی

حُكوف ایشده كوشكلك و صالقیلق ایتمك

حُكومة حاكملك امر حكم، امرلك و بر حاكمك دائره اولان بلاد كرك مستقل دولت و كرك تابع بر مملكت اولسون

حُكومتران حكمی جاری اولان پادشاه

حُكومتگاه حاكم و پادشاهلك محل و مكانی (ف)

حكيم حكمت ايله متصف اولان موجوداتك حقيقتنه واقف اولان

حكيم مطلق الله تعالى

حكيمانه حكيمه لايق ويراشق اولان

حل دوكم چوزمك ومشكل نسنه نك چاره سنى بولمق ومشكل سؤالك جوابنى بولمق ومركب اولان نسنه نك اجزاى مركبه سنى برى برندن تفريق ايدوب تركيبنى ازاله ايتمك وطوكمش نسنه يى اريتمك وبر نسنه يى صو ايچنده ياخود اخر برسيال ايچنده اريتمك ومجتمع اولان هيئتك اجزاسنى تفريق ايدوب جمعيتنى ازاله ايتمك وبريره نزول ايدوب قونمق

حلاء بريته اكرام وتلطيف وخوش معامله ايتمك

حلاب ياردم ايتمك : معاونت ايتمك

حلابس ارسلان اسد شير وقومى بيننده شريف ومحترم اولان آدم

حلاج پموق ايچوب ايچنده بولنان كيرو قاريشق نسنه لرى چيقاريجى ياخود تخمنى چيقارمق ايچون پنبوغى دوكوبيجى اولان آدم

حلاجة حلاجلق صنعتى

حلاحل ذاتنده بهادر اولان عظيم الشان آدم

حلاف برنسنه نك اجراسنه متعهد اولديغنى يمين ايله بيان واثبات ايتمك

حلاق تراش اوستوره ايله اينمش ياخود اينمسى لازم كلمش اولان قيل وصاچ

حلاق بربر تراش ايديجى حرفتكر

حلاقة تراش اولنمش قيللر

حلال حرام اولميوب الله تعالينك جوازيله جائز ومأذون قلنمش اولان نسنه

حلال حل ايديجى چوزيجى ايچيجى

حلالزاده كاحلوخاتوندن ياخود جاريه دن تولد ايدوب ولد زنا اولميان كمسنه

حلالة ايكنجى قوجه سندن بوشانوب اسكى بوقوجه سنه تكرار نكاح اولنان خاتون

حلالى نسنه نك حرام اولميوب جائز وحلال اولمسى

حلاوة طاتلو وشيرين اولمق

حلاوتبخش حلاوة وطاتلولق ويريجى اولان

حلائب حلبه لر: قوشى يه كتوريلن آتلر

حَلَائِل حليله لر نكاحلو قاريلر

حَلْب تازه صاغلمش سود

حَلْبَة يارش ايچون اطرافدن طوپلنان اتلر وامداد ايچون اطرافدن طوپلنان سواريلر

حِلَّة وجوده عارض اولان قيرقلق وضعف وفتور

حُلَّة بنش نوعندن بر رسم لباس وخاتون طلاق ثلاثه ايله طلاق اولندقده زوجنه مجدداً وارمسی حلال اولمق اوزره وارو با طلاق اولنمسی اقتضا ايدن زوج آخر

حُلْتِيت شيطان بوقی ديلن معروف صمغ

حَلْج پموغی تميز ايتمك ايچون ياى ايله اتوب آچمق

حَلْف يمين ايتمك قولنك صحتنی اثبات ايتمك ايچون برعزيز نسنه‌نك اسمنی ذكر ايتمك انديچمك

حِلْف بعض كمسنه آراسنده سوز ويروب قرار ويريلن عهد ويمان

حُلَفَاء حليفلر برى برينه سوز ويرشوب انديچه‌رك عهد وپيمان ايتمش اولانلر

حَلْق بوغاز كردان وعنق وتراش ايتمك صاچ وقيللرى ازاله ايتمك

حَلْقَه اورته‌سی بوش تكرلك بچمنده اولان نسنه وياشكل

حَلْقَه‌بَنْد حلقه ترتيب ايدیجی اولان

حُلْقُوم بوغاز طعامك اغزدن معده‌يه وارمق اوزره كچديكی يول

حَلْقِى بوغازه منسوب ومتعلق اولان بوغازدن چيقان بوغازدن سويلنوب تلفظ اولنان

حِلْم انسانده طبيعتك يواشلغی كه چوق ويا چابك دارلماز

حُلْم دوشده ارمق رؤياده جماع ايتمك

حَلَمَه ممه تكمه‌سی ممه‌نك باشی

حَلْوَا معلوم ومعروف برقاچ نوع طاتلو طعام

حَلْوَتْ طاتلو وشيرين اولمق

حَلْوَانِى حلوا ياپوب فروخت ايدن نسنه

حُلُول كيرمك كلوب چاتمق نزول ايدوب قونمق ووقوع بولمق ظهور ايتمك وبعض كفارك اعتقاد باطللرى اوزره حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك انسان وحيوان شكلنه كيروب دنياده جسماً مشهور اولمسی

حُلُولِى اللهك حلولنه قائل اولان

حُلُوم حلم. طبيعت يواشلغی

حَلْوَى حلوا ديلن طاتلو طعام

حَلَوِیات طاتلو وشیرین اولان نسنه‌لر

حَلِی زینت ایچون استعمال اولنان نسنه

حِلِی حلیه‌لر: قلچك بالچغنده وقیننده اولان زینتلر

حُلِی حلیلر: زینت ایچون استعمال اولنان نسنه‌لر

حَلِی كوزل: دلبر: زینتلو اولان

حِلیه قلچك بالچغنده وقیننده اولان زینتلر: ونسوان طائفه‌سنك استعمال ایلدیكی زینتلر وصورت هیئت: صفت: منظر

حَلیف بركمسه ایله اندا ایچوب عهد ویمان ایدن كمسنه

حَلیل زوج: قوجه

حَلیله زوجه: نكاحلو قاری

حَلیم طبیعتی یواش اولوب چوق دارلمیان

حمی علتی كه اعضای بدن آتش كبی یاقار

ح م

حُماة حامیلر: حمایه جیلر حمایه ایدنلر

حِمار اشك دینلن حیوان كه كچوك باركیر كبی اولوب قولاقلری بك اوزون اولور

حِماری اشك دینلن حیوانه متعلق اولان

حَماسَة جسارت: شجاعت بهادرلك

حَماقَة عقلسز اولمق: بون واوغور اولمق

حَمّال یوك وبار نقلنه استخدام اولنان كمسنه

حِمام اولوم موت: مقدر اجل

حَمّام سیجاق صو ییقانه جق مخصوص بنا

حَمامه قومری و یا كوكرجین دینلن قوش

حَمّامی حمامجی: حمام صاحبی حمام اوسته‌سی

حِمایَة قوریمق: ضرر و زیان واذیتدن حفظ وصیانت ایتمك

حَمائِد حمیده‌لر: مدح وثنایه شایان اولان افعال

حَمائِل بدنك برمحلنه طاقلوب اصلان نسخه واوموزدن كچن قلچ اصقیسی

حَمْد تعظیما وتشكرا ثنا وذكر جمیل ایتمك

حَمْدَلَه الحمد لله الفاظ مباركه‌سنی ذكر ایتمك

حَمْراء عرب اولمیان اجناس انسان عجم وترك وروم مثللو

حُمْرة قزل رنكی: قرمزیلق

حُموق عقلسز اولمق حماقت: بوناولمق

احمق عقلسز اولان
احمقلر عقلسز اولانلر
ارقه‌یه برنسنه آلوب کوتورمك وقارنده اولان چوجق ویوك
یوکلتمك واسناد ایتمك ویوك بار؛ وصبر تحمل
قوزی قیون یاوریسی وسماده بر برجك اسمیدر که شمس اول برجه مارتك طقوزنده داخل اولور
دشمن اوزره صالدیروب هجوم ایتمك وبردفعه‌ده واقع اولان سعی وکوشش
اکشی اولمق اکشیلك
حلیم؛ وصبر وتحمل صاحبی اولان
حمله؛ یوکلر؛ وصبرلو تحمللر
برنسنه‌یه یوکلنمش اولان
یوك ویوك قالدیرانك تحملنه مقتدر اولدیغی یوك
برمرض که بدنك هرطرفی آتش کبی اولوب حرارت وصوسزلغه دوچار ایدر
هرنسنه‌نك شدت وجدتی
غیرت وناموسدن ناشی برنسنه‌دن عار واستنکاف ایتمك؛ اوتانمق؛ وقیزارمق

حَمِیْدٌ شکر وسپاس وثنای جمیل ایله ذکر اولنان ومدحیه ثانیه وسزاوار اولان
حَمِیْلَةٌ قلیچ آصقیسی وقایشی
حَمِیْمٌ سیجاق صو
حَمِیْمَةٌ بمعناه ایضا
حِنَّاءٌ قاریلر بینیك برمقلرینی بویامق ایچون مستعمل برنوع معروف اوت
حِنَاطَةٌ بغدای صاتیجیلق حرفتی
حَنَانٌ عظیم الرحمة اولان رحیم اولان
حِنَانَةٌ اکریلك؛ چارپقلق
حِنْثٌ برآدم یمینی بوزوب آنتندن چیقمامق
حِنْطَةٌ بغدای کندم
حَنْظَلٌ ابوجهل قارپوزی دینلن نبات
حُنَفَاءٌ حنیفلر؛ دین اسلامه میلی صحیح اولوب اسلام اوزره ثابت اولان آدملر
حَنَقٌ دارلمق؛ غضبه کلمك
حَنُوْنَةٌ کوزل قوقولو نسنه‌لردن مرکب اولان طیب که میتك کفنی اوزرینه صاچیلور
حَنِیْثٌ یمینی بوزوب آنتندن چیقمیان آدم
حَنِیْفٌ دین اسلامه میل صحیح وثابت اولان

ح

حَوَائِج حاجه لر: حاجی قادینلر

حَوَاجِب حجابلر: پرده لر: سیازلر

حَوَادِث حادثه لر ایکی ظهور ایدن نسنه لر وقضالر: بلالر فلاکتلر ویکی وقوعات خبرلری

حَوَارِی انبیاء عظام حضرتلرینك احکام شرعیه لرینی انقیاد ولجرا بابنده مقدورینی صرف ایدن ادم

حَوَارِیُون وحواریلر حواریلر حضرت عیسی علیه السلام حضرتلرینك اصحابندن اولوب احکام شرعیه سنی اجرا بابنده سعی بلیغ ایدن ذوات

حَوَاسّ حاسه لر: حیوانده اولان حس ایدیجی قوتلر

حَوَاسِّ خَمْسَهٔ ظَاهِرَه کورمك و ایشتمك و دادمق وقوقولمق وطوقونمق دویمق قوتلری

حَوَاشِی حاشیه لر: کنارلر وکتاب کنارینه یازیلان یازیلر واتباع طاقمی

حَوَاصِب حاصبلر: شدید روزکارلر

حَوَاصِل حوصله لر قوش قورساقلری

حَوَاصِن حاصنلر: اهل عصمت اولان خاتونلر

حَوَافِر حافرلر یعنی: طرنقلر

حَوَاقِل حوقله اریك پیرو ناتوان اولانلر

حَوَالْ حول وتعبر ایتمك شاننده اولان

حَوَالَه بری اوزرینه چویرمك سپارش ایتمك وبرکمسنه سپارش اولنه رق آخر کمسنه دن اخذ اولنه جق اقچه و اولنان سپارش معلق اولان

حَوَالِی برمحلك اطراف وجواری

حَوَانِیت خانوتلر: دکانلر

حِوَایَه حاوی اولمق: جمع ایدوب طوپلامق

حَوَائِج حاجتلر برینك محتاج اولدیغی نسنه لر

حَوَائِض حائضه لر: حیضی اولان خاتونلر

حُوت بالق: ماهی وسماده بر برج اسمیدرکه شمس اول برجه شباطده داخل اولوب د برجه متعقبدر

حُور جنتده موجود اولان حوری

حُور کوزك سیاهلكی

حُورَا حوری: حور

حُورْزَاد حوریدن طوغمش اولان

قره کوزلو جنت حوریسی
عظیم ویك زینتلو سرای
قره کوزلو جنت محبوبه سی
کندو نفسنه اخذ وجمع وضم ایتمك
کنار طرف ناحیه وبلدینك مجموع قضا و نواحیسی
قوشك قورساغی وانسانك مقدار تحمل واستعدادی
صو پر کمکه مخصوص اوستی اجق واطرافی دیوارلو بر ظرف
یك پیر وناتوان اولان آدم
پیر فانی کبی لاقید دیسنی فارش دیر اولان
سنه ییل: سال و بر حالدن بشقه بر حاله دونمك و بر نسنه نك چوره و پیرامنی
وقوت: قدرت مکنت
خانه نك وبناتك التده واطرافنده اولان قپالو میدان
بر نسنه نك کوم ومعظمی
باخود زیاده سد یداولان بره
صاغ دیرنجیانك اولان زنده اولان
اوتانمق: شرم ایتمك
اوتانج: شرم

حیاة	جان جانلولق جوانه مخصوص اولان حالت زنده کی
حیاتبخش	حیات ویریجی جانلندیریجی
حیادار	اوتانغج: اوتانجی اولان
خیارشنبر	بر نوع معالجه
حیازه	کندو نفسنه اخذ وجمع وضم ایتمك
حیاض	حوضلر صو حوضلری
حیاطة	بر نسنه یه محیط اولمق وانی حفظ وضیانت ایتمك
حیاك	جلاه صنعتی: بز طوقومق اولان
حیاکة	بز طوقومق صنعتی باکلك
حیه	ییلان ومار دیلن حیوان
حیث	قنی: قنده: قنغی: محلده نجه
حیثیت	جاه: مسند: اعتبار: رتبه درجه
حیدر	ارسلان: اسد: شیر
حیر	شاشوب نه یاجغنی بیلمامك
حیران	شاشمش ونه یاجغنی غائب ایتمش اولان
حیرانی	حیرانلق حیران اولمقلق
حیرة	شاشمش نه یاجغنی بیلمامك

حَیْرَةانگیز	عجب وغرابت اولان
حَیِّز	حولی: میدان
حیز	پشت: مفعول: لواطه فعل شنیع وقبحندت مفعول اولان
حیزی	پشتلق: مفعوللق
حَیْض	نسا طائفه سنه عارض اولان ای باشی
حیطان	حائطلر: دیوارلر
حیطة	صون وحفظ وحمایه ایتمك
حَیْف	جور: ظلم: غدر ویازق
حَیْفا	مدد امان واه: یازق اولسون معناسنه مستعملدر
حَیْل	قدرت: قوت مکنت
حِیَل	حیله لر: مکرلر
حیله	بریری الداتمق نیتیله یاپلان شی
حَیْلُولَة	ایکی نسنه نك اراسنه پرده کبی کرمك
حیله باز	حیله ومکره الشق اولان
حیله ساز	بمعناه ایضاً
حیله کار	بمعناه ایضاً
حیله ورز	بمعناه ایضاً
حین	وقت: زمان: هنکام
حینا	بعضاً اراده صراده کاهیجه

حَیَوان	حیات: جان وحیات صاحبی اولان نسنه
حَیَوان	آب حیات
حَیَوانات	حیوانلر: جانلو نسنه
حَیَوانی	حیوانه مخصوص ومنسوب اولان
حَیَوانی	حیوانلق حیوان اولمقلق
حَیَواة	حیات: جان
حَیَوی	حیاته منسوب ومتعلق اولان
حائِل	کبی ختل: سببیه نظیر
حَنْوَکَل	قالین دودا قلی آدم
خَتْل	ویرملك وهرشیئك فنا... وکونیسی
خُثْمَة	صوبندن صویك
حُجُول	دوکله جك یره دینور کوزچقوزلنوب ایچر باتمق
حَدَل	برآدمك براموزی دیکرند... یوکسك وقا لقق اولمق وظلم ایتمك وکوز بریانیل... باقمق
حذل	برشیئك اصل ومیناس... اولان وطونك اوچقور... وقوجاق
حَرْمَل	اوزرلك تخمی

حسيبه وناكسه عورت كنه ديدكلرى بوجكه منسوبدر شول قومشويه وصف اولوركه دائما كوزى وكوكلى همجوارنده اوله يعنى آنيك درونده سنى واحوال وافعالنى هميشه كوزدوب تجسس وتفتيش ايدر اوله

وجوده هزال ونحافت كلدكده صكره طاولنمغه يوزطوتمق

ودابه قسمى اوائل بهارده چاير يولوب وتلامغله جانلنوب وقزلنوب طاولنمق وجزئى نسنه اكل ايتمك وبوزيلوب درمانك اولمق ويورياوب بورترمق

طولدرمق : ياى قورمق قلم يونمق ايى محكم بوكمك

بخل وخست

اوصورغان ادم ضرطه جى ادم

لسانده لكنت ويلتكلك اولمق قوراق وقيتلق سنه سى

شول ممسك ادمه دينوركه اهل وعيالنه انفاق ايلديكى نفقه نى حساب ايدواوله

ممه سى يك سودلو اولان حيوانه دينور

حَقْلَه طبراغى پاك ومنبته اولميه دمورودويه مخصوص برعلت آديدركه قارنى ساغلمقدن عبارتدر : وطبراق يمكدن ناشى ات قسمنك قرننه عارض اولان وجع

حُكْل آوازى ايشدلميان حيوانه دينور قرنجه ويبره وكهله كبى وات قسمنك طبوقلرى طايوك وبوطلرى ياصوق اولمغله يورركن برى برينه سورتيلوب اولمغله دينور

حَلَزُون قبوقلو سموكلو بوجك

حَمِيلَة بركمسه اوزره ثقلت ومحنت اولان ادمه ونسنه يه اطلاق اولنور

حَنِين شوق : آرزو شدت : بكا طرب اشتياق

حَوامِين صرب اولميان : پك وغليظ يرلر

حَوْلَوَل پك چالاك وچرك محتال وداهيه ادمه دينور

حَيْعَلَه اذان واقامت ايدن مؤذن حى على الصلوة وحى على الفلاح ديمك

جِيلان خرمن عربه سنك تختلريله يمور ادوانه دينور

خ اشبو خاى معجمه ترتيب حروف عثمانيه ده طقوزنجى حرف اولوب حسابده دانشر اولان كتب ورسائلك التى يوز عددينه اشارت اولور يجى چينه يجى

خا ترتيب حروف عثمانيه اوزره طقوزنجى اولان حرفك اسمى

خاتِم مهر وم مهر لايجى

خاتَم مكتوب وسائر كاغد مهرلدكلرى مهر

خاتِمَه كتابك نهايتنده اولان كلام وصولك: اخرة انجام

خاتُون قادين: اعتبارلو اولان قارى

خادِع حيله وخدعه ايدن حيله باز

خادِم خدمتجى خدمتكار وخرم خدمتى نيچون الت تناسلى قطع اولنمش ادم

خاذِل رذيل: دنى اولان ومغلوب منهزم اولان

خار ديكن بعض يانده حاصل اولان ايكنه كبى سيورى نسنه وديكنلو اوت وچيا ومحبوبه نك نازو كرشمه سى وبك سرت ومانى طاس

خارا مرمر كبى سرت قتى اولان

خار انداز كيربى تعبير اولن[ان] حيوان

خار آور ديكنلو ايكنه لو اولان وديكنلو چالى

خار پُشت كربى تعبير اولنان حيو[ان]

خارِج برنسنه لك طيش يانى نسنه دن طيشرو اولا[ن] وبر نسنه دن حاصل [...]

خارِجِ قِسمَت تقسيم اجراسيله حا[صل] اولان عدد

خارِجى خارج وطيش طرفه منـ[ـسوب] ومنسوب اولان وز[...] وعاصى اولان

خارچينى بر نوع معدن كه زما[ن] قديمده اندن اينه ا[...] ايدرلردى

خارخار بجيلك: قاشنمه وبرنـ[ـسنه] هنوز علاقه ايتمش ايكـ[ـن] حاصل اولان اضطـ[ـراب] وكوكلرلرحتسزلكى و[...] ومحبت بقيه سى

خاردار ديكنلو ومشكل صعو[بتلو] اولان

خارزار خالى وديكن طولى او[لان] محل

بمعناه ایضاً
بچیك قاشنمه ویاره
دری سیریلمه سی
شول باش یاریغی که
باشنك دریسی جزیجه
یارلمش اولور
یاروب یریجی چاك ایدیجی
اولان
عادته وهر کسك کوردیکنه
مخالف اولان وقعه
فقیرلکدن ناشی خانه سنه
دیکن وحالی طاشمغه
مجبور اولان
بالیق قیلچیغی : وقلچ
بالیغی
دیکنلو : ایکنه لو اولان
چوبك : سپورندی
مرمر کبی پك وقتی اولان
طاش
خزینه دار ومخزنجی
قالقمش : قیام ایتمش
اولان
ضرر وخسار کوریجی
ویولنی غائب ایتمش کمراه اولان
هر کسدن سوریلوب قوولان
وطرد وتبعید اولنان
غوغا : نزاع : خورش
وحشورش

خاشبالك سوربندی چورچوب
خاشجو غوغاجی نزاعجی
خاشع کوکل الچقلغی وخشوع
وضراعت کوستردن کمسنه
خاشی تخشی ایدوب جنکجی اولان
خاص عام وعمومی اولمیان مخصوص
اولان وقوم وملتی بیننده
ممتاز ومکرم اولان و
پادشاهنك ذاتنه مخصوص
اولان وصافی وپاك اولان
وتام عیاد وحیله سز اولان
خاصّان ملت بیننده ممتاز ومکرم
وخاص اولان کمسنه لر
خاصّه برنسنه یه مخصوص اولان
قوت وتأثیر ومنفعت
وخاص اولان
خاصّه مخصوصجه بالتخصیص
خاصکی سرای پادشاهی یه مخصوص برنوع
مأمور ومستخدم کمسنه و
ایسانبولده برمحله نك اسمی
خاصیّة قوت ومنفعت وفائده
مخصوصه
خاضع خضوع وضراعت وکوکل
الچقلغی ایله متصف اولان
خاطب خطاب ایدیجی لاقیردی
ایدیجی
خاطر انسانك درونده محل
تفکر اولان قلب وکوکل

ف **خاطر آزار** خاطر قيريجي اولان وخاطري قيرلمش اولان

ف **خاطر آزاري** جان صيقنديسي كوكل عذابي

ف **خاطر آزرده** خاطري قالمش مكدر اولان

ف **خاطر آشفته** كوكلي پريشان اولان

خاطره قلبنده جولان ايدن رأى وتفكر

خاطر جمع راحت وصفاده اولوب غائله وكدردن خالي اولان

ف **خاطر خواه** كوكلك استديكي وآرزو ايتديكي نسنه

ف **خاطر زاد** خاطر وكوكلدن حاصل اولمش اولان

ف **خاطر ساز** كوكل ياپيجي: راضي وخشنود ايديجي اولان

ف **خاطر كشا** خاطر وكوكله فرح وسرور ويريجي اولان

ف **خاطر ماندكي** خاطري قالمش اولمق

ف **خاطر مانده** خاطري قالوب كوكلي قيريلان

ف **خاطر نشان** اونوتمامق اوزره خاطره اخذ اولنان

ف **خاطر نشين** خاطرده قالان اونودلمامش اولان

ف **خاطر نواز** هر كسك خاطريني كوكلني خوش ايدن كمسنه آ... وتلطيف ايديجي اولا...

خاطر نوازي اكرام وتلطيف: التفا...

خاطف قاپيجي، يردن بره اليجي... اولان وكوز قماشديريجي... اولان شمشك

خاطي خطاوياكلش ايديجي او...

خافض باصديريجي اشاغي ايند... اولان وقهر وادمار ايد... اولان وقولاي راحت... وسعتلو اولان

خافقان مشرق ومغرب

خافقين بمعناه ايضا

خافي خفي، مخفي: كيز... صاقلو اولان

خافيه سر، خفي اولان نسـ...

خاقان پادشاه: سلطان: ...

خاقاني پادشاهه متعلق او...

خاقانيان پادشاهلر: سلطا...

خاك تراب طپراق

خاكپاي اياق طپراغي اياغك باصديغي محل

خاك برسر مغموم: مكدر ا... واولمش وكوملمش او...

خاكدان دنيا: كرهٔ ارض: عالم...

خاكدر بمعناه ايضا

خاكروب سپريجي اولان... سپورمك

طپراق پارچه سی وحقیر اولان کمسنه

دنیادن یاخود طپراقدن حاصل اولمش اولان

دوشکون پریشان دلیل اولان

دوشکونلك : پریشانلق

دوشکون پریشان اولان

آتشك کلی : رماد

حقیر کمتر الچق اولان

توز طپراق ایچنه چوکش اوطوران : دوشکون وپریشان اولان

دنیایه ویا طپراغه منسوب اولان والچق وکمتر اولان

خاکیلر دنیا اهالیسی والچق وکمتر وفروما یه اولنلر

تاوه ده پشمش یمورطه که قایغانه دخی تعبیر اولنور

بعض انسانك وجودنده بولنان کوچك سیاه مدور لکه که تن یاخود بك تعبیر اولنور

کبر تعظم نخوت : متکبرلك

الدادیجی حیله ایدیجی اولان

والده نك قیز قرنداشی

ابدی ودائمی اولان

فارشق اولمیوب صافی اولان ومقدم مشوب ایکن شائبه سی زائل اولان

خالِصَه خالص اولانه لایق ویراشق اولان

خالِعْ قوجه سندن بوشانمش قاری وقاریسنی بوشامش اولان ادم

خائِفْ صکره کلیجی : صکره یه قالیجی

خالِقْ خلق ایدیجی یرادیجی یوقدن وار ایدیجی

خالِقِیَّة خلق ایدیجیلك یرادیجیلق

خالی بیوك کلیم وسجاده مثللو اوطه وجامع دوشمه سی

خالی تهی بوش وتنها سز اولان ومتعلق ومنسوب اولمیان ومشغول اولمیان

خام پشمش یا پخته اولان وکماله ایرمامش اولان وبوش باطل بیهوده اولان وایشلنمامش وبر وبرنوع تربیه کورمامش اولان ف

خامِدْ ساکن وساکت اولان واولکیجه حالسز نشئه سز وادراکسز اولان

خامِدْ اَسْت الی ایشه یاقشمز اولان ف

خامِسْ بشنجی دردنجیدن صکره اولان

خامِساً بشنجی اولمق اوزره

خامُشْ خاموش ساکت وصداسز اولان ف

خامِل: نام ونشانسز اولان

خامِن: بمعناه ایضاً

ف خاموش: ساکت وصداسز ونشانسز اولان ومرده اولمش متوفی اولان

ف خاموشی: سکوت صداسزلق نشانسزلك

ف خامه: قلم قامشندن اعمال اولنان آلت کتابت

ف خامه دان: قلم قبوری

ف خامه گذار: محرر مسطور مرقوم اولان

ف خامی: خاملق؛ چیکلك

ف خامیان: اسنه مك که یورغونلقدن یالخود اوصانمقدن ناشی اغز اچوب بلا اختیار کرمکدن عبارتدر

ف خامیازه: بمعناه ایضاً

ف خان: پادشاه وبك وکروانسرای وبازرکان اوطه لرینی حاوی تجارته مخصوص اولان بنا

خانه: خائن اولنلر خیانت ایدنلر

ف خاندان: برکریم وشریف کمسنه نك اهل بیت وحصم واقرباسی طاقمی اوجاق صوای نسب؛ نسل؛ وخانه بیت مسکن

ف خانسالار: سفره جی باشی وچاشنکیر

خانع: فاجر؛ فاسق؛ متهم تهمتلو اولان

خائف: بورنی هواده اولان کبرلو خودبین کمسنه

خانق: بوغاز صیقوب بوغیجی اولان وبك طار وضیق اولان یول وکچید

خانقاه: درویش تکیه سی زاوی[ه]

خانقه: بمعناه ایضاً

خانگاه: بمعناه ایضاً

خانگه: بمعناه ایضاً

خانگی: خانه یه متعلق اولان

خانمان: خانه طاقمندن اولان اوخانه بیت وخانه طاقمی

خانواده: بمعناه ایضاً

خانه: او؛ بیت؛ مسکن؛ وب[ر] نسنه نك وضع اولنمس[ی] مخصوص واطرافی برو[ج] مسدود ومحدود؛ اولا[ن] محل

خانه پرور: خانه ده بیومش اولا[ن]

خانه خراب: خانه سی خراب وویرا[ن] اولان

خانه زاد: برینك کوله سنك یاخ[ود] جاریه سنك خانه ده طوغمش چوجوغی

خانه سوز: اوی یاقیجی؛ یانغین اولان

خانی: خانه وتکه متعلق او[لان] کیفیت خانلق

چوقه وقطیفه یوزی اولان اینجه وهموار قیللر

مشرق ومغرب

شرق وغربی

شنلکسز اولان ؛ معمور اولمیان

شنلکسز اولان یر ؛ خرابه

قیز قرنداش ؛ همشیره

خاییجی ؛ اکل اولان

ناامید محروم بی بهره اولان

قورقق خوف ایدیجی اولان

وقورقمش خوف ایتمش اولان

تابه ده پشمش اولان یمورطه

مالی کرکی کبی محافظه وادار ایدیجی اولان

خیانت ایدیجی امانته غدر ایدیجی

قوش ویا بوجك یمورطه سی وآلت تناسل ذکوره ملحق اولان طوربه درونده بولنان یمورطه شکلنده جسم

اغزده چینمش اولان

چادر ؛ اوبه

مردار ومکروه اولمق

مردارلق وناسزا اولان فعل وحرکت

خَبَّاز	اتمکجی اتمك یاپوب صاتیجی
خَبَال	اهل جهنمك حین حرقنده بدنلرندن سیلان ایدن صاری صو ؛ ورنج وزحمت
خَبَایَا	خبیه‌لر ؛ اسرار کیزلو شیلر
خَبَائِث	خبیثه‌لر ؛ مردارلقلر وناسزا افعاللر
اُمُّ الْخَبَائِث	هر بر رذالتك والده سی مقامنده اولان شراب
خُبْث	مردارلق وفرومایه لك وبر کمسنه شیطان ودباره‌جی اولمق
خُبَثَاء	خبیثلر ؛ مردار وفرومایه اولانلر
خَبَثَت	مردارلق وشیطانلق
خَبَر	برخصوصه دائر نقل اولان کلام وعلم معلومات و عباره ده مبتدایه مقابل اولوب برکیفیتی بیان واشعار ایدن کلام
خِبْرَة	برنسنه نك حقیقتنه واقف اولمق
اَهْلِ خِبْرَة	نسنه نك حقیقتنی بیلن کمسنه
خَبَرْدَار	آگاه وواقف معلوماتی اولان
خَبَرْنَامَه	قبله یی کوستر بر نوع آلت

خُبْز اتمك ؛ نان عزيز

خُبْزَات پرصوموں اتمك

خَبْط خطا ايتمك ؛ ياكلمق ؛ دلى كبى ياخود كور كبى يوريوب كتمك

خِبْطَة خطا عقلسزلق دليلك

خُبُور خبرلر حوادث

خَبِى كيزلو صاقلو خفى مستور اولان

خَبِيَّة صاقلو كيزلو اولان نسنه

خَبِيث مردار ؛ مكروه اولان وفرومايه آلچق اولان وشيطان ودوباره بچى اولان

خَبِير آگاه خبردار واقف اولان

خِتَام تمام تماملق ايتمشلك

خ ت

سنت ايتمك وذكرده سنت محلى

خِتَانَة سنت ايتمك

خَتْر برينى الداديوب غدر وخيف ايتمك

خَتِل بمعناه ايضاً

خَتْم بتورمك تمام ايتمك وباشدن باشه اوقومق ومهرلمك تمهير ايتمك

خَتَمَات ختملر تماملر نهايتلر وبرنهايتدن برنهايته قدر اوقومه لر

خَتْمَه كتابك آخرى اولان كلام

خَتْمِى ختمه وصوكه ومهره منسوب اولان

خَتْمِيَّة ختمى اولمقلق حضر[ت] محمد خاتم الانبيا عليه السلام

خُتَن سنت ايتمك

خُتْنَة بمعناه ايضاً

خَتُور حيله كار غدار مكـ[ار]

خُتُونَة مصاهره نكاحدن اولان خصملق

خُتَيت خسيس ؛ كمتر ؛ كمقدر او[لان]

خِتِّير حيله كار غدار مكار يلا[نجى]

خُتَّة بر آوج اغاج قوندسى

خَجَالَة اوتانمق شرمنده اولمق

خُجَسْتَه اوغورلو مسعود مبا[رك] اولان

خَجَل اوتانمق شرمنده اولمق

خَجْلَة بمعناه ايضاً

خَخَام يهوديلرك خخامى

خُدَا واجب الوجود اولان با[رى] تعالى وافندى صاحب ما[ل]

خُدَاداد الله ويردى موهـ[بت] الهى اولان

خُدَادار الله ايچون الله عشـ[قنه] ايچون

خَدَارَة عصمت عفت نفس قسمى اهل پرده اولمق

خِدَاش طرملامق پنچه ايله ياره ا[يتمك]

خُدَاشِنَاس الهى بيلجى اهل تو[حيد] اولان

الدائمق حیله ومکر ایتمك
حیله کار دوباره جی
شیطان اولمق
مرائی منافق ایکی یوزلو اولان
خادملر خدمتجیلر
خدمتکارلر
خدمه لر دائره اولمش
ناس خلقه لری
دوستلق ومخادنت ایتمك
مالك صاحب بك حاکم
بمعناه ایضاً
پادشاه سلطان
والله تعالی
پادشاهلق پادشاه
اولمق
یا الله یا عزیز یا قدیر
معناسنه ندادر
خدیعه لر خدعه لر حیله لر
معاصری بیننده ممتاز
اولان پادشاه
بمعناه ایضاً
پرده ستر حائل اولان
نسنه
طرملامق طرمه طرمه
تیرنمق
قورقو وسوسه راحتسزلق
الدائمق الدامق حیله
ایتمك

خُدْعَة حیله حیله کارلق
خَدَم خادملر خدمتکارلر
خَدَمات خدمتلر عبودیتلر ف
خِدْمَت برینك ایشنی کوجنی کورب بنده لك ویپشکارلق ایتمك ف
خَدَمَة خادملر خدمتکارلر ودائره اولمش ناس خلقه لری
خِدْمَتکار برینك خدمتنده اولان آدم ف
خِدْمَتکاری خدمتجیلك ف
خِدْمَتکَر خادم خدمتکار خدمتجی ف
خِدْمَتکذار ایشکذار اولوب شونك بونك خدمتنی کورن کمسنه ف
خِدْن قیز اوغلان قیز
خَدَنْك اوق تیر سهم ف
خُدُور خدرلر پرده لر سترلر
خُدُور طرملامق طرنقله یرتمق
خَدِیرَة اهل پرده وعفیفه اولان خاتون
خَدِیعَة حیله حیله کارلق
خِدِیو پادشاه وافندی ووزیر ف
خِدِیوی پادشاهلك افندیلك ف
خَدَع قیمه قیمق
خَذَف طاش سنك حجر
خَذَل برینه دوستلق ایتمیوب پریشانلقده وخوارلقده براقمق ودوستسز امدادسز قالمق

	خِذْلَانْ	بمعناه ايضًا
	خَذَالَه	دوستى ترك ايدوب امداد ايتميان كمسنه لروخاذللر دنيلو اچقلو ومغلوب ومنهزم اولنلر
	خَذُولْ	بمعناه الاول ايضًا
ف	خِدِيُو	پادشاه افندى
ف	خَرْ	اشك حمار مركب دينلان حيوان
ف	خَرَابْ	ويران زير زبر آلت اوست پريشان اولمق
ف	خَرَابَاتْ	ميخانه ميكده
ف	خَرَابَاتْ	خرابه لر ويرانه لر
ف	خَرَابَاتِى	وقتنى ميخانه ده گچوروب كمسنه سرخوش بكرى اولان آدم
ف	خَرَابَه	ويرانه اسسز اولان محل
ف	خَرَابَه زَارْ	خراب وويران اولان محل
ف	خَرَابَه نِشِينْ	ويرانه لرارا سنده ساكن ومتمكن اولان
	خَرَابِيَّه	خرابلق ويرانه لك
	خَرَاجْ	رعايادن طرف سلطانه ادا اولنان اقچه
	خَرَاشْ	طرملايجى قويا ريجى اذيت ايديجى وچورك ميوه وبوزيلوب اصلا استعماله صلاحيتى اولميان نسنه

خَرْچَنْكْ	ينكچ وسرطان دينلا… حيوان
خَرَاطِيمْ	خرطوملر برونلر
خَرَافَاتْ	صاچمه صپان هرزه…
خُرَافَه	بوداله لقردیسی صبیه… كلام
خِرَامْ	صالانه رق نازواداا… يوريمك ومژده بشار… سوينج مسرت سرور شاد…
خِرَامَانْ	صالانه رق نازواداا… يوريمك
خِرَامَنْدَه	صالانه رق نازواداا… يوررواولان
خِرَانْ	مطيع اطاعتلو منق… فرمانبرا ولان
خَرَائِدْ	خريده لر قزاوغلان قي… بكرلر
خَرْبَانْ	اشكجى اشك صاحب… وياأشك سوريجيسى
خَرْبَقْ	ايكى نوع زهرلو اوتك اسمي… برينه بياض چويلمه ود… قره چويلمه دينور
خَرْبَقَيْنْ	مذكوراوتلرك ايكيسى
خَرْبَنْدَه	اشكجى قاطرجى
خَرْجْ	مصرف برينك مالند… واقچه سندن صرف اولنا… مقدار ومالدن واقچه د… صرف ايتمك وكاركيرينا…

طاشلو اراسنه قونيلان كرچ وخراسان مخلوطى واثواب اوزرينه ايشلنان اينجه قيطان

خَرْج افنديسنك مطبخ مصرفى وبعضاً ديكر مصرفى خصوصنه مأمور اولان خدمتكار

خُرْج مشيندن يا پيلور برنوع بيوك يول طوبره سى

خَرْجِراه يول مصرفى يول خرجلغى

خِرَد عقل ذهن درايت

خُرْد اوفاق كوچك اينجه اولان

خُرْدسال كوچك ياشلو چوجق

خِرَدسوز عقل ياقيجيسى

خَرْدَشتى بيابان اشكى

خَرْدَل بعض طعامه لذت ويرمك واشتها آچمق ايچون استعمال اولنان برنوع تخم

خِرَدمَند عقل صاحبى عقللو اولان

خِرَدمَندان عقل صاحبلرى عقللر

خِرَدمَندانه عاقله لايق ويراشق اولان

خِرَدمَندى عقللولق درايت

خُرْدَوات خرده نسنه لر اوفاق تفك نسنه لر

خُرْدَه اوفاق كوچك اينجه اولان

خُرْدَه بِين مدقق هر نسنه نك ايچ يوزينى وكنه وحقيقتنى ارايان كمسنه وخرده نسنه لرى بيوك كوسترر برنوع آلت حكميه

خِرْس آيو تسميه اولنان حيوان — ف

خُرْسَند دائما سرور وشادمان ومرفه الحال اولان وقسمتنه راضى وقانع اولان — ف

خَرَش طرملامق طرنق ايله قازمق — ف

خُرْطوم فيل بورنى وطلومبه يه طاقلوب كوسله دن مصنوع بورى — ف

خُرْفَه سميزاوتى — ف

خُرْدَه كير عيب ارايان كمسنه — ف

خَرْق يروب يرتمق وبوزمق

خُرُق خريفلر صواريقلرى وچايرلو چمنلو اولان دوزيرلر

خِرْقَه برنوع اثواب كه اوائلده پارچه ويامه دن ياپيلور ايدى — ف

خِرْقَه پوش خرقه اورينان درويش — ف

خَرْگاه پادشاه ويا وزير اوتاغى — ف

خَرْگَلَه اشك سوريسى — ف

خَرْگوش طوشان ارنب دينلان حيوان — ف

خَرْگَه خركاه اوتاغ چادر — ف

خُرَّم مسرور شادان خوشحال اولان — فا

خُرْما عربستانده محصولى مشهور برنوع يمش

ف خُرَمْگاه — مفرح اولان محل

ف خُرَمْكَش — آت سنکی دینلان حیوانجق

(خُرْمَن) — بغدای بجلدکدنصکره جمع اولوب صماندن تفریق اولندیغی محل

ف خِرْمَن — بمعناه ایضا

ف خِرْمَن سُوخْتَه — خرمنی یانمش کول اولمش مفلس کمسنه

ف خِرْمَنْگاه — خرمن محلی

ف خُرْمُهْرَه — قاطر بوینجغی تعبیر اولنان زینت وبوبنوزدن یاپلور برنوع بوری

ف خَرْنُوب — کچی بوینوزی دینلن قوری یمش

ف خَرْوار — اشك یوکی اشك حموله سی

خَرُّوب — کچی بوینوزی دینلن قوری یمش

خُرُوج — طیشاری چیقمق عصیان ایتمك

صاحِبْ خُرُوج — عاصی اولان کمسنه

ف خُرُوس — مشهور قوش که دیشیسنه طاوق دینور

ف خُرُوش — چاغرشمه باغرشمه شماطه

ف خُرُوشان — شماطه یه بوغلمش اولان

خُرُوط — اویغونسز ضبط اولنمز بارکیر

خَرِید — ارکك مس ایتمامش او[...] قیزاوغلان قیز

خَرِید — آلش اخذ مبایع[...]

خَرِیدفُرُوخْت — آلش ویرش بیع و[...]

خَرِیدار — صاتون الیجی مشتر[...]

خَرِیدَه — ارکك مس ایتمامش او[...] قیزاوغلان قیز

خَرِیدَه — صاتون النمش مبای[...] اولنمش اولان

خَرِیطَة — مسطح اولان مملکت [...]

خَرِیف — صوك بهار کوز فصلی[...] یازدنصکره وقیشد[...] اول اولور

خَرِیق — دربن اولمیان صوآر[...] وچایرلوچمنلواولان د[...] ارالق یر

خَزان — صوك بهار کوز موسمی ویپراقلرك صرارمسی

خَزاندِیدَه — صولمش صرارمش اولان

خُزّان — خازنلر خزینه دارلر

خِزانَه — خزینه دارخدمتی ومال[...] وضع اولنان خزینه مخز[...]

خَزائِن — خزینه لر کنجلر

خَیْزُران — هزاران دینلن اینجه قامش

خَزْع — کسمك قطع ایتمك

خِزْعَه — قطعه پارچه سی

خَزَف — دستی دینلن معلوم قا[...]

بليه ورسوايلغه كرفتار اولمغين بين الناس خوار و ذليل اولمق

مال وضع اولنوب حفظ اولنديغى محل وطوب و خمبره وسائر آلتده ولغمده باروتك وضع اولنديغى محل وسائر نسنه نك چوقلق اوزره جمع اولنديغى محل

حفظ ماله مأمور اولان كمسنه

چورچوب طلاش يونغه

زيان وضرره اوغرامق

بمعناه ايضاً

الچق طبيعتلو وفرومايه وخسيس اولان چنكانه لك

خسته لق عدم صحت بدن

كيفسز مزاجسز اولان

زيان وضرره اوغرامق ويولدن آزمق وضال وكمراه اولمق

بمعناه ايضاً

پادشاه سلطان وكونش

پادشاهه لايق ومناسب ومنسوب ومتعلق اولان

بمعناه ايضاً

ظل ارضه دخول برله ضيا شمسدن دور اولمغله قمره عارض اولان ظلمت كه آى طوتلمسى تعبير اولنور

خَسِيرْ ضرر وزيانه اوغرايان كمسنه

خَسِيسْ الچق طبيعتلو چنكانه اولان

خَسِيسَةْ الچق طبيعتلو اولمق چنكانه وطمعكار اولمق

خ ش — **خَشَبْ** كواسته قالين قورى اغاج

خُشُبانْ خشبلر كواسته لر

ف — **خِشْتْ** طوغله كه بنا ايچون قوللانيلور

ف — **خُشْكْ** قورى يابس نم ورطوبتدن خالى اولان ياش اولميان

ف — **خِشْمْ** غضب دارغينلق

ف — **خِشْمناكْ** دارغين غضبلو اولان

خُشْنَةْ خشونت سرتلك

ف — **خُشْنُودْ** رضا وقناعت وتشكر ايدن

ف — **خُشْنُودِى** رضا قناعت تشكر

خُشُوعْ كندوبى الچق طوتوب ادب وحيا اوزره اولمق

خُشُونَتْ سرت وقاتى ودرشت اولمق

خَشْبانْ قورقق قورقمش اولان

خُشْبانْ قورقو قورقق

خَشْيَةْ بمعناه ايضاً

خَشِينْ خشونتلو سرت درشت اولان

خِصَالْ خصلتلر خويلر اخلاق بربرينه دعوا ومنازعه ايتمك

خَصَائِصْ خاصيتلر برنسنه نك مخصوص اولان كيفيتلرى

خَصَائِلْ خصلتلر خويلر اخلاقلر

خَصَائِمْ خصومتلر نزاعلر دعوالر

خِصْبْ بوللق اوجوزلق

خَصْلَتْ خوى خلق مشرب

خَصْمْ دشمن دعواده ونزاعده واويونده وغوغاده برينك حقندن كلمكه سعى ايدن كمسنه

خُصَمَاءْ خصملر دشمنلر خصومت ايديجى اولانلر

خُصْمَانْ بمعناه ايضًا

خُصُوصْ كيفيت ماده شى امر وبرنسنه نك سائر نسنه لردن تفريق وتميز اولنديغى عرض

عَلَى الْخُصُوصْ وَبِالْخُصُوصْ وَبِالْخُصُوصْ جمله دن زياده اوله رق بشقه اولمديغى صورتده دخى بونك اولمسى مأمول اولمق وجه اوزره

خُصُوصَا بشقه سى اولمز ايسه ده بونك اولمسى مأمول اولوب بشقه سى اولور ايسه بودخى جمله دن زياده اولمق وجه اوزره

خُصُوصِيَّتْ دوستلق محبت و مخصوصلق ٢ بريلق

خُصُومْ خصملر دعواجيلر

خُصُومَتْ ايكى كمسنه بيننده او[illegible] جدل ونزاع چكشمه دشمنلك ايتمك

خُصْيَه طاشاق خايه

خَصِيصْ خاص مخصوص ولا[illegible]

خَصِيمْ خصومت ايديجى دش[illegible]

خِضَابْ نسنه بويايه جق بوي[illegible]

خُضَارَه يشيل اولمق يشيللك

خُضَارِي يشيل سبزه رنك اول[illegible]

خِضَاضْ يازى مركبى

خَضْرَاءْ كوك يوزى فلك [illegible] آسمان واخضر يشـ[illegible] سبزه رنك اولان

خُضْرَتْ يشيل رنك اولمق

خُضُوعْ الچق كوكللولك ايدوب ادب اوزره بولنمق

خَطّ كنج كمسه نك يناغنده و[illegible] محلنده اولان اينجه تو[illegible]

خَطّ چيزكى ويازى چيز ال ياز[illegible] ونامه مكتوب وفرمان

خَطِّ اِسْتِوَاءْ هر برجزؤى دنيا[illegible] ايكى قطبندن مساوى بعدده اولوب كرهٔ ار[illegible] متساويه تنصيف اي[illegible] دائره موهومه

خَطِّ شَرِيفْ طرف شاهانه دن صـ[illegible] ايدن فرمان عاليشان

نصف نهار شمسك غايت ارتفاعنده واقع اولديغى دائرۀ سموت

[..]ا ياكلش طوغرى وبجا اولميان خصوص

[..]صواب) باصمه كتابلرك صوكنده ياكلشلرينى دوزلتمك ايچون ياصيلان جدول

[..]ا خطوه‌لر آدملر

[..]اب توجيه كلام ايتمك لقردى سنى برينه ويا بعض كمسنه يه تخصيص ايتمك

[..]ابا خطاب ايدرك خطاب اولنه رق

[..]ابة خطيبلق خطيب اولمق

[..]ابة خطبه خطيبك منبردن ناسه اوقوديغى دعا

[..]ابخش قباحتلونك صوچلرينى عفو ايديجى اولان

[..]ابوش قباحتلونك صوچلرينى اورتوب ستر ايديجى ستار غفور اولان

[..]ار خطرلى تهلكه‌لى مخاطره‌لى

[..]اط يازيسى كوزل اولوب مشق و امثالى يازيلرى يازمغه مشغول ومألوف اولان كمسنه

[..]اف قاپيجى قاپوب ضبط ايديجى وشيطانك لعينك اسميدر

خَطَاكَار خطا ايديجى قباحتلو صوچ صاحبى اولان

خَطَاكَر بمعناه ايضًا

خِطَام يولار يدك حيوانك يولارى

خَطْآوَر ينا قلرى توپليمكه باشلمش اولان كنج اوغلان

خَطَايَا خطيه‌لر صوچلر قباحتلر

خَطَايِر خطيره‌لر مملكتلر الكالر

خَطْب ايش شأن امر كار مصلحت

خُطَبَا خطيبلر

خُطْبَه معلوم كلامكه خطيب افندى منبرده اوقور

خِطَّه الكا ديار مملكت

خَطَر مخاطره‌ده اولمق تهلكه‌ده اولمق

خَطَرَات خطرلر عقله كلان فكرلر

خَطْرَه فكر عقله كلان صورت وخيال

خَطَرْنَاك مخاطره‌لو تهلكه‌لو اولان

خِطَط خطه‌لر ديارلر مملكتلر

خَطْف قاپمق قاپوب ضبط ايتمك

خِطْمى معلوم اوت كه چيچكى معالجه ايچون قوللانيلور

خُطُوَات خطوه‌لر آديملر

خُطُوب	خطبلر ایشلر مصالح
خُطْوَه	آدیم یوریمك حالنده هر بر اياق آچلشنده قطع اولنان مسافه
خُطُور	عقله كلمك
خُطُوط	خطلر چیزكیلر چزیلر
خَطِیب	منبرده خطبه قرائتنه مأمور اولان افندی
خَطِیئَة	صوچ خطا قباحت كناه
خَطِیر	مهم جسیم الزم اولان وشان وشرف صاحبی عالی رفیع اولان
خَطِیرَت	ملك دیار الكا
خُف	چیزمه دینلان اياق قابی
خَفَاء	كیزلنمك كیزلو اولمق وكیزلو اولان خصوص
خِفَاءَة	بمعناه ایضا
خَفَارَة	حمایت صیانت امان
خُفَّاش	پراصه دینلان قنادلو حیوان
خَفَّاف	قواف دینلن دكانجی كه چیزمه ویا پابوش ولمثالی نسنه‌لر فروخت ایدر
خَفَایَا	خفیه‌لر كیزلو صاقلو اولان خصوصلر
خِفَّة	خفیفلك كه آغرلق وثقلت مقابلیدر وخفیف مزاجلقكه وقار وتمكین مقابلیدر

خَفْتَان	جنكده زره اوزرینه ك[...] بر نوع پنبه‌لو قفتان
خُفْتَه	اویومش خوابیده ون[...] اولان
خَفَقَان	اوتر بورود پرپوپا وپنا[...] یورك وسنجا قاوینامه[...] شللو ویوركه عارض اول[...] یلك تهلكه‌لو بر درتمه علـ[...]
خَفِیّ	كیزلو صاقلو اولان
خَفِیَّه	كیزلو سر صاقلو اولان ن[...]
خَفِیض	اشاغی یاصلمش اولان كه[...] وسركشلكی قیرلمش اولا[...]
خَفِیف	آغر اولمیان ثقیل اولمیـ[...]
خَلَاء	بوش اولمق تهی اولمق وبوشلق وبوش اولا[...] مكان ومشا كنیف
خَلَاب	صولو بالچق وبتاق چا[...] اولان محل
خِلَّاب	یربجی قوش وحیوان پنجه‌سی
خَلَاخِل	خلخالار یاغه كیلان خل[...] زینتلری
خَلَاص	مخاطره‌دن ویا مضایقه قورتلمق وقارشقلقدن عار[...]
خُلَاصَه	بر نسنه‌دن بالعمل چیقا ر[...] اول نسنه‌نك بتون قو[...] وفائده سنی حاوی وجا[...] اولان نسنه

خ ف

ط — قارشدرمق بربرینه قاتمق

غ — چالنمه وچارپمه دینلن علت

عة — خلیع العذار ادبسز عارسز بدنام وبی ننك چاپقون اولمق

ف — یلان کذب لحن خطا ومخالفة قرشولق ایتمك وقرشوقومق

فة — خلیفه اولوب برینك یرینه گچمك وخلیفة الله اولمق

فیم — برینه مخالفت وخصومت ایدرا اولان

ق — خلق ایدیجی یرادیجی الله تعالی

ل — ایکی نسنه بیننده اولان ارالق زمان وقت ودیش وقولقده واقع اولان کیری ایقلایه جق برکوچك آلت که چمشیر وفیل دیشی وآخر موادن اعمال اولنور وبر کلمه نك اصل وفروعنی حاوی اولان ترتیب صرفی وبری ایله صدق وصفوت اوزره دوست اولمق

لة — صادق دوستلق

خُلّانْ — خلیللر صادق دوستلر

خِلاقْ — خلقلر آدملر مخلوقات وخلیقه لر طبیعتلر خویلر اخلاق

خَلْبْ — طرنق وظفر

خُلَّبْ — یغمورسزلکن قوه بلوت ویا شمشك برق

خُلَّبْ — یغمورسزلکن شمشك

خُلَّةْ — دوستلق محبت

خَلَجانْ — اضطراب راحتسزلك رعشه دتره مك

خَلْخالْ — قاریلر ایاقلرینه کیدکلری حلقه زینتی بلازك کبی

خُلْدْ — باقی ودائم اولمق وجنت فردوس

خَلَّدَاللّٰهُ — الله تعالی دائم وباقی ایلسون معناسنده دعادر

خِلْصْ — دوست محب

خُلَصانْ — خلصلر دوستلر

خَلْطْ — ایکی شئ بری برینه قاتوب قارشدرمق وغلیظ و خطا ایتمك

خِلْطْ — اخلاط اربعه دن هربری که بنیهٔ بدن مبناسی اولوب صفرا وسودا ودم وبلغم تسمیه اولنور

خَلْعْ — چیقارمق صویمق نزع ایتمك وعزل ایتمك منصبدن

	ومسند دن اخراج ایتمك
خُلع	وقاریسنی بوشامق واوغلنی اولادلقدن چیقارمق
خُلع	قاریسنی بوشامق
خِلعة	خلعتلر قفتانلر منصبه تعیین اولنان یاخود زیارته وعرض بنده کی یه کلن ذاتلره پادشاه ویا وزیر طرفندن تشریفًا ویریلان قفتان
خَلَف	آرد آرقه پس که اوك مقابلیدر
خَلَف	برندن صکره منصبه یچن کمسنه وبرندن صکره دنیایه کلن کمسنه
خُلف	بوزمق مخالف حرکت ایتمك
خُلَفاء	خلیفه لر برکمسه دن صکره منصبه یچن کمسنه وبر مأمور معیتنه ویریلان معاونلر وپیغمبر عم دن صکره امیر المسلمین اولان ذوات کرام حضراتی
خَلفی	خلفه متعلق ومنسوب اولان
خَلق	یوقدن وارایدن یراتمق ویوقدن وارایدلمش اولان نسنه آدم انسان وقوم قبیله

خُلق	خوی طبیعت مش جبلت
خِلقت	یرادلش فطرت آفرینـ
خِلقی	طبیعی ذاتی اولان
خِلقیه	طبیعت یرادلش
خَلَل	بوزقلق اکسك نقص
خُلو	بوشلق خالیلق وایش مشغول اولمامق بوشد
خَلوة	تنهایه چکلمك ایش بر وغلبه لق یرندن چکلمك محل استراحت محلی وجام
خلوتخانه	ایشدن وغلبه لقدن وتنها اولان استرا محلی
خلوتسرای	پادشاهك خلوت
خلوتگاه	خلوت محلی
خلوتگزین	خلوت وتنهایی اخت وانتخاب ایدیجی اولان
خلوتنشین	خلوت وتنهاده او
خُلوج	راحتسزلق ولمق چالق دوکتمك رعشه دار او
خُلود	دائم وباقی اولمق
یوم خلود	قیامت کونی
خُلوص	خالص دوستلق و وصافی ولمق قاریش اولمامق
خلوصکار	خلوصلو محبت ایدی اولان دوست

-كارانَه خلوصكارى دوستانه مناسب اولان

-كارى خلوصكارلق خالص دوستلق

-يتْ خالص دوستلق اخلاق حميده صاحبى اولان

-لَهْ صادق دوست ودوستلق

-ب بوش تهى ايچى بوش اولان ومشغولْ اوليوب بوشده اولان

-ج نهر ايرمق ونهر شكلنده اولان صو بوغاز كورفز وجدول مثللو

-بدَه كندو سنه سيورى نسنه دورتلوب باترلمش اولان ديكن ايله صوقلمش اولان وكندى برشنه يه باتريلوب صوقلمش اولان

-بعْ خلع وطرد اولنان هركسك قوغديغى ودفع ايتديكى چاپقون

-ع العِذارْ چاپقون مشرب اولان كمسنه دن كنايه در

-يفَه برينك منصبنه ومسندينه كچن كمسنه وپيغمبر ع م حضرتلرندن صكره امير المؤمنين اولان ذوات حضراتندن هر برى وبعض مأمورك معاونلرينه اطلاق اولنور ومعمار معاونى

خَلِيقْ لايق مناسب سزا شايان اولان

خَلِيقَةْ لياقت مناسبت استحقاق وطبيعت جبليت

خَلِيلْ صافى وخالص دوست

خَلِيلَه خالص وصافى دوست اولان خاتون وزوجهٔ منكوحه

خَمّْ اكرى بوكرى قيورلمش اولان وبوكلمش صاچ زلف ف

خُمّْ كوب بيوك دستى وقبه كنبد كمر وبيوك نقاره طاول ونفير وطونج بورى سورنا ف

خُمارْ سرخوشلقدن صكره عارض اولان باش اغريسى سرسملك ف

خُماسِيْ اصل بش حرفدن عبارت اولان كلمه

خِمالاتْ خمله لر سرلر اسرارلر كيزلو صاقلو خصوصلر

خُمامَتْ سوپرندى كناسه وطعام دوكنديسى كه اجر وثواب ايچون ديوشروب اكل ايدرلر

خُمْيازَه	اسنمك اويقودن ياخود جان صقلسندن ناشى اغزين استرا استمز آچيلوب كولمسنى خاميازه
(خُمْبَرَه)	ايچى بوش كوره رسمنده آلت حرب كه باروت وقورشون ايله طولديروب هوادن انداخت ايدرلر وايچى بوش طوپراقدن يا بلور ظرف كه چوجقلر انده اقچه حفظ ايدرلر
خُمْخانَه	ميخانه شراب كوپلرى مخزنى
خَمْخَمَه	سوزى ككزدن سويلمك
خَمَد	آتش سيونميه رك علوى ساكن اولمق
خَمْر	شراب باده مى
خَمْس	بش پنج
خُمْس	بشده برنسنه نك بشر جزئندن برجزئى
خَمْسَه	بش پنج
خَمْسُون	اللى پنجاه
خَمْسين	اللى پنجاه وقيش موسمنك صوكى اولان الله كونكه نهايتى سلطان نوروزه واصل اولور
خَمْشُدَه	چاريلش اكلمش چاربق اولان

خَمْكَشْتَه	بمعناه ايضا
خِمْلَة	سركيزلو صما قلوا ولا... خصوص
خُمُود	آتش سيونميه رك علو... ساكن اولمق وبايلمق بيج... اولمق كندوبى غايب ايت... وغيرت ياخود حرارت... تسكين اولنوب صغو...
(خَمُور)	خمير اون وصو وما... قاتيلوب حاصل اولا... اتمك خرجى
خُمُور	خمرلر شرابلر باده لر
خَموش	خاموش ساكت اغز... قپايوب صوصا ولا... وسونمش منطفى اولا...
خُمُول	بركيسه نك آدى صا... باتمق كمنام اولمق شهر... غايب اولمق
خَمَى	اكريلك چاربقلق انه...
خُمْيازَه كَش	اسنيجى تثايت اولا...
خَميدَه	اكرى چاربق منحنى اولا...
خَمير	اتمك وبورك مثللوشي... خرجى اولوب اون وصو... مركب اولان نسنه
خَميس	بشده برنسنه نك بشر جزئندن برجزئى وبشر... اركاندن يعنى مقدمه وقلب... وميمنه وميسره وساقه

عبارت ومرتبا ولان اردو وعسكر

خميس — پنجشنبه كونى

خبيثة — فنالق اثر قبيح شر وشرور

خنث — خنثالر كندولرنده هم اركككلك وهم ديشيلك علامتى اولان آلاتك موجود بولنديغى مخلوقات

خنثى — بمعناه ايضاً

خنادق — خندقلر ترلا امثالى اطرافنه قازيلان چقورلر

خنازير — خنزيرلر طموزلر خوكلر

خنزير — بمعناه ايضاً

خنّاس — شيطان لعين

خنّاسى — شيطانه منسوب ومتعلق اولان

خناق — معلوم علت كه بوغازه عارض اولوب نفس الق ويوتقنمق كوچ اولور

خنّاق — بوغيجى جلاد

خناقة — خناق علتى

خنثى — كندوسنده هم ارككلك وهمده ديشيلك علامتى موجود اولان مخلوق

خنجر — اكرى وسيورى برنوع بيوك بچاق

ف خند — كولمك تبسم وقهقهه ايتمك

ف خندان — كوليجى كولمكده اولان

خندق — ترلا وقلعه وامثالى اطرافنه وسائر محللرده قازيلان چقور

ف خنده — كولر اولان وكولمك

خنزير — معلوم حيوانكه طموز وخوك دخى تعبير اولنور

خنزيرة — ديشى خنزير ديشى طوموز

خنساء — بورننك اوجى ازجق قالقق كبروسى باصق اولان قارى

خنصر — كوچك برمق صرچه برمغى

خنظل — ابوجهل قارپوزى تعبير اولنان ميوه بغايت آجى ومسهل اولور

خنق — بوغمق بوغاز صيقوب اولدرمك

ف خنك — رنكى فيرا ولان آت

ف خنكار — پادشاه سلطان سهريار

فخو خواب — اويقو نوم

ف خواب جاويد — ابدى اولان اويقو موت مرك اولوم

ف خواب خركوش — طوشان اويقوسى اغفال ايچون اجرا اولنان حيله

ف خواب آلوده — اويقو باصمش اولان

ف خوابگاه — يتاق ياتاجق يير اويويه جق يير

ف خوابناك اویقوسی باصمش اولان
ف خوابنوش اویومش ویقوده اولان
ف خوابنوشی اویقوده اولان
ف خوابنوشین اویومش ویقوده اولان
خواتم خاتملر مهرلر
خواتیم بمعناه ایضا
خواتین خاتونلر قادینلر
ف خواجکی زنکین ومعتبر بازرکان
ف خواجکان خواجه اغالر افندیلر
ف خواجکی خواجه لق اغالق افندیلك
ف خواجه افندی اغا کتخدا خانه صاحبی معتبر ومعظم اولان کمسنه وتدریسه مشغول اولان کمسه وبازرکان تاجر
ف خوار ذلیل حقیر بی اعتبار اولان
ف خوار صغر قسمنك بوکورمسی وقیون قسمنك مله مسی
خوارج خارجیلر عاصیلر زوربالر واخر مذهب یاخود بشقه ملتدن اولان کمسنه
خوارق خارق العاده اولان خصوصلر عجیب وغریب اولان وقوعات
خواری خوارلق رزالت ذلت

خواست استدعا عرضحال ارجا نیاز
خواستکار مستدعی طالب او
خواستکاری خواستکارلق طا
خواسته مطلوب مرجو مستد اولان
خواص خاصلر محرملر وبیو ومعتبر اولنلر وخاص
اهل خواص مخصوص اولان کبفی کویا بعض اسرار وحکم واقف اولمغله خارق الع ومعجزه کبی افعال اجراس مقتدر اولان
خواطر خاطرلر فکرلر افکار
خواطف خاطفلر شمشکلر
خوافی خافیه لر خفی وکی اولان شیلر
خواقین خاقانلر پادشاهل
خوان طعام یملك ومائد سفره وتلبسی وس واوقویجی قرائت وتلا ایدیجی اولان
خوان خائن خیانتجی اولا
خوان خائنلر خیانت ایدیجیل
خوانچه کوچك سینی کوچك تبس
خوانده اوقومش معلومات اولان کمسه وچاغرلم دعوت اولنمش اولا

سفره جی باشی چاشنکیر باشی
خانقاهلر تکیه‌لر
شرقی ومانی سویلیجی
استنك استیش ارزو
کوکل مرادی جانك
استدیکی
استر استمز طوعًا وکرهًا
قیز قرنداش همشیره اخت
قیز قرنداشك اوغلی یکن
استنك استیش : مراد
مطلوب
خایده دیش ایله چینمش
اولان
کوزل : خوش : نیکو : ابو
دلبر اولان
کوزللر دلبرلر
زیاده کوزل ودلبر اولان
الك زیاده کوزل ودلبر
اولان
کوزل یوزلو دلبر چهره‌لو
اولان
کوزل یوزلولر دلبر
چهره‌لولر
کوزللك دلبرلك
کندو ذات : نفس
توغله باشه کیلان زره
کلاه
کندو کندینه کندولکندن

خُودبِین یالکز کندوسنی دوشنوب هیچ بر بشقه‌یی دوشنمیان ویالکز کندویی بکنوب بشقه‌یی بکنمیان فضول کمسنه

خُودپَرَسْت کندویی پك بکنمش وکندو نفسنه تابع اولان کمسنه

ف **خُودپَسَنْد** کندویی بکنان کمسنه

ف **خُودْرا** معند وسرکش کمسنه

ف **خُودرای** بمعناه ایضًا

ف **خُودرَوِش** کندو کندویه ایش اشلمك

ف **خُودرو** کندی کندویه بیتوب حاصل اولان

ف **خُودسَر** معند سرکش کمسنه

ف **خُودرَوِش** کندویی مدح ایدوب پك صاتان فضول کمسنه

ف **خُودکام** کندو رأی وهوسنه تابع اولان

خُودکامَه بمعناه ایضًا

خُور خوار حقیر بی اعتبار اولان وییجی اکل ایدیجی اولان وکونش شمس خورشید

خُورْد یملك ییه‌جلك طعام

خُورْدَه یمش اولان اکل ایلمش اولان وحس ایتمش اولان

ف	پر خورده	اوق يمش اولان اوق ايله مجروح اولان
ف	خورشيد	كونش شمس آفتاب
ف	خورنق	كوشك قصر سراى
	(خورباد)	ادب وپروش كورميوب حيوان كبى قالمش كمسنه
ف	خوش	كوزل خوب حسن ايو اولان
ف	خوش آب	ميوه نك طبخندن حاصل اولان معلوم برچوق نوع شربت
ف	خوش آمد	خوش كلديكز صفا كلديكز معناسنده خطابدر
ف	خوش آمدكو	خوش كلديكز ديو دعا ايدن
ف	خوش آمدى	خوش كلديكز ديو دعا ايتمك
ف	خوشدل	خشنود ومتشكر اولان
ف	خوشدم	حال ووقتى خوش ومرفه اولان
ف	خوشطبع	طبيعتى خوش وكوزل اولان
ف	خوشكوار	طتلو لذيذ اولان
ف	خوشمزه	بمعناه ايضا
ف	خوشنما	كوزل كورينور اولان كوزل اولان
	خوشنماز	بمعناه ايضا
	خوشنوا	كوزل سسلو اولان

خوشه	صالقم وبشاق
خوشه چين	خرمند نصكره قالمش بشاقلرى ديوش طوپليان كمسنه وبـ لرك خرده وغير مقتـ اولان اموالندن تعيش فقير كمسنه
خوض	صويه كيرمك
خوف	قورقو قورقمق
خوك	طموز وخنزير ديـ حيوان
خوكبان	طموز بكجيسى وچوبـ
خوكرده	خوى ايدلمش الشـ اولان
خوليا	خيال خاطر عقـ بجوب تصور اولنوب مـ نظر اولان خصوصـ
خون	خيانت خائنلك
خون	قان . دم . حيوانك طمـ اولان مادهٔ سياله
خوناب	قانلو صو . كوزياشى
خونابه	بمعناه ايضا
خون افشان	قان صاجيجى ولا
خون آلوده	قانه بولاشمش اولا
خونبار	قان ياغيجى قان طملا اولان
خون بها	ناحق يره دوكيلان قان ا شرعا ادا اولنان اقچه

خائنلر خیانتجیلر
قان طملایجی اولان
قان دوکیجی اولان
قان صاچیجی اولان
قانلو. قان ایچیجی شارب الدماء اولان
طبیعت کبی اولمش اولان
عادت فعلیه شخصیه
بدندن چیقان در عرق
کندو ذات نفس
خصم. اقربا. قربا. قرنا
خصم اقربادن اولان
خصملق اقربالق
بیچیك بغچه سی یولی
محروم ونا امید قالمق بهره دار اولمسی ضرر وزیانه اوغرامق
معلوم بر نوع سبزه میوه سی
خیارشنبه تعبیر اولنان دارو
درزی اثواب بچوب دیکن کمسنه
درزیلك دیکیجیلك صنعتی
انسانك ذهننده حاصل اولوب مرتسم اولان صورت وذهن عقل
خیاللر ذهنده حاصل ومتصور اولان صورتلر

خَیالَة خیال یالکز ذهنده حاصل اولوب بی وجود اولان صورت وبعضاً خسته لرك یاخود مراقلولرك کوزینه کورینور کبی اولوب کلیاً معدوم الوجود اولان صورت موهومه

خَیالِی یالکز ذهنده حاصل اولوب بی وجود اولان

خِیامْ خیمه لر چادرلر

خِیانَة خائنلق. عهد وامانته غدر ایتمك. کندو حقنده بری عندنده امنیت حاصل ایتدکدنصکره اول امنیته مغایر قصداً فعل وحرکت ایتمك

خَیْبَة محروم وبی بهره قالمق مراده نائل اولمامق

خَیْر هرکس عندنده مطلوب ومرغوب اولوب باعث منفعت اولان شی

خَیْراتْ خیرلر آخرتده انسانه باعث منفعت اولنه جق عمللر

خَیْراَنْدیشْ خیر دوشونیجی اولان

خِیْرَة انسانك روحنه باعث منفعت اوله جق عمل

خَیْرخْواهْ برینك ایو اولمسی استیجی اولان

ف

	خیره‌کی	خیره‌لق شاشقنلق قرانلق ویونا مشلق
ف	خیره	قماشق طونق اولان واویوشق اولان ویونامش اولان وحیران شاشمش ومتعجب اولان وکستاخ ادبسز اولان وهرزه وبیهوده بیمعنا اولان ولجوج معاند اولان ودلیر دلاور شجیع اولان
ف	خیره‌دست	سرکش عنود متعصب اولان
ف	خیره‌کش	ناحق یره قتل ایدن ظالم ودلبر. محبوبه
ف	خیز	قالقیجی. صچرایجی اولان
ف	خیزاب	طالغه. موج
ف	خیزان	قالقمق صچرامق
	خَیْشُوم	بورون ایچنده کوکز دینلن محل
	خَیط	ایپ. ایبلك. قل
	خِیف	خوف. قورقو. قورقمق
	خَیل	آت. فرس. اسب. وآت سوریسی وآتلو عسکر جماعتی
	خَیَلان	صانمق. ظن ایتمك توهم ایتمك
	خَیْلُولَة	صانمق. قورقمق. توهم ایتمك. وکبر. تعظم غرور

خَیلی	چوق وافر اولان
خَیمه	چادر
خُیُور	خیرلو ایو ومنفع[ت] شیلر
خُیُوط	خیطلر. ایپلر. ایپلـ
خُیُول	آتلر. وآتلو عسکـ بولکلری
خائِنَه	طوشنجل قوشنه ا اولنور شکارا وزره زیلوبا ینده بکی وقتد
خَبیث	حقیر وکمتر وفرومایه
خَتَر	شول اویوشقلق حالت برموثردوا ویاخودزه اولندقده وجوده عار اعضا حس وحرکتدن
خَجَل	اوتانمق. محجوب وخجیل اوته قالمق. ویارمق و
خَج	وجماع ایلمك واسهاله وطپراق صاورمق
خَدَر	عضوك اویوشقلغی وکی قراکولغی
خِذْعِل	شاشقین واحمق عو ومشیندن دیکلمش بر لباس
خَرْقَلَة	وفی حذافته استادانه یاخود تأنی وسکونله رقص الیوب یرمك یاخود ایشلدوب اوته سنه‌چو

دائما ناسی ایشندن کوجندن عوق وتأخیر ایدن آدم دینور

الچق ورذیل وکمترشی وناسك ناکس ورذیل وفرومایه نسنه دینورکه آدم مولوزی تعبیر اولنور

زبون . وبیجال وضعیف آدم

میوه سی چوق اولان خرما اغاجی

اغاج پشرمك

مجلسده سوز چوغالوب شوریده ومختلط اولمق

کوده سنك اتی چوق وصیقی اولوب بری بری اوزره قاتلنوب قتمرلنمش آدم

برنسنه یی ظاهر وعیان ایلك وطشره چیقارمق وبرشی کیزلمك اضداددندر

تنومند شیشمان آدم

سیورمك وثنا وستایش ایلمك وسود صاغمق وات بوزیلوب قوقمق وسودك طعمی طلومك بدرایحه سی تغییر ایلمك وقفسده طاووق حبس اولنمق وکسمك وپك اغلمق

خَتْمَةٌ صدوردن اخروب بلغم اخراج ایدرکن صولوق طارلغی عارضه سی ای ضیق النفس

خِنْتَارٌ بك آجلق . جوع شدید

خُنْشُرٌ شول ایشه یرامز حقیر وخسیس وکمتر . اشیا دوکندیسنه دینورکه بومحله نقل اولندقده یورد ده واوده قالور

خِنْسِرٌ لئیم . وناکس . وفرومایه شخص . وآفت . وداهیه

خو

خَوَرٌ ضعیف وزبون وبیتاب اولمق

خَوَّارَه کونه دینور راست معناسنه وچوق یمش طوتمش خرما اغاجنه دینور

خَوَّارٌ سست وضعیف ونزار اولان انسان وحیوان وسائر نسنه یه دینور وپك آتشلی چقماق وبنیه واندامی نازك وخوش وتناسب اعضاسی تام اولان ارکك دوه

خى

خَیِّرٌ چوق خیر ایدن آدم

خِیَرٌ کرم شرف هیئت قیافت

خِیِّتٌ سسلنمك . سس ویرمك خانه اهل وسکاننده خالی اولمق

دٓ — اشبو دال حرف مهمله ترتیب حروف عثمانیه ده اوننجی حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان کتب ورسائلده درت عددینه اشارت اولور

داءٌ — علت . زور . مرض

داءُ الثعلب — کل . اویوز علتی

دَأبْ — عادت . اصول . یول

دابّهْ — یراوزرنده یورین حیوان وبناك حیوانی

دابّةُ الارض — قیامت وقتی یاقلشدقده ظهور ایده جك مخوف برحیوان

داخِلْ — دخول ایتمش ایچروده اولان وتصرف برله جماع ایدیجی اولان

ف دادْ — ویرکو . اعطا . عطا وعدالت انصاف . عدل . حق

ف دادُستانْ — اخذ واعطا آلش ویرش

ف دادا — چوجغه باقیجی اولان جاریه

ف دادارْ — عادل مطلق اولان باری تعالی

ف دادبخشْ — احقاق حق ایدیجی صاحب عدالت

دادخواهْ — حقنی دعوا ایدیجی اولان

دادارْ — قرنداش . برادر …

دادگاهْ — عدالت محلی دیوان مح…

دادگرْ — عادل مطلق اولان با… تعالی وصاحب عدا… اولان پادشاه

دادگُسْتَرْ — عدالت یاپیجی جمله حقنی حق ایدیجی او… ویرلمش . اعطا اولنم…

داده — ویرلمش . اعطا اولنم… اولان

دارْ — اغاج دیرك وصاحب… اولان وباقیجی کوزدیجی… اولان قوناق . سرا…

دارِ دُنْیا — شمدیکی حالده مسکنمز بو… عالم کون وفساد

دارِ بَقا — ودار آخرت ودار الق… قیامتدن صکره داخل ا… جغمز عالم

دارِ بَرْزَخْ — وقات ایله قیامت بین… داخل وله جغمز مکا… وزمان

دارُ الخُلْد — جنتك بر بغچه سی

دارُ السّلامْ — جنتك دیکر بر بغچه…

دارا — پادشاه . سلطان…

دارات — دبدبه . شان . شوکت…

دارچینی — بهاراتدن دارچین دی… شی

بمعناه ایضًا
مالك . صاحب طوتیجی
اولان
علاج ایچون قوللانیلان
نسنه كرك ساده اولسون
وكرك بشقه شیئه قاریشق
اولسون
عظمت . ابهت . شكوه
جنك . غوغا . مقاتله
ایكی قوناق . دنیا واخرت
اكین بچمكه قوللانیلان
اوراق
آلتون اوراقكه بكی آیدن
كنایه اولور
كچمش شیلرك حكایه سی
آنلری تعنی ایله حكایه نقل و
بیان ایدر اولان
دعوا ایدیجی . دعوت ایدیجی
ودعا ایدیجی وسوق
وتشویق ایدیجی اولان ومؤذن
اذان اوقیان كمسنه
موجب . سبب . باعث
اولان خصوص ووقت
وزمانك بو حالتی
یاقی . قیزغین تیمور ایله
یاپیلان نشان وعلامت وتمغا
نشانلو . تمغالو . داغلو
اولان

دَافِعْ — دفع ایدیجی كندو یانندن آیروب سوریجی وصاویجی قاقیوبجی اولان
ذَالْ — حروف عثمانیه دن اونبجی حرفك اسمیدر واكری چاریق قنبور اولان
دَالْ — دلالت ایدیجی كوستریجی اولان
دَامْ — ف آغ طوزاق
دَائِمْ — دائم اوله دائم اولسون معنا سنده دعادر
دَامَادْ — ف كندو قزینك قوجه سی
دَامَادِي — ف دامادلق
دَامَانْ — ف اتك . دامن . لباسك بلدن اشاغی صارقوب اوزونجه اولان طرفی
دَامِغَة — برنوع یاره كه باشه اصابت ایدوب قان انجق كورینه
دَامِغَة — شول باش یاره سی كه دماغه ایشلمش اوله
دَامَنْ — ف اتك ذیل لباسك بلدن اشاغی صارقوب اوزنجه اولان قطعه سی
دَامَنْ بُوسْ — ف اتك اوپمك . واتك اوپیجی اولان
دَامَنْ بُوسِی — ف اتك اوپمكلك اتك اوپیجیلك
دَامَنْ دَرْمِیَانْ — خدمته حاضر اولان

ف ذامنكير — بو بينك اتكنه قپاينجى واتك طوتيجى اولان

ف دامنه — دامن · اتك · ذيل

ف دامية — شول باش پاره سى كه قانى اقوب سيلان ايده

ف ذات — قاب ظرف محفظه وبليجى اكلايجى اولان

ف دانا — عالم معلوماتلو · عارف كسنه

ف دانايان — دانا وعارف وعالم اولنلر

ف دانايى — دانالق · عالملك

ف دانش — بلكج علم معلومات

ف دانشپذير — بلكجلو معلوماتلو اولان

ف دانشمند — بمعناه ايضاً

ف دانشورى — معلوماتلولك عالملك

ف دانشور — بمعناه ايضاً

ف داننده — بليجى خبردار عالم اولان

ف دانه — حبه · بغداى · واريه وبونلر مثللو كوچك محصولاتك برعدد ميوه سى وچكردك وطعام واتمك اوفاغى وجه شكلنده بوارلق اولان نسنه طوب كله سى وتفنك قورشون مثللو وهر شيئك يالكز برفردى

دانه دانه — دانه لرى آيروا ولمق اوزره

دانى — يقين · قريب · نزد اولان

داوار — عادل ومنصف وفا اولان پادشاه وپا

داورى — پادشاهلق حاكملك

داهيه — آفت · بلا · قضا

دائر — دوراپديجى برشيئك ا قوشادبجى ودونوب د شيجى وبرنسنه نك بجـ متعلق اولان

دائراً مادار — چبچوره درت اطر

دائره — برشكل مسطح كه خط ايله محدود اولوب داخـ واقع ومركز تسميه اولـ نقطه دن خط مذكوره و اولنان جميع خطوط مسـ بربرينه مساوى اولو وبربرينه يقين ومتعـ اولوب بشقه لردن آير برطاقم اوطه وبرافند خدمتنده مستخدم او كساننك جمله سى وكـ جسمانى كرك معنوى وحدودك دخلى وبر چالغى آلتى

دائم — دوام اوزره برقرار او وجودوكونى بلانهايه اولان

هروقت . هر زمان
بورجلو . مديون اولان
والده جقلو اولان
چوجق باقیجی قاری
ابو دینلان حیوان
وَدُبُّ اَصْغَرْ سماده قطب
شمالی یه قریب یلدزلرك ایكی
شكلیدركه بنات النعش
دخی تسمیه اولنور
مقدملرده قلعه یه و دیننه
واصل اولمق ایچون التنه
كیروب تدریجیله ایلرو
سوق اولنور بر نوع آلت
حربك اسمیدر
دیباجه لر دیبا قماشلری
حیوان درسینی تربیه ایدوب
مشین وكوسله وامثالی
اعمال ایدن اهل صنعت
مشین وكوسله وامثالی
اعمال ایتمك اوزره حیوان
درسینی تربیه ایتمك
بمعناه ایضاً
مشین وكوسله وامثالی
اعمالی ایچون حیوان درسینك
تربیه اولدیغی كارخانه
صوت . سس . پاطردی
كتوردی
جلالت حشمت جاه ابهت

دُبُر	آرقه . آرد . صرت	
دِبُستان	مكتب . درسخانه	ف
دَبْغ	مشكین وكوسله وامثالی اعمال ایچون حیوان درسینی تربیه ایتمك	
دَبُور	باطی روزكاری	
دَبِیر	كاتب . منشی . یازیجی	ف
دَبِیرِ فَلَكْ	عطارد یلدزی	ف
دَبِیرِسْتان	مكتب . درسخانه	ف
دِثَار	اوست البسه بنش وقفتان كبی	دث
دَجاج	طاوق وخروس	دج
دَجاجه	بمعناه ایضاً	
دَجّال	آخر زمانده ظهور وخروج ایده جك كذاب ملعونك اسمیدر	
دُخان	توتون . دومان وایچیلان توتون	دخ
دُخانْ نُوشْ	توتون ایچن كمسنه	
دُخْتَر	قیز كریمه	ف
دُخْترِ رَزْ	آصمه نك قیزی . اشراب باده . می	ف
دَخْل	قاوشمق . طوقنمق . تعرض ایتمك مداخل ایتمك	
دَخْمه	مزار . قبر . تربه	ف
دَخْمه كُشا	مزار آچیجی اولان	ف
دُخُول	ایچرو كیرمك جماع ایتمك	
دَخِیل	داخل درونی ایچروده اولان وبرینك اسرارینه واقف ومحرم اولان ویبانجی اولوب	

برقومه انتساب ایتمش اولان
واملنده عربی اولمیوب بصکره
دن عربی یه قارشمش اولان

ف دَرْ — قپو. باب. وایچنده ده. فی
على وبریجی قوپاریجی اولان

دَرْعَلِيَّه — پای تخت دولت علیه

دُرْ — اینجو دینلان ذیقیمت دانه
که برنوع مدیه ویا استردیه

ف دُرَاج / دُرَاجَة — الی نازك برقوشك اسمیدر

مقدملرده قلعه دیبنه وصل
اولمق ایچون التنه کیریلوب
تدریجله سوق اولنور برنوع
آلات حربك اسمیدر

دَرَارِي — دریلر پارلاق یلدزلر

ف دِرَازْ — اوزون طویل بویلو اولان

ف دِرَازْدَسْت — الی اوزون اولان ظالم
وجور ایدیجی ظالم اولان

ف دِرَازْدَسْتی — ظلم. جور. درازدستلك

ف دَرْآغُوش — قوجا قلمق

ف دُرْافْشَان — اینجو صاچیجی اولان

دَرَّاك — درك ایدیجی. ادراك ایدیجی
اكلایجی اولان

دَرَّاكَة — قوت مدركه عقل
ذهن

دَرَاهِم — درهملر. كومش اقچه لر
واوج دنكدن عبارت
اولان وزنلر

دِرَايَة — عقل ذكا. فطانت. ذكاو...

دَرَايِش — دریسلر اسكی جامه لر...

دَرْبَار — پادشاه وحاكم قپوسی...
ودیوان محلی

دَرْبَان — قپوجی. بواب

دَرْبَدَر — قپودن قپویه سوریتوب کز...

دَرْبَنْد — قلعه وکچید بوغاز وبچ...
قره غول خانه سی

دَرْپیش — ایلرو اولك اوکه اوکد...

دَرَّة — طوره قایجی قرباج

دُرَّة — بیوك وذیقیمت اینجو

دَرْج — یازی یه وکتابه داخل ایتم...
یازمق وخطاطك تعلیـ...
طوماری

دُرْج — قارینك او دانلق قوطیـ...

دُرَج — درجه لر قدمه لر بصامقـ...

دَرَجات — بمعناه ایضاً

دَرَجَة — قدم باصامق ومجـ...
دائره نك اوچیوز آلتمشـ...
متساویه تقسیمندن حا...
اولان قوس ورتبه ومرتبه
جنتك هر برتفاوت منز...

دَرْحَال — آنیده اول ساعت درعقـ...

دِرَخْت — اغاج شجر

دِرَخْش — پرتو. ضیا. فروغ...
پارلاقلق

دِرَخْشَان — پارلاق ضیادار اولان

دَرْخواست — رجا. نیاز. عرضحالـ...

...وُرْ لایق . موافق . مناسب اولان

...دُ الم . کدر . اغری . اذیت

...دُ طورطون تلوه . چوکندی درت کدر کورمش اولان

...اَشِنَا اینجو دانه سی

...اِنَه الده اولان یا یمقده یاخود

...سْتْ حاضر وآماده اولان

...مَنْدْ دردو کدر واغری یه طوتلمش اولان

...مَنْدَانَه دردمنده لایق ویراشق اولان

...نَاكْ درتلو کدرلو اولان

...دَه طورطو تلوه چوکندی

...زْ دره لر . بیوك اینجولر

...بَارْ اینجولر یاغدیریجی اولان

...زِی اثواب بچوب دیکن اهل صنعت

...نَسْ اوقیوب اوکرنمك واوکرتمك ایچون اوقومق واوکرتمك ایچون اوقومق وتعلیمه اوکرنیلان خصوص

...پْسْ اسکی اثواب اسکی لباس

...بَسَانْ درسلر . اسکی ثوابلر

...سْتْ صاغ . صحیح . بتون اولان قیرق ویا نقصان اولمیان

...سْتِی درستلك . صاغلق

...سْخَانَه درسه مخصوص اولان محل

دَرْسْخَوَانْ درس اوقویجی طالب علم

دُرُشْتْ سرت قالین قبا یوریزلو خشین خشونتلو اولان

دُرُشْتِی سرتلك قالینلق قبالق یوریزلولك . خشونت

دِرِعْ زره که جنکده کیلور ایدی

دُرُعْ وقاری یه مخصوص کوملك آیك اون التنجی واون یدنجی واونسکزنجی کیجه لری

دَرْعَقَبْ عقیبنده بلا توقف اولـ ساعت آنیده

دَرْعُهْدَه عهده یه داخل اولان

دَرَفْشْ یا بو شیجی بیزی وسنجاق علم . رایت . بیراق

دَرَفْشِ كَاوِیَانْ فریدونك مشهور بیراغی

دَرَكْ آرقه دن یتشمك ونهایته واصل اولمق ادراك ایتمك

دَرَكَاتْ درکه لر اشاغی اینمك ایچون واقع اولان باصامقلر وجهنمك الك الت قاتلری

دَرْكَارْ معلوم اشکار اولان

دَرْكَه اشاغی اینه جك باصامق وجهنمك یك اشاغی قاتی

دَرْكَنَارْ کتابك یاخود مکتوبك ویا بشقه کاغدك اصل یازنسنده اولمیوب کناره یازلمش اولان یازی ونسنه نك کنارنده اولان

	کلمه	معنا
ف	دَرْكارْ	سرايك حوليسى
ف	دُرْگَرْ	دولكر دينلان اهل صنعت
ف	دَرْگَهْ	دركاه سرايك حوليسى
ف	دِرَمْ	درهم. اقچه. پاره
ف	دِرَمْخَرِيدَه	اقچه ايله النمش مبايعه اولنمش اولان
ف	دَرْمانْ	علاج. تدبير. چاره
ف	دَرْماندَه‌گى	بيچاره‌لك فقير وصقندى وكدره اوغرامش اولان
ف	دَرْماندَه	بيچاره فقر وصقندى وكدره اوغرامش اولان
ف	دَرْمِيانْ	اورته‌ده اولان ميدانده اولان
ف	دَرَنْدَه	يرتجى. چالك ايدجى اولان
ف	دَرْنَكْ	تأخير. تأنى. بكلمك طورمق
ف	دِرَوْ	اوراق وقتى. حصد
ف	دَرْوارَه	بيوك سوقاق قپوسى
ف	دَرْوازْبانْ	قپوجى. دربان. بواب
ف	دَرْوازَه	قپو. در. باب
	دُرُود	اوراق ايتمك اكين بيچمك وصلوة ورحمة خدا واستغفار ملائكه ودعاى انسان وتسبيح حيوانات سائره
ف	دُرُودْكارْ	دولكر دينلان اهل صنعت
	دُرُوزْ	كثرت. بوللق
	دُرُوسْ	درسلو علم اوقونمق ايچون كتابا وقومقلقلر
	دُرُوغْ	يلان كذب صدقه مخالف اولان لقرده
	دَوُرْگَرْ	اوراقجى. اكين بيچيجى
	دَرُونْ	ايچرو وداخل. ايچ طر
	دَرُونَه	بمعناه ايضًا
	دَرُونِى	داخل ايچ درونه منسو اولان
	دَرْوِيشْ	الله تعالى عشقى ايچو فقر وذلتى اختيار ايد كمسنه
	دَرْوِيشانَه	درويشه ياقشور وجه او درويش مثللو اولان
	(دَرَه)	ايكى طاغ اراسنده اولا چقور محل ونهرچاى يرم
	دِرَه	قرباج. قامچى. طور
	دَرْهَمْ	قارشق. مخلوط. مخ اولان
	دِرْهَمْ	كموش اقچه واوج دنك ثلـ بر نوع وزن
	دُرِّى	نورانى. درخشانى. پار اولان وقلجك پارلامـ وپارلاق يلدز
	دَرِى	دوباره ايدوب الداتمـ
	دَرِى	عجم لساننك فصيح ولطـ اولوب اسكى زمانده استعـ اولنمش بر نوعى
	دَرْيا	دكز. بحر
	دَرْيابْ	عقل. درايت. زكاوت ذه
	دَرْيابارْ	دكز كبى ياغيجى اولان ويو دكز. بحر عظيم

اکلایش. درایت. زکاوت
پنجره. باجه کوچك قپو
برتلمش. چاك اولنمش
هتك اولنمش اولان
ایواه. حیف. آخ. امان
معناسنده درو برخصوص
برکسه نك الندن کلدکده
امتناع ایدوب اجرا ایتمامك
ایواه اولسون حیف اولسون
معناسنده ندادر
دیلنجی. سائل. دیلنجیلك
بمعناه ایضا
خرسز. سارق. سرقت
ایدیجی
قلعه محافظی
خرسز یاغی خرسزك سرقتنه
یاردم ایدن کمسنه
دستورلو
دسیسه لو. حیله لو
ال. ید
غالب اوستن چیقمش اولان
مغلوب اولان برینك
حکمنده اولان
مجلسك صدر محلی بیوك
افندی یه مخصوص اولان
محل. ودشت. اووه
قیر. صحرا
صوك دفعه

دَسْتَار صارق. عمامه. دلبند — ف
دَسْتَاربَنْد صارق صاران افندیلر — ف
دَسْتَارچَه دستمال مندیل یاغلق — ف
دَسْتَارَه دستره. بچقی — ف
دَسْتَاسَنْك بویا واجزا ازمکه استعمال اولنان طاش — ف
دَسْت اَفْشَان رقاص. چنکی. ورقص ایدن — ف
دَسْتَان مکر. وحیله. تزویر ولاف. هرزه — ف
دَسْتَاوِیز جزئی هدیه وپیشکش — ف
دَسْتْبَاز طاوله وسطرنج وسائر اویونده دوشمکه حاجتی اولمیوب چابك اوینایان کمسنه وقمارباز کمسنه — ف
دَسْتْبُرْد قدرت. قوت. قهر غلبه — ف
دَسْتْبُوس ال اوپمك — ف
دَسْتْبُوسی بمعناه ایضا — ف
دَسْتْپِیمَان دامادك کلینه ویردیکی آغرلق هدیه سی — ف
دَسْت تَنْکی فقیرلق. فقر — ف
دَسْت چَالَاك الی چابك اولان وخرسز اولان — ف
دَسْت چُوب چوماق. صوپه — ف
دَسْتْخُوش اکلنجه ایچون الده طوتیلان نسنه اویونجق ملعبه وسخره. هزل — ف

دَسْتْ دِرَازْ	تطاول يد برله ظلم ايديجى اولان
دَسْتْ دِرَازِى	ظلم ظالملك تطاولى
دَسْتِرَسْ	موفق. نائل. مظفر اولان وقادر. مقتدر اولان
دَسْتَرَه	تختہ بيچمكه استعمال اولنان معلوم بر نوع آلت
دَسْتْگَاهْ	ايش محلى وبر طوقوقلرى آلت ودكانك اوكلكى اولان تخته وقدرت. امكان مقتدرت وساز وسامان ثروت غنا
دَسْتْگَهْ	بمعناه ايضا
دَسْتْگِيرْ	ياردمجى. ارقه. معين اولان
دَسْتْگِيرِى	ياردم. معاونت. ارقه
دَسْتْمَالْ	ال سيله جك ياغلق مقرمه
دَسْتْمَالْچَه	كوچك دستمال ياغلق
دَسْتْمَايَه	سرمايه بضاعه
دَسْتْمُزْدْ	بخشيش. اجرت اياق درى
دَسْتْوَانْ	الدوانلق. ال قابى
دَسْتْوَانَه	بمعناه ايضا
دَسْتُورْ	وزير. مشير صاحب صدر ومسند صاحب قدرت وقوت امور ومضا لحده معتمد ومعتبر اولان

	كمسنه واذن اجازت ج واورنك عنونه قانو قاعده
دَسْتُورُ الْعَمَلْ	برخصوص اجراسـ قاعده عد اولنوب اتـ اولنان نسنه
(دَسْتُورْ)	امور ماليه ميريه دفـ وزير. مشير. ومنجمـ سنه بسنه ترتيب اي نجوم دفترى
دَسْتَه	بعض امتعه نك برابر باغلنـ طاقم عد اولنان مقدارى اكثريا اون ويا اون ايكى يكرمى ويا يكرمى درت قطـ شيدن عبارت اولور
دَسْتَه چُوبْ	چوماق وصو
دَسْتَه سَنْكْ	بويا واجزا امثالى از استعمال اولنان طاش
دَسْتَه دَسْتَه	بر بر دسته اوزره آ آيرى اوله رق
دَسْتِى	معلوم صو. ياخود. قابى
دَسْتْيَارْ	ياردمجى. معاون آرقه داش
دَسْتْيَارِى	ياردم. ومعاونـ اعانه
(دَسْكَرَه)	خسته نقلنه مخصوص نوع تختروان

…س: جاسوس. خبر الوب كتورر ملك ايچون كيزلو كوندريلان كمسنه

…سه: كيزلمك. كتم ايتمك صقلامق وخيانت ال التندن اولان ايش

…ت: صحرا بيابان اووه. قير بياني يباندە حاصل اولان

…ي / …ن: خصومت وعداوت ايدن كمسنه

…نكام: دشمنك مرادي كبي منكوب اولان

…نام: كفر. لعنت. سوكوب صايمق

…سته: خنجر شميه اولنان آلت قتال

…وار: كوچ. مشكل. عسير عسرتلو اولان

…عاء: الله تعالى يه نياز برله برخصوصك وقوعني طلب ايتمك

…عاة: داعيلر. دعاجيلر

…كو: دعا ايديجي

…عام: ديرك. پاينده. دستك طياق وجماعتك معتبر وباش اولان كمسنه سي

…عامه: بمعناه ايضا

…عاوه: ادعا. دعوى. شوشي بنمدر ديو دعوى ايتمك

دَعَائِم: دعامه لر. ديركلر. طياقلر

دِعَة: معاش بوللغي حضور راحت رفاه. رفاهيت

دِعَمَة: ديرك. طياق. پاينده

دَعْوَا: دعوى. ادعا. شوشي شويله در ديو ادعا ايتمك وبشقه بركمسنه دن برنسنه حقمدر ديو طلب ايتمك

دَعْوَة: چاغرمق. برخصوص يا يمسى بركمسنه يه رجا ويا نصيحت يوللو تكليف ايدرك اول كمسنه يي مخاطب قيلمق

اُمّتِ دَعْوَة: پيغمبر كندولرينه بعث اولنوب ايمانه كلميان امت

دَعْوَى: دعوا. ادعا شوشي شويله در ديو ادعا ايتمك وبشقه بر كمسنه دن بو نسنه حقمدر ديو طلب ايتمك

دغ

دَغَا: كتو خويلو. بد مشرب حرامزاده اولان

دَغْدَغَه: تشويش. اضطراب قلب راحت قومامق مضطرب قيلمق

دف

دَفّ: مشهور بر نوع چالغي كه دائره دخي دينور

دَفَاتِر: دفترلر. دفتر كتابلري

دَفَائِن: دفينه لر. كوميلو اولان التون وذيقيمت نسنه لر

دَفْنَهْ — نسنه‌نك یانی ویاخود یانندك یوزی

دَفْتَرْ — بربرینه قاتلمش صحیفه‌لرك هیئت مجموعه‌سی وصره ایله قیداولنمش مفرداتك دخی هیئت مجموعه‌سی

ف دَفْتَرْدارْ — میرینك حسابلری نظارتنه مأمور اولان

دَفْعْ — قاقیویرمك . سوروب صاومق

دَفْعَا — بنه دخی اندنصکوه

دَفَعَاتْ — دفعه‌لر کره‌لر مره‌لر

دَفْعَهْ — کره مره وقوعبولمق

دَفْعَةً — بردن بره واقع اولمق اوزره

ف دَفْعَه بَدَفْعَه — برقاچکره تکرارا

دَفْعِی — بردن بره واقع اولان

دَفْنْ — یرالتنه کومك

دَفِینْ — کومیلو کیزلو صقلو اولان

دَفِینَه — کومیلو اولان مال واقچه وامثالی

دَقْ — قیروب اوفاتمق دوکوب اوفاتمق . واوروب چالمق

دَقَائِقْ — دقیق واکلاشلمسی کوچ اولان خصوصلر دقیقه‌لر

دِقَّةْ — دقیقلق اینجه اوفقلق وصرف ذهن اهتمام ایتمك تجسس واطرافنی ملاحظه ایدرك عامل اولمق

دَقِیقْ — اینجه اوفق اولان واکلا[شلمسی] کوچ ووقته محتاج او[لان]

دَقِیقَه — دقیق . اینجه . اوفق او[لان] نسنه وفهم وادراك یا[خود] اداره‌سی مشکل اولان خ[صوص] وبردرجه یاخود بر ساع[تك] التمشه تقسیمندن حا[صل] اولان جزء

دَقِیقَه دَانْ — خصوصات مشکله‌ب[ی] اولان

دَقِیقَه سَنْجْ — خصوصات مشکله‌یی ایدبجی اولان

دَقِیقَه شِنَاسْ — خصوصات مش[کله‌یی] بیلور اولان

دَکَّاءْ — غلیظ اولمیان کوچك بالچ[یق] دایره اورکجسز یاخود بو[یی] اورکجلو دوه

دَکَّاکِینْ — دکانلر مال صاتمغه مخصو[ص] اولان آچیق اوطه‌لر خانه‌لر

دُکَّانْ — چارشوده مال صاتمغ[ه] مخصوص اولان اچیق اوط[ه]

دِلْ — قلب . یورك . فؤاد کوکل

دِلْ آرَا — کوکل زینتی . محبوبه

دِلْ آرَامْ — کوکل راحتی محبوبه ومستر[یح] مطمئن القلب اولان

دِلْ آزَرْ — کوکل عذابی جان صقندیسی ومضطرب اولان

قلبه اضطراب ویراولان

حمامده اوغمق و بیقامق مثللو خصوصده استخدام اولنان خدمتجی

عطلو: بصیرتلو: منيقظ اولان

نازه شیوه عشوه: كرشمه صاتجی ایله مشتری اراسنده واسطه اولان كمسنه

طوغری یول كوستروب قلاغوزلق ایتمك كوسترمك اشعار ایتمك

دلال اجرتی دلاللق

یوركلو: جسور جسارتلو اولان

یكنلر: جسور آدملر

یوركلولك: جسارت جسورلك

كوكله صفا ویریجی اولان

دلیلر دلالت ایدن خصوصا

كوكلكی كومجی كوزل محبوبه

كوكلی كدرده اولان مكدر اولان وعاشق اولان

صارق: عمامه و برنوع اینجه قماش

كوكله مقبول اولان

كوكلك بكندیكی ومقبول طوردیغی اولان

دَلَه: فارشیوه: عشوه طور

دلتنك (ف) جانی صقلمش اولان

دلجو (ف) كوكل آرایجی كوزل و نازنین اولان

دلخسته (ف) یوركنه دردو ابتلا عارض اولان

دلخواه: كوكل دیلسی

دلخون (ف) یوركی قنامش اولان پك دردلو اولان

دلداده (ف) كوكلی بخش ایتمش اولان مبتلا اولان عاشق اولان

دلدار (ف) برینك كوكلنی المش اولان محبوبه: معشوقه

دلربا (ف) كوكل چكیجی وجذب ایدیجی اولان محبوبه كوزل: لبسر اولان

دلریش (ف) كوكلی یاره لی اولان عاشق اولان ودردمند ومكدر اولان

دلنواز (ف) كوكل یاپیجی اولان كوزل اولان لطف واحسان ایدیجی اولان

دلستان (ف) كوكل ضبط ایدیجی اولان

دلسوخته (ف) كوكلی یانمش اولان

دلسوز: كوكل یاقیجی اولان

دلشاد (ف) كوكلی خوش ومسرور اولان

دلشده: كوكلی كیتمش اولان

دلشكار (ف) یورك اولایجی اولان

دلشكاف: یورك یاریجی اولان

ف دِلْشِكَسْتَه كوكلى قيرلمش اولان
ف دِلْشِكُفْتَه كوكلى آچق اولان
ف دِلْفُرُوزْ كوكلى فرحلندريجى اولان
ف دِلْفَرِيبْ كوكل الدايجى اولان
ف دِلْفِكَارْ كوكلى پاره لو ومجروح اولان
ف دَلْقْ درويشه مخصوص اسكى يرتق جبه يا عبا نوعندن لباس
ف دَلْقْپُوشْ دلق كيجى درويش
دَلْكْ ال ايله سورتمك واوغمق
ف دِلْكَشْ كوكل چكيجى وجذب ايديجى اولان وكوزل رعنا اولان
ف دِلْكُشَا كوكل فتح ايدوب فرح ويريجى اولان
ف دِلْگُدَازْ كوكل اريديجى اولان
كدر ويريجى اولان
ف دِلْگِيرْ كدر ويريجى اولان وكوكلى قالمش مكدر اولان اينجنمش اولان
ف دِلْمُرْدَه مكدر: محزون كدرلو اولان
ف دِلْنِشِينْ خوش: مقبول اولان
ف دِلْرُبُودَه عاشق اولان
ف دِلْنُوَازْ كوكل اوخشايجى: كوكل خوش ايديجى اولان
ف دِلْنِهَادْ كوكلك مرادى ومطلوبى اولان
دَلْوْ صوقوغه سى و منطقة البروج اوزرينه جدى وحوت برجلرى بيننده واقع اولان اون برنجى برج كه

شمسك مذكور برجه د...
كانون ثانيده وقوعبو...
دِلِيرْ يكت: جسور: جسا... اولان
دِلِيرَانَه يكيت كبى جسوره من... وباقشوق ومخصوص ا...
دِلِيرى يكتلك: جسارت
دَلِيلْ مجهول كشف ايتمكده م... صحتنى اثبات ايتمكه... واسطه والت اتخ... اولنان خصوص... وطوغرى يول كوسته... فلاغوز دلالت ايدي...
دَمْ صولق: نظر وآن... وقت: ساعت...
دَمْ قان: خون: دماء د...
دُمْ قويرق: ذنب: دنب...
دَمَا نفس وصولوق
دِمَاءْ دملر قانلر خونلر: د...
دِمَاثَةْ يواش: وملايم طبي... اولمق
دَمَادَمْ وقت وقت: بعض...
اراده صره ده...
دَمَارْ هلاك: اولم: م...
دَمَاغْ اغزك ايچ واوسـ... طرفى كه قبه شكلن... اولوب ديلك اوستـ... طوقنور وكبر غرور: ...

بینی مغز : قفا ایچنده بولنان یومشق نسنه که حیوانلرك یشامسنه همان یورك كبی لازم وفائده لودر
برنوع چالغی اسمی
حدت وجمله ایله یورویجی اولان
مداهنه جی یالتقلنجی اولان
مداهنه جیلك مداهنه
قویروق : ذنب
وقت وقت بعضا اراده صره ده
دمبسته لك حالتی
نفسی طوتلمش صولوغی کسلمش وشاشمش قالمش اولان
قویروق صاحبی قویروقلو اولان
حیله مکر ومداهنه
مداهنه جیلك
دوست ارقه داش محب
دوستلق : ارقه داشلق محب احبابلق
دوست : ارقه داش : محب
اتلامق کوزیاشی دوکمك
کوزیاشنك برطملاسی

دمکش	خواننده : مانی وشرقی سویلیجی وبرنوع کوکرجین	ق
دمن	کوبره قشقی	
دمنه	سپورندیلك . خربله	
دموع	کوزیاشی واغلامق	
دموی	طبیعتده قانی صفراسنه ودیکر اخلاطنه غالب اولان	
دمیده	اچلمش چیچك کبی اچلان	ف
دنائة	الچقلق فرومایه لك چیقونلك	ع
دناسة	کیرلولك : مردارلق	
دنانیر	دینارلر : آلتون سکه لر	
دنباك	قویروق : ذنب : دنباله	ف
دنباله رو	برینك آرقه سی صره کیدیجی اولان	ف
دنباله	قویروق : ذنب . دنبال	ف
دندان	دیش : آغز دیشی	ف
دندانه	بمعناه ایضا ویازینك دیشی	ف
دنس	کیر : مردارلق : پسلك	
دنك	ابله : احمق : ناذان شاشقین اولان	
دنکادنك	موازنه اولنمش دلك اولان	ف
دنی	الچق فرومایه جنکانه طبیعتلو اولان	
دنیا	بولندیغمز کره ارض که کویا سمادن الچق بولینور	
دنیاپرست	اخرتی ملاحظه اتمیوب دنیایه مبتلا اولان	ف

ف دُنْیادارْ : بمعناه ایضا
دَنِیعْ : پك عقلسز ناكس اولان
دُنْیَوِی : دنیایه متعلق ومنسوب اولان
دو — دُو : ایكی : اثنین
دَوَاءْ : علاج : معالجه : چاره
دَوَابْ : دابه لر: حیوانلر بنلهجك حیوانلر
دَوَاةْ : دیویت تعبیر اولنان یازی آلتی
دَوَّارْ : مدور: دكرمی: تكرلك كبی اولان
دَوَّارْ : دوراید یجی: دونجی اولان
ف دُوَازْده : اون ایكی اثنا عشر
اون ایكنجی : ثانی عشر
دَوَاعِی : داعیه لر: سببلر: موجبلر
دواعی الدهر : زمانك انقلاباتی وقت ودنیانك تبدلاتی
ف دَوَالْ : قایش: زهم: طسمه طره
ف دُوَالْیانْ : یان كسیجی : خرسز حیله باز
دَوَالِیبْ : دولابلر: صودولابلری
دَوَامْ : دائم وبرقرار اولمق بلا تبدیل حالت واحده اوزره قالمق
عَلَی الدَّوَامْ : دوام اوزره دكشمه رك ترك ایتمامك اوزره
ف دَوَانْ : سكردیجی: قوشیجی چابجی اولان
دَوَاوِینْ : دیوانلر: شاعر دیوانلری
دَوَاهِی : داهیه لر: آفتلر: بلالر: فضالر

دَوَائِرْ : دائره لر: دكرمی شكـ
دُوبَارَه : ایكی كره ایكی دفعه و
اویوننده زارلرن ایكیـ
ایكی نقطه لو طرفك ا
كلسی وحیله دك ا
دُوتَا : ایكی قات بوكلمش
چاریق اولان
دُوچَارْ : ملاقی اولاشمش
چاتمش اولان
دَوْحَه : بیوك اغاج
دُوخْت : قیز: باكره
دُوخْتَه : دیكلمش: ایكنه ا
ایله دكلمش اولان
دُودْ : قورد: بوجك
دُودُ الحَرِیرْ : ایپك قوردی
دُودْ : توتون: دومان: دخـ
وغم: غصه: اندوه
صولق: نفس: د
دُودْمانْ : صوی: قبیله: خانـ
دُورْ : اوزاق: ایراق: بعیـ
دُورْدِزانْ : اوزونا وزادی
دَوْرْ : چرح كبی دونوب طولا
ونقل ایتمك بجورمك
كمسنه نك عهد سنـ
چیغاروب بشقه بر
عهد سنه ویرمك
وحد وصدود وو
زمان عصر

دارلر: خانه‌لر: بيتلر قوناقلر
سيرك بعضاً اراده صره ده
وبك اوزاق: اوزاقدن
اوزاغه
چرخ كبی دونوب طولانمق
ووقت: زمان: عصر
دارلر: خانه‌لر: بيتلر
قوناقلر
ايلرو دوشونجی صاحب
تدبير عقللو اولان
صوبه چوكان: دكنك
وال بالطه‌سی وچوماق
اوزاق كورنجی صاحب
تدبير عقللو اولان واوزاقده
اولان شيلری كورمكه
استعمال اولنان بر نوع
مصنع آلت
اوزاق: ايراق: بعيد
اولان
اوزاقلق: ايراقلق وتكنمك
نفرت واستكراه ايتمك
ديكيجی خياط ايديجی اولان
جهنم طامو وعذاب وبخش
كدر كافت
ياره محب: يكدل يكرنك
ومحبوب محبوبه معشوقه
وعاشق سوگيجی
اولان

دوستانه	دوست ويار وحبيبه لايق ويا قشور اولان	ف
دوستدار	دوست محب اولان وعاشق اولان	ف
دوستداری	دوستلق دوستداره لايق اولان	
دوستكام	اخيار مرادی اوزره اولان كمسنه ومجلسده دوست ايله شراب ايچمك وبرينك عشقنه شراب ايچمك	ف
دوستكان	بمعناه ايضاً وبرينك عشقنه ايچيلان شراب	ف
دوستكانی	بمعناه ايضاً	
دوستی	دوستلق: محبت: عشق	ف
دوش	اوموز: كتف ودون كيجه ورؤيا: خواب واقعه منام وتصادف وتلاقی ايتمك ومتصادف ومتلاقی اولان	ف
دوشاخ	طمروق: چتال اغاج كه مجرم وفرارينك بوينينه چوررلر	ف
دوشاخه	بمعناه ايضاً	ف
دوشك	يتاق: مندر: شلته	ف
دوشنبه	يازار ايرتسی كونی يوم اثنين	ف
دوشيره	قيز باكره قيز اوغلان قيز	ف
دوشينه	دون كيجه	ف
دوصد	ايكی يوز: مائتين	ف

ف دُوكانَه — ایکی درلو ایکی نوع اولان
ف دُولاب — حرکت دوریه سی اولان شی صو دولابی : ویملك دولابی وفلك مثللو وحیله خدعه : مکر : فند : معامله واشیا حفظنه مخصوص معلوم کچولك خزانه
ف دَوْلَة — مال ورتبه واغنیا رصاحبی اولمق وکندو قانونلریله حکم واداره اولنان ممالك مستقل
ف دَوْلَتپَناه — پادشاه حکومت وسلطنت وحشمت صاحبی اولان
ف دَوْلَتخانَه — قوناق صاحب رتبه قوناغی
دَوْلَتمَدار — دولت وسعادتك محلی اولان
ف دُوم — ایکنجی ثانی اولان
ف دُومین — بمعناه ایضاً
دُون — اشاغی اشاغیجه سفیل دنی اولان وغیر : ماعدا بشقه
ف دَوَنْدَك — قوشیجی سکردیجی اولان
ف دُونیم — ایکی بولنمش ایکی پارچه ایدلمش اولان
دَوِی (دَوِیّ) — حسته مریض ناقراح اولان قلم ومرکب حفظنه مخصوص برنوع یازی طاقمی
ف دُوبیست — ایکی یوز عدد مائتین
دَه — اون عددی عشر : عشره

دِهْ — ویریجی : بخشنده بخش[illegible] اولان وکوی قسریه[illegible]
دَهَا — جن فکرلو اولمق : بلك[illegible] تدبیر صاحبی اولمق
دُهَاء — بلك اوعورسز : بلك مص[illegible] اولان
دُهَاة — داهیلر : جن فکرلو اولا[illegible] کمسنه لر
دَهَاقِنَه — دهقانلر : کوی باشله[illegible]
دَهَالیز — دهلیزلر : قپوارا لقا[illegible]
دِهَان — آغز : فم
دَهْر — زمان : مدت : عه[illegible] وابد : بلانهایه اولان ز[illegible]
دَهْراً — ابداً الی الابد
دَهْرَه — اوراق بچکلی : داس[illegible]
دَهْرِی — قیامتی انکار ایدوب د[illegible] دائم وباقی اولمسنه ق[illegible] اولان کمسنه
دِهِش — ویرملك : اعطا ایتمك[illegible]
دَهْشَة — عقل شاشرمق : قورق[illegible] کندونی غائب ایتمك مد[illegible] وبیهوش وحیران اولمق[illegible]
دِهْقَان — کوی باشی اولان کم[illegible] کویلو چفتچی
دِهْقَان
دِهْلیز — قپوارا سی : قپو ایله [illegible] بیننده اولان ارالق
دُهُم — اونیجی : عاشر اولان
دُهْن — سوره جك یاغ

دهان: آغز: فم
ميدان: صحرا: اووه
بك اوغورسز: يك
مصيبت اولان
دهرلر: زمانلر: مدتلر
اون بيك
زيرك: عقللو: جن فكر اولان
عظيم بك بيوك
مصيبت
تاج: اكليل
دينلر: قان بهالرى
دارلر: خانه لر: بيتلر
قوناقلر: ومملكت: الكا
مرز بوم
مناستر صاحبى وكمسنه
كس
دير: وعبادته صداقت
اوزره اقدام ايدوب كاهدن
اجتناب ايتمك
معلوم برنوع ايپك قاش
بمعناه ايضاً
كتاب اولنده يازيلوب
اكثريا حمدله و تصليه
وستايشى وكتابك وجه
وسبب تحريرينى ومؤلفك
اسمنى حاوى وعلم كتابنه
زياده رعايت اوزره تركيب
اولنمش نامه

ديباجه بند — ديباجه يازوب ترتيب ايديجى اولان — ف
دِيَة — مقتول ايچون وارثنه ويريلان قان بهاسى
ديجور — بك زياده سيله مظلم وقرانلق اولان — ف
ديدار — يوز: چهره: لهجه كورشمك ملاقات ايتمك بولوشمق — ف
ديدنة — آيين: عادت: اصول
ديده — كوز چشم عين وكورمش تجربه سى سبقت ايتمش اولان — ف
ديده بان — بكجى: كوزديجى وخراج ياخود كمركه متعلق بعض خصوصه مأمور برنوع دولت بنده سى — ف
ديده كشاد — كوز آچيجى — ف
ديده كشود — كورى اچق اولان — ف
ديو — نصرانى مناسترى — ف
ديروز — دون: دونكى كون — ف
ديرين — اسكى: قديم اولان — ف
ديرينه — بمعناه ايضاً — ف
ديس — ديسه لر قويو اورمانلر
ديسه — قويو اورمان اغاجلرى يك صيق اورمان
ديك — تنجره چوملك قزغان — ف
ديگر — بشقه آخر غير سائر — ف

ف	دیگربار	بشقه وقت : بشقه دفعه
ف	دیگرگون	بوزوق : بوزلمش خراب اولمش : اولان
	دیمومة	دائم و برقرار و زوالسز اولمق
	دین	مدتلو : ووعده لو بورج ولجب الادا اولان مبلغ
	دین	الله و پیغمبر خصوصنده انسان بیننده جاری اولان اعتقاد
	دینار	برنوع اسکی زمان سکه لو التون
ف	دین پرور	دین وملته یاردم : و مظاهرت ایدیجی اولان
ف	دینپناه	دین وملته حیانة وصیانت ایدیجی اولان
ف	دیندار	دیننده قوی وآیننده دائم اولوب کناهکار اولیان
ف	دینشکن	افساد ایدوب دیندن چیقاریجی اولان
	دینی	دین وعبادته متعلق ومنسوب اولان
ف	دیو	شیطان : ابلیس : عفریت
ف	دیوار	طاش وسائر اشیادن انشا اولنان حائط
ف	دیوان	پادشاه و وزرا و رجال کبارك بیوك مجلسی

	وشاعرك شعر مجموعه… درونده اولان غزللر… عروض وضربلری ص… ایله الفحرفندن باش… نایاحرفنه وارنجه جم… حروف اوزره ترتیب اولنور
دیوانخانه	دیوان قورولهجق بیو… اوطه و دیوانه مخصوص… اولان بنا وقوناق وسرا… اوطه لرخارجنده اولا… بیوك سدالو محل
دیوانه	دلی : مجنون : مجذوب اولان
دیوانی	دیوان قلمنده اکثریا فر… تحریری ایچون استعما… اولنان خط
دیوث	کندو نکاحلو قاریسنـ… یزونك اولان کمسنه
دیون	دینلر : بورجلر
دیهیم	پادشاهه مخصوص اولان التون وجوهر تاج
دوب	برابنده دوام والتزام… امان چکوب چالشمق
دباغ	بدنی یلدی فیللو اولان حانو…
دبرة	نکبت ادبارلق : عاقبت وانجام : هزیمت عسکر…

تنبل واوشنکن آدم

مالی اوزره حسن تقیا وتیمار و رعایتنده دائما اهتمام ایدن آدم

چوال و طوربه وانلره مشابه قابلر

متحیر و هرج و مرج وشوریده و سرخوش اولمق

طرد ابعاد : دفع ایلمك

اتنه طولو کوده سی صمصیقی طقناز قیز

برشەیی تذهیب ایدوب یالدیزلمق

باشی طشره صوقاق سپورکه عورته دینورکه خانه سنده کیجه لره تا بیحل یرلره تردد ایدر

بودور کمسنه یه دینور

چوجق قسمنك دیشلری بته جك یرلره واختیار آدملرك دیشلری و کوکدن صکره یرلره اطلاق اولنور

دیشسز آدم برشیئی کره جك دفع ایلمك

دریمك : صاپنجق اونه قاقمق جماع ایلمك کبی یه

دسار ایله اصلاح واستوار قلمق

برنسنه یه زور ایله اکسر صوقمق

دُشْمَه خیرسز و منفعتسز آدم

دَشْتَن اهل حرفتك ابتدا بازارلغنه دینورکه مضاح دیرلر

دَشْو چنکه طالمق

دُغْمی دولکر کراسته جی زیاده سیله محکم اولان شی

دَغْرَمَه آدیملری طوشانڭ کبی تیز تیز وضیق صیق آتارق یوریمك

دَغَل برشەیی فاسد وتباه ایدن شیئه دینور عیب کبی و بربرینه صارماشمش اغاجلقه و کثرتندن ناشی بری برینه کیریشوب صارشمش اوتلغه و قللدن قورقنج اولان یره دینور

اَدْقان طپراق یوزیکله بلورسز اولمش قیو

دَقْ منع ایلمك محروم ایدن وضعف و زبونلق

دُقُولْك کیرمك کیدوب والجی اولمق متاعی بربرلر اوزرینه استف ایلمك

دَکْم برادمك کولسنه باقمق

دَلْهَم قراکولق و قورده بغزلق قوشنك ارلکی ومشق وهواسیله دیوانه واوسرسم و واد وات اشفته اولمش عاشقه دینور

ذ شبو حرف دال معجمه ترتیب حروف عثمانیه ده اون برنجی حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان کتب ورسائلده یدی یوز عدد ینه اشارت اولور ومکتوب واوراق سائره تاریخلرنده ذی الحجه یه علامتدر

ذا ذو ذی صاحب اهل ارباب اولان ومکتوب واوراق سائره تاریخلرنده ذی القعده یه علامتدر

ذابح ذبح ایدیجی: قربان کسیجی بوغازلایجی

ذات ذو صاحب اهل اولان. وکندو نفس کندوسی خود عین

ذات البین ایکی کشی بیننده اولان معارضه وخصومت

ذات الجنب صاتلجان دینلن علت

بالذات کندو کندو خود بخود

ذات الوقود کندوسی ایچنده یاقجق اوطون وکومور مقوله سی موجود اولان

ذاتی برنسنه نك حقیقتنه متعلق ومنوط اولوب خارجی وعرضی اولمیان

ذاخر سمورطالولو اولان وبولـ[...] برکتلو اولان

ذال اول: اول بری شولـ[...]

ذاکر ذکر ایدیجی، ذکر ودعا[...] دائم الاوقات مشغولـ[...] اولان کمسنه

ذال حروف عثمانیه دن او[...] برنجی حرفك اسمیدر

ذلك اول: اوته اول بری شو[...]

ذاهب کیدیجی: کیدیوریجی[...] وبرمذهبه یاخود برفو[...] ورای وظنه قائل ومع[...] اولوب عقلنی اول ط[...] ویریجی اولان

ذاهل اهمالجی: تکاسلجی مسید[...] اولان

ذائب اذابه اولنمش: اریمش[...] اولان

ذائع فاش ومنتشر اولان عالمه دویلمش اولان عالمك ایلدیکی اولان

ذائق دادیجی: لذت حس اید[...] اولان

ذائقة داد ولذت حس ایدیجـ[...] اولان قوت که آغزك او[...] دماغنده اولور

دفع ایتمك نصاومق: یاننددن سوروب ایلتمك
سنك ومكس دیلن كچوك قنادلو حیوان
ذبرلر: كتابلر: اوراق
ذبیحه لر: قربانلر: وقربانلق حیوانلر
بوغازلمق: قربان ایتمك
كتاب: جزء: اوراق
قورییه اوت كبی صولوب قوت وتازه لكی غائب اولمق
بوغازلمش: قربان ایدلمش اولان حیوان
اسماعیل بن ابراهیم علیهما السلام
بوغارلنمش قربان اولنمش حیوان: وقربانلق حیوان
اوج: انتقام: وعداوت دشمنلق
ذحللر: انتقاملر وعداوتلر
ذخیره لر ماكولات متعلق ذراینا را اولنان نسنه لر وقیله لازم ومقتضی اولوب دیو برنسنه یی ایدوب صقلامق وذخیره زاد وقیله صرف اولنمق ایچون ایدیلوب دراینارا اولنان ماكولات مقوله سی

ذَرارَه: صاچندی: اكندی: توز
ذَرارِی: ذریتلر: نسللر: اولاد چوجقلر
ذِراعْ: آرشون: انداره
ذَرَّه: بك ایجه توزدانه سی وكونش اشیغنده كورینان خرده توزدانه سی
ذِرْوَةْ: نسنه نك یوقاروسی ودپه سی
ذَرَّه وارْ: اعتبار واهمیتی یوق كبی اولان
ذُرِّیَّةْ: نسل: ولد: چوجق
ذَرِیعْ: چابك: چالاك: چست خفیف السیر سریع الحركه
ذَرِیعَه: وسیله: سبب: واسطه
ذُعافْ: اغو: زهر: سم: یك چابك اولدورر اولان زهر
ذَعَجْ: شدتله اوته قاقمق دفع ایتمك
ذُعْرْ: قورقو: خوف: دهشت
ذَعَنْ: اطاعت وانقیاد وامتثال ایتمك
ذَعُودْ: قورقمش: مدهوش خوف ایتمش اولان
ذَفِفْ: چابك: سریع: چالاك اولان
ذَقَنْ: اغزك التنده طرفنده كی چكه كمكلرینك قاوشدیغی یركه اكك تعبیر اولنور
ذُكامْ: نوازل شدتندن برونك صیغنمی
ذُكامْ: بمعناه ایضا

ذَكا: چابك اكلايجيلك قوتلو ذهن صاحبی اولمق فهم وادراكده سريع اولمق
ذَكاوة: بمعناه ايضا
ذِكر: قلب ايله ياخود لسان ايله ياخود قلم ايله اكمق ياد ايلمك
ذَكَر: اركك حيوانات آلت تناسلی واركك اولان حيوان
ذُكران، ذُكور: ذكورلر: اركككلر بمعناه ايضا
ذَكی: ذكاوتلو چابك اكلايجی ذهنی قوتلو اولان فهم وادراكده سريع اولان
ذَكير: اونوتمايجی اولان قوت حافظه سی زياده اولان
خور وحقير اولمق الچقلق
ذَلاقة: حروفات الحی حرفه يعنی مرتقل كلمه سنك بولنان الى حرفه اطلاق اولنور
ذِلال، ذُلُل: ذليللر: خور وحقير اولنلر
شفاق: براق: تميز صاف اولان واصلا بولانق اولميان طاتلو صو
ذَلالة، ذِلّة، ذِلوق، ذَلّت: ذل: ذلت: الچقلق حقيرلق بمعناه ايضا
ذلاقه معناسنده در اول واول برك نشوك

ذَلول: سركش اولميوب يواش ورام ومنقاد اولان
ذَليل: خور حقير الچق اولان
ذَم: يرملك: قرامق: برينك افعالنی ايراد ايدوب تعييب واخلاقنی فضل ا...
ذِمار: عرض: ناموس اب...
ذِمام: حق ولازم وواجب اولان خصوصكه زيانی و... ابطالی عيب ومذموم او...
ذَمّام: ذم ايديجی فضل وتعييب ايديجی اولان
ذَمامة: كفالت: كفيل اولمق
ذَمائم: ذميمه لر: عيب ومذمو... اولان افعال
ذِمّة: رعيه لق: عهد وامان طلب ايدوب خراج ويره... اوزره دولته تابع اولمق وبركمسنه نك عهد سنی وبرلان اشيانك دفتر... محكمه ده لرعيب اولنور
ذِمَم: ذمتلر: عهدلر: عها...
ذِمّی: اهل ذمت رعيه خراج...
ذَميم: ذم وتعييبه مستحق مذموم اولان
ذِناب: قويرق: دنباله
ذُنابة: تابع پيرو اولان
ذَنب: كناه: اثم: قباحت

قوبرق: دنباله واوج نهايت
دينلر: كاهلر ايملر: قباحتلر
صاحب مالك دار دارنده اولان
ذي القعده شهريكه شهور عربيه دن
اون برنجي شهردر
ذي الحجه شهريكه شهور
عربيه دن اون ايكنجي شهردر
قويرقلو يلدز
حضرت على رضي الله
عنهك قلجنك اسميدر
اسكى زمان پادشاهلرندن
برمشهور پادشاهك اسميدر
حضرت يونس عليه السلامك لقبيدر
ايكى طرفه ناظر اولان وهم سلاملق
هم حرم ايچون قوللانيلان
ناصيه ده اولان زلف وكاكل
برجمي يله
ذاتلر: نفسلر: كمسنه لر
ذوابه لر: برجملر
اريمك قايلق حالندن
اقچيلق حالنه كچمك
صفا جنسندن حظ شادمان
دولتلو صاحبلر: مالكلر
عقل وادراك صاحبي اولان كمسه لر
يوريوب كيمك قجوب كيتمك
التون زر
اونوده ركبي اولوب قصد ترك ايمك
وغفلت ايدوب كليا اونوتمق

ذِهن — فهم عقل: مدركه حافظه وفطانت
ذكا: سرعت انتقال

ذِهني — ذهنه متعلق ومنسوب اولان

ذُهول — اونوده ركبي اولوب قصد ترك ايدوب
وغفلت ايدوب كليا ترك ايتمك

ذُهولَة — بمعناه ايضا

ذُهَيب ذهب — التون يالديزلو اولان

ذَهين — ذكى ذكاوتلو فطين درايتلو اولان

ذي — ذو صاحب مالك ارادارنده اولان

ذي القعده — شهور عربيه دن اون برنجي شهردر

ذي الحجه — شهور عربيه دن اون ايكنجي شهوردر

ذي قيمت — قيمتلو: دارنده قيمت اولان

ذِئاب — ذئبلر: قوردلر: كركلر

ذَباب — قويرقلو اوزون انكلو اولان

ذِئب — قورد دينلن برنجي حيوان

ذَيع — دو بولمق فاش ومنتشر اولمق

ذَيعان — بمعناه ايضا

ذَيل — آخر: انجام: اوج: صوك
نهايت ولباس اتكى: دامن
وحيوانك قويروغى: ذنب
دنباله وكتاب نهايتنه
صكره دن علاوه اولنان
تمتيعات ضميمه

ذُيوع — شيوع بولمق: عالمه
ديولمق . فاش ومنتشر
اولمق

ذُيول — ذيللر: انكلر: وقويرقلر
ضميمه لر

ر اشبو حرف راء مهمله ترتيب حروف عثمانيه ده اون ايكنجى حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان كتب ورسائلده ايكى يوز عدد دينه ومكتوب واوراق سائره تاريخلرنده ربيع الاخره علامت واشارات اولور

را: حروف عثمانيه دن اون ايكنجى حرفك اسميدر ومكتوب واوراق سائره تاريخلرنده ربيع الاول شهرينه علامت اولور

رابح كارلو: قزانجلو: فائده لو اولان

رابحة كارلو: قزانجلو اولان تجارت

رابط نفسنى دنيادن منع واخرته ربط ايتمش راهب اوزاهد وفيلسوف كمسنه

رابطة باغ: قيد: بند: زنجير كميد: كينت ونعام انتظام مناسبت ومحيطه نك اشك صول كوشه سنده كنار اولمه رق تحرير اولنان كلمه كه صحيفهٔ آينه نك برنجى كلمه سى بولنمغله كتابك نظامى بو ضبط وربط اولور

رابطه بند باغ باغلايجى ربط ايديجى

رابع دردنجى اوجنجى دن صكر اولان: جهار

راتبة معاش ماهيه تعـ تعيينات وخدمت مأمو

راتبه خور معاش وماهيه صا اولان

راتق نسنه نك يارتغنى قاوش بتشديريجى اولان

راجح قيمت وفضيلت واعتبـ زياده اولان

راجع رجعت ايديجى كيرودو ومتعلق اولان دائر ومنـ اولان دوفتور اولان

راجل پياده: طيانكش اولان كمسنه

راجى رجا ايديجى: نيازايديجـ يلواريجى اولان

راح شراب: باده: سكى

راحة الك اوجى كف دست وا وزحمتدن ازاده اولمق آسوده كى آسايش

راحتين ايكى راحت ايكى درلو اسـ كه برسينى نيلان مطلو

ودیگر بدخی یاس ونومیدی واسطه‌سیله حاصل اولور

ایکی نوع راحتك بری كه یانیلاز مطلوب ویا یأس ونومیدی دیمك اولور

یولجی ویول حیوانی

کاروان یولجیلر سورویسی ویول ویوك حیوانی

مرحمتلو مرحمت ایدیجی اولان

رتبه: منزلت . صره

سر کیزلو: صاقلو اولان شی

سربلیجی اسراره واقف اولان کمسنه

زرنه تعبیر اولنان اوت

باش: سر: وعدد: دانه

وبرنجی ویوك والك زیاده رتبه‌لو اولان وقره‌نك دکزه اوغرایان برونی

سرمایه

طوغری مستقیم اولان وکرچك صحیح صادق وتمام اولان وموافق واویغون اولان وصدق صحت استقامت طوغریلق

طوغری ومستقیم اولان کمسنه‌لر

هرشیده حق طوغریسی کورلسه فرق ایدیجی اولان کمسنه

ف **راستكار** طوغری ادم اهل استقامت

راستگو طوغری سویلر: صادق القول اولان

ف **راستی** طوغریلق: استقامت وکرچکلك صحت: صداقت صدق

راسخ ثابت: پایدار: استوار قوی: متین اولان وبیلنده عالم وصحیح وصادق اولان

راسخین راسخلر: اعتقادلری صحیح وقوللری حقه قرین اولنلر

راسی ثابت: پایدار: محکم قملدانمایجی اولان

راسیه عظیم وجسیم اولان طاغ

راشد طوغری یولدن کیدن خودینی قبول ایتمش اولان کمسنه

راشی رشوت تکلیف ایدن ویاویرن کمسنه

راصد رصد ایدیجی دقتله باقیجی

راضی رضا ویریجی خشنود اولان

راعی طوار اوتلادیجی چوبان صغرتماج وخراست ومحافظ ووقایه ایدیجی اولان کمسنه

راغب رغبت ایدیجی دیلیوب استیجی اولان ویالواروب نیاز وتذلل ایدن کمسنه

رأفت مرحمت وقت قلبندن اشی زیاده اسرکه‌مه مرحمت ایتمك اجیمق

رافض — ترك ایدیجی: صالیویریجی
رافضه — شیعه طائفه سندن برفرقه
رافضی — رافضه طائفه سندن اولان کمسنه
رافع — عامل صاحبدارنده اولان
رافه — راحت ورفاه اوزره یچنان کمسنه
راقب — کوزه دیجی ترقب وانتظار اوزره اولان
راقم — ترقیم ایدیجی یازیجی: تحریر ایدیجی اولان
راکب — رکوب ایدیجی سوار اولیجی پیاده اولمیوب برنسنه اوزرینه بنوب کیدیجی اولان کمسنه
راکد — حرکنده اولمیوب طورمش اولان
راکع — رکعت ایدیجی: باشنی برایکجی اولان
رام — مطیع اطاعتلو منقاد اولان اطاعت وانقیاد ایدیجی اولان
رامح — وسماك الرامح برپارلاق یلدزك اسمیدر
رامی — رمی ایدیجی: اتیجی: انداخت ایدیجی اولان
ران — اویلق: بجاق: فخذ
راوند — معلوم برنوع مسهل دوا
راوی — روایت ایدیجی نقل وذکر ایدیجی اولان

راه — یول: طریق
راهب — مناسترده اوطورر... نصارا پاپاسی
راهبر — رهبر: دلیل: قولا... یولجی
راهرو — یول کسیجی حید...
راهزن — قطاع الطریق
راهزنی — یول کسیجلك حید...
راهنامه — یول کوسترمك ایچو... ترسیم اولنان کاغد...
راهنما — قلاغوز یول کوس...
راهوان — یول کتمك ایچون راح... وقولای برنوع بارگیر... واولوجمله یوریان
رای — هندستان پادشا...
رأی — کورمك وحکم واعت... وقیاس ایتمك
رایات — رایتلر: بیراقلر: س...
رایت — بیراق: سنجاق: ع...
رایج — رواجده اولان خلق بـ... قبول اولنوب کچن وسو...
رائحه — قوقو بوی
رائع — سریع چابك چالاك او...
رائف — رافتلو مرحمتلو اسرکیجی
رائق — صافی ساده اولان وقیا نف...
رایکان — بادهوا مفت: ومجانا و... وقارشولغی ویرلمیه... الهجن نسنه

بمعناه انضگ
بسلیجی پروردکار والله
تعالی خالق و پروردکار
عالم وصاحب ومالك اصل دو
اونج ویریلان انجه اوزرینه
النان کار فائض نماکذشته
قایجی چالیجی الوب کوتریجی
اولان
کوکل قاپیجی کوزل خوب اولان
مقناطیس طاشکه تیموری
چکوب جذب ایدر
چوقاغرلغی یاید قلری
صاری وذی قیمت نسنه که
چوقاوزرینه سورندکده
چوب وحصرپارچه سنی
قابوب جذب ایدر
برنوع چالغی وساز اسمیدر
طنبورشکلنده وقصه
صاپلواولور
معامله جی اوطنج انجه یه
فائض الان کمسنه
باغ بند کندوکاروانسری
خان وتکیه عمارت وابشه
مداومت ایتمك
یورکلواولمق دلبر
وقوی القلب اولمق
خایجی خان اوطه
باشلیسی

رُباعی — اصلی درت حرفدن مرکب اولان کلمه ویا مطلع ایکی بیتده عبارت اولان شعر غیر منسوی مثنوی

رُباعیّه — اغزده اولك دیشلر ایله ازو دیشلری اراسنده الت اوست ایکی طرفده اولان درت عدد دیشك اسمیدر

رَبّانی — الهی رب العالمین حضرتلرینه متعلق ومنسوب اولان

رَباه — دلکی دیشان حیوان

رِبح — کار قزانج فائده وفائض نما کذشته

رَبخ — بایلوب بیخود اولمق کندوینی غائب ایتمك

رَبص — تربص وانتظار اوزره اولمق

رَبط — باغلق بند ایتمك ونظام ویرمك وانتظام بولمق

رُبع — برنسنه نك درت جزئندن برجزئی وارشون یاخود اندازه سکز جزئندن برجزئی

رُبع دائره — برنوع رصد آلتیدرکه تام دائره نك بر ربعی شکلنده اولور

رُبع مسکون — دنیانك بر ربعی درکه قره اولوب اهالی وسکنه سی واقع اولمه رق باقی قالان اوچ ربعی ذکر اولمغله مسکون دکلدر

رَبعی — اول بهاره متعلق ومنسوب اولان

رتقه حیوانات بیونه کچورلان بلمك

ربتما بعضا : بعض کره

ربنا یا ربم وجمله مخلوقاتك ربی وپروردکاری اولان الله تعالی حضرتلری معناسنده در

ربو اوطنج لهجه ایچون فا تض وکذشته الموت

ربوبیة الوهیت رب العالمین

ربوح جماعتدن بایلوب یخود اولان خاتون

ربوده قاپلمش چالنمش اولان

ربی بنم وجمله مخلوقاتك ربی اولان الله تعالی معناسنده ندادر

ربیب اوکی اوغل که قاریسنك اولکی قوجه سندن اولمش اوغلدر

ربیبه اوکی قیز که قاریسنك اولکی قوجه سندن اولمش قیزدر

ربیع فصول اربعه دن اول بهار تعبیر اولنان فصل

ربیع الاول شهور عربیه دن اوچنجی شهرك اسمیدر

ربیع الآخر شهور عربیه دن دردنجی شهرك اسمیدر

ربیعی اول بهاره متعلق ومنسوب اولان

رتاغ بوللقده کوکل مرادی اوزره ییوب ایچمك

رتام رتیمه لر : برخصوصی خاطر... کتورمك ایچون برمو... اوزرینه باغلنان ایپ...

رتائم بمعناه ایضا

رتب رتبه لر : مرتبه لر : منز...

رتبه پایه منزلت کمسنه نك... طوره جق محلی وسلسـ... درجه سی

رتق بسنه نك یاریغنی قاوشـ... بتشدرمك

رتقاء فرجی بتشك اولوب جما... غیر قابل اولان عورت

رتیمة برخصوصی خاطره کتو... ایچون پرمق اوزرینـ... باغلنان ایپلك

رثاثة اسکیوب یتیرلکله ابنـ... یرامز اولموق

رثاية وفات ایتمش کمسنه نك... محاسننی تعداد وذ... ایدرك اجیوب اغلامق

رثی بمعناه ایضا

رثیث اسکیوب ایپرامکله ایـ... یرامز اولان

رجاء اوممق امید ایتمك ویلو... ایتمك وناحیه جانب طرف

رجاة بمعناه ایضا

رجال رجلر ادملر وپیاده لر یایا... ورتبه لر مسندلو کمـ...

اومق امید ایتمك
شهور عربیه دن یدنجی
شهرك اسمیدر
رجبا ایله شعبان شهرلری
ترازوده اغرو باصقین
کلمك وفضیلت وخصائل
یاخود منافع جهتیله سائردن
زیاده مرغوب واستنله جك
اولمق
بمعناه ایضا
بمعناه ایضا
شعرك بحورندن برنجر
اسمیدر
نجس: مردار اولان شی
رجعه لر: رجعتلر
کیرو دونمك
بمعناه ایضا
ایاق: پا پای
ادم: ارکك: مردم
طاشلمق: برینه طاش اتموق
وطاش ایله اولدرمك
طاشلایوب قتل ایتمك وبرینك
ناموسنه بهتان وافترا ایتمك
وظن ایتمك گمان ایتمك قیاس
ایتمك وسوکمك سوکوب
صایمق
اتلان طاش وشهاب
روشن یلدز

رَجَم — قویو مزار: قبر ومزار طاشی

رُجْمَة — مزار طاشی

رُجُوح — سائردن زیاده مرغوب اولمق

رُجُوع — کیرو دونمك اولکی حالنه دونمك

رُجُولَة — ارکك اولمق: ارککلك

رُجُولِيَّة — بمعناه ایضا

رُجُوم — رجملر آتلان طاشلر وشهابلر: دوشان یلدزلر

رَجِيل — پیاده: یایه

رَجِيم — طاش ایله طاشلنوب قتل اولنان یاخود نفی وتبعید اولنان کمسنه وشیطان لعینك صفتلرندندر

رِحَال — رحلر منزللر وسمرلر پالانلر

رَحْرَاح — کنش وسعتلو واسع اولان

رَحْل — مسکن: مأوی: قوناق وسمر: پالان

رِحْلَة — یولهٔ چیقمق: سفر ایتمك کوچ ایتمك نقل مکان ایتمك واولمك وفات ایتمك

رَحِم — قارینه: ودیشی حیوانلرده جوجق حاصل اولان محل که قادنلری ایچنده اولور قرابت خصملق

صِلَهٔ رَحِم — خصم واقرباسیله کیدوب کورشمك

رح

رَحِمِ رحمت ایلسون

رَحِمَهُ الله حق تعالی کا رحمت ایلسون

رَحِمَهَا بمعناه ایضا

رَحِمَهُمَا ایکیسنه رحمت ایلسون

رَحِمَهُم ورحمهن انلره رحمت ایلسون معنالرنده دعا اولنه رق ترکیبات عربیه دن

رَحْمٰن رحمت ومرحمت صاحبی اولان الله تعالی حضرتلری

رَحْمَانِی الهی، ربانی

رَحْمَة اسرکمك، اجیمق، مرحمت ایتمك، شفقت ایدوب احسان ایتمك ویاغمور باران

رَحَمُوت زیاده سیله ومبالغه اوزره مرحمت واحسان ایتمك

رَحِیق خمر باده، شراب

رَحِیل نقل مکان، کوچ، یول، سفر

رَحِیم مرحمت ورحمت صاحبی واحسان ومغفرت ایدیجی اولان الله تعالی حضرتلری

رُخ یکاق جهره نك کوز وجکه وقولاق بیننده اولان قطعه سی وشطرنج اویوننده معتبر بر بولك اسمیدر

رَخَاء کوشلك وسلیولك اولمق وادمك معاشی وسعت وبولق اوزره اولمق

رَخَاصَة نازك وملایم اولمق واوجوز اولمق وبرا... کوشلك طوتمق

رُخَام مرمر طاشی

رُخَامَة صوت وکلامك اینجه وبواش وظائلو اولمسی وقیز کلامنده یواش و... ونازك اولمق واوجوز...

رُخَامِی مرمردن مصنوع وعیـ... اولان

رَخَاوَة کوشکلك، اسلیوکلـ... واهمال تکاسل عدم غیـ...

رَخْت اورتنه جك بر نوع... ویول وسفر وخانه وا... طاقمی

رُخْسَار رخ، یکاق، چهره...

رُخْسَارَه بمعناه ایضا

رُخْسُودَه کی حرمت واطاعته علا... اولمق اوزره یوزینی سورمك

رُخْسُودَه حرمت واطاعته علا... اوله رق یوزی یره سور... اولان

رَخْش آت، اسب، فرس

رَخْشَان پارلاق، تابان، ایشیـ... اولان

رَخْشَنْدَه بمعناه ایضا

رَخْص یواش، نازك، لزم... یومشق اولان

اوجوزلق : اوجوزاولمق
اذن : جواز : اجازة مساعده
مأذونيت
چوجقله والده سی
اویناشمق
يرتق ويقق اولان محل خلل
يرتق : يقق حالنده بر
اولان
كوشكلك : سلپوكلك
ائلو : جانلو : كميكلری يومشق
وبدنی نازك اولان
محبوبه
يومشقلق : تازه لك تركك
واوجوزلق : بوللق
صوت وكلامك ابحه
ويواش وطاتلو اولمسی
واوجوزلق
ديرلكی وسعت ورفاه
اوزره اولان خوش حال
وخوش وقت كمسنه
اوجوز بول اولان ورواجسز
اولان رائج اولميان
صوتی ابحه ويواش
وسوزی نرم ولطيف اولان قيز
بمعناه ايضا
كبروورمك وجور يرمك
وقبول ايتميوب دفع ايتمك
وبرينك كلامنی تكذيب

وابطال ايتمك وبرنسنه نك
قارشولغنی اجرا ايتمك

رِداءْ باشنه وبلدن يوقاريسنه
اورتنه جك وبورونه جك
چاروشال وفوطه مقوله سی
ودرويشلك خرقه سی ويا
عباسی

رِدْف شعرده روی حرفندن اول
مد اوزره واقع اولان
وكنديسيله روی بيننده
بشقه حرف بولنميان الف
ياخود واو ياخود يا حرفيدر

رِدْفانْ كيجه وكوندز روز وشب

رَدِی كونو فاسد كمتر اولان

رَدِيف بشقه كمسنه ايله برابر
واردنجه بر بار كيره بنمش
اولان كمسنه وبرايشده
ارقداش ووكيل كبی اولان
كمسنه

رَذالَتْ رذيل ودون ومحقر وناس
بيننده رسوای اولمق

رَذائِل رذيلنلر : رذالتلر

رُذَلاء رذيللر دون ومحقر اولانلر

رُذُولَتْ رذالت دون وحقير اولمق

رَذِيل دون ومحقر ورسوای اولان

رَذِيلَه رذيل اولان فعل
وخصوص

رَزّ اوزم اغاجی : اصمه وكبرز

	کلمه	معنا
	رزاق	جمله مخلوقاتك رزقنی احسان ایدیجی اولان حق تعالی حضرتلری
	رزانة	آغر وثقیل اولمق: ووقار وتمکین صاحبی اولمق
	رزق	اولوش: روزی غذا قوت ایتمك
ف	رزم	جنك غوغا: محاربه: قتال
ف	رزمگاه	محاربه یری معرکه جنك میدانی
	رزین	اغر ثقیل ووقار تمکین صاحبی اولان خفیف وعقلسز اولمیان
	رس	یتشیجی اولاشیجی
ف	رسترس	الوکوجی یتشوب نائل وبا قادر اولان
ف	فریادرس	مظلومك فریادینه یتشمكله یارده کلیجی اولان
ف	نیمرس	یاری یاری یه یتشمش خام ونا پخته اولان
ف	رسا	یتشیجی اولاشیجی وارد اولیجی
	رسالة	رسولك و پیغمبرلك
	رسالة	برعلم یاخود بشقه برخصوصه اولان مختصر کتاب ومکتوب
ف	رسالتپناه	پیغمبر: رسول
	رسام	رسمی: رسم ایدیجی
ف	رسان	کوریجی ایرشدیریجی اولاشدریجی
	رسائل	رساله لر مختصر کتابلر ومکتوبلر

کلمه	معنا
رسائی	عقل فراست درایت زکا
رستاخیز	قیامت: محشر
رستاق	شهرك اطرافنده اولان ک... مجموعی برقضا اولور
رستخیز	رستاخیز: محشر: قیا...
رستگان	رسته وآزاده وقور... اولانلر
رسته	قورتلمش خلاص بولمش او...
رسته	بیتمش بیومش: نشوو... بولمش اولان
رسته‌کار	قورتلمش اخلاص بولمش او...
رسته‌کاری	خلاص: نجات قورتلو...
رستی	بمعناه ایضا
رسداق	چارسو وبازار اولان بیوك کوی
رسدق	بمعناه ایضا
رسم	برنسنه‌نك برسطحی اوز... یاپیلان شکل وهیئتی وعا... داب: اصول: قانون و... تکلیف والای طنطنه ... سلطنت ایله علنا اجرا او... خصوص
رسمان	ایپ: خلاط: خیط: ...
رسمی	مأمور طرفندن مأمور بو... مناسبتله اجرا اولنان و... واصولدن اولوب بی معـ... وبی اعتبار اولان
رسمیان	رسم وعادت واصولدن اولا...

ايب : حـلاط
ناس عندنده رذيل وبى اعتبار
اولان ذليل ومحقر اولان
بمعناه ايضـا
رسوايلك : رذالت ناموس
وعرض واعتباردن دوشمك
ثابت وپايدار واستوا اولوق
متانت محكم وقوى اولنوق
بمعناه ايضـا
عباد اللهى حق دينه دعوت
ايتمك ايچون حق تعالى طرفندن
تخصيص وتفريق وبعث
اولنان ذات شريف
رسملر : شكللر : وعادتلر
ووير كولـر
رسملر : ويركولر
دفتردن بوزمق والمنشدر
ديو برمبلغ اقچه يه مقابل
دفترده بر نوع اشارت
ايرمشلك يتشمشلك
بلوغ : بالغ اولوق
ايرمش : يتشمش اولان وحد
بلوغه واصل اولمش اولان
ايب : حلاط : بجم : خيط
رشوتلر : ضابطه وحاكمه
بغير حق جلب منفعت ايچون
ويرلان اقچه لر
بمعناه ايضـا

رَشَادْ : طوغرى يول بولوب اندن كتمك
طوغرى يولى طوتوب صاپماموق

رِشَاشْ : سرپنتى : دوكندى

رِشْتَه : تل : ايبلك : خيط

رَشْح : ترلمك : بدندن تراقمق وطملاموق

رَشَحَاتْ : رشحه لر : طملالر

رَشْحَه : تره عرق وطملا : قطره

رَشْحَه پَاشْ : طملا سرپيجى اولان

رَشْحَه رِيزْ : طملا دوكيجى طملا بيجى اولان

رُشْدْ : طوغرى يولدن كتمك وطوغرى
اخلاق وطوغرى اعتقادده اولمق
وتقديرانده حسن تقدير ايتمك

رَشْكْ : قصقانق : حسد ايتمك

رَشْكَاوَرْ : قصقانجلو : حسدجى
حسود اولان

رَشْكْخُوزْ : بمعناه ايضـا

رَشْكِينْ : بمعناه ايضـا

رِشْوَةْ : كندو مرامنى حاصل ايتمك
ايچون حاكم ومقوله سنه
ويريلان اقچه وعطيه

رِشْوَه خُورْ : رشوت قبول ايدن حاكم
ويا خود سائر ضابط

رُشَى : رشوتلر حاكم بخششلرى

رَشِيدْ : طوغرى يوله صاغلق ويريجى
وتقديرانده حسن تقدير ايديجى

رَصَّادْ : رصد ايديجى : دقتله باقيجى
كوكلرك هيئات وحركاتنى دقتله
باقوب وزن وتقدير ايدن اهل هنر

رَصَاص — قورشون وقلای
رَصَاصِ اَسْوَدْ — قورشون
رَصَاصِ اَبْيَضْ — قلای
رَصَّاصْ — قلایجی وقورشونجی
رَصَانَتْ — محکم واستوار وقوی ومتین اولمق
رَصَدْ — برنسنه یه دقتله باقوب احوال وحرکاتنی کوزتمك
رَصَدْخانَه (ف) — کواکبك سیر وحرکاتنی رصد ایتمك مخصوص اولان بنا ومحلی
رَصَدْگاه (ف) — بمعناه ایضا
رَصَنْ — تمام ایتمك : اکمال ایتمك تمام ملمق
رَصِيفْ — محکم متین قوی استوار اولان
رَصِينْ — بمعناه ایضا
رِضَاء (رض) — خشنود وقائل اولمق برعملك ایشلمسنه کوکلنجه موافقت ایتمك
رِضَاجُو (ف) — رضا وخشنودلق تحصیلنه سعی ایدر اولان
رِضَاجُوئی (ف) — رضا تحصیلنه سعی ایتمك
رِضَاعْ — ممه دن سود اممك
رَضَاعَتْ — بمعناه ایضا
رِضَامَنْدْ (ف) — راضی وخشنود اولان
رِضَامَنْدی (ف) — راضیلق : خشنودلق
رَضَائِعْ — رضیعلر : رضیعه لر سود برادری وممه امان چوجقلر
رَضِيعْ — ممه دن سود امملك

رُضَعَاء — رضیعلر : سود برادر وبر امان چوجقلر
رِضْوَانْ — خشنود وراضی اولمو
رَضِيَ اللّٰهُ — الله تعالی حضرتلری از اولسون معناسنده
رَضِي — راضی وخشنود اولا ودوست محب یار وکفیل
رَضِيعْ — سود قرنداشی وممه اما چوجق
رَطَانَة — رطوبة : یاش ونمناك او
رَطَانَتْ — یبانجی لسانیله تکلم ا
رَطْبْ — یشل : تازه : یاش اولا
رِطْلْ — قدح : پیاله : ج
رُطُوبَتْ — یاش : ونمناك اولمق
رَطِيبْ — یاش : نمناك رطوبتلو او
رَعَاعْ — ایشی کوجی اولمیوب بجو اولان دلیقانلولر مقوله
رُعَافْ — بورون قانی وبرون قا
رَعَايَاء — رعیه لر : دولتك حمای التجا ایتمش وخراج وویر
رِعَايَتْ — صایمق : کوزتمك حرمت
رِعَايَة — صایوب کوزه دررك حرمه ناشی اولمق اوزره
رُعْبْ — قورقو : خوف : دهش
رَعْدْ — کوك کورلداسی وقور تخویف وتهدید ایتمك
رَعْدْاَنْدازْ — کوك کورلداسی کبی ص وصدا وریجی اولان

دترمك وضعیف ضعیف
یواش یواش یوریمك
دترمك وقورقمق خوف
ودهشته کرفتار اولمق
بمعناه ایضاً
دترمك وقورقویه کرفتار
اولان
بمعناه ایضاً
کوزل دلبر: لطیف
بردونق اولان
لطافت دونق: کوزللك
آدم یوزن وصالنی وجولنیه
اولمق
اونارمق: اوتلاتمق
دولتك حکمنده وزیردستنده
اولوب خراج ویرن کمسنه
رغیبه لر: استنلمجك شیلر
وبیوك عطیه لر
رسول الله علیه السلام
حضرتلرینك والده لری
کندولرینه حامله قالدقلری
کیجه که رجبك بریجی جمعه
کیجه سیدر
استمك: آرزو ایتمك
خواهش ایتمك
استنلمجك نسنه وبیوك
عطیه
کرده وپنبه تعبیر اولنان نانمك

رَغم خوشلنمیوب برنسنه یی کریه کورمك وبر ایشی برادمه زوراکی کوردرمك وبرادمی یالکز رذیل وحقیر ایتمك قصدایله ایش ایشلمك

رَغماً لانفه وعلی رَغمه زوراکی ومخصوص تحقیر وتذلیل ایتمك ایچون

رف

رِفاء امتزاج واتفاق حسن معاشرت بربریله کوزل کچنمك

بالرَّفاءِ والبَنین حُسن امتزاج ومعاشرت ایدوب چوجق واولاد کز چوق اوله معناسنده دعادر

رَفاغ بجلمش اکینی خرمن یرینه طاشیمق

رَفاغة رفاء ونعمت ایله کچنمك

رَفاقة یولداش وارقداش اولمق

ف **رَفاکر** قماش وشال اوریجی تعمیرجی

رَفاه معاش وکچنمك بول ووسعت وسهولت وخصوصاً ولطافت اوزره اولمق خوشحال وراحت اوزره اولمق

رِفاهة بمعناه ایضاً

رَفاهیة بمعناه ایضاً

ف **رِفعت** کتمك: یوریمك

ف **رُفت** سپورمك سپورکه ایله تطهیر ایتمك

ف **رَفتار** کیدش: یوریش: حرکت

رَفه، رَفاه: كيده كيده تدريجله

رِفد: عطا عطيه؛ بخشش پيشكش

رَفدان: صاريسي قاتيلاشمامش درجه سنده يتمش خورمه

رَفع: قالدرمق اولديغي يردن چيقارمق واولديغي يردن چيقاروب زياده يوكسك يره قويمق وبر حرفي اوتري اوزره تلفظ وقرائت اولنمق

رِفعت: شريف القدر وعاليشان اولمق رتبه واعتباري ومنزلتي عالي اولمق

رَفه: رفاهيت حضور بوللق

رِفق: يواشلق؛ لطف؛ ملايمت طاتلولق

رُفَقاء: رفيقلر يولداشلر؛ ارقداشلر

رِفقه: رفيقلر جماعتي يولداشلر طاقمي

رُفو: دكيشي بلورسز اولان ياسو اورد

رَفوكر: اورديجي بلورسز دكيش ديكيجي

رَفه: معاش وچكمك يولي ووسعت وسهولت اوزره اولمق وحضور ولطافت وخوشحال وراحت اوزره چكمك

رَفيض: براقلش ترك اولنمش نسنه

رَفيع: قدر واعتبار ومنزلتي عالي اولان ويوكسك مرتفع اولان

رَفيق: يولداش ارقداش وبر رفيق اولان

رَفيغ: راحت وحضور ايله چكنان كمسنه

رَفيه: بمعناه ايضا

رَق: ترشه تعبير اولنوب يازو يازمغه كاغد يرينه قوللا[نيلان] اينجه جه دري وطومار كتاب صحيفه

رِق: كوله لك عبدلق مملوكيت

رِقاب: رقبه لر بويونلر كردنلر

رَقابه: كوزتمك؛ انتظار وترصد اوزره اولمق ورقيبلر[ي] منع ايدوب كندو ايشني سعي ايتمك

رَقّاص: رقص ايديجي چنكي؛ كوچك اوغلان وساعت درونندكي صوله حركت ايدن چرخ ويا[…]

رِقاع: رقعه لر كاغد دري پارچه اوزرلرينه يازي يازيلور و ياخود ايكي اوچ سطردن عبـ[ـارت] اولان مذكره لر

رَقاقه: رقيقلك اينجه لك؛ يوفقه[لق]

رَقايق: رقيقلر؛ اينجه دقيق اشيا

رُقَباء: رقيبلر: انكالـسر

رَقبه: بويون؛ كردن انسه وجا[…] خلايق؛ وكوله؛ غلا[م]

رِقّه: رقيقلك اينجه لك يوفقه[لق] ورحم مرحمت؛ شفقت مهربانلق

رَقد: اويومق؛ نوم

رَقده: اويقو؛ نومه؛ خواب

رَقش: نقش ايتمك؛ بزاق رنكله بو[…]

اوینامق خوز ایتمك كافهٔ
حركات بدنیه سی بر اصوله
تطبیقا اویون وحركت ایتمك
رقاص چنكی: كوچك اوغلانی
قوتیله بر حرفی نقطه لو و بر
حرفی نقطه سز اولان یازی
الاجه لق: بنكلولك
كاغد یاخود دری پارچه سی كه
اوزرینه یازی یازیلور وایكی
اوچ سطردن عبارت اولان
نامه ومكتوب تحریرینه
مخصوص اولان یازی و یرتق
اتوابه اورلان یامه
حساب ایچون قوللانلان یازی
اشارتی وعلم حساب و یازی
مرقوم ومحرر اولان
یازیلو اولان
حساب ایدیجی: و یازیجی
اولان
رقابت كوزتمك انتظار
اوزره اولمق
اویومش: خوابده اولان
اویومق: خوابیده اولمق
رقملر: یازیلر: اشارتلر
حافظ ونكهبان وجمله عالمی
كوزدیجی اولان الله تعالی
حضرتلری وانكل كه برینك
سودیكی محبوبه یاخود معشوقلك
سودیكی وترجیح ایتدیكی كمسنه
یاخود تحصیل مرام مانع
اولوب كندوسی جر وتحصیل
سعی ایدن كمسنه دروبجی
حارس نكسان

رقیبان رقیبلر. بكجیلر: حارسلر ف

رقیه افسون دینلان كلامكه سحرباز
واهل خواص اوقور

رقت كوله لك غلاملق مملوكیت

رقوق اینجه یوفقه اولان مرحمت
وشفقت صاحبی اولان
وكوله وجاریه

رقیمه یازی: خط: جیزی

رقیه خوان رقیه وافسون اوقویجی
اولان ف

ركاب اوزنكی كه آت اوزرینه طاقلوب
راكبك ایاغی اكا وضع اولنور
وپادشاهه عرض مخصوص
وبندكی ایچون بعضا ایام
مخصوصه حاولنده اجرا
اولنان رسم معروف

ركاكت ركیكلك ضعیف وزبون
وسست اولمق وكلام فصاحت
وبلاغتدن محروم اولمق

ركانت وقار وتمكین صاحبی اولمق

ركیب سواریلر قافله سی

ركبات ركبه لر: دیزلر
زانولر

رَكْبَة : حيواناتك اوبلوقابله بالديرك قاوشديغى يركه ديز وزانو تعبير اولنور

رَكَدْ : طورمق : قيملدانمامق سكون ايتمك

رَكَزْ : بره سابخوب ديكمك يره صابليوب ثابت قيلمق

رَكَسْ : برنسنه يى ترسنه چويرمك

رِكْسْ : مردارلق : نجس نجاست

رَكْعَة : نمازده اللرينى ديزقپاقلرى اوزرينه وضع ايدوب باشنى وارقه سنى اشاغه اكمك كه نمازك اركاننددر

رَكَمْ : بركديروب بوى بويه اوزرينه يغمق

رُكْنْ : برنسنه نك زياده محكم وقوى اولان طرفنه ويا كوشه سنه ويا پاينده سنه دينور رجال دولت ووزرادن اولان كمسنه ويرماده نك اصلى واساسى

رُكُوبْ : بنمك : سوار اولمق : راكب اولمق

رُكُوحْ : ميل ايتمك : ركون ايتمك وتوبه ايتمك : انابه ايتمك پشيمان اولمق

رُكُودْ : طورمق : قيملدانمامق سكون ايتمك

رُكُوعْ : نماز قيلمق : ويل اكمك و... اوزره قپانمق ونماز... ايكى اوجى ايكى ديزاو... كوتوروب ارقه دوبد... اوله رق طورمق

رُكُونْ : برنسنه يه صميمى ميلا يتـ...

رَكُونَة : وقار وتمكين صاحبى ا...

رَكِيكْ : رأى وادراك عقل ض... اولان آدم ووقار واء... ونفوذى اولميان آدم و... قوتسز ضعيف ناتوا... اولان نسنه

رَكِينْ : عالى وبيوكسك وسر... اولان وتمكين ووقار... اولان

رَكْ : طشره عرق ووجو... اولان قان طمرى

رَمْزْ : تعمير وترسيم ايتمك اوك...

رِمَاحْ : رمحلر : مزراقلر : ن... سونكيلر

رَمَّاحْ : مزراقچى سونكيجى

رِمَاحَة : رماحلق : مزراقچى...

رَمَادْ : اتشدن حاصل اولا... كول : خاكستر

رَمَادَة : انسان وحيوان قسمى ك... اوزره قيريلوب تلفا...

رَمَّازْ : مرامى سويليوب يا... اشارت واسطه سـ...

افاده ایدیجی اولان وکنایه ورمز ایله ترتیب کلام ایدیجی اولان
عاقل ودانا اولوب وقار وتمکین صاحبی اولمق
رملر: قومللر: دکزکنارنده وچولده اولان قوملر ریکلر
برنوع حیله بازکه خلق الداووب کویا غیبدن قوم واسطه سیله خبرویرر
نارتعبیراولنان میوه نارچچکی کبی قرمزی اولان
اتمق: اندلخت ایتمك رمی ایتمك
الن: جبهه جبین: ناصیه
مزراق: نیزه: سونکی کوزاغرسیی
مرلمنی سویلیوب یالکز اشارت ایله افاده ایتمك ومعناسی کیزلو وکوج بولنور کلام ایله افاده مرام ایتمك ومذکور کلامه دخی دیور
مرام افاده سی ایچون ایدیلن اشارت
معناسی کیزلو اولان کلام ایله اشارتلرك مفهومنه واقف اولان کمسنه
مزارغه قبر: مرقد

رمضان: شهور عربیه دن طقوزنجی شهرك اسمیدر
رمط: عیبلیوب طعن وتشنیع ایتمك
رمق: وجودده فالمش حیات بقیه سی وصولك نفس اولمیه جك قدر اولان یمك ودیرلمك ومعاش
رمك: قوم: ریك ایجه قوم
رمل: برنوع علم کاذب وحیله که کویا قوم واسطه سیله غیبدن خبرویرلور
رمند: قورقمش: خوف ایتمش اولان
رموز: رمزلر: معناسی کیزلو اولان کلاملر واشارتلر
رموزدان: کیزلو ومخفی معنالره واقف اولان عارف کمسنه
رموس: رمسلر: مزارلر: قبرلر مرقدلر
رموق: بك فقیر وکوجله یجنه جك قدر معاشه مالك اولان کمسنه
رمون: بی: یشین آقچه
رمه: قویون وسائر سوریسی
رمی: آتمق: انداخت ایتمك: سرعت وقوت ایله دفع وتبعید ایتمك
رمیده: قورقمش: خوف ایتمش اولان

ف
ف
ف
ف

	کلمه	معنا
	رمیز	عاقل ودانا وصاحب تمکین اولان
ف	رستیم	چورك چوریمش اولان
ف	رنج	اغری: اذیت: درد: علت واویکه: خشم: غضب
ف	رنجبر	آغرایشلره قوللانلور کونده لکجی آدم
ف	رنجش	آغری: درد: علت کدر: اذیت
ف	رنجور	آغری وکدر: واذیته کرفتار اولان خسته
ف	رنب	قاسیق قیلی موی زهار
ف	رنجوری	اغری: کدر: اذیت
	رنجال	طعام: پیله جك شیلر
ف	رنجیدکی	اینجمش اولمق کدرلو اولمق
ف	رنجیده	اینجمش متوذی ومکدر اولان
ف	رند	بی قید ولاابالی اولان قیدسز اولان وخارجدن مرتکب وکناهکار وباطندن اهل تقوی واستقامت اولان کمسنه
ف	رنده	معلوم رومزان تجالتی که انکله تخته دوز وهموار ایدلور
ف	رندیده	رنده لنمش رنده واسطه سیله دوز وهموار قلنمش اولان
ف	رنك	لون ویا موجوداتك عکس ضیا واسطه سیله قوت باصره

کلمه	معنا
	عرض ومحسوس قلنان... کیفیت: وحیله مکر... وایکی یوزلو اولمق:... مرائیلك: وشر: حیا...
رنکامیز	حیله کار: مرائی اولا...
رنکارنك	ملون: درلو: درلو ر... اولان
رنکاوز	رنکلو اولان وحیله... مرائی اولان
رنکین	رنکلو ملون اولان وکو... زینتلو اولان لطیف ا...
رنبم	ارکیلر ایله ایولامق:... چاغرمق
رنین	جقرمق: باغرمق...
رو	کیدیجی: یوریجی اولا...
رو	یوز: چهره: سیما: و... ونما بولیجی اولان
روا	جائز لایق بجا اولان... سائغ: جاری: روان...
روابط	رابطه لر: قیدلر: باغلر
رواة	راویلر: روایتجیلر...
روائب	راتبه لر: معاشلر:...
رواج	لقمه ومتاع خلقه را... النوب بجمك
رواح	اخشام وقتی
رواسی	راسیه لر عظیم طاغ...
رواعد	کورلدیان کوکلر

قمر اولنمش دشمنلر قاننه بولاشوق اولان مزراقلر

رافضیلر: رافضی المذهب اولانلر

خانه‌نك اوكی پیشگاه خانه وخانه‌نك ایكنجی قاتی اولان دیولخانه وصفه وقبه

طقوز قات كوكلر

وَرَاقِ دیده قاش: كوزك قاسی

برنوع درویش وفیلسوف راكد وطورغون اولانلر

كیدیجی: ایجی: یوریجی اولان وروح: جان نفس ناطقه

جانبخش: جان ویریجی اولان

كیدیجی: ایجی یوریجی اولان

نقل ایتمك: حكایت ایتمك

وخلق ایچون قیودن صو چكمك وبرینه صو ویروب عطشنی دفع ایتمك

رائحه‌لر: قوقولو بویلر

جواز: مساغ لیاقت وبجا اولمق

سپورگه وسپوروب تطهیر ایتمك

تلكی دینلان حیوان

رُوبَراه یوزی یولده اولان حاضر ومستعد وآماده اولان — ف

رُوبَرُو یوز یوزه قارشو اولان — ف

رُوبَكار یوزی كاره چویرلمش حاضر وآماده اولان — ف

رُوبَه روباه تلكی دینلن حیوان — ف

رُوبَهانه تلكی كبی وتلكی یه یاقشور اولان — ف

رُوپُوش یوز اورتیسی ویوزی اورتیلو اولان

رَوح راحت: صفا: آسایش آسوده‌گی

رُوح ماده حیات اولان ودیعه الهیه جان: نفس: پك كسكین اولوب طوشوب یا منعه مستعد وبغایت مسكر برنوع خمر حاصلی راقی واسپرطو مثللو

رُوحُ القُدُس امین الوحی جبرائیل علیه السلام

رُوحُ الله عیسی بن مریم علیه السلام

رُوح توتیا برنوع معدن اسمی — ف

رُوح افزا آدمه تازه حیات وفرح ویریجی اولان — ف

رُوحانی روحه متعلق وجسددن خالی وعاری اولان

رُوحانیّه روح مجرد اولوب جسددن غیر وخالی اولمق وروحانی اولمق

ف **روچلرون** روحه قوت ویروب بسلیجی اولان

ف **رود** ایرمق: نهر: چای: دره

ف **روداده** واقع اولمش: وقوعبولمش اولان

ف **روداوز** نهرك صوبي اقسیله کتوردیکی نسنه اغاج ودال وچوب مثللو

ف **رودبار** بیوك ایرمق ونهر ونهرك کناری

ف **روده** بغرساق: امعا

ف **روده بین** برنوع کاهن وخبرجی کم حیواناتك بغرساغنه باقوب احوال واحکامدن خبرویررایمش

ف **روز** کون بکرهی درت ساعت مدت یوم وکوندز وقتی نهار

ف **روزجزا** قیامت کونی

ف **روزافزون** معمر عمری چوق اولان

ف **روزانه** یومیه کونده لك

ف **روزخسب** امور ومکاهل وسست ومتکاسل

ف **روزبروز** کوندن کونه یوما فیوما

ف **روزان** کوندز کوندز وقتی ظرفده وروزلو

ف **روزکار** یل باد ریح: ودنیا عالم وزمان زمانه: وقت: وحال

ف **روزمره** بین الناس عموما معلوم ومستعمل اولان تعبیرات ولسان ودائما هرکون

روزن پنجره: دریچه

روزنامچه هرکونك وقوعاتی مق[illegible] اولنان دفتر کتابی ومحا[illegible] مأمور اولان کاتبلرك د[illegible] سنه وماه وهفته وبعضا ساعت واحو[illegible] مشعر کتاب

روزنامه

روزنه روزن: پنجره در[illegible]

روزه اوروج صوم: وکوند[illegible] یوی اولان

روزه دار اوروجلو: صائم اولا[illegible]

روزه کشا افطارا یدیجی او[illegible] بوزیجی

روزی کوندوزه منسوب وم[illegible] اولان وهرکونك حکمد[illegible] وکونده لك معاش رز[illegible]

روزیانه معاش: رزق: ا[illegible]

روزی خوار رزق یجی مخلوق

روزی خوران مخلوقات: حیوانات

روزی ده رزاق المخلوقات اولا[illegible] الله تعالی حضرتلری

روزینه کونده لك: معاش ا[illegible]

روزینه وار معاش واتمك صاحب[illegible]

روس راسلر: باشلر: سر[illegible]

روسا بمعناه ایضا

روسپی فاحشه زانیه اولا[illegible]

روسپی زاده ولدالزنا پیچ اولان

روستا کوی: قریه

قیامت کونی
کویده اولان کوی اهلی
کویلونك اولان اوغلی
کویده اوطوروب تعیش
ایتمك
یوزی قاره قباحتلو رذیل
اولان
یوزقرالغی قباحت رذالت
یوزی قاره
قباحتلو اولان
کیدش یوریش وطرز
قاعده اصول طریق و
باغچه ارلرنده اولان یول
وخیابان
بلو بدیهی آشکار اولان
ضیادار اولان
ضیا فروغ ایدنلق
وروشن اولان
بللو باشلو مشهور کمسنه
وجمله ایله آشنا والفتلو
اولان کمسنه
آشنالق الفت دوستلق
روشنلق پارلاقلق
واشکارلق
لیق وفصیح بیان ایدیجی اولان
کوکلی حقایق روحانیه یه
واقف اولان
بمعناه ایضاً

لغت	معنا	
رُوشَن زَرْ	جلاجی مصقله جی	ف
رُوشَنی	پارلاقلق ضیادارلق	ف
رَوضَه	صویباغی چمنلك اولان محل مرغزار باغچه بوستان وجنت بهشت	
رُوغَن	یاغ دهن وسمن واسیرطوده ادیمش صلفز مقوله سی که بو یامثللو استعمال اولنور	ف
رُوغَنی	روانی تعبیر اولنان طتلو طعام	ف
رَؤُف	بغایت اسرکیجی مرحمت وشفقت صاحبی ومهربان اولان	
رُوگَردان	یوزی اوته یه چویرلمش اولان وعاصی واطاعتسز اولان	ف
رُوگَردانی	یوزینی اوته یه چویرمك روگردانلق	ف
رَوْم	اهل تجوید اصطلاحنجه اشمامدن زیاده جه اولوب کلمه ده اولان کیزلو حرکه	
رُومَالْ	یوزسوریجی یوزسلیجی اولان	ف
رُومَالی	یوزسورمك ویوزسلمك	ف
رَوَنده	کیدیجی یوریجی اولان	ف
رَونَق	کوزلك آب وتاب حسن صفا	
رُونُما	یوزکوستریجی اولان	

وظهوره كلان واقع وبارز اولان وكلينك يوزينى كوردكده دامادك ويرديكى هديه

ف رونموده: يوز كوسترمش ظهور ايتمش اولان

ف رونمون: يوز كوستريجى ظاهر اولان

رؤس: رأسلر: باشلر وزمان براث

رؤف: رعايت اسركيجى ومرحمت وشفقت صاحبى ومهربان اولان

روى: شعرك قافيه حرفى: بيتك حرف اخيرى

ف روى: يوز: چهره: سيما

ف رويا: بيجى: نشو ونما بوليجى نامى اولان

رؤيا: اويخوار اسنده كوريلن كيفيت

رؤيت: باقمق: كورمك: نظارت ايتمك وتفكر ايتمك دوشونمك

رويت: فكر انديشه: عقل: بصيرت

ف روى داده: واقع اولمش وقوعبولمش اولان

ف روى شناس: بللو: باشلو مشهور كمسنه وجمله ايله آشنا والفتلو اولان كمسنه

ف روى شناسى: آشنالق: الفت دوستلق

ف رويمال: يوزسوريجى: يوزسليجى اولان

رويمالى: يوزسورمكلك: رو[illegible] اولمق

روييده: [illegible]يمش نشو ونما بولمش

روييين: [illegible] توجدن مصنوع وعبا[illegible]

ره: يول طريق: ور[illegible] قاعده قانون

رها: خلاص: قورتلمش

رهابنه: رهبانلر پاپاسلر

رهاوى: ابجدده ياپلوجا لغو[illegible] قورالدقده كنده وكـ[illegible] چالان اولان قوتى

رهاياب: خلاص بولوب [illegible] چقار اولان

رهائن: رهينه لر: رهند[illegible]

رهائى: خلاص: قورتلمش

رهب: قورقمق: خوف ايتمك

رهبان: مناسترده اوطورر نصارا كشيشى پاپا[illegible]

رهبان: مناسترده اوطورر نصارا رهبلرى نصارا[illegible]

رهبانخانه: مناستر: تكيه

رهبانيه: پاپاسلق ومناس[illegible] اوطورمقلق

رهبه: قورقمق: خوف ا[illegible]

رهبر: يول كوستريجى: قا[illegible] دليل

رهبرى: رهبرلك قلاغوزل[illegible]

یولجی: یول اولجی اولان
یولجی: یولدن کیدیجی اولان
رهرولر: یولجیلر
یول کسیجی: قطاع الطریق
یول کسیجلك قطع الطریق
قوم: قبیله: صوی
یول: طریق ویولجی یولدن کیدیجی
یول: طریق: کچید
رهین طوتولو ویرنسنه لی یرینه رهن ویرملك
یول اوزرینه اوطوریجی اولان
قولاغوز یول کوستریجی دلیل
بمعناه ایضا
قلاغوزلق: دلالت
قلاغوز یول کوستریجی دلیل
یولجی: یولجیلك ایدیجی اولان
یورغه یوریشلو آت و بارکیر
رهنلر طوتولر کرولر
یول: یولیجی اولان
شراب: خمر: باده
بورجك ادا اولنه جغنه کفالت ایتمك اوزره آله جقلیه تسلیم اولنان نسنه
طوتو: کرو

رهینة — بمعناه ایضا
رِیاء — خاطر ویا طبیعتده اولان افکار ویا خلقتك خلافنی کوسترمك کوسترش ایتمك ایکی یوزلولك ایتمك ویرنسنه لی قارشوسنه دیکلوب کورمك
رَیاح — شراب: خمر: باده
رِیاح — ریحلر: روزکارلر ورایحه لر
رَیاحین — ریحانلر کوزل قوقولو نسنه
رِیاسة — رئیسلك وباش وسرکرده اولمق
رِیاض — روضه لر: باغچه لر
رِیاضة — نفسنی طیروب ذوق وصفادن چویروب دائما ملحوظات نافعه ایله مشغول ایلمك
رِیاضی — ریاضته متعلق ومنسوب اولان بالکز صرف افکار ومشغولیت دائمه ایله اشتغالی اولان
رِیافة — برعلمك اسمیدر که آنك واسطه سیله یرالتنده کی صولو وصوسز یرلری کشف وفرق ایدرلر
رِیاکار — ایکی یوزلو مرائی
رَیان — کمسنه صویه قانمش سیراب اولان
رَیب — شك: شبهه: کمان
رِیَب — ریبه لر: شکلر: شبهه لر کمانلر

ریبة : ریب ؛ شك ؛ شبهه ؛ گمان

رئة : آق جگر

ف ریچال : ریچال تعبیر اولنور میوه مربیتی

ریح : یل ؛ روزگار ؛ بانر

ریحان : فسلگن وگوزل قوقولو اوت

(ریختم) : بر برینه یاپشلمش طاش وطپراق

ف ریخته : دوکلمش منصب اولان واصغا اولنمش دوکمه اولان اقدلمش اولان

ف ریز : دوکیجی ؛ اقدیجی وصاچیجی اولان

ف ریزا : بمعناه ایضاً آقوب دوکیجی اولان

ف ریزش : دوکیك ؛ دوکلمك ؛ آقمق آقتمق

ف ریزه : دوکندی صاچندی قیرلدی

ف ریزه چین : دوکندی وصاچندی دیوشریجی اولان

ف ریزه خور : دوکندی صاچندی ییجی اولان

(رئیس) : باش سر وباش سرکرده وسفینه امری ومدبری وکیجی اولان کمسنه

ف ریمان : ایپ ؛ خلاط ؛ خیط

ف ریش : یاره جبان ؛ جرح ؛ قرحه وصقال وبولك بیاغی

ریشخند : بر ینك صقالنه کولمك

ریشه : صچاق ؛ یوسکل وپار[...] جرح وجبانك کوکی کو[...]

ریشه گیر : کوك طوتمش ؛ کوکلنـ[...] اولان

ریضان : روضه لر ؛ باغچه[...] بوستانلر

ریعان : بر نسنه نك تمام بیر[...] ومقبول وقتی

ریق : آغزدن اقان سالیا و[...] صویی

ریك : توز ؛ قوم ؛ غبار ؛ [...] وبازی اوزرینه دو[...] توزکه جابك قورو[...] بوزلماز

ریکدان : ریك قابی ریك محفـ[...]

ریم : یاره وجبانك چرك[...]

ریمناك : چرکین ؛ مردار ؛ [...] اولان

رین : کیر پاس ؛ چرك ؛ [...] قسوت قلب ؛ شقـ[...]

ریو : حیله مکر ؛ آل ؛ شیطانلق

رئیس : باش ؛ وسرکرده کمسنه

رابو : برنوع بهار چیچکیـ[...]

راسایج : صوبر صمغنه دیـ[...]

رابنج : کذا

راخ : موسقیده برنوا آد[...]

غم وغصه فراوان
سخی: وشجیع وفاضل
وشاعر
عوداغاجی
کرم: بیشه وهمت
اندیشه کمسه
دوکلش خرمن
اهل سرو پادشاهه
مصلحت عرض ایتمکدن کنایه
صوده مضمر اولان رطوبت
وصویه دوشمش عکس
صورت وبناته اطلاق
اولنور
معروف اوزم وبیاض زنبق
برنوع نبات
قول وفعل خفی
رزنه دینلان نبات
جاده یول
وظیفه ورتبه
ذات خدای متعال
بخیمده ومعاشده مصادق
اولان کیمسه
حضرت مالک الملک
صابدن وصماندن پاک
اولان خرمن
صمغ معناسنه
اسم ولیخادرکه حلیله حضرت
یوسف علیه السلام در

رَاغ	طاغ اتکی وچایرلق محل	ف
رَاف	بسباسه تغییر اولنان فوش	ف
	وبر نوع علاج	ف
رَافونَه	باریوز	ف
رَاكْ	قوچ قیون وصواریجه جلك نسنه وایکنه یه بچمش ایلك وصراط معناسنه کلور	ف
رَاکارَه	فاحشه وروسپی	ف
رَام زَرْتشیر	ایرانده بر بلده در	ف
رَام بَرْزین	بر پهلوان او بدرو برآتشکده در	ف
رَامتین	موجد ساز جنك	ف
رَامسَر	برشهردر انده بی نظیر ابریق یاپارلر	ف
رَامِر	بمعناه ایضا	ف
رَامِش	راحت وفراغت خاطر	ف
رَامِشت	بمعناه ایضا	ف
رَامِشخوار	موسقیده بر مقام در	ف
رَانا	ناروزمان معناسنه	ف
رَاناقشتن	اویلق صفمق ؛ ومجازا دپرتمك وتحریك وقوپرمق معناسنه	ف
رَانج	هندستان جوزی	ف
رَاندَن	سورمك قوومق دفع ایتمك	ف
رَاوَد	افارصولری وچایرلری اولان دره وتپه	
رَاوِرا	کرکی دینلن حیوان	ف
رَاوش	سیفنه سنارده مشتری یلدزدر	

زاد — زاده — باب زای معجمه — زال

زآ — اشبو حروف زای معجمه ترتیب
حروف عثمانیه ده اون اوچنجی
حرف اولوب حساب وعلومه
دائر اولان کتب ورسائلده یدی
عددینه دلالت ایدر

ف زِ — دن ومن مقامنده واقع
حرف جر فارسیدر

زآء — حروف عثمانیه دن اون
اوچنجی حرفك اسمیدر

ف زا — زاد وزاده لفظلرندن مرخمدر

زاج — برنوع تیمور معدنی وتیمور
طوزی که تیمورك کوکرد
روحنه ارتمسندن حاصل اولور

زاجر — زجر ایدیجی منع ایدیجی ونهی
ایدیجی اولان

زاخر — طولو وطاشقین اولان دکز

زاخف — غرور وفخر وتکبر
وتعظم صاحبی اولان

ف زاخل — زقوم اغاجی

ف زاد — طوغمش ولادت ایتمش اولان

زاد — آزق توشه یول ایچون حاضر
قلنوب استحضار اولنان طعام

زادالله — الله ارتورسون وزیاده ایلسون
معناسنده دعادر

ف زادکی — اوغوللق ؛ بتون

ف زاده — مولود طوغمش اولان ابن

اصل زاده — معتبر کمسنه نك اوغ
حرام زاده — یج ولد زنا روسپی او
حلال زاده — عرض اهل قارینك اوغ
شاهزاده — شاه یاخود پادشاه او
زار — اوت وچیچك واغاج و
هرقنغی برنسنه نك چ
اولدیغی محل وحقیر بد
اولان ونالان اولان کر
درد وکدره ورنجشه
اولان وحزن وسوز ش
یانق یانق اغلمق

زارع — زراعتجی ؛ اهل زراعت
زارقه — زائد اولان سوز وکا
زاری — حقارت اعتبار سز ا
ودرد وکدردن ناشی
سیزلمق

زاریانه — زاری وشکی وکدره
اولان نسنه

زاغ — قرغه وغراب دینلان
وغماز فتنه جی وکمان
کریشی چکه جك یرندو
صارغی که طوبجی اکاج

زاکی — اهل زکا وصلاح او
صالح کمسنه

زاك — قوچه اخنیا راق ص
اولان

تنبلك حیوانی كه اكا
یتلمیوب یوك حمله تخصیص
اولنور وتنبلیت یوكی
اولیق ایله بالدرك برلشدیكی
بر دیر
وزانو ایزانو د بز دیسزه
متصل اوله رق
دیز چوكمش اولان
زناكار حرام قاری ایله
جماع ایدن كمسنه
روسپی حرامزاده ایله
زنا ایدن قاری
كوشه وتكیه وایكی خطك
تلاقی ایتمسندن حادث اولان
هیئت
برخطك دیكر برخطه عمودا
تلاقیسندن حادث اولان
هیئت
زاویه قائمه دن زیاده آچق
اولان زاویه
زاویه قائمه قدر آچق اولمیان
زاویه
اوج یاخود زیاده سطحك
برنقطه ده تلاقیسندن
حادث اولان هیئت
زهدو پرهیزكارلق ایله متصف
اولان كمسنه صوفی ادم
زاهد وصوفی كسبه یا فتور اولان

زاهر — حسن وصفوت اوزره آق وبراق اولان
زاهق — باطل؛ مضمحل اولان
زاهل — اضطراب ایدنصكره یوركی راحته وارمش اولان
اونودیجی؛ تكاسللی اولان
زای — حرف زای معجمه نك اسمی
زایچه — بروقت معینده كواكب سیاره نك وضع وهیئتلرینی ارائه ایدر جدول نجومی
زائد — زیاده اولان
زائر — زیارت ایدیجی؛ سیرجی مسافر اولان
زائف — قالب ومنشوش وكم اقچه
زائل — دائم وباقی اولمیوب زوال وقت بولمق شانندن وطبیعتدن اولان ننسنه وغائب اولان وتوكنیجی اولان وتوكنمش اولان
زبان — دیل؛ لسان
زباندراز — اطاله لسان ایدیجی؛ برینه قبیح سوز سویلر اولان
زبانزد — لافیرد یده بین الناس مستعمل اولان
زبانه — آتش؛ یالكی؛ علو
زبانه كش — علولو؛ یالكلیجی اولان
زبانی — اهل جهنمی اذیت ایتمكه مأمور اولان مخلوقات مخوفه دن بری

زبانیه : زبانیلر

زبده : برشنه‌نك اعلاسی وخلاصه‌سی ویاغی

زبر : یازی یازمق

زبر : كتاب یازلمش كاغد

زبر : زبرلر كتابلر یازلمش كاغدلر

زبر : یوقاری : اوست : فوق

زبرجد : زمرد نوعندن مشهور جوهر ذی قیمت

ف زبردست : غالب اوستده قالمش اولان

ف زبردستی : غالبلق : غلبه اوستلك

زبور : كتاب : مكتوب : یازلمش كاغد وداود پیغمبر علیه السلام حضرتلرینه نازل اولان كتابك اسمی

زبر : زبرلر : كتابلر

زبوك : فنق : كوبره

ف زبون یافته : كوبره لنوب قوت بولمش اولان

ف زبون : ضعیف : قوتسز ناتوان اولان وبدفنا ایشه یرامز اولان سخیف اولان

ف زبونكش : ضعفا وفقرایی قتل واذیت ایدیجی كمسنه

زبونكشان : ظالم وغدار وبیداد كمسنه‌یه مخصوص : وناقشتور اولان

زبونی : ضعیف : ضعیفلك قوتسزلك

زبیب : قوروزم وقورو...

زجاج : جام : صرچه : ابكید...

زجاج : جامجی : بازركان...

زجاجه : جام پاره‌سی وقدح

زجاجی : جامجی بازركان وجا... عبارت یاخود جام... مصنوع اولان

زجر : منع ایتمك : نهی ایتم... یاپدرمامق : قوما... واواز ایله قورقود... قورقمق وقوشلك... آوازندن یاخود و... حیوان یورییشند... كهانت ایدوب غائب... خبر الموق

زحاف : شعرده ایكی حرف بی... برحرف ساقط اول... ترك اولنمق

زحام : چوق آدم طاربره ص...

زحف : دشمن اوزرینه تزید... اولنان عسكر

زحل : سبعهٔ سیاره‌دن... شمسدن ابعد اولا... سیاره‌نك اسمی...

زحم : ازدحام غلبه‌لق : ناس

صقندى : اذيت : زور
چكنمك الارغه اولمق
طولو وطاشقين دكز
زخرفلر : التونلر
قوررولمق فخر ومباهات
ايتمك وقاينامق : جوش
وخروش ايتمك وكثرت
اوزره اولمق
التون : زر : ذهب
وحسن : رونق لطافت زينت
ياره : جرح : ريش
مجروح : ياره لو
اولان
بمعناه ايضا
بمعناه ايضا
جرح ايديجى : ياره ايديجى
اولان
ياره لو : مجروح اولان
جرح : وزخم : وياره ايديجى
اولان
ياره : جرح : زخم :
ياره لو : مجروح اولان
سازچاله چق كوچلك
اغاج پاره سى ساز تازه سى
سازرهم سى
دكز طولو وطاشقين
اولمق وفخر ومباهات
وتعظم ايتمك

زُخُورى نخوت وتعظيمى متضمن اولان كلام

زَخِيف فخر وتكبر : وتعظم ايتمك كبرلو ومتكبر اولمق

زِدَا (ف زد) نسنه سيلوب پاسنى اچه رق مجلا وصافى قيليجى : تميز لايجى اولان

زِدُودَه (ف) سيلنوب پاسى اچلمش اولان

زَدَه (ف) اورلمش : چارپلمش وكرفتار اولمش اولان

زَرْ (ف زر) التون : ذهب دينلن معدن والتون : اقچه دينار

زَرَّاد زره اوريجى : استاد زرهجى

زَرَّاع اهل زراعت اكيجى چفتجى

زِرَاعَة اكنجيلك : چفتجيلك

زُرَافَة برنوع كبير وحشى حيوان اسمى كه اشتركا : وپلنك دخى تسميه اولنور

زَارَاقى زرافه لر

زَرَّاق حيله كار : مرائى رياكار ايكى يوزلو اولان

زَرْانْدُود (ف) التون يالدزلو اولان

زِرَانَة ازا اولمق : عيب وعتاب ايتمك

زَرْيَاف سرمه ايله طوتاش اولان قماش

ف زرتافته — بمعناه ایضا

ف زرتار — التون تل: سرمه وکونش شعاعی

ف زرتاری — سرمه ایله طوقلمش اولان قماش

ف زرخرید — صاتون آلنمش اولان مملوك اولان

ف زرخریده — بمعناه ایضا

ف زرده — صاری اصفر اولان

زره — حلقه حلقه اولمش جنکجی زرهی

ف زردالو — اریك جنسندن برنوع صاری میوه

ف زرفام — صاری رنکلو اصفر اولان

ف زردوز — سرمه ایشلیجی

ف زردوزی — سرمه ایشلمه

ف زردوست — حسیس: طمعکار اولان

(زرده) — زعفران ایله تربیه اولنور طاتلو برنوع طعامکه نکاح کونلرنده کثرت اوزره استعمال اولنوب پلاو ایله معاً اکل اولنور

ف زرده چاو — برنوع صاری کولك

ف زرده چوبه — بمعناه ایضا

ف زردی — صاریلق: صاری رنکی

ف زررشته — التون تل: سرمه

ف زررشته کر — سرمه کش

ف زرسای — التون ازیجی: ورقجی

زرشناس — التون طاقیجی صتراو

زرع — اکین اکمك تخم اکما واکلمش تارلا

زرفشان — التون صاچیجی

زرق — حیله ویا مرائیلك

زرق فروش — حیله باز مرائی ریاکا

زرکان — التون یاخود سرمه اشلمه اولان نسـ

زرکش — التون تل یاپیجی

زرکوب — التون دوکوب ورق یا

زرکر — قویومجی التون دیوجی

زرکری — قویومجیلق صنعتی

زرکون — التون کبی صاری رنکلواو

زرناد — برنوع اوت اسمیدر

زرنشان — فلج وسائر اوزرینه ای التون یازی ورسم

زرنکار — التون ایله منقش اولان

زرنیخ — برنوع بویاکه سیجان او جنسندندر

زرور — التون یالدزلو اولان

زروع — ذرعلر: اکلمش اولا

زره — جنکده وجودی محاف ضمننده اسکی زمان استعمال اولینان لبا مخصوص که تیمور وتخ وبعضا کوسله دن عم اولنورایدی

زرهپوش — زره کیمش اولان

بجلالان اكيندن دوكلان
دانه لردن ايرته سنه سى
حاصل اولان محصولك
اكلمش تخم وزريعه غلطى
اوله رق وسيله سبب
واسطه معنا سنده در
التوندن عبارت ويا مصنوع
ياخود التونه بكزر اولان
بمعناه ايضا
معلوم برصوى چيچك اسمى
التوندن عبارت اولان
والتونه بكزر اولان واتمك
اوفاغى ايله ترتيب اولنان چورك
چوربا بيجى اولان
سرت خشين خشونتلو
اولان
چركين: كريه اللقا بد
منظر اولان
چركينلك كراهت منظر
درحال هلاك ايدن بك
قاتل اولان
دشمندن ضبط اولنان
اراضيدن تفريق برله بر
كمسنه يه مخصص اولنه رق
اعشار شرعيه سى اولك
كمسنه يه عائد قلنان قطعه
مملكت كه مذكور كسنه يه
زعيم تسميه اولنور

زَعَفْ — درحال اولدرمك: آنيده قتل ايتمك

ف — زَعْفَرَانْ — معلوم صارى نسنه كه بلاوزرده طبخنده استعمال اولنور برچيچك محصوليدر

ف — زَعْفَرَانِى — زعفران رنكنده اولان

زَعَمْ — محقق اولميوب شبهه اوله رقدن سويلمك وكاذب اوله رقدن سويلمك

زُعَمَا — زعيملر: زعامت صاحبلرى

زَعِيمْ — زعامت صاحبى

زغ — زَعْزَعَه — مالسز ومفهومسز اولان كلام

زَغْلَه — شك وشبهه ودرونده كيزلو اولان حقد وعداوت

زَغَنْ — چيلاق ديلن قوش

زف — زِفَافْ — كلينى دوزوب دوزدوب كيردك ايچون كويكى خانه سنه كتورمك

لَيْلَةُ الزِّفَافْ — كردك كيجه سى

ف — زِفْتْ — قورومق درجه سنده قيامش اولان قطران

زُقَاقْ — محله اراسنده ايكى يانى خانه اولان يول صوقاق

زق — زَقُّومْ — جهنمده براغاجك اسميدر واورمان وبغچه اغاجلرندن برنوع اغاجك اسميدر

زك — زَكَاهْ — صلاح: بانت اهل صلاح اولمق

زَكَاة مالنى پاك و تميز وطاهر ايلمك ايچون كشينك اقرار واخراج وانفاق ايتديكى مقدار معين صدقه

زُكام نزله دينان علت كه صوغوقدن حاصل اولور

زَكَاوَة زكا وصلاح : ديانت

زَكوٰة زكات : صدق مالنى طاهر ايتمك ايچون كشينك صدقه ويرديكى مقدار معين

زَكِى اهل صلاح ديندار اولان كمسنه

زل زَلْ اياق قايمق وسوزده زيغ وخطا ايتمك

زَلَّات ذلتلر : خطالر : چيچه لر بادره لر

زَلَازِل زلزله لر : حركات ارض برصالله نمالرى

زُلَال صافى وخفيف وطاتلو صوغوق اولان صو

زَلَّة اياق سورچوب قايمق وخطا : چيچه : بادره

زُلزَلَه حركات ارض برصالله نمسى

ف زُلْف باشده اولان صاچ بوكلمى

ف زُلفَه خطاط يازيسنده الف ولام وسائر بعض حرفك بالاسنده اولان صغير صاچاق

ف زِلفَه اياق قايمق

زَلَك صيريجق اياق قايه جق ... ومقدارده اولان نقصا... وقصور

زَلَم بلكسز اوق قمارا و ق...

زَلُوك مقدارده ناقص اولمق...

زَلِيل اياغى قيان وسوزده خطا... ايدن كمسنه وطاتلو خفيف... صافى صو

زِمَام باركير يولارى

زَمَان وقت : عصر : دهر...

زَمَانًا بعضا : احيانا ووقتيـ... وقتنده : كچ وقتسز اولمـ...

زَمَانَه وقت : زمان : ودنيا... روزكار : بخت : طالع

زَمَانِى دنيا وزمانه متعلق اولاـ...

زَمَانِيَان بنى آدم : ناس

زُمرَه انسان بلوكى : كروه طا...

زُمُرُّد معلوم ييشل رنك جوهـ...

زُمُرُّذ بمعناه ايضا

زُمُرُّدِى زمرد مثللو ييشل رنك اولا...

زُمُرُّدِين بمعناه ايضا

زُمُرُّذِين بمعناه ايضا

زَمزَمَه بواش يواش تغنى وترنم ايتمك

زَمزَم كعبه ده واقع اولان بئر شـ...

زَمزَمَه اوزون اوزادى كمورلدايـ... صدا ويرمك وآتش پرستا...

كگزلرنده ازكى و ترانه ايله
يواش يواش سويلدكلرى
كلام مصنوع
اتش پرستلرك كگزلرنده
يواش يواش ازكى و ترانه ايله
طعام ايدرايكن سويلدكلرى
كلام مصنوع
نغمه و ترنم ايديجى اولان
قيش موسمى فصل شتا
وقت: زمان عصر: دهر
وبخت: طالع: قدر: قضا
بك صوغوق اولمق وشدت
برودت وقيش موسمنك
بك صوغوق وقتى
ير: ارض: وسطح: يوز
وميدان
يراولچوب مساحه ايديجى
وسياح چوق يولجيلق
ايتمش اولان
يراوپمك عرض واطاعت وعبوديت
ايتمك ويراوپيجى اولان
يراوپمك يراوپيجيلك
يردبنيجى آت وقاطر
ودوه وبونلر مثللو اولان
حيوان
قارى: عورت: نسا
واهل بيت: منكوحه
واوريجى: ضرب ايديجى

اولانو يابيجى اولانو قوللانيجى
اولان وكسيجى اولان

زنام اركك حرام قارى ايله و يا
قارى حرام اركك ايله جماع
ايتمك ويا زنبارلك ايتمك

ولد الزنا حرامزاده پيچ اوغلان

زنابير زنبورلر: اريلر

زنابيل زنبيللر

زناة زانيلر: زنباره لر

زناد زندلر: اتش چقاچقالات

زنادق زنديقلر الله و آخرتى انكار
ايدن دينسز كمسنه لر

زنادقة بمعناه ايضاً

زنار نصارا و مجوسى طائفه سنك
اسكى زمانده قوشاندقلرى
برنوع قوشاق

زناكار زانى: ارباب زنا
زنباره — ف

زناكارى زناكارلق: زنباره لك — ف

زنان زنلر قادينلر: نسوان — ف
واوريجيلر: ضرب ايديجيلر
ويابيجيلر: كسيجيلر

زنانه حرم: قاريلره مخصوص — ف
اولان دائره

زنانير زنارلر: قوشاقلر

زناوى زناكار: زانى: زنباره

زنبرك ياى كبى قورلوب نوشنان — ف
الت

زنبق مشهور چیچك كه اكثريا بياض اولور

ف زنبيل حصير اوتندن وساز دن اوريلور برنوع قابكه اشيا طاشيمغه قوللانلور

ف زنبور آرى بال اريسى

ف زنبورك زنبرك: ياى وبرنوع يك اوفق طوب كه دوه وقاطر ارقاسنده آتش ايديلور

زنبيل معلوم قاب كه حصير اوتندن وساز دن اوريلوب اشيا طاشيمغه قوللانلور

ف زنبيلباف زنبيل اوريجى

ف زنباره اهل زنا حرام قارى ايله جماع ايدن اركك كمسنه

ف زنج زنكى دينلن سياه عرب طائفه سى

ف زنجبيل معلوم برنوع كوك كه بهاراتدن عد اولنور وشرب خمر باده

زنجبيل الكلاب وزنجبيل العجم وزنجبيل الشام بر اوت اسميدر

ف زنجره برمق ايله فسكه اورمق

ف زنجرف برنوع قزل معدن بويا كه جيوه ايله كوكوردن اعمال اولنور بعضا معدنلرده موجود بولنور

زنجفره زنجفر دينلان بويا

زنجفيل زنجبيل دينلان كوك

زنجى سياه عرب

زنجير على التوالى بربرينه يجورلمش حلقه اوكيسه… حاصل اولان نسنه

زنجيره بمعناه ايضا

زنجيرى زنجير ايله باغلانمج… دلى كمسنه

زنجيريان زنجير ايله باغلانمه… دليلر

زنخه ذوقاق روسبى فا…

زنخ يوزچنه سى: چـ…

زنخدان چنه ده بولنان چقو…

زند بركتاب اسمى كه پيغمبر ك… اولديغى بعض طوا… عندنده اعتقاد اولن… واسكى زمانده عجم… جارى برلسان

زند آتش چاقه جق برنوع چاقمق مقامنده…

زنده زند دينلان الت ايله آتش چاقمق ايچون قولا… ديكر برالت كه طاشيم…

زندان اسير وقباحتلويى قپ… محل

زندانى زندانه قپانمش اسير قباحت صاحبى

زندیقلق: کفر؛ کافرلك
زنده وذی حیات وجانلو اولانلر
حیات: جانلولق ومعاش نعیش
زندلك: حیات
قاریجوق سوراولان آدم زنباره
اویومیون بقیط اوزره اولان
یورکی جانلواولان ودیندار واهل صلاح اولان
کافرالله واخرتی انکارایدن کافرموجوداتك ایکی اصلدن یعنی نوروظلمتدن حاصل اولملرینه قائل اولان مشرك مجوسی اتش پرست
برنوع معدنی باقر یاسی که بویاجیلر قوللانورلر یشل رنك اولوب زهرقاتلدر
مصروحبش اورته سنده قره عربلر ولایتی
چرس چالیکراق دائره یولی بمعناه ایضا
سیاه عرب
صاقن یو یاق صکره سن بیلورسن معناسنه تنبیه ایچوندر

زَوَاجِر: زاجره لر؛ ممنوع اولان خصوصلر؛ ومنع ایدیجی اولان تنبیهات
زَوَاخِر: زاخرلر؛ طولو ووطاشقین دکزلر
زَوَادْ: یول ذخیره سی
زُوَّارْ: زائر؛ زیارتجی زیارته کلان کسنه
زَوَارِفْ: زارقه لر: برکمسنه سائرلردن زیاده سویلدیکی لاقیردیلر وقوللر
زَوَالْ: برنسنه اولکی قدر؛ واعتبار وحسادن متندن ایرلمق وفنا بولمق وکونش نصف نهاردن غروب سمتنه دونمك
زَوَالپذیر: زائل فانی مضمحل اولان
زَوَاهِرْ: زاهرلر: چیچکلر وزینتلر وحسن وصفوت اوزره آق وبراق اولانلر
زَوَایا: زاویه لر: کوشه لر
زَوَائِدْ: زائده لر: زیاده اولان شیلر
زَوَائِلْ: زائله لر: زائل اولان شیلر ویلدزلر
زَوْجْ: قوجه شوهر قادینك قوجه سی واش وجفت
زَوْجَانْ: زوجه لر قاریلر: منکوحه لر

	زَوْجَه	برکمسنه نك نکاح ايله الديغى قاريسى
	زَوْجِى	زوج وزوجه يه متعلق اولان
	زَوْجِيَّة	زوج ويازوجه اولمق جفت اولمق
	زَوْجَيْن	ايكى زوج قوجه ايله قاريسى
ف	زُودْ	چابك چالاك : سريع اولان
ف	زُودِى	چابكلك : سرعت چالاكلك
	زُورْ	يلان سوز : كذب تزويردن عبارت دعوى
ف	زُورْ	قوت : مكت وعنف جبر
ف	زُورْبَازْ	قوتلو آدم : قوت صاحبى
	زَوْرَقْ	قايق : كچوك كمى سفينهٔ صغيره وپياده قايغنك كچينك نهايتى
ف	زُورْكَارْ	زور ايديجى اولان
ف	زُورْمَنْدْ	زورلو : قوتلو اولان
	(زُورْنَا)	بك منفختلو براوت اسميدر
ف	زُورْنَى	بمعناه ايضا
	زَهْ	ياى كريشى وشريت قبطان وجلاد كريشى وبنسنه نك كارنده چكلان قيطان مثللو زينت
	زُهَّادْ	زاهدلر : زهد وپرهيز اصحابى
	زَهَادَةْ	دنيانك ذوق وصفاسـ[ـنى] ترك ايتمك
	زَهَادَتْمَنْدْ	زهد وزهادت ايديجى
	زُهْدْ	بمعناه ايضا
	زِهْدَانْ	رحم : قاريلرده چوجو[ق] تولد ايديكى محل دول يـ[ـرى]
	زَهِيرْ	سم هر نسنه كه اكلى وبولاشمسى سبب موت اوله
	زَهَرْ	چيچك : شكوفه
	زَهْرَاءْ	بغايت حسن وصفوت اق وبراق اولان ديشى
	زَهْرَابْ	زهركبى اجى مردارصو
	زَهْرَابَه	بمعناه ايضا
	زَهْرَالُودْ	زهرلو : ايچنه زهـ[ـر] قاتلمش اولان
	زَهْرَه	چيچك : شكوفه
	زُهْرَةْ	صفوت وبراقلق وسـ[ـيارهدن] سياره دن شمسدن الا[ى] درجه بعيد اولوب سـ[ـائر] سائره يه نسبتله بغا[يت] براق وبرلاق اولان يـ[ـلدز]
	زَهْرَخَنْدْ	غضب وانفعال كولـ[ـمه]
	زَهْرْدَارْ	زهرلو اولان
	زَهْرْنَاكْ	بمعناه ايضا
	زَهْرَوَرْ	بمعناه ايضا
	زَهْرَه رَّاكْ	اودى باتلمش اولان

حیوانات جکرلری یاننده
اولوب اود تعبیر اولنان
اینجه زار که ایچنده بر
سیاهجه صو حاصل اولور
وشجاعت جسارت بهادرلك
جبینی زهره یلدزی کبی
پارلاق اولان
کمان کش برمغی اوزرینه
طاقوب استعمال ایلدیکی
برنوع یوکسك
حسن : رونق : صفوت
پارلاقلق
باقی ودائم اولمیوب عمری
آز اولان
ماشاءالله نه یك کوزلدر
معناسنده در
پرهیزکار ذوق وصفا
بلمز اولان
هیئت : قیافت
زیتون یاغی بازرکان
زیاده لك چوقلق
وغلبه : فضلت وبلانجی
شاهد : شاهد زور
برنسنه چوغالمق وآرتمق
وبرنسنه مجموعندن لازم
اولان مقدار افراز اولندقده
باقی قلان فضله ونسنه یی
آرترمق

زیارة	کورمکه وارمق کورشمکه کیتمك	
زیان	ضرر ونقصان	ف
زیانکار	زیان ایدیجی مضر اولان	ف
زیانکاری	زیانجیلق مضرلق مضرت	ف
زیب	زینت : ذوق کون : بزه بزك	ف
زیبا	زینتلو : بزکلو اولان ویراشقلو ویاقشقلو اولان	ف
زیبارو	یوزی وچهرهسی یراشقلو اولان دلبر	ف
زیبائی	کوزلك : یراشقلق یاقشقلق	ف
زیبق	جیوه تعبیر اولنان معدنکه صو کبی آقار وبیاض کومش رنکنده در	
زیبنده	یراشقلو : یاقشقلو اولان	ف
زیت	زیتون یاغی	
زیتون	معلوم میوه که برکتلو اولوب یاغی دخی چیقاریلوب ینور وقندیلده یاقلور	
زیتونه	برزیتون دانهسی	
زیتونی	برنوع قیویشل رنك	
زیج	کواکبك سیر وحرکاتنی مشعر اولان کتاب مخصوص	ف
زید	آرتمق اولسون زیاده اولسون معناسنده در	
زیر	آلت : اشاغی : تحت	

ف زوروزر الت ؛ اوست
ف زیرا چونکه شو سببه مبنی در
ف زیربند قوشاق کمر ؛ قایش
ف زیرتنك بمعناه ایضاً
ف زیردست برینك الندن وحکومتنده اولان تابع اولان
ف زیردستان حکومت تحتنده اولنلر تبعه
ف زیور زیب وزینت ؛ اسباب زینت
ف زیرك ذکی ؛ عقل ؛ وفهم وادراکی غالب اولان
ف زیرکی ذکا ذکاوت ؛ فهم وادراك قوتلولغی
ف زیرین زیاده الچق وتحتانی ودونی اولان
ف زیست عمر ؛ حیات ومعاش . تعیش ؛ یچنه جك
زیغ حق واستقامتدن عدول ایتمك یا کالموق وشك وشبهه ایتمك
زیف قلب اقچه
زین بزك ؛ زینت وبزه مك تزیین ایتمك
ف زین بنمك ایچون حیوانه اوریلان ایر
زینة تولد ؛ زیب ؛ برنسنه یه حس ویرمك ایچون علاوه اولنان شی

زیوز بمعناه ایضاً
زیوف قلب اقچه واقچه و[illegible] اولمق
زی جان وحیات ودیر[illegible] اولمق زیستندن ا[illegible] مصدر
زی دیریلك ویشاتق [illegible] زیستندن اسم مص[illegible] وحد واندازه وطر[illegible] جانب ویقین معن[illegible] کلور
زیاده سر اولشاشقین کسنه [illegible] کندی نفسنه واس[illegible] زعمنجه اعتمادی او[illegible] حدندن وعهده س[illegible] خارج امور ارتکاب[illegible]
زیبال مطلق تند وتیز اولور حیوانه اطلاق اولنو[illegible]
زیبان زیبا وخوش آ[illegible]
زیبق کردن بوق ایتمکدن کنا[illegible]
زیبن صاحب ظرف ؛ وصا[illegible]
زیبن عالمه پشت ویا اورود[illegible] مست زینتدن . ف[illegible] اولمش کمسنه یه اطلا[illegible] اولنور
زیتار یاغی النمش زیتون یو[illegible] دینور
زیت نجی اسیر آثل زیتون اندامنده برطا[illegible]

طشره چکوب چیقارموق
وخوش وچابك وخوش
وضع وبرنوع اورزم : و
لاغ ولطیفه واپاق قاپلرینك
كنارنك زه كبی تحریرو
پروازه در ونقش ایشلنان
ایپلكلردر
سبجوق بغرسق قلتی
تازه غلام كوله یه دینور
زبون وفاسد اولمش
وتغییر بولمش دیه جك
یرده سویلنور
التبه یایه جق نسنه در
دوشك ومندر مثللو
وموسقینك برمقامدر
بمعناه ایضاً
پان كیبجی حیدود ومنافق
كمسنه یه دینور
موسقیده برلحن آدی
چكسی سهل اولان
پایدر وملایم ومطیع
كمسه یه دینوركه هرنه
بیورسه لرلا دیموب
موافقت وامتثال ایلیه
موسقیده برنوا اسمیدر
پیان ایكده اغاجی
شهورملكیه دن برشهر
اسمیدر

زیرگاه كرسی واسكمله
زیركسار عقلی باشنده صاحب ادراك
زیروبالا آلت واوست اشاغی ویوقاری ف
زیروزار حزین وآهسته آوازدن كنایه در ف
زیره‌با كیمونلی یخنی دیدكلری طعام ف
زیز دپی یه دینور فرطنه ف
زیغ برنوع دوشمه وجمعیت خاطر ونشاط وراحت وفراغت معنالرینه كلور ف
زیغالك بیوك پیاله معناسنه در ف
زیف زفت دینلان صمغ معروفدن وكناه وكستاخی وبی ادبی معناسنه كلور ن
زیفنون برشهردر ف
زیك اورتك بزی ورسم اورنكلری وتقویم استخراج اولنان كتابدر وبرالاجه سرچه اسپنوز قوشی ف
زیكا زند پازند لغتنده ریخ وباد معناسنه در ف
زیكر آوردی شیشیر وبال ایله اوردقده چیقان صدا ف
زَیلو سطرنجی پلاس وكلیم

باب زای فارسیه

ژآ : اشبو حرف ژای فارسیه ترتیب حروف عثمانیه ده اون دردنجی حرف اولوب حساب وعلوم دائره اولان کتب ورسائلده حرف زای معجمه مثللو یدی عددینه دلالت ایدر

ژ : حروف عثمانیه دن اون دردنجی حرفك اسمیدر

ف ژاژ : هرزه: هذیان لزومسز باطل سوز

ف ژاژخا : هذیان بیجی: بوق بیجی

ف ژاژخائی : بمعناه ایضاً

ف ژاژخایان : ژاژخایلر: هرزه جیلر

ف ژاژخور : هذیان بیجی: ژوژلك کسنه

ف ژاله : شبنم: چه وقراغی

ژای : حروف عثمانیه دن اون دردنجی حرفك اسمی

ف ژرف : درین عمیق اولان

ف ژرف بین : اهل دقت وفطانت اولان

ف ژنده : پارچه پارچه یمالی خرقه

ژنده پوش : اسکی یمالی اثواب اکتسا ایدن دیلنجی ودرویش کسنه سائل : گدا

ژنك : مانی نقاشك کتابیدر و… یاغضبدن یوزده وجه… اولان بورشغه دینو…

ژنکدان : حرس وچالك وچنقرو… یولی معنالرینه در…

ژنیان : نانخواه : خوءِ هندی… ملوکی دیدکلری تخم…

ژوژ : کرپی دیدکلری حیوان…

ژولیده : قاریشق مورش. بوب… کیرمش طولاشمش طارد… پریشان اولان

ژولیده موی : صاچلری قارمه قاریش… وپریشان اولان

ژیان : دارغین: قیزغین ح… کلمش اولان

ژیوه : جیوه : زیبق

ژابیژ : وراتیقه تعبیر اولن… نباتدر

ژاژ : برنوع بیاض اوتلوق… ادیدر

ژاژومك : بوکرلجه دینلان غ…

ژاژه : وراتیقه دینلان نب…

ژاغر : قوش قورساغنکه… معده سی منزلند…

ژالکه : کرتنکله یوماغنه مشا… براوتدر

خالص وخلاصه معناسنه در
سکیل تعبیر اولنان علت
وناله وزاری وحزین
آواز معناسنه
نعره وفریاد وقاتیلق
وشدت
صمغ معناسنه
بو اسمله معروف کوکدر
آژده مخففدرکه
ایکنه باطرمق
چوق طعام
ایتمك
درین وعمیق صو
اهل دقت وصاحب
احتیاط وعمیق
برنباتدر بویاجیلر
استعمال ایدرلر
وقاتیلق واستحکام ونعره
وقورقنج آواز
طاری اتمکی ودوزکون دیلات
سنه وعموما حیوانات
کوبکی ونعره وشماطه
بودخی
روسبی وقحبه
وقحبه خانه
برنسنه تناول ایدرکن
ویاغضبدن ناشی دیشلردن
ظاهر اولان قجردی ویا

برنسنه بوشالدرکن
پیدا اولان چاقردی

ف ژَغَنْد — برنجی حیوانك دامه گرفتار اولدقلرنده مهول ومهیب آوازینه وبکلك ومتانته دینور

ف ژَفْ — یاش ورطب

ف ژُفْرَه — آغزلك اطرافی وچوره سی

ف ژَفَك — کوزچباغی

ف ژَفْكاب — چباقلی صوکه کوزدن اینر

ف ژَفْیدَه — ایصلنمش ویپشارمش

ف ژَلْك — ژکیدندن امرحاضردر

ف ژَلِك — کذلك

ف ژِكارَه — معاند ومتمرد معناسنه

ف ژَكالْ — کوروفخم معناسنه در

ف ژَكانْ — ژکیدندن مبالغه ایله اسم فاعلدر

ژَكیدَنْ — قهروغضبدن کندی کندیسنه مرایلامق وصوفرنمق وهومردنمق

ف ژَكِسْ — کلمهٔ انکار وحاشا کبی

ف ژَكَفْ — متحمل وصبور

ف ژَی — کول وآیازمه واصفهانده برقریه آدی

ف ژِیانْ — کوکره یجی وخشم آلود معناسنه در

ژَیَر — کول وآیازمه معناسنه در

سا	سابق	باب سين مهمله	ساحر	سا

باب سين مهمله

س — اشبو حرف سين مهمله ترتيب حروف عثمانيده اون بشنجى حرف اولوب حساب وعلوم داخل اولان كتب ورسائلده التمش عددينه دلالت ايدر

سا (ف) — سوريجى: سورديجى سورشديريجى اولان وكبى بكزر: مثل مشابه اولان سب ايديجى: سوكوب صايجى: شتم ودشنام ايديجى اولان

سابح — صوده يوزن: وصويه باتمز اولان

سابحات — سابحه لر: سفينه لر كميلر ويلدزلر: نجوم ومؤمنلرك جانلرى: ارواح المؤمنين

سابحه — يوررا اولان ديشى نسنه

سابع — يدنجى: هفتم التجيد نضكره ومتعقب اولان

سابعاً — يدنجى اولق اوزره

سابغ — اوزون مكمل تام مفصل اولان

سابق — سبقت ايديجى ايلروكيجى اولان تقدم ايديجى مقدم اولمش اولان كچمش اولان اولو واقع اولمش اولان

سابقا — كچنده اولمرده: مقد

سابقان — ملائكه لرو سابقه لـ

سابقه — كچمش اولان ومقد وقوعبولمش اولان كيفيـ وياجنحه

سابقين — كچمش زمانده موجود اولنلر

ساتر — ستر ايديجى: اورتيجى قاپلايجى

ساجد — سجده ايديجى: نمازده باشنى يره اكيجى

ساجع — دائما سوزى مقفى سويلي آدم واصلا دوينه رلك برطريق اوزره اقدام ايد كمسنه

ساح — ساحه لر ميدانلر: خا حونيلرى ودكز كنارلر قيلر: ياليلر

ساحات — بمعناه ايضاً

ساحب — برنسنه يى يريوزنده چك سوركليجى

ساحه — آچق ميدان خانه حوليسـ ودكز كنارى قو يالى

ساحر — سحر باز: سحر ايديجى كمسنه

سحرباز قاری

سحق ایدیجی : ازیجی : دوکوب توز ایدیجی اولان

دکز یالیسی ونهر کناری

یایلمش ویایموق

ساخته لك : قالباق

قالب : مغشوش وبغیر حق تقلید اوزره یاپمش اولان

مسخره ایدیجی : مسخره لق ایدیجی

دارغین : مغضوب کوجنمش اولان

سد ایدوب قاپیجی اولان اولومجل کسنه نك صولك نفسی چیقمسنه مانع اولان

سیدلر برقومك بیوك اولولق ومعتبر وسرکرده سی اولان آدملری وپیغمبر علیه السلام حضرتلرینك نسل ونسللرندن اولان ذوات حضراتی

بمعناه ایضا وسیادت سیدلك وحکم وحکومت بیولك وسرکرده اولموق

ساده اولان : قارشق اولمیان التنجی بسنجید نصکره اولان

سادساً التنجی اولمق اوزره

سادکی ساده لك : صافلق وحیله دن خالی اولموق وزینتسز اولموق

سادن کعبهٔ معظمه یاخود بتخانه خادمی وخدمتجیسی اولان کمسنه

ف **ساده** صافی : تمیز : خالص اولان وزینتسز اولان وحیله دن خالی ودنیادن بیخبر اولان

ف **ساده دل** یورکی تمیز وحیله دن خالی اولان

ف **ساده کار** قویوجی اصنافنك برفرقه سی

ف **ساده لوح** لوح خاطری غم : وکدر وغصه الایشندن خالی اولان وجاهل نادان اولان

ف **سادج** هنددن کلور بر نوع یپراق

ف **سادج** ساده اولان قارشق ومختلط ومرکب اولمیان

ف **سار** سرباش : رأس وصغرجق تعبیر اولنان قوش : ومحل مکان برنسنه نك کثرت اوزره موجود اولدیغی محل

ف **سار** سرور ومسرته سبب اولان

ف **سارا** خالص صافی محض اولان

ساربان دوه جی

سارق سرقت ایدیجی : خرسز درزد

(سارِيجْ) صو محافظه سنه مخصوص اولان بيوك ظرف يرالتنده اولوب اوزرى كرو باقيه اولورومرى سفينه سنه مخصوص تيموردن مصنوع چاركوشه صوظرفى

سارى سرايت ايديجى بولاشيجى اولان كذوحكم وتأثيرينى توسيع ايدوب اطرافه يايدرمغه مستعد اولان

سارِيَهْ بمعناه ايضًا وديرك ستون

ف سازْ يايجى : دوزيجى : ايديجى اولان وچالغى موسيقى آلتى وطاقم : سلاح : ادوات اوادانلق : اسباب

ف سازْبانْ اسباب وطاقمنى قوشانوب كوسترش ايديجى اولان

ف سازِشْ يايلش : قورولش

ف سازْكارْ موافق : اويغون وياراولان

ف سازْكارى موافقت : اويغونلق

ف سازَنْدَه چالغيجى واويدوروب نظيم وترتيب ايديجى

ف سازى يايجيلق : يايمق : ايديجيلك

سَاسَه سائر رنك وبولك حيوانلرى تمار ايدوب باقيجى اولان كمسنه

ساطِحْ بريوزينى يايوب اچاراولان نخالق السموات والارض حضرتلرى

ساطِعْ پارلاق : روشن

أشلدايجى : مضئ ومنور

(ساطُورْ) ات قيمعه قوللانلور م بيوك بچاق

ساعْ ساعتلر وقتلر : زمانل

ساعاتْ بمعناه ايضًا

ساعَةْ وقتك برجزئى كه شمس نصف نهاردن ايكى د متواليه مرورى بين اولان مدت يكرمى در جزء اعتبار اولنوب ه جزئنه برساعت دينو وعموما وقت وزمانك مدت جكزى واجل و وقيامت زمانى و...

ساعِدْ انسان قولنك ديرسك بيلكه قدر اولان قطع

ساعُورْ اوجاق : فرون : تنور

ساعُورَه نار

ساعى سعى ايديجى چالشيجى ا وسعايت ايديجى غمز ا قوغلبجى اولان ويايان خبرجى

ساغَرْ قدح : پياله : جام

سافِرْ يولجى : سفرايديجى وا سفير وكانت سفر و رتيب ايديجى

سافِرَةْ يولجى بلوكى : يولجى طا

سفالك: سفلك ایدیجی
دوكیجی اقدیجی اولان
الچق اولان: اشاغی اولان
برنسنه نك اشاغی طرفی
دیز ایله طوبوق بیننده
اولان بجاق قطعه سی ایجك
واغاجك كوكی ایله داللری
یاخود اوتك كوكی ایله یپراقلری
بیننده اولان صاپی وكوده سی
ورأس مثلثه متصل اولان
ضلع كه قاعده لرین ضلعلك
ماعداسیدر
اره ونك كیروسی اولان
عسكر طاقمی مؤخر الجیش
سقوط ایدیجی دوشیجی
وانا سی قرنندن دوشان
چوجق وباطل وخطا
اولان سوز واعتباردن
دوشوب رذیل وذلیل اولان
صواریجی ایچه جك ویریجی
وافندیسنه ومسافرلره شربت
وشراب ویرمكه مأمور خدمتجی
ساقیلق ایدن قیز وباغچه وتارلا
صویولی وقیودن یا نهردن
صو چكمكه مستعمل برنوع
طولاب
دوكلان: دوكلیجی: اقدلیجی
اولان

ساكت: سكوت ایدیجی خاموش
اولان سوز سویلمیان
صوصان صوص اولان

ساكن: قرار وآرام اوزره اولان
وبر محله اوطوروب قالان
متمكن ومتوطن ومستقر
اولان وحركتده اولمیوب
حالی اوزره دوریجی: و
حركه سی اولمیوب مجزوم
اولان وملایم وطاتلو ونرم
اولان شدتدن خالی اولان

ساكوتة: سكوت: خاموشی
صوص اولمق

ف سال: سنه ییل: اون ایكی ماه
مدتی شمسك فلكده تكمیل
بر دورینك مدتی

ف سالار: قبیله رئیسی: طاقم باشی
سرعسكر: سردار: سركرده

سالب: قهر وجبر ایله قاپوب الیجی
وبرنسنه نك وجودینی یاخود
وقوعنی انكار ایدیجی یاخود
عدم وجود وعدم وقوعنی
ذكر واثبات ایدیجی اولان

ساخ: سلاحلو مسلح اولان

ساخوار: اختیار: مسن: یاشلو
اولان كمسنه

ساخورد: بمعناه ایضا

ساخورده: بمعناه ایضا

ف سالدار — بمعناه ایضاً

ف سالدیده — بمعناه ایضاً

سالف — زمان ماضیده کلوب کچن مقدم کلمش کچمش اولان

سالك — سلوك ایدیجی یوله کیریجی یول طوتوب کیدیجی اولان

سالم — عیبدن ونقصاندن خالی وبری اولان صاغ وقصورسز اولان وثلاثیسنده الف واوو یا بولنمیان کلمه

ف سالوس — طاتلو سوزلو حیله باز ویلانجی کمسنه

ف سالوسی — حیله ویلان اولان طاتلو سوز

ف ساله — باشلو باشنده اولان ییللق سنه لك اولان وارد ونك اکسرسنده طوران عسکر طائفه

ف سالدیده — یوزیاشنده اختیار آدم

ف سالها — سالك جمعی سنه لر ییللر

ف سالیانه — سنه سنه ویریلان بر نوع میری تکلیف

ن سام — قوس قزح وعلائم سما دینلان کبرکه بعضاً یغمورلو هواده کوك یوزنده کوریلور ودماغه عارض اولان بر شیر علتی وعجم تاریخنده مشهور برکمسنه اسمیدر

سام — زهرلو اولان وبر نوع رو… اسمی که انسان وحیوانه اولدو…

سامح — سماحتلو جومرد سخا… صاحبی اولان سخی وجوا… اولان

سامسوار — قوس قزح اوزرینه بن… یاخود سام یلنه بتمش… اولان

سامان — طاقم اسباب ترتی… تدارك وصلاح انتظا… رونق رواج وراحت… سکون قرار ارام اط… واوج کنار حد حدو… سنور نهایت وعف… عصمت نزاهت تمیز… وعقل ادراك ذهن…

سامانسوز — عقل بریاد ایدیجی… مجنون ودلی ایدیجی اولا…

سامه — سملو زهرلو اولان حی…

سامه — یعقوب اوصانمق برم… بیزار اولمق

سامع — اشیدیجی استماع ا… اولان

سامعه — حیواناتده اولان ایشی… قوت واشیدیجیلك…

سامل — معیشتنی دائماً اصلا… سعی وکوشش ایدن کم…

سامن — یاغلو سمیز اولان

صيغنه جق والتجا ايده جك محل

يوكسك يوجه : رفيع رفعتلو اولان وصدر اعظم طرفندن صادر اولان

بكزر : كبى : مثل : نظير شبيه اولان : سبب موجب

ورسم : قانون : قاعده اسلوب

سنوح ايديجى : ظهور وصدور ايديجى اولان

وقوع : وقعه : ظهور ايدن خصوص

ارض : زمين يريوزى وقيامتده حشر مخلوقات ايچون تجديد اولنه جق ارض : وجهنم

كيجه وقتى اويانق اولمق وقمرك غلافى واورتيسى كم عربلر زعمنجه وقت خسوفده قمرا كا كيرمكله قراكلق اولور

ساه سوريجى : سوريجى سورشديريجى اولان وكبى بكزر : مثل : مشابه اولان

وجلابجى : جلا ايديجى اولان

كونشدن محافظه ايچون اچيلان كولكه لك وشمسيه وچادر وتنته

سائبه: آزاد اولنمش كوله : ويا جاريه وايشندن معاف قلنمش دوه ويا بشقه حيوان

سائر: سير وحركتده اولان يورويجى : كيديجى : ويولجى سيار اولان وباقى : ماعدا بشقه : ديكر : اخرا اولان

سائس: والى : حاكم : ضابط وآت قسمنه تيمار ايدن خدمتكار

سائسخانه: بولجينك يولك حيوانى

سائش: سورشمك : سورشدرملك

سائع: صالمه اولمغله تلف وضايع اولان

سائغ: بوغازدن قولاى قولاى كچن طعام وشراب

سائق: سوق ايديجى : سوريجى دوريجى خايدايجى اولان

سائقه: دورتوب سوق ايدن نسنه

سائل: ديلنجى : كدا : وسيلان ايدن : اقيجى اولان

سائمه: اوتلغه : صاليويرلمش حيوانات

سائنده: سورشديريجى : سوريجى وجلاجى

سايه: كولكه : ظل وحمايت صيانت

سايبان: كولكه لك : شمسيه تنته

ف
ف

ف سایه‌دار : کولکه‌لو اولان کولکه ایدن
ف سایه‌گاه : کولکه‌لك اولان محل
ف سایه‌گستر : کولکه یاییجی کولکه ایدیجی اولان
ف سایه‌نشین : کولکه‌ده اوطوران وبتضا وکدورات عالمدن بری وسالم اولان
ف سایيده : سورلمش وپیرانمش اولان کیه کینه اسکیمش اولان اثواب
ع سَبّ : سوکمك، شتم ودشنام ایتمك، سوکوب صایمق
سِباء : اسیر ایتمك وبرکسنه‌یی وطنندن اوزاذوب غربته دوشورمك
سِباب : سوکوب صایمق، شتم ودشنام ایتمك
سَبّابه : شهادت پرمغی
ف سَبّابه‌گز : حیران وتعجب قالوب پرمغین اصرمقده اولان
سُبات : اویقو وراحت، آرام وبر نوع مرض که اویقودن کوز آچوب باش قالدرمغه اقتدار اولنمیور
سَبّاح : سباحت ایدیجی، صوده یوزیجی اولان
سُبّاح : سابحلر، صوده یوزیجی اولنلر

سِباحة : صوده یوزمك [...] باتماموق
سِباع : سبعلر، یرتیجی حیوانلر
سُباعی : یدی حرفدن عبارت [...]
سِباق : برکسنه‌نك ایلرو [...] کچمك ورتبه، واعت[...] ومنزله‌سی زیاده [...] اولوب بشقه‌دن تقدم[...]
سِباق وسَباق : عبارة‌نك کلشی واو[...] اخرنده اولان کلمات [...] حاصل اولان معن[...]
سُبّاق : سابقلر سبقت ایدو[...] ایلرو کچنلر
سَبّاك : سبك ایدیجی، اریدوب [...] قالبه دوکیجی
سَبایاء : سبیلر، اسیرلر
سَبائك : سبیکه‌لر، کولچه [...]
سَبَب : برشی‌نك حصولنه [...] والت اولان شی
سَبَبِ خفیف : مقطعات شعردن برحر[ف] متحرك ایله برحرف [...] اتصالندن حاصل اولا[ن] قطعه
سَبَبِ ثقیل : مقطعات شعردن ایکی حرفك اتصالی
سَبَبیّة : سبب وسیله والت[...]
سَبْت : جمعه ایرتسی کون[...]
اَصحابُ السَّبت : یهود طائفه‌سی[...]

سباحت: صوده يوزمك

سبوحلر: صوده يوزيجى اولنلر

سبحه‌لر: مواضع سجود وانوار جمال الهى وجلالى وعظمت الهيه

حق تعالىيى هر نوع نقايص وعوائبدن تقديس و تنزيه ايلمك

حق تعالينك تسبيحنى دائما ايدوب هر نوع نقائص وعوائبدن منزه ومقدس وبرى وخالى اولديغنى قلباً ولساناً اقرارا ايدرم معنا سنده اولوب اكثريا تعجب وتنفر افاده سى ايچون استعمال اولنور

بمعناه ايضاً

الهى: ربانى: صمدانى اولان

تسبيح ديلن دينى بونجقلرى ودعا ونافله نماز

سبحان الله ديوند ايتمك

بمعناه ايضاً

لا ينقطع تسبيح ايدن كسنه

تسبيح دور ايديجى اولان

بمعناه ايضاً

اوزان چكمك و ايشدن فارغ ولمق وصاحب حجاب اولمق

سَبْر	اهل هيئت الون: جمال
سِبْر	بمعناه ايضاً
سَبْز	يشل رنك اولان: خضر اولان واوت يشللك سبزه (ف)
سَبْزپوش	يشل اثواب اكتسا ايدن وازرى يم يشل اولان (ف)
سَبْزرنك	يشل رنكلو اولان: اخضر اولان (ف)
سَبْزفام	بمعناه ايضاً (ف)
سَبْزوات	طعام ايچون قوللانلان يشللكلر (ف)
سَبْزه	طعام ايچون قوللانلان اوت مقوله سى (ف)
سَبْزه‌زار	يشللكلو: چمنلك اولان محل (ف)
سَبْزى	يشل رنك اولمق خضرت خضارت (ف)
سِبْط	يهود طائفه سنك قبيله سى مجموع طائفه اون ايكى سبط اولنور وطورون ولد ولدى اوغلك اوغلى
سِبْطان ‌ السِّبْطان	ايكى سبط ايكى طورون پيغمبرك ايكى طورونى اولان حضرت حسن ايله حضرت حسين رضى الله عنهما
سِبْطين	بمعناه ايضاً
سَبْع	يدى هفت
سُبْع	بر نسنه نك يديده برى

سَبُع — وحشى يرتيجى حيوان

سَبْعَة — يدى هفت

سَبْعُون — يتمش: يدى كره اون: هفتاد

سَبُعِى — وحشى يرتيجى حيوانه متعلق اولان

سَبُعِيَّة — يرتيجى حيوانك خاصّه طبيعيه سى

سَبْعِين — يتمش: سبعون: هفتاد

سَبْق — برينك ايلروسنه كچمك وحدينى تجاوز ايتمك حدندن اوته كچمك وبشقه خصوصه نسبتله مقدم واقدام اولمق

سَبَق — درس: تعليم

سِبْقان — قوشى او يونده يارش ايدن ايكى كسنه

سَبْقَة — ايلرو كچمك ومقدم وقوع بولمق: وفائق: وفاضل اولمق

سُبْقَة — اوكدل يارشك ميدانه قودقلرى اقچه وباشقه شى

ف سَبَقْخوان — درسن اوقويجى شاكرد

سَبْك — قالبه دوكمك صاغه ايتمك وعباره يى تنظيم وترتيب ايتمك

ف سَبُك — خفيف: يينى اولان آغر وثقيل اولميان ووقار وتمكين صاحبى اولميان عقلسز خفيف مزاج اولان

وعلاقه وقيد ويوك صاحبى اولميان

سَبُكبار — يوكى وحموله سى خف[illegible] اولان

سَبُكپاى — اياغى خفيف وچابك

سَبُكپرواز — چابك اوچار سريع ال[illegible] اولان

سَبُكرو — چابك يورويجى چابك[illegible] اولان

سَبُكسار — عقلى آزقفاسى بوش[illegible]

سَبُكسر — فرومايه وسفيه ومف[illegible]

سَبُكعنان — سريع الحركه چابك قو[illegible] وديزكينه اطاعتلو[illegible]

سَبُكمايه — قيمتسز واعتبارسز[illegible]

سَبُكمزاج — بردالده طورميان [illegible] اوينياق كسنه خفيف[illegible] اولان

سَبُكمغز — بينيسى ازو عقلى [illegible] اولان

سَبَل — يغمور: باران وكوز[illegible] اولوب پرده تعبير[illegible] علت

سُبُل — سبيللر: طريقلر: [illegible]

سَبَلَة — بيق كه اوست دوداق[illegible] حاصل اولان قيللر[illegible]

سَبَلناك — سبل علتنه كرفتا[illegible]

سَبُو — صو: وشراب د[illegible] وبرداغى

سپتلر: جمعه ایرستی کونلری
کچوك سبوه کچولك صو دستیسی
هرلسانده وهربار تسبیح ودعا اولنان حق جل وسبحانه حضرتلری
یوزنج: صوده یوزن کسنه اسیر ایتمك
اسیر طوتلمش اولان
کولجه: وزقالیه دوکلمش التون ویا کومش صمونی
یول: طریق: راه: و قاچه جق یول: قورتلمش وصو تقسیمنه مخصوص وحیراندن اولان محل ومیری سفینه لرنده عسکرلك صو ایچملرینه مخصوص اولان صو خزینه سی
یولجی
یولجیلر
الملك یولنده الله عشقی ایچون
اوچ یا قلوا سکمی
تسلیم ایدیجی طاپشوریجی اولان
تسلیم ایتمك: طاپشورمق ووصیت ایتمك: اصمرلمق وحواله ایتمك

سپارنده: تسلیم ایدیجی: واصمارلایجی اولان
ف سپاره: مصحفك بر جزئی
ف سپاس: حمد: ثنا: تشکر: شکر شکران
ف سپاسدار: سپاس: وحمد: وتشکر ایدیجی
ف سپاسداری: سپاس: وحمد: وتشکر ایتمك
ف سپاسکذار: سپاس: وحمد: وتشکر ایدیجی اولان
ف سپاسکذاری: سپاس: وحمد: وتشکر ایتمك
ف سپاه: عسکر: عساکر: اردو جنود
ف سپاهسالار: سر عسکر: باشبوغ
ف سپاهسلار: بمعناه ایضاً
ف سپاهی: تیمار صاحبی اولان عسکر آدمی
ف سپاهیان: سپاهیلر: تیمارلو عسکرلر
ف سپاهیانه: سپاهی یه لایق ویراشق اولان
سپاناخ (سپند): اسفناج که معروف سبزه در معلوم کچولك قابکه ایچنه اغاجدن اوردیلوب تینه لو طاشیمغه قوللانیلور

ف **سپر** قلقان واورتی وصیغنه‌جق محل وقلعه دیوارندن عسکر بدنلرینك ستر ومحافظه‌سنه مخصوص اولان قطعهٔ فوقانیه وسپارش ایدیجی اولان

ف **سپرده** سپارش اولنمش اصمارلنمش اولان

ف **سپس** بعد ، صکره معناسنه‌در

ف **سپسار** دلال معناسنه‌در عربیده سمسار دیرلر

ف **سپنج** قوناق : مهمانخانه مسافر قوناغی : ویکجی قولبه‌سی ودنیا : دار فنا

ف **سپنج خانه** بمعناه ایضاً

ف **سپند** تونشی : بخور اوزرلك

ف **سپه** عسکر : سپاه اردو جند

ف **سپهدار** سرعسکر : باشبوغ

ف **سپهداری** سرعسکرلك باشبوغلق

ف **سپهر** کوك : سماء اسمان فلك

ف **سپهسالار** سرعسکر باشبوغ

سپنجی دردورنج وعنا ومحنت

ف **سپهکش** سرعسکر : باشبوغ : و عسکر سوق ایدیجی اولان

ف **سپیداق** بیاض : سفید اولان

ف **سپیده** فجر صادق صبح ثانی : و استونخ دینلن بیاض بویا

سپیده دم صباح وقتی

ست التی شش بش ایله بر...

ستاد آلش : المق

دادوستاد الش ویرش

ستاده آلنمش اخذ وقبض او... اولان وقونمش : قونلم... وضع اولنمش اولان

ستار عبادینك عیب وکناه... ستر ایله عفو ایدیجی... حق جل وعلا حضر...

ستاره یلدز : نجم وکوکب : ا...

ستام آت رختی والتون یا... کومش باشلغی

ستان لیجی : قبض ایدیجی : ... ایدیجی اولان ومحل...

ستایش مدح : ثنا : ذکر جمیـ... وصف

ستاینده مدح وثنا ایدیجی و... ایدیجی

ستة التی : شش عـ...

سترکاو جاموس دریسندن معمول...

ستد اخذ ایتمك : المق : ...

ستر اورتمك : پوشیك...

ستر پرده : اورتی

ستر تراش ایدیجی

موی ستر بربر

ستره پرده اورتی محافظ...

سترده تراش اولنمش : یولنم... قازلمش اولان

عظیم ؛ کبیر ؛ بیوك اولان
وقوّتلی قوّتلو شها متلو
اولان ودارغین خشمناك
تند حدید الطبع اولان
استره دینلان تراش آلتی
عنف جبر جور زور کوج
زور عنف جور جفا
کورمش اولان
کندوسنه ظلم وستم واقع
اولمش اولان
ظالم ؛ جبار ؛ بیداد اولان
ظلم وستمه کرفتار اولان
بمعناه ایضاً
ظلم ؛ جور ایدیجیلك
ممدوح ؛ ذکر جمیل ایله
یاد اولنان
بنك حیوانی آت قاطر دوه
اشك
استرلر ؛ پرده لر ؛ اورتیلر
سایس ؛ قاطرجی اشکیجی
استوره دینلن تراش آلتی
التمش التی کره اون شست
دولت عمود رکن
ملول مکدر متألم
کدرلو اولان ویورغون
قوومانده عاجز وقاصر
اولان وکدر ؛ ملال ؛ الم
غم اضطراب
طوغرو ومستقیم دیکلمش نسنه

ستیز	غوغاجلك خصومت حقه بغض وعناد تحسنج معند متعصب اهل لجوج اولان	
ستیزه	ستیز ؛ عناد ؛ غوغاجی	ف
ستیزه خو	معند ؛ غوغاجی اولان	ف
ستیزه روی	بمعناه ایضاً	و
ستین	التمش التی کره اون سست شصت	
سجاحت	یاقلرك ؛ تازه ویومشق وحسن اعتدال اوزره	
سجد	بمعناه ایضاً	
سجاده نشین	شیخ ؛ سلا ؛ عالم علما	ن
سجال	سجلر ؛ بیوك صوقوغه لری وکریم وجوانمرد اولان کمسنه لر	
سجاده	معلوم برنوع چوك کلیم که اکثریا نمازده قوللانیلور	
سجان	زندانجی حبسجی	
سجایا	سجیه لر خویلر اخلاق	
سجج	کوزلك ؛ تازه لك ؛ حسن لطافت	
سجیّة	خوی ؛ خلق ؛ طبیعت	
سجده	نازده باش یره قومق	
سجده گاه	عبادته مخصوص اولان محل	ف
سجع	شعر اولمیوب منثور اولان کلام قافیه لو اولمق ومنثور اولان کلام	
سجام	شدید صغوق	

سجاهر: قرین: شبیه: نظیر معناسنه در

سَجْل: بیولك صو قوغه سی وسخاوت صاحبی جوانمرد اولان کمسنه

سِجِلّ: محکمه ده حکم ومقاوله وعهد مقوله سی قید اولنان کتاب ودفتر

سِجِلّات: سجللر: محکمه نك قید دفترلری

سَجْم: کوز یاشی ویغمور مثللو دوکمك واقیتمق

سِجْن: زندان: محبس: حبسخانه

سَجْن: زندانه قپامق حبس ایتمك

سَجَنْجَل: آیینه: مرآت

سُجُود: سجده ایتمك نمازده باشنی یره قومق

سُجُوف: سجفلر: پرده لر: سترلر

سُجُول: سجللر: بیولك صو قوغه لری ومحکمه نك قید دفترلری

سُجُوم: کوز یاشی ودوکوب اقیتمق

سُجُون: سجنلر: زندانلر: محبسلر

سَجِیَّة: خلق: طبیعت: خوی: مشرب

سِجّیل: قوملوجا موردن یاپلوب آتشده پیشه رك طاش کبی اولمش طوغله وبرنوع طاشکه جهنم آتشنده پیشوب اوزرینه اهل جهنمك اسملری یازلمشدر

سِجّین: جهنمده واقع بر وادینك وگناهکارلرك دفتر اعما... وضع اولندیغی محلك

سَحاب: بلوط: ابر: جو هواده حاصل اوله رق یغمور وسیله سی اولان دو... مثللو هیئت

سَحابَة: بمعناه ایضاً

سَحاة: ناحیه: اقلیم: دیا...

سَحّاز: سحرباز: بوکوجی

سُحاف: ورم وایچه آغری دینلن...

سَحائب: سحابلر: بلوطلر: ابر...

سُحُب: بمعناه ایضاً

سَحْرُوز: قره طاوق دینلان بر...

سَحَر: صباحدن اولجه اولان...

سِحْرآمیز: سحر قاریشق وسحر او... وسحرکبی تأثیر ایدیجی او...

سِحْرباز: سحر ایدیجی جادی بوکو...

سِحْربازی: سحربازلق: جادیلق

سَحَرَه: ساحرلر: جادیلر

سَحَرخیز: ارکن قالقیجی پك صب...

سَحَرگاه: صباح وقتی

سَحَرگه: بمعناه ایضاً

سَحَرگهان: صباح وقتی هنگامنـ...

سَحْق: برنسنه یی دوکوب از...

سَحْنَه: هیئت: اسلوب: قیـ... ورنك لون

مجید یمکی که وقت سحور ده
یبور
بعید اوزاق اولان
وهمان اکلاشلمز درجه ده
مصنع کلام
جوانمرد اولمق : الی آچق
ویورکی بوك وکریم اولمق
سخاوت
عقلی از اولمق عقلسز اولمق
سخی : اهل سخاوت اولان
سخا کارلق : سخاوت
سیجاق وقیزغین اولمق
جوانمرد اولمق وجوانمردلك
ایتمك محتاج اولنلر حقنده
چوق احسان ایتمك
خسیس : ناکس بخیل
اولان ویك چوق پك
کثرت وزوره اولان وسرت
درشت حشین اولان : و
طارصیق صفدیلر دشوار
کوچ عسرتلو اولان وقتی
پك سرت اولان یومشق
اولمیان
قوی : زورآور شدید
البطش یعنی قوتلو اولان
یوزی طارغین اولان
طوتدیغی نسنه‌یی کوزلجه ضبط
ایدوب قوی ویرمز اولان

سخت لگام	سرت اغزلو اولان آت	
سختی	سختلك : سرتلك : طارلق	
(سختیان)	چیزمه وساٸر اعمالنه قوللانلور برصوی تربیه لو دری	
سخط	کوجنمك : دارلمق : غضب	
سخف	عقلسز اولمق عقلی آز اولمق	
سخن	سوز : لفظ : کلمه : لاقیردی	ف
سخن آرا	بزه‌یجی : فصیح بلیغ اولان	ف
سخن آرائی	فصاحت بلاغت لاقیردی کوزللکی	ف
سخن پرداز	لاقیردی دوزوب فصاحت اوزره سویلیجی اولان	ف
سخن پرور	بمعناه ایضا	ف
سخن چین	لاقیردی طوپلایوب غمازلق ایدیجی جاسوس	ف
سخندان	سویلدیکنی بلور اولان واهل فصاحت اولان	ف
سخندانی	سخندانلك : فصاحت بلاغت	ف
سخن ران	اهل فصاحت وبلاغت اولان	ف
سخن رانی	سخن رانلك : فصاحت بلاغت	ف
سخن سرا	اهل فصاحت کلام ترتیب ایدیجی اولان	ف
سخن سنج	اهل فصاحت کلام تارتیجی اولان	

سُخَنْ سَنْجِى — سخن سنجلك : فصاحت بلاغت

ف سُخَنْ شِناسْ — اهل بلاغت كلام بلور اولان

ف سُخَنْ فَهْمْ — سوزاكلار وعقللو اولان

ف سُخَنْكُذازْ — اهل فصاحت سوز كچورنجى اولان

ف سُخَنْوَرْ — اهل فصاحت وبلاغت اولان

ف سُخَنْوَرِى — سخنورلك و فصاحت بلاغت

سُخُونْ — سيجاق : قيزغين اولان

سُخُونَتْ — سيجاقلق : قيزغينلق حرارت

سَخِى — جوانمرد اولان الى آچق وكوكلى كريم اولان

سَخِيفْ — عقلسز اولان عقلى از اولان ويك يوفقه وسيرك طوقلمش اولان وصاچمه وصالسز وديبسز اولان

سَخِيفَه — كذب يالان

سد سَدّ — قپامق : طيقامق وبر نسنه يى قپايوب طيقايان نسنه وسائر اطرافدن يوكسك اولان محل ومانع وحائل وحاجز اولان نسنه وعيب : نقيصه قصور

سَذَابْ — سدف ديلن نبات

سَذَاجَه — حسن خلق ساده دللك

سَدَادْ — راست وطوغرى و... اولمق

سُدَاسِى — اصلى آلتى حرفدن عبا... اولان كلمه

سِدَاقَه — پرده : حجاب : اور...

سِدَانَه — پرده دارلق : قپوج... ايمك وكعبهٔ معظمه... تبخانه يه خدمت ايمك...

سَدَائِلْ — سديللر : پرده لر : ...

سُدَّه — قپو : در : باب وقپو... اولان ايدان ودرك... صفه وبدنك بعض... ومسامانه عارض... طوقتلق

سُدَدْ — سده لر : قپولر : قپو...

سِدْرَه — بر نوع اغاج اسمى كه ط... خرماسى جنسندن...

سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى — يدنجى قات كوكده بر... اولوب كيفيات مفص... تفاسيرده ذكر اولنم... سدره ده اوطورا... ملائكه لر

سِدْرَه نِشِينَانْ — [illegible]

سُدُسْ — بر نسنه نك التيده بر...

سَدْلْ — بر نسنه يى اشاغى صا... صارقمق

سُدُلْ — پرده : ياشمق : نقاب...

سِدْلْ — بمعناه ايضا وانجو... ترتيب اولنان صارقمى...

پرده دارلق قپوجیلق ایتمك كعبهٔ معظمه ده یالخود بتخانه یه خدمت ایتمك
ستره پرده : اورتی
سادنلر كعبهٔ معظمه یالخود بتخانه خدمه سی وقپوجیلری
راست طوغری دوست اولان ومحكم : متین قوی اولان
خورنق كوشكنك كوندهٔ وعبادتگاهی
زار پرده : اورتی
باش : رأس ودپه : ذروه واوج : نهایت : غایت
كیزلو اولان نسنه ومزار قبر
سرای : بیوك قوناق
وتغنی ایدیجی ایرلایجی اولان ونقل وبیان ایدیجی اولان
ممنون ومسرور ومحفوظ اولمق
كیزلو اوله رق خفیا
سیجاق كونلرده چوراق یرلرده كوندز اورطه سنده صوكبی كورینان بخار وسیس ویوصارف
دنیا : عالم سفلا وسراب كورینان محل

	سرابیل	سربالر كوملكلر
ف		باشدن اپاغه واربجه
ف	سراپرده	پادشاه اوتاغی چادرلك بوزلق تعبیر اولنان پرده سی
	سراج	فتیله نیار اولان قندیل ومووم
	سرّاج	آت وسائرایری بیان اهل صنعت
	سراجة	سراج صنعتی ایرجیلك
ف	سراجخانه	ایرجی دكانی وایرجیلر چارشوسی
	(سراجه)	برنوع مرض
	سراجی	پرلاق ضیادار اولان
ف	سراچه	كچوك سرای
	سراد	مشین وسختیان مقوله سی نسنه دیكمك
	سرادق	خانه اورطه سنك یوقاریسنده چكلان پرده وچادر بوزلغی وخانه حجره
	سراز	ایك صوك كیجه سی
	سوارم	بمعناه ایضا
	سراری	سریه لر : جاریه لر خلایقلر اوطه لقلر
ف	سراسر	باشدن باشه كلیا مجموعا
ف	سراسیمه	شاشمش مضطرب حیران مختل الدماغ اولان سرسام اولان

سراسیمه بمعناه ایضاً

ف سراسیمکی سرسامالك: اضطراب

ف سراغ ایز: نشانه دائره: علامت

سراغاز باشلانغج: ابتدا ودیباجه

ف سرافراز باشنی یوقاری قالدران اعتبار ونفوذ صاحبی اولان

سراق سارقلر: سرقت ایدیجیلر خرسزلر

ف سرامد بتمش: تکمیل اولنمش اولان

ف سرانجام ایشلك صوکی: عاقبتکار ووقعه ووقوعه کلان خصوص

ف سرانکشت پرمق اوجی: ودپه‌سی

سراویل ایچ طونی

ف سراهنك چرخه‌جی عسکری پیشرو عسکر: مقدمة الجیش

ف سرای پادشاه وحکام قوناغی وبیوك قوناق وتغنی ایدیجی ایرلاییجی

سرایاء سریه‌لر: دشمن اوزرینه سوق اولنان بلوکلری

ف سرایت یلجمك: بولاشمق کندوتأثیرینی اطرافه یایدیروب توسیع ایتمك

سرائر سریره لر: سرلر کیزلو نسنه‌لر

سراینده تغنی ایدیجی: ایرلاییجی اولان

سرب قورشون دینلان معدن

سرباز باش یوکی وباشی یوک[illegible] وذهنی مشغول اولا[illegible]

سرباز جسوریکیت جسا[illegible] اولان

سربازی جسارت: یکیتلك جسورلك

سربال کوملك قمیص

سربالین باش یاصدیغی یوزیه[illegible]

سربجیب اوتانمقدن یاخود ک[illegible] ایتمکدن یاخود دوشن[illegible] باشی کوکسنی اوزرینه صارقمش اولان

سربراه یاپوب فعله کتوریلم[illegible] اوزره اولان همان وج[illegible] کله‌جك کبی اولان

سربزمین باشی یره اکلمش اولا[illegible]

سربست آزاد اولان حکم وضب[illegible] تحتنده اولمیان

سربسته باشی باغلی وب[illegible] اورتیلو اولان: ق[illegible] کیزلو اولان

سربستگی ازادلق: حکم وض[illegible] تحتنده بولنما مقلو[illegible]

سربسجود سجده ایدیجی باشنی یکدریجی اولان معنا[illegible] ترکیب فارسیدر

سربسر باشدن باشه بسبتون

باشی کوکسك اولان اعتبار ونفوذ صاحبی اولان

اغزی مهرلو اولان

باشه باغلانه جق نسنه وشیشه نك طاپه سی

باش بهاسی خراج دیت

ال وپرمقلر وطرنقلر مجموعی

باش اورتیسی: یاغمق

باشه طاقیلان بر نوع جواهرلو زینت

عنادجی: معند: سرکش اولان

باشدن اياغه وارنجه بسبتون

بر قومك سرکرده سی واشرافی اولان کمسنه

باشدن باشه بسبتون

اوجی سیوری وکسکین اولان

پیکار صو باشی یا زمه

قورد دینلن یرتیجی

قورد قویروغی که فجر کاذبه تسمیه اولنمشدر

حدود باشی ایکی دولتك طپراغنك بربرینه یتشدیکی سنور محلی

سرحد محافظه سنه مأمور اولان عسکر

سُرخ — قرمزی: احمر وقرمزی بویا وصاری آلتون

سُرخاب — قان وشراب وقرمزی صو — ف

سُرچَپ — بدنده ظهور ایدن صاری لکه در عربیده بهق دینور برص غیریدر — ف

سَرخوان — ذاکر باشی باش اوقویجی وجهرا اوقیوب اعلان ایتمك وسفره باشی — ف

سَرخوش — مست اولان ومسرور اولان — ف

سُرخی — قرمزیلق: قزللق — ف

سَرخیل — اتلو عسکر جماعتنك باشی وامری — ف

سَرد — دیکمك واورمك وکلامی متصلا حسن اداایله ایراد ایتمك — ف

سَرد — صوغوق: بارد برودتلو اولان — ف

سَرداب — یرالتنده اولان اوطه که کوزلجه سرین اولور — ف

سَردابه — بمعناه ایضاً — ف

باش ویرمش باش کوسترمش اولان — ف

سَردار — سرعسکر پاشا: باشبوغ — ف

سِردار — سرداش: محرم ومعتمد کمسنه — ف

(سِرداش) — محرم ومعتمد کمسنه

سرزبان صوغوق وظرافتسز تكلم ايدن وصوغوق وظرافتسز اولان كلام

ف سردزد باش اغريسى

ف سردفتر دفتر باشى دفتر باشنده اولان شى

سرر سريرلر تختلر

ف سررشته ايپ اوجى فرصت بهانه وسيله

ف سرزده باش اورمش باش ويرمش اولان

ف سرزنش باشه قاقمقلق وباشه اورمقلق

ف سرسام عقل وهوشى باشنده اولميان

ف سرشوى بربر وسرتراش وقادينلرك باش يقادقلرى طپراق كه گل تعبير يدرلر

ف سرفه وكسورمك واوكسورك علتى

ف سرسر اهتمامسز تأملسز ملاحظه سز اولان

ف سرسرى اهتمامسزلك قيدسزلك عدم تأمل عدم ملاحظه عدم دقت ورندچا بقين مقوله سى

ف سرشال اغزينه قدر طوب طولو اولان

سرشت خلقيت طبيعت

طينت، خوى صبع [illegible] تركيب

سرشته مخلوط، مركب قارشو[illegible] اولان

سرشك كوزياشى، دموع

سرطاق جهان نما كبى خانه اوسـ[illegible] اولان آچق اوطه، و[illegible] دائره

سرطان فلك بروجنده جوزا بـ[illegible] اسد برجى بيننده واقـ[illegible] اولان برجك اسميد[illegible] شمسك مذكور برجه دخولى حيوانات طقوز[illegible] اولوب موسم صيف[illegible] واقع اولور

سرعة چابكلك، آز وقتده[illegible] حركت ايتمك

سرعسكر اردونك ياشبوغى امير الجيش

سرعشر قرآن كريمك هر اون[illegible] ايت باشنده رسم و[illegible] اولنان اشارتـ[illegible]

سرف مصرفده حد لزومـ[illegible] زياده نسنه صرف ايتـ[illegible] اسراف ايتمك

سرفة برنوع قوردكـ[illegible] اغاج يپراقلرينـ[illegible] دشمنيدر

باشی یوکسکده اولان

اعتبار ونفوذ واقبال صاحبی اولان شریف وعالی اولان

شرف علو : بیوکلك

دولت : اقبال

باش اکمك : تضرع ایتمك وباش اکیجی : متضرع متذلل اولان

باشنی اشاغی اکمش اولان

خرسزلق ایدوب چالنوق اوغرىلق

سرویکتوم اولان خصوصات تحریرینه مأمور بولنان کاتب

ناظر : مدیر : کتخدا

بر قوم یاخود بر جماعتك باشی ورئیسی وامیری وکزیده سی اولان کمسنه

اطاعتسز وعنادجی اولان

سرکشلك اطاعتسزلق عناد

بال ایله سرکه نك قارشمسیله حاصل اولان خوشکوار شربت

باشنه اورمق وباشه اوریجی اولان

محله باشی : ویوك وصوقاق باشی

سرکه — معلوم اولان اکشی صو

سرگذشت — برینك باشنه کلمش اولان وقعه

سرگران (ف) — دارغین : قیزغین غضوب اولان وسرخوش مست مخمور اولان ومغرور متکبر متعظم اولان وباشنه ثقلت عارض ولمش اولان

سرگرانی (ف) — سرگرانلك باشنه عارض اولان ثقلت

سرگردان (ف) — باشی دونمش سرسام اولان

سرگردانی (ف) — باشی دونمك سرسامالك

سرگرم (ف) — قفاسی قیزمش مست سرخوش اولان

سرگزین (ف) — هپسنك ایچندن انتخاب اولنمش الڭ اعلا اولان

سرگشته (ف) — باشی دونمش شاشمش سرسام اولان

سرگین (ف) — کوبره یوق

سرما (ف) — قیش موسمی : موسم شتا صغوق

سرمایه (ف) — مالك : اصل قیمت ومبلغی که انلر کاری ایله تجار مسمی کچنورلر

سرمد — دائم : جاوید : باقی بی زوال اولان

سرمدی — الهی : ربانی : صمدانی اولان ودائم اولان

ف سَرمَسْت — پك سرخوش اولان

ف سَرمَسْتى — پك سرخوشلق حالى

ف سَرمَشْق — يازى اوكرنمك ايچون طالبه ويريلان يازى مشقى

ف سَرمو — قيلك اوجنه پك جزئى شى

ف سَرموزَه — قالچين وقالوس كبى جزمه اوزرينه كيلان اياق قابى

ف سُرمَه — قاشه وكوزه سوريلان زينت

ف سُرمَه‌چُوب — سرمه سورمكه مخصوص خلال

ف سُرمه‌دان — سرمه حفظنه مخصوص قوطى

ف سُرنا — زورنا دينلن چالغى بوروسى

ف سُرگَر — پاپوشجى : كفشكر : بوزه‌جى

ف سُرنازن — زورناجى : زورنا چالجيسى

ف سَرنامَه — مكتوبك باشنده اولوب مخاطب اولنان كمسنه نك اوصافنى بيان ايدن خط

ف سُرناجى — سنا وزورنا دينلن چالغى

ف سَرنكون — باش اشاغى اولان الت اوست اولان

سَرو — مزارلقده كثرت اوزره بولنان برنوع اغاجك اسمى سروى دخى دينور

سَرْوِآزاد — برنوع سلويكه پك طوغر[و] وكوزل بچملودر

سُرُو — بوينوز : عترن : قد[ح] پياله

سُرُوج — سرجلر آت ايرلىرى

سُرُود — تغنى وترنم اوتمك ايرلامق : تركى ومان[ى] وشرقى سويلمك

سَرْوَر — برجماعتك باشى ورئيس[ى] واميرى اولان كمسنه

سُرُور — سونج : سوينمك شادما[نلق]

سَرْوَرى — جماعت باشيلك رياس[ت] امارت

سَرْوِسْتان — سلويلك : سلوى اغاج[ى] چوق اولان يـ[ـر]

سُرُوش — الله تعالى طرفندن خـ[ـبر] كتوريجى اولان فرشت[ه]

سَرْوَقْت — خالى : وتنها اولان اوطه [و] دائره : خلوتخانه

سَرْوِقَد — بوى وقامتى سلوى كبى اوزون وطوغرى وبچملو اولان

سَرهَنك — چاوش : قواص : يسا[قچى]

سَرِيَّة — دشمن اوزرينه چيقاريلا[ن] چرقه‌جى عسكرى

سَرِيَّة — اوطه‌لق اتخاذ اولنا[ن] جاريه

تخت اورنك پادشاه تختی
وميت نقلنه ايچون استعمال
اولنان تابوت
اسراردن اولان كيزلو
خصوص
چابك : جست چالاك
آز وقتده چوق عمل ايدن
سرعتايله سرعت اوزره
ياراشق : مناسب موافق
اولان : لايق واجر جزا مكافات
صوتره سی ديلن سبزه
ياراشق : مستحق : مناسب
اولان
يومشق : كوشك ضعيف
يواش اولان
بر نسنه نك طيش يوزی
دوز وهموار اولوب بعض
يری يوكسك وبعض يری
ايچق اولميان سطح
مقعر ومحدب اولان
سطح
سطحه متعلق ومنسوب
اولان
صره : صف : ديزی وبر
صره يازی
اسطرلاب ديلن الت رصد
قهر : شدة البطش قوت
هيئت

سُطُوح سطحلر : نسنه طيش يوزلری

سُطُور سطرلر : صره لر : صفلر ديزيلر

سُطُوع ضيا ونور ورايحه هوايه منتشر اولمق

سع

سَعادَة سعيد وبختلو : وصاحب طلعت اولمق انجام كاری فلاح اولمق

ف

سَعادَتمَند سعادتلو سعيد اولان

سُعار آتش : حرارت سيجاقلق وآجلق : جوع : كرسنكی اوكسرك دردی

سِعايَة غمازلق ايتمك : بربنك عواقب ونقائصنی آرايوب حقنده شكايت وذم وحمل واسناد ايتمك

سَعَة وسعت : كنشلك آچقلق وثروت : زنكينلك

سَعَة مَشرِق شمسك حين طلوعنده نقطهٔ مشرقدن شماله ياخود جنوبه طوغری واقع اولان آچقلغی

سَعد قوتلو وفرخنده ومبارك اولمق ومنجملر عندنده مبارك ومسعود عد اولنان كوكب وبويله بر كوكبك حكمی بختنده اعتبار اولنمغله

مبارك ومسعود عد اولنان وقت

سُعَداءُ سعيدلر: سعيد ومبارك اولنلر

سَعْدانِ مشترى ايله زهره يلدزلرى كه مشتريه: سعد اكبر وزهره يه: سعد اصغر تسميه اولنور

سَعْدِ اكبر

سَعْدِ اصغر

سَعْدانَه قاريلرك ممه لرى باشلرى

سَعْدَيْن مشترى ايله زهره يلدزلرى

صاتيلق نسنه نك نرخ وبهاسى

سُعْلَة اوكسرك دردى

سُعُود سعدلر: مبارك اولان يلدزلر

سُعُودَة يلدزلرك سعد اولمسى

سُعُوط انفيه كبى بورونه چكه جك دوا

سَعْي برايشه چالشمق بچيره مم ديو غيرت ايتمك برنسنه يى قوه دن فعله كتورمك بابنده ايش ايشلمك وعمزا يدوب قوغولق: غمازلق

سَعِيد مبارك: فرخنده حكمى منفعت عاميه باعث اولان وانجام كارى منفعت وخيره واصل اولان

سَعِير اتش: نار وآتش علوى: لهب وجهنمك برطبقه سى اسمى

سَغابَة آج اولمق: آجقمق

سُغْرِي حيوانك صغريسى كه بودلرى بلنه برلشديكى ير

سِفادُ زنا ايتمك: زنباره لك ايتمك

سِنادُ اركك ديشى يه آشوب چفت تشمك

سِفار يولجيلك ايتمك سفر ايتمك

سَفارَة ايلچى اولمق: وايلچيلكه كيما وايلچى ياخود ايلچيلر ارباب معيت مأمورلرى اولنلر هيئت مجموعه سى

سَفارَتخانَه ايلچى قوناغى

سِفارِش سپارش: اصمرلمه

سَفّاك سفك ايديجى قان دوكيجى قانلو: قاتل كسنه

سِفال چناق وچولمك وسقسو پاره لرى

سَفالَة سفيل اولمق: اشاغيلق الچقلق

سِفالِين چناق چولمك مثللو چاموردن عبارت ومصنو اولان نسنه

سَفاه عقل وادراك خفيف ونا اولمق ومعاش خصوصنده عقلسز اولوب حددن زياده

بلاضرورة مصرف ایتمك

سفیه لر عقل وادراكلری ناقص وخفیف اولنلر

عقل وادراك خفیف وناقص اولمق وعقلسزلق ایدرك لزومسز حظ نفس ایچون تصرف ایتمك

سفینه لر: کمیلر: کشتیلر

پولیچه بر بلده دن بر کمسنه دن آقچه ویا متاع آلوب مبلغنی ویا قیمتنی بشقه بلده ده تحصیل ایتمك ایچون اول کمسنه یه ویریلان سنه

دلنمش: مثقوب ثقب اولنمش اولان

قولاغی دلنمش اولان

کتاب: مکتوب

یول: یولجیلق ودشمنه مقابله ایتمك ایچون یوله چیقمق دشمنه مقابل کتمك

سفیرلر: ایلچیلر

یولا اوزرنده اولان

ویوله چیقمغه حاضر ومستعد اولان

طعام اتنده یایلان مشین ویا کرباس

ایوه دینلن میوه

سفره یه اوطورمش اولان

سَفَرِی سفر ویولجیلغه مخصوص ومتعلق ومنسوب اولان

سَفْسَطَة صورت ظاهرده صادق لکن حقیقتده کاذب اولان قیاس

سَفْك دوکوب اقتمق یره دوکمك

سُفْل الچقلق: الچق اولمق سفالت

سُفْلانْ عطارد ایله زهره یلدزلری

سُفْلَة الچقلق: الچاق اولمق سفالت

سُفْلی الچق اولان تحتانی زیرانی اولان وفرومایه ناکس وبی اعتبار اولان ودنیوی دنیایه منسوب ومتعلق اولان وعلم هیئت اصطلاحانجه اولوب مرکز عالمدن بعیدلری متقدمین قولنجه شمسك بعدندن ومتأخرین قولنجه کرهٔ ارضك بعدندن زیاده بعید اولمغله عطارد ایله زهره نام ایکی سیاره یه دینور

سُفْلِیّات عالم دنیایه متعلق اولان امور وخصوصات وامورك جزئیاتی

سُفْلِیَّة الچقلق: عدم اعتبار

سُفُن سفینه لر: کمیلر: کشتیلر

سُفُوف طوز اولمش دارو

سَفَه سفاهت ايتمك عقلسزلق ايتمك

سُفَهاء سفيه‌لر : عقلسز كسنه‌لر

ف **سَفِيد** آق : بياض : ابيض اولان

ف **سَفِيداب** اسفيداج دينلن بياض بويا

ف **سَفِيداج** بمعناه ايضاً

سَفِير ايلچى : بعض مصالح جسيمه رؤيتى ايچون دولتدن آخر دولته ارسال اولنان مامور

سَفِينَه گمى : كشتى : دكزده يول ايتمك ايچون راكب اولنان تكنه

سَفِيهَة سفاهت ايديجى اهل سفاهة عقلسز ادراكسز اولان ايو ايله فنايى فرق ايتمز اولان

سَقّا صوطاشيجى : صوصايجى

سُقاة ساقيلر : ايچه‌جك ويريجيلر

سِقاط بربريله على التناوبه تكلم ايتمك كه متكلم بر كلام سويلر ايكن مخاطب سكوت ايدر بعده مخاطب سويليوب متكلم اول سكوت واستماع ايدر

سُقّاط ساقط اولنلر : اعتبارسز

سَقام خسته‌لق مرض كيفسزلك

سَقامَه خسته‌لق مرض كيفسزلك : وزيان نقصان : ضرر

سِقايَة برينه صو ويا بشقه ايچه‌جك شئ ويرمك : وصو ايچه‌جك قاب

سَقَر جهنمك بر اسمى ويا بر طبقه‌سنك اسمى

سَقْط خلقتده تمام اولميان دوشك وچقماقدن چيقان آتشلر

سَقَط اصلا بر ايشه يراميان نسنه وكلام وكتاب وحـ[...] واقع اولان خطا وزلـ[...] بوزوق وكثر واشا غيـ[...]

سَقْطَه ياكلش : خطا : زلت

سُقْع ناحيه : طرف : مملكت قـ[...]

سَقْف خانه دامى : او تواني آسمانه

سَقَم خسته‌لق : مرض : كيفسـ[...] وخطا : يكلش : زلت

سَقْمُونْيا بر نوع دوا اسمى

سَقَنْقُور مكتوب واعثالى صارمـ[...] مستعمل اولان چار كوشه دلبند پاره سو[...]

سُقُوط يوقاريدن اشاغى دوشمـ[...]

سُقُوط سقفلر : داملر : تاوان اسمانلر

سَقِيم خسته مريض كيفسز اولا[ن] ويا كلش اولان خطاسى[...] غير صواب اولان

سکوت : صوص اولمق
ساکت اولمق
سکران اولنلر : مست
وسرخوش اولنلر
بچاقجی : چاقیجی
سکینلر : بچاقلر
فکر : اندیشه : دوشنمك
کفتکو لاق : لاقیردی : قونشمق
بچاقجی : چاقیجی
کمیك دومنی : ودومناك
یکه سی وبر محله ساکن
اولنلر : اهالی : سکنه
زوقاق : صوقاق وانجه
اوزرینه ضرب اولنان
تمغا وبعض جنس درویشه
مخصوص اولان کلاه
ملکوت ایتمك ساکت اولمق
ملکوت صوص اولمق ولاقردی
کسلمك وبرایش کورلمسنه
واجراسنه انقطاع وطورغنلق
عارض اولمق
صوص وخاموش وساکت
اولان
مستلك : سرخوشلق
شکودینلن طاتلو نسنه
نبات شکری : قند
سکرنلر : سرخوشلقلر
سرخوش : مست اولان

سَکْرَة — سرخوشلق : سستلك

سُکْرَی — سکران ومست وسرخوش اولنلر

سُکَّرِین — شکردن عبارت ومصنوع اولان وشکرکبی طاتلو اولان — ف

سِکَك — سکه لر : زوقاقلر : صوقاقلر

سَکَن — عدم حرکت : طورمقلق

(سُکْنَا) — سکنی : سکونت ومحل اسکان : خانه قوناق

سُکّانَه — سکنلر : عدم حرکتلر

سَکَنَه — ساکن اولنلر بر محلده اوطوروب توطن واسکان ایدنلر

سِکَنْجَبِین — بال ایله سرکه نك قارشمسیله حاصل اولان بر نوع شربت

سِکَنْکَبِین — بمعناه ایضاً — ف

سُکْنَی — سکونت : راحت : آرام آسوده لك ومحل اسکان خانه : قوناق

سُکُوت — صوصمق : خاموش اولمق ترك کلام ایتمك

سُکُون — دیکلك : طورمق قیملدانماق وحرکتدن فارغ اولمق آرام ایتمك

سُکُونَة — بمعناه ایضاً

سِکَّه — اقجه اوزرینه ضرب اولنان تمغا

وبعض جنس درویشنه مخصوص اولان کلاه

ف سِکّه دار: اقچه کسر اولان مستقل پادشاه

ف سِکّه کن: ضربخانه ده سکه قازمغه مستخدم اولان کمسنه

سِکّیت: ساکت: خاموش: صوص اولان

سِکّیر: سرخوش: مست: سکران اولان

سِکّین: بچاق دینلن کسیجی آلت

سَکینه: وقار: تمکین: آرام آسوده کی وبنی اسرائیله انعام اولنمش برنسنه که یدقدرتله مصنوع وبر تابوت درونده وضع اولنه رق محاربه لردن محلّه کزدرولرایدی نصرت وانعامده وسائره دن خیر ویررایدی

ف سَگ: کوپك: کلب: ایت

ف سِگال: فکر: اندیشه: دوشونمك وکفتکو: لاف: لاقیردی قوکشمق

ف سَگان: سکلر: کوپکلر: کلبلر

ف سَکانه: نوع: جنس: درلو: صوی

ف سَکبان: مقدملرده موجود برنوع تفنکلو عسکرکه سکمن دینلورایدی

سَکی: شراب: خمر: باده

سَلّ: برنسنه یی برنسنه ایچـ صیروب چیقارمق صیزمق

سِلاح: التحرب: جنك ایچـ اولان الت

سِلاحخانه: سلاح حفظنه مخصـ اولان محل

سِلاحدار: افندیسنك سلاحـ حفظنه مأمور اولان خدمتکار

سِلاحشور: سلاحله جنکه مسـ اولان: دولت علیه ده اسمیدر

سَلاست: انقیاد: ملایمت کـ یواشلق وکلامك فصـ وکوزللکی

سَلاسِل: سلسله لر: زنجیرلر کبی اولان شمشکلر

سَلاسِل: بیك طاتلو ولذیذ اولا صو

سَلاله: بدزبان ودلازار اولـ آجی لاقیردی سویلـ

سَلاطین: سلطانلر: پادشا

سُلاف: شراب: خمر: بـ

سُلاف: سلفلر وبرمنصبـ ویابرمحلده ویابرحکو برکمسنه دن اول بو اولانلر

شراب : خمر : باده
لسان قوتنه مالك بلاغتلو
سخنور واهل فصاحت
اولان كمسنه
ورم علتي قوردى
خسته لق علتي
برسنه دن صيريلوب
چيقان شئ : ولد : فرزند
چوجق : ذريت
كدر وقضادن خالى وبرى
اولمق وسلامت ايچون
دعا ايتمك وسلامت دعاسى
اوزريكزده سلامت حاضر
وكدر وقضا اوزريكزدن
غائب اولسون معناسنده
دعادر
كدر وقضادن قورتلمق
سلسله لر : نتيجه لر
ثمره لر
صويمق : چكوب المق قاپوب
المق ونفى وانكار ايتمك
برينك ارقه سندن صويلوب
النان اثواب واسلحه
وادوات سائره وبرشيده
بركيفيتك وجودينى انكار
ايدر اولان عبارة وقضيه
ومهمات وادوات
طاقمى

سُلُب	سلبلر : برينك ارقه سندن صويلوب چيقاريلان اشيا وئسنه لر	
سَلْبِى	نفى وانكار وسلبه منسوب ومتعلق اولان	
سِلَح	سلاحلر : جنك آلاتى	
سُلْحَان	بمعناه ايضاً	
سِلَحْدار	افنديسنك سلاحلرنى حفظه مأمور اولان خدمتكار	ف
سِلَحْشُور	سلاح قوشيلو جنكه مستعد اولان كمسنه ودولت عليه ده بر رتبه اسميدر	ف
سَلْخ	آيك صوك كونى : آخر ماه وكسيلان حيوانك دريسنى يوزوب چيقارمق وآيك صوك كوننكه يكرمى طقوزنجى عقبينده بعض آيلرده واقع اولان كوندر	
سَلْخخانه	شهر خارجنده حيوانات كسيلوب دريلرينى يوزوب چيقارمغه مخصوص اولان محل تحريفاً صالخانه تعبير اولنور	ف
سَلْسَل	طاتلو ولذيذ اولان صو	
سَلْسَبِيل	طاتلو ولذيذ صو وجنتده واقع برچشمه نك اسميدر	

سِلْسِلَة	زنجير حلقه لرى تعاقبندن حاصل اولان هيئت وزنجيرك حلقه لرى مثللو برى برندن صكره حاصل اولان نسبه لرك هيئت مجموعه سى وصوى صوب خانه دان اوجاق
سَلْط	بدلسان ودلازار اولمق آجى لاقيردى سويلمك
سُلْطَان	پادشاه وپادشاه والده سى وپادشاه كريمه سى وحكومت سلطنت ؛ وبرهان اثبات حجت
سُلْطَانَة	حكومت ؛ سلطنت
سُلْطَانِى	سلطانه متعلق ومنسوب اولان
سَلْطَة	بدلسان ودلازار اولمق آجى لاقيردى سويلمك
سَلْطَنَة	پادشاهلق ؛ حكومت ودبدبه ؛ طنطنه
سِلْعَة	متاع ؛ تجارت متاعى
سَلَف	برمنصب ويا برمحل ويا بر حكومتده بركسنه دن اول بولنمش كمسنه وبشقه لرندن مقدم دنياده بولنمش اولان كمسنه والناس متاع تسليم اولنمزدن ياخود كوريله جك ايش كورلمزدن مقدم اعطا وتأديه اولنان آقچه

سِلْف	بجانا فكه برادمك زوجه سـ قيز قرنداشنك قوجه سـ
سِلْقَان	بينلرنده بجانا قلق معناسـ قائم اولان ايكى آدم
سِلْفَة	بجانا قلق وايكى قرنداشه اولمنش ايكى قاريدن هر بر اوبرينه نسبتله تسميه
سِلْفَتَال	ايكى قرنداشه نكاح اولنـ اولان ايكى خاتون
سِلْك	يول ؛ طريق ؛ وصره ؛ د
سِلْم	دوستانق ؛ بارشقلق
سَلْم	صكره ويريلجك متا ايچون پشين اوله رق آقچه اعطا وتأديه ايتمـ
سَلَم	سلام وسلامت ويره عوائب ونقائصدن خـ وبرى ايلسون معناسـ دعادر
سُلَم	نردبانكه يوقارى چيقهـ آلت عاديه در
سَلْمى	سلم ودوستى يه منسـ ومتعلق اولان
سَلْوَا	ياوه قوشى كه بنى اسرائله اشبو قوشلرقدر ترزيق اولندى
سَلْوَة	كوكل راحتى دلارامله فراغت خاطر
سُلُونِى	كلب ؛ كويك ؛ سلـ

يوله وطريقه كيرمك وبر
وجاعه ويابرجماعته داخل
اولوب عادت وآيينلرى
اوزره عامل ولمق
يلوه قوشى كه بوقوشلر بنى
اسرائيله بريه ده تشوق
وترزيق اولندى
زنبيل: سيد
زنبيل وسيد اوريجى
اهل سلوت دلارام
فارغ خاطراولان
عقلى قايلمش آشفته وهوش
وبوده اولان
سلاستلو: فصيح: بليغ
اولان
بدلسان: دلازاراولان
اعزى فنا اولان
دلى وبد زبان ودلازار
اولان عورت
عادت: يول: رسم: دأب
طريق
يكى طوغمش چوجق
قيزچوجق وحاصل اولان
نتيجه وثمره
آفت وبلاوعيب ونقيصه يه
كرفتار اولميوب سلامت
اوزره اولنان
برنوع ذى قيمت طاش اسمى

سَلِيمُ دِلْ قلبى سليم اولان

سُمّ آت وقاطر واوكوز مثللو
حيوان طرناغى

ف

سَمّ زهر اكل وشربى حياته
مضر اولان نسنه وكچولك
دليك: كوز: آغز

سَما كوك: آسمان: كوك يوزى

سِماتْ سمه لر: نشانلر: بمعنا سر

سِماج سمجلر: چركين وبدلقا
اولانلر

سَماجَه چركين وقبيح: وبدمنظر
اولمق

سَماحْ سخى وجوانمرد اولمق
الى اچيق اولمق كريم الطبع
اولمق

سَماحَه بمعناه ايضاً

سَماسَرَة سمسارلر: دلاللر

سِماطْ صره: ديزى: طابور: نظم
وسفره اوزرينه اوزون
اوزادى يزلمش اولان
طعاملر وسفره

سِماعْ دكلمك قولاق ويرمك
استماع ايتمك ودرويشلر
چالغى چالوب الهى اوقيه رق
رقص ايتمك

سَماع خانه چالغى ايله رقصه مخصوص
محل

سَماعَه دكلمك قولاق ويرمك

سَماعِيّ — نقل شيديلن ناسڭ بيننده لسانًا سويلنلان وقاعدهٔ صرفيه ونحويه دن خارج اولان قاعدهٔ لسان

ف سُماق — برنوع نبات اسميدر ياغلر بيننده دباغت ايچون قوللانلور

(سُماقِي) — معلوم برنوع ذي قيمت طاش كه بغايت سرت وقتي اولور

سِماك — ايكي پارلاق يلدزڭ اسميدر برينه سماك اعزل وديكرينه سماك رامح تسميه اولنور

سِمامْ — سملر: زهرلر: واغزلر: كوزلر وچوك دليكلر

سَمانَة — ياغلوق: سموزلك

سَمانْجُونِي — كوك ياقوت دينلن جوهر

سَماواتْ — سمالر: كوكلر: آسمانلر

سَماوِيّ — آسماني كوكه متعلق ومنسوب اولان: و كوكدن نازل اولان وكوك رنكنده اولان

سَمائِمْ — سموملر: سام يللري

ف سُمارَه — يمور وساڭسنه لرك پاسني آچوب جلا ويرمكه قوللانلور برنوع توز

سِمَه — نشان: حيوانه اوريلان داغ ونمغا

سَمْت — يول: طريق: وطرف جانب: يان: خانه: مسكن قوناق وشمسك نصف... شرقه ياخود غربه طوغر... اولان آچقلغي واهل... دينده اولان هيئت و... سيرتي

سَمْتِ رَأْسْ — كوكك يوزينك هر بر... كورينان نام اورتسي... باشمز اوزرنده اولور

سَمْتِ قَدَمْ — سمت رأسه قطر مقابل... كرهٔ ارضك اورته طرف... اولمغله اصلا كورنميا... كوك يوزي نصفنك او... اولان نقطه

سَمِجْ — چركين وبد منظر اولا...

سَمِحْ — سماحتلو: سخا وتلو...

سَمْحْ — اولان سماحت: سخاوت: ج...

سَمْحاء — اسمح: واسخي اولان...

سُمَحاء — سمحلر: اصحاب سما... اولنلر

سِمْحاق — باش كيكينك اوزرند... اينجه دري واول دري... يولمش اولان يارا...

سَمَرْ — كيجه وكيجه صحبتي و... وقتي صحبت ايدنلرك...

سُمْرَة — اسمرلك: اسمر رنك...

سِمْسارْ — دلال بازركانلر ايچون متاعلرينه مشتري ا...

سماطلر: صره‌لر. دیزیلر
طابورلر: صفلر
برنوع شعر که اوچنجی ودردنجی
مصراعلری نقفی اولوب سائر
مصراعلری انلر ایله هم قافیه
اولیه
اشتمك: دکله‌مك وقولاق ویرمك
وقولاقده اولان اشیدیجیلك
قوتی: وقولاق: کوش
اذن
بلمه یوافندم یاشم اوستنده
بوینی یاپمقدن قصور ایتمم
دینله‌جك یرده استعمال
اولنور برتعبیردر
سمعلر: اشیدیجیلر
دکلیجیلر
هرکس اشتسون دیوب و
ایش ایشلمك که ریاکارلکدن
نشأت ایدر
بالق: ماهی
بمعناه ایضا
اسکی اثواب جامهٔ کهنه
یاغ: ساده یاغ: روغن ساده
آدم وحیوان سمور وتناور
اولمق
یاسمین دینلن اغاج که چیچکلری
بیاض وبغایت خوشبو
اولور

سَمَن بَر — کوکسی وسینه‌سی یاسمین کبی بیاض وکوزل قوقولو اولان محبوبه

سُمْنَه — سمیزلنمك ایچون اکل اولنان دوادر

سَمَنْد — آت فرس: اسب: وقوله آت

سَمَنْدَر — آتشده یانان برحیوان

سُمُوّ — یوکسکلك: رفعت: سامی وعالی اولمق: ارتفاع علو رفعت

سَمٰوات — سمالر: کوکلر: آسمانلر

سُمُوت — سمتلر: یوللر: وشمسك دائرهٔ نصف نهاردن آیچقلغنی اشعار ایدوب فقه عمودی اولان دوائر عظمای فلکیه که برلر ایله نقطهٔ رأس ایله سمت قدمده تقاطع ایدرلر

سَمُوح — سماحتلو: جوانمرد اولان

سُمُوحَة — سماحت: جوانمردلك

سُمُود — تکبر: وتعظم ایتمك صورتنق

سَمُّور — معلوم برنوع ذی قیمت کورك ومذکور کورکی ویرن حیوان

سَمُول — اسکیمش اولان اثواب

سَمُولَة — بمعناه ایضا

سَمُوم — سام یلی که یلك سیجاق اولوب حیوانات ونباتاتی هلاك ایدر

سُمُوم — سملر: زهرلر: آغولر

سموز سميز و ياغلو اولمق

سموه مدهوش و متحير اولمق

سمه اولمق

سمه بوش و باطل : و كذاب اولان نسنه

سمى يوكسك : مرتفع : سامى عالى اولان

سميج چركين : و بد منظر اولان

(سميد) معلوم برنوع بياض اتمك حلقه سى

سمير كيجه صحبتى : و خلق : خوى طبيعت : عادت

سميع اشيدیجی اشتمك قوتنه مالك اولان و هر بر الفاظى و هر بر افكار رمزى بيلوب اشيدیجی اولان حق جل و علا حضرتلرى

سميل اسكيمش اولان اثواب

سمين ياغلو سمز و شيشمان تناور اولان

سن ديش : دندان و حيوانك باشى يعنى تولدندن قاچ سنه گچمش اولديغى مدت

سناء ايدنلق : پارلدى : ضيا رونق و برمسهل نبات در كه سنامكى دخى تسميه اولنور و يوكسلك رفعت كسب ايتمك

سناب يوزيجى : صوده يوزيجى سابح

سنابك سنبكلرات طرنقلرى او...

سنابل سنبله لر : بشاقل...

سناح سنوح ايتمك صدور ا... ظهور ايتمك

سناعة گوزللك : دلبرلك... تر و تازه و نرم اولو...

بوى و بجيمى و بيغون...

سنامكى مسهل بر نبات اسمى...

سنان مزراغك تمورى مزرا... باشى

سنبادج سيمباره و سيمپاره تا... تمور و سائر معادنى... و يرمكه قوللانيلور ب... سياه نوز

سنبك اسب و مركب مثللو... طرنقلو اولان حيوانل... طرناغى اوجى

سنبل معلوم برنوع خوش... قوقولو چيچك و محبو... صاچى و زلف و كاكل...

سنبله بغداى و اربه و بونلر... نباتك باشاق تعبير او... تخم يتاغى و فلك بروج... برجيله ميزان برجى بين... برجك اسميدر كه شمس... برجه دخولى آغستوس... تصادف ايدوب اوراد... تمام اولنور

ساكن ويغمور سزقا پلوهوا اون ايكى ماه مدتى : يبيل سنال

اويقو آغرلغى : اويو قلمه پينكلمه

حضرت پيغمبر عليه السلامك عادتى ومعتادى اولوب جمله عندنده مرغوب ومحترم طوتلان افعال شريفه كه اسلاميت علامتندندر ختان وتراش مثللو كه بونلرك جمله سى عندالله وعند النبى مقبول اولدقلرى آشكار اولمغله جماعت مسلمين قبول وامتثال ايتمشلردر

طارتيجى وزن ايديجى اولان

برنوع حيوان كوزكى قويو رنكلى اولوب پك مقبول كوركدر

سنجاب كبى قير نكدتلو اولان

اهل عشق ووجه وحالى اولان كمسنه

اهل عشق : وحال تكيه سى

برنوع قيرغزى بويايلك اسميدر

طارتلمش وزن اولنمش موازنه اولنمش اولان

سُنْجِيدَه طارتلمش موازنه اولنمش اولان ونظامنه قونمش تنظيم اونمش اولان

سُنْح اوغورلولق : يمن : وبركت وبرايش ظهور ايتمك : واقع اولمق

سَنَد اموردە جمله عندنده معتبر طوتلان وعمل اولنان يازى دليل : برهان

ف **سَنْدَرُوس** برنوع صمغكه كهربايه بكزر سندلوس ديد كلريدر

سُنْدُس برنوع اينجه ولطيف ديبا اسميدر

سُنْدُسِى سندس ديايلش اولان

(سَنْدَل) صندال دينلوب سفينه نك يانندە خدمتكارلكنى بولنور برنوع بيوك قلوقه كه لوازمات نقلنه قوللانيلور وبرنوع كوزل قوقولو اغاجك اسميدر

سُنُك آچق جاده : شاهراه يوللر

ف **سَنْك** طاش : حجر : وتمكين ووقار وطارتى : اغرلق : وزن : ثقلت

ف **سَنْكدِل** طاش يوركلو مرحمتسز اولان

ف **سَنْكْبار** يك سرعتله اولان طاش

ف **سَنْكْسار** رجم تسميه اولنان سياست شرعيه كه قباحتلو بلنه قدر طپراغه كومولوب اوزرينه طاش ياغديروب هلاك ايدرلر

ودوام: متانت: ثبوت واستنادك روحى وفا تندن صكوه جماداتدن اولان بر نسنه يه تعلق ايلمسندن عبارت اولان انتقال موهوم تنا سختون

ف **سنكستان** طاشلق: قيالق اولان محل

ف **سنكلاخ** بمعناه ايضاً

ف **سنكين** طاشدن مصنوع وعبارت اولان: وطاشه بكزر اولان

سنمار مشهور بر معمار اسميدر

سنن سنتلر: مرغوب ومقبول اولان عبادات وآداب نبويه

سنوح ظهور ايتمك: واقع اولمق

سنود طيانمق دا ستناد ايتمك: يوكنى برشئ اوزرينه ويرمك

سنور بر قوملك بيوك وسيند ويرى اولان نكسته وكدى دينلن حيوان كربه

سنوغ تروتازه ونرم اولوب بوى وبچمى كوزل ودلبر اولان

سنون سنه لر: ييللر: سالر

سنوى بر سنه لك اولان

سنى پرنج ويا باقيردان اعمال اولنور بيوك ياصى طبله كه طعام ايچون قوللانيلور

سنى على: شريف رفيع او…

سنتى اهل سنت اولان كمسـ… سنن نبويه يه موافق او…

سنيع تروتازه ونرم وكوزل… اولان

سنين سنه لر: ييللر: سا…

سو يان: جانب: طرف…

سوى كوتيلك: بدلك: فـ…

سواء غير: ماعدا: بشقـ…

سواء مساوى وبرابر اولمو… همقدر اولمق

سوابق سابقه لر: كچمش او… وقعه لر

سواحل ساحللر: دكز قيلـ…

سواد سياهلق: يازونك مسـ… ياخود صورتى: وشـ… قصبه: قريه

سواد اعظم بيوك شهر: ومكهٔ مـ…

سواد البطن قره جكر: وغم: …

سواد العين كوزببكى: ومحبو… معشوقه

سوادج سادج وساده اولـ… برسنه اوزرينه بينـ… ورراكب اولان

سواران سوار وراكب اولان…

سوارى بكلك سفينه نك بيـ… ضابطى وآتلو اولان ع…

سواس سائسلر: حاكمـ…

ساطع وپارلاق اولانلر
ساقلەلر؛ پرسننهنك
اشاعيلرى
ساقيەلر
مسواك ايله ديش اوغمق
ومحلده ساكن اولنلر
برندن استمك؛ ديلنمك
وصورمق؛ برسننه‌يى
يلوبا كلامق ايچون ويا
اول رسمده استفهام وتجهيله
خطاب ايتمك ورسم مذكورده
اولان كلام خطابى
سالفەلر؛ مقدم كچمش
اولنلر
سامەلر؛ زهرلو حيوانلر
سانحەلر ظهوره كلان
وقعەلر
كندو باشنه اوتلامغه صالى
ويرلمش اولان حيوانات
يان يانه ويانده يانه
ساحەلر؛ ميدانلر
حوليلر
يامنش اولان وطالب علم
فائده منفعت؛ كار؛ قزانج
برعلت كه انسانه عارض اولدقده
يك غمناك ومكدر اولور وشدت
اوزره اولور ايسه بعضا
كندو سنى

تلف ايدر وعشق وحرص طمع
ارزو واخلاط اربعه دن معلوم
خلط دركه صفرا ودم وبلغمدن
غيريدر

سَوْدَاپَرَسْت — حريص طمعكار اولان — ف

سَوْدَازَدَه — سوداعلتنه كرفتار اولان — ف

سَوْدَاگَر — سودالو اولان وتاجر
بازركان — ف

سَوْدَاوِى — سوداعلتنه بالطبع مستعد
ومائل اولان وخلط سودايه
منسوب ومتعلق اولان — ف

سُودمَنْد — فائده‌لو منفعتلو اولان وكار
وفائده ايدر اولان — ف

سُودَه — ازلمش اولان وسوزلمش
سورتلمش اولان — ف

سُودَه رو — روسوده يوزى سوزلمش اولان — ف

سُور — دوكون؛ نكاح ولادت وختان
وامثاللرينك اجراسى منا سبتيله
ايديلن ضيافت
وشنلك

سُور — شهراطرافنه چكلمش اولان
ديوار

سُورَه — قرآن عظيمك سوره‌لرى

سُوراخ — دليك؛ ثقب؛ اچيقلق — ف

سَوْرَة — حدت؛ شدت؛ وكسكنلك
قوت وتيزلك وهجوم ايتمك
دوكشمك وپادشاهك قهر
بطش وسطوت

سورة: قرآن عظيمك بربرندن دقطوع ومنفصل اولان اجزای معلومه‌دن هر برینه که مجموعی یوزاون درت سوره‌در

ف شورنا: معلوم برنوع چالغی

ف شورنای: بمعناه ایضاً

ف شوری: برنوع اعلا کوزل قوقولو قیرمزی کل

ف سوز: یاقیجی یاندیریجی حرق ایدیجی اولان وحرارت آتش و یانوب یاقلمق

ف سوزا: یاقیجی یاندیریجی حرق ایدیجی اولان

ف سوزان: بمعناه ایضاً

ف سوزبخش: یاقیجی سوزش ویریجی اولان

ف سوزش: یانمق آتش حرارت

ف سوزن: ایکنه ابره

ف سوزناك: یاقیجی آتشلو حرارتلو اولان

ف سوزندان: ایکنه دان ایکنه محفظه‌سی

ف سوزنك: یاقیجی یاندیریجی حرق ایدیجی اولان

ف سوش: طبیعت طینت وبنیاد اصلی

سوسمار: کلرد یلان حیوان

سوسنبر: برنوع مقبول چیچك اسمی

سوسن: بمعناه ایضاً

سوط: قامچی قیرباج تازیا[ne]

سوق: اردن دور توب سور[...]

سوق: چارشو بازار

سوقة: رعایا وزیردستان ط[...]

سوقی: چارشو وبازاره متعلق ومنسوب اولان

سوكند: یمین قسم

سوم: صاتیلق نسنه‌یه [...] تعیین ایتمك

سومنات: بت صنم وهندده و[...] بتخانه

سوم: اوچنجی ثالث اولان

سوی: دورت طوغری همو[ار] طرفی مساوی اولا[ن]

سویة: دوزلك طوغریلق همواره‌لك مساو[ات] على السویه مساوات ا[...] هب براولمق اوزره

سویدا: سیاهلق

سویداء القلب: یورکده واقع اولان لکه ویا سیاه نقطه‌یه [...] اولان شقاو[...] ذاتیه

سویق: بدوی عربلرك برنوع زخیره‌سی

سه: اوچ عددی ثلاثه

سهاء: سهو وخطا ایتمك یا[...] ایتمك

دب اصغرده واقع بر كوكبك
اسميدر
كيجه اويومیوب اویانق
قالمق
سهولت: وملايمت
ايله معامله ايتمك
سهولت ملايمت قولايلق
سهملر: يرلر: اوقلر
اوچ اياقلو اسكمنى سنپا
بمعناه ايضاً
بمعناه ايضاً
نصارا طائفه سندن
اولانكسنه كه اقنوم ثلثه يه
قائل اولور
كيجه اويومیوب اویانق قالمق
كيجه يا تميوب اویانق طوران
كمسنه
صالى كونى يوم ثلثا
طيراغى يومشق يوريمسى
قولاى اولنان دوز وملايم يير
وقولاى وآسان اولان شى
تيرى اوق كه كمان ايله انداخته
اولنور وقسم: پاى بهره
نصيب وبرنوع خزينه ايرادى
كه بركمسنه خزينهٔ عامره يه بر
مقدار اقچه ويردكده اول
مقدار اولديغى ده وياسكزده
برينه مساوى مستوى ايرادينه

تأو وفاتنه دكين نائل اولور
وهندسه ده برقوسك اسمى
شول دركه قوسك برنهايتنه
واصل اولان نصف قطر
اوزرينه نهايت اخراسندن
برعمود اخراج اولنمغله نصف
قطر مذكور ايكى قسمه تقسيم
اولنوب قسمين مرقوميندن
مركزه قوسيله عمود مذكور
بيننده اولان قسمه سهم
تسميه اولور

تمام سهم برقوس ويا برزاويه نك
تمامى اولان قوس: ويا
زاويه نك تمامى سهمى

سهم قورقو: بيم: دهشت

سهام قسملر: سهملر: نصيبلر
پايلر

سهمة خصملق: اقربالق: قرابت

سهمكين قورقنج: قورقلو: مهول
اولان

سهمناك بمعناه ايضاً وقورقمش
مدهوش اولان

سهو ذهن بشقه خصوصه
مشغول اولمغله برنسنه يى
اونودوب ياكلمق

سهول سهلر: آسان اولان يرلر

سهولت قولايلق: آسانلق: يسرت: و
ملايمت: طاتلولق: يواشلق

سُهُوم	خصملق اقربالق: قرابت
سُهُومَة	بمعناه ایضاً
سَهِی	طوغری: مستقیم قائم اولان
سُهَی	دبّ اصغرده واقع بر ییلدز اسمیدر
سُهَیل	مشهور بر پارلاق ییلدز اسمیدر
سَهِیم	سهم وحصه ونصیب صاحبی اولان
سِی	اوتوز عددی ثلاثون
سَیِّئَات	سیئه لر: کاهلر: صوچلر
سَیَّاح	سیاحت ایدیجی: بلده دن بلده یه طولاشوب کزیجی اولان کمسنه
سِیَاحَة	بلده دن بلده یه طولاشوب کزمك
سِیَادَة	برکسنه کندو قومی بیننده اولو وعظیم اولمق بك وحاکم اولمق وآل نبی علیه السلام اولوب سید وشریف اولمق
سَیَّار	سیر وحرکت ایدیجی: یول ایدیجی
سَیَّارَة	کاروان: قافله وکوکب یوزنده برمحلده ثابت اولمیوب دور حرکت ایدر اولان ییلدز
سِیَاسَت	حاکملك وپادشاهلق ایتمك ودیعة الله اولان فقرا وضعفانك

	امورینی ضبط واداره ا... وتأدیب ومجازات وی... وقتل واعدام ایله مجازا...
سیاستگاه	مجازات محلی
سِیَاط	سوطلر: قامچیلر: قر...
سَیَّاف	قلجلو: وقلیجی
سَیَافی	سیفلر: ساحللر: قییلری
سِیَاق	وجه: طرز: مثل ...
سِیَاقَة	برنسنه یی اردندن د... سورمك وخزینه ومح... سندلری یازمسنه... اولنان یازی
سَیَّال	صو کبی آقیجی اولان
سَیَّالَة	صو کبی آقوب سیالا... وسیل شدتله آقارچ... صو
سِیَان	بربرینه مثل ومسا... اولان ایکی نسنه
سِیَاه	معلوم رنك که آقا قره... دینلور وقره عرب...
سِیَاهَان	قره عربلر
سِیَاه بَخت	بختسز: بدبخت اولا...
سِیَاه پُوش	قواص: چاوش: سر...
سِیَاه چُرده	اسمر: قره یاغز اولا...
سِیَاه خانه	زندان: قرانلق ب...
سِیَاه دِل	یورکده فنالك اولا...
سِیَاه رُو	یوزی قره رذیل ورسوا...

بختسز، بدبخت اولان
سیاه رنكلو اولان
كاهكار صوچلو اولان
مدبر، بدبخت: طالعسز
اولان
قره قولاق تسمیه اولان
حیوانك اسمیدر
سیاهلق، قره‌لق: سولد
بمعناه ایضاً
المادینلن میوه: تفاح
صوچ، قباحت: یرامز
اولان فعل
بلده‌دن بلده‌یه یولجیلق ایدوب
كزمك: سیاحت ایتمك
كتاب شیشی
كذو قومی بشنك بیوك
ومحترم اولان كمسنه بك
والنبی علیه السلامدن
اولان كمسنه
حضرت حسن ایله حضرت
حسین رضی الله عنهما آل
نبیدن اولان خاتون
وقومی بشنك بیوك ومحترم
اولان خاتون
سیدو بك اولمق بر قومك
بیوكی وسركرده‌سی اولمق
سیده متعلق ومنسوب
اولان

سَیْر كزمك: كشت وكذار ایتمك وبر نسنه‌یه باقوب تماشا ایتمك واكلنجه باقله‌جق وكوریله‌جك اكلنجه‌لو نسنه كه ازدحام موجب اولور

سِیَر سیرتلر: اخلاق واوصاف وپیغمبر علیه السلامك افعال واخلاقلرندن بحث ایدر اولان كتاب

اَهْلِ سِیَر پیغمبر علیه السلامك وبعض اولیانك سیر شریفلرینی نقل وبیان ایتمك اوزره كتاب تألیف ایتمش اولان وبونلره امتثال وانقیاد ایدن ذوات كرام

سیر (ف) طوق اولان طویمش اولان طویورلمش اولان طولو اولان

سیراب (ف) صولو آبدار اولان وصوایچوب صویه قانمش اولان

سَیَران كزمك: سیر وتماشا ایتمك

سیران سورلر: شهر دیوارلری

سَیْرانكاه (ف) سیره مخصوص اولان محل: سیر یری

سیره بر كمسنه‌نك معنوی بولندیغی یول: وقائم اولدیغی حال واطوار

سیری طوقلق: طویملق

سیزدهم — اون اوچنجی ثالث عشر اولان
سیف — قلیج : تیغ که آلات حربدندر
سیف — یالی کناری ساحل بحر دکز قییسی
ف سیکی — شراب : خمر : باده
سیکی — اقمق : صوکبی آقق وشدتله وکثرت اوزره اقان صو
ف سیلاب — اصل تیاغندن طاشوب اطرافنی قبلمش اولان صو وپك شدت اوزره اقان صو
سیلان — اقمق صوکبی جاری اولمق
سئله — سائللر : سؤال ایدیجیلر دلنجیلر
ف سلخیز — طاشقون اولان صو
ف سیلی — شمار تعبیر اولنان اورش
ف سیلی خور — توقاد وشماره دوچار اولان
ف سیم — کومش دیلان معدن : و کومش آقچه
سیما — یوز : چهره : لهجه
سیماء والسیما — جمله دن زیاده اولهرق باخصوص خصوصا
ف سیمات — جیوه : زیبق
ف سیم اندود — کومش قابلو کومش یالدزلو اولان
ف سیمین — سینه سی کومش کبی بیاض اولان
سیمتن — وجودی کومش کبی بیاض اولان

سیمرغ — برنوع موهوم حیوان اسـ[...]
سیمیا — باطل ومفقود برعلم اسمـ[...]
سیمین — کومشدن عبارت ومصـ[...] اولان وکومش کبی بیاض اولان
سین — حروف عثمانیه دن اون[...] بشنجی حرفك اسمیدر
سینه — کوکس صدر وممه یـ[...]
سینه بند — کوکس باغی اولان قو[...]
سینه چاك — کوکسی یرتك اولان کـ[...] واضطرابه کرفتار اولـ[...]
سینه زار — سینه دن حاصل اولمشـ[...]
سینه زنان — کوکسنه اوریجی وکوکسـ[...] اوره رق کدر ایدر[...]
سینه سوز — سینه یاقیجی اولان ویریجی اولان
سینی — پرنج ویا باقردن مصنو[...] برنوع بیوك یصی طبله طعام ایچون استعمال[...]
سیوف — سیفلر : قلیجلر : تیـ[...]
سیول — سیللر : طاشقون صـ[...]
سیه — سیاه : قره اسود اولـ[...]
سیه پوش — قواص چاوش : سره[...]
سیه خانه — قراکلق خانه : زندا[...]
سیه دل — یورکنده فنالق اولان[...]
سیه رو — یوزی سیاه اولان رد[...] ورسوای اولان
سیه روز — بختسز : بدبخت اولـ[...]

بوزقوه سى : رزالت
رنكى سياه اولان
كاهكار: بدكار: قباحتلو
اولان
مدبر: بدبخت طالعسز
اولان
برنوع حيوانك اسميدر
قبيح ونا پسند اولان
كريه: برامز اولان
صوج: قباحت : يرامز
اولان فعل ونا معقول
ايشدن طولايى دها صابت
ايدن ذكدر وصقندى
زنديازند لغتنده قوجه قارى
اى اغيلى هاله وخرمن ماه
وصارمشق اوتى معنالرينه
وصوبوزنك يشل ايلك
كبى تل تل سنه لر دركه
بوصون تعبير اولنور
خيز ومخنث ومفعوله
قارنى يارىق
بيوك قدحه وباده يه
دينور
بمعناد ايضا
محبوب ومطلوب وپياله
معنا سنه در
زاج اغاجى وصوصام قوشى
ويوفقه پشوره جك ساج

وطيلسان معنا سنه

ساختن: دوزمك ويايمق وتنظيم وتسويه ايتمك

ف سازو: كمى ايپلرى وپالامار مثللو حلاطلره دينور

ف سازوار: موافقت: مزاج اويغونلق

ف سازوارى: موافقت وخوش كچنمك

ف سازوباز: جانباز وپهلوان ديمكدر

ف ساواهن: در بولنمش تمور

ف ساوه: بر پهلوان اسميدر وعراقده برشهردر ودربولنمش وخالص التون طوزينه دينور

ف ساويز: اخلاق حسنه صاحبى اولان كمسه يه دينور

ف ساوين: يوق سپدى ديمك

ف ساويس: اتلمش يوق ويا موقلى تويه وقاريلرنك يوف ويوماق قطوسى

ف ساهور: مغرب زمينده برطاغدر

ف ساهويه: برمعبر اسميدر وبر روايتده بوزن معتبر اديدر

ف سايه افكندن: توجه ايتمك واغماض ايتمك

ف سايه برك: اوتلق اديدركه تناولى دوه يه مورث تومه در عربيده لقاح دينور

سايه پرور: متنعم ونزاكتله بيومش كمسه وبركياه اسميدر جاجق ايدرلر وطالقاوقلق ايله كچنان آدم

حرف الشين المعجمة
بابُ شين

ش اشبو حرف شين معجمه ترتيب حروف عثمانیه ده اون التنجی حرف اولوب حساب و علوم دائره اولان کتب و رسائلده اوچیوز عددینه و مکتوب و اوراق سائره تاریخلرنده ماه شعبانه علامت و اشارت اولور

شاءَ دیلدی : مراد ایلدی

إن شاءَ الله حق تعالی دیلیسه و مراد ایلیسه معناسنك كلمهٔ توسلدر

ف شاب معلوم برنوع اكشی معدن که اندن زاج یاغی چیقاریلور

شاب گنج آدم : جوان یکیت

ف شاباش آفرین و ماشاء الله مثللو تحسین افاده سی ایچون مستعمل بر کلمه‌در

ف شاباجی تحسین : آفرین دیو چاغرشمق

شابیب شبوبلر : صاغنقلر یغمورلر

شاذ قویون دیلنز حیوان

شاتم شتم ایدیجی سوکوب صاییجی

ف شاخ اغاج دالی : غصن بوینوز قرن

شاخدار داللو اولان : و بوینوزلو اولان

شاخسار اغاجلق : قورولق : چتیر بوبوندروق

شاخه

شاد ممنون : مسرور : محظوظ اولان و شراب : باده : خ صولو : صوبی چوق صو قانمش اولان : و تر و تازه او

شادات

شادان ممنون مسرور محظوظ اول

شادانك برنوع تخمکه اکل اولندق افیون مثللو کیف ایدر

شادباش آفرین ماشاء الله معنا کلمهٔ تحسین در

شادروان معلوم چشمه مثللو ص محفظه سی که اکثریا جا حولیلرنك اولور

شادکام ممنون مسرور محظوظ ا

شادمان بمعناه ایضاً

شادمانی ممنونیت سرور محظوظ

شادناك ممنون مسرور محظوظ او

شادی ممنونیت : سرور : محظو

شاذ قاعدهٔ کلیه‌یه مخالف او مطرد اولمیان

شارب بیق : ارککلرك اوست د اولان قیللر مجموعی

شارح صاحب شرح برکتابك مشکل و مغلق یرلرینی وبیان ایدر آدم

بارد وغیر مطبوع اولان
شروع ایدیجی : باشلایجی
اولان وجاده یول طریق
وواضع شریعت اولان حق
جل وسبحانه حضرتلری وپیغمبر
علیه السلام حضرتلری
طلوع ایدیجی اولان کونش
وبر دسته نك کون
طوغیشی طرفی
نور : ایدینلق : ضیا
معلوم برنوع خدمتکار
شوخ وشطارتلو اولان آدم
شعر سویلیان کمسنه کلامنی
وزن وقافیه ایله ترتیب
ایدن کمسنه
شعلة : آتش علوی
شایع وفاش اولان
مشغول قلیجی : مشغولیت
ویریجی اولان
مشغولیت : ایش
شفاعت ایدیجی قباحتلو
اولان کمسنه ایچون
یلواروب رجا ایدر اولان
شفا ویریجی خسته یی
ایو ایدیجی وظاهر وعیان
واشکار اولان
کوج دشوار عسرتلو اولان و
رنج ومشقت ویریجی اولان

شاقی شقاوتلو اولان کناهکار اولان

شاکر شکر ایدیجی تشکر ایدیجی مظهر اولدیغی نعمت وانعاماته مقابل ولی نعمتنی خیر ایله یاد ایدیجی اولان

شاکله طریقت : مذهب وخلقت شجیت : طینت

شاکی آلات حرب واسلحه سی مرتب وکسکین اولان وشکایت ایدیجی وتشکی ایدیجی اغلایجی

شاگرد ف صنعت ویا علم تحصیلی ایچون استاده ملازمت ایدن کمسنه

شاگردانه ف شاگرده یاراشق اولان

شاگردی ف شاگردلك

(شال) ف معلوم قماش که هندستان وعجم طرفلرنده اعمال اولنور

شام ف اخشام غروب : شمس قرارلری اولان وقت اخشام طعامی

شامّ قوقلایجی : رایحه حس ایدیجی

شامَة سیاه لکه حال انسانك وجودنده اولان بن وعیب قصور نقصان

شامِیَة وغورسزلق بدبختلق مشئوم اولق

شامّة رایحه حس ایدیجی اولان

قوۀ شامّة موجوداتك رایحه سنی حس ایدر اولان قوۀ حیوانیه که بروننده واقع اولنور

شامخ — بوكسك مرتفع اولان ومتكبر ومغرور اولان

ف شامگاه — اخشام وقتی

شامل — زیاده شسنه یه بردن طرف واورتی اولان ومعناسی تعلق ایدر اولان

شامه — قاریلرك باش اورتیسی

ف شامه کش — باشنه اورتی اورتنان

ف شامه گشا — باش اورتیسنی چکوب آچار اولان

ف شان — شهرت برکسنه نك اسمی وافعال عالمك معلومی اولمق واسم ناموس عرض نام وماهیت کیفیت: حال چکونکی

ف شانه — صاچ طرامغه مستعمل اولان طراق

ف شانه زده — طرامش طراق اورلمش اولان

ف شانه زن — طرلیجی

شانی — شان وکیفیته وماهیته منسوب ومتعلق اولان

ف شاه — براقلیم اوزرینه فرمان فرما وحاکم وخلیفة الله اولان ذات شریف

ف شاها — ای شاه وپادشاه معناسنه ندادر

ف شاهان — شاهلر پادشاهلر

ف شاهانه — پادشاهه متعلق ویاقشق ومناسب اولان

شاهباز — بیاض وایری طغان قوشی

شاهبال — قوش قنادینك الك اوزون تویی

(شاهبند) — دولت علیه نك بعض… اسکله لرده متمکن و… تجارت رؤیتنه ما… اولان کمسنه شهبـ…

شاه بیت — غزلك صولك بیتی

شاهپر — قوش قنادینك الك اوزو…

شاهد — شهادت ایدیجی بر خـ… وقوعنده حاضر اولو… کوروب اشیایجی ا… وبوخصوصی بویله ک… ویا بویله اشتدم و… بلورم دیو حاکم حضو… دیکر برکسنه نك تولنه… ایدیجی و پیغمبر علیه الس… حضرتلری وفرشته مه… وکوزل قاری محبوب ب…

شاهدارو — پادشاه علاجی شراب… بسا ده

شاهدانه — بنك تخمی وکندر تخمـ… کوزل اولان انجودا…

شاهدباز — زنپرست زنپـ…

شاهدبازی — شاهدبازلق

شاهراه — بیوك جاده یولـ…

شاهرگ — شاه طمری که بیوك… چوق اولوب مذکور… یورکدن اخذ ایدرك… اعضایه تقسیم وتوز…

شاهرود — بیوك چای: بیوك ا…

پادشاه اوغلی
سواریلر شاهی اولان کمسنه
یوکسک اولان طاغ وبنا
واغاج مثللو نسنه
طاغ دپه سی، ذروهٔ جبل
شطرنج اصطلاحاتندن
اولوب شاهک هیچ براویناجق
یری قالمامش دیمک اولور
پادشاهلر پادشاهی
پادشاهلره پادشاه اولمق
شاهنشاهلق وشاهنشاه
اولانه متعلق ومنسوب اولان
شاهنشاه شهنشاه
براوطه نک صوقاق اوزرینه
چیقمه برنوع کوشه سی که کلن
کچن آندن کوزلجه سیر اولنور
پادشاهه لایق ویاقشق
اولان وبیوک واعلا ایچون
پادشاهه بکزر وپادشاه
طرزنده اولان
پادشاهه متعلق ویراشق
ومنسوب اولان
وپادشاهلق وپاذشاه اولمق
برنوع قوش که تربیه اولندقده
بشقه قوش اولا مق ایچون
قوللانلور
لایق : یراشق : یاقشق اولان
شبهه گمان وچرک گیر : لکه

شاید — اوله بلکه اولور معناسنه ادا تدر
ف شایستگی — لیاقت یراشقلق یاقشقلق
ف شایسته — لایق : یراشق : یاقشق اولان مستحق واهلیتلو اولان
شایع — ناس بیننده طویلوب فاش وآشکار وبلنمش اولان
شایعه — شایع ومتواتر اولان خبر وحوادث
ف شایگان — بول واسع اولان وچوق فراوان بی نهایه اولان ولایق ویراشق یاقشق اولان
ف شایگانه — بمعناه ایضاً
ع شایگانی — چوقلق : کثرت : وفرت
ف شب — کیجه : لیل
شباب — گنجلک : تازه لک جوانلق
شبابت — بمعناه ایضاً
شبابیک — شباکه لر : پنجره قفسلری وبالق آغلری وبونلر مثللو قفسلی اولان نسنه لر
(شباط) — سال رومینک اسکی زمان حسابنه کوره اون ایکنجی یعنی صوک شهری وشمدیکی حسابه کوره ایکنجی شهری اولوب کانون ثانی عقبنده اولور
شباعة — طویمق : طوق اولمق
شبکوز — کیجه وقتی ایدنلق ویریجی اولان
شبالک — شبکه لر : قفسلر
شباکه — قفس وبالق آغی

شَبّان: شبلر: كيجه‌لر وجوهر دائره‌سى وكيجه عبادتنه مخصوص اولان

شُبّان: شابلر: كنج آدملر: جوانلر

شَبانَة: كنجلك تازه‌لكى وكوزللكى

ف شَبانروز: كيجه كوندز: ليل ونهار

ف شَبانكاه: كيجه وقتى

ف شَب‌أنكيز: براصه دينلن حيوان

ف شَبانَه: كيجه‌لك اولان نسنه

شَباهَة: شك: شبهه: كمان: بكزمك

ف شَبْبوى: برقاچ نوع كوزل قوقولو چيچك اسميدر

ف شَبْپَرَه: براصه دينلن حيوان

ف شَبْچراغ: برنوع جوهركه كويا كيجه وقتى چراغ كبى ضيا ويررايمش وآتش بوجكى

شَبَح: شخص: جسد: بدن: جسم

ف شَبْخوان: كيجه اوتر اولان بلبل

ف شَبْخون: كيجه باصقنى كيجه چاپولى

ف شَبْخيز: كيجه وقتى اويوميوب اياقده اولان وكيجه وقتى قالقيجى اولان

ف شَبْديز: آت: اسب: فرس وقره ياغز اولان

شِبْر: قارش: آچق الك باش پارمغى اوجيله صرچه پارمغى اوجى بيننده اولان مسافه

ف شَبْرنك: قره: سياه: اسود اولان

شَبْرو: كيجه وقتى يوله كيدن وبكجى

شَبْزَنْدَه دار: كيجه وقتى اويوميوب ايش ايله

مشغول اولان وياپكجيلك

شَبِسْتان: يتاق ويتاقا وطه‌سى و...
دائره‌سى وكيجه عبادتنه مخص...
اولان اوطه ومحف...

شِبَع: طويمق قرنى طويمش اولمق

شَبْعان: قارنى طوق اولان طويمش...

شَبْعَة: بركره طويه‌جق مقدار طعا...
برطويملق اوله‌جق يمك

شَبَكَه: بالق آغى وپنجره قفسى
قفس اولان نسنه

شَبْكون: قره: سياه: اسود او...

شَبْكير: كيجه وقتى ايش ايشلر او...
ومشغوليتده مقدم او...

شَبَن: كنجلك تازه‌لكى وكوزل...

شَبْنَم: كيجه وقتى ياغانچه ور...

شِبْه: مثل: نظير: بكزر اولان

شِبْه مُعَيَّن: برشكلدركه درت خط...
ايله محدود اولوب زاو...
قائمه اوليه‌رق اضلا...
مجموعى بربرينه مسا...
اولميوب ضلعين مقاب...
بربرينه مساوى...

شِبْه جَزيره: نيم جزيره

شُبَه: شبهه‌لر: شكلر: كما...

شُبْهَة: برقولك ويابرقضيه‌نك...
ياننده ذهنده حاصل ا...

شَبْهنكام: كيجه وقتى

شَبِيبَة: يتشوب يكيت او...

وبو یوب چوجقلقدن چیغماق بابا یکیتا ولمق بابا یکیتلك جوانلق دلیقانلولق بالق آغی کبی قفس اولان سننه سنه نك الدا اوزون کیجه سی
مثل: نظیر: بکزر اولان آیری آیری اولمق بشقه بشقه اولمق: طاغنق اولمق
قیش موسمی: زمستان
عجله: سرعت چابکلك وعجله وسرعتا یدیجی اولان وسکرتمك
عجله وسرعت ایله حرکت ایدیجی وعجله وسرعتا یدرك علی العجله
طاغلمق: طاغنق اولمق
ایاق طوپوغی کمکی: کعب
دوه دینلن حیوان اشترجمل
بردوه یوکی اولان آغرلق
دوه چوبانی: دوه جی دوه یاوریسی
دوه بورکاویعنی قوشقاق اولان زرافه دینلن حیوان
بمعناه ایضاً
ایولو وکلواویغوواویغول دکل دیمکدن کنایه در
بر تیلك حالنه اصلنه قطعاً خوش براشمز اولان وضع وحرکت یاخود زورا کی اختیار اولنان انقیاد وتواضع

شُتُرمُرغ — دوه قوشی دینلن حیوان
شَتَم — سوکمك سوکوب صایمق وآزارلق
شُتُون — آیری وبشقه اولنلر
شُتُوم — شتملر: سوکوب صایمه لر
شَتُوم — سوکلش صایلمش اولان وچرکین بدمنظر کریه وقبیح اولان
شَتّی — چوق وآیری آیری اولان آیری آیری وطاغنق اولان
شِنِیت —
شَتِیم — سوکلش صایلمش اولان وچرکین بدمنظر کریه قبیح اولان
شَتِیمَة — سوکش صایش دشنام
شَتِیج — باش یارمق باشنا وورب یاره لتمك
شِجاج — شجه لر: باش یاره لری
شُجاع — شجاعتلو جسارتلو جسور اولان
شَجاعَت — قورقولو وقتلرده قورقیوب قلب قوتلو قالمق یکیتلك بهادرلك
شَجَّة — باش یاره سی باشه اورمغله حاصل اولان جرح وزخم
شَجَر — اغاج درخت بناتك بیوکی
شَجَرَة — بمعناه ایضاً وبر سلسله نك اجداد وذراریسنی وفروعاتنی مشعر جدول
شَجَرستان — اورمان قورولق اولان محل
شَجَرنامه — برسلسله نك احداد وذراریسنی وفروعاتنی مشعر اولان جدول
شُجَعاء — شجیعلر: بهادرلر یکیتلر
شُجعان — بمعناه ایضاً

شجج ... ف ف

شَجَن حزن : كدر : اندوه واندیشه
هم وشاخ شعبه : دال : فرع

شُجْنَةُ الرَّحِم خصملق : اقربالق : قرابت

شُجُون شجنلر : شعبه‌لر : فروعات

ذُو شُجُون قارشق وچتال اولان وقارشقلق
اولان بر بحث ایچنده ایکی نتیجه‌یی
منتج اولان قضیه

شَجِي مهموم محزون مکدر غمناك اولان

شَجِيع قهرمان قولو وقتی اصلا قورقیوب
قاپی قوتلو اولان بهادر جسور اولان

شَجِيج باشی یاره‌لو اولان

شَحَامَه سمیز اولمق : تناور : و
شیشمان اولمق

شَحَم یاغ : روغن

شِحْنَه ضابط ضبطیه مأمورلری

شَحْوَه آدیم : خطوه

شَخْسَار شاخسار اورمانلق قورولق

شَخْص انسان وسائر نسنه‌نك
قارتیسی که اوزاقدن کوریتور
انسانك هیئت جسمانیه‌سی
ومساحه عملیاتنده بر محل
تعیین ایتمك ایچون بره نصب
اولنان نسنه

شَخْصِي شخصه متعلق ومنسوب اولان

شَخْصِيَّة شخصا اولمق

شُخُوص شخصلر : هیئات جسمانیه

شُخُوم ات بیا تلیوب قوتلو
کتمك

شُدّ قوتلنلدرمك محکم
قویقیلمق وبرحـ[illegible]
تشدید ایله اوقونور
وصیفی باغلمق

شَبَّه شدید اولمق
اولمق وقانی وشد[illegible]

شِدَاد سرت اولنلـ[illegible]

شَدَائِد شدیده‌لر : سخت وشـ[illegible]
اولان بلالر ایك اولان مصیـ[illegible]

شِدَّة سخلق : سرتلك : یکلـ[illegible]
قبالغلك ورنجشلك زیاده‌ر[illegible]

شُدگان یجمش : کمش اولنلر : یجمـ[illegible]
زمان آدملری متوفا اولـ[illegible]
سائرلره ضرری سرایتـ[illegible]

شَدِيد کندوسنه قصد اولنا[illegible]
ضررینك دفعنده قدر[illegible]
وقوتی زیاده اولان سرت
قاتی اولان ومحکم متین قو[illegible]
اولان وجسور دلاور او[illegible]
بخیل ناکس اولان

شَدِيدَه بلا : قضا : کدر[illegible]

شَذْرَه قال اولمقسزین معدندن
دیوشوریلان التون پارچـ[illegible]

شُذُوذ قاعدهٔ کلیه‌دن خارج ومسـ[illegible]
اولمق ونادر الاستعمال[illegible]

شُذُور شذره‌لر قال اولمقسزین مـ[illegible]
ایچندن دیوشوریلان[illegible]
پارچه‌لری

ضرر وزیان وکدره سبب اولان نسنه

صاغمق وصاتون الموالش : وبرش : تجارت ایچلمجك نسنه ایچکی شراب میخانه ایچکی صاتلدیغی ویا حفظ اولندیغی محل عشرت ایدیجی شرب خمر ایدیجی اولان

شرح ایدیجی شارح صاحب شرح

شریرلر اذیت ویره جك اولان جماعتلر بلوکلر آتش قیغلجملری وشریرلر شر اهلری

آتش قیغلجمی وبدلك : شر کوتولك یرامزلق وبدخویلق

منازعه ایتمك : معارضه ایتمك وبدخویلق ایتمك

شدت صعوبت سختلق چتین خویلو بدمزاج وناس ایله دائما منازعه اوزره اولمق

شرطلاشمق : مقاوله ایتمك

کمی یلکنی : بادبان بادبان کشا : یلکن آچمق

شرف : عالی قدر اولمق ناس عندنده معتبر وبزرکوار اولمق والی نبویدن اولوب سید وشریف اولمق

مشارکت : اورتاقلق

وایچه یانیقر یولی چیقرجلتی

شِراكَة بمعناه ایضاً

شَرَانگیز فتنه جی اولان مضر اولان

شَرَاشِر شریره لر آتش قیغلجملری

شَرَائِط شریطه لر : شرطلر مشروط اولان خصوصلر

شَرَائِع شریعتلر : دینلر : آیینلر

شَرَائِف شریفه لر صاحب شرف وصاحب مجد اولانلر

شَرَائِك شریکلر : اورتاقلر

شَرَائِن شریانلر : نبض طمرلری عروق نابضه عروق ضوارب

شَرَائِین بمعناه ایضاً

شُرْب ایچمك سیال اولان نسنه یی یوتمق یوتمق وایچیلەجك ویا ایچیلان نسنه

شَرْبَة برکره ده ایچیلەجك ویا ایچیلان نسنه

شِرَّة بدلك کتولك یرامزلق بدخویلق کیزلو وشبهه لو اولان نسنه یی

شَرْح آچوب میدانه قویرق آشکار قیلمق وبرکتابك هر بر مشکلنی آچوب بیان ایتملیچون تألیف اولنان مفصل کتاب ودلیم دلیم کسمك

شَرْحَة ات دلیمی وبچاق پاره سی

شِرْذِمَة آزجه اولان انسان جماعتی وسائر نسنه نك بر مقداری وبریلور

شَرَر آتش قیغلجمی وبدلك وکوتولك

ف

شررفشان ف پرامزلق بدخویلق؛ شرارت قیغلجم صاچیجی اولان

شررفشانی ف شررفشانلق قیغلجم صاچیجیلق

شرط معاملاتده برنسنه‌نك اجراسنك منوط ومتعلق اولدیغی دیکر نسنه که اول نسنه اولمز ایسه اولکی نسنه دخی اولمز

شرطه موافق؛ مساعد اویغون اولان روزکار

شرطی برشرطه مشعر اولان وبر شرطه منوط ومتعلق اولان

شرطیة برشرطه مشعر اولمق

شرع شریعت حق تعالی طرفندن وضع اولنمش عادت وآیین

شرعا شرع شریفه موافقت اوزره

شرعی شرع شریفده وضع وبنا اولنان

شرف مجد؛ عزت؛ ناس بیننده معتبر ومفتخر اولمق وبرنسنه‌یه یك یقلاشمق

شرفاء شریفلر؛ ناس بیننده معتبر واولو ومفتخر اولان کسنه‌لر وپیغمبر علیه السلام حضرتلرینك حفاد وذراریسندن اولان نواده کسرام حضراتی

شرفات شرفلر؛ منارەنك شرفه‌لری

شرفنجش شرف ویریجی برنك مجد وشرفنه

سبب اولان

شرفپذیر شریف وعزیز او...

شرفه مؤذنلك اذان اوقومق ... چیقوب مناره‌ده طو... محل ودیه؛ کنکر...

شرفصدور شرف وعزت ایله صدو...

شرفیاب مجد وشرف واعتبار بو...

شرق کونشك طوغدیغی ط...

شرق جان چکسملك یك اذیتد...

شرقستان بلاد شرقیه که چین و... وعجم وساٸردن عب...

شرقی کون طوغیشی طرفنه... ومنسوب اولان

شرك الله تعالی حضرتلـ... الوهیتلرنده نعوذ... شریك واورتاق اثبات

اهل شرك مشرك کافر

شركاء شریکلر؛ اور...

شركة تجارتده اورتاق وبا... اولمق واورتاقلق قو... اورتاقدن عبارت اولان هی...

شرم اوتانمق حجاب ایتمك

شرمسار اوطانغج؛ محجوب او...

شرمساری اوتانمق؛ محجوبلق

شرمكین اوطانغج؛ محجوب ا...

شرمناك بمعناه ایضا

شرمندكی اوطانمش اولمق محجو...

شرمنده اوطانمش؛ محجوب ا...

شرحلر: مشكلات بيانيچون تأليف اولنان كتابلر
شعر قسمندن بغايت مطبوع ونكوه اولوب ضرب مثل كبى ديار بديار شيوع واشتهار بولمش اولان
قاچمق: فرار ايتمك
شرلر: ضرر وزيان وكدره سبب اولان نسنه‌لر
شرطلر: نسنه‌نك اجزاسنك منوط ومتعلق اولان نسنه‌لر
باشلامق: بدأ ايتمك
بر نسنه‌يه پك دوشكون حريص اولمق
پك حريص وحرصى غالب اولان آدم
نبض طمرى عرق نابض عرق ضارب شاخ طمرى
يول: طريق: اسلوب: و طبيعت طيعت: سرشت: خلقت
بداخلاق كوتو بدخوى اولان
اهل شرت يالكز كوتولك ايديجى اولان
شرط قاعده بر نسنه‌نك موضوع له ومنوط عليهى اولان خصوص
بهادر جسور شجيع اولان
حق جل وسبحانه تعالى حضرتلرى طرفندن انسندن وضع واقامه اولنان عادت وآيين واصول

شَرِيف ناس ميانده معتبر وصايلور اولان وآل نبى عليه السلامدن اولان كمسنه وپك حاكم ضابط
شَرِيفى شريفلره منسوب ومتعلق اولان
شَرِيك اورتاق تجارت ارقه داشى وارقه داش همكار
شَسْت كمانكشلك باش پرمغنه گچيرلوب زهگير تعبير اولنان يوكسوك وبالق اولته‌سى والتمش عددى ستين
شُسْت ييقامق: غسل وتطهير ايتمك
شُسْتَه ييقانمش غسل وتطهير اولان
شَش التى: ست: اوچك ضعفى
شَش بانو وشش خاتون وشش عروس قمر وعطارد وزهره ومريخ و مشترى وزحل دينلن سيارات
شَشْپا التى اياقلو اولان حيوان
شَشْپَر آلات حربدن بر نوع طوپوز
شَشْ پيشان قانجق ديشى كوپك
شَشْخانه ديلكى مدور اولميوب التى كوشه‌لو اولان طوب وتفنك
شَشْدَر دنياء عالم
شَشُم التنجى: سادس اولان
شَصْت كمانكش باش پرمغنه گچيرلوب زهگير تعبير اولنان يوكسوك وبالق اولته‌سى والتمش عددى ستين

شرع

شطارة	شن: شوخ اولمق لا ابالیانه ذوق وصفا ایتمك
شطرنج	معلوم بر نوع اویون اسمیدر
شعابث	بوینوز و اغاج دالّری مثللو چتاللو اولان نسنه‌لر چتال بوللر و بر خصوص ایچندن حاصل اولوب چتاللنشان و تفرع ایدن خصوصات
شعابین	شعبان آیلری
شعار	انسانك بدنی اوزرینه کیدیکی کوملك و سفرهنکامنده بری برینی طانیوب بلمك ایچون تعیین اولنان علامت ونشان و پارولة
شعاع	کونشه باقلدقده ناظره طوغری ایبلك کبی تل تل کورینان ضیا پرتو
شعاع	شعاعلر، شعاعات: پرتولر
شعاعات	شعاعلر: شعاعلر پرتولر
شعاعة	شمسك ضیاسنك یالکز برتلی
شعاعی	شعاع مثللو بر مرکزدن چیقوب آیریلورا اولان
شعائر	شعیره‌لر دینك علائم ومناسك وآیین ورسومی
شعب	طاغ یولی، یول طریق راه وطاغ اداسی اولان دره
شعبان	شهور عربیه‌دن سکزنجی شهر اسمیدر که مذکور شهر

	رجبا یله رمضان… واقع اولور.
شعبة	اغاجك دالی یولك چ… برشینك برمقدار ویا… وقوم، قبیله: طائفه… وبر خصوصك فرعی
شعبده	حقه بازلرك صنعت و… کوستردکلری اویون حقه…
شعبده باز	حقه باز
شعبدی	شعبده حقه بازلو…
شعر	بدنده حاصل اولان ق… موی: صاچ
شعر	موزون ومقفی اولان…
شعراء	شاعرلر، موزون ومقف… ترتیب وترکیب ایدراولا…
شعشعه	ضیا پارلاقلق وشم… چاقمق کبی پارلاموق…
شعله	آتشك علوی زبانه آت…
شعله خیز	علولو: علولنمش اولا…
شعله خیزی	شعله خیزلك: علولنم…
شعله دار	علولو: علولنمش اولا…
شعله زن	بمعناه ایضا
شعله کر	علولنوب پارلایجی اولا…
شعله ور	بمعناه ایضا
شعور	عقل، ذکا: ذهن فطا… ادراك
شعیر	آرپه دینلن دانه که اکثری… ویا ارکیر قسمنه یدیریل…

براریه دانه‌سی ودینك علایم
ومناسك ورسومندن اولان علامت
علولو وشعله‌لو اولان فتیل
چقال دینلن حیوانك اسمی
ناس بیننده شر وفتنه پیدا ایتمك
عشق : اشتیاق : آرزو : و
جنون : دلیلك
ایش کار : مشغولیت
شغللر : ایشلر : مشغولیتلر
مشغول اولان چوق ایشی اولان
خسته‌لقدن قورتلوب
عافیت بولمق
خسته‌خانه : اسپتالیه
خسته‌لق دفع ایدوب عافیت
ویریجی خسته اولانی ایولیجی اولان
دار الشفا خسته خانه
شفا وعافیت کتوریجی
بمعناه ایضاً
قباحتلو یاخود محتاج اولان
کسنه ایچون رجا ایتمك
کندو جسمی ایچندن نظر
اولندقده کندو وراسنده
بولنان شیلرك کورنمسنه
مانع اولمیان
شفه‌لر : دوداقلر : لبلر
ویوز یوزه قارشو سویلشمك
یوز یوزه قارشو سویلشه‌رك
کوز قپاغنده کرپك بتن یر

شفاهی	یوز یوزه قارشو سویلنمش اولان
شفه	دوداق : لب
شفت	تیرکش : اوقدانلق
شفتالو	معلوم بر نوع لذیذ میوه
شفتالود	بمعناه ایضاً
شفعاء	شفیعلر : شفاعتجیلر : حاجیلر
شفعه وحق	شفعه : ایکی ویا زیاده کسنه‌نك برخانه‌یه اشتراك اوزره مالك اولوب بو قوملردن بری کندو حصه‌سنی اشقه برکیمسنه‌یه صاتسه شریکلری دعوا ایدوب ثمننی ادا ایدرلك حصه‌یی بویله قهراً ضبط ایتمك حقی شرعیه‌بیدر وحق مذکور بعض شرائط تحتنده اولورق قوکشولر بیننده دخی جاری اولور
شفق	غروب شمسدن صکره بلکی قلان آزچه آیدینلق
شفقة	عنایت مهر رقت : مرحمت برینه آچیوب اسرکمك
شفقة	بمعناه ایضاً
شفقمونه	شفق یری کبی قرمزی اولان
شفوات	شفه‌لر : دوداقلر : لبلر
شفوق	شفقتلو : مرحمتلو اولان
شفوق	دوداغه متعلق ومنسوب اولان
شفه	دوداق : لب
شفهی	دوداغه متعلق ومنسوب اولان

شَفى بمعناه ایضاً

شَفير كناره وناحیه ؛ جانب ، طرف

شَفيع شفاعت ایدیجی ؛ قیلجلو ایچون رجا ایدیجی وحق شفعه یه مالك اولان كمسنه

شَفيعِ جار طریق خاص ایچنده قوكشو اولوب حق شفعه یه مالك اولان كمسنه

شَفيعِ خَليط املاكی مخلوط ویا مشترك اولوب حق شفعه یه مالك اولان كمسنه

شَفيق شفقتلو مرحمتلو صاحب رقت اولان

شَقّ یارمق ، ایرمق ؛ بولمك ویارق چتلاق ، آچقلق

شِقّ ایكی یه یارلمش نسنه نك بر پاره سی بر نسنه نك آیرلمش اولان نصفی

شَقاء شقاوت ، بدبخت اولمق هردرلو بلا و رذالته كرفتار اولمق وهردرلو افعال شنیعه ویرده یی مرتكب اولمق

شَقاحَة قباحت یاقشقسز اولان خصوص

شِقاق عداوت مخالفت عدم اتفاق بوزشقلق بوزشمق

شَقاوَة هردرلو بلا و رذالته كرفتار اولمق وهردرلو افعال شنیعه ویرده یی مرتكب اولمق

شَقائِق شقیقه لر ؛ یارقلر چاتلاقلر ومعلوم برچیچك ا…

شَقائِقِ نُعمان كلبنجك ؛ چیچك…

شِقَّة ایكی یه یارلمش نسـ… بر پارچه سی و بر نوع… قاتمه دن كچوك وتذكـ… بیوك اولور

شُقَّة بمعناه ایضاً و… طولی قماش پارچـ…

شِقَق شقه لر ایكی یه یا… نسنه لرك پارچـ…

شِقْوَة شقاوه كوتولك ویا…

شُقُوق شقلر ، یارقلر ، چاتـ…

شَقِى هردرلو افعال شنیعه ارتكاب ایدر اولا… وهردرلو رذالت… كرفتار اولا…

شَقيح قبیح ، چركین یاقشـ…

شَقيق برچیچك اسمی واو… وایكی یه یارلمش نسـ… بر پارچه سی ویار… چاتلامش اولان…

شَقيقَة یارق ، چاتلاق آچـ… واوز قرنداسی

شَكّ برقولك صحتی یقیناً… صحتی وكذبی بیننده… ایتملك شبهه كمان…

شِكاة بركسه دردینی… افاده ایتملك

خسته لك : مرض كيفسزلك
وه كيمك اولامق وآولانان
نسنه : واولايجى
جان آولا يبجى
آويرى آوى چوق اولان ير
آولايجى
آويرى آوى چوق اولان ير
آولايجى : آوجى
آوجى : آوطوبجى
آوه متعلق ومنسوب اولان
طبيعت ترسلكى خويلك
چينلكى : سركشلك : عناد
يرتق : يارق : چاتلاق
آچقلق ويرتيجى ياريجى اولان
طوارايا غنه اوريلان كوستك
بركسنه دردينى سويليوب
افاده ايتمك وبرينك برامرجركتنى
ضابط طرفنه عرض وافاده ايتمك
احسان ونعمتك قدروقيمتنى
بلوب احسان ايدنى مدح وثنا
ايدرك احسانني ناسه بلدرمك
وحق تعالى حضرتلرى عباده افعال
حسنه يه مقابل مكافات
ومجازات ويرمك
معلوم طاتلو نسنه كه برنوع
قامش وبرقاچ نوع پانجار وسائر
نباتات كيره صويندن حاصل اولور
كل طاتليسى

شُكْرانْ احسان ونعمتك قدروقيمتنى بلوب ممكن درجه سى مقابلنى ايتمك

شُكْرانْ بمعناه ايضاً وافادهٔ تشكر ايچون بخش اولنان پيشكش

ف **شكرباز** شكرياغديريجى شكرياغيجى اولان

ف **شكرخند** محبوبه نك دوداقلرندن نيم تبسم ايتمسى وطرز مذكور اوزره تبسم ايديجى اولان

ف **شكرخنده** بمعناه ايضاً

ف **شكرريز** شكردوكيجى : شكرصاچيجى وطاتلو وحلاوتلو اولان وزفافده كيجه سى كلين وكوكى باشلرينه صاچيلان نثار وحظ ونشاطدن ناشى دوكلان كوزياشى

ف **شكرريزه** طاتلو وحلاوتلو اولان وحظ ونشاطدن ناشى دوكلان كوزياشى

ف **شكرستان** شكرحاصل اولان محل

ف **شكرشكن** شكرقيجى كوزل ودلبراولوب پك طاتلو سوز سويلر اولان محبوبه

ف **شكرقند** نبات شكرى دينلن نسنه

ف **شكرگذار** شكر ايديجى : شاكر النعمت اولان

ف **شكرگذارى** شكران نعمت ايتمك

ف **شكرگفتار** طاتلو وحلاوتلو سوزلو اولان

ف **شكرلب** دوداغى شكر كبى طاتلو اولان

ف **شكست** قيرق قيرلمش اولان

شكستكى قيرلق قيرقلق

شكسته قيرق قيرلمش اولان ومنهزم وپريشان اولان ومتكدر

ومتفعل اولان ومضايقه يه كرفتار اولان وبر نوع تعليق يازيسى

ف شكسته بال — مكدر وخاطر مانده اولان
يوركى قيرلمش اولان

ف شكسته پا — اياغى قيرق اولان

ف شكسته حال — حالى فنا بولمش اولان

ف شكسته دل — يوركى قيرلمش اولان
مكدر ومبتلا اولان

ق شكفته — چيچك كبى آچلمش اولان

شكل — صورت : بچم : هيئت موسم وهندسه ده شكل اولدركه بر ويا زياده حدود واسطه سيله مقطوع ومنحصر اوله وعلم عروضدن فاعلاتن جزئندن الف ونونك حذفنه دينور

ف شكم — حيوانك قارنى : معده

ف شكم بنده — كندو قارننه كوله اولان كمسنه

ف شكمبه — معلوم توبره كبى نسنه كه قارنك ايچنده اولوب يمك بوغازدن كيدكده مذكور توبره يه داخل اولور

ف شكم پرست — قارننه ومعده سنه طاپوب اكا عبد وكوله اولان كمسنه

ف شكم پرور — قارننه ومعده سنه چوق دقت واو يصالمق ايدر اولان كمسنه

شكن — قيريجى : قيورمه بوكلم : بورشوق وقيريجى . بوكيجى . بورشديرجى اولان

شكنج — قترمه : قيورمه بوكلم
اشكنجه

شكنجه — اشكنجه : اذيت

شكور — شاكر النعمة تشكر ايد

شكور — شكرلر : تشك

شكوفتر — چيچك كبى آچلمش ا

شكوفه — چيچك : زهر

شكوك — شكلر : شبهه لر :

شكول — شكلر : اشكال : ص

شكوه — مهابت : عظمت : شا

شكوه — قورقو : هيئت : د

شكوى — شكايت : دردينى افا

شكى — شك وشبهه يه متعلق

شكيب — صبر تحمل وصبور متحمل

شكيبا — صبور : متحمل صبرج

شكيبائى — صبر : صبورلق : صبو

شكيبنده — صبور متحمل : صبورلو

شكيته — شكايت : دردينى افا

شكيكه — فرقه : بلوك : طاقم :
طريق وخوى : خلق :

شكيل — كوزل بچملو : اندامل

شكيمه — آت كيسنك آغز

شگرف — خوب : عزيز : عج

شگوفته — چيچك كبى آچلمش او

شكوفه — چيچك : وزهر

شگوفه زار — چچك : باغچه

شگوفه ستان — بمعناه : ايضا

شلغم — معلوم نبات كه طعا

معلوم برنوع بولی یانطلون
قوقلامق رایحه حس ایتمك
کورلدی جاغرشمه باغرشمه
ودشمنك کدر ومصیبتیله خرم
ومسرور اولوب شنلك ایتمسی
صایی: حساب: تعداد
صایسز تعداد اولنمز درجه ده
کثرت اوزره چوق اولان
صایجی: حساب ایدیجی
شمراخلر: صالقملر
صایلمش حساب اولنمش اولان
یاشنك اورته یرلرینی تراش ایدر
برنوع نصاری پاپاسی
پاپاسلر
صول طرف وکونشك
طوغدیغی طرفه باقلدقده صول
جانبه دوشان نصف افق
وخوی طبیعت مشرب
شمال طرفنه متعلق ومنسوب اولان
قوقلامق برنسنه نك قوقوسنی
تجربه ایتمك
اخلاق: شمائللر طبیعتلر خویلر
شمیمه لر قوقولو رایحه لر
قوقو رایحه وقوقلامق
ویك جزئی برمقدار
خبیث: ردی مردود اولان
اوزوم یاخود یشقه میوه نك
صاپلو صالقمی

شُمُرْدَه صایلمش حساب اولنمش اولان

شَمْس کونش: آفتاب نیر اکبر خورشید

شَمْسِی شمسه متعلق ومنسوب اولان

شَمْسِیَّة کونش ویغموردن محافظه ایچون استعمال اولنان سایه بان. وحروف شمسیه تسمیه سی بر کلمه نك برنجی جزئی بولنوب اولنده لام تعریف واقع اولدقده تلفظنده لام مذکور حذف وکندوسی تشدیدیله تلفظ اولنان حرفلره اطلاق اولنور

شِمْشَاد جمشیر دینلان اغاج — ف

شَمْشِیر قلج: سیف: تیغ — ف

شَمْشِیرزَن قلیج ایله ضرب ایدیجی اولان — ف

شَمْع سوم چراغ ویال مومی

شَمْعدَان موم دیکوب ضبط ایتمکه مخصوص اولان آلت — ف

شَمْل اورتمک ایله اورتوب بورمك واورتی نسنه یی اورتمك ونسنه نسنه یی احاطه ایتمك

شُمُوس شمسلر: کونشلر: آفتابلر

شُمُوع شمعلر: مومملر

شُمُول شامل وحاوی اولمق ونسنه نسنه یی اورتمك ویاکندو حکمنه داخل ایتمك سرقاج نسنه یه عام ومشترك اولمق

شَمُوم قوقولو رایحه لو اولان

شَمِیم بمعناه ایضا وقوقو رایحه قوقلمق

شمیمة قوقو: رایحه: بو: بوی

وش ن

ف شتا صوده یوزمك سباحت ایتمك

ف شتاب صوده یوزمك ویوزیجی اولان کمسنه سباح

ف شنابر یوزیجی: سباح

ف شناخته معلوم: معروف بللو اولان

ف شنار یوزیجی: سباح: یوزیجی

شنار پك بد وقبیح اولان عیب وعار ونقیصه

ف شناس بلیجی: عارف: عالم صاحبی اولان

شناع پك آشوری بد وقبیح وچرکین ویا قشمزا اولمق

شناعة بمعناه ایضا

ف شناور یوزیجی: سباح صو یوزیجی

شنائع شنیعلر پك آشوری قبیح وبد ویا قشمزا اولان شیلر

ف شنبه کون: یوم: روزجمعه ایرتسی کونی یوم سبت یوم السبت

شنشنه طبیعت: دأب: عادت

شنع شناعت پك شنیع وقبیح اولمق

شنعة پك آشوری یا قشمزا اولان فعل

شنقار صنقور دینلن آو قوشی

ف شنگرف زنجفره تعبیر اولنان بویا

ف شنو اشیدیجی استماع ایدیجی اولان

ف شنید اشتمك: استماع ایتمك

ف شنیده اشیدلمش: مسموع اولان

شنیع پك آشوری بد وقبیح ویا قشمز

وچرکین اولان

شو بیقامق صوایله تطهـ
وبیقایجی تطهیر ایدیجـ

شوارب شاربلر: بیقلر: ا
دوداقده اولان قیـ

شوارع شارعلر: جاده یولـ

شوارق شارقلر نورلر: آید

شواظ توتونسز اولان صا

شواعل شاعلهلر: آتش علو

شواعی شاعی وفاش اولانلـ

شواغل شاغللر: مشغو

شواكل شاكلهلر: طریقتلر
واخلاق طبایع

شوال شهور عربیه دن او
شهـر درکه رمضان
ذی القعده بیننده واق
غره سی بیرام اولور

شوامخ یوکسك اولان طاغ

شوامل شامل وحاوی اولـ

شواهد شاهدلر: شهادت

شواهق شاهقلر: یوکسك ط

شواهین شاهین دینلن قوش

شوائب شائبهلر: چرکلر: لکه

شوبان راعی: چوبان

شوبوب صاغنقلو یغمو

شوخ جسور بی شرم وبی حیا
اوتانمق بیلمز اولان
مشرب اولان

طوزلق: چوراق اولان
واوغورسز شوم نحس اولان
وشماطه چیغلتی: قرقشلو غوغا
مشورت ومشاوره ایدرك
امور مملكتی اداره سنه مأمور
اولان برقاچ كسنه نك هیئت
مجموعه سی

چركلو: پاسلو: مردار صو
واچی صو وكوز یاشی
اختلال و پیروپ قارمه
قارش ایدیجی
شماطه وغوغا چیقاریجی
چور یا معلوم برنوع طعام
بدبخت: بختسز اولان
چوراق اولان محل
چیغلتی قرقشلق: غوغا
نزاع: فزع: اختلال
چوراق اولان محل
مشورت ومشاوره ایدرك
امور مملكت اداره سنه
مأمور اولان برقاچ كمسنه
هیئت مجموعه سی
پریشانلق: قارشقلق
پریشان قارشق: مغشوش اولان
بدبخت طالعی منحوس اولان
احوال واموری پریشان اولان
خاطر وكوكلی پریشان اولان
یولنی غائب ایتمش اولان

شوشه: سبیكه وكولجه رسمنده اولان نسنه
شوط: بیت شریف زیارتنده حجر اسوددن باشلیوب شرطی اوزره طولانه رق ینه حجر اسوده وارمق اوزره طواف ایتمك
شوق: آرزو ایتمك كوكلدن استیوب آرامق وممنون ومسرور وشادمان اولمق
شوقی: شوقه متعلق ومنسوب اولان
شوقیه: مكتوبك القابی بیانی عقیبنده اولان بندی
شوك: تیكن: خار
شوكة: پادشاهه مخصوص اولان هیئت وسلطنت وتیكن خار وسلاح وسلاحك حدی
شوكل: پیاده عسكر وعسكره ساع قولی یاخود صول قولی
شولیده: متغیر وپریشان وكوناكون افكار واندیشه یه كرفتار اولان
شوم: اوغورسز اولان نحس اولان ورذیل قبیح شنیع اولان
شؤم: اوغورسزلق مشؤم اولمق
شوم قدم: اوغورسزلق كتوریجی اولان كلمسی وقدمی اوغورسز اولان
شونر: ذخیره انباری
شونده: كائن وموجود وار اولان
شوهر: قارینك قوجه سی: زوج

شوی: یغامق؛ ویغما یجی
شه: شاه؛ پادشاه
شها: ای شاه یا پادشاه
شهاب: دوشر یلدز مثللو کوك یوزنده بعضا مشاهده اولنان آتش پارچه‌سی
شهادت: بر محلده حاضر اولوب بر خصوصی کوروب مشاهده ایتمك وشاهدلك ایدوب کوردیکنی ویقینا بلدیکنی سویلیوب افاده ایتمك وحق جل وسبحانه تعالی حضرتلرینك وحدانیتنه وپیغمبر علیه السلامك نبوتنه قلبا ولسانا قائل اولمق وشهید اولمق وحاضر اولمق موجود اولمق حضور وجود
عالم شهادت: دنیا؛ جهان
شهار: آیلقله ویرمك ویا المق
شهام: شهم اولنلر زکی وجسور اولنلر
شهامة: ذکا وذکاوت چابك فهم وادراك ایتمك وجسارت شجاعت جرئت بهادرلك
شهانه: شاهانه پادشاهه مناسب ویا قشنق اولان
شهباء: رنکی سیاه قارشمش بیاض اولان وچوق وبتون بتون سلاحلو اولان عسکر بلوکی ویك قیتلق اولان سنه

شهباز: شاهباز بیوك باص[...]
شهبازانه: شهبازه لایق ویا اش[...]
شهبال: قوش قنادینك آلـ[...]
شهبان: شهابلر؛ دوشان یلد[...]
شهبندر: دولت علیه‌نك بعض[...] اسکله‌لرده متمکن تجارت روئینه ما[...] کمسنه وتجار باشی با[...] کتخداسی
شهبت: غزلك صوك بیـ[...]
شهبر: قوش قنادینده الك او[...]
شهد: بال وعسل دینلان[...] نسنه که آری آنی [...]
شهداء: شهیدلر؛ دین ایچو[ن] اولنان کمسنه لر
شهداب: بال شربتی
شهدابه: بمعناه ایضـ[ا]
شهداج: بنك تخمی؛ کند[...]
شهدالود: بمعناه ایضا
شهدانه: بمعناه ایضا
شهدکام: آغزده طاتلو لذت اولان
شهر: بیوك مملکت که اکثـ[...] ایالتك محل حکومتی[...]
شهر: ای ماه یکی آیدن [...] قدر اولان مدت
شهرآرا: مملکته کوزللك و[...] اولان

مملكتی فساده ويريجی اولان
شاهراه اصل بيوك جاده يول
برنسنه نك اسمی واوصافی بين الناس بلنوب سويلنمك
شهرتلو : مشهور اولان
نامور ناموس وشهرت استيوب طلب ايديجی اولان
شهرت كسب ايدر مشهور اولان
بيوك ومعمور اولان مملكت
برمملكتده بيابجی اولان كسنه
بيوك شاخ طمری
بيوك جای نهر عظيم
شاهراه بيوك جاده يول
طشره لو اولميوب شهر اهاليسندن اولان كسنه
برآلتی برآيه متعلق اولان
پادشاه ذی قوت وصاحب قدر
پادشاهه منسوب ومتعلق اولان
بمعناه ايضاً وپادشاهلق سلطنت حكم اجلال
پادشاه اوغلی اولان ذات عالی تبار
سوار بارك شاهی وباشی اولان كسنه ياخود بشقه شاهلر كندوسنه مركوب ومطيع قيلمش اولان كسنه
قويون كوزلرينه بكزر اولان كوزكه بلك مقبولدر

شهم — زكی : ذكاوتلو اولان جسور جسارتلو اولان

ف شهمات — شاه مات كه شطرنج اويوننده شاهك هيچ اويناية جق خانه سی قالمديغنده دينور

ف شهنشاه — بر پادشاهكه وقتنده اولان بشقه پادشاهلردن زياده قوتلو وعظمتلو اوله

ف شهنشاهی — شهنشاه اولان پادشاهه مناسب ومتعلق اولان وپادشاهلق سلطنت

ف شهنشه — شهنشاه

ف شهنشين — شاه نشين ديلان بجره جيقمسی

شهوات — شهوتلر : استكلر آرزولر

ف شهوار — پادشاهه لايق اولان نسنه كه كندو جنسنده اعلاسی اولور

شهوان — شهوتی غالب اولان كسنه

شهوانی — بمعناه ايضاً وشهوته متعلق اولان

شهوة — برنسنه سووب اكا ميل ورغبت ايتمك ومحبوب ايدوب استمك واشتها ايتمك

ف شهوت انگيز — بر كسنه نك قوت شهوانيه سنی تحريك ايديجی اولان

ف شهوتپرست — نفسنك استدكلرينه وآرزولرينه بنده اولان كسنه

لغت	معنا
شهود	حاضر اولوب کورمك وحاضر وموجود اولوب کوزه کورنمك وکوروب مشاهده ایتمك
شهور	شهرلر: آیلر: ماهلر
شهوی	اهل شهوت اولان وشهوته منسوب ومتعلق اولان
شهی (ف)	شاهه مناسب اولان
شهی	استنله جك وآرزو لنه جق اولان
شهید	دینی ایچون قتل اولنان کمسنه
شهیر	شهرتلو: نامدار اولان
شهیق	اغلایان چوجق کبی هنجقروب ایچنی چکمك وصدا ویرورك صولوغنی ایچرو چکمك
شهیم	ذکی: ذکاوتلو اولان
شیء (ع)	موجود اولان نسنه
شیاطین	شیطانلر: دیولر
شیاع	شیوع بولمق فاش یلنده بلنوب منتشر اولمق
شیام	شاملر: سیاه لکه لر: خاللر: بنلر
شیامت	بمعناه ایضاً
شآمة	اوغورسزلق عدم میمنت
شیب	آتش اولابرو الیق اشاغی اولان
شیب	صاچ وصقال اغرمق
شیباء	آیك صوك کیجه سی: وعروسك زفاف کیجه سنه الله شیبا: دینلور
شیبة	صاچ وصقال اغ…
شیخ	اختیار وقوجه مش او… وبرقبیله نك سید… ودرویشلرك بیوکی او…
شیخ الاسلام	دولت علیه عثمانی… رتبه جه بیوك اولا… افندی
شیخان	شیخلر: اختیار اولا… ودرویشلرك بیوکی… سبیدی اولان کم…
شیخنة	بمعناه ایضاً
شیخوخة	شیخلق: اختیارلق
شیخوخیة	بمعناه ایضاً
شیدا	دلی: دیوانه: مجنو…
شیدائی	دلیلك: دیوانه لك…
شیر	ارسلان دینلن و… حیوان وسود لبن ک… حیواندن حاصل…
شیرازه	کتابك یپراقلرینی ص… ایچون مجلدلرك بر…
شیرازه بند	شیرازه ایله باغلو… وشیرازه باغلایجی…
شیرازه کش	شیرازه باغلایجی ا…
شیرانه	ارسلانه متعلق وم…
شیربان	ارسلانجی: ارسلا…
شیرخواره	سود ایله بسلنان شو…
شیرخوارة	بمعناه ایضاً
شیرخور	بمعناه ایضاً

بمعناه ایضاً
سوروسیر راولان سولولولان
قویونك اعضای باطنه سندن
برعضونك اسمیدر
ارسلان یورکلو بهادر دلبر
اولان
ارسلان چوق اولان محل
کیف: ییم مست: یارم
سرخوش اولان
دلیر بهادر جسور اولان
وشول درویش کمسنه که
ذکر الله ایله مشغول اولوب
دنیا وآخرت قیدندن اولمیه
اوزمدن صیقلوب هنوز
تخمر ایله شراب اولماش صو
آرسلانه منسوب ومتعلق
اولان وآرسلانلق بهادرلك
طاتلو: ملیح اولان
اطوار وحرکات وکلامی
کوزل وطاتلو اولان
طاتلو دللو اولان
اخلاق وطبیعتی طاتلو اولان
بك طاتلو معامله ایدیجی
اولان
اغزندن ودماغندن طاتلو
لذت حس ایتمش اولان
لذتی طاتلو اولان
طاتلولق: خوشلق

(شیشه) معلوم ظرف که جام
و بللوردن اولور
شَیطان ابلیس: لعین ودیو عفریت
وشر وحیله قصدیله
معامله ایدن ادم
شَیطانی شیطانه متعلق ومنسوب
اولان
شَیطانَینا شیطانلق: شیطان فعلی
شَیطَنَة بمعناه ایضاً
شَیع شیعه لر: بشقه بشقه
مستقل اولان انسان فرقه لری
شیعه برکمسنه نك متفق وناصری
اولان اتباع طائفه ومستقل
اولان انسان فرقه سی و
حضرت علی کرم الله وجهه
المرتضینك وخاندان عالیلرینك
محب ومهربانی اولان جماعت که
عجم ولایتنده کثرت اوزره اولور
ف شیفتگی عشق و یاکدردن ناشی
چلغین اولان چلغینلق
ف شیفته برسببدن ناشی چلغین
اولان
ف شیلان پادشاه و وزرا سفره سی
شِیَم شیمه لر: اخلاق: خلقلر
خویلر
شیمه خلق: خوی: طبیعت
شَین عیب: لکه: قصور
قباحت

شین: حروف عثمانیه دن اون النجی حرفك اسمیدر

شبنا: صوده یوزمك سباحت ایتمك

شناب: بمعناه ایضا

شیوخ: شیخلر؛ اختیارلر؛ و پیر سال اولان آدملر ودرویشلرك بیوكلری وقبیله سركرده لری

شیوخیت: اختیارلق؛ پیرلك

شیوع: ناس بیننده بلنوب معلوم ومنتشر اولمق

شیون: ناله؛ آه؛ افغان

شئون **شؤونات**: شانلر؛ ماهیلر؛ ... شان؛ وماهیت وه... تنوعاتی

شیوه: كوزللره مخصوص او... ناز وادا وكرشمه وص... لطافت وعادت قانو...

شیوه باز **شیوه كر**: ناز وادا وطور ایدن... بمعناه ایضا

شیهه: آت كشنمسی نصه...

شیئة: اسمك؛ دیله مك... ایتمك؛ آرزو ایتمك...

علاوۀ حرف الشین

علاوۀ تتمۀ الباب الاول حرف

على حروف الهج...

شاذب: وطندن تبعید اولنمش كمسه یه دینور؛ شولك كمسه یه كه كمسه سز قالوب من بعد خبر وفلاحدن مأیوس اوله

شاربة: ایرمق كنارنده ساكن اولان قوم وجماعت

شازب: سرت ودرشت وخشن اولان وبدنی قوی وایجه اریق اولان انسان وحیوان

شاصب: زحمتلو؛ مشقتلو دیرلك

شاعبان: ایكی اوموز

شتر: عطیه؛ خیر؛ احسان صدقه ونشاط وسروری

... طاشقین اولمق

شبور: جنكلرده استعمال... بوری

شبذارة: بك غیرتلو حمیتلو اولا...

شبردة: سرعتله یوریك...

شجان: اوزون شی طویل ا...

شبیث: یا یشقان طبیعتلو ا... بولاشق اولان

شتر: كسمك وكوز قپاغنی... دوبرمك ویرادملك و... پاره لیوب آزده ایلم...

شتر: كیسلمك وكوزك او... والت قپاقلری دو... دورك اولمق؛ وا...

دوراق بيريق اولمق
بدخوى زشت مشرب مجموعه سى
شر وعيوب اولان
ايكى برمق ارالغنده اولان
آچقلق
طاغك برطرفدن بروت
كبى چيقان سيوريسى اوجى
ايشه يراميان اغاج وكرسته
پارچه لرى ونبات واشجارك
ديبلرندن سورن تازه
كوجك فليز وفدانلرى
كوزلك قپاقلرى برسببله
غلظت كسب ايلمك
هلاكلق : حزن : اندوه :
غصه
هلاك اولىجى : هالك
حاجت ومهنت ومصلحت
سه پاى تعبير اولنان
نسنه كه جامعلرده قنديللرى
ياقمق ايچون قوللانيلور
قورتمق ايچون جامه شوى
سردقلرى قفس
بجه كسه بيننده برماده
مختلفا اولوب محل نزاع
اولمق
برنسنه يى برنسنه يه ياغلق
وبرآدمى برنسنه دن تصرف
وتحويل ايلمك

شَجِيرْ قلج وغريب آدم ودوه وصاحب وكوتوكسنر اولان

شُجُوبْ بيوك خسته لك يا آجلق يا سفر بعيد سببلريله بكزى تغيير ايلمك

شَحْر آغز اچمق : آغز فتح ايلمك

شَحَنْ طولدرمق وعسكر ايله شهرى طوبطلو ايلمك

شَحْنَآءْ خصومت عداوت دشمنك

شَحَا ككيش نسنه سى واسع

شَخَبْ صاغيلوركن ممه دن تل كبى چيقان سود

شَخْتْ ذاتى خلق اوله رق ينيه وسنركبى ايجه وآريق اولان چليمسز انسان وحيوان

شَخِيرْ ككرزدن سسلنوب سويلر اولان

شَخْسْ اوتر بيرى تردد ايدوب مضطرب اولمق

شَخِيصْ براكندن : طاغنق مستغرق اولان

شَدَخ سمورمك : سميزلنمك

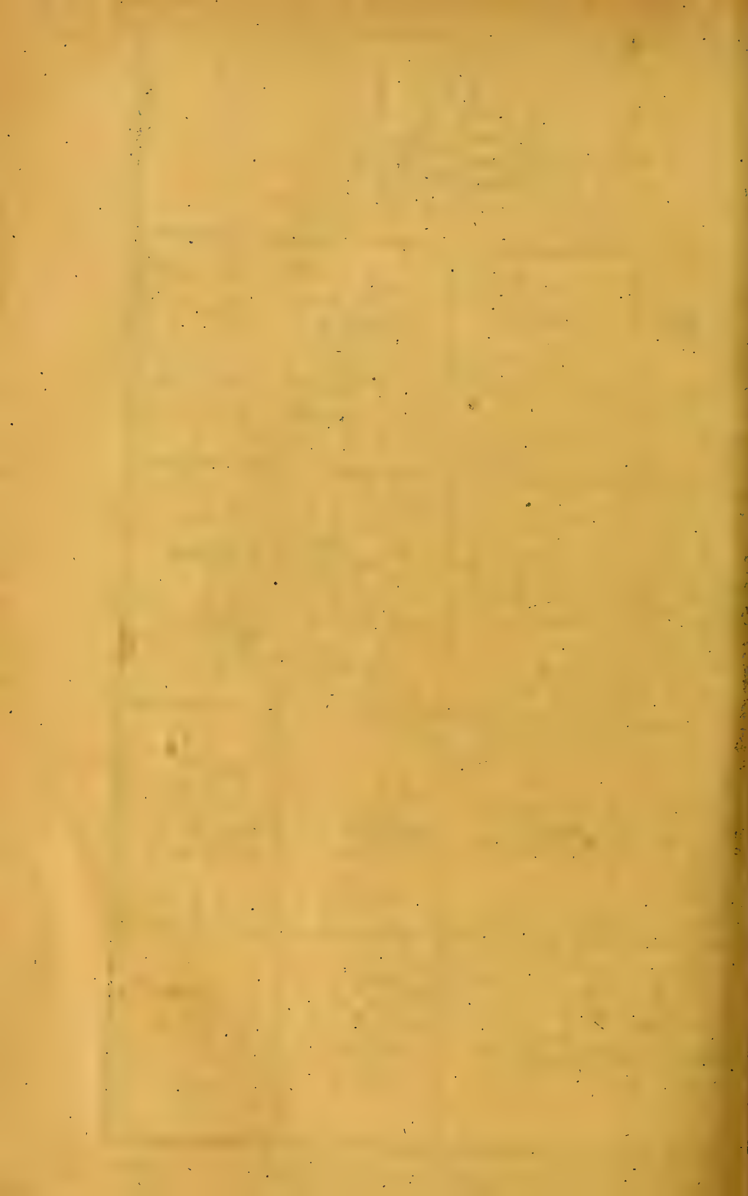
شَدْخَةْ وسعت : غنا : بوللق

شَذَبْ صو بندى واولك اشياسى

شُذَاذْ قليل اولان جماعت وقبيله وبابجى ادمار

شَذَرْمَذَرْ طار طغان وتار مار اولان صوصه مق
شَرَبْ
شَرَخْ اوزون بویلو آدم
شَرَاشِرْ نفس وذات واحمال واثقال ومحبت
شَرْفَاءْ قولاق اوزون اولمق
شَرْبَعَةْ ثوبی کسوب بچمك وآدیملری سیرك سیرك آته رق شدتله یورومك
شَزَرْ برکسه یه عداوت سببیله کوز اوجیله یاخود یان باقمق وکوزدن کروب اصابت عین واقع اولمق
شَسَفْ قوری اتمك قورصی
شَسَافْ حیوان ضعیفلکدن دکنك کبی قوب قوری قالمق
شَصَبْ شدت قحط قلت نصیب
شَصَائِبْ قضاب : ات صاتیجی
شَصَبْ دریسی یوزلمش قیون کوده سی
شَصُوبْ کچینك حصوصی کوج اولمق
شَضَكْ انسان وحیوان زورلو وقوتلو اولمق
شَطَبْ کوزل خویلی : لطیف اندام غلام میل ایلمك : عدول وانحراف ایلمك : کسمك
شَعَبْ بریکدیرمك اصلاح
شَعَرْ برآدمك کوده سی قیللو اولمق کولره اولمق
شَغَرْ چیقارمق : سور کود براکنده اولمق
شِعَارْ صوبی یك چوق اولا
شَغْرَةْ بیوك بچاق : بتاغا صاتوری
شَقَرْ کلنجك چیچکی
شُقَرْ خروس : دیك : ک
شَکَرْ سخینك ویرکیسی اولمق وحیوانك م سود ایله طولمق وطوا
شَلَحْبْ غلیظ : نادان : تغی ناتراش کشی
شَمَرْ سخی : جوانمرد نا قد خرده دان اکا آد
شَنَبْ دیشلرك اینجو کبی وصاف ولطیف او
شَوَبْ برنسنه یی شیٔ آخره ق قارشدرمق
شَهَبْزْ پیرو سالخورده اول وجودنده بقیه قوت انسان
شِيَابْ ایکی شی : بری بریله قا

ختام علاوات الجزء الاول علی حروف الهجاء

آلتنجی جلد فهرستی

علاوهٔ اولی منتخبات لغات عثمانیه

از آثار محاسن عصر الحمیدیه

ص	اشبو حرف صاد مهمله ترتيب حروف عثمانيه ده اون يديجى حرف اولوب حساب وعلومده اثر اولان كتب ورسالده طقسان عدديه ومكتوب واوراق سائره تاريخلرنده ماه صفره علامت واشارتدر
صابر	صبور: صبر وتحمل ايديجى اولان
صابون	معلومدر تنسنه كه يقاتمق ايچون استعمال اولنور
صابونى	صابونجى صابون اعمال ايدن ويا خود فروخت ايدن كمسنه
صاحب	مالك ومتصرف اولان و دوست ارقه داش معين اولان
صاحبه	مالك ومتصرف اولان خاتون
صاحبقران	نيكبخت اولان پادشاه

صاحبقرانى	نيكبخت پادشاه اولمقلو ونيكبخت پادشاهلقله متعلق اولان
صاد	حروف عثمانيه دن اون يد حرفك اسميدر
صادر	صدور ايديجى چيقيجى اولا
صادع	تصديع ايديجى باش اغريديجى اولان
صادق	كلامى ويا اشارى حقيقـ حاله مطابق اولان: كر اولان وافعالى اقوالنه مط اولان واخر معامله سى ا معامله سنه مطابق اولا
صارف	ديكشديريجى ومصرف ايد
صارفات	تبدلات انقلابات ده
صارم	كسكين اولان قاطع وجلا حدتلو بهادر اولان آدم

كيله دينلان اولجك
يوكسك عالى: بالا اولان
يلدرم: سمادن دوشن آتش
واولوم: موت: مرك وعذاب
بيوك قدح: بيوك پياله
ذل وحقارت ورد الله راضى
ومحمل اولان فرومايه ولجوكمسنه
صافى خالص تميز پاك اولان
پك مقبول وصوى اولان آتلر
خالص: تميز: پاك اولان
يوركنده كوتولك اولميان
بمعناه ايضا
يان يانه ياغلو برقاج كراسته نك
دكز يوزنده اولان هيئت مجموعه سى
پك وسخت وشديد اولان
محكم قوى اولان
براشق ويغون اولان الويرد
اولان وبوزوق اولميوب
ايو وبرابر اولان وبرنوع
كاهده اصرارا يميوب الله
تعاليدن قورقرق ديندار
ومتقى واهل خير اولان
الملك امر شريفنه مطابق
اولان افعال خير ومسلمان قاريلر
ساكت وخاموش اولان:
وانسانك حيواناتدن بشقه
مالك اولديغى مال كه صوت
اوليه التون وكومش مثللو

صائغ يابيجى: اعمال ايديجى: وخالق بادى: بارى

صاهل كشنيجى: صهيل ايديجى

صائب مقصوده واصل اولان وطوغرى نشانه واران وطوغرى خطاسز ياكلشمز اولان

صائف حرارتى زياده اولان اسيجاق اولان

صائل كبر وتعظيم ايدوب بشقه لره دائما صولت: وهجوم: و تجاوز ايدر اولان

صائم صوم ايديجى اوروجلو اولان

صيت دكك: اقتيق: قوغادن بوشالدركبى دوكمك

ضرب

صبا برلطيف روزكاركه بويرلردن اسر

صبانة دل وجاندن سوونب عاشق اولمق

صباح كيجه يارسيله متعقب اولان كونك يارسيله عبارت اولان وقت

على الصباح صباحلين: صباح وقتنده

صباح صبيح: ومليح اولانلر كوزل اولانلر

صباحة حسن: جمال: كوزللك: دلبرلك

صباحًا صباح وقتى

صبارة كفالت: كفيل اولمق

صباغ نسنه بو يايه جق بو ياجو يد وغيرى مثللو نسنه لر

صباغ بو ياجى نسنه بو يايجى

صباوة جوجقلق جوجق وصبى اولمق

صَبَايَا — صبيه لر: قيزلر

صُبْح — صباح وقتي

صُبْحدَم (ف) — بمعناه ايضاً

صُبْحگاه (ف) — بمعناه ايضاً

صَبِر — كوج وقتلرده طيانوب كندو نفسني ضبط ايتمك وبرنوع آجي صمغ اسمي كه علاج ايچون استعمال اولنور ويپراقلري سموز وشكنا ويرجنس چيچك اسمي

صُبَرَاء — صابرلر: صبرلو اولانلر

صِبْغ — بوياكه انكله نسنه بويانور

صَبْغ — بويا ايله نسنه بويامق

صِبْغَه — بويا: رنك: وصوى: نوع ودين: مذهب

صُبْوَان — صبيلر: جوجقلر

صَبْوَة — صباوة: جوجقلق

صَبُوح — صباح وقتي ايچيلان شراب

صَبُور — صبر وتحمل ايديجي اولان

صَبِي — كوچك اركك چوجق

صِبْيَان — صبيلر: كوچك اركك چوجقلر

صَبِيَّه — كوچك قيز چوجق

صَبِيح — حسن وجمال صاحبي اولان

صَبِيحَه — صباح وقتي

صَبِير — صبور صبر وتحمل ايديجي اولان وكفيل كفالت ايديجي اولان

صَيْت — سس: صدا: صوت چيغلق

(صح)

رسمي اولان ورقي نصد…
ايچون بيوك مأمور طرف…
چكلان بر نوع امضـ…

صِحَاب — صاحبلر: ارقه داشلر: اي…

صَحَابَه — آرقه داشلق ويارديجيلق ايـ… وصاحبلر: ارقه داشلر: اي…

صَحَابِي — پيغمبر عليه السلامك صحا… واتباعندن اولان ذات…

صِحَاح — تام وبلا نقصان اولان…

صِحَار — آشكاره اوله رق: جهـ… آچقدن

صَحَارِي — صحراء لر: قيرلر بيابانلر

صَحَّاف — كتابجي: كتاب الشرويث… اولان كمسنه

صَحَائِح — صحيح وتام: بلا عيب و… نقصان اولانلر

صَحَائِف — صحيفه لر وكاغدلر وكا…

صَحْب — صاحبلر: ارقه داشلر: مـ…

صُحْبَان — بمعناه ايضاً

صُحْبَه — بربرله الفت ايدو… ارقه داش اولمق

صِحَّه — برنسنه عيب وخطادن… وخلل وضعفدن سالم وبر…

صَحْرَاء — دوز وهموار اولان اووه و…

صَحْرَانشين — قيرده اسكان وتمكن ايد…

صَحْرَاوَان — صحراوى لر: قيرلر: اووه…

صَحْرَاوِي — قيره متعلق ومنسوب…

صُحُف — صحيفه لر: ورقلر كاغد…

يمك ايجون طعام وضع ايلدكري معلوم ظرف وخانه نك اورته يري واچق : واسع : ميدان سرخوش اولوب كندويه كلمك

صحنلر : يمك قابلري

عيب ونقصان وخطا وخللدن سالم وبري وخالي اولان

يريوزي : روي زمين وجه الارض

كاغدك يوزي كتاب بپراغنك بريوزي وبشقه يازي يازيله جق نسنه نك يوزي

صخره لر : بيوك سرت طاشلر : قيالر

بيوك وسرت اولان طاش : قيا

صخرلر : بيوك طاشلر : قيالر بيوك وسرت اولان طاش

يوز عددي : مائه

برادمي بر ايشدن چويروب منع ايتمك

سس : آواز : آوازه : صوت

وزير اعظم حضرتلرينك منصبي

باش اغريسي : دردسر

نكاحلق اقچه كه كلينه وعد اولنور

كرچكدن اولان دوستلق ومحبت

صذيره لر : افعال

يوز بيرا قلوا ولان

صدپا يوزآيا قلو اولان

صدپاره يوز پارچه اولمش اولان

صدد نسنه نك قارشوسي وقرب وجواري ومقصود ومبحوث عنه اولان خصوص لاقيرديسي درميان اولان خصوص

مرام : مقصد : مطلب

صدر كوكس : سينه وبر نسنه نك اولي وابتداسي ومجلسك معتبر اولان محلي كه رأس مجلس وصدر اعظمك منصبي وقاضي عسكرلك رتبه سيله پايه سي وبيتك برنجي مصراعنك تفعله سي

صدره كوكس : سينه : صدره : بر

صدرنشين مجلسك معتبر محلنه اوطورر اولان : رتبه سي ومسندي عالي اولان

صدري كوكسه متعلق ومنسوب اولان

صدع كوزايله قولاغك بيني طولون

صدف اينجو چيقديغي قبوق كه بر نوع اسطر يديه قبوغي اولوب صندوق وبشقه چوق نسنه يه زينت اولمق ايجون يا پشدريلوب علاوه اولنور

صدفجه صدفه بكزر اولان كوچوك قبوق وصدفك كوچوكي واوفاغي

صدق کلام واقع حاله مطابق اولمق کرچك اولمق. یلاڭ اولمامق

صدقاء صادق و کرچك اولانلر

صدقة برکسه نك مالندن فقرایه ویردیکی اقچه

صدم ایکی نسنه بر برینه چاتوب چاربشمق

صدمة بمعناه ایضاً

صدور صدرلر. کوکسلر و وزیرلر وقاضیعسکرلر وعقلك فعلی اولمق اوزره برخصوص ظهور ایتمك وچیقمق حاصل اولمق

صدوق پك صادق وحقیقتلو اولان

صدهزار یوزبیك عددی مائة الالف

صدی آلوده عیب وعار اولمق رذیل. ذلیل. حقیر. لئیم اولان

صدیق محبتده صادق اولان دوست وکرچك سوزلو اولان آدم

صدّیق صدق وصداقتی دائم اولان آدم وابوبکر رضی الله عنه حضرتلرینك لقب شریفلریدر

صراح آشکاره یاپمق وآشکاره سویلمك

صراحة کلام واضح وآشکار اولوب شك وشبهه وکتمدن عاری اولمق

صراحةً آشکاره اوله رق کتم واخفا ایتمیوب میداندن سویلیه رك

صراحی معلوم بر نوع اعلا شیشه

صرارة یا یاس کبی نکاحدن لجـ... ایدن وحج شریفدن ... اجتناب ایدر اولان کمسـ...

صراصر شدید وکورلدیلو اولـ... روزکارلر صرصرلر ویلـ... اولان صدالر

صراط یول. طریق. راه وجه... اوزرنده قیلدن اینجه و... کسکین برکوپرینك اسمـ...

صراف اقچه بوزمغه مشغول او... اهل تجارت واقچه یی فا... الوب فائضه ویرر او... اهل تجارت وعلم صرف... کتاب تألیف ایتمش اول... اهل دانش

صرافیة اقچه بوزمق ایچون صر... الدیغی اجرت

صرة اقچه کیسه سی

صرح یوکسك اولان بنا کو... قصر عالی

صرحاء صریح وخالص اولانلـ...

صردان دیل الندن اولان ا... سیاه قان طمری

صرصر شدید وصوغوق وکورلـ... اولان روزکـا...

صرف خرج ایتمك خرجامق ویو... یاخود نیتندن چویر... بشقه طرفه متوجه قیـ...

وكلماتك تبدلات معلومه
لوندن بحث ايدر برعلم
خالص صافي صاف اولان
علم صرفه متعلق ومنسوب اولان
اصلا ايلشك قوميه رق
كسوب آيرمق
صرحلر: قصرلر عالي بنالر
خالص صافي اولان وآشكار
واضح آچق و بديدار اولان
قصد نيت: عزيمت توجه
صعب وصعوبتلو اولانلر
صعودلر: يوكسك محللر
كوج: چتين: عسير
صعوبتلو اولان
يوكسك رفيع مرتفع اولان
شديد: سخت پك اولان
شراب: خمر: باده
برشدت سبيله يا بلوب
بيهوش وبيخود اولمق
كوج وچتين اولمق كوچلك
قوبروق صلان دينلان قوش
يوكسك اولان محل طاغك
ديرسي وخانه طامي مثللو
يوكسكه چيقمق
انفيه دينلان توز
طپراق: تراب
صغيرلر كچوكلر
اوفاق اولانلر

صَغَارْ كچوك اولمق: كچوكلك

صَغَارَةْ بمعناه ايضاً. وآچق طبيعتلو اولمق

صَغَائِرْ صغيره لر: كناهي آز اولان قباحتلر

صُغْرْ ذل وحقارته راضي ومتحمل اولمق: آچق طبيعتلو دني اولمق

صَغَرْ كچوك اولمق كچوكلك وچوجقلق حاليله زماني

صِغَرُ السِّنّ ياش كچوكلكي چوجقلق حاليله وقت

صُغْرَا زياده كچوك اولان

صُغَرَاءْ صغرلر: كچوك اولانلر

صُغْرَانْ كچوك اولمق: كچوكلك

صَغَرَةْ صاغرلر ذليل وحقير اولانلر

صُغْرَى زياده كچوك اولان وقياس منطقينك حد اصغرينى حاوي اولان مقدمه

صَغِيرْ كچوك: اوفاق اولان

صَغِيرَةْ كچوك اولان كناه: كناهي آز اولان قباحت

صَفّ صره طابور الاي برچيزيده دزلمش نسنه لرك هيئت مجموعه سي

صَفِ نِعَالْ خانه قپوسنده پاپوش چيقارمغه مخصوص اولان محل

صَفَاءْ بولانق وقارشق اولميوب پاك وتميز وصافي اولمق

		وخاطرده کدره متعلق بر اندیشه قالمیوب اطمئنان ومسرت اوزره اولمق
ف	صَفابَخْش	صفاویریجی: کدر دفع ایدیجی اولان
ف	صَفاپَذیر	صفا بولمش اولان
	صِفات	صفتلر وصفلر کیفیتلر ونسنه نك کیفیتلرینی بیان ایدر اولان کلمات
ف	صَفْآرا	دیزی وطابوره زینت ویریجی اولان
	صَفاقَة	عارسزلق ادب وحیاسی اولماموق
	صَفائِح	صحیفه‌لر: یصی اولان نسنه‌لر وقپوقنادلری
ف	صَفْبَسْت	صف وصره ترتیبنده دیزلمش اولان
	صِفَة	نسنه ده اولان کیفیت وکیفیت بیانی ایچون مستعمل اولان کلمه ویوزجهره لقا منظر
	صُفّه	خانه‌لرك دیوانخانه‌سنده اولان سدلو محلده بولنان اوطوره‌جق وراحت ایده‌جك دوشه‌مه
	صَفْح	گناه وقباحتی عفو ایتمك
	صَفْحَه	نسنه نك یوزی ویصی طرفی وال آیه‌سی

صَفْدَر	جنکاور: بهادر: د... صف عسکرینی بو... تارومار ایدیجی اولا...
صَفْدَرانه	بهادر یراشیق ومنا... اولان
صَفْدَری	جنکاورلك: بهاد... وبهادر آدمه منس... ومتعلق اولان
صِفْر	هیچه اشارت اولا... نقطه سی وبوش... اولان
صِفْرُ الْیَد	فقیر واللری بوش... دست اولان
صَفَر	صاریلق تعبیر اولنان... آدمك یوزی کهربا... صاپ صاری اولور... شهور عربیه دن ا... شهرك اسمیدرکه... شهری عقبینده واقع...
صُفْر	طوج دینیلان معدن... روی
صِفِرْ	قوج که قویونك ارککی... وحمل یورجی...
صَفْراء	صاری رنك اولان... رنك اولان واخلاط... معلوم خلط درکه... اوله جقدر ومره... دخی تسمیه اولنور...

رقم صفرلری
اخلاطنده صفرا غلطی غالب اولان
دشمن صفلرینه هجوم ایدن بهادر
بهادرلك : شجاعت
دشمن صفلرینی بوزوب هزیمة دوچار ایدر اولان بهادر
صفه‌لر : دیوانخانه لرده اولان دوشه‌لو اوطوره جق محللر
بازارلق صوکنده ماده یه قرار ویرلری دیو صاتیجی ومشتری بربرینه الویروب طوتمق
صافی : تمیز اولان
صافیلق : تمیزلك پاکلك
کناه وقباحت عفو ایدر اولان
بوشلق نهی اولمق بوش اولمق
بمعناه ایضا
صفلر : دیزیلر صره‌لر الایلر
تمیز و پاك و پاکیزه اولان
حضرت ادم علیه السلام
یصی : انلو عریض اولان
نسنه‌نك یوزی و یصی
طرفی ویصی اولان نسنه

ویصی وانلو اولان قلج وقپو قنادی

صَفیز دوداق ایله صیصبلق چالمق وصاری یاقوت دینلان ذی قیمت طاش

صَفیق عارسز اولان بی شرم وبی حیا اولان

صرق

صِقال جلا ویرمك مصقله ایتمك

صُقع جانب : ناحیه : طرف

صَقل جلا و پرداخت ویرمك مصقله ایتمك

صَقیع قراغی : شبنم : ژاله : چه

صَقیل جلالو : پرداختلو : مصیقل اولان

صرك

صَك قاضی وحاکمك حجتی

صِکاك صکلر : حاکمك حجتلری

صَکّاك صك : وحجت ترتیب ایدن کاتب

صُکوك صکلر : قاضی حجتلری

صرل

صَلا صلاة : دعا : نماز

صَلابة پکلك : سرتلك : شدت : هیبت : مهابت وشجاعت بهادرلك

صَلاة نماز : دعا

صِلات صله‌لر : پیشکشلر

صَلاخ برنسنه برشیئه یراشوق واویغون اولمق و بروجهله بوزوق وفاسد اولمیوب

ایواولمق و باطل كبا شر
وصعنا ئردن خالی اولوب
سلامت اخرویه یولنده
اولمق وغوغاو نزاع حالی
اوزره اولمیوب بارشق
واویوشق اولمق

صَلاحیّت: برنسنه برایشه براشق
واویغون اولمق: ایشه
الویررا اولمق و برکمسه
برفعله مأذون ومرخص
وحقلو اولمق

ف

صَلاخوان: مؤذن صلات اوقویجی

صَلاف: اهل بلاغت سخنور اولان
کمسنه

صَلافة: مردارصو که استعماله
صلاحی اولمیوب انکله
ابدست لنمز

صَلب: آصمق: بردار ایتمك
حاچلامق حاچه کومك

صُلب: قاتی: سخت: شدید اولان
پك: قوی: محکم اولان

صُلب: أرقده اولان اوکرغه کمیکی

صُلبی: صلبدن حاصل اولمش اولان
اوز اولان

صله: اولاشمق: یتشمك وواصل اولمق
عاشق معشوقه یه واصل اولمق

صلهٔ رحم: خصم اقرباسنی زیارت
ایچون برادم بولندیغی

صُلح: دیار غربتدن وط...
بارشمق: بارشقلو...

صُلحا: صالح اولنلر: کا...
اولمیان آدملر

صُلح آمیز: ملایم وطاتلو وبا...
اولان

صُلحنامه: غوغایی ترك ایدوب...
ایچون تحریر اولنا...
صلحك شرائطنی حاو...

صَلعم: صلی الله علیه وسلم...
مبارکه سنك اختصار...

صَلوات: صلاتلر: دعالر: نما...

صَلواة: دعا نماز ورحمت و...

صَلّی الله: حق تعالی حضرتلری...
المیسندن حسن...
اولسون معناسن...
اوله رق ترکیب عر...

صَلیب: قاتی سخت: شد...
اولان واصلمش ک...
ونصارانك حاج نق...
صورتکه زعملرنجه...
عیسانك اصلمش...

صَلیبی: نصارای خرسنیان...

صُمّ: صاغر اولان قولاغی...

صُمّ بکم: صاغر دلسز اولان...
سو یلنان کلامی...
اشتمامش کبی سا...
دوروب خاموش...

صاغردلسز اولان
وصداسی چیقمیان وقونیه وقاتی
اولان صوم قیا طاشی
سکوت : خاموشی
صوص اولمق
قولاق : کوش : اذن
سکوت : خاموشی
صوص اولمق
بمعناه ایضا
دائم باقی : جاویدا اولان
الهی الله تعالی حضرتلرینه
منسوب ومتعلق اولان
الوهیت : دائم وباقی
وجاوید اولمق
کسکین قلیج
اغاج یوصی اغاجدن صوکبی
اقوب بعده قوروبوب اوزلو
اولان نسنه که صوده
اریر اوله بر نوعنه صمغ
عربی دینور
ساکت : خاموش
صوص اولان
سکوت : خاموشی
صوص اولمق
صمغلر : اغاجدن کوز
یاشی کبی اقوب صوده
اریر اولان لزوجتلو
نسنه لر

صمیت بك ساکت وصوص اولان

صمیم خالص : صافی اولان نسنه
وبدن اعضاسندن هر برینك
قوت وقوام اولدیغی کمیك
ویا سکرکه اکثریا اولك
عضونك اورتاسنده اولور

عن صمیم القلب یورکك اورتاسی وقوت
وقوامنه سبب اولان
سکیرلردن نشأت ایدوب
ریادن وترددن خالی اوله رق

عن صمیم عن صمیم القلب وبی ریا
اوله رق

صمیمی خالص بی ریا کرچك اولان

صناب رمضانده خردل اسمیله
صاتیلان آجی واشتها
کتورر اولان قاتیق

صنابی یله سی وقیروغی سیاه
اولان آت یاخود الا اولان آت

صنادید صندیدلر : شجیع وبهادر
اولان عالیشان آدملر غالب
وزبردست اولان آدملر
پادشاهلر سرعسکرلر

صنادیق صندوقلر : صندقلر

صناع صانعلر : یاپیجیلر

صناعة ایشجیلك : ایشلیجیلك
صنعت حرفت کارایش پلیشه

صناعی طبیعی اولمیوب صنعت واسطه
سیله میدانه کلمش اولان

صَنَائِع صناعتلر: صنعتلر: ایشلر کارلر

صَنْدَل معلوم برصوی قوقولو اغاج اسمیدر

صَنْدَلَانِی صندل اغاجی بازرکانی

صَنْدَلِی صندالیه دینلان بر نوع اسکمله

صَنْدُوق معلوم ظرف که اکثریا اغاج وتیموردن ترتیب اولنوب اثواب وامثالی انده حفظ اولنور

صَنْدُوقچه کچوك صندوق

صَنْدُوقه صندوق وتربه لرده مزار اوزرینه قپاق کبی اورتیلن صندق

صِنْدِید ذاتنده شجیع وبهادر اولان عالیشان وزبردست کمسنه پادشاه سرعسکر سالار

صُنْع ایش: کار: فعل: عمل: کردار ویاپمق: ایشلمك: دوزمك ترتیب ایتمك

صَنْعَة کار: حرفت: ایش: معرفت ویالکز بعض آدم بیننده اولان ایش واحاد ناسك کچینمك ایچون اتخاذ ایتدکلری مشغولیت وهنر وعلم وسعر وکتابنده افاده عادیه اولمیوب بر نوع زینت

ف

مخصوصه ویاخو... مستحسن ایله و... بیان

صُنْعی طبیعی اولمیوب ... واسطه سیله اولمش اولان ...

صِنْف نوع: کونا: درلو ... جهتیله اعتبار او... وکویك کنا ری

صَنَم الله تعالینك غیر... عبادت اولنان ... ومحبوبه ومعش...

صَنَوْبَر شام فستغی نعـ... میوه وشام ف... یمورطه شکلنده... کبی یوللو اولان ... وشام فستغ...

صَنَوْبَرِی مخروطی مخرو... شکلنده اولان...

صُنُوف صنفلر: صوبلر... واثوابك کارلر... صچاقلوکرك صچا... ویاشمقلر : ...

صَنِیع فعل: عمل: ایشـ...

صَنِیعَة بمعنا : ایـ...

صَوَاب طوغریلق: راست... خطاویاکلش مقا... لنسنه واخرنده...

مظهر اوله جق فعل
رأی وافکاره طوغری
ومصیب اولوب خطا
وفسادن خالی اولان
تنسیب وتصویب اولنمش
مناسب کورلمش اولان
وتنسیب وتصویب ایتمك
بمعناه ایضاً
طوغری یی کوستر اولان
وطوغری یه بکزر اولان
صارفه لر: تبدلات عالم
وتدورات زمان
صارملر: کسکین قلجلر
صاعقه لر: یلدریملر
چوقرجی ویونجی بازرکان
صولجانلر چوکانلر چوماقلر
بمعناه ایضاً
صالحه لر ایو ویرار اولانلر
صوم واوروجله زیاده
متعارف اولانلر
صومعه لر: تکیه لر مناسترلر
صائفه لر: یاز موسمنده
واقع اولاجهادوغزالر
طوف: جانب: یان: سو
سس صدا آواز آوازه
دودلك کبی چالنان بوییوز
صورتلر: شکللر
هیئتلر

صُورَة شکل: پیکر: قیافت: هیئت
قیلق وکتاب یاخود مکتوب
وامثالنك عینی ونسخه سی
ورسم: تصویر: نقش
وحال: سیاق: وجه

صُورَتا صورة ظاهره حقیقی
وباطنی اولمیوب یالکز
کوستریشده اولمق اوزره

صُورَتبَند تصویرجی: مصور ف

صُورَتنگار بمعناه ایضاً ف

صُورَتنما وجوده میدانه کلمش اولان ف

صُورَتیاب بمعناه ایضاً ف

صُورِی صورت ظاهره یه متعلق
اولان وحواس ظاهره
واسطه سیله محسوس
ومدرك اولوب باطنی
ومعنوی اولمیان وخارجده
مشاهده اولنوب حقیقی
اولمیان

صَوْغ معدن اریدوب دوکمك
سبك ایتمك ویاموق دوزمك
ویراتمق: خلق ایتمك

صُوف قویون وامثالی حیواناتدن
حاصل اولوب چوقه وچوراب
وکجه وکلیم اعمال اولنان
یوك: یشم وبرنوع قماش

صُوفی اهل تصوف وتعصب اولان آدم
وبرصنف درویشلره داخل اولان آدم

صُوفيان	صوفى: درويشلرك كروهى
صُوفيُون	بمعناه ايضا
صَوَلَ	هجوم ايتمك. بربرى اوزرينه يورويش ايدوب صالدرمق
صَوَلان	بمعناه ايضا
صَوْلة	بمعناه ايضا
صَوْلجان	چوكان تعبير اولنان اوجى اكري اغاج كه جريد بازلر انى قوللانورلر
صَوْم	اوروج كه رمضانده و سائر نيت اولنان وقتده طوتلور
صَوْمَع	نصارى طائفه سنك عبادتگاهى اولان وحدتخانه وتكيه ومناستر
صَوْمَعَه	بمعناه ايضاً
صومعه نشين	مناسترده اوطوران شخص: پاپاس
صَوْن	حفظ وتكاه ايدوب بلاو ضرردن قورومق محافظه ايتمك
صِهار	مصاهرت برقوم وقبيله دن قيز الوب داماد اولمغله خصم اولمق
صَهْبا	شراب: خمر: باده
صِهر	خصملق: قرابت وبرادم ايله كندو زوجه سنك اناسى وقيز قرنداشى ويكنى وبونلر مثللو اقرب اولان خصملرى بيننده حرمت قرابت وفا... وقاين اتا و بالدز و... برادمك قرنيك قو... وقبر: مزار

صُهَراء	نكاح واسطه سيله... خصملق كسب ايتدي...
صَهْريج	يرالتنده اولوب طا... بركدر مكه مخصوص...
صَهْريج	بمعناه ايضاً
صَهيل	آت كشنمك: آت كشـ...
صَيّاد	آوجى حيوانات صيد... اولان آدم شكاركوشـ...
صَيادة	اوايتمك: آوه كيتمك... آوجيلك ايتمك
صَبّاغ	قويومجى: آلتون و... ايشلر اولان اهل...
صِياغات	قويومجى ايشى اولان...
صِياغة	قويومجيلق آلتون و... اشلمك
صِيام	اوروج طوتمق يمك...
صِيان	حفظ ايتمك: محافظ... قورومق
صِيانة	بمعناه ايضاً
صَيْب	برنسنه طوغرى واز...
صَيبوبة	بمعناه ايضا
صبت	بركمسنه نك بين النا... وبنك نامى وشهر...

بمعناه ایضاً
نهایت قدرت مرتبه سنده
ایك سس ایله حبقرمق
بمعناه ایضاً
اوشکار اولامق طوتمق
او محلی آوچوقا اولان یر
اولمق: اولیویرمك وجودکون
برایشك عاقبتی وسرانجامی
صراف انجه صرافی
بمعناه ایضا
اولمق اولیویرمك وجودکون
خلقت: صوی: اصل
نسب وفعلك باب واحده
معلوم ومجهول وحال
ومستقبل وامر ونهی
ومفرد وتثنیه وجمع ومذکر
ایله مؤنث ومتکلم یاخود
مخاطب ویا غائب اولمسی
خصوصلرینی اشعار وتفریق
ایچون واقع اولدیغی هیئت
وشکل

صَیْف	یاز موسمی: موسم گرما
صَیْفِی	یاز موسمنه متعلق ومنسوب اولان
صَیْفِیَّة	موسم صیف هنگامنده اقامت اولنان خانه
صَیْقَل	جلا وپرداخت وصیقله که جلا وپرداخت ویرمك ایچون قوللانیلان آلتدر
صِیَم	صائملر اوروجلو اولانلر مصیب اولان
صَیُوب	مصیب اولان صائب اولان اتدیغی نشانه طوغری واروب ایریشجی اولان
صَیُود	آوجی کوپك: اوجی کوپك
صَیُور	عقل: هوش: فکر: وبرایشك عاقبتی وسرانجامی وصوکی
صَیُورَة	عاقبت: سرانجام: صول

علاوه لا حرف الصاد على حروف الهجاء

برطائفه‌در که حضرت نوح
علیه السلام دینیله متدین
اولمق زعم ایدرلر قبله‌لری
منصف نهارده یوبراز یلی
اسدیکی جهتدر و وقت
مرقومه‌ده اولطرفه متوجها
نماز قیلارلر

سَبَب	تپه‌دن اشاغی یه اقوب اینن قوم وطپراق
صَتّ	برکسنه‌یی عنف وقهر ایله

صوب

اوته فاقمق : ویك حیقرمق

صَیْت سس : صوت : چغلتی غریو : فریاد

صِنَات مخاصمه : ومنازعه ایلمك

صِنَتْ حذاء مقابل : برابر اولمق

صج

صَنْج یری برینه اوریلان یموز لردن ظهور ایدن چاتردی

صح

صَحَرْ سودی یك قینادوب طبخ ایلمك وبرادمه کنش یك تأثیر ایلمکله دماغنی ازرده ایلمك

صِحَاف صوایر کیله جك کوجك یرلر

صَحَفِی صحف قرائننده یکلش اوقور اولان

صَحَل سس بوغوق اولمق

صَحْنَاء صلامورە که خرده بالقلری طوزلیوب کوپه طولدررلر

صخ

صَخَب یك حیقروب فریاد ایلمك

صَخْد چهره یی کونش یالویب یاقمق

صد

صَدَء برنسنه نك پاسنی آچمق

صَدِیء پاسلو ولکه لو اولان

صِلْع ناسدن برجماعت ونسنه دن بر پارچه

صر

صُدُوع میل ایلمك : توجه ایلمك

صَدَعَات نفر فرقه : برینا نلقلر

صَدَاغَة طوغان چوجق یدی کونلك اولمق

ویرکمه ضعیف اولمق

صَدِف اعراض ایلمك : ص... وتحویل ایلمك...

صَدُوف یوزنی کوستروب... اولان شیوه لی عو...

صَدَاف زوجه نك مهری :...

صَرْء فریاد : فغان ای...

صَرْب طولومده چوق طو... یك اکشیمش سودو... کسب ایلمك : حبس...

صَرْحَبَة حفیف الطبع س... مشرب اولمق

صَرْح خالص : صافی : ... اولماموق

صَرْخَة صیحه شدید...

صُرَاخ شدتله حیقر...

صَرَد خالص وبی غش ا...

صَرِد صغوغه متحمل...

صَرْد تیز اوشومك...

صِرَّة صغوغك شد...

صَرَّة ناسه : غم : غصه... وحرارتك شد...

صِرَار باغ : بند : صارو...

صَرَاء یالجین یك قیا...

صُرِی عزیمت : جد : ح...

صَرَایِع کمیجی ملاحلر...

صَرَع یقوب یره چالم...

كورنيجى
باشى كوچك اولان آدم
آدى قسمى ككيك اوتى
اوتلاموق
شديد ودشوار اولات
هاويار: بالق يمورطه سى
اشيل
طاغنق: متفرق
شراب ايچكه دوشكون
اولان بكزى
دسترتمك
لئيم فرومايه الچق اولان
برشدتدن بايلمش: بايغين
اولان
فقير بى نوا: محتاج
اولان
كهله يمورطه سى سركه
تعبير اولنور
طعامى چوق يمك اكول اولمق
صاچ وصقال طراموق
وسترنيكى ياغه چمدرمك
صاريلق
آچلق: چوع
صولمش: پژمرده نبات
توج بيان اولان
براغمك اكسه سنه يواشجه
يومروقله اورمق
ناسك دائما سله اورد قلرى

صَقَبْ: كمسه يه ديوركه مراد مسخره مقوله سيدر يقين: قريب
صِقَابْ: بركمسه ايله يوز يوزه اولمق
صِقْلَابْ: اكول پرخور اولان انسان وحيوان
صَقَّارْ: هركسه لعن ونفرين ايدر اولان بدزبان كمسنه
صَقُورْ: ديوث وقورمساغ
اوغمق: اورمق وكومش ارتمك

صل

صُلْحْ: صاغرلق: صمم
صَلْدْ: پكلك: صلابت: سرتلك
صَلَادَةْ: بخيللك: ناكسلك

صم

صَمَدْ: قصد وآهنك ايلمك اورمق
صَمَيْرْ: الى كميكنه يا پشمش زبون ونحيف وهندى كبى وجودى قوبقورى اولان

صن

صِنِّيتْ: ذيشان متعين مهترقوم اولان
صَنْجْ: زيل: چنك: ساز
صَنَرْ: ايجه وضعف اولان نسنه

صو

صُوبْ: دوكولمك
صَوَابَةْ: خالص صميم كزيده

صه

صَهَائِجْ: قيللرى اوتويلرقرلله اولان انسان وحيوان
صُهُودْ: جسيم تنومند شيان اولان

صی

صَيُوبْ: يغمور وبلوت وشدتله دوكيلان يغمور

باب ضاد معجمه

ض اشبو حرف ضاد معجمه ترتیب حروف عثمانیه ده اون سکزنجی حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان کتب ورسائلده سکز یوز عددینه علامت اولور

ضابط ضبط ایدیجی بشقه آدملری قوللانوب اداره ایتمکه مأمور اولان کمسنه

ضابطان ضابطلر اداره ایدیجیلر

ضابطه قاعده قانون : عادت وو سیله ضبط واداره

ضاحك کولیجی کولر اولان خندان اولان

ضاحیه ناحیه مملکت کوشه سی وکناری

الضاد خصومت . جنك : جدال

ضاد حروف عثمانیه دن اون سکزنجی حرفك اسمیدر

ضار مضر ضرر وزیانه سبب اولان

ضارب ضرب ایدیجی اوریجی

ضاعف الله حق جل وسبحانه تعالی حضرتلری ایکی قات ایلسون معنا سنده دعا اوله رق ترکیب عربیدر

ضال ضلالت ایدیجی یولینی آزیتمش اولان کمراه وهدایتسز اولان

کنا هکار اولا

ضاله محلندن وبولندن وص
آیریلوب بولنسز صا
محلسز اولان حیوا

ضامن کفیل اولان آد

ضایع باقلیوب تلف اولمش

ضباطه ضبط ایتمك وحفظ ا

ضبط حزم وبصیرت وحسر
ایله حفظ ایتمك وباغ
محکم قیلمق وقهر وع
کندو تصرفنه داخل ا
وزور ایله یاخود
تدبیر ایله قوللانوب
رأینه براقما موق

ضجاج بربریله غوغا وشر و
ایدشمك

ضجر غم وغصه چکم
ایچروسی صیقلمق
قلب صیقندیسی

ضجرة صیقندیسی

ضحا قوشلق وقتی

عید الضحا قربان بیرامی که قوش
وقتی قربانلر کسیلو

ضحاك مسخره جی کستاخ وبی
ناسك قول وافعالنه کولرلو

ضحیه لر: قربانلر
كولمك: خنده ایتمك
ناسك اقوال وافعالنی دائما
مسخره یه چویرا اولان ادم
قربان قربانلق كسیلان
حیوان
قالینلق: قبالق: جسامت
ششمانق: ایریلمك
قالین: قبا: ایری: ششمان
بیوك اولان
برنسنه یه عكسی ومخالف
اولان نسنه
ضدلق ومخالفت ایتمك
ضد ومخالفت وعكس اولان
ضرر وزیان ایتمك: ایخمك
ضرر وزیان: فنالق: نقص
نقصان
بلا شدت: محنت: سخنی
صیقندی
باج وبر كورسم خراج
برینه ضرر وزیان ایتمك
ضرر زیان نقصان خسارت
كندو نفسنی الچقلمق: كوكل
الچقلغی: تواضع خضوع
اورمق: چارپمق: هالمو
واورش: طباق: زنش
وقواعد حسابیه دن شول
قاعده كه بر عددك هر قاج

فرض اولنان مثللری بربرینه
جمع اولنسه حاصل اولاجق
عددی سهولتله بلمك ایچون
استعمال اولنور روصوی
نوع: درلو: وقوت: شان
زور وشعرده بیتك ایكنجی
مصراعنك صوك تفعله سی

ضَرْبِ مَثَل افاده مرامك اختصاری
ایچون بین الناس استعمال
اولنان قول مشهور

ضَرْبَا ضَرْب ایله ضربدن اوره رق

ضَرَبَات ضربه لر: اورشلر: چارپشلر

ضَرْبَان اورمق چارپمق: اورش
چارپش وسغرامك یولجی اولمق

ضَرْبَه اورش: چارپش: چالش

ضَرْبخانه اقچه ضربنه مخصوص اولان
محل

ضَرْبِی ضربه متعلق ومنسوب اولان

ضَرَّة زوج وزوجه دن دیكرینه
نسبتله هر بری

ضُرَّة ضرر وزیان: خسارت نقصان

ضَرَر برنسنه نك نفسنه ویا
صفتلرینه ویا متعلقاتنه
اصابت ایدن نقصان

ضَرَرْانكیز مضر اولمق كندو عادتی
اولان

ضَرْط وراذن یللنمك: اوصورمق

ضَرْطَة وراذن چیقان یل اوصورق

ضرغ — ایلك واعتالنك ممه سی

ضرغام — ارسلان: شیر: اسد

ضروب — ضربلر: صوپلر: نوعلر

ضروب امثال — ضرب مثللر مشهور کلاملر

ضرورة — چاره سی اولمامق چاره سزلك وحاجت: احتیاج وفقیرلو فقر

بالضرورة — ناچار اوله رق چاره سی بولنه مدیغی سببیله

ضروری — ناچار: چاره سز اولان جبری اولان اختیاری اولمیان

ضروع — ضرعلر: ممه لر: پستانلر

ضریبة — طبیعت: نهاد خلق خلقت وباج: ویرکو: رسم: خراج

ضریح — مزار: قبر

ضریر — پك زبون ومهزول وناتوان اولان خسته

ضعاف — ضعیف اولانلر قوتسز اولانلر

ضعف — ضعیفلق: قوتسزلك زبونلق

ضعف — بر نسنه نك ایکی مثلی

ضعفاء — ضعیف: قوتسز وناتوان اولانلر

ضعضعة — بمعناه ایضاً

ضعفیة — ضعف: قوتسزلك

ضعیف — قوتسز وناتوان اولان

ضغط — بریری بر یره صیقشدیروب قصمق

ضغطة — شدت مشقت صقندی

وبرینی برایشه زور... مجبور ایتمك

ضغینة — حقد: کینه: عداوت...

ضفادع — صفدعلر: قوربغه‌لر

ضفة — دکز یاخود ایرمق کنار... ساحل

ضفدع — قوربغه دینیلان حیوا...

ضفن — ایاق ایله اورمق: د...

ضل — یول آزتمق: یولدن چیق... طوغری یولی براقو... یاکلش: صاپمق

ضُلّ — بمعناه ایضاً

ضلاعة — کوچ: زور: قوت...

ضلال — یول ازمق: یولدن چیق... طوغری یولی براقو... یاکلش صاپمق ود... ومذهب جهتیله یا... باطلی قبول ایتمك

ضلالة — بمعناه ایضاً

ضلة — یاکلش: خطا: یاکل...

ضلع — قبورغه کمیکی یان کمی... وعلم هندسه ده شکل... جانب واحدندن اولان... ضلع دینور ویارچ...

ضلعاء — ضلیع اولانلر: کوجلو... زورلو اولانلر

ضلل — یاکلش: خطا: یاکل...

ضلوع — ضلعلر: قبورغه‌ل...

ضع

ضغ

کوجلو: زور: قوتلو اولان برنسنه یی برنسنه یه قاتمق وبرحرفی اوتوری ایله اوقومق مرهم ایله یاره یه صارلان صارغی بزی

بمعناه ایضا

بلورسز اولان ایش ویا نسنه یی قاتمق: علاوه ایتمك برنسنه برنسنه یه یناشدروب قوشمق

برینك مظهر اولدیغی ضرر وزیانه مقابل ویریلان قارشولق وبرینك ضرر وزیانه مظهر اولمیه جغنه اعتماد ایتدیرمك ایچون کند ونفسنه تسلیم اولنان نسنه

ضامنلك: کفیلك کفالت

ضمیرلر: داخل خاطر ودرون قلبده کیزلو اولان اسرار وعلم صرف ونحوده ضمیر تسمیه اولنان کلمه لر

ضمیمه لر: قاتلمش: وعلاوه اولنمش نسنه لر

ضمینه لر خاصه لر طبیعی ودرونی اولان کیفیتلر اوتوری دینلان اشارت که حروفات اوزرینه وضع اولنور

ضَمَدْ یاره یه صرهلو صارغی صارمق

ضَمِنْ برینه کفیل وضامن اولمق

ضِمْنْ برنسنه نك ایچی وداخلی ودرونی وبرنسنه نك ایچروسنده اولان نسنه وبرفعلك غایتی ومقصودی اولان خصوص وافاده نك فراستله اکلاشلان معناسی

ضِمْناً افاده نك تحت اللفظ دکل ایسه ده داخل معناسی اولمق اوزره

ضُمُورْ حیوان آریقلایوب قارنی ایچری چوکمك ضعیفلمق

ضَمِیرْ خاطر کوکل: قلب وخاطرده کیزلو اولان سر وعلم صرف ونحوده برکلمه یاخود برحرف ویا برمعنا که متکلم ومخاطب وغائبه دلالت ایدر

ضَمِیمْ قاتلمش: یناشدرلوب قوشلمش اولان

ضَمِیمَة برنسنه یه قاتلوب علاوه اولنمش نسنه وکتابك آخرینه علاوه اولنان ابحاث

ضَمِینْ کفیل ضامن اولان کمسنه

ضِنْ بخیل: خسیسلك: خست

ضَنَانَة بمعناه ایضا

ضِنّه بمعناه ایضا

ضَنِینْ بخیل: خسیس اولان

ضَنُوءْ ضیا: آیدینلق

ضَوَاءٌ بمعناه ایضاً
ضَوَابِطُ ضابطه لر: قاعده لر: قانونلر
ضَوَاجِعُ غروبه مائل اولان یلدزلر
ضَوَاحِی ضاحیه لر: مملکت کوشه لری
ضَوَارِبُ شاخ طمرلری بعض طمرلری
ضُوقٌ اضیق اولان زیاده ضیق وطاروتنك اولان دیشی نسنه

ضِیَاءٌ ایدینلق: تاب
ضِیَاپاش ایدینلق صاچیجی: ضیا ویریجی اولان
ضَیَاعٌ کشینك عیالی واهالی بیتی
ضِیَاعٌ ضیعه لر: تزلالر: جفتلکلر
ضِیَافَةٌ بریجی خانه سنه قبول ایدوب طعام ویرمك: وبعض دوستلری جمع ایدوب تکلفایله ایدیلان طعام
ضِیَاکُسْتَرْ ضیا صاچیجی آیدینلق ویریجی اولان

ضَیْرٌ ضرر: زیان: خسارت
ضَیْعٌ ضایع اولمق: تلف وهلاك اولمق
ضَیْعَةٌ ضیعه لر: تزلالر: جفتلك
ضَیْعَةٌ تزلا: جفتلك
ضَیْفٌ خانه مسافری: مهمان
ضَیْفَانٌ ضیفلر: مسافرلر: م
ضَیِّقٌ طار: تنك: صیقنه
اولان وطار اولمق: طارلق تنکی وصیقندی
ضِیقُ النَّفَسِ برعلت اسمی
ضِیقَةٌ فقر: فقیرلق: فا
(ضیق نفس) ضیق النفس علت دوچار اولان که رنج زحمت ایله تنفس ا
ضَیِّقِی اضیق اولان زیاده وطار اولان
ضُیُوفٌ ضیفلر: مسافرلر: م

عِلاوَهٔ حرف الصاد علی حروف الهجاء

ضَایِكٌ رماد: کل
ضَائِنَهٔ اولادی چوق اولان خاتون
ضَنْبُوءٌ یره یاپشوب سینمك انسزین چیقه کلمك صیغنمق: اوتانمق
ضَبٌّ حشراتدن کلر دیدکلری
ضِبْضِبٌ فحاش: کستاخ: زباندراز

ضَبِیثٌ کمسه سموزاو انسان وحیوان برنسنه یی پنجه ایله ق طوتمق آوجلمق: او
ضُبَاثٌ ارسلان پنجه لری
ضَبِیحٌ آتشن برنسنه تك ط نا تیرایله لونی سیه

تغيير ايلمك : كويندرمك
يك صحرا غان آت
كوزقويروغيله يك يك
باقمق
جتين خويلو بدمزاج
وبدمعاشرت اولان
صرتلان
مغلوبية صبر وتحمل
ايده ميوب فرياد ايلمك
برآدمى برايشه جبر
وزور ايلمك
برى بريله غوغا وشر و
شور ايدشمك
غصه سببيله مضطرب
وتنكدل اولان
قار : ثلج : قيمق : بال
ارجيه صو : نهر صغير
كوز ياشى دوكمك صوس يمق
خصمه غالب اولمق
اركك حيوان ديشى يه آشمق
اورمسى كوزلجه اولمق
برنسنه يى برنده آوة قاوب
برطرفه ايلمك : مشاهدك
شهادتنى جرح والغا ايلمك
طوارا ياقلريله بمه اورمق
مزار قازمق
ديش : سن : دندان
الكشى نسنه يمكله ديشلرى

كونكولنوب قماشمق

ضَرَاعَة تواضع : تذلل : مسكنت ايلمك

ضَرْع مثل : نظير : شبيه

ضُرُوع برنجى جانور برنسنه يه كلوب چاتمق : كش باتمق

ضَرْف انجير اغاجى

ضَرَم يك اچمق : آتش طوتلمك

ضِرَام آتش علولنديره جك اودون قيرقلرى

ضَرْزَمَة يك اصرمق : عض شديد

ضَرْضَم ارسلان ومطلقا برنجى جانورك اركگى

ضَطَط بغايت صولو صويوق چامور

ضَطِيط بمعناه ايضا

ضَنَطَط داهيه لر : افتلر

ضَعَط بوغزلمق : ذبح ايتمك

ضَعْضَاع ضعيف وزبون انسان وحيوان

ضَعْضَعَة بناى يره برابر ييقمق

ضَعَف يك يوفقه ثياب

ضَغِيب طوشان وقوره سسى

ضُغَاب بمعناه ايضا

برى برينه قاتوب قارشدرمق

ضِغْث قورى ايله ياش مخلوط اولان اوتلغك برديمى

ضَغْد بركمسه نى بوغمق : ياخود بوغازينى صيقمق

ضوط

ضع

ضغ

ضَغرَس غایت حریص وطماع وطویمزا اولان

ضَفیغ اوجوزلق : بوللق

ضَغضَغا دیشسزادم نسنه چیمك كوملك

ضَعیفَه درلودرلو نبات وچیچكلرله اراسته اولان چمنزار

ضَغَم اوك دیشلریله اصرمق

ضِغن حقد : كین : ناحیه میل شوق : آرزو

ضَفد ال ایاسیله اورمق

ضَفَندَد ایری جثه لو احمق اولان

ضَفر صچرامق : صاج وقیطان مغوله سنی اورمك ایپ واورغان بوكمك

ضَفیرَة اورلمش بردسته صاج

ضَفیر دكیز قییسی : ساحل بحر

ضَفز جماع ایلمك : سكرتمك صچرامق

ضَفَن اویویان آدمك موشلنیسی خورلتیسی

ضِفرِط ایری قرنلو اولان

ضَفاطَة جاهل سسترای نادان اولمق

ضَفیط جماع ایدركن بیستهلر اولان حماقت احمقلق

ضفط برنسنه یی چكوب یاغلق

ضفع بیستهلمك : ضرطه لمق

ضَلول آزغین : كمراه اولا...

ضِلَّة پچلك : حرامزاده ل...

ضَلَل هدر : عبث قیا التندن وقویتو... اقوب اصلا كنش... اولان صو

ضُمر فرنی دوزوموزو... اینجه رك بدن واند... نازك ولطیف اولا...

ضِمخِر خودبین : متكبر او...

ضِمِر خاموش اولمق صوم...

ضَمس برنسنه یی آغزده... چینمك

ضَموط كیزلنه جك صقلنه...

ضَمیلَه كوزرم عورت : طو...

ضَموم ایكی اوزون تپه ارال... كلان دره

ضَمضَم طارغین : غضبنا...

ضَمضَمَه برآدم كندی نفسنی... تشبیع وتقویتله... ایلمك

ضَمضام كوردیكی والی نیتش... نسنه یی قبوللنور...

ضَمنَة مرض علت خسته...

ضِمن عاشق : آشفته او...

ضَمانَة كوترملك

ضَمی ظلم ایلمك : ب... ایلمك

خاتونك اولادی چوق اولمق
ضرورت : ناچارلك
كوشك : سست : لئيم
بی مایه اولان
ولد : ذريت
كيزلمك : استخفا ايلمك
ودشمنه خدعه ايدوب
اغفال ايلمك
دره نك يوغاج يرى
يك اچقمق
شياه سحاب قره بلوت
ضرر وزيان ايلمك
اعتبارسز حقير وذليل
اولان
برنسنه يی اغزده بر اوته
كوليه رك چينمك
مسواكك اغزده قلان
خرده لری
طعام يمك
ناسك شماطه سی وغريو
وفريادی
چكه كميكنك اكريلكی
صافی ياغ كه چرويش ياغيله
بيله جه اريتوب بر كوچك
طلوقه قونمش اوله
برنسنه يی اويناد وب
بيقرار ايلمك
صيادك اويناتديغی چوب

تلكويه اسم وضع اولنمش

ضُوَاكَةْ ناسدن بر قاچ كمسنه جماعتى ديمك

ضَوْمْ ظلم : وبيدادلق

ضَوْنْ بنيرمايه سی

ضَوِىٰ بركمسه خلقه يااريقلق
سبيله اينجه وچلسز
اولمق كه چوپدن چلبی
تعبير اولنور

ضُوِىّ بركمسه يه صغنوب
اكا ملتحق اولمق

ضَوَاةْ قولاق يومشاغنك التنده
ظهور ايدن اور

ضَوَّةْ غريو : فرياد : جغلتى

ضَهَبْ برنسنه نك رنكنى آتشله
تغيير ايلمك

ضَهْضَبَةْ آتش بريكدرملك

ضَهْتْ شدتله باصوب چكنمك

ضَهْدْ قهر ايلمك

ضَهْبَذْ صلب وشديد : جبار
قهار اولان

ضُهْدَةْ هركسنه مقهور اولان
زبون ادم

ضَهَسْ اوك ديشلر يله اصروب
كمرمك

ضَيَسْ نبات صولوب صرارمغه
باشلمق

ضَيَاطْ غليظ : شديد غايت ايده رك
يوريبان اولان

باب طای مهمله

طَ اشبو حرف طای مهمله ترتیب حروف عثمانیه ده اون طقوزنجی حرف اولوب حساب وعلوم دائر اولان کتب ورسائلده طقوز عددینه علامتدر

طَاءْ حروف عثمانیه دن اون طقوزنجی حرفك اسمی

طَابَ ثَرَاهُ مزاری پاکیزه وخوشبو اولسون معناسنده دعا اوله رق ترکیب عربیدر

طَابِخْ حرارتی زیاده اولان حماکه یاکه آدمی پیشورر

طَابِخَهْ اویله وقتك صیجاغی

طَارِبَهْ ثابت وقدیم اولان

طَارِفْ مستمر اولان

طَارِفْ یکی نائل اولنمش : یکی اله کچمش اولان

طَارِقْ صباح ایلدزی

طَارِقَهْ اقربا وعشیره طاقمی

طَارُمْ قبه کنبد طام سقف سطح

طَارِمْ ناکهان میدانه چیقوب

طَاسْ موجود وحاضر اولان معلوم قاب که صو ایچمکه قوللانیلور

طَاعَتْ الله تعالی حضرتلرینك معروفلرینی اجرا اید[...] نهی منکرلرندن اجتن[اب] ایتمك و بر یره اطاع[ت] ایدوب دیدیکنی یاپمو[ق]

طَاعَتْکَاهْ عبادتخانه : مسجـ[د]

طَاعُونْ بك مهلك بر علت اسم[ی] یومورجق : وبا

طَاغِی ازغون اولوب حدود[ی] تجاوز ایدر ویا ایتمش طغیان ایدیجی اولا[ن]

طَاغِیَهْ اهل اسلام اولیان[...]

طَافْ طواف ایدیجی : بر شـ[یئك] اطرافنه دولاشور[...] طائف اولان

طَاقْ کمر : کنبد : قبه[...]

طَاقْ قبه : کنبد : کمر : وقا[...] طبقه وتك اولان فرد[...]

طَاقِ اَبْرُو کوز قاشی

طَاقِ خَضْرَا وطارق طارم وطارق[...] وطارق نحلی وطارق[...] وطارق فیلو فیر[...] سما : کوکـ[...]

نُه طَاقْ طقوز قات کوک[...]

دُوطَاقْ ایکی قات

اوچ قات
تك وجفت : زوج وفرد
طاقلر : كمرلر : قبه لر
كوچ : زور : قوت : قدرت
اقتدار
كچوك طاق : كچوك پنجره
پادشاه تختی پادشاه ايوانی
برنوع باش اورتيسی
طاقيه جی طاقيه ديكيجی
اوزون اولسون معناسنده دعادر
طلب ايدیجی : آرزو : و
استك ايدیجی وعلم تحصيلنده
شاكرد اولان كمسنه
يرامز اولان : ويك يورغون
وفرومانده اولوب برايشه
يرامز اولان
طلوع ايدیجی افقدن چيقوب
كوك يوزنده كورينور اولان
وبر كمسنه نك حين تولدنده
طلوع ايدن يلدز كه كويا اول
كمسنه نك پيری وحارسی
اولور وبخت : طلعت : تجلی
قوجه سدن بوشانمش
اولان قاری
صاچمه صپان كلمات
وهذيان : هرزه : ترهات
سركش عنادجی معند اولان
ويوكسك مرتفع بالا اولان

طامِع طمع ايدیجی : حريص : و طمعكار اولان

طامِس عارسز : ادبسز : بی باك وبی پروا اولان كمسنه

طاوُس معلوم كوزل بر قوشك اسمی

طاهِر پاك وتميز اولان بولاشق اولميان

طائِر اوچيجی اوچار اولان قوش ومرغ

طائِرِ سدره وطائرِ قدس جبريل عليه السلام

طائِع طاعتلو : مطيع ومنقاد اولان

طائِف طواف ايدیجی بر نسنه نك چوره سنه طولاشيجی اولان

طائِفه بمعناه ايضا وقوم قبيله كروه : طاقم : بولك : فرق

طائِل فضل : مزيت : قدرت وسعت : غنا : رفاهيت رفاه ونفع : فائده ولاطائل فائده سز بوش

بی طائِل بيهوده اولان

طِبّ حكيملك : اقتضاسنه كوره جسم ونفس حيوانيه علاج وتيمار ايتمك

طِبات بمعناه ايضا

طِباة بمعناه ايضا

طبّاخ طعام طبخ ايدوب بشوريجی آشچی

طباحة — اشجیلق حرفتی

طباشیر — برنوع علاج که هندستانده قامشلر ایچروسنده حاصل اولور

طباع — طبیعت: خلیقه: سرشت وطبعلر: طبیعتلر

طباق — مطابقت برنسنه بشقه برنسنه یه اویوب تام کلمك وطبقلر: طبقه لر

طبائع — طبیعتلر: خلیقه لر: سرشتلر

طبخ — طعام پشورمك

طبخخانه — ف — مطبخ واشجی دکانی

طبطاب — برنوع بیوك قولاقلو قوش

طبع — طبیعة طینت: خلیقة سرشت: مشرب: خوی مزاج ومهرو یا بشقه درلو قالب باصوب برنسنه اوزرینه تصویر نقش ایتمك

طُبغان — ف — مهرمومی ومهرجاموری

طبعخانه — کتاب وامثالی باصلوب طبع وتمثیل اولندیغی محل

طبعزاد — ف — برادمك خوی وطبیعتی سببیله وجوده کلمش اولان

طبعی — طبیعی طبع ومشربنه اولان

طبق — برنسنه یه مطابق واویغون وعینی عینته موافق کلان نسنه

طبق — برنسنه نك قباغی واو... وبرشیئه اویغون وم... کلان نسنه ودرجه... وطعام ومیوه قوی... یصیجه ظرف وزما... برقرن وبرعصر: ... جماعت: حال: شا...

طبقه — قات: درجه: م...

طبقچه — کچوك طبق

طبل — داول وترنبت نه... اولنان چالغی

طبلباز — داولجی: ترنبته...

طبلزن — بمعناه ایضا

طبله — معلوم ظرف که بع...

طبله کار — اتمکجینك بر... خدمتجیسی

طبول — طبللر: داول...

طبنجه — شمار: طوقات

طبی — ممه: امزکی: پست...

طبّی — علم طبه متعلق و... اولان

طبیب — خسته لره باقو... ایتمك خصوصی... اولان کمسـ...

طبیعة — مشرب: خوی: مزاج

طبیعی — صنعی اولمیوب نسنه... متعلق: مربو...

مضطرب ومختل اوله رق ویا اولان

مضطرب راحتسز اولان

دکرمنجی: آسیابان

دکرمنجیلك صنعتی

اوکتمك دکرمندن بچورمك

اوکدلمش اون: دقیق

طرخانلر: شریف وذیشان اولان امیرلر

حربده بری برینه حمل وهجوم ایتمك وحربی دینلان قصه مزراق

یان کسیجی دینلان خرسز

طرز: روش: قاعده: قانون اسلوب: وزینت: زینت ودوزیجی: قوشیجی

ترتیب ایدیجی وایکنه ایله ایشلیان نقش: ونقش ایدیجی: زینتلندیریجی اولان

نقش اشلیجی زینتلندیریجی

طرازلق: ترتیب ایدیجیلك

یکی پیدا اولمش اولمق

یکی چیقمه اولمق

برنسنه تروتازه اولمق تازه لك

طربیقلر: بوللروجماعتلر

فرح: سرور: شادمانی

سوینج

طَرَب انگیز مسرت وشادمانی یه سبب اولان — ف

طُرَّه کنار: جانب وباش اورتیسی التندن چیقوب الن اوزرینه اوزانان صاچ

طَرْح یره براقمق: التندن المق ودفع ایتمك قوغمق ابعاد ایتمك ووضع ایتمك تمل قورمق یرلشدرمك وشطرنجده طاش اوینامق وتمل: اساس: بنیات

طَرْح افکن تمل قوریجی وضع اساس ایدیجی اولان — ف

طَرْخان شریف وذیشان اولان امیر — ف

طَرْد سوروب ایراق ایتمك دفع ایتمك: قوغمق

طَرْدیّه حکایه منظومه درج اولنوب حکایه نك صدد اصلیه سندن خارج کبی اولان قصه ویا مطالعات جمله سنی

طَرْز شکل: هیئت ویول: اصول

طِرْس یازی یازیله جق صحیفه کاغد وترشه وامثالی ویازیسی بوزلوب وسیلنوب صکره دن ینه یازیلان کاغد

طَرْطور مولوی کلاهی کبی اینجه واوزون برنوع باش کسوکی

طَرْف كوز: عين: چشم وصوى تميز يك كشى زاده اولان آدم: و نسنه نك نهايتى واوجى جانب: سو

طِرْف بدرى ومادرى طرفلرندن اصيل وكريم وكشى زاده اولان آدم وصكره دن ويكيدن پيدا اولنمش مال واشيا

طَرَف يان جانب ناحيه وايكى محاذى ياخود ايكى مقابل نسنه نك اثنينيتنه نظرا هر برسى

ف **بَرْطَرَف** بريانه مندفع اولان

طَرْفَه كوز قيمق كوز يومق

طرفة العين كوزك بردفعه قيمسى ويرقيمسنه لازم اولان يك جزئى زمان

ف **طُرْفَه** طرفه: غريب: نكره ونا ديده نسنه

ف **طَرَفْدَارْ** بركمسنه نك دوستى: و امدادجيسى اولان كمسنه

ف **طَرَفْدَارِى** طرفدارلق: برينه دوستلق

طَرَفيل بلونجه ديلان بر نوع نبات

طرفين بركسنه نك ايكى اوجى وايكى نهايتى وايكى يانى وايكى يوزى ومسئله نك ايكى مختلف شقى ومعامله ده

بر يله ايش كور
كمسنه ويا ايكى جما
هر ايكيسى

طُرُق طريقلر: يول
طُرُقَان بمعناه ايضا
طُرُوس طرسلر: يازيا
صحيفه لر ويازيسى
صكره دن ينه يازلم
صحيفه لر: كاغد

طُرَّه الندهيعنى جبهه ده
صاچ ويرچم واورد
بوكيلو ايكى اوجى بر
اوزرينه طولانم
شكلنه كلمش شا
وايب وبونلرك ا

طَرِى تر وتازه اولان
اولان

طِرْيَاق بر نوع معجون كه علا
قوللانيلور

(طِرْيَاقى) افيون وچبوغه با
اولان آدم

طَرَبان كلبو يرمك: چ

طَرِيخ ايشه يرامز ديو ي
اتلمش شى

طَرِيد طرد وابعاد اولنم
طَرِيد آتلو عسكر دوشم
جرحه ايدرك
طولاشمق

كيجه وكوندز كه بري بريني
طرد وابعاد ايدر ايكي سنه دن
قوغالنوب اردينه دوشيلان
سنه وسارقلرك بغما
ايتدكلري حيوانات
يعني نائل اولنمش مال واجدادك
وسلسله سي حوق درجه
معلوم اولان كشي زاده
وشريف كمسنه وميوه و
سائرنسنه ترك غريب
ونادیده سي
يول : راه برمحله واصل اولمق
ايچون كچله جك طولاني عرصه
وبرمقصوده نائل اولمق ايچون
اجراسي لازم اولان خصوص
وياخصوصلرك هيئت مجموعه سي
وسلسله درجه درجه
ورتبه رتبه اولان جماعت
منتظمه
يول : طريق : راه ودين
مذهب ودرويشلك
خصوصنده سلوك وعبادت
ايچون وارشاد واسترشاد
ايچون ترتيب اولنان اصول
ضبطيه وعقائديه
طاس دينلان قاب
طسلر : طاسلر
طاسجي : طاس يابيجي وياصاتيجي

طَسَاسَتْ طاسجيلق صنعتي
طَسْتْ طاس دينلان قاب
طَسْتَه بمعناه ايضا
طَسْخَانْ سيني دينلان بيوك برنج
ويا بشقه معدن طابله كه
آنكله طعام ايچون سفره
قورلوب ترتيب اولنور
طُسُوسْ طسلر : طاسلر
طَشْتْ لكن تعبير اولنان
بيوك ظرف
طَشْتْدَارْ ابريقجي ياشي دينلان خدمتكار
طَشْتْگَرَه لكنجي اصنافي لكن يابيجي
طَشْتْ خَايَه برنوع اوبونك اسمي كه
كويا برميورطه نك ديه سني
ايكنه ايله دلوب ايچيني
بوشالتدقدنصكره شبنم
ايله طولدروب كونشه
قارشو برلكن ايچره قورلر
لكن قيزدقچه يمورطه
تدريجله قالقوب هوايه
آغاز ايمش وآسمان ايله
كره ارضدن كنايه اولور
طَعَامْ ييه جك نسنه يمك ويمك
يمك : فارنی طويورمق
ولذت : چاشنی
طَعَامِيَّه يمك اچرسي بوغاز مصرفي
طَعَّانْ طعن ايدیجي كشينك عوائبه
وقصورلريني ذكرايده رك

دم وفصل ايديجى اولان كمسنه

طَعَمْ طعملر: يه جك نسنه لر يمكلر

طَعْمَه يه جك نسنه يمك

طَعْنْ برينك عوائب وقصورلري بيان ايدوب بد نام ودشنام ايتمك

طَعْنَه بمعناه ايضاً ويا ره جرح زخم

طغ

طُغَاة طاغيلر: طغيان ايدنلر

طُغرا معلوم شكل اوزره رسم اولنمش اسماء پادشاهى كه فرمان وبكلك براتلرك بالاسنه رسم اولنور

طُغُوّ حدو اندازه يي تجاوز ايدوب افراطه وارمق: ازمق وزوربازلق ايتمك

طُغْوَانْ بمعناه ايضاً

طُغيانْ بمعناه ايضاً

طف

طِفَاحْ طولو قابك طولوسى

طُفَاحَه قاينيان تجره نك يوزينه كلان كپوك

طُفَاسَه مردار وكيرلو وپيس اولمق

طِفَال تروتازه ونرم ويومشق اولان تجلر: چوجقلر

طِفَالَه چوجقلق وتازه لك نرملك

طَفْرَة يوكسك نسنه يه ... صيچرايوب آتلامق ...

طَفَس مردار وكيرلو وپيس ...

طِفل چوجق وياورى و ... بيكى واتش قيغلجى ...

طُفُولَة چوجقلق

طُفُولِيَّة بمعناه ايضاً

طُفَيل كوچك چوجق وطالقـ ... پيرينك اسمى وطعام ... طاوقلق

طُفَيلى

طَلّ سمو زلك: بدن رطـ ...

طِلا آلتون: زر: ذهـ ...

طِلاء سوره جك نسنه و ... وبرنسنه اوزرينه ... يالخوديا غ مثللوشى ...

طُلَّاب طالبلر: شاكرد ...

طِلَادوز آلتون سرمه ايله ... ايشليجى

طَلَاسَه صحيفه دن يازى ... سله جك كرباس ...

طَلَاسِم طلسملر

طِلَاع مطالعه ايتمك دو ... طاشمق

طَلَاق عورت قوجه سـ ... بوش اولمق

طَلَاقَه انسان كولريوزلو و ... روى اولمق

طِلَاكار يالدزجى

يالدزجيلاك
كوزللك: بهجت: حسن
مقبول ومحبوب اولمق
طالب نسوان: عاشق
اولان آدم
اسمك: خواهش وآرزو
ايتمك وافاده خواهش
وبيان آرزو ايتمك واستدعا
ايتمك
مطلوبه ومعشوقه اولان
خاتون
طالبلر: استجيلر وشاكردلر
طالب: استيجي: استكلو
اولان
صحيفه‌دن يازى سلمك
برنوع موهوم نسنه كه
كويا انك محكمي دفينه نك
بولنمسنه مانع اولورمش
سحر مقوله سندن اولور
كورنمك: كورنش: ديدار
ويوز: چهره: وجهه وصو
معدنيات‌دن برجنسك
اسميدر كه مشهور نوعي
جام كبي شفاف اولوب
يپراق يپراق تفريقي ممكن
اوله‌رق انشدن دخي
ترتيب نسنه خلل طارى اولمز
كونش كبي طوغوب كوكده ظاهر اولمق

طَلِيعَة عسكر قره قوللي

طمأنينه برنسنه يه اعتماد وربط
قلب ايدوب انكله راحت
وارام وسكونت بولمق اطمئنان

طَمَحْ برنسنه يه كوز ديكه رك
باقمق

طَمْسْ بلورسز ايتمك: محو ايتمك
ازاله ايتمك

طُمْطُراق كوسترش: دبدبه: طنطنه

طِمْطِمْ كلامي لايقيله اكلاشلمز
اولان آدم

طَمَعْ برنسنه يه حرص ايدوب
استك ايتمك

طُمَاعْ طامعلر: طمعكارلر: طمع
ايديجيلر

طَمَعْكَارْ طمع ايديجي: وخسيس
بخيل ناكس اولان كمسنه

(طَمْعَا) باصمه اوله‌رق برنسنه يه
اوريلان اشارت

طُمُوسْ برنسنه بلورسز اولمق
محو اولمق

طِنَابْ چادرايبي كه چادردن قازغه
كريلوب بغلنور

طُنُبْ بمعناه ايضا وحيوان
بدننده اولان سكير

طَنْبُورْ معلوم برنوع چالغي

طنبوراني طنبور چالار اولان آدم

(طنبوره) معلوم برنوع چالغي

طنز	ذوقلنمك : هزل وسخريه ايلمك
طنطنه	ويزريجي چكري چالقري ودبدبه حشمت سلطنت
طنين	سس : صدا : چيكروكي اواره
طنين انداز (ف)	اونجي : صدا ويريجي اولان
طوارق	طارقه لر : اقربا وعشيرت طاقملري
(طواشي)	خادم اغالر
طواعيه	اطاعت : مطاوعت
طواعين	طاعونلر وبالريمو رجقلر
طواف	برنسنه نك اطرافنده طولاشمق
طوّاف	كعبهٔ معظمه يي طواف ايدن كمسنه
طوال	طويللر اوزون اولانلر
طوالع	طالعلر
طوامير	طومارلر جله لر كتابلر
طواويس	طاوسلر طاوس قوشلري
طوائف	طائفه لر قوملر ملتلر وطاقملر : بلوكلر فرقه لر
طوائق	طوقلر : كردنلكلر
طوبى	طوبالك ايو افرين ماشاء الله وجنتده واقع براغاجك اسميدر
طور	انسانك داوطرو حركتي وحد ومقداري
طوطى (ف)	مشهور قوش كه اصلنده

	يكي دنيا وهندجوانا اولوب حالا اهر اقليم ايدرك ناس عندنده ب مقبولدر
طوع	اطاعت ايتمك : انق ايتمك منقاد اولمق
طوعا	كندو كوكلي اراده بلاجبر
(طوغان)	شاهين جنسندن بر
طوف	برنسنه نك اطرافنه طولا
طوفان	يك چوق يغان يغمورو طاشقون اولان سـ صولي وعامهٔ ناسي اه ايدن موت
طوّفان	برنسنه نك اطرافنه طوا
طوق	كردنلك بويون زينت وبرنسنه يه كوچ يتو طاقت كتورمك
طول	بوي اوزونلق : درا
طولا	طول وبوي جهت
(طولمه)	اخور : اصطبل
طولى	زياده اوزون اولا اطول اولان
طولي	طول وبويه منسوب ومتعلق اولان
طومار	كتاب : جلد : دفتر كه ا بركاغد اولوب دبويله قبالور

نیت ضمیر قلب مضمر قلب
اوزون : دراز اولان
طاوله ایپی که دابه نك
ایاغنه بغلنور
تمیزلك : پاکلك
طاهر و پاك و تمیز اولانلر
طهارت : تمیزلك : پاکلك
بمعناه ایضاً
ذاتنده پاك اولوب سائر
نسنه یی پاك ایتمك ایچون
استعمال اولنان شی
برنسنه یی دویرمك : و
طوپلامق و برنسنه یی
اخفا و اضمار ایتمك : و یول
قطع ایتمك : قطع مسافه
ایتمك
اوچنجی قات دلو اولان هوایه
منقلب اولوب غائب اولور
اولان
طیلسانلر
کوزل قوقوسی سببیله بدنه
سورسلان خوشبو
نسنه

طَيِّبْ : ایو کوزل : خوش اولان وحلال اولان

طَيِّبَاتْ : اعمال حسنه : صواب اولان عمللر

طَيِّبَةْ : وَطَيْبَةِ طَيِّبَهْ مدینهٔ منوره

طَيْرْ : اوچمق و چاپك یورپمك وقوش : مرغ

طَيَرَانْ : اوچمق : پرواز ایتمك

طَيْرَانْ : بمعناه ایضاً

طِيَرَةْ : مشئوم و بد امزا اولان فال

طَيْرُورَةْ : اوچمق : پرواز ایتمك وچابك یوریمك

طَيْشْ : خفت مزاج : عدم تمكين سبكمغز و سبكمشرب اولمق

طَيْفْ : اویقوایچره عارض وطائف اولان خیال و آغرلق

طَيْلَسَانْ : باشه صارغندن اوموزه اورزینه صارقق اولان كنار

طِينْ : بالچق : لوله وچوملك چاموری

طِينَةْ : خلقت : جبلت : سرشت طبع : طبیعت : مشرب

طِينِي : خلقی جبلی : طبیعی اولان

طُيُورْ : طیرلر : قوشلر : مرغلر

علاوهٔ حروف الطاء علی حروف الهجاء

طَاخِرْ : سیاه بلوت

طَامِرْ : صحرا ایچی : و مجهول و بی وجود كمسه

نمازسز خاتون یعنی حائضه طوبطلو طاشقین قاب اغر ثقیل اولان

طامِر بعید اوزاق و سرده دل اولان

طارِم کوده سنك قیللری ازجه اولان

طابِق بیوك قطعه لو یعنی کرمید و طوغله

طاجِل بولانق کوزلو اولان

طاهِل طورمقدن متغیر اولمش اولان صو

طاعِم طعام خصوصنده خوشحال اولان

طامّة قیامت کونی: داهیه

طابِن مدرك: ذکی: فطانتلو اولان

طابون آتش کوملو اولان یر

طاحون دکرمن: اسیاب

طبطبة صوا قماسندن و تلاطم سیلاندن حاصل اولان چاغلدی

طبه

طبخ احمق اولمق: حماقتی مستحکم اولمق

طبیخة دبره: مقعد

طباخ محکم: استوار: زور قوت: سمورزلك

طبز برتاوایلمك: کیزلنمك

طبن جماع ایلمك طولدرمق

طبرش کذاب: دروغکو: بلانجی اولان

طَبَع کیرلنمك: معب… اولمق

طبق دوزاق: قپان…

طبانة فهم: اذعان: ادر… ایلمك

طحربة طولدرمق: ضرطه لمو… یللنه رك قاچوب کیم…

طحور چابك: چالاك: سر… اولان

طحامر یك بیوك قرنلی اولا…

طحش جماع ایلمك

طحال طلاق

طحوم عنف و شدتله بردر… ایتلوب یورر اولا…

طرعب بدنما: مضطرب اند… قبیح الطول اولان او… کمسه

طرخة بنایی هوایه طوغر… مرتفع یاپمق

طرد حیله و خدعه ایله یا لا… و شکار ایله آو اولم… دورشمك

طریر بیلنوب کسکنلنمش… برنسنه یا قشقسزا… حسن هیئت و ر…

طرز قیافته کیرمك زو… کمسه بدخوی ایکن کو… خویلو اولمق

خفيف : واهون
صاغرلق
حمق : بلاهت : كربكلرك
وقاشلرك قيللرى خفيف
اولمق
اورمق : يوزه شمار
اورمق
سموزلك : زور : قوت
قواندن بال صيزوب
اقمق
باشى اشاغه اكوب
ساكت وابسمه طورمق
برآدمك كوكسنه يومروق
ايله اوروب اوتر قاقمق
خيرسز : منفعتسز ديوث
بى غيرت اولان
بمعناه ايضا
جماع ايلمك سير
وسياحت ايتمك
اوزوا سناد قولاغوز
كوركبى كورلمدن
دوشه رك قالقه رق
كتمك
يتيش : بيتنى
يك اريق : ويك سموز
اوليوب اكله صلاحيتى
اولان قربان
مزراق معوله سيله

طَغَرْ	دورتلمش اولان برمجلس وجمعيته بى پروا دستورسز دخول ايلمك
طَغْمُوسْ	شيطان غول جيث
طِغْرِرْ	انسان : قوبخلوز ملايم : نازك : حليم اولان
طَغَامْ	فرومايه لر : رذيللر سفله لر
طِقَذْ	قبر : مزار
طُفُوسْ	اولمك : وفات ايتمك
طَفِيفْ	آز : قليل : ناتمام اولان
طَفْطَفَهْ	خصى الندن سست وزبون اولمق
طُلُوثْ	اقمق : حويان ايتمك
طَلَحْ	يك يوريلوب درمانده اولمق
طَلَحْ	طعامدن معده خالى اولمق
طُمَارْ	مكان مرتفع
طِنْفِسْ	ردى زشت بى اندام اولان
طَوشْ	آى : قمر : ماه
طِهِشْ	ايشى فساده ويرمك
طَيَاشْ	خفيف : بى تمكين سبكمغز اولان

طد
طل
طم
طن
طو
طه
طى

باب الظاء المعجمه

ظ — اشبو حرف ظای معجمه ترتیب حروف عثمانیه ده یکرمیجی حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان کتب ورسائلده طقوز یوز عددینه علامت اولور

ظاء — حروف عثمانیه دن یکرمیجی حرفك اسمی

ظاری — آقیجی : جاری اولان

ظالم — ظلم ایدیجی : ناحق ایش یاپیجی اولان محکومنك حقوقنی ابطال ایدن

ظالمانه — ظالمه لایق ومناسب اولان

ظان — ظن ایدیجی : صانیجی سزیجی اولان

ظاهر — عیان : آشکاره : میدانده اولان کوزه کورینور اولان وعالم جسمانی ونسنه نك طیشن طرفی

ظاهراً — کوزه کورندیکی اوزره وهله اولاده انلاشلدیغی اوزره

ظاهرین — نسنه نك یالکز ظاهرینه باقر اولان

ظاهرپرست — کوزه کورینه جك محصوصلره دقت ایدوب نسنه نك ایج...

... یوزینه اصلا صرف ... ایتمز اولان آدم

ظاهری — ظاهره منسوب ومن... اولان

ظبی — کیك : قره جه : آهو ...

ظراف — ظریف اولانلر : ظراو... صاحبلری

ظرافة — ذکی وزیرك وکاستل... وکوزل ویرا اشقلو او... وظریف نسنه

ظرائف — ظریفه لر : ظرافتلر : ظ... اولان نسنه لر

ظرف — قاب ایچنه نسنه قو... ایچون استعمال اولنان... مکتوب ظرفی وفنجان ظ... مثللو وصرف : ... اصطلاحی اوزره وا... اولان فعلك زمانی و... مکانینی بیان ایدن کل... اطلاق اولنور

ظرفاء — ظریف اولانلر : اهل ظ... اولانلر

ظروف — ظرفلر : قابلر

ظریف — ذکی وفراستلو وکاستلو... وکوزل ویرا اشق او...

ظریفانه — ظریفه مخصوص ومناسب...

ظريف نسنه
طرناق: چنكل: پنجه
بمعناه ايضاً
بركمسنه مطلوبى اولان
نسنه يه يول بولوب نائل
اولمق و نصرت: غلبه
كولكه: سايه و هندسه
اصطلاحى اوزره بر قوسه
تماس ايدن خط مستقيمه
اطلاق اولنور واكا مماس
دخى دينلور
قوسك تمامنك ظلى: يعنى
تمام مماسى
كولكه ايديجى كولكه سى اولان
ظللر: كولكه لر: سايه لر
ظلمت: قرانلق
زياده ظالم اولان آدم
ظلم: ناحق اولان ايش
كولكه: سايه: ظل
ظله لر: كولكه لر
ناحق اولان ايش
عدالته مغاير اولان ايش
ظلمتلر: قرانلقلر
قرانلق اولان بلا ضيا
اولان و قرانلغه منسوب
ومتعلق اولان
ظلمانيلق ظلمانى اولمق
قرانلق: عدم ضيا

ظُلُولْ ظللر: كولكه لر: سايه لر

ظَلُومْ يك ظالم: وعدالتسز اولان

ظِلِّى ظل و مماسه منسوب ومتعلق اولان

ظَلِيلْ كولكه لو اولان: سايه دار اولان كولكه سى چوق اولان

ظَلِيمَه ظلم: ناحق اولان ايش

ظَنّ صانمق: سزمك: يقيناً بليوب تقريباً وقريناً اكلامق

سُوءِ ظَنّ بركمسنه يى فنا بلمك

حُسْنِ ظَنّ بركمسنه يى ايو بلمك

ظِنَّه صانمه: سزمه: كمان وشبهه

ظُنُونْ ظنلر: صانمه لر: كمانلر

ظَنِّى ظن وشبهه يه متعلق اولان

ظَوَاهِرْ ظاهرلر: كوزه كورينان شيلر

ظَهْرْ آرقه: پشت: كبر وطرفى وقرآن كريمك لفظ شريفى

ظُهْرْ اويله وقتى وقت زوال

ظُهُورْ ميدانه كلمك: پديدار اولمق عيان و روشن اولمق وحاصل اولمق واقع اولمق ووقوعبولمق حلول ايتمك وشهرت وعلو قدره واصل اولمق: وظهرلر: ارقه لر پشتلر

صاحب ظهور مشهور وعالى قدر اولان

ظَهِيرْ ياردیجى: آرقه اعانه ايديجى ياردیجى اولان

علاوه أحرف الظاء على حروف الهجاء

ظ ا

ظَابْ

ظَالِعْ

ظَبْطَابْ — ظاب

ظَاتْ

ظِئْرْ

ظِارْ

ظُؤَارْ

ظِرْ — ظار

ظُرَرْ

ظِرِّيرْ

ظَرْبَغَانَهْ

ظِرْبَاطَه

ظَشْ

ظَفَرْ

ظَفَرْ
سوز: كلام: جغلتى
غربو: هنكامه
اياغى اغسيوب يكه رك
يورراولان: متهم
اولان
رنج: درد: تعب: محنت
نقيصه
بوغمق
دايه: سود اناسى
برخاتون يا برحيوانى
امزرمك ايچون غيرك
ولدينه باقمق
ساج اياق: سه پا
اوجلرى بچاق كبى
كسكين اولان طاش
بمعناه ايضا
طاشلق يير: ويول بولنمق
ايچون نشانه اولهرق
نصب اولنان ميل مقوله سى
بيلان: حيه: مار
هر بربرى برجوهر: وبر
طينت اوزره اولان ارض
سرد وخشن اولان بر
كورمك وبرادمك يوزينى
طرمليوب

ظَفَرَهْ — ظَفَّارْ — ظَفَرْ — ظَفْ — ظَفَفْ — ظَافْ — ظِلِفْ — ظَلْفَهْ — ظَلَفْ — ظَلِيفْ

ظلكيف
طرنقلرينى يا تورمو
طرنقاوتى تغيراول
نبات
ابليس طرنغى وطرنو
بخورى ديدكلرى
خوش بودار وودر
كوزده پرده علتى
اولمق
ضيق ومحنتله او
ديرلك
ضعف: عجز: سـ
باطل: بيهوده: هـ
مباح
صغر وقيون وكچى
واهو مقوله سنك
بقه نغى كه انسانك
منزلنده در
غايت يلك: ودر
اولمغله انده سلوك
ايدنلرك ايزلرى بيلو
اولان ارض
ديرلك تنك وت
اولمق
بغايت فقير وبد
وخوار وذليل اولا

ظ

هوا و هوس نفسانیسندن
کندیسنی منع ایدر
اولان
یرده دوبدوز اوزون
اوزاری یصی یالچین
قیا
برآدم کیجه اشلیوب
بتون اکوندر
ایشلمك
اقندیسنك اسفلنده
اولان صوایرکیله جك
یر : وجا بجا طوب
طوب اغاجلغی چوق
اولان بغچه و مرغزار
برنسنه نك شخص
وقالب
اصلا کنش طوقنمیه رق
اغاجلق ارالغندن اقوب
کیدن صو
بیدادلق : ناحق اولان
اینش
دوه قوشنك
ارککی
کوه یاغی چیقمدق برایجم
سود
متهم اولان : تهمتلنان
ضعیف بیحال اولان
ورأی و تدبیری

قلیل اولان وشول خاتونکه
شان وشرفی اولمغله
هرکس تزوجنه خواهشکر
اوله

ظَهِیر ارقه آغریسنه مبتلا
اولان

ظِهْرَة عون : مدد : قوم
قبیله

ظَهَرَة اومتاعی اثاث
بیت

ظُهْرَة قیلویغه

ظِهَارَة طشره یوزی : طیشر
طرفی بطانة الثوب

ظِهَار ایکی نسنه یی بری
برینه تطبیق ایدوب
بکزتمك

ظُهَارِیَه کور شجیلر منصوبه لرندن
برمنصوبه در علی قول
صارمه دیدکلری یدر
یاخود خصمی ارقه سی
اوزره یقمقدن
عبارتدر

ظِبَة هنوز جشلا یوب
اجزاسی طاغلمغه
باشلمش لاشه

ظَیَّان بال : عسل :
یبان
یاسمین

باب عين مهمله

عا	عاجب
ع	اشبو حرف عين مهمله ترتيب حروف عثمانيه ده يكرمى برنجى حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان كتب ورسائلده يتمش عددينه اشارتدر ومصراع كلمه سنه اشارت اولوب منسور اراسنده واقع اولان شعر مصراعنك ايرادينه علامت ومحظردر
عابِدْ	طاعت وعبادت ايدر اولان ديندار اولان كمسنه وعبوديت ايدن
عابِدانَه	ديندار كمسنه يه مناسب اولان وعبوديت ايدنه مناسب اولان
عابِرْ	عبور ايديجى كچيجى بر محلدن كچر اولان
عابِسْ	عبوس اولان يوزى اكشى وترشرو اولان
عاتِقْ	ازاد اولمش كوله: اعتاق اولنمش اولان
عاتِكْ	كريم وبهتر اولان اعلى اولان
عاتى	عتو صاحبى سركش ومتكبر اولان
عاج	فيل ديشى
عاجبه	عجب: تعجب اولنه جق اولان

	عادى
عاجِزْ	عجز صاحبى قدرتى اول بجر ميجى مقتدر او قوت واقتدارى اول
عاجِزانَه	قوت واقتدارى آ اولانه لايق ومنا ومنسوب اولا
عاجِزى	عاجزلك: عدم اقـ
عاجِلْ	عجله ايديجى وچابك تـ فنا وانقضا بولور وپشين اولان
عاجِلانَه	عجله ايله
عاجِى	فيل ديشندن عبار
عادَة	ايشلمسى آداب ور ومشهورات قبلندن ا مقرر ومكرر اولان ف
عادِلْ	عدالتلو ظلم وغدردن بر له حضر رعايت و ابدر اولان وبكرزوم ومساوى اولان ويو صايوب آرقورى كيد
عادِلانَه	حقه رعايت ايدنه لايـ يراشق اولان
عارِجْ	عروج ايديجى يوقاريچـ
عادِىّ	بياعى ناس بينده مـ وجارى اولوب مخصوص
عادى	دشمن عدو اولان دشمنـ

اوطانمق: حجاب: شرم
وعيب ونقيصه لازم كلوب
اوطانمغه برصورتله سبب
اولان شي
برنسنه نك ذاتنه وحقيقتنه
متعلق ولازم اولميوب اول
نسنه دن بعضاً واقع وقائم
اولان وبياق وعذار وبر
نسنه يي عرض وتقديم
ايديجي اولان
ذاتي اولمامق اوزره
حادثه: ظهوره كلان
خصوص واصابت ايدن
بلا وقضا وكدر
عرضي: عرض وعارضه يه
منسوب ومتعلق اولان
بليجي: اكلاييجي معلوماً صاحبه
اولان خبردار اولان
معلومات صاحبنه
يافشق ولايق اولان وبر
شيئك ثمني يا ايمك اوزره
اقچه نك برطاقمي كسنه دن
حصه حصه النوب تحصيل
اولنمسنك طريقي
كرم حسن احسان وبيرام
كوندن بركون اول بولنان كون
چيلاق اولان كيلودونالو
اولميان ومالك اولميان

ومتصف اولميان

عارِيَّة اصل اولميوب حاجته مبني
وبرايام ايچون استعمال
اولنان نسنه

عارِيَةً اصل اولميوب حاجته مبني
وبروقت ايچون استعمال
اولنمق اوزره

ف **عارِيتسَرا** دنيا عالم دار العاريه

ف **عارِيتي** اصل اولميوب حاجته مبني
بروقت استعمال اولنان

عازِم عزم ايديجي برشي يا يمغه
قوي نيتله قصد ايديجي وبر
محلدن قالقوب قيام ايدرك يولجيقان

عاش كيجه وقتي قول كزن بكجي

عاشِر اونجي طقوزنجينك عقبنده
واقع اولان: دهم

عاشِق عشق ايديجي برينك افاده سي
وردلر بوده سي اولان

ف **عاشِقانه** عاشقه لايق ويافشور
اولان

عاشِقيّه عاشقلق: عاشق اولمق

عاشوراء محرم الحرامك اونجي كوني

عاصِف فرطونه لو اولان شديد اسر
اولان وشديد يدروزكارلو
اولان

عاصِم كندويني كناهدن منع ايدوب
پاك وعصمتلو طوتنار
اولان

عاصى عصيان ايديجى: زوربا عدم اطاعت ايديجى اولان

عاطر كوزل قوقولو نسنه لرى سوزر اولان وكوزل قوقولو خوشبو اولان

عاطس آقصرانز: اقصرر اولان

عاطش عطشه كرفتار اولان صوصامش اولان تشنه اولان

عاطف باشنى چويروب يوزينى بر طرفه متوجه ايدر اولان ولطف وكرم ايله نظر ايدر اولان وايكى كلمه يى ياخود ايكى عباره يى بر برينه عطف وبنا ايدر اولان حرف ياخود كلمه واو عاطفه مثللو

عاطفة برينه لطف وكرم ايله نظر ايتمك وايكى كلمه ياخود عباره يى بربرينه ربط وصل ايدن حرف ياخود كلمه

عاطل ايشى كوجى اولميوب بوشده اولان

عافية صحت بدن تندرستى بر نوع علت ومرضه كرفتار اولميوب صاغ سليم اولمق

عاقب وزير: قائممقام: نائب خليفه

عاقبة صوك: آخر: انجام

ف **عاقبت انديش** ايشك صوكنى ملاحظه ايدن

ف **عاقبت بين** بمعناه ايضا

عاقر كندوسندن اصلا[...] ويا ورى ومحصول[...] اولمز اولان: قسير[...] اولان

عاقل عقللو: عقلى چوق او[...]

عاقلانه عقللويه لايق: ويا[...] اولان

عاكف برايشه اقدام ايدر او[...] ونفسنى بر محلده[...] ايدوب اول محلده[...] ايدر اولان

عال العالى على الاعلى اولان: بها[...] اولان

عالة عيله: اهل وعيال[...]

عالم جمله مخلوقات: مج[...] مخلوقات ومجمع[...] مجمعه كائنات مج[...]

عالم آب عشرت مجلسى وم[...] حالى سرخوشلق حا[...]

عالم جبروت وعالم ملكوت وعالم[...] وعالم علوى كائنات[...] شريفه نك مسكن وما[...] اولدرق دنيادن خار[...] عالمنا اسملر يدر[...]

عالم سفلى وعالم ناسوت وعالم[...] وعالم شهادت اشبو[...] اولان دنيانك اسملر[...]

عالم غيب وعالم ارواح انسانك[...]

خمسه ظاهره سنه غیر محسوس اولوب جن وملائکه وروحلره مخصوص اولان عالملک اسملری بیدر
وعالم معنی وعالم منام وعالم خواب رؤیا که اویقوده کورینور
علم صاحبی بلور اولان
معلومات صاحبی اولان
عالمه زینت ویریجی
عالمک زینتی اولان
عالمه ضیا ویریجی اولان
عالم کسنه یه لایق وسزا اولان
دنیانک صغنوب التجا ایده جکی وسایه سنده باقی اوله جغی نسنه
دنیایه ضیا وحرارت ویریجی اولان
دنیایی یاقوب یاندیریجی اولان
دنیایی ضبط ایدیجی اولان
عالمه منسوب ومتعلق اولان
انسان طائفه سی
عالملر: مخلوقات جمعلری
یوکسک اولان وشریف جلیل وعزیز اولان

عالی تبار	اصلی ونسبی جلیل وشریف اولان	ف
عالی جاه	رتبه رفیعه ده اولان	ف
عالی جناب	شرف وجلال صاحبی اولان ورذالت ودنائتدن کلیا مجتنب اولان	ف
عالیشان	ذاتنده شریف وجلیل اولان	ف
عالی فطرت	کندو ذاتنده اصلا دنائت واقع اولمیوب: کریم وجلیل اولان	ف
عالی قدر	قدر وحیثیتی عالی وجلیل اولان	ف
عالی کهر	ذاتنده علو وشرف صاحبی اولان	ف
عالی مقام	رتبه سی رفیع اولان	ف
عالی مقدار	شریف وجلیل اولان	ف
عالی منقبه	بمعناه ایضا	ف
عالی مکان	رتبه سی رفیع اولان	ف
عالی همت	همتی چوق اولان	ف
عام	سنه: سال: ییل	
عام	عموم بیاغی مشترک اولان خاص ومخصوص اولمیان عمومی اولان وبیاغی صوقاق خلقی	
عامه	هرکس: جمله: جمیع	
عامةً	عموماً: جملةً: کافةً	
عامر	آباد: آبادان: معمور اولان	
عامل	عمل ایدیجی ایشلیجی: و صرف ونحو اصطلاحاتندن	

اولوب بر كلمه دركه ديكر كلمه نك رفع وياجر ويا نصبنى مستوجب اوله وحاكم ضابط ويوده

عائِد عودت ايديجى وكلور اولان؛ برينه متعلق اولان نصيب اولان

عائِدَه برينه برخصوصدن نصيب اولوب متعلق اولان نسنه

عائِض عوض برنسنه يه بدل قلنان ديكر نسنه

ع ب

(عبا) معلوم برنوع قباچوقه

عُباب بك طاشقين وبوسكريجى اولان سيل صولى

عِباد عبدلر؛ بنده لر؛ بندكان كوله لر؛ قوللر

عِبادُ الله انسانلر؛ بنى ادم؛ الله قوللرى

عِبادَة حق تعالى حضرتلرينه ايديلان قوللق وبنده لك وپرستش كه دعا وتقوى وخيرات؛ وحسناتدن عبارت اولور

ف **عِبادتخانه** جامع وكنيسا مثللو عبادته مخصوص اولان محل

ف **عِبادتكار** عبادت ايديجى

ف **عِبادتكاه** جامع؛ وكنيسا مثللو عبادته مخصوص اولان محل

عِبارَة برمعنانك تفهيمى ايچـ استعمال اولنان كلام موجود اولوب ديكر ويا نسنه لرايله معـ اولان ياخود مترك اولنه رق حصوله كلـ شى واويقوده كور معناسى

عبارتيج فصاحت ايله ترتيـ ايدن كمسنه

عَبّاس آرسلان؛ اسد؛

عَبّاسى آرسلان يوستى مثللو رنكلو اولان وارسـ مثللو صداسى شديد وحضرت عباسه خلفاى عباسيه يه اولان وسياه رنك

عُبُب عبابلر؛ طاشقين صولـرى

عَبَث بوش بيهوده بى مو وبى فائده اولان ع

عَبد بنده؛ قول؛ كوله؛

عَبَدَه عابدلر؛ عبادت ايد

اولانلر عبرتلر؛ افعـ واخلاق؛ مبهم موجو ملاحظه ايدوب تسبيحه يير فوين اولمـ وجه قاطع ا

تفهیم مناسب اولمغله علی ملاء الناس اجرا اولنان عذابلر و نصیحتلر

صوبك اوته یقاسنه کچمك و بر کلامك یاخود بر خصوصك معناسنی ویرمك

اسکی یهود طائفه سنه متعلق و منسوب اولان و طائفهٔ مذکوره نك لسانی

تربیهٔ نفس و تهذیب اخلاق یولنده نمونه و دستور؛ و خاطرنشان طوتله جق؛ و بللنوب اودلیجق اولان خصوصی کرك برینك جزاسی اولسون و کرك علو جناب و فتوت؛ و فلاحی اولسون کندوسنده عبرت موجود و کائن اولان

عبرت و یریجی اولان

عبرت کوستریجی اولان بمعناه ایضا

اسکی یهود طائفه سنك لسانی

عبدلر؛ بنده لر؛ قوللر پرستارلر

قوللق؛ کوله لك؛ بنده لك

ختان اولنمامش؛ سنت اولنمامش اولان

عُبُورْ	صویك اوته یقاسنه کچمك کچوب کیتمك
عَبُوسْ / عُبُوسْ	شدید؛ کریه؛ ناخوش اولان زحمتلکدن ناشی یوز یوربلایوب اکشتمك دارغین مشرب اولمق
عُبُوسَتْ	چهره اکشیلکی؛ مشرب ترشلکی
عَبْهَرْ	نرکس و زرین قدح دینلان چیچك
عَبِیرْ	خوش قوقولو بر ترکیبك اسمی
عِتَابْ	آزارلمق؛ توبیخ و تکدیر ایتمك
عُتَاةْ	عاتیلر؛ عتو صاحبلری سرکش اولانلر
عَتَاقْ	کوله یی ازاد ایتمك
عَتَاقَه	ازاده لك؛ ازاد اولمق و ازاد ایتمك
عَتَبَه	قپونك الت اشیکی
عِتْرْ	اصل؛ بنیاد؛ نسل
عِتْرَه	نسل؛ نسب؛ ذریت
عِتْقْ	قول؛ و اسیر ازاد ایتمك
عُتَقَاءْ	عتیقلر آزاده اولانلر و اسکی قدیم اولانلر
عُتُوّ	بك طاشقنلق و نخوت سرکشلك ایله کبر و تعظم ایتمك

عتوب: عتاب وسرزنش كندوسنه تأثير وفائده ايتمز اولان
عتوه: بونامش؛ عقلنه خلل كلمش اولان
عته: بونامق؛ سرسم ومدهوش اولمق
عته: بمعناه ايضاً
عتى: عتو صاحبى ومتكبر اولان
عتيق: كوله اولمبوب ازاده اولان وكريم وشريف اولان واسكى قديم اولان
بيت العتيق: كعبهٔ معظمه

عث

عثره: اياق سورجوب يره فيلانمق وخطا ايتمك؛ ياكلمق
عثمان: طوى قوشنك ويلانك ياوريسى واعلام رجالدن؛ خليفة الله پادشاه عدالت دستكاه افندمز حضرتلرينك جد اعلالرى سلطان عثمان خان غازى حضرتلرينه
عثمانى: منسوب ومتعلق اولان
عثمانيان: عثمانلو طائفه سى

ف

عج

عجاله: عجله ايله ياپيلان شى
عجالة: على العجله؛ عجله ايتمك
عجائب: عجيبه لر؛ تعجب اولنه جق شيلر
عجائز: عجوزلر؛ قوجه قاريلر
عجب: كندويى بكنوب كبر وتعظم ايتمك

عجب: تعجب اولنه جق ...
عجبا: تعجب ومراق ا... معنا سنده ...
عجز: عدم اقتدار ضعف ... وبر شيئك كير... كيسى وطرفى
ردّ العجز على الصدر: شعرده اول ايله آخرندن ... بولنمسى صنعتنك
عجزه: عاجزلر؛ ضعيف اقتدار اولانلر
عجل: اركك بوزاغى
عجله: بر شيئى اسب واليه ... وقتندن مقدم ... وتحرى ايتمك ابو... صبر ايتماملك
على العجله: وقتندن مقدم ... ايدرك صبر وما... ايتميه رك
عجم: ممالك ايرانيه يه متعـ... آدم وعلى العموم او... اولميان ادم
عجمه: ديل طوتقونلغى
عجمستان: ممالك ايرانيه عجم...
(عجمى): ايشنده ماهر اولميا...
عجوز: قوجه قارى ...
عجول: عجله جى؛ عجله ... اولان

تعجب اولنه حق اولان
تعجب اولنه حق شی
عاجز اولان قدرتی اولمیان
عجله بجه عجله ایدیجی اولان
صایموق: بر بر بر صایموق
وطوتوب اعتبار ایتمك
تجاوز ایتدی
تجاوز ایدن و بشقه و باقی
اولان معناسنده ترکیب عربیدر
یلان وعقرب مثللو زهرلو
نسنه لر یاره سی سنه
تمامنده یکیدن اغری
ووجع ویرمك وحساب
ایتمك: صایموق
ظلم ایتموب جمله یه حقلرینی
تسلیم ایتمك
دیکملك: خصومت
قاری قوجه سندن
بوشانور ایسه یوزکون
وقوجه سی وفات ایدر
ایسه یوز اوتوز کوندن
عبارت اولان مدت که
اول مدت ظرفنده مذکوره
قاری بشقه قوجه یه عقد
نکاح اولنمز
صایی: شمار ومعقولات
ثانیه دن اولوب نسنه نك
وحدتی و یاخود غیروحدتندن

عبارت اولان عرض وعرض
مذکورك درجاتنی بیان
ایچون استعمال اولنان
کلمه بر وایکی واوچ وامثاللری
مثللو

عَدَدِ صَحِیحْ بر و یا زیاده نسنه نك
تمامیتنی اشعار ایدن عدد
بر و بیش و یوز و بیك و
امثاللری مثللو که بونلرك
مقابلنه کسر اطلاق اولنور
نصف وثلث وربع وعشر
وامثاللری مثللو

عَدَدِ مُرَکَّبْ عدد صحیح ایله کسردن عبارت
اولان عدد بر بچوق وایکی ایله
بر ربع و بش ایله یدی ثمن
وامثاللری مثللو

عَدَدِ تَامْ اجزای مختلفه سنك یکونی
کندوسنه مساوی اولان
عدد مثلا التی عددی که نصفی
اوچ وثلثی ایکی وسدسی
بر اولوب بونلرك یکونیدخی
التیدر

عَدَدِی عدده منسوب ومتعلق
اولان

عَدْلْ ظلم ایتموب هرکسك حقنی
تسلیم ایدوب ویرمك
عدالت: داد: حقانیت

عُدَلاءْ عدیلر: امثال: اقران

عدلی: عدل وعدالته منسوب اولان

عدم: یوق اولمق: یاوی اولمق وفقیر و بینوا اولمق

عدم: فقیر و بینوا اولان آدم

عدماء: فقراء بینوا اولنلر

عدمی: عدمه منسوب اولان

عدمیه: عدمه منسوب یوقلق

عدن: جنتك افضل واعلا اولان بخچه‌سی

عدو: دشمان: بدخواه: خصم

عدوان: عداوت: دشمنلك

عدول: یولدن واستقامتدن صاپمق

عدولی: علت سرایت ایدوب کچمك

عدی: عدولر: دشمنلر: خصملر

عدید: چوق بسیار متعدد اولان

عدیل: مساوی برابر اولان همقدار اولان

عدیم: یوق اولان غیر موجود اولان

عذاب: اشکنجه اذیت عقوبت

عذار: صقالك ایکی طرفندن هر بری ویناق وشرم حیا حجاب

خلیع العذار: بی شرم وبی حیا اولان

عذب: طاتلو: شیرین: خوشکوار اولان

عذر: بر ایشك ترکنه سبب کافی اولان خصوص

عذراء: قیز اوغلان قیز: بکر باکره

عذوبة: طاتلو وشیرین ولذیذ اولمق

عذیر: ممنوع متعذر اولا... اولان یاخود ممک...

عراة: عاریلر: چیلاق او...

عرادة: اسکی زمانده محاص... طاش وامثالی آتمغ... اولنان بر نوع آلت... منجنیقدن کوچك

عراضة: عرض وتقدیم اولن... پیشکش

عراق: بغداد حوالیسند... بر عظیم دیارك اسـ...

عرائس: عروسلر: کلینلر

عرائض: عریضه لر: عرض... خصوصلر

عرائك: عریکه‌لر: طبیعتل...

عرب: بر الشام وحجاز و... ومصر وطرابلس... واول حوالیده ساکـ... اولوب عربی لسانی... تکلم ایدن طائفه... مذکوره یه داخل و... اولان آدم

عرب عاربة: وعرب عرباء وعرب... اصل عرب طائفه... بشقه بر طائفه یه... اوائلده یمن وحجاز... متوطن ایدیلـ...

عرب متعربة: وعرب مستعربه ا...

طائفه سنه بشقه طوائفك اختلاطندن حاصل اولان طائفه كه اواسطده پيدا اولديلر
اصلا بشقه جنسه قارشمش اولان عرب طائفه سنك صفتيدر

عربلر: عربا اوشاقلری
غوغا ومنازعه ايتمك وعشرت مجلسنده ارقداشلريله كجنه ميوب نزاع وقراع وبدمستلك ايتمك
نزاع وقرع اهلی اولان
عربلر مملكتلری
آلش ويرشده ويريلان پشين پاره كه انكله بيع منعقد اولور بيعك معلوم نسنه كه تكرلك اوزرينه متحرك اولوب اغر يوكلر نقلنه واهل ثروت تفرجنه استعمال اولنور
عربلر لسانی وعربلره منسوب اولان
سرخوشلق ونزاع وقراع اهلی
طوپال اولمق: طوپاللمق
اعرج اولان طوپال ديشی
اعرجلر طوپال اولنلر
طوپال ادمك يوريمسی

عِرِيس، **عِرْس**، **عَرْش**: قوجه ايله قاريدن هر بری
دوكون يمكی وليمه طعامی
تخت وسرير: وطغوزنجی قات كوك: فلك اعظم وجنتك اعلی واشرف اولان منزلی كه كرسی فوقنده در
عَرْصه: خانه لر اراسنده بنادن خالی اولان ميدان
عَرَصات، **عَرْصه**: وعَرْصَةُ الجَمْعْ محشر ميدانی يوم قيامتده جمله خلقده جمع اولنه جغی عرصه
عَرْض: برنسنه يی برينك اوكنه قويوب كوسترمك تقديم ايتمك ونسنه نك انلولكی كه بويی مقابليدر وجغرافيا اصطلاحاتندن اولوب برمحلك سطح ارض اوزره خط استوادن بعديه دينور وعلم هيئت اصطلاحاتندن اولوب بر كوكبك منطقة البروجدن بعدينه دينور
عِرْض: برادمك سائرلر عندنده سبب اعتباری اولوب حفظ ووقايه سی حفظ جاندن زياده لازم اولن كيفيتی شان ناموس حرمت: آبرو يوز آقلغی

عَرَض — نسنه نك ذاتنه لازم اولميوب اول نسنه ده بعضاً موجود وبعضاً غير موجود اولان كيفيت

عَرْضاً — عرض جهتيله انلولكده

عُرْضَه — بر شيئك اوكنه ديكلان هدف ونشان

ف **عَرْضُحالْ** — پادشاهه ياخود وزيره عجز وفقر طرفندن افادهٔ حال ضمننده عرض وتقديم اولنان نامه

ف **عَرْضگاه** — جمعيت ؛ ميدان

عَرَضِي — ذاتي اولميوب كاه موجود وكاه غير موجود اولان

عَرْعَر — بيكلو اردج اغاجي طاغ سلويسي

عِرْف — صكره دن بيلمك اوكرنمكله وخبر المغله بيلمك

عُرْف — من طرف الله تعالى سلطان واولو الامره توديع اولنان حكم

عُرْفاً — شرعه تطبيقله دكل عرف وحكمه استناد اولنمق وزره

عُرَفاء — عريفلر ؛ عرفان ومعلومات اهاليري

عَرَفات — مكهٔ مكرمه يه يقين بر طاغك اسميدر

عِرْفان — بيلمك ؛ بلش ؛ بيلگي ؛ دانش معرفت

عَرَفَه — بيرامدن بر كون اول كونه دينور

عُرْفِي — پادشاه واولو الامر طرفندن (؟) من حق صدور ايدن حكمه منسوب اولان

عِرْق — طمر ؛ قان طمري وكوك ؛ اصل بنيـ...

عَرَق — درخوى ؛ اسيجاق ... حيوانات بدنندن طـ... حاصل اولان صو ومكيـ... برجنس مشروب ... اتنقدن تقطير اولـ...

عَرَقِيَه — باشه اكنسا اولنان ... كسوه

عُرُوبَت — اصلا بشقه جنسه قار... اولان

عُرُوبِيَّه — اصلا بشقه جنسه قار... اولان عرب طائفه سنـ... صفتيدر

عُرْوَة — قابك قولبي

عُرْوَةُ الْوُثْقَى — متين ومحكم اولان قو... دين اسلامدن كنايه او...

عُرُوج — يوقاري چيقمق

عَرُوس — كلين ؛ توجه ... ايكي واراده ...

عَرُوسِي — كلينلك ودوكون

عَرُوسِي — عروسه متعلق اولان

عُرُوش — عرشلر

خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا — كلياً خراب وويران

شعردن هر بيتك برنجى مصراعنك آخرنده اولان تفعله وكلامك مالى ومعنا وخواصى

عرصلرى كيفيتلر: خاصه لر

عارف معلوماتلو اولان

كيمك: ذهاب ايتمك عزيمت ايتمك وعرقلر كوكلر اصللر: وطمرلر: تان طمرلرى: ركلر

عارى چيلاق: برهنه اولان عارى اولمق چيلاق اولمق

عروس: كلين وكوبكى

انلو يهنا واسع اولان ويول كنش اولان

يرينه عرض اولنان نسنه

بچاو: معلوماتلو: دانا اولان

طبيعت مشرب خوى خلق

عزيز وشريف وعاليقدر اولمق: معتبر ومحترم اولمق وقوى وشديد اولمق

عزيز وشريف ومحترم اولسون معنا سنده دعادر

بلا وقوعنده جزع وفزع ايتميوب صبر وتحمل ايتمك: شكيبانى

عِزازْ عزيزلر: عزت وشرف وقوت ومكنت صاحبلرى

عَزازَةْ عزت عزيز اولمق: شريف ومحترم اولمق

عَزائِمْ عزيمتلر: قصدلر: توجهات وعزيمه لر: افسونلر: كيفسز اولانى ايو ايتمك ايچون اوقونان دعالر وقرآن عظيمك ايات كريمه لرى

عَزَبْ متأهل اولميوب مجرد اولان كمسنه قاريسى: ياخود قوجه سى اولميان كمسنه

عُزْبانْ بمعناه ايضا

عَزَبَه قوجه يه وارمامش قيز

عُزْبَه اركنلك: تجرد متأهل اولمامق

عَزَبخانه بكارجروسى بكار اوطه سى

عِزَّة عزيز وشريف وعاليقدر اولمق معتبر ومحترم اولمق وقوى وشديد اولمق

عِزَّةْ آثارْ هر براثرى عزتدن عبارت اولان

عِزَتقرارْ استقرار اوزره عزيز اولان

عِزَّتموفورْ موفور العزة: وكثير الشرف اولان

عَزْرْ لوم وسرزنش ايتمك تعييب وتقبيح ايتمك داريلوب ازارلمق

عَزرائیل اولوم هنگامنده انسانك روحی قبضنه مأمور اولان ملك

عَزل بر یری منصبدن چیقارمق وجماعده انزالك آلتنده تولید ولددن احترازاً ذكری فرجدن اخراج ایدوب طشره انزال ایتمك

عُزلة ابنای جنس ایله اختلاط ایتمیوب بریره قپانوب چكلمك

عُزلتگزین كندو لكندن عزلتی اختیار ایدن

عَزم برایشه ربط قلب ایله قصد وتوجه ایتمك كرچكدن نیت ایدوب ایش ایشلمكه یوزطوتمق

اولوا العزم حق تعالینك اوامر شریفه لرینی قوملرینه تبلیغده عزم واهتمام ایدوب ریخ واذیتده صبر وتحمل ایدن مرسلین كرام علیهم الصلوة والسلام

عُزمان قوی نیت ایله ایش ایشلمكه یوزطوتمق

عَزمَه حق وواجب اولان نسنه

عَزمَر قوم ، قبیله ، عشیرت اقربا طاقمی

عَزو نسبت ایتمك فلانه منسوبدر

عُزُوبَة … دیوحكم وقیاس ایتم… استناد ایتمك

… اركلك ، تجرد متأهل ا…

عِزوه نسبت انتساب منـ…

عَزیب متأهل اولمیان اركك …

عُزَیر علیه السلام پیغمبران كرا…

… برذات شریفك اسمی

عَزیز شریف عالیقدر معـ… محترم اولان جلال و… صاحبی اولان وقوت… قدرت ومكنت صا… اولان شدید اولا…

عَزیم عزیمت ایدیجی

عَزیمه قوی نیت ایله ایشـ… یوزطوتمق وبسر… قالقوب كتمك وافسو… مرض دفعی ایچون اوقو… وآیه كریمه

عِسار فقیر وبینوا اولمق ، و… صیقنتی وطاركو… اولمق ویرایش كوج و… اولمق

عَسارة كوج وچتین اولمق

عَساكر عسكرلر اجرای حرب… اولان آدملر

عُسر كوج وچتین اولمق و… قیتلق وصیقنتی ا… وفقیر وبی نوا اولـ…

بمعناه ايضا
بمعناه ايضا
كيجه وقتی بكليوب قول كزمك
عاسلر: بكجيلر قول كزنلر
ظلم ايتمك وكمراه وآزغون
اولمق واولوم: مرك: موت
عسيفلر: ارغادلر ورنجبرلر
ايشجيلر
بلده محافظه‌سی ايچون
مرتب ومسلح طوتلان
كمسنه واردو وجنود
عسكريه
اردوگاه: معسكر
عسكره متعلق اولان
بال اری بالی شهد انكبين
بال مومی
بال كبی صاری رنك اولان
واوائلده مستعمل اوله‌رق
يهود طائفه‌سنه علامت
مخصوصه اولوب اوموز
باشلرنده ديكيلان صاری
قماش پارچه‌سی وياخود
نصارايه مخصوص برنوع
شكر رنك لباس
ظالم وستمكار اولان
اوله‌كه: شايدكه: كركدركه: بلكه
كوچ چتين صعوبتلو اولان
وقحط وسخط وصيقنتی اولان

ع ثر

عَسِيف	ارغاد: رنجبر: ايشجی
عُشّ	قوش يوه‌سی لانه آشيانه
عَشَاء	اخشام طعامی اخشام يمكی
عِشَاء	اخشام ايله ياتسو وقتلری
عِشَار	معاشرت ايتمك برلكده كچنمك
عَشَّار	محصول عشرينی تحصيله مأمور اولان كمسنه
عُشَّاق	عاشقلر
عَشَايَا	عشيه‌لر: اخشاملر
عَشَائِر	عشيره‌لر: خصم اقربا طائفه‌لری
عَشَايَيْن	اخشام ايله ياتسو وقتلری
عَشْب	تازه يشيل اوت
عَشَر	اون: ده طقوز ايله برك يكونی
اَحَدَ عَشَرَ	اون بر
اِثْنَیْ عَشَرَ	اون ايكی
عُشْر	برنسنه‌نك اون جزئندن برجزئی ومحصولاتدن ميری ايچون تحصيل اولنان مقدار شرعی وقرآن عظيمدن اون آيت مقداری
عُشَرَاء	اون آيی كبه قالمش اولان ديشی دوه وعشيره‌لر خصم: اقربا ودوستلر ارقداشلر
عَشَرَة	اون: ده: عشر
اِحْدَى عَشْرَة	اون بر
عِشْرَة	خلطت: الفت: حسن

معاشرت ومجلس ایدوب نفیس طعام وشراب تناول ایتمك

ف عِشرتخانه — عشرته مخصوص اولان محل

ف عِشرتگاه — بمعناه ایضا

ف عُشرخوان — قرآن عظیمی تلاوت وقرائت ایدن کمسنه

عِشرُون — یکرمی اون ایله اونك یکونی بیست

عِشرِین — بمعناه ایضا

عِشق — افراط اوزره محبت ایتمك بماندن وبماندن ایله سومك

(عَشَق) — بمعناه ایضا

ف عشقباز — طاقلوب صناشرف عشق تکلیف ایدن کمسنه

عُشوَه — محبوبلر بیننده جولان ایدن نازوادا ویان باقشلری وبربرینی وبیملری

عُشوَه — کیجه وقتی ایراقدن کورینان آتش

عَشُوراء — محرم الحرامك اوننجی کونی ویوم مذکورده طبخ اولنور بر نوع طعام مخصوص

ف عِشوَه‌زَن — عشوه ایدیجی نازوادا کوستریجی

ف عِشوه‌گار — بمعناه ایضا

ف عِشوه‌کاری — عشوه‌کارلك

عَشِی — اخشام وقتی

عَشِیب — وتلری برکت اوزره تازه وبیشیل بولمغله سـ... اولان

عَشِیَّة — اخشام وقتی

عَشِیر — برینك خصم واقربا اولان کمسنه ود... ارقه داش همدم... نسنه نك اوندن... عشر

عَشِیرَه — خصم اقربا طا...

عَصَا — دکنك چیوق ودر... الده طاشنه‌جق یعنی برصوی دکنك

عِصَایَه — باشه صاریلان ص... وبغلنان یمنی ویا... نسنه وجماعت

عُصَاة — عاصیلر عصیان و... ایدنلر وکناه ایا... حق تعالینك امرینه... حرکت ایدنلر

عَصَارَه — صیقلمش نسنه نك... ویاغی وشیره سـ...

عِصَامِی — اجدادینك فضل و... استنادیله افتخار ایتمیوب بلکه کندو... ورفعت وسعادتنه افتخار ایدن اولا...

عَصَائِب — عصابه‌لر جماعت... طائفه‌لر

صولوننه دن صيقلان
صولرو شيره لر و ياغلر
وجودده اولان سكير
بركمسه نك والدو ولدندن
ماعدا اولان اقرباسى : و
ميراث بابنده قرآن عظيمده
حصه لرى تعيين اولنمامش
اولان اقربا و بركمسه يه نصرت
ومعاونت و تقويت ايدن
قرباسى طاقمى و بدنده
اولان سكيركه مفاصلك
اطنابى منزله سنده در
قوم واقرباسنه باخود
مظلوم و ستمديده لره يار
و ياور لق ايتمك قيدنده
اولمق : غيرت كوتمك
دهر : دور : زمان ايام
وقت و ايكندى وقتى
وصويى و ياغى و شيره سنى
المق ايچون برنسنه يى
صيقمق
قاصرغه دينلان روزكاركه
توزى و صولى هوايه
ديرك رسمنده قالديرر
روزكارياك مشتركله اسمك
عصفورلر سرچه لر كنجشكلر
سرچه دينلان قوش كنجشك
عيب وكناه و ناموسه

مغاير اولان اوضاع
وافعالدن اجتناب ايتمك

عُصُور عصرلر : دهرلر : دورلر
زمانلر : وقتلر

عُصُوف شدت ايله اسر اولان
يل اسن

عِصْيَان امره انقياد ايتمايوب
اطاعتسزلك ايتمك

عَصِير برنسنه يى صيقمغله
چيقاريلان صو و ياغ و شيره

عَصِيرَة بمعناه ايضا

عِضَادَه اوقات وامثالى آلات
هندسيه ده متحرك اولوب
رصد اولنان درجاتى قطع
ايدر برنوع قول و يا پرموق

عُضَال طبيب طاقمى تشفيه سنه
عاجز اولوب پك مشكل
اولان مرض

عَضُد ديرسكدن اوموز باشنه
وارنجه قولك برقطعه سى
بازو و ياردم ايتمك امداد و
معاونت ايتمك و ياردمجى معاون

عَضْد كسمك : قطع ايتمك

عَضَلَات عضله لر بدنك اولان
سكيرلو قبا اللو بالق اتلرى
بدنده اولان سكيرلو قبا
اتكه بالق اتى تعبير اولنور

عُضْو بدنك برجزئى برقول و يا برآياق مثللو

عُضُوبٌ برکمسه آجی دیللو وحدید الکلام اولمق ؛ لسانی دلازار اولمق

عُضُوبَةٌ بمعناه ایضاً

ع ط عَطَاءٌ بخشش ویریلان ویرکی پیشکش

ف عَطَابخش بخششجی ؛ بخشش ویرر اولان

عَطَّارٌ عطر صاتان کمسه بوی فروش کل یاغجیسی وادویه وبهارات ودیکر برالای خرده نسنه صاتان کمسنه

عِطَارَةٌ عطارلق صنعتی

عُطَارِدٌ کواکب سیاره دن شمسه اقرب اولان کوکب

عَطَايَا عطیه لر ؛ بخششلر پیشکشلر

عِطْرٌ کوزل قوقولو نسنه طیب

و عِطْرسا معطر اولان عطر سوریلمش اولان قوقوسی کوزل اولان

عِطْرِی قوقوسی کوزل اولان

عِطْرِیَّةٌ کوزل قوقودن عبارت اولان کیفیت

عَطْسَانٌ آقسرمق

عَطْسَةٌ آقسرق

ف عَطْسَهٔ صُبْح کونشدن کنایه در

عَطَشٌ صوسزلق وصوصاملق

عَطَشٌ بمعناه ایضاً

عَطْشَا صوصامش اولان نسـ

عَطْشَانٌ بمعناه ایضاً

عَطْشَی بمعناه ایضاً

عَطْفٌ چویرمك ؛ دوند... ومیل ایتمك وبر کلمه یـ... عطف واسطه سیله بر کلمه الحاق ایتمك ایکی نوعدر

عَطْفِ بَیَانٌ کلمهٔ ثانیه کلمهٔ اولا... مرادف وهمعنان ا...

عَطْفِ تَفْسِیرٌ مرادف وهمعنا ا...

عُطْلَةٌ بوشلق ؛ ایشسزلك

عَطَنٌ برینك اصل یوردی یاتاغی اولان محل

عُطُوفٌ میل ومحبت وا... وپرورش ایدراو...

عَطُوفَةٌ کرم احسان میل بـ...

عَطِيَّةٌ بخشش ؛ پیشکش

عَطِيفٌ نازك وملایم سوکیلو...

عِظَامٌ عظملر ؛ کمیکلر ؛ اسـ... وعظیم اولنلر ؛ بیـ...

عَظَائِمُ عظیمه لر ؛ فوق العاده وقوعبولان خصوص...

عِظَةٌ وعظ ایتمك بندونصـ... ویرمك ؛ اوکودو...

عَظْمٌ کمیك ؛ استخو...

عُظْمٌ کبر ؛ تعظم ؛ ... استکبار

اعظم اولان زیاده عظیم اولان
عظملر ؛ بیوکلر
کبر ؛ نخوت ؛ اولولوق
بمعناه ایضاً
اعظم اولان زیاده عظیم اولان
بیوك اولان اولو وکوم اولان
بزرك و بزرکوار اولان
فوق العاده اوله رق وقوع
بولان خصوص
عفت ؛ قباحتدن وحرامدن
قاچمق
عفریتلره نهایت درجه ده
شریر وسیاهکار اولان
انسان ویا جنلر
عفت ؛ قباحتدن وحرامدن
قاچمق
عفیفه اولنلر ؛ قباحتدن
وحرامدن قاچان نسوانلر
پرهیز ؛ پرهیزکارلق قباحتدن
وحرامدن قاچوب
اجتناب ایتمك
نهایت درجه ده شریر وبد
فعال وسیاهکار اولان
آدم ویا جن
ارککده قاصق یاریغی و
دیشیلك ظهور ابتدیکی کبی
بعضاً نسوان فرجنده
ظهور ایدن سکیرلو نسنه که

اکا آصیلق تعبیر اولنوب بر
نوع قاصیق یاریغیدر

عُفَلَاءُ فرجنده عفل ظهور ایتمش
اولان نسوان

عَفَلَه عفل نسوان فرجنده بعضاً
ظهور ایدن آصیلق

عَفْو قباحته مبنی عذاب وعقوبته
مستحق اولانك قباحتنی
بخش ایدوب عقوبت و
عذابدن آزاده ایتمك
و برکمسنه دن لجراسی واجب
اولان خصوصی طلب ودعوا
ایتمیوب بخش ایتمك

عَفُوّ چوق عفو ایدیجی اولان

عُفُوف عفت ؛ پرهیزکارلق

عُفُونَة برنسنه چوریوب فنا قوقمق
واعضای بدنده بعضاً پیدا
اولان حرارتلو حمرت ؛ و
شیشکینلك

عَفِیف قباحتدن وحرامدن قاچان
کسنه اهل پرهیز پرهیزکار اولان

عَفِیفَه اهل عفت اولان خاتون

عِقَاب جزا یاداش ؛ قباحت وکناهه
مقابل اولان رنجش وعذاب

عُقَاب طومشجل قوشی قره قوش

عَقَار خانه وخان ودکان وباغ
وترلا وبوستان مثللو
ملك

عَقَّارْ تدویه و معالجه ایچون استعمال اولنور اولان کوك

عَقَّارَاتْ عقارلـــر

عَقَارِبْ عقـربلر

عَمَّارَه عقاراندن یالکز برمالك ودیشی حیوان قسیر اولمق

عَقَارِیبْ عقـربلـــر

عِقَاقْ انایه بابایه اطاعتسزلك ایتمك

عَقَاقِیرْ عقارلر: معالجه یه قوللانلان کوکلـــر

عِقَالْ پایبند: ایاق: کوستك

عَقَائِدْ عقیده لر: اعتقاد اولنان قضیه لـــر

عَقَائِمْ عقیم اولانلر: قسر اولان دیشـــیلر

عَقَبْ برنسه نك کیرو سنده اولان زمان و یا مکان

دَرْعَقَبْ اولساعت همانده م

عُقْبَا جزا پاداش مکافات واخرت

عَقَبَه برینك جوجقلری وجوجقلرینك جوجقلری الی غیر النهایه ایه وقلعه دربند: ونتیجه کار

عُقْبِی جزا: پاداش: مکافات وجهت

عَقْد بغلامق: بند ایتمك وقرار ویروب ضبط وربط ایتمك: ترتیبه قومق

عُقْدَه دوکوم: باغ: ومشکل وملتبس ومشکوك اولان

عَقْرَب خصوص وعلم هی... اصطلاحاتندن او... برسیاره نك مسلك... منطقه البروجی یع... دورشمسی قطع ا... ایکی نقطه دن هر...

عُقْدَهٔ اَعْرَاسْ نکاح دوکومی که آد... آنکله باغلانوب ... زوجه یه مقید او...

عُقْدَتَانْ کوکب سیارلرك ایکی...

عُقْدَتَیْنْ بمعناه ایضـــاً

عُقْدَه کُشَا دوکوم آجیجی: و حل ایدیجی اولان ص... درایت وعالم ک...

عُقْدَه گِیرْ دوکوم ایله بغلوا... ومشکل اولان

عُقُدْ

عَقْرَبْ دیشی حیوان قسیه... معلوم مضر حیوانك... واسطه سیله بشق... صوقدقده بلی زیاد... ویرر و بعضاً دخی... ایدر و فلك برجده... برجله قوس برجی بی... برجك اسمیدر که... مذکور برجه دخو... اولدقده طقوزینه نق... ایدر وساعت دیلان ا... کوستریر ساغلرکو...

انسان ذهننك صفتيدركه
ذهن مذكور صفت
واسطه سيله خير وشرى
وسائر معقولاتى ادراك
وتفهم ايدر
عاقللر: عقل صاحبلرى
عقله منسوب ومتعلق اولان
عقليات عقل واسطه سيله
كشف وتحقيق وفهم و
تدقيق اولنان خصوصلر
ديشى حيوان قسير اولمق
واركك كشينك چوجقى
اولمامق
عقيملر: چوجقى اولميانلر
جزا: پاداش: عذابه
مستحق
عقدلر: دوكوملر: و
قرار ويريلوب ربط
اولنان خصوصلر
قودوروب راست كلديكنه
صالدروب ديشله
اصيرزا اولان
اطاعتسزلك: زوربالق
عقللر ذهنلرك صفتلرى
برده كويا اوت كبى حاصل
اولان التون
برنسنه نك آرقه سنه بلاواسطه
قريب اولان مكان ويا زمان

عَقِيد	متفق ومتعاهد اولان وقويماق درجه سنده قويو ويا پشتقان اولان
عَقِيدَه	اعتقاد اولنان قضيه وبرنوع شكرلمه
عَقِير	مجروح ياره لو اولان وچوجقى اولميان
عَقِيرَه	صوت: صداء نداء آواز
عَقِيق	برنوع قرمزى طاش كه چاقماق طاشنى جنسندن اولوب بياضى وبشقه رنكلوسى دخى موجود اوله رق اكثريا مهر قازمسنه قوللانيلور
عَقِيم	چوجقى اولميان وبوش بيهوده اولان
عَقِيمًا	چوجقسز چوجقى اولميه رق
عَقِيمَه	چوجقى اولميان قسير خاتون
عَقْيُون	عرش اعظم تحتنده روزكاردن مخلوق بردكز اسميدر
عِكْز	آصل: كوك: بنياد: تمل
عَكْس	برنسنه نك اوكى ايله دينه والتنى اوستنه كتورمك ومتحرك نسنه يه مقابل كلوب جهت حركتنى تبديل ايتمك وبرنسنه نك ضدى كه هيچ بر وجهله مطابق وموافق

اولمز وعلم منطقده قضیه نك موضوعنی محمولی یرینه قویوب محمولنی موضوع یرینه قویه رق حاصل اولان قضیه ولطا تعدن اوله رق کلمه ویا عباره نك آخرندن اولان حرفدن بدا ایله حروفاتی باش طرفنه طوغری صره ایله اوقودقده اصل عباده حاصل اولورایسه مذکور عباره یه عکس تسمیه اولنور مثلا ذام علی العماذ عباره سی عکس مقوله سندندر

بِالعَکس انك ضدی وعکسی اولمق اوزره معناسنده ترکیبدر

عَکسی ضد اولان کلیاً مخالف اولان

عَکَل لئیم وفرومایه کمسنه

عَکَنکَع غول یبانینك ارککی

عُکُوف برخصوصده اقدام ومداومت ایتمك وبرکمسنه کندو نفسنی برمحلده حبس وتوقیف ایدوب اندن اکلمك

عَلاء یوکسك وبلند وعالی اولمق وشان وشرف جهتیله بلند مرتبه اولمق

عَلا یوکسك مرتبه وعالیشان اولسون معناسنده دعادن

عِلّات علتلر: سببلر، وجیلر ومرضلر: کیفسزلکلر

عِلاج مرض وعلت دفعی [...] تدبیرات عقلیه یه [...] ایتمك ومرض دفعی [...] قوللانیلان نسنه [...]

عِلاج پَذیر علاج قبول ایدوب [...] بولمسی ممکن اولا [...]

عَلّاف علفلر: حیوان [...]

عَلاقه ایلشك تعلق من [...] وعشق: محبت [...] ربط اولنمسی [...]

عِلام عالملر: علم صاحب [...]

عَلّام مبالغه ایله عالم او [...] جل وسبحانه حضر [...] اسمای کریمه لرند [...]

عَلّامُ الغُیوب بشقه کمسنه نك ب [...] بلور اولان الله [...]

عَلّامه مبالغه ایله عا [...] آدم

عَلامَة برنسنه نك بلنمس [...] وسیله اولان [...]

عَلانی کیزلو اولمیوب عا [...] اولان

عَلانیه کیزلو اولمیوب مید [...]

عَلانیة کیزلو اولمیوب آ [...] اوله رق

عِلاوه برنسنه یه بشقه [...] قاتمق

عَلائِق علاقه ایلشکلر

علامتلر: نشانلر
بعضاً يغمورلى كونلرنده سماده
قوس شكلنده مشاهده
اولنان رنكارنك علامت كه
شعاع شمسك قطرات
باران واسطه سيله تفريق
اجزالرندن نشئت ايدر
مرض: كيفسزلك: بيمارى
وباعث: سبب: موجب
واو ويا والف حرفلرندن
هر برينه دينور
حيوان يمى كه حيوانلك
يمكيدر
علوفه لر: معاشلر
تاصلق ونارتاش قوجه
آدم
يا يتقن: باليجق وچاموور
علتلر: مرضلر وسببلر
موجبلر
بلكج: دانش: معلومات
خبر وبر موضوعه متعلق
اولان ابحاث وقضايا جمله سى
الله بلور معنا سنده
تركيب عربيه
سنجاق بيراق واسم خاص
عالملر: علم اهلى علم الهى
ايله قواعد دينيه ده اشتغال
ومعلوماتى زياده اولوب
مفتى وملا وقاضى اولنان

ف عَلَمدار: سنجاقدار: بيراقدار

عِلمى: علمه منسوب ومتعلق اولوب عملى اولميان

عَلَميّه: علم: واسم خاص اولمق كيفيتى

عَلَن: ظاهر وآشكاره اولمق

عَلَناً: آشكاره اوله رق ميدانده آچيق اوله رق

(عَلَق): آتشك يالكلسى زبانهٔ آتش

عُلُوّ: يوكسك وبلند اولمق رفعت: ارتفاع

عُلُوِّ همّت: همتك عالى وبلند اولمسى يعنى عالى وسزا اولميان شيلره اصلا صرف اولنمز

عَلُوف: علفلر: حيوان يملرى

عُلُوفه: معاش عسكر وسائرك ماهيه ويا ساليه سى

ف عُلُوكَش: علوجيقاريجى: علو ويريجى اولان

عُلوم: علملر: برموضوعه متعلق اولان معلومات جمله لرى

عُلوِى: عالى: يوكسك بلند اولان وسماوى سمايه متعلق ومنسوب اولان وملك فرشته وعلم هيئت اصطلاحاتندن اولوب شول كوكب سياره اطلاق

اولنوركه مركز عالمدن بعدی متقدمین قولنجه شمسك بعدندن زیاده ومتأخرین قولنجه كرهٔ ارضك بعدندن زیاده اوله

عُلْوِیَّاتْ اشرف موجودات داشر ومتعلق اولان خصوصلر

عُلْوِیَانْ ملائكه لر وكوكبلر: بلندلر

عُلْوِیَّه عالی اولمق: بلند ورفیع اولمق

عَلَی اوزره وایاء وكوره معنالرنده حرف جر عربیه

عَلَی الاتصال اتصال اوزره ارالرنده فاصله اولمامق اوزره

عَلَی الاستمرار استمرار اوزره دائما

عَلَی الاطلاق مطلقا عموما من غیر تخصیص

عَلَی الانفراد برر برر بریكا یك ایری ایری

عَلَی ای حال هر نصل اولور ایسه هر حالده

عَلَی التحقیق حقیقت اوزره كرچك اولمق اوزره

عَلَی التفصیل تفصیل اوزره اوزون اوزادیه

عَلَی التقدیر تقدیر اوزره فرض اولنه

عَلَی تلك النعم بو نعمتلره مقابل اولمق اوزره

عَلَی التوالی بری برندن صكره صره ایله

عَلَی مراتبهم رتبه لرینجه رتبه لرینه كوره

عَلَی الخصوص باخصوص هپسندن زیاده اوله رق

عَلَی الدوام دائما: هر زمان

عَلَی الرأس والعین باش وكوز اوسـ

عَلَی الرغم اسمیه رك ناخواه كـ اراده سیله اولمامق او

عَلَی السحر ایك صباحلین

عَلَی التسویه مساوات اوزره هـ براولمق اوزره

عَلَی الصباح صباحلین

عَلَی الغفله خبری اولمیه رق

عَلَی الفور چابك عجله ایله

عَلَی قدر الطاقه كوچ وطاقت یتـ قدر وطاقته كور

عَلَی كل شیء قدیر هر برشیئه قادر او

عَلَی ملأ الناس میدانده وناس اوك آشكاره اوله رق

عَلَی العموم عموما

عَلَی كل التقدیرین هر تقدیرده

عَلَی كلا التقدیرین اشبو ایكی تقد هر برینه كو

عَلَی وفق المراد مراده مطابق او

عَلَی وجه التفصیل مفصل واوز اوزادیه اوله رق

عَلَی هذا بوكا كوره

بناءً علی ذلك بوكا بناءً

عَلِیّ یوكسك: بلند رفیـ

عُلْیَا اعلی زیاده یوكسك وبلند اولان

عَلِیَّه علی: رفیع: یك ع اولان

بيك عالی وبيك مرتبه لو وشريف
اولان دولت عثمانيه
علاقه: محبت: عشق
سنك اوزرينه
سنك اوزرينه سلام اولسون
سزك اوزركزه
سزك اوزركزه سلام اولسون
مرض وعلته دوچار اولوب
سقاط اولان
علم ودانش صاحبی اولان
انك اوزرينه
انك اوزرينه سلام اولسون
دعوا اولنان كمسنه برينك
عليهنده اولمق برينه خصم
ودشمن اولمق
اكا كوره
اول ديشينك اوزرينه
انلر اوزرينه
اول ايكينك اوزرينه
اول ديشيلرك اوزرينه
علی ورفيع اولان وجننك
برباغچه سنك اسمی عليون
عموم اولسون معناسنده دعا
عموجه بابانك قرنداشی
كور اولمق كوزی كورمز
اولمق
طبانجی طباق ديرلر وبر
قومك رأس وسركرده سی

عِمارْ	معمور قيلمق تطويل عمر ايتمك
عِمارَة	معمورلق معمورشن
	وآبادان اولمق: شنلك
	آبادانلق وفقرايه طعام
	پشوريلوب الچه سز و
	خيرات ايچون يديرلكه
	خصوص اولان محل
عَماق	عميق اولانلره درين اولنلر
عَماقَه	درين اولمق: عميق اولمق
عُمّالْ	عامللر يا يچيلر: دولت
	مديرلری
عُماله	اعماليه اچه سی: اسناد
	اچه سی
عِمامَه	باش سكلان برنوع صارقكه
	اكثريا علمايه مخصوص اولور
عُمانْ	دكز: بحر: دريا: وبربلده نك
	اسميدر
عَمائِرْ	عمارتلر
عَمائِقْ	عميق ودرين محللر
	ودقيق مسئله لر
عَمائِمْ	عمامه لر: علما صاريقلری
عَمّه	بابانك قيز قرنداشی خاله
عَمْدْ	قصد: وملاحظه ايله
	ايش ايشلمك
عَمْداً	قصد: وملاحظه ايله
عُمْدَه	ايناتوب كوكنمك: اعتماد
	ايتمك
عَمْدَةً	اينانه رق: اعتماد ايدرك

عُمْدَه طيانه جق طياق : ديرك
دستك و قوم و قبيله نك
معتبر و معتمدى اولان كمسنه

عُمُر برينك يشلايوب حيات ده
اولديغى مدت

عُمْران معمور آبادان اولان

عِبْرانِي اسكى يهود لسانى عبرانيجه
لسان

عُمْرَه افعال حجدن مشهور بر
فعلكه اجراسى فرضدر
و ايچ كويكلك ايچ دامادلق

عَمِّزادَه ايكى قرنداشك اولادى بربرينه
نسبتله عمزاده اولورلر

عَمَش كوز اكثريا ياسى اقوب رؤيتى
ضعيف اولمق

عَمَط ناشكور نعمته كفران ايتمك

عُمْق درينلك چقورلق اوستدن
دبينه قدر اولان بعد

عَمَل ايشلنان : ايش ; فعل ; كار
كردار و ايش ايشلمك و علم
نحو اصطلاحاتندن اولوب
بر كلمه بشقه بر كلمه نك اعرابى
مخصوص ايله اعراب اولنمسنه
موجب اولمق و حاكم ايتمك
قوللانوب ضبط و حكم ايتمك

عَمَلاً ايش ايشليه رك

عَمَلَه عامللر ; ايشجيلر

عَمَلْمانْدَه ضعيف و عليل اولوب

مصالح عاديه سنك اجر
مقتدر اولميات

عَمَلِي عمله منسوب و متعلق ا
بر علمك قواعدينى فعلا ا

عَمَلِيّات متعلق اولان كيفيات

عَمَلِيَّة عمله منسوب اولمق

عَمُود ديرك : ستون و اصطلا
هندسيه دن اولوب ا
طرفنده زاويه قائمه ا
ايتمك اوزره برخط او
نازل اولان خط

عَمُوداً ايكى طرفنده زاويه قا
احداث ايتمك اوزر

عُمُوم بر فرقه يه مخصوص اولمي
جمله يه متعلق و ش
اولمق

عُمُوماً جمله داخل اولمق اوز

عُمُومَة عموجه اولمق : عموجه

عُمُومِي جمله يه متعلق و شامل ا

عُمُوه ضلال و طغيان و كمراه
سركشته و متردد او
طونله جق يول و مس
خصوصنده حيران قا
شاشمق

عُمُوهَه بمعناه ايضا

عَمِي كور اولان كوزى كورمز او

عَمْيَا مخصوص مراد ايتما
اوزره بر ايش ايشلما

بلا مراد
درین اولان درینلکی
چوق اولان
مخصوص ومحصوا اولیوب
جمله یه شامل وملحق
اولان
دن : از : من که حرف جر
اولوب بعضا برنسنه نك
اصلنی وبعضا حالنی اشعار
ایچون استعمال اولنور
وعن صمیم درون قلبدن
وزیادن حالی اولمق اوزره
یقین وقلسرده
مخصوصا قصد ونیت ایله
بلا موجب
اسیر اولمق : اسیر لکه
دوشمك ورنج وکدره
کرفتار اولمق
مشهور بر نوع میوه
مخالفده حد لایق وحد
لزومدن زیاده اصرار
واقدام ایتمك
عندلیبلر : بلبللر
عنصر نشئه شیلرك
حاصلی وماده سی اولان
شیلر
عالمده موجود اولان جمله
اشیانك اصول ماده لری

زعم اولنان انش وهوا
وصو وطپراق
عناق : بر برینك بوینونه صارلمق
عناکب : عنکبوتلر : اورمجکلر
عنان : آت کمیك دیزکینی
عطف عنان : برطرفه طوغری یوز طوتمق
ف عنانتاب : دیزکین چویروب کیدیجی
اولان
ف عنان دیز : طولو دیزکین کیتمك وطولو
دیزکین کیدیجی اولان
ف عنانکش : دیزکین چکوب دابه سنی
طوردرر اولان
عنایه : برکسه بر زحمتلو ایشه
دوچار اولدیغنده اکا
ایولك ایدوب اول ایشدن
قورتارمق ایچون معاونت
ایتمك
عنب : اوزم دینلان میوه
عنبر : مشهور کوزل قوقولو بر
نسنه
عنبرنار : عنبر یاغیجی کوزل قوقولو
اولان
ف عنبرپاش : مشهور بر نوع میوه
ف عنبربوی : کوزل قوقولو اولان
عنبرپاش : عنبر صاچیجی : کوزل
قوقولو اولان
ف عنبرین : عنبردن عبارت یا خود
عنبرلو اولان

عِنْدْ	قت، نزد، يان، حضور، قرب
عِنْدَه	قتنده، يانده، نزدنده
عِنْدَ ٱللّٰه	الله تعالى نزدنده
عِنْدَ ٱلبَعْض	بعض آدم قتنده
عَنْدَلِيبْ	بلبل ديدكلان قوش
عِنْدِيَّاتْ	تحقيق اولنميوب فلان كمسنه نك ظننه مطابق اولان حكايه لر
عُنْصُرْ	اصل، اساس، ماده، وعناصر اربعه دن هر برى
عَنْعَنَة	برخصوص آدمدن آدمه نقل وحكايه اولنه رق خيلى كمسنه واسطه سيله منقول اولمق سلسله
عُنْفْ	جبر، زور، سرتلك بوغونلق
عُنْفُوانْ	برنسنه نك كوزللكى هنكامنك اولى
عُنْفُوانِ شَبابْ	كنجلكك كوزللكى وقتك ابتداسى
عُنْفِى	زور وجبره منسوب اولان
عُنُقْ	بويون، كردان
عَنْقاءْ	اسمى وار كندوسى يوق برحيوانك اسمى كه اكا دائر مصال چوقدر
عَنْ قَرِيبْ	يقين زمانده چوق وقت كچمكسزين

عِنَلْ عَنْكَبُوتْ عُنْوانْ	اصل: اساس: كنه: حـ… اوريمجك ديدكلان حيوا… كاب اسمى وكتابك اسمـ… يازلديغى صحيفه كه اكا… نقش ويالدز ايله تزيـ… اولنور ومكتوبده وعريـ… بيوك ادملره اطلاق او… لقب دولتلو وشوكتلو… ومسندده اولانك مـ… اسم رسميسى
عَنْوَة عَنْوَةً	زور: جبر زور ايله جبر
عُنُودْ	عناد ايديجى: عنادجى او…
عَنْه	اندن معناسنده تر… عربيدر
بَحْثُ عَنْه	اندن بحث اولنان… خصوص معناسـ… تركيب عربيدر
عَنْها	اوقادينه‌دن معناسـ… تركيب عربيدر
عَنْهُمْ	انلردن معناسنده تـ… عربيدر
عَنْهُما	انلرك ايكيسندن… معناسنده تركيب عر…
عَنِيدْ	معند عنادجى اولا…
عَنِيفْ	سرت وخشونتلو اولا…
عِنِّينْ	جماعه قادر اولميان…
عِنِّينَه	جماعه قادر اولماميو…

عودت معاودت كيرو كلمك
عدولر: دشمنلر: اعدا
عارضه لر: عارض اولان
شيلر: علتلر: قضالر: بلالر
عارفلر: عالم وايش اكلار
اولنلر وعارفه لر فضائل
احلاق حسنه
عاصف وشديد روزكارلر
ترابنه ايتمك برشيئه بدل
اولمق اوزره بشقه برشي
ويرمك
عاطفه لر: لطفلر: كرملر
عاقبتلر: صوكلر: انجاملر
عاقر وقصر اولنلر
وقود ورمش اولنلر
كوج وچتين وچيراشق
ايشلر
عالملر: دنيالر: جهانلر
عالي ويوكسك اولانلر
عامه لر: هركس
خواصدن معدود اولميانك
جمله سي
احاد ناس عندنده مقبول
اولان
علم نحو اصطلاحاتندن
اولوب عامل اولان يعني
بشقه كلمه نك مرفوع ويا
منصوب ويا مجرور اولمسنه
موجب اولان كلمه لر

عَوانْ — معاونت ايديجي: ياردمجي

عَوائِبْ — عيبلر: قدر وقيمته نقصان ويرن خصوصلر

عَوآئِدْ — عائده لر: عائدات كلات مال والقچه لر

عَوآئِقْ — عائقلر: مانع اولان خصوصلر

عُوجْ — سلفده مشهور برشخصك اسمي

عَوَجْ — اكري وچاربق اولمق

عَوْدْ — چيقلان محله كيرو كلمك

عُودْ — مشهور كوزل قوقولو برنوع اغاج وبرنوع چالغي آلتي وهندده واقع بر بلده نك اسمي

عَوْدَه — چيقلان محله كيرو كلمك

عُورْ — اعورلر يكچشملر وسلاحسز ومهماتسز اولنلر

عَوْرَه — انسانك اورتلمسي واجب اولان اعضاكه: وديزي تعبير اولنور

عَوْرَة — خاتون قاري زن نسوان زوجه: منكوحه

عَوْسَجْ — سنجان تيكني وموسي اغاجي دينلان تيكنلو اغاجك اسمي

عَوَضْ — برشيه بدل اولان نسنه

عَوْعَوْ — كوپكك حارلامسي

عوعوه — حيقرمق: باغرمق

عوف — ايشدن اليقويوب منع ايتمك

عوك — حق براقوب جور وظلم ايتمك

عون — ياردم: معاونت وياردجي مددكار

عوبل — فرياد وفغانله اولان اغلامق

عهار — زنا ايتمك زنيرستلك ايتمك

عهاره — بمعناه ايضاً

عهد — سوز ويرمك وبرخصوص اجراسي ايچون ويرلان سوز: پيمان: آند: يمين وپادشاه طرفندن رعيت قبول ايدنلره ويرلان امان نامه وزمان هنگام دور وقت

وليعهد — پادشاه حالا صاغ ايكن كندوسنه خلف اولمق اوزره تعيين واتخاذ ايتديكي كمسنه

عهده — نظارت ومأموريت حدودي رجعت وتعلق دائره سي وكفالت

العهدة على الراوي — بونك كفالتي كه طوغري ويا يالان اولديغنك كفالتي نقل وروايت ايدن كمسنه نك بوينونده در

عهدنامه — پادشاه طرفندن بشقه بر

پادشاهه ياخود بر[...] وقبيله يرويريلوب ص[...] وامان وخصوصات[...] اولان تعهد اتك نامه[...]

عهدك برائي — درعهده اولنان تح[...] لايقيله اجراسي

عهر — زنا زنيرستلك

عهره — فاحشه روسبي زاني[...]

عهود — عهدلر: پيمانلر: سو[...]

عهور — زنا ايتمك زنيرستلك ا[...]

عهيد — عهد وپيمان ايتمش او[...]

عياد — عودت ايتمك كيرو گل[...]

عياده — خسته نك زيارتنه وار[...]

عياذ — صيغنمق: التجا ايتمك وصيغنه جق بر ملجا

العياذ بالله وعياذاً بالله — الله تعا[...] ماعدا صيغنه جق پر[...]

عيار — بر نسنه نك قدر وقيمت[...] اكلامق ايچون معيار[...] تجربه ايتمك والتون و[...] درجه صفوتلري[...]

صاحب العيار — ضربخانه ده مأ[...] اولان عيارجي

عيّار — طولاندريجي حيله ب[...] يلانجي كمسنه

عيارگير — ضربخانه ده مأمور ا[...] عيارجي

عياره — طولاندريجي حقه باز يلا[...]

طولاندریجیلك یلانجیلك
عیش وعشرت اربابی
عوض : بدل : قارشولق
قوش قسمی ایله تطیر
وتفأل ایتمك
عیلر : بر آدمك بسلدیکی
وبجنه چکنی وبردیکی کسنه‌لر
ازواج واولادی واتباع
وانسابیدن عبارتدر
بر آدم اهل وعیال بسلمك
اچیق وآشکار وشبهه سز
اولان
جاسوسلك ایتمك
بر نسنه‌نك قدر واعتبارینه
خلل ویرر اولان خصوص
وباعث حیا اوله‌جق عمل
آدمك عیبلرینی ارار
صورار اولان
ادمك عیبلرینی پك ارامق
ادمك عیب وقصورلرینی
ارایوب طویلایجی
عیب چینلك : قصور
ارایجیلق
آدمك عیبلرینی سویلیوب
عالمه دویوریجی
قدر واعتباره خلل ویرر
برکیفیته کرفتار اولان
بیرام

عِیدِ اَضحی — قربان بیرامی

عِیدِ فِطر — شکر بیرامی

عِیدَه — عودت کیر ودونش وفائده کار منفعت عائد

عِیدگاه — بیرام طوتله‌جق محل

عِیدِی — بیرامه منسوب ومتعلق اولان

عِیدِیَّه — بیراملق عطیه وعریضه

عِیسَوِی — عیسی علیه السلام حضرتلرینه منسوب ومتعلق اولان

عِیش — حیات زندکانی حیات ویمك طعام ویه‌جك ایچه‌جك چوق اولوب جنبش وذوق وصفا سورمك

عِیشَه — یه‌جك ایچه‌جك بول اولوب ذوق وصفا ایله کچمك بمعناه ایضاً

عَیشُوشَه — دکز یالیسی : ساحل

عَیقَه — صیق اغاجلق : اورمان

عَیکَه — برینك عیالندن بر کمسنه

عَیلَك — کوز : چشم وچشمه صو باشی

عَین — پیکار وبر نسنه‌نك نفس وذاتی وبر جنس نسنه‌نك اعلاسی وکریده سی وحروف عثمانیه‌دن یکرمی برنجی حرفك اسمی والتون

عَينِ بَرّاء وكومش وزر وسيم اشبو (ء) شكلك اسمى دركه همزه نك صورتيدر
عَينِ الثَّور بر يارلاق بيله نك اسمى
عَينِ الفِعل فعلك حروف اصليه سى بيننده اولان ايكنجى حرف
عَينِ القِطر كوكر
عَينِ اليَقين يقيناً بلا شبهه
عَينِ الاِنسان انسانك اشرفى اولان كمسنه
اِنسانُ العَين كوزك ببكى
عَبدِعَين وصديق عين آدمك يوزينه

قارشويلاندن واص... اولميه رق دوستلق وعبوديت كوستراو... بى وفا كمسنه
مسرور وممنون اول...
فَرقُ العَين فرق ومغايرت اولما...
بِعَينِه تماماً بلا فرق وذاتاً كـ...
عَيناً اولمق اوزره ونقداً اولم... بالذات اشيا اولمق او...
عُيُوب عيبلر قصورلر نقيـ...
عُيُون عينلر كوزلر وچشمه... وچشمه لر

علاوهٔ حرف العين على حروف الهجاء

عادِر يلانجى كذاب اولان
عادِق رأى واحدا اوزره قرار ايده ميوب دائماً ذهنى تحويل ايدر اولان
عاذِر عذر وبهانه قبول ايدر اولان
عاذِف دادلمق : آزجه ييه جك داتمق
عارِب صوبى يك چوق اولوب طاشقين اولان ايرماق
عارِج غائب ناپديد اولان
عارِز ديكرلردن الارغه اولمش منحى ومتحيز

عارُوره اوغورسز مشئوم او...
عارِم بدخوى وكستاخ او... وبك صوق كون
عازِف سازنده خواننده چالغيجى
عاطُوف اكرى اغاچلردن مص... اولان قپان ودوزاد...
عاقُول دريانك انكين يرى و دره نك ونهرك بو... يرى وچيره شك وم... وملبس اولان اشتر... ومادّه
عَبَت برنسنه بى يورموق...

اراذل ناسدن بغض وكين
ايله مجبول اولمغله ناسه
دائما زباندرازلق ايدوب
نه ديديكني بيلمز واصلا بر
ايسه يرامز فضول ومذموم
اولان
دور قوه سموزلك دوام
بقاء سماقی طاش عار
حميت
اصلاح ايولق خوشلق
غفلت نادانلق
بدنه مسك وعنبر مقوله سی
سيسوب يابشمق
برنسنه يی برنسنه يه
قاتوب قارشدرمق
ايری ويوم يا ولمق
اتلوجانلو يا قشقلو
كوزل آدملر
غلظت وخشونتله سوز
سويلمك
كوه ديدكلری بوجك و
قوجه قاری ودنی زفير
بدزبان عورته دينور
بوللق ومعمور ونعم
وحاصلاتی چوق اولان
يبر
قوبرق صوقومی
شيشمان غليظ سمين

بطين اولان آدم

عَجِيز — صلب متين محكم قوی اولان
عَجَف — اريقلق: سمرمامك
عُجُوف — يمك يبركن چكيدوب فراغت ايتمك
عَجَن — يوغورمق
عَجُوز — قزتوب دنيای دنی عالم برمحن
عَجِين — خمير ومخنث شخص
عُذرِی — كريم الاخلاق بی عيب ونقيصه اولان
عَذِيَه — حصه بهره نصيب
عَذمَه — شداب وسرعتله يوريمك
عَدَلَه — حاكم الشرع طرفندن شاهدلرك تزكيه سنه مأمور اولنلر
عَدَل — يوكك ايكی دنكی برابر ومساوی اولمق
عَدَنك — نادان احمق هيچ بيلماق اولان
عَدَان — دكز ياليسی ساحل بحر ايرمق قييسی
عَذج — ايچمك: شرب ايتمك
عَذجَه — طولدرمق وچوجی
عَذل — كوزل غدا ايله بسلمك
عُذلاج — خوش بزم نازك دنزلك
عَذَان — دائما ناسی ملامت ايدر اولان

عذم	اصرموق
عرب	جنبش؛ شوق؛ نشاط
عریب	صافی اولان چوق صو
عربة	شدتلی جریان ایدن نهر
	ونفس وذات
عربانه	دف ودائره كه برقولده
	یوللو وزیللو دائره دركه
	عربلر مظهر دیرلر
عرزب	صلب شدید غلیظ اولاق
عرقبة	طوارك سكیریكی كسمك
عرات	یك دزمیجی شدید
	الاضطراب اولان
عرث	برنسنه یی یردن چكمك
عربد	یلان حیه مار
عرد	اویوز علتی جرب
عرز	اویوز علتنه اوغرامق
عراز	وقتندن مقدم سوددن
	كسلمش ولد
عرت	جنكده اولان شدت
	حالتی
عرز	برنسنه یی زور ایله
	یردن چكوب چیقارمق
عردسه	یره چالمق
عرش	دهشتلنمك
عرش كبر	قلبدن كنایه در
عرش وران	انبیاء عظام واولیاء
	كرام حضرتلریدر
عرص	شمسك چوچاقوب

	یلابمق
عرص	قیون افراطله اوتلام
	چلامق والنون وایج
	غیری اولان مال وم
عرقچین	نقیه تعبیر اولنان با
	كسوبند وقطیفه ترس
	نسنه
عروق	عراقلر دكز قیلری
عرقگیر	خجیل شرمنده ترسی
	نسنه
عرك	اوغمق سورتمك ح
	قیلمق
عسر	بدخویلق فنا مشرد
عسس	حریص وطمعكار تاج
عصرة	قورتلوب خلاص اول
	یر
عصر	بناه كنوره جك ب
	ملجاء منجاة ونورع
عصب	اصل مبنا تمك
عصعص	خیرسز منفعتسز كم
	انك بوزندن كمسه خ
	كورمز
عصفة	اطرافه یاییلان سزاد
	رایحه سی
عصلاء	دكنك كبی قوبقوری
	اولان عورت
عصم	چالشوب كار ایلم
	ومنع ایلمك

وحفظ وصيانت ايلمك
اشكارجه سوزسويلمك
خبر بيام
برادمى صقسشديروب
تضييق ايلمك وبرادمك ايشى
بك دشوار وشديد اولمق
يموق كبى يومشق اولمق
هلاك اولمق عاجز و
درمانده اولمق زياده سيله
خشم وغضبه كلمك
تنومند: بهادر
برنسنه يه صبر وثبات ايله
ملازم اولمق
كوپك چاتشمق جنكلشمك
برنسنه يى يوروب قيرمق
اورمق: جماع ايلمك
بركمسه يى ايشدن اليقومق
بريكدرمك جمع ايتمك
برنسنه يى بندن قوپرمق
ومازويه ديرلر
نوبت: بدل
طاغده وبايرده اولان
ضرب يوقش
لسانده طوتقنلق اولان
آدم
دوداق وچكه كميكى قالين
ويومرى اولمق
توزحست ونشاطلى

وخفيف الروح اولان

عَكَفْ اليقومق وبرنسنه يى اوكاروب اصلاح ايلمك
عَكَفْ قورجق صاچ
عِكْمْ متاعى صاروب ياغلدقلرى ياغ يولك دنكى
عَلَالَا قرقتنده چيغلتى غوغا شماطه تشيعلى كلام
عَلَبْ برنسنه يه برده اثر و نشان ايلمك
عَلْبْ بك صلب: شديد اولمق
عَلْنَة اصلا كتم سر ايلمز اولان
عَمَدْ طارلق وغضب ايلمك
عُمَرَانْ ابوبكر الصديق وعمر الفاروق
عَمَسْ اوجى بولنميان مشتبه ومشكل ايش
عَمَشْ صلاح ايولك خوشلق
عُنْجُه بوغورمق بركدرمك جمع ايلمك
عُنْتُرْ سنك: ذبان
عَنْتَرَة سنك وزلدامق
عَوْهَقْ اوزون طوبل ادم
عَوِينْ ظهير ومدد كار اولنلر
عُهْنَة تازه چيوغك اكيلوب بوكلمه
عِهِرْتْ بريرده اقامت ايلمك
عَيْنَة جاسوس كوزلى آهو كوزلى اولمق

ع ل

باب عين معجمه

غ اشبو حرف عين معجمه ترتيب حروف عثمانيه ده يكرمى ايكنجى حرف اولوب حساب وعلومه دائر اولان كتب ورسائلده بيك عددينه اشارتدر

غايه صيق اورمانكه ارسلان يتاغى اولور

غابر علم صرف اصطلاحاتندن اولوب كلهجك زمان واستقباله دليل اولان يعنى مضارع اولان فعل

غابط غبطه ايدیجى قسقانيجى

غابن غبن وحيله وخدعه ايديجى حيله كار حيله باز طولانديريجى الداديجى

غابى ذهنى اغر بليد وبى ادراك اولان كمسنه

غادر عهدده طورميوب وفاسز اولان وخيانت ايدوب آدم طولاندررا اولان

غاص آدم غلبه لغيله طوبطولو اولان

غار مغاره اين: كهف

غاره چاپول ايدوب قاپشمق ياصقن ويروب صوپموق

غارش غرس ايديجى: فدان د...

غارستان اين ومغاره چوق اولان...

غارق صويه بوغلمش اولان...

غاره قزلجه دوز كوبى كله...

غازى غزا ايركيدن جنكجى د... ايچون كفاره جنك ايد...

غازه غازه: كلكونه

غاشيه اورتى نسنه اوريه... نسنه وآت طاقمند... حاشه دنيلان مزين...

غاصب غصب ايديجى: زور... ايله اليجى اولان

غافر مغفرت وشفقت عفو ومرحمت ايديجى ا...

غافل غفلت ايديجى قيد و... ايتميجى اولان

غافلانه غافل كمسنه يه ياقش... اولان

غالب غلبه ايديجى زور و... ايله اوست اولان

غالبا اكثريا ظن وقياس اولد... اوزره

غالبانه اوسته چيقمش كمس... ياقشور ولايق ومن... اولان

غالب اولمق غلبه حالنده بولنمق

بهالو: کران بها اولان

مسك وعنبردن عبارت کوزل قوقولو بر ترکیب عطر

کوزل قوقولو اولان

معطر اولان

عطرجی عطر ترکیب ایدیجی

مسك وعنبردن عبارت کوزل قوقولو بر ترکیب عطر

کوزل قوقولو اولان

معطر اولان

بمعناه ایضًا

عطرجی عطر ترکیب ایدیجی

خراب وویران اولوب معمور اولمیان

مغلق ومبهم واکلاشلمز اولان

زنکین ومالدار اولان

غنی اولان

بمعناه ایضا وبك کوزل اولان خاتون

درین دوشونجی بك تحقیق ایدیجی اولان

ازغون وتکرار اولان

برمحلده حاضر اولمیان بولنمیان موجود اولمیان

وکوزه کورنمز اولان وعلم صرف اصطلاحاتندن اولوب متکلم ایله مخاطبك غیری اولاننه دینور

غایبانه: کورنموب کندونی بللو ایتمیه رك

غایة: صوك اوج نهایت انجام

غایشره: کون اورطه سنك سجاغنده اویونان اویقو قیاوله اویقوسی

غائط: انسان نجاستی آدم بوقی

غائله: آفت: داهیه: بلا: درد صیقندی

غبت: دنصکره

غب اللقاء: دعادن صکره

غبار: توز: طپراغك اینجه سی

غبار آلود: توزه بولانمش توزنا پلو اولان

غبانة: برآدمك ثنای واندیشه سی سست وضعیف اولمق

غباوة: بوداله احمق اولمق برکمسه نك عقل وادراکی اولمامق

غبراء: ارض: زمین: یر: یریوزی

سنة غبراء: قوراق وقتلق سنه سی

بنو غبراء: فقرا وغربا طائفه سی

غبط: بشقه نك نائل اولدیغی نعمتك امثالنه نائل اولمغی

غبطه استیوب تمنی ایتمك
غبغب قسقانمق: رشك ایتمك
وحسد ایتمك
بمعناه ایضاً
التچکه نك التنده صقاق
دینیلان صارقق ات
غبن معامله ده یرینی الدادوب
طولاندرمق
غبی ذهنی آغر بلید و بوداله
اولان آدم
غبین رأی وفکر واندیشه سی
مست وضعیف اولان آدم
غبینه معامله ده الدانوب طولانمق
غثی قی مقدمه سی اوله رق
کوکل بولانمق
غثیان بمعناه ایضاً
غدا ارته کونی: ارته سی فرداسی
غذا غذادن غلط در طعام
ومأکولات معناسنه در
غداء صباح طعامی: قهوه التی
غدار عهدینه وفا ایتمیوب خیانت
ایدیجی خائن اولان وظلم
وجفا ایدیجی اولان
غداری غدارلق وفاسزلك
غدر عهدده طورمیوب خیانت
ووفاسزلك ایتمك وظلم
وجفا ایتمك ومعامله ده
الداتمق

غدر سیلدن قالان صوکو…
غدیر
غدران غدیرلر: صوکوللر…
غدره سیلدن قلان صوکو…
غدیر
غدق صباح وقتی
غدور غدار خائن خیانت اه…
اولان
غدیر سیلدن قالان صوکو…
غذاء یملك: طعام مأکولات…
غر اموره تجربه سی اولمیو…
اکثریا وقولایجه الدانو…
اولان
غراء آق وبیاض ویارلاق او…
غراب غارغه دینیلان سیاه قو…
غرابه غریب اولمق خلافعاده ا…
غراز کسکین یا خود سیو…
الانك اغزی
غراره جوال: قیلدن یا یلمتر…
بیوك جوال
غرام برنسنه یه بك دوشوند…
حرص وولوع ایتمك
غرامه ذمتنه اداسی لازم کا…
نسنه یی اوده مك
غرات بك ازغون وقیزغین او…
غران عزیز وشریف اولان
آدملر وصوبك بور…
اولان قبارجقلر

بدنی کومش کبی بیاض
وکل کبی ترو تازه اولان
دلبر جوان
غزل انقلر

غریبه لر: غریب وعجیب
اولان شیلر

غریلر: دنیانك احوالندن
بیخبر اولانلر

کوننك اخشاملین
باتدیغی طرف

غربیلر: اجنبیلر یابنجیلر

فالیور: الك

کندو وطننی ترك ایدوب
بشقه محله کیتمك

غربت بلیه سنه کرفتار
اولان

غرب طرفنه منسوب
ومتعلق اولان

آیك برنجی کونی وآت قسمنك
الننده صباح للخیر تعبیر
اولنان بیاض لکه وهر
سننه نك مقبولی
وکزیده سی وکوله وجاریه

غرلر: سننه نك الك مقبولی
وکزیده اولانلری

اغاج وفدان دیکمك ویکی
دیکلمش فدان

نشان: هدف ومقصد ومقصود

ونفسانیت کیزلو اولان
عداوت

اَلْغَرَضْ — حاصل کلام مقصود
ومراد شودرکه

ف **باغَرَضْ** — غرض ایله مخصوص
برمرام ایله

ف **بی غَرَضْ** — اصلا بر مقصود ومرام
وما مولی اولمیان

ف **غَرَضانَه** — اهل غرضه یاقشور ولایق
اولان

ف **غَرَضْمَنْدْ** — غرض ومرام صاحبی اولان

غَرْغَرَه — بوغازده صوچالقامق
وبوغق بوغق سسلنمك

غُرْغَشَه — سببسز اولان غوغا
وچیغلدی

ف **غُرْفَه** — بر نوع صو: وچارداق
قواره کوشك قمریه ویدنجی
قات کوك وجنت نعیم

غَرَقْ — صویه بوغلق صویه یاتوب
بوغلمق

ف **غَرْقابْ** — درین وقرطونلو ومخاطره‌لو
دکز: یاخود عربشقته
نوع صو

غُرْقَه — صویه قاتمش: سیراب
اولان

بَقیعُ الْغَرْقَدْ — بر نوع تیکنلو اغاج
مدینهٔ منوره نك
مزارلغی اسمیدر

غُرَماء	غريملر: بورجلو اولانلر والاجقلو اولانلر
ف غُرَنده	چشمله كورليوب جيقرر اولان
غِرنیق	دلبر كل كبي جوان
غُروب	كوكب غربه واصل اولوب باطموق
غُرور	باطل و بيهوده نسنه يه اعتماد ايدوب الدانمق ودنيايه كوكنوب تفخر ايتمك
غَرور	انسانك قابني وعقلني الدادر باطل وبيهوده اولان شي دنيا وشيطان كبي
غُروش	غرسلر: تازه ديكلان فدانلر
غَرَنّي	كوزل: خوب دلبر اولان
غَرِیب	يرلو اولميوب يبانجي ومسافر اولان ادم ومقدم كورنميوب تعجب اولنان شي
ف غريب پرور	يبانجيلره اكرام وحسن معامله ايدن
غَرِيبه	مقدم كورنمامش اولوب تعجب اولنان شي
ف غريب نواز	يبانجيلره اكرام نوازش ايدر اولان
غَرِيد	سسي كوزل وبلند اولان قوش وخوانده
غَرِير	دنيانك احوالندن بيخبر اولان

غَرِيزه	انسانك مجبول اولـ[illegible] طبيعت وجبليت
غَرِيزي	طبيعي جبلي خلقي اولـ[illegible]
غَرِيق	صويه باتمش بوغلـ[illegible]
غَرِيم	بورجلو ادم واله[illegible] اولان ادم
غِرِيو	فرياد: فغان ج[illegible] شماطه
غِرِيوان	فرياد فغان نداو[illegible] ايدر اولان
غَزّاء	دشمنله جنك و[illegible] ايلمكه كيتمك
غُزاة	غازيلر دين دشمـ[illegible] جنك ايدنلر
غَزال	كيك ياوريسي
غَزاله	كيك ديشي ياو[illegible]
غَزاوه	جنك وقتال اجـ[illegible] دشمن اوزرينه ايلك اكبرمك
غَزَل	عشق ومحبته و[illegible] ومعشوقه يه وعيد[illegible] دائر سويلنان شـ[illegible] اقلي بش ونهايت [illegible] بيتدن عبارت او[illegible]
بيت الغزل	غزلك برنجي بيتي
غزلخوان	غزل سويليان [illegible]
	غزله متعلق او[illegible] شعرلر

غزاء جنك وقتال ايتمك ايچون دشمن اوزرينه كيتمك
غزا ل دشمن اوزرينه اولان سفر
جنك وقتال ايچون دشمن اوزرينه كيتمك
غزا ؛ وسفره منسوب ومتعلق اولان
سسى كوزل وبك اولان قوش ؛ وخوا شنده
چوق ؛ كثير ؛ بسيار اولان
اهل جهنمك دريلرندن اقان سياه وقنا قوقولو صو
بمعناه ايضا
ميتى غسل ايدن كمسنه نك يقاتمش اولان صو
كيجه نك ابتداى قرانلغى
يايقامق وانسان بدنى مشروع اولان وجه ايله يايقامق
اهل جهنمك دريلرندن يانارايكن اقان سياه ومدار صو
يقاتمش ؛ تطهير اولنمش اولان
حيله خدعه خيانت وحقد بعض عداوت غرض

غشاوه	اورتى ؛ پرده	
غشم	ظلم ايتمك	
غشوم	ظالم اولان ظلم وغشم ايديجى	
غشى	بايلمق ؛ بيخود اولمق	
غشيان	بمعناه ايضا	
غصب	بر شیء من غير حق زور وظلم ايله المق	ع ص
غصه	قلبه عارض اولان صقندى وتاسه وكدر واندوه واندیشه	
غصص	غصه لر ؛ كدرلر ؛ انديشه لر	
غصن	اغاج دالى ؛ شاخ درخت	
غصون	غصنلر اغاج داللرى	
غصه ناك	قلبى صيقلمش ومكدر اولان	ف
غضاب	غضبان وغضوب اولنلر	ع ض
غضب	دارلمق ؛ خشم كلمك كوجنمك	
غضب آلود	دارغين ؛ وخشمناك اولان	ف
غضبان	منجنيق كه اواثلده جنكده طاش وامثالى اتمق ايچون قوللانلور ايدى والت مذكوره ايله اتلان طاش	ف
غضبان فلك	شمس ؛ آفتاب كونش ؛ ومريخ يلدزى	ف

غط

غف

غضنباك دارغين طبيعتلو اولان ارسلان

غضنفر ارسلان. شير. اشلر ويكيت وشجيع اولان آدم

غضوب دارغين طبيعتلو اولان

غطاء قاب اورتى بوشش

غطش صوبه طالدرمق وصوبه طالمق

غطوس جنك ومخاطره ومهلكه لره طالوب صالديرر اولان دلير كمسنه

غفار عبادنك عيوب وذنوبنى يارلغايجى اولان مولاى متعال حضرتلرى

غفران الله تعالى حضرتلرى عبادك جرم وكناهنى ستر وعفو ايدوب يارلغامق

غفران پناه مرحوم ومغفور اولان

غفره غفران. مغفرت

غفلان قيدودقت وغافلك تيقظ ايموب ايشنى كورمامك. دقتسزلك ايتمك

غفله بمعناه ايضا

على غفلة وعلى الغفلة ناكهان آب آنسزين بردن بيره وخبرويرميه رك

غفلةً غفلت وعدم دقتدن ناشى وناكهانى آياتسزين بردن بره وخبرويرميه رك

غفور عبادك عيب وكناه ستر وعفو ايدو يارلغايجى اولان الله حضرتلرى

غفول قلت تحفظ وتيقظ ناشى برشينى سهوو

غفير چوق. كثير غلبه لك ا

جم الغفير بيوك وكوجك حمله عبارت وكثرت او برغلبه لق

غل صوصامق. صوصه جكمك

غل قلبده كين طوتمق د حقد وبغض بغلا

غل وغش خيانت. وعداو

غل محبوس ومجنونك وبويننه اورولان لاله وخلقه

غلام نرخ بك زياده پهايه چ پهالولق وقيلق او

غلات غله لر. ذخيره لر محـ وعقارات كيرالرى

غلاة طغيان وغليان وعـ ايدنلر

غلاظ قالين ويوغون اولان

غلاظ قالين ويوغون او قالينلق

قالین و یوغون اولمق قالینلق

قلف: قین: قاب: اورتی

غله‌لر: ذخیره‌لر محصوللر: وعمارات کرالری

بیقی ترلمش ورت قاشلو اوغلان وکوله

اوغلانه مبتلا اولان کمسنه لوطی

بمعناه ایضاً

زور وقهر ایله برکه اوزرینه یکین اولمق: غوغاده اوست قالمق وکثرت چوقلق

محصول ذخیره وعمارات کراسی

قرمساق بزونك اولان کمسنه

کلامه یا کلموق: کلامی یا کلش سویلمك

[illegible] هرکسك یا کلش تلفظ ایدیکی کلمه

تکرلنان: یوارلنان وتکرلنه رك یوارلنه رق

[illegible] دوشهرك یوارلنه رق

[illegible] یلان یا کلش سویلر اولان

[illegible] یلان یا کلش یازار اولان

[illegible] تکرلنمش: یوارلنمش اولان

غِلظه: غلیظلق: قالینلق: قبالق یوغونلق

غُلغُل (ف): قوشلرك هب بردن اوتوب فریاد ایتمسی وچوق آدمك بردن بر رشلی چاغرمسی که نه دینلور اکلاشلمز وشراب یاخود صو شیشه دن بوشالدقده غلغل صدا ویرمسی

غُلغُله (ف): بمعناه ایضاً

غلفه: الت تناسلده سنت اولنه‌جق دری

غَلَق: قپویی قپامق

غَلَق: قپویی قپایه‌جق مندالك وسورکی وکلید

غِلمان: غلاملر: اوغلانلر وکوله‌لر

غُلُو: حدی صاورشوب تجاوز ایتمك تکبر وتعظم ایتمك طغیان ایتمك

غَلوطه: یا کلتماج: ذهنی تغلیط ایدن کلام

غُلول: خیانت ایتمك

غَلوله (ف): طوب کبی کره‌وی اولان نسنه

غُلومه: غلاملق: اوغلانلق

غُلومیّه: بمعناه ایضاً

غله‌دار (ف): ذخیره انباری

غمّه فروش ذخیره بازرکانی

غلبانْ : نارکله دینلان شئ که دخان لوله دن اغزه کلنجه صوکیجیر

غلیانْ : صو اتش قوتیله قاینامق وخلق طغیان ایتمك

غلیظْ : قالین وقبا وبوغون اولان

غمْ : حزن : کدر : غصه اندوه اندیشه

غمّازْ : ادمك عیبلرینی ارایوب کیزلو شکایت ایدیجی اولان

غمّازه : صیمسی وجهد کلمسی لطیف ونازك اولان محبوبه عشقباز

ف غمّازكْ : بالق اولطمسنك شمادره سی

ف غم آلوده : مغموم ومکدر اولان

غمامْ : زکام علتی

غِمامه : بم یمسون دیو حیوانك اغزینه باغلانان توربه مقوله سی شئ

غمانْ : مغموم ومکدر اولان

ف غمخانه : اهالیسی مغموم ومکدر اولان خانه

ف غمخوارْ : غم یبیجی : مغموم ومکدر اولان

ف غمخواره : غم یمك مغموم ومکدر اولمق

غمدا : قلجك قینی وبقله مقوله سنك قبوغی

غمدانْ : اهالیسی غم وکدره اولان محل

غمدیده : کدر کورمش اولان ومکدر اولمش اولا[...]

غمره : غلبه لق : ازدحا[...]

غمزه : سعایت ایتمك آدمك[...] ارایوب کیزلو شکا[...] ایتمك وکوز قیمو[...]

غمزه : کوز قیمسی وناز و[...] ایله کریك سوزمه[...]

غمزدا : غم وکدر دفع ایدر[...]

غمزدای : بمعناه ایضا

غمزدکی : غم وکدر ایله مجر[...] القلب اولمق

غمزده : غم وکدر ایله مجرو[...] القلب اولان

غمص : خور وحقیر کورمك وکه[...] ایدوب کورمزلك ا[...]

غمکده : اهالیسی مغموم وم[...] اولان محل

غمکسارْ : کدر وغم دفع ایدیج[...] اولان ویار ودوست[...] ومحبوب وباده وش[...] کبی شئ

غمکساری : کدر دفع ایدیجیلـ[...]

غمکین : مغموم ومکدر اولا[...]

غمناك : بمعناه ایضا

غمدیده : بمعناه ایضا

قلج قینلری و بقله بمقوله سی
قبوقلری
غملرة: کدرلر: حزنلر
مغموم ومکدر اولان
کفایت وزنکینلك
ایر: ترکی: شرقی: خواننده
آوارهسی
غنیمتلر: وغملر: قویونلر
ککزدن کلان صوت
وحروفاتك ادغامده بعضاً
واقع ومسموع بر صفتی
ناز شیوه
پیراقلری هنوز آچلمش
یاخود هنوز آچلمامش
اولان چیچك تومورجغی
صو اوزرنده اولان
قبارجقلر
غوان آتش قیغلجمی
هان آغز ایله دود اقلر
هان آغزی کوچك ودوداقلری
کل غنچه سی کبی کوزل
وقزل اولان
قویون دینلان حیوان
خوابکاه: یتاق اوطه سی
قوغوش
خوابیده اولان او یقوده
اولان
زنکین مالدار اولان

غنیمة کمسنه یه محتاج اولمیان غوغا وقتنده دشمندن ضبط اولنان مال

غواشی غاشیه لر اورتیلر وذهنه وقلبه مستولی اولوب شبهه وکدره سبب اولان افکار

غواص طالغیج دکزه طالیجی

غوامض غامض ومغلق اولان خصوصلر

غوانی غانیه لر غانی اولان مؤنثلر وکوزل محبوبه لر

غوائب غائبه لر اسرار اولان شیلر

غوایة ازغون وکمراه اولوب ضلالتده بولنمق

غوائل غائله لر: درلو صیقندیلر

غوث فریاد ایدوب مدد استمك

غور دیب: قعر: وتفکر: تأمل اندیشه

بعید الغور درین عمیق اولان ودور اندیش اینجه فکرلو اولان

غوزه پموق غلافی: وایپك قوردینك قوزه سی

غوزۀ آب صو قوزلغی صو اوزرنده حاصل اولان قبارجق

غوص صویه طالمق: ومصلحته غیرت ایله کیرمك

غوط برشی ایچنه کیروب طالمق

غوطه صویه طالمق

ف غوطه باز: طالغج

ف غوطه خور: باشی صو ایچنه طالمش اولان

ف غوطه خوز: طالمش اولمق

ف غوغا: جنك: حرب محاربه ونزاع: منازعه

غول: تنهابیان یرلرده انسانه درلو درلو شكل ایله كورینوب اضلال وتلاعب ایدر بر نوع جن غول بیابانی قره قونجلوس

غوی: ازغون وكمراه اولان

ع ی غمی: ازغون وكمراه اولوب ضلالتده اولمق

غیاب: غیبلر: غائب: نامعلوم اولان شیلر وغائبا اولوب حاضر وكوزاوكنده اولمامق

غیابه: غائب اولوب كوزه كورنمامك وكیزلنوب صقلانمق

غیابه: دیب: قعر: چقور

مدد ونصرته یتشیجی یاردمجی مددكار وعباده مددكار اولان الله تعالی حضرتلری

غیاص: صویه طالمق وبرخصوصك حقیقتنه واروب اكلامق

غیاصه: بمعناه ایضا

غیب: شك: شبهه: كمان وغائب ونابدید او[...] وحواس وعقل مخلو[...] كیزلی اولان شی[...]

عالم غیب: انسانك كوزینه كو[...] اولان عالم روحا[...]

غیبه: غائب اولمق كندواو[...] نابدید اولمق

غیبة: بر كمسنه نك عیب و[...] اول كمسنه نك ارقه س[...] ذكر ایتمك

غیبدان: غیبدن خبردار او[...]

غیبوبه: غائب اولمق كوزاو[...] بولنمامق

غیبی: غائبه منسوب وم[...] اولان

غیث: یغمور: باران: ر[...]

غیر: بشقه: ما عدا: [...] سوی معناسنده [...] ونفی وسلب ایچون [...] اولنور

غیر ذلك: بوندن بشقه [...]

غیر متناهی: متناهی اولمیان

غیر مفید: مفید اولمیان

غیر محدود: محدود اولمیان

بغیر حق: ناحق اوله رق

غیران: غیرتلو: حمیتلو [...] اولان

نام و ناموسه خلل
ویره جك خصوصاتدن
اجتناب و وقایه ایتمك
وصدق واشتیاق ایله
چالشوب ایفای وجوبه
سعی ایتمك
غیرتلو: غیرت چکیجی اولان
اندن بشقه اندن ماعدا
بمعناه ایضاً
انلردن بشقه انلردن ماعدا
بو ایکیدن بشقه بو ایکیدن
ماعدا
اورمان قورولق
سازلق
خشم غضب دارغینلق
غوللر: غول یبانیلر

غَیْم بلوط: سحاب

غَیْن حروف عثمانیه دن یکرمی
ایکنجی حرفك اسمیدر

غُیُوبْ غیوبلر: شکلر: شبهه لو
مجهول ومیدانده اولمیان
خصوصلر

غُیُوبَه میدانده و کوزاوکنده اولمیوب
مجهول و مشکوك اولمق

غُیُوثْ غیثلر: یغمورلر: بارانلر

غَیُورْ غیرتلو اولان و قسقانج
اولان

غَیُورانَه غیرت صاحبنه یاقشور
اولان

غُیُومْ غیملر: بلوطلر: سحابلر

غَیْهَبْ قرانلق: قراکلق
ظلمت

علاوه لأحرف الغین علی حروف الهجاء

غیر و جماعت ناس
مردار اغاجی اخلاداغاجی
تر و تازه و نازك اولمغله
هرطرفه تمایل ایدرك یورر
اولان محبوبه
بلوط سمایه صباحله کلوب
جمع اولمق و صباحدن کلان
و یاکیدن کمسته
غصب یغما نالان ایلمك
زندان حبسخانه

ف غارُوغُورْ قارش موروش قارقشانلق
هرج مرج

ف غارْ تیکن: خار: شولك

ف غارْگَرْدَنْ یموقدن چکردك چیقارمق
و یوك و یباق مقوله سی
اتمق و حلاجلق
قراکلق کیجه لیلهٔ مظلمه

غاسُولْ جوغان اشنان

غاضِرْ ایود باغت اولنمامشر
دری

غاضف — واسع : بول : ناعم

ف غاغاطی — فاسطیق ایله طیره بیننده بولنان جهنم دره سی طاشی

ف غالیدن — یوارلنمق : یوارلمق

ع ب غبر — مشقت عظیمه

غبط — قیون سمزمی دیوالیله یوقلمق

ع ؛ غت — بری برینه تابع اولمق کزلمك مکدرزایتمك صویه طالمق

غتریف — متکبر خبیث کوکللو

غتفر — جاهل : نادان : بی عرفان اولان

غتمة — بلتکلك کرکه لمك

غثوثة — طوارارق اولمق سوز فاسدو ویرامز اولمق جراحت هوالنوب صویی واریکی اقتمق

غثر — اصلسز دون اولنلر سفلهٔ ناس

غثغثة — سلاحسز جنك ایتمك

غجمة — قاب دینده قلان صو

ف غدغن — تعجیل : شتاب : تاکید

غدق — چالمق : تلاش : اضطراب چوق نسنه کثیر اولان

ف غدنك — احمق : هیچ : ابتر : نادان اولان

غدیر — چولده چقورده مجتمع صولر ... لوك

غذاء — طعامدن و شرابدن ... غدالندیعی نسنه ...

غذرمة — برشیٔ اولچیسز وطا ... صاتمق کتورویان ...

غذم — کوج وشدتله اکل ...

غذامر — مالدار زنکین غنی او ...

غذاء — طوتقال که بالقدن ...

غرابة — اواقلق سورکونلا ...

غرة — غفلت : نسیا ...

غزلجة — حیز مخنت مابون ...

ناموسسزقلتان ...

نادان اولان

غرادة — آغرده صویی هرطر ... چلقیوب دیرتمك مد ... ایتمك

غرث — اجلق : جوع

غرذل — قورقق : جبان اولا ...

غرس — جسم : غضب : ... آزغنلق

غرش — طرنقله طرملامق : د ... یاره لمق خشم غضب ...

غرغر — قوبی اغزنده صوجی ... ایچون قوریلان چیق ... ودولاب

غرف — قورتارمق : الیله ص ... المق

غرل — سنت المدق کمسـ ... اقلف اولان

طارلق: خشم غضب ایتمك اداسی واجب ولازم اولان مغضوب قهر آلود خشمناك اولان
چورك اوتی حبة السوداء
خشم: هيبة: كينه
كوت اوستنه سورونرك يورويش
رجل لئيم: ضعيف وير نسنه يی بكنميوب عيبلوق بل چقور يره كتوروب يغديغی نسنه
تخته بنی تخته كهله سی
ازلق: قلت عجله ايتمك
طولو اولمق ويمك وايچمك بوغازينه طورمق
كسمك قطع ايتمك
قزل بويا صبغ احمر
منع ايتمك حبس ايتمك
عدول ايتمك طب عبس
اوجوزلق: بوللق
حبس ايتمك كسر ايتمك
صويه باتزمق
ديرلك كيكلكی: سعة عيش
هر نسنه فناسی ويرانی
اورتمك: ستر ايتمك
آهسته يغمور ياغمق

غفوة ازه جق اويومق نومه قليله
غلك بونی قصه وبدنی شيشمان وياعجوبه هيكل اولان بودر آدم
غكه ابجقرق قواق
غلياء بری برينه كيرمش صيق اغاجلر
غلاب بری برينه غالب اولمسين ديلمك
غلس اخر ليلده اولان قرا كلق
غلجه لونده: اوباش: يوصمه يی يالك اولان
غلمة جماع ارزوسی شهوت جماع
غلغله سرعتله كيتمك كيجه كيتمك خبر ويرمك
غمج صوبی صوره صوره ايچمك
غمره احوالی بلميان بون وغافل كمسنه
غمارة بونللك بلمزلك
غنذ ديرلمش: بركمش: مجموع
غنم غنيمت وغنيمت مالنه قندرمق
غول هلاك ايتمك كين طوتمق
غهب تراب كثير بعد مفازه غفلت بی تدارك
غهند نازك ويومشق تنلو اولمق

ف: اشبو حرف فاء ترتیب حروف عثمانیه ده یکرمی اوجنجی حرف اولوب حساب دائر کتب ورسائلده سکسان عددینه اشارت ایدر. امده وبعده معنالرنده ادات عربیه در

فاء: حروف عثمانیه دن یکرمی اوجنجی حرفك اسمی

فاء الفعل: فعلك حروف اصلیه سنك بیننده برنجی اولان حرف

فات: وفات: اجل: اولوم: مرك: موت

فاتح: فتح ایدیجی ضبط وتسخیر ایدیجی واجیجی اچق قویجی اولان

فاتحه: برشیئك اولی وابتداسی وقرآن معظمك سورهٔ اولاسی ودعا

فاتر: فتور کتوریجی سلت وحدت وحمیتدن قالوب کوشکلنجی

فاتق: فتق ایدیجی شق ایدوب یاریجی

فاتك: فتك ایدیجی اچقدن قتل ایدیجی اولان

فاجر: فسق وفجور ایدیجی زنا وبشقه کناهلره ارتکاب ایدیجی کناهکار

فاجع: انسانی مکدر ودردناك ایدر اولان

فاجل: قارنی قمار باره اولان آد

فاحش: یك قبیح وبکرا اولان ویك تجاوز ایدر اولان

فاحشه: زانیه: روسپی اولان نسوان

فاحص: نسته نك ایچ یوزی: حقیقتنی بوقلیوب تفتیش وتفحص ایدیجی اولان

فاخته: اوکیك قوشی: کوکرجین کبوتر

فاخر: قورولوب فخر ومباهات ایدیجی وکوزل ونفیس وسلطنتلو اولان

فاره: صچان: موش

فارح: مسرور وشادان وفرح اولان

فارس: اتلو اولان سوار اولان

فارسی: عجم لسانی: زبان فارسی

فارغ: ایشنی اولمیوب بوش اولان ایشدن واذیتدن آزاد اولان

فارغ البال: قلبی کدر وحزندن آزاد وآسوده اولان

فارغ الحال: معاش جمیله عالی اویغو

بالی وعرض وناموسی یرنده اولان کوکل راحتی : کدرسزلك

ت فرق ایدیجی ایریجی اولان

ق نسنه لرك بینی یك کسکنجه فرق وفصل ایدر اولان وحضرت عمر رضی الله عنهك لقب شریفلریدر

خ بوزیجی طاغدیجی : فسخ ایدیجی اولان

د بوزوق اولان صحیح ومعتبر اولمیان

ق طریق حقدن خارج اولان آدم

ت سروخی ایکن ناس بیننده دویولوب منتشر اولان

ی بمعناه ایضاً

ل ایکی نسنه بینی فصل ایدوب ایریجی اولان

له ایکی نسنه نك اراسنده اولان ویا ارالق ومقطعات شعرك ایکی نوعی اولوب

له صغری اوچ عدد متحرك واخره برعدد ساکن حرفدن

له کبری درت متحرك ایله بر ساکن حرفدن عبارتدر

اصله اراسی اولمیه رق

یل فضیلت وکمال اهلی اولان آدم

فاطر خلق ایدیجی یارادیجی خالق اولان

فاطن فطنت وذکا صاحبی اولان

فاعل یاپیجی : ایشلیجی

اسم فاعل عربی لسانی قاعده سی اوزره ایشی ایشلیانك اسمی اولان کلمه

فاعل مختار بلاجبر اختیاری وکندو اسکی ایله ایش ایشلیان

فاعلی فاعله منسوب ومتعلق اولان

فاقه محتاجلق : فقیرلك

فاقد برنسنه سی ضایع اولمش اولان

فاکهه میوه : یمش ثمره

فال اوغور طوتمه : یمن طوتمه فال

فالج برعلت که بدنك بریانی طوتموب کویا وفات ایتمش کبی اولور

فالا وبوا اولمزایسه معناسنده ترکیب عربیدر

فالح فلاح بولان آرزوسنه نائل اولوب ظفر بولان

فالق یرادیجی خلق ایدیجی اولان

فام رنك : لون : جشید

فاما ولکن ودخی معناسنده ادات ابتدادر

فانوس ایچنده برنسنه محافظه سنه مخصوص واکثریا کوره و واسطوانه شکلنده اولان جام

فاف : فنا بولان باقی اولمیان زوال بولان ویك قوجه مش سالخورده اولان

فاهر : برابر طوپارلق مجتمع اولان واوله رفت

فایح : کوزل قوقولو خوش رایحه لو اولان

فایحه : کوزل قوقولو خوش رایحه لو

فائده : مالا ویا فالاً ویا حالاً قزانلوب کسب وتحصیل اولنان نسنه

ف — فائده مند : کار وفائده تحصیل ایدیجی اولان

فائز : فوز وظفر بولیجی مرادینه نائل اولان

فائض : طوب طولو اولوب طاشقون اولان وفیض طریقیله صادر اولان واوطبخ النان الجمه ایچون ویرلان کذشته

فائق : برخصوصده زیاده ایلرو واعلا وکزیده اولان

وب — فبها : بك کوزل اولور بك اعلا اولور معناسنده مستعملدر

وت — فتا : فتی دلیقانلو تازه اوغلان

فتاح : حاکم المخلوقات اولان الله تعالی نصرت امداد یاردم

فتاحه : ظفر : غلبه

فتاحه : حکومت : حاکملك

فتاده : افتاده دوشمش اولان

فتاش : اراشدیروب یوقلایجی تفتیش ایدیجی اولان

فتاك : مبالغه ایله فتك ایدیجی اولان

فتاك : فاتکلر : فرصت وقوع ... آدم قتل ایدر اولنلر

فتان : فتنه یه سعی ایدیجی فتنه ... اولان وشیطان لعین

فتات : دوشه رلك : یقله رو ...

فتاوا : فتوالر : مفتینك جواب ... شرعیلری

فتائل : فتیله لر فتیللر

فته : فتی طورو غی که فته ... اوقالدوب ایچنه برمقد ... فاوقارشدیره رق طو ... حاصل اولور

فتح : آچمق : کشاد ایتمك و ... بنا ایتمك وضبط ایتمك تسخیر ایتمك استیلا ایتمك ... وبرحرفی فتحه یعنی اوس ... ایله اوقومق : وفاتح ... نسنه نك کمسنه یول آچ ...

فتحه : برحرف اوزرینه اشار ... ویا تقدیری ووقوعند ... حرفی صوتیله تلفظ اولن ... دلیل اولان حرکه که ا ...

اوستون دينلوب حرفك اوزرنده مائلا رسم اولنان بركوچك خط مستقيمدر

[...]ناصر دشمنك هزيمتنى اشعار ايچون تحرير اولنان نامه

[...]نشان نشان وعلامتى فتح ونصرندن عبارت اولان

[...]لك آت يرى ارنده اولان تقسيم كه اكا هكبه ولوازمات سائره باغلنور

[...]ره ايكى پيغمبرك وقتى بيننده اولان زمان وبر پادشاهك تختندن وحكومتندن انفصالى ايله ديكر پادشاهك جلوسى بيننده مرور ايدن وقت ووقوعى معتاد اولان شيئك انقطاعى وانقطاعى زمانى

[...]مقر دائما اولميه رق بعضا اولوب وبعضا اولمامق اوزره

[...]رت وبلا فتره دائما لا ينقطع

[...]ب خصوصى صوروب اراشدرمق

يارمق، شق ايتمك وبوزشمق نفاقه دوشمك وقاصق يارتيغى دينلان علت

وفتق حل وعقد ايتمك ادارهٔ امور واصلاح مصالح ايتمك

فتك فرصت كوزه ده رك ناكهانى اچقدن قتل ايتمك

فتنه بين الناس واقع اولان خلاف آرا ونفاق وشقاق وشورش وغوغا وآدم آزدرمق آدمى آيارتمق والنانك قلبنى وياعقلنى آلدرهجق نسنه وبلا محبت

فتنه انگيز فتنه وفساد احداثنه مناسب ومستعد اولان

فتنه جو فتنه آرايجى فتنه جى اولان

(فتوا) فقه وشريعت سؤالنه ويريلان جواب رسمى مشروع

فتوة كرم مروت احسان جوانمردلك

فتوح فتحلر غلبه لر ضبطلر تسخيرلر وكرك عقل وكرك قلبك علوم وفضائلده كسب ايلديكى حصولر

فتوحات بمعناه ايضا

فتوده الدانمش، مغرور ومغبون اولان

فتور قوتده نقصكره مسولى اولان ضعف وغيرتده نقصكره حاصل اولان كوشكلك

فتوى فقه وشريعت ويريلان جواب مشروع رسمى

فتى دليقانلو اوغلان

فتيا فتوا مفتينك فتواسى

فتيان فتالر دليقانلو اوغلانلر

فج

فتیل	بموق وامثالندن بوکلوب موم وقندیل و پاره لو ربطه سنه وضع اولنان اوزو بجه نسنه
فتیله	بمعناه ایضا
حجر الفتیله	برنوع طاشکه بموق کبی اکیرلمسی وطوقلمسی ممکندر
فج	کنیش و واسع یول
من کل فج	فجاج ومن کل فج عمیق هر جانبدن هر اولدن
فجاء	آب انسزین جیقه کلمك
فجاءة	آب آنسزین نهانی اولرق
فجاج	طاغلر اراسنده واسع یول
فجاجه	میوه نك خاملغی
فجار	زنا فجور
فجار	فاجرلر ناکار کناهکارلر
فجاری	آب انسزین وناکهانی اولان
فجائه	آب انسزین جیقه کلان شی
فجوة	ایکی نسنه نك اراسنده اولان اچقلق
فجر	صباحه قارشو افقك کون طوغیسی طرفنده حاصل اولان ضیا
فجر کاذب	صباحه قارشو حاصل اولان ضیای محدود که اکا ذنب السرحان دخی دینور
فجر صادق	حقیقت شفقی سوکمسندن اولان ضیا

فجره	فاجرلر کناهکارلر زناکار…
فجس	کبر و تعظیم ایتمك و کسر… ونامسبوق اولان خصو… اختراع ایتمك
فجور	طریق حقدن ایریلوب کناه ومعصیته صاپمق و… ایتمك
فجور القرابه	کذب و خصم واقربا سند… بری ایله زنا ایتمك
فجور	کناه ومعاصی وزنایه یا… منهمك اولان ادم
فجوع	انسانی مکدر و دردنا… ایدر اولان
فجعه	مصیبت: درد: بلا
فحاش	فعلنده ویا قولنده فاح… اولان
فحاشه	فاحشلق: فاحش اولمو…
فحال	ارکك حیوانلر فحللر ایغر…
فحاله	ارککلك آیغرلق یوغو…
فحاوی	فحوالر: معنالر: مآلل…
فحش	فعلده ویا قولده حد… تجاوز ایتمك
فحشاء	زکات ویرمکده اولان بخل حصلتی وحددن م… اولان فعل ویا قول…
فحص	برنسنه نك حقیقتی اراش…
فحل	ارکك حیوان آیغر یوغ…
فحله	فحالت ارککلك آیغرلق…

کمورکه آتش ایچون قوللانلور
برکلامدن اکلاشلان معنا
ومئال
رقیب ورفیقلرینه غالب
اولان آدملر
ارککلك : ایغزلق : یوغوزلق
برکلامدن اکلاشلان
معنا ومئال
برآدم کندو اوصافی
سبیله کندوسنه تعظیم
واعتبار ایتمك : افتخار
ایتمك
بمعناه ایضاً
فخیم اولانلر فخامت صاحبی
جاه وقدری رفیع اولمق
عظمت رفعت
اوجه ایله یلدرك مابینی
اولان عضوکه اکا اویلق
تعبیر اولنور
کندو اوصافی سبیله کندوی
تعظیم ایتمك وتعظم سبب
اولان نسنه
اولولق : تکبر تعظم
کندو مدح وفخری باینده
دریبش قلنان لاف
وکلام وشعر
قدر وشانی عظیم اولان وصفا
وبلاغتله ممتاز اولان

فَخُور اولنوب تکبر وتعظم
ایدیجی اولان

فَخِیر بمعناه ایضاً وفاخر

فَخِیم نفیس کوزل اولان
جاه قدر ومسندی رفیع
اولان

فَدَا برنسنه نك خلاص وبا
بقاسی ایچون دیکر برنسنه
ترك واعطا ایتمك

فِدَاء بمعناه ایضاً

فَذَالِك فذالك فذلکه لر

فَدَان بو یوندروغه قوشیلان
برجفت اوکوز ومصر دیارنده
مستعمل تقریبا ایکی بیك
بشیوز آرشوندن عبارت
ترلا اولچیسی عثمانلونك
دونمی یرینه حساب اولنور

فَذْلَکَه فذلکه مفهوم مئال معنا

فِدْوِیّ بندهٔ جان فدا عبد جان
سپار

فِدْوِیَانَه جان سپارانه

فِدْیَه برنسنه قورتارمق ایچون
ترك واعطا اولنان
دیکر نسنه

فَذَالِك **فَذْلَکَه** فذلکه لر مفهوملر معنالر
مئال مفهوم نتیجه

فَرّ شان شوکت فضل وقارلیت
وزیب زینت آرایش رونق

فرّ کرّوفرّ — فر ایتمك مرحوم اسکی زمان جنکلو اصولی اوزره دشمن اطرافنه طولاشوب کاه هجوم وکاه فرار صورتنده اولمق

ف. فراخ — یول یا ایوان واسع اولان وچوق کثیر اولان

فراخ — فرخلر طاوق پلیجلری

ف. فراخ بستین — جوانمرد صاحب کرم اولان

فراخ دست — بمعناه ایضا وزنکین مالدار اولان

ف. فراخ دهن — بوش بوغاز کوزه اولان کمسنه

فراخ رو — عجله یوریجی اولان و حددن ووظیفه دن خارج حرکت ایدیجی اولان ومسرف سفیه اولان

ف. فراخ رو — کولر یوزلو صاحب بشاشت اولان

ف. فراخ سال — میوه ومحصولات بول اولان سنه

فراخ سالی — میوه ومحصولات بوللغی

فراخ کام — عزیز وبرخوردار ومالدار اولان

ف. فراخور — اویغون یراشق لایق مناسب اولان

فراخی — بوللق کنشلك وبرکت

اوجوزلق

فراخیر — چوجق وسرخوش کبی صاللانه صاللانه

فراده — یالکزلك

علی الفراده — یالکز اولهرق

فرادیس — فردوسلر جنتلر

فرار — قاچمق بلا اذن صاو... کتمك

فراری — قاچقون ابق صاوش... اولان

فراریج — فروجلر پلیجلر

فراز — یوقش چیقش ویوک... رفیع اولان

فرازونشیب — یوقش اینش اشاغی یوقاری

فراز — بمعناه ایضا

فراز — برنسنه دن کسلو... ایرلمق

فرازنده — قالدیریجی ترفیع ایدیجی

فرازی — یوکسکلك ارتفاع

فرازین — فرزانلر شطرنج فرز...

فراسه — ذکای وطن وادراکد... دقت نظر ایدوب ا... ایتمك

علم فراسه — علم قیافت

فرسه — بنجیلك فننده ات... مخصوص احوالده وماهر اولمق

فرسخاسر دوشلك؛ يتاق و آدمك زوجه سى
خستلكدن ناشى دوشكده قالمغه مجبور اولان
پادشاه و وزير قوناقلرنده بولنان ايچ اغا و كعبهٔ معظمه يه خدمت ايدن كمسنه
كليك وپروانه ديلان حيوان و كعبهٔ معظمه يه خادم اولمق
كعبهٔ معظمه فراشلغى
فرعونلر وظالم وستمكارلر
برننه لى براقوب ترك ايتمك وايشدن وكوجدن واذيت وكدردن خالى اولمق
كوكل راحتى
بمعناه ايضا
ايريلق: وايرلمق
محبوبه دن حين مفارقتده ترتيب اولنان شعر
فراموش نسيان اونوتمق
اونوتمق نسيان ايتمك
جوق بول كثير اولان
برابر مجتمع طوپلانوق اولان

فرائد	فريده لر نفيس ذى قيمت طاشلر	
فرائش	فريشه لر اوطه لق اولان جاريه لر	
فرائض	فريضه لر دينك فرض وواجبلرى وتركه نك حصه لرى	
فربه	سمين؛ ملحم؛ اتلو؛ ياغلو اولان	ف
فربهى	سمينلك؛ اتلولك؛ ياغلولق	ف
فرمناك	بك مكدر وغمناك و مضطرب اولان	ف
فرموده	فرمان اولنان امر اولنان نسنه	ف
فرموش	فراموش نسيان اونتمق	ف
فرنجام	انجام؛ عاقبت؛ صوك	ف
فرو	الچق؛ اشاغى اولان	ف
سرفرو	اوطانوب باشنى صارقتمش اولان وباش اكك تضرع ايتمك	ف
فروه	حيوان پوستندن ياپلمش لباس؛ كورك	ف
فروتر	زياده الچق وزياده اشاغى اولان	ف
فروترين	جمله دن زياده الچق واشاغى اولان	ف
فروج	طاوق پليچى	
فروخ	غم وكدر ومللولدن خالى اولان شادمان اولان	

ف فروخ: فرجلر طاوق پلیچلری
ف فروخت: صاتمق بیع ایتمك
ف فروختار: صاتیجی بائع
ف فروخته: صاتلمش بیع اولنمش اولان
ف فرود: آلتی واشاغی
ف فروز: ضیا فروغ شعله و ضیالندیریجی وعلولندیریجی یاقیجی اولان
ف فروزان: ضیادار وشعله ور اولان
ف فروزنده: ضیالندیریجی پارلاق ایدیجی اولان
ف فروزیده: ضیالنمش پارلاق قیلنمش اولان
فروس: فرسلر اتلر اسبلر
فروسه: بینجیلك وآت قسمته مخصوص احوالده حاذق وماهر اولمق
فروسته: بمعناه ایضا
ف فروش: صاتیجی بائع
ف گندم نما جوفروش: بغدای گوستروب اریه صاتیجی یالانجی طولاندیریجی ریاکار کمسه
فروش: فرشلر اثاث بیت اولوق اورزه دوشانان نسنه لر
ف فروشا: صاتیجی بائع
ف فروشنده: بمعناه ایضا
فروض: فرضلر واجب اولان

[...]دن خصوصلری
فروع: فرعلر اصل مسئله[...] منشعب اولان مس[...] ثانیه
فروعات: بمعناه ایضا
فروغ: فرور ضیا شعله پار[...]
فروغ: ایشدن قورتلوب طورمق
فروماندگی: یورغون وطاقد[...] قالمق
فرومانده: یورغون وطاقتسز[...] اولان
فرومایه: الچق طبیعتلو دنی او[...]
فرخنده فال: میمنت واوغور[...] علامت اولان
فرخنده مآل: مال ومعناسی[...] مبارك اولان
فرخی: فرخلق میمنت اوغو[...]
فرد: یالکز اولان نسنه و[...] برکشی وتك اولان[...]
فرد الفرد: ایکی یه تقسیم قبول ایتم[...] عدد
زوج الفرد: ایکی یه تقسیم اولن[...] خارج القسمتی تك ا[...] عدد
جوهر فرد: قول حکمایه کوره موج[...] اساسی مقامنده او[...] ترتیبه کلیا خلل کلمک[...]

تقسیم و تفریق قبول ایتمیان جسم اصغر

مقفی یاخود غیر مقفی یالکز سویلیان بیت یاخود مصراع

ابریشم کون ابره کونی و یارنکی کون یاریری

یالکز لق فردلك ابریلق

جنك برباغچه سی اسمی

واشیان رحمت و مغفرته نائل اولوب جنت نعیمده استراحت و تمکن ایدن

بمعناه ایضاً

یالکز سویلنمش اولان مصراع و بیتلر اجتماعندن عبارت برمجموع

شطرنج آلاتندن حکمی جمله دن زیاده برآلت

بمعناه ایضاً

حکیم و فیلسوف و عارف و متفنن کمسته و وجودات نفسانیه دن عاری و مجرد اولان کمسنه و درویش مسلکنده اولان کمسنه

اوغل؛ ولد؛ پسر

فرزه بیلان شطرنج التی

آت و بارکیر و قسرای آشنده ریحی؛ اسکدیجی

محو ایدیجی اولان

ف جان فرسا — ادمه کدر ویروب جانی صیقیجی اولان

ف فلك فرسا — یوکسکلکی سنبله فلکی آشندیر اولان

ف فرسبان — فارسلر آتلولر سوارلر

ف فرست — کوندرمك و کوندریلان نسنه

ف فرستاده کان — کوندرلمش اولنلر پیغمبرلر

ف فرستاده — کوندرلمش اولان و پیغمبرلر

ف فرستکان — کوندرلمش اولان پیغمبرلر

ف فرسته — کوندرلمش ارسال اولنمش اولان و پیغمبر

ف فرسنخ — اوج میل یعنی یدی بیك بشیوز ذراع طولنده اولان مسافه

ف فرسنك — بمعناه ایضاً

ف فرسود — فرسوده یبرنمش اشنمش اولان

ف فرسودگی — اشنمش و اسکیمش واورسلنمش اولمق

ف فرسوده — بمعناه ایضاً

فرسی — عجم لسانی و عجمه منسوب اولان

فرسیات — عجم لساننك قواعدی وشیوه وادالری

فرش — یایمق دوشمك ودوشك دوشمه حصیر کلیم حالی

مفروش نسنه

فرشتگان ملکلر : ملائکه

فرشته ملك عالم علویده اولان برنوع مخلوق شریف

فرشته تن وجودی ملك وجودی کبی کوزل اولان

فرشته سیرت اخلاق وسیرتی ملك کبی پاك وخوب اولان

فرصه برخصوص اجراسنه مساعد اولان وقت واحوال

فرصت جو فرصت ارامقده اولان

فرصت یاب فرصت بولمش اولان

فرض برخصوصی بردعوایه موضوع ورکن واصل قیلمق ودعوایه موضوع ورکن واصل قلنان خصوص ودین خصوصنده اجراسی واجب وترکی معصیت اولان حکم الهی

بالفرض دعوایه اساس اولمق اوزره

فرضیا بالفرض مثلا

حدّی تجاوز ایتمك حددن متجاوز اولمق

فرع اصل مسئله دن منشعب اولان مسئله وبر قومك شریف وذیشانی اولان کسنه

فرعون مشهور اولان کافر و... برپادشاهك اسمی... بالتشبیه هر ظالم ومت... ادم دینور

فرعونیه فرعونك اخلاقیله متـ... اولمق

فرعی اصل اولمیوب منشعب متعلق اولان

فرقنه الدانمش : الداولمش او...

فرق ایکی نسنه نك بر برند... مغایرتلری که اول مغ... واسطه سیله مذکور... نسنه بربرندن ذهنا ای... تمییز اولنور وباشلر... دپه سی وایکی نسنه ن... بربرندن ذهنا ویا عملا ایر... مغایرت اولمامق اوز...

بلافرق

فرق فرقه لر : طائفه لر بلوکلر

فرقان والفرقان قرآن کریـ... مصحف شریف

فرقانی قرآن کریمه منسوب متعلق اولان

فرقه بر سلوك جماعتدن ایرلمش طاقم

فرقد قطب شماله یقین ایکی پارلاق یلدزدن هر بری ک... ایکیسنه بردن فرقدان دینور

قطب شماله یقین ایکی پارلاق ییلدز
پك بیوك لولوب كوكه سورینور اولان
برینسه‌یی ال ایله سوروب اوغمق
اسكی ایشه یرار خالی قالمامش اولان
حضور برینك حاضر اولدیغی محل
فرمان ایدیجی امر ایدیجی امر بیوریجی اولان
امر بیورق: وپادشاه بیورلدیسی
اطاعتلو مطیع اولان
طاعت: انقیاد: فرمانبردارلوق
اطاعتلو: مطیع: فرمانبر اولان
اطاعت: انقیاد
فرمان ویریجی: امر بیوریجی اولان
آمرلك: پادشاهلق وپادشاهه منسوب ومتعلق اولان
امر بیوریجی: پادشاه وفرمانك جاری ونافذ اولدیغی حدود ومملكت

فَرْمانْرَوا بمعناه ایضاً: امر بیوریجی پادشاه
فَرْمانْرَوائی آمرلك پادشاهلق وپادشاهه منسوب ومتعلق اولان
فَرْمانْفَرْما فرمان بیوریجی: آمر پادشاه
فَرْمانْفَرْمائی امرلك: پادشاهلق وپادشاهه منسوب ومتعلق اولان
فَرْمانْگُذار فرمان اصدار ایدیجی امر پادشاه
فَرْمانْگُذاری امرلك: پادشاهلق وپادشاهه منسوب ومتعلق اولان
فَرْمایِش امر: فرمان واصمارلمق واصمارلمه اولان نسنه
فَرَمُش فراموش: نسیان: اونتمق
فَرْمْگین پك مكدر وغمگین وملول اولان
فَرْمْگینی كدر: غم: ملال: غصه
فِرْبِه سمیز فربه: اتلو: یاغلو اولان
فَرْتُوت بونامش: چوق یشامش قوجه اولان
فَرْتُوتَر بونامش قوجه قاری
فَرْتُوتی بونامش اولمق قوجه‌لق

فرج	نسوانك عورت يرى وار ككلك دخى عورت يرى وايكى بننه نك بينده اولان اجيقلق
فرح	مسرت: مسرور شادمانى: انشراح
فرجار	پركاردينلان آلت هندسيه
فرجارى	پركاره متعلق ومنسوب اولان
فرجام	صوك عاقبت: غايت وحاصل: منفعت فائده
نافرجام	حاصل وفائده ومنفعتسز اولان بيهوده وباطل اولان
فرجامگاه	مزار: قبر
فرجه	غم وغصه دن خالى وآزاده اولمق
فرجه	ارالق: ايكى بننه نك بينده اولان آجيقلق ووقت: فرصت
فرجه ياب	ارالق وفرصت بولمش اولان
فرح	سوينمك: سوينج: سرور مسرت: غم وغصه دن خالى وآزاده اولمق
فرحا	فرح وسرور ايله
فرح افزا	فرح وسرورى زياده لنديريجى اولان
فرحات	مسرور وشادان اولان

فرحبخش	فرح ويرر مفرح او
فرحه	مسرت: سرور: شادمانى
فرخ آثار	آثار وصلاحاتى مس عبارت اولان
فرحناك	مسرور: ممنون شا اولان
فرخ	طاوق بليجى وقوش ياورسى
فرخ	مبارك وميمون واوغورلو اولاذو يو كوزل زيبا روى اولا
فرخار	غالب مستولى اولا
فرخاد	كوزل ومزين وزيبا نسنه
فرخات	فرخ طاوق بلجلر ولادنى ميمنتلو واوغ اولان
فرخزاد	
فرخسير	اخلاق وسيرتى ميمن اولان
فرخندگى	مبارك ومسعود اولمق
فرخنده	مبارك ومسعود وميم اولان
فرخنده پاى	اياغى قدملو وص اولان ميمنتلو اولان
فرخنده	راى راى وحكمى مبا وميمنتلو اولان

ادب : هنر : معرفت
ندا استمداد استغاثه ایچون
ترفیع اولنان صوت بلند
استمداد واستغاثه ایچون صوت
بلند ایله فریاد ایدیجی اولان
فریاد ایدن کمسنه نك
امدادینه یتشان فات
حیله : خدعه : مکسر
والدادیجی خداع حیله باز
وطلسم
الدادیجی ، لایق ویراشوق
اولان
الدادیجی
نفیس ومنتخب ذی قیمت
جوهر واقران وامثالی
اولنان نسنه وبالکز
وتنها اولان
بمعناه ایضا
شکار اولنان حیوان
اوطه لق اتخاذ اولنان
جاریه
دیخه یاخود ماموریجه
اجراسی واجب اولان
خصوص
الدانمش مخدوع اولان
وعاشق اولوب عقلی
پریشان اولان
بیوك جماعتدن ایرلمش

کثرتجه اولان جماعت
وایکی لوا یعنی دورت
الایه قوماندہ ایدن پاشا
فریقین — برجماعتك ایکی فرقه سی
ف فزا — افزا آرتیریجی زیاده لندیریجی
اولان
ف فزای — بمعناه ایضا
ف فزایش — برنسنه زیاده لنمسی
ف فزاینده — آرتیریجی زیاده لندیریجی
اولان
فزع — فریاد وفغان ایتمك
استمداد ایتمك
ف فزون — کثیر المقدار اولان
چوق اولان
ف فزونی — چوقلق
ف فژولیده — صولمش : برباد اولمش
اولان
ذ ر فساد — بوزلمش : تباه اولمق
وحدی تجاوز ایدوب
ظلم ایتمك وناس بیننده
واقع اولان شورش واختلال
واخلال وسوء نیت ایله
کنزلوجه ترتیب اولنان
طولاب وتدبیر ونظام
تحتنده اولان نسنه
یولسز معامله یه دوچار
اولمق
ف فسادآیین — آیین واصول فساددن

عبارت اولان

فسان حکایه ؛ مصال ؛ افسانه

فسانه بمعناه ایضاً

فسای افسون وسحر وجادولق ایدیجی اولان

(فستان) ارناود عسکری وافرنج نسوانلرینك اکتسا ایتدکلری معروف لباس

(فستق) معلوم بر نوع میوه

(فستقی) معلوم بر رنك اسمی

فسحه وسعت بوللق کنشلك

فسحت سرای عظیم اولان سرای کویاکه فسحت ووسعت انك درونده اتخاذ مکان ایتمشلر اوله

فسخ بوزمق طاغتمق وابطال ایتمك

فسده فاسدلر ؛ مفسدلر

فسر مشکل کلامك معناسنی اچمق

فسرده افسرده طوکمش منجمد اولان

فسق حق تعالینك امرینی ترك ایدوب عصیان وکناه ایتمك

فسقه فاسقلر فسق وکناه اهلی

فسل انسان مولوزی اولان ناکس دنی کمسنه

فسوس افسوس ؛ خیف یازق

فسوق فسق ؛ کناه ؛ معص…

فسول فسللر ؛ ناکس دنی ک…

فسوله خسیس وناکس او…

فسون افسون ؛ سحر جادو… سحربازلق

فسیح واسع بول اچق کن… اولان

فسیق دائما فسق وفجور او… اولان آدم

فشار صقیجی ؛ تضییق اید… اولان

فشان صاچیجی ؛ سرپیجی او…

فشرده قدم ثابت قدم اهل… اولان

فشو دویلوب خلق اراس… منتشر اولمق

فشی بمعناه ایضاً

فصر یوزك قاشی که طا… انك ایچنه مخلوق… کمیکك الدیکی اوینا… وکتابك ویازینك بر… ومبحث ومفصلی وم… وامثالك ظهر ایجا…

فصاح فصیح اولانلر فصا… اهللری

فصاحة کلام آچق ومبین او…

لكنت وخطادن خالی وبری اولمق

[پرداز] فصاحت ايله ترتيب كلام ايدن

قانالمق قانچيقمق ايچون طمر اچمق

قان آليجی ببربر

ايرلمق وچوچق سوددن كسلمك

آدمك اوصافنی وباخصوص عوائبنی ذكر وتفصيل ايتجی اولان فضل ايديجی

فصيحه لر: فصيح اولان كلاملر

فصيح اولان كسنه لر

فصاحت اهلری

قانالمق: قان چيقمق ايچون طمر اچمق

ايكی نسنه يی بربرندن ايرمق وباطل ايله حقی بينی ايروب دعوانی حكم وقضا ايله انجام كتورمك

وبرآدمی ذم ايتمك وبدنه كميكلرك الذيری وايكی نسنه يی بربرندن تفريق ايدن يرده مفوله سی وكلام وكتابك بند وسجعی ومقابله ايله بابك جزئی

وموسم كه ياز وقيش وبهار وخريفدن عبارتدر

وجز، قطعه

فَضْلَه ايرلمش اولان جزء

فَضْم قيرمق وبنا يقيلمق

فُصُوص فصلر يوزك تاشلری وكلامك وكتابك بند ومبحث وفصلری

فُصُول فصلر: قطعه لر جزئلر وموسملر

فُصُول اَرْبَعَه سنه نك درت موسمی كه ياز وقيش وبهار وكوزدن عبارتدر

فَصِيح فصاحت صاحبی كلامی آچق ومبين اولوب لكنت وخطادن خالی اولان

فَصِيل سوددن يكی كسلمش اولان ولد

فَضّ قيروب طاغتمق وطاغنق پراكنده نفر

فَضَاء كنيش وواسع اولان ميدان

فَضَاح رسوايلق: رذالت

فَضَاحَه بمعناه ايضاً

فِضَاض ضرب اولنان نسنه دن قويوب قوپان قوبندی

فُضَالَه برنسنه نك فضله سی وبقيه سی

فَضائح فضیحه‌لر؛ فضیح ورسوای اولان خصوصلر

فَضائِل فضیلتلر؛ آدمك آدمدن تفوق کسب ایتدیکی وصاف جمیله که علم وتقوی وصبر وثبوت وغیرهمدن عبارتدر

فِضّه کومش؛ سیم

فَضل کرم عنایت احسان جود علم هنر دانش وارتق زیاده تفاوت

فُضَلاء فاضللر؛ فضل وفضیلت اهللری

فَضلَه برنسنه‌نك آرتغی وبقیه سی

فَضُوح فضیح ورسوای ورذیل اولان

فُضُوح فضاحت ورسوایلق رذالت

فُضُول فضللر وحددن و وظیفه‌دن خارج وافعال واقوال ناپسندیده

فُضُولی عبث ومعناسز لایق واعماله اشتغال ایدن بوش بوغاز احمق کمسنه ووظیفه سندن خارج ایشه بلا لزوم تشبث ایدیجی اولان وحضر...

... اوله رق فضله اخرا... اولنان ایش

فَضیح رذیل ورسوای اولا...

فَضیحَه رذیل ورسوای اولا... خصوص ورذالت رسوایلق

فَضیل اهل فضیلت اولا... سائردن اوصاف جمیـ... جمیله فائق وسرفـ... تر اولان

فَضیلَه برنسنه‌نك سائرنسـ... جمال وکمال ونفع وفا... جمیله فائق ومرجح... باعث اولان کیفیت

فِطام چوجغی سوددن کسـ...

فَطانَت ذهن آچقلغی که هربر... چابك فهم وادراك او...

فَطر ایتدا ایجاد ایتمك وبرا... انشا واحداث ایتمك ا... نسنه یه باشلامق...

فِطر اورجلو اورجنی بوز...

عید الفطر رمضان عقیبنده ا... شکر بیرامی

فِطرَه خلق؛ خلقت؛ طبیـ... برادلش وعید الفطـ... صدقه سی

فَطم چوجغی سوددن کسمك

اكلاموق: ادراك ايتمك
فهم ايتمك

ذهنی اچيق و زيرك وسريع
الادراك اولان

ذهن اچيقلغی وسرعت
ادراك

ذهنی اچيق زيرك وسريع
الادراك اولان

فطانت زيركلك ذهن
اچيقلغی

مايه سز يابلان ايتمك

ممردن وسوددن يكی
كسلمش اولان

فطنت وفطانت صاحبی
زيرك اولان

فظيظلر: خويراد
وخشين كمسنه لر

خويرادلق خشونت
بدخويلق

پك زياده شنيع وكريه
ورسوای اولمق

خويراد وخشين و
ناكس اولان

زياده شنيع وكريه
ورسوای اولان

فعللر: عملر: كارلر
ايشلر

يابيجی قيلجی ايشليجی

فِعل: عمل: كار: ايش: وعلم صرف اصطلاحاتندن اولوب زمانه تعلق ايله معنايه دلالت ايدر كلمه يه تسميه اولنور

فِعلِ اَصَمّ: حروف اصليهٔ ثلثه سندن ايكنجی واوچنجی حرفی حرف واحد اولان فعل

فِعلِ ثُلاثى: اصلی اوچ حرفدن عبارت اولان فعل

فِعلِ ثُلاثى مَزِيدٌ فِيه: اصلی اوچ حرفدن عبارت اولوب بعده كندوسنه بر ويا زياده حرف علاوه اولنمش فعل

فِعلِ خُماسى: بش حرفدن عبارت اولان فعل

فِعلِ رُباعى: اصلی درت حرفدن عبارت اولان فعل

فِعلِ سالِم: حروف اصليه سی بيننده واو وياء والف حرفلرندن هيچ بری بولنميوب ايكنجی واوچنجی حرفلری دخی حرف واحد اولميان فعل

فِعلِ صَحِيح: حروف اصليه سی بيننده واو ايله يا حرفلرندن بری بولنميان فعل

فعل قیاسی بناسی و اشتقاقی قواعد صرفیه یه مطابق اولان فعل

فعل غیر قیاسی صرف قواعدینه غیر مطابق اولان فعل

فعل ماضی گچمش زمانده وقوع بولمش عمله دلالت ایدن فعل

فعل متعدی فاعلی و مفعولی موجود اولان فعل

فعل واقع بمعناه ایضاً

فعل غیر متعدی و فعل لازم فاعلی اولوب مفعولی اولمیان فعل

فعل مجرد ماضی غائب مذکرنده حرف اصلیه دن بشقه حرف بولنمیان فعل

فعل مزید فیه ماضی غائب مذکرنده حروف اصلیه دن ماعدا بر و یا زیاده حرف علاوه اولنمش فعل

فعل مضارع شمدیکی زمانده و یا کله جك زمانده واقع اولان عمله دلالت ایدن فعل

فعل معروف و فعل معلوم عبارهده فاعلی بیان اولنان فعل

فعل مجهول عبارهده یالکز مفعول

بیان اولنور فاعلی
قالان فعل

فعل معتل حروف اصلیه‌س
بیننده واو ایله یا حرف
بر و یا زیاده حرف
اولان فعل

فعل معتل الفاء و فعل مثال
بر یکی حرف اصلیسی
واو یا الف اولان

فعل معتل العین و فعل اجوف
و فعل ذو الثلاثه ایکنجی حر
اصلیسی واو یاخود
اولان فعل

فعل معتل اللام و فعل ناقص
و فعل ذو الاربعه اوچنجی حرو
اصلیسی واو و یاخود
اولان فعل

فعل معتل اللام الثانی رباعی او
دردنجی حرف اصلیـ
واو یاخود یاء اولان

فعل معتل الفاء و اللام و فع
للفیف المفروق بر یکی
واوچنجی حرف اصلیـ
واو و یاخود یاء اولان

فعل معتل العین و اللام و فعل
لفیف المفروق ایکنجی
اوچنجی حرف اصلیسی
یاخود یاء حرفی اولان

وزن حروف اصليه سندن
برى الفجرقى اولان فعل
وزن الفاء برنجى حرف اصليسى
الفجرقى اولان فعل
وزن اللام اوچنجى حرف اصليسى
الفجرقى اولان فعل
حقيقتدن وعن اصالة
فى الواقع كرچكدن
فعل وعمل جهتيله
فاعلر: ياپيجيلر
فعله منسوب ومتعلق اولان
فعل اولمق فعلق حالى
فغفورلر چين پادشاهلرى
باغروب چاغروب امداد ولمان
استمك وباغروب چاغرمانك ندايى
چين پادشاهنك علم مشتركى
چين پادشاهنه منسوب اولان
واسكى معدنيلن چوملك كارى
فقره لر اوكرغه كميكارى
حضرت على رضى الله
عنهك قليجى اسميدر
فقيه اولمق علم شريعتده عالم اولمق
موجود نسنه يى غائب ايتمك
ياوى ايتمك كم ايتمك
وبولماموق اوزره ارامق
مقام موجود ايكن شمدى بولنماموق
وبولماموق اوزره برشى ارامق
فقدلك اموال واملاكدن

كليا محروم اولمق

فُقَرَاء فقيرلر مال مالى وملكلرى اولميان آدملر

فِقْرَه اوكرغه كميكلرندن بر بوغوم كميك وحكايه نقل روايت

فَقِس فاء حرفيله فقس كه قياس اولنه ديمكدر كلمه سندن مركب بر تركيب عربيدر

فَقِسْ عَلَى هذا بونه قياس اولنه

فَقَط يالكز همان

فَقْم اغزك چكرسى زنخ

فِقْمَان اغزك ايكى چكه سى

فِقْمَيْن بمعناه ايضا

فُقُور فقرلر فقيرلر

فُقُوم بر مصلحت عظيم ومهم اولمق

فِقْه علم دين وشريعت كه حقوق وفرائضنه دائردر

فُقَهَاء فقيهلر علم فقهده عالم اولانلر

فَقِيد غائب ونابود اولان

فَقِير هر دورلو شيئه محتاج اولان مال وملكى اصلا موجود اولميان

فَقِيرَانَه فقيره لايق ويراشق

فَقِيه علم فقه وشريعتده عالم اولان

فَكّ بنشك ويا يشق نسنه يى

ايرمق وقول ازاد ايتمك ورهين قورتارمق واغزين چكه سی زنخ

فك اعلى اوست چكه

فك اسفل الت چكه

فكاك رهين قورتارمق وقول ازاد ايتمك

فكاهه خوش طبع وبشوش ولطيفه جو اولمق

فكاهه لطيفه خوش آينده كلام مزاح

فكه والفكه بر پارلاق يلدزك اسمی

فكر دوشنمك اعمال نظر ايتمك انديشه ايتمك

فكره بمعناه ايضا

فكرمند دوشونيجی فكر ايديجی اولان

فكن رفكن انجی اولان

فكنده افكنده برطرفه آتلمش وبراغلمش اولان

فكندسر باشنی صارقدوب شرم وحيا ايدر اولان

فكيف فا حرفيله كيف كم فصل ديمكدر كلمه سندن عبارت تركيب عربيدر اويله ايسه نصل وبوصورتده نصل ديمكدر

فكار مجروح يارهلو اولان

دلفكار قلبی وخاطری مجروح متاثر اولان

فلاة چول شنلكسز بيابا[ن] ... غل

فلاجرم فا حرفی ولاجرم كلمه[سندن] عبارت بر تركيب عربيه ... البته ومطلقا وهرحا[لده] معنا سنده در

فلاح فوز وظفر وخير ور... ورفاه وآسايش واطمـ[ينان] دائم وباقی اولمق

حی على الفلاح ... دی بقا لمرخير و... ورفاه واطمنانه موـ... اوله جق صلاته يتشـ...

فلاح اهل فلاحت چفتجی

فلاحه چفتجيلك اكنجيلك و...

فلاخان صپان كه طاش ايتمـ... مخصوص مشهور برا...

فلاخن بمعناه ايضا

فلاسفه فيلسوفلر: عالم وحـ... كمسنه لر

فلاكه بلا: داهيه: بدبخـ...

فلان هرقنغی بری

فلانستان هرقنغی معلوم اولا... ديار

فلج بولوب ايكی پاره ايتمـ[ك] وفوز وظفر بولمق وبر... اسميدركه بدنك نصفـ...

وفات ايتمش كبي اولور
فلذه لر جكر پاره لري
جكرك بر پارچه سي
و بو سببدن ناشي معناسنده
فاء ولام حرفله و ذلك
لفظندن عبارت بر تركيب
عربيدر
بردن چيقوب حالا قال
اولمامش معدن
معدنيات معدنلري
فلزه منسوب اولان
معدني اولان
اقچه تعبير اولنان سكه
و بالق پولي
قدس شريف ايالتي كه
مقدم يهود طائفه سنك
وطني ايدي
علم حكمت طبيعيه والهيئه
بر تسميه اولنان بهارمي
بارمق : دونيمر ايتمك ايكي
پاره ايتمك
صباح ايدنلغي وايكي ديه
اراسنده اولان دوز واسع
دره
كمي : سفينه : كشتي
كوك يوزي وطالع بخت
قدر و حكماي قدما وعلمكي اوزره
زجاجدن زياده شفاف

والماسدن زياده سرت و
سخت اولوب سبعهٔ سياره دن
بر كوكبي حاصل اولمرق
دائما دوران ايدر بر هيئت
كرويه الشكل شول وجهله كه
مذكور فلكلر بر برى ايچنده
صوغانك طبقه لري مثللو
استيف وكندو ذاتلرنده
مجبول بر قوت دوريه لري
واقع اولمغله سيارهٔ
مرقومه نك حركتنه وسكزنجي
فلك دخي كواكب ثابته نك
حركتنه وطقوزنجي فلك
جمله فلكلرك حركتلرينه باعث
اوليورايمش ايمدي مذكور
قول اوزره برنجي فلكه فَلَكِ
قمر وايكنجي فلكه فَلَكِ عُطارِد
واوچنجي يه فَلَكِ زُهَرَه و
دردنجي يه فَلَكِ شمس و
بشنجي يه فَلَكِ مِرّيخ و
التنجي يه فَلَكِ مُشتري و
يدنجي يه فلك زُحَل وسكزنجي يه
فَلَكِ ثَوابِت وَفَلَكِ البُرُوج
وطقوزنجي يه فَلَكِ اَطلَس
وَفَلَكُ الاَفلاك وفلك اَعلٰى
وَفَلَكِ اَعظَم تسميه اولنور
لكن بو قولك كليا بطلاني
مشهور اولمشدر

فَلَكْ زَدَه دردو صيقندي يه مبتلا اولان

فَلَكْ سَيْر سير وحركتي فلك كبي سريع اولان

فَلَكِي فلكه منسوب ومتعلق اولان

فَلَوَات فلاتلر چوللر بيابانلر

فُلُوس فلسلر ايچه لر وبالق پوللري

فَلِهٰذا وبو سببدن معناسنده فاء ولام حرفلري وهذا كلمه سندن عبارت بر تركيب عربيدر

فَم آغز : دهن

فَمَوِي آغزه منسوب ومتعلق اولان

فَنِّي بمعناه ايضا

فَنّ علمه مربوط ومنوط اولان صنعت ودرلو : چشيد نوع صنف وكونه وحيله خدعه واغاج دالي شاخ درخت

فَنَاء يوق اولمق : زوال بولمق

فِنَاء خانه اوكنده اولان اچق حولو ميدان

فَنَاپَذِير فنا بوليجي اولان دائم وباقي اولميان وبوزلمش فنا بولمش اولان

(فَنَار) موم وامثالني روزكاردن

محافظه يه مخصوص شد براوري

(فِنْجَان) قهوه ايچكه مسته كچوك چناق

فَنْد مكر حيله : ودك : دس خدعه

(فُنْدُق) معلوم بر ميوه وطوب كله سي وتفنك قورش ومنجنيق دانه سي

فُنُون فنلر : علمه مربوط صن ودرلو درلو چشيدلر

فَوَاتِح فاتحه لر : دعالر ومقد

فَوَاحِش فاحش اولان خصوص

فَوَاخِر فاخر وذي قيمت اولا نسنه لر

فُؤَاد قلب : يورك : دل

فَوَّارَه فسقيه كه اندن يوقار صيچرر رقص وچيقا فشقرر

فَوَارِد سچمه اتلر : واركك دو

فَوَارِس فارسلر اتلولر سوار

فَوَارِع طاغ دبرلري

فَوَارِغ فارغ وبوش اولانل

فَوَاسِي بيابانده اوتلايان قوي وبكي ودايه مقوله سي

فَوَاصِل فصللر : كوملر : عنايت

فُوَاق انجقرمق : انجقرق و چيقمق

فاكهه لر: ميوه لر؛ يمشلر
كوزل قوقولو فاتحه لر
فائده لر: منفعتلر
بردخي اله چكمامك اوزره
صاوشوب غائب اولمق
ويا اولوجمله غائب ايتمك
واولمك وفات ايتمك
آدمك يارى بلندن اشاغيسي
اورته جك چاركوشه بزكه
اولوجمله بله قوشانيلور
فوت اولان ادمك مالى
كروه جماعت: بلوك
طاقم
كوزل قوقو قوقوب بايلمق
وقان اقمق
عجله: سرعت
سرعت ايله عجله ايله
بردن بره
فوروسرعت وعجله ايله
صو وقان مقوله سى
فشقرمق
فشقرمق: وطاغلك
يوكسك صرف
قورقو وشبهه وتهلكه دن
قورتلوب مأمول و
مقصوده وصول بولمق
برشنه نك اوست
طرفى

فَوْقَ — اوستنده اوزرنده
فَوْقَ العادة — عادتدن زياده
فَوْقانى — اوست طرفده اولان ونقطه سى اوست طرفده اولان
فَوْقِيَّه — عالى وبالاتر اولمق
فُولْ — فاللر: يوم طوتملرى
فُولاد — بولاد وچلك دينلان معدن
ف
فَهارِسْ — فهرستلر كتاب فهرستلرى
فه
فَهّامْ — ذكى وذهين وزيرك اولان
فَهامَة — اكلامق وذكى وذهين وزيرك اولمق
فِهْرِسْ — بركتابده اولان ماده لرك دفتر اساميسى
فِهْرِسْت — بمعناه ايضاً
فَهْمْ — اكلامق ذهن ايله ادراك ايتمك
فَهْميدَه — اكلاشلمش اولان
ف
فَهُوَ — بوايسه معناسنده فاء حرفيله هو كلمه سندن عبارت بر تركيب عربيدر
فُهُومْ — فهملر ذهن ايله ادراك ايتمه لر
فِهِسْنَه — قايقجى كوركى
فَهيمْ — ذكى وذهين وزيرك اولان

فِي	ايچنده ايچنه دراوزره ودائرا مدار وبهرينه هربرينه معنالرنده حرف جرعربيدر
في الأصل	اصلنده
في الأوّل	اوّلنده
في الجملة	حاصل كلام اوزره
في الحال	درعقب
في الحقيقة	حقيقتده
في الأمر	بوامرده
في الواقع	واقع اولديغى اوزره
في نفس الأمر	حقيقتده في الحقيقه
فَىْء	محاربه دنصكره دشمندن النان مال غنيمت
فِيات	تشنه لرك بهرينه بهالرى
فِئات	فئلر عسكر جماعتلرى اردولر
فَيّاض	فيض وبركت وبوللق ويريجى الله تعالى حضرتلرى
فَيّاضَه	صوو چشمه كبى اقوب بول اولمق
فِياف	فيفلر : صوسز ؛ چول بيابانلر
فَيافى	فيفالر ؛ صوسز ؛ چول بيابانلر
فَيالَه	راى وذهن وفكرك ضعف وسخافتى
فِئَه	كروه جماعت طائفه عسكر بر اردو
فَيْحاء	بيوك وواسع اولان قوناق
فِئَتَين	ايكى قوناق ايكى اردو
فيروز	مظفر منصور غالب ونائل مطلب اولان وميمنتلو سعيد بختلى اولان وظفر نصرت ؛ غلبه
فيروزبخت	ميمنتلو سعيد نيكبخت اولان
فيروزج	پيروزه دينلان جوهر كوك كبى ماوى رنكلى
فيروزروز	ايام وروزكارى برظفر وفيروز اولان
فيروزمند	غالب و مظفر ومنصور اولان
فيروزمندى	غلبه ظفر نصرت
فيروزه	كوك كبى ماوى رنكلى برجوهرك اسمى
فيروزه فام	فيروزه كبى ماوى رنك اولان
فيروزى	غالب ومظفر اولان وسعيد وميمون اولان
فيصل	حق ايله باطلى فرق وتمييز ايتمك اوزره

اولان حکم وقضا . وصل
وایکی شی بیننی ایرمق
برکت بوللق وشان شهرت
واحسان کرم فضل وعلم
یاخود مسند ورتبه جمیله
آدملك ایلرولمسی
کثرت بولوب طاشمق
بخشنده فیض . فیض
ویریجی اولان
فیض ایرشدیریجی
اولان
کثرت بولوب طاشمق
اولمك وفات ایتمك تسلیم
روح ایتمك
بمعناه ایضا
صوسز چول بیابان
بمعناه ایضا
معلوم بیوك خرطوملو
حیوان
برمرض اسمیدر که
انسانك اعضای بدنی
بیویوب فیل اعضاسنه
مماثل اولور
فیل دیشی
فیل تیمار ایدن سایس
ویاگزدروب اداره ایدن
کمسنه
فیللر

فیلخانَه — فیل آخوری
فیلَسُوف — علم حکمتی مشغولیت ایدنوب حقیقت طبیعه‌یی تفحص ایدن عالم آدم
فیلکُون — اوفلاغی که انکله خمیر اچیلور
فیما — شول نسنه لیجنده معناسنده فی ایله ما کلمه‌لرندن عبارت ترکیب عربیدر
فیما بعد — من بعد بوندنصکره
فیُوض — فیضلر . عنایتلر . کرملر
فیُوضات — بمعناه ایضا
فیُوظ — اولمك وفات ایتمك
فیُوف — فیفلر . صوسز چول بیابانلر
فیُول — فیللر
فیُولَه — ذهن وفکر ضعفی سخافت رأی
فیه — انك ایچنه : وانك ایچنده واکا دائر
مُتنازَعٌ فیه — اکا دائر منازعه واقع اولان
ما نحنُ فیه — حالا اکا دائر بزم مباحثه ایتدیکمز خصوص
فیها — بمعناه ایضا
فیهِم — انلر ایچنه انلر ایچنده
فیهِما — اول ایکی شی ایچنه ویا ایچنده
فیئَه — رجوع ایتمك کیرودونمك

فاتُورْ — شدت حرارت ساكن اولمش صو

فاثُورْ — لكن طشت طعام تبسيسى جناق قواطه

فاجامْ — اوزم خرما وسائر ميوه لر دوشورلدكد نصكره جابجا قلان بقيه دركه بياق تعبير ايدرلر

فاجُورْ — بغايت كناه وعصياند متهمك وزناكار اولان

فادِحْ — ياز هير تعبير اولنان حجرك معدنى

فارْ — اسمه وخياره

فاوانِيا — كلبجك جيجكى وآبوكلى وايوقو لعنى ديشور

فَتْ — قيرمق : كسر ايتمك

فَتَتْ — صنمش وپاره لنمش

فَتِيقْ — دولكر نجار

فَجْ — ناپخته كورنجه پشمامش اولان ميوه لر كه جيك وخام ديرلر

فَجَّ — صارق درد اقلى

فجّاخْ — جوق سويلر اولان هرنسنه ايجى

فَحَسْ — دليله الين يلامق

فحّامْ — كومرجى

فُخْ — فاق : قپان : دوزاق

فخّيخْ — اويقوايچنده خورلامق وجاغرمق

فَخّازْ — بالچقدن دوزيلان جناق ودستى وبرداق

فَدَحْ — بركمسه يى زياده بورجه قويمق واغرايشه كرفتار ايتمك

فَدِرْ — عقلسز احمق ضعيف عاجز اولان

فَرّاءْ — كوركجى

فَرائِقْ — بسديل وكوفتكه شيره ويمزدن ايدرلر

فَرَثْ — جكرى پاره پاره ايتمك وخرما جكردكيك قابغ صويمق وآت ترسى

فَرْفَحْ — سميز اولى بقلة الحمقا

فِرْزَدْ — قان الدرمق فصد كبى

فِرْزالْ — باشك تپه سى فرق

فَرْزَه — بليد : مردار : ميج چركين اولان

فَرَشْ — كرك يدندم كرك اثوابيه

اولان کبره وسنخ
اوصورمق : يللنمك
حاجتى الينه کيرميان کشى
ايرنمك سود صاغمق چقرمق
صرماشق اولى
قيرمق : کسر ايتمك
طارلقدن وبلادن خلاص اولمق
طاتلو صو ماء عذب
صيقمق چيقارمق المق
قورقولو نسنه
اورج چاجق نسنه
ويرانمق يارمق
وايکى يارمغله قاشيمق
بيوك چکمجه مطرقهٔ عظيمه
غليظ : کريه الخلق اولان
منى : ماء فحل
قيون چوبانى
طلو اولمق
صچرامق : آتيلمق
احمق : خبيث النفس
حرامزاده ناخلف اولان
حريص اولمق
بش يارمق اوتك تخمى
خيار : قثاء کبى

فکانة — سعط : دوشوك
فکر — اوجاق وفرون وکلخنلرده تتون چيقاجق موضع که تتونلك تعبير ايدرلر
فُل — قلج يوزنده اولان کدلك
فِلْ — يغمور ياغمد يعنى سببيله اولى بتميان برى
فَلْتَة — انسزلق : فجاة : طارلق
فَلاذ — غبن : فائده سز اولان
فَلج — قپو باغى که فرنکى وکليد وسورمه وزنجير کبيلر
فَنخ — قاسغى يارلق ادمه دينور
فَنْخ — صوبى ايچرکن قانمادن وازکچمك
فَنْدَرَه — بيوك طاش صخرهٔ عظيمه
فَنجا — اسنمه کلمزدن اول بدنه عارض اولان اسنمك وکرنمك وکوشکلك وفيللر قيارمق حالى
فُوزان — فزياد عظيم
فُوکان — بوزه
فُوم — بغداى : حنطه
فَهاهَة — يورلمق : عاجز اولمق
فَهد — پارس : تازى : اوکلبى
فَهل — بول : پايوان
فَيار — شغل : عمل : ايش : کوچ
فَيلق — ايپك قوردى دود القز

باب قاف

ق اشبو حرف قاف ترکیب حروف عثمانیه ده یکرمی درد بخی حرف اولوب حساب دائر کتب ورسائلده یوز عددینه اشارتدر

قاآن چین پادشاهنك لقبی

قاب پایك قبضه سیله کوشه سی رالغی که هر پایده ایکی قاب اولوب مقدار

قاب قوسین ایکی یای مقداریدر

قابض قبض ایدیجی اخذ وتحصیل ایدیجی اولان

قابض الروح انسان روحلرینی قبض ایدیجی اولان عزرائیل علیه السلام وانقباض ویریجی وبننه تك اجزاسنی صیقوب بطوب ایدیجی اولان وحیوانك معده سیله بغرصقلرینی صیقوب ادرار واسهالنی دفع ومنع ایدرا اولان

قابل قبول ایدیجی وممکن اولان واولکن ایلروده اولان ایلروکی ایلروده کی وایرته

عام قابل

قابله

قابلیه

اولان وحضرت ادم ا[بو] البشر علیه السلامك بیو[ك] اوغلی که هابلی قتل ایتمشد[ر] ایو ترسنه سی ایرتسی ی[ل] ابه قادین

قابللق: مکنت: قدر[ت] اقتدار وملکلك قبول ایتم[ك] واستعداد مستعد اولم[ق]

قاتل قتل ایدیجی اولدریجی آدم اولدرمش اولان

قاده قائدلر: سرعسکرلر

قادح قدح ومذمت ایدیجی اولا[ن]

قادر صاحب قدرت اولان مقتدر اولان

قادم قدوم ایدیجی سفردن کلوب بر محله وصول بولیجی اولان

قادمه مقدمة الجیش اردونك قره غولی

قارعه قیامت: بعث: واقعه: بلا داهیه ومضرتدن امین اولمق ایچون قرائت اولنان آیت کریمه

قارئ قرائت ایدیجی اوقویجی اولا[ن]

فريرا ها ليسندن اولان آدم
زوراكي ايشلديجي اولان
حكمي عذر قبول ايتمز اولان
امر وفرمان
تقسيم ايديجي اولان
طاش كبي پك وقاتي اولان
وقلب وزبون اولان
برنسنه يه طوغري قصد
ايله توجه ايدن وساعي
ساده خبرجي
قصوري اولوب اكسك
وكوتاه اولان

قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ قاصرة الطرفلر
يعني كندو قوجه سندن
بشقه اوه باقمز اولان اهل
عصمت نسوان ويا جنت
حوريلري
كورلديلو سس ايدر اولان
قيرجي: ازيجي اوفالديجي
اولان
اوزاق: ايراق: بعيد
اولان
قاضي يه منسوب ومتعلق
اولان
دعوالرده حكم وقضا ايدن
افندي

قَاضِيُ العَسكَرْ اردو قاضيسي
وشيخ الاسلام افنديدن
بر رتبه اشاغي اولان
افندي

قَاضِيُ الحَاجَاتْ عبادك حوايجني
ويرر اولان الله ذو الجلال
حضرتلري

قَاصِمَةٌ اولوم: موت: وفات

قَاطِبَةٌ هب هپسي جمله جميع

قَاطِبَةً اصلا وقطعا: هيچ

قَاطِعْ قطع ايديجي كسيجي اولان
وهندسه اصطلاحاتندن
مركز دائره ايله قوسك بر
نهايتندن اخراج اولنمش
خط مماسه منتهي اولان
خط مستقيمه اطلاق
اولنور

قَايِم قَاطِعْ قوسك تمامنك قاطعي

قَاطِعُ الطَّرِيقْ يول كسيجي
ارباندوط

قَاطِنْ مقيم ومتمكن ومتوطن
اولان بر محلك اهالي
وسكنه سندن اولان

قَاعَةٌ خانه نك حولوسي ميداني

قَاعِدْ قعود ايديجي اوطوريجي
اولان

قَاعِدَه برنسنه نك وقوعنه
شرط ودستور اولان
خصوص ومذكور خصوصك
بياني وبرنسنه تملي

واساسی وهندسه اصطلاحاتندن اولوب مثلثك ضلعلرندن کندوسی وزرینه عمود اخراج اولنان ضلع

قاف حروف عثمانیه دن یکرمی درردنجی حرفك اسمی ومجهول المکان مشهور بر طاغك دخی اسمی

قافله کاروان برلکده کیدن یولجیلر جماعتی

ف **قافله سالار** کاروان باشی کاروان رأسی

قافی قافیه برینه اویوب اردنجه کیدر بیتك آخرنده اولان حرف ساکندن مقدم اولان حرف ساکنه واربجه بیتك اخرنده بولنان حروف ایله مذکور حرف ساکندن مقدم اولان حرف متحرکك حرکه سندن عبارت اولان هیئت

قافیه سنج قافیه دوزیجی شاعر اولان آدم

(قاقله) بهاراتدن برنوع کوزل قوقولو تخم

ف **قاقم** برنوع مقبول بیاض کورك

قال سوز کفتکو : لقردی

قالب شکل مخصوص ویرمك ایچون

سنه دوکلوب یاخود صیقلوب یاخود کرلود تطبیق اولندیغی هیئـ

قالع قلع ایدیجی کوکدن قوپا اولان

قالیچه کلیم جنسندن برنو قماش

قامه ادمك بویی که ایا قد طوغری طور دقد یوکسکلکی دیمکدر

قامع قمع ایدیجی مقهور وذلیـ ایلیجی اولان

قاموس دکز : بحر : دریا

قانت قنوت ایدیجی طاعت وعبادت ایدیجی اولان

قانط قنوط نومید ومأیوس اولان

قانع قناعت ایدیجی رزق مقدرینه راضی اولو زیاده یه طلبکار اولمیا

قانون افعال وحرکات اجراسـ دستور وضابطه اولا خصوص ودولت وجما سائره نك اداره سی ایچو ترتیب اولنان دستور وضابطه وبرصوی چالغینك اسمی

قانوننامه قانون مجموعه سی ارکان د

قانونه منسوب ومتعلق اولان وقانون ترتیب ایدیجی قانونجی اولان

قهر وزور وقوت ایله غالب اولیجی اولان

والقاهره مصر دیارینك محل حکومتی

سرعسکر: سپهسالار

برقول سویلیجی اولان ودعوایی تسلیم ایدوب راضی اولان و خشنود قانع راضی اولان

ایاقده اولان وموجود اولان وباقی اولان ودوام ایدن مداومت ایدن

مقام: بر وزیرڭ یرینه موقتا مأمور اولان ذات وعسکر الاینده رتبه جه ایکنجی اولان ضابط

برنوع مکتوب وحجت که بیوك کاغد اوزرینه تحریر اولنور وسهم جنسندن برنوع کذشته لرلحجه سندی

قائمه: هندسه اصطلاحاتندن اولوب آچقلغی طقسان درجه اولان زاویه یه دینور

قَبا: قفتان: لباس: جامه روبا

قِباب: قبه کمر وکمرلر

قَباجه: انتاری دینلان برنوع لباس

قِباح: قبیح وکریه چرکین اولنلر

قَباحه: قبیح وزشت وچرکین اولمق وناسزا ویاقشمز اولان فعل وعمل

قَباطی: قبطیلر: مصر دیارینك قدیم اهالیسی وبونلرڭ نسللرندن اولان آدملر وچنکانیلر

قِباك: کتابك برنسخه سنی دیکر نسخه یه تطبیق ومقابله ایتمك

قَبالَه: التزام تمسکی

قِبالَه: ابه لك ایتمك

قَبان: دینلان بیوك ترازو

قَبائح: قبیحه لر: قبیح وناسزا اولان افعال

قَبائِل: قبیله لر: بر پدرڭ ذریتندن منشعب اولان جماعتلر

قُباب: قبه لر: کمرلر

قُبَّه: مجوف ونصف کره شکلنده اولان بنا سقفی وکمر

قُبح: زشت وکریه وچرکین وناسزا اولمق

قبحيات — بسنه نك يرامز اولان كيفياتى
قَبر — مزار كه انده آدم دفن اولنور
قَبرِستان — مزارلق اولان محل
قبرِگاه — بمعناه ايضا
قَبض — بنجه ايله الموق واخذ ايتمك تحصيل ايتمك وطوتوب ضبط ايتمك وصيقمق ومعده ايله باغرصاغك ادرار و اسهاليني منع ايتمك
قَبضَه — قلجك النده طوتله جق طرفى وبرآوج وبربنجه طوليسى وبنجه يد ال
قِبطى — مصرد يارينك قديم اهاليسندن اولان ادم وچنگانه طائفه سندن اولان آدم واسكى مصر لسانى
قَبل — زمان جهتيله اوّل اولهرق
قَبلَ الزَّمان — وقتدن اوّل
قَبلَ الزَّوال — اويله دن اوّل
قَبلَ الوُصُول — وصولدن اوّل
قُبُل — اركك ذكرى ونسوانك فرجى
قِبَل — حضور بركسنه نك قارشوشى
قِبلَه — نمازده توجه اولنان سمت وجنوب دينور جهـ وجنوبدن اسان روز
قُبلَه — اويش بوسه
قِبلَتَين — ايكى قبله كه برى قدس شريف وديكرى مكه مكر واقع كعبه در
قِبلَه گاه — قبله اولان محل
(قِبلَه نما) — قبله نك سمتنى كوستر مناسب برالت
قِبلَه نما — بمعناه ايضا
قَبُوح — زشت وچركين وناسـ اولمق
قُبُور — قبر لر مزارلر
قَبُول — تكليف اولنان نسنه ردايتميوب اخذ ايتمك وبادصبا يويراز روزكا وحسن جمال بشاشـ طلاقت
قَبِيح — چركين وياقشمز اولا ناسزا اولان
قَبِيحَه — ياقشمز وناسزا اولان خصوص
قُبُر — جانب ناحيه طرف الكـ
قَبِيله — بربدرك ذريتندن منتـ اولان جماعت
قِتال — جنك محاربه غوغا مقاتـ
قَتّال — قتل ايديجى اولدريجى قاتل

قاتللر: اولدیریجیلر
اولدرمك هلاك ایتمك
قتیللر: قتل اولنمش
کمسنه لر
اولدریش اولدرمنك
هیئتی
قتلك محلی اولان یر
قتله مستحق اولان
کمسنه
اهل وعیالنك معاشنی
بلا موجب طار ایدیجی اولان
بخیل وناکس کمسنه
خسیسلك وبخیل سبیله
اهل وعیالنه معاش
جهتیله بلا ضروره
مضایقه حصر ایتدرمك
قتل اولنمش اولدرلمش
کمسنه
اختیار کمسنه نك یك
قوجه لغی
روسبی فاحشه زانیه
یغمور یاغمامغله قوراق
وقیتلق اولمق
قوراق وقیتلق اولان
سنه
بلاملاحظه برایشه
یورویش ایتمك
قوراق وقیتلقدن

صیقندی چکمك

قُحُومْ	بك قوجه مش فانی اولان کمسنه
قُحُومْ	بلاملاحظه برایشه یورویش ایتمك
قُحُومَه	بیر فانینك بك قوجه لغی
قَدّ	انسانك بدنك بوی وقامتی واندامی وقامچی قرباج وقاییش صریم
قِداحْ	قدحلر: صوقابلری
قِداحَه	قدحجیلك صنعتی
قَدّامَه	چاقمق طاشی
قَدّامْ	اولك: پیش: ایلرو طرف وقادملر سفردن خانه یه واصل اولان کمسنه لر
قَدامَه	زمان جهتیله اسکی وقدیم اولمق
قِدَه	قدوت اقتدا اولنه جق آدم
قَدْحْ	سوکوب صایمق برینك عرضنه وناموسنه دخل وطعن ایتمك
قَدَحْ	صوو شراب ایچمکده مستعمل بر نوع قاب
ذرّین قدح	بر چیچك اسمی
قَدْرْ	تاب: طاقت: اقتدار قدرت ومقدار: مبلغ و اعتبار وحیثیت وحق تعالی

طرفندن تقدير وتقسيم اولنان رزق ومعيشت ومقدورات سائره

قَدَرْ حق تعالى طرفندن حكم وقضا وتقدير وتقسيم اولنان معاش لواحق اولان خصوصات

قِدْرْ چوملك : تجره

ف **قَدْرْبَخْش** سنه لرك وادملرك قدر واعتبار لرينه سبب اولان

قُدْرَةْ برسى يايمسه كوچى اتمك: تاب: طاقت: قدرت اقتدار وجناب حقك هرشيئه مقتدر اولمسى

يَدِ قُدْرَتْ جناب حقك مطلقا قدرتى

قُدْرَتى حق تعالينك قدرتيله ميدانه كلوب موجود اولان قدرته منسوب ومتعلق اولان

ف **قَدَرْدانْ** برشينك قدر وحيثيتى بلوب اكا كوره معامله ايدر اولان

ف **قَدَرْدانى** قدر وحيثيت بلمك

ف **قَدَرْشناس** هركسك قدر وحيثيتى بلوب موجبجه عمل ايدر اولان

قَدَرْشناسى هركسك قدر وحيثـ بلمك

قُدْسْ پاككلك: طهارت نظا

قُدْسِ شَريفْ بريتر الشامده عـ ايالتنده واقع بلده مبا كه قبلهٔ اولاء مسلمين

رُوحُ الْقُدُسْ حضرت جبر عليه السلام

خَطيرَةُ الْقُدُسْ جنت نعيـ

قُدِّسْ مقدس ومبارك ومـ اولسون معناسنده د

قَدَّسْ مقدّس ومبارك ومنـ ايلسون معناسنده د

قُدْسى قدسه يعنى كناه وعوار ونقائصدن پاك ومـ اولمغه نسبتله ياخود حضـ جبريله ويا بالواسطـ حق جل وسبحانه حضرتلـ منسوب ومتعلق اولا

قُدْسِيانْ ملئكه كروهى ملكلـ

قُدْسِيّه كناه وعيوب ونقائصـ خالى ومنزه اولمق وحضـ جبريل ويا بالواسطه ا تعالى حضرتلرينه منسو

قَدْكَشيدَه بويى ويروب اوزامـ اولان

قِدَمْ زمان جهتيله اسكى وجـ اولمق وزمانا نجهتيله

ابتدا موجود اولوب ازلی
اولمق
اياق : پا : پاى ونصف
ارشون كه اون ايكى پرمق
مقدارنده اولان بعد
طولا يدر
خير نيانندن فراغت
ورجوع ايتميوب اقدام
وثبوت واصرار ايدر اولان
زمان جهتيله اسكى و
يا رتبه جهتيله رفيع و
متفوق اولمق وزمان
جهتيله بلا ابتدا موجود
اولمق
قديم زمانلرده دنيايه
كلمش اولان ادملر
قدوم : ورود : وصول
اياق اويمك رسمى
نردبان باصامغى
اياق باصيجى وضع
قدم ايدنجى
اياق باصمش اولان
رتبه وفضيلت جهتيله
متفوق اولمق
اويوب : امتثال واقتدا
اولنه جق كسنه
قدحلر : صو قابلرى
قدرلر چوملكلر تنجره لر

قُدُورَة قدرت : اقتدار تاب طاقت

قُدُّوس شائبهٔ نقايصدن پاك ومنزه اولان حق جل وسبحانه تعالى حضرتلرى

قُدُوم يولدن برمحله واصل اولوب كلمك

قُدُومِيّه پادشاه ووزرا يولدن برمحله واصل اولنجه اهالى طرفندن عرض عبوديت سياقنده تقديم اولنان پيشكش

قَدِيد كونشده قورودلمش اولان وبصدرمه دينلان ات كه دليم دليم كسلوب كونشده وهواده قورودلور

قَدَس بالجمله مراد اولنان خصوصلرك اجراسنه مقتدر وياور اولان حق جل وسبحانه حضرتلرى

قَدِيم اسكى چوقدن اولان وزمان جهتيله ابتداسى اولميوب دائما موجود اولمش اولان

قَذَر مردار ونجس اولمق مردارلق

قَذِر مردار : نجس اولان

قَذَع ادب وحيادن خارج فاحش ونا سزا سوز

قَذَفْ اهل عرض خاتونه تهمت زنا ایله بهتان ایتمك

قَذُورْ هردرلو فواحش ومحل تهمتدن قاچنوب مجانبت ایدن خاتون و بدخووكج مشرب اولمغله ناس ایله اختلاط ومعاشرت ایتمیان كمسنه

قر

قَرْ انسانك كوزینك آیدین اولمسی

قُرَّةُ عَیْنْ كوزك آیدین اولمسی

قُرَاءْ قریه لر كویلر قصبه لر

قُرَّاءْ قارئلر قرآن معظمی قرائت ایدنلر

قِرَائَتْ یازی ومكتوب وبالخصوص قرآن عظیم اوقومق

قَرَابَتْ ایكی كشی بیننده اولان خصملق ویقینلق ومناسبتی

قَرَابِینْ قربانلر تشكرا ذبح اولنان حیوانلر

قَرَارْ كتیوب قالمق وساكن اولمق ودكشمیوب حالی اوزره قالمق وقالنان وساكن اولنان محل قرار كاه و اضطراب خاطردن خالی اولوب سوده دل اولمق

ف

بَرْقَرَارْ بلا زوال وبلا تغیر دوام وبقا اوزره اولان

بی قرار مضطرب راحتسز اولا[ن] ودوام وبقا وثبوتدن خالی اولان

دوزخ قرار مسكن ومأواسی جهنمده اولان اهل نار او...

معدلت قرار معدلتك كویا ك... مسكن ومأواسی اولو... عادل ومنصف اولان

قرارداد قرار ویرلمش مقرر اولان

قرارداده بمعناه ایضا

قرارداشت قرار بولمش قرار ویرلمش اولان

قرارگاه محل ارام وقرار وس... اولنان محل

قرارگیر قرار بولمش قرار ویرلـ... مقرر اولان

قراصیا كرازدینلان میوه قر...

قراصبا حامض ویشنه

قِراضْ مقارضه ومضاربه... معامله كه برآدم دیكر... كمسنه یه تجارت ایلمك ایچون سرمایه ویروب... تجارتلره ضررایلدكلر... بوضرر سرمایه دن چ... وفائده اولور ایسه م... وفائده قول اولنان وج... پای اولنمق شرطیله ع... اولنان اوزره اقلقدن ج...

كسندي قيرقندي
جواهر مقوله سني وزن
ايچون قويومجيلر بيننده
مستعمل خفيف بر وزنك
اسمي قيراط
قراطلر: كاغدلر
قيراطلر قيراط دينلان
وزنلر
خاتم الانبياء محمد مصطفى
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه
من طرف الله نازل اولان
كتاب مبين
مقارنت يقينلق وكواكب
سياره دن ايكي يلدزلك
برج واحدده مجتمع اولمسي
قِران صاحب سعادت ونيكبخت
اولان پادشاه كويا كه سعدين
تسميه اولنان زهره ايله
مشتري يلدزلرينك قرانِ
سعادت انجامنه صاحب
ومالك اولمشدر
قرآن كريمه منسوب
ومتعلق اولان
قراغول كه دشمنك
حيله سندن امين اولمق
ايچون اردو اطرافنه مأمور اولور
يازي ومكتوب باخصوص
قرآن عظيم اوقومق

قَرائِن قرينه لر بر برينه يقين
اولان نسنه لر ويقينلق
ومشابهت سبيله قياس
اولنان خصوصلر
قُرْب يقين اولمق: بعيد اولمامق
قُرَباء قريبلر: اقربا: خصملر
قِرَبات قربه لر سقانك صو قربه لرى
قُرْبان يقين اولمق ويقلاشمق
يناشمق ومجامعه ايتمك
وتشكر ايچون بوغازلنان
حيوان وقريبلر خصم
اقربا وجماع معامله زوجيه
قِرْبَة سقانك صو طاشيمق ايچون
استعمال ايتديكي بيوك
كوسله صو قابي
قُرْبَة يقينلق قريبلق: ورحم
جهتيله اولان يقينلق
خصملق
قُرْبَة قريبلق: يقين اولمقلق
قِرَّه صوغوق
قُرَّةُ العَين وقُرَّةُ العُيون كوزلك
ايدن اولمسي
قَرْح يارهملك جرح ايتمك
وجرح: ياره
قَرْحَه جرح: جبان
قِرْد ميمون وبوزينه دينلان
حيوان
قَرَد عجزدن ناشي سكوت ايتمك

قَرْدْ ايلمش كوكه بكزر اولان صغير بلوطلر

قُرْصْ كوزل قوقو ايچون عود اغاجي وعنبر واخر كونه نسنه لردن تركيب اولنوب مدور رويصي شكلده ترتيب وبعضا لوله ده وبعضا بخوردانده ياقلان نسنه

قُرْصِ شَمْس كونشك جرمي ودائره سي

قُرْصْ نان اتمكك بر كوله سي ويا بر صمونى

قُرْصَه بمعناه ايضا

قَرْضْ اودونج ويرملك واوطونج الموق

قُرْطْ كوپه دينلان زينت كه نساطائفه سي قولاقلرينه طاقرلر

قِرْطاسْ كاغدكه يازى ايچون استعمال اولنور

قِرْطاسِي كاغددن عبارت اولان وكاغدجي بازركان

قُرْطَه قرطلر : كوپه لر

قَرْعْ قبوچالموق : دق ايتمك

قُرْعَه برادم قسمتنى كلاموق ايچون فال اتمق وفال باقموق : وبونلرا مثالى معامله

فِرْق فبوق كه نسنه نك طبيعى طرفيدر

فِرْقَه طِبْيَه دارچين دينلان بهار

قِرْقْ صوى : نسب : اصل وعادت : آيين : داب

قَرْنْ بو بنوزكه بعض حيوانلك باشلرنده حاصل اولور وكونشك اوست محيط كنارى وبر قوملك سيد وسرورى اولان كمسنه وادملك باش داشى كه كندو سيله برباشده اولان كمسنه دور زمانده يوز سنه مدتى وهر قنغى فرض اولنان وقتدن بدء ايله اولو قتده حياتده بولنان ادملرك جمله سي وفات ايدوب هيچ برفرد قالماسه كونه قدر اولان زمان ومذكور زمان ظرفنده وفات ايدن كمسنه

قُرَنَاء قرينلر برآدمك ارقه داشى وهمصحبتلرى ومطلقا پادشاهك خدمت مخصوصه سنه مأمور اولان خاص خدمه

قَرَنْفُل معلوم كوزل قوقولوب چيچك اسمى وبهاراتدن كوزل قوقولو برنسنه

قَرْنَيْن ايكى قرن : ايكى بوينوز

[زين]	ایكی بوینوز صاحبی اولان
[و]	اسلوب: طرز: طریق دستور
[خ]	قرحلو یاره لو جرحلو چبانلر
[ن]	قرصلر: قرص اولنان اقچه لر
[ط]	قرطلر: كوپه لر
[ن]	قرنلر بوینوزلر و یوز سنه مدتلری و همعصر اولان جماعتلر
[ى]	كوی قصبه اهالیسندن اولان
[ـ]	قریه لر: كویلر: قصبه لر
[يب]	زمان و مسافه و نسب جهتیله یقین اولان چوق وقت كچمدن یقین و قینده
[يه]	شهردن كچوك اولان بلده كوی قصبه
[يح]	مجروح یاره لو چبانلو اولان
[يحه]	جبلت: طبیعت: خلق و ذهن عقل و عقل و ملاحظه دن حاصل اولان افكار
[يحه زاد]	قریحه دن حاصل اولمش اولان

قرير / قرير العين	كوزی ایدین اولان كوزی ایدین و ممنون و مسرور اولان
قرين	برآدمك یار و همدمی و همصحبتی اولان آدم ارقه داشی
قرين قبول	قبولك ارقه داشی كه مقبول اولان دیمكدر
عزت قرين	قرین عزت اولان یعنی عزتك ارقه داشی یعنی عزتلو و عزتمند اولان
شوكت قرين	شوكتلو صاحب شوكت اولان
قرينه	نفسنده مغلق و مشتبه اولان خصوصك حقیقتنه دلیل جزئی اولان نسنه و بو مقوله جزئی دلیلدن معنی و حقیقته واصل اولمقده اولنان قوت ذهنیه
قز	خام ایپك
قزاز	ایپكجی: بازركان
قزح	شیطانك اسمی
قوس قزح	شیطانك یایی كه علائم سما دینلور
قس	قیاس اولنه
وقس على هذا	بوكا قیاس اولنه معناسنده تركیب عربیدر

قسام	میراثلر تقسیمنه مأمور اولان
قسامه	بعض خصوص ایچون شرعاً یمین ایدن جماعت
قسامه	قسام افندینك كندی ایچون رأس مالدن تفریق ایلدیکی نسنه
قستان	قسیسلر : پاپاسلر
قساوة	طاش کبی پك و سخت اولمق و قلب مرحمت و انصاف و ندامتدن خالی اولمق و کدر و غصه غم اندوه اندیشه
قسر	زوراکی ایشلتمك جبر ایتمك
قسری	جبری ناخواه قسرا ایله اولان
قسط	تقسیط بورندن ادا اولنان حصه وعدالت انصاف و ترازو میزان
قسط الیوم	کونده لك حصه سی
قسطاس	ترازو : میزان
قسم	بتون شیئك پارچه سی جزو پاره
قسم	یمین بالله ایتمك و یا لله اولنان یمین
قسمة	تقسیم ایتمك و بر آدمك نصیب و مقدوری اولان خصوص

خارج قسمت	برعددلك دیکر… عدد اوزرینه تقسیم… حاصل اولان عدد…
قسوة	قلب مرحمت وانص… وندامتدن خالی اولمق… غم وغصه یه کرفتار اولمق
قشبش	رنبه لوجه برنوع پاپا…
قشر	برشیئك قبوغنی ضوی…
قشر	قبوق نسنه نك طبی… ظرفی
قشره	بمعناه ایضاً
قشعریره	بدنك تویلری اورپر… قبارمق
قشف	ادملك بدنی دائماً کیر… پاسلو مردار اولمق…
قشم	سرشت : طبیعت…
قشور	قشرلر : قبوقلر…
قص	مقراضله کسوب قیر…
قصاء	خانه نك حولیسی مید… و ناحیه طرف جا…
قصاب	طعام ایچون حیو… اولدرمك صنعتی او… آدم
قصابة	قصابلق صنعتی…
قصابخانه	قصابك حیوانا… بوغازلدیغی محل…
قصابیه	قصابه ویریلان ا…

وشمك: تنبلك ايتمك
طاقتك غايت ونهايتى
قصيرلر: قصه وبويسز
اولانلر وبرقصور وعاجز اولنلر
جريجى دينلان اهل صنعت
قصير اولمق قصه وكوتاه
اولمق
قصارلق وسعى جرججلك
طاقتك غايت ونهايتى
قاتلى قتل ايتمك وجارحى
جرح ايتمك وقاطعى قطع
ايتمكله محارا تده مقابله
بالمثل ايتمك
كسندى قريندى
قصعه لرجنا قلر
قصيده لر
قامش دينلان نبات كه
بوغم بوغم نابت اولورنى
نای واينجه كتان بزى
شهردن كچولك وكويدن
بيولك اولان بلده و
قامش: نى
برخصوصك نقل وبيان
حكايه سى
ربط قلب ونيت ايتمك
نيت ايدلان خصوصك
اجزاسنه توجه ايتمك
وَبِقَصْدٍ قصدونيت ايله

وسهو وقضا واتفاقه
مبنى اولمامق اوزره

قَصْدًا قصد ايله نيت ايله مخصوص
اوله رق

قَصْر قصه قيلمق قصالتمق
وقصه اولمق وجرججلك
صنعتيله بزينه بى باض
قيلمق وكوشك رفيع و
مزين بنا وحبس ايتمك
اليقومق وقصور وتقصير
وتكاسل ايتمك

قَصَرِيد الجكمك واز كچوب فراغت
ايتمك

قَصْرَآء اقصر اولان زياده قصير
وقصه اولان

قَصْرِي بمعناه ايضا

قِصَص قصه لر: فقره لر حكايه لر

قِصَع قطعه لرجنا قلر طبقلر

قَصَعَه جناق طبق

قَصَعَه لِيس كاسه ليس: جناق
يالايجى بيولك آدملك آنما
سفره سنه كلوب مداهنه
ورذالتله مصاحبت ايدن
كمسنه

قَصْف قيرمق: پاره پاره ايتمك

قَصْم قيرمق قيروب ايرمق

قِصَمَه قيرندى قوبندى
پارچه

قصور	اقتضا ایدن یاخود واجب اولان وجه اوزره ایش ایشلمامك قباحت ایتمك واکسكلك نقصان ونسنه‌نك بقیه‌سی وقصرلر کوشکلر
قصوى	اقصى اولان زیاده بعید اولان
قصه	حکایه
القصه	الحاصل حاصل کلام
ف قصه‌خوان	حکایه نقل ایدیجی اولان
ف قصه‌کذار	بمعناء ایضاً
قصیده	غزل کبی فقط اوزون اولان شعر
قصیر	قصه وکوتاه اولان
قصیرا	بویسز اولان بدنده قصه ایکو دیدکلر کمیك
قصیرى	بمعناء ایضاً
قصیریان	قصیری دینلان ایکی ایکو کمیکی
قصیل	حیوانلر بدریلمك ایچون وقتندن مقدم بچیلان اکین
وض قضاة	قاضینك حکمی وحق تعالی طرفندن حکم وتقدیر اولنان وقوعات وحق تعالینك وقوعات حکم

	وتقدیر ایلملری… حدود وحکوم… بلاد وقصد ون… سهو واتفاقدن… ایدن خصوص… اوده‌مك ومقتـ… خصوصی اجرائیـ… وایفا ایتمك
قضای حاجت	بیوك صو دوكـ… وچیش ایتمك د…
نماز قضا	وقتنده نرك ا… نمازه مقابل بغا… نماز
واجب القضا	اداسی واجب ا…
قضاة	قاضی افندیلر
(قضاراً)	اتفاقی وقضا ا… قصدا اولمیا…
قضایاء	قضیه‌لر صادق… کاذب در دیو… جائز اولان لقر…
قضب	قاجی قلج کرای… اولور
قضبة	صادقدر یلخو… دیو حکمی جائز او… لقردی ووقوعـ… خصوص
قطار	دوه وسائر حیـ… دیریسی

قطره لر: طمله لر
آئره دن برقطعه درکه
محیطك برقوسی ایله
یکی نصف قطرك احاطه
سیندن حادث اولور
قطع ایدیجی کسیجی
یول کسیجیلر
زبا ندودلر
قاطنلر برقطنك اهالی
وسکنه سی
لطیفه لر ومعلوم بر
قاج نوع طعام
محورك نهایتی وبرقومك
مدار اموری اولان سید
وسرکرده سی پادشاه
جماعت ساکنینك امور
سوریرلری وامور
معنویه لرینه مدار اولان
مرشد ومقتدا کمسنه
ناظر مشرقه نظر ایلدیکنده
صول طرفنده قالور خط
ستوانك هر برجزوسندن
نقصان درجه بعدنده
اولان نقطه ارضیه
لك فلکده قطب
شمال ارض حذاسنده
اولان نقطه
کرهٔ ارضده قطب

شماله قطراً مقابل اولان نقطه

قُطبِ جُنوبِ فلك — فلکده قطب جنوب ارض حذاسنده وقطب شمال فلکه قطراً مقابل اولان نقطه

قُطبُ العارفين — عارف وعالملرك سید ومرشدی اولان ذات

قَطْر — طمله طمله اقمق طملا

قُطْر — جانب: یان: ناحیه: وعلم هندسه اصطلاحاتندن اولوب مرکز دائره دن مرور ایله ایکی نهایتی محیط دائره یه منتهی اولان خط مستقیم اطلاق اولنور

قَطَرات — قطره لر: طمله لر

قِطْرانْ — چام اغاجندن مقطر سیاه صولو نسنه که قاینامغله زفت اولور

قَطَرانْ — طمله طمله اقمق طملامق

قَطْرَه — طمله یغمورك ویغمور کبی دوکلان نسنه نك بر دانه سی

قَطْع — کیمك کسکین آلت ایله ایرمق وبرماده یه قرار ویرمك ودعوا فصل ایتمك وبرمحل مرور ایدوب کچمك

ف قَطعِ رَحِم — صلهٔ رحمی ترك و فراموش ایتمك

ف قَطعِ طَرِيق — ازباندودلق ایدوب یولدن گچن کمسنه‌لری صویوب اولدرمك

ف قَطعِ عَلاقَه — برنسنه دن ایلشکی کسمك

ف قَطعِ مَسافه — مسافه‌دن مرور ایتمك

ف قَطعِ نَظَر — نظر و اعتبار و التفاتنی کسوب متصرف قیلمق یا قیامق : قید ایتامك اعتبار ایتمامك

قَطعِ ناقِص — برمخروطك محورینه عمود اولمیوب مخروطك جانبندن مرور ایدر بر سطح مستوینك سطح مستدیر مخروط ایله تقاطعندن حادث اولان شکل هندسی

قَطعِ زائِد — برمخروطك یالکز بر جانبنی قطع ایدوب دیکر جانبنه غیر موازی بولنان سطح مستوینك سطح مستدیر مخروط ایله تقاطعندن حادث اولان شکل هندسی

قَطعِ مُكافی — برمخروطك یالکز برجانبنی قطع ایدوب دیکر جانبنه موازی اولان مستوینك س[...] مخروط ایله تقاط[...] حادث اولان ش[...]

قَطعاً — هیچ برزمانده [...] وجهله

قِطعَه — بعض نسنه‌لر[...] مجموعندن عب[...] هیئت وبعض[...] بربلوکی جزء یا[...] مطلع ایکی یا[...] بیتدن عبارت

قِطعهٔ دائره — برقوس دائر[...] قوسك احاط[...] حادث اولان س[...]

قَطعِی — اصلا شبهه و[...] محل براقماو[...] فصل دعوا ید[...]

قَطف — اغاجدن میوه[...]

قُطن — یموق ویموق دینلان شی

قُطنی — برنوع قماشك[...]

قُطون — برمحلده اسکا[...] وتوطن ایتمك

قَطیع — حیوان سور[...]

قَطیفه — معلوم برنوع [...] اسمی

قَطین — برآدمك اتبا[...]

وغلام وجاریه طاقمی وخانه متعلقاتی جماعتی
درین وعمیق اولمق دربیلك اغاجدن یابلمش چناق قواطه
لسان عثمانیده منفرد اوله رق غیر مستعمل بر کلمه ایسه ده
شهور عربیه دن اونی برنجی شهرك اسمی اولوب شهر مزبور دخی شهر شوالك عقیبنده واقع اولور
چقور شیئك دیبی ودرین اولان چقور
دیبسز اولان دیبی بولنمز درجه ده درین اولان
دیبی بولنمز اولان
دیبی بولنوریك درین اولمیان
سلاح چاتز دیبی وساز نسنه لرك برینه سورشدرمسندن حاصل اولان صدا
اوطورمق که یاشمق ایله ایاقده طورمق حاللرینك ثالثدر وعلی الخصوص نمازده اوطورمق
درین وعمیق اولان

قَعِید انسانی شیطان شرندن حفظه مأمور اولان ملك که هر برآدمه بروجهله ایکی ملك دائما مأموردر

قَعِیدان برآدمی شر شیطاندن حفظه مأمور اولان ایکی ملك که هر برینه قعید دینلور

قَعِیر درین وعمیق اولان

قفاء باش چناغی دینلان کمیك که بینی انك ایچنده محفوظدر

قَفاذار برآدمك دوستی وهمدم وارقداشی

قَفال چلنکیر دینلان اهل صنعت

قِفار قفرلر اوتسز صوسز خالی اولان قیرلر

قَفر اوتسز صوسز خالی اولان قیر

قَفَس تلدن وچبوقدن دوزیلوب قوش حفظنه مستعمل خانه چك وبربرینه یقین وبعض بعضنه حاجواری دوزیلان تل وچبوق وامثالندن عبارت اولان هیئت

قَفَش پابوش دینلان ایاق قابی

قَفَص قفس دینلان ارالق ارالق پرده

قُفل قپو وصندق قپاغنی و امثالنی قپالو طوتوب اچلمغه منع ایچون استعمال

اولنان آلت معلوم كه اكا كليد دخی دينلور

قَفَل سفردن دونان ادملر جماعتی

قَعْو برينه اويوب اردی صره كيتمك ويا اضالنه مماثلت ومطابقت ايتمك

قُفُول كيرو دونمك عودت ايتمك

قَفِيز برجنس اولچك اسمی

قُفْنُس شعرا بيننده موهوم برقوشك اسمی

قُقْنُوس بمعناه ايضا

قَلّاب قلب وساخته اقچه يا پاره اولان قلبزن

قُلّاب چنكل قانجه

قِلادَه كردانلق ديلان زينت كه بويونه كچوريلور

قَلّاش خوارده بالدری چيلاق مفلس كمسنه

قِلاع قلعه‌لر بلده‌يی دشمندن محافظه‌يه مخصوص اولان بنالر

قِلاع كمی يلكنی بادبان شراع

قَلّافَه كمی قلفاتلق وقلفاتچيلق صنعتی

قُلافَه قبوق لسنه‌نك طبيعی اولان ظرفی

قِلام قلملر: اقلام

قُلامَه كسندی: طرنق كسندسی

(قُلاوُوز) قلاغوز يول كوستريجی

قَلائِد قلاده‌لر كردانلقلر

قَلائِل قليل اولان جماعتلر

قَلْب يورك دل وبرنسنه‌نك اورطه‌سی واوزيی وعسكرك اصل وكليتی ووسط اولان فرقه ومغشوش وقارشق اولان برنسنه‌يی ... اولان برنسنه‌يی با... برصره‌يی ترس ايتمك وترس چويرمك: وصنعتكبر بركلمه ويا پارچه كلمه‌نك حروفنی صيره اوزره ترس يازلدقده بعينه اولكی كلمه حاصل اولور مثلا داماد كلمه‌سی ودام علی العماد كلماتی شو ... ممره بلبل تلب ... مهوش كلماتی اولديغی مثللو اولور

قَلْبُ الاَسَد اسد برجنده برپرلاق يلدزك اسمی

قَلْبُ العَقْرَب عقرب برجنده برپارلاق يلدزك اسمی

قَلْبا قلب ايله يوركدن اولەرق

قلبا قلبجه يا يان كمسنه قلبنه منسوب ومتعلق اولان

برنسنه يك آز وقليل المقدار اولمق ازالمق

طاغ دپه‌سى وهربوكسك نسنه نك دپه‌سى

كند وزوجه سنه بزونك اولان

دكز: بحر دريا وديار مصر ايله عربستان بيننده واقع دكزك اسمى

برنسنه‌يى كوكلدن چكوب چيقارمق

بلده‌يى دشمن تسلطندن حفظ وصيانت ايچون انشا اولنان بناء متين

دار — قلعه‌نك محافظى اولان ضابط

نشين — قلعه ايچنده اوطورر اولان

قلاى دينلن معدن

مضطرب وبى قرار اولمق

برنوع سياه وكوزل قوقولو تخم

قله‌لر طاغ دپه‌لرى وبلوك بلوك مجتمع اولان آدملر

قَلَمْ — قلم وطريق مثللو نسنه كسوب يونمق

قَلَمْ — يازى يازمغه قوللانيلان آلت كه قامش وقوش تويى ومعدن ودوه‌تويى وبعضا خرحيوانات تويندن ترتيب اولنور وبعض اهل صنعتك استعمال ايلديكى بورلى سيورى برآلت وقامش وناى ونى ودولتك رويت واجراى امورى ايچون برمحله جمع اولنمش كاتبلر طاقمى وخط يازى: و مفردات دفترينك هربر منفرد اولان سطرى

قَلَمتراش — قلم يونتمغه مخصوص كچوك بچاق

قَلَمدان — قلم حفظنه مخصوص اوزون ظرف

قَلَم رَو — پادشاهك حكومتى تحتنده اولان بلاد كه فرمانى اول بلادده جارى ونافذ اولور

قَلَمزده — قلم ايله النمش يازى يه ضبط اولنمش اولان

قَلَمزن — كاتب: يازيجى

قلمكار — قلم ايله ايش ايشلر اولان اهل حرفت وقلم ايله ايشلنان ايش

ف **قلمكاری** قلمكارلق صنعتی

ف **قلمكش** كاتب يازيجی

ف **قلمون** بوقلمون ديلان حيوان

ف **قلندر** معلوم برنوع درويش

قلوب قلبلر: يوركلر: دللر: كوكللر

قليا قاليه طاشی ديلان نسنه كه برنوع اوتك كولندن حاصل اولوب صابون وجام اعمالنده استعمال اولنور

ف **قليات** ناركله ديلان آلت كه تومبكی ايچمكه قوللانلور برنوع چبوقدر

قليل مقداری چوق اولميان اندك اولان

قليلا چوق اولماميق اوزره ازاوله رق

قليما التون وكومش حروفی

ف **قليون** ناركله كه تومبكی ايچمكه قوللانلور برنوع چبوقدر

فرم **قمار** ايكی طرفدن آلجمق وياآخر نسنه بحث ايله اويناتان اويون

ف **قماربان** قمار اوينار اولان كمسنه

ف **قمارخانه** قمار اوينامغه مخصوص اولان خانه

قماری قمريه لر ديشی قمريلر

ف **قماش** ايپك وكتان ويموق

ويوكدن اعمال اولنان
تسبيح اعلی

قماقم قمقمه لر: كوكلر: شيشه
قمامه انسان جماعتی
قمه جسم: بدن: تن: ک
وهرنسنه نك ديبرسی

قمر آی: ماه: مه كه جو
دوران برله افنا بدنزا
نور مستعار ايدرك
وقتی روی زمينی منو
قيلان جسم منير د

قمری معلوم برنوع قوش
كوكرجين جنسندن ند

قمری قمره منسوب ومنعلو
اولان ومجنون
مجذوب اولان

قمريه قمری ديلان قوشلر
ديشيسی

قمريه حروف قمريه تسمي
بركلمه نك برنجی حرفی
اولوب اولنده لام تع
واقع اولدقده تلفظ
لام مذكور مجذوم وكذ
بلا تشديد تلفظ اول
حرفلر واطلاق اولنو

قمع ذليل ومقهور ايلمك
وبرينی مقصودندن منع
اتمك وادمك باشنه اور

قمه معلوم بر نوع صو شیشه‌سی

قمل بت وكهله دینیلان جوبجوق

قمم قمه‌لر شیلرد په‌لری

قمیص كوملك : پیراهن

قناز شكر اعمال ایدن اهل صنعت شكرجی

قنادیل قندیللر

قناطر قنطره كوپریلر : كمرلر

قناطیر قنطارلر قنطار دینیلان وزنلر

قناع عورتلرك باش اورتیسی نقاب یاشمق

قناعه از شیئ ایله اكتفا برله جوغه طالب اولماق

قناعتكار قناعت صاحبی اهل قناعت اولان

قنافذ قنفذلر : كرپی دینیلان حیوانلر

قنب كندر دینیلان نبات كه الیافندن خلاط و ایپ وجمیع اعمال اولنور

قنبی كندردن معمول اولان وكندره منسوب ومتعلق اولان

قند شكر دینیلان نسنه

قندخام خام شكر

قند مكرر خاص كله شكری نبات شكری ومحبوبك ایكی دوداغی

قندز معلوم بر حیوان اسمی

قندع كوزینی یوموب قناعت ایدرك برونك ودیوث اولان كمسنه

قندی شكردن عبارت ویاشكره متعلق اولان

قندیل فتیل واسطه‌سیله زیتون وبنفشه مائع اولان یاغی یاقوب ایدینلق ویرمكه مستعمل برآلت معلومه

قنط نومید ومأیوس اولمق

قنطار قرق درت وقیه‌دن عبارت بر وزن اسمی

قنطره كوپری وكوچی كوزی كمر

قنفذ كرپی دینیلان حیوان

قنوت طاعت وعبادت وقوللق ایتمك

قنوط نومید ومأیوس اولمق

قنوع اهل قناعت اولان قناعت ایدیجی اولان

قنوع قناعت ایتمك از ایله اكتفا ایدوب جوغه طالب وحریص اولماق

قنیع اهل قناعت اولان قناعت ایدیجی اولان

قواء قوتلر : زورلر طاقتلر وخاصه‌لر وحواس كلسه‌لر

قُوَایِ خَمْسَهٔ ظَاهِرَه قوقلامق واشیتمك وكورمك وطادمق ودوقونمق قوتلری

قُوَات قوتلر

قُوَاد قائده‌لر عسكر ابیلری

قَوَادِی قادیه‌لر: قوملر: جماعتلر

قَوَارِع قارعه‌لر: آفتلر داهیه‌لر

قَوَارِعِ قرآن انس وجن مضرتندن امین اولمق ایچون قرآن عظیمدن قرائت اولنان ایات كریمه

(قَوَّاس) وزیر معیتنده وبعض امور ضبطیه یه ومباشرت مصالحه مأمور كمسنه قواص

قَوَاصِف قاصفلر: شدت ایله اسان روزكارلر

قَوَاعِد قاعده‌لر عمل دستورلری

(قَوَّاف) پاپوشجی وچزمه‌جی اولان اهل صنعت

قَوَافِل قافله‌لر: كاربانلر

قَوَافِی قافیه‌لر: شعر قافیه‌لری

قَوَّال طانلر طانارنازلی وفصیح سوزلو آدم

قَوَالِب قالبلر: شكل نمونه‌لری

قَوَام عدل: داد: استقامت وانسانك بویی: قد قامت

قِوَام برنسنه‌نك مدار نظام وثبوتی اولان خصوص وحال وكیفیت

(قَوَانِس) معلوم برنوع قاب

قَوَانِین قانونلر افعال واعمال دستورلری

قَوَائِم قائمه‌لر

قُوَّه برخصوصی وقوعه كتوره‌بلمك ویا وقوعه كلان خصوصه تحمل ایده‌بلمك كیفیتی

قُوَّةِ دَاخِلَه درك وقبول ایدوب اكلامغلق قوتی

قُوَّةِ بَاصِرَه كوزده اولان كورمكلك قوتی

قُوَّةِ حَافِظَه ذهنده حفظ ایدوب اونوتمامغلق قوتی

قُوَّةِ ذَائِقَه دماغنده اولان دادماقلق قوتی

قُوَّةِ سَامِعَه قولاقده صدا اشیتمكه مخصوص اولان قوت

قُوَّةِ شَامَّه بورونده قوقو حس ایتمكه مخصوص اولان قوت

قُوَّةِ لَامِسَه بدننك جمیع اعضاسنده اولان دوقونمقلق قوتی

قُوَّةِ مُتَخَیِّلَه بردفعه حس اولنمش برنسنه‌یی اولدنسنه

حاضر دكل ايكن ذهنده كويا حاضر كبى رسم و باطنا حس ايتمكلك قوتى

قوه متصرفه متخيله واسطه سيله ذهنده حاضر قلنان نسنه لرى وجه مطلوب اوزره ترتيب وصرف ايتمك قوتى

قوه مدركه قواى خمسهٔ ظاهره دن برينه مخصوص اولان نسنه يى ذهنا دخى حس ايتمكلك قوتى

قوه مميزه باطنا محسوس اولان نسنه لرى برى برندن فرق وتمييز ايتمك قوتى

قوه واهمه ذهنده حاضر اولان نسنه لرى ترتيب وصرف ايتمكلك قوتى

قوت قارن طويورر اولان يمك آجلق رفع ايدر اولان طعام

قوته قارن بردفعه طويوره جق طعام

قوتى (قوتى) معلوم ظرف كه درونده نسنه حفظ اولنور

قود يولارايله ضبط واداره وتحريك وحركت ايتمك وبا بطلق ايدوب عسكر قوللانمق

قوس اوق يابى وخيط دائره دن برقطعه وسلطنة البروج اوزرنده عقرب ايله جدى برجلرى بينده واقع اوله رق طقوزنجى برجدركه شمسك مذكور برجه دخولى تشرين ثانيده وقوعبولور

قوس قزح قطرات باران بيندن مرور ايدن شعاعات شمس واسطه سيله سماده مرسوم ومنقوش اولان قوس كه علايم سما دخى تسميه اولنور

قوسى قوس شكلنده ياخود قوسه متعلق ومنسوب اولان

قوصره معلوم برنوع سبد

قول سوز لقردى كفت كو ولفظ واحد ويا الفاظ كثيره دن عبارت اولوب تام ومحدود اولان هيئت ملفوظه ويا مكتوبه وايكى كشى بينده استقباله متعلق قرار ويريلان سوز ومعاهده

قولنامه قول ومعاهده يى مبين اولان نامه

(قولنج) بغرساقلر غرسى كه بغايت اذيت ويررواومو زباشلرينه

وسائر اعضای بدنه ریح وصوغوق سببیله عارض اولور بر آغریکه طمرلر طاش کبی قاتیلشور

قولجی قوله منسوب ومتعلق اولان

قوم انسان جماعتی

قوی قوتلو: زورآور اولان

قوی قوتلو: کوجلو: زورلو

قویم طوغری اولان درست اولان

قهار زیاده سیله قهر وغلبه ایدیجی وحق جل وسبحانه حضرتلرینک بر اسم شریفی

قهارانه قهاره لایق وبراشنق اولان

قهاریتی قهاره منسوب ومتعلق اولان

قهر زور ومکنت واسطه سیله برینک حقندن کلوب تذلیل ایتمک وزور مکنت بطش

قهرا زور وجبر واسطه سیله

قهرمان بک جسور وذی قوت وجمله یه غالب اولان یکیت کمسنه

قهقری ایری اوزرینه کیرو دونمک

قهقها بغایت قورقولور برنوع یلان

قهقهه قه قه دیوبک اوازایله کولمک

قهل احسانه مقابل شکرایتمیوب کفران ایلمک وذم وقدح وسوء ذکرایله یاد ایتمک

قهوه معلوم تخم که قاورلیوب طحن اولندقده شربتی اعمال اولنور ومذکور تخمدن اعمال اولنان شربت اعمال برله فروختنه مخصوص اولان دکان وشراب باده

قهوه‌دان قهوه حفظنه مخصوص قاب

قهول احسانه مقابل شکر ایلمیوب کفران ایتمک وذم وقدح وسوء ذکر ایله یاد ایتمک

قی معدوده اولان نسنه‌نی کیرو اغزدن دفع واخراج ایتمک: قوصمق

قیاتر طعام ایله بسلمک وبسلتمک

قیاد حیوان ضبط وبند ایچون قوللانلان ایپ

قیاده قائد اولمق خلق وعسکر

كروهنى ضبط واداره ايتمك قائدلق ايتمك برنسنه يى مثالى اولان ديكر نسنه يه تطبيق ومقابله ايدرك اوصاف واحوالنى تقدير ايتمك وايكى نسنه يى ذهناً بر برينه بكزتمك تشبيه ايتمك ومقياس واسطه سيله نسنه اولچمك وعلم منطق اصطلاحاتندن اولوب شول قول وترتيبه اطلاق اولنوركه اوچ ويا زياده قضيه دن عبارت اولوب مقدمه لرى بولنان قضيه لرك صدق وصحتى تسليم اولنور ايسه نتيجه سى اولان قضيه نك صدق وصحتى دخى تسليم اولنمسى لازمكله

امثال وقواعده مطابقت ايله

امثال وقواعده مطابق اولمامق اوزره حد وقياس قبول ايتمز اولان تشبيه قبول ايتمز درجه ده چوق اولان

امثال وقواعده مطابق اولان وقياس وتشبيه

وتماثل واسطه سيله تقدير اولنان

قياصره قيصرلر: روم پادشاهلرى

اقياظ يازموسمنك اصل حرارتلو هنكامى

قيافه هيئت منظره شكل صورت

علم قيافه انسانك هيئت واندامنده وجهه واعضاسنده اوصاف باطنه سى استخراجنه واثر بر علمدر

قيام اياغه قالقمق واياقده طورمق وعلى الخصوص نمازده اياقده طوغرى طورمق وبر خصوصه مباشرت ومداومت ايتمك وميت ديرلمك وجانلنمق

يوم القيام آخر زمانده جمله موتالرك بقدرة الله تعالى ديريله جكلرى كون

قيامه جمله موتالرك معاد ديرلسى

يوم القيامه جمله موتالرك ديريله جكلرى كون

قيته قارن طوپوره جق طعام

قيد ايپ وزنجير مقوله سيله باغلامق واوراق رسميه نك صورتلرينى مخصوص رسمى دفتره ضبط وتحرير ايتمك

وبرخصوص اوزرینه ربط قلب وصرف اندیشه ایتمك وعبارهده معنای اطلاق وعمومیت اوزره را قیودی حصر وتخصیص ایتمك وعبارهنك معناسی اولوجهله حصر وتخصیص اولندیغی کیفیت: واب وزنجیر مقولهسی بند و باغ ورسمی دفتره تحریر اولنان کاغد صورتی

ف **بیقید** قیدسز اولان

قیراط قیومجیلر بیننده مستعمل بروزن

قیصر حضرت عیسی علیه السلامك مولود شریفلرندن قرق بش سنه مقدم مستولی اقطار عالم بولنان روما دولتنك جمهوریتنی ابطال ایدوب کندو نفسنی پادشاه اسمیله صاحب فرمان ایتدیران کمسنهنك خاندانك اسمی قیصر اولوب ذات مذکوردن صکره مزبور خانداندن اون بر نفر پادشاه تخت سلطنته جلوس ایتمکله قیصر لفظی پادشاه لفظنه مترادف اولمش اول[illegible] زمام دولت رومیا[illegible] الزمان دیگر خاندانلنه[illegible] علامت سلطنت او[illegible] قیصر عنوانی معا[illegible] خاندانه وبعده بالجمله پادشاهلرینه وبع[illegible] استانبولك فتح وتسخیر[illegible] صکره پادشاه آل ع[illegible] حضرتلرینه انتقال[illegible] ایتمشدر

قیصری قیصره یعنی پادشا[illegible] وخصوصا روم پاد[illegible] منسوب ومتعلق او[illegible]

قیظ یازموسمنك اصل حرا[illegible] هنگامی

قیل وقال بی اساس وبی[illegible] اولان لقردی

قیلوله کون اورطهسنده[illegible] اویقو

قیم قامتلر: اندامل[illegible] بوصلر: وقیمتلر[illegible]

قیمة اهل وقوف عندنده[illegible] برنسنهیه مقابل و[illegible] انصافه مقرون عدا[illegible] مبلغ وپاره سار[illegible]

قذروقیمة نسنهنك عزت وا[illegible]

قيد وتحرير اولنمش رسمى دفترلر ابدى: وازلى: وقائم بالضروره اولان خداى متعال حضرتلرى وجوامع شريفه قپوجيلق: و فراشيت مثللو خدماتنده مستخدم اولان كمسنه	قَيُّومُ	ياخود قيمت وبهاسى مقابلنده چوق نسنه ويريلان قيدلر: بندلر: باغلر زنجيرلر ورسمى دفتره تحرير اولنان كاغد صورتلرى رسمى كاغد صورتلرى

علاوة لاحرف القاف على حروف الهجاء

ابجديجى سوزكله مؤذيه	قَارِصَه	ياغمور طمله ورعد اوازه سى
بيوك تنجره: قزان	قَازِقَانْ	يوسف عليه السلام دوشنده كورديكى يلدزلرك برنيسى
تجارته حريص اولان	قَازِبْ	كثرت غباردن قرارمش اولان
مشربه	قَازُوزَه	
قورباغه: غوك: وزغ قاش ابرو: اندازه مقياس اولچو	قَاشْ	
كسيجى: قطع ايديجى	قَاضِبْ	مشكل دشوار اولان
نوشادر	قَاطُونْ	شدتلى يغمور
دوزيير: ارض مستوى	قَاعْ	جماعة قليله
بربوزيبى قازوب الور كيدر اولان شدتلى يغمور	قَاعِفْ	مرداربر: مزبله
راس جبل طاغ باشى	قَاعِلَهْ	صندل كچوك كمى
ميوه فروشنده مستعملدر رمود فاقى وقنبى فاقى كبى واينجه اوزون فقورى ادم	قَاقْ	سرچه دن يا پيلان شيشه طوتمش بنسنه وسركه ايله پشمش بالق اكشى يغورت

قاقوش : مرجمك : عدس
قالنجه : صقصغان قوشی
قالص : عقعق : صلصل
قاوند : آوجی : صید ایدیجی
جبنددن و یمندن کلان فستق یاغی
قاهی : تیز کوکلو متکبر کشی
قایف : قراستله بر کسنه نك نسبین بیلان کشی
قابله : کون اورتاسنده اویومق نوم نصف النهار
قبس : هرنسنه اصلی وتعلیم ایتمك
قبس : اود پاره سی : واود شعله سی : واوکرتمك واوکرتمك
قبص : پارمق اوجیله تناول ایلمك
قبضاء : باشی بیوك وسیوری اولان عورت
قبط : ال ایله برنسنه یی جمع ایتمك
قبع : سیاحت ایدوب کزمك وتفسرطوتلق وانلك بورنی ایچندن چیقان آواز
قبعثر : قوی : بیوك نسنه عظیم الخلق
قبقب : قارن : بطن

قتة : بغرسق : امعا
قتیر : قبل اغارمق : ...
قثم : قیه قیه یمك وبو...
بتون یوتمق وکسمـ...
وجمع ایتمك واعطا...
قجقار : قر بانلق قیون...
قح : خالص : صاف...
قحف : قاب ایچنده کی صویی ...
ایچمك
قحول : قورومق : یبوس...
قداد : قارن آغریسی : ...
بطن
قداد : پراکنده اولوب طا...
قدا : بیوك بیلان : ...
عظیم : وآسیجی ط...
قدسمان : اركك اورمجك...
قدم : ابتنك صوکی : ا...
قذارة : مردارلق : کیر...
نجاست
قذم : تیز : سریع : جا...
قراجور : قلیج : شمشیر
قرابنا : قرجق اغاجی
قربوس : اکرك اولك قاشی
قاشی
قرت : برونك : دیوث
قرا : منجنیق : صا...
قرش : کسب ایتمك : جمع...
قراض : اصرغان اولی...

طلب و تتبع ایتمك
قوس قزح وحمره
شفق
كستانه
بولمك وایرمق ویخشر
ایلمك وكسمك
یوز: چهره: وجه
قهر ایتمك وارسلان
اسد
یاز: اوكلق: خسته
ایو اولمق سرعت ایلمك
قارشدرمق: آغو
ایچورمك یرامز لغیله
اكموق ابجتمك
باغك طورتیسی ومیمونك
دیشیسی
زیاده قیزللق
لحم وشحم
قطع ایتمك: كسمك
كرج: جص
الزصابجی: شعر ناصیه
برزحمتدركم بوغازی
طوتر نفس الدیرمز
بیون كوكی اصل عنق
كسمك قطع ایتمك
انجه للك: آزلق
نا و. بورك
اریمش یاغ ومطلق نحاس

قف

قَعُوس: یاشلو قوجه كشی
قَفاهیز: خوب صورت وكوزل چهره

قن

قُلا: صبیان وفلاخن
قُلفَة: ذكر اوجنده كی سنت ایده جك یر
قَلقَلة: حركت ایتدیرمك وآوازه لندرمك

قو

قَمَاش: كلما بجی
قَنَص: آو: شكار ه صید
قِنطَا: اسم خون سیاوشان دم الاخوین ایكی قرداش قانی
قَنَمَة: كیر: وسخ: مردار قوقوكه یاغدن وغیریدن اولور

قو

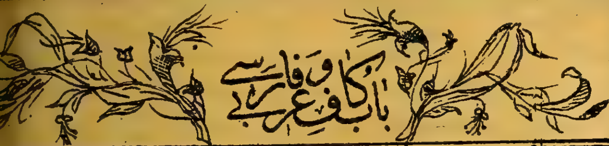
قَوب: كسمك: چقور قازمق
قُوبَا: تمر كو علتی
قَوَذ: قاتلی مقتول یرینه قصاص ایتمك

قه

قَهب: یاشلو: پیر: وبیوك طاغ
قَهرُبان: كهر طاشی
قَهُونَس: اوزون بویلو اولان

قی

قَیح: جراحتدن چیقان ایرك
قَیعَم: كدی: سنور
قَیعَات: یوزی وكوده سی قیللو اولان
قَیدُوم: هر نسنه نك اوكی

ك ١
ك

اشبو حرف كاف ترتيب
حروف عثمانيه ده يكرمى
بشنجى حرف اولوب حسابه
دائر كتب و رسائلده يكرمى
عددينه اشارتدر معلوم
اوله كه ذكر اولنان كاف حرفى
لسان عثمانيده حقيقةً اوچ
درلو حرف اولوب برينه كاف
عربى و ديكرينه كاف فارسى
و ثالثنه دخى صاغر كاف
تعبيرلرى اطلاق اولنور
كتابت عثمانيه ده مذكور
اوچ درلو كافك بربرندن
تفريق و تمييز قيديله
اكثريا بر نوع اشارت و
علامت مستعمل دكل ايسه ده
اشبو لغت كتابنده تفريقلرى
لاجرم امر متحتم بولنمغله
كاف فارسيلرك كشيده سنى
مكرر ايتمك طريقيله حرف
مزبورك تمييزى حاصل
اولوب عربيدن و فارسيدن
صاغر كاف حرفنى حاوى
اصلا بر كلمه موجود اولمامغله

١٤٨

ك

كالاول
كذا

كان وكان

كابه

كابر
كابوش

كابين

كابين ك
ذكر اولنان صاغر كاف
تمييزى سياقنده بر
علامتك وضعى ايجاب
ايتمامش ايسه ده بنشف
وقنده شايد اقتضا ا
ديو كاف حرفنك فوق
اوچ نقطه وضع و تر
اولنديغى صورتده صاغر
اولديغنه دلالت ايدمية
اخطار و اشعار اولن
عربيده حرف تشبيه
كبى و مثلو معناسن
اولكى كبى
بونك كبى
صانكه : كويا كه
حزن و اندوه سبب
غمناك و مضطرب ا
اولو : كبر : بيوك او
او يقوار اسنده عار
اولان اغرلقكه قيم
وصد ايتمك ممكن اولـ
نكاح وقتنده عروس
تعيين اولنان نكاحـ
اقچه سى

کاتب ایدیجی: یازی یازیجی
یدقدرتی ایله لوح محفوظه
اکتاب ایتمش اولان خدای
متعال حضرتلری
عطارد یلدزی
حضرت عثمان رضی الله
عنه حضرتلری
کثیر: چوق اولان
کذب ودروغی شامل
اولان یلانجی اولان صادق
وحقیقی اولمیان: وساخته
بکزتمه اولان
ایش: فعل عمل: کردار
وغوغا: جنك: وفاعل
عامل: یاپیجی: وفراغ
تمتع: فائده: تجارت:
وتاثیر: ومشغولیت
صنعت: حرفت: وامور
معاملات
امور ومعاملاته
واقف مجرب کمسنه
بمعناه ایضا
بمعناه ایضا
ایش کوچ: مشغولیت
رفاقت وتعاون ضمننده
برلکده کیدن متعدد یولجی
وبازرکان جماعتی
خان کبی یولجیلرك سرایلیك

ف — کاربرداز: ایش وامورى رؤيت وتمشيت ایدیجی اولان

ف — کارخانه: برنوع ایش وصنعتك اجراسنه مخصوص اولان بناکه فابریقه دخی تسمیه اولنور وفاحشه لر خانه سی

ف — کارد: بچاق: سکین

ف — کاردار: امور ومصالح ایله مشغول اولان کمسنه

ف — کاردان: امور ومصالحه واقف مجرب کمسنه

ف — کاردانی: وقوف مصالحده مجرب اولمق

ف — کاردیده: ایش وامور کورمش اهل تجربه اولان

ف — کارران: ایش تمشیت ایدیجی ایشکذار اولان

ف — کارروا: ایشه یارار استعماله شایسته اولان

ف — کارزار: جنك: غوغا: محاربه مقاتله

ف — کارزارگاه: جنك میدانی

ف — کارساز: ایش ایشلیجی: فاعل عامل اولان

ف — کارشناس: مصالح: واموردە اهل وقوف اولان

ف — کارفرما: امور ومصالحه فرمانی

نافذ اولان

ف كاركن — ایش اشلیجی : فاعل عامل اولان

ف كارگاه — ایش یری : دكان كارخانه فابریقه

ف كارگذار — ایش كذار امور و مصلحته استخدام اولنمغه شایان كمسنه

ف كارگذاری — ایش كذارلق : كاركذارلق

ف كارگر — ایش ایشلیجی و ایش بتوریجی اولان و مؤثر اولان تأثیر ایدیجی اولان

ف كارگه — كارگاه ایش یری كارخانه

ف كارگیر — كاركذار ایش رؤیتنه مناسب كمسنه و طاش ایله خرجدن عبارت اولان بنا

ف كارنامه — برینك افعالنی مبین كتاب و برخصوص اجراسنده دستور العمل طوتله جق كتاب

ف كاروان — كاربان : قافله یولجیلر جماعتی

ف كاروانسرای — خان كه یولجیلر سرا یدر

ف گاری — ایشلیجی : تأثیر ایدیجی وایدیجیلك : باجیلق ایتمكلك

كاریز — شهرك مردارلقلری اقم...
مخصوص لغم

كاز — مقص : مقراص : و...
مقصی وجنبس...

كاس — كاسه : طاس : ق...
پیاله

كاسب — كسب ایدیجی قزانجی او...

كاست — اكسكلك : نقصان...
تناقص

كاسته — اكسك اولان : ناقص...

كاسد — رایج اولمیان : معت...
اولمیوب ناس بینـ...
یاخود چارشوده بازار...
یچمز اولان

كاسه — معلوم دریچه و بیص...
صوقابی و كاسه رسم...
اولان چقور

كاسه لیس — كاسه یالایجی
طالقاووق و مداهـ...
سفیل و رذیل كمسنـ...
دائما شونك بونك...
سفره سنه كیدو...
مداهنه و مداخله ایتم...
عرضنی برلقمه یه فروخـ...
ایدر

كاش — اولسه واولیدی و...
اولسه‌یدی یوا ظهار آرز...
واشتیاق وحسرت ایچون...

بمعناه ایضاً

خانه: بیت: اوطه وقوش بواسی

کشف ایدیجی اسرار اچیجی اولان

اولسه واولسیدی دیو اظهار آرزو واشتیاق وحسرت ایچون ندادر

بمعناه ایضاً

غضبه وارمیوب هضم ایدیجی

مختلف اشیادن اعمال اولنوب اوزرنده فی یومنا اکثر یا یازی یازلدیغی نسنه

بمعناه ایضاً

حروف عثمانیه دن یکرمی بشنجی حرفك اسمی

لولاك آیت کریمه سنده اولان حرف کافك دلالت ایلدیکی خاتم الانبیاء محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلری

(نون کن فیکون) آیت کریمه سنده وبالواسطه قرآن عظیمه وبالوسائط حق جل وسبحانه حضرتلرینه دلالت ایدر تعبیردر

كاف	باریق: شكاف	ف
كاف	حروف عثمانیه دن یکرمی بشنجی حرفك اسمی	
كافّه	جمله جمیع هپ مجموع	ف
كافه	جمیعاً بالجمله هپ بتون بتون	ف
كافر	كفر ایدیجی حق دینی قبول ایتمیوب انكار ایدیجی	
كافر نعمت	نعمت واحسانه مقابل شكر ایتمیوب كفران ونامكورلك ایدن كمسنه	ف
كافرانه	كافره لایق ویراشق اولان	ف
كافركیش	كافر اولان وكافر اعتقادنده اولان	ف
كافل	بشقه كمسنه نك اموری اداره سنی درعهده ایدن كمسنه وكیل كفیل	
كافور	معلوم خوشبو نسنه كه هندستان طرفلرنده نابت براغاج صمغیدر	ف
كافوری	كافوردن عبارت یاخود كافور ایله معطر اولان	ف
كافی	الویرر ویتشور اولان كفایت ایدر اولان	
كاكل	برچم باشك دپه سنده بتن صاچ	ف
كالا	قماش: متاع	ف

كالأولى اولكى كبى معنا سنده كاف حرف تشبيهى ولام تعريف واولى لفظندن مركب تركيب عربيدر

ف **كالبد** انسان وحيوان بدنى قالب : روح ؛ وقالب شكل : مجسم

ف **كام** اغزك اوستى كه دماغ وطماق تعبير اولنور لذت انده حس اولنور ومقصود مراد آرزو

ف **كام ناكام** خواه وناخواه

ف **كامبخش** مراد بخش ايديجى دلنان نسنه اعطا ايديجى عنايتكر اولان

ف **كامبين** مرادينه نائل اولان بختلو اولان

ف **كامران** مراد ايديكنى حصوله كتوريجى مظفر ومنصور اولان

ف **كامرانى** فوز وظفر صاحبى اولمق

ف **كامروا** مقصودينه نائل اولان مرادينى حصوله كتورمش اولان

ف **كامروانى** حصول مراد ظفر فوز

ف **كامكار** اقبال صاحبى اولان پادشاه

ف **كامكارانه** پادشاهه لايق ويراشور اولان

كامكارى پادشاهه منسوب
متعلق اولان و پادشا
سلطنت

كامكذار مطلوبنى حصو
كتوريجى اولان

كامل اجزاسى واوصا
لازمه سى كافى ونام ا
نقصاندن خالى وبر
اولان

كاملاً تماماً بلانقصان ب
وكاست

كامن كيزلو ؛ صاقلو ؛ مخفى

كامور مقصودينه نائل اولا

كامياب بمعناه ايضاً

كان معدن كه اندن فلز
چيقارلور واوجا
اندن طاش چيقار

كان صانكه وكويا كه معنا
حرف كاف تشبيهى
آن لفظندن عبار
تركيب عربيدر

كانكن معدن واوجاق قازيجى

كانون آتش اوجاغى صوبه و

كانون اول روميه دنايكى شهرك ا
مارتدن اعتباراً بله
روميه نك اونجى شهرى

كانون ثانى تشرين ثانى عقبنده وا
شهور روميه نك

برنجی شهری اولوب كانون اوّل عقیبنده واقع اولور سانكه وكويا كه معناسنده كاف حرف تشبیهی وآن لفظی وضمیر غائب متصل اولان نه حرفدن عبارت تركیب عربیدر
كنایه سویلنجی اولان
اوكوزدینلان حیوان
وثور برجی
ضمان وچاپراوتی واكسلدیجی
نقصان ویریجی اولان
محل مكان برو زمان
وقت بعضاً
وقتلی و وقتسز
وقتلی و وقتسز
وقنده وقتنده علی وقت
ضمان قاپیجی اولان كهربا كه
چوق طاقمی وبعض اشیا
ایدن اعمال اولنور
كوك یوزنده صمان
اوغریسی وحاجیلر
یولی دینلان بیاض یولكه
اعلادور بین ایله نظر
اولندقده لا یحد ولا یحصی
یلدیزدن عبارت ایدوكی
ظاهر اولور
بطیء الحركه وتنبل

كاهلات — ف — وغیرتسز اولان وایكی اوموز اراسی اولان آرقه وصرت

كاهن — تنبل كمسنه یه لایق وبراشق اولان

كاهواره — فال باقیجی غائبدن خبر ویریجی

كاهی — ف — بشك چوجق بشكی مهد

كائن — ف — بعضاً بعض وقت

كائنات — موجود اولان وار اولان موجود اولان نسنه لرك جمله سی عالمین

كباب — ف، ت — معلوم طعام كه آتش اوزرنده صوقوللانمیه رق طبخ اولنمش كوشتدن عبارتدر

كباده — ف — تعلیم یایی كه پك كوشك اولور

كباده كش — ف — كمان كشلكه یكی تعلیم ایدن كمسنه

كبار — كبیرلر وبیوك اولانلر واصحاب رتبه ومناصب رفیعه ودرجات عالیه اولنلر ده

كباش — كبشلر : قوچلر

كبائر — كبیره لر یعنی كناه اولان افعال

(كبچه) — ف — معلوم بیوك قاشق سكلنده

مطبخ الندى

كبد حيوانك آلات باطنه‌سندن جكر دينيلان آلت كه آق جكر وقره جكر اولور آق جكر آلت تنفس وقره جكر صفراء عالنه ياخود تفريقنه مخصوص آلتدر

كبر بيوك اولمق وبيوكلك صاتوب سائرينى تخفيف ايده رك خود پسندلك ايتمك

كبر ياشلو ومسن اولمق

كبراء كبيرلر بيوك اولانلر مناصب رفيعه ودرجات عاليه اصحابى

كبرى اكبر اولان زياده بيوك اولان وعلم منطق اصطلاحاتندن قياسك عبارت اولديغى قضيه‌لردن شول قضيه‌در كه حد اكبرى حاوى اولور

كبرياء بك مبالغه ايله اولان عظمت واولولق

ف **كبرياپناه** مبالغه ايله عظمت صاحبى اولان حق تعالى حضرتلرى

ف **كبريايى** حق تعالى‌يه منسوب ومتعلق اولان

كبريت كوكورد دينيلان نسنه ك
معدنياتدن اولوب
زاج باغنك اصليدر
واشتعالى بك سهولتلو
اولمغله اكثريا آتش تخصي
مراد اولندقده كبريت
استعمال اولنور

كبريت احمر كيمياكرلرك اكسير تعبير
ايتدكلرى شى كه موهوم
جاهليه وطبعه ندر

كبريتى كبريت رنكنده اولان
وكبريته متعلق اولان

كبش قوچ بيومش اركك
قوزى وبر قومك سي
وسركرده سى اولان ك

كبك ككلك دينيلان قوش

كبكان زره سفره وضيافت خد
ايدن ساقى وجنكى قي

كبوتر كوكرجين دينيلان قوش
جامع حولولرنده كثر
اوزره بولنور وبعض
صويلرى مكتوب طاش
تعليم اولنور

كبوتردم دوداق دود اغز وير
وحدان ايله اوپشمك

كبود كوك رنك مائى رنك او

كبير بيوك = اولو = عظ
اولان

درت سنه ده بر دفعه شباط آخرينه علاوه اولنان كون

كبيسه وجه مذكور اوزره شباطی آخرينه بركون علاوه اولنمغله اوجيوز التمش التی كونه ابلاغ اولنان سنه

بمعناه ايضاً

عجميلر تعليمی ايچون مستعمل كوشك يا تی معلوم بر بيوك فانوس كبی مطبخ آلتی

برابر جلدلنمش برقاج كاغد ورقلری يازيلوب ياخود باصلوب بر يره جمع اولنمش مباحث وكتاب الله قرآن عظيم من طرف الله تنزيل اولنمش كتابه معتقد اولان كه يهود ونصارى ومسلمين طائفه لری دیمكدر

كاتبلر : يازيجيلر

ترتيب وتزيين كلام ايله منثوراً يازی يازمق علی وبعض لطيف شكل اوزره ترتيب اولنوب يازی يازمغه تفريق وتخصيص اولنان لوحه كه كلك بنا وجامع قپولری وسفينه قچلری مثللو محللرده ذكر اولنور وطوب قاليه سنك اطرافنده اولان قپارتمه

كِتابخانه كتاب جمع برله حفظنه مخصوص بنا ويا اوطه ويا طولاب

كِتابى اهل كتاب اولان

كَتّان معلوم نسنه كه بر نباتك ليفی اولوب ايبلكی اكيلور وقماش طوقونور

كَتائِب كتيبه لر : عسكر جماعتلری اردولر

كُتُب كتابلر : جمع اولمش يازيلر

كَتَبَه كاتبلر : يازيجيلر

كُتبخانه جمع اولنمش كتابلر حفظنه مخصوص اولان محل

كتخدا اداره اموره مأمور اولان معتمد كمسنه

كِتِر قبه شكلنده اولان بنا

كَتِف اوموز باشنك ارقه سنده اولوب كورك تعبير اولنان كميك

كَتم كيزلمك صقلامق اخفا ايتمك

كِتمان بمعناه ايضاً

كتوال: قواس باشی وشهر اغاسی

كتوم: اسراری يك صقلايوب افشا ايتمز اولان

كتيبه: عسكر جماعتی اردو

كثاثه: صقالك قيللری صيق وقصه وقيورجق اولمق

كثافه: برنسنه نك اجزاسی بربرينه صيق ويقين اولمق دور نسنه شفاف اولميوب ايچندن كيدنلنك مرورينه مانع اولمق وقبا قالين يوغون كور اولمق

كثره: چوقلق: چوق اولمق ووفرت

كثونه: صقالك قيللری صيق وقيصه وقيورجق اولمق

كثيث: صقالی صيق وقيصه وقيورجق اولان

كثير: چوق اولان كثرت اوزره اولان

كثيف: كثافتلو اجزاسی بربرينه صيق ويقين اولان دور ايچنده ايدنلنك مروری ممكن اولميان وقبا قالين يوغون كور اولان

كج: كری منحنی: چاربق اولان

كجاز: طوغری اويناميوب… ايدن كسنه

كجبين: كوزی شاشی احول او…

كجچشم: بمعنا؛ ايضا

كجخلق: بدمزاج مشربی نا… اولان

كجرای: عاقبتده شره منتج ا… نسنه نی رای ايدر او…

كجرو: اكری كيدر اولان م… مسحی اولان ومستق… الاطوار اولميان

كجغنهم: دائما باكلش كلاراولا…

كجكلاه: كلاهنی اكری كيروجو…

كجمزاج: مزاجی ناخوش ونامطبوع…

كجنظر: اكری باقش اياله نظرانده حسو…

كجنهاد: خلقت وطبيعتی غير مطبوع او…

كجكول: دلنجی كداسائل دوغنلد… معلوم برنوع جناغی…

(كچوك): بيوك اولميان صغير اولا…

كحال: كوزه چكلان سرمه…

كحال: كوزجی: طبيب: سر…

كحل: كوزه چكلان سرمه…

كحيل: سرمه كبی سياه اولا…

كد: امك نسنه حصولی چو… چكلان زحمت ونص… حصولی سعی وكوشش ايتمك

كدا: دلنجی سائل ويلنمك ديلنجی…

ارينمش اذابه اولنمش اولان

اريديجى : اذابه ايديجى ويا قيجى ويا توب ياقليجى اولان

بمعناه ايضاً

ديلنجيلك : سائللك ذل وسؤال

اضطراب قلب غم وغصه تاسه

قباق دينلان ميوه

كدرلره كوكل اضطرابلرى

كدورلر : كدرلر

كدر كوكل اضطرابى غم غصه

برشنه يه مخصوص اولان محل وخانه

آتش پرستلرك عبادت خانه سى

ميخانه شراب فروخت اولنديغى محل

برادمك مالى ومملوكى اولان جاريه ويا حيوانلردن تولد ايتمش ولد ويا ورى

شو بله وشونك مثللو معناسنده كاف حرف تشبيهى ايله ذا لفظندن عبارت تركيبدر

كُذَّاب — يالانجى خلافكو اولان كمسنه

كُذَار — ف — كچيجى : مرور ايديجى اولان واجرا ايديجى فعله كتوريجى اولان وادا ايديجى اولان و بخش ايديجى اولان وكچمك مرور ايتمك

كُذَارَنْدَه — ف — كچيجى مرور ايديجى اولان

كُذَاف — ف — يالكز وقت كچورمك وايلنمك ايچون اولان مكالمه ومحاربه

كِذْب — يالان : دروغ خلاف صدق

كُذَرْ — ف — كچمك : مرور ايتمك وممر كچه جك ير

كُذَارَانْ — ف — كچين : كچمش اولان سابق وكچمك : مرور ايتمك

كُذَرَانَنْدَه — ف — كچوريجى امرار ايديجى كزدريجى اولان

كُذَرْگَاه — ف — كچيد بر صو ايچندن ياخود ايكى طاغ اراسندن كچه جك محل : ونبوك وزوقاق

كُذَرْنَامَه — ف — يول تذكره سى وياسپورط ويا اذننامه

گُذَشْتَن — ف — كچمك : مرور ايتمك

گُذَشْتَگَان — ف — كذشته لر : مقدم

گذشته دنيايه كلمش اولانلر كچمش اولان وقرض الناس اقچه نك فائضى

كذلك سونك مثلو دخى معناسنده كاف حرف تشبيهى ايله ذلك لفظندن عبارت تركيب عربيدر

كَر صاغر: اصم: قولاغى ايشتمز اولان

گر ادات شرطيه اولان اكر لفظنك مخففيدر

كَر دشمن اوزرينه هجومدن دوندكدنصكره آخر دفعه هجوم وصولت ايتمك

كروفر اسلحهٔ ناريه ايله تعليم كورمامش قوملر بينده جارى وشائع اولان اصول حربه كوره ايكى طرفدن يكيتلر ميدانه چيقوب حمله وفرار وسائر اعمالات حربيه اجرا ايتمك

كِراء برشىنك استعمالنه بدل اوله رق ويريلان اجرت

كرابس كرباسلر: بزلر: قماشلر

كرات كره لرمدورلر اولان جسملر

كرّات كره لر: مدورلر: دفعه لر ...

جدول كرّات عددلرك بربرينه ضربلرندن حاصل اولان عددلرى مبين جدول ...

كرّار دونه دونه حمله وهجوم ايدن جنكجى

كراديس كراسه لر كتاب جزؤلرى ...

گراز ازكك طوكز خنزير ...

كرازان صالنه رق يوروجى اولا ...

گراس لقمه: نواله

كراسه كتاب جزئى كه اون ... يپراقدن ترتيب اولنو ... وجمع اولمش اوراق ...

(كراسته) بنايه مناسب اولان ...

كراسى كرسيلر: صنداليه لر ...

كِرام كريملر: عزت: وكر ... وشرف صاحبلرى

كرامه عزت: شرف وعند ا ... شريف اولمق وولى الله ... طرفندن بعضا صادر ... وساخ اولان افعال واقو ... مباركه دن هربرى كه ذا ... مذكورك ولايتنه دليـ ...

كِران كنار: اوج: نهايت: ص ...

گِران آغر ثقيل اولان خفيف ... اولميان

گِرانبار آغر يوكلو: يوكى آ ... اولان

...بها: قیمت و بهاسی چوق ذیقیمت اولان

...جانْ: جانندن بیزار اولمش اولان ویك معجز و جان صیقیجی اولان

...اطِر: جانی صیقلمش منفعل اولان

...دستْ: الی آغر اولان ایشنی آغر کورر اولان

...کابْ: ثبوت ومتانت وجرات وشجاعت صاحبی اولان

...سایَه: عالی رتبه و والاجاه اولمغله ظل وسایه‌سی مبسوط اولان

...سَرْ: متکبر: متعظم کبرلو اولان

...سرِشتْ: اغر طبیعتلو صاحب تمکین اولان: تنبل کاهیل بطی اولان

...سنكْ: وقور متمکن: صبور اولان و آغر نقل اولان

...سَیرْ: سیر وحرکتی بطی اولان

...عِنانْ: بمعناه ایضا

...کوشْ: قولاغی اغر صاغر اولان

...مایَه: نفیس ذی قیمت اولان وچوق سرمایه لو اولان

...انَه: بمعناه ایضا

...انی: برقلق اغرلق: ثقلت

گَرَاوِیَا: بهارلردن خوشبو بر تخم اسمیدر. ف

گَرَاوِیَه: بمعناه ایضا. ف

گَرَاهَةْ: ایکرنمك و ایرننه دن قطعا واصلا خوشلنماموق

گَرَاهَةً: خوشلنمیه رق اسیتمیه رك

گَرَاهِیَةْ: ایرننه دن قطعا خوشلنمیوب ایکرنمك

گَرَائِبْ: کریبه لر: داهیه لر: آفات بلایا

گَرَائِمْ: کریمه لر: کرم علامتی اولان افعال

گَرَبْ: غم غصه اندوه تاسه اندیشه

گِرْبَاسْ: بزکه پموق وکتان وکندردن طوقلوب نسج اولور

گِرْبَاسِی: کرباسدن عبارت اولان

گِرْبَالْ: قالبور والك دینلان آلت

گُرْبَةْ: غم غصه اندوه تاسه اندیشه

گُرْبُزْ: دانا فهیم جربزه صاحبی اولان عیار مکار حیله باز اولان. ف

گُرْبَه: کدی دینلان حیوان. ف

کُرَه: جسم مدورکه داخلنده واقع بر نقطه دن محیطی

اولان سطحه منتهى اوله رق اخراج اولنان جميع خطوط مستقيمه بربرلرينه مساوى اولورلر

ف **گرّه**: يالكز بردفعه وقوعبولمق

ف **گرچه**: ادات شرطيه وتسليميه اولان اگرچه لفظنك مخففيدر

ف **كرد**: كردار: فعل عمل

ف **كترد**: بريني قوغوب قوغالمق

ف **گرد**: طبراق: توز: غبار ودونيجى نسنه فلك وبكرنك وفرلداق مثللو وغم اندوه وملال اعتبار

ف **گرد**: دگرمى: مدور اولان وبر نسنه نك اطراف ومحيطى وطولاشوب دوران ايديجى اولان

ف **گرداب**: دگزده ونهرده صولرك طولاب كبى دونوب طولاشر اولديغى محل كه سفينه يه وقايقلره خيلى مخاطره در

ف **گردار**: فعل: عمل: ايش

ف **گردا گرد**: دونه دونه طولاشه طولاشه وجب چوره دائرا مادار درت اطرافى

ف **گردالود**: توز وطبراغه بولاشمش اولان

گردان: بويون تعبير اولنو[ر] حيوانك باشيله اوم[وز] بيننده اولان عضو[ ] ودونر طولاشر اولا[ن] دوران ايديجى اولا[ن] ودوران ايديريجى او[لان]

گردباد: طولاب كبى دونر اولا[ن] روزگار كه توز وطبرا[غى] بعضاً دخى صويى واغ[اجى] وحانرنى هوايه قالدير[ر]

گردش: دونش: طولاشق دوران تدور

گردك: خاص اوتاق وزفاف گردك اوى گردك او[ى] گلين اوطه سى

گردگار: فعال مطلق اولان [الله] متعال حضرتلرى

گردن: بويون جيد عنق حيوانك باشى ايله او[موز] بيننده اولان عضو

گرد: شجاع بهادر پهلوان

گردان: گردلر: شجاعلر

گردن بسته: بويونى باغلو او[لان] وبويونندن باغلو او[لان]

گردن بند: بويونه باغلانه جق [...]

گردنفراز: بويونى قالديريجى او[لان] ومفتخر ومبجل اولان

کبر وتعظیم ایدیجی طاغی وباغی اولان

فلك آسمان

قدار فلك مثللو اقتدار صاحبی اولان

مفعول ومعمول اولان

فعل وعمل واعمال ویا اجرا اولنمش نسنه وایدلمش اولان

دونمش متغیر حال اولمش اولان

سلفده مستعمل طوپوزدن بیوك تیمور چوماق مثللو برنوع سلاح

بمعناه . ایضاً

اجلق : جوع

آج : قارنی اجقمش اولان . جائع اولان

چشم آج کوزلو حریص بخیل اولان

تخت : سریر : اسکمنی صندالیه که جا معده ولعظ آفندی انده اوطوروب وعظ ونصیحت ایدر وبر نسنه نك مسند واساس وتملی وسکزنجی قات کوك فلك ثوابت وعرش اعلا تحتنده اولوب جنتك یك

شریف برمنزلیدر ویازی سطرلرینك انتظام واستقامتی

ف کرسی نشین کرسیده اوطورر اولان

ف کرشمه محبوبه نك کوز وقاشلریله اشارت وایماو نازوغمزه سی

ف کرفت المق : طوتمق : اخذایتمك

ف کرفتار طوتلمش اولان طوتاق اسیر اولان

ف کرفش کرویز دینلان نبات که سبزه واتدن معدود اوله رق اکل واستعمال اولنور

ف کرفته طوتلمش النمش اولان

ف کرك قورت دینلان یرتیجی حیوان

ف کرکدن معلوم برنوع بیوك حیوان که بورنی اوزرنده بریالکز اکری بوینوزی واردر

ف کرکر فعال مطلق اولان خدای متعال

ف کرکس اق بابا دینلان قوشك اسمی

ف کرم قورد وبوجك دینلان کچوك حیوان که اجناس متنوعه سی اولوب برنوعی

		ايبك قوردى وديكر نوعى كابه مضرحيواندر
	كرم	اوزم وبن اغاج كه اكا آصمه دينلور
	كرم	نفاست ؛ شرف ؛ عزت عاليجنابلق ؛ واحسان نعمت ؛ انعام ؛ عنايت
ف	كرم	سيجاق حار سخين اولان وتيز مشرب چابك غضبه كلوراولان وغيرتلو حميت صاحبى اولان
ف	كرما	سيجاق حرارت
ف	كرماء	كريملر كرم وعزت صاحبلرى
ف	كرمابه	سيجاق صو حمامى و ايليجه قابلوجه
ف	كرما كرم	قيزشوب كرميتلو اولان
ف	كرما كرمى	قيزشوب كرميتلو اولمق
ف	كرمخانه	صوبه دينلان اوطه كه سيجاق اولوب بعض نباتات انده حفظ اولنور
ف	كرمكار	احسان وعنايت وكرم ايديجى اولان
ف	كرمكارى	كرمكارلك احسان ايديجيلك
ف	كرمكستر	كرم واحسان وعنايت ايديجى اولان

كرمى	سيجاقلق ـ حرار[illegible]
كرميت	غيرت حميت وقيزغ[illegible]
كرنا	برنوع سورنا كبى چا[illegible]
كرناى	بمعناه ايضاً
كرو	اويونده بحث طو[illegible] نسيه ورهين وپ[illegible]
كروان	رفاقت اوزره كيد[illegible] يولجيلر جماعتى
كروانسراى	خانكه يولجيا[illegible] سرايىدر
كروب	كوبلر ؛ غملر ؛ انديش[illegible]
كروبيان	ملائكه نك برجنس[illegible] اعلاسى
كروبين	بمعناه ايضاً
وكروبيون	بمعناه ايضاً
كروز	تكرر دفعه بعد دف[illegible] واقع اولمق وبشيوبيا[illegible]
كروم	كرملر اوزم اغاجل[illegible] آصمه لر
كروه	جماعت ؛ قوم ؛ طائف[illegible] نفرات انسانى بلوك[illegible]
كروهه	بمعناه ايضاً
كروى	مدور ومجسم اولا[illegible] وكره يه متعلق ومنس[illegible] اولان
كرويات	كره يه متعلق اولا[illegible]
كره	هند سيات علميد[illegible] برلسنه دن خوشلنم[illegible]

ق برسنه
خوش وناملايم

عقده باغ
مدور رطوب

ملمبوب استميه رك
با اولان وكره يه
ب ومتعلق اولان
يجى بكا ايديجى
وا غلايه رق
ب يقه سى
يه آفت بلا مصيبت
شر اولان قاچقين
ى اولان
ايتمك قاچمق
ارى قاچقين اولان
رايتمكده اولان
ارايدرك
لجاه معاذ قاچوب
غينه جق يـر
ارى قاچغون قاچيجى
لان
كر: حيله خدعه دسيسه
جود واحسان وعنايت
يديجى وشرف ومجد
عزت صاحبى اولان
كرم صاحبنه لايق

ويراشوق اولان

كريمه — قرآن عظيمك هر بر لفظى وهر بر عباره سى وبر كسنه نك قيز اولادى

ف كريوه — چيقماز صوقاق

كريه — ناخوش اولان طبيعته ايكرنمه كتورر اولان

ف كريه — آه وانين وناله فغان فرياد وكوز ياشى اغلامق

ف كريه باش — كوز ياشى دوكوب اغلار اولان

كريهه — جنك قتال محاربه ونفسه كراهت ويره جك نسنه

ف كريه جوش — چوق آه وانين وفغان ايديجى اولان

ف كز — تعليم ايچون كمانكشلر بيننده مستعمل بر نوع كوچوك ويليسز اوق وكذلك كمانكشلر بيننده مستعمل برنوع ارشون وديش ايله اصريجى اولان

ف كزا — ديش ايله اصريجى اولان

ف كزاز — كذاردن غلط ومحرف اوله رق بعضا مستعملدر وحجامت نشترى و اوده ملك ايفا ايتمك واوده يجى: ايفا ايديجى

ف گزارش — رؤیا تعبیری وشرح تفسیر

ف گزارة — قورومغله چکلوب بورشمق

ف گزاف — عبث وبیهوده اولان لقردی ویا عملی

ف گزان — دیش ایله اصیریجی اولان

ف گزای — بمعناه ایضا

ف گزلك — قلمتراش وچاقی وقلچ وخنجر ناملولرینك اکری اولان یلمانی

ف گزلك — بمعناه ایضا

ف گزم — ایجلی نسنه یی دیش ایله قیروب ایچنی چیقارمق

ف گزند — ضرر: زیان والم وآفت

ف گزورة — قورومغله چکلوب بورشمق

(گزی) — معلوم برنوع قماش

ف گزیدَ — هدیه ارمغان پیشکش ورشوت: برطیل

ف گزید — یاردم امداد وچاره علاج

ف گزیده — سچلوب انتخاب اولنمش اولان

ف گزین — سچوب انتخاب ایدیجی اولان وانتخاب اولنوب سچلمش اولان

ف گزدم — عقرب دینلان حیوان وعقرب دینلان برج سما

گس — کسنه آدم...

کس — نسوان ف...

کساحة — سپورندی ... یا خود کوبره...

گساد — مال ومتاع ... صاحبنك ال... رائج اولماموٍ...

گساذ — ایچیجی: شرر...

رگساز — بمعناه ای...

کثافة — منیر ومنور د... ضیاسی کس...

کساله — تنبللك: اوش...

کسان — کسلر: کسنه ل...

کسانه — آدمه لایق ویر...

کسب — قزانمق کندوبه ... وانساب ایتمك ... کاروار دملك ... قزانجی اولان ... ومعرفت

کسب — بمعناه ای...

کسبة — بمعناه ای...

کسبی — اصلندن منته... کسب طریقیله ... پذیر اولان

گستاخ — عارسز وادبس...

گستاخانه — ادبسزه لایق اولان

گستاخی — عارسزلق اد...

ط وتمهيد ايديجی
...
وشمش فرش
اولان
پاره لمك وبرحرفی
يعنی اسره ايله اوقومق
حسابيه دن برعددك
اشارت اولان رقم
يلان اشارت كه
مجرور يعنی ياء
صداسيله تلفظ
يعنی اشعار ايچون
زيرنده ترقيم اولنور
اهه منسوب ومتعلق
...
عجم پادشاهنه
ه ديكر بعض پادشاه
ق اولنمش اسم
منكسر اولان
اخود كونشك ضياسنی
سمك
ه قطعه قسم
آغر ديرنمك اوشنمك
ه اغرديرنوب اوشنيجی
ل كمسنه
ناه ايضا
ق كسب ايديجی اولان

كِشْوَه ارقه يه كيله جك لباس

كُسُورْ كسرلر پارچه‌لر وپارچه‌يه دلالت ايدن رقملر

كُسُورَاتْ علم حسابده كسرلك كيفياتندن بحث ايدر اولان قواعد جمله‌سی

كُسُوفْ قمر ايله شمسك بيننده كرهٔ ارضك مرور ايلمسی سببيله شمسك ضياسی منقطع اولمق كه كونش طوتلمسی تعبير اولنور

كَسُولْ تنبل واوشنيجی اولان كمسنه

كُسَی كسوتلر ارقه يه كيلان البسه‌لر

كَسِيخْ چولاق ياخود كوتورم اولان كمسنه

كَسِيدْ رائج اولميوب صاتلمز اولان

كَسِيرْ قيرلمش منكسر كسمه اولان

ف **كَشْ** چكيجی اولان وطاشيجی اولان ومالك اولان وايچيجی اولان

ف **كِشْ** شطرنج اويوننده شاهك خانه‌سنه نظر ايتمك اوزره الاندن ياخود پيادكاندن

بری سورلدکده بوکیفیتی خبرویرمك ایچون استعمال اولنان لفظ وکوکل وقلب معناسنه

ف	کُشْ	قتل ایدیجی اولدیجی اولان
ف	کُشا	چکیجی وطاشیجی ومالك اولان
ف	کشا	آچیجی اولان وفرحلندریجی اولان وفتح ایدیجی ضبط وتسخیر ایدیجی اولان
ف	کُشاد	آچمق واچلمق وآچق اولان
ف	کُشاده	اچق آچلمش اولان
ف	کشاف	کشف ایدیجی مخفی ومجهول اولان نسنه‌یی آشکار ایدیجی اولان
ف	کشاکش	چکشمه منازعه ومحاربه واضطراب درون کدر غصه
ف	کشان	چکیجی طاشیجی اولان
ف	کشان کشان	تدریجیله علی التدریج
ف	کُشایش	آچق اولمق ورونق ومصفا اولمق
ف	کُشاینده	آچیجی : اچق قلیجی فتاح
ف	کِشت	اکین واکلمش تارلا مزرعه
ف	کَشت	سیر وتماشا ایتمك کزمك
ف	کِشتزار	اکلمش تارلا : مزرعه
ف	کُشتگان	کشته لر : مقتول اولانلر
ف	کشته	دونمش اولان برحال کسب ایتمش اولان

کِشته	اکلمش : زرع
کُشته	مقتول اولا... اولان
کِشتی	کمی سفینه
کُشتی	کورش : کو... ایتمك که ایچ... یره اورمغه عبارتد
کشتیبان	سفینه رئیس
کشتیگاه	ترسانه : لیما...
کُشتیکاه	کورش ویو... میدان
کَشتیگر	سفینه معـ...
کُشتگیر	کورش ایدن
کشتی نشین	سفینه ا...
کَشش	چکش چکـ...
کُشش	قتل ایتمك اولدرش
کَشف	اورتیلو نسـ... آشکاره ایلـ... ومخفی نسـ... قویمق وبر... نسنه نك ا... اولان مصـ... واولیادن کندوبو ل... غیری کو... محلده مو...

خصوصی باذن الله تعالی کوروب خبرد اراولمق

قابلو مبغه دینلان حیوان

قورو بوغزد وکشکاك دینلان طعام

اربه چورباسی دوکلمش بغدای ویا آربه ایله اتصوده بشورمکله حاصل اولان طعام

دلنجی : کدا : سائل وقایق شکلنده بجوزدان کبی اصقیلو چناق که بعض دلنجیلر النده طاشر

چکردکسز دینلان اوزم

چکیشمك چکشمه منازعه ومحاربه مقاتله اضطراب درون

حیوانك ارککی

چکیجی جروجذب ایدیجی وتحمل ایدیجی اولان

اولدریجی قتل ایدیجی قاتل

معلوم کوزل قوقولو تخم

حیوانات چفتلشوب جماع ایتمك

معلوم کوزل قوقولو تخم

بمعناه ایضا

آچق : آچلش اولان وآچیجی اولان

کُشُودَه ف بمعناه ایضا

کِشْوَرْ ف اقلیمکه اسکیدن مشهوری یدی اقلیم وارایمش لکن متأخرین عندنده کرهٔ ارض التمش بر اقلیمه تقسیم اولنور

کِشْوَرْکُشَا ف فاتح البلاد اولان پادشاه

کِشْوَرْکُشَائی ف مملکت ضبط ایدیجیلك

کَشِیدَه ف چکلمش اولان وچکمش اولان

کَشِیش ف نصارا پاپاسی وراهبی

کُصُوم سمت مقصده وارمیوب کیرودونوب چکلمك

کِظَاظ صولوق التمیه جق درجه ده معده طعام ایله طولواولوب ضیقندی ویرملك

کِظَاظَه بمعناه ایضا

کِظَّه

کَظْمْ دارغینلق کوسترمیوب کندو نفسنی ضبط ایتمك

کَعْبْ ایاقده اولان طوبق کمیکی واشق تعبیر اولنان کمیك که چوجقلر آنکله اوینار وزاردیلان التی یوزلو سکز کوشه کمیك که

طاوله اويوننده استعمال اولنور ومكعب تعبير اولنور جسم كه التى عدد مربع ايله محدود وجمله زوا ياسى قائمه اولور وينه مكعب تعبير اولنان عدد كه هرقنغى برعدد كندو نفسنده ضرب اولندقده حاصل ضربى ينه عدد مذكور ضرب اولنور ايسه حاصلى عدد اولك كعبى ومكعبى اولور ومجد شان شرف: عزت: وقامش وقلك بوغه باشى بوغم اراسى ديلان يومرق يرى

كَعْبَه — مكهٔ مكرمه ده واقع قبلهٔ مسلمين اولان بيت الله الحرام

كَعْبَتَيْن — مكهٔ مكرمه ايله قدس الشريف

كَفْ — كپوك كه صو يوزنده حاصل اولور

كَفّ — ال: دست: يد: اوج پنجه واياق طبانى ومنع ايتمك: دفع ايتمك صرف ايتمك وكيرو طورمق امتناع ايتمك چكنمك وكيرو چكمك

كِفاح — جنك ايتمك محاربه مقا

كُفّارْ — كافرلر: حق دينى انكار كمسنه لر

كَفّارَةْ — ذنب وجنايتى ستر واز ايچون وسيله طوتيلان نسنه

كَفاف — آدمى احتياجدن قورتا قدر رزق ومعاش

كَفالَة — برينه كفيل وضامن او يعنى اول كمسنه تعهد ايلديكى خصوصيلك ايفا واجراسنده قصورى ظهورنده تمام ايتمك ماده سنى ديكر كمسنه درعهده ايتمك

كَفائَةْ — برنسنه يه مساوى ومكانى اولمق

كَفادَه — اولوپرو ويتشور اولمق

كَفْتَه — ترازونك كوزيكه طارتيله جق نسنه اتك ايچنه وضع اولنور

كُفْت — كلام: سوز: لاقردى

كَفْتارْ — جنازه لرى مزارا يچندن چيقاروب اكل ايدر بر حيوان كه سرتلان ديلور

كُفْتارْ — كلام سوز لاقردى

كُفْتُكُو — كفت وكو: قيل وقال لاقردى

سو یلنمش تکلم اولنمش سوز

کیجه دینلان آشجی آلتی

رو برو اولمق وجنك ومحاربه ایتمك

اورتمك بوریمك ستر ایتمك

حق تعالی حضرتلرینك وحدانیت وصفات الهیهٔ سائره لرینی وپیغمبرلك نبوتنی ودینه متعلق عقائدی انکار ایتمك و سب وطعن ایتمك

واحسان وعنایته مقابل تشکر ایتمیوب فعلا ویاقولا انکار ایتمك

احسان وعنایته مقابل تشکر ایتمیوب فعلا ویاقولا انکار ایتمك

کافرلر حق دینی انکار ایدن کمسنه لر

ایاق قابی پاشمق پابوش

پابوشجی قوندره جی

کُودَانْ پابوش چوریجی اولان خدمتکار

کفه لر ترازو کوزلری

چوربانك کپوکنی المغه مخصوص بیوك دلکلو قاشق

کَفَنْ میته صاریلان ثوب

کُفُوْ برنسنه نك مثل وهمتاسی ونظیری ومساویسی اولان نسنه

کَفِی کفایت ایدر کافی اولان

کَفْنِیَه کفایت کافی اولان مقدار

کَفِیلْ برینك بورجنی درعهده ایدن کمسنه

لك ی — کَلْ صاچی مرض سببیله دوکلمش اولان

کُلْ هب، هر، بتون

ف — کِلْ بالچق چوملکچی ولوله جی چاموری

ف — کُلْ معلوم کوزل قوقولو چیچك

کَلَاْءْ چایر تازه ویشل اوت عشب

کِلَابْ کلبلر کوپکلر

ف — کُلَابْ کل صویی

ف — کُلَابْدَانْ کل صویی شیشه سی

کُلَاجْ معلوم برنوع طاتلو طعام

ف — کَلَاغْ قوزغون ویبان قارغه سی دینلان قوش

کَلَالْ یورغونلق یورغون اولمق

کَلَالَه اقربالغی بعید اولان کمسنه لر کروهی وعمزاده لر ولامرقرنداشلر کروهی مثللو ویورلمق فرومانده

اولمق وكسكين اولميوب كوروكمز اولان

ف **كلاله** قيودم قبورم اولان صاچ

كلام انسانك ضميرنده اولان افكار ومعانى بى سائره افاده دن واسطهٔ مخصوصه اولان اقوال والفاظ

كلام الله وكلام قديم قرآن عظيم

علم كلام علم عقائد دينيه

ف **كلاوه** ايبك وايبلك صاره جق چرخ

ف **كلاه** معلوم كسوه كه برنوع باش اورتيسيدر ومذكور كسوه كبى سورى اولوب سائره نسنه نك اورتيسى مفاسنك اولان هيئت

كلائه حفظ وحراست ايتمك

كلب كوپك ديلان حيوان

ف **كلبانك** چاوش ويا مهتر ويا عسكر ويا موذن سسللو كمسنه لرك برجماعتى طرفندن براغزايله چاغريلان كلام ايله بونك ولوله سى وصداسى مثلا بيلك يشا ويا الله والله اكبر نده اولنديغى مثللو اولور

كلبتان ديشجيك دنشرچيقارمق ايچون قوللانديغى قيصاچ

كبى آلت

كلبتين بمعناه ايضا

كلبدن بدنى كل كبى خوشبو اول...

كلبرك كل چيچككك يپراغى

كلبشكر معلوم برنوع طاتلو تركيب

كلبن كل اغاجى

كلبه كوچك طاراجق او... حجره زاويه كوشه بو...

كلچهره چهره سى كل كبى كوزل... اولان

كلچين كل ديوشريجى كل طوپل...

كلخان حمامده آتش ياقلديغى محل

كلخانى حمام كلخاننده آسكا... وخدمت والتجا ايدر... اسافل ناسدن اولان ا...

كلخن كلخان

كلدان چيچكلك تعبير اولنا...

كلدسته چيچك دسته سى ود...

كلرخ يناقلرى كل كبى قزل او...

كلرخسار بمعناه ايضا

كلرنك كل كبى قزل اولان

كلروى يوزى وچهره سى ك... كبى كوزل اولان

كلزار كل باغچه سى وكل اغ... چوق اولان محل

كلستان بمعناه ايضا

كُلْشَن	كل وچيچك بغچه سى
كُلْشَن سَرَاىْ	باغچه ايچنده اولان سرانى
كُلْعِذَارْ	يناقلرى كل كبى قزل اولان
كُلْغُنْچَه	هنوز اچلمامش اولان كل
كُلْفَامْ	كل كبى رنكى قزل اولان
كُلْفَة	تعب ومشقتله وعادتدن ولزومدن زياده سعى ايله ايش ايشلمك
كُلْفَشَانْ	اطرافنه كل صاچيجى اولان
كَلَكْ	بوش طلوم وساز وصابدن ترتيب اولنان صال
كِلْكْ	قامش وقلم خامه
كُلْكَشْت	كل باغچه سى كلستان
كُلْكُونْ	رنكى كل كبى قزل اولان
كُلْكُونَه	بمعناه ايضاً وبعضاً نسا طائفه سى كوزللك ايچون يوزلرينه سوردكلرى بويا
كَلِمْ	كلمه لر لفظلر سوزلر
كَلِمَاتْ	بمعناه ايضاً
كَلِمَه	لفظ واحد
كُلْنَارْ	نارچيچكى
كُلْنَارِى	نارچيچكى رنكنده اولان
كُلْنَخْلْ	كل فدانى چوك كل اغاجى
كُلَنْكِين	بال ايله كل چيچكندن عبارت برطاتلو تركيب
كَلُو	انسانك ياخود حيوانك بوغازى حلقوم
كُلَنْك	طورنه دينلان قوش
كِلْوَاذْ	موسى عليه السلام حضرتلرينه نازل اولان تورات شريفك تابوتى كه اكا صندوقهٔ سكينه دخى اطلاق اولنور
كَلُوبَنْد	بويون باغى
كَلُوخ	كريبچ : طوغله : مدر
كَلُوكَدَازْ	بوغازا ريديجى وياقيجى اولان
كَلُوكِيرْ	ناخوش اولمغله يوديلميوب بوغازده قالور اولان وادمى بوغازندن يقالايجى اولان
كُلُولْ	بوزلمق : فرومانده اولمق وكسكين اولميوب كور وكند وكسمز اولمق
كُلَه	كلاه باش او رتيسى
كَلَّة	باش : سر : رأس كه حيوان بدننك اعضاسندندر
كِلَّه	خانه طامى : سقف طوان
كَلَّة	قويون وصيغر سوريسى قطيع
كِلَه	شكايت تشكى : اغلاشمه
(كُلَّه)	طويدن انداخته اولنان دانه

Margin markers: ف ف ف ف ف ف ف ف ف ف (left column); ف ف ف ف ف ف ف (right column)

ف **كله باف** — چوبان وصغرتماج

ف **كله پوش** — برنوع باش اورتيسى تربوش سرپوش

ف **كله گوشه** — كلاهك برطرفى وكوشه سى

ف **كله مند** — شكايت ايديجى اغلاشيجى اولان

كلى — جزئى اولميان عمومى جمله يه عائد ومتعلق ومنسوب اولان ومقدارى وافر اولان

كليتا — بتون بتون وچوقچه اولمق اوزره

كليات — كليتلر نسنه نك مجموعندن عبارت اولان هيئتلر و شاعرك بالجمله اشعارى مجموعه سى ياخود مؤلفك تأليفاتى مجموعه سى

كليه — كل وكلى اولمق و وافر اولمق وبر نسنه نك هيئت مجموعه سى

بالكليه — بتون بتون چوق اولمق اوزره

ف **كليجه** — سهولت ايله استيف وبا نقل اولنمق ايچون معدندن دوكلمش درت كوشه پارچه كه صكره دن تكرار دوكلوب اعمال اولنور كولچه وسبيكه دخى تعبير اولنور

ف **كليد** — قپو وصندق وامثالنى قپالو ضبط ايتمكه مخصوص برآلت واناختار مفتاح

كليسا — نصارى طائفه سنك عبادتخانه سى

كليسا — بمعناه ايضاً

كليل — كسكين اولميوب كور وكند وكسمز اولان ومرئياتى لايقيله سچوب كورمز ضعيف البصر اولان

كليم — خطاب ومكالمه اولنان

كليم الله — موسى عليه السلام حضرتلرى كه حق جل وعلا ايله مكالمه لرى طور سيناده واقع اولمشدر

ف **كليم** — معلوم دوشه مه كه يوكدن طوقلور

ف **سيه كليم** — مدبر بدبخت طالعسز اولان

ف **كم** — آز قليل المقدار اولان وناقص اولان وحقير فقير ذليل بى اعتبار اولان ونقصان اكسكلك تناقص وايو اولميان فنا ولان

كَمْ كرك عدد وكرك وزن وكرك جسم وكرك جهت اوله رق نسنه نك مقداری

كِمْ اغاج چیچکی اوز رنده اولان قابجق كه اورتیسی ومحفظه سیدر

كُمْ اتواب قولی استین

كُسْمْ غائب اولمش مفقود اولان

كَما اولدیغی مثللو معناسنده كاف حرف تشبیهی ایله ما لفظندن عبارت ترکیب عربیدر

كَماكانْ مقدمکی هیئتی اوزره

كَما ینبغی لایق ولازم اولدیغی کبی معناسنده ترکیب عربیدر

كَمابیشْ آز چوق اکسك زیاده تقریبا

كُماةْ کمیلر شجیع و بهادر آدملر

كُماشْتَه وزیر ؛ وکیل

كَمال برنسنه نك جمیع اجزاسی یرلو یرنده ومجموع اوصاف لازمه سی موجود وتام اولمق وانسان نقایص وغواشیدن خالی اولوب جمیع صفات حمیده ایله متصف اولمق

كَمالاتْ صفات حمیده

كِمامْ کمّ ؛ چیچك قابجیلری

كِمامَه اغاج چیچکی اوز رنده اولان قابجق كه چیچکك اورتیسی ومحفظه سیدر

ف **كَمانْ** اوق یایی وبرنوع چالغی

ف **كَمانِ كُرُوهَه** اولو قلو یای وتاتار اوقی تعبیر اولنان آلت حرب

ف **كُمانْ** ظن ؛ صانمه ؛ سزمه شبهه

ف **كَمانْچَه** برنوع چالغی

ف **كَمانْكَشْ** اوق اتمق صنعتنده ماهر کمسنه

ف **كَمانْكَشی** کمانکشلك

ف **كَمانَه** متقب یایی وکمان ایله کمانچه دیلان چالغیلرك اوقی

ف **كُمانَه** کمان ظن صانمه سزمه شبهه

ف **كَمانی** کمان شکلنده اولان وکمان یاپان یاخود چالان استاد

كَماهُوَ اولدیغی کبی ؛ اولدیغی مثللو معناسنده ترکیب عربیدر

كَماهِیَ بمعناه ایضا

كَمائِنْ کمینلر جنکده پوصویه کیزلنمش اولان عسکرلر

ف **كَمْبِضاعَه** بضاعه وسرمایه سی آز اولان

ف **كَمْبَها** قیمت وبهاسی قلیل وجزئی اولان

ف **كمپايه** پايه سى ومنزلتى كم ودون اولان

ف **كمتر** عاجز وحقير اولان

ف **كمترانه** اعتبارسز اولان عاجز وحقيره لايق وياراشق اولان

ف **كمترين** پك زياده عاجز وحقير اولان

ف **كمخا** برنوع ايپك قماش

ف **كمر** بله قوشاتيلان قوشاق وقوس يعنى ياى رسمنده اولان بنا وبل ميان

ف **كمراه** يولنى آزتمش اولان طوغرى يولدن صاپمش اولان وضلالتده اولان

ف **كمراهى** طوغرى يولدن چيقمش اولمق وكناه وضلالتده صاپمش اولمق

ف **كمربسته** قوشاغنى قوشانمش ايشه حاضر ومستعد اولان

ف **كمربند** قوشاق . بل باغى وكمر قوشانيجى قوشاق قوشانيجى اولان

ف **كمرگاه** بل ميان كمر يرى

ف **كمره** كمراه اولان طوغرى يولدن چيقمش اولان

ف **كمسال** كنج اولان سن وسالى آز اولان

كمصلا يازى يازمقده بعض حروفى حروف ديكره ابدال ايتمكله كتم معنايه مناسب برقاعده نك اسميدر

كمعقل عقلى قليل وضعيف اولان

كمعيار عياره مطابق اولميوب مغشوش اولان

كمقوت قوتسز ضعيف اولان

كمقيمت قيمت وبها ودكرى آز اولان

كمكار آز ايش ايشلر اولان

كمكرده غائب اولمش اولان وغائب ايتمش اولان

كمكشته بمعناه ايضا

كمگفتار آز لاقردى ايدر اولان

كمگو بمعناه ايضا

كمل جمله كروه طاقم

كمايه سرمايه سى آز اولان

كمّه فرومايه اولان

كملر اثواب قوللرى استينلر

كمنان كمينلر بوصوبه كيزلنمش عسكرلر

كمنام نام ونشانى وشهرتى اولميان

كمنام اسمى ونشانه سى غائب اولمش اولان

ايلمك دينلان دوكوم كه زور كوردكجه صيقيلق پيدا ايدر

بوصويه كيز نيمك

معلوم بر نوع كوزلك قوقولو تخم

دلير بهادر اولان آدم وزور ايله سلاح قوشانمش اولان آدم

سو بو آولان مخروط شكلنده اولان

نادر بولنور اولان مقدار قدر

خرمائى طورى آت كه رنكى طورى ايله سياه قارشق وقويروغى ويليسى سياه اولور وبك قويو قرمزى اولان باده

بوصويه كيزلنمش عسكر

بوصويه كيروب كيزلنجى اولان

بوصويرى

بمعناه ايضاً

عاجز حقير ذليل اولان

قازيجى حفر ايديجى اولان

كوت : دبر مقعد

ويابيجى ايديجى اولان

كُسْ وكُنْ فرج ودبر

اَكُنْ كُنْ متكلمك كلامنه لكنت ويريجى اولان

كُنْ و وارا رلسون

كُنْ فيكون وارا ولسون ديو فرمان الهى صادر اولوب سموات وارض ومافيهما وارا ولور

كَنْ اورتوب ستر ايتمك كيزلمك پنهان ايتمك

كِنْ اورتى ستر پرده

كُنْ خاية خصيه طاشاق

كَنَارْ مسطح اولان نسنه نك نهايتى وقيى ساحل وطرف جانب وحد ممدود : سرحد ولباس ديكر نسنه اطرافنه علاوه اولنان زينت

كَنَارَه بمعناه ايضاً

كَنَّاسْ سپوريجى چوبجى

كُنَاسَه سپورندى

كُنَاشَه قواعد وفوائد قيد اولنان مجموعه

كُنَامْ بيابانى حيوانك اينى وماواسى كنان يابيجى ايديجى اولان ويايه رق ايدرك

كُنَاهْ حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك

ف كناهكار: الله تعالينك امر شريفنه مخالف عمل ايدر اولان

كنايه: معناى اصليسيله معناى مرادى مختلف اولان كلام

كنايش: امر شريفه مطابق اولميان عمل

ف كنبد: كنيسه لو قبه معكوس طاس شكلنده اولان بنا

ف كنده: بمعناه ايضاً

كنه: برنسنه نك كيزلنوب پرده لنه جكى ستر

ف كنج: كوشه بوجاق زاويه

ف كنج: دفينه يرالتنده كيزلنمش اولان خزينه

ف كنجايش: برنسنه برظرفه صيغمق

ف كنجبخش: دفينه وخزينه بخش ايديجى اولان

ف كنجدار: خزينه دار

ف كنجشاه: سرچه قوشى

ف كنجنامه: دفينه يه متعلق اولان يازى

ف كنجور: كنجدار: خزينه دار

ف كنجور: بمعناه ايضاً

ف كنجيده: برظرفه ايچنه صيغمش اولان

ف كنجينه: خزينه مخزن انبار مغازه

كند: كسمز: كوز اولان كسـ... اولميان

كند: طاشاق: خايه خصيـ...

كنداب: قوقمش و بوزلمش اولا... صو

كندكوش: قولاغى ايو ايشتمزاو...

كندم: اى حنظله

كندوكوب: تشويش اختلال اضطراب

كنده: قوقمش متعفن اولان

كنديده: بمعناه ايضاً

كنز: يره كومولمش مال دفيـ...

كنش: سپورگه ايله سپورمـ...

كنف: جانب: طرف ناحيـ...

كنك: معلوم بورى كه طـ... واغاجدن ترتيب اولنـ... صو يولى استعمال اولـ...

كنكاش: لونجه مشورت

كنكره: بوكسك شيئك دپه سـ... وذروه سى

كننده: يا پيجى ايديجى ايليجى اولان

كنود: كفران نعمت ايدر اولا... نامكور اولان

كنود: كفران نعمت نا مكورد...

كنوز: كنزلر: دفينه لـر

كنه: جوهر حقيقت وغـ... نهايت

گناه آثم جرم قباحت
گناهكار آثم قباحتلو اولان
گناهكار آثم قباحت صاحبی اولان
گنهكارلق گناهكارلق
كنیسه لر
اب وام وابن وبنت لفظلرندن بری اضافتیله آدمه اطلاق اولنان تسمیه ابوبكر وابن خلدون مثللو
قیز باكره وجاریه اوطه لق
بمعناه ایضا
نصارا طائفه سنك عبادتخانه سی
بمعناه ایضا
ممشا ابدستخانه ادبخانه
اورتیلو كیزلو مكنون اولان
شاهراه جاده تخت روان یولی
سوز كلام لاقردی
وطوب دانه كره بوارلق
نسنه وسویلیجی اولان
شاهد شهادت ایدیجی اولان
كبیسه لر دزت سنه ده بردفعه شباط آخرینه علاوه اولنان كونلر

گوارا	ما كولاتدن اكل وهضمی قولای اولان	ف
گواران	بمعناه ایضا	ف
گوارش	معده یه قوت ویرملك ایچون اكل اولنان تركیب دوا	
گوارنده	كوار اولان اكل وهضمی قولای اولان	ف
گواه	شاهد شهادت ایدیجی اولان	ف
كواهل	كاهللر ارقه لر صرتلر	
گواهی	شهادت شاهدلك	ف
گوائی	بمعناه ایضا	ف
كوب	اوریجی ضرب ایدیجی اولان واورش ضرب	ف
كوبان	بمعناه ایضا واوره رق چاله رق	ف
كوپال	كرز تیمور چوماق	ف
كوتاه	قصه اولان قصیر اولان بویسز اولان	ف
كوتوال	شهر اغاسی مملكت اعیانی	ف
كوته	كوتاه قصه قصیر اولان	ف
كوثر	جنتده واقع برنهرك اسمی ودین اسلام ونبوت پیغمبرلك	
كوچ	نقل مكان ایتمك	ف

	کلمه	معنا
ف	کوچك	جثه سی بیوك اولمیان واعتباری و پایه سی رفیع اولمیان
	کوچه	صوقاق وچارشو بازار محلی
	(کودری)	کیك دربسندن حاصل اولور برجنس مشین که یك یموشق اولور
ف	کودك	کچوك چوجق وکچوك کنج کوله یاخود خدمتکار وایچ اوغلانی
ف	کودکنش	چوجق کبی صافدرون اولان
ف	کودکی	چوجقلق ؛ کنجلك
	کوزه	کوزی کورمز اولان اعمی اولان
	کوز	صارق صارمق وچوقلق بوللق وطبیعت جبلیت طینت
	کور	کوره لر ؛ ایالتلر ؛ ولایتلر
ف	کور	قبر مزار وبیان اشکی خردشتی
	کوره	ایالت ؛ سنجاق ولایت
ف	کورخانه	قبر مزار
ف	کورستان	مزارلق مقبره قبرستان
ف	کورکن	مزارجی ومزار آچوب موتالی صویار اولان سارق

کلمه	معنا
کورنمك	نامکور اولان کفران نعمت ایدر اولان
کورنمکین	بمعناه ایضا
کوره	تیمورجی اوجاغی ومعـ اوجاغی
کوز	برداق ؛ طاس چیچاق
کوز	جوز دینلان میوه
کوزه	کوزلو برداقلر طاسـ چیچاقلر
کوزه	دستی صود ستیسی
کوزه	قوزه قوزالق جوزکیـ طوب نسنه
کوزه کر	چوملکجی ؛ دستیجـ
کوش	بیوك طاول که قدیمـ جنکده والای کونلونـ چالنور ایدی
کوساله	طانه دینلان صیغـ یاوریسی
کوسپند	قویون غنم دینلانـ حیوان
کوستك	برالتنی اویوب ترلالر چوق زیان ایدر برکچـ حیوان
کوسفند	قویون غنم دینلانـ حیوان
کوسفندکشان	قربان بیرامی عید اضحی
کوسه	صقالی از ویاهیچ

	صقالی اولمز اولان آدم
ـت	قولاق اذن وایشیدیجی سامع اولان واستماع ایتمك اشتمك
ـت	اِتْ: لحم
ـین	اتدن عبارت اولان
ـزْ	مسموع اولان ایشدلمش اولان
ـش	چالشمق: چالمق جهد واقدام ایتمك صو اشمق
ـلك	قصر وزین مختصر بنا
ـکدان	بمعناه ایضاً
ـماك	شمار: طیاق: تأدیب تکدیر
ـوار	کوپه دینلان زینتکه قولاغه طاقیلور
ـواره	بمعناه ایضاً
ـشه	زاویه ایکی ویا زیاده حدودك محل اتصالی
ـشه گیر	منزوی عزلت وانزوا اختیار ایتمش کسنه کوشه یه چکلمش اولان
ـه نشین	بمعناه ایضاً وکوشه ده اوطورمش اولان
ـتن	ضرب ایتمك اورمق

		دوکلك واذیت صیقندی مشقت
ف	کُوفْتَه	طوقنمش اورلمش دوکلمش اولان واذیت ومشقت کورمش اولان وبرنوع طعامکه دوکلمش وقیلمش اتدن یاپیلور
	کُوفَه	معلوم برظرف که اکثریا میوه وامثالنی نقل ایتمك ایچون استعمال اولنور
ف	کَوْکَبْ	سماده موجود اولان اجسام منیره واجسام منوره دن هر بری
ف	کَوْکَبَه	بمعناه ایضاً
ف	کَوْکَبَه	نجم مملکتده شاهك رکابنده چکلور برعلامت اسمی که اوجی اکری بر اوزون اغاج ود یه سی مصیقل طوپدن عبارتدر وانسان جمعیتی غلبه لك
ف	کُوکِرْد	معلوم صاری معدن که چابك علو الور
ف	کُوکْنارْ	خشخاش قوزالغی وصیقلمش صویی
	کُولْ	احمق ونادان وعقلی آز اولان
	کَوْنْ	وار اولمق موجود اولمق

	لغت	معنا
ف	كون	كوت . دبر . مقعد كن
ف	گون	رنك لون بويا
ف	گونا	مثل مثللو كبى ونوع صوى درلو
ف	گوناگونا	درلو درلو انواع مختلف اولان
ف	گونه	قايناق يرى كه اوزرينه قعود اولنور
ف	گونه	درلو صوى نوع ويكاق رخسار
ف	گونه گون	گونا گون انواع مختلف اولان
	كونين	عالم جسمانى ايله عالم روحانيدن عبارت ايكى عالم
ف	كوه	طاغ جبل دپه
ف	گوه	نجاست بوق
ف	گوهر	ذى قيمت طاش الماس وياقوت واينجو كبى وبر نسنه نك كنه وحقيقتى ونقطه لو اولان حرف
ف	گوهرريز	جواهر دوكيجى واقتيجى ولان
ف	گوهرنثار	جواهر صاچيجى اولان
ف	كوهسار	طاغ ودپه دن عبارت ولان الكا
ف	كوهستان	بمعناه ايضاً
ف	كوهكن	طاغ قازيجى

لغت	معنا
كوهمون	طاغ كبى كورينور اولان
كوهيلان	برصوى اعلا ومشهور آت
(كوى)	قصبه دن كچوك اولان بلده
گوى	كوسوز : كلام لاقردى وطوب دانه كره يوارلق وسويلييجى متكلم اولان
گويا	سويلييجى متكلم اولان وسويله طوت فرض ايت صان معناسنده مستعملدر
گوياكه	طوت كه صانكه فرضا
گوينده	سويلييجى متكلم قائل اولان
كه	اوت صمان
كه	كچوك صغير كمتر اولان وحقير فقير ضعيف اولان
كه	كوه طاغ جبل
گه	كاه محل وزمان وقت وكاه بعضاً وقتده وقتده على وقت
كهان	
كهال	كهلر تمام ياشنى المش صقالنه قير سرپلمكه باشلامش اولان آدملر
كهان	كهلر كچوك اولانلر وحقير وكمتر وفقير اولانلر

كهان كاهنلر غائبدن خبر ويريجيلر

كهانه غائبدن خبر ويرمك فاقجيلق فالجيلق

كهتر زياده كچوك اولان سن وسالى زياده صغير اولان

كهترى صغر السن وسال كچوكلكى

كهترين الكچوك اولان سن وسالى الك كچوك اولان

كهند بغايت يورلوب بيجال قالمق وزحمت ومشقت چكمك واقدام والحاح ايتمك

كهدان بمعناه ايضاً

كهر كوهر: جوهر

كهربا معدنياتدن معلوم صارى ذى قيمت نسنه كه اندن چبوق طاقمى وتسبيح دانه سى وامثالى اعمال اولنور

گهربار جواهر ياغيجى اولان

گهرپاره جوهردن بر پارچه اولان نسنه

گهرپاش جواهر طاغيجى اولان

گهرچله معدنياتدن معلوم طوز كبى نسنه كه اندن باروت اعمال اولنور

گهرريز جواهر دوكوب اقيجى اولان

گهرفروش جواهر بازركانى

كهسار طاغ ودپه سى چوق اولان محل

كهستان بمعناه ايضاً — ف

كهف طاغلرده اويلمش مغاره غار — ف

كهكشان حاجيلر يولى وصمان اوغريسى تعبير اولنور وسط سماده اولان بياض يول — ف

كهل تمام ياشنى المش وصقالنه قيرصريلكه باشلامش اولان

كهن اسكى: اختيار: سن كهنه اولان — ف

كهن پير پك قوجامش اختيار كمسنه — ف

كهنه كاهنلر: فالباقيجيلر

كهنسال اختيار: مسن قوجامش اولان — ف

كهنگى كهنه لك اسكيلك

كهنه اسكى مزمن اولان ومسن اولان — ف

كهنه سال اختيار مسن قوجامش اولان — ف

گهواره چوجق بشكى مهد — ف

گهواره نشين بشك ايچنده اولان ويابشك ايچنده اويور اولان چوجق — ف

كهوف كهفلر: مغاره لر غارلر — ف

كهول كهللر: تمام ياشنى بولمش — ف

وصفالنه قیرسرپیلمکه

کهوله باشلامش اولان ادملر ادم کهل اولمق یعنی اوتوز بش قرق بش یاشنده اولمق

ف **کهین** الك کچوك اولان اصغر اولان

ف **کی** نه زمان نه وقت معناسنده استفهامدر

ف **کیا** کیاه اوت صمان علف

ف **کیاذاز** چایر اووه‌ا وتلاق اولان محل

ف **کیاسه** ذکا فطنت فطانت

کیالك کیله ایله اولجیجی

کیالته کیله جیلك اجرتی

کیان یلدز: کوکب اختر: و پرکاردن مرکز دائره‌ده حاصل اولان نقطه

ف **کیانه** برینه کفیل وضامن اولمق

ف **کیانی** پادشاهه منسوب ومتعلق اولان

ف **کیاه** اوت صمان علف

ف **کیتی** دنیا: جهان عالم

ف **کیتی‌آرای** جهانه باعث زینت اولان

ف **کیتی‌بان** جهانك محافظی واقدبیسی اولان

ف **کیتی‌ستان** جهانی فتح ایدوب ضبط ایدن

کیتی‌فروز جهانه نور وضیا ویرن

کیتی‌نما بتون جهانی بردن کوستررا اولان

کیتی‌نورد جهانی طولاشوب کزمش اولان

کیج کوزلك چرك وچپاغی وبدنك کیرو پاسی

کیند مکر حیله خیانت

کیر قبض ایدیجی طوتیجی اولان وقبض ایتمك طوتمق

گیرا بمعناه ایضا

گیراگیر طوتان طوتانه انا بابا کوتی

گیرداز جنك: غوغا کیرودار

گیرودار بمعناه ایضا

کیس ذکا: کیاست فطنت

کیس اقچه وامثالنی جیبده طاشیمغه مخصوص کچوك توبره مقوله‌سی

کیسو صاچ: کاکل

کیسوبند صاچ باغی

کیسه کیس کچوك توبره

کیسه‌دار بعض اوراق رسمیه حفظنه مأمور اولان کاتب افندی

کیش دین: مذهب: ملت طریقت

کیف صحت بدن وفراغ خاطر

ومسکرات تأثیرندن نشئات ایدن بیخودلق و نصل معناسنده استفهام عربیدر

ا … هرنصل ایسه معناسنده کیف ایله مالفظلرندن عبارت ترکیب عربیدر

ماأتفق هرنصل اتفاق ایدر ایسه

مایشاء هرنصل مراد ایدر ایسه

…یته نصل اولدی ویانصل اولور دیو سؤالی جائز اولان حال وباخصوص

…ك شرابده اولان مسکرلك خاصه‌سی

پیره دینلان حیوانجق بغدای وامثالنی کیله ایله اولچمك وبغدای وامثالنی اولچمکه مخصوص اولچك

…له بغدای وامثالنی اولچمکه مخصوص اولچك

…وس معده‌ده ماساریقا دینلان خرده طمرلر واسطه‌سیله هضم اولنمش طعامدن استخراج اولنان ماده که تازه سود هیئتنده اولور

…نه حقد بغض عداوت کین

…نه‌خواه) حقد وبغض عداوت ایدیجی اولان

کیمخت صغری تعبیر اولنان دری

کیموس معده‌یه طولمش اولان طعام ومأکولات ومشروباتك سیالات هضمیه‌یه خلط وترکیبندن عبارت هیئت مجموعه

کیمیا اسکی زمان اعتقادی اوزره بعض ادنی معدنی آلتونه تبدیل ایتمك صنعتنك اسمی و اعتقاد مذکور اوزره معدنیات خلط اولنمغله آلتونه انقلابلرینی حصوله کتورر برموهوم نسنه ومتأخرین قولنه کوره علم تحلیل وترکیب اجسام طبیعیه‌یه علم کیمیا تسمیه اولنور ف

کیمیاگر کیمیا صنعتیله مشغول اولان آدم ف

کین حقد عداوت بغض ف

کین صاحب ومالك معناسنده ادات ترکیبیه در

کیناکینا یکی دنیادن کلور بر نوع اغاج قبوغی که معالجه ایچون استعمال اولنور ف

کین‌گذار کینني وعداوتنی اجرا ایدیجی اولان ف

کینونه وارا ولمق موجود اولمق

کیوان زحل تسمیه اولنان کوکب سیار ف

کیسه کیاه اوت صمان علف ف

علاوهٔ حرف الكاف على حروف الهجاء

كا	كحث	١٨٤	كصيصة

كابئ طولوقات مملو اولان
كابك قوش يواسى وطاوق كومسى قوللق
كابلج سرچه برمق خنصر
كاتم كتم ايديجى كيزليجى
كانوره سركشته حيوان شاشقين اولان
كاج تحسر تألف
كاچار ضروريات خانهٔ اثاث البيت
كاخ كوشك قصر پنجره سز اوطه
كبتر كوكرچين : كبوتر
كبته سپرندى : كاسه
كبوس اكرى منحنى
كبت يازمق جمع ايتمك دكمك
كبل يدك اتى كه كارلرك اوكنده چكيلور
كتب يقيناق قرب
كثوه آز نسنه قليل
كجكول دلنجى : كدا طوبره سى
كحب قورق حصرم
كحث برنسنه يى اليله قسملامق

كجزنده ديو شيطان
كحم منع ودفع ايتمك
كدفب كاسهٔ سر : باش چناغ
كدم اصرمق عض
كدب طرناقده كورينان لكه
كرزا باش تراش ايديجى بـ
كراكر قرعه غراب
كرخت اويوشق : بى حس : حركت اولان
كردنك ديوث مشرب
شاشقين : نادان اولا
كزايش لايق مناسب اويغون
كسنج اقساقلق طوپاللق
كسندر ناكس نا اهل
كنف كسمك يرامز اولمق
كسل پنبوق اتيجى حلاج
كسيه قولايلق : سهولت
كشنج اعراض ايتمك براكمك
كشط بوزمق وزائد نسنه كسمك وصيون عريا ايتمك واجوب كشف ايتمك ويردن قوپارمق
كشكشه ييلان اوتمك
كصيصة صبادلر دوزاغى

تیز تیز یوزیمك سكوت ایتمك
قبو كلیدی وغضب وخشمن حبس ومنع ایدیجی
قیزلق امجكلوی
بیویوب طمورجقلنمق جمع وضم ایتمك وصرف ایتمك واپومك وقتی
قتی سورملك
بجوچورك جولملك
نصیب : اجر
آغزلق : یورغنلق
اغزك اطرافی قوش غاغاسی
اتمك قرندیسی
سبوزندلك كبره لك مزبله
كرج : خص
حمله ایتمك اقدام ایتمك
بی ادب حیاسز اولان
یاتیق تعبیر اولنان ظرف كه ایچنه صو وشراب قودلر
لون متغیر اولمق

كُنْدُرْ — كونلك كه مشهور بخوردر
كَنَفْ — حفظ وستر ایتمك
كَنِفْ — زنبیل : وچوبان طغارجغی
كُوَازْ — باشه قاقمه : طعن سرزنش ف
كَبُوتَرْ — كوكرجین : حمامه
كُوَثْ — یشمق
كُوَدْ — یقین اولمق
كُورْدِلْ — عدیم البصر بی ادراك وكج طبع اولان ف
كُوزْ — بوكلمش ومنحنی ف
ارقریه دیو ركرك بیرلكدن وكرك علتدن اولسون وفلكدن كنایه
اولنور
كَهْبْ — طارناموس
كَهْبَلْ — احمق نادان
یلباق
اولان
كیچ كیچ — كوچك كوچك
ایچ — اوفق اوفق
آزآز یاب یاب
معنالرنده
مستعملدر

باب اللام

ل اشبو حرف لام ترتيب حروف عثمانيه ده يكرمى التنجى حرف اولوب حسابه دائر كتب ورسائلده اوتوز عددينه ومكتوب واوراق سائره تاريخلرنده شوال شهرينه اشارت وعلامت اولور وقانون كسنه يه كنايه اولور

ل ايچون وبراى معناسنده حرف جر عربيدر

لا يوق ودكل معناسنده لفظ عربيدر

لاأبالى قيدسز اولان وهر بر خصوصده قيد مده دكلدر بو جواب ويرن معناسنده لا حرفيله ابالى فعل مضارعندن عبارت تركيب عربيدر

لَائِمَة لوم وتقبيحه شايان اولمق

لِأَبْ پدر طرفندن معناسنده لام حرفيله أَبْ لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

لابُدّ مطلقا وهر حالده وا... ولازم معناسنده ... لفظلرندن عبارت ... عربيدر

لِأَبَوَيْن هم پدر وهم دخى وا... طرفندن معناسـ... لام حرفيله ابوين لفـ... عبارت تركيب عربـ...

لَابُدَّ سوز سخن لاو...

لاثانى مثل ونظيرا وليا... معناسنده تركيـ...

لاجَرَمْ شبهه سز البته نا... ضرورى معناسـ... لا ايله جرم لفظلر... عبارت تركيب عربـ...

لِأَجْلِ اجلنده وايچون ومـ... معناسنده لام حر... اجل لفظندن عبا... تركيب عربيدر

لاجَوابْ جوابسز معناسـ... لا وجواب لفظلرند... عبارت تركيب عر...

لاجُورْدْ معلوم رنك اسـ... ومعلوم طاش ا...

لاجورد رنكنده اولان

بمعناه ايضاً

يشتوب ولاشيجي اولاشمش اولان وحالا مسند نشين اولان

معلوم برنوع قوقولو باغ اسمي

اكسك اولميه معناسنده لا ايله زال لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

ياپشيجي ياپشقان اولان وثابت اولان پايدار اولان ولازم وواجب اولان

ياپشيجي ياپشمش اولان برنسنه دن اصلا آيرلميوب انكله باقي وقائم اولان وحين حاجتده استعمال اولنور اولان وعلم صرف نحو اصطلاحاتندن اولوب غير متعدي اولان معناسنده در

لازم اولان نسنه

زوالسز معناسنده لا ايله زوال لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

خصوص وجمله دن باده معناسنده لاوسي وما لفظلرندن عبارت

لاشك تركيب عربيدر

شبهه سز معناسنده لا ايله شك لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

لاشه اكله شايان اولميان حيوان اولسي

لاشي هيچ ويوق كبي اعتبار اولنان جزئي نسنه

لاصق ياپشمق ياپشق اولمق

لاطائل بيهوده وفائده سز معناسنده لا ايله طائل لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

لاغ لطيفه مزاح هزل لسان شقاسي

لاغر ف سمور وملحم اولميوب ضعيف وآرق اولان

لاغري ف ضعيف وآرق اولمق

لاغية فاحش واديه مخالف اولان سوز

لاف ف حدواندازه دن خارج اولان سوز وبمعنا اولان دعوى وتفاخر

لافزن ف بمعنا دعوى وتفلت ايدوب حدندن خارج سوز سويلرا اولان كمسنه

لاكلام هيچ بر ديه جك يوق معناسنده لا ايله كلام

لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

ف لآل: دلسز ابكم اولان
لآل: لؤلؤلر اينجولر

ف لالا: افنديسنك چوجغنى كوزتمكه مأمور اولان خدمتكار

ف لالائى: چوجغه لالا اولمق لالالق

ف لاله: معلوم چيچك اسمى وبوك تيمور حلقه

ف لالهرخ: يناغى لاله كبى قزل اولان

ف لالهزار: لاله باغچه سى

ف لالهگون: لاله رنكنده اولان

ف لالهوش: لاله يه بكزر ومشابه اولان

لآلى: لؤلؤلر اينجولر

لام: حروف عثمانيه دن يكرمى التنجى حرفك اسمى ؛ و قانون وچاريق تسمه دن كنايه در

لام الف: لام ايله الف حرفلرينك شكل مركبى اسميدر

لامع: يلدرايجى رخشان اولان

لامحاله: حقيقتده وشقا اولميه رق معناسنده لا ايله محاله لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

لامس: لمس ايديجى ال ايله دو[…] يوقلايجى اولان

لامسه: حواس خمسۀ ظاه[…] اول حاسه دركه نس[…] جسامتى انكله اد[…] اولنور

لامع: لمعان ايديجى يلدرا[…] اولان

لامى: لام حرفنه منسو[…] ومتعلق اولان

لانه: يوا ، اشيانه

لاهوت: حق جل وسبحانه [...] حضرتلرينك ذات[…] لرندن عبارت او[…] عالم اعلى

لاهوتى: عالم لاهوته منس[…] ومتعلق اولان

لايتجزا: تقسيم وتجزيه قبو[…] معناسنده لا لفظ[…] فعل مضارعندن […] تركيب عربيدر

لايتحمل: تحمل اولنمز معنا[…] لا لفظيله يتحمل فعل[…] عبارت تركيب عر[…]

لائح: ظاهر وبديدار وبلدرايجى اولا[…]

لائحه: ابتدا اجراسى مراد[…] برخصوصى تبيا[…]

وظاهر ايدن تقرير نامه
تعداد وحساب قبول
ايتمز معناسنده لا لفظيله
يحصى فعل مضارعندن
عبارت تركيب عربيدر
كسلوب زائل اولمز
معناسنده لا لفظيله يزال
فعل مضارعندن عبارت
تركيب عربيدر
لايزال بولنانه منسوب
ومتعلق اولان
تعداد قبول ايتمز معناسنده
لا حرفيله يعد فعل مضارعندن
عبارت تركيب عربيدر
بيهوش ومجنون معناسنده
تركيب عربيدر
عقل ايله ادراك اولنه مز
معناسنده تركيب عربيدر
غلبه اولنه مز معناسنده
لا لفظيله يغلب فعل
مضارعندن عبارت تركيب
عربيدر
مناسب وشايان
ويا قشق اولان
لايق وشايان اولان
لوم وتقبيح وسرزنش
ايديجى اولان
ازار لايجى اولان

لاَئِمَه — لوم عتاب سرزنش آزار

لاَيَمُوتْ — اولميه جك وفات ايتمز معناسنده لا لفظيله يموت فعل مضارعندن عبارت تركيب عربيدر

ف لَبْ — دوداق وكنار

لُبْ — ايچلو نسنه نك ايچى مغز اوز وعقل هوش

لِبَابْ — لبيلر عقل وهوش صاحبلرى

لَبَابَه — عقل وهوش صاحبى اولمق

لِبَاسْ — بدن اوزرينه اورتلوب كيه جك اثواب وروبه مقوله سى وكلام واضح اولميوب شبهه قبول ايدر اولان

ف لَبَالَبْ — اغزينه قدر طولو اولان

لَبَانْ — كوكس صدر سينه

لُبَانْ — كوننك تعبير اولنان صمغ

لُبَانَه — اموره مهمه ومصالح جسيمه دن اولان حاجت اموره مهمه دن اولان مصلحت

ف لَبْ بَسْتَه — اغزى باغلو اولان

لَبْث — بر محلده اكلنوب طورمق

ف لَبْرِيز — طولو ولوب طاشقين اولان

لَبْسٌ	جامه: اثواب: ثوب: روبه وكلام مشوش وقارشق وشبهه لو اولمق
لِبْسٌ	كعبهٔ معظمه يه اورتلان اورتى
لُبْسَه	كلامده واقع قارشلق وشبهه
لَبَنْ	سود كه حيوان ممه سندن حاصل اولور
لَبَنِى	سوده منسوب ومتعلق اولان
لَبَنِيَّاتْ	سوددن عبارت اولان طعاملر
لُبُوبْ	لبلر: ايچلر: اوزلر: مغزلر
لُبُوسْ	لباس اثواب جامه اوزره كه جنك ايچون اكسا اولنور
لَبِيبْ	عاقل وهشيار اولان
لَبِيسْ	شبهه لو ومختلط و ملتبس اولان
لَبَّيْكْ	بيورك افندم نه امرك اولور ايسه اجرا وايفاسنه منتظر ومترقبم معناسنده تركيب عربيدر
لَتْ	دوكمك: ضرب ايتمك
لَتْلَتَه	يلك كناه اولان يمين كاذب
لِثَاثْ	نسوانك اغزلرينه طوتدقلرى نقاب
لِثَه	اغزده اولان ديش اتلرى

لِثَوِىّ	ديش اتلرينه منسو[ب] ومتعلق اولان
لِثِى	ديش اتلرى لثه لـ[...]
لَجّ	خصومتده عناد [...] ايتمك
لُجّ	بك چوق كسنه د[...] عبارت اولان جـ[...] ودكزك انكين طرف[...]
لَجَاجْ	خصومتده عناد و[...] ايتمك
لِجَاجْ	بمعناه ايضاً
لَجَاجْ	خصومتده عناد و[...] ايدر اولان
لَجَاجَة	خصومتده عناد و[...] ايتمك
لِجَامْ	دابه نك اغزينه اور[...] اويان
لَجَبْ	ناس چاغلتى وشما[...] وغريو ايتمك ودكز[...] طالغه لرى شماط[...]
لُجَّه	دكزك انكين طرفى غلبه لك اولان جما[...]
لُجَجْ	لجه لر انكين دكزلر غلبه لق جماعـ[...]
لُجُمْ	لجاملر آت اويانلر
لُجُوجْ	خصومتده عناد ايدر اولان
لَجُوجَه	خصومتده بك زيا[...]

عناد وتمادی ایدر اولان

کوزقوری وعندن برنسنه یه
پك دقت ایله باقمق

یورغان دینلان کیجه لك
اورتی

یتشوب اولاشمق

مزارك بریانه اویلان
اویوق

کوزقوری وعندن بردفعه
باقمق وبردفعه باقمغه
کفایت ایدن وقت

ات کوشت: حیوان
ومیوه بدنلریندن اکله
مناسب اولان ماده

ازکی خواننده صداسی
مثللو مصنوع وموضوع
اولان صوت وقرائتدن
سهو وخطا ایتمك

لحدلر: مزاریانلرنده اویلان
اویوقلر

یتشوب اولاشمق

چکه یه وصقاله منسوب
اولان

لحیه لر: صقاللر

اوزون وقبا صقاللو
اولان

صقال دیش محاسن

پاره پارچه قطعه

لِدَادْ	خصومت ایتمك برینه دعواجی اولمق
لَدُنْ	برعلم غریب اسمیدرکه بعض کیفیات الهیه دن بحث ایدر
لَدُنِّی	الله طرفندن وجه مخصوص اوزره باطنا احسان اولنان
لَدَی	نزدنده وعندنده ووقوعنده معناسنده لفظ عربیدر
لَذَّاتْ	لذتلر: دادلر خوشلقلر ومزه لر: چاشنیلر
لَذَاذْ	برنسنه یی دادلو بولوب حظ ایتمك
لِذَاذْ	لذیذلر دادلو وخوشمزه اولانلر
لَذَاذَه	برنسنه یی دادلو بولوب حظ ایتمك
لَذَائِذْ	لذیذه لر دادلو اولوب موجب حظ اولان نسنه لر
لَذَّه	برنسنه ده اولان داد وخوشلق ومزه وچاشنی
لِذَلِكَ	بوسببدن معناسنده لام حرفیله ذلك لفظندن عبارت ترکیب عربیدر
لَذِیذْ	دادلو: خوشمزه لذتلو اولان
لَرْزَانْ	دتره مکده اولان رعشه یه

كرفتار اولان ودتره یه رك ارتعاش ایدرك

ف لَرْزِشْ دتره مك رعشه ارتعاش

ف لَرْزَه بمعناه ایضاً

ف لَرْزَه ناكْ لرزان دتره مكده اولان رعشه یه كرفتار اولان

لَزَامْ لزوم لازم اولمق اصلا ایرلماماق اوزره برنسنه ایله قائم وباقی اولمق

دن لَزَامَهْ بمعناه ایضاً

لَزَجْ یاپشمق یاپشمش اولوب طوتمق

لَزَمَانْ لزوم لازم اولمق

لُزُوبْ برنسنه نك اجزاسی بربرینه قفس كبی صوقسوب كرشمك ویاپشوب طوتمق

لَزُوجْ برنسنه طوتقال وخام حلوا كبی یاپشقان وقولای قوپمیوب اوزانور اولمق

لُزُوجَه بمعناه ایضاً

لُزُوجِی طوتقال وخام حلوا كبی یاپشقان وقوپمدن اوزانور اولان

لُزُوجَة لزوج ؛ لزوجه

لُزُوقْ یاپشمق یاپشوب طوتمق

لُزُومْ لازم اولمق موجود وقائم اولمسی دیكر برنسنه نك موجود وقائم

اولمسنی مقتضی وضر...
اولمق اقتضا

لَسَامْ دادملق برنسنه نك ...
اكلا یه جق قدری

لِسَانْ دل دنلوب اغزده وا...
آلت تكلم وبر قومك ...
افادهٔ مرام ایچون اس...
ایلدیكی كلام جمله سی ...
وبركسنه نك كلامنـ...
وانشاده مألوف اولد...
الفاظ

لَسَانِ نَارْ دومانسز اولان پارلا...
علو

لِسَانِ حَالْ احوال واوضاعك
معنا یه دلالت ایدر او...
كیفیتی

لَسَانْ بلاغت وفصاحت صـ...
اولان

لَسَانَا لساندن ولسان ایـ...

لَسْعْ عقرب ویلان كبی صو...

لُسُنْ لسانلر ؛ دللر ؛ زبانلـ...
ولسنلر ؛ السنلر فصـ...
وبلاغت صاحبلری

لِسِنْ السن اولان فصاحـ...
وبلاغت صاحبی

لُسُوقْ یاپشمق ؛ یاپشوب طـ...

لَشْكَرْ عسكر ؛ اردو ؛ جـ...

لَشْكَرْشِكَنْ عسكر بوزیجی

قهرمان اولان بمعناه ايضاً عسكر چكيجى سرعسكر اولان

معسكر اردوكاه اردو

اوغرى حرامى خرسز دزد

اوغريلق وخرسزلق ايتمك

لعبلر خرسزلق اوغريلر اوغريلق ايتمك اوغريلق اوغريلق خرسزلق صنعتى

يا پشمق يا پشوب طوتمق يا پشق پشك اولمق لطيف اولمق ملايم وخوش اولمق

لطيفه لر طبيعته خوش كلان كلاملر وكوزل اولان نسنه لر

كرم ونوازش ايله معامله ايتمك ورفق وملايمتله معامله ايتمك

اورمق ضرب ايتمك دوكمك

بردفعه اوريلان ضربه حق تعالى حضرتلرينك اسماى شريفه لرندن اولوب مخلوقاتنه كرم ونوازش ورفق وملايمت ايديجى معناسنه در ونازك وملايم وخوش اولان

لَطِيفَهْ نازك وخوش وهنرلو اولان كلام وصيمى اولميه رق يالكز اكلنجه ايچون تبليغ اولنان خبر كاذب

لَطِيفَه كُو نازك وهنرلو كلام سويليجى اولان

لَطِيمَه مسك دينلان كوزل قوقولو نسنه

لَظى جهنمك بر طبقه سى اسميدر

لُعَابْ اغزدن اقان ساليار وبال ياخود شكوايله رايحه لو نسنه دن طبخ اولنمش لزوجتلو شفاف تركيب

لُعَابِى لعاب مثللو لزوجتلو وشفاف اولان وساليار ه منسوب اولان

لِعَانْ ملاعنه بر بر ينه لعنت اوقومق وبر ادم كندو زوجه سنه تهمت زنا وفجور ايلديكنده حاكم

ف

لظ

بودعواده وجه مشروع اوزره محاكمه ايتمك
ولعنتلر بددعالر سبلر

لعب اويون اوينامق واويون يازى

لعبة اويونجاق وكاغد وديوارده نقش وترسيم اولنان تصويرو قوقله دينلان اويونجاق

ف **لعبتبان** خيالجى قوقله اويناديجى

ف **لعبتكاه** خيال وقوقله اوينهانديغى اويناد لديغى محل

ف **لعل** معلوم بر نوع ذى قيمت طاش وذكر اولنان طاش كبى قرمزى اولان نسنه يه مثلا قان وباده ومحبوبه نك دوداغى وكونش وگل وسائر بعض نسنه دن كنايه در

لعلّ شايد كرك بلكه بكر معناسنده ادات ترديددر

لعلكون لعل كبى قرمزى اولان

لعن رنيه لعنت وسب ودشنام ايتمك وحق تعالى حضرتلرى مخلوقاتدن برينى خير وفلاحدن ورحمتدن محروم قيلمق

لعنة سب ؛ دستام ورحمتدن محروم او معنا سنده اولان

لعوق انسانى ياخود امر معجون وامثالى يالا نسنه

لعين رحمتدن مطرود و قيلنمش ملعون او شيطان

اللعين

لغايت حماقت عقل ضعيف

لغات لغتلر مختلف قوم لسانلرى وبر قومك لفظلرى

لغاز خلقى دائما دزايدر اولان كمسنه

لغت بر قومك افاده مرا استعمال ايديكى جمله سى وبر قومك جمله سنه داخل ا لفظ واحد وبر قو كلامى جمله سنده الفاظى ومعنالر الترتيب حاوى اولان كتاب

لغز
لغز سوروجوب قايم ياكلتماج وبيلمجه مرامى كيزلو ومس كلام

سورچوب قایان : و سورچه زلك
اوزرندن چکلنرك
سورچوب قایمالری اغلب الوقوع اولان
سورچوب قایمش اولان
ایاعنی سورچمش اولان
ابطال ایتمك الغا ایتمك
رسم وعادتی بتون بتون قالدیرمق وبیمعنا وبیهوده اولان کلام
برقومك لسانته منسوب اولان وبرنوع مجاز وجناسی حاوی اولمیوب کلمه نك اصل استعمالنه منسوب اولان
صاچمه وبیهوده اولان کلاملر
لغتلر : لفظلر : کلمه لر
ظرف وبوغچه مثللو قاب ایچنه صارمق
ظرف ایچنده برابر صارە رق
صارغی : ظرف : بوغچه
لفافه لر : صارغیلر بوغچه لر
افاده مرام ایچون مستعمل اولان صوت سوز کلمه

لفظا اغزدن افاده ایله وتحریر اولنمیه رق ویا لکر لفظدن عبارت اولوب معناسنه اعتبار اولنمیوق اوزره
لَفظَه لفظ : کلمه : سوز
لَفظی لفظه منسوب ومتعلق اولان
لَفیف ثلاثیسنده ایکی عدد حرف علت واقع اولان فعل که علم صرف ونحو اصطلاحاتندندر
لَفیفْ مَقرُونْ ایکی حرف علتی بر برینه متصل اولان فعل
لَفیفْ مَفرُوقْ ایکی حرف علتی بیننده بر حرف صحیح واقع اولان فعل
لَق ال ایله شمارا ورمق
لِقَاء قاوشوب بولشمق ملاقات ایتمك وانسانك یوزی وچهره سی
لِقاءُالله یوم قیامت
لِقاح لقوحلر : سود ویرن دیشی دوه لر
لِقاط تارلاده قالان باشقلری دیروب المق وبرنسنه نك قارشوحذاسی
لُقاطَه یره آتلمش یاخود دیردن

التمش بی قدر و قیمت اولان نسنه

لقالق لقلاقلر لكلك قوشلری

لقانه سرعت فهم ذهن چابكلكی

لقانیه بمعناه ایضا

لقب برآدمك اسم اصلیسندن ماعدا مسمّا اولدیغی اسم

لقط یردن نسنه الوب طوپلامق

لقطاء لقیطلر: كوشه باشنه یاخود اخر محله براغیلوب بولنمش اولان چوجقلر

لقط ٢ یردن دیوشریلان نسنه

لقطه صاحبی معلوم اولمامق اوزره یرده بولنوب النان بولنتی

لقلاق لكلك دینلان قوش

لقلق بمعناه ایضا

لقلقه كورلدی حارلدی شماطه

لقم لقمه لر اغز طولوسی مقدارلری

لقمه اغز طلوسی مقداری طعام وبر نوع معلوم طعام كه هر بر پارچه سی تمام بر اغز طلوسی اولور

لقمه شمار ف هر كسك سفره ده یدیكی طعام لقمه سنی

تعداد ایدر خسیس بخ… كمسنه

لقوح سود ویرر اولان د… دوه

(لقوم) معلوم بر نوع طعا…

لقی بی قدر و بی اعتبار بی… اولان

لقیط كوشه باشنه یا خو… محلده براغیلوب بو… جوجق

لقیطه رذیل فرومایه محقر كمسنه

لك بولك تعبیر اولنوب… بیكلرن عبارت او… عدد كه اكثریا لقچه ص… صراف طائفه سی… قوللانیلور

لك بر نوع قزل نسنه كه… بكزر اولوب اندن… قرمزی بویا حاصل…

لكاف سمرث بالان

لكد تپمه: تكمه: طوقات… تپیلی

لكدزده طوقات: وتكمه:… اولان

لكدزن طوقات ویا تكمه او… اولان

لكدكوب تپمه: تكمه: طوقات…

وسيلى وطوقاته مظهر قلنمش اولان ال يوز يقامغه مستعمل معلوم قاب مقدما اولان كلامك ما بعدى اولان كلامه مخالفا اولديغنى اشعار ايچون مستعمل حرف استدراكدر

بلتكلك: بلتك اولوب كلام تلفظنده زحمتكش اولمق

بمعناه ايضاً

بمعناه ايضاً

نسنه نك بر طرفنده حاصل اولان تغير رنك

لجام: آت اويانى

ال ويوز يقامغه مستعمل معلوم قاب

الله ايچون معنا سنده تركيب عربيدر

كوزك همان بر چالمسيله باقمق ويلدرامق

يلدرامق: چاقمق

لمحه لر: كوز چالمه لرى وشمشك چاقمارى

كوزك بردفعه چالمه باقيسى وشمشك بردفعه

لمحة البصر چاقيسى كوزك بردفعه باقيسى ممتد اولديغى جزئيجه وقت

لمز عيبلمق تعييب ايتمك واستخفاف وتحقير بولنده برينى ديكرى قاش وكوز اشارتيله كوسترمك

لمزه كوز ايله ويا قاش ايله اولنان اشارت

لمس دوقنوب حس ايتمك ال سوروب دوقنمق

لمع يلدرامق شمشك كبى چاقوب پارلامق وكونش ويلدز كبى پارلامق

لمعات لمعه لر پارلايشلر چاقشار

لمعان شمشك كبى چاقوب پارلامق وكونش ويلدز كبى پارلامق

لمعه شمشك بردفعه چاقوب پارلامق

لمعة شمشك چاقار كبى سرعت ايله

المؤلفه مؤلف كتابك كفته سيدر معناسنده لام حرفى ومؤلف لفظى وهاء ضمير غائبندن عبارت تركيب عربيدر

لَمْ يَزَلْ	زوال بولمبوب دائم اولان معناسنده ترکیب عربیدر
ف لَنْكْ	اغسق : طوپال : اغرج اولان
ف لَنْكَانْ	طوپاللیه رق وطوپاللار اولان
ف لَنْكَرْ	سفینه نك لیمانده ضبطی ایچون دکزه انداخت اولنان کبیر تیمور رچتال آلت
ف لَنْكَرْاَنْدَازْ	لنکری دکزه آتلوب لیمانده ساکن اولان
ف لَنْكَرْخَانَه	لنکر اعمالنه مخصوص اولان کارخانه
ف لَنْكِى	اغسقلق : طوپاللق اغرجلق
ل و لِوَاءْ	بیراق : سنجاق رایت وایکی الای یعنی التی بیك نفردن عبارت اولان هیئت عسکریه وقضادن بیوك وایالتدن کوچك اوله رق سنجاق دخی تعبیر اولنان قطعهٔ ممالك
مِیرِلِوَاءْ	برلوا عسکرك قوماندانی ایدن ضابط
لَوَاحِقْ	لاحق اولان ومتعلق

	اولان نسنه لر
لِوَاذْ	التجا ایتمك : ملجا[illegible] انتخاذ ایتمك
لَوَازِمْ	لازم ومقتضی ا[illegible] نسنه لر
لَوَازِمَاتْ	بمعناه ایضاً
لِوَاطَه	خلاف طبع اوغلا[illegible] تصرف ایتمك
لَوَّامْ	ناسی دائما لوم و[illegible] ایدیجی اولان
لَوَّامَه	انفس ثلثهٔ انسا[illegible] بر یینك اسمیدر که[illegible] بر ینه اماره وثا[illegible] مطمئنه تسمیه او[illegible]
لَوَامِعْ	لامع الانوار او[illegible] نسنه لر
لَوَائِحْ	لائح وآشکارا نسنه لر
لَوَائِمْ	لائمه لر : لوم ودم[illegible] افعال
لَوْثْ	بولاشقلق م[illegible] کبر : پاس
لَوْحْ	تخته وامثالی یص[illegible]
لَوْحَه	بمعناه ایضاً
لَوْذْ	التجا ایتمك صف[illegible] ملاد اتخاذ ای[illegible]
لَوْزْ	بادم دینلان یم[illegible]
لَوْزِیَاتْ	بادمدن ترتیب اولنم[illegible]

بادم حلواسی
قوم لوطك فعل كريهنی ارتكاب ايدن كمسنه غلامباره
يورك يانقلغی سوزش دل
توبلری آز وقصه يوك دوه سی وايكی اللری ايله ايكی ديزنجيره قويوب كوپك كبی يوروين كمسنه
برايه قدسيدركه حضرت محمد صلی الله عليه وسلمه اشارت ودلسلدر
در انجو دنيلان ذی قيمت شی
اينجو باغيجی اولان
اينجو طاعيدنجی اولان
بوری ماصوره وصو بولجيلرك اسمی وتوتون ايجمك ايچون چبوغه علاوه اولنان معلوم ظرف
كوزل ونازك اولان قيز ويا اوغلان
لُوليلر كوزللر

لوم	قنامق : ذم وعتاب ايتمك وطاريلوب ازارلنمق تقبيح وتوبيخ ايتمك
لُؤم	الحق وناكس وفرومايه اولمق
لَومَه	موجب لوم اولان ايش قباحت
لُوَمَه	لوامه ناسی دائماً لوم وسرزنش ايدن اولان كمسنه
لُومَه	ناس طرفندن دائما لوم اولنان ادم
لَون	رنك بويا : چشيد : قام
لَوند	زانی وعياش فاحشه قارئ ومفعول اولان اوغلان وجبالكويجی يروا وحياسز اولان
لَه	ايچون واندن طرفه معناسنده لام حرفيله ها ضميرندن عبارت تركيبدر
لَهَا	بمعنا وايضا فقط مؤنثدر
لُهَاة	اغزده كوجك دل دينلان ات پارچه سی
لَهَب	آتشك توتونسز اولان علوی
لَهَبَان	آتش توتوندن قورتيلوب علولنمك
لُهنَه	ايك خالص اولان بياضلق
لَهجَه	الت تكلم اولان دل لسان زبان

لِهذا بو سببدن معناسنده لام حرفیله هذا لفظندن عبارت ترکیب عربیدر

لَهَفْ دریغ وتحسر چکوب محزون اولمق

لَهْفانْ دریغ وتحسر ایدن کسنه

لَهْو اویون اکلنجه اوینامق

لَهْوَه برکسه نك اکلنوب وقت کچوردیکی واویونا ویا دیکی

لَهَوی کوچك دله منسوب ومتعلق اولان

لَهِيب آتشك توتوشنرا اولان سیوری علوی لسان النار زبانه وآتشك سیجاقلغی وحرارتی

لَهِيفْ یورکی یانوق تحسر ایدن کسنه

لِياقَتْ لایق وشایسته اولمق

لَيالْ لیللر کیجه لر: شبلر

لَيالی بمعناه ایضاً

لِئامْ لئیملر: ناکس: فرومایه اولانلر

لَبانْ یومشق ونرم اولمق وراحت وحضور ایله دیرلك ایدوب کچنمك

لِيانْ ملایمت وطاتلولقله معامله ایتمك

لَيْتَ کاشکی: نولیدی اولیدی معناس[...]

لَيْتَ ولَعَلَّ بلکه وباقه لرو انش[...] معناسنده الف[...] عربیدر

لَيْث ارسلان دینلان[...]

لَيْس دل ایله برنسنه یا[...] اولان

لِيف خرما اغاجی قبوغ[...] حاصل اولان تل تل[...] کندره بکزر اولور[...] نامیه ده ذکر[...] نسنه یه بکزر اولا[...] کوشت بخته نك تلل[...] مرکب حقه سنده[...] معتاد اولان خام[...]

(لِيفَه)

لَيكْ لکن: اما

لَيكِنْ بمعناه ایضاً

لَيْل کیجه: شب

لَيْلا اوزن وقرانلق اولا[...]

لَيْلاً کیجه ظرفنده: کیج[...]

لَيْلَه بر کیجه

لَيْلى کیجه یه منسوب و[...] اولان

لَيْثَمْ دنی لیجق وناکس[...]

لَيِّنْ یومشق: نرم[...] یواش اولان

كندوسنده خشونت وتعصب وتمرد شائبه سى اولميان

الف وواو ويا حروفلرى — لينه

لينه — يومشاق قلق نزملك ملايمت وانقيادلق عسكى اولوب قضاء حاجتده واقع اولان سهولت

لئيم — لجوق ناكس دنى فرومايه اولان

علاوه حرف اللام على حروف الهجاء لا

لاغ

معارضه ايدنلرك اراسنه كيروب اصلاح ايدن

لاعق — رشوت : برصل وقانجق كوبك

نزاع ايديجى لوم ولعنت ايديجى

يامه : رقعه : پينه

سيل صويى : سيلاب

لاغب — كندر كنوير

لاغية — احمق : ابله : بون

چاريق : چاپل ايتمك غارت وشيخون ايلمك

لاقيس — يايشقن : لازب

طار ودريك قيو

لاغ — الاباسيله يوزه اوريجى

قورقاق : جبان اولان

لاقس — لعب ايديجى : اويونجى

عشق ومحبتدن قلبى محترق اولان

لا — لائه

قاشق وپرمق مثللو لرى يلايجى

آج يورلمش اولان

لغوصوزلر : باطل كلمات وفحش قارى

اهل نمازه نماز قيلاركن وسوسه القا ايدن شيطان

اغاجه صويوريدن يل

ويغموريا غديرن يل

تعييب وذم ايديجى اولان

لاك — اغاج نكنه سى

لاكحة — تمماج آشى

لامة — فناورامزلنسنه وبى ناموس

لالك — اياق قابى : پابوج

خروس ايبكى

لامانى — لاف وكزاف كذب

لان — بيوفالو حقيقتسزلك

لانه — وحوش وطورك يوا

واشیانه واین

لَأْوَاءْ شدت مشقت

لَأْوَه تملق تبصیص الدائم اویون ایتمه

لَاهُورَه قاون وقار بوز دلیمی

لُبَاذْ کچه جی

لَبَادَه یغمورلق ؛ کینك

لَبَّانْ سودجی

لَبْج کورشمك وصرعه طوتوب دوشمك

لِبْد یوك ؛ صوف ؛ کچه

لَبِق عاقل وحاذق اولان وطاتلو سوزسویلر اولان

لَبِنَة کرپیچ

لَبِیدَنْ لاف وگزاف ایتمك صاچمه وهرزه سویلمك

لَتَنْبَارْ اکول ؛ حریص ؛ عبد البطن اولان

لُتُوبْ ثابت ولازم اولمق

لَث دائم وقائم اولمق

لَثَاءْ باش یاغی ایله برنسنه‌یی باصمق اصلاتمق

لِثَام یوزاورتیسی ؛ نقاب

لَثَق بلل یاشلق

لَثْلَثَه منع وحبس ایتمك

لِثْمَه ملایمت ؛ یواشلق

لَجَز اولاشمق ؛ یاپشمق

لُجَیْن کومش ؛ فضه

لَحَاصْ طارلق ؛ ش...
مشقت زحمت...

لِحَاظْ ملاحظه ایتمك ...
ایتمك

لَحَامَه آتلولك ؛ سم...

لَحْس یلامق

لَحْف اورتمك ستر ا...

لَحْلَحَه دپرتمك

لِحَا ایاق قبی

لَخْچَه آتش شعله ...
آتش قوری

لَخْشِیدَنْ سورچمك قای...

لَخْلَخ ضعیف نحیف اولان

لَخْلَخَانِیَه پلتکلك

لَخْنَاءْ قوقارفرجلی ولا...

لَدَدْ خصومت شد...

لَدْس یلامق وطواری...

لَدْغ اکشیلك ؛ ...
وعقرب صوقوق
وصوقوق

لَذْع یاقمق ؛ اذیت ا...

لَزْب شدت قتلو...

لَزِیزْ عاقل وزیرك
قولیه وفعلیه د...
کارا اولان

لَسْد یلامق امیك

لَسْم الزام ایتمك

تفرج وتماشا
پارچه قطعه
دوز واملس وساده
اولان
هندباا وتى
یاپشمق طاراولمق
سوكمك قذف شتم
یول كوستریجی دلیل
قولاغوز
طپانجه اورمق
یولاشمق قارشمق
دوكمك ؛ دق ایتمك
قوقارجورك دیش
وباشلو قاری
اناسز ؛ باباسز یتیم
خلجان ایتمك المرورمك
واحراق ایتمك وبركسه یه
تعشق ومحبت ایتمكدن
حاصل اولان حرارت
دشوارلق عسرت
طاری ایتمكی
زحمت مشقت وكوه
یتغی
باشنده قبلی یتمیان طار
برك زینت
خسیس وذلیل
نسنه كه اكا كمسه رغبت
ایتمز

لُفّان	اكشی نار رمّان حامض	
لَفْتَة	كمككسرات	
لُجان	غضب وانفعال بدن دوداغی صارقمش اولان	
لَقْس	مسخره یه المق وكسه یه لقب قومق وعیبله مق ویرامزاولمق	لق
لُقْوَه	اغزا كلمك علتی	
لَكات	زبون وایشه یرامز نسنه	لك
لَكامَه	موما رطوبله سی	
لُكَع	حرو حقیرا ولان	
لَكِك	اكشی اریك	ف
لِكِل	آرمود عربیده كمثری دینور	لم
لُمْ	مرحمت شفقت اسیركمك ورحم واسایش معناسنه در عربیده اداة نفی در	
لُمالَم	طوبطولو لبالب مالامال	
لُنبان	فاخشه لكی كساد لنوب یژه ونكلكه بشلیان خاتون	لن
لَنْد	اوغل ؛ ابن والت رجولیت	ف
لُوَب	كثرت وازدحاملق	دو
لَوْذَعی	ظریف وزیرك وجراتلو اولان	
لَهَذَم	كسكین قلج وسونكو	
لَبَلَج	چوید یدكاری بوبیا	
لُبْنَة	مندر وكوچك یصدق	

باب الميم

م — اشبو حرف ميم ترتيب حروف عثمانيه ده يكرمى يدنجى حرف اولوب حسابه دائر كتب ورسائلده فرق عددينه ومكتوب واوراق سائره تاريخلرنده شهر محرمه اشارت وعلامتدر

ما — نه وهر نه وهر قنغى وشول شئ كه معنالرنده ادات عربيدر

ماء — صو : آب

ماتم — ماتملر : شيونلر اغلاشمق ايچون جمع اولنان نسوان مجلسلرى

مآخذ — مأخذلر نسنه نك اخذ واستخراج وپيدا اولنديغى محللر

مآدب — مأدبه لر ضيافت طعاملرى

مآذن — مأذنه لر جامع مناره لرى

مآرب — مأربه لر حاجتلر مصلحتلر

مآزيب — مئزابلر : اولوقلر

مآل — كلامك مرجع ومفهوم ومعناسى

مآب — برنسنه دائما رجعت وعودت ايدوب قرار وتمكين ايتديكى محل

شوكتمآب — شوكتك كندوسنه قرار ايتديكى مكان كه شوكت صاحبى اولور[illegible]

ماباقى — باقى قلان معناسنه تركيب عربيدر

مأبون — قوم لوط فعلنده مف[illegible] اولان كمسنه

مابين — ايكى نسنه نك ارا[illegible] وخانه لرده حرم ايله س[illegible] اراسنده اولان اوط[illegible] دائره وپاپادشاه سر[illegible] سلاملق دائره سى

مات — وفات ايتدى معناس[illegible] فعل ماضى عربيدر

مات — شطرنجخانه دن اولو[illegible] اصطلاحاتندن او[illegible] شاهك بولنديغى خا[illegible] واول خانه نك اطرا[illegible] اولان خانه لره برر[illegible] وپياده ناظر اولم[illegible] اولوب بو وجهله انجا[illegible] اولمشدر معنا سنده

ماتقدم — كچنلر واوته وزمان سابق معنا سنه تركيب عربيدر

اغلاشمق ايچون جمع اولنمش
نسوان مجلسی
برينك وفاتی ايچون اجرا
اولنان مراسم حزن وبكا
وفات ايتمش كسنه نك
اقرباسنه اجرا اولنان
مراسم تسليه
برينك وفاتی سببيله حزن
وكدره كرفتار اولان
حزن ومأتم وكدرخانه سی
برينك وفاتی ايچون حزن
وبكا ايدن
ايكيوز عددی
ماثره لر
سلفدن باقی ومتوارث
قالان مكرمت ومفخرت
يادكاری
آثم كناه قباحت جرم
جنحه
سلفدن خلفه نقل
ورواتا ولنوب مشهور
ومقبول ومعتبر اولان
برماده ضمننده صوچلو
وكناهكار عدا ولنمش
اولان
خمر سعايت غيبت
صاحب مجد وشرف
اولان

ماجرى وقعه واقع اولمش
خصوص معناسنده
تركيب عربيدر

مأجور كندوفعلنده مقابل اجر
ومكافاته نائل اولمش اولان

ماحصل هرنه حاصل ايسه معنا
سنده تركيب عربيدر

ماحضر هرنه حاضر ايسه معنا
سنده تركيب عربيدر

ماحی محوايديجی نسنه نك اثرينی
ازاله ونابديد ايديجی
اولان

مأخذ نسنه نك اخذ واستخراج
اولنديغی محل

مآخذ مأخذلر

مأخوذ اخذ اولنمش ألنمش استخراج
اولنمش اولان

ماليخوليا قره سودادينلان علت

مادام دائم وباقی اولدقجه وچونكه
واولنجه معناسنده تركيب
عربيدر

مأدبه ضيافت ودوكون
طعامی

ماده برنسنه نك عبارت و
مصنوع اولديغی نسنه
مايه وپاره وچيان درونده
حاصل اولان جراحت
وباعث كلام وبيان اولان

ف

مخصوص وكلامك بربند مفصلى

مادح مدح ايديجى حسن ذكر ايله ياد ايديجى اولان

ف **مادر** انا ؛ والده ؛ ننه

ف **مادراندر** اوكى انا

ف **مادرانه** مادره لايق ويراشق اولان

ف **مادرزاد** انادن طوغمه اولان خلقى اولان

ف **مادرى** مادره منسوب ومتعلق اولان

مادون زير ؛ آلت ؛ طبقهٔ تحتانيه معناسنده تركيب عربيدر

ف **ماده** ديشى اولان حيوان

مادى ماده يه منسوب ومتعلق اولان

ف **ماديان** قسراق كه آتك ديشيسيدر

ف **ماديانه** بمعناه ايضاً

مأذنه اذان اوقنان محل مناره

مأذون اذنلو كندوسنه اذن ورخصت واجازت ويرلمش اولان

ف **مار** ييلان وحيه ديلان حيوان

مار مرور ايديجى كچيجى وكچمش اولان

مارالذكر ذكرى كچمش اولان

مارالبيان بيانى سبقت ايتمش اولان

ماربه حاجت مقتضى ومعتـ[illegible] اولان خصوص

ماربوش ييلان دريسى معناسـ[illegible] اولوب مشين ايله تلد[illegible] مصنوع ونار كله نك[illegible] اودانلغندن اولان مـ[illegible] اوزون بورى يه اطلا[illegible] اولنور

مارد اهل تمرد وعنادا ولا[illegible]

مارض مرض وعلت صاحبى ا[illegible]

مارق حق دينندن دونوب[illegible] وخروج ايدن

ماروض جن طائفه سينك حـ[illegible] مبتلا اولان آدم

ماس مس ايديجى طوقنيجى او[illegible] ويك قريب اولان

ماساريقا بك ايجه طمرلر[illegible] كلوسى يعنى معده [illegible] طعامدن حاصل ا[illegible] سودكبى بياض ماد[illegible] ناقل اولورلر

ماسبق كچمش معناسنده تر[illegible] عربيدر

ماسك طوتديغى نسنه يى م[illegible] ويرميوب بك [illegible] ايديجى اولان

ماسلف سالف اولان معناسـ[illegible] تركيب عربيدر

بوندن بشقه وبوكا داخل
اولميان معناسنده تركيب
عربيدر ودنيا ايله مايتعلق
بها اولان معناسنه دخى
كلوركه حق جل وسبحانه
تعالينك غيريدر
اسير قلنمش اولان
محزون وغمناك قلنمش
اولان
كلين بوزيجى تزيين ايدن
يوزيازيجى خاتون
لوله امزك اولوق
ماصوره
فرعنين نسنه طوتمغه
مخصوص آلت
يايان كيدرا ولان طبانكش
پياده اولان
يايان پياده اوله رق
قيون وكچى قسمى
بر قضيه يى تصديق ايدن
خصوص
كچمش كتمش اولان
وكچمش زمانده وقوع
بولمش ايشه دلالت ايدر
شكل فعلى
بشقه وغيرى معناسنده
تركيب عربيدر
الدن كتمش صاوشمش

اولان معناسنده تركيب عربيدر

مافوق بالا اوست يان طبقه فوقانيه معناسنه تركيب عربيدر

مَأْفُوك كندو رأى وفكرى جهتيله مخدوع وفريفته اولان

ما في الباب باب ايچنده داخل وموجود اولان معناسنده تركيب عربيدر

ما في البال كوكلده موجود اولان معناسنده عربيدر

ما في الضمير بمعناه ايضاً

ما قبل اوك وپيش معناسنده تركيب عربيدر

ماكث مكث ايديجى طوروب اكلنيجى اولان

ماكد اصلا منقطع اولميوب دائمى اولان

ماكر مكار اهل مكر وخدعه اولان

مأكل ماكله لر مأكولات يه جك شيلر

مأكله يه جك نسنه

مأكول اكل اولنمش واكله شايان نسنه

مأكولات مأكوللر اكله شايان نسنه لر

ماكيان طاوق ديلان حيوان

مآل كلامك مرجع ومفهومى اولان خصوص

مالْ اقچه وتصرفده اولان اشیای سائره

مالِ ناطِقْ حیوان اولان مال كوله وجاریه وآت ودوه وصغر وامثاللری مثللو

مالِ صامِتْ آلتون وكومش مثللو مال

مالا كلامْ افاده قبول ایتمز معناسنده تركیب عربیدر

مالا مالْ طوبطلو اغزینه قدر طلو اولان

مالا نهایه نهایتسز معناسنده تركیب عربیدر

مالا یعنی بیهوده ومعناسز اولان معناسنده تركیب عربیدر

ف مالپرستْ بغایت حریص وطمعكار اولان

مالیخولیا قره سودا دینلان علت

ف مالدارْ زنكین ؛ ثروت صاحبی اولان

ف مالداری زنكینلك ؛ ثروت ؛ غنا

مالا یلزمْ لازم اولان معناسنده تركیب عربیدر

ف مالشْ اوغمق ؛ سورتمك ؛ سیلمك

مالِكْ بر كمسنه‌نك صاحبی ومتصرفی اولان وپادشاه سلطان حاكم

ف مالكانه ملكا تصرف اولنان املاك وجفتلك كان

مالِكه پادشاه زوجه‌سی پادشاهلكی حكمران خاتون

مألوفْ الفت اولنمش آلشلمش اولان

مألوكْ مجنون دلی ؛ آشفته

مألومْ المولكدره كرفتار قلنمش اولان

(ماله) صواجی آلاتندن بر اسمی

مالی مملو طلو بیرا ولان

مالی مال واقچه‌یه منسوب ومتعلق اولان

مالیّه ثروت غنا زنكینلك وقیمت كلیه

مالیخولیا قره سودا دینیلان ...

مالیده اوغولمش ؛ سورتلمش سلنمش اولان

مامضی كچمش كتمش اولان معناسنده تركیب عربی

مضی مامضی كچمش شی كچمش اولسون

مأملْ كوكلوب امل وامید اولنان محل

ما ملكْ داخل تملك اولان معناسنده تركیب عربی

مأمن امنیت اولنه جق محل

نهايت وقتى تعيين اولنمش اولان
غايت ومنتهاسنه رسيده اولنمش اولان
آمر طرفندن برخصوص اجراسنه تعيين اولنمش اولان
برينك اجراسنه تعيين اولنديغى خدمت مخصوصه
اوميلوب اميد وترجى اولنان
بينه قدر ايشلنمش پاره ايله پاره لو اولان
امين قيلنمش اولان ومخاطره وتهلكه دن آزاد قيلنمش اولان
قالمش اولان كتمامش اولان
منع ايديجى برخصوصك اجرا اولنماسنه سبب اولان
بكزشبهه بر مشابه اولان
بمعناه ايضا
آلشوب انس والفت اولنمش اولان
كير وارد ظرفى معناسنده تركيب عربيدر
وقوعبولان معناسنده تركيب عربيدر

مأوى — يورد مكان مسكن محل اسكان وجنتك بر باغچه سى اسمى

ف ماه — آى قمركه نير اصغردر وآى شهركه يكرمى طقوز بحق كوندن عبارتدر

ف ماه بماه — آيدن آيه شهريه

ف ماهپاره — قطعهٔ قمر مشابه سنده اولوب كوزل وحسن صاحبى اولان جوان ويا قز

ف ماه پيكر — يوزى آى كبى كوزل و رونقدار اولان

ف ماهتاب — آى ايدينلغى وبر نوع صنعت ناريه

ف ماهچه — مناره كلاهى وقبه وسنجاق كوندرى وامثالى نسنه لر تپه سنه وضع اولنان آى رسمنده علامت

ماهد — ياپوب دوشه يجى باسط اولان

ماهر — مهارتلو اولان ايشنده اوستاد اولان

ف ماه — يوزى آى كبى كوزل اولان

ف ماهكانه — ماهيه شهريه اولان معاش

ف ماهواره — بمعناه ايضا

ف ماهوارى — بمعناه ايضا

مأهولك — معمور وآبادان اولان

ف **ماهه** آیلق مدتی برآی اولان

ف **ماهی** بالق؛ سمك؛ حوت

ماهیّة برنسنه نك كنه وحقیقتی

ف **ماهیخوز** بالقجین دینلان قوش

ف **ماهیه** ماه بماه اخذ اولنان معاش

مِائَة یوز عددی؛ صد

مائتَین ایكیوز عددی دویست

ما یتحلّل كندوسنه حلل كلمش اولان معناسنده تركیب عربیدر

مائج موج وطالغه ایله قرطونه‌لو اولان

ف **مانجوش** اكشی ایله طتلولذ تندن عبارت ومركب اولان

مائِدَه اوزرنده طعام بالفعل ترتیبا ولنمش سفره ویا تبسی

ف **مائده‌سالار** سفره‌جی باشی

مائع صو كبی آقار اولان صویوق اولان

مائعه برنوع كوزل قوقولو یاغ

ما یعرف بیلنمز معناسنه تركیب عربیدر

مائل طوغری اولمیوب برطرفه اكلمش اولان وبرنسنه یه تقرب واستعداد كسب

ایتمش اولان وبرنسـ
محبت ومیل ایتمش اولـ

مأیوس یأس ایتمش امید
قالمش اولان

مایه اصل؛ اساس؛ بنـ
بضاعه؛ رأس المال
سامان؛ غنا ودیشـ
ناقه وماده جوهر
نسنه قوامه كلمك
اصل ماده لرینه قا
نسنه

مباح كاهلدن وثوابدن
اولان فعل وعمل اد

مباحث مبحثلر؛ برخصوصد
بحثلر؛ بیانلر؛ كا

مباحث مباحثه ایدیجی او

مباحثه برنسنه یه دائر
اولان بحث وبیا

مباد اولمیه الله ابتد
الله كوسترمیه مـ
اولوب میم حرف
باد فعل امردن عـ
تركیب فارسیـ

مبادا بمعناه ایضا

مبادات آجیقدن عداود
ایتمك

مبادر مبادرت ایدیجی

مبادره برنسنه اجراسنـ

ايتمك وباشلامق غيرت ايله باشلامق

برنسنه يى برنسنه ايله دكشمك

ناكهانى پيدا وعارض اولمق

مبدألر: باشلانغجلر

مبرلر: احسانلر: انعاملر

قارى وقوجه بربرندن آيريلوب مفارقت ايتمك

مبرزلر: جنك ميدانلرى

پهلوان بهادر جنكجى اولان

جنك غوغا اوغراش ايتمك

ناس عندنده تعظيم وتكريم اولنوب ناسه باعث منافع اولان

بركت ويرمك بركتلو قيلمق

راحت وفرح وتكليفسز قونشمق

جنك وغوغا ايتمك

برايشه بالذات تعيين اولنوب رؤيت ايدن واقتضا سنيجه مأمورلره وضابطلره كيدوب كلان كمسنه

مباشرلق ايتمك وبرايشه باشليوب اقدام ايتمك

مُباطَشَه كورشمك: اوغراشمق جنك وغوغا ايتمك

مُباعَدَه بربرندن اوزاقلمق واوزاق اولمق وبربرينه محبت ايتميوب صوغوق طورمق

مُباعَلَه زوج زوجه سيله اويناشمق

مُباغات عورت زنا ايدوب روسپى اولمق

مُباغَتَه ناكهانى هجوم ايدوب صتاشمق

مُباغَضَه بغض وعداوت ايتمك

مُبالات قايرمق دوستلق ايتمك ودقت وملاحظه ايتمك

مَبالِغ مبلغلر لحجه مقدارلرى

مُبالَغَه نقصان وتقصيرده نخالى اولنوب كال وافراطه تقرب ايتمك وكلامده برخصوصى بك بيويتمك واوصافنى بك زياده ايتمك

مَبانى مبنيلر بنالر يابولر وتملر اساسلر

مُباهات مفاخرت افتخار ايتمك

مُباهى مفتخر افتخار ايديجى اولان

مُبايَعَه صاتون المق خريد ايتمك

مُبايَنَه ايرلمق جدا اولمق

واختلاف فرق بشقه لق

مُبْتَدَاْ كلامك مبحوث عنهی اولان كلمه

مُبْتَدِع اهل بدعت یكی چیقمه شیلر ایجاد ایدیجی اولان

مُبْتَدَع اصلندن یوق ایكن یكی چیقمش اولان

مُبْتَدِی برخصوصه یكی باشلامش وشاكرد وعجمی اولان

مُبْتَذَل ذی قیمت ومعتبر اولمیوب هر دائم الده وقوللانلمقده اولان

مُبْتَسِم لطیف وخفیف كولمكده اولان

مُبْتَغی مطلوب ومقتضی اولان

مُبْتَل اصلانمش صولانمش اولان

مُبْتَلا سهولتایله قورتلمامق درجه ده برنسنه نك حكمنه كرفتار اولان

مُبْتَلَه بغایت خوب ودلبر اولان محبوبه

مُبْتَلِع ابتلاع ایدیجی یودوب یوارلایجی اولان

مُبْتَلَع یودلمش بلع اولنمش اولان

مُبْتَلی سهولتله قورتلمامق

اوزره محن وبامحن…
كرفتار اولان

مُبْتَنی یا بوكبی بنا اولنمش…
قوریلوا اولان

مُبْتَهِج ابتهاج ایدیجی مـ…
مسرورا اولان

مَبْثُوث بث اولنمش یایلوب…
اولمش اولان

مُبَجَّل تبجیل اولنمش تعظیم
اولنمش اولان

مَبْحَث برنسنه نك بحث
اولنديغی مقاله

مُبَخَّر بخورایله تطییبا و…
اولان

مِبْخَره بخوردان تونسی ق…

مَبْدَاْء بشلانغج نسنه
بشلانديغی محل وبد…
مآخذ منبع اصل

مُبْدِع اورنك وامثالی
ایكن برنسنه ایجا…
اختراع ایدیجی او…
وخالق خلاق او…
واهل بدعت د…
اولان كمسنه

مُبْدَع مثالسز ونمونه سـ…
اولنمش اولان

مُبَدِّل دكشدیریجی تبدیـ…
اولان

دكشمش تبديل اولنمش اولان

بلا فكر و بلا توقف تنظيم اولنوب انشاد و خطاب اولنمش اولان

صرف و اعطا اولنمش اولان و كثرت اوزره موجود اولان

بذل اولنمق : صرف اولنمق

بمعناه ايضاً وكثرت اوزره بولنمق

انعام : احسان : عنايت

خالى و برى و عارى و منزه قيلنمش اولان

مبره لر خيرات وحسنات

خيرات وحسناتدن معدود اولان خصوصر بك زحمت واذيته سبب اولان

دوربين ديلان آلت

تبريد ايديجى صوغوديجى اولان

بمعناه ايضاً

تبريد اولنمش صوغودلمش اولان

راست وصادق اولديغى تحقيقا ولنمش اولان

مَبْرَزْ جنك واوغراش ميدان

مُبْرَزْ ابرازا ولنمش : ميدانه قونمش اولان

مُبْرَمْ معتنا ومستعمل اولان وصا ومسى ممكن اولميان

مَبْرُودْ صوغومش اولان صوغودلمش اولان

مَبْرُورْ صادق اولمغله مقبول اولان

مُبْرُوزْ ابرازا ولنمش ميدانه قونمش اولان

مَبْرُوصْ ابرص اولان برص علتنه كرفتار اولان

مُبَرْهَنْ برهان ودليل صحيح ايله مثبت اولان

مُبَرَّجْ تزيين وتحسين اولنمش اولان

مُبَسَّطْ يايلمش : دوشنمش : سريلمش اولان

مَبْسُوطْ بمعناه ايضاً

مُبَشِّرْ ابشار ايديجى مژده ويرر اولان

مُبْشَرْ ابشار اولنوب مژده ويرلمش اولان

مُبَشِّرْ تبشير ايديجى مژده ويريجى اولان

مُبَشِّرَهْ مژده يى حاوى كلام وياكاغد

مَبْشُوشْ بشاشتلو يوزى كولمش اولان

مدخل	معنى
مَبْصَرَة	آچيق وآشكارا اولان خصوص
مُبْطَل	ابطال اولنمش ؛ لغو اولنمش اولان
مُبْطِل	ابطال ايديجى
مُبْطِئ	گچ يتشور اولان گج كلور اولان
مَبْعُوث	كوندرلمش ؛ ارسال اولنمش اولان ؛ وفات ايتمش ايكن ديريلوب احيا اولنمش اولان ؛ و پيغمبرلك اجراسنه تعيين ومأمور قيلنمش اولان ؛ و برمصلحت رؤيتى ايچون وكالت تعيين وارسال اولنمش اولان
مَبْغُوض	بغض وعداوت اولنان
مَبْلَغ	اقچه نك مقدارى
(مَبْلَق)	مرهم يا بمعنه مستعمل بر آلت
مَبْلُود	بون وبليد اولان
مَبْلُوغ	بلع اولنمش يوديلمش اولان
مَبْلُول	اصلنمش صولنمش اولان
مَبْنَى	بنا محلى وآلت عمل واساس
مَبْنِيّ	بنا اولنمش اولان قورلمش يا يلمش اولان وعلم صرفده اصطلاحاتندن اوله رق تصريف قبول ايتمز اولان

مدخل	معنى
	ونظر واعتبار ووا اولنه رق معناسـ
مِبْوَل	درونده بول و قضـ حاجتا ولنه جق قا
	اكل ووردك وآبريزد
مُبْوَك	چوق صودوكديردا علاج
مُبْهِج	شاد وفرحناك ايد اولان
مُبْهَج	كوزلا يديجى كوزللش اولان
مُبْهَم	شبهه لو ومغلق او واباحت وتحليلى بو ممكن ولما موا وزد اولان
مَبْهُوت	متحير ومدهوش سرسام اولان
مُبْهِيَات	جماعه تحريص ايدن مـ
مَبِيت	كيجه ليه جك محل اوطه سى
مُبَيِّش	عبادتدن كوزلا و يوزلرينى كوزلود حضرت متعالـ
مُبَيِّض	تبيض ايديجى ويا مسوده دن بياضـ اولان كاتب
مُبَيَّض	تبيض اولنمش مسـ بياضه چكلمش ا

خیرایله شروحق ایله باطل بیننی فصل وتفریق ایدر اولان و واضح وآشکار و عیان اولان وبیان ایدر اولان

تبیین ایدیجی آچیق وآشکار ایلینیجی اولان

تبیین اولنمش آچیق واشکار قیلنمش اولان

توبه واستغفار ایتمك وحق تعالی حضرتلری عبادتنه لطف واحسان وقبول ایله رجوع و توجه ایتمك

اویوب موافقت ایتمك

تأثر ایدیجی مکدر ومتأسف اولان

تجارت وبازرکانلق ایتمك

برلشمش اولان

ضیکوه کلان صکره یه قلان واخر زمانلرده دنیا یه کلمش اولان

تأدب ایدیجی: ادب ایله عامل اولان

ادا ایدیجی اوده یجی اولان و واصل ولیجق ورود ایدیجی اولان

ادات وصلاحیتی

الوب حاضرلبیجی اولان

مُتَأَذِّی — انجنمش اذینه قونمش اولان

مُتَارِك — متارکه ایدیجی برنسنه‌یی حالی اوزره ترك ایدوب براقیجی اولان

مُتَارَکَه — بر وقت ایچون بعض شروط ایله ایکی طرفدن جنك ومقاتله دن فارغ اولمق وبرنسنه‌یی حالی اوزره براقمق

مَنَارَه — مطره دینلان صوقابی که یولجیلر اکثریا آنی استعمال ایدرلر

مُتَأَسِّف — تأسف ایدیجی تحسر ایله کدر ایدیجی اولان

مَتَاع — بیع وشرا وتجارت اولنان شی

مُتَاعِب — متعبه لر رنج وزحمت ویره جك شیلر

مُتَأَکَّد — تأکید اولنمش تکرار اولنمش

مُتَآلَات — بری بری آردنجه اولمق

مُتَأَلِّف — الشمش والفت ایتمش اولان

مُتَأَلِّم — المرلو کدر وغمه کرفتار اولان

مُتَأَلِّه — اللهه قوللق وعبادت ایدیجی اولان

مُتَأَمِّر — امیرلك: وامیرلك ایدن کمسنه

مُتَأَمِّلْ	تأمل وتفكر ايديجى اولان
مُتَأَمِّمْ	قومرو تراب ايله آبدست الان
مُتَأَمِّنْ	امنيت ايديجى امنيتده اولان
مَتَانَةْ	متين وقوى ومحكم اولمق
مُتَأَنِّسْ	انسيت والفت كسب ايتمش اولان
مُتَأَنِّى	تأنى ايديجى ايشنده عجله ايتميوب ثبات وتمكين وبصيرت ايديجى اولان
مُتَأَوِّى	مجتمع اولان جماعت اوزره اولان
مُتَأَهِّلْ	تأهل ايتمش كندويه زوجه المش اولان
مُتَأَيِّدْ	تأييد وتقويت اولنمش واستحكام ومتانت كسب ايتمش اولان
مُتَأَيِّمْ	تأهل ايتميوب بيكار واركن قالان
مُتَبَادِرْ	ظهور ايديجى حادث اولان
مُتَبَادِلْ	نوبت ايله بربرينه بدل قلنان
مُتَبَارِكْ	مبارك ومسعود و مقدس اولان
مُتَبَاشِرْ	ايكى طرفدن بربرينه مژده ويريجى اولان

مُتَبَاعِدْ	بعيدا ولان اوزاقده ا
مُتَبَاغِضْ	بربرينه بغض وع ايدن
مُتَبَاقِى	باقى قالان
مُتَبَاكِى	اغلامغى تقليد دن ا
مُتَبَالِه	بونلق وابلهلك تقليد
مُتَبَالِى	بربنى دكريوب تجربه ا اولان
مُتَبَايِنْ	آيرى بشقه بربرندن اولان وبربرينه او ويا قسمز اولان وعلم و اصطلاحجه مقسو مشتركلرى ممكن اولم
مُتَبَتِّلْ	ماسوادن قطع علا اخلاصله حقه تو ايديجى ولان
مُتَبَتِّلاً	متبتل اوله رق تبتل
مُتَبَحِّرْ	علم ودانشده نوس ايتمش اولان
مُتَبَخِّرْ	كندوبى بخور ايله ايتمش اولان
مُتَبَدِّعْ	اهل سنتا يكن اه اولمش اولان
مُتَبَدِّلْ	اسكى هيئتندن بو متغير اولان
مُتَبَرِّدْ	حق تعالى يه طا انقياد ايديجى ولا
مُتَبَرِّعْ	اوزرينه اعطا

اولمیان شیئ احسان ایدر اولان
کندوسیله تبرك وتیمن اولان
یاپلمش سریلمش اولان
خفیف ولطیف طرزایله کوینیجی اولان
یلتاقلنیجی اولان
ایوجه ملاحظه وتفکر ایدیجی اولان
اشیانك باطنلرینه واقف اولان
بطانت ایدیجی بواش دیرنیجی اولان
اتباع ایدیجی ویوب موافقت ایدیجی اولان
اولادلکه قبول اولنمش اولان
قیرلمش: هلاك اولمش اولان
خلق کندوسنه تابع اولان
تبول ایدیجی: سدیك دوکیجی اولان
شن وشادان ومسرور اولان
مشکل: وشبهه لو اولان
واضح وعیان اولان

مُتَتَابِعْ بلا فاصله بربری آردنجه واقع اولان
مُتَتَارِكْ برخصوصده ترك ایدشمکده اولان
مُتَتَالِی بربری اردنجه واقع اولان
مُتَتَبِّعْ تتبع ایدیجی کرکی کبی برنسنه نك اردینی بومتلاموب اراشدیریجی اولان
مُتَتَرِّسْ مترس واستحکامات ایله احاطه اولنان
مُتَثَائِبْ تثاؤب ایدیجی خمیازه کش اولان
مُتَثَقِّبْ اورته سی دلیك دلنمش اولان
مُتَثَنِّی قات قات اکلوب بوکلمش اولان
مُتَثَوِّبْ فرضدن صکره نافله نمازی قیلان
مُتَثَیِّبْ قوجه سندن مفارقت ایتمش طول خاتون
مُتَجَادِلْ شدتله مخاصم ومنازعه ایدیجی اولان
مُتَجَاسِرْ تجاسر ایدیجی جرأت وجسارت ایدیجی اولان
مُتَجَالِسْ سائرلریله برابر اوطوریجی اولان
مُتَجَانِسْ چکینیجی: صاقینیجی اولان

مُتَجَانِسْ سائرلر ایله جنس واحد اولان

مُتَجَانِفْ برطرفه صاپوب تمایل ایدن اولان

مُتَجَانِنْ تجنن ایتمش دلو اولمش اولان

مُتَجَاوِبْ قارشو قارشو جواب ویرن

مُتَجَاوِرْ قومشو اولان یقین و قریبا ولان

مُتَجَاوِزْ تجاوز ایدیجی حددن اوته کیجی اولان ومقداری زیاده اولان وبرکمسنه نك صوچنی عفو ایدیجی اولان

مُتَجَاوِلْ سائرلر ایله بربری اطرافنه طولاشیجی اولان

مُتَجَاهِدْ سعی وغیرت واقدام ایدیجی اولان

مُتَجَاهِلْ تجاهل ایدیجی کندوسنی جاهل کوستر اولان

مُتَجَدِّدْ اسکیمش ایکن یکیلنمش اولان

مُتَجَرِّدْ صو یونمش چیلاق اولان

مُتَجَرِّعْ صوایچوب یودیجی اولان

مُتَجَزِّی پارچه پارچه تقسیم اولنور اولان

مُتَجَسِّدْ جسم وجسد کسب ایتمش اولان

مُتَجَسِّسْ تجسس ایدیجی یوقلایوب خبر اراشد[...] اولان

مُتَجَسِّمْ جسم کسب ایتمش اولا[ن]

مُتَجَعِّدْ بوکلوم بوکلم وقیور[م] قیورم اولان

مُتَجَلِّدْ عناد وتجلد ایدیجی او[لان]

مُتَجَلِّسْ عقد مجلس ایدوب اوطورمش اولان

مُتَجَلِّی روشن ودرخشان وعـ[...] اولان

مُتَجَمِّدْ طوکمش تجمد ایتمش اولا[ن]

مُتَجَمِّرْ جمعیت اوزره طوپلنمـ[ش] اولان

مُتَجَمِّعْ تجمع ایدن طوپلانوب [...] ارایه کلمش اولان

مُتَجَمِّلْ تجملاتی موجود ومر[...] اولان

مُتَجَنِّبْ قاچوب اوزاق طور[...] اجتناب ومجانبت اید[...] اولان

مُتَجَنِّنْ تجنن ایدیجی دلورمـ[...] اولان

مُتَجَنِّی آدمه صوچ اتوب اسـ[...] تهمت ایدیجی اولان

مُتَجَوِّزْ مجازاوزره کلام اید[...] اولان ودقیق یا قمیـ[...] غمازا یدرك جواز ویر[...] اولان

عن قصد آجلوچکیجی اولان

مجوف اولان ایچی بوش اولان

طونانمش اولان ؛ سازو سامانی تنظیم اولنمش اولان

تجمع ایدوب ارد وصورتنه کیرمش اولان

بر برینه محبت ایدر اولان

قرشولقلو جنك ومحاربه ایدیجی اولان

قرشولقلو حسد وقسقانج ایدیجی اولان

صاقنوب قاچینیجی اولان

کندوسنی حلیم وملایم کوستریجی اولان

کندوسنی احمق کوستریجی اولان

صاقنیجی حذر اوزره اولان

بر بر یله محاوره ایدوب قونشیجی اولان

کندو نفسنی حبس ایدیجی اولان

واجب ولازم اولان

تحجر ایتمش طاش کسلمش اولان

اتخاذ اوزره اولان

بر لشوب برابر اولان

مُتَحَدِّثْ تحدث ایدن بوق ایکن یکی ظهور ایدن

مُتَحَدِّسْ بر فرد بلیه رك حوادث ادراك ایدیجی اولان

مُتَحَدِّی دقت وامعان نظر ایدیجی اولان وچکشوب مجادله ومنازعه ایدیجی اولان

مُتَحَرِّشْ بر نسنه دن صاقنیجی اولان

مُتَحَرِّفْ بر طرفه کلوب میل ایدیجی اولان

مُتَحَرِّقْ حرقا ولنمش ؛ یانمش اولان

مُتَحَرِّكْ قابل حرکت اولان قیملدانور اولان وحرکه سی اولان ساکن ومجزوم اولمیان

مُتَحَرِّمْ عزت نفس ایله ناسزا نسنه دن قورونیجی اولان

مُتَحَرِّی بر نسنه یه صمیمی قصد وعزم ایدیجی اولان ودقتله یوقلایوب تفتیش ایدیجی اولان

مُتَحَزِّنْ محزون وغمناك اولان

مُتَحَسِّبْ طلب وتحری ایله اسرار واحوالی اراشدیروب وقوف واطلاع قیدنده اولان

مُتَحَسِّرْ تحسر ایدن دریغ و تأسف ایدن

مُتَحَشِّی ایچلمش یوتـم یوتـم ایچلمش اولان

مُتَحَسِّسْ تأسك كلامنه قولاق اورب دكلیجی اولان

مُتَحَشِّدْ بریکوب جمعیت اولمش اولان

مُتَحَشِّمْ حجاب ایدوب ناسزالسنه‌دن چکلوب استنکاف ایدیجی اولان

مُتَحَصِّلْ برارایه بریکوب ثابت و باقی اولان

مُتَحَصِّنْ قلعه یه کیروب قپانمش اولان

مُتَحَصِّی صاقینجی؛ حذرایدیجی اولان

مُتَحَطِّمْ قیرلمش منکسر اولان

مُتَحِفْ هدیه وپیشکش ویریجی اولان

مُتْحَفْ هدیه وپیشکش ایچون ویرلمش اولان

مُتَحَفِّظْ صاقینجی اولان تحفظ ایدیجی اولان

مُتَحَفِّلْ بریکوب جمعیت اولمش اولان

مُتَحَقِّقْ تحقق ایتمش کرچك اولدیغی تبین ایتمش اولان

مُتَحَكِّمْ حکم وحکومتی نافذ

وجاری اولان

مُتَحَلِّجْ آچلمش اجزاسی بر برن[...] ایرلمش اولان قباری[...] قباردلمش اولان

مُتَحَلِّلْ ازیمش حل اولمش اولا[...]

مُتَحَلِّمْ ذاتنده حلیم اولمیوب صورتی طاقینجی اولا[...]

مُتَحَلِّی زیب وزینت ودوز[...] ایله مزین اولان

مُتَحَمِّلْ تحمل ایدر اولان ؛ یو[...] قالدرمغه مقتدر و[...] ایشلك اجزاسنه قا[...] اولان

مُتَحَنِّی بوکلمش؛ اکلمش اولا[...]

مُتَحَوِّلْ متبدل دونمش دکیشم[...] متغیر اولان

مُتَحَوِّی دیوشریلوب قیوزیا[...] اولان

مُتَحَيِّرْ شاشوب قالمش اولا[...]

مُتَحَيِّزْ برظرف ویا زمره ایچ[...] داخل اولان وبر زمر[...] داخل اوله‌رق اعتن[...] وحیثیت کسب ایتم[...] اولان

مُتَحَيِّضْ حیض کوردیکی وق[...] اولمغله نماز قیلمقد[...]

مُتَخَادِعْ چکنمش اولان خاتو[...] الدانمامش اولوب الدا[...]

صورتنی کوستریجی اولان
جنکده عسکردن قاچوب کیرو چکیلیجی اولان
قورقوب خوف وهراس ایدیجی اولان
قرشولقلو خصومت ودعوی ایدیجی اولان
بردعواده بربرینه قرشو دعواجی اولان ایکی کمسنه
یاکلوب خطا ایدیجی اولان
قرشولقلو دوست اولان
زوج وزوجه اولمش ایکن خلع ایدیشوب آیرلمش اولان
بربرینه موافق اولمیوب اویمز اولان
اتخاذ ایدیجی نفسنه الوب قبول ایدیجی اولان
آلنمش؛ اتخاذ اولنمش اولان
خرق اولنمش؛ یرتلمش چاك اولنمش اولان
خضوع وخشوع وتضرع ایدیجی اولان
قورقوب خوف وهراس اوزره اولان
خاص ومخصوص اولان

مُتَخَضِّعْ الچق کوکللو اولان متواضع اولان

مُتَخَلِّصْ خلاص بولمش قورتلمش اولان

مُتَخَلِّعْ عیاشلغده دوشکون اولان

مُتَخَلِّفْ بشقه یلخود بشقه وقته نسبتله کندویه اختلاف اوزره اولان کیرولنمش اولان

مُتَخَلِّقْ خلق وخوی ایله متصف اولان

مُتَخَلِّی ترك وفراغت ایتمش اولان

مُتَخَوِّفْ قورقمش خوف ایتمش اولان

مُتَخَیِّلْ ذهننده حالات ووقوعات تصور ایدیجی اولان

مُتَخَیَّلْ ذهننده تصور اولنمش اولان

مُتَخَیِّلَه بالفعل وفی الواقع خارجا محسوس اولمیان نسنه نك ادراك وتصویرینه مخصوص ذهنده موجود اولان قوت باطنه در

مُتَخَیِّمْ چادری قورمش اولان

مُتَدَابِرْ بربرندن قطع محبت وترك التفات ایتمش اولان

مُتَدَاخِلْ بربری اردنجه کیرمش اولان

مُتَدَارِكْ تدارك ایدیجی پیدا ایدیجی اولان ویتشوب ولاشیجی اولان وحاوی وجامع اولان

مُتَدافِع علیهنه کلوب تجاوز ایده نی کیرو دفع ایدیجی اولان

مُتَداوِل هرکسک الندە اولنوب عموماً مستعمل اولان

مُتَداوِی کندونیه معالجه ومداوات ایدیجی اولان

مُتَدبِّر مادەنک نهایت وانجامنی ملاحظه ونیک تفکر ایدیجی اولان

مُتَدَخِّل برماده یه دخل وتعرض ایدر اولان

مُتَدَفِّن دفن اولنمش مدفون کوملمش اولان

مُتَدَمِّع اغلیان واغلامغه قریب وحاضر اولان

مُتَدَنِّی برنسنه یه آزجه آزجه واروب یقلاشمش اولان ودنائت وتنزل کسب ایدر اولان

مُتَدَهِّن کندو وجودینه یاغ سوریجی اولان

مُتَدَیِّث دیوث ؛ یزه ونك

مُتَدَیِّن دیندار صوفی دیننده صادق اولان

مُتَذَکِّر اونوتمیوب خاطرده صقلایجی اولان

مُتَذَلِّل الچقلیوب ذلیل ولمش اولان

مُتَذَیِّل اوزون اتکلو اولان

واتباعی چوق اولان ر

مُتَرادِف بشقه برکلمه ایله معن واحده دلالت ایدر ا وبرلکده بولنجی اولا

مُتَراصِف صف وطابورا و بربرینه یناشوب صف اولان

مُتَراضِی قرشولقلو بربر راضی اولان

مُتَرافِع مرافعه اولمغه ا طرفدن طالب اول

مُتَراکِم تراکم ایتمش بریکوب طو اولان

مُتَرَبِّص منتظر ومترقب اول

مُتَرَبِّی تربیه کورمش ت اولنمش

مُتَرَتِّب ترتب ایدن ترتیبه حاصل اولان

مُتَرَنِّم برخصوصی وتما ایچون برمعنه ای باغلامش اولان

مُتَرَجِّح موازنه ده اغرو با کلان

مُتَرجِم کلامی لساندن لسا نقل اولنمش اولا

مُتَرَجِّی مأمول ایدوب م ومترقب اولان

مُتَرَحِّل بوله چیقمش اولا

مرحمت صاحبی اولان
قرار بولمیوب ایکی نسنه
بیننده کیدوب کلور اولان
وقار وتمکین صاحبی اولان
قلعه‌یی محاصره ایتمکده
عسکری قلعه طوپلرندن
محافظ ایچون نظام اوزره
یغلمش طپراقدن عبارت
اولان سپر
تربیه کورمش تربیه اولنمش
اولان واوزرنده صوکبی
ترا قارا ولان
عجله ایتمیوب یواش یواش
یبا را ولان
طوغری یوله کیرمش اولان
رفق وملایمت ایله معامله
ایدیجی اولان
برنسنه یه بك باقوب
کوزه دیجی اولان
چایرده اوتلامقده اولان
استك وخواهش ایتمش
اولان
دارلمش غصبه کلمش اولان
کندو حالنه ترك اولنمش
مسیب وبی باك وبی
پروا اولان ناصلا زحمت
ومضایقه سی اولمیوب
رفاه حال ایله کچنور

زنکین اولان

مُتَرَفِّض پاره پاره قیرلمش اولان
وطاقلمش اولان

مُتَرَفِّع یوکسکلك وترفیع کسب
ایتمش اولان

مُتَرَفِّق رفق وسهولت وملایمت
ایله معامله ایدر اولان

مُتَرَقِّب امید ایله بکلیوب ترقب
وانتظار ایدیجی اولان

مُتَرَقِّص بردوزی یه اشاغی یوقاری
حرکت ایدیجی اولان

مُتَرَقِّق برینك حالنه آجیوب
مرحمت ایدیجی اولان

مُتَرَقّی ترقی ایتمش یوقاری چیقمش
وازدیاد بولمش اولان

مُتَرَکِّب مرکب اولان ترکیب اولنمش
اولان

مُتَرَکِّن قوت وشدت بولمش
ووقار وتمکین بولمش
اولان

مُتَرَمِّل قوجه سندن مفارقت
ایتمش اولان خاتون

مُتَرَنِّم ترنم ایدیجی کوزل آزکی
ایله آهنك صدا ویریجی
اولان

مَتْرُوك ترك اولنمش براغلمش
اولان

مَتْرُوكات برآدمك وفاتندن

فالان اشیاسی

مُتَرَهِّبْ خدای متعاله کمال ایله قوللق ایدیجی اولان

مُتَزَاحِفْ جنکده واروب بر برینه چاتار اولان

مُتَزَاحِمْ زحام وغلبه لق اولوب صیقشمش اولان

مُتَزَایِدْ تزاید بولمش آرتمش اولان کثیر اولان

مُتَزَایِلْ پراکنده اولان طاغنق اولان

مُتَزَخِّرْ طلو اولوب طاشقین اولان

مُتَزَعِّمْ یلان سوز دوزیجی اولان

مُتَزَلْزِلْ زلزله ایله صالنمش اولان

مُتَزَلِّقْ کوکی کبی دوزنوب بزنوب بدننه تاب وطراوت ویرمش اولان

مُتَزَمِّلْ اثوابنه صارنوب بورنمش اولان

مُتَّزِنْ وزنی تام اولمغله موزون اولان

مُتَزَنْتِرْ صالنه صالنه یوریجی اولان

مُتَزَنِّخْ متکبر ومتعظم اولان

مُتَزَنِّدْ بر برینه جواب ویرمکده اضطراب چکیجی اولان

مُتَزَوِّجْ تزوج ایتمش تأهل ا… اولان

مُتَزَوِّدْ یول ایچون زاد وزخ… تدارک ایتمش اولان

مُتَزَهِّدْ زهد وزهادت ویر… کارلق ایله متصف او…

مُتَزَیِّلْ پراکنده طاغنق و…

مُتَزَیِّنْ بزنمش زینت ایله دون… اولان

مُتَسَاوِی بر برینه مساوی وهم… اولان

مُتَسَاوِی الاَضْلاعْ اوچ ضلع… بر برینه متساوی اولا…

مُتَسَاوِی السَّاقَیْنْ اوچ ضلع… ایکیسی بر برینه مس… اولان

مُتَسَاهِلْ رفق وملایمت ایله … ایدیجی اولان

مُتَسَتِّرْ صاقلنوب کیزلنم… اولان

مُتَسَخِّی زوراکی اظهار سخ… ایدیجی اولان

مُتَسَرِّرْ اوطه لقچاریه اید… اولان

مُتَسَرِّعْ ایشنده چابک او…

مُتَسَرِّی بلوک بلوک آیرلمش…

مُتَسَرْوِلْ شلوار یاخود طو… کیمش اولان

اوطه لق جاریه ایدنمش
اولان
اتساع ایتمش وسعت
کسب ایتمش اولان
یاتمش علولنمش اولان
الچق سفیل اولمش اولان
سقف وطوان ایله
اورتیلو اولان
مسکین اولمش اولان
سلاح قوشانمش اولان
زنجیر خلقه لر مثلاو
بربرینه بتشك ومتوالی
اولان
تسلط ایدیجی سلطنت
طاقنیجی اولان
اوده مسی لازم کلمزدن
مقدم نسخه نك تمشنی
قبض ایدیجی اولان
عالی رتبه برضابط که
بیوك شهر ضبطنه مأمور
اولور واسلامه کلمش
اولان مهتدی اولان
تسلی بولمش غم وکدری
دفع اولنمش اولان
برنوع نشان وعلامت
ایله نشانلو اولان
اوزرندن سنه لر چمش
اولان واسکیوب کوفلنمش
اولان

مُتَسَوِّكْ دیشن بیلمك ایچون مسواك قوللانیجی اولان

مُتَسَهِّی دوزلنمش اولان وبرابر اولمش اولان

مُتَشابِكْ بك قارشق وشوریده وبیچاپیچ اولان

مُتَشابِهْ بربرینه بك بکزر اولان وآیات کریمهٔ قرآنیه دن تأویله محتاج اولانه دینور

مُتَشابِهاتْ آیات متشابهه

مُتَشابِهَهْ آیات کریمه دن تأویله محتاج اولان آیت واحده

مُتَشاتِمْ بربرینی سوکوب دشنام ایدر اولان

مُتَشاخِصْ مختلف ومتفاوت اولان

مُتَشارِكْ بربریله اورتاق اولان

مُتَشاعِرْ قوت نظمیه یه مالك دکل ایکن بن شاعرم دیو ادعا ایدن کوزه کسنه

مُتَشاكِلْ اویغون وموافق اولان

مُتَشاكِی بربرندن شکایت ایدر اولان

مُتَشاوِرْ بربریله مشورت ومذاکره ایدر اولان

مُتَشائِمْ برنسنه نك اوغورسز عدایدر اولان

مُتَشَبِّثْ برایشه تشبث ومباشرت

ایدیجی اولان

مُتَشَبِّك قارشق وشوریده وپیچاپیچ اولان

مُتَشَبِّه بکزر اولان مشابه اولان

مُتَشَتِّی برمحلده قیش چیقارر اولان

مُتَشَجِّع ذاتنده قورقاق ایکن زورالی شجاعت کوستر اولان

مُتَشَخِّص متفرق ومتباین اولان شخص فرق اولنمش اولان وتکلیف ایله ودبدبه وطنطنه کوستریجی اولان

مُتَشَدِّد ایشنی سرت وشدید طوتار اولان

مُتَشَرِّد قوغلوب سورلمش اولان

مُتَشَرِّط دقت ایدوب نازلك وکوزل ایشلر اولان

مُتَشَرِّع مشروع اولان مسنون اولان : وعلم شریعتده عالم وماهر اولان

مُتَشَرِّف مشرف ومکرم اولان شرف کسب ایتمش اولان

مُتَشَرِّك شریك اولان شرکته داخل اولان

مُتَشَرِّم یاریلوب پاره پاره اولمش اولان

مُتَشَعِّب چتال چتال آیرلمش اولان

مُتَشَعِّر صاچلو قیللو اولا[ن]

مُتَشَغِّل علولنمش اولان

مُتَشَفِّع شفاعت ایدیجی

مُتَشَقِّق پاره پاره چتلا[یش] اولان

مُتَشَکِّر تشکر ایدیجی احسا[ن] مقابل خدمت [...] کوکلنجه مستعد

مُتَشَکِّك شك وشبهه وک[...] اولان

مُتَشَکِّل شکلی وصورت[...] اولان

مُتَشَکِّی تشکی وشکایت[...] اولان

مُتَشَلْشِل لا ینقطع طملاد[...]

مُتَشَمِّت غنیمتدن بوش[...] عودت ایتمش

مُتَشَمِّر ایشه حاضرلنمش

مُتَشَمِّل برنسنه یه صار[...] بورنمش اولا[ن]

مُتَشَمِّم قوقلایجی تشمم[...] اولان

مُتَشَنِّج بورش یارش[...] بورشق اولا[ن]

مُتَشَنِّف قولاقلری کوپه[...] اولان

مُتَشَوِّش مشوش اولان مورش اولا[ن]

تكلف شوق ايله آرزو و
مندلك كوستريجى اولان
كلمهٔ شهادتى اوقور اولان
بر نسنه يه سوروب اكا
رغبت و ميل ايتمش اولان
قوجالمش مسن اولمش
اولان
متعاقبا صادر اولان
راست كلمش اولان
صداقت اوزره
دوستلشمش اولان
بر برينه چاتشوب
طوقنمش اولان
يوكسلمش اولان
و زياده اولان
كچورلمش اولان وكندو
نفسنى الچق كوستر اولان
بر بريله صلح و بارش
ايتمش اولان
بر برينه هجوم وصولت
ايدر اولان
صبر واصطبار ايديجى
صبور اولان
صدر مجلسه اوطورمش
اولان
صيقلوب باشى اغريدلمش
اولان
صدقه وير ر اولان

مُتَصَدِّى براينشه اقدام ومواظبت ايدر اولان

مُتَصَرِّفْ نسنه نك صرف و استعمالنه وحرج و استخدامنه مخصوص ومقتدر اولان ووالى مملكت حكمدار اولان

مُتَصَرِّفْ برينك تصرفنه داخل اولان

مُتَصَرِّفَهْ موجود ومحسوس اولان نسنه لرك بعض كيفياتنى موجود ويا محسوس اولميان وجه اوزره تركيب وتصرف ايدن قوهٔ باطنه نك اسميدر

مُتَصَعِّبْ كوج ومشقتلو اولان

مُتَّصِفْ كندوسنده برصفت موجود اولان

مُتَّصِلْ بتشك اولاشق اولان ودائما لا ينقطع اولان

مُتَصَنِّعْ خارج وظاهرى كلفت ايله تزيين وتسويه اولنمش اولان

مُتَصَوِّرْ تصور ايديجى : محسوس اولميان نسنه نك صورتنى ذهننده ترسيم ايديجى اولان

مُتَصَوَّرْ تصور اولنمش صورتى غيره

محسوس اولمه رق ذهنده ترسيم اولنور اولان

متصوّف تصوّف اصولی اوزره ترتيب اولنور اولان

متصيّف يازموسمنی برمحلده چيقارر اولان

متضاحك برابر كولشيجی اولان

برابر كولیجی اولان

متضادّ بربرينه ضدّ ومخالف اولان

متضارب بربريله اورشوب چارپيشور اولان

متضاعف كندومثلی وياكندونك برقاچ مثلی قدر زياده لنمش اولان

متضامّ بربرينه ياناشوب قوشلمش اولان

متضايق طاروتنك وضيق اولان

متضبّط زورايله وصالبويرمامك اوزره طوتيجی اولان

متضجّر مغموم ومكدّر وتنكدل اولان

متضجّع اوشنوب ايشنه قيام ايتمز اولان

متضح ايضاح كسب ايتمش واضح وعيان اولان

متضحّك كولیجی خنده ايديجی اولان

متضرّب چالقيجی ؛ متحرك اولان

متضرّز ضرر وزيانه كرفتار اولان

متضرّع كندويی الچق طوتوب

خضوع وتضر[ع]
ايديجی اولان

متصنّع لئيم وفرومايه ا[ولان]
اولان

متضعضع برايله برابر[...]
اولان وفقير و[...]
وخضوع وتذلل [...]
اولان

متضمّن حاوی ومشتمل

متضيّق طاروتنك وضيـ[ـق]

متطابق بربريله مطابق
اولان

متطاوع قدرت وقوّتی [...]
سعی واقدام ايد[يجی]

متطاول اوزون اولان او[...]
اولان وكبر وتعظ[...]
اولان وتعدّی [...]
ايديجی اولان

متطاهر كلفتله پاك وتم[...]
اولان

متطاير پراكنده وپريشان
اولان

متطبّع برنوع خلق وط[...]
كسب ايتمش او[لان]

متطرّز اطرافی نقش و[...]
اشلنمش ولا[...]

متطرّف آيريجه برطرفه چ[...]
اولان

ارشو كلوب چاتيجى اولان
زد بصوص ذ فعاتله طلب
يديجى اولان
ازنيسى سلنمش وبوزلمش
ولان
نسنه‌يه كلفتايله واقف
ولان وبرنسنه‌يى بكليوب
منتظرا ولان
بالكليه محو ونابديد اولان
ول غائب ايتمكله اويانه
ويانه حيران وسركشته
كزيجى اولان
كلفتله اطاعت ايديجى
واجبه ولازمه دن اولميان
ايشده تبرع ايديجى اولان
برمحلك اطرافنى طولاشيجى
اولان
برينه احسان ايدوب
ممنون ايديجى اولان
پاك وتميز قلنمش اولان
وكناهدن تبرى وامتناع
ايديجى اولان
خوشبو نسنه‌لو ايله
تطيب اولنمش اولان
آرقه آرقه‌يه طيالو اولان
كلفتله ظرافت كوستريجى
اولان
ظفرياب ومظفر اولان

مُتَظَلِّلْ كولكه ده بولنيجى اولان

مُتَظَلِّمْ ظالم ظلم ايديجى اولان وظالمك ظلمندن شكايت ايديجى اولان

مُتَظَنِّنْ تظنن ايديجى ظن وشبهه ايديجى اولان

مُتَظَهِّرْ برى طرفندن مظاهرت اولنان آرقه وتصاحب ايديجيسى موجود اولان

مُتَعاتِبْ بربرينه عتاب وآزاد ايديجى اولان

مُتَعادِلْ بربرينه عدل ومساوى ونظير اولان

مُتَعادى بربرينه عداوت ودشمنلك ايديجى اولان

مُتَعارِضْ بربرينه ضد ومخالف اولان

مُتَعارِفْ بربريله بلشمش اولان

مُتَعادِلْ بربرندن آيريلوب بشقه‌جه اولان

مُتَعاسِرْ كوچ وچتين اولان وقارشق وملتبس وچيرا شلك اولان

مُتَعاشِرْ بربريله انسيت واختلاط ايدوب خوشجه كچنيجى اولان

مُتَعاشى تجاهل ايديجى تواقف وعارف ايكن قصدا جهالت

کوستریجی اولان

مُتَعاضِدْ بربرینه امداد ومعاونت ایدیجی اولان

مُتَعاطِفْ بربریله دوستاشوب شفقت ومهربانلق ایدیجی اولان

مُتَعاطی بربریله هدیه لشیجی اولان

مُتَعاظِمْ کبر وتعظیم ایدیجی اولان

مُتَعاقِبْ بلافاصله بربری اردنجه اولان

مُتَعاقِدْ بربریله عهدلشوب میثاق ایدیجی اولان

مُتَعاقِرْ بربرنی یاره لیوب قتل ایدیجی اولان

مُتَعاکِسْ ترسنه دونمش اولان

مُتَعالْ شان شریف وذات الهیه سنی جمله مخلوقات درجه سندن بلا شبهه اعلی ورفیعترا ولان خالق رزاق حضرتلرینک علو ورفعتلرینه دلالت ایدر صفتدر

مُتَعالِمْ جمله عندنده معروف ومعلوم اولان

مُتَعامِشْ عن قصد غفلت وعدم تیقظ کوستریجی اولان تغافل ایدیجی اولان

مُتَعامی تصنع ایله کورلك ایدیجی اولان

مُتَعانِقْ بربرینك بوینینه ... اولان

مُتَعاوِكْ جنك وقتال و... ایدیجی اولا...

مُتَعاوِنْ بربرینه یاردم و... ایدیجی اولا...

مُتَعاهِدْ بربریله عهد ومیثا... ایدیجی اولان

مُتَعایِبْ بربرینی تعییب اولان

مُتْعِبَه اجراسنده رنج وز... چکوب یوریله جق... ورنج وزحمت

مُتَعَبِّدْ حضرت باری یه... ایتمکه سعی واهتم... اولان

مُتْعَه خاتونی مبلغ معی... مدت محدوده ایچ... روافض طائفه س... آیینلری اوزره ت... اولنان نکاح و... واحد ظرفنده عم... اجرا وایفا ایتدکلـ... اهل وطنه نزول ایتم... احرام وتحلیله برلـ... اولنان حج

مُتَعَتِّبْ دوست طرفندن... وانفعالی اشعار ایده...

صنعتده مهارت وحذاقت اظهار ایله دقت واهتمام ایدیجی اولان

متکبر اولوب سرکشلك ایدیجی اولان

تعجب ایدیجی برنسنه یی عجیب بولمش اولان

عجله ایدیجی هر بر ایشنی چابك بترمکه سعی واهتمام ایدیجی اولان

عدد جهتیله چوق اولان

ظلم ایدیجی ناحق ایش ایشلیجی اولان وصرف ونحو اصطلاحا تندن اولوب شول فعله دینورکه مفعولنه تجاوز ایدر اوله

پك کوج اولمغله حصولی ممکن اولمیان

تعرض ایدیجی منع وزجر ایدیجی اولان

برنسنه یی اراشدیره رق بلمش اولان

متأهل اولمیوب ارکن قالور اولان

صکره دن عزیز وشریف اولمش اولان

برطرف قلنمش اولان

معزول اولان

مُتَعَزِّی	منسوب ومتعلق اولان
مُتْعِس	هلاك وانتعاس ایدیجی اولان
مُتَعَسِّر	صعب کوج چتین عسرتلو اولان
مُتَعَسِّف	ظلم وتعسف ایدیجی اولان
مُتَعَشِّق	کلفتله اظهار عشق ایدیجی اولان
مُتَعَصِّب	صاحب تعصب اولان کندو قومنه واصولـ ورسومنه افراط اوزره رعایت ومحبت ایدوب اقوام سائره نك اداب وعاداتنی تحقیر وتخفیف ایدیجی اولان
مُتَعَصِّر	میوه وامثالی صقلمغله حاصل اولمش اولان
مُتَعَطِّر	قوجه یه وارمیوب چوق وقت پدری خانه سنده اوطورر اولان
مُتَعَطِّش	عن قصد صوسز قالور اولان
مُتَعَطِّف	اسیرکیوب شفقت ومهربانلق ایدیجی اولان
مُتَعَطِّل	ایشسز کوجسز قالمش اولان
مُتَعَظ	وعظ ونصیحت قبول ایدر اولان

مُتَعَظِّمْ كبر وتعظيم ايديجي متكبر اولان
مُتَعَفِّفْ حرام وكناهدن چكينيجي اولان
مُتَعَفِّنْ قوقمش تعفن ايتمش اولان
مُتَعَقِّبْ قبا حتى ايچون عقوبته مظهر اولان
مُتَعَلِّقْ برنسنه يه مربوط و منسوب اولان
مُتَعَلِّلْ بهانه واعتذار ايله وقت كچوريجي اولان
مُتَعَلِّمْ تعليم كورب اوكرنيجي اولان
مُتَعَمِّدْ ايشه قصد وجد واهتمام ايله شروع ايتمش اولان
مُتَعَمِّقْ درينه وريجي درينلمش اولان
مُتَعَمِّلْ زحمت وكلفتله برزور ايش ايشلر اولان
مُتَعَمِّمْ باشه صارق صارنمش اولان
مُتَعَنِّي رنج وزحمت چكيجي وشفقتلو ايشك زحمتني ارتكاب ايدوب كندو اوزرينه الوب قبول ايديجي اولان
مَتْعُوبْ رنج وزحمت چكوب بوزلمش اولان

مُتَعَوِّجْ اكلمش چارپلمش او
مُتَعَوِّدْ كندويه برنسنه بي ايدنمش اولان
مُتَعَوِّذْ استعاذه ايدوب اولان
مُتَعَهِّدْ تعهد ايديجي كندو البيجي اولان
مُتَعَيِّشْ كندوسنه كفايت كچنه جكى اولان
مُتَعَيِّنْ نصب وتعيين قد اولان ومقرر ومع اولان بللو باشلو
مُتَغَابِنْ بربريني الداد وب ايديجي اولان
مُتَغَاطِسْ تغافل ايدوب طا كوسترر اولان
مُتَغَافِلْ قصداً كورميوب م ايدر اولان
مُتَغَالِبْ على المناوبه بربرينه اولان
مُتَغَانِي بربرندن مستغني وبي نياز اولان
مُتَغَاوِرْ بربرينه شبخون ا اولان
مُتَغَاوِي برى اوزرينه اوشنتي ايچون شورادن بو طوپلايوب تجمع اولان

بربرینه بکزمیوب بشقه بشقه کوناکون اولان
غریق یاخود مستغرق اولان
نسوان ایله ملاطفه و عاشقانه خوارطه ایدیجی اولان
عن قصد غفلت کوستریجی اولان
قهراً مستولی ومسلط اولان
مشك وغالیه سورنمش اولان
مخلوقاتنی رحمتیله ستر ایدیجی اولان ارحم الراحمین حضرتلری
برلایجی آهنك وموزون الحان ایله ایواوتوریجی اولان
برحالدن حال دیکره کچمش اولان وبوزلمش اولان
غضبه کلمش اولان
آجقدن فاحش کلام سویلیجی ویا فاحش ایش ایشلیجی اولان
بربریله فخر بحثنده منازعه ایدیجی اولان
بربریله فضل ومرتبه ادعا

ایله یاربشیجی اولان

مُتَفاقِد بربرینی غائب ایتمش اولان

مُتَفاوِت بربرینه مختلف وغیر مناسب اولان

مُتَفَتِّت ریزه ریزه پارچه پارچه اولمش اولان

مُتَفَتِّق یارلمش شق اولنمش اولان

مُتَفَجِّس متعظم متکبر کبرلو اولان

مُتَفَجِّع دردناك مکدر ومتألم اولان

مُتَفَحِّص برنسنه نك ایچ یوزی و حقیقتنی جد واهتمام ایله اراشدیریجی اولان

مُتَفِر چوغالمش وفرت کسب ایتمش اولان

مُتَفَرِّج تفرج ایدیجی کزمکه چیقمش اولان

مُتَفَرِّد تفرد ایتمش جمله دن آیرلمش اولان

مُتَفَرِّز آیرلمش آیری قونمش اولان

مُتَفَرِّس اشیایه دقت وتأمل ایله نظر ایدوب مصیبت اوله رق فهم وادراك ایدیجی اولان

مُتَفَرِّع اصلدن متشعب اولوب قول قول چتاللاشمش اولان واصلدن وجه مذکور اوزره چتاللاشوب حاصل اولمش اولان

مدخل	معنا
مُتَفَرِّغ	مشغولیتدن فراغت ایتمش اولان
مُتَفَرِّق	بری برندن آیریلوب بشقه بشقه اولمش اولان
مُتَفَرِّی	یارلمش چتلامش اولان
مُتَفَسِّخ	بولاتمش وسعت کسب ایتمش اولان
مُتَفَسِّح	کلامنده فصاحت پیدا اولمش اولان وکلفتله فصاحت صاحبی اولان
مُتَفَصِّد	اقیجی: صو یوق اولان
مُتَفَصِّم	قیرلمش منکسر اولمش اولان
مُتَفَضِّل	احسان ایله ممنون ایدیجی اولان
مُتَفَطِّر	یارلمش منشق اولان
مُتَفَطِّن	ذهنی آچق فطین اولان
مُتَّفِق	بر بریله اتفاق ایتمش براشده برلکده وبر افکارده بولنان
مُتَّفَقٌ عَلَیْه	ناسك اتفاق ایدوب انك خصوصنده برلکده اولدقلری شی
مُتَفَقِّد	غائب اولان نسنه‌یی اراشدیرر اولان و برقول وافکارده اولان
مُتَفَقِّه	علم فقهی تحصیل ایلمش اولان

مدخل	معنا
مُتَفَکِّر	تفکر و تأمل وملاحظه ایدیجی اولان
مُتَفَکِّره	ذهن انسانیده اولان تفکر قوتی
مُتَفَکِّك	حماقتندن ناشی هرفعلنده صالقی سولپی وپریشان کردار اولان
مُتَفَکِّن	ظفری ملحوظ نسنه‌نك فوتی ایچون مغموم ومکدر اولان
مُتَفَکِّه	خوشلنوب تعجب ایدیجی اولان
مُتَفَلِّت	مهلکه‌دن ناگهان قورتلمش اولان
مُتَفَلِّج	یاریلوب چتلامش اولان
مُتَفَلِّع	یارلمش کسلمش اولان
مُتَفَلِّق	یارلمش اولان چتلامش اولان
مُتَفَلِّل	کدلمش کدکلو رخنه‌دار اولان
مُتَفَنِّق	ناز ونعمله پرورده اولمش اولان
مُتَفَوِّت	ایولکی کتمش اولمغه فنالشمش اولان بجمش بوزلمش اولان
مُتَفَوِّق	دیکرلراوزرینه بوکلمش اولان
مُتَفَوِّه	کلام سویلیجی اولان

هر — مال ومنالى فراوان اولوب زنكين اولان

هوّق — واسع وفراوان اولان

هم — تفهم وادراك ايدوب اكلايجى اولان

يّل — رأى واندیشه سی ضعیف اولان

ابل — قارشو قارشويه اولان

ارب — بربرينه يقين كلمش اولان

ارش — جنكده بربرى اراسنه كيرشوب صقلنمش اولان

ارض — بربريني مدح وستايش ايدر اولان

ارن — بربرينه بتشمش وبرلشمش اولان

اسم — بربريله يمين ايدشوب آندلشيجى اولان وبينلرنده برنسنه يى بولوب پايلشيجى اولان

اصر — قدرتى وار ايكن امتناع ايديجى اولان

اضى — مديوندن دينى طلب ايديجى اولان

اطع — بربرينى قطع ايديجى اولان

اعد — ايشدن وخدمتدن عفو اولنوب برمقدار معاش ايله اذن ويرلمش اولان

مُتَقَدِّس — پك زياده سيله پاك اولان

مُتَقَدِّم — تقدم ايديجى ايلرو كچمش اولان

مُتَقَدِّمِين — اسكى زمانده دنيايه كلمش اولنلر

مُتَقَرِّب — تقرب ايتمش يقلاشمش اولان

مُتَقَرِّح — ياره لو اولان مجروح اولان

مُتَقَرِّر — تقرر ايديجى قرارداده اولان

مُتَقَصِّف — پاره پاره قيرلمش اولان

مُتَقَصِّم — قيريلوب آيرلمش اولان

مُتَقَضِّى — اورته سى كسيلوب بتشمش اولان

مُتَقَيِّد — ايشنه جدّ واهتمام ايديجى اولان

مُتَقَعِّر — سوزده پك درين وارر اولان

مُتَقَفِّى — برينه اويوب امتثال ايديجى اولان

مُتَقَفِّى — بمعناه ايضاً

مُتَقَلِّب — مراد ودلخواهى وجهله متصرف اولان

مُتَقَلِّد — كندو بوينه برنسنه طاقنيجى اولان

مُتَقَلِّع — كوكندن قوپارلمش اولان

مُتَقِن — برنسنه يى عين اليقين بيلور اولان

مُتَقَوِّس — ياى كبى اكلوب ايكى

قات اولمش اولان

مُتَفَوِّق برینی کلامدن منع ایدوب شویله دکل بویله دی دیو امر وارشاد ایدیجی اولان

مُتَقَوّی قوتلنمش تقویت بولمش اولان

مُتَّقی کاهدن صاقنیجی اهل تقوی اولان

مُتَّكا سویکنوب طیانهجق شی یصدق ویاٰلین وامثاللری مثللو

مُتَكابِر کندو نفسنی بیوك کورر اولان

مُتَكاتِب بربرینه مکتوب یازار اولان

مُتَكاتِم بربرندن اسرار کتم ایدر اولان

مُتَكاثِر چوغالوب کثرت اوزره بولنور اولان

مُتَكاثِف صیقلشوب قالینلشمش اولان

مُتَكارِم ناسزا نسنه لردن صقنوب نفسنی مکرم وجل ایدر اولان

مُتَكاسِل اوشتوب تنبل اولان تکاسل ایدر اولان

مُتَكاشِف آچغه چیقوب متکشف اولان

مُتَكافی بربریله مساوی وبرابر اولان

مُتَكالِب بربری اوزرینه کوپك کبی صچرایوب اتلور اولان

مُتَكالِم مفارقتدن صکره بولشوب قوکشیجی اولان

مُتَكامِل کاملی بولمش اولان

مُتَكاهِل مسبب ومتکاسل اولان

مُتَكَبِّر کبر وتعظیم ایدر اولان کبرلو اولان

مُتَكَتِّب طابورطابور والای الای مرتب اولان

مُتَكَثِّر چوغالوب کثرت اوزره بولنور اولان

مُتَكَدِّر کدرلو غمناك متألم اولان

مُتَكَذِّب قصدا وتکلفله یلان سوز سویلر اولان

مُتَكَرِّر دفعة بعد دفعة واقع اولمش اولان

مُتَكَرِّع عرف شرعده ابدست الیجی اولان

مُتَكَرِّم ناسزا نسنه لردن صاقنوب نفسنی مکرّم ومبجّل ایدر اولان

مُتَكَرِّه برنسنه یی کریه کوروب انی سومز اولان

مُتَكَسِّب بلك تکلف ایدرلك قزانیجی اولان

تكسّر قيرلمش ، كسرا ولنمش اولان

تكشّف متكشف وظاهر واشكار اولان

تكفّل بزى ايچون كفيل اولان

تكلّ متوكل على الله اولان

تكلّف كندوسنه اصلا مهم ولازم اولميان خصوصلره بيهوده التزام ايديجى اولان

تكلّل باشنه تاج كيمش اولان

تكلّم تكلم ايديجى سوز سويليجى وصرف ونحو اصطلاحاتندن اولوب فعلك شول شكلى دركه تكلم ايديجى كندو نفسنه منسوبيتله استعمال ايدر اوله

تكمّل كمالنى بولمش اولان

تكمّن پوصويه كيرلنمش اولان

تكنّف برنسنه نك اطرافنى قوشاتمش اولان

تكنّى كندوسنه كنيه اطلاق اولنمش اولان

تكوّز بركلمش جمع اولنمش مجتمع اولان

تكوّن وجوده كلمش تكون ايتمش اولان

تكهّف ذاتنده مغاره لو اولان

مُتَكَهِّن كاهن ، كهانت ايديجى اولان

مُتَكَى سويكنوب طيانمش اولان

مُتَكَيِّس ذكا وظرافت وكياست صاحبى اولان

مُتَكَيِّف برصفت وكيفيت ايله متصف اولان

مُتَلاحِق بربرينه يتشك اولان

مُتَلاحِم شول ياره سيدركه ات ايچنه اشلمش اولوب كموكى جرح ايتمامش اوله

مُتَلاشى تلاش واضطرابه دوچار اولان

مُتَلاشيانَه متلاشى بولنان لايق ويراشق اولان

مُتَلاطِف رفق وسهولت ايدوب ملايمت ايديجى اولان

مُتَلاطِم دكز طالغه لرى مثللو چارپنوب چالقنيجى اولان

مُتَلاعِن بربرينه سوكشوب صاويشيجى اولان

مِتْلاف پك چوق اتلاف وتضييع ايديجى اولان

مُتَلافى فوت اولنان نسنه يى صكره دن تدارك وتحصيل ايديجى اولان

مُتَلاقی بربرینه قارشو کلوب بولشمش اولان

مُتَلالی یلدرایجی شمشك کبی چاقیجی اولان

مُتَلاوِم بربرینه لوم وعتاب ایدشیجی اولان

مُتَلاوی چوغالوب برکمش و غلبه لك اولمش اولان

مُتَلاهی اویونجق ایله اویناماقده اولان

مُتَلائِم بعد الفساد اصلاح اولنمش اولان

مُتَلَبِّب برایش ایچون چرلنوب حاضرلنمش اولان

مُتَلَبِّث برمحله اکلنوب طوریجی اولان

مُتَلَبِّس لباس ایله کیلو اولان

مُتَلَثِّم یوزی یاشمق ایله اورتیلو اولان

مُتَلَجِّج بربرینه دعوا ایدوب مالنی طلب ایدیجی اولان

مُتَلِدِّ تلید یعنی مال قدیم وکندوخانه سنده تولد ایتمش قول وجاریه و دواب ومواشی صاحبی اولان

مُتَلَذِّذ لذت حس ایدوب حظ ایدیجی اولان

مُتَلَطِّف ایشنی نزاکت و رفق

وسهولتله ایشلیجی او...

مُتَلِف مخاطره لو اولان محل

مُتْلِف اسراف واتلاف واضا... ایدیجی اولان

مُتَلَفِّت برنسنه یه التفات وتو... ایدیجی اولان

مُتَلَفِّظ تلفظ ایدیجی آغزیـ... سویلیجی اولان

مُتَلَفِّف برنسنه یه بوریلوب صارلمش اولان

مُتَلَفِّق یتشك وملتحق اولا...

مُتَلَقِّب کندو اسمندن بشقه براسم ایله مسمّا اولا...

مُتَلَقِّط دیروب دیوشیروب طوپلایجی اولان

مُتَلَقِّف یوتیجی بلع ایدیجی اولا...

مُتَلَقِّن کندوسنه تلقین اولـ... خصوصی اکلایوب اجـ... ایدیجی اولان

مُتَلَقّی قارشو کلوب قاوشیـ... اولان ورحمی نطفه... قبول برله کبه قالان خاتون

مُتَلَوِّث کیرلنوب پاسلنمش اولا...

مُتَلَوِّط لواطه ایدیجی اولان

مُتَلَوِّن رنکارنك اولان رنك... اولان وافکارنده ثابت... اولمیوب اویناق مزاج ا...

لوهْ حيران وآشفته اولان

لهثْ بوزغونلقدن ناشی ویا صوسزلقدن دیلی طشره چیقاروب یك صولویجی اولان

لهفْ محزون ومكدر ومتألم اولان

لهی لهو ولعب ایدوب اویناییجی اولان

لبثْ ارسلان یورکلو اولان

لبنْ خشین اولمیوب یواش اولان

تمْ اتمام ایدیجی تماملاییجی اولان

اثلْ بربرینك مثلی ونظیری اولان

ادی بلافاصله دائم اولان

اسْ بربرینه تماس ایدر اولان

اسحْ بربرینی تصدیق ایدر اولان

اسكْ نسنه‌یی براقیق اوزره طوتاو اولان

اشی سیر وتماشایه چیقار اولان وسیلنوب نشأت ایدر اولان

الكْ کندو نفسنه مالك وضبطنه قادر اولان

ايلْ مائل ولان برطرفه اکری اولان

مُتَمَنِّعْ برنسنه‌یی قوللانوب اندن کندو نسنه فائده حاصل اولور اولان وحج متعه‌یی اجرا وایفا ایدر اولان

مُتَمَثِّلْ مثل وقصه بیان ایدر اولان وبرنسنه نك صورتنه وهیئته کیرمش اولان

مُتَمَثِّلْ کندو نسنه برنسنه مثل ضرب اولنور اولان برشیئه بکزدلمش اولان

مُتَمَجِّدْ تمجید وتعظیم اولنمش اولان

مُتَمَجِّسْ صكره دن مجوسی اولمش اولان

مُتَمَحِّضْ خلوص ایله اقدام ایدیجی اولان

مُتَمَحِّقْ محو ومضمحل اولان

مُتَمَدِّحْ مدح اولنمق ایچون کندوبه بعض کیفیات ممدوحه‌یی عزو ایدیجی اولان

مُتَمَدِّدْ یایلمش ممتد قلنمش اولان

مُتَمَدِّنْ بدویلکی وخویرا دلغی کیدوب شهرلیمش اولان

مُتَمَرِّدْ تمرد صاحبی کبر وتعند صاحبی اولان

مُتَمَرِّضْ امور ومصالحنده سستلك وضعیفلك اظهار ایدیجی اولان

مُتَنَسِّك حق تعالى يه قوللق ايدراولان

مُتَنَسِّم تنسيم ايديجى خفيف اسر اولان

مُتَنَشِّر طاغلمش: يايلمش اولان

مُتَنَشِّف صويي كندوسنه چكوب ايچر اولان

مُتَنَصِّب ديكلو طورر اولان

مُتَنَصِّح نصيحت ديكليوب ارشاد اولنور اولان

مُتَنَصِّر صكره دن نصرانيت قبول ايتمش اولان

مُتَنَصِّص نص وبرهان ايله ثابت اولان

مُتَنَصِّف برندن حق وداديني تماماً وكاملاً اولمش اولان

مُتَنَطِّس يك دقت واهتمام وپرهيز ايديجى اولان

مُتَنَطِّع كلامنده كلفتله اظهار فصاحت ايديجى اولان و ايشنده يك اوزنليجى اولان

مُتَنَطِّف قولاغنده كوپسى اولان

مُتَنَظِّر دقت وتأمله باقوب نظر ايديجى اولان

مُتَنَظِّف كلفتله پاك ونظيف اولان

مُتَنَظِّم ديزيلوب انتظام بولمش اولان

مُتَنَعِّل نعلو نعللنمش اولان

مُتَنَعِّم ناز ونعمت وترفه ايله پرورده اولان…

مُتَنَفِّذ نفوذ واعتبارى ومرعى اولان…

مُتَنَفِّر برنسنه دن اصلا… ايما صكله اندن… قاچنيجى اولان…

مُتَنَفِّس تنفس ايديجى نفس… اولان

مُتَنَفِّل فرضدن نصكره نافله اجرا ايدر اولان…

مُتَنَقِّب يوزى نقاب ايله… اولان

مُتَنَقِّص فصل ومذمت… برينك عرضنه نقص… اصابت ايتديريجى…

مُتَنَقِّض چتلايوب ييقلمه… چاتردايجى اولان…

مُتَنَكِّر حسن حالدن سوء حا… برله هان بلنمز صو… كيرمش اولان…

مُتَنَمِّر بدخوى وخشمناك…

مُتَنَمِّس كيزلنمش صقلانمش…

مُتَنَوِّع درلو درلو كوناكون…

مُتَواتِر هر كسك عندنده معـ… اولوب ذكر وتصـ… اولنور اولان…

مُتَوادّ بربريني سوب ود… ايدر اولان…

جدبجد میراث اوله رق قالمش اولان
بربرینك اردینجه وارد اولان
برنسنه نك آردینه کیرلنمش اولان
بربرینه موازی قالوب اصلا تقرب ویا تبعد ایتمز اولان
بری برینه واصل وبتشك اولان
الجی کوکلو اولان لجقلق کوستررا ولان کبردن کلیتاً بری وخالی اولان
بری برینه وعدایدوب سوز ویرر اولان بری بریله سوز لشمش اولان
چوغالمش وفرت کسب ایتمش اولان
بری بریله توافق ایدوب اویوشور اولان
برکوب چوق اولان
اقرار وارام ایدشمش اولان
بری برینه اعتماد ایدر اولان
بری بری آردیصره مرتب اولان

مُتَوالِیَة	بربری اردیصره مترتب اوله رق
مُتَوانی	ایشنده تقصیر وتکاسل ایدیجی اولان
مُتَواهِبْ	بربرینه نسنه اعطا ایدر اولان
مُتَوَثِّقْ	ایشنده ثبات ومتانتله یاپشور اولان
مُتَوَّجْ	باشنه تاج کیمش اولان
مُتَوَجِّعْ	بریری آغریمش اولان ومقدّر اولان
مُتَوَجِّنْ	خضوع وتضرع ومسکنت ایدیجی اولان
مُتَوَجِّهْ	یوزی ویا عقلی برسمته طوغری دونمش اولان
مُتَوَحِّدْ	یالکز یکانه بی مثل اولان
مُتَوَحِّشْ	وحشی اولمش اولان واورکمش وقورقمش اولان
مُتَوَخِّمْ	وخیم وخامتلو اولان
مُتَوَدِّدْ	ودو محبت ومخادنت ایدیجی اولان
مُتَوَدِّعْ	آسوده ومستریح اولان
مُتَوَرِّعْ	ناسزی ومنهی نسنه لردن بالطبع صاقنوب پرهیز ایدیجی اولان
مُتَوَرِّمْ	شیشوب قبارمش اولان
مُتَوَزِّعْ	پاییلاشوب بولشیجی اولان

مُتوزِّع — پای اولمش بولنمش اولان

مُتوشِّح — کیرلو پاسلو اولان

مُتوسِّد — یصدغه یصلانمش اولان

مُتوسِّط — اورته یه اولان اورته یه کیرمش اولان

مُتوسِّل — حق تعالی درکاهنه تقرب ایده جك عمل ایشلر اولان

مُتوسِّلاً — حق تعالی درکاهنه تقرب ایتمك امید یله

مُتوشِّح — قلج قوشانمش اولان

مُتوصِّب — خسته اولوب دردناك اولان

مُتوصِّف — صفت ایله توصیف اولنور اولان

مُتوصِّل — اولاشوب یتشمش اولان

مُتوضِّح — واضح واشکار اولان

مُتوضّی — آبدست ایلیجی اولان

مُتوطِّن — برمملکتده وطن اتخاذ ایتمش اولان

مُتوغِّل — اوصانموب ویورلموب غیرت ومقاومت ایدر اولان

مُتوفّا — متوفی وفات ایتمش تسلیم جان ایتمش اولان

مُتوفِّد — ارتفاعندن ناشی اطرافنه حواله وناظر اولان

مُتوفّی — وفات ایتمش . تسلیم جان ایتمش اولان

مُتوقِّد — طوتشمش ویانمقده ا[illegible]

مُتوقِّر — وقار وتمکین پیدا[illegible] اولان

مُتوقَّع — امید وتوقع اولنا[illegible] مأمول اولان

مُتوقِّع — مطلوب مترقب وا[illegible] وار اولان

مُتوقِّف — تابع ومنوط اولان باقوب بکلیجی وتـ[illegible] ایدیجی اولان

مُتوقّی — صاقنیجی کندوبی و[illegible] ایدیجی اولان

مُتوکِّد — متانت واستحکام بـ[illegible] اولان

مُتوکِّل — برخصوصه[illegible] تمشیته قائم وآماده[illegible] ایشنده خدای متعال[illegible] وانقیاد ایدرك د[illegible] کوکیمز اولان

مُتولِّد — طوغمش تولد ایتمش

مُتولِّه — عقلی کیدوب سر[illegible] اولمش اولان کندو[illegible] وله کلمش اولان

مُتولّی — وقفك ایراد ومصر[illegible] نظارت واداره اید[illegible] زیاده سنی کندو نفـ[illegible] قبض ایدیجی اولان

مُتوهِّل — آدمی یاکلمنق قصد[illegible] اولان

ظن و كمان ايديجى اولان
بربرينى تكذيب ايدرا ولان
برى برندن باطل دعوى
ايدر اولان
برى برندن آيريلوب كسلمش
اولان
برى برينى تقبيح وتهجين
ايدر اولان
بربرينه هجوم ايدر اولان
برنسنه يه بالاختلاف مرة
بعد مرة دوشوب مبتلا
اوليجى اولان
پروانه نك نفسنى مومه
القا ايتديكى كبى بالاختيار
نفسنى تهلكه يه القا ايدر
اولان
تحقير ايديجى حقير كوريجى
اولان
عار وحياسى اولميان بى ادب
اولان
كلماتك حروفنى بكايك
تعداد ايدر اولان
غضب وظلم ايديجى اولان
متعجب ومتحير اولان
برينه ظن ايله قباحت اسناد
ايديجى اولان وتهمتلو اولان
صاحب تهمت اولان
كذوسنه ظن ايله قباحت
اسناد اولنور اولان

مُتَهَمِّك ايشنه جد وتمادى ايله اوغراشيجى اولان

مُتَهَوِّد صكره دن يهوديلك قبول ايتمش اولان

مُتَهَوِّر صوكنى انديشه ايتميوب ايشه بى پروا صالديرر اولان

مُتَهَوِّرانه ف متهورلكسنه يه لايق ويراشق اولان

مَتهُوم كندوسنه ظن ايله قباحت اسناد اولنمش اولان

مُتَهَيِّب قورقو اولان وقورقمش اولان

مُتَهَيِّج توزكبى يرندن قوپوب صاورلمش اولان وحركته كلوب يرندن قملدامش اولان

مُتَبَيِّع يريوزنده يايلمش اولان

مُتَهَيِّئ اقتضا ايدن صورته كيروب حاضرلنمش اولان

مُتَيَئِّس مأيوس ونوميد اولان

مُتَيَسِّر قولايلنمش اولان تيسر ايديجى اولان

مُتَيَقِّظ اويانق اوياتمش اولان ودقت وبصيرت ايديجى اولان

مُتَيَقِّن تحقيق وجهله بلاشبهه بلور اولان وشبهه سز

بلنمش اولان

مُتَيَّم قول وبنده قيلنمش اولان

مُتَيَمِّن ميمنتلو بركتلو مبارك اولان

مَتِين صلب ومحكم وطيانور اولان

مَثَاب جماعتك اقتضاسي ظهورنده بجمع ايتديكي محل

مُثَاب عملنه مقابل اجر ومجازات كورمش اولان

مَثَابَه هر اقتضاسي ظهورنده جماعتك رجعت وتجمع ايدكلري محل ودرجه رتبه مرتبه ومرحله منزله

مُثَابَرَه برنسنه يه مداومت واشتغال ايتمك

مَثَاقِيل مثقاللر بريجق درهم وزنلري

مِثَال اورنك ودستوره مشابه ومطابق اولان نسنه و اورنك ودستور اوله جق نسنه واخلاق وادابه متعلق اولان قصه وحكايه ورؤياكه اويقوده كوريلور كبي معنا سنده وامر وفرمان فرمايش

عَالَمِ مِثَال رؤيا حالنى ياخود بعض حكايتك وهمنه كوره دنياده موجود بولنان كافه ... وظهوره كلان جميع و... وافعالك بطبقه عيني ... ومنكون اولان بر نو... روحاني

فِعلِ مِثَال صرف ونحو اصطلا... اولوب فاء الفعلي واو ويا حرفندن عبارت اولو... فعل معنا سنده ...

مَثَالِب مثلبه لر آدامك عو... ونقائصنه سبب ا... خصائل نامرغوبه ...

مَثَانَه قاووق وسدك قاوغ... آبدان دينلوب جوا... آلات داخليه شنلد... بولك قبل الدفع ايجـ... سنده بركديكي ظر...

مَثَانِي قرآن عظيم الشانك ... وبعض قطعه لري ... چالغينك ايكنجي تل... مثنالر ودوه نك بو... وبورغاج يبرلر...

مَثَاوِي مثوالر : منزلك...

مُثبِت اثبات ايديجي ثابت اي... اولان

مُثبَت اثبات اولنمش ثابت قـ... اولان

مُثَبَّت ثابت وپايدار ايـ...

مرث

ثبت ایدیجی اولان
ثابت قیلمش تثبیت اولنمش اولان
حیوان بوغازلیه‌جق کور کسمز آلت
حیوانی کور آلت ایله بوغازلیجی اولان
بریجق درهم اغرلغنده بر وزن مخصوص وطوللریله قطرلری مختلف بر طاقم قامش پارچه‌لرندن عبارت برنوع اغزچالغیسی
نسنه دلوب ثقب ایتمکه مستعمل برنوع آلت که طریقله منطقاب تسمیه اولنور
ثقب اولنمش یاندن یانه دلنمش اولان
تربیه وتعلیم اولنمش اولان
ثقلت وزحمت ویریجی اولان
ثقب اولنمش یاندن یانه دلنمش اولان
مشابه ومطابق ومساوی اولان نسنه
اخلاق وادابه متعلق قصه وحکایه

مَثَلاً مثال یرینه طوتلمق اوزره

مَثْلَبَه آدمك عوائب ونقائضنه سبب اولان خصلت نامرغوبه

مَثَلَة اخلاق وادابه متعلق قصه وحکایه

مُثْلَة سائرلره عبرت اله‌جق عقوبت

مُثَلَّث اوچدن مرکب اوله‌رق قاینامش شراب وبهارات وشکردن ترکیب اولنمش ایچکی وهندسه اصطلاحاتندن اولوب اوچ ضلع ایله محدود اولان شکل معناسنده در

مُثَلَّثْ حادُّ الزَّوایا) اوچ زاویه‌سی حاده اولان مثلث

مُثَلَّث قائِمُ الزّاوِیَه) برزاویه‌سی قائمه اولان مثلث

مُثَلَّثْ مُنْفَرِجُ الزّاوِیَه) برزاویه‌سی منفرجه اولان مثلث

مُثَلَّث مُتَساوِی الاَضلاع) اوچ ضلعی بربرینه متساوی اولان مثلث

مُثَلَّث مُتَساوِی السّاقَیْن) ایکی ضلعی بربرینه مساوی اولان مثلث

مُثَلَّثِ مُخْتَلِفُ الاَضْلاع) اوچ ضلعك طوللرى بربرينه مختلف ومتفاوت اولان مثلث

مُثَلَّثات هندسه نك فروعندن اولوب مثلثلرك خواص وكيفياتنى مبين برعلمدر

مُثَلَّثاتِ مُسْتَوِيه) سطح مستوى مثلثلرينك علميدر

مُثَلَّثاتِ كرويه) سطح مستدير مثلثلرينك علميدر

مُثْمِر ثمره سى اولان ميوه دار اولان وبرفائده يى منتج اولان

مُثَمَّن سكزقات اولان وسكز جزئندن عبارت اولان وثمن يعنى بها وقيمت صاحبى اولان وهندسه اصطلاحاتندن اولوب سكز ضلع محدود اولان شكل معناسنده در

مَثْناة قات: بوكلم: بورغاج وايكى نقطه لو اولان

مُثَنّات ايكى نقطه لو حرفلك صفتىدر

مَثْنَوى بيتلرينك ايكى مصراعلرى مقفا وبيتلرى غير مقفا اولان شعر

مَثْنى دره نك بوكلم وبورغاج يرى

وجالغنك ايكنجى[illegible] وقرآن كريمك برقسـ[illegible]

مُثَنّى ايكى قات اولان نقطه لو اولا[illegible]

مَثْوا مثوا: مأوى: منـ[illegible]

مَثْوبه عمله مقابل اولان[illegible] وجزا

مُثُول برينه حرمةً ورعايـ[illegible] طورمق

مَثْوى مأوى منزلخانه[illegible]

مُثَيَّب باكره اولميوب ادكو[illegible] اولان عورت وزو[illegible] مفارقت ايتمش طو[illegible]

مَثَل فاضل ومثل ونظير

مُجاب كندوسؤالنه جواب[illegible] اولان وكندو دعا[illegible] قبول اولنمش اولا[illegible]

مُجاج اغزندن توكريلان[illegible] وصاليا

مُجادِل مجدللر قصرلر[illegible]

مُجادِل مجادله ومنازعه[illegible] ايدبجى اولان

مُجادَلَه مخاصمه ومنازعه[illegible] چكشمك

مُجاذَبه

مُجاذاة بوريمكده يارشـ[illegible]

مُجارى مجرالر صولرك آقديـ[illegible] يوزى ونهرلرك اقد[illegible] يتاقلرى

بريله همتا واقران اولان
برو يا زياده كلمه كلامدن
اصل معنالرندن خارج
ولكن معنى منفهم اولمق
وجهله استعمال اولنمق
جائز اولان اجازت اولنمش
اولان
مجاز اولمق طريقيله
عمله مقابل عوض واجر
وجزا ويرمك
مجازه منسوب اولان
اصل معناسى اوزرينه استعمال
اولنمامش اولان
قوة طاقت
آلات حرب ايله اورشمق
مجلسلر صحبت ايچون برارايه
كلمش انسان جمعيتلرى
مجلس اولوب برارايه
اوطورمق
مجلالر تجلى محللرى
مجمرلر : بخوردانلر
مجعلر : تشنه جمع اولنه جق
يرلر
جماع ايتمك
كوزل الفت ومعاشرت
ايدشمك
بادٔ هوا وبلاعوض النان
شى

مَجَّانًا مفت وباد هوا وبلاعوض اولمق اوزره
مُجَانَبَه بعيد اولمق اوزاغه چكلمك
مُجَانِسْ همجنس اولان ومشابه بكزر اولان
مُجَانَسَةْ مشابه اولمق بكزمك همجنس اولمق
مَجَانِق منجنيقلر
مَجَانِى مجنيلر فائده لر منفعتلر
مَجَانِيق منجنيقلر
مَجَانِين مجنونلر دلورمش اولنلر
مُجَاوَبَه سؤال جواب ويرمك
مُجَاوَدَه كرم واحسان وسخاوت ايتمك
مُجَاوِرْ قوكشو اولان ومسجده ياخود حرمينه قيانوب اعتكاف ايديجى اولان
مُجَاوَرَةْ قوكشو اولمق ومسجده ياخود حرمينه قيانوب اعتكاف ايتمك
مُجَاوِزْ حددن اوته يه كچيجى اولان
مُجَاوَزَةْ حددن اوته كچمك صوچ وجنحه ايتمك وصوچ وجنحه عفو ايتمك
مُجَاوَلَةْ مدافعه ايتمك مطارده ايتمك
مُجَاهَاةْ مفاخرة ايدوب قورلمق
مُجَاهِدْ سعى وغيرت ايدوب جهد ايديجى اولان
مُجَاهَدَةْ بر ايشده صرف سعى وغيرت برله جهد واهتمام

ایتمك وكفا رايله جنك ومحاربه ایتمك

مُجاهِر مجاهر لر كلامنى جهراً سويلمك عادتى اولان آدملر

مُجاهَرَه آشكار سوز سويلمك وشيخون و تاراج ایتمك

مُجاهِز جهاز ويريجى اولان

مُجْبَر اجبار اولمش جبرا ولنمش اولان

مُجَبِّر چيقيقجى قرق كميك صاروب ايو ايديجى اولان

مَجْبُوب خايه لرى دبندن كسيلوب خادم وتواشى قلنمش اولان

مَجْبُور كراهة برايشه طوتديرلمش اولان

مَجْبُول طينت وجبلتده طبيعى وخلقى اولان

مُجْتَبى اختيار وانتخاب اولنمش مختار اولان

مُجْتَرِح اعمال جوارح ايله كسب ايديجى اولان

مُجْتَرِم جرم گناه وقباحت ايديجى اولان

مُجْتَرِز كثرت عمل ايله مهارت كسبايتمش اولان

مُجْتَرِنانه مهارت كسب ايتمش اولان لايق ويا قشور اولان

مُجْتَزِم تخمين و تقدير ايديجى او... سورك سوروب كو... اولان

مُجْتَمِع طوپلانمش جمع اولنم... اولان

مُجْتَنِب اجتناب ايديجى او زا... چكينجى اولان

مُجْتَنِح غمازده اجتناح ايد... و برطرفه ميل ايدوب... اعنش اولان

مُجْتَبِى ديرلمش ديوشرلمش او...

مُجْتَوِر قوكشو مجاور اولا...

مُجْتَهِد اجتهاد ايدوب قرآن... واحاديث نبويه نك صح... معنالرينى استخراج ايد... ذات شريف

مَجْد شان شرف بزرگ...

مُجِد سعى وكوشش و... وغيرت ايديجى اولا...

مُجَدَّد تجديد اولنمش يكيلن... اولان

مُجَدَّداً يكى باشدن اولمق او...

مُجَدَّر چيچك چيقارمش او... بوزوغى اولان كمس...

مُجَدِّف نعمات الهيه يى تجديـ... واشتغال ايدوب ناشكر... ايديجى اولان

مُجَدَّل قصر كوشك

مجدوکرم وشرف صاحبی
قلنمش اولان
چیچك چیقارمش وچیچك
بوزوغی اولان کمسنه
جذب اولنمش اولان
وعقلی کیدوب آشفته
اولان
کسلمش قطع اولنمش
اولان
هندسه اصطلاحاتندن
اولوب جذری استخراج
اولنان عدده اطلاق اولنور
صویك اقدیغی یاتاق ویولی
تجربه ایله معلوم اولمش
اولان
چپلاق اولان لباسدن
خالی اولان ومتأهل اولمیوب
زوجه سی اولمیان وخالص و
صافی اولان وبالکز وتنها اولان
وعوارض جسمانیه دن خالی
اولوب یالکز روحانیت
ایله موجود اولان
جسمانیتدن خالی ومجرد
اولان نسنه لرکه حق جل
وسبحانه وملائکه کرام
وارواح انسانیه وعقل
وامثالی نسنه لردن
عبارتدر

مُجْرِم جرم وجنایت وگناه وقباحت صاحبی اولان

مَجْرُور جرا اولنمش چکلمش اولان وجرایله یعنی کسره ایله قرائت اولنور اولان

مَجْرىٰ صویك اقدیغی یاتاق ویولی

مَجْزُوم وجه قطعی اوزره معلوم اولان وجزم ایله یعنی سکون ایله وبلاحرکه قرائت اولنور

مُجَسَّم جسمی اولان یعنی ابعاد ثلثه یی مشتمل اولوب رقیق وعدم قابلیت نافذ کیفیتی کندوده موجود اولان

مَجْعُول احداث واقامه اولنمش اولان

مُجَفَّف قورومش صو ونمی قالمامش اولان

مَجْفِی جفا واذیت وآزرده کورمش اولان

مُجَلّا جلالو اولان آیینه کبی جلاسی اولان

مَجَلَّة کتاب رساله صحیفه

مُجَلِّد کتاب جلدینی اعمال ایدن اهل صنعت

مُجَلَّد جلد ایچنده محفوظ اولان وکتاب جلدی

مُجَلَّدَه برجلد کتاب

مُجْلِس قوكشمق وصحبت ايچون ياخود مذاكره ومشورت ايچون براراية كلمش جمعيت انسانيه

مُجْلِس أَفْرُوز مجلسه ضيا ورونق ويريجي اولان

مُجْلِسْبان مجلس اربابي مجلسه داخل اولانلر

مُجْلُو جلالو مجلا اولان

مَجْلُوب جلب اولنمش اولان ومجنونه ديوانه اولان وسبي اسيرا اولوب سورك اوزره اخر محله كوترلرك فروخت اولنور اولان

مَجْلَى نسنونك تجلى برله ظهور ايتديكي محل

مُجْلَى نفي اولنمش؛ سور كونه كوند ريلمش اولان

مُجَلّى جلالو اولان كير وپاس ويورتكلري دفع اولنوب پاكلنه رك آچلمش اولان

مُجَلِّي آچوب تميز ايليجي جلا ويريجي اولان

مُجَلِّيات يدندن هر دولو صويلجه وحيوانركويك مقوله سني دفع ايدوب چهره يي رونقدار وتازه وطراوتلو ايليجي اولان ادويه

مُجَمَّد طوكمش؛ پوز كسلمش ايكن قاتيلشمش اولـ

مُجْمَر بخوردان دينلان الـ توتشي ايچون استـ اولنور

مُجْمِرَة بمعناه ايضا

مُجْمَع نسنه جمع اولوب طوپلنه جق ير وبعـ انتخابات جمع اولنـ مخصوص كتـاد

مُجْمَعَة بمعناه ايضا

مُجْمَل اوزون ومفصل او قيصه ومختصرا اول

مَجْمُوع جمع اولنوب طوپلا اولان نسنه نك النو بتون وطوپ اولمق او

مَجْمُوعًا

مَجْمُوعَة مجمعه كتابي

مِجَن قلقان دينلان الت ترس سپر

مَجَنَّة دليلك؛ جنون؛ و بناغي اولان محل

مُجَنَّد بلوك وطابور والا اوزره جمع اولنمشـ اولان

مُجْنِف حقدن وطوغريدن ميل وعدول ايدا او

مَجْنُوب ـبدلك جواني

مَجْنُوز جنازه ميت آدم او

دلو رمش دلی آشفته اولان
دلو رمش ادمه لایق
ویراشق اولمیان
دلی و مجنون اولمق
کار و فائده و منفعت محلی
علم تجویده آشنا اولان
تجویز اولنمش جائز کورلمش
اولان
سلفده مستعمل بر نوع
قاووق
آتش پرست
بمعناه ایضاً
مجوسیلرك ادین ومذهبکره
ایجی بوش واویق اولان
فعل و قولنده بی قید و
لاابالی اولان
فعل وقولنده بی قید
ولاابالی اولمق
جوهر ایله تزیین اولنمش
اولان
کلامنی جهراً سویلمك
عادتی اولان ادم
بمعناه ایضاً
تجهیز اولنمش هر بر لازماتی
ترتیب اولنمش اولان
دونمنش اولان
تجهیز ایدیجی برنسنه نك
لازماتنی تدارك و ترتیب

ایدیجی اولان دوناندیجی اولان

مُجْهَل احوالی تفصیلاً بلنمکه
مدار بر نسنه سی موجود
اولمیان شی

مَجْهَلَة جهالته باعث وسبب
اولان شی

مَجْهُود جهد و همت اولنان شی

مَجْهُور تلفظنده نفسك جریانی
منع ایدر اولان حرف ذکر طل
قوربض اذغ رجند مطبع
کلماتنده بولنان حروفدن
عبارتدر

مَجْهُول معلوم ومعروف اولمیان
بلنمامش اولان

فِعْلِ مَجْهُول کندوسی ذکر اولنمغله
فاعلنك معلوم اولمسی
حاصل اولمیان فعل

بِنَای مَجْهُول فعل مجهول مخصوص
اولان تلفظ واملا وهیئت

مَجِیء کلمك ظهور ایدوب وارد
اولمق

مُجِیب اجابت ایدیجی سؤاله جواب
ویریجی ومطلوبا ولانی
ارزان یوریجی اولان

مُجِیح اثر دخی بر آفاق وجمله
هلاك ایدیجی اولان

مَجِید شان شرف وجلالت
صاحبی اولان

مُجيز	اجازت واذن ورخصت ویریجی اولان
مَحاب	حزن اندوه وحشت
مُحابا	قید تفكر حذر
بی مُحابا	صاقینوب لاقیداولان
مُحابات	بريني سويب اعانه ومسامحه ومساعده ايدرك اختصاص كوسترمك
مُحابه	محبت دوستلشوب وود ومحادثت ايتمك
مَحابِر	محبرلر دویتلر مركب حقه لری
مَحابِس	محبوسلر زندانلر
مَحابيب	محبوبلر معشوقلر
مُحاجاة	لغز سويلشمك وبلجه سويلشوب ذهن وفطانتده یاریش ایتمك
مُحاجّه	دعوی ومخاصمه ایتمك حجتلر دلیللر ایراد ایتمك
مُحاجِف	سپرلو اولان جنكجی دائما نزاع ومعارضه ايدراولان
مُحاجَفه	جنك ایتمك ومعارضه ایتمك
مُحادَقه	لاقیردی ایتمك بربریله سوز وداستان سويلشمك
مُحاذاة	قارشولیوب مقابل اولمق

مُحاذَرَه	بربرینی قورقود صاقندرمق
مُحاذی	قارشو اولان مقا اولان
مَحاذیر	محذوره لرحذر اولـ كيفيات
مَحار	دعوت ورجوع اولـ محل
مُحارِب	جنك وقتال ایتمك شاننده اولان
مُحارَبه	جنك قتال غوغا
مَحارَه	عورت ورجوع اولـ محل
مُحارِز	محافظه محارزه وجـ ایدیجی اولان
مُحارَزه	حراست ومحافظه وحذا ديدن خارج مـ ومفاكهه ایتمك
مُحارَسه	حفظ ووقایه ایتمـ
مُحارَشه	فت ویروب غو ومنازعه چیقار
مُحارَف	بدبخت محروم ومـ اولان
مُحادَقه	مكافات ومجاز ایتمك
مُحارَقه	عورتی یان اوسـ یاتروب جماع ایتمـ
مَحارِم	محرملر عامه یه كشف

اولمیان شیلر وحق تعالینك حرام قلدیغی شیلر وبری بریله تزوجلری حرام اولان اقربا محرابلر

محاسبه ایدیجی حساب دفترلرینی یوقلایوب قارشولشدیروب تحقیق وتمییز ایدیجی محاسبه‌جی دینلان مأمور

حسابلشمق

محسنلر حسنلر کوزللکلر وکوزل خلقلر وکوزل اطوار وکوزل فعللر و انسانك یوزینه کوزللك ویرن بیق وصقال

ایولك ایدیجی اولان

ایولك واحسان ایتمك

میانه‌دن اخراج واستثنا ایتمك

بری برندن اوتانوب حسن معامله وتعظیم واکرام ایدشمك

حصه حصه بولشمك

محاصره ایدیجی اولان

محاصره ایدیجی اولان قلعه‌نك اطرافنی قوشادوب کیروب چیقمغی منع ایدرك فتحنه سعی ایتمك

مُحاصِرِين قلعه‌یی محاصره ایدن عسکر کروهی

مِحاض محضلر خالص وقارشقسز نسنه‌لر

مُحاصَنَة بری برینی تشویق ایدوب قند زقوق

مَحاضِر محضرلر بربینك حاضر و موجود بولندیغی محللر وعرض محضرلر

مُحاضَرَة اوغراشمق مجادله ومخاصمه ایتمك وشمدیکی حاجت ایچون کله‌جك زماندی داخل تصرف اوله‌جق متاعی شمدیدن فروخت ایتمك

فَنِّ مُحاضَرَة فن مقایسه قیاس ومقابله بریله جواب و مباحثه ایتمك فنی

مُحاط احاطه اولنمش اولان اطرافنه نسنه چویرلمش اولان

مُخافات کلامده منازعه ایتمك

مُحافِظ حفظ وصیانت ووقایه ایدیجی اولان وقلعه حفظنه مأمور اولان بیوك ضابط

مُحافَظَة ضرر وزیاندن صقلایوب حفظ ایتمك

مَحافِل محفللر جمعیتکاهلر وجمعیتلر

مُحافِل شان وناموسنی حفظ ایدر اولان

مُحاقْ اخر شهرده قمرکورنمز اولمق
مُحاقّه مخاصمه ایتمك حقانیت ادعا ایتمك
مُحاقَلَه تارلاده اولان اکینی هنوز صلاحیتی معلوم اولمزدن مقدم صاتمق
مُحاکاة بکزمك مشابه اولمق
مُحاکّة بربریله برابرلك ادعا ایدوب یارشمق
مَحاکّة طوقوبجی دستکاهی
مُحاکمَة حاکم معرفتیله دعوی تجسس اولنوب فصل اولنمق
مُحاکی بکزر مشابه مانند اولان
مُحالْ اداره امورده اظهار اولنان حذاقت وجودت فکر و قدرت وحیله فند دوباره
مُحالْ باطل وبیهوده اولان ووقوعی ممکن اولمیوب ممتنع ومتعذر اولان
مَحالْ محلر یرلر ومحله لر
مُحالاة دیکریله مطایبه وملاطفه ایتمك
مُحالات محال و باطل اولان نسنه لر
مُحالَة حیله فند و دوباره
لامُحالَة حیله سز شقاسز حقیقة

مُخالَفَة بری برینه یمین ایدوب عهد لشمك
مُحامات مؤذیاتدن حفظ و ... ایتمك
مَحامِد محمود لر سبب حمد او... حصائل
مُحامَقَة حماقت ایتمك عقلس... ایتمك
مَحامِل محملر وفلیج آصقیلر...
مَحانی محنیه لر دره نك بور...
وطولامبه لری
مُحاوَنَة برینه مکر ورنك ود... ایتمك
مُحاوَرَة قارشولقلو جواب دوندرملك
مُحاوَزَة مخالطه بری برینه قار...
مُحاوَلَة طلب وخواهش وآر... ایتمك
مَحاوِی محویلر : مجمعلر...
مُحایَدَة احتراز ومجانبت ایتم... صاقنمق
مُحابَصَة دلکوکبی حیله ایلد... فرصت ارامق
مُحابَقَة بغض وحسد ایتمك
مُحاینَه وقت تحدث ایله معا... ایتمك
مُحِبّ محبت ایدیجی دوست خ... خواه اولان

دوستە لایق و یراشق اولان

دوستلق ؛ سوکی محبت افادە ایدر اولان نامە

مرکب حقەسی دویت بمعناە ایضا

محبوس حبس اولندیغی محل زندان

دیشی حیوانلك کبە قالدیغی مدت وزمان

سویلور محبّت اولنور اولان

سویلور محبت اولنان خاتون

مسرور و شادمان وممنون اولان

چیقامق اوزرە برمحلە قپانمش اولان

محبوس زندان

حاجتمند حاجتە دوچار اولان

حیلەکار دوبارەجی اولان

حبس ایدیجی ؛ وحبس اولنمش اولان

تشویق واغرا اولنوب قندیرلمش اولان وتشویق ایدیجی تحریك ایدیجی قندیریجی اولان

مُحْتَجِبْ	اورتیلو مستور کیزلنمش اولان
مُحْتَجِنْ	مالی جمع وتملکە درعهدە ایدیجی اولان
مُحْتَدِ	اصل بنیاد وطبیعت سرشت
مُحْتَدّ	حدید اولان کسکین اولان وغضبە کلمش حدید المزاج اولان
مُحْتَذِرْ	صاقنوب احتذار ایدیجی اولان
مُحْتَرِبْ	بربریلەجنك ایتمکە مشغول اولان
مُحْتَرِزْ	صاقنوب احتراز ایدیجی اولان
مُحْتَرِسْ	بمعناە ایضا
مُحْتَرِصْ	حرص وطلب ایدوب تحصیلە سعی واقدام واهتمام ایدیجی اولان
مُحْتَرِفْ	اهل حرفت وصنعت اولان
مُحْتَرِقْ	یانمش ؛ سوختە تا اولمش اولان
مُحْتَرِقْنا	یاقجی یاندیریجی اولان
مُحْتَرَمْ	تعظیم واحترام اولنور اولان
مُحْتَزِنْ	محزون ومکدر اولان
مُحْتَسِبْ	احتساب اغاسی دینلان مامور

ف

مُحْتَشِدْ بركمش ازدحام وغلبه‌لك اولمش اولان

مُحْتَشِمْ او تانوب بشرمسار اولان واتباعيله منتسبانى كثرت اوزره اولان

مُحْتَشِى كوكى كبى طولمش اولان

مُحْتَضِرْ اولملك درجه سنده خسته اولان

مُحْتَظِى صاحب عزت وقدر واعتبار اولان

مُحْتَفِظْ كندو نفسنى حفظ ووقايه ايدر اولان

مُحْتَقِرْ حقارت ايديجى تحقير وتخفيف ايديجى اولان

مُحْتَقِنْ احتقان استعمال ايدر اولان

مُحْتَكِرْ مال بهاغرجيقمق ايجون صاقليوب حبس ايدر اولان

مُحْتَكِمْ حاكم تعيين اولان

مُحْتَلِقْ تراش ايديجى اولان

مُحْتَلِمْ احتلام كورمش دوشى ازوب غسل اقتضا ايتمش اولان

مُحْتَمِلْ بسنه قبول ايدوب كندواوزرينه آلور اولان وممكن اولوب عقله قريب بولنان

مُحْتَمْ غضبه وكدردن اويوميوب بيدار قالمش اولان

مُحْتَمِى مضر نسنه دن ايدوب صاقنيجى

مُحْتَنِكْ مسن وكار ديده متين الرأى اولان ومتولى اولان

مُحْتَوِطْ احاطه ايديجى محيط

مُحْتَوِى جامع اولان جمع ايدر اولان

مُحِثْ ترغيب وتشويق قندريجى اولان

مُحْتَثْ بمعناه ايضا

مُحَجًّا ملجا بناه صغنـ يـر

مُحَجَّبْ يلك مستورونها

مُحَجَّرْ مخصوص اولان

مُحَجَّرُ الْعَيْنِ كوزلك خانه سى جقوري

مُحَجَّلْ مزين زلفلقانه وط اولان وآت قسمى باز خلقه لو اولا

مُحَجَّلُ الْأَرْبَعِ درت اياغى اولان

مُحَجَّلُ الثَّلَاثِ بالكزا خلقه لو

وَمُحَجَّلُ الرِّجْلَيْنِ يالكز ا اياغى خلقه

وَمُحَجَّلُ الْيُمْنى بالكزا اياغى خلقه لو

السری بالکز اردصولـ اپاغی خلقه اولان آلة اطلاق اولنور حجامت شیشه سی و یا بوبوزی

بمعناه ایضاً

حجابلو اولان واوتانغج وشرمنده اولان وپرده یاخود یاشمق ایله مستور اولان

قبوسورکوسی دینلان اغاج که قبو اچلمسون دیو اکسه سنه وضع اولنور

الف حرفنه تقلیب اولنمشدر

قصد اولنمش اولان وکثرت اوزره کیدیلوب کلنور اولان وحجت وبراهین ایله اثبات اولنمش اولان ومکهٔ مکرمه نك اسمیدر

ممنوع اولان وحرام اولان

بمعناه ایضاً

قابنور اولان اوستی یومری اولان

احداث وایجاد واختراع ایدیجی اولان

فی الاصل یوغیکن صلوه دن

احداث وایجاد اولنمش اولان وبرسبیله طهارت شرعیه سنی زاله اولنمش اولان

مُحَدِّثْ احادیث نبویه یی نقل وروایت ایتمش اولان ذات کریم

مُحَدَّثْ ظن وتخمین وفراستی دائما مصیب وصادق الحدث اولان کمسنه ونقل وروایت اولنمش اولان

مُحَدِّدْ تحدید ایدیجی حدود تعیین ایدیجی اولان

مُحَدَّدْ تحدید اولنمش حدودی تعیین اولنمش اولان

مُحَدِّرْ ضرب ایله قباردوب شیشوریجی اولان

مَحْدُودْ حدود سنورایله احاطه اولنان

مُحَذِّرْ تحذیر ایدیجی قورقودوب صاقندیریجی اولان

مَحْذُورْ حذر اولنوب صاقنله جق نسنه

مَحْذُورَه بمعناه ایضاً

مَحْذُوفْ حذف اولنمش یرندن دیوشرلمش اولان

مِحْرابْ مسجدده امامه مخصوص اولان محل

مُحَرَّرْ — تحریر اولنمش یازلمش اولان

مُحَرِّرْ — تحریر ایدیجی یازیجی کاتب اولان

مُحْرِزْ — کندو یانینه آلوب قبض ایدیجی تحصیل ایدوب کندو تصرفنه داخل ایدیجی اولان

مُحَرِّشْ — فت ویروب غوغا ومنازعه ایتدیریجی اولان

مُحَرِّضْ — تحریض ایدیجی طلبکار وآرزومند ایدیجی اولان

مُحَرَّفْ — تحریف اولنمش تغییر وتبدیل اولنمش اولان

مُحْرِقْ — احراق ایدیجی اتشه یاقیجی اولان

مُحَرِّكْ — تحریك ایدیجی حرکت ایتدریجی اولان

مَحْرَمْ — برینك زوج ایلمسی حرام اولان اقرباسی وبرینك کمالیله اعتماد ایدوب اسرارینه واقف ایتدیکی دوستی وعامه‌ٔ کشفی جائز اولمیان شی ومن طرف الله حرام قلنان شی

نامَحْرَمْ — محرم اولمیوب تزوجی جائز اولمغله اختلاطی

حرام اولان...

مُحَرَّمْ — حرام وممنوع قلنمش... اولان وشهور عربیه برنجی شهرك اسمی...

مُحَرَّمَةْ — برینك تزوج ایلمس... حرام اولان اقرباس...

مَحْرَمِیَّتْ — برینك محرمی اولمغ...

مَحْرُوبْ — مالی مسلوب اولن... اولان

مَحْرُورْ — درونی برحرارت ا... آدم

مَحْرُوسْ — حفظ وحراست اول... اولان

مَحْرُوسَةْ — شهر: مملکت: مد...

مَحْرُوصْ — حرص ایله طلب اولن... اولان

مَحْرُوفْ — تغییر وتبدیل اولنم... اولان

مَحْرُوقْ — حرق اولنمش آتـ... یانلمش اولان

مَحْرُومْ — بی نصیب وبی...

مَحْرُومِیَّتْ — بی نصیب وبی بهـ... قالمقلق

مَحْرِیْ — محل لیاقت اهل لیا... اولان آدم

مَحْزُونْ — حزنلو مکدر ومغـ... اولان

محرومنه لايق ويراشق
اولان
حسان ايديجى يولك ايديجى
اولان
كوزللك اوزره مجبول
ومعطور اولان
كوزللنديريجى كوزللك
ويريجى اولان
مقتول اولان خلق وطور
وفعل
حساب اولنمش اولان
حساب اولنمق اوزره
حسد اولنان
حس اولنمش حواسدن
بريله درك اولنوب دويلمش
اولان
حشر وجمع اولنوب
طوپلنه جق محل ويوم
قيامتده انسانلك جمع
اولنه جقلرى محل
هركس امرينه مطيع
اولوب خدمتنه سرعت
وشتاب اولنان
حشر وجمع اولنوب
طوپلنمش اولان
آردينه دوشيلوب
قوالنمش اولان
تحشيه اولنمش حاشيه

اولان

مِحْصَدْ اوراق: داس وطرپانكه انكله اكين بچلور

مُحَصِّلْ تحصيل ايديجى جمع ايدوب طوپلايجى اولان

مُحَصَّلْ تحصيل اولنمش جمع اولنمش اولان

مُحْصِنْ حرمدن صاقنيجى اولان

مُحْصِنات حرمدن صاقنوب اهل عصمت وعفت اولان خاتونلر محصنه لر

مُحْصَنَة حرامدن صاقنان خاتون

مَحْضُورْ اوراق وقتى كلوب بچلمش اولان

مَحْصُورْ حصر اولنمش اطرافى النمش اولان ومحدود ومنحصر اولان

مَحْصُولْ حاصل اولان وجوده كلمش اولان وبهايريا وريلرى واغاج ميوه سى واعين مثللو مالمدن حاصل اولان نسنه

مَحْصُولات حراثت ايله صنايعدن حاصل اولان نسنه لر

مَحْصُولْدار كندوسندن محصولات حاصل اولور منبت وبركتلو اولان

مَحْصُونْ صرب ومتين قلنمش اولان

ف

مُحْصِى حصا ایدیجی تعداد ایدیجی صایبجی اولان

مَحْض صافی وخالص اولان

مَحْضاً یالکز انجق

مَحْضَر برخصوصی طرف بالایه عرض وافاده ضمننده متعدد کسنه لر طرفندن امضا اولنان عریضه که عرض محضر دخی تسمیه اولنور و برینك حاضر و موجود اولندیغی محل حضور

مُحْضِر محکمه مأمورینه که محاکمه اولنه جق کسنه لری جلب واحضاره مستخدم اولان

مُحْضَرَم زمان جاهلیتده طوغوب اسلام عهد واوانی ادراك ایدرك فقط پیغمبر علیه السلام حضرتلری ایله ملاقاتی واقع اولمامش مؤمن کسنه

مُحَضِّض تشویق وتحریك ایدوب بك قندیریجی اولان

مُحَصِّن خصاد وتحقیر ایدیجی خوربافیجی اولان

مَحَطّ یول حیوانندن اینه جك محل یول ویول حلکك نهایتی

اولان محل قوناق قونا
منزل

مِحْطَب اوطون کسه جك د
وساطور وبالطه

مَحْظُور ممنوع حرام محرم یس
اولان

مَحْظُوران ممنوع وحرام او
نسنه

مَحْظُوظ ممنون ودلشاد وکو
سوینمش اولان

مِحَفَّه دوه یه بنملك ایچون بر
اوطوره جق نسنه

مَحْفِد اصل بنیاد

مَحْفَظَة درونده نسنه حف
اولنان ظرف

مَحْفِل جمعیتکاه مجلس محلی
وجامعلرده پادشاه
مخصوص قفسلو اولا
اوطه ومؤذنلر محلی

مَحْفُور ایچی قازیلوب اویولم
اولان وچقور یره و
اولنمش اولان

مَحْفُوظ ضررو زیاندن حر
وصیانت اولنان

لَوْحِ مَحْفُوظ تقدیرات ربانیه نك مر
حفظ وقید اولندقلر
لوحهٔ مبارکه

مَحْفُوف اطرافی قوشادلوب چویرلمش

محو وابطال ايدوب نابود قيلمق

احقاق حق ايديجي ومخاصمه ده حق صاحبي اولان

تحقير اولنمش ، خور باقلمش اولان

حقارت خور وحقير اولمق وخور كورمك تحقير ايتمك

تحقيق ايديجي نسنه نك حقيقتني بوليجي اولان

تحقيق اولنمش تفتيشده حق وصحتي اثبات اولنمش اولان

اهل تحقيقه لايق وياشق اولان

احتقان طلومبه سي حقنه

بمعناه ايضاً

لايق وحقيق و رواولان الموق وكومشدن عيارني بيلمك ايچون سورتدكلري طاش

متين ، قوتلو ، استوار اولان

تحكيم اولنمش فسادن منع اولنمش اولان

نسخ اولنمامش اولان آيات كريمه

مُحَكَّمَة دعاوي حكم وفصلنه مخصوص اولان محل

مُحَكَّوك حك اولنمش قازنمش اولان وحكم وفتوا

مقوله سندن بطلاني كوستريله رك فسخ و ابطال اولنمش اولان

مَحْكُوم حكم تحتنده اولان شايع اولان

مَحْكُومٌ عَلَيْه عليهنده حكم اصدار اولنمش اولان

مَحْكِي حكايت اولنمش اولان

مُحِل مكر كيد حيله فند

دوباره وغمز وغيبت وسعايت ايتمك

مَحَل نسنه قونه جق يير ولازم وواجب اولان ولايق سزاوار اولان

مَحَلَّات محله لر

مَحَلّه شهر وقصبه نك اجراسندن اولوب متعدد خانه دن عبارت هيئت مجموعه ومنزل خانه قوناق ييري

مُخْلِف شبهه لو اولمغله خلقدن بعض كسنه شويله در وبعض اجرلري بويله در ديو يمين ايتملرينه باعث وسبب اولان

مُحَلَّقْ صاچ وقللری تراش اولنمش اولان

مُحَلِّلْ تحلیل ایدیجی عقده‌یی بوزوب معقودی محل ایدیجی اولان

مُحَلِّلاتْ عقده کیرا اولان اخلاطی تسییل ایدر اولان ادویه

مُحَلِّمْ یواش ایدوب حلم صاحبی ایدیجی اولان

مَحْلُوجْ حلاج معرفتیله آتلمش اولان پموق

مَحْلُوفْ حلف ویمین ایلمش اولان

مَحْلُوقْ صاچ وقیللری تراش اولنمش اولان

مَحْلُولْ قیدی وعقده‌سی چوزلوب رها بولمش اولان حلال ومأذون اولان ومناصب وامور الدن صاحبسز قالمش اولان

مَحْلُولِیَّه نسنه محلول اولمقلق

مُحَلّٰی زیب وزینت ایله دونانمش اولان

مُحَمَّدْ فخر کائنات خاتم الانبیاء علیه وعلی المرسلین السابقین افضل الصلوات واکمل التحیات حضرتلرینک اسم شریفلری اولوب مکرر حمد وثنا اولنمش معناسنه در

مَحْمَدَةْ حمد وثنا وسبب اولان خصلت

مَحْمَدَتْ‌ساز حمد وثنا ایدیجی

مُحَمَّدِی حضرت محمد علیه منسوب ومتعلق

مُحَمِّصْ قهوه وامثالنی قا اولان

مَحْمِلْ دوه‌یه بنمکه مخصو وایکی کشیلک بر اوطوره جق نسنه هدیه وپیشکش نقل مخصوص دوه‌یه برله حجاج اوکنده مکرمه‌یه اسبال ا محفظه که غلط اوله محفل شریف اسمیه مشهوردر

مُحْمِلْ قلبی آصقیسی قلبی

مَحْمُودْ حمد وثنا وستایش ا اولان

مَحْمُولْ یوکلو اولان بارکیر ومنطق اصطلاحنه اولوب اجزای قض اوله رق موضوع او حمل واسناد اولنان دلالت ایدر لفظه

مَحْمُولَه یوک بار حموله

حماعلتنه كرفتار اولان

حفظ وحمايت اولنمش اولان

شهر عظيم

محنتلر غملر رنجلر مصيبتلر

محنى منحنى اكرى چارپوق اولان

درد بلا غم كدر مصيبت

محنت ايله مضطرب اولان

محنت چكيجى اولان

اماليسى محتكش اولان خانه

برينه يمينى خلف ايديجى اولان

ميتى حنوط ايله تطيب ايديجى اولان

مجنون اولان

منحنى اكرى چارپيق اولان

درهنك بورغاج وبوكلم يرى

بتون بتون نابديد ايدوب اثرينى دخى براقماموق

محوى مجمع نسنه جمع اولنهجق يير

دوران ايدن نسنهنك ورته سندن كچيروب دورانه مركز اولان خط مستقيم وبوكا مشابه اولان نسنه مقره برونسى وتكرارلك دلكلى و ذكر من اوستى مثللو

محوضنه خالص اولمق صافى اولمق

مِحْوَط كوزه دوب صاقنيجى وحائط چويريجى اولان

مُحَوَّط اطرافنه ديوار ويا پرده چويرلمش اولان

مُحَوَّل تحويل وتبدل وتغيير اولنمش اولان واحاله برله سپارش اولنمش اولان

محوّنه نقصان بوله رق محو و زائل اولمق

مَحْوِى نسنه ايچنده جمع اولنمش اولان

مَحْوى مجمع مجمعه نسنه جمع اولنهجق يير

مُحَيَّر حيران ومتعجب اولان

مُحِيط احاطه ايديجى نسنهنك اطرافنى قوشاتمش اولان وهندسه اصطلاحاتندن اولوب شكلك جوانب اربعه سنى احاطه ايدن خط ولمحه ويا خطوط كثيره

مُحيل — ومجاز طريقيله بيك عالم اولان ادمه ديسلور
مُحيلي — حيله بلاحيله كار اولان
مُحين — حيله حيله كارلق
مُحيني — هلاك ايديجي اولان
مُحيي — احيا ايديجي جان ويريجي جانلنديريجي اولان
مُحيي — بمعناه ايضا
مُخ — ككده اولان الك وبيني مغز دماغ
مُخابره — خبرلشمك بري برينه خبر كوندرمك وترلانك محصولندن معين برمقداريني اخذ ايتمك اوزره عقد زارعه ايتمك
مخابره لر اكمكجي دكانلري
مُخابيث — مخبثه لر كيزلنه جك
مُخابي — وصقلنه جق يرلر
مُخاتله — بريني الداندوب دوباره ايتمك
مُخاتم — ختامه ايردرمك بترمك
مُخادِش — طرمالييجي زحمت واضطراب ويريجي اولان
مُخادشه — طرمالمق ، وزحمت واضطراب ويرمك
مُخادِع — حيله وخدعه ايديجي دوباره جي اولان
مُخادَعة — حيله وخدعه ودوباره ايتمك

مُخادِم — مخدوملر : افندي دوستلق يارلق وياري ايتمك
مُخادِنة —
مُخاديم — مخدوملر : افنديلر
مُخاذِيل — مخذوللر : خوار ذليل ورسواي اولان ا[illegible]
مُخارِج — مخرجلر : چيقه جق [illegible]
مُخازاه — رزيل ورسواي ايتمك خوارلق
مُخازِن — مخزنلر مال حفظ[illegible] مخصوص بنالر
مُخازي — مخزيلر رذالت س[illegible] اولان خصلتلر
مُخاشاة — بري بريني قورقتمق برشمق
مُخاشَنَة — بربرينه خشونت ا[illegible]
مُخاصِم — خصم دعوي ومخا[illegible] ايديجي اولان
مُخاصَمَة — بري بريله دعوي [illegible] ايتمك
مُخاض — طوغوره جق حيوان[illegible] حكمك
مُخاضَعَة — نسوان ايله ملايم ايتمك
مُخاضَنَة — نسوان ايله لاغ وم[illegible] ايتمك
مُخاطِب — خطاب ايديجي نو[illegible] كلام ايديجي اولا[illegible]

خطاب اولنان کمسنه کلام توجیه اولنمش اولان وصرف ونحو علمی اصطلاحاتندن اولوب فعلك شول شکلیدرکه متکلمك خطاب ایتدیکی کمسنه یه منسوبیتله استعمال اولنور

برینه خطاب وتوجیه کلام ایتمك

تهلکه یه وقورقولو احواله کرفتار اولمق

خوف ایتمك قورقمق وقورقله جق شی

کیزلو ویواش سویلمك

بوشلامق ترك وفراغت ایتمك

مخالّه لر : دوستلق وخلیللك اظهارلری

مخلبلر : برنجی قوش وجانور پنجه لری

الدانمق حیله وخدعه ایتمك

صانمق ظن وتخیل ایتمك

صدقه وصفوت اوزره دوستلق ایتمك

بربریله کدرسز صفوت اوزره کچنمك

بری بریله قارشمق

مُخالَعَة : زوج ایله زوجه خلع ایدشمك

مُخالِف : موافق واویغون اولمیوب ضد واویمز اولان

مُخالَفَة : اویمیوب قارشو قومق موافقت ایتمیوب ضدلق ایتمك

مُخالِفِ ما : مخالفت ایدنلری سوروب سورنجی اولان

مُخالَقَة : ناس ایله حسن معامله ایدوب خوش کچنمك

مُخالَّة : صادقانه دوستلق ایتمك

مَخالِیب : مخلبلر برنجی حیوان پنجه لری

مُخامَرَه : برمحلده متمادی اقامت ایتمك وکیزلنوب صقلانه رق مستتر اولمق

مُخاشَنَة : طرمالمق وشمار اورمق

مُخاوَصَة : ترانه بولیله برارلق ایتمك

مَخاوِف : مخافه لر مخوف وقورقنج اولان محللر وشیلر

مُخایَرَة : خیر ومزیتده یارش ایتمك

مَخالِف : مخوف شیلر : مخافه لر قورقولر

مَخایِل : مخیله لر صانمغه وتخیل ایتمکه سبب اولان علامت ونشانه لر

مُخْبِت : تواضع وتذلل ومسکنت ایدیجی اولان

مُخبِث ناتمام فرومایه وخبیث دوستلر ایله الفت وصحبت ایدیجی اولان

مُخبَثَة خبث وفساده باعث اولان نسنه

مُخبِز خبز ایدیجی · خبز ویریجی اولان

مُخبَز اتمکجی دکانی واتمك فروشی

مُخَبَّل مجنون ودلورمش اولان

مخبون قحط وغلا وقتی ایچون صقلانمش اولان وعلم عروض اصطلاحاتندن اولوب ایکنجی حرفی اسقاط اولنمش اولور

مَخبَئَة کیزلنه جك وصقلانه جق محل

مُخبِت اوتانوب شرمسار اولان

مُختار اختیار وانتخاب برله سچلن اولان وکندو اختیار واداره سی اوزره عامل اولان

مُختال کبرلو متعظم متکبر خودپسند اولان

مُختان خائن وغدار اولان · وکندوسنه خیانت وغدر اولنمش اولان

مُختَبِر کرکی کبی بلور وخبردار اولان

مُختَبِس قهر وتغلب ایله اخذ ایدر اولان

مُختَبِل مجنون ودلورمش ا[ولان]

مُختَبِئ کیزلنمش صقلانمش اولان

مُختَتِم بتیریجی انجامه ایر[یشدیریجی] اولان

مُختَتِن سنت اولنمش اولا[ن]

مُختَدِر اهل پرده اولوب کورنمز اولان

مُختَدِع حیله ودوباره یه ا[...] اولان

مُختَرِع اختراع ایدیجی یکی[...] چیقاریجی اولا[ن]

مُختَرَع اختراع اولنمش ا[...] یوقایکن یکی چیقا[...] وایجاد اولنمش او[...]

مُختَرِف یلان وکذب پیدا ا[...] اولان

مُختَرِم اولدیریجی استیص[ال] ایدیجی اولان

مُختَزِع رفیقلرندن آیریلو[ب] چکیلور اولان

مُختَرِق قندن صیریلوب [...] اولان

مُختَزِل قوم وجماعتندن آیر[...] منفرد اولان

مُختَزِن خزینه ومخزنده محـ[...] اولان

مُختَشِع کندونی الچق طوتار و[...]

اولمش اولان
خاص ومخصوص ومخصص
اولان وصادق وصميمى
دوست اولان
اختصار اولمش مفصل
اولميوب قصه جق اولان
وقليل آز مقدار اولان
دنى بخيل فرومايه اولان
مختصرلق واسع ومفصل
اولمامق وقلت آزلق
كملك
خصومت ومعارضه
ايدىجى اولان
خايه لرى كسلمش اولان
بويالو بويانمش اولان
تذلل وتضرع وسرفرو
ايدىجى اولان
قاپيجى قاپوب خطف
ايدر اولان
اختفا ايدىجى كيزلنمش
اولان
اختلاله دوچار اولوب
نظامى بوزلمش اولان
الدادىجى حيله ودوباره
ايدىجى اولان
سرعتله قاپيجى اولان
بشقه شى ايله قارشق
اولان

مُخْتَلِع زوجندن خلع اولنمش اولان وبرينك مالنى جبرا اخذ ايدر اولان

مُخْتَلِف برى برينه موافقى اولميوب بشقه بشقه درلودرلو اولان

مُخْتَلِق اندام واعضاسى تام وكامله اولمق

مُخْتَمِر اتمك خميردن اولوب مايه لنوب قبارمش اولان وشرابدن اولوب قيناپوب قوام درجه سنى بولمش اولان

مُخْتَنِق بوغلمش اولان

مَخْتُوم مهرلو اولان مهرلنمش اولان

مَخْتُون ختان اولنمش سنت اولنمش اولان

مُخْجِل تخجيل ايدىجى اوتاندريجى اولان

مُخَدَّد انى بوروشمش اولان

مُخَدَّر اهل پرده اولان ناسه كوزكمز اولان

مُخَدَّرَات مخدره لر اهل پرده اولان قيزلر

مُخَدِّرَات اويوشدريجى ووجعى قطع ايدىجى اولان معالجه لر

مُخَدَّرَة اهل پرده اولوب ناسه كورنمز اولان قيز

مُخَدِّش تخديش ايديجى طرمالايجى اولان

مُخَدِّع الدانه الدانه عاقبت مجرب وعادت اولمش اولان

مَخْدُورَة اهل پرده اولوب ناسه كورنمز اولان قيز

مَخْدُوع حيله وخدعه يه الدانمش اولان

مَخْدُوم افندى اولوب خدمه صاحبى اولان واوغل ولد پسر ويا پدر

مَخْدُومَة قيز اوغلان ولد قيز دختر كريمه

مَخْدُومِيَّة افنديلك واوغللق

مُخْذِل حقير وپريشان ايليجى اولان

مَخْذُول حقير ومتروك وپريشان اولان

مُخْذِي سركش كسنه يى رام ومنقاد ايديجى اولان

مُخَرِّب تخريب ايديجى خراب وپريشان ايديجى اولان

مَخْرَج برنسنه دن چيقله جق ير آغز وقپو كبى وحين تلفظده حروفاتك ايچنده تشكيلنه محل والت... اعضادن هر برى و... بيننده معلوم بر...

مُخْرَج اخراج اولنمش ايـ... طشره يه چيقارلمـ... اولان

مُخَرَّج استاد طرفندن ا... واجازت ويريلوب نقله شاكردلكدن چـ... اولان

مَخْرَجى مخرجه منسوب و... اولان

مُخَرِّط ادويه نوعندن ا... مسهل اولان

مُخَرِّق پاره پاره يرتيجى او... وچوق يلان سو... اولان

مَخْرُوب خراب وويران ق... اولان

مَخْرُوط هندسه اصطلاحـ... اولوب شول جسم اولنور كه مثلث الزاويه نك زاويه... محيط اولان ضلعلر... برى محور حكمنده او... مذكوره مثلثك محـ... مزبور اطرافنه دو... ايتمسندن حادث

شكوركله سى ومناره كلاهى كبى مدور وكيدرك بر نهايتدن اول برنهايتنه دكين اينجه لور

قائم قاعده سى اولان دائره يه محورى اولان خط مستقيم قائم وعمود اولان مخروطدر

مائل قائم اولميان مخروطدر

تام رأس مخروط وارنجه جميع اجزاسى موجود اولمغله دبه سى سيورى اولان مخروطدر

ناقص راسى طرفى يعنى سيورى باشى موجود اولميان مخروطدر

مخروط شكلنه بكزر اولان ومخروطه منسوب ومتعلق اولان

هندسه اصطلاحاتندن اولوب مخروط دينلان جسمه متعلق اولان دعاوى ومسائل جملسنه اطلاق اولنور

اوجيدليك تعبير اولنان كسنه كر الله برخزينه كيرسه بركون تلف ايدر

اشيا حفظنه مخصوص بنا

مَخزُون خزينه ويا مخزنده محفوظ اولان

مَخزى رذالت ورسوايلغه سبب اولان خصلت

مُخزى رذيل ورسواى ايديجى اولان

مُخسِر اكسديجى اولان

مُخسِر هلاك ايديجى اولان

مُخسَل بين الناس مردود ومحقر اولان

مُخشِع متكبرلك كبريني ازاله ايدوب خشوع وتضرع ايتديريجى اولان

مُخشِم كسكين اولوب بك سرخوش ايدن اولان

مُخشَم سرخوش مست اولان

مُخشِل كوجندى روب اويكلنديريجى اولان

مُخشى تخويف وتخشيه ايديجى قورقوديجى اولان

مَخشية خوف ايتمك قورقمق

مُخصِب اوجوزلق وبوللق اولان يير

مِخصَرة طيانمق ايچون الده طوتيلان عصا

مُخصِّص تخصيص ايديجى اولان

مُخصَّص تخصيص اولنمش اولان

مُخصِم برينه خصم ودعولجى اولان

مخصوص بشقه‌لردن تفریق برله تعیین اولنمش اولان وعمومی اولمیوب محدود ومنحصر اولان

مخصوصاً وجه مخصوص اوزره

مخصوصیة خاص ومخصوص اولمقلق

مخصی خایه‌لری کسلمش اولان

مخضرم وقت جاهلیتده تولد ایدوب اسلام زماننی ادراك ایدرك فقط پیغمبر علیه السلام حضرتلری ایله ملاقاتی واقع اولمامش مؤمن کسنه

مخضع بویون اکدریجی اولان

مخضل اصلانمش اولان

مخضوع خضوع وتضرعه مجبور قیلنمش اولان

مخطر اخطار ایدیجی خاطره کتوریجی اولان

مخطط تخطیط ایدیجی چیزوب رسم ایدزا اولان

مخطط یول یول وپرمق پرمق وچزی چزی رسملو اولان

مخطوب تزوج ایچون طلب اولنمش اولان

مخطوبة تزوج ایچون طلب اولنان قیز

مخطور خاطره کلمش اولان خا... اولان

مخطوط خط خط چزیلو اولا...

مخطی خطا ایدوب یاکلش اولان ودینجه صوا... اولمیان طریقه حلو... ایدیجی اولان

مخفل یرینه یساقجیلق ا... اولان

مخفض ملایملك ایله عامل...

مخفف خفیف ایدیجی خفیفلت... اولان وتعظیم ایتمـ... خور باقیجی اولا...

مخفف تخفیف ایدلمش خفیـ... لندرلمش اولان

مخفوض اشاغیلدلمش الچاقل... اولان وعلم صرف اصطلاحاتنده او... مکسور ومجـ... معناسنده در

مخفوع مجنون دلی دیوانه

مخفوف خفیف وبکی قید... اولان

مخفوق خفقان علتنه مبتلا ودلی دیوانه اولا...

مخفی کیزلو : صقلو...

مخل خلل وریجی اخلال... صقطلایجی اولا...

تخلیه اولنمش بوشالمش اولان وترك وفراغت اولنمش اولان مخلّی اولان برنجی حیوانك بچه سی بمعناه ایضاً
حیله ودو باره ایدوب الداديجی اولان
الدانمش فریفته اولان باقی ودائم ایدیجی اولان باقی ودائم ولایزال قلنمش صاج وصقالنه قیرسریمش اولان
كاتب وشاعر كندو اسمندن بشقه اوله رق تخصیص اولنان اسم
ریا وسمعه شائبه سندن خالی اولان عبد ویاروست مخلصه لایق ویراشق اولان
بدنی ضعیف وزبون اولان آرملك وفاسده كیروده براقوب ترك ایدیجی شی مخلف اولان اشیا جمله سی
كندو نفسنه اخلاق عادت ایدنمش اولان ایچنه بشقه نسنه قارشمش اولان
خلع وطرد ودفع اولنمش

مخلوق — خلق اولنمش پرادلمش اولان
مخلوقات — یوقدن وار قلنمش اولان حق جل وسبحانه تعالیدن ماعدا كائن اولان موجودات جمله سی
مخلّی — تخلیه اولنوب بوشالمش اولان وترك وفراغت بروله بوشلنمش اولان
مخخم — سوزی ككوزدن سویلیر اولان
محمّد — آتشك علوینی باصدیریجی اولان
مخمر — ستر وكتم اخفا ایدیجی اولان
مخمّر — اتمك خمیرندن اوله رق مایه النوب قبارمش اولان و شرابدن اوله رق قینایوب قوام درجه سنی بولمش اولان واورتیه بورنمش اورتیلو اولان
مخمّرة — یوزی كوزی بورنمش اورتیلو اولان خاتون
مخمّس — بش مصراع یعنی ایكی بچوق بیتدن عبارت برنوع شعر قطعه سی وهندسه اصطلاحاتندن اولوب بش ضلع ایله محدود اولان

شكله اطلاق اولنور

مَخْمَصَة آجلق جوع كرسنكى

مُخَمِّن تخمين ايديجى تخمينا سويليجى و تقدير ايديجى اولان

مَخْمُور مست سرخوش اولان وسرخوش اولمش اولديغى سببيله باش آغريوب معده سى بوزلمش و سرسم اولان

مُخَنَّث قارى اخلاقلى نامرد اولان يادكار

مُخَنَّث پشت اوغلان

مُخَنَّذَه يلان وعقرب وامثاللرى حشراتدن معدود اولان حيوانات

مُخْنِع تواضع وسرفرو والتيام ايديجى اولان

مُخْنِق بوغيجى بوغمغله هلاك ايديجى اولان

مُخَنَّق بوغلمش بوغلمغله هلاك اولمش اولان

مِخْنَقَة قلاده كردانلق

مَخْنُوق بوغلمش بوغلمغله هلاك اولان

مُخُور سفينه درياده آقوب كتمك

مُخُوف قورقنج قورقولو اولان

مُخَوِّف تخويف ايديجى قور... اولان

مُخَوَّف تخويف اولنمش قور...

مُخَوِّفات مخوفه لر قورقنج... قورقنج نسنه... ...نائب وبى حاصل...

مُخَيِّب ...ايليجى اولان

مُخَيَّر برينك اراده واخ... احاله اولنمش او... واشيا مبايعه س... بكنديكى صورتده... وبكنمديكى تقدير... اولنمق شرطيله مش... امانة تسليم او...

مُخَيِّس تذليل ايديجى او... وزندان مجلس...

مُخَيَّس تذليل ايديجى اولا... وزندان مجبس...

مُخِيف اخافه ايديجى قو... قورقديجى اولا...

مُخِيلَه صاتمغه وتخييل ا... سبب اولان عل... ونشانه

مُخَيَّم چادرى قورلمش... وقورميوا اولان... واردو ومعسكر ا...

مُخَيَّمْكاه اردو محلى چادر... قورلمش اردو يرى...

اوزاتمق : سوزندرملك وا اوزامق سوزتمك ودكزك صوبي طولوب طاشقين اولمق والف حرفنك اوزون اوقونمسني واوزونا اوقتمق ايچون الف حرفي اوزرينه وضع اولنان معلوم اشارات ويايوب دوشه ملك

بريني يلك وصف ومدح ايدر اولان : ومصال وحكايه وفقره مقولهسني علنا نقل وروايت ايتمكي صنعت ايدنمش اولان

مدخلر نسنه يه كيريله جك يرلو اغزلر قپولر

امور ومصالحه قارشمق الصو قتمق

يازي مركبي

نسنهنك دوران ايده جكي ودونه جكي ير ومحل منزل وسبب وسيله وعلم هيئت اصطلاحاتندن فلكك معدل النهادن ايكي جانبندن يكرمي اوچ بچق درجه بعدنده فرض اولنمش ايكي دائرۀ صغرايه اطلاق اولنور معدل النهارك طرف شماليسنده اولان مداره

مَدارُ السَّرَطانْ وطرف جنوبيسنده اولانه

مَدارُ الجَدْيِ تسميه اولنور

مُدارا — مدارات مواضعه (ف)

مُداراة — سوء ظن وغضب مقولهسني كتم ايدوب حسن معامله والتفات ايتمك

مُدارِج — مدرجلر مسلكلر طريقلر

مَدارِس — مدرسهلر

مُدارَسَة — درس اوقومق ويا اوقتمق

مُدارَكَة — برنسنهنك ارديندن يتشمك

مُدافِع — دفع ايديجي مدافعه ايديجي اولان

مُدافَعَه — دفع ايتمك زور ايله اوته صاومق وقاقيووبرمك ودشمنك هجومني منع ودفع ايتمك

مُدالَسَة — ظلم وخيانت ايتمك

مُدام — دائم وباقي اولان وشراب باده (ف)

مُدامَة — شراب باده خمر (ف)

مُدامَرَة — شهر ومحنت وكدر ايله كيجه يي باشه وارمق

مُدامَسَة — كتم ايتمك اخفا ايتمك كيزلمك

مُدَامَلَة — مداوا ایتمك : مواضعه ایتمك

مُدَانَاة — یقلاشدرمق یقین قومق

مُدَانی — یقین : قریب اولان

مُدَاوَاة — خسته‌یه علاج ویروب تیمار ایتمك

مُدَاوَلَة — بین الناس الدن اله كزدیروب نقل و دور ایتدرملك

مُدَاوِم — مداومت ایدیجی اقدام ایدیجی اولان

مُدَاوَمَة — برایشده اقدام واهتمام ایتمك

مُدَاهَرَة — وقت تحدید ایتمیه‌رك مدت مدیده ایچون مقاوله ومعامله ایتمك

مُدَاهِن — مداهنه ایدیجی برینه یلاندن ویوزینه قارشو مدح ایدیجی اولان

مُدَاهَنَه — اظهار محبت وخلوص ایله برینی یلان اوله‌رق ویوزینه قارشو مدح ایتمك

مَدَایِح — مدحلر وسیله مدح اولان شیلر

مَدَائِن — مدینه‌لر شهرلر بیوك مملكتلر

مُدَایَنَه — بركرینه اودنج ویروب المق

مَدَبّ — برنسنه‌نك مرور ا... كچدیكی یر

مُدْبِر — آرقه‌چویروب دو... اولان واحباب واصحا... ایتشندن تغافل ایدیجی وبختسز بدبخت او...

مُدَبِّر — تدبیر ایدیجی امورك مقتضی اوله‌جق ا... پیشندن تفكر اید... ترتیب ایدیجی اولا... عاقبت اندیش او...

مُدَبِّرَات — مدبرلر : تدبیر و... اهلسوی

مُدَبِّرَانِ فَلَك — سبعه سیاره... وجهانك اموریی تم... ایدرلسر

مُدْبِری — مدبرلك ترسلك ا... واقع اولان عدم... وبختسزلك

مُدَبَّغ — ادباغ اولنمش دبا... اولنمش اولان

مَدْبُوغ — دباغت اولنمش او...

مَدَّه — اوزون اوقومق ا... الفحرفی اوزرینه اولنان معلوم اشا...

مُدَّة — زمان قطعه‌سی ... نسنه‌نك باقی اول... زمان قطعه‌سی

قوش قسمندن اولوب كندو يواسنى اصلاح ايديجى اولان
نسنه ايولكى ذكر ايدوب ثنا ايتمك
بمعناه ايضاً ووسيله مدح اولان صفت
مدح ايديجى اولان ثناكار
مدح ايديجيلك ثناكارلق
طرد وابعاد ايديجى اولان
طرد وابعاد اولنمش اولان
برمعنده طولامه دينلان جبان ظهور ايتمش اولان
بركديريلوب جمع اولنمش اولان
ايچرو كيرمك ومداخله ايتمك اموره قارشمق ونسنه يه كيرمجك براغز وقپو كبى وحكم وناظر ايتمك ووسيله اولمق
تشويق ياخود تسهيل ايتمك
كندوسنه نسنه كيرمش اولان
كندوسى جماع اولنمش عورت
حيف دريغ آه واه

وياردم ايتمك يار وياور اولمق

ف مَدَدْخواهْ ياردم طلب ايديجى اولان

ف مَدَدْرَسْ ياردم يتشيجى اولان

ف مَدَدْكارْ ياردم ايديجى يار وياور اولان

ف مَدَدْكارى ياردمجيلك

مَدَرْ كرپيج كسك كلوخ كه قوزى جامور قطعه سى اولور انكله ديوار بنا اولنور

مُدِرّ سود وسديك مقوله سنى كثرت اوزره اقيديجى اولان وتحريك ايديجى اولان

مُدِرّاتْ سود وسوديك كثرت اوزره اقيديجى اولان علاجلر

مِدْرارْ بلوط قسمى ايچندن چوق يغمور دوكيجى اولان

مُدَرَّبْ مجد ومجرب شجيع ودلير اولان جنكاور

مُدَرِّبْ جنكده ثبات وصبر واقدام ايديجى اولان

ف مَدَرْپارَه كرپيج پارچه سى كسك پارچه سى

مَدَرَة برقطعه كرپيج پارچه سى

مُدْرَجْ ديو شرلمش بوكلمش صارلمش اولان

مَدْرَج: مسلك، طريقت، يول
مَدْرَجَه: بمعناه ايضاً
مُدَرِّس: علمانك بر رتبهٔ مخصوصه لريدركه اول رتبه‌يه واصل اولان كويا درس و يرمكه مقتدر و مأذون اولمش اولور
مَدْرَسَه: علوم عربيه و دينيه و فقه مثللو بعض علم درس و تدريسى ايچون و خوجه ايله شاكردلرك اقامتى ايچون انشا و تخصيص اولنمش بناكه خيراتدن معدوددر
مُدْرِك: ادراك ايديجى فهم ايدوب اكلايجى اولان و يتشوب اولاشيجى اولان
مُدْرَك: كندوسنه يتشنه برنسنه يتشوب اولاشمش اولان
مُدْرِكَه: قواى ذهنيه‌دن شوله قوتدركه انك واسطه‌سيله موجودات خارجيه‌نك حضور و وجود و كيفيات سائره‌سى باطناً حس اولنور
مَدْرُوس: اثرى محو و مضمحل قيلنمش اولان و مجنون ديوانه اولان و اسكيمش اولان

مُدْرُوك: درك و فهم اولن[illegible] اكلاشلمش اولا[illegible]
مُدْرَبان: اشيا و امتعه كزدير[illegible] ضابچى اولان[illegible]
مِدْرَى: طراق: مشط [illegible] و مجوهرلو اكين[illegible]
مُدْرِى: بلديرجى اكلايجى [illegible] ايديجى اولان
مُدْسِف: يزونكلك ايله چخور[illegible] آدم
مَدْسُوس: دفن برله اخفا او[illegible] اولان
مُدَسِّى: اغوا و افساد ايد[illegible] اولان و كيزلو [illegible] كتوريجى اولان
مُدَّعا: ادعا اولنان ما[illegible] برنسنه‌يه بايده او[illegible]
مُدْعِم: طوغرى طوتارا[illegible]
مُدَّعَق: دعوت اولنمش اولا[illegible]
مُدْعُوَلَه: كندوحقنده دعا قلنمش[illegible]
مُدَّعَى: چاغرلمش دعوت اولنمش[illegible] ادعا اولنان ماده[illegible]
مُدَّعَى عَلَيْه: كندو حقنده بر[illegible] ادعا اولنمش اولان [illegible] كندوسنه برى طرف[illegible] دعوى اولنمش اولا[illegible]
مُدَّعِى: دعواجى ادعا ايديجى[illegible]
مُدْغِص: غيظ و غضبه تحريك ايدي[illegible]

خائن کمسنه
حروف قسمندن اولوب
دیکر بر حرف ایچنده درج
وادخال اولنمش اولان
بمعناه ایضاً
نفی وقع ونفی حیثیت اولان
ونا خلف اولمغله اقرباسی
طرفندن رد ودفع اولنمش
اولان
طوب دینلان آلت حرب
نسنه دفن اولندیغی یر
بمعناه ایضاً
دفع وطرد وابعاد اولنمش
اولان
کوملوب دفن اولنمش
اولان
دف ایدیجی اینجه ودقیق
ایلیجی اولان
تدقیق ایدیجی اولان
تدلیس ایدیجی صاندیغی
نسنه نلك عیبلرینی
مشتریدن کیم ایدیجی
اولان وحدیث روایت
ایتمکده کذب وسنه نقل
ایدن ذاتك اسمنی کتم
ایدوب غیرك اسمنی
ویریجی اولان
اثبات وتصدیقنه دلیل
ایراد اولنمش اولان

مَدْلُولْ	بمعناه ایضاً ودلیلك دلالت ایتدیکی شی و عباره نك معنی وفحواسی
مُدَّكَه	بیهوش ومجنون ومدهوش اولمش اولان
مُدْلِج	دلیل وحجت اظهار ایدیجی اولان
مُدَمَّج	برنسنه ایچنه صوقلوب کرکی کبی یرلشمش اولان
مُدَمِّرْ	تدمیر ایدیجی هلاك ایدیجی اولان
مُدَمِّسْ	دفن ایدوب کیزلیجی اولان
مُدَمَّغ	احمق نادان اولان
مُدْمِن	ادمان واقدام ومداومت ایدیجی اولان
مُدَمِّن	اذن ورخصت ویریجی اولان
مَدْمُوغ	دماغی یاره لنمش اولان
مُدُن	مدینه لر شهرلر مملکتلر
مُدَنَّا	مدنیتلی جنس ایله اختلاط ومعاشرته مائل ومجبور اولان
مُدَنِّسْ	کیزلدیجی مردار ایدیجی اولان
مُدَنَّسْ	کیزلنمش مردار قیلمش اولان

مَدَنْك	قپوسورمسى وكليد سورمسى	مَدَى الأَيَّام	دائما يوما فـ
مَدَنِي	شهرى : شهرلو : شهرده طوغمش اولان	مَدَى الأَعْوام	انتهاء زمانـ وارنجه
مَدَنِي بِالطَّبْع	طبيعتى مقتضاسندن ناشى ابناى جنس ايله اختلاط والفت ومعاشرت ايتمكه مائل ومجبور اولان	مَدَى البَصَر	كوز ايريجى قـ
		مُدْيَه	غايت نهايت انجـ
		مَدِيح	وسيله مدح اولا كيفيت ومدحنامـ
		مَدِيحَة	بمعناه ايضا
مَدَنِيَّه	شهرلك شهرى اولمق	مَدِيحه	مدح ايديجى اولا مدحنامه انشا ايد
مُدَوَّر	دكرمى تكرلك رسمنده اولان ومدور اولان قارپوز شكلنده اولان	مَدِيد	اوزون مدتلو اولا مدنى چوق اولان
مُدَوِّر	تدوير ايديجى دوران ايتديرجى اولان	مُدِير	اداره ايديجى ادو اداره سنه تعيين ا مأمور ودوران ايتد اولان
مَدُوف	اصلاديلوب ازلمش اولان		
مُدَوِّن	ديوان تدوين ايديجى اولان	مَدِينَة	بيوك شهر بيوك م
مُدَوَّن	ديوان ترتيبنه كورلمش اولان	مَدِينَهٔ مُنَوَّره	هجرت نبويـ وقوعنده التجا اولنان شهر اسم جديدى او شهر مذكور قديما اسميله مسمى اولمش
مُدْهِش	مدهوش وبيهوش ايليجى اولان		
مُدْهُوش	خيرتدن ناشى عقلى كيدوب واله : و سرگردان اولان	مَدْيُون	بورجلو اولان يعـ بشقه سنه بورجـ ويره جكى اولان
		مُذاب	اريمش اولان اذابه ا اولان
مَدَي	غايت : انجام : نهايت		
مَدَى	نهايته وارنجه	مَذابِح	مذبحلر قربان كسلجك

مذراعلو · برطرفی باغ وباغچه ودیکر طرفی چول وبیابان اولان بلده لر

ارشونله ویرمك ارشونله صاتمق

مذراعلو برطرفی باغ وباغچه ودیکر طرفی چول وبیابان اولان بلده لر

طاتمق نسنه نك لذتنی حس ایتمك

بری بریله برنسنه نك کیفیاتنی ومقتضاسنی سویلشمك

مذمتلر ذم وتقبیحه باعث اولان خصائل

مذهبلر اعتقاد ماده سنده اتخاذ اولنان یوللر

ذهن وفطانت باسنده یارشمق

قربان کسله جك محل

بسملك

قربان کسمکه مخصوص بچاق

ذهنده قرار ویره میوب مختلف اولان ماده لر

بینده مترددا اولان

مجنون دیوانه اولان

ذبح اولنمش بوغازلنمش اولان قربان ایچون کسلمش اولان

مَذبُول آریق وضعیف وزبون اولمش اولان

مِذراع برطرفی باغ وباغچه اولوب دیکر طرفی چول وبیابان اولان بلده

مَذرُوب کسکین وقیلاغیلو قیلنمش اولان

مَذرُوع آرشون ایله اولچلمش اولان

مَذعُور قورقمش خوف ایتمش اولان

مَذعُوف ایچنه زهر قاتلمش اولان

مُذکِر برنسنه نك ذکرینی ایدوب اکدیریجی اولان وبرکلمه یی مذکر ایدر اولان وحق تعالی حضرتلرینك حمد وثناسنی ذکر ایدر اولان

مُذَکَّر ارکك اولان وکندوسنده ارککلك فرض اولنمش یاخود ارککه دلالت ایدر اولان که علم صرف ونحو اصطلاحاتندندر

مُذکَرَه مختصر مکتوبکه تذکره دخی دینلور

مُذاکَرَه برماده اونودلمامق ایچون

قيد اولنان مختصرجه ذكر ومختصر مكتوب

مُذْكُورْ ذكر اولنمش اسمى اكلمش اولان

مُذِلْ ذليل وحقير ايليجى اولان

مُذَلَّة خوار وحقير وذليل وبى اعتبار اولان

مُذَلِّلْ تذليل ايديجى خوار و حقير ايديجى اولان

مُذَمَّمْ مذموم وحقير ومتروك اولان وبرى طرفندن عهد وامان اولمش اولان

مُذَمَّةْ ذم ايتمك يرمك قراموق

مَذِمَّة ذم وقدح اولنمغه باعث اولان نسنه

مُذَمَّمْ بك مذموم اولان

مَذْمُومْ مقبول وممدوح اولميوب كريه ونامرغوب عد اولنان

مُذْنِبْ كناهكار ذنوب صاحبى اولان

مُذَوِّرْ قورقديجى قورقويه دوشريجى اولان

مَذْؤُمْ مذموم ومحقر اولان

مَذْهَبْ اعتقادجه طوتيله جق يول ودين واحد يعنى بيغمبر واحد امتندن اولدرق فروعاتده ايريجه طوتيلان طريق

مُذَهَّبْ تذهيب اولنمش يالد[ızlı] اولان

مَذْىْ عورتله اويناشور[كن] اويشمك اثناسند[ه] اركگدن ظهور ايد[ن] قويو صوجغز

مِذْيَاعْ اصلاكتم اسرار ايتمي[ين] دائما ناس بيننده فا[ش] وشائع ايدراو[لان] كمسنه

مُذِيعْ اسراركشف واذ[اعه] ايدر اولان

مُذَيَّلْ بك مستعمل ومبذول[ه] اولان

مَرّ كچمك مرور ايتمك

عَلَى مَرِّ الدُّهُورْ زمان مرور ايند[ه]

مُرّ بك آجى برنوع دارو[] براغاج صمغيدر رواكا[] دخى تسميه اولنور

مُرَا مرائيلر : ايتيه لر

مِرَاءْ ريا ايتمك : مرائيلك ا[] قلبنده اولانك عكس[ينى] اظهار ايتمك ومنازع[ه] ايتمك

مُدَارَاةْ مدارا ايتمك : مواض[عه] ايتمك

مُرَابِحْ ربحلر : تجارتدن حا[صل] اولان كارلر

متاع فائده و كار ايله صاتمق واستدانه و استقراض اولنان نقد اوزره برمقدار ضمله ادا ايتمك

برنوع درويش كه قلبنى حقه ربط ايدوب نفس ايله مرابطه ايدر و سرحدده دشمنه قارشو ملازمت ايديجى اولان آدم

دشمن قارشوسنده وسرحدده بولنان بندرلرده طوروب ملازمت ايتمك

اقدام ومداومت ايتمك

مربعلر اول بهاره مخصوص مسكنلر

اول بهارينه مقاوله ايدرك معامله ايتمك

واغز بوك قالدرمغه برى برينه ياردم ايتمك

مربالر اطرافه چوق نظارتلو اولان محللر

مرباعلره بهار يغمورلرى وبهار چايرلرى

منظر انسانده نظر تعلق ايدەجك بر يوز چهره

مِرْآة آيينه ديلان آلت كه انكله انسان كندو چهره سنه نظر ايدر

مَرّات مره لو كره لر دفعه لر دفعات

مَراتِب مرتبه لر درجه لر پايه لر

مَراتِع مرتعلر اوتلايجق يرلر مرعالر چايرلر

مَرائى مرثيه لر ميتك محاسننى ذكر ايتمك اوزره تنظيم اولنان حزنلو اشعار

مُراجَحَة قدر و فضيلت بابنده يارشمق

مُراجَعَة رجعت ايتمك كرو دونمك وحجت ودستور طوتيلان كمسنه وياكمسنه يه دونوب استشاره ايتمك

مُراجَمَة برى ايله برخصوصده مبالغه وجهيله يارشمق

مَراح خلقلك اخشام اوزرى كزمكه چيقدقلرى ياخود كيدوب كلدكلرى يير

مَراحِل مرحله لر بركونلك يولدكى برقوناق مسافه لرى

مُراحَلَة كوچ يعنى نقل مكان ايتمك خصوصنده برينه ياردم ايتمك

مراحل نشين يولجى سياح

مراحم مرحمتلر ، شفقتلر

مراغاة نسنه كوشمك كوشك قيلمق

مراد اراده اولنمش اولان ودرون قليدن مغلوب طوتيلان ماده ودرون قلبده ماده مطلوب ايتمك خاصة باطنيه سى

مراداة مراد ايتمك ونسنه طلب ايتمك

مرادات مرادلر اراده آرادى اولنان نسنه لر

مرادبخش اراده ايده نك مرادينى ويرر اولان

مراده عنادتمرد شره اقدام وثبات ايتمك

مرادف بشقه بركلمه ايله همعنى اولان

مرادفه برابر يولجيلق ايتمك وايكى كلمه برمعناده اولمق

مرار مره لر كره لر دفعه لر دفعات

مرارة آجى وتلخ اولنق آجيلق

مرازبه مرزبانلر ، سرحد بكلر بكيلرى

مراسلة برى برينه مكتوب

بازوب كوندرملك

مراسم مرسملر عادتلر شيوه

مراسى مرسالر كمى دميرلر لنكرلر

مراسيم مرسوملر ، سورلدى فرمانلر

مراشاة مساعى و مسامحه ايتمك

مراشد مرشدلر سمت مطل واصل اولان طوغرى يوللر

مراصد مرصدلر رصد مخص يرلر

مراصدة كوزتلمك وقتله واق باقمق

مراض مريض اولنلر مرض صاحبلرى

مراضع مرضعلر ، همرلركه اند سوداملولر

مراضعة چوجغى سود ابنا ويرملك

مراعاة رعايت وحرمت ايتم وكوزتملك

مراعى مرعالر چايرلر اوتلاق يرلر

مراعى مراعات ايديجى حرم ورعايت ايديجى اولان ويا قوب كوزديجى او

مرعيلر راحت و معيشت
ايچون رغبت اولنان
نسنه لر
راغب رغبت و مراغب
ايديجى اولان
نسنه د يليوب كوكلك
اكا خواهش ايدوب
آرزولمق
بربله نزاع ايدوب
آنى ترك و فراموش ايتمك
و بريجى طارلتمق اغضاب
ايتمك
دعواسنى مرافعه ايچون
حاكمه كتدرا ولان
حضور شرعده دعوى
فصل اولنمق
رفيق يولداش
آرقداش
برلكده سفر ايتمك
مراقبه ايديجى اولان
حفظ و حراست ايتمك
و علم الهى هر حاله محيط
اولديغنى ملاحظه
ايدرك كندو نفسنى
كناهدن حراست ايچون
اقتضا ايدن وسائلى
اعمال ايتمك و نفسنى كليا
طاعت و عبادته حصر ايتمك

نيسيله عبادتكاهه قپانمق

مَرَاقِدْ	مرقدلر مزارلر
مَرَاقِى	مرقاتلر نردبانلر
مَرَاكِبْ	مركبلر بنله جك نسنه لر دابه و عربه و قايق و سفينه لر مثللو
مَرَاكِدْ	مركدلر سكون و آرام اولنه جق يرلر
مَرَاكِزْ	مركزلر نسنه لرك موضع و قرارگاهلرى
مَرَام	طلب ايتمك د يلمك خواهش ايتمك و خواهش اولنان نسنه و خواهش ايتمك د يلمك
مَرَام بخش	كسنه نك ديلديكنى و يريجى اولان
مَرَامِى	مرمالر مكث و اقامت اولنان يرلر
مُرَاوَحَه	ايكى عملى نوبتله يابمق يعنى نوبتله اولا برينى و بعده ديكرينى يابمق
مُرَاوَدَه	ديلمك مشئت ايتمك مراد ايتمك
مُرَاوَضَه	برايشه كرملك ايچون برينى مدارا ايتمك و صاتلق مال حضورنده موجود دكل ايكن وصف و مدح ايدرك صاتمق

مُرَاوِحْ مروحه‌لر چوللر بیابانلر وهرطرفدن روزكار اسر اولان یرلر

مُرَاهَاةْ مقاربت ایتمك یقینلشمق

مُرَاهِقْ مُرَاهِقَةْ بلوغه قریب اولمش اوغلان اوغلان بلوغ هنكامنه یقلاشمق

مَرَاهِمْ مرهملر یاره‌یه سوریلجك یاغلر

مُرَاهَنَةْ بری ایله بحث ایدوب اوكدن قومق

مَرَایَا مرآتلر = آیینه‌لر

مُرَایَاةْ مرائیلك ایتمك قلبده اولانك غیری ناسه اظهار ایتمك

مُرَائِی ریاكار ایكی یوزلو اولان آغزی قلبنه موافق اولمیان

مَرَائِیَانَه مرائی‌یه لایق ویراشور اولان

مَرَایَاءْ اطرافه چوق نظارتلو اولان محل

مُرَبَّا مربی‌تربیه اولنمش تربیه كورمش اولان وشروب ایچنده حفظ اولنمش میوه طاتلوسی

مُرْبَاعْ بهار یغموری وبهارچایری

مُرَبَّبْ جوجغی بلوغه قدر بسلیجی اولان

مُرَتَّبْ بلوغه قدر بسلنمش او وبعض كوزل قوقولو د ایله تطییب اولنمش او

مُرْبِطْ طوار باغلانه‌جق یـ وتكیه مناسـتر

مَرْبَطْ طوار باغلایه‌جق وكـمنـد

مَرْبَعْ اول بهار موسمنـ اقامت اولنجق یـ كوشك قصـر

مُرَبَّعْ دورت نسنه‌دن عبـ اولان وهندسه اصطلا اولوب دورت ضلع ا محدود اولوب ضد جمله‌سی بربرینه مـ وزوایاسی هپ قا اولان شكله ودخـ عددك كندو او زر ضربندن حادث او حاصل ضربه اطلا اولنور وشعرده ا بیتدن عبارت اولا قطعه‌یه دخی تسمیـ اولنور

مُرَبَّعْ نِشِینْ كوشكده اوتورمـ اولان ودوست مـ محبوبه

مَرْبُوبْ بسلنمش پرورده او

اولان و قول عبد مملوك
انتظاره قونمش اولان
ربط اولنمش باغلو اولان
ومتعلق و منسوب اولان
طوپله اولنمش ایکی نقطه لو
ها حرفی شکلنده ترسیم
اولنان تاء حرفی
اورته بویلو اولان
تربیه ایدیجی پرورش
وتعلیم ایدیجی اولان
تربیه اولنمش تربیه وتعلیم
کورمش اولان وشروب
ایچنده حفظ اولنان
میوه طاتلیسی
برکره بردفعه
دفعه بدفعه
صفل دیلان خلیط بدنی
وخلقی قوت وشدتی
آجی تلخ اولان نسنه
شیطان لعینك کنیه سیدر
معلمشی راحت ورفاه
اوزره اولان
نفسی تعلیملو وتربیه لو
اولان وتعلیملو اولوب
باشا وکورنمش اولان طای
ترتیب وتنظیم ایدیجی
وباصمه خانه ده کتابك
حروفاتنی ترتیب ایدن

اهل صنعت

مُرَتَّب ترتیب اولنمش وحاضر وآماده قیلنمش اولان

مَرْتَبه پایه منزلت رتبه درجه

مُرْتَبِط ارتباط کسب ایدر اولان متعلق اولان

مُرْتَجا امید اولنمش = امید اولنان

مُرْتَجِل سوزی فکر وترتیب ایتمکسزین دفعی سویلیر اولان حاضر جواب کمسنه

مُرْتَجَل بالبداهه سویلنان سوز

مُرْتَجِم بری بری اوزرینه سبقت اولنمش اولان

مُرْتَجی مرتجا اولان امیدا اولنان

مُرْتَجی امید ایدن امید وار اولان

مُرْتَحِض رذیل ورسوای اولان

مُرْتَحِل ارتحال ایدیجی نقل مکان ایدوب کوچ ایدیجی اولان

مُرْتَج فکری وتدبیرده مضطرب اولان

مُرْتَجِش مضطرب اولان

مُرْتَخِص اوجوز عد ایدیجی اولان

مُرْتَد دین اسلامی ترك ایدوب آخر دینی قبول ایتمش اولان

مُرْتَدِف ردیف اولان بشقه برکسه ایله برابر برحیوانه

بمنش اولان

مُرْتَزِق رزق وعلوفه آلور اولان

مُرْتَزَق رزق وعلوفه ایچون النمش اولان نسنه

مُرْتَش ارتشاس بولمش فاش وشائع اولان

مُرْتَسِخ ثابت واستوار اولان

مُرْتَسَم رسم اولنمش مرسوم اولان

مُرْتَشي اخذ براطیلله وشوتخوار اولان

مُرْتَصِع دیش قسمندن اولوب بربرینه یقین وصیق اولان

مُرْتَضا بسند ومختار اولنمش اولان

مُرْتَضي بمعناه ایضا وحضرت علی لقب شریفیدر

مُرْتَطِم جمیع طرف نجات مسدود اولان مشکل ایشه کرفتار اولمش اولان

مُرْتَع چایر اوتلاق یری

مُرْتَعِد مضطرب اولان دیزمکه کرفتار اولان

مُرْتَعِس دیزمکه کرفتار اولان

مُرْتَعِش بمعناه ایضا

مُرْتَعي ارتعا ایلینجا یرده اوتلق اوتلایان

مُرْتَغِب رغبت واراده وخواه… ایدیجی اولان

مُرْتَقِد کسب وکار ایدیجی اولا… منفعتلنیجی اولان

مُرْتَفِع ارتفاع صاحبی ذرفی… وبلند ویوجه اولان ورفع اولنمش قالدیر… برانداخته اولان

مُرْتَفِق یرنده دائم وثابت… طوران

مُرْتَفَق طیانوب یصدانه جق… اولان

مُرْتَقَب مترقب ومنتظر اولا…

مُرْتَقي ارتقا ایدیجی یوقار… چیقیجی اولان وار… زیاده بولمش اولا…

مُرْتَکِب ارتکاب ایدیجی… ورزالت وقباحت… مقوله سنی ذرعهد… ایدیجی اولان

مُرْتَکِد یرنده ثابت وپاید… اولان

مُرْتَکِم بری بری اوستنه… اولمش اولان

مُرْتَکي اعتماد ایدیجی اولا…

مُرَتِّل ترتیل ایدیجی قرآن کر… آهسته آهسته ونظم… لطافتله اوقویجی او…

مضطرب و بیقرار اولان

صویه طالوب کیدر اولان

عارضهٔ شدیده سبیله بیقرار اولان

دشمن طرفنه کوندریلان جاسوس ولنجه قراغول فه یلوب حزداولمش اولان

آرتق ایتمش صویه قاتمش اولان

دهن طریقیله اخذ ایدیجی اولان

مرثیه دینلان نحزنلو شعر وفات ایتمش کسنه نی اغلیه رق محامد و محاسنی ذکر ایدر اولان حزنناک شعر

مرثیه اوقوبجی اولان

مرثیه اوقومقلق

که هرج مرج و هرج و مرج تعبیرلرنده موجود اولوب تعبیرات مذکوره مختلط و مضطرب و پریشان معناسنده در

معلوم قرمزی نسنه که دکزدن چیقار

مرجاندن اولان تسبیح دانه سی

مُرَجَّبْ ترجیب اولنمش تعظیم و تکریم اولنمش اولان

مُرَجَّحْ ترجیح اولنوب اعلا و احسن بولنمغله انتخاب و اختیار اولنمش اولان

مُرَجَّزْ شعرده آخر مصراع ایله همقافیه اولمامغله ناتمام قلان مصراع

مَرْجِعْ رجعت و مراجعت اولنه جق یر

مُرَجَّمْ یقین اوزره بیلنمیوب شبهه لو اولان

مَرْجَمَكْ معلوم قله نك اسمی

مَرْجُوْ رجا و نیاز و ترجی و انتظار برله مأمول اولان

مَرْجُوبْ تعظیم و تکریم اولنمش اولان

مَرْجُوحْ اعلا و احسن کوریلوب انتخاب و اختیار اولنمش اولان

مَرْجُوعْ کیرو کوندرلمش و کیرو چویرلمش کیرو کوندرلمش اولان

مَرْجُومْ طاشلنمش طاش ایله قتل اولنمش اولان و دفع و طرد اولنوب قوغلمش اولان معلون و مشئوم اولان

مَرَحْ سرور و سونجی طاشرمق

مرحبا حددن صحاوزفرح ایتمك خوش کلدیکز بیوریکز معناسنده در

مرحلة برقوناق مسافه سی ایکی منزل آراسی بعد فی

مرحمت وشفقت صاحبی اولان کمسنه

مرحمت مخلوقك دردینه آجیوب قورتارمغه سعی ایتمك یاخود اذیته کرفتار ایتمکدن اجتناب ایتمك

مرحوم رحمت خدایه واصل اولوب وفات ایتمش اولان

مرخص اذنلو رخصتلو اولان ورخصتنامه صاحبی اولان ایلچی

مرخیم طاشیجی : مرمرجی

مرخم صوك حرفی ترك واسقاط اولنمش اولان کلمه

مرد آدم انسان ویکیت بهادر وشجیع اولان ادم وصداقت ایله استقامت صاحبی اولان کمسنه

مُرد اولمش وفات ایتمش متوفی اولان

خوردمرد اوفق تفك خردوات

مَرَد مرده عناد واقدا[م] اصرار ایتمك

مُرداه مریدلر مرد وعناد ایدی[ن] اولان

مُرداز ناپاك اولان طا[هر] اولمیان

مُردارخانه طاوله اویونده بر[...] نك اسمیدرکه بوك[...] اول خانه دن حرکتی منعسردر

مُرداسنك معلوم برجوهر قورشوندن یاپیلور

مُردافكن بهادری ینوب یره چا[لان] اولان

مُردارسنك قورشوندن یاپیلور

مُردان مردلر بهادرلر یکیتلر

مُردانکی مردلك بهادرلق یکیتلك

مُردانه مرد وبهادر ویکیت[...] اولانه یراشق و[...] اولان وبرنوع بیـ[ـز] طوقمق

مُردباز روسبی فاحشه ز[ن]

مُردبازی روسبیلك مردبازلق

مُردبان نردبان که بصاموق نر[دبان] اولوب یوقاری چیقمـ[ـق] آلت عادیه در

مُردبچه مرد اوغلی بر یکیت اوغلی

ماردلر : مره : وعناد ايديجيلر
حيران وسرکردان اولمش اولان
ادم بيليجي اولان
ميت وجنازه بيقايجي اولان
رديف اولنان برابر سوق اولنان
مرده لر متوفي اولانلر
انسان : وآدم
انسان العين كوز ببكي
انسانه ريخ وكدورت ويريجي اولان
انسان يجي اولان
كوچك ادمجغز خواجه
چشم انسان العين كوز ببكي
قاتلو قاتل اولان
ظالم : ستمكار : غدار اولان
نار قورون وعبد السلام وبيروح الصنم ديلان نباتك اسميدر
بمعناه ايضاً
بمعناه ايضاً
انسان العين كوز ببكي

مَرْدُمِي — دملك : انسانيت — ف
مَرْدُودْ — قبول اولنميوب دفع اولنمش اولان — ف
مَرْدُودِيَّة — مردود اولمقلق
مُرْدَه — اولمش : اولي جاني چيقمش متوفي اولان — ف
مُرْدَه دِلْ — قلبنده محبت وانسانيت اثري موجود اوليان وغايتله مغموم ومكدر اولان
مُرْدَه سَنْك — معلوم جوهر كه قورشوندن يابيلور — ف
مُرْدَه شُو — ميت وجنازه يقايجي اولان — ف
مَرْدِي — مردلك بهادرلك يكتلك — ف
مَرْذُولْ — رزيل ورسوا قلنمش اولان
مَرْزْ — بر : زمين : ارض : سنور سرحد — ف
مَرْزْبَانْ — سنور وسرحد بكلر بكيسي — ف
مَرْزْبُومْ — برزمين ارض سنور سرحد — ف
مَرْزَغَانْ — دوزخ : جهنم — ف
مَرْزَنْجُوشْ — فسلكان ديلان كوزلجه قوقولو نباتك اسميدر — ف
مَرْزَنْكُوشْ — بمعناه ايضاً — ف
مَرْزْوَانْ — مرزبان سرحد محافظي — ف
مَرْزْبُومْ — مرزبوم ارض ديار وسرحد — ف

مَرْزُوق	رزق وعلوفه سی ویرلمش اولان
مَرْسا	لیمان کیملك تیمورلیه جکی محل
مِرْساة	کمی تیموری لنکر چیه
مُرْسَل	ارسال اولنمش کوندرلمش اولان رسول پیغمبر
مُرْسَلٌ اِلَیْه	کندوسنه بر کمسنه یاخود بر شئ کوندرلمش اولان
مُرْسَلات	مرسله لر: مکتوبلر وملائکه لر
مُرْسَلَة	مکتوب ودیکر کوندریلان نسنه
مُرْسَلِین	مرسللر پیغمبرلر رسوللر
سَیِّدُ الْمُرْسَلِین	پیغمبرلرك سیدی وسرکرده سی اولان حضرت محمد مصطفی علیه الصلوة والسلام
مَرْسَم	عادت: شیوه: راه
مُرْسَم	ترسیم اولنمش یازلمش چیزلمش اولان
مَرْسُوم	رسم اولنمش ویازیلوب ذکر اولنمش اولان وبیورلدی فرمان یرلیغ
مَرْسی	لیمان کیملك تیمورلیه جکی محل
مُرَشَّح	بسلنوب تربیه اولنمش اولان

مَرْشَد	سمت مطلوبه واصل طوغری یول
مُرْشِد	ارشاد ایدیجی طوغ یولکوسترنجی وار ومذهبده طریقـ کوسترنجی اولان
مِرْصاد	رصد ده یعنی اط کوزتمکه مناسب او محل
مَرْصَد	بمعناه ایضا
مُرَصَّص	قورشون ویا قلای ا قابلو اولان
مُرَصَّع	جواهر ایله مزین اولا
مُرَصِّع	جواهر ایله تزیین اید اولان
مَرْصُود	رصد اولنمش اولان
مَرْصُوص	بری برینه بینا شدی یا پیشدیرلمش اولان و ایله لحیملو اولان
مَرَض	علت: خسته لو کیفسزلك
مَرْضا	مرضی مریضلر خسـ اولنلر
مَرْضاة	رضا ویرمك خشنو اولمق
مَرْضَع	ممه: بستان
مُرْضِع / مُرْضَع	جوجغه سود امزیر اولان خاتون

سوداناسی

مرضی پسندیده ومختار اولان

مریضلر خسته اولنلر پسندیده ومقبول ومختار اولان

ایکی مربطا . که یناقدن شول قطعه درکه اغزك کوشه لری حذاسنده اولوب کثرت اوزره صقالدن خالی اولورلر

کندوسنده رطوبت چوق اولان

بك مشكل ایشه کرفتار قلنمش اولان

افعال شنیعه ایله متهومه اولان عورت

مرعی چراکاه چایر اوتلایه جق یر

بمعناه ایضاً

شنلکسز تنها وقورقیله جق یر

رعب ودهشته کرفتار اولان

دماغنه کونش تأثیر ایتمکله یانمش اولان

چراکاه چایرلق اوتلایه جق یر

مَرعی رعایت اولنان اتباع وامتثال اولنان

مُرغ قوش طائر ف

مُرغ آب صویه مألوف اولان قوش ف

مُرغ الٰهی روح انسانی ف

مُرغ زرّین ومرغ زر کونش و آفتاب ف

مُرغ سِدرَه جبرائیل علیه السلام ف

مُرغ سُلیمان هدهد قوشی ف

مُرغ شَجَر بلبل قوشی ف

مُرغ فَلَك ملك سروش ف

مُرغ لَب سوز کلام لقردی ف

مُرغ نامه آوَر مکتوب کتوریجی قوش ف

مُرغ یاقوت پَر توی وقنادی یاقوت رنکنده اولان قوشکه آتشدن وآفتابدن کنایه در ف

پیلمُرغ وفیل مرغ هندطاوغی ف

شُترمرغ دوه قوشی ف

مُرغابی اوردك دینلان قوش ف

مُرغاد طارغنلغی سببیله جواب ویرمز اولان وحیرت وتردده اولوب نرایه جغنی بیلمز اولان ف

مُرغان مرغلر قوشلر طائرلر ف

مُرغانه قوش یموُرطه سی

مَرغَب راحت ومعیشت ایچون

	رغبت وارزو واولنه جق نسنه
مُرْغباز	بربریله غوغا ایدرمك ایچون خروس بسلر اولان کمسنه
مُرْغدل	قورقاق وجمناك اولان
مُرْغزار	قوشلر طولو اولان باغ وباغچه
مُرْغك	قوشجغز کوچك قوش
مَرْغوب	آرزو واستك اولنه جق کوزل وخوش اولان
مَرْغول	اوریلمش وبوکلمش اولان صاچ ونغامده واقع اولان انکی وتحریر وبحش
مَرْغوله	بمعناه ایضا وآواز مطربان
مَرْفود	عطیه اولنه رق ویرلمش اولان
مَرْفوع	رفع اولنمش قالدیرلمش اولان واوتوری یعنی ضمه ایله متحرك اولان حرف وهندسه اصطلاحاتندن اولوب انسانك عدد صحیحی معاسنده در مستعملدر
مُرَفِّه	رفیه ایدیجی راحت

	ورفاه حال ویریجی اولان
مُرَفَّه	حالی اویغون ورفاهی [illegible] اوزره اولان
مِرْقاة	نردبانکه یوقاری چیقا[جق] آلت عادیه در
مَرْقَب	دیده بان وبکچی اوطور[دیغی] یوکسك یر
مَرْقَبَه	بمعناه ایضا
مَرْقَد	مزار قبر
مُرَقَّع	اثواب معقوله سندن [illegible] یامه یامه اولان
مِرْقَم	قلم وسائر یازی آلتی [illegible]
مَرْقوم	رقم اولنمش چزلمش [illegible] اولنمش اولان وبالا[illegible] ذکر اولنمش اولان
مَرْقون	بمعناه ایضا
مَرْکَب	بنله جك نسنه حیو[ان] وعربه وقایق مث[لو] واشك وحمار وخر[illegible]
مُرَکِّب	ترکیب ایدیجی اولان وتر[illegible] داخل اولان
مُرَکَّب	برقاچ نسنه قارشم[illegible] حاصل اولمش اولان ویازی یازمق ایچون مستعمل اولان س[illegible] صولو ترکیب
مَرْکَد	سکون وآرام اولنه جق

نسنه نك موضع وقرارگاهی
اولان محل وهندسه
اصطلاحاتندن اولوب
دائرهٔ محیط داخلنده واقع
بر نقطه در كه مذكور
نقطه دن محیطه وصل
اولنان جمیع خطوط
مستقیمه بر برینه مساوی
اولورلر وبنسنه ركز اولنوب
میخلندیغی محل
كندوسنه بنلمش اولان
ثابت ومقرر قلنمش اولان
ومیخلو اولان
اولوم موت
وباطاعون
مكث واقامت اولنه جق
محل
خلل بولمش نسنه یی اصلاح
ایدوب حالنه لازم نسنه
ممكن مرتبه ارجاع ایتمك
تعمیر ایتمك ترمیم ایتمك
اوكارتمق
معلوم بر جنس طاش
دیرلكی طار اولان دون
وكهتر نسنه ایله چخنور
اولان كسنه
الفاظ صریحه ایله
افاده اولنمیوب رمز

واشارت ایله بیان اولنمش
اولان

مَرْمی رمی اولنمش آتلمش انداخت
اولنمش اولان

مَرْوارید انجو در لؤلؤ

مُرُوَّة كندوسندن مأمول اولان
حصائل حسنه یی اجرا ایتمك
آدملك وانسانیتلك
ایتمك

مُرَوِّج ترویج ایدیجی رواج ویریجی
اولان

مُرَوَّج ترویج اولنمش كندوسنه
رواج ویرلمش اولان

مُرَوَّح كندوسنه گوزل رایحه
ویرلمش اولان

مَرْوَحَة چول بیابان كندوسنده
هر طرفدن روزگار اسر
اولان محل

مِرْوَحَة یلپازه وگورك

مُرُود شرده اصرار وعناد ایتمك

مُرُودَة بمعناه ایضا واوغلان
امرد اولمق

مُرُور گچمك نسنه نك بریاننده
كیروب دیگر بریاننده
چیقمق ومعین زمان
باشلیوب بیتمسی

مَرَوْراة قیر چیلاق اولان
ارض

مَرَوْرى مرو راتلر قيرلر چيلاق ارضلر
مَرَوْرَيات بمعناه ايضا
مَرُوض طاى قسمندن اولوب باش اوكردلمش اولان
مُرَوَّع فكر سليم وذهن مستقيم صاحبى اولوب ظن وفراستده دائما راست ومصيب اولان كمسه
مُرُوق اوق نشانك اوته جانبنه كچوب چيقمق وكتمك دينندن دونوب مرتد اولمق
مُرُوف سوزلمش دورلمش اولان
مُرُون بكلكده يومشاق اولمق وبنديك التوننك يومشق اولديغى مثللو وبورنى بك اولوب اوتانمز عارلنمز اولان
مُرُونَة بمعناه ايضا
مَرْوِى روايت ونقل وحكايه اولنمش اولان
مَرْهَم ياره يه سورلمه جك ياغ
مَرْهَمساى مرهم سوريجى اولان
مَرْهُوب قورقلمش قورقولمش اولان قورقويه گرفتار قيلنمش اولان

مَرْهُومَة يغمور ياغمش باغچه و مرغزار
مُرِيب ظن وگمان وشبهه ايتدير... اولان ومشكوك وشبهه... اولان
مِرِّيخ سبعهٔ سياره دن اولو... بشنجى فلكده اعتبار اولـ... كوكبك اسمى
مَرِيد صاحب مرود عنادجى شرير اولان
مُرِيد استر اولان اراده خواه... ايدر اولان وشاگر... مقتدى طالب وبر شي... خدمت ايدرك استفاد... ايدن درويش وشاگرد
مُرِيدانَه مريده لايق ويراشو... اولان
مَرِيض صاحب مرض خسته كيفـ... اولان
مَرِىء كورنمش وكوزه كورينو... اولان
مِرْيطاز يباغلى شوك قسميكه اغزك حذاسنده اولنو... اكثر ياصفالدن خالى اولور
مَرْئيات كوزه كورينور اولان نسنه لر

مزيله لر سبورنديلكلر
مقدارى مجهول نسنه لري
كندو جنسندن مقدارى
معلوم اولان شيئه بدلك
ترانيه ايدوب ويرمك
طبع طبيعت كيفيت وكيف
صحت بدن
مزاج وطبيعت بيلور واكلر
اولان
مزاج وطبيعه موافق و
ملايم كلوب خوشلنديريجي
اولان
لطيفه جي لطيفه كو اولان
لاغ ولطيفه ايتمك
لاغ ولطيفه
بمعناه ايضا
زحمتلر صقندیلر
زحمت وصقندى ويريجي
اولان
صقندرمق صقندى
ويرمك وازدحام ايدوب
غلبه لك اولمق
مفاخرت ايتمك كندو كندويه
مدح ايتمك
مالى علنا فروخته
چيقارر ب مشتريلر
بينده هركيم زياده ويرر
ايسه او نهايه اول ادمه
مالى صاتمقدن عبارت
اولان معامله

مُزاد آرترلمش زياده لنديرلمش
اولان

مَزادة سفرلك صو حفظنه
مخصوص طلومبه

مَزار انسانلك بعد الموت دفن
اولنديغي قبر وزيارت
اولنان محل مبارك

مَزارستان مزار طولو اولان
محل — ف

مَزارسنك مزار اوزرينه نصب
اولنان طاش — ف

مَزارِع مزرعلر اكلوب بيچلور اولان
تارلالر

مُزارعة بر كمسنه تارلا ايله تخم
ويروب ديكرى ايشلمك
وجهله عقد اولنان
معامله

مَزاريع مزروعلر اكيلان تخملر

مَزاريق مزراق ديدكلري حرب
آلتلري

مَزاعِم مزعملر زعم وظن باعث اولان
نسنه لر

مَزالِف مزلفه لر چول وبيابان
ايله صولوجا يراسنده
واقع قريه لر ويوقارى
جمعه وواسطه اوله جق

مُزَالِق: درجه‌لر وبصامقلر مزلقه‌لر ایاق قایه‌جق یر

وقت ومدت تعیین وتحدید ایدرك برمعامله‌یه بازارلق ایتمك

مَزَامیر: مزمارلر؛ نایلر؛ قواللر؛ دودكلر وحضرت داودك زبور نام كتابنك سوره‌لری ونای ایله برابر تغنی اولنان نغمه‌لر

مُزَان: زینتلر بزنمش اولان

مُزَانات: زنا ایتمك حرام بره معامله زوجیه‌یه تشبث ایتمك

مُزَانَخَة: ممادحه ایتمك محامد بحثنده یارشمق

مُزَاوَجَة: ازدواج ایتمك بربرینه واروب اش وجفت اولمق

مَزَاوِد: مزوادلر یول ذخیره سنك حفظنه مخصوص چوال كبی نسنه‌لر

مُزَاوَلَة: برنسنه‌یی میدانه كتورمك ایچون چالشمق

مَزَاهِر: مزهرلر لاغوته واود دینلان چالغی آلتلری

مَزَایا: مزیتلر فضیلتلر

مَزَاید: مزاده‌لر ذخیره محفظه‌لری

مُزَایَدَة: مزاد ایتمك مزاد طریقیله نسنه‌نك بهاسنی تقدیر ایتمك

مُزَایَلَة: بری بریندن ایرلمق مفارقت ایتمك

مَزَایِن: مزانلر مزین وبزنمش اولانلر

مَزَایِن: بمعناه ایضاً

مِزْبَر: قلم یازی یازه‌جق آلت

مُزَبْرَج: زینتلو مزین بزنمش اولان

مُزَبَّق: اوستنه جیوه سورلمش اولان

مَزْبَلَة: سوپرندیلك كوبره‌لك یر

مَزْبُور: یازلمش وذكری سبقت ایتمش اولان

مَزْج: برنسنه دیكر برنسنه‌یه قاتوب قارشدرمق

مُزْجَاة: قلیل اولان ونام الصلاح اولمیان

مَزْجِی: قاتوب قارشدرلمغه منسوب اولان

مَزْح: لاغ ولطیفه ایتمك

مُزْدَحَم: ازدحام وغلبه‌لق اولمش اولان

مُزَخْرَف: بالدیزلو اولان وزینتلو اولان وخالص اولمیوب قاریشق ومشوش اولان

مزخرفات دنیانك قالب وزائل اولان زینتلری

مزدد اجرت: کرا: اجاره

مزداد ازدیاد بولمش اولان ارتمش اولان

مزدان مزین تزیین اولنمش اولان

مزدجر منع ونهی ایدیجی اولان ومنع ونهی اولنمش اولان

مزدحم ازدحام وغلبه لق ایدن جمعیت

مزدحمگاه ازدحام محلی

مزدوف کلین قسمندن اولوب زفاف ایچون کوییکی یه کوندرلمش اولان

مزدور اجرت ایله مستخدم اولان

مزراق معلوم اوزون صاپلو حرب آلتی

مزرع اکلوب بچیله جك تارلا ومزار قبر

مزرعة بمعناه ایضا

مزرکش آلتون صرمه ایله ایشلمه اولان

مزروع اکلمش اولان کندوسنه تخم اکلمش اولان وتخم قسمندن اولوب تارلایه اکلمش اولان

مزعفر زعفران ایله بویانمش اولان

مزعم حقیقی معلوم اولمامغله اختلاف آرا ومنازعه احداثنه سبب اولان نسنه

مزفة کلین بندردکلری عربه ویا قوچی ومحفه

مزق یرتمق هتك ایتمك وناموسه طوقنمق

مزقة بمعناه ایضا

مزقنة برکوچك قوشك اسمیدر

مزکّا تزکیه اولنمش زکاتی ویرلمش اولان

مزلق ازلال ایدیجی ایاق قایدیریجی اولان

مزلّة ایاق قایه جق یر وخطایه باعث اوله جق نسنه

مزلفة چول وبیابان ایله صولو چایرلق محللر اراسنده واقع اولان قریه

مزلقة ایاق قایه جق یر وخطایه باعث اوله جق نسنه

مزمار نای: قوال: دودك

مزمارزن نای زن دودکجی

مزمّل کیزلنمش اولان وثوبه ایچنه بورنلوب صارلمش اولان

مزمّلة ایچنده صو صوغتدقلری دستی

مُزْمِن قديم اوزرينه زماني كچمش اسكي اولان

مَزْمُور ناي دودك وسورنا چالمسيله برابر تغني اولنان نغمه وزبور سوره سي

مَزْن عادت آيين طريق اسلوب

مُزَنِد چقماق ايله آتش چاقيجي اولان

مُزْنِيَة عورت قسمندن اولوب كندوسيله زنا اولنمش اولان يعني حرام اوله رق تصرف اولنمش اولان

مِزْوَاد يولجيلك ذخيره وزاد طوبره سي

مُزَوَّج جفت ايدلمش اولان اش ايدلمش اولان

مُزَوِّر تزوير ايديجي تزويرجي نيتيله يالان سوزه حسن ولطافت ويريجي اولان

مُزَوَّر يالان قالب ساخته اولان

مُزَوَّق كندوسي اوزرينه بچوه واسطه سيله يالدز اورولمش اولان

مَزَه لذت ويرمك ايچون ايچه جكي ايله برابر اكل اولنه جق نسنه ولاغ ولطيفه

بي مزه لذتسز طاتسز اولان

خوش مزه لذيذ لذتلو خوشگوار اولان

مِزْهَر عود ولاغوته تسميه اولنان چالغي

مَزِي ظريف وخوش مشرب ونازك اولان آدم

مِزْيَال پك زيرك وهوشمند ولطيف اولان ادم

مَزِيَّة فضيلت علم وسماحت وشجاعت كبي موهوب اولان كيفيت فائقه

مَزِيد زياده ازدياد آرتمق چوغالمق چوقلق كثرت

مِزْيَل پك زيرك وهوشمند وظريف اولان آدم

مُزِيل ازاله ايديجي نسنه يي يرندن يوق ايديجي اولان

مُزَيَّن تزيين اولنمش بزنمش اولان

مُژَه گوزك قپاغنده اولان قيللر كرپك

مُژگان مژه لر كرپكلر

مُژدگانه مژده لك مژده بخشيشي

مُژده باعث مسرت اوله جق خير وحوادث بشارت بشرى

ده رسن — مژده جی : مژده کتوریجی

ده رسان — بمعناه ایضاً

ده فرما — بمعناه ایضاً

ژك — کوز قپاغنك قیلی کرپك

ژه — مژه مژاك کوز قپاغنك قیلی کرپك

یس — باقر : نحاس دینلان معدن

مس — بنسنه بنسنه یه رکوب طوقنمق

ساء — اخشام وقتی

ساة — کملك وکنولك ایتمك

سابة — سوکمك سب ایتمك شتم ودشنام ایتمك

سابقة — بربرك اوکنه کچمك بربرندن ایلرو کچمك وایلرو بولنمق وفائق اولمق

سایرة — بردهٔ و باشمق وامثالی ایله اورتمك

ساجد — مسجدلر : جامعلر عبادتکاهلر

ساح — مساحه ایدیجی عرصه اولچیجی اولان

ساحة — عرصه اولچمك وبعد اوزاقلق

ساحنة — بربریله حسن معاشرت وزندکانی ایتمك

مَسارّ — مسرتلو مسرورلو سونجلو

مَسارِبْ — مسربه لر : مرعالر او تلاقلر برلری

مَسارِجْ — مسرحلر مرعالر او تلاق یرلری

مُسارَعَة — سرعت وعجله ایتمك

مُسارَقَة — خرسزلمه یاقمق نکاه دزد دیده ایله نظر ایتمك

مَساسْ — اساس : اصل : بنیاد

مِساسْ — دکوب طوقنمق وجماع ایتمك

لامِساسْ — قوم موسی علیه السلامدن برکسنه یه کویا لعنت و مؤاخذه ضمننده وفاتی حیننه دکین آدم کورد کجه فاجوب اشبو بکا طوقنمه معناسنده اولان لامساس کلمه سنی تلفظ و ندا ایلمسی حکمت الهیه یه مبنی حکم وقضا اولندی

مَساطِرْ — مسطرلر : سطر رسم ایتمکه مخصوص اولان آلتلر

مُساعاة — جاریه یی زنا ایچون طلب وتکلیف ایتمك

مُساعِدْ — مسعدتلر : سعادته

سبب اولان احوال واخلاق اويغون و موافق اولان

مُساعِد **مُساعَدة** رفق وملايمت ومسامحه ايتمك وفرصت ايله رخصت ويرمك

مُساعَفة مساعده ايتمك و مصافات ومعاونت خصوصنده موافقت ايتمك

مَساعي مسعالر سعي وكوششلر

مَساغ جائز وروا وحلال و مأذون اولان نسنه واذن رخصت جواز

مَساغ اساغه اولنمش آقيدلمش اولان وجائز وجاري قيلنمش اولان

مُسافاة بري برينه سفيهانه وضع ومعامله ايتمك وخسته يه مداوات ايتمك

مَسافة بعد اراقلق اوزاقلق و قطع اولنان يول

مُسافَحة زنا ايتمك حرام جماع ايتمك

مَسافِر مسفرلر برنسنه نك اظهار اولنوب منظور اولان طرفلري

مُسافِر اخرديار ويا اخرخانه اهلي اولوب برمحلده موقتا بولنان كسنه وكوزه عارض اولان بر علت اسميدر ويولجي سفر ايدجي اولان

مُسافَرة برمحلده مسافر اولموق

مُسافِرخانه مسافر قبولنه مخصوص اولان خانه

مَسافِع نكاحسز عورت قوللانور اولان آدم

مُسافَعة معانقه ايتمك بربرينك بويننه صارلمق

مُسافَهة سوكشمك بري برينه دشنام ايتمك

مَساق برنسنه يي كيرودن تحريك ايدوب سورمك

مُساقاة ميوه سندن برمقداريني المق شرطيله اغاجي وياباغي برينه ويرمك

مَساقة برنسنه يي كيرودن تحريك ايدوب سورمك

مَساقِط مسقطلر آدم طوغديغي يرلر نسنه دوشديكي يرلر

مَسالِك بخيلك : بخل : خست خسيسلك

مَسالِك بمعناه ايضا

مُساكاة مطالبه تقاضا وتضييق ايتمك

مَساكة بخل بخيلك خست خسيسلك

ساكة بمعناه ايضا

ساكن مسكنلر خانه لر منزللر

ساكين مسكينلر اصلا برنسنه يه مالك اولميان فقيرلر

سالة سؤال وبحث ودعوى اولنه جق نسنه

سآلة بعض ادمك يوزنده اولان ياقشقلق ودلبر سبوللك وبيضيلق

سالح مسلحه لر : دربندلر سرحدلر

سالف يول ارقه داشى

سالفة برينه يول آرقه داشى اولمق

سالك مسلكلر يوللر طريقلر

سالمة بربله بار يشوب صلح اتمك

سام مسمه لر حيوان دريسنده وبناتات طيش زارنده اولان اينجه وخرده دلكلر كه انلردن ترو بخار طشره چيقار

سامات بمعناه ايضا

سامات علوسان جمله مفاخرت ايتمك

سامت مسمتلر يول ايتمكده ويا تفكر ايتمكده توجه برله مقصد قلنان نسنه لر

مسامت سمتلو قومشو اولان

مسامح مسامحه ايديجى اولان

مسامحة بر معلحد مشدت وخشونت ايتميوب ملايمت ومساعده ايله معامله ايتمك وتكاسل وعدم دقت ايتمك

مسامرت كيجه صحبت ايتمك

مسامع مسمعلر : قولاقلر كوشلر

مسامح مسمحلر سماحت وسخا اهللرى

مسامير مسمارلر : ميخلر چويلر اكسرلر

مساناة مدارو حسن زندكانى برله بركسنه يى خشنود ايتمك وسنه لكنه بازارلو ايتمك

مسانحة مسانح وصادر اولمق ظهور ايتمك

مساند مسند لر رتبه مقاملر وبرينه استاد اولنان قوللر وكلاملر

مساندت باردم ومعامله مظاهرت ايتمك وبشاعر شعرنده ايكى ردفى بربرينه مخالف ايتمك

مسانهة بيلغنه وسنه لكنه بازار ايتمك

مسانيد — مسند اولان اقوال وكلاملر
مساوات — بربرينه مساوى وهمتا اولمق
مساورة — برى قفاسندن يقاليوب طوتمق ودوكشمك ايچون اوزرينه صيچرامق
مساوغة — ساعتلغنه بازار ايتمك
مساومة — بازارلشمق
مساوى — مساوىلر يعنى كوكلر قباحتلر
مساوى — ديكر برشيئه مساوى وبرابر وهمتا اولان وعلم جبر وحساب اصطلاحاتندن اولوب افقده موازى وبر برينه مساوى رسم اولنان ايكى صغير خطدن عبارت اولان علامته دينوركه مذكور علامتك اولنده وآخرينه تحرير اولنان كميتك بربرينه مساوى اولمسنه دلالت ايدر مثلا ٣=٢+١ معادلهسنده اشبو = اشارته مساوى دينلوب معادلهنك صورت قرائتى دخى اوچ ناقص ايكى مساوى بر ديكله حاصل اولور
مساهات — الفت ومعاشرتده بك استقصا ايتميوب مسامحه وملايمتله معامله ايتمك
مساهرة — كيجه اويوميوب اويانق طورمق
مساهل — مساهله ايديجى اولان
مساهلة — اموردهصيقى طورانميوب لازمه ووظيفهسندن دون كبى معامله ايتمك
مساهم — شريك واورتاق اولان
مساهمة — مشاركت شركت اورتاقلق
مسائة — بدلك وكتولك ايتمك قباحت ايتمك
مسايح — مسيحهلر اكسه طرفنه صارقق اولان صاچلر
مسايرة — برينه يول ارقه داشى اولمق
مسايفة — قلجله غوغا ايتمك
مسائل — مسئلهلر سؤال ووجه اولنان مادهلر
مسب — خلقى دائما سب وشتم ايدن بدزبان
مسبار — جراحك يارهيوقلمغه مخصوص ميلى
مسبب — سبب ووسيله يه موجب اولان
مسبب الاسباب — ومسبب حقيقى بالجمله اسبابه موجب اولان

حصول مطلوبی ایچون استغاثه ایدیجی اولان

اسبباق ایدیجی یاریشه چیقیجی اولان

ابقا ایدیجی باقی قیلیجی اولان

بر مفرح سبیله سوینوب یوزی کوزی کولر اولان

اسیر ایدیجی سبی ایدیجی اولان

واضح وعیان وآشکار اولان وواضح وعیان و آشکار ایلیجی اولان

کندوسنه بشقه سی اویوب اتباع ایتمش اولان واتباعه جلب ودعوت ایدیجی اولان وموجب اولان باعث وبادی اولان

کبرلنمش صقلنمش اولان

اتمام ایدیجی واستتمام ایدیجی تکمیل ایدیجی اولان

عجله ایتمیوب تأنی وتمکین ایدر اولان

استثقال اولنان وثقیل وصفته نلو عد اولنور اولان وثقلته

کرفتار اولمش اولان

مُسْتَثْنی مستثنی قاعده دن خارج اولان استثنی اولنمش اولان

مُسْتَثْنا بمعناه ایضا

مُسْتَثْوِب مکافات طلب ایدر اولان

مُسْتَجاب قبول ایله اجابت اولنمش اولان

مُسْتَجِد یکلیجی یکیدن یاپیجی اولان

مُسْتَجْلِب جلب ایدیجی کندو طرفنه چکر اولان وموجب باعث وبادی اولان

مُسْتَجْمِع هب برازاره موجود وطوب اولان وجمع ایدیجی جامع وملوی اولان شامل اولان طوپلاییجی اولان

مُسْتَجْهِل بری جاهل عد ایدیجی اولان

مُسْتَجْدی کوزلشیه طالب و سائل اولان

مُسْتَجیر امان وحفظ وحمایه طلب ایدر اولان

مُسْتَحاضَه عورت قسمندن حیض حقیقی اولمیه رق حالا فرجندن قان ترشح ایدر اولان

مُسْتَحِبّ محبت ایدیجی اولان سور اولان
مُسْتَحَبّ مقبول ودلپسند اولان مختار اولان
مُسْتَجِر کندوسنه اوطه وجره ایدینمش اولان وجرأت واقدام برله صالدیریجی اولان
مُسْتَحْدِث یکی نسنه بولیجی اولان
مُسْتَحْدَث یکی بولنمش یکی وجوده بولمش اولان
مُسْتَحْسِن یوریلوب بیتاب وطاقت اولان
مُسْتَحْسَن بکنلوب تحسینه شایان اولان
مُسْتَحْضِر حضر سعی ایدر اولان
مُسْتَحْضِر برینك حضوره کلمسنی طلب ایدر اولان
مُسْتَحْفِظ محافظه وحمایه اولنور اولان
مُسْتَحْفَظ حفظ ایدجی حمایه ووقایه ایدیجی اولان واز برلیجی اولان
مُسْتَحْفِظِی برمحلك حفظنه مامور اولان عسکر کروهی
مُسْتَحِقّ استحقاق صاحبی حق درکار اولان وتحصیلنه یاخود ابتلاسنه ادمك

استحقاقی درکار اولد[ن]
شی ومعامله
مُسْتَحْقِر خور وحقیر اعتبار اول[ن]
مُسْتَحْکِم نقویت اولان واطرافنه واستحکامات چکلمش او[لان]
مُسْتَحِلّ حلال عد اولنمش اولان
مُسْتَحِلّ حلال عد ایدیجی اولان
حلال للشمغه طالب او[لان]
مُسْتَحِیل محال اولان ممکن اولم[ان]
مُسْتَخْبِر سؤال صوروب خبر طل[ب] ایدیجی اولان
مُسْتَخْدَم خدمتده قوللانیل[ان] اولان
مُسْتَخْرَج استخراج اولنمش چیق[ا]رلمش اولان
مُسْتَخِفّ حقیر وخفیف اعت[بار] ایدیجی اولان
مُسْتَخْفِی کیزلنوب صقلانـ[ـان] اولان
مُسْتَخْلِص اختیار واتخا[ذ] ایدوب برنسنه یی ک[ندو] نفسنه مخصوص اید[ن] اولان
مُسْتَخْلَص انتخاب واختیار[ه] مخصوص اولمش اولان
مُسْتَدام دائم باقی مؤبد اولان
مُسْتَدْعا مستدعی طلب واس[تدعا] اولنمش اولان

بمعناه ایضا
طلب واستدعا ایدر اولان
یجلوب اوقالمش اولان
وبرنسنه نك ایجنوب اوقالمش اولان طرفی
استدلال اولنوب اکلاشیلور اولان
دائره رسمنه مشابه اولان
دائم وباقی اولان
اودخی لقمه طلب ایدیجی اولان
حور وذلیل اعتبار ایدیجی اولان
ذم اولنه جق شیء ایشلر اولان
ذم وقدحه مستحق اولان
اهل پرده اولان خاتون
مسترحم مأمول ومستدعی اولان
بمعناه ایضا
صالغی وسولیوك اولان
کیرو ویرلمش رد وارجاع اولنمش اولان

مُسْتَرْذِل رذیل ورسوای عدایدر اولان
مُسْتَرْسِل بری ایله کمال الفت ایدوب بیجال وتکلیفسز اولان
مُسْتَرْشِد طوغری یوله ارشاد طلب ایدر اولان
مُسْتَرْشِی برندن رشوت طلب ایدیجی اولان
مُسْتَرْضِع چوجغی ایچون سود آناسی طلب ایدن
مُسْتَرْعِی برندن برنسنه یی حفظ وحمایه ایتمسنی طلب وربما ایدر اولان
مُسْتَرْفِد یاردم طلب ایدیجی اولان
مُسْتَرْقِصْ کنش، آچیق، واسع اولان
مُسْتَرْقِع نسنه نك رقعنی طلب ایدر اولان
مُسْتَرِق بنیاد وترکیبی ضعیف وناقص اولان آدم
مُسْتَرَق سرقت اولنمش چالنمش اولان
مُسْتَرَقَة سنه جلالیه آخرینه علاوه اولنان بش کونه ایام مسترقه تسمیه اولنور

مُسْتَعْلِم استعلام ايديجي رسمي خبر طلب ايدن

مُسْتَعْلِي يوكسلمش اولان

مُسْتَعْمَر معمور وآبادان ايدر اولان

مُسْتَعْمَل استعمال اولنمش قوللانلمش اولان

مُسْتَعْهِد برندن عهدنامه و وثيقه اخذ ايدر اولان وكندوسي ايجون كفيل كوسترر اولان

مُسْتَعِير عاريت واوديج شي اخذ ايدر اولان

مُسْتَعِين ياردم واعانه طلب ايديجي اولان

مُسْتَغَاث كندوسندن ياردم طلب اولنور اولان

مُسْتَغْرِب نسنه كندوسنه غريب كورينوب تعجب ايدر اولان

مُسْتَغْرَب غريب اولنوب تعجب ايدر اولان

مُسْتَغْرِق بر نسنه يه بتون بتون طالمش وياطالديرمش اولان

مُسْتَغْشِر بريني خائن وخيانتامين عد ايدر اولان

مُسْتَغْشِم اورتنوب بورينور اولان

مُسْتَغْفِر استغفار ايديجي ومغفر[ت] طلب ايدر اولان

مُسْتَغَلَّات غله يعني ايراد وير[ر] اولان شيلر

مُسْتَغْلَق مخير اولميوب وجه قط[عي] اوزره يازار اولنه رو[...] فروخت اولنمش اولان

مُسْتَغْنِي اصلا محتاج اولميان

مُسْتَغِيث ياردم وامداد طلب ايديجي اولان

مُسْتَفَاد كار وفائده اولان قزانلمش اولان واكلاشلوب اسـ[...] اولنان واوكرەنلمش او[لان] معنا مفهوم فهموا

مُسْتَفَاض طاغلوب يايلمش او[لان]

مُسْتَفْتِي فتوا طلب ايديجي اولا[ن]

مُسْتَفْرِغ استفراغ ايدير رقوصه[...] اولان

مُسْتَفْرِمَة تضييق ايجون فرجنه[...] وامثالي صيقيجي نسنه[...] اولان خاتون

مُسْتَفْسِر سؤال واستفسار[...] اولان

مُسْتَفْضِل نسنه دن باقي ق[...] اولان

مُسْتَفْهِم اكلامق ايجون سؤال ا[...] اولان

مُسْتَفِيد كار وفائده يه نائل او[...]

وعلم ومعنا تحصيل ايدوب اوكر نور اولان

فيض فاس وشائع ومشهود اولمش اولان وفيض وكرمه نائل اولمش اولان

قبل قرشولنجى اولان

قبل علم وصرف اصطلاحاتندن اولوب فعلك كلجك زمانى افاده سنه مخصوص اولان شكله اطلاق اولنور

قبليات كله جك زمانه مخصوص اولان خصوصات

قدم اوكه كچى تقدم ايدر اولان وديلر وكبير الاقدام اولان

قذر مردار اولان

تقر قرار واقامت محل وبر محلده ثابت وساكن اولان استقرار اوزره دائم اولان

قرض اوديج طلب ايديجى اولان

قص برينك قصاص اولنمسنى طلب ايدر اولان

قصى نسنه نك اوتهسنى اراشدير اولان

تقل باشلو باشنه اولان

تقلاً باشلو باشنه اولمق اوزره

تقيد برينك قصاص اولنمسنى طلب ايدر اولان

مستقيل بازارلغنك بوزلمسنى طلب ايدر اولان

مستقيم طوغرى وراست اولان استقامت صاحبى اولان

مستكار مست وسرخوش ايدر اولان

مستكاره بمعناه ايضاً

مستكبر كبر ونخوت صاحبى متكبر اولان

مستكرم كريم وشريف نسنه طلب اولان

مستكره استكراه اولنمش كريه عد اولنمش اولان

مستكره استكراه ايديجى كريه عد ايدر اولان

مستكرى مستاجر كراجى اولان

مستكشف نسنه نك كشف واظهارينى طلب ايدر اولان

مستكف عطيه ديلنمك ايچون الينى اوزادر اولان ونسنه يه بقار ايكن كوزينى محافظه ايچون الينى قاشى اوزرينه وضع ايدر اولان

مستكفى كفايت ايده جك قدر طلب ايدر اولان

مستكمل تام وكامل ايدر اولان

مستكن كيزلنوب صقلانمش اولان

مُسْتَكِين	خشوع وتواضع ايدر اولان
مُسْتَلِذّ	خوشمزه ولذيذ اولان
مُسْتَلْزِم	موجب وسبب وباعث اولان
مُسْتَلِيم	لوم وذم اونه جق ايش ايشلر اولان
مُسْتَمْتِع	منعه وبهره ج ايدر اولان وبر نسنه دن كندوسنه فائده حاصل اولور اولان
مُسْتَمَدّ	كندوسنه ياردم وامداد ويرلمش اولان
مُسْتَمِرّ	متين ومحكم اولان ودائم ومتصل اولان
مُسْتَمْسِك	صاليورمك اوزره طوتر اولان
مُسْتَمْشِي	مسهل علاج قوللانمش اولان
مُسْتَمْطِر	يغمور ياغمسنى دعا ايدر اولان
مُسْتَمِدّ	ياردم وامداد طلب ايدر اولان
مُسْتَمِع	استماع ايديجى دكلايجى اولان
مُسْتَمِعًا	دكليه رك : مستمع اوله رق
مُسْتَمَل	وصانمش اولان
مُسْتَمْلِي	برندن مكتوب يازمغى طلب… ايدر اولان
مُسْتَمَنْد	متألم وفقير غمناك محزون… شاكى اولان
مُسْتَمَنْدانه	فقير ومحزونه لايق وبراشه… اولان
مُسْتَنْبِئ	سؤال واستفسار اي… اولان
مُسْتَنْجِز	وعديه وفا طلب ايد… اولان
مُسْتَنِد	برنسنه يه طيانمش اولا…
مُسْتَنْشِق	برونه نسنه چكر اولا…
مُسْتَنْصِح	نصيحت طلب ايديجى اولان
مُسْتَنْصِف	برندن حقنى تماما ا… ايدر اولان
مُسْتَنْضِح	بعد الوضوء عورت يرينه برمقدار صو سرپ… اولان
مُسْتَنْطِق	سؤال واستنطا… ايديجى اولان
مُسْتَنْطَق	سؤال واستنطا… اولنمش اولان
مُسْتَنْفِر	قورقوب فرار ايديجى اولان
مُسْتَنْفِض	بعد البول كركى كبى استبرا ايدر اولان وبـ… دقتله اراشدرر اولان

مالى خرج ايدوب توكمش اولان

اكلايوب فهم وادراك ايدر اولان

كندوسنه خاتونى عقدو نكاح ايدر اولان

انكار ايدر اولان

انكار اولنور اولان

اغزى قوقلو اولان

برينك مسلكنه سلوك ايدر اولان

آقه آقه يرى اويوب يتاق وخندق حفر ايدر اولان

طوروب قالقمسنى برينه امر ايدر اولان

روشن وضيادار اولان

وضيا طلب ايدر اولان

برينه آلشوب انكله قرار وآرامش بولور اولان وحيله مبنى اويور شكلنى كوستر اولان

برمكانى بيلميوب عجمى اولان

برمحلك هواسى كندوسنه اويميز اولان

بريندن سندو وثيقه اخذ ايدر اولان

مُسْتَوجِبْ مستحق لايق

سزاوار اولان موجب سبب وسيله اولان

مُسْتَوْدِعْ برى برينه امانت تسليم ايديجى اولان

مُسْتَوْدَعْ امانتك امنيت ايچون وضع اولنديغى ير وجنده واقع حضرت ادم عم ايله حضرت حوانك قرارگاهلرى اولان محل ورحم دول پتاغى ومزار قبر

مَسْتُورْ اورتيلو وكيزلو صاقلو اولان

مَسْتُورَه اهل پرده واهل عفت اولان خاتون

مُسْتَوْزِعْ دركاه حقدن الهام طلب ايدر اولان

مُسْتَوْسِعْ بولالمش اولان ووسعت كسب ايتمش اولان

مُسْتَوْصِلَه صاچنه صاچ اكلر اولان عورت

مُسْتَوْضِحْ مبهم نسنه‌نك عيان ايلمسنى بريندن طلب ايدوب سؤال ايدر اولان

مُسْتَوْضِعْ بهانك تنقيصنى طلب ايدر اولان

مُسْتَوْضِى ظالم ظلم ايدر اولان

مُسْتَوْطِنْ برمحلده وطن طوتمش اولان

مُسْتَوْعَب نسنه يي بتون بتون احاطه ايدوب قاپلار اولان

مُسْتَوْفِي مديون حقني تماماً اخذ ايدر اولان

مُسْتَوْفِز قالقمغه وصيچرامغه حاضر ومهيا اولمق وچمله اوطورمش اولان

مُسْتَوْفِق خداي متعالدن توفيق نياز ايدر اولان

مُسْتَوْفَى كافي وطولغون اولان

مُسْتَوْقِد يانوب علولنمش اولان ويانوب علولندريجي اولان

مُسْتَوْقِع برنسنه نك وقوعنه منتظر اولان

مُسْتَوْلِي نسنه نك نهايتنه بالغ اولان وغالب وزوردست اولان ودشمن كبي برالكايه كيروب تسلط وصارقندجيلق ايدر اولان

مُسْتَوْهِب عطيه طلب ايدر اولان

مُسْتَوِي مذكر ايله مؤنثي شامل اولان

مُسْتَوِي دوز وطوغري اولان هموار اولان

مُسْتَهَام آشفته حيران اولان

مُسْتَهَان خوار وحقير عد اولنان

مُسْتَهْتِر دائماً باطل وبيهوده نسنه ايله مشغول اولوب بشقه هيچ برشيئه باقمز اولان

مُسْتَهْتِك عار وحياسي اولميان ادبسز

مُسْتَهْجِن نسنه يي قبيح عد ايدر اولان

مُسْتَهْجَن قبيح عد اولنمش اولان

مُسْتَهْزِئ برنيي هزل ايدوب مسخره لغه آلور اولان

مُسْتَهْكِر خودبين ومتكبر اولان

مُسْتَهِل هلال شكلنده كورينور اولان ويكي طوغوب اغلامغه وچاغرمغه باشليان

مُسْتَهْلَك صرف اولنوب توكنمش اولان

مُسْتَهْلِك هلاك ايدر اولان وصرف ايدوب توكنور اولان

مُسْتَهْنِي ياردم يالخود عطيه طلب ايدر اولان

مَسْتِي مستلك، سرخوشلق

مُسْتَيْسِر قولايلنمش اولان حاضر مهيا اولان

مُسْتَيْقِظ اويقودن اويانمش اولان

مُسْتَيْقِن تحقيق وجمله بي شبهه بيلور اولان

يمن وتبرك ايتمش اولان وبرينك يمين ايلمسى طلب ايدر اولان

سجده وعبادته مخصوص اولان محل

كلامدن اولوب هر برينك اخرى قافيه لو اولان

محكم بجلنه قيد اولنمش اولان

كندوسنه سجده اولنور اولان

دكز قسمندن اولوب طاشقين اولان واتش قسمندن اولوب علولنمش اولان وانجو قسمندن اولوب اويزه كبى دزلمش و صاروقش اولان

زندانه محبوس اولان

برنسنه يى ال ايله صيغامق وايدست الوركن باشنه وقولاق ارقاسنه وبوينونه و مست وجدلك اوزرينه صو بولاشدرمغله تطهير ايتمك

سحر ايله الدانمش اولان بمعناه ايضاً

سحق اولنمش ايكى طاش

كبى الت واسطه سيله ازلمش اولان

مَسْخ برشيئك صورتنى بشقه وچركين صورته تحويل ايتمك

مُسَخِّر فتح وضبط وتسخير ايدر اولان

مُسَخَّر فتح وضبط وتسخير اولنمش اولان

مَسْخَرَة ذوقلنوب استهزا ايتمك واستهزا اولنمغه شايان كمسنه

مَسْخُوط مقبول وپسنديده اولميان

مُسَدَّد طوغرى ايلمش وطوغرى يه سوق وارشاد اولنمش اولان

مُسَدَّس التيدن عبارت وياالتى يه منقسم اولان و هندسه اصطلاحاتندن اولوب التى ضلع ايله محدود اولان شكله تسميه اولنور وشعرده التى مصراع يعنى اوچ بيتدن عبارت اولان قطعه يه دينور

مَسْدُود قپالو اولان قپانمش اولان

مَسْرَبَة چاير مرعى اوتلاق يرى

مَسَرَّتْ	سرور: سوينج: فرح شادمانى
مُسَرَّخ	آتاوززنده اولوب برى اوززنده اولان
مُسْرَجَه	اوزرينه چراغ وضع اولنه جق چراغجه وچراغيايه ديلان نسنه
مَسْرَح	چاير: مرعى: اوتلايه جق ير
مِسْرَد	بيز ديلان سوزى سراج الننى
مُسْرِع	سرعت ايله چابك كيدر اولان
مُسْرِف	نسنه يى بهوده يره صرف ايدر اولان
مَسْرُود	ذكر وسرد ايراد اولنمش اولان
مَسْرُود	دعا افسون بيو
مَسْرُور	محفوظ وممنون ودلشاد اولان
مَسْرُوق	سرقت اولنمش چالنمش اولان
مِسْرِى	كيجه وقتى يوله كيتمك
مُسَطَّح	مجسم اولميوب يالكز سطحدن عبارت وياسطحه منسوب ومتعلق اولان
مِسْطَر	سطر رسم ايتمكه مخصوص آلت

مُسَطَّر	يازلمش تحرير ونشـ[illegible] اولمش اولان
مَسْطُور	يازلمش مكتوب ومر[illegible] اولان وبالاده اسمى و رسمى ذكر اولنمش اولا[illegible]
مَسْعَاةْ	سعى وغيرت چالشو[illegible] چالمق ووزرش
مُسْعَد	سعادتلو قيلنمش اولا[illegible]
مَسْعَدَه	سعادته سبب اوله ج[illegible] خصلت
مِسْعَر	آتش كوسكيسى
مُسْعُط	انفيه قوطيسى
مَسْعُود	مبارك وميمون اولا[illegible]
مَسْفَر	برنسنه نك اظهار اول[illegible] منظور اولان طر[illegible]
مَسْفُوح	دوكلوب اقيدلمش اولا[illegible]
مَسْفُور	بالاده ذكر وتحر[illegible] اولنمش اولان
مَسْفُوك	دوكلوب اقيدلمش اولا[illegible]
مَسْقَط	نسنه نك يره دوشد[illegible] محل وادمك تولد ايتد[illegible] محل
مَسْقَطُ الرَّأْس	آدمك تولد ايتد[illegible] محل
مُسَقَّف	سقفلو: توانلو: دا[illegible] اولان
مُسَقَّفات	خانه وخانه ودكا[illegible] مثللو دام ايله اور[illegible]

اولان هيئلر

علت وسقامته كرفتار اولان

صاليويرمك وجميله طوتمق

مشهور بر نوع كوزل قوقولو نسنه

اسكات ايديجي صوصديريجي آغز قاپاديجي خوش ايديجي اولان

سكران ومست وسرخوش ايدر اولان

سرخوش ايدن مشروباتك جمله سي

خانه : اسكان وآرام اولنه جق محل

تسكين ايديجي سكون ويرر اولان

ذلت وفقر وضعفدن عبارت اولان حال ومسكينلك حالي

دوكلمش واقيدلمش منصب اولمش

مست سرخوش اولان

سكه لو اولان سكه ايله ترصيم وتزيين اولنمش اولان

سكه لو اولان اقچه لر

مَسْكُون سكون وآرام وآسايشه ارجاع اولنمش اولان وكندوسنده ادم اسكان واستيطان ايتمش اولان

مِسْكِى مسك ايله معطر ويا مسك كبي سياه اولان

مِسْكِين اصلا برشئه به مالك اولميان فقير

مِسْكِينْ مشكين مسك ايله معطر اولان

مِسْكِينَه مسكين اولان عورت

مِسْلاف ضرب لسانه مالك ويلا غلو كمسنه

مُسَلَّح سلاحلو سلاحلنمش اولان

مَسْلَحَة دربند سرحد قلعه سي

مَسْلَخ حيوانات بوغازلنوب دريلري يوزلمكه مخصوص اولان محل سلخ خانه

مُسَلْسَل اجزاسي زنجير حلقه لري كبي بربرينه متصل اولان

مُسَلِّط بريني ديكر اوزرينه غالب ومستولي ايليجي اولان

مُسَلَّط بربنه غالب ومستولي قيلنمش اولان

مَسْلَك يول : طريق

مُسْلِم اهل اسلام اولان

مُسَلَّم بر شهرك حفظنه وسلامتنه

وضبط وربط امور بنه مأمور كسنه وسلام ويروب دعا ايدر اولان وبر خصوصي تسليم ايدر اولان

مُسَلَّمْ تسليم اولنمش اولان قبضه تصرفه ادخال اولنمش اولان وصحتي مشهود اولمغله ابطالنه سعي ايتمكدن فراغت اولنمش اولان

مُسَلَّماتْ صحتي تسليم اولنمش خصوصلر

مُسْلِمانْ مسلملر اسلام اهلري

مُسْلِمَه اهل اسلام قاريسي

مُسْلِمِينْ مسلملر اسلام اهلري

مَسْلُوبْ سلب اولنمش قاپيلوب چالنمش اولان

مَسْلُوتْ تراش اولنمش اولان واوزرنده اولەجق آتي سيرلمش اولان

مَسْلُوخْ دريسي يوزلمش اولان وآيه اطلاق اولنوب سلخه يعني صوك كوننه وارمش اولان

مَسْلُوسْ ديوانه مجنون اولان

مَسْلُوكْ ايشلك اولان سلوك اولنمش اولان

مَسْلُولْ قيندن سيريلوب چيقارلمش

اولان وسلاسل يعني وز[illegible] علتنه مبتلا اولان

مُسَمّا مسمى تسميه اولنمش آ[illegible] وبرلمش اولان

مِسْمارْ ميخ چيوى اكسر

مِسْمارَه بچه اويوميوب صحبت ايتمك

مَسْمَتْ يول ايتمكده ياخود تفكر ايتمكده توجه برله مقصد قلنان نسنه

مَسَمَّهْ مسامات بدندن برعد[illegible] دليك

مَسَمَّهْ قرابت

اهل المسمة كشينك خاصه واقار[illegible] ومتعلقاتي

مُسَمَّطْ حكم قسمندن اولور[illegible] نام وناقص اولوب و[illegible] انكشت اعتراض ايلمك[illegible] كسيه ده قدرت وليا[illegible] واقع اولميان وشول شـ[illegible] ديور كه بند بند منقسـ[illegible] اوله رق هر بندي برقا[illegible] بيتدن مركب اولوب مجمـ[illegible] دخي ابيات مذكوره نا[illegible] قافيه سنه مخالف قافـ[illegible] ايله ترتيب اولنمش مصرا[illegible] واسطه سيله مربوط[illegible] وبونك مثلثي ومربعي[illegible]

ومجسمی دخی اولور
قولاق کوش اذن
بمعناه ایضاً
یاغلو سمیز اولان
مسمار ایله ضبط اولنمش
اولان میخلو چویلو اولان
ایشیدلمش ؛ استماع
اولنمش اولان
زهرقاتلمش وزهر سورلمش
اولان وزهر ایله هلاك ویا
علیل اولمش اولان
عقل وشعوری زائل
اولمش اولان
تسمیه اولنمش آدقونلمش
اولان
یاشلو ؛ سالخورده
اختیار اولان
استناد اولنان شی
وزرینه طیانیلان نسنه
ورتبه درجه جاه
حیثیت مأموریت
برینه اسناد اولنمش اولان
وعلم بیان اصطلاحاتندن
اولوب دیکر بر کلمه یه
اسناد برله ایراد اولنان
کلام ویا کلمه

مسندالیه سمت اسناد اولان کلمه

مُسْنَدآرا مسندینه زیب و زینت ویریجی اولان

مُسْنَدنِشِین برمسندده اوطورمش اولان

مُسَنَّم اوج وخانه طامی شکلنده یاپلمش اولان رسم

مُسَنَّم علم وهندسه اصطلاحاتندن اولوب مجسم بر نسنه برسطح مستوی واسطه سیله عموداً قطع وتقسیم اولنمسی تقدیرنده حادث اولهجق هیئتك شکلی ورسمنه اطلاق اولنور

مَسْنُون اوته دنبرو مرعی اولمش اولان

مِسْوَاك دیش تمیزلمکه مخصوص بر نوع اغاج

مُسَوَّدَه بر یازینك ابتداقلمه آلنمش صورتی که یازیسی دقتسز یازیلوب بعضاً تصحیح دخی اولنه یعنی تبییضنه محتاج اولور

مُسَوَّدَة بمعناه ایضاً

مُسَوَّر اطرافنه سور ودیوار بنا اولنمش اولان

مُسَوَّغ جائز وجاری قیلنمش اولان

مَسْئُول مسؤل اولان سؤال اولنور اولان

مَسْؤُلَة سؤال وطلب واستدعا اولنان نسنه

مُسَوَّم برنشان ايله نشانلو اولان وتعيين ومأمور قيلنمش اولان

مُسْهِل اسهال ويريجى معده وبغرصقلرى تطهير ايدرك ورادن چوق عمل ويريجى اولان دوا يه اطلاق اولنور

مَسْهُوق قانمق بيلمز صوسزلغه مبتلا اولان

مَسِى اخشام اخشام وقتى

مُسَيَّب ايشنه وامورينه باقمز اولان

مَسِيح حضرت عيسى عليه السلامك لقب شريفلريدر

مَسِيحا بمعناه ايضاً

ف مسيحا نفس حضرت مسيح كبى بك نفس ايله شفا بخش اولان

ف مسيحا آواز حضرت مسيح صفتنده اولان

مَسِيحَة اكسه طرفده اولان صارقق صاچ

مَسِيحى امت حضرت عيسى عليه السلامدن اولان وحضرت عيسى يه منسوب ومتعلق اولان

مَسِير كزمك وكزنيله جك اولنه جق محل سير

مَسِيرَة بمعناه ايضاً

مَسِيرْتگاه سيريرى

مَسِيس مس ايتمك ديكو[ر] طوقنمق

مُسِيع اهماله نسنه غائب اولان

مُسِيف قلج طاقنمش اولان

مَسِيك بخيل خسيس اول[ان] وبدنى امساك ايدو[ب] بجنه جك قدر قوت [...] بك بخيل وخسيس

مِسِّيك [بك بخيل وخسيس] اولان

مَسِيل صويك آقوب كجد[يكى] يول وياتاق

مَسْئَلَة سؤال ومباحثه [...] ايدن وقعه ودعو[...] باقريعنى بحاسدن عبارت اولان

مَسِين بمعناه ايضاً

مِسِّينَه

مَسْئُول كندوسنه عرض اولنور اولان ووقو[...] سبيله مناسبى [...] ضا بطنه جواب و[...] لازم مكلور اولان

مَسْئُول عنه حقنده سؤال [...] اولنمش اولان

وقوعاتك سبیله مناسبتی
بخشنده ضابطنه جواب
ویرمسی لازم کلمكلك
شبهلوث مثالر: نظیرلر
بکزر مثل نظیر اولان
نسنه نسنه‌یه بکزمك
ونظیر اولمق
ماشیلر: ایاق ایله یورر
اولنلر
قیش موسمنه پانار
ایتمك
سوكوب: صایمق: و
سوكشمك وجنك ایتمك
غوغا ایتمك
بری برینك باشلوینی
یارمق
منازعه ایتمك وجنك ایتمك
غوغا ایتمك
اهل بدعت وتارك جماعت
ومفارق امت اولان
کمسنه
اشارت اولنمش اولان

مُشارٌ اِلَیْهِ کندوسنه اشارت
اولنان واسمی بالاده
ذکر وافاده اولنمش
اولان

مُشارٌ بِالبَنانْ برمقله کوستریلور
اولان

مَشارِبْ مشربه لو کوشکلر شهنشینلر
وصوایچه جك قابلر
ومشربلر وطبیعتلر

مُشارَبَة برابر ایچمك وبری برینك
عشقنه ایچمك

مَشارَة تارلا ویا بوستان قطعه سی

مَشارَّة شرکیر اولوب عداوت
وخصومت ایتمك

مُشارَجَة ایکی نسنه بر برینه
بکزمك

مُشارِسْ بدخوی ونزاعجی اولان

مُشارَسَة منازعه ایتمك وبدخویلق
ایتمك

مُشاذِرَة کسکین اولوب همان
نیه اوغراسه بکدن قطع
ایدن قلیج

مُشارَطَة شرطلشمق بر بریله عقد
شروط ایتمك

مُشارِعْ مشروعه لو طوغری واچیق
یوللر وطوارك صوایچه جك
یرلری

مَشارِفْ مشرفلر یوقاری و
یوکسك یرلر

مُشارَفَة شان وشرف یا بنده
مفاخره ایتمك

مَشارِقْ مشرقلر یلدزلرك وموسم
دکشدکجه شمسك یاخود قمرك
طلوع ایتدیکی مختلف یرلر

مُشَارِك اورتاق شريك اولان

مُشَارَكَة اورتاقلشمق اورتاق اولمق

مَشَارَه تارلا و باغچه اطرافنه قازيلان خندق

مَشَاط مشطلر طراقلر شانه لر

مُشَاطَاة برى نهرك بر طرفنده و ديكرى نهرك قرشو طرفنده اولهرق ايكى كسنه ويا ايكى فرقه ادم برحذاده يورىمك

مَشَّاطَه كلينك يوزينى تزيين ايدن يوز يازيجى خاتون

مَشَّاطَة يوز يازيجيلق حرفتى

مُشَاطَرَة يارى يارى يه پايلاشمق

مَشَاع فاش وشايع اولان و تقسيم وتفريق اولنميوب مختلط ومشترك قالمش اولان

مُشَاع اشاعه اولنوب فاش وشايع اولان

مَشَاعِر مشعرلر مناسك حج اداسنه مخصوص اولان محللر و حواس انسانيه

مُشَاعَرَة شاعرلر بربريله شعر سويلشمك

مَشَاعِل مشعللر قنديللر

مُشَاغَبَة برى برينه شر وشرور ايصال ايتمك

مُشَاغَرَة مهر الوب ويرماد[ن] ايچون ايكى آدم بر[ر] بر خاتون تزويج ايتم[ك]

مَشَاغِل مشغله لر مشغوليت سبب اولان نسنه [لر]

مُشَافِر مشفرلر طوداقل[ر]

مُشَافَهَة برى بريله طوداد[ن] طوداغه سويلشمك

مُشَاق مشقتلر زحمتلر محنت[لر]

مُشَاقَّاة شدتلو ومحنتلو ايش[ده] برى بريله دوربش[مك] يارشمق

مُشَاقَّة عداوت ومخالفت خصومت ايتمك

مُشَاقَحَة سوكوب صها[يوب] وسوكشمك

مُشَاقَدَة برى برينه خصو[مت] ايتمك

مُشَاكَرَة كندو نفسنك مست[حق] وسپاسخوان اولديغو[نى] ايدوب كوسترمك

مُشَاكَسَة چتينلك وچپار[لق] ايتمك

مُشَاكِل ديكر نسنه يه او[يغون] اولان

مُشَاكَلَة ديكر نسنه به او[يغون] اولمق

مُشَاكَهَة بكزيوب مشابه ا[ولمق]

بورونکه قوت شامه
موفعیدرو برقوقونك
حاصل اولدیغی محل

برنسنه نك قوقوسنی
للق

مشعله لر شمعدانلر
استناره اولنور اولان
مشاوره ایدیجی اولان
بری بریله مشورت
ایدشمك
مشهدلر جماعت یرلری
وآدملر شهید اولدیغی
یرلر
مشاهده اولنمش
کورنمش اولان
مشاهده ایدیجی اولان
روبرو کوز ایله کورمك
مشهور اولان نسنه لر
آیلغنه پازار ایتمك
نزاع ایدوب سوکشمك
مشهور اولان شیلر
وادملر
دیله ملك مراد ومطلوب
ایتمك
شیخلر
لایق وتابع اولان
برینه تابع اولمق

مَشائِم	مشؤم اولان نسنه لر
مَشائِن	شینلر معایب قبایح
مُشَبَّك	پنجره قفسی ویالق آغی کبی اوریلو اولان
مُشْتَبِه	ملتبس ومشتبه و مشکل اولان
مُشْت (ف)	یومروق طوقات مشته واوج کف ید واوج طلوسی مقداری
مَشْتاء	قشله قشله یه جق محل وقیش موسمی
مُشْتاق	کوکلی میل ایدوب آرزو مند اولان آرزو واشتیاق ایدر اولان
مُشْتاقانه (ف)	کوکلجه آرزومند اولانه لایق ویراشق وسزاوار اولان
مُشْتَبِك	پنجره قفسی کبی اوریلو اولان وقاریشق پیچیده وشوریده اولان
مُشْتَبِه	قاریشق ومشکل اولان
مُشْتَد	قوت واشتداد واستحکام بولمش اولان
مُشْتَری	صاتون آلنمش اشترا اولنمش اولان
مُشْتَرَك	اورتاقلشه قوللانیلور اولان وبراندن زیاده نسنه یه منسوب ومتعلق اولان

مُشْتَرِى صاپیجیدن نسنه صاتون آلوراولان وقول متأخرینه كوره مركز عالم اولان شمسدن اعتبار ایله طقوزنجی وقول متقدمینه كوره مركز عالم اولان كرهٔ ارضدن اعتبار ایله التنجی اولان كوكب سیارك اسمی

ف **مُشْتَرَن** يومروق اوریجی طوقات اوریجی اولان

مُشْتَعِل اشتعاله كلمش علولنمش اولان

مُشْتَغِل اوغراشوب مشغول اولان

مُشْتَفِى شفا بولمش اولان

مُشْتَق اصلی اولیوب بشقه شیدن اخراج واستحصال اولنمش اولان

مُشْتَكا مشتكى شكايت اولنان وشكايت اشتكا

مُشْتَكِل مشكل ومشتبه وملتبس اولان

مُشْتَكِى شكايت واشتكا ایدیجی اولان

مُشْتَكى شكايت اولنان و شكايت اشتكا

مُشْتَمِل بسبتون بوریيوب او اولان كندو ایچنه آلو حاوی ومشتمل اولا

مُشْتَمَل برنسنه نك ایچن موجود اولان

مُشْتَمِلات برشیٔ ایچنده مو اولان نسنه لر

مُشْتَه يومروق واغاج یا معدندن مصنوع بر طوقمق كه صابی ك سندن اولور

مُشْتَهَا مشتهى خواهش وآ اولنان

مُشْتَهِب آق وسیاه قارش اولوب قیر اولمش اولا

مُشْتَهَر ناس بیننده عموماً بل اولان

مُشْتَهِى خواهش وآرزو ایـ اولان

مُشْتَهَيَات مشتهالر آرز اولنان شیلر

مُشْتِى آوج طلوسی مقدا

مُشَجَّج باشی یارلمش اولا

مُشْتَهِى كندو سنه خواهش اولنور اولان

مُشَجَّر كندو سنده ا چوق حاصل او اولان

اغاج رسمنده اولان
واغاج رسمیله منقش
ومزین اولان
باشی یارلمش اولان
طولمش اولان طوبطلو
اولان
تعیین وتفریق وتمییز
اولنمش اولان
تشدید وتقویه ایدیجی
اولان
تشدید وتقویه اولنمش
اولان وتلفظده قوت
وشدت اجرا اولنمسی
لازم کلور اولان وتشدید
دینلان اشارتله مشار
اولان
قویجه باغلنمش اولان
مدهوش ومتحیر
اولان
کونشک دائما اوزرینه
اوردیغی محل
طبیعت : جبلت
خلقت
کوشک : شهنشین
ایوان
صوایچمک ایچون
قوللانیلان قاب
طوغری وآچیق اولان

یول وطوارلک کلوب صو
ایچملرینه مناسب اولان
محل

مُشَرِّفْ نسنه یه یوکسکدن
واوست طرفدن
باقوب ناظر ومطلع
اولوب یقین اولان

مُشْرَفْ اوزرینه چیقوب نسنه یه
باقوب نظر واطلاع ایدیله
جک یر

مُشَرَّفْ تشریفلنمش تشریف
وتبجیل اولنمش اولان
واوزرنده شرف یاپلمش
اولان

مَشْرِقْ کونشک طوغدیغی یر
کون طوغیشی شرق

مَشْرِقِیْ مشرقه منسوب ومتعلق
اولان

مُشْرِكْ اهل شرکک الهک وحدانیتنی
انکار وکثرتنی اثبات ایدر
اولان

مُشْرِکِینْ مشرکلر شرک اهللری

مَشْرُوبْ ایچلمش وایچلور اولان

مَشْرُوبَاتْ ایچیجک نسنه لرک
جمله سی

مَشْرُوحْ شرح وبیان اولنمش
اولان

مَشْرُوطْ شرط وقانون قیلنمش اولان

مَشْرُوعْ	شرع اولنمش اولان وشريعته لايق اولان وشريعته مطابق اولان
مُشْطْ	طراق : شانه
مُشْطَة	بمعناه ايضاً
مِشْعارْ	شان وشرف
مُشَعْبِذْ	حقه باز شعبده باز مشعبد
مُشَعْبِذانْ	مشعبذلر حقه بازلر
مُشَعْبِذْ	حقه باز شعبده جى
مَشْعَرْ	حاسه قوت حسيه ومناسك حجدن هر بيره مخصوص اولان محل
مَشْعَرِ الْحَرامْ	مزدلفه يه يقين برطاغك اسميدر
مُشْعِرْ	اشعار ايدر بيلديرر آگاه ايدر اولان
مُشَعْشِعْ	پارلاق اولوب شعشعه ويريجى اولان
مَشْعَلْ	قنديل
مَشْعَلَه	معلوم بيوك علولو الــ قنديل كه خانه طشره سنده وسراى ميدانلرنده ياقيلور
مَشْعُونْ	پريشان زوليده اولان
مَشْغَلَه	مشغوليته باعث اولان ايشكوج
مَشْغُوفْ	عاشق مجنون ديوانه اولان

مَشْغُولْ	برايش ايله اوغراشمه... اولان
مُشَقَّحْ	كسب كوشه سند... كندوسنه اصلا فا... ترتب ايتمز اولان بدبخ... ومحروم كمسنه
مِشْفَرْ	طوداق : لب
مُشْفِقْ	مهر وعنايت ايديجى اولان
مُشْفِقانَه	اهل شفقته لايق... ويراشق اولان
مَشْفُوعْ	دلى مجنون : ديواد... اولان
مَشْق	تعليم ايچون ويريلان ي... نمونه سى
مَشَقَّه	رنج : محنت : ... صقندى
مِشْكْ	معلوم كوزل قوقولو... مسك
مِشْكاةْ	ايچنده موم وقنديل ايچون ديوارده اولا... ديبسز جيـ...
مِشْكْ آلُودْ	مشكبو لاشمـ... اولان
مِشْكبارْ	مشك ياغيجى معطر... اولان
مِشْكْسا	مشك سورلمش كوز... قوقولو اولان

كساز مشك كبی قوقولو اولان محل

كفام مشك رنكنده سیاه اولان

فروش مسك بازركانی كل اياغجیسی

كفشان مشك صاچیجی معطر اولان

كك شبهه‌لو شكرك اولان

كل فهم وادراك واحاطه‌سی وچاره‌سی بولنمسی ذهنه باعث مشقت اولان نسنه وكوج چتین مشتبه اولان

كل مجملو كوسترشلو اولان

لات مشكل اولان مسئله‌لر

كل پسند مشكل بكنوب حظ ایدر اولان

كله مشكل اولان مسئله

كل كشا مشكل مسئله‌یی حل ایدوب جواب وبرر اولان

كو كندوسندن شكایت اولنمش اولان

كوة مشكات قندیل حجرسی

كور كندوسنه ویا كندوسی ایچون شكر عرض اولنمش یاخود اولنمغه شایان اولان

كوك صحیح بلنموب شبهه‌لو اولان

مُشْتَكی كندوسندن شكایت ایدلمش اولان

مُشْكِین كوزل قوقولو معطر اولان ورنكی سیاه اولان

مُشْكِین جاه محبوبه‌نك چهره‌سنده واقع اولان خال

مُشْكِین چه بمعناه ایضاً

مُشْكِین سِنان محبوبه‌نك كریكی

مُشْكِین كلاه محبوبه‌نك سیاه صاچی

مُشْكِین كلّه بمعناه ایضاً

مُشَمَّت ناس بیننده دائما دعاو ذكر جمیل ایله یاد وتحیت وستایش ایله تذكار اولنور اولان

مُشَمَّس كونشه كوسترلمش اولان

مِشْمِش قیسی وزردالو واریك دینلان معلوم میوه‌لردن هربرینه تسمیه اولنور

مُشَمَّع بال موملہ تربیه اولان

مُشَمَّعَه لعب ومزاح ولطیفه وخوراطه ایتمك كوباس ویا سائر نسنه

مِشْمَعَة شمعدان دینلان آلت

مَشْمُول كلیاً احاطه اولنوب بورونمش اولان

مَشْمُوم كوزل قوقولو معطر اولان ومشك دینلان

قوقولو نسنه

مُشْمَئِزْ نفرت ایدلك اورکوب قورقمش اولان

مُشَنَّفْ آصقی کوپه ایله مزین اولان

مِشْوَاذْ صارق عمامه

مِشْوَارْ آدملك جبرویرجك صفتی وچهره یوز منظر قاوروش طور حرکت

ف **مِشْوَارْگاه** صبا ینلق حیوانی یوریدوب قوشدیروب کوستومکه مخصوص اولان میدان

مَشُوبْ قاریشق اولان خالص وصافی اولمیان

مَشُوخَا مشایخ : شیخلر

مَشُورَهْ برقاچ کمسنه بیننده بر مسئله نك مقتضاسنی سویلشمك وبوخصوصده عقد اولنان مجلسه دخی اطلاق اولنور

مُشَوَّشْ شوریده قاریشق مختلط اولان

مَشُومْ مشئوم شئامتلو اولان

ف **مَشُومْ اَخْتَرْ** طالعی غیر مساعد اولان

مَشُوَّهْ منظری چرکین وبد وناخوش اولان

مُشَوَّهْ منظر قیافتی چرکی[ن] اولان

مَشْهَدْ بر بینك شهید دوشدی محل وشهیدلرن ذاتك مدفن ومزاری خلقك جماعت اوزره حاضر اولدیغی محل

مُشْهَدْ شهید دوشمش اولان

مَشْهُودْ مشاهده اولنمش کوزا[یله] کورلمش اولان

مَشْهُورْ ناس بیننده بلك معلو[م] وشایع اولان

مُشْهُومْ بك زیرك وزکی اولان آ[دم] وجنبشلو نشاطلو بواد[م] اولان آت وامر واحکامی نافذ اولان سید وسر[ور] وقورقمش قورقودلمش اولان

مَشْيْ یوریمك بایه کتمك

مَشْيًا یوربیه رك : یایان اوله[رق]

مِشْيَاعْ اصلا کتم اسرار ایده[میان] بوشبوغاز اولان کمسنه

مَشِيبْ صاچ صقال آغارمق

مَشِيئَةْ دیلمك : مراد ومطل[ب] ایتمك

مِشْيَةْ یوریش : کیدش

مَشْيَخَةْ مشایخ : شیخلر

ـشَيِّد بنانی یوكسك ومتین انشا ایدراولان

ـشیر امور دولتده آمر ومدبّر ومدبّر اولان ذات ورتبهٔ اولی وزیرلریه مخصوص لقبدر

ـشیمَة دول یاتاغی وصولك تعبیر اولنور ایچه زارکه رحمده دولاتك ایچنه حاصل اولوب طوغدقدنصكره بوینجی زابرو یابرازصكره جه دفع اولنوب چقار

ـشین معیوب ونكه دار اولان

ـشایخ مشیوخ مشایخ : شیخلر بد ننده بلك یعنی خال و سیاه لكه موجود اولان وشآمتلو شؤم اولان

ـشیئَة دیلمك مراد ومطلوب ایتمك

ـصّ امك صوروب ایچمك

ـصاب اصابت اولنمش هدف ونشانه قلنوب اورلمش اولان ومراد قیلنوب واصل اولمش اولان

ـصابیح مصباحلر چراغلر وصباح وقتی باده ایچمكه مخصوص بیوك كاسه لر

ـصابَرَة صبر وتحمل ایتمك

مَصابیح مصباحلر چراغلر وصباح وقتی باده ایچمكه مخصوص بیوك كاسه

مُصاحِب مصاحبت ایدیجی همدم اولان كمسنه وپادشاه خدمتنده اولوب هزلیات ومزه ومزاح ایله ولی نعمتنی اكلندرمكه مأمور حاضر جواب كمسنه

مُصاحَبَت بریله همدم وهمصحبت اولمق

مَصاحِف مصحفلر كتابلر

مُصانات مدارا ایتمك

مَصادِر مصدرلر نسنه صادر اولدیغی یرلر وعلم صرف اصطلاحاتندن اولوب فعلك معناجهتیله صادر اولدیغی كلمه لره اطلاق اولنور كه تركیده مك یاخود مق ایله انتها بولور كتمك كلمك وآلمق وقاچمق كلمه لری مصدر اولدیغی كبی

مُصادَرَة جریمه یولیله برینك مالنی ضبط واخذ ایتمك

مَصادِع مصدعلر دوزوقولای یوللر

مُصادِف مصادفت ایدر اولان

مُصادَفَة برینه راست كلمك

مُصادقه صداقتاوزره دوستلشمق

مُصادمه ایکی نسنه چاتوب طوقشمق

مُصارحه ایشی آشکاره ایشلمك اظهار ایتمك

مُصارحةً آشکاره اوله رق

مُصارِع کولشوجی اولان

مُصارعه کورش طوتمق کورش ایتمك

مَصارِف مصرفلر خرج وصرف اولنان مبلغلر

مَصارِفات مصارفلر مصرف جمله لری

مَصادین مصیرلر : بغرصقلر امعا

مُصاص نسنه نك خالصی ومنتخبی

مَصاعِب کوچ ودشوار اولان نسنه لر

مَصاعِد مصعدلر درجه لر نردبانلر وفضیلتلر مرتبه لر

مُصاعَرَه کبر وخود بینلکدن ناشی آدمك چهره سنه باقیوب یوزینی بشقه طرفه چویروب اکمك

مَصاغ قیوجی مناعی

مَصاف مصفلر : صف وطابو[ر] محللری واوغراش جنك قتال

مُصافاة بریله خالص دوستلق ایتمك

مُصافات اوغراشلر جنکلر

مُصافه جنك هنکامنده عسکر طابور باغلمق

مُصافحه استلشمك ایکی آدم برینك اللرینی طوتشمق

مُصاقبه برکمسنه ایله یوز یوزه اولمق

مَصاقِع مصقعلر بلیغ وسخندان اولان آدملر

مَصاقِل مصقللر میصقله لر جلا ویره جك آلتلر مهره لر وبلیغ وسخندان آدملر

مَصالِح مصلحتلر اجراسنی تدبیر موقوف اولان ایشلر

مُصالَحه طرفین جنك وجدالی ترك ایدوب بارشمق صلح ایدشمك

مُصان مصون ومحفوظ اولان

مَصانِع مصنعلر بنالر یاپولر

مُصانعت رشوت ویرمك ومدارا ومداهنه ایتمك

مَصاوِب مصیبلر آدم اصابت ایدن کدر

دوکشمك ایچون برآدملرك اوزرینه آتیلوب صچراموق قیزینی آلمغله بوینه داماد اولمق

مصیبتلر آدمه اصابت ایدن قضالر وکدرلر

بری برینه جیقروب چاغرشمق

مصیدلر آوطوتمغه مخصوص آلتلر

مصیفلر یاز موسمی اوطوریله جق یالی و چفتلك وکوشك مثللو محللر

یازلغنه یازلق ایتمك

چراغ موم قندیل وصباح وقتی باده ایچمکه مخصوص بیوك کاسه

صباح وقتی باده ایچمکه مخصوص بیوك کاسه

بویالوب بویانمش تلوین اولنمش اولان

بمعناه ایضاً

تصحیح اولنمش اولان

تصحیح ایدیجی رفع نقائص ایدیجی اولان و بصمه خانه لرده باصمه کتابلرك خطالرینی تصحیحه

مأمور اولان کمسنه

مُصْحَفْ کتاب وتخته لوح لوحه صحیفه

مُصْحَفِ شَرِیفْ قرآن عظیم الشان

مُصَحَّفْ حرفلرینك نقطه لری تبدیل اولنمغله معناسی کلیاً مبدل اولمش اولان

مَصْحُوبْ کیدوسنه رفیق وهمدم وارقه داش ویرلمش اولان

مِصْدَاقْ برنسنه نك تصدیق ایدن شی دلیل برهان وصحتی عموماً مسلم طوتیلان کلام آیت کریمه وحدیث نبوی وکلام کبار وضرب مثل کبی

مَصْدَرْ نسنه نك نشئت ایدوب صدور ایتدیکی بر منبع مبدأ مأخذ وعلم صرف اصطلاحاتندن اولوب فعلك معنی جهتیله اصل ومأخذی اولان کلمه

مَصْدَرِی مصدره منسوب ومتعلق اولان

مُصَدِّعْ تصدیع باش اغریسی ویرر اولان

مُصَدَّعْ تصدیع اولنمش باش

اغزلمش اولان

مَصْبَغ طاشلق بر لو اراسندن كچرپوز وقولاى يول

مِصْقَاع بلغ بليغ وسخنور اولان

مَصْدَغَة يوز يصديغى يالين

مُصَدِّق تصديق ايديجى بر كلامك صدق وصحتنى اثبات ايديجى اولان

مُصَدَّق تصديق واثبات اولنمش اولان

مَصْدُور سوق وارسال اولنمش اولان وكوكسى انجمش ياخود آغرنمش اولان

مَصْدُوع باش اغريسنه كرفتار اولان

مَصْدُوغ قيرغى تيمور ايله تمغالو قيلنمش اولان

مَصْدُوق صدق وصحتى معلوم ومسلم اولان كلام

مَصْدُوقَة صدق وصحتى مسلم اولان كلام

مَصْدُوم كند وسنه برنسنه چاتوب انجتمش اولان

مِصْر بيوك شهر مدينه وسرحد سنور باشى

مُصِرّ اصرار واقدام وعناد ايديجى اولان

مِصْراع قپو قناديى وشعرده بر بيتك عبارت اولد... ايكى قسمدن هر بر...

مُصْرَان مصيرلر بغرصقلر

مِصْرَان ايكى شهر كه مراد كوفه و بصره شهرلريدر

مُصَرَّح آچيق وعيان وآشكار قيلنمش اولان

مُصَرَّحَة عيان وآشكاره قيلنه...

مُصَرَّع شعرك برنجى بيتى كه د... ايكى مصراعى مثنوى كبى هم قافيه اولور

مَصْرِف نسنه استحصالى يو... وبريلان اقچه مبلغى ود... استحصال ضمننده اقچه... ياخود قيمتلو شى وبرما...

مَصْرُوع صرعه علتنه كرفتار او...

مَصْرُوف صرف وخرج اولنمش او... وصرف وتحويل اولنمش... ودفع وابعاد اولنمش اولان

مَصْرُوفِى صرف اولنمقلق خ... اولنمقلق

مَصْرُوفِيَّة بمعناه ايضا

مُصْطَاف يازموسنه مخصو... قوناق

مُصْطَبّ منصب اولوب دوكا... وآقيدلمش اولان

مَصْطَبَة بيوك قيوازالغ...

وقهوه خانه لرده بولنان اوطوره جق بر پیکه

طیر صبر وتحمل ایدیجی اولان

طدم چاربشیجی طوقشیجی اولان

طرف کسب وقزانج ایچون دونر طولاشور اولان

طع بلیغ وفصیح وسخنور اولان

طف صف وطابور هیئتنده دیزیلو اولان

طفا کزیده ومنتخب ومختار اولان

طفی بمعناه ایضاً

طلح کلام قسمندن اولوب اصطلاحات علومه مخصوص تعبیرات طلو اولان

طلحی اصطلاحه منسوب ومتعلق اولان

طلم تسنه یی دیبندن قطع ایدرا اولان

طنع یاران ایچون ضیافت ترتیب ایدیجی اولان وبرینی بر ورشلایدرلث آدم ایدوب یتشدیریجی اولان وفقیر فقرا ایچون طعام ترتیب ایدیجی اولان

عاد نردبان وایپ نردبانی

مصعد بمعناه ایضاً وفضیلت ومزیت

مصغر تصغیر اولنمش کچولدلمش اولان

مصف صف وطابور دواوغرایشر محلی

مصفا تصفیه اولنمش صافی قیلنمش اولان

مصفف صف وطابور هیئتنده ترتیب اولنمش اولان

مصفوف بمعناه ایضاً

مصفی تصفیه اولنمش صافی قیلنمش اولان

مصقع بلیغ فصیح سخنور اولان

مصقل جلا ویرمک ایچون استعمال اولنان مهره وامثالی آلت وبلیغ وسخنور اولان

مصقله جلا ویره جک آلت

مصقول مصقله ایله جلاویرلمش اولان

مصلا صلاة ودعایه مخصوص اولوب اکثریا اجیق وبنادن خالی اولان محل ونمازه مخصوص اولان سجاده

مصلب صاچ وصلیب رسمیله

مزين اولان
مصلح اصلاح ايديجى بسنه نك نقائص وعوائبنى ازاله ايدن اولان وصلح صلاح احداثنه ونزاع وفزع دفعنه سبب اولان
مصلحة اجرا واداره سى تدبيره محتاج اولان خصوص وبرخصوصك ترويج واجراسيچون رواومناسب اولان طريق
مصلحتبين امور ومصالحده مجرب اولان
مصلحتگذار بمعناه ايضاً وايلچى وكيلى مقامنده اولان مأمور
مصلوب آصلمش بردار اولمش اولان
مصلّى صلات ودعا ايديجى نماز قيليجى اولان
مصلّى صلات ودعا ونمازه مخصوص اولوب اكثريا آچيق وبنادن خالى اولان محل ونمازه مخصوص سجاده
مصمت ايچى بوش اولميوب صوم اولان وات قسمندن اوله رق هب بكرنك

اولان
حروف مصمته ميم وراء ومبا ونون وفاء ولامدر يعنى مربنفل كلمه سنده اولان حرفلردن ماعدا اولان حرفلردر وبونلره بالعكس حروف دلاقه تعبير اولنور
مصمّغ صمغ ايله تربيه اولنمش اولان
مصمّم تصميم اولنمش وجه قطعله اوزره نيت اولنمش اولان
مصنع بنا يا يو
مصنّع صنعت ايله ترتيبا اولنمش اولان
مصنّف بكيدن كتاب تصنيف ايديجى اولان
مصنّف تصنيف بولنه يا زلمش اولان
مصنّفات كتابلر تصنيفلر تأليفلر
مصنوع صنعت واسطه سيله يا پلمش اولان
مصنوعات صنعت واسطه سيله يا پلمش شيلر
مصوبة مصيبت اصابت ايتمش قضا وكدر
مصوّت صوت بلند ايله جاغيرجى

تصویر ایدیجی نسنه نك صورتنی صنعت ایله تقلید ایدیجی اولان
تصویر اولنمش اولان وذهناً تصور اولنمش اولان
قالبه دوکلوب مسبوك اولان ود ورو هموار و مثاله مطابق اولان
محفوظ اولان حفظ و صیانت اولنان
خرسانی کرج ایله صوانمش اولان صهریج
اصابت ایدیجی مطلوبه طوغری واروب واصل اولور اولان راست وار اولان
ادمه اصابت ایدن قهنا وکدر
آو آولمغه مخصوص آلت
بر نسنه نك کمال بلوغ ایله موجود اولدیغی یر
یاز موسمنه مخصوص اولان اقامتکاه
مصقله ایله جلا اولنمش اولان
تجوب کتمك وایشلیوب

نفوذ ایتمك

مُضاجَحَه بوزه قرشو بری برینه قبیح قبیح سوز سویلیوب تقبیح ایتمك

مَضاجِع مضجعلر یاته جق یرلر

مُضادّه مخالف ومخاصم اولان ضدلق ایدر اولان

مُضادَّه مخالف وضدلق ومخاصمه ایتمك

مَضارّ مضرتلر: ضررلر

مُضارِب مضاربه ایدیجی اولان

مُضارَبَه دوکشوب بربریله اوغراشمق ومالی برجانبدن ویریلوب جانب اخردن عمل وخدمت ایدلمك شرطیله ایکی کسنه اورتاق اولمق

مُضارَّه بربرینه زیان ایتمك و مخالفت ایتمك

مُضارَجَه بری برینه سوکوب سب ودشنام ایتمك

مُضارِع علم صرف اصطلاحاتندن اولوب فعلك شمدیکی ویا کله جك زمانه منسوب اولدیغنه دلالت ایدر شکلنه دینور

مُضاعَف ایکی قات ویا زیاده قات اولوب زیاده اولمش اولان

مُضاف برنسنه يه قاتيلوب علاوه اولنمش اولان وعلم صرف ونحو اصطلاحاتندن اولوب عباره ده كندوسنه ديكر بر اسم علاوه اولنمش اولان اسمه اطلاق اولنور

مُضافٌ اِلَيْه عباره ده ديكر بر اسمه علاوه اولنمش اسمدر

مُضافات علاوه اولنان نسنه لر

مَضا مامَضى كچن كچدى اولان اولدى معناسنده ضرب مثل عربيدر مفهومى دخى كچمش اولان وقائع آرتق آرانلميوب كان لم حكمنه قونلسون ديمكدر

مَضامين مضمونلر مفهوملر معنالر

مَضائِق مضيقلر : مضايقه وره جك نسنه لر

مُضايَقه بريرى صقشديروب رنج واضطرابه دوچار ايتمك

مَضْبوط ضبط اولنمش بغلو اولان ومفتوح ومقهور اولان ومفصل اولميوب مختصر اولان وتحريرا قد

اولنمش اولان وواسع و
غنق اولميوب چوقجه
ضبط ايتمامش وطوپلا
اولان ومعلوم و
اولان

مُضْجِر تنكدل ومضطرب ايد
اولان

مُضْجَر تنكدل ومضطرب وم
اولان

مَضْجَع يتاجق بر يتاق وم
قبر

مَضْجور تنكدل ومضطرب
مغموم اولان

مَضْيوع رأى وفكر وتدبير
ضعيف اولان

مُضْحِك كولدريجى كولنه
اولان

مُضْحِكَه كولنه جك نسنه
كلام

مَضْحَكَه بمعناه ايضاً

مُضِرّ ضرر وزيانه سبب

مِضْراب اوره جق آلت و
جالغه قوللانيلور
كميك پاره سى

مَضْرَب قلجك اصل اورو
كسه جك يرى

مِضْرَب بمعناه ايضاً ونسـ
ضرب اولنه جغى

قلجاك اصل چالم يرى
ضرر ؛ زيان نسنه نك
صفات مرغوبه سندن
هرقنغى برينه ايراث
نقصان ايتمك وايديجيلك
صفتى
ضرب ولنمش اولمش
اولان وديكر بر عدده ضرب
اولنان عدد اصلى
فيه كندوسنه ديكر بر
عددك ضرب اولنديغى
عدد
ضرر وزيانه كرفتار
اولمش اولان
يانى اوستنه ياتوب
اوزانمش اولان
چاره سز قالوب باشى
صيقلمش اولان
چالقانوب متردد
ومتحرك اولان وقلبنك
قرار ورابطه سنه
ياخود بدننك راحت
وآسايشنه خلل كلمش
اولان
كوجى يتر قوتلو وتوانا
اولان
ضم وعلاوه اولنمش
اولان

مُضْطَمِر بيك صيق ديرلمش اولان

مُضَعَّف تضعيف اولنمش ايكى قات آرتمش اولان

مُضْغَة ات وسائر نسنه نك پارچه سى

مُضِلّ اضلال ايديجى وطوغرى يولدن صاپديجى اولان

مُضِلَّة طوغرى يولدن صاپمق قولاى اولان ير وطوغرى اعتقاد ياخود طوغرى افاده دن صاپمسى قولاى اولان مبحث

مِضْمار قوشى ميدانى

مُضْمَحِل زائل ونابود اولان

مُضْمَحِنّ بمعناه ايضا

مُضْمِر خاطرينه برشى كتوريجى اولان

مُضْمَر خاطر وضميرده مكتوم اولان

مَضْمَضَة آغز چالقامق

مُضَمَّن شعر قسمندن اولوب ديكر شاعرك شعرينى متضمن اولان وبيت قسمندن اولوب معنا ومفهومى تكميل اولوب بيت آخره منوط ومربوط اولان

مَضْمُوم ضم يعنى اوتورى ايله

اوقنور اولان وبرنسنه یه ضم والحاق وعلاوه اولنان

مَضْمُون كلاملك معنا ومفهومی وبرمعنای لطیف وخفی یی متضمن اولان كلام

مَفْهُود قهر وتسخیر اولنمش اولان

مضی مامَضی گچمش شی گچمش اولسون فیما بعد خاطره گتورلمسون معناسنده تركیب عربیدر

مُضِیء ضیادار منیر پارلاق روشن اولان

مِضْیاع مالی چوق تلف وضایع ایدر اولان آدم

مُضَیِّع اضاعه ایدیجی تلف وضایع ایدیجی اولان

مُضِیفَة غصّه : حزن اندوه كدر

مُضَیِّق مضایقه ویره جك نسنه وضیق اولان محل

مَطابِخ مطبخلر طعام پشورلدیكی محل

مُطابِق مغایر ومخالف اولمیوب اویغون اولان

مُطابَقة مغایر ومخالف اولمیوب اویغون اولمق

مُطارَحة اهل مجلس بربرینه مشكل مسائل القا ایدرك محاوره ایتمك

مُطارَدَة بربرینه هجوم ایدوب جنك ایتمك

مُطاع كندوسنه اطاعت و انقیاد اولنور اولان

مَطاعِم مطعملر : ییه جك نسنه لر

مُطاعَمَة كوكرجینلر اوپشمك

مَطاف اطرافنه طولاشوب طواف اولنان محل

مَطالِب مطلبلر : طلب اولنان خصوصلر وبحث وبیان اولنان قضیه لر

مُطالَبَة استمك طلب ایتمك

مَطالِع مطلعلر : كواكبك محل طلوعلری

مَطالِع اُسْتُوائیّه علم هیئت اصطلاحاتندن اولوب قطب عالم ایله كواكبك مركزلرندن مرور ایدن دوائر نصف النهارلری دائرهٔ معدل النهاری قطع ایلدكلری نقاط مختلفه ایله دائرهٔ مسطوره مبدئی اعتبار اولنان نقطه بینده واقع اولان

قوس دائره يه اطلاق اولنوركه هر بر كوكبك مطلع استوائيسى كرك درجه ودقيقه وكرك ساعت ودقيقه حسابى اوزره زيجلرده مضبوط ومرسومدر

...الِع: مطالعه ايديجى تفكر ايديجى اولان

...الَعة: برنسنه يه واقف واكاه اولمق ايچون متصل اكا نظر ويا تفكر ايتمك

...امِح: مطمحلر كندوسنه كوز ديكلان محللر

...اوِع: ديكره اويوب مماثل ومطابق اولان

مُطاوِع: معلوم صيغه سنده اولوب برفعل متجاوزك معناسنه اويه رق مجهول صيغه سنك معناسنده اولان فعل

...وَعة: اويوب موافقت ومماثلت ايتمك

...وَلة: برنسنه نك وعرضنى اوزاتمق

...وِى: مطوالر : قيورملر بوكلملر

...هِر: مطهرلر : مطهره لر

ايريقلر

مُظاهِر: تميزلينجى : مظاهرة ايديجى اولان

مُظاهَر: تميزلنمش مظاهرة اولنمش اولان

مُظاهَرة: پاك وتميز ايتمك پاكلمك تميزلمك

مَطايا: مطايالر بنك حيوانلرى

مُطايَبة: لطيفه ومزاح ايتمك

مُطايَرة: اوچورمق اطاره ايتمك

مَطبَخ: طعام پشورمكه مخصوص محل

مَطبَع: نسنه طبع اولنديغى محل باصمه خانه

مَطبَعة: بمعناه ايضاً وباصمه دستكاهى

مُطبَق: تطبيق ولنمش قپاق كبى قپانمش اولان

مُطبَقة: صاد وضاد وطاء وظاء حرفلرينه اطلاق اولنور وصف مخصوصدر

مَطبوخ: طبخ اولنمش پشورلمش اولان ووجه مخصوص اوزره قايناتمغله داروادن ترتيب اولنان صولو معاجينه

مَطبوع: برصورتله تصوير اولنمش اولان وطبع اولنمش باصلمش اولان ومجنون طبيعى

اولان ومقبول ومرتضا اولان

مِطْحاق ذكرمن آسياب

مِطْحانَة بمعناه ايضاً

مَطْحُوم طلو: مملو: مشحون اولان

مَطْحُون ذكرمند ديچكاوب اوكودلمش اولان

مَطَر يغمور: باران

مُطَرّا تروتازه اولان ومطيب ومعطر اولان

مُطَرّاة بمعناه ايضاً

مُطَّراسان ف تروتازه وخوشبو ايليجى اولان

مُطْرِب خواننده تركى ومغنى سويليجى اولان

مِطْرَبَة دأب: عادت اصول

مَطْرَح محل موقع موضع

مُطَّرَح يوكسك ومرتفع بنا اولنمش اولان

مُطَّرِد جمله نسق واحدا وزره اولان وبرقاعدهٔ كليه يه مطابق ومماثل اولان

مِطْرَدَة اجيق وايشلك يول شاهراه

مُطَرِّز اثوابه طرازايشليجى اولان

مُطَرَّز طرازايله تزيين

اولنمش اولان

مُطَرَّقَة چكج طوقمق

مَطْرُوخ دفع وابعاد اولنمش او[لان] وقوربلوب بنا اولنم[ش] اولان

مَطْرُود طرد ودفع وابعاد اولن[مش] اولان

مُطَرِّى تروتازه وخوشبو معطر اولان

مَطْعَم طعام يه جك محل و[...] اولنه جق طعام

مُطْعَم رزق ومعيشتى و[...] اولان

مَطْعَن طعن محلى طعن اولن[...] محل

مَطْعُوم مأكول اولان نسنه [...] اولان

مَطْعُون آزار وقدح وتعييب اولان ومزارلق مق[...] سيله يارهلنمش او[...] وكندوسنه طاعون اصابت ايتمش اولا[ن]

مُطِف نسنه اوزرينه - ومشرف اولان

مَطْفِى سيوندرلمش آتشى قالد[...] اولان

مُطْفِى اطفا ايديجى سيو[...] اولان

وعدنی وبختی وزاد وب
چکدرمك
نسنه‌یی اوزرینه حواله
ومشروط اولان وآدمك
دمنی اهدار ایدن اولان
دمی اهدار اولنمش اولان
اوزرینه یالدز ویا دیکر
نسنه سورلمش اولان
طلب اولنان وباطلب
اولنه‌جق نسنه ومرام
مقصد ومبحث قضیه
بمعناه ایضاً
طلسملو اولان
برکوکبك طلوع ایتدیکی
نقطه وکوکب طلوع
اید وبطوغمق وعلم عروض
اصطلاحاتندن اولوب
غزل وقصیده وامثالی
شعرلك برنجی بیتنه تسمیه
اولنور
اطلاع ووقوف کسب
ایتمش اولان درك ایدرك
اکلامش اولان
بر ایشك شروع ایدمجك
وتشبث وتمشیتنه
مناسب اوله‌جق سمت
ومحلی
بغشلایجی عفو ایدیجی

بارلغیجی اولان

مُطْلَق اطلاق اولنمش اولان قیددن بری وآزاده اولان وعمومی اولوب خاص ومخصوص اولمیان و قوجه سندن بوشانمش اولان واصلا شرط و شروطه بغلو اولمیان ومسئولیتدن بالکلیه خارج اولان

مُطْلَقا هر وجهله بهمه حال هرنه وجهله اولورایسه اولسون

مَطْلُوب طلب اولنان وطلب اولنمش اولان

مَطْلُوبات الاجقلونك مدیوندن طلب ایدیکی مبلغ

مَطْلُوبَه طلب وآرزو اولنان نسنه

مَطْلُول دیت وقصاصی آلنمامش اولان

مَطْلی اوزرینه نسنه سورلمش اولان والتون صوه ایله ایشلنمه‌لو اولان

مِطْمار معمارلك چیرپیجی ودستور مثل نظیر

مَطْمَح کوزدیکه‌رك نظر اولنان نسنه ومحل

مَطْمَعْ طمع اولنوب آرزو اولنه‌جق نسنه
مَطْمَعَة بمعناه ایضاً
مَطْمُوْد یر التنده کومیلمش اولان
مَطْمُوْرَه بعض حیوانات حفظنه مخصوص یر التی مخزن و سرداب مقوله سی محل
مَطْمُوْش کوزلری فی الاصل بینا اولوب صکره دن کور اولمش اولان اعمی
مَطْمُوْع طمع اولنان حرص ایله طلب وآرزو اولنان
مُطْمَئِنّ راحت وارام واطمئنان اوزره اولان
مَطْوًا مطوی قیوردم بوکلم
مِطْوَاع بك اطاعتلو ودائم و منقاد اولان
مُطَوَّس رونق ولطافتلو وخوب ودلبر اولان
مُطَوِّع نسنه یه اویوب مطاوعت ایدیجی اولان
مُطَوَّق بوینده حلقه موجود اولان
مُطَوَّقَة قدیمدن بو بیننده خلقه شکلنده نویلری موجود اولان کوکرجین

مُطَوَّك تطویل برله اوزون قیلنمش اولان
مَطْوِی قیوردم بوکلم بوردغاج
مَطْوِیّ قیورلمش بوکلمش و نسنه اولان نسنه ایچنده صارلوب دوشرلمش اولان
مُطَوِیَّا نسنه ایچنده صار دیوشیلورا ولان
مُطَهَّر تطهیر اولنمش پاك و قیلنمش اولان
مِطْهَرَة ابریق ومطره مثلو قابی
مُطَیَّب قوقولو نسنه لر ایله ویرلمش اولان
مَطْیَبَة خوش ودلپسند اولنان نسنه
مَطِیَّة بنك حیوانی بنمکه اولان حیوان
مَطِیَّه زان بندیغی حیوانی سوردرا ولان
مُطَیَّخ فاسد وبوزوق اولان
مُطَیَّر اغاج پاره لری مقر اولوب تازه و اولدرق قیرلمش ویارلمش اولان
مُطِیْع اطاعت ایدیجی او

امرینه امتثال ومطاوعت ایدیجی اولان

مَظاظة غلیظ وکند وشدید الخلق اولمق

مَظالّ مظله لر بیوك چادرلر اوبه لر

مَظالِم مظلمه لر: مظلومك ظالمدن تظلم وداد ایلدیکی نسنه لر

مَظانّ مظنه لر ظن وشبهه یه باعث اولان نسنه لر

مَظاهِر مظهر لر ظاهر ومشهود اولان نسنه لر ونسنه نك ظاهر ومشهود اولان طرفلری ونسنه ظاهر اولدیغی محللر

مُظاهِر مظاهرت ومعاونت ایدیجی اولان

مُظاهَرة یاردم وحمایت ایتمك وَاَنْتِ عَلَیَّ کَظَهْرِ اُمّی دیوب زوجه سنی دفع ایتمك ایکی کسنه ایکی قز قرنداشی تزوج ایتمکله بری برینه بجانق اولمق

مُظاءَبة

مَظروف ظرف ایچنده احاطه اولنمش اولان

مِظفار هر مقصودینه دسترس اولان طالع وبخت صاحبی اولان

مُظَفَّر بمعناه ایضاً

مِظَلّة بیوك چادر واوبه اوتاق

مُظَلَّل کولکه ده اولان

مُظْلِم قرانکو اولان قرانلق اولان مضیء اولمیان وشر وشوری کثیر اولان وبغایت کوچ ودشوار اولان ویك قیورنك اولان

مَظْلِمَة مظلومك ظالمدن داد وتظلم ایتدیکی نسنه که ظلم واخلال اولنان حقیدر وظالمك ناحق اولان فعلی

ف **مَظْلِمَکار** ظالم ظلمکار

مَظْلوف چتال طرناقلو حیوان ایچندن طرناغی اورلمش ویا ایچمش اولان

مَظْلوم حقی یره وجمله ابطال اولنمش کندوسی ظلمه دوچار اولمش اولان ویك یواش طبیعتلو اولان

ف **مَظْلومانه** مظلومه لایق ویراشق اولان

مَظْلومِیّة مظلومك حالی وصفتی

مَظَنّ نسنه نك اندء اولدیغی ظن اولنان محل

وظن ایتمك كمان ایتمك وظن ایله شبهه یه باعث اولان نسنه

مَظِنَّة بمعناه ایضاً

مَظْنُون ظن وشبهه اولنمش اولان

مَظْهَر نسنه نك اظهار اولندیغی یر ونسنه نك اظهار اولنان طرفی وظاهر ومشهود اولان نسنه

مَظْهَرِیَّة نسنه نك محل ظهوری اولمقلق نائل ویاخود گرفتار اولمقلق

مَعَ ایله وبرابر معناسنده ادات عربیدر

مَعَ هذا بوخصوصده هرنه قدر بویله ایسه ده معناسنده ترکیب عربیدر

مَعاً برابر برلكده اوله رق

مَعاءٌ بغرسق ٠ رود

مَعاب عیب نقیصه وصمه قصور

مَعابَة بمعناه ایضاً

مَعابِد معبدلر عبادته مخصوص اولان یرلر

مَعابِر معبرلر گچه جك یرلر یوللر کوپرولر گچید یرلری

مُعاتِب آزار ومعاتبه اولنور اولان

مُعاتَبَة آزاولمق لوم وتوبیخ وآزار ایتمك

مَعاث مذهب مسلك

مُعاجَزَة اجرا ایدمه مك وجهله سعی ایتمك

مَعاجِین معجونلر

مَعاد آدمك ویاسائر حیوانك دائما عودت ورجعت ایتدیكی محل خانه سی یاخود این ومغاره سی كبی وكیرود ونمك عودت ورجعت ایتمك وآخرت ومكهٔ مكرمه ومدینهٔ منوره وجنت اعلا وحج شریف

یَوْمُ الْمَعاد قیامت كونی وانسانك وفات ایتدیكی كون

مُعاداة دشمنلك عداوت ایتمك

مُعادِل نسنه مساوی ومثل ونظیر اولان

مُعادَلَه نسنه یه مساوی ومثل ونظیر اولمق وعلم جبر اصطلاحاتندن اولوب بری مساوی علامتی طرفنده ترتیب اولنمش ایكی كمیتدن عبارت اولان هیئته

اطلاق اولنور مثلا ا + = ٢ تحریرا اولندقده اشبو اشارت = مساوی دیلوب ١ + اکیله ٢ کمنك بربرینه مساوی اولدیغنه دلالت ایدرك هیئت مجموعه‌سینه معادله دینلور وصورتنی قراءت دخی بر زائد بر مساوی ایکی دیمکله حاصل اولور

ادِن معدنلر التون وکمش وامثالی معمولهسی جواهر ارضیه نك حاصل اولدیغی محللر وهر بسنه نك اصلی و منبعلری کانلر والتون وکموش وتیمور مثللو طپراقدن چیقاریلوب چکج الشندن دوکلمکه واصناعه اولنمغه وحده دن چکلمکه مستعد اولان جسملر

اذ صیغنه جق یر التجا ایتمك وصیغنوب ملجأ و پناه

اذالله محافظه ایچون اللهه صیغندم معناسنده ترکیب عربیدر

اذرة عذر وبهانه ایتمك

مَعاذیر معذرهلر عذرلر بهانهلر

مَعابِر عار وحیایه سبب اوله جق نسنه‌لر

مَعارِج معراجلر نردبانلر

مُعارَزة معاندت = مخالفت مغاضبه ایتمك

مُعارِض معارضه ایدیجی مخالفت ایدیجی اولان

مُعارَضة کرك قولا وکرك فعلا غوغا ایتمك

مَعارِف معرفلر = ومعرفتلر = ومعروفلر

مُعارَف معروف معلوم اولان

مَعارِفپَرداز علم ومعرفت صاحبی اولان

مَعارِك معرکهلر جنك میدانلری

مُعارَکة جنك ومقاتله ایتمك

مُعارَمة بدخویلق وکستاخلق ایتمك

مَعاري انسانك دائما چپلاق قلان اعضاسی

مَعاریج معراجلر = نردبانلر

مَعاریض معراضلر

مَعاریض کلامك کلامده ایراد اولنان معراضلر وقپالو معنالر

مُعاشَرت بربریله چتینلك ایدوب چپارزلق ایله معامله ایتمك

مَعاشْ دیریلك زندكانی حیات وكچنوب تعیش ایتمكه مدار اولان نسنه وآیلق ماهیه علوفه

مَعاشِرْ معشرلر؛ جماعتلر كروهلر

مُعاشِرْ بری ایله انس واختلاط ایدوب برابرجه خوشجه كچنوب همدم اولان

مُعاشَرَتْ بری بریله خوش كچنمك

مُعاشَقَهْ بری برینه عشق ایتمك

مُعاصاةْ عصیان واطاعتسزلك ایتمك

مُعاصِرْ بریله برعصرده دنیاده بولنمش اولان

مُعاصَرَهْ بری ایله برابر برعصرده دنیاده بولنمق

مَعاصِی معصیتلر اطاعتسزلكلر كناهلر

مَعاصِی معاصات وعصیان ایدن اطاعتسز اولان

مُعاضِدْ معاونت ومظاهرت ایدیجی اولان

مُعاضَدَهْ معاونت ومظاهرت ایتمك آرقه اولمق

مُعاضَرَهْ ذكر وافاده ونقل وبیان ایتمك

مُعاطاةْ اعطا ایتمك ویرمك

مَعاطِبْ معطبلر تهلكه لو نسنه وتهلكه لو محللر

مُعاطَفَهْ برینه مهر وشفقت نوازش ایتمك

مُعاطَلَهْ كلب وامثالی جفتلشو جاتشه رق جنكلشمك وشاعر بربیتك معنای بیت آخرده اتمام ایتمك مذكور ایكی بیت بربر ملحق ومرهون اولمق

مُعافْ عفو اولنمش ودوچار آزاد طوتیلان

مُعافاةْ امراض وبابلادن صح وسلامت ویرمك

مُعافَقَهْ آلدانمغه چبالیوب طورشمق

مُعافَگاهْ عفو اولنمق ایچون صغنلجق محل

مُعافنامَه عفونامه بربنك عفوینی مشعر اولان نامه

مُعافِیَه معاف اولمقلق آزاد طوتلمقلق

	برينك عقبنده اولان وبريني مجازات وعقوبت ايديجي اولان آردنجه وعقبنده نبرى بولنور اولان ومجازات وعقوبته مظهر قيلمش اولان برينك عقبنجه يعنى اوكجه سنه باصه رق كيتمك وبريني مجازات وعقوبته مظهر وكرفتار قيلمق عقدلر عقده لر معقدلر دوكوملر برى ايله عقد اتفاق ايتمش اولان اتفاق وعهد وپيمان ايتمك ادمان وملازمت ايتمك مخاصمه ودعوى ايتمك مذهب مسلك وملجأ ملاذ پناه خسته يه تيمار ايتمك ودوا ويرمك معلملر نسنه يه دليل اولان نسنه لر چيشتى اچيقدن اچيغه ايشلمك واچيقه چيقارمق
	وبر خصوصى اعلان واظهار ايتمك
مَعَالى	معالیلر شرفلر امور عاليه وشريفه
مُعامَسَة	عداوتى آچيقله ميوب كيزليجه قوللانمق
مَعامع	مجمعه لر حروب وفتن وعظائم امور
مُعامِل	معامله ايديجى اولان
مُعامَلات	معامله لر انسانلر بيننده جارى اولان ايشلر وضابط وحاكم وعاملك زيرحكومتنده اولان الكه لر
مُعامَلَة	انسان انسانه ايش ايشلمك وانسان انسان ايله ايش كورمك وضابط وحاكم عاملك زيرحكومتنده اولان الكا وفرضا انسان اقچه ايچون ويريلان كار وكذشته
مُعانات	برنسنه نك رنج وزحمتنى چكمك ونسنه يه دائما قيد واهتمام ونظارت ايتمك
مُعانِد	معاندت ايديجى اولان عناد ايدر اولان
مُعانَدَة	عناد ايتمك مشره آرار

وملازمت ايتمك

مُعانَشَة برى برينك بوينونه صارلمق

مُعانِق بربرينك بوينيه صارشمش اولان

مُعانَقَة برى برينك بوينبنه صارشمق

مَعانى معنالر الفاظ اشارتندن اكلاشله جق اولان مراملر وبرعلم مخصوص اسميدر

مُعاوِد نسنه يى عادت ايدينور اولان وعودت ايدن كيرو دونر اولان

مُعاوَدَة نسنه يى عادت ايدنمك وعودت ايتمك كيرو دونمك

مُعاوَرَة اولچكى تمام وعيار ايتمك

مُعاوَصَة كولشمك كولشرطونمق كولشمك

مُعاوَضَة برنسنه يى ديكر بر نسنه يه بدل وعوض اوله رق ويرمك

مُعاوَمَة نسنه يى وبركسنه يى ييللغنه طوتمق وبر سنه لك اليمى كله جك سنه حاصل اوله جق اكينه مقابل بيع وشرا

ايتمك ودين مقرر اوزريـ[illegible] برمقدار ضم ايله اصـ[illegible] وعده سنى برسنه تأخير ايتمك

مُعاوِن ياردم ومعاونت ايديجى اولان

مُعاوَنَة ياردم وامداد ايتمك

مُعاهِد معهدلر ناسك جمعيت يرلرى

مُعاهِد بريله عهد وپيمان ايد[illegible] اولان

مُعاهَدَة عهد وپيمان ايتمك وعهـ[illegible] وپيمان سندى

مُعاهِر زناكار زنباره زنبرسـ[illegible]

مُعاهَرَة زنا ايتمك : زنباره لا[illegible] ايتمك

مَعايِب معايبلر عيبلر قصورلـ[illegible]

مُعايَرَة اولچكى تام وعيار ايتمـ[illegible]

مَعايِش معيشتلر كچينكه وتعيش مدار اولان نسنه لر

مُعايَشَة برابرجه خوشجه[illegible] كچنمك

مُعايِن كورمش اولان وشهو[illegible] وآشكار وواضح وعيا[illegible] اولان

مُعايَنَة كوريله باقوب كورمك و[illegible] باباقرله انالرى براولا[illegible] يعنى لا بوين بونان[illegible]

قرنداشلر بينده اولان قرنداشلق

ـبْدْ عبادته مخصوص محل جامع وكنيسه مثللو

ـبَرْ كچيد عبور اولنه جق محل دربند يول كوپرى كندوسيله نهرلك اوته يقه سنه كچيلور اولان نسنه قايق وكوپرى وتومباز وطلوم مثللو

ـبِرْ بلوغه ايروب هنوز ختان اولنمامش اوغلان

ـبِّرْ رؤيا تعبير ايديجى اولان

ـبَّرْ تعبير اولنمش اولان

ـبِطْ پيرلك وعلتدن سالم اولان دليقانلويى اخذ وكرفت ايدن موته دينور

ـبُوثْ يوزلمش بوكلمش اولان

ـبُودْ كندوسنه عبادت اولنور اولان جل جلاله حضرتلرى بت وصنم

ـتادْ اعتياد اولنان عادت ايدنلمش اولان شى

ـتَبَة عتاب وآزارى حاوى ومقيد اولان كلام

ـتَبَرْ اعتبارلو اولان عامه عندنده قيمتلو ومقبول

عدا اولنان

مُعْتَجِرْ باشنه صارق صارلور اولان

مُعْتَدّ تعداد اولنمش وتعداد اولنور اولان

مُعْتَدِلْ نه پك چوق نه پك آز اولوب اورتلمه اولنور بر صفته مالك اولان اعتدال اوزره اولان

مُعْتَدِى ظالم وعذار اولان تعدى ايدر اولان

مُعْتَذِرْ اعتذار ايديجى اولان و اعتذارى مقبول اولان

مُعْتَذِلْ خطاسنى درك واعتراف ايدرك ملامتى قبول ايدر اولان

مُعْتَذِلاتْ پك باصقون سيجاق اولان كونلر

مُعْتَرّ پك فقير اولوب دلنميه رك لسان حال ايله حاجتنى افاده ايدن كسنه

مُعْتَرِضْ كندوسنه برشى عرض واعطا اولنور اولان واعتراض ايدوب موانع ومشكلات بيان ايدر اولان ومانع وسبر اولان وآرقورى ظهور ايدر اولان

جُمْلَهٔ مُعْتَرِضَه * كلامك سكنه لازم اولميوب بر مسئله داخل قلنان عباره
مُعْتَرِفْ اعتراف ايديجى اقرار ايديجى اولان
مُعْتَزِلْ جماعتدن آيرلمش اولان
مُعْتَزِلَه محمدى اولدرق بعض اعتقادلرى دين اسلامه مغاير اولان فرقه لردن بر فرقه نك اسميدر
مُعْتَزِمْ برايشه ربط قلبيله قصد وتوجه ايديجى اولان
مُعْتَزِى انتساب ادّعا ايديجى اولان
مُعْتَسِفْ ظلم واعتساف ايديجى اولان
مُعْتَشِى اخشام وقتى يوله چيقار اولان
مُعْتَصِبْ قناعت ايديجى راضى اولان و قوم وجماعت نوعندن اولدرق عصبه عصبه جا للشمش اولان
مُعْتَصِفْ كسب وكار ايچون امك صرف ايدر اولان
مُعْتَصِمْ بر نسنه يه ال ايله ايوجه ياپشيجى اولان وقورنيوب محفوظ اولان
مُعْتَقِدْ هلاك اولمغى اختيار ايتمكله قپوسنى بند ايدوب يمك يمه دك هلاك اولان
مُعْتَقْ اعتاق اولنمش كوله لكدن آزاد قيلنمش اولان
مُعْتَقْ عتيق اسكى قديم اولان
مُعْتَقَدْ اعتقاد ايدوب اينانيجى اولان واعتقاد اولنان نسنه عقيده
مُعْتَقَدَاتْ عقائد عقيده لر اعتقاد اولنان نسنه لر
مُعْتَكِسْ عكس اولنمش ترسنه چويرلمش اولان
مُعْتَكِفْ كندى كندويه بر يرده حبس اولنوب دعايه وذكره مواظبت ايديجى اولان
مُعْتَلْ عليل علتلو اولان وكلماتدن اولوب اصل واملا وتركيبنده واو ويا خود يا حرفى موجود اولان
مُعْتَلِطْ نزاع وغوغا ايديجى اولان
مُعْتَلِقْ محبوبه نك عشقنه كرفتار اولان
مُعْتَلِنْ آشكاره چيقمش اولان
مُعْتَمَدْ كندوسنه اعتماد اولنور اولان وبعض خدمات مريه اجراسنده لوازمات

وكراسته اداره سنه مأمور اولان كمسنه

...عليه اعتماد اولنور اولان

...تمر زيارت ايديجى زائر وقصد واهنك ايديجى اولان

...تمل مشقتى اختيار ايدوب يارده ولجبار اولنميه رق باشلو باشنه ايش ايشلر اولان

...تنا مهم اولمغله اهتمام واعتنا اولنور اولان

...تنق بربنك بوينونه صارلمش اولان

...تنى اهتمام واعتنا ايديجى اولان

...تنى مهم اولوب كندوسنه اهتمام واعتنا اولنور اولان

...توق اسيرلكدن ازاد قيلنمش اولان

...تول فرياد ايله اعلاو اولان

...توه بوناتمش فرتوت اولان

...تره ادمى دوشرمك ايچون

...ب فضل ومذمت ايتمك عجب اولوب تعجبه باعث اولان

...جب بعناه ايضا

...جبة عجيب واوب تعجب

اولنه جق نسنه

مُعْجَر نسوانه مخصوص بر نوع باش اورتيسى

مُعْجِز عاجز وقدرتسز قيلور اولان

مُعْجِزَه پيغمبران عظامدن صادر اولان خارق عاده فعل ويا قول كه كرامتدن افضلدر

مُعْجِزنُما معجزه كبى شيلر كوستريجى اولان

مُعَجَّل بلا تأخير اجرا وايفا وادا اولنان

مَهْرِ مُعَجَّل نكاحى عقد اولندقده منكوحه يه اعطا وتأديه اولنان مبلغ معتبر

مُعَجَّلاً بلا تأخير عجله ايله

مُعَجَّلَه اوقات معينه حلولنده اخذ اولنه جق ايراد وعوائده مقابل بر وجه پيشين تأديه اولنان مبلغ

مُعْجَم نقطه لو نقطه صاحبى اولان حرف

مَعْجُون بال ويا شكر ايله بشقه قوقولو وياشفالو نسنه لر خلط برله قاناديلوب قوبو وامتز ولكن بتون بتون قانى

اولما موجالسنه كوريلان
تركيب

مَعْجُونْكَشْ معجون يمكه مخصوص
ميلاق

مُعَدِّ اعداد وتهيه اولنمش
حاضر ومهيا اولان

مِعْدَه اكل وبلع اولنان طعامك
اخذ وطبخ ونضجه مخصوص
وتربه شكلنده اولان
عضو باطنى شكم

مُعَدِّلُ النَّهَار ياخود معدل ليل ونهار
كره ارضده واقع خط استوايه
مطابق ومحازى اوله رق
فلك اعظمده فرض اولنمش
بر دائره عظام مدركه شمس
منطقه اوزرنده حركت
برله مذكور دائره يه برسنه
ظرفنده ايكى دفعه ملاقى
اولمغله حين ملاقاتنده
يعنى سنه ظرفنده ايكى
دفعه كيجه وكوندوز
بربرينه مساوى اولور

مُعِدّ اعداد وتهيه ايديجى
اولان

مُعَدَّل تعديل
وتسويه
اولنمش
اولان

اولان

مَعْدَلَه سائر كسان حقنده ظلم
وجوردن خالى اولان
شرعا وعقلا مستقيم
فعل ومعامله

مُعَدِّلَه معدل تعديل ايديجى

دائرهٔ مُعَدِّلَه معدل ليل ونهار تسميه
اولنان دائره

مُعْدِم اعدام ايديجى اولان

مَعْدَن التون وكوش وامثالى
جواهر ارضيه نك
استخراج اولنديغى
وهردرلو نسنه نك منبع
ومأخذى اولان محل
وجواهر ارضيه د
واصاغريه وچكيج ايله
دوكلوب چبوق وتخته
شكلنه واشكال سائره
اوزره اعمال اولنمغه
قابليتلو اولان جوهر
وكوش والتون وبا
وامثالى كبى مثللو
مذكوره نك استخراج
اولنديغى قلز نه هنوز
تصفيه اولنموب ط
وطبراق وقوم قياف
اولور

مَعْدَنِى معدنه منسوب اولان

مَعْدَنِيات معدندن استخراج اولنان نسنه لر

مَعْدُود عد اولنان صايلان

مَعْدُول بعض كلمات فارسيه ده موجود الاملا ومفقود التلفظ اولان واو ويا حرفنه دينلور

مَعْدُوم يوق اولان غير موجود اولان

مُعَذِّب عذاب ايديجى واذيت اولان

مُعَذَّب عذابه والمه كرفتار اولان

مَعْذِرَه ايراد اولنان عذر وبهانه قبول ايتمك وعذر ايراد ايتمك

مَعْذِرَت خواه عذر ديلمك

مُعَذَّل افراط سخاسندن ناشى لوم اولنور اولان

مَعْذُور عذر صاحبى اولان بر اسنى اجرا ويا ترك ايتديكنده سبب كافى اراءه سنه مقتدر اولان

مُعَرّا معرى عارى چپلاق اولان

مِعْراج نردبان وپيغمبر عليه السلامك ليلهٔ معهوده ده حضور خلاق وحيده چيقمقدن

عبارت اولان معجزهٔ كبراسى

مِعْراض كلامك كيزلو معناسى واقع اولان برى وكلامك فحواسى ؛ ومفهوم ومعناسى

مُعْرَب صرف ونحو اصطلاحاتنده اولوب اعراب قبول ايدر كلمه يه اطلاق اولنور

مُعَرَّب فى الاصل عربى اولميوب صكره دن عرب لسانينه اخذ اولنمش اولان كلمه

مُعَرْبِد عشرت مجلسنده بد مستلك ايدوب نديملرينى رنجيده ايدر اولان كمسنه

مَعَرَّت كناه جنايت قباحت وعار معاب

مِعْراج نردبان واسطهٔ عروج اولان آلت

مَعْرَض نسنه عرض اولنوب مشاهده اولنديغى ير

مِعْرَض جاريه مشترى يه عرض ايتمكه مخصوص اثواب

مُعْرِض اعراض ايديجى نسنه دن يوز چويروب بشقه طرفه متوجه اولان

مَعْرَف چهره نك دائما آچق

مُعَرَّف وكوريبور اولان يرى تعريف اولنمش بلدرلمش اولان

مُعَرِّف تعريف ايديجى وبيلديريجى اولان

مَعْرِفَة فكر وهمت ايله تحصيل اولنان علم ودانش وبلگى وصنعت وحرفت هنر وواسطه وساطت وعلم نحو اصطلاحاتندن اولوب دلالت خصوصيه سى معلوم اولان اسمه اطلاق اولنور

مَعْرَكَة جنك ميدانى وجنك قتال

مَعْرَكَه زار ف جنك ميدانى

مَعْرُوق اوبوزا اولان

مَعْرُوش اوزرى چارطاق مهابيه شكلنده ياپلمش اولان

مَعْرُوض عرض وتقديم اولنمش اولان عرض وتقديم اولنمش نسنه وافاده وتقرير

مَعْرُوف معلوم ومشهور اولان شرعاً وعقلاً جائز ومستحسن اولان واو ايله ياحرفنه اطلاق اولندقده مشهور وشهير كلمه لرنده بولنان واو ايله ياحرفلرى مثللو تلفظ اولنان حرف ديمكدر

مُعْرِى اعطاى يدندن اكثريا چيلاق اولان سر عاريى وچيلاق اولان وخالى وبرى ومنزه اولان

مُعِزّ اعزاز ايديجى عزيز وشريف ايليجى

مُعَزَّز اولان عزيز وشريف قيلنمش اولان

مَعْزُول منصبدن عزل اولنمش اولان

مَعْزُولًا معزول اولارق

مَعْزُولَان معزول اولنلر

مَعْزُولِيَّة معزول اولمقلق

مَعْزُولِين معزول اولنلر

مَعْسَرَت كوچلك چپارزلق عسرت

مُعَسْكَر اوردوگاه قورلمش اردويرى

مُعَسَّل بال ايله تربيه اولنمش اولان

مَعْسُور كوچ اولان چپارزلو اولان

مَعْسُورَات كوچ وچپارزلو اولان نسنه لر

مِغتاب بك منت اولان اوت وچايرى چوق اولان نسنه نك اوندہ برى عشر اونده لو

مَعشَر جماعت گروه طائفه بلوك بلوك

مُعَشَّر اون ضلع ايله محدود اولان شكل هندسى

مَعشُوق باعث ومطلب عشق اولان كمسنه

مَعشُوقَه محبوبه عشق اولنان خاتون

مَعشُوقِيَّه معشوق ياخود معشوقه اولمقلق

مِعصال ككه وكليرى تغير اولنان اوجى اوزونا غاج وچوكان صولجان

مَعصُود صوبى ياخود باغى صقلشمش اولان

مَعصُون محفوظ ومصون اولان وكناهدن حفظ وصيانت اولنمش اولان وبى صوچ وبى كناه اولان كچوك چوجق

مِعضاد زهره واوراق رسمنده اولان بچاق كاغاج يونمق ايچون قوللانيلور وباروبند

وقوقلوجق دينلان زينت

مِعضَد بمعناه ايضا

مُعضِل كوج دشوار عسير اولان

مُعضِلات كوج دشوار اولان نسنه لر

مُعطَب تهلكه لو محل وتهلكه لو نسنه

مُعَطَّر كوزل قوقولو اولان خوشبو اولان

مُعَطِّرسان نسنه يه كوزل قوقو ويرجى اولان

مُعَطَّل مقصد اصلسندن ممنوع ومتصرف اولان بوش وبيكار اولان باطل وبيهوده اولان واستعمال اولنميوب متروك اولان

مَعطُوف برطرفه طوغرى اكلمش ومائل اولان حرف عطف ايله ضم وعلاوه اولنمش اولان

مُعطا اعطا اولنمش ويرلمش اولان

مُعَظَم نسنه نك بيوك طرفى ويا بيوك جنسى

مُعَظَّم بيوك وحرمتلو عد اولنان

مَعْفَرْ — نسنه‌نك طپراغه سوزدیكی محل

مَعْفُوْ — عفو اولنمش بغشلمش اولان

مَعْفُوْش — حبس اولنمش الیقونمش اولان

مَعْقُوْلْ — بوزولوب قوقمش اولان

مِعْقَبْ — نسوانه مخصوص اولان باش اورتیسی

مُعَقِّبْ — بشقه نسنه‌نك عقبنده اولان

مُعَقِّبَاتْ — كیجه وكوندز ملائكه لری وتسبیح اولنان دعالر

مُعَقّْ — ولد والدینه عاصی اولمق

مَعْقِدْ — باغ دوكوم عقده یری

مُعَقَّدْ — عقده‌لو اولان

مَعْقِلْ — صغنه‌جق یر ملجا وپناه

مَعْقَلَةْ — خون بها قان بهاسی دیت

مَعْقُوْدْ — بغلو اولان بسته اولان

مَعْقُولْ — عقله منفهم اولان وانجق عقل وتفكر ایله معلوم ومنكشف اولان وعقله قریب وپسندیده اولان

مَعْقُولَاتْ — خارجده وباطنده موجود اولوب عقل ایله مستدرك ومنكشف ومنفهم اولان نسنه لر

مَعْقُولَاتِ ثَانِیَه — كشف وتعقل وتفهمی دیكر معقولاتك كشف وتعقل وتفهمنه محتاج ومنوط اولان خصوصات

مَعْقُولِیَّة — عقله قریب وپسندیده اولمق

مَعْكِدْ — صغنه‌جق یر ملجا ملاذ پناه

مَعْكَرَة — جنك میدانی

مَعْكُوْس — عكس اولنمش ترسی چویرلمش اولان

مُعَلّْ — خسته وعلیل ایدراولان

مُعَلَّا — عالی ومرتفع وبلند قیلنمش اولان

مَعْلَفْ — حیوان آخوری یملكی

مَعْلَاتْ — باعث وشرف وعلو اولان نسنه

مُعَلَّفْ — چوق بسلنمش سمیزلنمش اولان

مُعَلَّقْ — اصلنمش اولان وقرار ویرلیوب مشتبه لو قالمش اولان

[illegible] ـلقات زمان قديمده عربستان شاعرلرى بيننده جارى اولان عادت اوزره كعبه يه آويخته اولنان غزليات وقصائده مقوله سى شعرلر

[illegible] ـلّل برعلت وسببه مبنى اولان

[illegible] ـلِّل علت وبهانه ايراد ايله ادمصاوغجى اولان

[illegible] ـلَمْ نشنه يه دليل اولان اثرواشارت : يول كوسترمك ايچون ديكلان ميل كبى وعقائد دينيه دن اعتبار اولنان قضيه ومسئله

[illegible] ـلِّمْ تعليم ايدوب اوكرديجى اولان خواجه تعليمجى

[illegible] ـلَّمْ تعليم اولنمش وعلامتلو اولان

[illegible] ـلّمخانه مكتب مدرسه تعليم خانه

[illegible] ـلِنْ اعلان ايديجى عامه يه بلدريجى اولان

[illegible] ـلوفْ بسلنوب سمرمش اولان

[illegible] ـلَّقْ اصلنمش اولان

[illegible] ـلولْ برعلت وسببه مبنى وتابع اولان

مَعْلُومْ بللو بلنمش اولان

فِعْلِ مَعْلُومْ يالكز كندوسى ذكر اولنمغله فاعلنك معلوم اولمسى ايجاب ايدن فعل

بِنَاءِ مَعْلُومْ فعل معلومه مخصوص اولان تلفظ واملا وهيئت

مَعْلُومَاتْ بللو اولان نشنه لر وعلم ودانش خبر بلكج

مَعْلُومِيَّتْ معلوم اولمقلق

مُعَلّىٰ يوكسك عالى بلند مرتفع اولان

مُعَلِّى يوكسلك ايديجى ترفيع ايديجى اولان

مُعَمَّا بلجه ياكلتماج دينلن كيزلو معنالو كلام

مِعْمَارْ ابنيه انشا ايدر اولان اهل هنر ومعرفت

مِعْمَارِى معماره منسوب ومتعلق اولان

مِعْمَارِى معمارلق حرفتى

مِعْمَارِيَه بمعناء ايضا ومعمار اجرتى

مُعَمَّرْ طول عمر صاحبى چوق يشار اولان

مُعَمَّسْ يك متشكل ومشقيه اولان

مُعْمَعَةْ حروب وقتل وعطا نم

مُعَمَّم امور دن اولان وفقيه عمامه لو باشي صارقلو اولان وصارق كبي صاريلو اولان وحاكم ملك سيد

مَعْمُور خانه سي و باغ بغچه و مرعا ومزرعه واهالسي چوق اولان وميري مالي اولان

مَعْمُورَه بمعناه ايضا وشهر مملكت وخانه بنا

مَعْمُول يا يلمش اعمال اولنمش اولان وعلم نحو اصطلاحاتندن اولوب عاملك عملي ايله مرفوع ويا مجرور ويا منصوب قيلنمش اولان

مُعَمّى بلجه ويا كلمه دينلن كيزلو معنالو كلام

مَعْنَا لفظ وسائر دليللرك مشعر اولدقلري صورت ذهنيه وعقل بشرينك فهم وادراكندن عاجز وكوتاه اولدقلري امور مجرده روحانيه ورؤيا

عالم معنا رؤياده كويا منكشف اولان عالم روحاني

مَعْنًا معناده حقيقت اولمو[...] اوزره

مُعَنْبَر عنبر ايله تطييب اولنمش اولان

مَعْنَوِي صوري وجسماني اولميوب مجرد روحاني اولان وحقيقتده موجود اولميان

مَعْنى لفظ وسائر دليللرك مشعر اولدقلري صورت ذهنه وذهنده باطنا والفاظ ايله سائر دليللردن مجرد اولمو[...] اوزره جولان ايدن عرض روحاني وعقل وبشرينك فهم وادراكند[...] قاصر والفاظ وكلاملك تعريف وترسيمندن عاج[...] وكوتاه اولدقلري امر مجرد روحاني عالم معنا

عالم معنا

معني دار كندوسنده معنا مندرج اولان

مُعَوَّج اكري اكلمش چارپق اولان

مُعَوَّد برنسنه يي معتاد ايلمش اولان

مِعْوَذ اصغى ونسخه تعبير اولنو[...]

برضررك دفعي ايچون
بويونه طاقلان وبشقه
محلوه اصلان
تأخير وتعويق اولنمش
اولان
فرياد ايله اغلايجي اولان
ديكرك ايچون وياخود
اني اغلاديغي
اولان
ياردم عون مدد امداد
بمعناه ايضا وصلاح
اهلني مختندن قورتارسوق
ايچون حق طرفندن خلق
اولنان خارق عاده
ناسك جمعيت يري
معلوم معروف
ومقرر اولان
بغرسق
نسنه نك صاقلغني
وخالصلغني تجربه ايچون
مستعمل اولنان الت
عيب قصور نقصيه
بمعناه ايضا
عيبلر قصورلر
بمعناه ايضا
ديكر نسنه ايله بيله جم
بولنمق
برنسنه عادت ايدنمش اولان

ديرلك زندگاني وگچنمك تعيش ايتمك

مَعيشَة بمعناه ايضا وگچنله جك معاش وشهريه

مُعيل عيال ومنسبه سي چوق اولان

مَعين هندسه اصطلاحاتندن اولوب شول درت ضلعلو شكل مستويه اطلاق اولنور كه جميع اضلاعي بربرينه مساوي اولوب زاويه لري قائمه اولميه

شبه مَعين برشكل مستويدركه درت ضلعي بيندن يالكز ضلعين مقابليني هم مساوي وهم موازي اولوب زاويه لري قائمه اولميه

مُعين اعانه ويارديم ايديجي اولان

مُعَيَّن تعيين اولنمش تخصيص اولنمش اولان وتحديد وتقدير اولنمش

مُعَيِّن تعيين وتخصيص تقدير ايديجي اولان

مَعيوب تعييب اولنمش عيبلنمش اولان

مَعِيتى بغرساغه منسوب ومتعلق اولان

مُغْ مجوس: آتش پرست وآتش پرست پاپاسى ومیخانه‌جى

مُغَابِصَة برکسنه‌یی غافل ایکن بقالیوب طوتمق

مُغَادَرَت بشنه‌یی حالی اوزره ترك وابقا ایتمك

مَغَاز مغاره: ابن کهف غار

مَغَارِب مغربلر کوکب غروب ایدیکی یرلر

مَغَارَة زیر زمینده اویوق اولان حجر وحفور

مَغَارِس مغرسلر: فدانلق بغچه‌لری

مَغَارِم مغرملر اداسی لازم اولان شیلر دین ودیت وامثالی مثللو

مَغَازِل مغزللر: اکرمکه مستعمل اولان ایکلر

مُغَازَلَة نسوان ایله عاشقانه ملاطفت ایتمك

مَغَازِى غزالره دائر حکایه‌لر ودستانلر

مَغَاسِل مغسللر غسله مخصوص محللر

مُغَاضَبَه بر برینه طارلدویب کورلك ایتمك

مُغَافَصَة برکسنه‌یی غافل ایکن طوتوب بقالمق

مُغَافَلَة بمعناه ایضاً

مَغَاك چقور حفره

مَغَاكچه کچوك چقور کچوك جزره

مُغَالَبَة غالب اولمق ایچون اوغراشلمق

مُغَالَتَة شدت حربله متمادى قتال ایتمك

مُغَالَطَة یاکلمق خطا ایتدرمك عداوت وخصومت ایتمك

مَغَالِق مغلاقلر قپوقپایه جق آلتلر سورمه وکلید ومندال مثللو

مُغَامَرَة نفسنی شدته وضرب ایشه القا ایتمك

مُغَامَزَة بربرینی ذم وفضل وطع وتشنیع ایتمك

مُغَامَسَة نسنه یه یك طالمق ونسنه‌نك کوج ومجهول طرفنه قریب اوغراشمق

مُغَان مغلر: آتش پرستلر وآتش پرست پاپاسلر

ومیخانه جیلر
غنیمتلر مغنملر
مغنه منسوب ویراشق
اولان
مغنیلر منزللر خانه لر
دشمن مملکتنه چاپول
وشیخون ایتمکه مألوف
اولان جنکجی
چاپول وشیخون وغارت
ایتمك
مبادرت ومسارعت
ایتمك
بربنی آرقه سندن ذم
وقدح ایتمك
مغاره لر، غارلر، کهف
مغایرت ایدیجی مخالفت
ایدیجی اولان واویغون
اولمیوب موافق ومطابق
اولمیان
مماثلت ومطاوعت ایتمیوب
مخالفت ایتمك
مختلف اولمق
وبشقه اولمق
اختلاف کلمات ایتمك
دارلمق اغضاب ایتمك
کنج مجوس جوجوغی
میخانه میجوسی
تشنه طلبنده یك جد

واهتمام ایدیجی اولان
توز وطپراق ایله ملوث
اولان

مَغْبُوط دیکرلر طرفندن غبطه وقرقانغ اولنمش اولان

مَغْنُون معامله ده الدانمش اولان ورأی وفکری ضعیف وسست اولان

مُغْتَاظ غضبه کلمش طارلمش اولان

مُغْتَبِط رفاو غنا وسرور وشادمانی صاحبی اولان

مُغْتَدِی بسلنمش غدا النمش اولان

مُغْتَذِی بمعناه ایضا

مُغْتَرِف الیخطا لدیروب آوجیله صوالیجی اولان

مُغْتَزِل ایلك اکریجی اولان

مُغْتَزِی قصد ونیت وعزیمت ایدیجی اولان

مُغْتَرِی بربنك سائر همدملری ایجندن انتخاب واختصاص ایلدیکی محرم دوستی

مُغْتَسِل اغتسال ایدیجی یقانیجی اولان

مُغْتَمِز بربنی غمازلیوب ذم وتشنیع ایدیجی اولان

مُغْتَمِص احتقار ایدیجی حقارت ایدیجی اولان

مُغتَمِض	اويقوده اولان كوز بوميجي اولان
مُغتَبِط	برينه سوزده غالب كلوب باصمش اولان
مُغتَنِم	نسنه‌يي غنيمت عد برله اخذ ايديجي اولان
مُغتَيِب	بربني غيبت ايدوب فصل ايدر اولان
مَغدُور	غدر وخيانته دوچار قلمش اولان
مَغرِب	كوكبك غروب ايديكي بر وافقك باطي طرفي ومضرد يارينك طرف غربيسنه دوشن بالجمله ممالك افريقيه وبا اكر جزاير غربك طرف غربيسنده اولاني فاس ومراكش الكاسي
صلاةُ المغرب	اخشام نمازي
تَغرِيب	بمعناه ايضا وشمسك وقت غروبي
مَغرِبي	مغربه منسوب ومتعلق اولان
مَغرَاس	فدانلق باغجه‌سي
مُغرَق	صويه بوغلمش اولان ومفهوم ومعناسي بعيد ومستور اولان
مُغرَق	صويه طالدرمش اولان

مَغرَم	دين ويديت مثلو… الاداولان نسنه
مَغرُور	بيهوده وباطل نسن… اعتماد ايله الدانمش ا… وكبر تعظم ايتمش او…
مَغرُوس	غرس اولنمش نشوو… بولسون ديويره دي… اولان
مَغرُوق	صوالتنه باتمش او…
مَغز	حيوانك بيني دما… وايجلو نسنه نك ايج… لب وكميك ايچنده… الك وعقل وفكر ود… نك اصل وحقيق…
مَغزداز	مغزلو مغز صا… اولان
مِغزَل	ايلك اكره چلك ايلد…
مَغزي	قصد ؛ مرام
مغزية	مغز بيني دماغ و… ايج والك كيك ال…
مَغسَل	ميت يايقامغه مخ… اولان محل
مِغسَل	طاس وابريق مت… يايقانمق ايچون ا… اولنان قاب
مَغسُول	يايقانمش غسل او… اولان
مَغشُوش	خالص اولميوب قارشو…

اوتلمش بورنمش اولان
بمعناه ایضا
بایلمش بیخود اولان
طارلدیجی قیزدیریجی
اولان
کندوسنه دیکرك
طارلدیغی اولان
زره کلاه توغلغه اشوق
سربناه
جرم وکناه عفو ایتمك
یارلغمق که حق تعالی
حضرتلرینه مخصوص
رشد وفطنتدن بی بهره
اولان
کناه توعندن اوله رق
حق تعالی طرفندن عفو
وستر اولنمش اولان
وجرم کناهلری حق تعالی
طرفندن عفو اولنمش
اولان
بمعناه الثالث
ایضا
آتشکده ومیخانه میکده
کلید وسرمه مثللو قبو
قپایه جق آلت
مرارا وکرارا مغلوب
اولانلر وقرن وهماسندن
مجالی اولانلر جمله سنی

غلبه ایتمش اولدیغی
محکوم ومسلم اولان

مَغْلَطَه تشویش اذهان ایچون
ایراد اولنان صنعتلو
کلام ونتیجه سی بولنمز
اولان قاریشق ایش

مِغْلَق کلید وسورمه مثللو قپو
قپایه جق آلت

مُغْلَق قپالو وقپانمش اولان
وعیان واشکاره اولمیوب
اورتیلی وقپالو اولان
الفاظی ایله معناسی
مشکل اولان

مُغْلِم غلامباره لوطی

مَغْلُوب بیرینك قوتی التنده
قالمش اولان

مَغْلُوبِیَّه مغلوب اولمقلق

مَغْلُوق قپالو قپانمش اولان
مسدود اولان

مَغْلُول صوصامش اولان
صوسزلقدن ناشی
ایچی صیقندی اولان
والنه یاخود بوینونه
تیمورلاله بچورلمش اولان

مُغَمَّد طرفنه وقینته قپانمش
اولان

مَغْمُود بمعناه ایضا

مَغْمُور بین الناس شهرتسز

مَغمور	وكمنا مراولان كندوسنه قبحتاسناد اولنوب متهم اولان
مَغموص عليه	دينده صادق اولميوب نفاق ايله طعن وتشنيع واتهام اولنمش اولان
مَغمول	بى نام ونشان اولان
مَغموم	غم وكدره كرفتار اولان
مَغمى عليه	بايلش بيهوش اولان
مِغناطيس	واهن ربا ديلان طاش وياچلك چيوغى
مَغنَم	دشمندن اثناى محاربه ده النان طوپلق مال
مَغنى	خانه: منزل: قوناق وكفايت
مُغنى	زنكين ومستغنى ايدر اولان
مُغنَى	زنكين ومستغنى قيلنمش اولان
مُغَنّى	ايرلايجى خواننده وزن وآهنك ايله اوقويجى اولان وقوش قسمندن اوله رق خوش اوازايله اوتيجى اولان
مِغيار	غيرتلو حميتلو قسقانج اولان كمسنه

مُغَيَّب	غائب اولان : ح[…] ظاهره دن مست[…] اولان
مُغَيَّبات	حواس ظاهره[…] منكشف اولميان ا[…] ومستورات
مُغَيَّبَه	مغيباندن معدو[…] برنسنه
مُغيث	امداد ويردم ايد[…] اولان
مُغَيَّر	تغيير اولنمش[…] اولنمش اولان
مُغَيلان	برنوع ديكنلو غا[…]
مَفاتيح	مفتاحلر اناختا[…]
مَفاجئه	مرافعه ومحاكمه ا[…]
مَفاجئ	بمعناه ايضاً
مُفاجاة	انسزين : واقع ا[…]
مُفاحصه	دائما بربرى بر[…] ايچ يوزينى تفتيش ايدوب اراشدر[…]
مَفاخر	مفتخرلر كند وس[…] اوكنله جك او[…] خصائل
مُفاخرت	كند وفضائل و[…] داد ايده رك[…] ومجادله ايتمك
مُفاد	كلامك افاده ايتد[…] وهرفنى بروسيـ[…]

...ادة	کسب اولنان فائده بدل و بهره لك اسیر اولانی قورتارمق
...رزة	برینه دن کلوب ایرلمق
...ریش	مفروشلر: ازواج زوجه‌لر
...رصة	توسلتملك مساویه ایتملك
...رطة	برینه ناکهان راست کلوب بولشمق و مسابقه ایتملك
...رق	مفرقلر باش دپه‌سنك اورته‌لری
...رقة	بری بندن ایریلوب اوزاق اولمق
...زكة	نسنه‌یی حالی اوزره ترك ایدوب براقمق
...زة	قورتله‌جق یروم‌هلکه و تهلکه
...سد	مفسدلر: فسادلو
...صل	مفصللر: بدنده ایکی کمکك برلشدیکی یرکه اویناق یری تعبیر اولنور
...صلة	برکسنه‌نك اورتاغندن ایرلمق
...ض	طاشقنلك و بول و چوق اولان

مُفاضرینه	ناسك کرشوب طالدقلری لاقردی
مُفاضُ البطن	کوکسیله قارنی بر وسعتده و برابر طولغونلقده اولان آدم
مَفاضِحْ	مفضحلر: فضاحتلر: قبیح نسنه‌لر
مَفاضِلْ	مفضللر: خانه‌ده ایکن هرکون کیلان ایش لباسلری
مُفاضَلَةْ	فضل و مزیتده بری بریله ادعا ایتمك
مَفاطِرْ	مفطور وجبلی اولان خصائل
مُفاطَنَةْ	سوزینی برکسنه‌یه تفهیم ایچوندونه‌دونه سویلمك
مُفاغَمَةْ	اویمك تقبیل ایتمك
مَفاقِرْ	مفقرلر فقیرلك بلالری
مُفاقَهَةْ	بربریله علم و دانش بابنده یارشمق
مُفاكَهَةْ	لاغ و مزاح و لطیفه ایتمك
مَفالِیجْ	مفلوجلر فالج مرضنه مبتلا اولنلر
مَفالِیسْ	مفلسلر پاره‌سز بولسز اولنلر

مُفَانَقَة خوش و رفاه حالله كچنمك

مُفَاوِز مفازه لر قورقله چوق يرلر و تهلكه لر

مُفَارَضَة كلامى كشف و بيان ايتمك

مُفَاوَضَة بر بريله تصرف اموالده اورتاق اولمق و بر كسه يه هر خصوصده مجازى و يكسان اولمق

مُفَاوَضَة مفاوضه اورتاقلغى طريقى اوزره

مُفَايَشَة مفاخرت ايتمك و جنك و قتال خصوصنده خصم طرفنه يك چوق تهديد و تخويف ايدوب صكره بلا نتيجه چيقوب عهده سندن كلمكه بى قدرت اولمق

مُفَايَلَة رأى و فكر و ذهن ضعيف و سخيف اولان

مُفْت بادهوا و مجانا اخذ اولنان نسنه

مِفْتَاح قپالو نسنه اچيلجق آلت اناختار

مُفَتِّت ريزه ريزه پاره پاره ايديجى اولان

مُفَتِّتَات مثانه ده بعضاً حاصل اولان طاشلرى قيروب وقاتمغه مناسب اولان دوا

مُفْتَتِن بلا و فتنه ايله دنيو[...] تجربه اولنمش اولان فتنه يه كرفتار اولان

مُفْتَتِح فتح ايديجى ضبط و تسخ[...] ايايجى و ككره كتوريجى كتكريجى اولان

مُفْتَخِر افتخار ايديجى و كنجى[...] اولان

مُفْتَدَى بدل ويريلوب اسيرلك[...] قورتارلمش اولان

مُفْتَرِح شن و شادان و مسرو[...] اولان

مُفْتَرِش سجده اثناسنده ايا[...] قولنى يره وضع ايد[...] اولان و برنسنه يى ايا[...] التنه الوب چكنز اولا[...]

مُفْتَرِص فرصت بوليجى و فرص[...] غنيمت بليجى اولان

مُفْتَرِع قزك بكارتنى ازاله اي[...] اولان

مُفْتَرِق برى برندن ايرليجى و فر[...] فرقه اولمش اولا[...]

مُفْتَرِى افترا ايديجى اولان يلانا[...] تهمت ايديجى اولان

مُفْتَرَيَات كذب و يلان اولا[...] اسنادلر و افترال[...]

مُفَتِّش تفتيش ايديجى نسنه

	ایچ یوزینی وحقیقتنی اراشدیریجی اولان
	رسوای فیلنمش اولان
	فقر وفاقه یه مبتلا اولان
	فتیل کبی بوکلو اولان
	تفکرسز بالبداهه شعر وامثالنی نظم ایدوب سویلر اولان
	کندوسنه برنسنه انیرز اوغرایوب کرفتار ایتمش اولان
	ناسی تعجب ایتدیرمجك شی یاپیجی اولان
	فتنه وبلا ایله دونبوب تجربه ایدلمش اولان وفتنه وفساده کرفتار اولمش اولان
	بمعناه ایضا
	پاره پاره وریزه ریزه اولمش اولان
	کندو کندونه ایش ایشلر اولان
	فتح اولنمش آچلمش اولان وضبط وتسخیر اولنمش اولان وفتحه ایله قرائت اولنور اولان
	فتیل کبی اوزون وبوکلمش اولان

مُفْتُون	فتنه یه اوغرادلمش اولان ومجنونه دیوانه پریشان خاطر اولان
مُفْتی	مسائل دینیه نك جواب شرعیه لرینی بیان ایتمکه مأمور اولان عالم کمسنه
مَفْجَرَتْ	صویك قینایوب اقان یری
مُفْحِش	فاحش کلام سویلر اولان
مُفْتَخَرْ	افتخار ایدیلمش اولان
مُفْتَخِر	افتخار ایدیجی سبب افتخار اولان
مَفْخَرَةْ	سبب فخر اوله جق نسنه
مُفَخَّم	تعظیم وتبجیل اولنمش اولان
مَفَرّْ	قاچمق فرار ایتمك وقاچوب صغنه جق محل ملجأ پنا
مُفَرَّح	شنلکدن اوزاق بولنور قاتلی معلوم اولمیان مقتول ومسلمه یکی کلوب مولی الموالات اتخاذ ایتمامش اولان کمسنه
مُفَرَّج	میدانلو وصعتلو کشاده اولان
مُفْرَج	بمعناه ایضا
مُفْرِح	فرح وشادمانی یه سبب اولان

مَفْرَدْ	بيوك كبير عظيم اولان
مُفْرَدْ	يالكز اولان تك اولان وعلم صرف اصطلاحاتندن اولوب يالكز برينك نسنه يه دلالت ايدن كلمه شكلنه اطلاق اولنور وتعبيرات شعريه دن اولوب آخر بر مصراع ايله همقافيه
مُفْرِدْ	حج شريفه كيديجى
مُفْرَدَاتْ	ايرى ايرى اولان ايرى ايرى فيد وذكر اولنان نسنه لر
مُفْتَرَزْ	ايرلمش تفريق اولنان
مُفْرَزْ	بمعناه ايضا
مُفْرَسْ	فارسى لساننه اخذ وادخال اولنمش اولان
مُفْرَّشْ	فرش اولنمش يايلمش دوشنمش اولان
مَفْرَطْ	بيوك عظيم كبير اولان
مُفْرَطْ	حالى اوزره ترك اولنوب ويوردلمش اولان
مُفْرِطْ	افراط ايدوب حد اعتداله تجاوز ايدر اولان
مُفْرِغْ	معدن دوكيجى ودكجى
مُفْرَّغْ	بوشادلمش وقالبه افراغ اولنمش اولان

مُفْرَقْ	باش ديه سنك اور
مَفْرُوزْ	تفريق اولنمش ايرلمش اولان
مَفْرُوشْ	يناقو وكليم مثلا دوشنمش ودوشن اولان وزوجه ر اهل بيت
مَفْرُوشَاتْ	دوشمه تعبير او اثاث بيت
مَفْرُوضْ	فرض وواجب قيلن اولان وحقيقت مو اولميوب موجود حكم طوتلمش اولان
مَفْرُوقْ	آيرلمش اولان
مُفْسِدْ	افساد ايديجى فسا چيقاريجى اولان اه فسادا اولان
مُفْسَدَاتْ	مفسدلر
مَفْسَدَتْ	نسنه نك بوزلمـ سبب اولان خصو وفساد كوتيلك فتـ
مُفَسِّرْ	تفسير ايديجى مغلـ ومبهم كلامى شرح وبـ وايضاح ايديجى اولـ
مُفَسَّرْ	تفسير وايضاح اولنـ اولان
مُفَسِّرِينْ	مفسرلر : تفسـ اهللرى

فسخ وابطال اولنمش اولان باطل ومفسوخ اولمقلو

بللو واشكار اولان

نشتر دينلوب قان المغه مستعمل الت

بدنده اولان واوياق يرى

تفصيل اوزره اوزون اوزون بيان اولنمش اولان وفصل فصل تقسيم اولنمش اولان

تفصيل ايديجي اولان

تفصيل اوزره اوزون اوزون

كندوسندن قان النمش اولان

قيرلمش اولان ويقلمش منهدم اولان

رسوا بلغه سبب اولانسنه

كومش قابلو اولان

خانه ده كيلان كونده لك ايش لباسي

قيرلوب طاغلمش اولان ومهر وخاتم قسمندن اوله رق بوزلوب قوپارلمش اولان ويراكنده طاغنوق ومتشتت اولان

مَفضُول مغلوب اولان

مُفَطِّر افطار ايديجي وروجني بوزيجي اولان

مَفطُور مخلوق خلق اولنمش اولان وطبيعي مجبول اولان

مَفطُوم ممه دن كسلمش اولان

مَفعُول ياپلان ياپلمش اولان

اِسمِ مَفعُول صرف ونحو اصطلاحاتندن اولوب فاعلك فعلي برنسنه يه تجاوز ايديكنده اول نسنه نك مذكور فعله نسبتله تسميه اولنديغي اسمه اطلاق اولنور

مَفَقَّر فرق يرده يان تعبير اولنان قلج كه آرقه سي دوزجه جنتلو اولور

مَفقَرَة يوخسوللق ، فقيرلق

مَفقُود غائب اولان كمكرده اولان

مَفقُور ياوى قيلنمش اولان اوكرغه كميكلري قيرلمش اولان

مُفَكِّر تفكر ايديجي دوشونيجي اولان

مُفَكِّرَة ذهنده واقع اولان دشمنك قوتي

مَفكُوك ايرلمش قوپارلمش اولان وازاد اولنمش اولان

مُفْلِح بلادن نجات بولوب دائما راحت ورفاهده اولان

مُفْلِس پاره سز بولنسز قالمش اولان

مُفْلِج فالج علتنه کرفتار اولان

مُفَنَّد بوپامش اولان

مُفَنَّد تکذیب وتخطئه بولنمش اولان

مُفْنِي افنا ایدیجی یوق ایدیجی

مُفَوَّض تفویض واحاله اولنمش اولان سپارش اولنمش اولان

مَفْهُوم کلامدن اکلاشلان معنا وفهم وادراك اولنمش اولان

مُفِید فائده‌لو فائده ویرر اولان وافاده ایدیجی

مُفِیض دوکیجی یاغیجی وکثرت ایله ویریجی اولان

مَقَابِح مقبحه‌لر قبیح اولان اخلاق وافعال

مُقَابَحَة بری بریله سوکشمك

مَقَابِر مقبره‌لر مزارلقلر مزارستانلر

مُقَابِل نسنه‌نك قرشوسنده اولان ونسنه‌یه بدل وعوض اولان

مُقَابَلَة قارشولمق قارشو... وعوض وبدل ویر... وایکی نسنه‌یی قار... قارشوقومق قار... لشدرمق وبر نسن... دیکر بر نسنه‌یه مع... اولوب اولمادیغی تح... ضمننده قارشولش... تحری ایتمك

مُقَابَلَه بِالْمِثْل طرف آخردن ... صادر اولان معام... مقابل بعینه اول مع... بی اجرا ایتمك

مَقَابِح مقبوحه‌لر قبیح او... اخلاق وافع...

مُقَانَة بعض وعداوت ا...

مَقَاتِل مقتللر اولوم یرلر...

مُقَاتَلَة جنك محاربه بر... قتل ایتمك

مَقَادِیر مقدارلر قدرل...

مَقَارِب یقین قریب اولا...

مُقَارَبَة یقین اولمق ویقال...

مُقَارَحَة رو برو اولمق قار... قارشو اولمق

مُقَارَضَة مجارات ایتمك وفائد... شریك اولوب صن... سرمایه‌یه عائد او...

شرطيله برينه برمقدار
سرمايه ويرمك
نسنه تقسيمنده قرعه
آتشمق وغوغاده بری
بری بريله اورشمق
يقينلشمق
يقين قرين اولان
يقين اولمق قرين اولمق
مقراضلر مقاصلر
نسنه نك شدت ورحمتی
چكمك
مقاسمه ايديجی تقسيم
ايديجی اولان
بولشمك يا پاشمق
مقراص دينلن كسيجی
آلت
دفع وتبعيد ايتمك
قصاص ايتمك
قصدلر مقصدلر
مقصودلر
مقصوره لر
مقطر: قطره لر
طملالر
مقطعلر نسنه كسلوب
ايرلديغی يرلر وكلامده
ونظمده واقع اولان
طوراق يرلری
كسشمك بری برندن

قطع علاقه ايتمك ويری
بريله بازارلق ايدوب
قرار ويرشمك واعشاری
ميری طرفندن احاد
ناسدن بركمسنه يه تخصيص
اولنمش وبيع وفروختی
جائز اولان بلده

مُقَاعَدَة اوطورمق قعود ايتمك

مَقَال كلام سوز لاقردی
گفت گفتار

مَقَالَة بمعناه ايضا وكتابك
باب وفصلی

مَقَالِيد مقلادلر اناختارلر
مفتاحلر

مَقَام نسنه نك موجود وقائم
اولديغی محل وخصوصا
برينك دفن اولنديغی
مزاری ورتبه ورفعت
منزل جاه ومنصب
وحضور پيشگاه وبرنوع
آهنك وموزون هو

قَائِم مَقَام نسنه نك مقامنده
قائم ووكيلی اولان نسنه
ومناصب سيفيه دن
اولوب ميرالايك مادونی
اولان ضابط ومناصب
ملكيه اولوب سنجاق
اداره سنه مأمور اولان كمسنه

معاملر مجلسلر و مقاملر رتبه لر

مقامة مجلس قوم جماعت

مقاعجة اعتراض وامتناع ايتمك

مقامرة قمار اوينامق

مقامع مقمعه لر طوپوزلر

مقانع مقنعلر؛ اقناع ايديجي شاهدلر

مقاود مقودلر يولارلر

مقاولة برخصوصك شروطنی سويلشمك

مقاوم مقاومت ايديجي اولان

مقاومة قارشو طورمق مخالفنه قيام ايتمك

مقايسة قياس ايتمك؛ ايكی نسنه نك بيننی تقدير ضمننده بری برينه تطبيق ايتمك

مقايضة معاوضه ومبادله ايتمك ترابنه ايتمك

مقاططة يازموسمنه يازارلق ايتمك

مقائل مقيللر قيلوله اويونجق يرلر

مقابلة معاوضه ومبادله ايتمك

مقايد مقيدلر اياقده بوقاغی وياحلخال كوريله جك يرلر وبوقاغيلر زنجيرلر

مقيّب قيه لو ووقيه رسم […] اولان

مقبحة تقبيحه موجب ويا فعل

مقبر مزارلك مزارس[…]

مقبرة بمعناه ايضا و مزار

مقبس آدمه علم اوكرديجي

مقبص تسويه وتنظيم ايچ[…] قوشی يه داخل او[…] اتلرك اوكنه كرلا[…]

مقبض نسنه نك قبض[…] طوتله جق يری

مقبضة بمعناه ايضا

مقبل اقبال وطالع و[…] صاحبی اولان

مقتبل اويلورا اولان كم[…] وياخود ير

مقبوح خير وحسن خا[…] محروم قيلنمش او[…] تقبيح عداولنان ويا فعل

مقبور مدفون؛ كوميل[…]

مقبوض ال ايله النمش قبض[…] اولنمش اولان

مقبول مختار ودلپسند خوش كوزلان

مقبولية مقبول اولمقلق

سومك عشق ومحبت ایتمك

بغض وعداوت ایتمك

برآدم كندو بدرینك زوجه سنی المقدن عبارت اولان نكاح

مطیع ومنقاد اولان

دیكردن علم استفاده ایدر اولان

دیكردن اخذ واستفاده اولنمش اولان

فائده اولان نسنه نك مجموعنی ایجر اولان

بلا ملاحظه ایشه صالدروب كیرر اولان

مصالح واموری تدبیر ایله كسوب بچر اولان

تدبیر ایله حاضر كسلمش بچلمش اولان

مقتدی اقتدا اولنور اولان سائرلرك ایوب امتثال ایتدكلری اولان

قوت وقدرت صاحبی كوجی یتر اولان

برینه اقتدا وامتثال ایدوب اویجی اولان

سائرلرك اویوب امتثال ایتدكلری اولان

مُقْتِر عیالی نفقه جهتیله تضییق ایدر اولان وفقیر بی نوا اولان

مُقْتَرِب یقین اولمش یقلاشمش اولان

مُقْتَرِح نسنه یی بلك ابرام ایله طلب ایدر اولان وبلا تفكر سوز سویلر اولان

مُقْتَرِض اودنج الیجی اولان

مُقْتَرَع اختیار وانتخاب اولنمش اولان

مُقْتَرِف كسب وكار ایدیجی اولان

مُقْتَرَف كسب اولنمش قزانلمش اولان

مُقْتَرِن اقتران اوزره اولان یقین اولان

مُقْتَرِي قصد ایدیجی اولان وتتبع ایدیجی اولان

مُقْتَشِب مدح ومحمدت ویاقدح ومذمت اكتساب ایدیجی اولان

مُقْتَصّ كلامی ویا قوغی كنه وحقیقتی اوزره نقل وحكایت ایدر اولان وبركمسنه دن قصاص الیجی ویا طلب ایدیجی اولان

مُقْتَصِد وجودی نه ایری ونه ایجه

اولان آدم

مُقْتَصِر برنسنه يه قناعت برله اكتفا ايدر اولان

مُقْتَضَا برخصوصه مبنى لازم وواجب اولان فرمان ما لنه مطابق ناظر امور خارجيه طرفندن تحرير اولنان مكتوب

مُقْتَضَب تفكر وملاحظه ايتمكسزين بالبداهه سوز سويلر اولان

مُقْتَضِي لزوم واقتضاسى دركار اولان وموجب مورث سبب

مُقْتَضَى لازم وواجب قيلنمش اولان فرمان ما لنه مطابق ناظر امور خارجيه طرفندن تحرير اولنان مكتوب

مُقْتَفِي اقتفا ايديجى بركسنه يه اويوب ارديته دوشه رك كيدر اولان وبرينك اقوال وافعالنى اختيار ايدوب امتثال ايدر اولان

مُقْتَفَى اختيار وامتثال اولنمش اولان

مَقْتَل برهيك قتل اولنديغى محل

مُقْتَلِع قلع ايديجى كوكندن قوباريجى اولان

مُقْتَلَع كوكندن قوبارلمش او

مُقْتَنَا كسب ايديجى اكتسا وكارا ولنمش

مُقْتَنَى بمعناه ايضا

مُقْتَنِي كسب ايديجى اكتسـ ايديجى اولان

مَقْتُول قتل اولنمش اولدر اولان

مُفْخَم عباره ايچنده زا ولزومسز اولان كـ

مِقْدَار نسنه نك كم وقدر ومبلغ واندازه سى وقطعه جزء پار بناذه

مِقْدَام اقدام وثبوت وشجا چوق اولان

مِقْدَح چقماق تيمورى

مِقْدَحَة بمعناه ايضا

مُقَدَّر تعيين وتقدير اولنـ اولان ومقدارى تعـ وتحديد اولنمش اولا وحق تعالى طرفندن وقدر طريقيله تعيين ا ولفظا ذكر اولنميوب مـ منفهم اولان

مُقَدِّر جمله مخلوقاتك قدر

تعیین ایدیجی اولان
حق سبحانه وتعالی حضرتلری
و برنسنه نك مقدارینی
تقدیر ایدیجی اولان

درة زور و کوج قوت قدرت
اقتدار

دس هر نوع نقیصه وقبحدن
پاك و بری قیلمش

دم قدوم کلمك وصول
بولمق

دم اقدام ومداومت ایدیجی
و دلیری جرئت وجسارت
ایدیجی اولان

دم زمان ویا مکان جهتیله
بشقه نسنه نك اولنده
واقع اولان وعسکرك
اوك طرفنه سوق اولنان
قره قول وایکی قضیه دن
عبارت اولان کلامك
قضیه اولاسی
و برینه مربوط اولان
هر ایکی نسنه نك اولکیسی
و نسنه نك اوك طرفی

دما زمان جهتیله مقدم
اوله رق وشمدیکی
زماندن مقدم اولمق

دمات اوزره
مقدمه لر

مُقَدِّمَة هر شیئك نسنه نك ایلرو
قطعه سی وکتابده اصل
مقصوده شروع اولنمزدن
اول ایراد اولنان مقال
وقیاس ترتیبنه داخل
اولوب نتیجه استنتاجی
ایچون ایراد اولنان قول
وعسکرك قره غولی
وجرخه جی طاقمی

مَقْدُوح قدح اولنمش ذم وطعن
اولنمش

مَقْدُور الله تعالی طرفندن
تقدیر ونصیب قیلنمش
اولان وبرینك قدرتی
یتدیکی مقدار

مُقْذِع فاحش سوزلر ایله سوکر
اولان

مَقَرّ نسنه نك قرار وسکون
ایتدیکی محل

مُقِرّ اقرار واعتراف ایدیجی
اولان

مِقْرَاض کاغد وقماش وامثالنی
کسمکه مستعمل اولان
معلوم ایکی قوللو آلت

مُقَرَّب یقین وضع اولنمش
اولان ویا پادشاه یانده
خدمات خاصه ده
مستخدم اولان کمسنه

وولی الله اولان ذات کریم وملائکه کرامدن مقربون زمره سنه داخل اولان ملك

مُقَرَّبان مقربلر پادشاهك خاص خدمه سی

مُقَرَّبُون بمعناه ایضاً وملئکه کرامدن بر زمرهٔ عالیه نك اسمیدر

مُقَرَّبِين بمعناه ایضاً

مُقَرِّح یاره لیدر اولان

مُقَرِّحات یاره آچمغه مخصوص اولان ادویه

مُقَرَّر شك وشبهه ودعوی ومنازعه دن بری اولوب محقق ومسلم اولان

مُقَرِّر تقریر وبیان ایدیجی اولان

مُقَرَّط کوپه ایله تزیین اولنمش اولان

مُقَرْنَس اورری بزدوبان هیئتنده وجامعه اولان قبه بنا وبر نوع باش کسوتی کم خرسانی وجوزه تسمیه اولنور وطوپك اقسامندن بر قسم وقطعه نك اسمیدر

مَقْرُوح یاره لو اولان

مَقْرُور صوعوق بلوداولان

مَقْرُوض کسلمش اولان واو طح... وبرلمش اولان

مَقْرُون دیکرنسنه یه بیتاشدرل... مقارن قیلنمش اولان

فِعلِ لَفیفِ مَقْرُون ایکی حرف... علتی حاوی اولوب مذکور ایکی حرف بربر... متصل اولان فعل

وَتَدِ مَقْرُون شعر اصطلاحاتندن... اولوب بربرینه متص... اوج عدد متحرك وبعد... برعدد ساکن حرفدن... عبارت اولان جز... اطلاق اولنور

مَقْرُونِیّه مقرون ومتصل اولمقلق

مُقْسِط عادل ومنصف اولا...

مَقْسَم نسنه نك تقسیـ... اولندیغی یر

مُقَسَّم تقسیم وتجزیه اولنم... اولان

مُقَسِّم تقسیم ایدیجی یاری اید... اولان

مَقْسُوم علم حساب اصطلاحاتن... اولوب دیکر برعدد او... تقسیم اولنه جق ع... اطلاق اولنور

مَقْسُومٌ عَلَیه مقسومك تقسیمـ...

اولنه جمع عدد

مُقَشَّرَه قبوغی و بادریسی صویلمش اولان

مُقَشُّور بمعناه ایضا

مُقَشّی بمعناه ایضا

مِقَصّ مقراض دینیلان کسیجی آلت

مَقْصَد مطلوب و مرام اولوب کسب وظفر ووصولنه عزم وتوجه اولنان نسنه

مَقْصَدگاه محل مقصود اولان یر

مُقَصِّر تقصیر ایدیجی قصور ایدیجی اولان

مَقْصُود قصد و عزم وتوجه اولنان نسنه

مَقْصُور قصر اولنمش قیصه قیلنمش اولان وقاصلنمش اولان والیقونلمش حبس اولنمش اولان و تکاسل و تقصیر اولنمش اولان

مَقْصُورَه خانه ده حبس اولنوب طشره چیقمسی ممنوع اولان خاتون و جامعده معلوم بر محله دینور که اك اول سلاطینه مخصوص ایدی وخانه نك بك محرم طرفی

مَقْصُوص کسلمش قرقلمش اولان

مُقْصَی بعید قیلنمش ابعاد اولنمش اولان

مَقْضِی حکم وقضا اولنمش ولازم وواجب قیلنمش واکمال واتمام اولنمش اولان

مَقْضِی مأمول اوزره اکمال واتمام ایدیجی وسبب موجب مورث اولان

مَقْطَر قطره طملا

مُقَطَّر تقطیر اولنمش انبیقدن چکلمش اولان

مَقْطَع اوزرنده قلك بورنی قطع ایتمکه مستعمل اولان کمیك پاره سی وبر نسنه نك کسلدیکی یر وکلام ونظمك طوراقلری

مُقَطَّع کسلوب ایرلمش اولان

حروف مقطعه ایریك ایریك یازیلان حروف

مُقَطَّع بمعناه ایضا

مُقَطَّعَات تام ومکمل اولمیان شعر وقطعه لری

مَقْطُوع قطع اولنمش اولان کسلمش اولان

مَقْعَد بدندن اوطورلدقده

تملیك اولنان اعطا: کوتن
دیرنکن اوزرینه اوطوریلا
نسنه واوطورله جق یر
وشلته یاخود مندرلك اورتیسی

مُقَعَّر چقور اولان

مُقَفّا مقفی قافیه لو اولان وترجیح واختیار اولنمش اولان

مُقَفَّل قپالو کلیدلو سرمه لو اولان

مُقَفّی قافیه لو اولان وترجیح واختیار اولنمش اولان

مِقلاد اناختار تعبیر اولنان مفتاح الت

مُقَلِّب نسنه نك جهتنی وتوجهنی تبدیل ایدوب چویریجی اولان

مُقَلِّد نسنه یی بویونه اصار اولان وبر نسنه نك اطوار واصوات وحرکاتنك عین وامثالنی اجرا ایدیجی اولان

مُقَلَّد دیکر نسنه دن تقلید اولنمش اولان وبرینك بویونه اصلنمش اولان

مُقَلِّس والی وحاکمی استقباله چالغی وسلاح ایله چیقار اولان آدم

مَقلوب ترسنه ویاخود ایچی طیشنه چویرلمش اولان وخلقی یا طبیعی یا وضعی اولان شکل وجهتندن دوندرلمش اولان وایکی طرفدن اوقونمسی مساوی اولا
کلمه داماد کبی ویا عباره دام علی العماد کبی که بوکا مقلوب مستوی دینلو

مَقلود فتیل کبی بوکلمش اولان

مَقلوع قلع اولنمش یرندن قوپارلمش اولان

مَقلوم بونلمش اولان

مَقلومُ الظُّفر طرنغی بونلمش اولا
اقتدار واعتبارینه خلل اصابت ایتمش اولان

مُقمِر ای ایدنلغی ایله مضی
اولان کیجه

مِقمَعة کرز طوپوز بورطغا د

مِقناطیس اهنر تعبیر اولنا
جوهر که تموری جذ
ایدوب یلدز وقبله جه
اشعار ایتمك خواص
طبیعیه سندندر

مُقَنَّد شکر ایله تربیه اولنمش
اولان

مُقَنطَرات مقنطره لو کوپرلر کمر
وعلم هیئت اصلاحا تع
اولوب فلکده افقه مو
تصور اولنان دوا
صغری

مُقَنطَرة مقنطراندن بری

مُقنِع اسکات واقناع ایدیجی

اولان شاهد ویاسند
قانونجی قانون احداث
وترتیب ایدیجی اولان
قانون واسطه سیله
واجب ومقرر اولان
کثیر الکلام اولان آدم
حیوان یدمکه مستعمل
اولان یولار
یدک اولان یولار ایله
یدلمش اولان
بمعناه ایضاً
قوشو ایچون دیزلمش
آتلرک اوکلرینه کولان ایپ
قوس دائره شکلنده
اولان
هدم اولنمش ییقلمش
سوکلمش اولان
سویلنلمش لاقردیسی
اولنمش اولان
جنس نوع : صوی
چشیده
تقویم وتسویه وتنظیم
ایدیجی اولان
قوت وتقویت ویریجی
اولان
کندو سنه قوت
وتقویت ویرلمش
اولان وچربیش

ایله قات قات کاغددن
ترتیب اولنان قالین
وقوی نسنه

مقهوز برینک قهرینه وزورینه
مغلوب قیلنمش وزبیر
دست اولمش اولان

مقیاس ایکی نسنه نک بینینی
تقدیر ایچون استعمال
اولنان آلت وخریطه ایله
رسملرده ابعاد تقدیری
ایچون ترتیبه اولنان
نسبت طویله

مَقبِت بغض وعداوت اولنور
اولان

مُقیت قوت وغدا ویروب
بسلیجی اولان وکوجلو
قدرتلو مقتدر اولان

مُقَیَّد بنده وبسته اولان باغلو
اولان وتحریر اضبط اولنمش
دفتره قید اولنمش اولان
ودقت واهتمام ایدیجی
اولان وعلی الاطلاق استعمال
اولنمیوب اضافت ایله حصر
وتخصیص اولنمش اولان
وایاقده بوقاغی ویاخلخال
کورله جک بروبو قاغی
زنجیر یا بند

مُقَیِّد دفتره یازی قید ایتمکه

مأمور كانت

مُقَيَّس قياسه مطابق اولان

مُقَيِّس بشقه نسنه يه قياس وتشبيه وتمثيل اولنمش اولان

مُقَيِّل نصف نهار وقتنه مخصوص اولان اويقو واويقويري

مُقَيَّل عشور اديلن طعام

مُقَلِيا بمعناه ايضاً

مُقِيم اقامت اوزره بر محلده ساكن اولان

مُقَيِّئ قى كتوريجي استفراغ ايتدريجي اولان

مُقَيِّئات استفراغ ايچون مستعمل اولان ادويه

مُكاء دوداقله ويارمقله اصلق چالمق

مُكا تلكي طوشان مقوله سي حيوانلرك ايى ودليكي وكثرت عملدن ناشى ال ناسورلنمق

مُكابَرَة كندو نفسنى بيوك وكبير عد ايتمك تكبر وتعظم ايتمك

مُكابَلَة قوكشي خانه سي صاتيلوق اولدقده المبيوب تأخير ايدرك صاتلدقدن صكره شفعه طريقله

مشتريدن المق

مَكاتِب مكتبلر تعليم محللرى

مُكاتَبَت برى بريله مكتوبلشمق

مُكاتَلَة قتل ايتمك اولدرمك

مُكاتَمَة كتم ايتمك كيزلمك صقلامق

مَكاتِيب مكتوبلر يازيلر نامه لر

مُكاثَبَة بك قريب اولمق

مُكاثَمَة بك يقلاشمق

مُكاحِل مكحله لر كحلالان خلالر

مُكادَة برايش ايشلمكه قريب اولمق

مُكايَدَة مكر وخيانت وحيله ومكيده ايتمك

مَكّار حيله كار ودوباره جى اولان

مُكاراة كرا ايله طوتمق وكرا ايله ويرمك

مُكارَبَة مقاربه يقين اولمق يقلاشمق

مُكارَدَة جنكده برى بريله مطا... ومدافعه ايتمك

مُكاوَزَة فرار ايدوب كيزلنمك

مُكارَمَة مكرمتلر باعث شرف وعزت اولان اخلاق وافعال

كرم وعزت باينده يار... صاحب مكرمت اولا...

مَكّار مَكّار

مَكارِه مكروهلر اسكراهه

ويا انفعاله موجب اولان خصوصلر
برنسنه خوشلنميوب تكسنمك
خانه ودايه وامثالنى دائما كرايه ويررا اولان ادم
مكارلك حيله كارلق حيله
مباهات ومفاخره ايتمك
مكسيلر قزانجلر كارلر كسيلر
قوكشو مجاور جار
آدمك يوزينه ديش صريمق
مستور نسنه يى آچيقه چيقاريجى اولان
مكشفلر نسنه نك منكشف اولديغى محللر
كيزلو نسنه يى بيرى بوينه اچوب كشف واظهار ايتمك وبر خصوصى كشف طريقيله بيلمك
اوپمك ومحبوبه نك دوداقلرينى آغزينه الەرق اوپمك ومحبوبه ايله برابر بر يورغان ايچنه

صار مشوب ياتمق

مكافات آدمك صنع وفعلنه مقابل ومساوى عوض وبدل ويرمك

مكافحة روبرو اولق وروبرو جنك ايتمك

مكافل برى بريكى حمايت وامداد ايتمكه متعهد بولنان كسنه لردن هر برى

مكافلة برى بريكى حمايت وامداد ايتمكه متعهد واشتراط ايتمك

مكافى مساوى اولان

وقطع مكافى علم هندسه اصطلاحاتندن اولوب قطوع مخروطياتدن شول قطعهدركه مخروطك طلعنه موازى اوله رق مخروطدن امرار اولنان سطح مستوينك مروريدن حاصل اوله

مكالسة برى بريله كوبكلر مثللو منازعه ايتمك

مكالحة شدت وتعصب ايتمك

مكالمة بربريله كلام وصحبت ومذاكره ايتمك وخصوصا معاهده عقدى ايچون طرفين مأمورلرينك بر بريله سويلشمه لرى

مُكامَعَة — مجبوبر ایله بورغان ایچنده صاریلوب یاتمق

مَكامِن — مكمنلر : پوصو یرلری گیزلنه جك یرلر

مَكان — بر محل جای وجایگاه : مسكن ورتبه منزلت درجه

مَكانات — مكانلر منزللر درجات

مَكانَت — محل ومسكن ورتبه ودرجه

مُكاوَحَة — جنكده خصمنه غالب كلمك واشكاره شوكشمك

مُكاوَمَة — جنكده دشمن اوزرینه صیچرامق

مُكاهَنَة — مساعده واعانه ایتمك

مَكايِد — مكیده لر حیله لر ودوبارلر

مُكايَدَة — حیله ومكر ومكیده ایتمك

مُكايَسَة — برینسنه یه دائما دوشوب اوغراشمق

مُكابَسَة — ذكا وظرافت خصوصنده زیاده لك ادعا ایتمك

مَكايِل — مكیاللر واولچكلر كیله لر

براذمك سویلدیكی ویاخود یاپدیغنك عینی اكا سویلمك ویاپمق

مَكاييل — مكیاللر : اولچكلر

مُكِبّ — برینسنه یه حضر نفس ایله اكا مداومت واقدام ایدیجی اولان

مُكِتّ — بربله لاقردی ایدر كن دائمًا یره بقار اولان

مِكْباب — بمعناه ایضا

مُكْتَنِج — شامخ وعالی ورفیع و بلند اولان

مَكْبِر — باشلولق قوجه لق

مَكْبَرَة — بمعناه ایضا

مُكْبَل — حبس اولنمش : محبوس اولان

مَكْبُول — بمعناه ایضا

مَكْتَب — چوجقلرك تحصیل مبادئ علوملرینه مخصوص درسخانه

مُكْتَب — یازلمش اولان وطابور مرتب اولان

مَكْتَبخانه — مكتب : درسخانه

مَكْتَبدار — مكتب خواجه سی

مُكْتَتِب — كندو نفسی ایچون كتابك وسائر یازیلك عینی یازراولان استنساخ ایدراولان

مُكْتَتَب — بری طرفندن كند نفسی ایچون یازلمش اولان استنساخ اولنمش اولان

مُكْتَتَم — مكتوم مخفی گیزلی صاقلو اولان

مُكْتَحِل — كندو كوزینه سورمه سور

چکمش اولان واوتلو وچمن ایله بربیشل اولمش اولان
غمکین مکدر اندوهناك اولان
اکثرا ایدیجی کرایله طوتیجی اولان
اکتساب ایدیجی قزانیجی اولان
اکتفا ایدیجی قناعت ایدیجی اولان
مکتوم مخفی کیزلو صاقلو اولان
کیزلنیجی صاقلنیجی اولان
بمعناه ایضًا
لیخفا اولنمش پنهان وصاقلو قلنمش اولان
نسنه نك اطرافنی قوشادیجی اولان
کنیه ایله مسمّی اولان
یازلمش اولان یازی ایله مضبوط بولنان وآدمدن آدمه کوندرلمك ایچون یازلوب تذکره دن اوزون اولان یازی
کیزلو صاقلو اولان
تمام بویی وقدر ومقداریخ

مَکْث بولمش اولان اکلنمك قالمق واکلندرمك تأخیر ایتمك

مِکْثَارْ کوزه لاقوزن بوشبوغاز اولان آدم

مِکْحَلْ کوزه سورمه چکمکه مخصوص خلال

مُکْحَلْ اوزرینه سرمه سورلمش اولان

مُکْحُلَة سرمه حفظنه مخصوص قوطی

مُکِدّ ممسك وطمعكار وبخیل اولان وبر ایشده رنج وزحمت اختیار ایدوب ثبات وسعی وغیرت ایدیجی اولان

مُکَدَّحْ طرنقله طرمالانمش اولان

مُکَدِّرْ غم وکدر واندوهه دوچار اولان وبولانق وبولاندرلمش اولان

مُکَدَّرْ غم وکدر واندوه ظهورینه سبب اولان

مُکَدِّرسَازْ بمعناه ایضًا

مُکَذِّبْ تکذیب ایدیجی یالاندر یاخود یالانجیدر دیوکذبه نسبت ایدیجی اولان

مَکْر حیله خدعه دوباره

مُكَرْ جنك میدانی جنكاه مصرکه

مَكَرْ انجق والا معناسنده ادات استثنادر وجهل یاخود غفلت سابقه وتسلیم واعتراف حالی معناسنده دخی قوللانیلور

مِكْرام بر چوق کرم ایدر اولان آدم

مُكَرَّرْ تکرار یاپلمش دفعهٔ ثانیه یاپلمش اولان وبرقاج دفعه تصفیه اولنمش اولان

مُكَرَّمْ کرم وشرف ایله متصف اولان آدم

مُكَرَّمْ حرمت وتعظیم وتکریم اولنور اولان

مَكْرُمَة کرم سخا جود عزت شرف

مَكْرُوبْ غم وناسه وکدر واندوهه کرفتار اولان

مَكْرُوه طبیعته ناخوش اولوب ایکرنیله جك وکریه عد اولنور اولان

مَكْرُوهات مکروه اولان نسنه لر

مَكْرَهَة استکراه وانفعاله موجب اولان خصوص

مَكِشْ چارشوده پازارده مهایتلان اشیادن ویولده

وکوپری باشنده چجنلردن تحصیل اولنان باج وظلم وتعدی ایتملك

مَكْس سینك دینلان کچولك قنادلو حیوان

مَكَسْ انكبين بال اریسی

مَكْسَبْ کار • قزانج

مَكْسَبه بمعناه ایضا

مَكْسَحَة سپورکه چاروب

مُكَسَّرَة قیرلمش پاره لنمش اولان

جمع مكسّر قواعد صرفیهٔ عربیه اصطلاحاتندن اوله رق اسمك جمع مکسری مذکرده ون یاخود ین ومؤنثده ات ایله انتها بولمیوب دیکر برصورتله منتهی اولان شکل واملاییه اطلاق اولنور

مَكَسْران سینك قاچروجو سینکلك

مَكَسْكير اورمجك دینلن حیوان

مَكَسْقو کینمش قوشانمش اولان

مَكَسْواز سینك طرزنده اولان

مَكْسوب کسب اولنمش کوره تحصیل برله انتساب ایدیرلمش اولان

مَكْسُور قیرلمش پاره لنمش اولان

وكسره يعنى اسره

مُكْتَشَف حركه سيله متحرك اولان نسنه نك منكشف وظاهر اولديغى بر

مَكْشُوف ظاهره چيقارلمش اولان اچغه چيقمش اولان

مَكْظُوم غمكين مكدر مكروب اولان

مُكَعَّب علم هندسه اصطلاحاتندن اولوب بربرينه مساوى التى عدد مربع ايله محدود اولان جسمه اطلاق اولنور وبر عدد دكندو مربعنه ضرب اولنمسندن حاصل اولان عدده دينور

جَذْرِ مُكَعَّب ضلع كعب تعبير اولنان عدد دكه كندو مربعنه ضرب اولندقده مكعب مفروض حاصل اولور

مُكَفِّر كفارت كياه ستر اولنوب عفو قلنمسنه وسيله اولان عمل خير

مُكَفَّر ايديكى نعمته مقابل كفرانه مظهر قلنمش اولان

مَكْفُوف منع اولنمش : دفع اولنمش اولان

(مِكَك) برنو قماش دوقومقده انقمى بى كچورمك ايچون الدن اله اتلان الت

مُكَلَّاء ساحل يالى يالى كنارى

مُكَلَّب بوقاغى وياسائر نسنه ايله باغلو اولان

مُكَلَّف چوق امك وكلفت ايله ترتيب وتزيين اولنمش اولان وكندوسنه بر مخصوص تكليف اولنه رق اجراسى كندوسنه واجب قلنمش اولان وخير وشرى تمييز بر له بينلرنده برينى انتخاب ايتمسى خصوصى كندوسنه من طرف الله تكليف اولنمش اولان

مُكَلَّل باشنه تاج واكليل وضع اولنمش اولان

مَكْلُوم يارەلو مجروح اولان

مُكَمَّل هر خصوصده تام وكامل قيلنمش اولان

مَكْمَن بو صويرى كيزلنه جك بر

مَكْمَنَه بمعناه ايضا وخزينه ودفينه

مَكْمُوزَة جماع اولنمش خاتون

مَكْنُون كنزلو صاقلو مخفى اولان

مَكُن بمعناه ايضاً

مُكَنَاء مكين اولنلر پادشاه و والى يانلرنده رتبه ومنزلت صاحبى اولنلر

مُكْنَة قوت قدرت اقتدار

مِكْنَسَة سپورکه جاروب

مُكَنَّف اطرافى محدود ومحصور اولان

مَكْنُوز خزينه ده محفوظ اولان

مَكْنُوس سپورلمش اولان

مَكْنُون کيزلو صاقلو مخفى اولان

مَكْنِى برکنيه ايله مسمى اولان

مُكُوث مکث ايتمك اكلنمك وتأخير ايتمك

مَكُود مكار اهل مكر وخدعه حيله باز اولان

مُكُور مكرلر : حيله لر

مُكُوس مكسلر : باجلر

مَكُّوك مكوك تقسير اولنان جلاه آلتى

مِكْيَال کيله کبى اولچك حبوبات اولچکى

مُكَيْث وقار وتمكين صاحبى اولان

مَكِيدَة حيله : خدعه : دوباره خيانت

مُكَيَّس ظريف وديرلك وکياستلو اولان

مُكَيِّس انسانه ظرافت وکياست انعام ايديجى اولان الله تعالى حضرتلرى

مُكَيِّف مکيف اولان کيف ونشئه ويرن اولان

مُكَيَّف وصف وکيفيتله توصيف اولنمش اولان

مُكَيِّك جلاه آلتندن معلوم برآلت

مِكْيَل کيله جنسندن اولان اولچك مکيال

مَكِين پادشاه ووالى ياننده رتبه ومنزلت صاحبى اولان ووقار وتمكين صاحبى اولان وساکن ومتمكن اولان ومعتاد ومقرر اولان

مَكْيُول کيله وامثالى اولچك ايله اولچلمش اولان

مَلَأ جماعت وقومك کبار واشرافى اولان کروه

مَلَأِ اَعْلَى اشراف وکبار مجلسى ياخود ملائکه وکروبيون جماعتى

عَلَى مَلَأِ النَّاس بتون جماعت حضورنده اوله رق

(مُلّا) علماء کرامدن اولوب قاضى ومفتيدن بيوك

و قاضي العسكردن كچوك اولان ذات واشاغى صوى طلبهٔ علومه داخل اولان كمسنه

مُلابِسْ ملبسلر؛ لباسلر البسه

مُلابِسْ برى ايله بك الفت و اختلاط ايدن كمسنه

مُلابَسَة برى ايله بك الفت و اختلاط ايتمك وايكى نسنه برى برينه تفريق قبول ايتمز درجه ده مختلط اولمق ومناسبت تقريب جهت

مُلاجَّة لجاج وخصومت ومنازعه ايتمك

مِلاحْ مليحلر طوزلر نمكلر و مليح وكوزل اولنلر

مَلّاحْ كيمجى دكزده سفينه قوللانور اولان آدم

مَلّاحانْ ملاحلر كيمجيلر

مِلاحَة كيمجيلك ورئيسلك صنعتى

مَلاحَة كوزللك حسن خوبلق جمال

مَلّاحَة طوز تكون ايتديكى محل طوزله

مُلاحِدْ ملحد حق مذهبدن باطل مذهبه ميل وعدول ايدن كمسنه

مُلاحَدَة حقدن باطله ميل وعدول ايتمك

مُلاحِدَة ملاحدلر باطل مذهب سالكلرى

مُلاحَظَة دقتله باقمق وصرف ذهن ايله تفكر ايتمك

مُلاحَفَة معاونت ايتمك ياردم ايتمك

مُلاحِكْ طاروضيق اولان يرلر

مُلاحَكَة نسنه لر برى برينه كيرشور كبى ياپشوب بتشمك

مُلاحَنَة اكلاتمق ؛ تفهيم ايتمك

مُلاوَدَة خصومت والتجاج ايتمك

مَلاذْ ملجأ پناه صيغنه جق ير

مَلاذّ ميلذلر ؛ لذائذ لذتلو و ذوقلو نسنه لر

مُلازِمْ نسنه دن اصلا آيرلمز اولان ملازمت ايديجى اولان و برصنفه ياخود جماعته داخل اولمق ارزوسيله خدمتنه معاشسزجه مداومت ايديجى اولان ومراتب عسكريه دن يوزباشيدن بردرجه اشاغى بولنان ضابط وبرينك ياخود

	بر محلك خدمتنده اولان كمسنه
مُلازِمان	ملازملر
مُلازَمة	برنسنه دن اصلا ايرلمامق اوزره معيتنده اولمق واقدام ومداومت ايتمك وبرينك خدمتنده دائم اولمق
مُلازِمي	ملازملك
مُلاسَنة	برينه اطالهٔ لسان ايتمك
مُلاصِق	يتشك : ياپشق اولان
مُلاطِف	ملاطفه ايديجى لاغ ولطيفه ايديجى اولان
مُلاطَفة	لاغ ومزاح ولطيفه ايتمك ونوازش واحسان ايتمك
مُلاطَمة	برى برينه شمار اورشمق
مُلاعِب	ملعبه لر اويون برلرى اويونجقلر
مُلاعِب	برنسنه ايله اوينايوب اكلنور اولان
مُلاعَب	برنسنه ايله اويناوب اكلنمك
مُلاعَجة	بك كوج وشديد اولوب صيقنتى ويرمك
مُلاعَنة	برى برينه لعنت اوقومق
	وحاكم برطريق مخصوص اوزره حكم ايتمك
مَلاعين	ملعون اولانلر
مَلاق	ماله تعبير اولنان ديوارجى التى
مُلاقاة	برى بريله بولشوب قاوشمق وكورشمك وايلچيلك نزدنده اقامته مأمور بولنديغى دولتك وكلاسيله رسماً كورشمك
مُلاقِس	مصابر ومتثبت ومتحمل اولان آدم
مُلاقَسة	برى برينه وضع القاب ايتمك
مُلاقَطة	قارشو قارشويه اولمق
مُلاقَعة	ايكى كمسنه حاضر جوابلقده محاوره ايتمك
مُلاقي	بولشوب قاوشيجى اولان
مَلاك	اقتدار ضبط تصرف سلطنت وبرنسنه نك اقوامى كه انكله اكا مالك اولنور وتزوج عقد نكاح ايتمك
مِلاك	بمعناه ايضاً
مُلاكة	مالك ومتصرف اولمق
مُلاكَزة	برى برينك كوكسنه يومروق اورمق

ملاكمة: بمعناه ایضاً

ملاكيع: يجى طوغان ولدايله برابر چيقان صارى صو و مردارلق مقوله سى

ملاك: اوصانموق جان صيقلمق وغم چكمك

ملالة: بمعناه ایضاً

ملام: قنامق عتاب وسرزنش ايتمك ازارلمق

لأم: لئيم اولنلرى وقايه ايدوب لوملرينه بر عذر بهانه ايراد ايدر اولان آدم

لأمان: بالطبع لوم ودنائتله متصف اولان

لامه: لئيملق وناكس وفرومايه اولمق

لامة: قنامق عتاب وسرزنش ايتمك ازارلمق

ملامتزده: ملامت وعتاب وسرزنش اولمش اولان

لاوح: لمحه لر برنسنه نك ديكر برنسنه يه بكزديكى جهتلر وكوزللك ياخود چركينلك آثارى

مسة: ال دكوب طوقنمق وجماع ايتمك

ملآن طولو مملو اولان

وطة: لواطه ايتمك

مُلاوِم: ملامتلر عتابلر ازارلسر

مُلاوَمَة: برى برينه لوم وعتاب ايدشمك

مُلاهَسَة: طعام وغيرى نسنه يه اول آلمق ايچون شتاب وتعجيل ايدوب ازدحام ايتمك

مَلاهِى: لهو ولعب آلاتى سازنده طاقمى كبى

مَلائِك: ملكلر ودوحانيوندن هر بار خدمت الهيه اجراسى شرفنه نائل اولان ذوات عاليه

مَلائِكَة: بمعناه ايضاً

مُلايِم: ملايم موافق ويغون اولان

مُلائِم: بمعناه ايضاً

مُلايَمَة: موافقت ايتمك اويغون اولمق ويره ملك نازكلك يواشلق ايتمك

مُلائَمَة: بمعناه ايضاً

مُلايَنَة: بمعناه ايضاً

مَلْبَس: روبه : جامه : ثوب لباس

مُلْتَبَس: مختلط ومشتبه اولان قارشق اولان

مُلَبِّس: قارشدريجى قارشيجى اولان

مَلْبُوس: كيلمش اولان وكيمش اولان

مَلبوسات كيلەجك شيلر اثواب البسه

مَلَّة ملاذ اوصانج جان صيغنديسى

مِلَّة دين شريعت ومذهب ومسلك دينى وبرديندە ياخود برمذهبدە بولنان كروه

مُلتَبِس مخلط مشكوك مشتبه اولان

مُلتَبِك قارشق مختلط شوريدە اولان

مُلتَثِم ياشمقلو اولان

مُلتَثَم اوپلور پوسه اولنور اولان

مُلتَجا كندوسنه صيغنيلور اولان كرك كسنه وكرك محل پناه ملجا ملاذ

مُلتَجى التجا ايديجى صيغنيجى اولان

مُلتَجِيان ملتجيلر صيغنجيلر

مُلتَجَج صيغنه جق يير ملجا پناه

مُلتَجِد بمعناه ايضا

مُلتَحِف يورغان مثللو نسنه يه بورونوب صارلمش اولان

مُلتَحَق برنسنه يه بتشوب علاوه اولنمش اولان

مُلتَحِى صقاللى جيقمش اولان كنج آدم

مُلتَدِم مضطرب شوريدە دل اولان

مُلتَدِغ درد ويا وجع ايله يانود ياقليجى اولان

مُلتَزِق يابشمش يابشق اولان

مُلتَزِم برنسنه يى كندوسـ لازم وواجب ايدر اولا وخزينه يه برمبلغ الحـ ويروب برقصا وياز ياد محلك اعشا روآمشا تحصيلنى كندو عهده سـ اخذ ايديجى اولان

مُلتَسِق يابشمش يابشق اولان

مُلتَصِق بمعناه ايضا

مُلتَطِم برى برينه چارپوب اورشيجى اولان

مُلتَظِى علولو اولان زبانه كش اولان

مُلتَعِج يانوب ياقله رق دردن اولان

مُلتَفِت التفات ايديجى اولان

مُلتَفَت كندوسنه التفات اولنمش اولان

مُلتَقِص باتماد فائق امور واحوا

تتبع ايدن آدم

ملتقط پرده اولان نسنه يى قالديروب اليجى اولان

ملتقى نسنه لرك قاووشديغى محل و قاوشوب بولشله جق محل

ملتجى بربرى ايله قاووشوب بولشيجى اولان

ملتمس التماس ورجا ايديجى اولان

ملتمس التماس ورجا اولنان ورجا والتماس

ملتمع پارلديجى : رخشان اولان

ملتوى بورلمش بوكلمش اولان واكرى بوكرى اولان وچارپق مائل اولان واينشه اغرديرتوب تكاسل ايدراولان

ملتهب علولو علولنمش اولان واعضاى بدندن قاروب اتش كبى حرارتلو اولان

ملتهف علولنو اولان وكدر ايله يانار اولان

ملتيق بربرينه ياپشوب يك وجود اولمش درجه ده خلوص ايله قوكشوب دوست اولان

ملتيم بوزوق ايكن ايو اولمش اولان فاسد ايكن اصلاح اولنمش اولان اوكلمش اولان

ملث بريبى نوازش والتفاتله خوشدل ايتمك

ملجأ صيغنه جق بر ملاذ پناه

ملح طوزنمك كه طعامه قونلور وعلم كيميا اصطلاحاتندن اولوب بياغى طوز شكلنده اوله رق ايكى و زياده نسنه نك قارشدرلمسندن بالجمله خواص مميزه لرى محو اولوب خواص اخر ايله متصف اوله رق تكون ايدن هر جسم اطلاق اولنور

ملحة خوش ودلكش ولطيف اولان كلام

ملحج صيغنه جق يرملجأ ملاذ : پناه

ملحد حقدن عدول ايدوب باطل مذهبه سالك وذاهب اولان

ملحص صيغنه جق بر ملاذ ملجأ : پناه

مُلْحِف — پلك ابرام ايديجى اولان
مُلْحَق — صكره دن علاوه اولنوب پيشيدرلمش اولان
مُلْحَقات — برقصبا وحكومته علاوه اولنان محللر معناسنده استعمال اولنور
مُلْحَم — ششمان تناور جثه‌لو اتلواولان
مَلْحَمَه — محاربه جنك غوغا مقاتله
مُلْحَد — لحد ايچنه كوملمش اولان
مَلْحُوظ — ملاحظه وتفكر اولنمش اولان خاطره كلمش اولان
مَلْحُوظات — ملحوظ وتفكر اولنان خصوصلر
مُلْحَى — لوم وتوبيخ اولنمش اولان ازاد اولنمش اولان
مَلْخ — چكرك دينلن حيوان
مَلْخِ ابى — تكه دينلن بوجك كه دكزده صيد اولنور
مُلَخَّص — اجمال وخلاصه صورتنده اولان
مَلَد — كنجلك تازه لك وتازه فدانلك اوتربروصالالانمسى
مَلْداء — قيز قسمندن تروتازه ونازك بدن اولان
مَلَذ — خوشلنوب لذت النجق نسنه

مُلَذِّذ — خوشمزه بولنمش اولان
مُلْزَم — الزام واسكات اولنمش اولان
مُلْزِم — الزام واسكات ايديجى اولان
مَلْزُوم — كندوسنه برنسنه لازم اولان
مَلْزُومِيَّت — ملزوم اولمقلق كيفيتى
مَلْسَاء — دوز وهموار وصيرنجق واپچلو خوشكوار باده
مَلْسَان — دوز وهموار وصيرنجق اولان
مُلَسَّن — اوجى ديل شكلنده مخروطى اولان
مَلْسُون — يلانجى كذاب دروغى اولان آدم
مَلْصَبَه — خرسز يتاغى اولان محل
مَلْصُوق — ياپشديرلمش يتشديرلمش اولان
مَلْصُوق — بمعناه ايضا
مُلَطِّفات — غليظ اولمش اخلاطى لطيف ايتمكه مستعد اولان ادويه
مَلْطَفَه — محل لطافت اولان نسنه وياصفت
مَلْعَب — اويون اويناية جق يـر

مَلعَبَة بمعناه ایضاً واویونجاق

مِلعَقَة قاشق دینلن طعام آلتی

مِلعَقَه تراش قاشقجی قاشق یاپان اوستاد

مَلعَن ملعون لعنت اولنمش اولان

مَلعَنَة محل لعن اولان نسنه ویا صفت کونیلك

مَلعُون سب وشتم ودشنام ایله مطرود اولان وخیر دنیوی واخرویدن مطرود ومحروم اولان

مُلغِز کلامده مرادینی ستر وتعمیه ایدر اولان

مِلَفّ یورغان جلد اورتنه جلد نسنه یورغان وچارشب

مُلَفَّف ومکتوب ظرفی مثللو برظرف ایچنه بورنمش اورتمش صارلمش اولان

مُلَفَّقة دوزمه قوشمه یالدزلمه اولان کلام

مَلفُوظ سویلنلمش : تلفظ اولنمش اولان

مَلفُوف برظرف ایچنه صارلمش بولنمش اولان

مَلفُوفاً برظرف ایچنه صارلمش وبورلمش اولدرق

مَلَق لطف وودومحبت وضمیره اولمیان نسنه‌یی لسانله ویرملك

مُلَقَّب اصل اسمندن بشقه وبرصفتنی مشعر اوله رق کندوسنه براسم ویرلمش اولان

مَلقُوط یردن قالدیرلوب آلنمش اولان وکوشه باشنه یاخود جامعه براقلوب بولنان چوجق

مِلك برنسنه‌یی وجه مطلق اوزره زیر دست تصرفه الوب مالك اولمق و واستقلال اوزره علی الاطلاق ضبط وتصرف اولنان شی ویرادملك عن اصل وعلی الاطلاق کندومالی اولان ترلا وعرصه وخانه مثللو نسنه‌لر

مُلك بمعناه ایضاً وعالم غیب وشهود عالمین

مَلَك روحا نیوندن هربار خدمت الهیه ده مستخدم اولان ذات مبارك ومعلا

مَلِك حاکم مطلق صاحب ملك

	مَلَكَاه	پادشاه و قوم صغيرك سركرده سى كوى كتخداسى كبى وديكز خرسزى نارا جكر بجرى ملكلر مالكلر حاكملر
ف	مُلِكَانَه	ملك و پادشاهه لايق و براشق اولان
	مَلَكَة	ملك مالك اولنان نسنه ومهارت ممارست استادلق الشقلق
ف	مِلْكدار	پادشاه حاكم مالك ملك محافظ مملكت
ف	ملكدارى	پادشاهلق حكم
ف	مِلِكگير	پادشاه حاكم ملكدار وفاتح الممالك
ف	مِلِكگيرى	پادشاهلق حاكملك حكم وفاتحلك
	مَلَكُوت	ملك عظيم عز عظمت سلطنت وعالم غيب عالم باطن
	مَلَكُوت	بمعناه ايضاً
	مَلِكِى	سلك پادشاهه منسوب ومتعلق اولان
	مِلْكِى	ملك ومملكته منسوب ومتعلق اولان ود ولنلرد هيئت مستقله مجموعه سنه عائد وراجع اولان
	مُلْكِيَّة	ملك مطاوت وتصرف

مَلَل	مستقل اوزره برينه عا وراجع اولمق اوصانمق اوصانمق جان صيقلديسى
مِلَل	مللر دينلر مذهب واقوام طوائف
مُلِمَّة	برينه عارض اولان بلا وكدر
مُلَمَّع	الاجه رنك رنك اولا واصطلاحات شعرده اولوب ابيات ؛ و مضا رعدن برى ولس وديكرى على المناوبه بش لسان اوزره ترتيبا ولنم اولان اشعاره اطلا اولنور
مُلَمَّعكار	منافق مرائى ريا كا
مَلْمُوس	اليله دكوب دقمنس ممكن اولان
مَلْمُوسات	ملموس اولان نسنه
مَلْمُوم	مجنون دلى ديوا
مَلَوَان	كيجه ايله كوندز
مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَان	كيجه ايله كو برينه متعاقب او
مُلَوَّث	بولاشمق مردار الود اولان
مُلَوَّز	ايجى بادم ايله طو اولان

	وكوزل اولوب بادم شكننده اولان چهره
وسة	نسنه ال ایاسی کبی دوز وصیم بجق اولمق
لوك	ملکلر حاکملر پادشاهلر صاحبلر
لوكانه	پادشاهلره لایق و براشق اولان وخصوصا پادشاه آل عثمان حضرتلرینه منسوب ومتعلق اولان
لول	ملالتلو اوصانق جانی صیقلمش اولان
لوم	لوم وعتاب اولنمش ویا اولنمغه مستحق اولان
لومة	الحق وناکس وفرومایه اولمق
لوث	برنوع رنکه بویانمش اولان ورنکارنك کوناکون اولان
لوى	بورلمش بوکلمش و اکرلمش چارپلمش اولان
هِم	فیض طریقیله عبدینك قلبنه نسنه القا و تلقین ایدیجی اولان خدای متعال
هَم	خدای متعال طرفندن الهام اولنمش اولان
هوب	علولو زبانه کشلو اولان

مَلْهُوت	صحیحی بلهوت وبهموت وبهموتدر
مَلْهُود	ذل وناچیزلکی سبیله اوته بروا تیلوب قاقلمش اولان
مَلْهُون	صاچ وصقالنه قیر سربلمش اولان
مَلْهُوف	دریغ وتحسر ایدن وقلبی یانیق اولان
مِلْهى	لهوولعب آلتی سازنده طاقمی کبی
مَلِیء	غنی میمون مالدار زنکین اولان
مَلْئان	طولو مملو اولان
مَلْیان	بمعناه ایضا
مَلِیح	کوزل خوب دلبر اولان
مَلِیك	ملك مالك پادشاه
مُلَیِّن	لینت ویرمشقلق ویریجی اولان
مَمات	موت اولوم وحیاتسزلق عدم حیات
مَماتی	موت واولومه منسوب ومتعلق اولان
مُماثِل	بکزر ومشابه اولان وموافق ومطابق ومطاوع اولان
مُماثَلَة	مثل ونظیر ومشابه اولمق وموافقت

ومطابقت ومصاوعت ایتمك

مُماجَدَة مباهات ومفاخرت ایتمك

مُماحِك نزاعجی لجوج ومعاند اولان آدم

مُماحَكَة نزاع وعناد والتجاج ایتمك

مُمادَّة لسنه یی چكوب اوزاتمق

مُمادَحَة مدح وستایشه استحقاق یابندع یری بریله چكشمك

مُماذِق دوستلغی خلوص و صفوت اوزره اولیان

مُماذَقَة دوستلق یابنده ریا ایتمك

مُماراة مجادله ومنازعه ایتمك

مُمارَسَة ایشه دورشوب چالشمق وایشه دائما چالشمغله آلشقلق واوستادلق وسهولت كسب ایتمك

مُمارَطَة بربیخطر نقله طرملیوب قیللرینی یولمق

مُمازَجَة اوكنمك مفاخرت ومباهات ایتمك

مُمازَعَة بری بریله لاغ ولطیفه ایتمك

مُمازَقَة قوشو یه چیقمق مسابقه ایتمك

مُماش لسنه یه طوقنور اولان

وعلم هندسه اصطلاحا...
اولوب برشكلك محیط...
ملاقی اوله رق ایكی...
جهتده اسقا متجاو...
هر نقدر اخراج اولن...
شكل مذكورك محیطی...
اصلا قطع ایتمز اوله وبو...
ظل دخی تغییر اولنور...
و برقوس دائره یاخو...
زاویه نك مماسی دخی...
قوسك برنهایتنه تماس...
ایدرك دیكر نهایتنده...
مرور ایدن خط قاط...
ملاقی اولنجیه قدر اخ...
اولنان خط مستقیمه...

تمامِ مُماس قوسك و زاویه نك... تمامینك مماسی

مُماسَّة تماس ایتمك یری بریـ... دوكمك

مُماسَحَة صوری ومنافقانه بر... بربیله رفق وملایمت مكالمه ایتمك

مُماشاة امور ومصالحی سرو... ولسوبه واداره ایتمك وامور ومصالحده بر... طریق اختیار ایدو... منسلك اولموق

مُماظَلَة وعدیی ودینی لیت...

ولعل ابله اوزادوب چكدرمك

مُماكَسَة آلش و ویرشده بری بریله چكشمك و پازارلشمق

مُماك میل ایتمك بر یانه اكری اولمق

مُمالَثَة مداهنه ایتمك و اویناشوب ملاعبه ایتمك

مُمالَحَة بری برینه طوز و اتمك یمك

مُمالَحَة ارشمك او یناشوب ملاطفه ایتمك

مُمالَطَة برشاعر بر مصراع و دیكر شاعر دیكر مصراعنی سویلمك اوزره شاعره ایتمك

مُمالَغَة فاحش و ناسزا كلماتله خوراطه ایتمك

مُمالَقَة تملقله عرض و اظهار محبت ایتمك

مُمالِك مملكتلر بلده لر الكالر

مُمالِیك مملوكلر كوله لر و مصر كوله منلری

مُماناة محازات ایتمك و لازم و واجب قیلمق چكدروب مماطله ایتمك

مُمانَه برینك ایشنی بتزمكه سعی ایتمك

مُمانِع ممانعت ایدیجی اولان

مُمانَعَة رخصت و یرمیوب دریغ ایتمك و منع ایتمك برایشك یاپلمسنه سعی ایتمامك

مُماشَرَة برینك یا ایدیغنك عیننی و مثلنی یاپمق

مُمایَرَة معارضه ایتمك

مُمایَشَة خلط ایتمك قاتوب قارشدرمق

مُمتاز امتیاز و اختیار و انتخاب اولنمش اولان

مُمتَثِل امره اطاعت و امتثال ایدر اولان

مُمتَحِق محو و مضمحل و زائل اولان

مُمتَحِن امتحان و تجربه ایدیجی اولان

مُمتَحَن امتحان و تجربه اولنمش اولان

مُمتَد كرك مسافه و كرك زمان جهتیله اجراسی بری برینه متصل و متعاقب اولان اوزامش اولان امتدادی واقع اولان

مُمتَزِج امتزاج ایتمش اولان

مزاجه اویمش اولان

مُمتلِئ امتلا یعنی معده طولغونلغنه کرفتار اولان

مُمتَلِیه امتلا یعنی معده طولغونلغی

مُمتَنِح عطیه و منحته نائل اولان

مُمتَنِع ممکن اولمیان عدیم الامکان اولان و قوی زور آور کوچ صاجی اولان

مُمتَهِك کوکی بیجاغی وایزامی بولمش طولغون اولان حیوان

مُمتَهَن ایشه وخدمته قوللانلمش اولان

مُمَثَّل تمثیل اولنمش اولان

مَمثون مثانه سنه بر عارضه واقع اولان

مُمَجَّد تمجید اولنمش تشریف وتبجیل اولنمش اولان

مَمحُوّ محو ومضمحل اولمش اولان

مَمحوض خالص صافی اولان

مَمَدّ امداد و یاردم بولندیغی محل

مُمِدّ اوزادیجی اولان و امداد واعانه ایدیجی اولان

مُمَدِّح مدح وثنا وستایش ایتمش اولان

مُمَدَّد اوزادلمش کرلمش تمدید اولنمش اولان

مَمدوح ذکر جمیله وثنا وستایشه شایان اولان

مَمدوحات مدحه شایان اولان افعال واخلاق

مَمدود اوزادلمش مد اولنمش اولان

مَمَرّ کچید کچله جك وکچلان محل

مُمَرَّد یوکسك ومرتفع ودیوارلری یالچین قیاکبی دوز واملس اولان بنا

مُمَزَّق یرتق یرتلمش چالشاولمش اولان

مَمزوج مزج اولنمش قارشدیرلمش اولان

مُمَسَّح یلانجی کذب ودروغ اولان شخص

مُمسِك کندو نفسنی ضبط ایدیجی وبخیل خسیس اولان و نسنه یه قوی یاپشور اولان

مُمَسَّك مسك ایله قوقو ویرلمش اولان

مَمسوح ال ایله سورتلوب صیغانمش اولان

مَمسوخ صورتی تبدیل اولنوب

زشت وچركين صور چويرلمش اولان

ممسود وجودی قولدوقوی واعصاب واندامی دیرنكلو اولان آدم

ممسوس مس اولنمش دكوب طوقنلور اولان

ممسوق مسطور محرر اولان یازلمش اولان

ممشى قضای حاجته مخصوص محل كنف : خلا : ابدستخانه

ممضى امضا اولنمش اولان

ممطر یغمورلو یغمور یاغمش اولان

ممطور اوزرینه یغمور یاغمش اولان

ممطول چكیج ایله دوكلوب اشلنمش اولان

ممقوت مبغوض اولان خصومت وعداوت اولنان

ممكن جد قدرتدن خارج اولمیان

ممكن قل رداده مقرر اولان قرار اوزره اولوب ثابت وپایدار اولان

ممكنات نسنه لر

ممكنات ممكن اولان نسنه لر

ممكوره اندام واعضاسی قوند وطقناز اولان قاری

ممل ملال اوطانج ویریجی اولان

مُمَلَّح طوزلو تمكین اولان

مُمَلَّحه طوز تكون ایتدیكی محل طوزله

مُمَلَّس دوز هموار صیربجق اولان

مُمَلَّك تملیك اولنمش مالك قیلنمش اولان

مَمْلَكَة ملك : مالكك وبر حاكمك تصرف مستقلنده بولنان بلاد والكانك مجموعی : وبلده : شهر قصبه : ودیار : ارض : ناحیه

مَمْلَكَتْ پَنَاه پادشاه حاكم والی

مَمْلَكَتْ پَنَاهی پادشاهلق حاكملك والیلك وبونلره منسوب ومتعلق اولان

مَمْلُو صولو اولان پر اولان

مَمْلُوح طوزلو تمكین اولان وطوزلمه اولان

مَمْلُوحات وطوزلمه اولان نسنه لر

مَمْلُوك مالكك ملك ومالی اولان متصرفك تصرف مستقلنده بولنان وكوله من نفری

مَمْلُوكِيَّه مملوكلك مملوك اولمقلق

مَمْلُول اوصانمش جانی صقلمش اولان

مَمْنُوع منع اولنمش اذن و رخصت ويرلمامش يصاق اولنمش اولان

مَمْنُوعات ممنوع اولان نسنه‌لر

مَمْنُون نعمت واحسان وابولكه نائل اولمغله شادان قلنمش اولان وقطع اولنان كسلمش اولان وتنقيص اولنوب اكسدلمش اولان

مَمْنُونِيَّت ممنونلق محظوظيت شادى

مُمَوَّل زنكين مالدار غنى اولان

مُمَوَّه صادق وصميمى اولميوب ريايى حاوى دوزمه وساخته اولان

مُمَهِّد تمهيد ايديجى بسط ايديجى يايوب دوشه‌يجى تنظيم وتسويه واصلاح ايديجى اولان

مُمَهَّد بسط وتمهيد اولنمش يايلوب دوشنمش اولان وتنظيم وتسويه اولنمش اولان

مُمَهِّك كركى كبى چاغنى واندامنى بولمش اولان حيوان

مُمَهِّل امهال ايديجى مهلت ويريجى اولان

مَمْهُور مهرلنمش مهرباصلمـ… اولان

مَمْهُورَة كندوسنه مهرونكا… تعيين اولنمش اولان

مُمِيت اولدريجى هلاك ايديجى اولان

مُمَيِّز تمييز ايديجى تفريق ايديجى وانتخاب ايديجى نسنه‌لرك بيننى آير… اولان وبعض دولت… قلملرنده خلفا افنديلر… ضابطى وقلم ضابطلـ… معاونى بولنان ذا…

مُمَيَّز تفريق وتمييز اولنمش بيني آيرلمش اولان وانتخاب اولنمش اولان

مُمِيل ميل ايتمك بريانه طو… اكلمك

مِنْ عربيده حرف جر اولوب ابتداى غايت وتعليـ… وتبعيض وبيان جلبيـ… وبدل وفصل وديـ… متعدد وجوه ايچو… تركيده دن وفارسيـ… از اداتى معناسنـ… استعمال اولنور

مِنَ الأَوَّل اولدن بر و…

مِنْ بَعْد بوندن صكره

مِنْ غَيْرِ رَسْمٍ: رسمی اولمیه رق

مِنْ كُلِّ وَجْهٍ: هر وجهیله

مِنْ كُلِّ الوُجُوه: بمعناه ایضاً

مِنْ اَوَّلِهِ اِلَى آخِرِهِ: اولندن آخرینه قدر

مَنّ: ترنکبین ؛ قدرت حلواسی دینلن نسنه وایولك ایتمك انعام واحسان ایتمك

مَنامِیَه: اولوم اجل وقدر الهی

مَنا: برنوع وزن اسمی که یارم قیه دن برقیه یه وارنجه محلنه کوره مختلف اولور

مُنا: منیه لر امنیه لر ارادزولر

مَناب: برینك برینه نائب و قائم مقام اولمق

مَنابِر: خطبه اوقوندیغی کرسیلر

مَنابِع: منبعلر بیکارلر بردن صو قایناديغی محللر

مُناجاة: درکاه الهی نیاز ودعا ایتمك

مُناجِد: مقابل جنکاور اولان بهادر اولمغین مددکار اولان

مُناجَدَه: مقاتله ایتمك ومعاونت ایتمك

مُناجَزَه: مقاتله ومحاربه ایتمك

مَناجِیق: منجنیقلر

مَنائِح: چوق عطیه واحسان ویریجی اولان

مُناحَبَة: محاکمه ومرافعه ایتمك خصمنی حاکم حضورینه کتوروب دعوی ایتمك

مَناحَة: میت اوزرینه فریاد ونیاحت اولنان محل

مَناحِس: نحسلر اوغورسز نسنه لر

مُنادات: یوك آوازایله چاغرمق وبرکسنه مجلس وانجمن قوروب همنشین اولمق

مُنادِم: ندیم هم مجلس مجلس ارقه داشی

مُنادَمَة: برینه ندیم ومصاحب اولمق

مُنادِی: دلال ومؤذن یوك چاغریجی اولان

مُنادَی: ندالر یوك سسایله چاغریلان خبرلر

مَنادِیل: مندیللر ؛ یاغلقلر

مَنار: مناره

مَنارَة: جامع قلعه سی که اذان اوقنور وقله وفنار که قله اولوب کیجه وقتی اوزرنده آتش ویا قندیل یاقلور

وچراغه مسرجه چراغپایه كه اوزرینه چراغ وضع ایدیجك براوزون نسنه

مُنازَة دربحث ومجادله ده غالب اولمق

مَنازِع نزاعلر؛ اغنز غوغالری

مُنازِع نزاعجی منازعه ایدیجی اولان

مُنازَعَة خصومت؛ واغز غوغاسی ایدوب چكشمك

مُنازَفَة بربرینی سولوب صایشمق

مَنازِل منزللر؛ قوناق یرلری وخانه لر قوناقلر

مَنازِل قَمَر آیك قوناق یرلریكه برطاقم یلدیزه دینلور

مَنازِل شِناس اهل سلوك اولان درویش آدم

مُناسِب یاقشق یراشق اولان

مُناسَبَة یاقشمق یاقشق المق وقرابت علاقه رابطه

مُناسَخَة صره ایله بربرینی ازاله ایله متعاقباً قائم وبدل اولمق وبرمیتك ورثه سی قبل تقسیم التركه فوت اولمغله مال متروك وارث اولنلرك وارثلرینه انتقال ایتمك

مُناسَقَة بربرینه متعاقب

نسنه لر ایراد ایتمك ونسنه لر نظام ایله دیزلمك

مَناسِك منسكلر عبادتك امور مرعیه سی

مَناسِم اثرلر علامتلر وطریقلر مسلكلر

مُناشَدَة برآدمه یمین ویرمك

مَناشیر منشورلر نشر واعلان اولنان فرمانلر وبیورلدیلر

مَناص ملجاً ملاذ پناه صیغنه جق یر

مُناصاة بربرینك الندن اولان برجمه یاپشوب چكشدرمك

مَناصِب منصبلر دولتك باشلوجه خدمتلری

مُناصَبَة بركسنه ایچون جنك وقتال كبی شر وفتنه اقامه واظهار ایتمك

مُناصَحَة بری برینه خلوص ایدوب اوكوت ونصیحت ویرمك

مُناصَرَة بری برینه معاونت ومظاهرت ایتمك

مُناصَفَة مساوات اوزره ایكی یه بولمك

مُناصَحَة حواله اولان نسنه یی صاووب دفع ایتمك تیراندازلر اوق

بارشمق وبركسنه طرفندن عذر بيانيله ياخود مخاصمه ايله اندن ضرر ومحذور دفع ايتمك

مناط نسنه ايلشوب اصلهجق برويا اصلمش اولان محل

مناطاة بری بريله نزاع وتطاول ايتمك

مناطحة بوينوزلو حيوانلر بوينوز اورشمق

مناطق منطقلر: قوشاقلر كمرلر

مناطقة بری بريله مكالمه ايدشمك

مناظره منظره لر: كورنور اولان نسنه لر ونظارتلو اولان محللر

علم مناظر فن رسم قواعدندن برفن عدركه مرئياتك ابعاد ومقاديرينی كوزه مشهود اولدقلری هيئت وتناسب اوزره رسم واراءه ايتمك حكمت وطريق واسبابندن بحث ايدر

مناظرة برشيی نشقه برشيئه نظير قيلمق واندن برينه قومق

فن مناظره ايراد اولنان دلائل ومباحثی تدقيق بريله مناسبت وعدم مناسبتی اراءه ايدرلك جواب ويرمك فني

مناظم نظملر ديزيلر صره لر

مناع منع ايديجی اليقويوب رخصت ويرميجی يابمغه قومايجی اولان مانع اولان

مناعة صرب اولوب ال ايرشمز اولمق

مناعف طاغلرك سيوری سيوری دپه لری

مناعفة ايكی كمسنه برمحله اولوب وارمق ايچون نشقه نشقه يوللردن كيتمك

مناعم خوش ولطيف ونازك اولان وانعام واحسان وپرورش ايدر اولان

مناعمة نازونعمت ورفاه ايله خوشدل اولوب پرورشلنمك وانعام واحسان وپرورلك ايتمك

مناعي منعانلر منعالر موت خبرلری

مناعف طاغلرك سيوری دپه لری

مناغاة محبوبه ايله لاغ ولطيفه ايتمك

منافاة دفع ايتمك: نفی ايتمك

سوزملك ومغايرت مخالفت منافی ومغاير اولمق

مناجحه روبرو ومخاصمه ايتمك

منافذ منفذلر ايكی اوجی آچيق دليكلر

منافره حسب وشرف جهتنده حكم تعيير اولنان محاكمه مراجعت ايتمك ونفرت عداوت

منافسه نفيس عد اولنان نسنه يه مقدم ظفرياب اولمق جهتيله كسب شرف وكرم ايچون معارضه وحميت طريقيله رغبت ايتمك

منافع منفعتلر فائده لر نفعلر

منافعه منفعت كورمك فائده لنمك

منافق صورتا ايمان واسلام اوزره اولوب فی الحقيقه كافر اولان نسنه

منافقه صورتا ايمان اظهار ايدوب حقيقت حالده كافر قالمق

منافی مغاير مخالف اولان

مناقب منقبه لر موقع بحث اولنجق مزايا ومحامد وفضائل

مناقحه مخاصمه ايتمك

مناقده بولمسنه ايله محاسبه استقصا وتدقيق ايتمك

مناقره بری برينه سوز دوندرمك

مناقشه محاسبه ده تدقيق واستقصا ايتمك وچكشوب نزاع ايتمك

مناقض بشقه كلامك معناسنه مخالف اولان

مناقضه بشقه كلامك معناسنه مخالف كلام سويلمك وايكی كلامك معنالری بربرينه ضد ومخالف اولمق

مناقله بربرينه نوبتله فقره لر نقل ايتمك

مناقير منقارلر قوش غاغه لری

مناكحات مناكحه لر نكاحلر

مناكحه اولنمك قاری الوق نكاح ايتمك

مناكده برينه كوچلك وچتينلك معامله ايتمك

مناكره غوغا ونزاع ايتمك ومحاربه ايتمك

مناكير كناه ومذموم اولان نسنه منكرات

مَنائل — نائل وما ملك اولنان اشيا مال ونائل اولمق

مَنام — اويقو اويونه جق محل خوابگاه صفه يتاق

مَنامة — واويقو خواب ورؤيا اويقو اويونه جق محل خوابگاه

مُنامِس — آدمك قولاغنه سوز فسلدايجى اولان

مُنامَسَة — ادمك قولاغنه سوز فسلدامق وكوملكيه كيروب صقلانمق

مُنامَلة — اياغى بوقاغولى ادمك يوريشى كبى يوريمك

مَنّان — عباديه ابتدا امردن عطا وانعام ايدن منعم حقيقى جل شانه حضرتلرى

مَنّانة — مالى ايچون تزوج اولنوب زوجنه دائما امتنان اوزره اولان خاتون

مُناوَبة — نوبتلشمك: نوبت ديكشه رك واقع اولمق

مُناوَحة — فرياد وفغان ايله آغلامق وبرى برينه مقابله ايتمك

مَناوِر — مناره لر قلعه لر فنارلر

مُناوَرة — برى بريله سوكشمك وچكشمك

مُناوَشة — جنكده ايكى اردو عسكرى برى برينه كيروب دست كريبان اولمق

مُناوَصة — بمعناه ايضا

مُناوَلة — برنسنه يى اوزادوب الينه ويرمك صونمق

مُناوَمة — اويقو خصوصنده يارشمق

مُناهَبة — مالى نهب وغارات ايدوب قاپشمق

مَناهيج — منهاجلر اچق بللو يوللر شاهراهلر

مُناهَدة — دشمن قارشولق ايچون حركت وقيام ايتمك ويرمق حسابيله حصه بولشمك

مُناهَزة — ياقلشوب چاتمق وسرعت ايتمك

مُناهَضة — مقاومت ايتمك قارشو قومق

مَناهِل — منهللر: حيوان صو واره جق محللر وقوناق يرلرى منزللر

مَناهى — منهى اولان افعال واطوار يعنى كناه اولان افعال منهيات

مَناهيج — منهاجلر اچق بللو يوللر

مَنَايَاءْ — میته‌لر موتلر اولوملر اجللر

مَنَائِحْ — منیحه‌لر ویرکیلر عطیه‌لر

مَنْبَتْ — نباتك حاصل اولدیغی محل

مُنْبِتْ — برکتلو اولوب چوق محصول ویرر اولان

مِنْبَرْ — خطبه اوقومق ایچون خطیبك جامعده چیقوب اوتوردیغی یوکسك یر

مُنْتَبَرْ — ترفیع اولنمش یوکسلك اولان وکلمه یاخود شعر قسمندن اوله رق مهموز اولان

مُنْبَسِطْ — آچلوب یایلمش اولان وقلب وکوکلی فرحناك اولان وعار وحیادن خالی اولان

مَنْبَضْ — نبضه نك حرکت ایتدیکی محل

مَنْبَعْ — صویك قاینادیغی پیکار وبشقه نسنه نك حاصل اولدیغی محل

مُنْبَعِثْ — کوندرلمش اولان وبعث اولنمش اولان وبرباعث وسببدن نشئات ایدرا ولان

مُنْبَعِجْ — یارلمش اولان ویرقه وفرقه

اولمش اولان

مُنْبَغِي — لایق ویراشق اولان

مُنْبَقْ — برچربی اوزره دیزلمش اولان

مُنْبَكِي — اغلامقده اولان اغلادلمش اولان

مُنْبُورْ — کلمه ویاشعر قسمندن اوله رق مهموز اولان

مَنْبُوشْ — ظاهر ونمایان قیلنمش اولان

مَنْبُوهْ — معلوم الاسم ونامدار ومشهور اولان

مُنَبِّهْ — تنبیه ایدیجی آکاه وخبر ایدیجی اولان

مَنْبَهَةْ — آدمی مشهور وشینی معلوم قیلمغه سبب وباعث اولان نسنه

مِنَّتْ — منت احسان نعمت ایو وحمد وشکر ثنا ستایش سپاس وامتنان ایدو باشه قاقمق

مُنْتَبِهْ — انتباه اوزره اولان آکاه وخبیر اولان

مُنْتَجْ — حاصل اولمش حصوله کتورلمش اولان

مُنْتِجْ — حاصل ایدیجی نسنه حصولنه باعث اولان

مُنْتَخَبْ — سچلمش کزیده مختار

مُنْتَخَبْ ومنتخب اولان بمعناه ايضا انتخاب اولنمش اولان

مُنْتَخَبَاتْ كزيده ومنتخب اولانلر نسنه لر

مِنْتَدَاذْ نعمت واحسانه مظهر اولمش كسنه وممنون ومتشكر اولان

مُنْتَدَى ناسك مجلس وجمعيتكاهى

مُنْتَذِرْ بر نذرك اجراسنى درعهده ايديجى اولان

مُنْتَزِعْ انتزاع ايديجى قوپاريجى اولان

مُنْتَشِبْ برنسنه يه برعلاقه جهتيله قريب ومتعلق ومنسوب اولان

مُنْتَسِخْ نسخ اولنمش دوقلمش اولان

مُنْتَسِخْ كندو ايچون بركتابك نسخه سنى يازار واكتساب ايدر اولان

مُنْتَسَجْ انتساج واكتساب اولنمش اولان

مُنْتَسِفْ ديبدن يقيجى وكوكدن قوپاريجى اولان

مُنْتَسِقْ نظام اوزره ديزيلو اولان

مُنْتَشِبْ برشيئه ايلشوب طوتلمش اولان

مُنْتَشِرْ آچلوب يايلمش اولان ونسونوب اوزامش اولان وفاش وشايع اولان وطاغنيق وپراكنده ومنتشت اولان والت تناسل قسمندن اولوب قوامه كلمش اولان

مُنْتَشِقْ برونه چكلمش اولان

مِنَّتْ شِنَاسْ ايولك طانور وبلور اولان

مُنْتَصِبْ ديرك كبى ديكلو طوران

مُنْتَصِحْ پند ونصيحت قبول ايدر اولان

مُنْتَصِرْ داد وانتقام اليجى اولان

مُنْتَصِفْ حق وداديني تماما وكاملا اليجى اولان

مُنْتَضِحْ ابدستدنصكره عورت يرينه برمقدار صو سيريجى اولان

مُنْتَضَجْ صاچامش ؛ سر پلمش اولان

مُنْتَضِدْ بريرده ثابت ومقيم ومتمكن

مُنْتَطَحْ بوينوزلو حيوانلرك بوينوز اوردقلرى محل

مُنْتَطَحُ الْكَبْشَيْن ايكى قوچك بوينوز اورشدقلرى محل

مُنْتَظِر	برشيئك وقوعنى باقوب انتظار وترقب اوزره اولان حاضر ومترجى اولان
مُنْتَظِم	نظام وانتظام اوزره اولان
مُنْتَعِظ	كندوسنه شهوت غالب اولمش اولان
مُنْتَفِخ	يل ايله طولوب شيشمش اولان
مُنْتَضِد	جماعتدن ايريلوب الارغه طوران ادم
مُنْتَفَد	وسعت فسحت مندوحت
مُنْتَفِض	سلكنيجى وبعد البول كركى استبرا ايديجى اولان
مُنْتَفِع	انتفاع ايديجى منفعتليجى اولان
مُنْتَفِل	نافله نماز قيلار اولان
مُنْتَفِى	يرندن ايريلوب الارغه اولور اولان
مُنْتَقِب	يوزينى نقاب ايله ستر ايدر اولان
مُنْتَقِش	نقش ايله تزيين اولنمش اولان
مُنْتَقِص	نقصان بولمش اكسلمش اولان وتنقيص ايدر اكسلدير اولان
مُنْتَقِض	محكملكنه ومتانتنه خلل كلوب بوزلمش وچوزلمش اولان
مُنْتَقِل	بريردن بريره نقل وكوچ ايتمش اولان
مُنْتَقِم	انتقام ايديجى اخذ ثار ايديجى اولان
مُنْتَقِه	بركلام وياخبرى كركى كبى فهم ايتمكله شفاى صدر حاصل ايتمش اولا[ن]
مُنْتَقى	انتخاب واختيار اولنمش اولان
مُنْتَكِب	نسنه يى اموزنيه آلو[ب] كتوريجى اولان
مُنْتَكِث	قفاسى اوزرينه يردوش[مش] اولان
مُنْتَكِث	اورلمش وبوزلمش اولان
مُنْتَكِش	باش اشاغى ديه اوزرين[ه] دوشمش اولان
مُنْتَمِس	كيزلوكيزلنمش اولان
مُنْتَمِى	برنسنه يه منسوب ومتعلق اولان
مُنْتِن	پيس قوقار بدرايحه لو متعفن اولان
مُنْتَوِب	دفعه بدفعه كلور اولان
مُنْتُور	كندويه حمام اولمت...

	سوردا اولان
منوط	نسنه یه چریلوب اصلمش اولان وبعید اولان
منتوی	بر نسنه یه قصد وعزم ایدر اولان
منتها	کندوسنه واریلوب اوته یه تجاوز اولنمز اولان و نسنه نك غایت ونهایتی
منتهب	غارت وتاراجله مال غنیمت الور اولان
منتهر	دیکمیوب لا ینقطع اقار اولان واسهاله اوغرامش اولان
منتهز	فرصت فوت ایتمز اولان وبلك کولوب یدلکه وارمش اولان
منتهشه	ماتم ومصیبت هنکامنده صاچینی یولوب یوزینی پرتار اولان عورت
منتهر	اباغه قالقمش ویا قالدرلمش اولان
منتهك	بیتاب وبیمجال ایدر اولان
منتهی	کندوسنه وارلوب اوته یه تجاوز اولنمش اولان نسنه نك غایت ونهایتی
منتهی	نسنه یه واصل اولوب اوته یه تجاوز ایتمز اولان ونسنه نهایتنه واصل اولان وعلم ومعلوماتك کمال درجه سنه مالك ونائل اولان
منتثر	صاچلمش اولان
منثقب	دلنمش ثقب اولنمش اولان
منثنی	قاتنه کلوب بوکلمش اولان
منثور	صاچلمش اولان وکلام جنسندن اولدرق منظوم ومقفی اولمیان
منجا	سیل صویندن قورتلدجق یوکسك یر

مَنجاة قورتلمق نجاة بولمق

مُنجِب كريم اولان صاحبى اولان

مُنجَبِر صنق كمك جنسندن اوله رق صاريلوب اوكلمش اولان

مُنجِح ايشى بيتن واشى بتورن ادم

مُنَجَّد خاندان قسمندن اولوب شانى ترفيع اولنمش اولان ونقليات زمانيدن ناشى اهل تجربه ومحكم راى اولمش ادم

مُنجَذ اهل تجربه ومحكم راى اولان آدم

مُنجَذِب چكلوب اوزانمش اولان وچكلوب يقين كتورلمش اولان جذب اولنان

مُنجَذِذ كسلوب منقطع اولان

مُنجَحِر طريقدن صاپه اولميان مقصد

مُنجَر چكلمش سوركلنمش اولان چكدرلك كتورلمش اولان وبرموجب ايجابيله برنتيجه واصل اولان

مُنجَرِد صويلمش سويمش اولان

مُنجِز آدمك حاجتنى روا ايدر اولان ووعدينه وفا ايدر اولان

مُنجَزِم منكسر اولان قيرلمش شكسته اولان

مِنجَس جن طائفه سنى قاچرمق ايچون ادمك بويننه اصلور مردارلق

مُنَجِّس منجس ديلان مردارلغى كندو بوينه آصان اولان آدم

مُنجَعِل وضع اولنمش موضوع اولان ومخلوق اولان

مِنجَل اوراق ؛ داس ؛ اكين بچقيسى

مُنجَلِع منكشف اولان اچق آچلمش اولان

مُنجَلى آچيلوب روشن وعيان اولان

مُنَجِّم علم باطل نجوم واحكام مواهمهٔ سماويه كشفنه واستخراجنه مشغول اولان

مُنَجَّم يلدزلرك كويا حكميله ثابت اولان

مُنجَمِد طوكمش بوز كسلمش وسيالت حالندن قاتيلشمش اولان

مُنجَمِع طوپلنمش جمع اولنمش اولان

مُنجوز صوطولابی صوچرخی

مَنجنيق طوب وباروت ايجادندن مقدم قلعه ودشمن اردوسی اوزرينه بيوك طاشلر اتمغه مستعمل بر نوع كبير آلت

مَنجود مغموم وغصه ناك اولان وهالك اولان ومقهور اولان

مَنجور بو نلمش كسلمش بچلمش اولان

مُنجوز بريردن اوته طرفه صاوشوب كچرا ولان

مَنجوق علم وماهچه دينلوب سنجاق كوندردی باشنه وضع اولنان يصی دكرمی نسنه

مَنجول طولانوب جولان ايدر اولان

مُنجی قورتاريجی نجات ويريجی اولان

مَنح دتمك اعطا ايتمك وسطيه احسان انعام

مِنحار چوق جوانمرد وضيافتجی اولان ادم

مَنحير شادان ومسرور اولان

مِنحة عطيه وبركو بخشش واحسان اولنان نسنه

مَنحَه اغاج يونتمغه مخصوص رنده دينلن آلت

مُنجحِر منع اولنمش اولان

مُنحجِب قاپانمور اولان

مُنحدِر

مَنحَر آتش يری ؛ لسنيب حج قربانی وسائر حيوانلری ذبح ايده جك محل

مُنحرِد يالكز تنها منفرد اولان

مُنحرِف برطرفه طوغری ميل وعدول ايتمش اولان وعلم هندسه اصطلاحاتنده اولوب شكل ذوار بعة الاضلاع اوله رق ايكی ضلعی موازی وديكر ايكی ضلعی غيری موازی اولان شكله اطلاق اولنور

شِبهِ مُنحَرِف ذوار بعة الاضلاع اولوب اصلا ايكی ضلعی متوازی اولميان شكله اطلاق اولنور

مُنحسِر قوبوب اوفانمش اولان

مُنحسَر مستور ايكن آچلوب عيان قيلنمش اولان

مُنحسِم كسلوب منقطع اولان

مُنحِص توی وقيل قسمندن

اوله رق دوكلوب زائل اولان

مُنْحَصِر طاريره طيقانمش اولان ومحدود اولان حدود ومقداری یاخود دائره تعلقی معین اولان

مُنْحَطّ یوقاریدن اشاغی اینمش اولان

مُنْخَطّ اوموز قسمندن اوله رق لطیف ویا قشقلو اولان

مُنْحَلّ چوزلمش باغی آچلمش اولان واریوب صوا ولمش اولان وحکم ومتانتی بوزلمش اولان ومسئله قسمندن اوله رق مشکلی دفع اولنوب جوابی بولنمش اولان

مُنْخَمِق احمق عقلسز اولان ومتواضع ودلیل اولان واوغورجه سنه عمل وحرکت ایدر اولان

مُنْحَنی مستقیم اولمیوب اکری وچاریق اولان

مَنْحُوط یونلمش تراش اولنمش کسیجی آلتله دوزلمش اولان وبت صنم تصویر

كَلِمَهٔ مَنْحُوطَه ایکی کلمه دن ترتیب اولنمش کلمه مثلا عب[…] الشمسدن عبسمی اس[…] منحوط منسوبدر

مَنْخُور برنسنه دن عدول ا[…] انصاف ایدر اولان

مَنْحُوس اوغورسزاولان و اوغورسزلغه کرفتا[…] ومبتلا اولان

مَنْخُوش اورکوب تحاشی ایتمکـ[…] بوزلوب بورتلمش اولا[…]

مَنْخُوف آرتق ضعیف لاغـ[…] زبون اولان

مُنْخَذِل پرده لنمش : مسـ[…] اولان

مُنْخَدِع برینك حیله وخدعه س[…] الدانمش اولان

مَنْخَر بورون ؛ انف ؛ بینی[…]

مُنْخَرِط بلمدیکی ایشه کندولکـ[…] مباشرت ایدر اولا[…] وفرغروب بدسویلد[…] برینه شرکیر اولان واینلکه دیزلمش اولا[…]

مُنْخَرِع پارلوب ریزه ریزه او[…] وصویلمش اولان وض[…] زبون ومنکسر الوجـ[…] اولان

مُنْخَرِف برلق یرتلمش جا[…] اولمش اولان

مُنخَزِم — دیکشی سوکلمش اولان

مُنخَزِع — کسلوب منقطع اولان واختیارلقدن وضعیفلکدن ناشی بلی بوکلمش اولان

مُنحَرِف — قزاق [?] مقوله سی کندوسنه دورتلوب صاپلمش وصاپلنمش اولان

مُنخَزِل — بلی قیرلمش اولان

مُنخَسِف — کرهٔ ارضنك کولکه سنه داخل اولوب شمسك ضیاسندن خارج بولنمغله مظلم کورنیکور ویاخود هیچ کورنمز اولان

مُنخَشِع — کبر وتعظمی زائل اولوب خضوع وتذللی اختیار ایتمش اولان

مُنخَضِع — بمعناه ایضاً

مُنخَفِض — الچقلنمش اشاغیلنمش اولان وکسره حرکه سیله متحرك اولان

مُنخَفِي — کیزلو کیزلنمش اولان

مُنخَلِع — چیقارلمش صویلمش اولان وسوکلوب قوپارلمش اولان

مُنخَلِش [?] — کیرو قالمش صوکه قالمق اولان

مُنخَنِق — کندو کندویه بوغلمش اولان

مُنخِي — کبر ونخوتی زیاده اولور اولان

مَند (ف) — صاحب معناسنده برادات فارسیه درکه سائر کلمه نك اخرینه الحاق اولنور

خِردمَند (ف) — مثللو که عقل صاحبی دیمکدر

مُندَخِل — کیریجی وکیرمش داخل اولان

مُندَرِج — برنسنه ایچنده موجود ومحفوظ اولان واعقاب واخلافی قالمیوب اوجاغی سونمش ونسلی کسلمش اولان

مُندَرِس — رسم واثری غائب اولمش اولان

مُنَدَس — طپراق التنه کوملمش اولان

مُندَفِع — دفع وتبعید اولنمش صاولمش اولان

مُندَفِن — طپراق التده کوملمش اولان

مُندَق — دوکلوب اوفانمش اولان

مُندَل — کندوسنه دلالت اولنمش اولان

مُندَمِج — برنسنه ایچنده پرلنمش اولان

مُنْدَمِسْ بريرده كيزلنمش اولان

مُنْدَمِقْ برمحله ناگهانی واذنسز صوقلور اولان

مُنْدَمِلْ اوكلوب صاغالمش اولان

مَنْدُوبْ مستحب اولان ايشلمسی شرعاً جائز وجميل اولان

مَنْدُوحَة وسعت فسحت كنيشلك

مَنْدَبان منده لر

مُنْدِبَة مخاطبی اولان اشتدكده شرم وحياسندن ناشی آلنی ترلر اولان سوز

مِنْدِيل ال يوزسله جك دستمال ويمنی

مُنْذِرْ انذار ايدیجی قورقولو خبر ويره رك آگاه وخبردار ايدر اولان

مَنْذُورْ نذر اولنمش وعدم التزام اولنمش اولان

مَنْزْ خفيف وبی تمكين اولان آدم وبشك مهد گهواره

مُنْزَجِرْ منع وزجر ونهی اولنمش اولان

مَنْزِلْ قوناق يری منزلخانه وقوناق خانه بيت وبر كونلك مسافه مرحله

مُنَزَّلْ تنزيل اولنمش اولان

مَنْزِلَة منزله ورتبه پايه درجه

مَنْزِلْخانَه يول اوزرنده اولان قوناق يری كه يولجی حيوانلری آندن النور

مَنْزِلْشِناس اهل سلوك اولان آدم

مُنْزَلِقْ قايار قايقان اولان واياغی قايمش اولان

مَنْزِلْگاه منزلخانه وقوناق

مَنْزِلْگَه بمعناه ايضاً

مُنْزَمْ باغلو اولان منعقد ومضبوط اولان

مَنْزُوعْ نزع اولنمش قوپارلمش اولان

مَنْزُولْ نزول وطمله وانمه دينلن علته گرفتار اولان

مُنْزَوِلْ باقی اولميوب زائل وقرارسز اولان

مُنْزَوِی اختلاط ناسدن چكلوب يالگزلغی اختيار ايدن درويش

مُنَزَّه تنزيه وتقديس اولنان عيب اعتبار اولنورسه خالی ومبرا اولان

مَنْزَهَه تنزه وتفرج محلی س... يری

مُنْساقْ تابع وپيرو اولان وسوق اولنمش اولان

منسبك قالبه دوكلمش اولان
منسجر بی دربی قطارا وزره یوربوب كیدر اولان
منسجل قوغه‌دن بوشانوب دوكلون اولان ومحكمه سجلنه قید اولنمش اولان
منسجم كوزدن ویا بلوطیدن آقمش اولان واقار صوكبی تكلم اولان اولان
منسحب چكلوب یره سوریتور اولان
منسحط صابون كبی الدن سوشوب دوشر اولان
منسحق سحق اولنمش ازلمش توز اولمش اولان
منسجل صوكبی متصل تكلم ایدر اولان
منسد مسدود قپالو طیقالو اولان
منسدن صاج ویرجم مقوله‌سندن اوله رق جوزلوب صالویرلمش اولان
ویوكسك یردن بردویه سكردرك اینز اولان
منسدل صالویروب صارقوق اولان

منسر اولا ییجی قوش قسمنك بروننی وغاغه‌سی
منسرح جست حالاك چابك سریع اولان
منسری غم وغصه قسمندن اولوب برطرف اولان
منسعر علولو علولنمش اولان
منسفر عیان وكشاد اولان وعزیمت ایتمش اولان
منسق یك دوز ونظام اوزره دیزلمش اولان
منسك عبادتك اومور مرعیه ورسمیه‌سندن معدود بولنان خصوص وعبادتگاه
منسك بمعناه ایضا
منسكب دوكلوب آقار اولان
منسلب صویلوب قاپلمش اولان
منسلخ دریسی یوزلمش اولان وای قسمندن اولوب آخره ایرمش اولان
منسلع یارق یارلمش اولان
منسلك یول ومسلك وطریقه داخل اولان
منسلی غم وغصه قسمندن اولوب برطرف ومندفع اولان

ف **مَنْشِم** اثر علامت ويول طريق راه

مُنَسِّم روحه حيات ويريجى اولان متعال وكوله ازاد ايدن ومتسحقنه وادرا ومعاش ايدن اهل سخاوت

مَنْسُوب نسنه يه معنا مربوط ومتعلق اولان

مَنْسُوبِيَّة منسوبلك منسوب اولمقلق

مَنْسُوج نسج اولنمش دوقنلمش اولان

مَنْسُوخ نسخ اولنمش حكمى لغو اولنمش اولان

مَنْسُوق نظام اوزره ديزيلو اولان

مَنْسِىّ اونودلمش فراموش اولنمش اولان

ف **مَنْسِر** خوى خلق طبيعت وعلوطبع سمو همت

مُنْشَاء نسنه نك حاصل اولديغى ووجوده كلديكى محل ونسنه نك باشلديغى ير

مِنْشَار دستره وبچقى دينلن كسيجى الت

مِنْشَاوى دستره شكلنده ويا دستره يه منسوب ومتعلق اولان

مُنْشَبِث طاغنق پراكنده اولان

مُنْشِد برشى ضايع ايدن واريجى دويوندا ايدن كسنه شعر اوقور اولان

مُنْشِر اولولرى ديرلديجى اولان الله تعالى

مُنْشَر يايلوب اچلمش اولان

مُنْشَرِح مسرور وشادان اولان

مُنْشَرِق چاتلايوب يارلمش اولان

مُنْشَرِم يارلايوب پاره پاره اولان

مُنْشَعِب يول واغاج داللرى وقباله كبى مخرج ومنشائى براولوب صكره دن جاله جاله وقول قول ايريلان

مُنْشَعِل مشتعل شعله وعلولو اولان

مُنْشَف صومقوله سنى سونكر كبى ايلجى اولان

مُنْشَق يارلمش شقه شقه اولمش اولان

مُنْشَل سيل كبى اتلايه رق اقار اولان

مُنْشَله برمعقده يوزلك يرى

مَنْشُوبْ کندوسنه برنسنه ایلشوب طوتلمش ویا بشمش اولان

مَنْشُورْ اجلوب یا یلمش اولان وطاغلوب سویسو کیتمش اولان وناس بیننده شایع ومشهور اولان پادشاه فرمانی ووزیر بیورلدیسی وهندسه اصطلاحاتندن اولوب شول جسمه دینور که ایکی قاعده سندن بشقه اوچ ویا زیاده سطح مستویه ایله محدود اولوب سطوح مذکوره نک تلاقیسندن حاصل اولان خطوط مستقیمه بربرینه موازی اولور

مُنْشِی اهل انشا اهل کتاب

مُنْشِی خلقی طبیعی جبلی اولان

مَنْصِبْ نسنه نك نصب واقامه اولندیغی محل و دولتك بیوك خدمتلرندن هربری

مُنْصَبْ دوکیلوب اقیدلمش اولان

مُنَصَّبْ بری برینك اوزرینه ترتیب اولنمش اولان

مَنْصَبْدارْ منصبده بولنان کمسنه

مُنْصَبِغْ بویانمش اولان وصبویه بازلمش اولان

مُنَصَّه کیردك اوی زفافخانه که کلنك جهاز وامتعه سی اندان تنظیم اولنور

مُنْصَرِخْ اجغه جغرمش اشکار غبان اولان

مُنْصَرِفْ کرودونمش ویا بشقه سمته صاپدیرلمش اولان وصرف ونحو علم اصطلاحاتندن اولوب اعراب لواحد اوزره مبنی اولمیوب اعرابات مختلفه قبول ایدر معنا سنده استعمال اولنور

مُنْصَرِمْ کسلمش منقطع اولان

مُنْصِفْ اهل انصاف وعدالت اولان

مُنْصِفانَه اهل انصافه لایق و یراشق اولان

مُنْصَفِقْ کرودونمش اولان

مُنْصَلِتْ یوریمکده ویا سکرتمکده دیکرلردن ایلرو کجوب تقدم ایدر اولان

مُنْصَلِحْ صلح ویارشق اوزره اولان

مُنْصَمِی دوکلوب اقیدلمش اولان

مَنْصُوبْ نصب اولنمش اولان وعلم صرف اصطلاحاتندن

اولوب اخرنده واقع اولان حرفی مفتوح بولنان كلمه‌یه اطلاق اولنور

مَنْصُوبَه تیقظ وبصیرت ایله قورلوب حرامه موافق كلان حیله كارانه تدبیر

مَنْصُوبَاز ف تیقظ وبصیرت صاحبی اولمق اوزره حیله باز اولان دوباره‌جی

مَنْصُورْ حق تعالی طرفندن یاردم ومعاونت روحانیه‌یه مظهر اولان

مَنْصُوصْ نص ایله دلالت واشارت اولنوب معلوم ومستبان قیلنمش اولان

مُنْضَبَطْ انضباط اوزره مضبوط اولان

مُنْضِجَات یاره‌نك جراحتنی اقدیجی اولان ادویه

مُنْضَجِعْ یان اوزره یاتمش اولان

مُنْضَدْ بری بری اوزرینه نظام استفلو اولان

مُنْضَرِحْ یارق یارلمش اولان واژلری اجق وایراق اولان

مُنْضَمْ قاتلوب علاوه وضم والحاق اولنمش اولان

مَنْضُودْ بری بری اوزرنه نظام ایله استفلو اولان

مَنْضُوزْ تر و تازه وخوش و رو نقدار اولان

مُنْطَبِخْ طبخ اولنمش پشمش اولان

مُنْطَبِعْ طبع اولنمش باصلمش اولان

مُنْطَبِقْ مطابق موافق اویغون اولان

مُنْطَرِدْ دفع وطرد اولنمش مطرود اولان

مُطَّفْ كندوسنه برعیب وكناه اسناد ایتمك

مُنْطَفِی انطفا بولمش سونمش اولان

مِنْطَقْ كلام تكلم وبرعلم مخصوص اسمیدركه یاكلش ایله طوغرینك بیننی تفریق ایدرك عقل انسانی‌یی صواب واستقامت ایله صرف واستعمال ایتمك طریقنه ارشاد واشعار ایدر

مُنْطَقْ بله قوشنالان كمر

مَنْطِقَه بمعناه ایضاً وكرلك ارضده وكرلك فلك ده فرض اولنمش بعض دائره‌لره اطلاق اولنور

مِنْطَقَه البروج فلكده واقع بردائره

عظامیه دینور که متساویه اولان ایکی قسمه تقسیم اولنور هر بر قسمنه برج تسمیه اولنه رق هر بر برجه دخی بر مخصوص اسم تخصیص اولنمشدر

مَنْطَقهٔ حاره کرهٔ ارضده خط استوانك ایکی طرفنده عرضا یکرمی اوچ بچوق درجه یعنی جمعا قرق یدی درجه ممتد و حرارتی غالب برا قلیمدر

مَنْطِقهٔ بارده: کرهٔ ارضده قطبیندن هر برینك اطرافده عرضا یکرمی اوچ بچوق درجه ممتد و برودتی غالب ایکی اقلیمدن هر بری

مَنْطِقهٔ معتدله: منطقهٔ حاره ایله منطقه بارده بیننده واقع و عرضا قرق اوچ درجه ممتد اولوب حرارت و برودتی معتدل اولان ایکی اقلیمدن هر بری

مَنْطِقی علم منطقه منسوب و متعلق اولان و منطقیون کروهندن اولان کمسه

مَنْطِقیات علم منطق مسئله لری

مَنْطِقیُونْ اهل منطق کروهی علم منطق ایله مشغول اولان کمسنه لر

مُنْطَلِس مخفی و نهان اولان کزلو اولان

مُنْطَلِق صالیویرلوب کیدر اولان قیددن و بنددن ازاد اولان و غم و غصه دن خالی اولوب بشاشتلو اولان

مُنْطَمِس کلیا محو و نابدید اولمش اولان

مَنْطُوح بوینوزلو حیوانك بوینوزیله اوریلوب مجروح ویا مقتول اولان

مُنْطَوِع مطیع و منقاد اطاعتلو اولان

مَنْطُوق سویلنمش اولان دینلوب افاده و تفهیم اولنان معنی

مَنْطُوقه بمعناه ایضا

مُنْطَوِی دیورلمش دیوشرلمش و صارلمش لف اولنمش اولان

مِنْظار آیینه ** مرآت

مَنْظَر شکل هیئت قیافت دیدار لقا

مُنْظَر امهال و تاخیر اولنمش اولان

مَنْظَرَه شكل قيافت : بدار نسنه نك كورينورا اولان ونظارتى چوق اولان محل

مُنْظَف تنظيف وتطهير اولنمش اولان

مُنْظَلِم ظالمك ظلمنه بيون صونوب يوكلنور اولان كرك اختيارى وكرك ناچار اولسون

مُنْظَم نظام كتورلمش تنظيم اولنمش اولان

مُنْظِم تنظيم ايدر اولان

مَنْظُور نظر اولنمش : باقلمش اولان

مَنْظُوم نظم اولنمش : نظامه قونمش اولان وكلام جنسندن اوله رق موزون ومقفى اولان

مَنْظُومَه ديزى : صره : نظاملو هيئت ومنظوم اولان كلام

مَنْع برنسنه دن صاووب كيرو طوردرمق ويساق ايتمك

مَنْعَاة بمعناه ايضا

مِنْعَام كثير الانعام اولان

مُنْعَدِل طوغرى يولدن صاپوب عدول ايتمش اولان

وارايكن يوق اولمش وجودى قالمامش اولان

مُنْعَرِج اكرى بوكرى چاربق اولان

مُنْعَزِل معزول اولان عزل اولنمش اولان

مُنْعَصِب زياده سيله سخت شديد اولان

مُنْعَصِر صولو وشيره لو وياغلو نسنه لر قيمندن اوله رق صقلمش اولان يعنى صقلمغله صو وشيره ياخود ياغى اخذ واستخراج اولنمش اولان

مُنْعَصِم حفظ وصيانت اولنمش اولان

مُنْعَطِف بوكلمش اكرلمش چاربلمش اولان

مُنْعَطَف بوكلم وبوغاج يرى

مُنْعِظ كندو نسنه شهوت غالب اولمش اولان

مُنْعَقِد عقد اولنمش بند وبسته اولنمش اولان وقرار ويريلوب ايكى طرفدن رسما قبول اولنمش اولان وصلو نسنه جنسندن اولوب سيالتى صلبيته

	دوكمكه يوزطوتمش اولان
مُنْعَفِر	ارقه سی یاغزوجداون
مُنْعَكِس	معکوس ومقلوب اولان ترسنه چویرلمش اولان وآیینه مثللو نسنه واسطه سیله شعاعی ویادیکر براثری یاخود جسمنك جهتی معطف اولان
مُنْعَقِل	ایاغنده قفل ویا نعلینی اولان
مُنْعِم	واحسان ایدیجی وانعام ولی النعمه اولان
مُنَعَّم	نازو نعمتله پرورده اولان
مُنْعِمانَه	ولی نعمته لایق ویراشق اولان
مُنْعَمِد	درکه طیانمش دیرك ایله طوتلمش اولان
مَنْعُوت	یاپلمش اسلنمش اولان وصف اولنمش نعت وصفتی ذکر اولنمش اولان
مَنْعُوش	تابوته یاترلمش اولان
مُنْعَوِی	بوکلوب ایکی قات اولمش اولان
مَنْعِی	اولوم خبری موت حوادثی

مَنْقَر	کچولك نحاسدن مصنوع اقچه
مُنْغَسِل	یقانمش غسل اولنمش اولان
مُنَغَّص	عیش و زندکانیسی مکلف اولان
مُنْغَطَّ	صویه طالمش اولان
مُنَغَّل	نسنه یه صوقلوب کرمش اولان
مُنْغَلِق	قپالو مسدود اولان
مُنْغَم	مغموم غمکین غصه ناك اولان
مُنْغَمِر	صویه طالمش اولان
مُنْغَمِض	کوز قسمندن اولان
مُنْغَوِی	یوملمش اولان هوا هوسه اویوب ضلالته وارمش اولان
مِنْفاخ	کورك دینلن اوفورمك
مِنْفاق	چوق نفقه ویرر اولان
مُنْفَتِح	مفتوح آچق آچلمش اولان
مُنْفَت	برمق اراسنده اووانوب خرد مرد اولمش
مُنْفَتِق	یاریق یارلمش اولان
مُنْفَتِل	فتیل کبی بوکلمش اولان
مُنْفَتِه	قیرق قیرلمش اولان
مُنْفَجِر	شقق قسمندن اولوب سوکلمش اولان

وصو قسمندن اولوب بردن قنايوب چقار اولان

مِنفَخ كوروك ديكلن اوفورمك آلتى

مُنفَدى اسير قسمندن اولوب كندوسى ايچون بدل ويرولوب قورتارلمش اولان

مُنفَذ نسنه نك برياننددن ديكر يانه اشلمش دلك اجقلق

مُنفَرِج غم وغصه سى كشف وازاله اولنمش اولان واراسى اجق اولان واصطلاحات علم هندسه اولوب زاويهٔ قائمه دن بيوك واجق اولان زاويه يه اطلاق اولنور

مُنفَرِد انفرادا اوزره بولنان يالكز تنها اولان

مُنفَراق انفراق اوزره بولنان ايرى اولان

مَنفَس نفس النه جق اجقلق

مُنفَسِخ بولالمش وسعت كسب ايتمش اولان

مُنفَسِخ منعقد وقراركير وجارى

ومرعى ايكن بوزلمش ومتروك اولان

مُنفَصِد اغاج قسمندن اوله رق يابراق كوزلرى ياريلو... تومرو قلمش اولان

مُنفَصِع صبر بلوب چقارلمش اولان

مُنفَصِل بشنك اولميوب ايرى اولان

مُنفَصِم قيرق قيرلمش وكسلمش اولان

مُنفَصى نسنه دن ايريلوب قورتارلمش اولان

مُنفَضِح رسواى اولان فضاحتلو اولان

مُنفَضِخ اچلوب بولالمش مندانلشمش اولان وشد... اغلارا اولان

مُنفَطِر يارق يارلمش اولان

مُنقَطِم مهنى بولنان نسنه دن نهى وصنعى قبوللايدرلك فارغ اولمق

مَنفَعَه كار فائده كه بربنك مالدن اوليدنى خيرك ازدياد ويا مبتلا اولدنى شرك نقصان بولمسندن عبارتندر

مُنفَعِل مضطرب ومكدر ومغبر او...

مُنفِق نفقه ويريجى اولان
مُنفَلِق يارىلوب ايرلمش اولان
مُنفَك يرندن ايريلوب چقمش اولان
مُنفَل كله كلنوب رخنه دار اولان كدلمش اولان
مُنفَلِق يارق؛ يايلمش يارلمش اولان
مَنفوخ هوا ايله شيشورلمش اولان
مَنفور كندوسندن اوركلوب قاچنور اولان
مُنفَهِم فهم وادراك اولنمش اكلاشلمش اولان
مَنفى نفى واجلال اولنمش سوركونر كوندرلمش اولان ودكل يوق كبى نفى كلمسيله تركيب اولنمش اولان
مَنفى محل نفى ادمك نفى اولنديغى محل
مُنقاد انقياد واطاعت ايديجى مطيع اولان
مِنقار قوش غاغاسى قوش بورنى
مِنقاف بيوك مهره بوبجغى مستسقينك كوبكنى دلمكه مخصوص جرح آلتى
مِنقَب

مَنقَبة باعث افتخار وموقع بحث اولان فضل وهنر ومزيت وبونلرده بحث ايدن حكايه
مُنقَبِض انقباض بطنه كرفتار اولان قضا حاجت ايدهمز اولان واكل وشرب اولندقده انقباض بطنه باعث اولان وقبض واخذ اولنمش اولان
مُنقَتِل مقتول اولان اولدرلمش اولان
مُنَقَّح دورلديروب هموار قلنمش اولان وشعر قسمندن اولوب بارد وشارد ويا قسمز اولان الفاظ وتعبيراتدن پاكيزه ومهذب قلنمش اولان
مُنقَد منقدصر برصربر كلمش اولان
مُنقَدِر حق تعالى طرفندن تعيين وتقدير اولنمش اولان
مُنقَرِض اصلا بر فردى ويا بر مقدارى ويا برمكده قالميوب بتمش وتوكنمش اولان
مُنقَسِم قسم قسم تقسيم اولنمش اولان
مُنَقَّش رسملو ونقشلو اولان

مُنْقَشِرْ قبوغی و دریسی صویلمش اولان

مَنْقَصَةْ نقصان اکسکلك وقصور

مُنْقَصِفْ ردن مندفع اولان

مُنْقَصِلْ کسلان منقطع اولان
کسلمش اولان

مُنْقَصِمْ قیریلوب ایرلمش اولان

مُنْقَضِبْ کسلوب منقطع اولان

مُنْقَضِی اریکی کسلوب تکمیل اولنمش اولان

مُنَقَّطْ نقطه لو اولان

مُنْقَطِعْ کسلوب اراسی ایریلان وکسلوب صوکی تغیین اولنمش اولان واردی اولیوب توکنمش اولان

مُنْقَطَعْ نسنه نك قطع اولندیغی محل ویا زمان

مُنْقَعِرْ دیبندن قوپوب دوشمش اولان

مُنْقَعْ ممتنع ممنوع اولان

مُنْقَفِلْ کلیدلو سرمه لو مندااللو اولان

مَنْقَلْ اتشه مخصوص معلوم برنوع ظرف

مُنَقَّلْ فلان ادم سویلدیکی دیو نقل اولنمش اولان سوز

مُنَقِّلَةْ منقلة شول باش یرغیدیر که ات النده کمیك اوزرنده
بولنان اینجه داری قرش... ایتمش اوله

مِنْقَلَةْ زاویه رسم ایتملك ایچون مهندسلر بیننده مستعمل نصف دائره شکلنده بر آلت

مُنْقَلِعْ کوکندن قوپارلمش قلع اولنمش اولان

مُنْقَمِعْ کبرلنمك ایچون خاطرسی قپانمش اولان ومغلوب ومقهور اولان

مَنْقُوبْ دلنمش اولان سفت ومثقوب اولان

مَنْقُودْ پاره سی ویرلمش وادا اولنمش اولان

مَنْقُوشْ نقش ورسم ایله مزین اولان

مَنْقُوشَهْ شول باش یارنیغیکه اندا تجبیره ایله کمیك پارچه لری استخراج اولنه

مَنْقُوصْ اکسك ناقص اولان

مَنْقُوضْ نقض اولنمش بوزلمش سوکلوب چوزلمش اولان

مَنْقُوطْ نقطه لو اولان

مَنْقُولْ نقل اولنمش محلدن محله تحریك وتحویل اولنان وعقل ایله ایجاد اولمیوب اغزدن اغزه حکایت اولن...

اولان
پاك و پاكيزه قانمش
اولان
اوموز باشى دوش
صاوشوب كتمش اولان
انكار ايديجى اقرار ايتميجى
اولان
انكار اولنمش اولان
مقبول ومستحب اولميوب
كناه وقباحت عد اولنان
ومبهم ومجهول اولان
تعريف وتعيين وتحديد
اولنامش اولان
منكره لر
كناه قباحت وكمسنه نك
بلوب كورمديكى نسنه
تكريم وتعظيم اولنمش اولا
باش اشاغى سركون
اولان
كسر اولنمش
قيرلمش اولان
كوكلى قيرلمش اولان
مغموم ومكدر اولان
كنشك ضياسندن
مستور قالمغله مظلم وسياه
اولان اوتيلو ايكن آچلوب
ميدانه اخراج اولنمش

اولان ومجهول ايكن بلنمش
اولان

مُنكَفِت بولنديغى جهت ونيتدن
جهت وبانيت اجزاييه
متصرف اولان

مُنكَفِس يورلوب قيورلمش
اولان

مُنكَمِى مكتوم ومستور اولان

مُنكَفِى رجوع ايتمش كيرو دونمش
اولان

مَنكُوب اعبار دن ورتبه و
حيثيتدن ساقط اولان
ودرد ومشقتلره كرفتار
اولان

مَنكُوحَه ادمك نكاحلو قريسى

مَنكُور انكار اولنمش اولان

مَنكُوس باش اشاغى سركون
اولان وترس دونمش
اولان

مَنكُوش كوبه دينلن زينت

(مُنلا) عالم ورتبلو كمسنه

منمِم قوغيجى ناس بيننده نقل كلام
ايله فتنه وفساد القا ايدن

مُنمَحِق محو وابطال اولنمش اولان
اولان

مُنمَحِى بمعناه ايضا

مُنمِل قوغيجى ناس بيننده نقل
كلام ايله فتنه وفساد

القا ایدن کمسنه

مُنْمَلِس صابون کبی سویشوب قورتلمش اولان

مُنْمَلِص بمعناه ایضا

مُنْمَلِق بمعناه ایضا و مهرتخته سی کبی دورو هموار اولان

مِنَن منتلر احسانلر نعمتلر

مِنْوال طرز طریق صورت وجه

مَنْوَة ارزو امنیه

مُنَوَّر تنویر اولنمش ضیادار ورونقدار قلنمش اولان روشن اولان

مَنُوط مربوط و متعلق و متوقف اولان

مَنُون دهر زمان روزکار و موت اولوم و امنان ایدر اولان کمسنه

مَنْوِی قصد اولنان نسنه مقصود مرام

مِنْها تنزیل واخراج اولنه جق معناسنده مستعمل و من ایله ها لفظلرندن مرکب ترکیب عربیدر

مِنْهاج اچق و بللو یول اولان

مُنْهَبِط یوقاریدن اشاغی ای... اولان

مُنْهَتِك پرده یرتلمش چاك اولمش او... و بکری ازاله اولمش اولان

مَنْهَج یول طریق راه

مُنْهَدَّه کوریلدی ایله یقلو... چوکمش اولان

مُنْهَدِر طلومدن بوشانور کی... اغار اولان

مُنْهَدِل اشاغی صارقوب صالیویرلمش اولان

مُنْهَدِم یقلوب ویران اولمش اولان

مُنْهَدِن عزیمتندن فاتر اولا... فتور ایدیجی اولان

مُنْهَزِع قیرلوب اوفانمش او...

مُنْهَزِم عسکر قسمندن اوله... بوزلوب قاچمش او...

مُنْهَزِماً بوزلمش قاچرله رق

مُنْهَشِم قیرلوب اوفانمش اولا...

مُنْهَصِر قیرلمش اولان واکلمش... چاربلمش اولان

مُنْهَضِم معده ده هضم اولنمش... اولان وقبول اولنوب... واصطبار اولنان

مُنْهَنِف ریزه ریزه وخرده خر... اولوب اشاغی یه طوغر...

دوشوب دوکلور اولان

نهفك صالقی صالقی یورر اولان وخلط وخطا وبا کلشی چوق اولان

نهل حیوان صواره جق و صوایجه جك صوادو قوناق یری منزل

نهل صوایچوبجی حیوان صواربجی اولان

نهلت صیرلوب قاچمش اولان

نهلك کند ونفسنی مهلکه یه صالمش اولان

نهم محزون ومهموم وغمناك اولان

نهم ییقلوب ویران اولمش اولان

نهمز همزلو اولان

نهمك براشه کرشوب متمادی اکا اوغراشور ومتوغل اولان

نهوب غارت تالان اولنان چاپول اولنمش اولان

نهوف غایت حریص واچ کوزلو ودوشکون اولان

نهی انها ایدیجی سوز وخبر ایرشدیریجی اولان

نهی منع ونهی اولمش ممنوع اولان

مَنْهِیّات منهی وممنوع اولان نسنه لر

مَنی انانیت بنلك ادعاسی خودبینلك

مَنیّ کرك ار کلده وکرك دیشیده بولنوب ماده تولید اولان صو

مُنی منیه لر امنیه لر خواهشلر ارزولر

مُنیب ترك معاصی بیله درکاه الهی یه خلوص قلبیله رجوع وتوجه ایدن انابت ایدر اولان

مَنیة مادهٔ تولید اولان صو منی

مُنیة ارزو وخواهش استك

مَنیة اولوم موت اجل موعود

مَنیح محسن ومنعم اولان احسانجی اولان

مَنیحة ویرکی عطیه بخشش

ذاتنده ایدن اولوب اطرافه ضیا ویریجی اولان

مَنیع ال ایرشمز اولان یك صرب اولان وقوت وحمیت صاحبی اولان

مُنیف عالی ورفیع بلند اولان

مُوفیل موفیل صاحبك برنلی شعر

مُؤایدة مؤید لر مؤیدلر

مُؤابلة مداومت وادمان ایتمك

مَوَاتْ جانسز یعنی حیات اولان جماد وصلاحیتی اولمیوب سورلوب اکلمامش عرصه

مُوَاتْ اولوم موت

مُوَانِی اولوم وجانسز نسنه لره منسوب اولان

مُوَاثَقَهْ بری برینه ایله عهد وپیمان ایدشمك

مَوَاثِیقْ میثاقلر عهدلر پیمانلر

موجلو طالغه لو فرطونه لو اولان

مَوَاجِبْ معاش ماهیه علوفه

مُوَاجَرَهْ کرایه ویرمك وکرا ایله طوتمق

مُوَاجَلَهْ منع وتوقیف ایتمك

مُوَاجَهَهْ یوز یوزه اولمق روبرو اولمق

مُوَاحَنَهْ مخاصمه ومعادات ایتمك

مُوَاخَاةْ برکیمسه ایله قرنداشلق ایتمك

مُوَاخَذْ ازارلاشمش عتاب ومؤاخذه اولنمش اولان

مُؤَاخَذَهْ بر بنی صوچنه مقابل عتاب وعقاب ایتمك تادیب ایتمك

مَوَادْ ماده لر کلام وبیان باعث اولان موجودات ووقوعات

مُوَادَّهْ بری برله ودومحبت ایتمك

مُوَادَعَتْ عداوتی ترك ایدوب صلح ایتمك

مُوَارَثْ نسنه اوروتوب کزلم

مَوَارِدْ موردلر جاده یوللر برمحله وارد وواص اولنه جق طر بقلر

مُوَارَعَتْ سویلشمك مکالمه وم ایتمك وقول وقرار ا

مُوَارِفْ سنوورداش هم سنو اولان

مُوَارَفَهْ ایکی عرض سنوورداش اولمق

مُوَارِقْ یك یقین یك قریب او

مُوَارَقَهْ یك یقلاشمق

مَوَارِیثْ میراثلر وارثلر له نا اولنان املاك واموا وامتعه مقوله لری

مُوَازَاةْ برکسنه ایله معا و ومجازات ایتمك وایکی بری برینه موازی او

مُوَازَرَهْ وزیر اولمق وزارت

مُوَازَفَهْ برابرجه رعافنه فوم دوزشمك

مُوَازِنْ وزنجه مساوی اولا وافتدار یاخود اعتبار مساوی اولان

مُوَازَنَتْ ایکی نسنه یی بر برینه فی وعیان ایتمك وایکی نسنه

ورنى مساوى كلمك و اقتدار ياخود اعتبار جهتيله مساوى كلمك

…ازي قارشو قارشويه اولوب بر برينه اصلا برجهتده ن يقلاشمز وبعيدلشمز اولان

…ازين ميزانلر ترازولر

…اساة آدمه يارلق وغمكسارلق ايتمك

…اسقة معارضه خصمى برابر كلمك وجنكده برى برينه اوزرينه صالوب طوقنمق موسملر سنه طرفنده اولان معين وقتلر وحاجك بر سنه اجتماعلرى وقتلر

…اسمة حسن وجمال بحثنده يراشر ايتمك

…اشي قيون وصغير و دوه مثللو بسلنور اولان حيوانات

…اصر جار مجاور قوكشو اولان

…اصرة قوكشو اولمق

…اصلة برى برينه قاوشمق وكورشمك

…اضع موضعلر محللر يرلر

…اضعة بحث طوتوب اوكدون قومق واحزاملك واينه موافقت ومتابعت ايتمك

ومقصد اصليسنى كتم ايتمك نيتيله تصنع ومداهنه اوزره حركت ومعامله ايتمك

مَوَاطِنْ موطنلر وطن طوتلان محللر ومكه موقفلرى ومحللرى يرلر

مَوَاطِئ موطئلر اياق باصلان يرلر

مُوَاظِبْ ايشنه دائما ملازمت ايدر اولان

مُوَاظَبَة ايشنه دائما اقدام وملازمت ايتمك

مُوَاظَفَت اوييمق اويغون كلمك ومعاونت ايتمك وملازمت ايتمك

مَوَاعِد موعدلر وعدلر سوز ويرشلرى

مُوَاعَدَة سوز ويرمك وسوزلشمك

مَوَاعِظ موعظه لر پندلر اوكوتلر

مُوَاعَظَة ونصيحت ايتمك اوكوت ويرمك

مَوَاعِد موعدلر وعدلر

مُوَاعَدَة برينى تقليدا يدوب انك كبى ايشلمك

مُوَافَت وعد وتعهدينه وفا ايليوب تمام اجرا ايتمك

مُوَافِق اويغون اولان

اوييمق اويغون كلمك مساعد اتمك

مُوَافِق	موفقلر مبقانلر معين اولان وقتلر
مُوَاقَتَة	بروقت معين ايچون پازارلق ايتمك
مَوَاقِع	موقعلر موضعلر محللر
مُوَاقَعَت	جنك ومحاربه ايتمك
مَوَاقِف	موقفلر طورلوب اكلنجك محللر
مُوَافَقَة	قرار وثبات ايتمك ثابتقدم اولمق
مَوَاكِب	موكبلر كروهلر بلوكلر
مُوَاكَبَت	ايشه اقدام ومواظبت ايتمك
مُوَاكَرَة	ترلانك محصولندن بر مقداريني المق شرطيله اشتراكا زراعت ايتمك
مُوَاكَظَة	ايشه اقدام ومداومت ايتمك
مُوَاكِيل	كند وامورنده عاجز اولمغله دائما غيره سپارش واحاله ايدن اولان
مُؤَاكَلَة	برى ايله برابر طعام ايتمك
مُوَاكَلَة	برى برينه اعتماد ايدوب ايشلرينى سپارش ايتمك
مُوَالَاة	محبت ودوستلق ايتمك
مَوْلَى الْمُوَالَاة	محمد دادن بن اسلامى قبول ايتمش مهديك اداره ومورينه متعهد اولان كمسنه

مَوَالِد	ميلادلر طوغوشلر وطوغمه وقتلرى
مُوَالِس	خائن وحيله كار اولا كمسنه
مُوَالَسَة	الدادوب خيانت ايتمك
مُؤَالَفَة	الفت وامتزاج ايتمك الشمق
مَوَالِي	مولالر ملالر منلا مولىلر
مُوَالِي	معاقب ارديصره بو
مَوَالِيَا	برى برينه متعاقب ا برى ارديجه
مَوَالِيد	مولودلر
مَوَالِيدِ	ثلاثه: برى حيوانات و نباتات وثالثى دخى معدنياتدن عبارت اولان اقسام ثلثه موجود
مُوَانَاة	ايشده تقصير وتك وفتور ايتمك
مُوَانَحَة	اويوب موافقت ايتمك
مُؤَانِس	مؤانست ايديجى انيس اولان
مُؤَانَسَة	الشوب الفت وانس ايتمك
مَوَانِع	مانعلر قوميوب منع اولانلر
مَوَانِى	ميالر اسكلهلر ليمانل

مُواهِب	موهبه لر بخشش واحسان اولنان نسنه لر نعمتلر
مُواهَبَة	كثرت اوزره بخشيش و احسان ايتمك
مُواهَة	تاب رونق لطافت جمال
مُواهِب	موهوب اولان نسنه لر
مَوائِد	مائده لر اوزرنيه طعام سرلمش سفره لر
مُوابَسَة	مأيوس و نوميد قالمق
مُوبِذ	مجوسلرك مولى مقامنده اولان ال ومحترم داشمندلرى وحاكم عالم فيلسوف اولان كمسنه واهل تدبير وصاحب عقل اولان وزير وامثالى
مُؤَيَّد	تأييد اولمش باقى ومخلده قلنمش اولان
مُؤَبَّد	موبد
مُؤَبَّداً	الى الابد بلا انقضا صوكى اولماموق اوزره
مُؤَبَّدان	موبذان
مُوبِمُو	قيل قيل هر بر قيل بشقه اوله رق معنا سنده تركيب فارسيدر
مَوت	اولوم وفات تسليم روح
مُؤتَجِر	اجر وثواب طلبيله تصدق ايدر اولان

مُؤتَعِد	شر ومصيبت وعد ايدر اولان
مُؤتَفِك	ترسنه دونمش الت اوست اولمش اولان
مُؤتَلِف	بر يره بوكمش اجتماع ايتمش اولان
مُؤتَمَن	اعتماد وامنيت اولنور اولان
مُؤتَمِن	امورينى بشقيه سپارش ايدوب اكا اعتماد وامنيت ايدر اولان
مُؤتَنِف	باشلايجى بد ايليجى اولان
مَوتى	ميتلر اولولر اولمشلر مرده لر
مُؤتى	ايتا ايديجى كتوريجى ويريجى اولان
مُؤَثِّر	تأثير ايدن اثرو نشانه براقيجى اولان وبر نسنه ايچنه اينشليجى اولان ونسنه نك حال وياهيئتى تغيير وتبديل ايدر اولان
مُؤَثَّر	كندوسنه نسنه تأثير ايتمش اولان
مُؤَثِّر	نفس وكلامى تأثيرلو اولان
مَوثُوق	عهد يمان ميثاق وثيقه حجت
مُؤَتَّل	مايه لنوب بركتلو اوله رق

چوغالمش اولان

مُؤْتِم اتمام وكاء ايديجى كامه صوقيجى اولان

مُؤْنُوخ ضعيف الخلقه اولان

مَوْثُوق كندوسنه امنيت و اعتماد اولنور اولان

مَوْج دكز طالغه سى

مُوجِب نسنه نك پيدا اولمسنه وسيله وسبب اولان نسنه وعلم منطق اصطلاحنده اولوب نسنه نك موجوديتنى اثبات ايدر اولان قضيه يه اطلاق اولنور

مُوجَب برسببدن ناشى مقتضى اولان نسنه وحكمى مقدم صادر اولمش فرمانه منوط برنوع رسم مكتوب

مُوجِبَه منطقده موجب اولان قضيه

مَوْجَه موج طالغه

مُوجِد برنسنه يى وجوده كتوريجى ايجاد واختراع واحداث ايديجى اولان وقوت واستحكام ويريجى اولان

مُوجَد قوى ومستحكم اولان

مُوجِر ايجاره يه ويريجى اولان

مُوجَز كلام معقوله سندن اوله رق ازو مختصر اولان

مُوجَز ايجاز واختصار ايله ترتيب اولنمش اولان

مُوَجِّن طالغه لو اولان

مُوجِع اجيدر اولان وجع ويرر اولان

مُؤَجَّل مستقبله اولان معين بر وقته مرجون قيلنمش اولان

مَهرِ مُؤَجَّل نكاحى حل ولغو اولنجه منكوحه يه اعطا ونادية لازم كلان مبلغ مهر

مُؤَجِّل نسنه يى وقت معينه احاله ايدر اولان

مَوْجُوب كندوسنه برنسنه واجب اولان

مَوْجُود وجوده كلمش اولان وار اولان

مَوْجُودَات وار اولان بالجمله نسنه لر

مُوَجَّه حرمت واعتباره شايان اولان واصول وتدبيره موافق اولان

مُوَحَّد واحد قلنمش اولان بر نقطه لى اولان

مُوَحِّد حق تعالى نك وحدانيتنه قائل اولان

مُوَحِّدينْ موحدلر وخصوصا مسلملر

مُوحِشْ حالي تنها واسيسز قالمش اولان

مُوَحِّشْ توحيش ايليجي وركيلجي قورقودر اولان

مُؤَخَّذْ اخذ اولنمش كرفت اولنمش اولان

مُؤَخَّرْ تأخير اولنمش اولان قونمش اولان

مُؤَخَّرا زمان جهتيله صكره لرده وباوقتلرده اوله رق يقين وقتلرده

مُؤَدِّبْ ادب اوكره ديجي اولان

مُؤَدَّبْ اداب اوكرنمش اولان

مَوَدَّتْ سومك حب ومحبت ايتمك

مُودَعْ اويناق وسركش اوليوب مظلوم وساكن اولان ات وامانت قونلمش اولان

مَوْدُودْ ود ومحبت اولنمش اولان

مُودُوعْ سكونت ارام قرار

مُودِي نسنه يي وجوده كتورر اولان سبب باعث وموجب اولان

مُؤَدِّي ادا وتأديه اولنمش اولان ووجوده كتورلمش اولان ومعني مرام مفهوم

مُؤَذِّنْ اذان اوقويجي اولان كمسنه

مُؤْذِي اذيت ويريجي اولان

مُؤْذِي بمعناه ايضا

مُوذِي اذيته كرفتار اولان صكره يه اجنمش اولان

مُورْ قارنجه ديلن كجوك حيوان

مُورِثْ ايراث ايديجي سبب وموجب اولان

مُورِجَه كجوك قارنجه جك

مُوَرِّخْ تاريخ تحرير ووقايع نويس ووقوعبولان ظهورات دهريه يي ضبط وبيان ايدن كمسنه

مُوَرَّخْ تاريخي يعني يوم وشهر وسنه انشاسي قيد اولان

مُوَرَّخَا تاريخي كندوسي اوزرنده اوله رق

مُوَرِّخِينْ مورخلر تاريخ نويسلر

مُورِدْ مرسين اغاجي ومحبوبه نك زلفي

مَوْرِدْ جاده يول ووارد اولنان محل

مَوْرِدَه — بمعناه ایضاً

مَوْرُوث — میراث قالمش اولان

مُوْرُوث — کندوسنه وارد اولنمش اولان

مُوز — لذتلو بر نوع میوه‌نك اسمیدر

مَوْزُور — کناه ارتکاب ایدر اولان آدم

مَوْزُوع — ممنوع منع اولنمش اولان

مَوْزُون — ترازوده تارتلمش اولان وایکی طرفی دنك ومساوی وکلام قسمندن اولوب وزن ایله سویلنمش اولان وطبعت نوعندن هر بر اوصافی وزن و اعتدال اوزره بولنوب محضا خوب واعلا بولنان نسنه‌لره مائل بولنان

مُوزَه — جزمه تعبیر اولنان ایاق قابی

مُوزَه‌دُوز — جزمه‌جی جزمه دیکیجی اولان

مُوذِى — بر نسنه‌دن خوف واندیشه ایتمش اولان

مُوذِى — مشقته کرفتار اولمغله بیتاب قالمش اولان

مُوَزَّن — خواب آلود ویر کرشمه اولان کوز ویاری

اچلمش اولان نرکس

غم بلا مصیبت

مُوزَه — صاحبی تراش اولنمش آدم

مُوَشَّخ — توسیخ ایدیجی کیرلدیجی اولان

مُوَسَّخ — توسیخ اولنمش کیرلو باسلو اولان

مُؤَسِّس — تأسیس ایدیجی بنا تملی قوریجی اولان واپین وقانون احداث ایدوب وضع ایدیجی اولان

مُؤَسَّس — تملی قورلمش اولان وتمل اوزرینه قورلمش اولان واصل واساسی قوی اولان

مُؤَسِّف — کدر ویریجی تأسف ایتدیجی اولان

مُوسِیقَار — موسیقار

مُوسِیقِى — اصوات موزونه‌دن بحث ایدن علم

مَوْسِم — سنه‌نك بر قسمیکی ظهور ایتمسی معتاد اولنان نسنه‌یه منسوب اولور کراس موسمی وباغ موسمی وحج موسمی

مُوَسْوِس — وسوسه‌جی اولان

مَوْسُوم — بر اشارتن وعلامت

ایله متعار اولان

موسى استوره دینلن تراش آلتی وانبیاء کرام حضراتندن کلیم الله حضرتلرینک اسمیدر

موسى غمناک کمسنه یه تسلی ویریجی اولان

موسقار مثقال دینلن اغز چالغیسی وبورنی کوبا متعدد دکلر طولو اولوب ذکر اولنان دکلر واسطه‌سیله اصوات موزونه حاصل اولمغله چالغی ایجادینه نمونه اولمش موهوم بر قوشک اسمیدر

موسیقی اصوات موزونه‌دن بحث ایدن علم

موش صیچان فاره ونوحه وزاری اغلاشمغه

موشح مزین زینتلو زینلنمش اولان وقلچ حمائلی طرزینه براوموزنا وزنده یکچوب دیکر قولتق آلتنه النه رق کیل ویا کیمش اولان وشول شعره دینلور که بیتلرینک برنجی حرفی صیره ایله آلنوب یازلدقده برکلمه ویا برکلام حاصل اولور

موشك کچوک فاره

موشلیران بتولک دینلن حیواندر

موشکاف قیل یاریجی کلامده موجود بولنان پک دقیق فرقلرک حکمتنی حسن واشعار ایدر اولان

موشکافانه موشکافه مناسب ویراشق اولان

موشکافی موشکافلک قیل یاریجیلق

موشکن میت اوزرینه اغلاشیجی اولان

موشکیر صیچان طوتان برنوع قوش اسمیدر

موشی نقش ورسملر ایله مزین اولان

موصب چوق درد ووجعه کرفتار اولان

موصل نسنه لو بتشوب قاوشدیغی محل

موصل ایصال ایدیجی اولان وصوله ایرشدیجی اولان

موصل ایصال اولنمش واردلمش یتشدرلمش اولان

موصل کوکللو تملو اولان واصلنزاده اولان

موصوف کندوسنده برصفت موجود اولان وکندوسنه برصفت اسناد اولنمش اولان

مَوْصُول كندو سنه بتشقه نسنه واصل اولنمش اولان

مُوصِى نسنه وصيت ايديجى اولان

مُوَصِّى بمعناه ايضا وتوصيه ايديجى اولان

مُوصَى وصيت اولنمش اولان

مُوصَى بِهِ وصيت اولنان نسنه

مُوصَى لَه وصيت طريقيله كندو سنه بر نسنه ويرلمش اولان

مُوَصَّى وصى تعيين اولنمش اولان

مُوصِيَه وصيت ايدن خاتون

مُوَضِّح ايضاح ايديجى اولان

مُوَضِّحَه ورو غن ايديجى اولان شووباش يارغنه دنور كه كيكقدر اسليوب كميكك بياضى كورونور اوله

مَوْضِع برمحل مكان جا موقع

مُوضَعَه قدر واعتبارسز ولئيم و رذيل اولان

مَوْضُوع وضع اولنمش قونمش نهاده اولان واختراع وايجاد اولنمش اولان وقدندن ومرتبه سندن اشاغيلمش اولان وبر علمك اصلى وذاتنده متعلق وباحث اولنه يعنى نسنه ومنطق قضيه سنلك محكوم عنهى اولان كلمه ومسلم ودركار اولان

مَوْضُوعَه مسلم ودركار اولان قضيه

مَوْطَأ موضع قدم اياغك باصديغى يير

مُوَطَّأ باصيق باصلمش اولان

مُوَطَّد يرنده پك محكم واستوار اولان وثابت قلنمش اولان

مُوَقَّم اورتلمش محفوظ اولان

مُوَطَّن وطن محل وجنك محلى ومكه مكرمه وقعلوندن همارى وحل برجا

مَوْطُوز محلنده محكم وثابت قلنمش اولان

مَوْطِى اياق باصلان يير

مَوْطِى اياق التنده چيكنمش اولان

مُوَظَّف وظيفه لو علوفه لو يوميه طعام ورزق تعيين اولنمش اولان

مُوَظِّف وظيفه تعيين ايدوب ويرر اولان

مَوْعِد وعد ايتمك سوز ويرمك ووعده تعيين اولنمش

مدتك وقت انقضاسى

موعدة بمعناه ايضاً

موعظة وعظ نصيحت پند اوكوت

موعود وعد اولنمش سوز ويرلمش اولان ووعده سى معين ومقدر اولان

موغر چوق غالش چوق اولان

موفق توفيق ويريجى ولى التوفيق اولان

موفق توفيقه مظهر اولان ايشى اويمش اولان

موفقية توفيقه مظهر اولمقلق موفقيت

موفور چوق كثير بسيار وافر اولان

موفى ايفا ايديجى تمام اوره‌جى وتماما اجرا ايديجى اولان

موفى اولنمش تماما اجرا وادا اولنمش اولان

موقت برنسنه ايچون تعيين اولنان زمان

موقت عاريتى اولان بر وقت ايچون اقامه اولنمش اولان

موقت شمسى رصد ايدوب وقت تعيينه مأمور ادم

موقتخانه موقته مخصوص اولان اوطه

موقد آتش اوجاغى

موقر آغر يوكلو وحملى ثقيل كرانبار اولان

موقر يمشى چوق اولوب داللرى آشاغى صارقمش اولان آغاج

موقر توقير وتكريم وتعظيم اولنمش اولان

موقر توقير وتكريم وتعظيم ايدن اولان

موقطة بركسنه اويوب بيده بصاتمش اولديغى محل وثابت ومعتبر اولان قول صحيح

موقع نسنه نك واقع اولديغى محل ومكان جايگاه

موقع طغراى همايون ايله مزين اولان

موقف طوره‌جق يرو توقف اولنه‌جق يير

موقص توقيق ايديجى اليقويجى اولان

موقن تحقيق وجهله شبهه سز

موقوت وقته مرهون ومربوط اولان

موقوده ايقاد اولنمش ياقلمش اولان

موقوذ اولمكه يقين اولان خسته

موقوذة بمعناه ايضا

وَدنيك

ضربيله قتل اولنمش قيون

مَوْقُوص بوبوني قيرلمش اولان

مَوْقُوظ ضرب اولنمغله بمجال قالمش اولان

مَوْقُوف وقف اولنمش وقف طريقيله انعام واحسان اولنمش اولان ووقوعى ديكر خصوصك وقوعنه مربوط ومنتظر اولان وتوفيق وتاخير اولنمش اولان ودرك اولنوب بلنمش اولان

مَوْقُوم قهر وتذليل اولنمش ويك محزون ومكدر قلنمش اولان

مَوْقِي كندوسندن قورقلوب صاقنلور اولان

مُوَاق شجاع بهادر دلاور اولان

مُوكِب بلوك وكروه انسانى الاى

مُؤَكِّد تاكيدا يديجى قوت واستحكام ويريجى اولان

مُؤَكَّد تأكيد اولنمش قوت واستحكام ويرلمش اولان

مُوَكِّل برينى وكيل ايديجى اولان

مُوَكَّل وكيل تعيين اولنمش اولان برينه بالكليه سپارش اولنان

مَوْكُوم خاكسار وذليل اولان ويك محزون اولان

مَوْلا مولى افندى ولى النعمة اولان ادم وياخود منعم مطلق اولان بارى تعالى وارقداش همدم مصاحب وعبد كوله چاكر

مَوْلانا بزم افنديمز معناسنده مولا ايله نا لفظلرندن عبارت تركيب عربيدر

مُؤَلِّب ناسى بربرينه قشقردوب افساد ايديجى اولان

مَوْلِد برينك طوغديغى محل ويا زمان وطوغمقلق

مُوَلِّد طوغريجى وطوغرديجى برينك طوغماسنه سبب اولان بابا وانا كبى

مُوَلَّد توليد اولنمش طوغرمش اولان وفي الاصل موجود اولميوب صكره دن پيدا اولمش اولان

مُوَلِّدة ابه قادين

مُوُلَع الاجه رنكارنك اولان چشيد چشيد اولان

مُؤَلَّف الشق الشمس اولان

مُؤَلِّف كتاب تأليف ايديجى اولان مصنف

مؤلَّف تألیف اولنمش تألیف کرده اولان

مؤلَّفات تألیفاولنمش کتابلر

مؤلِم الم ویریجی اولان

مؤلِم بمعناه ایضا

مؤلَّم متألم مکدر رنجور اولان

مولود چوجوق بورجی : ولد: بچه برینك طوغماسی ذوغدیغی کون وموالد تلته دن هر بری

مولویّه مولالق ملالق رتبه سی وخدمتی ودائره حکمتی

مولی افندی ولی النعمه اولان ادم وولی نعمت مطلق اولان حق جل وتعالی وارغه‌داش همدم وعبد کوله چاکر

مولی الموالی مجدد دین اسلامی قبول ایتمش مهتدینك اداره امورینه متعهد اولان کمسنه

موم بالمومی دینلن نسنه وچراغ دینلوب برفتیل اطرافنه بالمومی وطولك یاغی ویادیکر مناسب نسنه ترتیبندن عبارت ویچه ضیا ویرمکه

استعمال اولنان شی

مؤمَّد نهایت مدلی تعیین اولنمش اولان

مؤمِّر بر یعنی امر وامیر تعیین ایدر اولان

مؤمَّر امیر وآمر تعیین اولنمش اولان

مومِسه روسبی زناکار اولان عورت

مؤمِّل امل وامید ایدیجی اولان

مؤمن اهل ایمان اولان کمسنه

مؤمنات اهل ایمان اولان نسوانلر

مؤمنه اهل ایمان اولان بر نفر خاتون

مؤمنین اهل ایمان کمسنه لر

ف **مؤموت** معروف مقدر اولان

موموق محبوب معشوق اولان

ف **مومی** بالمومدن عبارت ومصنوع اولان

مومی الیه کندوسنه ایما واشارت اولنوب بالاده مذکور اولان معناسنده سومی والی لفظلریله هاء ظهیر متصاحدن عبارت ترکیب عربیدر

ف **مومیا** برصولونسنه که کویا ایچلسی وبدنا وزرینه

سورلمسی هر درلو یاره
و دردلك چاره سی اولور
ایمش كه هیچ اصلی اولمیوب
شعرا ایجاد موهوملریدر
و مصرده یارنده اسكی زمانده
تربیه اولنوب كوملكله
حالا قبرلرنده موجود و
هیئتلرینه خلل كلمامش بولنان
انسان و حیوانات
قوریسی

ف **مومیان** بلی قیل كبی انجه اولان
محبوبه

مونه سد رمق ایده جك یمك
و زاد و قوت

مونث علم صرف و نحو اصطلاحاتنده
اولوب دیشی و یا اعتبارا
دیشی بولنان شیئه
منسوب و علامت اولنان
كلمه یه دینولور

مونس بریسی الشدیروب انیس
ایدیجی اولان

مؤول تأویل ایدیجی شرح و بیان
و تفسیر ایدیجی معنا
ویریجی اولان

مؤنه مؤنت كفایت مقداری
زاد و ذخیره

موهب عطیه احسان اولنان
نسنه

موهبة بمعناه ایضا

موهن وهن ضعف ویریجی
اولان

موهوب انعام و احسان اولنمش
اولان

موهوم لاعن اصل ظن اولنمش
اولان

موهون وهن و ضعفه كرفتار
اولان

موی صاچ قیل ؛ توی
و چوقه نك حاوی
و سوزشله اغلا یوب
نوحی و زاری ایدیجی
اولان

مویان مویلو قیللو تویلو
و اغلایجلر

مویتاب قیلدن ایپلك اكران
و قراره دوقیوب دیكان
صاحب صنعت و قیلدن
اكریلان ایپلك

مویتاق بمعناه ایضا

مؤید تأیید ایدیجی قوت و متانت
ویریجی اولان

مؤید تأیید اولنمش قوتلو
و متانتلو اولان

مویس مایوس و نومید ایدیجی
اولان

موی شكاف قیل یاریجی بك دقیق اولان

مُوی شِکافانه موی شکافه لایق ویراشق اولان

مَوْئِل مَلاذ صیغنه جق بر ملجا و پناه

مُوی مِیان بلی یك اینجه اولان کول محبوبه

مُویَه سوزشله اغلایوب نوحه وزاری اغلامق

مُویَه گَر مویه ایدیجی یك زاری ایدیجی اولان

مُوَلَج قیل و تویدن عبارت ومصنوع اولان

مُوهِن بمعناه ایضاً

مُوهِنَه بمعناه ایضاً

مَه ماه قمر ای کوزل قاری محبوبه

مِهْ اولو بیوك عظیم کبیر اولان

مَهَاب قورقنجاو دهشتلو اولان محل

مُهَاب کندوسندن قورقلور اولان

مَهَابَت عظمه و یاجلادتدن ناشی قورقنجلو اولمق که هرکس چکنوب سرفرو ایدرلر

مُهَابَتَه تنزیل وتحقیر ایتمك

مَهَابِل مهبللر رحملر دولیتا قاری

مُحَابَاة بخش واعطا ایتمك

مُهَاجَاة بری برینی هجو وقدح ایتمك

مُهَاجِر برارضدن دیکر برارضه انتقال ایدیجی اولان کمسنه که بر طاقم اصحاب کرام حضرت نبی ایله برابر مکه مکرمه دن مدینه منوره یه بو یله جه انتقال ایدنلر

مُهَاجَرَة برارضدن دیکر برارضه انتقال ایتمك

مُهَاجِرِین حضرت نبی ایله برابر مکه مکرمه دن مدینه منوره یه انتقال ایدن اصحاب کرام

مُهَاجَرَة فسلدامق یعنی اینجه سویلمك

مِهَاد دوشك دوشمه

بِئْسَ الْمِهَاد جهنم معناسنده ترکیب عربیدر

مُهَادَات هدیه و پیشکش ویرملك

مُهَادَنَت مصالحه ایتمك بارشمق

مَهَار دوه نك برونه کچورلوب یولارینه طاقیلور اولان اغاج حلقه

مُهَارَاة برینك صقالنه کولمك

مَهَارَة استاد اولمق استادلق ملکه ممارسه

مُهَارِش مهارشه ایدیجی اولان

مُهارَشَة — ناس بيننده فساد براقوب بربرينه دوشورب قشقرتمق

ف مَهارِق — مهرقلر يازى يازلان صحيفه‌لر

ف مَهاريق — بمعناه ايضا

مَهازِلَة — طنز ولغو وخوراطه ايتمك

مُهاضاة — بربرينك بلبى قروب خرد ايتمك

مُهاصَنة — بربرى بوسبوب هزل واستخفاف ايتمك

مُهافاة — بربرى هوا وهوسده كندويه تابع ايتمك

مَهال — هول وقورقنج يرى اولان محل ومهل وعد تأخير مهلت

مُهالَة — يكى يدن يكى يه يازارلشمق

مُهالَسَة — بربرينه سوز فسلداشمق

مَهالِك — مهلكلر تهلكه‌لو نسنه‌لر وتهلكه‌لو محل

مَهام — مهم اولان خصوصات امور عظيمه

مَهامِز — مهمزلر مهمازلر مهموزلر

مُهامَسَة — بربريله فسلداشمق

مُهامِيَه — مهمهه‌لر عظيم يابانلر

مَهاميز — مهمازلر مهمزلر مهموزلر

مِهات — مهملر بيوكلر كرام وعظام اولانلر

مُهان — حقير كورلوب استخفاف اولنمش اولان

مَهانة — خور وذليل وحقير اولمق

مُهانَغة — نشوانيله اويشوب اويناشمق

مُهانَفة — بربرى هزل واستهزا ايچون خاتونقز سسز فرسر كولمك

مُهاوَدة — عداوت ترك ايدوب بارشمق

مَهاة — حسن رونق تاب تراو

مُهاباة — تقسيم قبول ايتمز نسيا على المناوبه قوللانمق اوزره اورتاقلشمق

مُهايَجة — جنك ومقاتله ايتمك

مُهائِل — مهيلر هولناك وقورقنج محللر

مَهَب — روزكارك محل هبوبى اولان ير

مَهبِط — يوقاريدن اتلوب قورتيلد محل

مُهتَبَل — تهبيل اولنمش بدوعا

مَهتِل — رحم دول ياتاغى

مَهبوت — قورقسى سببيله عقلى كتمش اولان

مَهبوش — بركدرلمش جمع اولنمش

مَهبُوظ — كسب اولنمش اولان خسته لك سببيله نحيف وضعيف وزبون اولمش اولان

مَهپارَه — اى پارچه سى وكوزل محبوبه

مَهپَرَسْت — ايه عبادت ايديجى اولان وعاشق اولان

مَهتَاب — اى ايدنلغى و برنوع آتش فشنك

مَهتَابى — اوستى آچق برنوع كوشك

مَهتَابيه — بمعناه ايضا

مُهتَبِش — بركمش مجتمع اولمش

مهتس — چوق بلان سو يليجى اولان و ياوى اولمش ولدينى اغلايوب زارى ايدر اولان

مُهتَج — برخصوصه اشور وتمادى ايديجى اولان

مُهتَجَن — يك كوچك ايكن قوجه يه ويرلمش اولان

مُهتَجى — هجو ايديجى ذوقلنيجى اولان

مُهتَدى — طوغرى يوله كيدر اولان وبشقه دينده ن دين اسلامه كلمش اولان

مِهتَر — زياده اولو وبيوك وعظم اولان ووزير

مِهتَرخانَه — محضرى كبى برنوع چاوش وزير قپوسنده رسما چالنان چالغى

ف

مِهتَرى — زياده بيوك اولمقلق بيوكلك

ف

مُهتَزِع — دترر كبى اوتربر وايتار اولان

مُهتَزِم — بريننه بسرعتله قوشوب كيدر اولان

مُهتَصِب — سوزه كيروب لاقيردى يه طالار اولان

مُهتَضِم — بريك مالنى غضب ايله ظلم ايديجى اولان

مُهتَكِع — خضوع وتذلل ايدر اولان

مُهتَلِل — اچلوب ايشق ايدر اولان وتولوب بشاشتلق اولان وكولمكده ديشلرى كوزكور اولان

مُهتَلِس — آريقليوب ضعيف وزبون اولان

مُهتَلِك — كندو نفسنى مهلكه يه صالار اولان

مُهتَم — اهتمام ايديجى ايشه دائم وقائم اولان ومكدر ومحزون اولان

مُهتَنِج — ضعيف وزبون اولان وچهره سى زشت وچركين وپژمرده اولان

مُهْتَمِّش قاريغه كبى قينا يوب اوته يروكيدر كلور قارشو اولان

مُهْتَمِط غصب مال ايدر اولان وبريك عرضنه نقصان كتورر اولان

مُهْتَوِز چوق كوب يبقلور اولان وبنك ملاحظه ايتمكسزين ايشه صالديرر اولان

مُهْتُوك مُهْتُوك مُهْتُوك مهتوك هدك اولنمش چاك اولى مرده متوفى برينسنه دن بلكليوب قورقمش اولان

مُهْجَة قان خون ودم وجان روح

مُهْجِر ايو بهتر فائق ممتاز اولان

مُهْجُو هجو اولنمش ذوقلنلمش

مُهْجُور اولان برينك دوستلغندن ويا الفندن وياكور شمسندن كسلوب متروك اولان

مَهْجَه سنجاق ومنارا وزرينه وضع اولنور ائى رسمنده اولان علم

مَهْد جوجق بشكى كهواره

مَهْدَنَة راحت ارام سكون

حضور

مَهْدُوم هدم اولنمش ييقلمش اولان

مُهْدِى تقديم واعطا اولنمش اولان

مُهْدِيَة هديه پيشكش

مُهَذَّب خلق وطبيعتى مثال ومعايبدن پاكيزه وكوز كدورتدن صافى و منقح اولان

مَهْر نكاح عقدنده خاتونه تعيين اولنان نكاح بدلى كه برمقدار اقچه دن عبارت اولوب اكا كابين ونكاحلق وقالين ديلور

مِهْر كونش شمس افتاب ودوستلق محبت خلوص

مُهْر طاش وياكوش وامثالى اوزرنده حك اولنوب مكتوب وسنده باصلان نقش مخصوص ونقش مذكور حك اولنديغى طاش ويامعدن پاره سى ومذكور طاش ياخود معدن پارچه سندن بر جنس بويايه بولاشله رق كاغد وامثالى نسنه يه باصلمسندن حاصل اولان اثر

مهترا ریزه ریزه دوکلنجه یه قدر بیشمش اولان

مهترب اوزر کوب قاچمق و صیغنه‌جق محل

مهربان صاحب محبت دوست اولان

مهربانی محبت دوستلق و مهربانه منسوب ومتعلق اولان

مهربند مهرلو اولان بند و باغ وضابطه و بر نسنه نك طرفنی مهرلیجی اولان

مهرة مهره ماهر و استاد و حاذق اولانلر

مهرجان صونك بهار فصل خریف

مهرداد اوراق مهرلکه مأمور اولان کمسنه

مهردهان اغزی مهرلو اولان وسکوت وکتمان ایدر اولان واورجلو اولان

مهرق یازی یازیله‌جق صحیفه

مهرقان دکز بحر دریا

مهرکان صون بهار فصل خریف

مهرکانی صون بهارلك اولان

مهررو چهره‌سی کوزل اولان محبوبه

مهروی بمعناه ایضا

مهرویان مهروی لر کوزل محبوبه‌لر

مُهْرَة کاغد و امثالنه جلا ویرمکه مستعمل بیوك بونجق و یا بللور طوب وکاغده مهره ایله ویریلان جلا و بو اوراق کره طوب

مهره‌دار مهرلو اولان جلالو اولان

مهره‌زن مهره‌لیجی اولان

مهروز قوغلمش مطرود منفی اولان

مهزول اریق ضعیف زبون اولان

مهزوم بوزلوب منهزم اولان مغلوب اولان

مهشوم قیریلوب اوفانمش اولان

مهشد ای ایدنلغی مهتاب

مهصور اکلوب چارپق قلنمش اولان

مهصوض مجوق اولوب ایاق التنده ازیله‌رك قیرلمش واوفانمش اولان

مهفك خلط وخطاسی کثیر اولان آدم

مهفوت متحیر حیران اولان

مهق چوق طورمقدن صوره عارض اولان بیشلك

مهقا امهق اولان کیرج کبی

مهك طوغنفسی اولان بیاض اولان کرکبی ازوب سحق ایتمك

مَهْكُوكْ سحق اولنمش ازلمش اولان وبوش بوغاز
مَهَنْ كوزه اولان ادم
مَهَلْ عجله وشدت ايتميوب زمان وميدان ويرمك وبووجهله ويرلان زمان وميدان
مَهْلاً عجله سز زمان وميدان ويره رك
مُهْلَةْ برنسنه اجراسى ايچون وعده دنصكره ويريلان ميدان وزمان
مَهْلِقَا ف جهره سى كوزل اولان محبوبه
مُهْلِكْ هلاك ايدر تلف ايدر اولدير ر اولان
مُهْلِكَةْ تهلوكه لو اولان محل وباخصوص
مُهَلَّلْ هلال شكلنه كتورلمش اولان
مُهَلْهَلْ نازك ولطيف دوزلمش اولان
مُهَلْهَلْ نازك ولطيف كلام دوزيجى اولان
مُهْتَمْ دوشنديريجى انديسه ويريجى اولان ولازم ومقتضى اولان
مَهما اَمْكَنْ ممكن مرتبه سى

معنا سنده مستعمل تركيب عربيدر
مُهِمّاتْ لازم ومقتضى اولان نسنه لر ومهم اولان امور ومصالح
مِهْمازْ جزميه طاقلوب حيوان دورتوب تعجيل ايتمك
مستعمل سيورى نسنه
مِهْمانْ خانه يه كلان مسافر وضيف
مِهمانْ پَرْوَرْ مسافره رعايت واكرام ايدر اولان
مِهمانْ پَرْوَرى مهمان پرورلك مسافره رعايت واكرام ايتمكلك
مِهمانْ خانَهْ مسافر قوناغى
مِهمانْدارْ مسافر قبول ايديجى اولان وكندوسنه مسافر كلمش اولان وكندوسنه بركسنه مسافر ويرلمش اولان وياخود مسافر قبولنه مخصوصاً تعيين ومأمور قيلنمش اولان
مِهماندارى مهماندارلق ومهماندار منسوب ومتعلق اولان
مِهمانْ سَراى مهمان خانه مسافر قوناغى
مِهمانْ نَوازْ مسافره رعايت

واکرام ایدر اولان

مهمان نوازی مهمان نوازلك مسافرلك وضیافت

مهمانی دوکون تلاش واندیشه‌ن ایتمك تلاش واندیشه اولا خصوص وامور عادیه‌دن اولمیوب دولجه دقت وسرعت ایله باقلمسی ایجاب ایدن مصلحت

مهمتر زیاده مهم اولان

مهمترین جمله‌دن زیاده مهم اولان

مهمر چوق سوزلو هرزه‌کو آدم برصنفك تخداسی ویابر محلك اعیانی اولان کمسنه

مهمز جرمیه طاقلوب حیوان دوربوب تعجیل ایتمکه مستعمل سوری نسنه

مهمزه اوکندره دینلن اوجی سیوری دکنك

مهمل اهمال اولنمش باقلمیوب ترك اولنمش اولان وحروف قسمندن اوله‌رق نقطه‌سز اولان ومالسز بیهوده وبوش وباطل اولان

مهمل اهمالجی اهمال ایدیجی اولان

مُهمَلات بوش وبیهوده اولان خصوصلر

مَهمُوز کلمه جنسندن اوله‌رق همزه‌لو بولنان

مَهمُوس کیزلو مخفی پنهان اولان

حُروفِ مَهمُوسه جنسه مخصوص نسکت کلمه‌لرنده واقع اولان اون عدد حرفدن عبارتدرکه حروف مهموزه مقابلی اولیوب تلفظده نفس بونلر ایله برابر جاری اولور

مَهمَه کارلو ایراق اولان بریه وبیابان

مَهمَهة بمعناه ایضاً

مُهَیِّج تهییج ایدیجی قالدیروب دیریدیجی اولان

مَهمیز جرمیه طاقلوب حیوان دوربوب تعجیل ایتمکه مستعمل سوری تیمور

مَهن خدمت ایتمك واوروب رنجیده ایتمك

مُهَنّا تبریك وتهنیه اولنمش اولان

مَهنَه خدمت ایتمك واوروب رنجیده ایتمك

مَهنَة خدمتده جابك وچیره دست اولمق

مُهَنَّدْ هندیموردن یاپلمش قلج

مُهَنْدِسْ علم هندسه یه آشنا کمسنه

مَهْوَاةْ ارض وسما بینی ویار اوچورم

ف مَهْوَازْ قمره مشابه اولان وایلق ماهیه

ف مَهْوَارَه آیلق ماهیه شهریه معاش

مَهُوبْ مهابتلو صاحب مهابت اولان

مَهُودْ مهدلر کهواره لر چوجق بشکلری

مُهُورْ مهرلر کابینلر نکاح اقچه لری

مُهَوَّسْ هوس ایتمش هوسناك اولان

ف مَهْوَشْ چهره سی کوزل اولان محبوبه

مَهُوعْ قوصلمش قوصمغله دفع واخراج اولنمش اولان

مُهَوِّلْ هولناك قورقنجلو اولان یا اوچورم ورطه حفره

مُهَیَّاءْ هیئت مجموعه سی ترتیب وتسویه اولنمش اولان حاضر قیلنمش اولان

مَهِیبْ مهابتلو صاحب مهابت اولان وقورقنجلو اولان

مُهِیبْ بمعناه ایضاً

مُهِیبَتْ قورقو ویرمك ایچون کوسترلان شی

مَهِیبَلْ هولناك وقورقنجلو محل

مُهَیْمِنْ عبادنی خوف وخشیتد[ن] امین وازاد ایدن حق جل وسبحانه حضرتل[ری]

مُهِینْ تحقیر وتذلیل ایدیجی اولان

مُهِینْ جمله دن بیوك وعظی[م] اولان

مُهِینَةْ بمعناه ایضاً

مَهْیُومْ عشقدن ناشی حیرا[ن] اولان

مُهَیِّئْ حاضر ومهیا ایدیجی اولا[ن]

مَیْ شراب باده خمر

مِئَاتْ مئه لر یوزلر صد الر یو[ز] عددلری

مَیَاثِقْ میثاقلر عهدلر ویریل[ن] سوزلر

مِیَادَاتْ عوض ومکافات مجازات ویرمك ونت[یجه] الدنالدو ویرملك

مَیَادِینْ میدانلر آچیق وسعت[لو] محللر

مَیَادِینْ میدانه لرمناره لر

مَیَّازْ دائما اخر محلدن دخی

جلب ایدن آدم

مُیار ذخیره چالابلری

میازیب میزابلر صو یوللری

مُیاسرة سهولت وملایمتله معامله ایتمك

میاسیر میسورلر آسان قیلنمش شیلر

میّال میل ومحبت ویا آرزو واستك یاخود استعداد صاحبی اولان

میامن میمنتلر یمنلر برکتلر اوغورلر وایجامی خیرلو اولان خصوصلر

میامین مسعود ومیمون اولنلر اوغور صاحبی اولنلر

اورته وسط وبین مابین آره وبل کمرگاه وارآسنده مابیننده

میانبسته ف کمری بغلو حاضر وآماده اولان

میانبند ف کمر قوشاق منطقه

میانجی ف توسط ایدیجی آرایه گیرر اولان دلال ویزونك

میانداز ف بمعناه ایضا

میانسر ف باش دبه سنك اورته سی مفرق

میانسرا ف خانه میدانی حولی

میانسرای ف بمعناه ایضا

میانکی ف توسط میانجیلك

میانه ف اورته وسط وبین مابین آره

میاومة گونده لك اوزره پازارلق ایتمك

میاه ماءلر صولر آبلر

مِئبَر ایگنه دان دیکلن ظرفکه ایچنده ایگنه حفظ اولنور وبین الناس وقوعبولان فسلدی ونمیمه وفساد

مِئبَرة بمعناه ایضا

مُیَبِّس قورودیجی تیبیس ایدیجی اولان

می پرست ف شرابه مبتلا اولان کمسنه

مِئة یوز عددی صد

میّت اولی اولمش اولان

مَیْت بمعناه ایضا

مَیْتة لاشه کندو لکندن گبرمش حیوان

میتین کلنك تعبیر اولنان طاشچی آلتی

مِئتَین ایکیوز عددی دوصد

میثاق عهد پیمان ویریلان سوز

میجاز دائما کلامی مختصر سویلین آدم

میخ چیوی اکثر وقازق

ولیجه سکه سی

ف **میخانه** شراب فروخت اولنان دکان

ف **میخوار** شراب ایچیجی باده نوش اولان

ف **میخواره** بمعناه ایضاً

ف **میخور** بمعناه ایضاً

ف **میخوش** لذت وطعمی اکشی ایله طاتلو قارشمسندن عبارت اولان

ف **میدان** شراب قابی خمر ظرفی

ف **میدان** وسعتلو وآچق اولان عرصه

مئذنه اذان اوقونه جق مناره

میر بك آمر بر قومك ویا کروهك رسماً باشی اولان کمسنه

میراث برکمسنه وفات ایتمکله وارثنه قلان مال ومنال

ف **میراثخور** کندوسنه میراث قالمش اولان

میران میرلر بکلر

ف **میرزا** عجم الفابندن اولوب بك دیمکدر شویله که احمد میرزا کبی براسمك آخرینه وضع وایراد اولنور ایسه شاهزاده لکه دلالت ایدوب میرزا احمد کبی اسمنك اولینه وضع اولندقده کاتبدن افندی مقامنده اولان آدمه لقب اولور

میری دولت خزینه سنه عائد ومتعلق اولان

میزاب اولوق صوبولی

میزاد شراب مجلسی شراب ضیافتی

میزان ترازو که انکله نسنه طارتیلور و فلك بروجنده سنبله برجیله عقرب برجی بیننده واقع برجك اسمیدر که یدنجی برج اولوب شمسك اکا دخولی ایلولك طقوزینه تصادف ایدر وشعر وزنی وعقل که معقولات ترازوسیدر وعلم منطق وعملیات حسابیه دن برینك طوغری اولوب اولمدیغنی امتحان ایچون اجرا اولنان حساب

میزبان قوناق صاحبی وضیافت ویریجی اولان

میزبانی قوناق صاحبلکی وضیافت ویریجیلك

میزد شراب مجلسی شراب ضیافتی

مَيْزَده	سرخوش اولان ومخمور اولان
مِيزَرْ	پشتمال دينلن بزكه بلّه باغلانور
ميزبان	ميزبان قوناق صاحبى قومار و پيانقو وامثالى اويون
مُيَسَّرْ	قولايى بولنوب اجرا اولنمش اولان
مُيَسِّرْ	نسنه نك اجراسنى قولاى ايديجى اولان سهولت قولايلق و غنا ثروت و عسكرك صول جناحى
مَيْسُورْ	اسان وقولاى قيلنمش نسنه وقولايى بولنوب اجرا اولنان نسنه
مَيْسُورات	ميسوره لر
مَيْسُورَه	ميسورا اولان خصوص
مَيْش	كلام وخبرك برمقدارينى كتم ايدوب برمقدارينى سويلمك
ميش	قويون غنم
ميشين	دباغت اولنمش قويون دريسى
مَيْع	جارى اولمق اقمق وعدميثاق ووعد اولنان زمان و يامكان

	يَوْمِ ميعاد	قيامت كونى
	مَيْعَة	نسنه نك اوائل هنگامى وتازه لكك وقتى وايكى نوع اجزا اسميدركه برينه ميعهٔ سائله و ديكرينه ميعه يابسه تسميه اولنور
ف	ميغ	سيس طومان كورطومان وبلوط ابر
ف	ميغناك	سيس وطومانلو بلوطلو اولان
	ميقات	نسنه نك ظهورينه موافق ومتصادف اولان وقت وهنكام
ف	مَيْفُروش	شراب صاتيجى شراب بازركانى
	ميقات	تعيين وتخصيص اولنمش وقت
	ميقاتى	مكهٔ مكرمه يه وارمش اولوب موسم حجى بكلمك ايچون انده قالور اولان آدم
	مَيْقُوظ	اويقودن اويانديرلمش اولان
ف	مَيْكَدَه	ميخانه شراب صاتيلان دكان
ف	مَيْكَزَد	شراب مجلسى شراب ضيافتى

مِيكُسار شراب ايچجى اولان
مِيكُون شراب گبى قيزل اولان
مِيلْ صوعزى طور ميوب بر طرفه اكلمك وگوكل بر نسنه يه رغبت ومحبت ايتمك وبر عرض ديكر بر عرضه مبدل اولمغله صورت گوسترمك وعلم هيئت اصطلاحاتندن اولوب بر كوكبك دائره معدله دن واقع اولان بعد يعنه دينلور كه دائرۀ نصف النهار اوزرنده درجه ودقيقه وثانيه اوله رق تعيين وتقدير اولنور
مَيلِ كلّى برسياره نك دائره معدله دن اوزاديغى بعد اعظمه دينلور
مِيلْ اوزونجه ودكرمى اولان نسنه ايكنه واوق واوقلاعو ودبرك گبى وچرخك مركز دوران اولان محور وايكى بيك بشيوز زراع طولنده برمسافه اوچيسى
مِيلاَنْ بر نسنه نك طوغديغى زمان
مَيْلاَنْ ميل ايدوب اكلمك ومحبت ايتمك
مِيمْ حروف عثمانيه دن يكرمى برنجى حرفك اسميدر و قنبور اولان آدم
مُيَمَّمْ مطالب واماللنه دائما ظفرياب اولان ادم
مُيَمَّنْ يمن وبركتله متصف اولان
مَيْمَنَه نسنه نك صاغ جانبى وعسكرك صاغ جناحى وبركت اوغور يمن
مَيْمُومْ دكزه اتلمش ويا برا قلمش اولان
بركتلو يمنلو ميمنتلو فرخنده اولان
مَيْمُونْ معلوم برنوع حيوانك اسميدر
مِيمِى ميم حرفنه منسوب ومتعلق اولان
مَيْنْ يلان سويلمك يلان كذب دروغ
مِينا مرسا ليمان بندر اسكله
مِينا اكثريا التون ويا بخاس اوزرنده اجرا اولنور برنوع نقش كه اصل و اساسى بللوردن عبارتدر وبرنوع مائى ولاجوردى طاش كه انكله معدنيات اوزرنده

انواع نقوش اجرا اولنور وصرچه بللور وصراحی وشیشه دینلن قاب وکوك یوزی سما اسمان کوك مائیسی ولاجوردی رنکلو اولان

بمعناه ایضا

مینا ایله نقش ایدیجی اولان اهل صنعت

میناجیلك میناجی اینشی

مینو — مینا وجنت بهشت

مینوس — مأیوس ونومید اولان

مینول — میللر ایکنه لر دیرکلر ایکنه جکلر

میون — مینلر بلا فلر کذبلر دروغلر

میوه — ف — اغاجك اتلوجه اولان محصولی یمش ثمره

میوه دار — ف — میوه ویرر مثمر اولان یمش ویرد اولان

میوه فروش — ف — یمشجی میوه صاتیجی اولان آدم

علاوه حرف المیم علی ترتیب حروف الهجاء

دیز النده کی چقور

کرتنکله دینلن حیوان

ماه قمر آی وراوی وناقل ومحاکی اولان

بوسه اوپش

صوجمع اوله جق یر

خونی دینان ظرفکه انکله جوجقلرك بوغارینه اغراوتی ودواء وکرلر

جو — موج بوس ولوس اوپوب یلاموق

قلب بخیز ابجه ومنافق

ورذیل وخسیس اولان آدم

مادبه — دعوت ضیافت

ماراث — ف — بخت ودولتی یکی آچلمش اولان

مارافسا — ف — ییلان طوتیجی ویبلان افسونجی

مارثون — ف — رازیانه دیدکلری نبات

مارمهره — پانزهر

ماره — ف — دفتر وحساب

مازان — فرنجه یمورطه سی

ماز — ف — عیش عشرت فراغ راحت

ماسط آجی صو ماء مر
ماشرا ورم دموی
ماشره مرض زحمت داء
ماصر مانع منع ایدیجی
ماصل ازلمولان قلیل اولان
ماعون چناق چولمك بالطه وسائر اواشیالری
ف ماغ قره بتاق قوشی قشقلدق وسیس وکورطومان
ف مافون عقل وفکری ضعیف اولان آدم
ماق کوزبیکاری
ف ماکز پس قزدا یعنی یازین دکل او برنیسی کون تعبیر اولنور
ماکس عشرجی و باجدار
ف ماکو چولحه لرك مکیك تعبیر ایلدکلری الندر
مالح طوزلو اولان
مام انه والده مادر
ف مامیثا صاری کلنجك وصاریلق اوتی
ف مان خانه اوبرق واسباب خانه ولوازم بیت
مانافق ابر قادین قایله
ماوریز بللورطاشی
ماهج خالص وصافی اولان
ماهن خادم اوشاق

مباز مومبارطولمه سی
مبادله سخاوت جومردلك
مباصفة توکسرملك
مباصعة جماع ایتمك
مباکرة برایش صباحدن ماشرت ایتمك
مبال بول یری
مبان آیرلمش کسلمش اولان
مباهتة یلان سویلمك افترا ایتمك
مثاره ابریق وافتابه وتلاتیندن دیکرلو مسافرلرطاشرلر عربیده مطهره ومطره دیرلر
مجذلق اسناد اولمیان استادلو دعواسنی ایتمك
متدلدل حرکت ایدر اولان
متربة فقیرلك مسکینلك
مترديه طاغدن ویا بر یوکسك یردن دوشمش اولان
مثار یوقاری قالقان توز
مثافنة ملازمت ایدشمك
مثغور دیشی دوشمش اولان
مثمتة قارشدرمق
مج اتمق صاچمق سرپمك
مجدف کمی کورکی
مخزفة برسنه نك مقداری بلنمز ایکن کوتوری یازارلو ایتمك

لغت	معنا
مَجَسّ	اطبا واسپچیارلرك اجزا وادویه سحق ایتدکلری محل قلبنده اولانی سویلکه قوروب بینه پشیمان اولوب کیزلو اولان
مُجْوَل	کوملك توب صغیر قلقان
مُجادَرَة	سرعت ایتمك ایوشمك
مَجْوُبَه	قپو آچلمسون ایچون سوزیلان سوزکی
مُحْسَرَه	سیورکه
مُخارَجَة	برمقدار ایله حسابا ایدوب تقسیم وتوزیع ایتمك
مُحاضَرَة	یمش کماله ایرمیوب خام ایکن صاتمق
مُخالَسَة	برنسنه یی آلوب قاچمق
مُدابَرَة	بری برینه اردن دوتمك وقیونك قولاغنی اردندن کسوب ایلشك معلق براقمق
مُداعَسَه	سونکو ایله دورتشمك مطاعنه
مُذاکاة	غلبه لك مزاحمه
مِذَبَّة	سکك دفع ایتدکلری یلپازه
مِذْکار	ارکك اوغلان طغوریجی عورت
مَذْلَقَة	قیاتجق محل
مَرَث	دیری زنده حی

لغت	معنا
مَزْعَوف	مسرور کشی وطورلو نسنه
مَزْکَه	بولانق وسیسلی هوا
مُساجَلَة	نوبتلشمك مناوبه
مَسّ	کند وسندن قورتلمسی مشکل اولان ایاق باغنه دیرلر
مَشَت	غلبه کثرت جمعت
مُشْتَدَق	نمازکاه مصلی
مَصْل	مأکولاتدن ترخانه
مَضْنُوك	زکام کیفسزی
مَضْفُوف	اوزرنده غلبه لك اولان صووشول کمسنه که یانده اولان اشیانك جملهسی توکنمش اوله
مَطْبُوب	سحر اولنمش اولان
مَظْمِی	یغمور صواردیغی اکین
مُعْرِب	اظهار ایدیجی اولان
مَعْطُوظ	مغلوب اولان
مَغْزُود	صو لویرلرده بتن مانتر
مَغِل	او یقو نوم خواب
مَقْتَلَه	اوده که معلومدر
مُوبِق	هلاك ایدیجی اولان
مَوَس	یولمك نتف
مَهْرُوع	مصروع اولان آدم
مُهَفْهَفَه	اینجه بللو عورت
مَیْك	چکرکه جراد
میلاو	شاکرده تلمیذ

ف مزر ف مزو مص مض مط مظ مع مغ مف مو مه می ف

	ن	اشبو حرف نون ترتیب حروف عثمانیه ده یکرمی سکزنجی حرف اولوب حسابه دائر کتب و رسائلده اللی عددینه ومکتوب واوراق سائره تاریخلرنده شهر رمضانه اشارت وعلامتدر
ف	نا	نای دینلن چالغی آلتی وکلمه نك اولنه وضع اولنه رق ادات در
ف	نااُستُوار	متانت وثبوتدن خالی اولان
ف	نااِشْنا	اشنا اولمیان بلمز اولان
ف	نااُمید	امیدسز اولان مأیوس اولان
ف	نااُمیدی	ناامیدلك امیدسزلك مأیوسیت
ف	نااَنْدیشیده	دوشونلمامش تفکر اولنمامش اولان
ف	نااَهْل	اهل وارباب اولمیان اهلیتسز اولان
	ناب	آزی دیشی کوز دیشی
ف	ناب	صاف صافی خالص اولان

نابایسته	لایق وسزاوار ومناسب اولمیان
نابِت	نباتات یعنی اوت قسمی کبی کندوسندن بیومك ونشو ونما بولمق قوتی موجود اولان
نابَجا	لایق ومناسب اولمیان بولنسز اولان
نابَخرَد	عقلسز احمق اولان
ناپَدید	کوزدن غائب اولمش اولان
نابَرجا	محلسز مناسبتسز بولنسز اولان
نابِض	نبض کبی حرکت ایدیجی اولان وزیرك وشهامتلو اولان قلب ویورك
نابِضه	نبض طمری
نابِع	یردن چشمه کبی قینایوب چیقیجی اولان
نابِغه	فصیح ومشهور اولان شاعر
نابَکار	منفعت وفائده دن خالی ویرامز اولان
نابُود	غیر موجود غائب اولان

معدوم اولان
هنجار — رسم و قاعده يه مخالف و مغاير اولان يولسز اولان
بينا — اعمى كور كوزى كورمز اولان
بينايى — اعما كورلك نابينالق
پاك — پاك اولميان كيرلو پاسلو مردار اولان
پاكى — ناپاكلك مردارلق
پايدار — متانت و ثبوت و قراردن خالى اولان
ياب — بولنمز اولان كمياب از بولنور اولان
روا — قورقمز پرواسز اولان
هيزكار — مضر و ياخود حرام اولان شيلردن اجتناب ايتمز اولان
پسند — پسند و مقبول و بگنلو اولميان
پسنديده — بگنلميوب مقبول طوتلمامش اولان
پيدا — موجود اولميان يوق اولان
تاب — تاب و طاقتدن خالى قوتسز اولان
راش — تراش اولنمامش يونلمامش اولان

و آداب و ظرافتدن خالى اولان
ناتراشيده — ف — بمعناه ايضا
ناتمام — ف — تام و كامل اولميان ناقص اولان
ناتمامى — ف — ناتماملق و نقصان
ناتوان — ف — ضعيف و قوتسز اولان
ناتوانا — ف — بمعناه ايضا
ناتوانايى — ف — ضعيف قوتسزلك
ناتوانى — ف — بمعناه ايضا
ناجس — اصلا اوكلمز اولان علت
ناچسبان — ف — لايق و مناسبتسز اولان
ناجنبان — ف — قيملدانمز اولان ثابت اولان
ناجنس — ف — صوى و جنس اولميان
ناجى — نجات بولیجى قورتليجى اولان و نار جحيمدن كليا قورتلسى مقدور اولان
ناچار — ف — چاره سز ضرورى اولان
ناچيده — ف — ديرلمش دوشورلمش اولميان
ناچيز — نسنه عد اولنمز اولا حيثيت و اعتباردن خالى اولان

		استغنا وجلب محبت ايچون ايديلان نزاكت و لطافت
ف	نازبالش	يصدق
ف	نازباليز	بمعناه ايضاً
ف	نازبرداز	برينك نازو استغناسنه تحمل ايدنجي اولان
ف	نازبردارى	نازو استغنايه تحمل ايديجيلك
ف	نازپرور	نازو استغنا ايدنجي اولان ونازو نعمتله پرورده اولمش اولان
ف	نازپرورده	نازو نعمتله تربيه اولنمش اولان
ف	نازپروردن	بمعناه ايضاً
ف	نازش	نازو استغنا ايتمك
	نازك	يوفقه دقيق اولان وادابى لطافتله اجرا ايدر اولان وكوزل اولان
ف	نازك ادا	اداسى نازك ولطيف اولان
ف	نازك اندام	اندامى واعضاسى نازك ولطيف اولان نازك ولطيف بولنان لايق وياراشق اولان
ف	نازك بدن	بدنى نازك ولطيف اولان

نازك خلق	خلق وطبيعتى نازك اولان
نازك مزاج	مزاج وطبيعتى نازك اولان
نازك وجود	وجودى نازك ولطيف اولان
نازكى	نازكلك لطافت و يوفقه لق رقت
نازل	نزول ايدنجي اولا[ن]
نازله	بمعناه ايضاً وبلا بليه داهيه واخلاط كويا اعضادن برينه انمسندن حادث اولا[ن] علت اتمه نزله نزول
نازنده	نازايدنجي اولان
نازنين	سوكيلو ونازلو لطي[ف] اولان
ناس	انسانلر آدملر آد[ملر] طاقمى بنى ادم
ناساز	دوزنسز اويغونسز مناسبتسز اولان
ناسازكار	اويغونسز ومناسبتسز ايشلره صالديرر اولا[ن] موافقت ايتمز اولان
ناسازكارى	اويغونسزلق عدم موافقت
ناسازى	دوزنسزلك اويغونسز[لق]
ناسج	نسج ايدنجي دوقوينجي

وترتيب ايديجى اولان

ناسِخ نسخ ايديجى ابطال ايديجى اولان وكتاب نسخه سى يازار اولان

ناسَزا سزا ولايق وشايان اولميان

ناسُفته دلنمامش دليكسز قالمش اولان

ناسِك حق تعالى يه قول وعابد اولان

ناسَنجيده طارتلمامش وزن اولنمامش اولان

ناسُوت انسانلك انسانيت

ناسى نسيان ايديجى اونوديجى اولان

ناشاد شاد ومسرور اولميان

ناشادى ناشادلق عدم مسروريت

ناشايان لايق وشايان اولميان

ناشايسته بمعناه ايضا

ناشِتا صباحدن برو قهوه التى ييموب آج قالمق وصفرا اوزره طورمق

ناشِتاب بمعناه ايضا واج قالوب صفرا اوزره طوريجى اولان

ناشِر نشر ايديجى صاجيجى طاغيتجى اولان

ويايجى اچيجى سريجى اولان ودريليجى چالنديريجى اولان

ناشُسته ف يبقانمش اولان

ناشَكيب ف صبرسز چابك اوصانور اولان

ناشَكيبائى ف صبرسزلق عدم تحمل

ناشُكفته ف حالا تومرجق قالوب يبراقلرى هنوز آچلمامش اولان

ناشِناس ف بلمز جاهل قالمش اولان

ناشُناسى ف معلوماتسزلق جهالت

ناشِنيده ف ايشدلمامش غير مسموع اولان

ناشى نشئت ايديجى وجوده كليجى اولان وطولايى سببلنه رك نشئت ايدرك

ناشَرين ف شرين وطاتلو ومليح اولميان

ناصاف ف صاف وخالص اولميان

ناصِب نصب ايديجى بر يره ديكوب قوريجى اولان

ناصِح نصيحت ايديجى پند واوكوت ويريجى اولان وريا ومكردن خالى اولان

ناصر	ياردم ايديجى فتح ونصرت ويريجى اولان
ناصوابْ	طوغرى ومناسب وحقلو اولميان
ناصيهْ	باشك اوك طرفنده قيل بنديكى يرك نهايتيله قاشلر اراسنده اولان موضع آلن جبين جبهه
ف ناصيه پيرا	ناصيه يه زينت ويرر اولان
ف ناصيه ساى	جبينساى النى سورر اولان
ناصح	اولمش كامل بولمش قوام بولمش اولان
ناطح	بوينوز اوريجى توسر اوريجى اولان ومحنت كدر
ناطر	باغ بكجيسى باغچه بكجيسى
ناطس	عالم دانا اولان معلوماتلو اولان
ناطق	اعمال تفكر وكشف علائقه مقتدر ومستعد اولان وتكلم ايديجى اولان
ناطقهْ	اعمال تفكر وكشف علائقه مقتدر ومستعد اولان قوت باطنيه

ناطقه پرداز	اعمال عقل ايدوب مرامنى بلا غائله افاده ايديجى اولان
ناطقه پيرا	قوت ناطقه ايله تزيين ايديجى اولان
ناطور	باغ بكجيسى باغچه بكجيسى نظارت ايديجى بر مأمور بيتك رؤيت ورن اداره سنه تعيين اولنان ادم وباقيجى نظر ايديجى اولان
ناظرهْ	كوز بصر چشم وكورمك قوتى وديكر برنسنه يه مشابه ومساوى اولان وخصوصا مقدما انشا اولنمش شعره مشابه اولەرق ترتيب اولنان شعر
ناظره خوانْ	باقوب كاغديوزندن اوقويجى اولان ومقدما انشا اولنمش شعره مشابه شعر ترتيب ايدر اولان
ناظم	نظام ترتيبه قويجى اولان شعر سويلر اولان شاعر
نافج	مسك نافه سى مسك كوبكى
ناعى	برينك وفات ايلديكنى

خبر و یرر اولان

نافْ کوبك اورته وسط

ناعُورَه صو طولابی

نافِخ نفخ ایدیجی اوفوریجی اولان

نافِذْ نفوذ ایدیجی اشلیوب اوتهیجی اولان وکندوسنه اطاعت اولنور اولان

نافِذُ الکَلِمَتَین اولسون اولسون دیو بیوردقده امری نافذ اولان

نافِر اورکك قورقاق اولان

نافَرجام اصل واساسدن عاری اولان اصلی فصلی یوق اولان

نافِع منفعتلو فائده لو اولان

نافِلَه واجب ولازم دکل ایکن اجرا اولنان فعل وعمل وفرائضدن ماعدا قلنان غازومال غنیمت وعطیه بخشش وفائده ومنفعتدن خالی اولان

نافَه مسك نورباسی که کویا برنوع کیکك کوبکی اوله جقدر وبرنوع مقبول کورك ومحبوبنك صاچلری

نافی نفی ایدیجی اولان

ناقابِل قابل اولمیان ممکن اولمیان

ناقَه دیشی دوه

ناقِد اقچه نك قلب اولوب اولمدیغنی تجربه ایتمکه مامور اولان آدم

ناقِص اکسك اولان تام وکافی اولمیان وعلم جبر وحساب اصطلاحاتندن اولوب افقه موازی رسم اولنان برصغیر خط تسمیه اولنورکه طرح وتنزیل علامتیدر مثلا ٣ - ٢ تحریر اولندقده اوچ ناقص ایکی دیو قرائت اولنوب اوچدن ایکینك طرح وتنزیل اولنه جغنه دلالت ایدر

فعلِ ناقِص لام الفعلی معتل اولان فعل

قطعِ ناقِص قطوع مخروطاتدن بیضی تعبیر اولنان شکل

ناقِصُ العَقل قاریدن کنایه ترکیب عربیدر

ناقِض نقض ایدیجی بوزوب خراب ایدیجی اولان

ناقَه یاب دیمی بولنمامش و بولنمز اولان

ناقِل نقل ایدیجی یردن یره

طاشیجی اولان وحکایت وروایت ایدیجی اولان

ف ناقور، ناقوس: اغزایله چالنور بوری نصارا طائفه سی بیننده کلیسا وقتی کلدیکنده چالنان چالکه برنوع مصنع تخته یاخود بیوك چانکراقدن عبارتدر

ف ناك: ترکیبك لووالی ادانلری مقامنده براسمك اخرینه علاوه اولندقده تکیف واتصاف حالته دلالت ایدر برادات فارسیه در

ف ناکاره: فائده سز رایشه یرامز اولان

ف ناکاسته: تمام تام اکسك ونقصانسز اولان

ف ناکام: مرادینه نائل اولمیان محروم قالمش اولان

ف ناکامی: محروملق محرومیت

ف ناکاه: آنسزین بردن بره فجاءة ووقتسز

ف کاه وناکاه: وقتلو وقتسز اولهرق

ناکحة: نکاحلو خاتون

ناکس: الچق دنی ذلیل خسیس اولان

ناکس: دائما باشی اشاغی اکوب طورر اولان ادم

ناکسی: ناکسلك دنائت خست

ناکف: امتناع واجتناب ایدیجی اولان

ناکل: نکول ایدیجی قورقوسیله اقدام ایتمیوب قاچنیجی اولان

ناکوار: آجی اکل وشربه شایان اولمیان

ناکواره: بمعناه ایضا

ناکوهر: عرض ذات وکوهرك غیری اولان

ناکه: انسزین بردن بره علی فجاءة ناکاه

ناکهان: بمعناه ایضا

ناکهانه: بمعناه ایضا

ناکهانی: بمعناه ایضا

نال: قامش قلم وایکلتی انین فغان وایکلیجی انین وفغان ایدیجی اولان

نالان: ایکلیجی انین وفغان ایدیجی اولان

نالایق: لایق وسزاوار شایان اولمیان

نالش: ایکلتی ایمك ایکلمك انین وفغان ایتمك

ناله: بمعناه ایضا

ناله کن: ایکلوب انین وفغان

ناله كنان ايديجي اولان بمعناه ايضا

نام اسم آد وشان وشهرت ونامنده اولان مسمى اولان

نامأمول مأمول اوليان غير مأمول اولان

نامآور نام ونشان وشهرت صاحبي اولان

نامبارك مبارك ومسعود اوليان

نامه حيات نفس جان

نامتصور تصور وخيال اولنمز اولان

نامتناهى صوكي ونهايتي يوق اولان

نامجو نام وشهرت كسبي قيدنده اولان

نامحدود حدو پاياني اولميان

نامحرم اختلاطي حرام اولان

نامحرميت نامحرملك نامحرم اولمقلق

نامحصور حدو پاياني اولميان

نامدار مشهور شهرتلو اولان

نامدارى نامدارلق مشهورلق شهرت

نامراد محروم اولان مراديه واصل اولميان

نامرادى محروميت محروم اولمقلق — ف

نامربوط مربوط اولميان رابطه سز اولان — ف

نامرد قورقاق اولان شجاعتدن عارى اولان وخسيس بخيل اولان — ف

نامردى نامردلك قورقاقلق — ف

نامرضى مرضي ومقبول اوليان

نامرغوب مرغوب وپسند اوليان

نامزاج مزاجسز كيفسز خسته اولان — ف

نامزد نكاح ايچون نشانلو اولان وهنوز وقت اجرا حلول ايتميه رك برخصوص تعيين وتخصيص اولنمش اولان — ف

نامسعود مسعود ومبارك اوليان — ف

نامسموع ايشيدلمامش اولان — ف

نامطبوع مطبوع وپسند اوليان — ف

نامعدود صايلمز چوق اولان — ف

نامعروف معلوم ومعروف اوليان — ف

د	ناَمَعْقُولْ	عقله يقين اوليان عقلا تجويز وتحسين اولنمز اولان
ف	ناَمَعْلُومْ	بلنمامش اولان معلوم اوليان
ف	ناَمَقْبُولْ	مقبول ودلپسند اوليان
ف	نامُلائِمْ	ياقشمز اويغونسز اولان
ف	نامُناسِبْ	مناسب اوليان اويمز اولان
ف	ناَموافِقْ	موافق واويغون اوليان
ف	نامُوَجَّهْ	بكنلمز ياقشمز اولان
ف	نامُورْ	نام وشان صاحبى مشهور اولان
ف	نامُورِى	ناموريلك نامدارلق شهرت
ف	ناَمَوْزُونْ	موزون واهنك اوليان
ف	نامُوسْ	شريعت وقانون وقاعده اصول وعرض نام شان وادب عفت عصمت وصيت صدا وشهرت ورازدار اهل اسرار محرم اسرار اولان وملائكه ملك ووزير مشير وكيل امين

نامُوسِ اَكْبَرْ	جبريل عليه السلام
نامَه	مكتوب وكتاب
نامَه آوَرْ	مكتوب كتوريجى اولان
نامَه بَرْ	مكتوب كتورراولان
نامُهرْبانْ	وفاسز اولان صادق ودوست اوليان
نامَه رَسْ	مكتوب كتورراولان وخصوصا پادشاهدن وپادشاهه مكتوب كتورر مأمور
نامى	نامدارمتين مشهور اولان
نامى	نشوونما بولوب بيويجى اولان نبات وحيوانات وجودى كبى بيورراولان
نامِيَه	نباتات وحيوانات ده اولان بيومكلك قوتى
نامُتِيَسِّرْ	الدن كلمز اولان
نانْ	اتمك كه بغداى وامثالندن ياپلوب غداى اكبر انسانيدر
نانْ پارَه	اتمك پاره سى وكچمك ايچون برينه ويريلان وظيفه
نانْ بَزْ	اتمكجى خباز
نانْكُورْ	كافر نعمت نمكحرام نامكور اولان
نانُو	جوجق اويومق ايچون

او قونان ازکی و ننی

ناودان اولوق میزاب صو یولی

ناورد جنك محاربه معاقتله

ناوردگاه جنك میدانی معرکه

ناوك اوق تیر سهم

ناوك انداز تیرانداز کمانکش

ناومید امید سز مأیوس اولان

ناوبج سمین و سمیز اولان

ناهب نهب و غارت ایدیجی یغماجی اولان

ناهده ممه لری تورنج کبی طوب اولان قیز

ناهق اکریجی اولان مرکب سسلو اولان

ناهمتا مساوی مشابه اولمیان

ناهموار دوز و مستوی اولمیان برطرفی برطرفنه یاخود برزمانی برزماننه اویمز اولان

ناهمواری ناهموارلك

ناهی نهی ایدیجی یساق ایدیجی اولان

ناهید زهره یلدزی و یتشمش بالغه اولان قیز

ناهیده بمعناه ایضا

نای قامش و معلوم برنوع چالغی آلتی

نایاب بولنمز بولنامش اولان

نائب وکیل قائم مقام و قاضی وکیلی

نایبان نای چالار اولان کمسنه

نائبه بلا بلیه قضا وقعه

نایچه کچوك نای و کوچك قامش

نائحه فریاد و فغان ایله اغلاسق و میت اوزرینه اغلایوب فریاد ایدیجی اولان خاتون

نائر منیر پارلاق درخشان اولان

نائره حرارت سیجاقلق آتش

نایزن نای چالار اولان کمسنه

نائع صوصامش عطشان اولان

نائل دسترس اولان مطلوبه یاخود امر مرغوبه مالك اولان

نائم اویقوده اولان خوابیده اولان

نبأ خبر پیام

نبات اوت و چالی و اغاج جنسندن معدود اولان نسنه جسم نامی اولوب حیوان اولمیان نسنه

نباتات نباتلر اوتلر و اغاجلر جمله سی

عِلم نباتات بالجمله نباتلرك جمع و تقسیم و تعریفندن

عبارت اولان علم ون

نَباتِی نباته منسوب ومتعلق اولان

وِنَباخ كوپك اورمك وحولامق

نَبادا اولمسون معناسنده دعا وامر فارسیدر

نَبالْ نبللر اوقلر تيرلر سهملر

نَبالَة ذكا نجابت

نَباهَة شرف شان شهرت

ف **نَبایَدْ** لازم دكلدر واولمامالو معناسنده تركيب فارسيه

نَبْتْ اوت كبى حاصل اولوب بتمك

نَبْذَة اعتباره شايان اولمامغله الدن آتيلان جزئى وقليل وناچيزه شئ وجزئى مقدار

نَبْرْ يوقارى قالدرمق رفع ايتمك

ف **نَبَرْد** دوكش جنك حرب محاربه

ف **نَبَرْدآزما** چوق جنك كورمش تجربه لو اولان

ف **نَبَرْدپيشه** جنكى صنعت ايدنمش اولان

ف **نَبَرْدگاه** جنك ميدانى معركه معركه كاه

نَبْشْ قبالو نسنه يى ميدانه قومق كشف وعيان ايتمك كوميلو نسنه يى يردن چيقارمق وكوميلو كسنه نك مزارينى آچمق

نَبِشْتَه يازلمش مسطور محرر اولان

نَبْضْ طمر اتمق بشاح طمرى اتمق وطمر آتمسى محسوس اولديغى محل كه طبيب نبضه باقمق تعبير اولنان صنعتى اول محللرده اجرا ايدر

نَبَضانْ طمر اتمق نبض آتمق

نَبْضَة طمرك بر كره اتمسى

نَبْغ پيكار وايازمه دن صو قايناموق

نَبْل اوق سهم تير

نُبُوَّة پيغمبرلك نبى پيغمبر اولمق

نُبُوعْ صو يردن قاينامق

نَبَوِى نبى وپيغمبره منسوب ومتعلق اولان

نُبُه اويانق وبيدار اولمق كوزى آچيق اولمق

نَبِى پيغمبر رسول حق تعالى طرفندن بنى آدمه خبر كتوريجى اولان ذات اكرام

نبير	اوغلك اوغلی تورونی حافد خفید
نبيره	بمعناه ايضاً
نبيل	ذكا وشرف وحسب جميله فاضل ومزيت صاحبی اولان
نبيلة	حسن وجمال صاحبی اولان خاتون
نتاج	یاوری طوغمسی
نتايج	نتیجه لر مقدمه دن استدلال اولنان ویا حصوله كلان قضیه ویا نسنه
نتش	جنبسز وماشه مقوله شی ایله طوتوب چیقارمق
نتيجه	مقدمه دن حصوله كلان نسنه وقیاس مقدماتندن استدلال اولنان قضیه
نتيجه بخش	نتیجه ویریجی مقدمه دن نتیجه نك حصولنه سبب اولان
نتيجه پذير	نتیجه وانجام بولمش اولان
نثار	صاچمق اكمك طاغتمق وصاچی دوكون والای اراسنده خلقه صاچلان اقچه
نثار	صاچیجی اكیجی طاغیجی اولان
نثارة	صاچلوب طاغدلان نسنه
نثارچين	صاچلان نسنه يی طوپلار اولان
نثر	صاچمق اكمك طاغتمق وموزون ومنظوم اولمیان كلام
نجاة	قورتلمق نجات وخلاص بولمق
نجابة	صوی پاك وعرق وسیلی كريم اولمق
نجاح	ظفر بولمق مطلوبه نائل اولمق
نجاد	قلج باغی حمائل السيف
طويل النجاد	اوزون بويلو اولان آدم
نجادة	دلیر وبهادر اولمق شجاعت
نجار	دولكرمرانغوز طوغرامجی
نجار	اصل نسب حسب
نجارة	دولكرلك مرانغوزلق حرفتی
نجاسة	مردار اولمق مردارلق
نجاشي	حبش پادشاهلرينك لقبيدر
نجام	منجم اهل نجوم اهل هيئت
نجائب	نجیب وفاضل اولان نسنه لر

نجائب القرآن قرآن عظيم الشانك افضل اولان سوره لرى وآيتلرى سورهٔ انعام وسورهٔ اخلاص و آية الكرسى مثللو

نجح ظفر بولمق مطلوبه نائل اولمق

نجدة دليرو بهادر اولمق : شجاعت

نجر اصل نسب حسب

نجس مردار اولمق مردارلق

نجس مردار اولان ناپاك اولان

نجش برنسنه يى اراشديروب يرندن قالديرمق واو اولنه جق حيوانى ياتاغندن ديرووب چيقارمق وبركسنه برنسنه ايچون دكر بهاسندن زياده ويرسون ديومن غير حقيقة وضعى اولهرق اول نسنه ايچون زياده بها تكليف ايله مشترى اولمق

نجف ديه كبى اطرافنده اولان زميندن يوكسك بولنان صرت و تومسك ير ومقام حضرت مرتضى اولان قصبه نك اسمى

نجل ولد اوغل فرزند و ياورى بچه

نجم يلدز اختر ستاره كوكب

نجوم نجملر يلدزلر اخترلر

علم نجوم يلدزلرك وقوعات دنيويه يه موهوم اولان احكاملرندن بحث ايدر بر علم كاذب اسميدر

اهل نجوم علم نجومه اشتغال ايدر اولان كمسنه

نجومى يلدزلره ويا علم نجومه منسوب اولان

نجوى فسلدى سر اولان سوز

نجى سرداش : همراز

نجيب صوى وعرق ونسلى پاك وكريم اولان

نجيح درست وصواب وحكمت آميز اولان

نجيد دلير بهادر شجيع اولان وغمناك ومحزون اولان

نجيس نجاستلو مردار كيرلو اولان

نجاة جانب طرف ناحيه

اهل النجاة اجنبى يبانجى اولان كمسنه

نحاة نحويلر نحويون علم نحو اهللرى

نحاریر نحریرلر عارفلر وماهر واموردیده وحاذق اولان آدملر

نُحاس باقر دینلن معدن

نِحاس خلق طبیعت خوی

نُحاسی باقردن عبارت ویا باقره منسوب ومتعلق اولان

نِحاف نحیف وضعیف وزبون اولنلر

نَحافة آرقلق لاغرلك ضعیفلق

نُحام تنحنح ایدیجی بلغم اخراجی ایچون بوغازی ایچنده بك صولویوب خارلیان کسنه وخسیس جمری بخیل اولان

نحائز نحیزه‌لر طبیعتلر اخلاق

نَحْب مهم اولان مصلحت وهمت عزم وجهد برهان وفریاد ایله اغلاموق

نَحْر کسیلمك بوغازلمق

یوم النحر قربان بیرامی کونی

نحریر عاقل وحاذق وماهر وکاردیده اولان کسنه

نَحْس اوغورسز اولمق نامبارك اولمق ودخی اوغورسز ونامبارك عد اولنان یلدز

نحس اکبر زحل یلدزی

نحس اصغر مریخ یلدزی

نَحِس اوغورسز نامبارك اولان

نَحْسَین نامبارك عد اولنان زحل ایله مریخ نام ایکی عدد سیاره

نُحَفاء نحیف واریق ولاغر اولنلر

نَحْل برکسنه‌نك سویلدیکی سوزی اخر برکسنه‌یه عزو واسناد ایتمك واعطا ایتمك وبرمك بخشش ایتمك وبال اریسی زنبور

نُحُل نحله‌لر زوجه‌یه ویریلان مهر وکابین ودعوالر ادعالر

نِحْلَة زوجه‌یه ویریلان مهر وکابین ودعوا ادعا

نَحْنَحَة بوغاز ایچنده بلغم طیقانمغله خارلدی ایله صولومق

نَحْو یان جانب طرف سو وکلامده کلمه‌لرك یری برینه ربط واضافت وعمل ایلملرینه متعلق اولان قواعدی شامل برعلمك اسمیدر

نُحُوسَة	اوغورسز ونامبارك اولمق
نَحْوِي	اهل علم نحو وعلم نحوه منسوب ومتعلق اولان
نَحْوِيُّون	علم نحو اهللری
نَحِيب	فغان وفرياد ايله اغلامق
نَحِيزَة	خلق طبيعت خوى
نَحِيس	اوغورسز نامبارك اولان وقيتلق قحط اولان سنه
نَحِيف	آرق لاغر ضعيف زبون اولان چلمسز اينجه بدنلو اولان
نَخ	تل رشته وصفصره وحالى كليم قاليچه
نَخَّاس	طوارصاتيجى جانباز واسيرجى اسيرصاتيجى
نَخَّاسَة	جانبازلق واسيرجيلك حرفتى
نُخَاع	قوقار ايلك دينلوب اوكورغه كميكى ايچنده اولان ايلك
نُخَالَة	هرشيئك منتخب وكزيده سى واوندن ايرلان كپك
نَخَاوِرَة	نخوارلر خودبين ومتكبر اولان شريف ومتعين وذيشان
نَخَب	نمسنه لر چكوب چيقارمق ودوستك ياخود معشوقه نك عشقنه ايچلن شراب
نُخْبَة	هرشيئك منتخب وكزيده سى وهمبزم همنشين همفرش اولان
نَخْچِير	طاغ كچيسى دينلن حيوان واوصيد شكار
نَخْچِيرگاه	آويرى صيدگاه شكارستان
نَخْچِيرگير	آوجى صيد ايدن
نَخْچِيروان	بمعناه ايضا
نَخْرَة	روزكارك شدت ايله اسمسى قورطون بوره
نُخُسْت	برنجى اول اولان ايلك اولان
نُخُسْتزاد	اول طوغان ايلك طوغمش اولان
نُخُسْتزاده	بمعناه ايضا
نُخُسْتين	برنجى اول ايلك اولان
نَخْع	كسمك بوغازلمق ومحبت ياخود نصيحتى خلوص ايله ايتمك
نَخْل	اغاج فدانى وخرما اغاجى

نَخْلبَنْد مومدن اغاج ومیوه صورتلرینی اعمال ایدن اهل صنعت

نَخْلِسْتان باغچه فدانلق و خرمالق

نَخْمَه حسن جمال واوکسوز دکده بوغازدن چیقان بلغم وبورندن اقان سموك

نَخْوار خودبین ومتکبر شریف ومتعین ودیشان اولان کمسنه

نَخْوَة خودبینلك وتعظم وافتخار ایتمك

نَخْوَتْ پیشَه نخوت وتکبر صاحبی اولان

نَخْوَتْ فُرُوشْ بمعناه ایضا

نَخُودْ معلوم برنوع دانه که طعام اولور

نَخیبْ یورکسز قورقاق اولان

نَخیزْ پوصی کین

نَخیزْگاهْ کمینکاه پوصی یری

مثل مانند عینی کبی بکزر اولان

نِدا چاغرمق باغرمق وسس صدا وعلم صرف ونحو اصطلاحاتندن اولوب چاغریلان وخطاب اولنان نسنه نك اسمنه مخصوص

برشکلدر

نَدَآبَة جست وچیره وظریف اولمق

نَدامَة نادم وپشیمان اولمق

نَدامَتْكار نادم وپشیمان اولان

نَدامَتْكاری ندامت پشیمانلق

نُدْبَة میت اوزرینه محامد ومحاسننی ذکر وتعداد ایله واقع اولان اغلشمه

نُدْرَة نادر اولمق کیاب اولمق

نَدَمْ ندامت نادم وپشیمان اولمق

نَدِمْ بمعناه ایضا

نُدَماء ندیملر برابر عشرت ایدنلر

نَدْمانْ نادم پشیمان اولان وبرابر بزم عشرتده بولنور اولان

نَدْوَة مجلس جماعت انجمن

نَدِيّ بمعناه ایضا

نَدِيَة ندیلر مجلسلر انجمنلر

نَدِيم برابر عشرت ویا معاشرت ایدیجی اولان همدم وارقه داش

نَذارَة قورقودوب قباحت وکناهدن فراغت ایتدرمك ایچون سویلنان وعد

نَذالْ ندیل ودنی ومحقر اولان

نَذالة نذیل وخسیس ودنی اولمق

نَذْر واجب اولمیان عبادتی الله ایچون نفسنه واجب ایتمك واصلنده واجب اولمیوب نفسنه الله ایچون واجب قلنان عبادت

نُذُر نذورلر نفسنه الله ایچون واجب قلنان عبادتلر

نُذَراء نذیرلر تنذیر وتخویف ایدیجی اولنلر

نُذَلاء نذیللر خسیس ودنی ومحقر اولانلر

نُذُور نذرلر نفسنه الله ایچون واجب قیلنان عبادتلر

نُذُولة نذیل وخسیس ومحقر اولمق

نَذیر کناه وقباحتدن فراغت ایتدرمك ایچون نصیحت ایدوب عقوبت ومجازات وعدایدیجی اولان پیغمبر نبی

نَذیره نذر ایچون ادا اولنان شی ونذر سبیله کلیسا خدمتنه تخصیص اولنان چوجق وعسکر قره غولی

نَذیل خسیس دنی بخیل کم مایه اولان

نَثْر ارکك ذکر مذکر اولان دیشی اولمیان

انکشتر باش پرمق

نَرْجیس نرکس دینلن چیچك وسنبل

نَرْخ متاعلرك رسمی بهالرینه ضابط تعیین وتقدیر ایدیلمش

نَرْد طاوله اویونی

نَرْدباز طاوله اوینایجی اولان

نَرْدبازی نرد بازلق طاوله اوینامقلق

نَرْدبان یوکسکه چیقمق ایچون آلت اتخاذ اولنان درجه لو وبصامقلو نسنه

نَرْدین برکوزل قوقولو چیچك اسمیدر

نَرْکِس معلوم برکوزل وقوقولو چیچك اسمیدر ومحبوبه نك کوزی

نرکس نیم خواب محبوبنك کوزی

نرکس مخمور بمعناه ایضا

نرکسدن نرکس باغچه سی و یا صاقسیسی

نَرْکِسه نرکس چیچکی رسمنده اولان زینت ویلدز نجم کوکب

يومشق اولان وملايم ولطيف اولان

نرمدل مرحمتلو يوركى طيانمز اولان

نرمرو يواش يورر وديزكين دكلو اولان

نرمسار حليم يواش طبيعتلو اولان

نرم لگام ديزكين قولاى دكلمز اولان

نرمى يومشقلق نرملك وملائملك لطافت

نره اركك ذكر مذكر وخنثى همارككك همردیشی اولان وچركين وقبيح

نريمان پهلوان بطال يكيت

نريمانى يكيت وپهلوانه منسوب وسعلق اولان ويكيتلك پهلوانلق

نزار انجه آرتق لاغر ضعيف زبون اولان

نزارة آز وقليل واندك اولمق

نزاغ چكشوب غوغا ايتمك

نزاكة نازكلك لطافت

نزال غوغا محاربه جنك

نزالة انزال اولنان منى

نزاه قارهلر نزاهت وطهارت اهالىرى

نزاهة هردرلو كريه وناخوش شيلردن عارى وخالى اولمق پاك وپاكيزه اولمق

نزه شهوت آرزو ايستك

نزد نسنه نك يان وعند وقربى

نزديك يقين قريب اولان

نزر آز وقليل واندك اولمق

نزع قوپارمق سوكمك وجاننك بدندن چيقمسى

حالة النزع جان چكشمك حالى

نزفة از بر نسنه جزئيجه برمقدار

نزل قوناق يرى منزل ومسافر ايچون حاضر ايلان طعام

نزلة اخلاطك كويا اينملرى ويا زكام اينملرى سببيله حادث اولان خفيف علت ومرض

نزول اشاغى اينمك وحيواندن انوب بر يره قونمق واخلاط اينمسله حادث اولان شديد مرض كه كرفتارى اكثريا اندن هلاك اولور

نزه هردرلو قبيح شيدن

عاری وخالی اولمق

نزهاء نازهنلر پاك و پاكيزه اولانلر

نزهه تفرج تازه قارشوق وبو لاشق یرلردن وغلبه لق محللردن اوزاق اولمق وصفا كشايش انشراح

ف **نزهت افزا** صفا وكشايش ارتمسنه سبب اولان

ف **نزهت پذير** صفا وكشايش بولمش اولان

ف **نزهتگاه** بمعناه ايضاً

ف **نزهتكده** كزيلوب صفا وكشايش بولنه جق محل

نزيف قانی چوق اقمغله قوتسز قالمش اولان

نزيل مسافر يابنجی بيكانه اولان

نزيه پاك و پاكيزه اولان

ف **نژاد** اصل كوهر حسب نسب طينت

ف **نژاده** بمعناه ايضاً

نساء قاريلر زنلر نسوان

نساب نسبلره پك آشنا ودانا اولان آدم

نسابه بمعناه ايضاً

نسابون نسابلره نسبلره آشنا

ادملر

نساج نسج ايدیجی قوماش طوقویجی اولان جلاه

نساجه نساجلق جلاهلق حرفتی

نسافه بغدايدن ايريلان صمان وامثالی حسن وخاشاك

نساكه حق تعالی يه اطاعت وعبادت ايتمك

نسال حبوباتدن قوپوب دوكلن توپلر و بغدايجق اونك سنبله سی كه قورودقده اوزيی اولما مغله اوچوب صاوريلور

نسانس برنوع كريه مخلوق اسميدر

نسائج نسيجه لر طوقولمش قماشلر

نسائس نسيسه لر فسادلر فساد ايچون چيقاريلان فسلذيلر

نسائك نسيكه لر حق يولنه ذبح اولنان قربانلر

نسائم نسيملر خفيف ولطيف روزكارلر

نسب برادمك پدريله اجدادی كروهی

نسبت نسنه نك ديكر برنسنه يه تعلقی وعلم هندسه اصطلاحاتندن اولوب

مقدارلرلک بری برینه نظراً واقع اولان قدرو قیمتلرینه اطلاق اولنور وبنه هندسه اصطلاحاتندن اولهرق لغاریتمه جدولنده مقید بولنان اعداد متناسبه‌نک هر بری

نَسْتَرْ یبانی گل اغسطوس گلی

نَسْتَرَنْ بمعناه ایضاً

نَسْتَرُونْ بمعناه ایضاً

نَسْتَرِینْ بمعناه ایضاً

نَسْج قوماش طوقومق وطوقولمش قماش

نَسْخ کتابک عینینی یازمق واکثریا کتاب یازمق ایچون مستعمل اولان خط عربی وبر امرک حکمنی بوزوب ابطال ایتمک

نُسَخ نسخه‌لر یازلمش کتاب عینلری

نُسْخَة کتابک برقطعه صورتی وباشقه یازینک دخی برقطعه صورتی ومرض وضرر دفعی ایچون یازیلوب باشه وقوله وگردانه وسائر اعضایه طاقیلان دعا وامثالی صورتی

نَسْخی کتاب یازمغه اکثریا استعمال اولنان خط عربی

نَسْر برنوع بیوک لاشه خور قوش اسمیدر

نَسْرِ طائر ونَسْرِ واقع سماده ایکی گروه یلدزلک اسملریدر که ایکیسنه بردن نسرین تسمیه اولنور

نَسْرِین برقاچ نوع چیچک اسمیدر

نَسَق دیزی صره ترتیب نظام

نَسْل ولد ذریت دول دوش برادمدن حاصل اولان اولاد وزراری گروهی

نَسَم نفس روح جان حیات

نَسَمَة بمعناه ایضاً

نَسْنَاس برنوع کریه حیوان اسمیدر

نِسْوَان قاریلر زنلر نساطائفه‌سی

نِسْوِی نساطائفه‌سنه منسوب اولان

نَسِی اونوتمق نسیان وفراموش ایتمک

نِسْیَان بمعناه ایضاً

نَسِیب نسب صاحبی اولان وبرشیئه مناسب وچسبان اولان

نُسْنَسَة ویره‌سی المق مبایعه اولنان نسنه‌نک ادای بهاسی

تأخير ايتمك

نَسِيج طوقونمش نسج اولنمش اولان وطوقونمش اولان قماش

نَسِيجَة نسج اولنمش قماش

نَسِيس اولمجك ادمك صولك نفسي

نَسِيسَة خلق بينه فساد القا ايتمك

نَسِيق نظام اوزره مرتب اولان

نَسِيكَة حق يولنه ذبح اولنان قربان والتون وباكومش سبيكه‌سي

نَسِيم كوزل ولطيف اسن روزكار

نَسِيئَة ويرسي المق مبايعه اولنان نسنه‌نك بهاسني تأخير ايتمك

نَشَا بكيدن بيدا اولوب حياته كلمك و بيويوب قد وقامت بولمق

نَشَا بمعناه ايضا وسرخوش اولمق

نَشَاءَة بمعناه ايضا

نَشَّاب اوقجي اوق يابان اهل صنعت

نُشَّاب نشابه‌لر اوقلر سهملر تيرلر

نُشَّابَة اغاجدن دوزلمش اولان اوق

نَشْأَة بكيدن بيدا اولوب حياته كلمك و بيويوب قد وقامت بولمق ومست وسرخوش اولمق آزجه كيف اولمق

نَشْأَتَيْن انسانك ايكي دفعه حياته كلمسي يعني انادن طوغوب مزاردن ديرلمسي

نِشَادِر معلوم برنوع طاش ياخود طوز

نِشَاسْتَج نشاسته ديلن نسنه

نِشَاسْتَه معلوم بياض اون كبي نسنه

نَشَاط شن وشاد وخوشدلك اولمق

نِشَاط نشيط وشن وشاد اولانلر

نِشَان علامت برنسنه‌نك ياخود بر وقعه‌نك بلنمسنه مدار اولان اثر واصابت اولنمق مراديله اوق و تفنك كبي سلاح تعليمنده تعليم ايدن كمسنه‌نك قرشوسنه وضع ونصب اولنان نسنه واوطوريجي طوردريجي دبكوب نصب ايديجي اولان

وسوبوند ریجی اولان

نِشَانْدَه دیکلمش اوطورتلمش اولان

نَشَبْ ایلشوب طوتلوب قالمق

نُشَبْط بمعناه ایضاً

نِشْبِیلْ قانجه جنکل بالق اولته سی

نَشْتَرْ قان المغه قوللانلور کچوك بچاق

نَشْتَه قالمش اولان اوطورمش اولان

نِشْتَه‌گَامْ برینك قالقوب اوتوردیغی محل

نِشْخَارْ کویش که قیون ودوه وامثالی اولان حیوانات علف یدکلرندنصکره تکرار بتکرار اغزلرینه کتوروب چینرلر

نُشْخُوارْ بمعناه ایضاً

نُشْخُوارَه بمعناه ایضاً

نُشْخُوزْ بمعناه ایضاً

نُشْخُورَه بمعناه ایضاً

نَشَدْ اراشدوروب صورشدرمق وکندو مالی اولمیان برنسنه‌یی بولدقده خبرویروب چاغره چاغره صاحبنی اراشدرمق وبرماده‌یی بریندن سؤال ایتدکده الله ایچون والله عشقی ایچون والهی سورسك طوغری سویله دیو یالوارمق

نِشْدَانْ بمعناه ایضاً

نَشْدَه بمعناه ایضاً

نَشْرْ یایوب اچمق وطاغتمق وفاش ایتمك اشاعه ایتمك ومیتی دیرلتمك واولومدن دیرلمك ویپراقلنمق یشللنمك

نُشْرَه رقیه فسون نسخه تعویذ

نَشْرِی نشره منسوب ومتعلق اولان

نِشَسْتْ ف اوطورمق اوطورمش اولان

نِشَسْتَگَاه ف اوطوره جق محل

نِشَسْتَگَه ف بمعناه ایضاً

نِشَسْتَنْ ف اوطورمق اوطورمش اولمق

نَشِیطْ بریردن اخر بریره چیقمق

نَشَغْ بایغنلق درجه سنده هیچقرمق

نَشَفْ سونکر وامثالی کبی صو مقوله سنی کندویه چکوب ایچمك وصو مقوله سنی سونکر وامثالی نسنه‌یه ایچلوب باتمق

نَشْکَرْدَه ف یانوبتچی وسراج بچقیسی

نَشِینَدَه ف اشندلامش نه اشندلمز اولان

نَشْو — یکیدن پیدا اولوب حیاته کلمك نبات وحیوان کبی بیومك

نِشْوار — قویون ودوه وامثالی حیوانلرك اغزینه کتوردکلری کویش

نَشْوان — مست سرخوش سکران اولان

نُشُوب — ایلشوب طوتلوب قالمق

نَشْوَة — قوقلامق وایوجه طویوب واقف اولمق ومست اولمق سرخوش اولمق

نَشُور — نشر ایدیجی اولان

نُشُور — نشر ایتمك

نُشُوط — نبات هنوز یری یاروب اغزشغندن اوج ویروب چیقمق

ف نَشْوَة — خفیف سرخوشلق

ف — کیفلك ونشات یکی پیدا اولوب وجوده کلمك

نَشْوَه — بخش نشوه ویر مسکر اولان

ف نِشْوَه — آز کیف ومست اولان

ف نَشِیب — انش یوقش اشاغی چقور یر

ف نَشِیبگاه — چقور اولان بیر دره ایچی

نَشْتَة — یکیدن پیدا اولوب وجوده کلمك ودخان وعرق وخمر مثللو مکیفات تاثیریله حاصل اولان جزئی سرخوشلق

نَشِید — قوم بینده انشاد اولنان شعر

نَشَدَة — بمعناه ایضاً

نَشِیدَه — قونمش وضع اولنمش اولان

نَشِیط — شن شاد خوشدل اولان

نَشِیطَة — یغما غنیمت

نَشِیم — نشیمن اوطورجق محل

نَشِیمَنگاه — نشیمنگاه مجلس محلی اوطوره جق محل

نَشِیمَن — نشیمن یری مجلس محلی

نِشِیمَنگاه — اوطوریجی اوتورمش اولان

نِشِین — بمعناه ایضاً

نَشِینَده

نَصّ — قرآن وحدیثده بولنوب معناسنده اصلا اشتباه اولمیان کلام ودلیل حجت برهان وبرخبری اسناد ایله قائلنه دك رفع ایلمك

نِصَاب — اصل اساس مرجع وعرف شرعی اصطلاحاتنده اولوب برمقدار درکه مال

اول مقداره بالغ اولدقده زكاتى ويرلمسى لازم كلور وقوامرنسنه نك حالت مقرره سى

نُصّاح ناصحلر نصيحت ايديجيلر

نصاحة نصيحت ويرمك

نصّار ناصرلر ياردم ايديجيلر

نصارى نصرانيلر عيسوى طائفه سى

نصاعة خالص اولوب صافى اولمق وبك اق وبياض اولمق

نِصاف مساوات ايله ايكى يه تقسيم ايتمك

نصائح نصيحتلر پندلر اوكوتلر

نصب ديرك وميل وامثالنى ديكنه قويوب طوردرمق وبركمسنه يى ماموريته تعيين ايتمك وبرحرفى اوستون اوقومق ويا اشارت ايتمك وچادر قورمق وميل ديكيلو طاش وحدود اشارتى وبراسمك ياخود برصنعتك لجراسنه مخصوص اولان محلى تعيين ايچون وضع اولنان ميل ونشان

نَصح نصيحت ويرمك اوكوت ويرمك

نُصَحاء نصيحلر نصيحت ويريجيلر

نَصر ياردم ايتمك وغالب

نُصَراء نصيرلر ياردم ايديجيلر

نَصرانى عيسوى اولان خرستيان اولان

نَصرانيّة عيسويلك خرستيانلق

نُصرة ياردم امداد وخصوصا معاونت روحانيه وغلبه فتح دشمنه غالب اولمق

نَصرتى نصر ونصرته منسوب ومتعلق اولان

نِصف يارم نيم

نِصف نهار اويله وقتى

نِصف ليل كيجه يارسى

نَصَفة عدالت انصاف داد كرلك

نَصَفة بمعنا ايضا

نَصوح صادق قصد نيتيله مقرر اولان

نُصور ياردم امداد

نُصوص نصلر دليللر برهانلر حجتلر

نُصوع خالص وصافى اولمق واق وبياض اولمق

نَصيب پاى حصه بهره

نَصيبة بمعناه ايضا ويولده اشارت ايچون ديكلمش اولان ميل

نَصيبدار حصه دار بهره مند اولان

ف نصیدائش حصه‌ده برابر اولان

نصیح نصیحتجی نصیحت ویریجی اولان

نَصِیحَة پند اوکوت عقل اوکرتمك

ف نَصِیحت‌میز کندوسنده نصیحت موجود اولان نصیحت معناسنه اولان

ف نَصِیحت‌پذیر نصیحت قبول ایدیجی اولان

ف نَصِیحت‌کر نصیحت ویریجی اولان

نَصِیر یاردم ایدیجی امداد ویریجی اولان

نُضَار خالص التون جوهری و بر نوع اغاج اسمیدر که ایلغون جنسندن اولوب قواطه وامثالی اوانی آندن اعمال اولنور ومنبر نبوی معمول ایدی

نَضَارَة ترو تازه وخوش ورونقدار اولمق

نِضَال بتر اندازلر اوق یارشمق وبری ایچون لاقردی سویلیوب دفع ضرر ومحذور ایتمك

نَضْب اقمق سیلان ایتمك وجریان ایتمك

نَضْح بتمك اولمق قوام بولمق

نَضْد امتعه واثاث بیتی بری بری اوزرینه نظام ایله یغوب استیف ایتمك

نَضَد بری بری اوزرینه نظام ایله استیف اولنمش امتعه واثاث بیت یاخود اثاث بیتك بووجهله استیف اولندیغی سد وسریرکبی ترتیب واولوق شرف شان وشریف وذی شان اولان آدم

نَضْر ترو تازه وخوش ورونقدار اولمق

نَضْرَة تازه‌لك طراوت وعیش زندکانی حیات وحسن رونق لطافت

نُضُوب صو یره چکوب یاتمق وبرکت ازالمق

نُضُور ترو تازه وخوش ورونقدار اولان

نَضِیج پشمش پخته اولان قوام ونضایی بولمش اولان

نَضِید لیجی طولمه اولان خانه متاعی یصدق وشلته ومندر کبی

نَضِیر ترو تازه وخوش ورونقدار اولان

نَضِیف مردار ونجیس اولان پالدر اولمیان

نِطاح ..... توسن اورشمق بوینوز اورشمق وجنك ومحاربه ایتمك غوغا ایتمك

نِطاسی ..... عالم ودانا اولان معلوماتلو اولان

نِطاع ..... نطعلر مشین سختیان بساطلری

نِطاف ..... نطفه لر صافی اولان صولر

نُطافة ..... صوازجه ازجه اقمق وبرینه زنا وفجور افترا ایتمك

نِطاق ..... قوتر تعبیر اولنان نسنه که قاریلر قوشانورلر وقوشاق کمر وکمرگاه بل میان

نِطح ..... بوینوز اورمق توس اورمق

نَطَر ..... باغ وباغچه بکلمك باغ بکجیلکی ایتمك

نُطَراء ..... ناظرلر باغ بکجیلری باغچه بکجیلری

نَطْرون ..... قیوجی بورسی دیدکلری نسنه

نِطْس ..... عالم ودانا معلوماتلو لا

نَطُس ..... عالم ودانا معلوماتلو اولمق

نُطُس ..... حاذق وماهر طبیبلر وغایت نظافت اوزره پاك وطاهر اولانلر

نُطَسة ..... نظافت خصوصنده بك پرهیز واهتمام ایدر اولان

نَطْش ..... خلقت وبنیادك قوی وشدید اولمسی

نَطْع ..... مشیندن وسختیاندن دوزلمش اولان دوشك ومندر وسفره وشطرنج وطامه سرکیسی وبساط سائره

نِطْع ..... اغزده اوست دماغك پوتور پوتور اولان محلی که تاء وطاء حرفلری تلفظنده دیلك اوست طرفنه اولا محله طیبانور

نِطْعی ..... دماغ نطعنه منسوب ومتعلق اولان یعنی نطعدن تلفظ واخراج اولنور اولان

نُطَف ..... نطفه لر مینلر

نُطْفان ..... صو اقمق جریان ایتمك

نُطْفَه ..... منی که انزال اولنور وصافی صو ودکز دریا بحر

نَطَفَة ..... کوپه که قولاق زینتیدر

نُطْق ..... کلام سوز لاقردی گفتار

نطوع	نطعلر مشين وسختيان بساطلر
نطيح	بو ينوزايله اورلوب هلاك اولمش اولان
نطيحة	توس اورلوب هلاك اولمش حيوان
نِطيس	حاذق وماهر اولان طبيب
نطاس	فراست
نُظّار	ناظرلر يا قيجيلر نظارت ايديجيلر
نظارة	باقمق كوزتمك وناظرلق ايتمك وناظرلق خدمت ومأموريتي وبر محلك اطرافي ناظر اولمسي
نظافة	تميزلك پاكلك پاكيزه لك
نظام	نسنه لري قاعده يه تطبيقاً ترتيب اولنمق ونسنه لرك اكا تطبيقاً ترتيب اولندقلري قاعده ودستور ووزير مشير دولت وكيلي
نظائر	نظيره لر افاضل وامائل اولان
نظائف	نظيف وپاك اولان نسنه لر
نظر	كوزايله باقمق وذهن ايله ملاحظه ايتمك واعتبار ايتمك عد ايتمك

	وخلقك اعتقادي اوزره كوزده اولان قوه مدركه بعضا ادم وحيوان و اشيا سائره يه اصابت ايتدكده هلاك ويا ضررلرينه موجب اولور
نُظَراء	نظيرلر اقران همتا ومساوي اولان
نظر انداز	نظر ايديجي باقيجي اولان
نظر باز	شيوه وادا ايله نظر ايدر اولان
نظربازي	نظربازلق
نظربند	كوزحبسي ايله محبوس اولان
نظربندي	كوزحبسي
نظرة	برنك باقش
نظرگاه	برنسنه كوركجك محل ونظر اولنان محل
نظم	بر قاعده يه مطابق نسنه لر ترتيب ايتمك وشعر ترتيب ايتمك
نظير	ديكر نسنه يه مساوي ومشابه اولان اقران وهمتا اولان
نظيرة	بشقه نسنه يه مشابه ومماثل اولان نسنه وخصوصا بر شاعرك شعرينه مشابه اولمق

قصد يله نظم و ترتيب اولنان شعر

نظيف تميز پاك طاهر پاكيزه اولان

نعاب قارغه وخروس كبي اوتمك

نعار سركش عاصي باغي فتنه اربابي فساد جو اولان كمسه

نعارة چاغرغان فاحشه وادبسز قاري

نعاس امزغنمق اويو بقلمق اويقوسي كلمك

نعال نعللر اياق قابلري وآت نعللري

نعب قارغه وخروس كبي اوتمك

نعبان بمعناه ايضا

نعت على الخصوص پيغمبر عليه السلام حضرتلري وصف ومدح وثنا ايتمك وپيغمبر حضرتلرينك وصف وثنا ضمننده ترتيب اولنان شعر

نعرة بك چاغريلان سس صدا چيقرمق

نعس امزغنمق اويو قللمق اويقوسي كلمك

نعسان اويوقلمش اويقوسي باصمش اولان

نعش تحت روان وخسته تشكره سي وتابوت سرير

بنات نعش قطب شماليه قريب اولهرق اولكرويد يكز تعبير اولنان يلدزلرك اسميدر

نعظ ذكرقوا مركلوب منتشر اولمق

نعل اياق قابي پاپوش ونعلين دينلن اياق قابي وات نعلي

نعلبند اتلره نعل چاقار اولان اهل حرفت — ف

نعلبها مصرلردن امين اولمق ايچون سفربر بولنان عسكره كويلولر طرفندن ويريلان اقچه — ف

نعلة برنك نعل ويا اياق قابي

نعلتراش نعلبچي نعلين يابيجي اولان — ف

نعلزده نعللري اورلوب يوله حاضر اولان

نعلي ات نالي شكلنده اولان

نعلين معلوم برصوي اياق قابي كه حمام وممشاده وصو وچامورلو محللره يوريمك ايچون قوللانلر

لغت	معنا
نَعَم مَعنا اِرنده	اوت بلى ويك ايو افرين كلمه تصديق وتحسين در
نِعَم	نعمتلر احسانلر ايولكلر وخوش ديرلك وراحت ورفاهه لازم اولان نسنه لر
نَعْماء	نعمت احسان راحت ورفاه حاله موجب اولان نسنه واحسان عطيه
نِعْمَت	بمعناه ايضا
نِعْمَت خور	نعمته مظهر ونائل اولان
نُعْمى	نعمت خوش ديرلك وراحت ورفاه حاله سبب اولان نسنه و احسان عطيه
نَعْنا	معلوم كوزل قوقولو سبزه
نَعْناع	بمعناه ايضا
نَعْنَع	بمعناه ايضا
نُعُوت	نعتلر وصفلر مدحلر وخصوصا پيغمبره ثنالر
نعوذ بالله	اللهم صقندق معناسنده افادة تحاشى ايچون مستعمل تركيب عربيدر
نُعُوظ	بر علتدر كه دائما قوام اوزره اولور
نَعْى	برينك وفات ايديكنك خبرينى كتورمك

لغت	معنا
	خبرينى كتورمك
نَعِىّ	وفات خبرينى كتوريجى اولان
نَعْيان	برينك وفات ايتديكنك خبرينى كتورمك
نَعِيب	فارغه ياخود خروس كبى اوتمك
نَعِير	حيقرمق سس وصدا وغريو وفرياد ايتمك
نَعِيف	ضعيف لفظنه اتباع ايله ضعيف نعيف ديلور ضعيف زبون كبى اولور
نَعِيق	قارغه وياخود خروس كبى اوتمك
نَعِيم	نعمت احسان ورفاه حاله سبب اولان نسنه وجنتك بر باغچه سى اسميدر
نَغْز	كوزل مقبول خوش لطيف اولان
نَغَم	ايرلامق ازكى ايله اوقومق
نَغْمَة	بمعناه ايضا
نَغْمَه پرداز	خوانده اولان نغمه اوقويجى اولان
نَغْمَه ساز	بمعناه ايضا
نَغْمَه كش	بمعناه ايضا
نُفاثَه	اغزدن اوفورلوب توكرلان نسنه

نفاثه بو بوجی جادو وساحره

نفاج شیشکین متکبر وخودبین اولان

نُفاخ طیب وعطرك رایحه‌سی بایلاق

نَفّاخ هر کسه خیر وانعامی عمیم اولان خیرلو کسنه

نفاد توکنمك فانی اولمق زائل اولمق

نَفاذ نفوذ ایتمك برنسنه ایچنه اشلیوب اوته سنه کچوب چیقمق

نفار اورکوب قاچمق

نفاس خاتونك وضع لولادی حالتی که اول حالتده لوغسه لق دخی تعبیر اولنور

نَفاسَة فاخر ونفیس ومرغوب اولمق

نَفاطَة یاغلو بچاووره تعبیر اولنان الت حرب

نفاع منفعت سود فائده

نِفاق دین خصوصنده ریا ایتمك ذاتنده کافر اولان کسنه مسلم صورتنی کوسترمك ویری برایله بوزشوب محبت واتحاده خلل کلمك و
نفقه لر حوائج ایچون صرف اولنان مبلغلر

نِفال نفلر غنیمت ماللری

نفایه برنسنه نك کبرویه قالان کسیر فناسی

نَفائس نفیسه لر نفیس ومرغوب نسنه لر
معلوم نسنه که یاغ وروح کبی اولوب پك شدتله یانار

نِفتی یشل ایله قهوه رنکندن مرکب اولان رنك

نفخ فوفو بایلمق وروزکار اسمك واوفورمك

نَفخَة روزکارك براسمی وبرکره اوفورمك

نفخة الفزع اسرافیل علیه السلام حضرتلرینك صوره برنجی اوفورمسی

نفخة البعث ایکنجی اوفورمسی
اسمیدر

نَفخ اوفورمك وبوری یه اوفوروب چالمق

نفخة قارن شیشکینلکی ومسلك نافه سی

نَفَد توکنمك فانی اولمق زائل اولمق

نَفَر اورکوب قاچمق وحج هنکامنده مکه مکرمه طرفنه منادن اورکشر

قویون کبی روان اولمق وغالب اولمق

نَفَر انسان جماعتی وبر فرد کمسنه وعسکر خذمنده اولوب ضابط اولمیان کمسنه

نَفَرات نفرلر فردلر عسکر مقوله سی بیننده ضابطلق درجه سنه واصل اولمیان کمسنه لر

نَفَران اورکوب قاچمق

نَفرة اورکوب قاچمق وکریه کوروب چکنمك تکسمك

نَفرین سبب لعنت بد دعا

نَفرین کنان سبب ایدیجی لعنت اوقویجی اولان

نَفْس جان روح حیات وقان دم خون وذات خود عین جوهر شخص اراده مشیت وغیرت حمیت وسنی که سبب تکون جنین اولان صودر

نَفسِ امّاره انسانك تربیه سز اولوب هر درلو فضاحته مائل وآمر اولان اراده سی

نَفسِ لوّامه انسانك خیلی تربیه کوروب کاهك فضاحت واقف اولمغله لوم وتخدیش ایدرك خیره مائل وساعی اولان اراده سی

نَفسِ مطمئنّه کاهه میل وارزو ایتمك عارضه سندن کلیه قورتلمش وعذابندن خلاصی یابنده اطمینان کسب ایتمش اولان اراده سی

نَفسِ ناطقه معقولات ومنقولاتك مناسباتی حسن وتفهم ایتمکه مستعد اولان جوهر

نَفسُ الامر ماده نك ذات و حقیقتی

نَفَس صولولق دم علی المناوبه چکره چکلوب طشره دفع اولنان هوا وهوانك علی المناوبه چکره چکلوب طشره دفع اولنمسی

نَفساء لوغسه خاتون چوجق طوغران خاتون

نَفسانی نفس امّاره یه منسوب ومتعلق اولان

نَفسانیّه نفسانیلك وبر فردك دیکر بر فرد حقنده واقع اولان غضب ایله عداوت مخصوصه

نَفس پرست نفس وهوایه تابع ومطیع اولان

نَفسی نفسنه منسوب ومتعلق اولان

نفط نفت یاعنی تعبیر اولنان نسنه که ایکی جنس اولوب بری نفت معدنی و دیکری نفط نباتید نفط معدنی بعض محللرده یردن قاینار یاخود قیودن چکلور و نفط نباتی دخی چام اغاجندن و چام سافزندن انبیق واسطه سیله تقطیر اولنور مذکور ایکی جنس نفطك هر بریسی روح و یاغ کبی اولوب پك شدتله علولنور

نَفْعْ منفعت فائده سود

نَفَقَةْ حوائج ایچون خرج اولنان اقچه

نَفْلْ ادمك من غیر وجوب اشلدیکی ایش عطیه و نافله نماز قیلمق کبی

نَفَلْ دوشمندن النان مال غنیمت

نُفُوذْ بر نسنه نك اصل وجودی ایچندن ایشلیوب چکمك وضابط و سائرك امر و نهی مرعی و معتبر طوتلوب اطاعت و انقیاد اولنمق

نُفُورْ اورکش قاچار اولان و بر نسنه یه تکسوب اهتمام ایله چکنور اولان

نُفُورْ اورکوب قاچمق و حجاج منادن مکه مکرمه یه طوغری اورکمش قویون کبی روان اولمق

نُفُورَةْ حکم قضا و خصم اقربا طاقمی

نُفُوسْ نفسلر جانلر و شخصلر نفرلر

نَفُوعْ هرکسه خیر و احسانی یارار اولان ادم

نُفُوهْ قورقاق و بی زهره اولمق و سرکشلکی ترك ایدوب رام و ذلول اولمق

نَفْیْ نسنه یی یرندن ایروب بشقه یره سورمك و انکار ایتمك دکلدر دیو ذکر ایتمك

نَفَةْ نسنه نك کیرو قالان کمتر و کوتوسی

نَفِیذْ نافذ اولان ایشلیوب کچوب چقار اولان

نَفِیرْ بر نوع بوری کبی چالغی

نَفِیرْ جنك ایتمك ایچون چیقوب کیدن جماعت

نَفِیرِ عامْ اهالی بتون سلاحلنوب جماعت اوله رق چیقوب کیتمك

یَوْمِ نَفِیرْ حجاجك منادن بوشانوب مکه یه روان اوله‌جقلری کون

نفيس استنلوب رغبت اولنه جق درجه ده گوزل ورعنا اولان

نفيسه نفيس ورعنا اولان نسنه

نقاء تميز وپاك وپاكيزه اولمق (و ن)

نقاء نقيلر پاك وپاكيزه اولانلر

نقاب يوز اورتيسی ياشمق ويك عالم ودانا وهر شيئه اشنا اولان ادم

نقّاب دليك دلیجی نقب ايديجی اولان

نقابة نقيب اولمق

نقاوة نسنه نك اعلاسی و گزيده سی ومختاری اولمق

نقّاد تميز اقچه يی قلبندن تفريق ايديجی صراف وجيت وجالالك وماهر اولان

نقار سنتم وازار ايتمك (ف)

نقارخانه مهترخانه چالغيجی طاقمی (ف)

نقاره طاول كبی بر نوع چالغی آلتی (ف)

نقاش نقش ورسم بنی زينتلر يابيجی ويا غلو بويا بويايجی

نقاط نقطه لر نيكلر

نقاف رأی وتدبير وفكر ونظر صاحبی اولان

نقال نقل وحكايت ايديجی اولان

نقاوة تميز وپاك وپاكيزه اولمق ونسنه نك تميزی وگزيده سی ومختاری

نقاهة خسته لكدن هنوز قالقوب حالا ضعيف اولمق فهيم وسريع الانتقال اولمق

نقايا نقايه لر نسنه نك مختار وگزيده سی اولان دانه لر ويا نفرلر ويا قطعه لر

نقاية تميز پاك وپاكيزه اولمق

نُقاية نسنه نك مختار ومنتخب وگزيده سی

نقائض نقيضه لر بشقه شيئه مخالف ومعنا بر اولان شيلر

نقائع نقيعه لر ضيافت طعاملر

نقب دليك دلمك ولغم اچمق

نقباء نقيبلر صنف وكتخدالری

نقبزن لغجی لغم اچيجی (ف)

نقد رايج اولان اقچه ونسنه نك قيمتی بشين ومعجلا ويرلمك (ف)

نقدی نقده منسوب ومتعلق اولان

نقدينه نقد رايج آقچه (ف)

نقرس اكثريا اياق پرمقلرينه عارض اولور وجعی شديد واليم بر مرض در

نقره گمش سيم واق بياض صاف اولان نسنه (ف)

نقره خام خام گمش و يومشق (ف)

اولان یاخود بیاض اولان شی

نِقْرِیس ماهر قولاغوز و حاذق طبیب

نَقْز مال و متاعك فناسی و کمتری

نَقْش عیبلمك مسخره لغه المق

نِقْس یازی مرکبی

نَقْش بویا ایله بویامق و رنك رنك یاخود رسم رسم تزیین ایتمك

نَقْشبند نقاش: رسام مصور

نَقْشبندی نقشبندلك نقاشلق

نَقْص نقصان اکسکلك ناتماملق

نَقْض بوزمق خلل ویرمك چوزمك سوکمك ییقمق بنا ییقندیسی

نِقْض بنانك ییقلانی یری

نُقَط نقطه لر یازی حروفاتی نقطه سی

نُقْطَه بنك و حروف معجمه نك اوسته و یا النه وضع اولنان بنك و پرکارك مرکزی اثره ده ایتدیکی نشان و علم هندسه اصطلاحاتنده ن اولوب خطك نهایتی اولوب اقسام اجزادن خالی

اولان هیئت معنا سندر و محل موضع موقع

نَقْل محلدن محل آخره ایلتمك و حالدن حال آخره چویرمك و ذکر و حکایت ایتمك و ترجمه ایتمك بشقه لسانه چویرمك و بر یازینك صورتنی یازمق و کوچ ایتمك و خانه و مسکن تبدیل ایتمك

ف **نُقْل** عشرت مزه سی

نَقْلاً ذکر و حکایت طریقیله

نُقَلاء ناقللر نقل ایدیجیلر

ف **نَقْلبند** حکایه لر جمع ایدیجی اولان

نَقَلَه ناقللر نقل ایدیجیلر

نَقْلی نقل و روایته منسوب و متعلق اولان

نَقْلِیّات نقل و روایت و حکایت واسطه سیله معلوم اولان حصوصلر

نَقْم عقوبتله جزا ایتمك کریه و یاخوش معامله ایله مجازات ایتمك

نِقَم نقمتلر عقوبتلر

نِقْمَه ناخوش معامله ایله اولان مجازات

نُقَواء نقیلر پاك و پاکیزه اولانلر

نَقْوَه نسنه نك کزیده سی و مختاری

خصوص ونقطه بيك

نكته بين نسنه لرك جزئى عوانيني ارار كوررا اولان ادم و ظريف فطين اولان

نكته پرداز ظريف فطين فهيم اولان

نكته پرور بمعناه ايضا

نكته پيما نكته اوجى ظريف فطين اولان

نكته پيمائى نكته پيمالك ظريف

نكته پيوند نازك ولطيف معناسى اولان

نكته چين نسنه لرك جزئى عوانيني آرر كوررا اولان وفطين ظريف فهيم اولان

نكته دانى نكته دانلق عرفان ظرافت

نكته شناس عارف وظريف وفطين اولان

نكته گو كلامى نكته لو ونازك معنالو اولان

نكث بوزمق اورملك طاغتمق مخل ومختل قيلمق

نكر بك زيركلك ذكا وفطنت فطانت

نكر بمعناه ايضا

نكر بك زيرك چوق فكرلى اولان

نُكْر عقل وقبول ايتميه جك درجه ده عجيب واغربا اولان نسنه وكوچ وشديد ودشوار اولان ايش

نكرا بمعناه ايضا وافت داهيه بلا

نگران باقيجى ناظر اولان باقمقده اولان

نكرة علم نحو اصطلاحاتندن اولوب معرفه اولميوب دلالت خصوصه سى مجهول اولان اسمه دينلور

نگرنده باقيجى ناظر اولان باقمقده اولان

نكس باش اشاغى ايتمك

نكس صاغالمش خسته نك علتى كرو دونمك

نكص برماده دن قچنلوب كيرو طورمق

نكظ جبا ليوب سعى ايتمك

نكف كسوب توكيتمك صوكنه وارمق وامتناع ايتمك اجتناب ايتمك چكنمك

نكل كندو سيله اشكنجه واذيت وعقوبت اولنه جق شيء وان كمى لجام بوللرو دشمن اشكنجه سى اولان

نكله — بهادر ادم سائره عبرت ايچون شخص واحد حقنده اجرا اولنان اشكنجه و عقوبت و مجازات

نكمه — عظيم اولان نكبت و مصيبت و بلا

نكو — ايو خوب اولان وقبيح اولميان

نكوب — طوغرى يولدن صاپمق ونكبتلر نكبتلر مصيبتلر وروزكارلر اكرى اسمك يعنى جهات اربعه دن بشقه بر سمتدن اسمك

نكوخواه — خيرخواه برينك ايولكنى استر اولان

نكور — انكار ايتمك اويله دكلدر ديمك

نكوسار — باشى اشاغى اولان

نكوسار — بمعناه ايضا

نكوص — برماده دن چكلوب كرو طورمق

نكول — بمعناه ايضا

نكون — الت اوست اولان معكوس اولان

نكونبخت — بختسز اولان

نكل — مزلف تازه جوان

نكونطشت — باش اشاغى اولان

طاس وقبه وكوك يوزى اسمان سما

نكوهش — ذم ولوم وتقبيح — ف

نكوهنده — ذم ولوم وتقبيح ايدیجى اولان — ف

نكوهيده — مذموم ولئيم وقبيح اولان — ف

نكويى — نكولك ايولك خوبلق لطافت — ف

نكه — نكاه نظر باقش — ف

نكهبان — بكجى ديده بان باقيجى — ف

نكهبانى — نكهبانلق بكجيلك — ف

نكهت — قوقو وبوى رايحه

نكهدار — بكجى باقيجى — ف

نكهدارى — بكجيلك باقيجيلك

نكير — ملكه دن برينك اسميدر

نكين — مهر يوزكى خاتم — ف

نكيندان — يوزك محفظه سى يوزك قوتيسى — ف

نكينساى — حكاك مهر قازيجى — ف

نم — رطوبت خفيف اولان اصلا قاق — ف

نمّ — قوغجيلق ايتمك ناس بيننده نقل كلام ايدوب فساد القا ايتمك

نما — كوستريجى اولان وكورنيجى اولان — ف

نماد — بمعناه ايضا — ف

نماز — بش وقت ادا اولنان صلاة — ف

ف نمازگاه شهرخارجنده نماز قیلمق ایچون مخصوص ترتیب اولنان سد ومصلا
ف نمازگذار نمازلرینی ادا ایدر اولان
نماس قوعیجی نقل کلام ایله فساد چیقارمق قیدنده اولان کمسنه
نماط نمطلر اورتیلر احراملر
نمال نمله‌لر مورلر قریجه‌لر
نمام قوعیجی نقل کلام ایله فساد چیقارمق قیدنده اولان کمسنه
نمام بمعناه ایضا
ه نمای کوستریجی اولان وکوزیکجی اولان
ف نمایان کوزیکجی کورینجی اولان
ف نمایش کوسترمش کورنش منظر
نمائم نمیمه‌لر فسادلر وقوغجیلق ویازی یازار ایکن قلمدن مسموع اولان جزردیلر
ف نماینده کوستریجی اولان ارائه ایدیجی اولان
ف نمد کچه وکبه دینلان قبا یولك ترینی
ف نمدار رطوبتلو نمناك اولان
ف نمدپاره کچه پارچه‌سی
نمدپوش کچه قاپلوکچه کیمنش اولان
نمدزین ات ایری الته وضع اولنان تکلتی
نمدیده کوزی یاش اغلامقده اولان
نمدین کچه‌دن ترتیب اولنمش اولان
نمر قپلان وپلنك دینلان یرتجی حیوان
نمط عربستانده یاپلور برنوع اورتی احرام
نمق یازی یازمق
نمك طوز ملح که طعاما ایله اکل اولنور
نمکحرام طوزخائنی ناشکور کافر نعمت اولان
نمکپرور صادق اولان نیده وقول
نمیدن میل وتوجه ایتمك
نمشیدن کامیاب اولمق ومراده ایرمك
نمکحلال صداقت ایدیجی بنده
نمکدان طوزلق طوزقابی ومحبوبه‌نك اغزی
نمکزار طوزمعدنی طوزله
نمکسار بمعناه ایضا
نمکسود طوزلنمه باصدرمه
نمکشناس شاکر نعمت ایولك بلور اولان
نمکین نمناك رطوبتلو اولان

نَمَل — قاریجه ومورده ینلن کچوك حیوان
نَمْلَة — بمعناه ایضا وبرنوع علت اسمیدرکه بدنده کچوك سیوبجه‌لر پیدا اولوب قاریجه اصررکبی جزئیجه اجیدروبعده اطرافه سرایت ایدرك یوررکبی اولور وکذب یلان دروغ
نَمْناك — رطوبتلو آزجه اصلاق
نَمْناكی — نمناك اولمق رطوبت
نَمْنَمَه — یالدزلمق ونقش وتزیین ایتمك
نَمُو — نبات کبی بوردمك نشو ونما بولمق
نُمُو — بمعناه ایضا
نُمُود — کوستریجی کوزکیجی اولان ویکزومشابه اولان
نُمُودار — کوستریجی کوزکیجی ونمونه اورنك مثالی
نُمُودج — نمونه اورنك مثالی
نُمُوده — کوسترلمش وکوزکمش اولان
نُمُور — نمرلرقپلانلر پلنکلر
نَمُوم — قوغجی نقل کلام ایله ناس بیننده فتنه القا ایدیجی اولان
نُمُون — کوستریجی اولان وبکزر مشابه اولان
نُمُونَه — اورنك ودستورومثال طوتله‌جق نسنه
نُمِید — ناامید مایوس اولان
نُمِیدَه — بمعناه ایضا
نُمِیدی — یأس مأیوسیت امیدسزلك
نَمِیقَه — مکتوب نامه مذکره شقه
نَمِیلَه — قوغجیلق فسادلیجون اولان فسادی
نَمِیم — بمعناه ایضا ویازی یازارایکن قلمدن مسموع اولان اینجه صدا
نَمِیمه‌کار — قوغجی نمیمه‌جی اولان
نَنْك — عارعیب شین
نَو — یکی جدید اولان وتازه طراوتلو اولان
نَوا — سس صدا آواز ونغمه آهنك وانتظام حال رونق رفاه وسازبرلك مهمات لوازمات وقوت رزق زاد وذخیره یول آزغی
نِواء — ناوی وسموز وسمین اولان
نُوّاب — نائبلر قاضی وکیللری
نَوآباد — یکی‌یشن ومعمور اولمش اولان

نوابت نابت اولان نسنه لر

نوابغ نابغه لر سوز بلور و سخنور ومتكلم اولان وخوببين ومتكبر كمسنه لر

نوابض نابضه لر نبض طمرلری

نوابك نابكلر يوكسك يرلر

نواتج ناتج اولانلر چوق باوری طوغرر اولانلر

نواجی نوبتلر كيجيلر ملاحون

نواح فغان و فرياد ايله ميت اوزرينه اغلامق صاغی صاغمق

نواحة ميت اوزرينه فرياد ايله اغلار اولان اجرت ايچون ميت خانه سنده وجنازه ارقه سی صره فرياد ايله اغلار اولان قاری

نواحی ناحيه لر جانبلر بوجاقلر

ف **نواخت** نوازش تلطيف تطييب ايتمك

ف **نواخته** نوازاولنمش اولان

نوادر نادره لر ازبولنور اولان شيلر

ف **نواده** توروب ولد ولدك حفيد

نوادی ناديلر مجلسلر انجمنلر

ف **نواز** اوخشايجی تلطيف وتطييب ايدراولان

نوازش اوخشامق تلطيف وتطييب ايتمك

نوازشات نوازشلر

نوازشگر نوازش و تلطيف ايديجی اولان

نوازل نازله لر ونزله لر اخلاطك بدنده برطرفه انصبابندن حاصل اولان علت

نوازنده نوازش و تلطيف ايديجی اولان

نواصی ناصيه لر آلنلر جبهه لر وقومك اشراف وامراسی اولان آدملر

نواطح ناطحلر محنتلر بلالر

نواطير ناطورلر بكجيلر نگهبانلر

نواظر ناظره لر گوزلر چشملر

نواعر ناعوره لر صوطولابلری

نوافذ نافذه لر نفوذ ايديجی نسنه لر

نوافس نفسالر لوغسه خاتونلر

نوافل نافله اولوب فرض وواجبدن ماعدا الجرا اولنان عبادتلر

نواقيس ناقوسلر چاكلر ايچكرقلر

نواكة بونواحمق اولمق حماقت

نواكر ايرايلايجی تغنی ايديجی

نوال وبركو عطيه احسان وبهره نصيب

نوالة بمعناه ایضا
نوام نائملر خوابیده اولانلر او یقوده اولانلر
نوامی نامیه نبات کبی بوییجی اولانلر
نوامیس ناموسلر قانونلر شریعتلر
نوان چوجقلر اوقورایکن صلا نورکبی صاللانمق اغنمق وفریاد وفغان ایتمك
نواورد یکی چیقمه یکی وجوده کلمش اولان
نواهی نهیلر ناهیه لر نهی اولنمش و یساق وکناه قیلنمش اولان افعال ومنع ونهی ایدر اولان کلاملر
نوای نوا نغمه آواز
نوائب نازل وحادث اولان مشکل شیلر
نوائح نائحه لر میت اوزرینه اجرت ایله اغلایوب فریاد وفغان ایدیجی قاریلر
نوائر نائره لر آتشلر
نواینده یکی کلمش اولان
نوائی نغمه آواز
نواین یکی اسلوب وطرز تجدید اوزره اولان
نوب نوبتلر
ف **نوباده** یکی یاپلمش شراب

نوباره ترفانده میوه وسبزه لرك اول باوول چیقان محصولی
نوباوه بمعناه ایضا
نوبه جسما تقسیم قبول ایتمیان نسنه نك برقاچ شخص بیننده زمانا تقسیمنده هر شخصه حاصل اولان پای ومدت وصره تصرف و یکجینك یاخود بشقه مأمورك محل مأموریتنده علی المناوبه حاضر اولمسی لازم کلان مدت زمان و وزیرلر قبولرنده وقت معیننده چالغی چالنمسی
ف **نوبتخانه** نوبتجیلره مخصوص اولان خانه
ف **نوبتزن** نوبت چالیجی اولان مهتر
ف **نوبر** ترفانده نوباوه ومیوه لری هنوز کوز کمکه باشلامش اولان قیز
ف **نوبنو** تازه دن تازه یه یکیدن یکی یه
ف **نوبهار** اول بهار ایلك بهار یاز موسمی
ف **نوپیدان** یکی وجوده کلمش اولان
ف **نوتی** کمیجی ملاح
ف **نوجوان** دلیقانلو تازه جوان اولان آدم
ف **نوجوانی** دلیقانلولق تازه جوانلق

نَوْح فریاد و فغان ایله اغلامق

نَوْحَه بمعناه ایضا

نَوْحَه‌گاه فریاد و فغان ایله اغلانان محل

نَوْحَه‌گَر میت اوزرینه فریاد ایله اغلایجی اولان

نَوْحَه‌کَه فریاد و فغان ایله اغلانان محل

نَوْخاسْت کنج تازه جوان اولان

نَوْخیز بمعناه ایضا

نُور ضیا ایدنلق پرتو فروغ روشنائی

نُورافْشان ضیا و ایدنلق و بریجی اولان

نُورانی نوردن عبارت و یا نوره متعلق اولان

نُورانِیَّه نورانیلق نورانی اولمق

نُوربَخْش ضیا و ایدنلق و بریجی اولان

نُورپاش نورصاچیجی پارلاق اولان

نَوَرْد یول یوریجی طی مراحل ایدیجی اولان

نَوَرْدِیدَه طی اولنمش دورلمش اولان

نَوْرَس یکی یتشمش اولان

نَوْرَسْتَه یکی قورتلمش یکی اچلمش

نَوْرَسیده یکی یرشمش یکی اولاشمش اولان

نَوْرُوز شمسك حمل بورجنه دخول ایدیکی کونکه اول بهارك برنجی کونی اولوب شهر مارتك طقوزی تاریخندن عبارت اولان کوندر

نَوْرُوزِیَه نوروز بخشیشی و نوروزه متعلق و منسوب اولان

نُورِی نوره منسوب و متعلق اولان

نُورَیْن ایکی نور شمس ایله قمر آدملك ایکی کوزی

ذِی‌النُّورَیْن پیغمبر علیه السلام حضرتلرینك ایکی کریمه‌لرینی تزوج ایتمش اولان کاتب وحی عثمان ابن العفان حضرتلری

نَوْزاد یکی طوغمش یکی وجوده کلمش اولان

نوش ایچیجی شرب ایدیجی اولان وشربت ایچیله‌جك شیء و عمر زندکانی و ذوقصفا

نُوشا ایچیجی شرب ایدیجی اولان

نُوشایَه آب حیات

نُوشادِر معلوم بر نوع معدن طوزی

نوشانوش تکرار تکرار ایچه‌رك و ایچمك

نُوشْت یازی مکتوب یازدی

نَوِشْتَه یازلمش محرر اولان و یازی خط مکتوب

نُوشْدارُو تریاق پانزهر و شراب

نَوْشُکُفْتَه چیچك کبی یکی آچلمش اولان

نُوشَنْدَه ایچیجی شرب ایدیجی اولان

نَوْشَه جوان اولان پادشاه

ویکی داماد اولمش آدم

نوشه شاد خرم خوشحال اولان

نوشین لذیذ لطیف خوشگوار اولان

نوص کبیر ولیمك

نوصان دپرنمك قیملدانمق

نوط اصمق ایلشدروب تعلیق ایتمك

نوع درلو گونه صنف

نوعه برنوع بردرلو

نوعا برمقدارجه جزئیجه بعض مرتبه

نوعروس ایکی گلین اولمش قیز

نوعما برنوع ایله وبعض مرتبه معناسنده ترکیب عربیدر

نوعنان گرودیزگنه یکی تعلیم اولنان

نوعی نوعه منسوب ومتعلق اولان

نوفر نیلوفر دینلن چیچك

نوفل دکز بحر دریا

نوفه حذاقت مهارت

نوك نسنه نك سیوری اوجی وبورنی

نوکار عجمی اولان ماهر وکاردیده اولمیان

نوکدار سیوری بورنلو اولان

نوکر قول عبد چاکر بنده ملازم

نوکری نوکرلك قوللق عبودیت

(نول) حمولنقلی ایچون ویریلان سفینه اجرتی وعطا عطیه نصیب

نول قوش بورنی منقار غاغا

نوم اویومق واویقو خواب

نومید مبدلسی نومید اولان

نومیدانه مایوسه لایق ویاراشق اولان

نون حروف عثمانیه دن یکرمی سکزنجی حرفك اسمیدر وبالق سمك ماهی

ف **نوند** ات وفرس اسب

ف **نونده** چابك اولان ویاغیزی

ف **نونهال** تازه فدان

ف **نوهوس** یکی هوس وآرزو ایدیجی اولان

نوی عزم قصد نیت مرام

ف **نوید** مژده بشارت خیرلوخبر

نوید فریاد وفغان ایله اغلایجی اولان

ف **نویس** کاتب یازیجی

ف **نویسنده** بمعناه ایضا

نه ادات سلب وانکاردر

ف **نه** شهر قصبه مملکت

ووضع ایدیجی قویجی اولان

ف **نه** طقوز تسع تسعه

نهاب نهبلر غارتلر یغمالر

نهاب نهب وغارت ایدیجی اولان

نهات ارسلان کبی کوکردنمك

نهات پك کوکردیجی ویا اکیریجی اولان

نهاد اصل بنیاد خلقت ترکیب

ف نهاده: قونمش وضع اولنمش اولان وقومش وضع ایتمش اولان
نهار: کون کوندز وقتی
نهاض: برینه قارشو قومق ایچون دیرنمك
نهاق: اشك اكیرمق
نهاكة: غالب وزبردست اولمق
نهال: یکی دیکلمش فدان
ف نهالستان: فدانلك فدان بغچه سی
ف نهالك: کیزلوصاقلو مخفی اولان
ف نهانخانه: صاقلنوب کیزلنه جك محل مغاره ومخزن وبودرم وسرداب وزیرزمین کبی
ف نهاندان: بمعناه ایضا
ف نهاندر: بمعناه ایضا
ف نهانی: نهانلك کیزلوصاقلو اولمق وکیزلو صاقلو مخفی اولان
نهایة: اوج صوك غایت انجام
نهب: مال صویوب غنیمت المق وغارت وتالان وصویغون ایله غنیمت النان مال
نهبت: بمعناه ایضا
نهج: آچق وواضح وآشکاره اولان ووجه طرز اسلوب متوال
نهجه: بمعناه ایضا
و نهر: ایرماق چای اقاربیوك صوجوی رود

نهری: نهره منسوب ومتعلق اولان
نهزة: فرصت اجرای مقصوده مناسب اولان وقت واحوال
نهض: دیرنوب قالقمق
نهضة: بمعناه ایضا
نهفته: کیزلوصاقلو مخفی اولان
نهق: اشك وامثالی اكیرمق
نهلة: برایچم صو ایچمك
نهم: کومورد نمك ارسلان کبی حیقرمق وحیقره مق تهدید وازار ایتمك
نهم: طقوزنجی تاسع اولان
نهمت: حاجت احتیاج وشهوت نامه همت بالغه
نهنك: تمساح دینلن حیوان وقلج سیف وقلم خامه
نهوض: دیرنوب قالقمق
نهی: منع ویساق ایتمك
ولی النهی: سلاطین وحکام وضابطان سائره
نهی: منع یساق
نهیة: نهی منع یساق وعقل مدرکه
نهیب: قورقو خوف
نهیت: ارسلان کبی کومورد نمك
نهیر: چوق کثیر وافر اولان

نَهيق اشك كبي اكيرمق
نهيم اصلا طويمق بلمزاج كوزلو شرهنده وحريص اولان وبرنسنه يه يك دوشكون وارزومند اولان
نَيْ برنوع چالغي وقامش خامه
نِي ادات سلب وانكاردر
نِيْ پشمش اولميوب چك اولا
نِيَابْ قين غلاف
نِيَابَة نائب اولمق قاضي وكيلي اولمق
نِيَاحْ ميت اوزرينه فرياد و فغان ايله اعلامق
نِيَاحَة بمعناه ايضا
نِيَارْ نارلر اتشلر
نِيَازْ رجا ايتمك يلوارمق ورجا دعا
نِيازآمِيز كندوسنده نياز ورجا مندرج اولان
نِيازْكَارْ نيازورجا ايديجي يلواريجي اولان
نِيازْمَنْد بمعناه ايضا
نِيازْمَنْدِي نيازمندلك نياز ايديجيلك
نِيازِي نيازايديجي ومحب آرزو كش اولان
نِيَاصَة ديرينك قيملدانوحركت ايتمك
نِيَاع نائلر صوصامش عطشان

ف **نِيَامْ** قين غلاف قلج وبچاق وامثالي قابي
نِيَامْ اويومق واويقو خواب نوم ونائملر خوابيده اولانلر اويومش اولانلر
ف **نيّه** قصد عزيمت مقصود تصميم
ضيا دار پارلاق فروغ افشان اولان شمس كونش وقمر اي ماه
نَيِّر اَعْظَم شمس كونش افتاب
نَيِّر اَصْغَر قمر اي ماه مه
نَيِّرَانْ نارلر اتشلر ونورلر ضيالر
ف **نيچه** كچوك قامش ويا بوري ونارگله ماربوشي
ف **نَيرَنْج** حيله مكر وسحر افسون طلسم
ف **نَيرَنْجَات** نيرنجلر حيله لرلر
ف **نَيرَنْك** نيرنج حيله مكر سحر افسون وطلسم سيميا
ف **نيرنكساز** حيله بازمكر سحر باز
ف **نِيرُو** قوت زور مكنت قدرت
ف **نِيرُومَنْد** قوت وزور صاحبي قوتلو اولان
ف **نيرومندي** نيرومندلك قوت قدرت لولك
نَيِّرَيْن ايكي نيراي وكونش شمس وقمر

ف	نیز	دخی کلمه‌سی ادات عطفدر
ف	نیزار	قامشلق سازلق اولان محل
ف	نیزن	نی دیلن چالغی‌یی چالیجی اولان آدم
ف	نیزه	مزراق؛ حربه
ف	نیزه‌دار	مزراقلو حربه‌لو اولان
	نیسان	شهور رومیه‌نك مارتك اولندن اعتبار ایله ایکنجی شهرینك اسمیدر
ف	نیستان	قامشلق سازلق اولان محل
ف	نیستی	یوقلق عدم معدوم
و	نیش	اوجی سیوری نسنه ایکنه دنیکن وصوقیجی نیکن باطریجی اولان وعلامت اشارت نشان وعلم رایت بیراق سنجاق وطبیعت خلقت جبلت
ف	نیشتر	ایکنه نیکن وقان المغه مستعمل معلوم بر آلت
ف	نیشکر	شکر قامشی
و	نیك	ایو خوب مرغوب مقبول اولان
ف	نیك‌اختر	بختلو بخت صاحبی اولان
ف	نیکات	نیکلر خیر وصلاح اهللری
ف	نیك‌اندیش	دائما خیر وصوابی تفکر ایدر اولان
ف	نیکباز	افعال ومعاملاتنده خیر وصالح اولان

نیك‌بخت	بخت صاحبی اولان
نیکتر	زیاده ایو وخوب ومقبول اولان
نیکترین	جمله‌دن زیاده ایو وخوب اولان
نیك‌خصلت	اخلاق وخصلتی مرغوب اولان
نیك‌خو	خوی واطواری کوزل اولان
نیك‌خوی	بمعناه ایضا
نیك‌خواه	خیرخواه دوست وبرینك دائما ایولکنی استر اولان
نیك‌فال	میمنتلو میمنه علامت اولان
نیك‌فرجام	صوك عاقبتی خیر اولان
نیك‌کردار	افعالی خیر ومقبول اولان
نیك‌منظر	
نیکنام	مذکور بالخیر اولان
نیکنامی	حسن شهرت ذکر بالخیر
نیکنهاد	اصل وخلقتی ایو ونیك اولان
نیکو	ایو کوزل خوب مقبول اولان
نیکوبخت	بخت وطالعی مساعد اولان
نیکوکار	افعال واطواری طوغری اولان
نیکوکاری	نیکوکارلق استقامت اطوار
نیکی	ایولك کوزللك مقبوللك

نيل مطلوبه ايرشمك دسترس ونائل اولمق

نيل مصرده اولان مشهور نهرك اسميدر وجويد اوتى وجويد

نيلان مطلوبه ايرشمك نائل ومتمتع اولمق

نيلج جويد دينلن بويا

نيلفام جويد رنكنده لاجورد اولان

نيلكون بمعناه ايضا

نيلوفر مشهور چچك

نيلوفرستان نيلوفر چيچكى ياغى اولان محل

نيله جويد دينلن بويا

نيلى جويد رنكندن لاجورد اولان

نيلى بحر كوك يوزى سما اسان

نيلى برند بمعناه ايضا

نيلى حقه بمعناه ايضا

نيلى رواق بمعناه ايضا

نيم يارم نصف نسنه نك ايكى بلوكندن بر بلوكى

نيم بسمل يارم بوغازلنمش لايق وجهله ذبح اولنميوب يارم كسلمش اولان

نيم پخت يارى پشمش حلك اولان

نيم بخته بمعناه ايضا

نيمه ف اويقو خواب نوم

نيم تن ف تحريفيله منظان دينلن معلوم لباس ونيم چهره وننسنا تسميه اولنان حيوان موهوم

نيم چهره ف ننسناس دينلن مخلوق موهوم

نيم روز بر كونك نصفى كه صباحدن اويله وقتنه ياخود اويله دن اختتامه وارنجه محاط اولان زماندن عبارتدر

نيم روزه ف يارم كون مدت باقى اولور اولان

نيم سفته ف يارم دلنمش دليكى تام وكامل اولميوب قصور ونقصانى قالمش اولان

نيم كشته ف يارم قتل اولنمش اولان

نيم كرم ف يلك سيجاق اولميوب ايلجاق اولان

نيم لحظه ف يارم باقش وان غير منقسم

نيم مرده ف اولوم درجه سنده اولان

نيم مست ف بر مقدار سرخوشجه اولان

نيم نگاه لحظه يان باقيشى كوز

	قویروغندن اولان یاقش
نیمه	نیم یارم نصف
نیواز نیوز	جوهر ایر ایله کولك بینی کائنات عالمده حصوله کلان شیلر
نیوزنیواز	قارو یغور و طولو و بلوط و شمسك

	واوچاریلدز و یونلر امثالی جوهواده حصوله کلان نسنه لر
نیوند	فهم ادراك
نیوه	ناله و فغان نوحه اغلاشمه
نبوشیدن	ایشتمك و دیکلمك وارامق

علاوة حرف النون على حروف الهجاء

نابد	حرب و مقاتله ایدیجی اولان
نابل	اوق دوزیجی اولان واستاد کامل
نابر	صاچوب طاغیدیجی اولان
ناجز	ازود بیشلرك اخرلری که درت دیشدر رباع طرفنده بریسی فوقانی و بریسی تحتانی و صول طرفنده دخی کذلك
ناجور	سرچه طباق
ناجز	حاضر موجود اولان
ناخر	چورومش کمك
نادب	کچمش نسنه ماضی و میتك محاسنی بغداد ایدرك اغلار اولان
نادرستی	ایدبسزلك یوزسزلك اعتقادسزلك فقرفلاس

نبت	الیله یرقازمق
نبض	دعوت ایدوب قغرمق وقوش چاغروب اوتمك بغوم
نبوب نبهرجه	کجمز باقرلو آقچه وهر شیئك کونوسی
نتص	دری یوزمك و برنسنه یرندن ایرلمق
نتع	استهزا ایله کولمك و برکمسه یی تعییب ایتمك
نتف	قیل یولمق
نتن	رایحه کریهه
نتش	ات قوپمق
نبش	یردن دفینه چیقارمق وقبوا ایتلامق
نجر	قیون و دوه صولی ایچوب قانمامق
نجز	برنسنه دوکنوب اخراولمق

وحاجت بتورمك
ووعده يي برينه كتورمك
نجند محزون مغموم مكمدر
الخبال اولان
نجب نذر ايتمك وسير سريع
ووقت ومدت
نحب يوغنق واويمق
نخبه قورقاق جبان اولان
نخر اسكيمك وچورمك
وپاره لنمك
ندرة ات پارچه سي
ندس زيركلك فطانت
ندهة كثرت چوقلق
نذر قورقتمق تخويف
نرسك مرجمك
نزكان غليظ وحياسز دلنجي
نزح صوجمك اراق اولمق
نزغ افساد ايتمك خلق ايچنده
فتنه القا ايتمك
نزعان بانك قز ياد نعره
حيقرمه
نزغز سيس وكوركمان
نسبوت عقل هوش
نسخ نبد يل صفت تبديل
حكم ايتمك نقل وازاله
ورفع ايتمك
نشق برونه نسنه قوبمك
وقوقولامق

نشنشه قيون دريسن يوزمك
نصب درد زحمت مشقت
نصت صاچ قربنديسي
نضح برنسنه يه صو سرپمك
بولاشمق
نضيض ما قليل ومطر قليل
نطف بولاشمق فاسد اولمق
نظرة چن كوزي
نعب سير سريع
نعثلة قومش ادملرك يوريشي
نغم درت اياقلو حيوان
ات دوه قيون صغر
كبيلر
نغل آغل ماندره
نغول دريلك عمق
نفث اوفورمك
نفج خروج ايتمك
نفص صاچمق
نقح تفتيش تفحص ايتمك
نقيذ خلاص اولمق
نكثرة بلمزلك وشوارلق
نكل يوزي اوستنه براقمق
نمرق يوزيصديغي
نورد يكي چيقمش يكي ايجاد
اولنمش اولان
نهبرة بلغ چيقارد قلري يابوق
نيب ديشيله اصرمق
نيت ايكلمك انين

باب واو

اشبو حرف واو ترتیب حروف عثمانیه ده یکرمی طقوزنجی حرف اولوب حساب داز کتب ورسائلده التی عدد ینه اشارت ایدر

وَ حرف عطف اولوب دخی وایله معناسنه در

وابسته ف کیرو واجق و تکرار اولان

واپس ف کیرو کی کیروده اولان الك کیرویه قالمش اولان

واثق ایناننجی اعتماد ایدیجی اولان

واجب اولمسی و یا یاپلمسی لازم اولان وامور دینیه دن ترکی واغفالی گناه اولان

واجب الوجود حق تعالی حضرتلرینك اسماء حسنالرندن براسم شریفدر

واجبات واجب اولان ماده لر

واجد وجوده سوریجی اولان

واجدا ایری ایری مفروق متفرق اولان

واجز قصه ومختصر اولان

واحد بریك احد

واحد بعد واحد بری برندنصکره بر بر

واداده کیرو ویرلمش ردا ونمش اولان

وادع راحت وارام واستقرار بولمش اولان

واده اصل تمل ماده جوهر

وادی طاغلر وده لر ارا سنده اولان اچق وایرق یرکه دره تعبیر اولنور

وُار وره لر انش او جاقلری

وار صاحب ومالك اولان ویکز یمشابه اولان

وارث میراثخور کندوسنه میراث قالمش اولان

وارد ورد ایدیجی کلوب یتشیجی اولان

واردات ایراد بر کمسنه یه یاخود خزینه یه وارد وعائد اولان اموال وارده لر و وارد اولان نسنه لر

وارستگی خلاص وارسته لك

وارسته خلاص بولمش عاری وخالی اولان قورتلمش اولان

وارون ترسنه دونمش مقلوب اولان وپریشان حال خراب اولان

وارونه بمعناه ایضا

واره ادات مشابهتدر

واری بمعناه ایضا

وار کیرو طورمق وترك وفراغت ایتمك وکیرو ترس

وازن وزنی تام اولان نظارتیسی تمام اولان

وازکون ترس مقلوب باش اشاغی

وازکونه بمعناه ایضا

واسط نسنه نك اورته سی ووسطی وایکی شیئك اراسنی بتشدررراولان شی

واسطه ایکی شیئك اراسنی بتشدررراولان شیء ثالث وبرخصوصك حصولی ایچون استعمال اولنان آلت وبا استخدام اولنان ادم وسلسله نك درجه سی

واسع یول کنش اچیق میدانلو اولان وحق جل وسبحانه حضرتلرینك اسماء حسنی لرندندر

براسمدر

واسل واجب ولازم اولان وحق تعالی حضرتلرینه رغبت وارزو ایدادم

واشده کیرو چکلمش رفع دفع اولنمش اولان

واصب دائم وثابت برقرار اولان

واصف وصف ایدیجی نسنه نك صفتنی بیان ایدیجی اولان

واصل اولاشیجی یتشیجی ایرشیجی اولان

واصی ادم وفات ایتمزدن مقدم موجود اولان مالنی اداره ووارثلری بیننده تقسیم ایتمك خصوصلرینی وصیت ایدیکی ادم

واضح اشکار روشن بللو عیان اولان

واضحات بسبللو ومسلم اولان نسنه لر

واضع وضع نصب وتعیین ایدیجی وجوده کتوریجی اولان

واطد ثابت پایدار محکم اولان

واعظ وعظ ایدیجی دینه متعلق خصوصلر بابنده جماعته نصیحت ایدیجی اولان

وافد ایلچی مرخص مصلحتکذار

وافر وفرت اوزره چوق کثیر بسیار اولان وشعرك بر بحری اسمیدر

واقی تام وفراوان اولان وقا ایدر اولان

واقع وقوعبولان ظهور ایدن وموجود وکائن اولان

واقع حال حقیقت حال

فی الواقع فی الحقیقة حقیقه حالده

واقعا فی الواقع فی الحقیقة

واقعات واقع اولان خصوصلر

واقعه وقوعبولان ماده ورؤیا دوش

واقف وقوف وخبر صاحبی خبردار اولان

واقواق موهوم بر نوع اغاجك اسمیدر

واقی وقایه وحمایه ایدیجی اولان

ف **والا** بالا یوکسك عالی رفیع اولان جاه ومنزلی رفیع وعالی اولان

ف **والاشان** شانی ودرجه سی عالی اولان

ف **والاقدر** قدر وحیثیتی عالی اولان

ف **والایی** رفعت علو علویت یوکسکلك

والحاصل حاصلی کلام الحاصل

القصه

والد بابا بیدر

والدان انا وبابا بیدر ووالده

والده انا مادر چوجق طوغرمش اولان قاری

والده سلطان سلطان پادشاهك والده سی

والدعا مکتوب اخرنده یازلوب دعالریمز سزکله بیله جدر دیمك اولور

والله عظیم یمین اولوب حق تعالینك ذات شریفلری حقی ایچون دیمکدر

واله ناله زاری اغلاشمق

واله کدر وحزن سببیله عقلی کیدوب شیفته و سرسام اولان

والی بر ولایت ضبطنه مأمور اولان ضابط

وام بورج دین واوطنج قرض استقراض

وامانده کیرو قالمش اولان

وامخواه برندن الهجق طلب ایدر اولان

وامق محب عاشق اولان

وان بان هجاسی مثللو سنه نك حمایه سنه وخدمتنه مأمور اولان معناسنده اوله رق حمایت اولنان سنه نك

اسمی آخرینه علاوه اولنور بو هجادر مثلا شتروان لفظنده شتر دوه و وان حامی و باقیجی دیمك اولمغله شتروان شتربان کبی دوه جی معناسنده اولور

وانی بورغون . قوماندم مست وکوشك اولان و تقصیر وتکاسل ایدیجی اولان

واو حروف عثمانیه دن یکرمی طقوزنجی حرفك اسمیدر

واویلا حزن وتحسر افاده سی ایچون ندادر

واهب باغشلایجی ویریجی اولان

واهلة نسنه نك اول وابتداسی اول امر

واهم هب برابر قارمه قارش اولان

واهم وهم ایدیجی یقیناً بلمیوب وخصوصاً خوفدن ناشی قیاس وظن وتخیل ایدیجی اولان

واهمة موجود اولمیان وخصوصاً مرغوب اولمیان نسنه لری تصور وتخیل ایدیجی اولان قوت ذهنیه

واهن سست وضعیف وزبون اولان

واهی بون واحمق اولان وصاف دوشکون وضعیف اولان وبی اساس بوش باطل اولان

واهیات بی اساس وبی معنا اولان لافلر

وای کدر وبحث وتعجب وهجو ومسرت افاده لرینه مستعمل ندادر

وایه بهره نصیب ومراد مطلب

وایه دار بهره مند نصیبلو اولان

وایه مند بمعناه ایضاً

وبعد امدی اندنصکره معناسنده اولوب کتاب تألیفنده حمدله وتصلیه عقیبنده مادهٔ کتابه شروع ایچون استعمال اولنور ترکیب عربیدر

وبا طاعون یمروجق علتی ثقلت شدت وخامت مضرت وصوکی فنا اولمق سوء عاقبت

وباله ثقلت وخامت مضرت صحته مغایر اولمق

وبیل ثقیل وخیم مضر وباللو اولان

وتائر وتیره لر یوللر مسلکلر

وَتَد قازق یره قاقله جق اوجی سیوری اغاج واصول شعرده ایکی جزئك اسمیدرکه هربری اوچ حرفدن عبارت اولوب برینه وتد مجموع ودیکرینه وتد مفروق تسمیه اولنه رق وتد مجموع ایکی متحرك وبعدهما برساکن ووتد مفروق ایکی متحرك وبینهما برساکن حرفدن مرتبدر

وِتْر معلوم مخصوص نمازك اسمیدر

وَتَر یایك چله سی وکریشی وعلم هندسه اصطلاحاتندن اولوب قوس دائره نك ایکی نهایتی بیننده وصل اولنان خط مستقیمه اطلاق اولنور

وَتَغ کناه ایشلمك کناهکار اولمق

وَتُوحَة عطیه یك جزئی وناچیز اولمق

وَتیح ویریلان عطیه دن اولوب مقداری وقیمتی پك آز اولان

وَتیرَه یول طریق مسلك وطرز وجه اسلوب اصول عادت

وِثاب صچرامق آتلامق پرتو ایتمك وتخت سریر ودوشك فرش

وَثابَة صچرامق اتلامق پرتاو ایتمك

وَثاجَة صیمصیقی قالین طقناز اولمق

وِثارَة دوشك مندر یوز یصدیغی

وَثادَة دوشك یومشاق اولمق وکوده نك اتلری طولغون ویومشق اولمق

وَثاق باغ بند قید وبری بریله معاهده وپیمان ایتمك ووثیقلر محکم واستوار وثابت وپایدار اولنلر

وَثاقَة محکم واستوار وثابت پایدار اولمق

وَثائِق وثیقه لر اینانیله جق نسنه لر حجتلر وتمسکلر وکفیللر : مثللو

وَثْب صچرامق اتلامق پرتاو ایتمك

وَثَبان بمعناه ایضاً

وِثْر دوشك مندر فراش

وُثْقی زیاده وثیق ومحکم واستوار اولان

وَثْم دوکوب توزکبی اوفاتمق

وَثَن	صنم بوت حق جل وسبحانه تعالى حضرتلرينك غيرى اولەرق اهل شركك عبادت ايتدكلرى معبود
وُثُوب	صيچرامق اتلامق يرتار ايتمك
وَثِيج	ممصقى طقناز قالين
وُثُوق	اعتماد ايتمك وكشف اولان
وَثِير	يومشق جندر دوشك مقوله سى
وَثِيرَه	سمين طقناز مقبول خاتون
وَثِيق	محكم قوى استوار اولان
وَثِيقَة	ايناتلوب اعتماد اولنەجق سند وحجت وتمسك وكفيل كبى
وَجَازَة	كلام مختصر وايجاز اوزره اولمق وادم كلامى مختصر سويلمك
وَجَاع	وجعلر اغريلر دردلر
وَجَاعى	وجعلر مريضلر خستەلر
وِجَال	وجلر قورقاقلر
وِجَاه	مواجه يوز يوزه قارشو كلمك
وَجَاهَت	جاه شهرت منزلت وكوزللك حسن
وَجْد	حق تعالى ياخود پيغمبر حضرتلرينك جمال معنوسيى جان كوزيله نظر وتأمل ايتمكدن موقت بيخود ومدهوش اولمق حالتى وعشق محبت
وُجْد	مال منال ثروت سامان غنا
وَجْدان	وجد حالتى
وَجْدانى	وجد وحاله منسوب اولان
وَجْر	مغقى اقدينك قپوسى
وَجَرگَرَه	مفتى فتوا ويرر اولان
وَجْز	كلام مختصر اولمق كلامى مختصر سويليوب اوزاتموق
وَجَع	اغرى اعضاى بدنه عارض اولان درد والم
وَجَع مَفاصِل	اويناق يرلرنده بعضاً حس اولنان آغرى
وَجِع	مريض خسته اولان
وَجَل	قورقو بيم خوف
وَجِل	قورقاق خائف اولان
وَجْم	غضب وياخود انفعالدن ناشى سكوت ايدوب طورمق
وَجِم	حزن وغم وياانفعالدن ناشى چهرەسى اكشمش باشى يره ديكلوب خموش وابسم اولان آدم
وَجْن	دوكمك ضرب ايتمك وچريملك
وَجَنَة	يناق رخسار : رخ

و
ف

وُجُوب واجب ولازم اولمق

وُجُوبَة قورقاق اولمق

وُجُوبِيَّه واجب ولازم اولمقلق

وُجُود نسنه موجود و وارد اولمق
هستی ونسنه نك بدنی
وجسم وجسد ووجدلر
وجدانلر عشق حالتری

وُجُوز كلام مختصر اولمق وكلامی
مختصر سویلیوب اوزاتمامق

وُجُوم انفعالدن ناشی ساكت
وابسم اولمق

وُجُوه وجهلر یوزلر چهره لر
وطریقلر اسلوبلر ویانلر
طرفلر جهتلر سمتلر
وسببلر مناسبتلر
وبرقومك مختار ومعتبر
اولان آدملری

وَجْه یوز روی چهره وسمت
جهت وطرز طریق اسلوب
وسبب مناسب

وُجَهَاء وجیه اولنلر . شرف
ومنزلت صاحبلری وكوزل
یاقشقلو اولنلر

وَجْهًا بروجهله وجهًا من الوجوه
هر نه وجهله اولور ایسه
اولسون

وَجْهَة یوز روی وسمت جهت
ویان جانب طرف

وَجِيبَة معاش تعلوفه وواجب
ولازم اولان خصوص

وَجِيز مختصر اولان مفصل ولمیان

وَجِيع وجع وآغری یه كرفتار اولان
ووجع وآغری ویرر اولان
اضطراب ویرر اولان

وَجِيم ایام حاره دن اولوب حرارتی
پك زیاده اولان

وَجِيه شریف وذیشان وصاحب جاه
منزلت اولان ویاقشقلو
خوب ودلبر وكوزل اولان
ومناسبز اشایان
اولان

وُحَاد واحدلر برلر بكلر

وَحَادَة وحدت یالكز بریجك
اولمق

وَحَافَة صاچ واوت مقوله سی
فراوان اولمق

وَحَام كبه خاتونك آش برپسی حالتی

وِحَام بمعناه ایضًا

وَحْد بشقه ایله برابر اولمیوب
یالكز براولمق وبشقه یه
مشابه اولمیوب یكتا
وبینظیر اولمق وعجیب
خونلو اهل مراق اولمق

وُحْدَان واحدلر برلر . بكلر

وَحْدَانِيَّة یالكز براولمق برلك
وخصوصًا واحد مطلق

اولان باری تعالی حضرتلرینك شریك ونظیردن منزه اولوب بالكز برا ولمسی
بالكز براولمق برلك
اسسز خالی نا مسكون اولان بیابان و آلشق اولمیوب وحشی اولان حیوانات جنسی
مغموم وغصه ناك اولان
هم: غم: غصه وخوف قورقو خشیت: وخالی مخوف یر وحیوان آلشق اولمیوب یابانی اولمق
مخوف قورقنجلو اولان
بمعناه ایضاً
حیوان جنسندن اوله رق یبانی ودشنی اولان آلشق واهلی وانیس اولمیان
كوزلر قیزلك یوزندن ظهور ایدن چوك سیولجه
صاچ وارت مقولسی فراوان اولمق
صولو. سیوبق چاموركه ایچنه حیوان یاطوب كومیلور
كبه خاتون آش برمك وخاتونك اش یردیكی نسنه

وبرنسنه یه بك آرزو واشتها ایتمك

وَحْمی آش یزن كبه خاتون

وُحور بشقه وبالكز وتك اولمق براولمق

وُحُوش وحشلر وحشی حیوانلر

وُحُوفه صاچ واوت مقولسی فراوان اولمق

وُحُول وحللر سیوبق یاپشقلق چامورلر

وَحْی حق تعالی حضرتلری بر خصوصی فیض طریقیله بر عبدینه بیلدیرمك وكلام صریح استعمالندن بشقه هرقنغی طریق ایله اولورایسه اولسون برآدمه برشی بلدرمك وفیض طریقیله پیغمبرلره الله طرفندن بلدیریلان شی

وَحِید بالكز براولان وبیمثال وبینظیر اولان

وَحِیم بك سیجاق اولان كون

وَخاشَة الچق وكمتر وفرومایه ورزیل اولمق

وَخام هضمی وتحملی كوج ونقیل اولان شیلر

وَخامَة نسنه نك هضمی ویاتحملی كوج اولوب ثقلت ویرمك وسوء تأثیر ایدوب مضرا ولمق

ف	وَخْشْ	هر شيئك كوتوسي وكمترى
ف	وَخْشُورْ	پيغمبر ورسول نبى
ف	وُخُوشَة	الچق كمتر و فرومايه وزذيل اولمق
	وُخُومَة	هضم وتحملى كوچ اولوب ثقلت ويرمك ثقيل اولان وصحت وعافيته مضر اولان
ود	وَدّ	محبت دوستلق
	وِدَادْ	بمعناه ايضا
	وِدَادَة	بمعناه ايضا
	وَدَاعْ	كيدن مسافركرو قلانلر ايله وبونلر دخى كيدن مسافر ايله يول وعودت واقامته دائر دعالشمق
	وَدَاعَة	راحت وسكون واستقرار و برينه امانت تسليم اولنمش نسنه
	وَدَاقْ	بتون طرنقلو اولان حيوان چفتلشمكه قيزمق
	وَدَائِع	وديعه امانتلر
	وَدَدَاء	وديدلر دوستلر محبتلر
	وَدَرْ	كندوندن غائب ايتمك وبيهوش ولمق درجه سنده سرخوش اولمق
	وَدَعْ	ودعلر قاطر بونجقلرى
	ذات الوَدَع	بونجقلر صاحبى

	اولان نسنه كه بت صنم وثن وحضرت نوحك كميسى وكعبهٔ معظمه يه تسميه اولنور اسميدر
وَدْعَة	قاطر بونجغى كه برنوع دكز مخلوقنك قبوغيدر وم... بونجغى
وَدُودْ	محبتى چوق اولان وعباد صالحينه رضا ومرحمتى كثير اولان الله تعالى حضرت...
وَدُوقْ	چفتلشمكه قيزمش اولان حيوان
وَدِيدْ	چوق محبت ايديجى اولان
وَدِيعْ	راحت وسكون واستقرار بولمش اولان وعنادجى سركش اولميوب مطيع و مظاوم ومنقاد اولان
وَدِيعَة	برينه امانت تسليم اولنان نسنه
وَدَائِم	وديمه لر بيت الله الحرا... هديه وبن كذار ونذ... اولنان مالل
وَدِيمَه	بيت الله الحرامه كوندريل... هديه وبر كذار
وَزْ	صاحب معناسنده اد... اولوب اسم اخرلرينه علا... اولنور سخنوزكه صاحب... كلام وجانوزكه صاحب...

معنالرینه اولدیغی مثللو

وَرَاءْ نسنه نك ارقه طرفی

وِرَاثَه وفات ایدن ادمك مالنه وفاتی سببیله بالحق صاحب ومتصرف اولمق

وِرَاطْ ورطه لر تهلکه لو اوجروملر

وَرَاغ قورقاق اولمق وتهلکه لو ناسزا شیلردن صاقنمق

وَرَاعَهْ بمعناه ایضا

وراع آتش علوی شعله یالك

وَرَایَا مخلوقات خلق اولنمش نسنه لر

وَرْبْ وحشی حیوان ینی

وَرَثَهْ وارثلر میراثخورلر

وَرْدْ کل دیلن معلوم چیچك

وِرْدْ قرآن کریمدن هرکون قرائت اولنمق ایچون اتخاذ اولنان وظیفه

وِرْدْ شاکرد تلمیذ مرید

وَرْدِی کل چیچکنه منسوب ومتعلق اولان

وَرْزْ عادت وصنعت ایشلیجی معناسنده ادات اولوب بعض اسمك آخرینه علاوه اولنور

اِخْلَاصْوَرْزَانْ اخلاصورزلر اخلاص صنعتی ومعتادی اولان آدملر

وَرْزِشْ چالشوب سعی ایتمك

وَرْزْکَارْ چفتجی زراع و رنجبر ایشی

وَرْزْکَرْ بمعناه ایضا

وَرْزْ ایش صنعت حرفت

وَرْزِیدَه اکلمش مزروع اولان

وَرْسْ یمن زعفران دیلن نباتك اسمیدر

وَرْطَهْ کرفتار اولان خلاص ونجات بولوب قورتلمدی کوج ومشکل اولان تهلکه لو محل وبا مخاطره لو حال واوجروم یار

وَرَعْ کناه وحرام وناسزا خصوصلردن صاقنوب چکنمك

وَرْعَهْ قورقاق اولمق

وَرَقْ اغاج ونبات یپراغی وکاغد کبی نسخه التون وکومش وسائر معدن یپراغی

وَرْقَا کوکرجین قوشی

وَرَقَهْ برتك یپراق

وَرَمْ برعارضه یه مبنی بدنده حادث اولان شیش واق جکره عارض اولوب مهلك وقاتل برعلتك اسمیدر

وُرُودْ برمحله کلوب یتشمك

وُرُوعْ قورقوب کناهدن صاقنمق

وَرَهْ احمق اولمق حماقت

وَرَی خلق مخلوق

وَرِيدْ ياخود حبل الوريد بوبوننده اولان بيوك شاه طمر

وَزِيغْ قورقوب كاهدن صاقينجى اولان

وَزّابْ اوزاوغزى ذرد حاذق

وَزَارَةْ وزيرلك رتبه سيله خدمتى وزارهٔ عظمى صدراعظملق مسند جليلى

وَزّانْ اسرهبوب ايدراسيجى اولان

وَزَانْ موازنه ايتمك مقابله ايتمك

وَزّانْ طارتيجى وزن ايديجى قنطارجى

وَزّانَه وزان اولان هبوب ايدوب اسرا اولان

وَزَبْ صوكبى آقمق جريان ايتمك

وِزْرْ كناه صوچ . اثم وبال ثقل آغرلق

وُزَرَا وزيرلر دولت دارهٔ كليه سنه بادشاه طرفندن تعيين اولنان وكيللر

وَزَعْ منع وزجر ايتمك يساق ايتمك

وَزَعَةْ وازعلر خلقى ضبط ومنع ايديجى اولان واليلر وحاكملر مثللو ضابطان

وَزْمَةْ قيش موسمنك صوكى اخر موسم شتا

وَزْنْ طارتمق نسنه نك اغرلغنى تحقيق ايتمك وطارتى نسنه نك ميزانده تحقيق اولنان اغرلغى ونسنه لر صاتوب المسنك قياس ومقابله ايچون قوللانيلان معين اغرلقلر وشعرا اصطلاحاتندن اولوب شعرده واقع اولان حروف متحركه وساكنه نك ترتيبنه طوتلان ترتيب وشعرك حروف ترتيبى ميزان مذكورك ترتيبنه موافق اولمسى

وَزْنَةْ طارتى وطارتمغه مخصوص برآلت

وَزْنَه دارْ عسكرك ومأمورلرك معاشنى ويرمكه مأمور كمسنه

وُزُونْ صوكبى اقوب جريان ايتمك

وُزُوعْ منع وزجر ايتمك يساق ايتمك

وَزِيرْ امور دولت اداره سنه بادشاه طرفندن مأمور اولان وكيل

وَزِينْ اصيل . ثابت استوار اولان

وِسَادْ سويكنه جك وياخود يصدانجق نسنه دوشك ومندرو شلته ويصدق ويالين امثالى كبى وتخت

سرير
وَسَادَة بمعناه ايضاً
وِسَاطَة ايكى نسنه نك اراسنى بتشدرمك واسطه اولمق
ارايه كيرمك
وَسَالَة وسيله اولمق الت وبهانه اولمق
وِسَام وسيم اولنلر حسن وجمال صاحبلرى
وَسَامَة حسن وجمال صاحبى اولمق دلبر وخوب وكوزل اولمق
وَسَاوِس وسوسه لر ذهنه القا اولنان فتنه لر وشبهه لر
وَسَاوِس بمعناه ايضاً
وِسَائِد وساده لر دوشكلر ويصدقلر
وَسَائِط واسطه لر
وَسَائِل وسيله لر
وَسَخ كير . پاس . مردارلق
وُسُد وساده لر دوشكلر يصدقلر
وَسَط نسنه نك اورطه سى
وُسْطى اورته پارمق وايكندى نمازى
وُسْع تاب طاقت . قدرت وغنا وثروت
وُسْعَة واسع اولمق كنش اولمق وتاب طاقت . قدرت
وَسْم بدنه باصلمش داغ ونمغا ونشان

وَسْمَة جويت اوتنك يپراغى ونشان ايچون حيوانه باصلمش تمغا
ف وَسْمه دار كندوسنه تمغا باصلمش اولان
وَسَن اويقو اغرلغى اويو قلمه
وَسْنَان اويقو باصمش اولان
وَسْوَاس شيطان ابليس وشيطانك ياخود نفسك ذهنه القا ايتديكى دغدغه ووسوسه وفتنه
وَسْوَسَه شيطان ويا نفسك القاسيله ذهنه تخطر ايدن قورندى وشبهه وقورقو
وَسِيط وسطده اولان اورطه اولان
وَسِيع واسع كنش . وسعتلو اولان
وَسِيلَه برنسنه نك تحصيلنه ياخود برنسنه يه وصول بولمقده واسطه وآلت اولان ديكر نسنه بهانه سبب
ف وَسِيلَه جو وسيله وبهانه اراشدريجى اولان
ف وَسِيلَه دار مرادينه واصل اولمق ايچون وسيله سى موجود اولان
وَسِيم خوب خوشلقا دلبر اولان

وش ادات تشبیه اولوب اسملر اخرینه علاوه اولنور

مهوش قمره بکزر اولان

وشاة واشیلر کلامه دوزمه بلانلر قاتوب غمازلق ایدیجی اولانلر

وشاح عسکرک بلاصقه قایشلری کبی دکیلوب سرمه وجواهر ایله تزیین اولنور بر نوع زینت وحمائل

وشاق اوشاق دلیقانلو جوان

وشام وشملر اعضای بدنه چویت وباروت واسطه سیله بویانور بر نوع بوزلمز نشانلر

وشایة غمازلق ایتمک غمز وسعایت ایتمک

وشخ وشاحلر مجوهر حمائللر

وشق معلوم حیوان اسمیدر ومذکور حیوانک دریسندن ترتیب اولنان کورک

وشل صوا قوب سیلان ایتمک

وشلان بمعنا لا ایضا

وشم بدنه ایکنه ایله اچوب بعده چویت یاخود باروت ایله بویانوب من بعد محو و ازالهسی ممکن اولمیان نشان

(وشناب) وشنه ایله ترتیب اولنان شربت

(وشنه) کوازشکلنده میخوش بر میوه

وشوم وشملر بدنه چویت وباروتله بویانوب بوزلمز اولان نشانلر

وشی قماشک نقشی والاجه‌لغی وقلجک صوینده اولان جوهر وقماشی کوزل نقش ونکار ایله تزیین ایتمک وکلامه دوزمه بلانلر قاتوب یاقشدرمق وغمزه وسعایت ایتمک غمازلق ایتمک

وشیمة شر عداوت دشمنلک

وصاب وصب وخسته ومریض اولانلر

وصابی بمعناه ایضا

وصاد اوردیجی صوقیجی نساج

وصاف نسنه وصف وبیان ایتمکه عارف واکاه اولوب لایقیله وصف ایدیجی اولان

وصافة وصیفلق خدمتکارلق

وصال محب محبوبه سنه واصل اولمق

وصاباة وصیتلر سپارشلر اصمرلنان خصوصلر

وصایة برینه سپارش اولنوب

وَصِبْ — اصمرلنان خصوص وصبت خسته و مريض اولان
وَصَهْدْ — اوزمك طوقومق تنج ايتمك
وُصُدْ — وصدلر قبوالت اشكلرى عتبه لر
وِصْرْ — عهد پيمان وحاكمك سجلاته قيد اولنان صلك وحجت
وَصِيفْ — نسنه نك كيفياتنى تعداد وبيان ايتمك ومدح وثنا ايتمك ونسنه نك بركيفيتى بيان ايدن كلمه
وَصْفِتْرَكِيبِي — كلمه واحده كبى اولمش ايكى ويا زياده كلمه دن عبارت اولان وصف جانكاه وجانكداز وسرسجود وصفلرى كبى
وَصْفِي — وصفه منسوب ومتعلق اولان
وَصْلْ — نسنه يى نسنه يه اولاشديروب بتشدرمك ونسنه نسنه يه اولاشوب يتشمك
وُصْلَةٌ — عاشق ومعشوقه قاوشمق
وَصْلِي — وصله منسوب ومتعلق اولان
وَصْمْ — عار عيب نقصان
وَصْمَةٌ — بمعنا ايضا وفترلق كسل فتور دائم وثابت اولمق وتقيد واهتمام ايدوب اقدام ودوام ايتمك
وُصُولْ — وارروب اولاشمق وارمق
وُصُومْ — وصملر عارلر عيبلر نقصانلر
وَصِيْ — وصيت ايدبجى وكندوسنه وصيت سپارش اولنان كسنه ونيتيم قالمش چوجقلرك ماملكنى اداره يه مأمور اولان كسنه
وَصِيَّتْ — بر يره سپارش ونصيحت اولنان نسنه وادم وفات ايتمزدن مقدم مال متروكنى تقسيم وتوزيعنه دائر بعض موادى سپارش ايتمك ومواد مذكوره يه دائر سپارش ايتديكى ترتيب ونسنه نصيحت ايدوب سپارش ايتمك
وَصِيَّتْنَامَهْ — ادم وفات ايتمزدن مقدم مال متروكى توزيعنه دائر اوله رق ترتيب وتحرير اولنان سپارش نامه سنى
وَصِيدْ — قبونك التاشكى عتبه
وَصِيرَهْ — حاكم ملكى حجت
وَصِيفْ — خدمتكار اوشاق
وَصِيلْ — برندنا صلا ايرلمز اولان كسنه
وَضَاعَةٌ — الجق وفرومايه اولمق

وَضْع — بریره قیوب براقمق واشاغی قومق وچوجق طوغرمق وایجاد ایدوب وجوده کتورمك واعضای بدنك یاخود هیئت معنویه‌سی برشکل او زره ترتیب ایتمك طوراتمك طوردش طورمق

وَضْع حَمْل — کبه حیوان چوجق طوغرمق

وَضْعَة — طور طورش هیئت

وَضْعِی — وضعه منسوب ومتعلق اولان

وَضُوء — ابدست ابدست المق

وُضُوع — واضح وعیان واشکار اولمق

وُضُوغ — کیدونفسنی تذلیل وتحقیر ایتمك

وَضِیح — واضح وعیان وآشکار اولان

وَضِیع — الچق ولئیم ودنی فرومایه اولان

وَضِیعَة — میری ایچون تحصیل اولنان ویرکو وخراج واعشار

وَطْد — کرانی کبی برلشوب محکم واستوار اولمق

وَطَر — ایش: امر حطب: ماده خصوص

وَطَن — آدمك دائما استقرار واقامت ایدوب اوتوردیغی یوردی وممکلکتی یاخود آدمك طوغدیغی مملکت مسقط رأس

وَطَنِی — وطنه منسوب ومتعلق اولان

وَطِئ — ایاق التنه آلوب چینمك وجماع ایتمك

وَطِید — ثابت ومحکم واستوار وپایدار اولان

وَظَائِف — وظیفه‌لر: علوفه‌لر وشرطلر: عهود ومشروط اولان نسنه‌لر

وَظْب — اقدام واهتمام ایله سعی وتقید ایتمك

وُظُوب — بمعناه ایضا

وَظِیفَه — آدمه ویریلان معین رزق پیمان میثاق ومشروط ومعاش وشرط عهد اولان نسنه

وَظِیفَه‌خور — وظیفه وعلوفه معینه‌سی تخصیص اولنمش واکا متمتع اولان ادم

وِعَاء — نسنه‌نك قابی ومحفظه‌سی

وُعَاظ — واعظلر وعظ ونصیحت ایدیجیلر

وُعَاق — آت وسائر طوار قسمی یورر ایکن قارنلرنده ظهور ایدن صدا

سوز ويرمك بركمسه يه كلهجك زمانده برايشى ايشلية جكنى انتظار وترقب احداثنه باعث اوله جق وجهله افاده وبيان ايتمك

وَغْدَةْ برشى اجراسيچون تعيين اولنان زمان مدت جماعته دينه معلق نصيحت واوكوت ويرمك وبو وجهله ويريلان نصيحت

وَعَل شريف وعاليشان اولان كمسنه وصغنه جق محل پناه . ملجاء ملاذ وعد ايتمك شر ومصيبت وعد ايتمك

وَغَاءْ غوغا شماطه دغدغه

وَغَارَتْ وغد اولمق . احمق اولمق والچق فرومايه اولمق وخدمتكار اولمق

وَغْد احمق عقلى ضعيف اولان وفرومايه دنى اولان وخدمتكار اولان كمسنه

وُغْدَانْ وغدلر . خدمتكارلر

وَغَرْ هوانك سيجاق اولمق وحقد كينه عداوت وخشم وغضبدن پر آتش اولمق

وَغَلْ ضعيف ناكس بى اعتبار اولان ادم

وَغْم حقد بغض . كينه عداوت

وُغُودَةْ وغد اولمق احمق اولمق والچق فرومايه اولمق وخدمتكار اولمق

وُغُولْ برنسنه يه يلك كيروب صوقلمق

وَغِيْ خلقك شماطه سى وغربو وقر يادى

وَغَيْرُهُ واندن بشقه اولان ويا اولنلر معناسنده واو حرف عطف وغير كلمه سى وهاء ضمير غائب مفرد مذكردن عبارت تركيب عربيدر

وَغَيْرُهَا بمعناه ايضاً فقط ها ضميرى مؤنثدر

وَغَيْرُهُمْ بمعناه ايضاً فقط هم ضميرى جمعدر

وَغَيْرُهُمَا بمعناه ايضاً فقط هما ضميرى تثنيه در

وَفَاءْ سوزنده طوروب خلف وعد ايتمامك تعهد ايتديكى خصوصى تماماً اجرا ايتمك ومحبتى باقى ايدوب دائماً انك شروط ورسوم ومقتضاسى اوزره عامل اولمق

ف **وَفابیگانه** وفاسز محبته اعتماد اولنمز اولان

ف **وَفاپیوَسْت** وفادار اهل وفا اولان

وِفاةْ اولمك : تسلیم روح ایتمك

ف **وَفادارْ** دائما وفا وصداقت ایدیجی اولان

ف **وَفاداری** وفادارلك

وِفادَةْ ایلچیلك ایچون یاخود بشقه مصلحت ایچون : ولتدن دولته یاخود پادشاه حضورینه كلمك وقدوم ایتمك وامرد اولمق

وَفارَةْ وفرت : كثرت چوقلق

ف **وَفاسِگال** وفادار اهل وفا اولان

وِفاقْ موافقت ایتمك اویمق اویغون اولمق صلح صلاح بارش كورش دوستلق

وَفْد قدوم ورود وصول

وَفْرْ وفرت كثرت چوقلق بسیاری

وَفْرَةْ بمعناه ایضا

وَفْزْ سرعت عجله

وَفْقْ اویمق اویغون اولمق اویغون كلمك مطابق اولمق مطابقت

ف **بر وِفْقِ مرام** مرامه تطبیقله مرامه مطابق اولەرق معناسنه

تركیب فارسیدر

وُفُودْ كلمك قدوم وورود ایتمك ایتان ایتمك

وُفُورْ وفرت . كثرت چوقلق بسیاری

وَفْهِیَّةْ بیوك پاپاس اولمق

وَفِیّ وافی تام فراوان اولان

وَفیقْ ارقداش : رفیق

وَقاءْ وقایت ایتمك ضرر وزیاندن صقلامق

وَقاحْ یك اولان طیا تقلو صلابتلو اولان

وَقاحَةْ یك محكم ومتین اولمق وادبسز كستاخ عارسز بیحیا اولان

وَقّادْ یك علولو پارلاق اولان وظریف كار گذار اولان ونشاط وفهم وفراستی چابك علولنور اولان

وَقارْ اغرمشربلولك تمكین وقع شوكت

وَقاهَةْ بیوك پاپاس اولمق

وِقایَةْ نسنەیی ضرر وزیاندن حفظ ایتمك

وِقارَةْ بمعناه ایضا

وَقائِعْ وقیعه‌لر واقع اولوب ظهور ایدن خصوصلر وقعه‌لر

وَقَائِع نِگَار وقعه نويس وقوعبولان ماده لرى ضبط ايديجى اولان مورخ

وَقَائِع نُوِيس بمعناه ايضا

وَقْت زماندن برمدت ياخود بر موقف مفروض هنگام

وَقْتَاكِه ‹› وقتكه شول زمانكه معناسنده تركيب فارسيدر

وَقِح بك وطيانقلو اولمق وكستاخ ادبسز اولمق

وَقْد آتش يانمق

وَقَدَان بمعناه ايضا

وَقْر قولاق اغرا اولمق صاغر اولمق

وِقْر آغر يوك باركران

وَقْرَة قولاق اغرا اولمق ؛ صاغر اولمق

وَقْع ثبوت تمكين ونفوذ اعتبار حيثيت

وَقْعَت وقوعبولان هرقنغى برماده وخصوصا جنك غوغا

وَقْف طورمق حركتدن فارغ اولمق واصلا صاتلمامق وبخش اولنمامق شرطيله ملكى فى سبيل الله تخصيص وفدا ايتمك

وَقْفَة حجاجك حج شريفده اجرا ايتدكلرى مراسمك بريدر

وَقْفِى وقفه منسوب ومتعلق اولان

وَقْفِيَّة ملكك اصل وقفنه دائر تحرير واجرا اولنان سند

وَقْوَاق ميوه سى انسان شكلنده اولان برنوع موهوم اغاجك اسمى

وُقُوب غروب ايتمك اوفقدن اشاغى ياطمق

وُقُوحَة بك وطيانقلو اولمق وكستاخ ادبسز عارسز بى حيا اولان

وُقُود آتش ياقجق اوطون وكور امثالى

وَقُود آتش ياقوب علولنمك

وُقُور اغر وتمكينلو اولان وقار صاحبى اولان

وُقُوع بقادن خالى اولمه رق ظهور ايتمك واقع اولمق

وُقُوعَات وقوعبولان خصوصات

بولنديغى محلده وياخود اولديغى حالده طورمق وخبردار اولمق ؛ آگاه اولمق واقف اولمق

وُقُوفدَار وقوف صاحبى خبردر واقف اولان

وُقُوفِيَّة خبر وقوف آگاهلق

ف

وَقِيَّة درتبوز درهم مساوى اولان طارتى

وَقِيخ بك وطيانقلو اولان وكستاخ ادبسز اولان

وَقِيعَة وقوعبولان ماده وغوغا جنك

وَقِيعَةُ الاِثْنَيْن ايكى آدم بربريله جنك ايدوب دوكشمك

وِكَالَت برى برينه اعتماد ايدوب ايشلرينى سپارش ايتمك

وَكَالَه بشقه سنك ايشنى كورمك وكيل اولمق وكيلك وصدراعظم اولمق

وَكالتپناه صدراعظم وكيل مطلق

وَكالتپناهى وكالتپناهلق صدر اعظملق وصدراعظم

وكالتنامه منسوب ومتعلق اولان وكالت سندى برينك وكيل نصب اولنديغنى مشعر بولنان سند

وَكْب برايشه اقدام واهتمام ايتمك

وَكَان بمعناه ايضا

وَكْنَه بنك لكه نقطه

وَكْد سعى جهد اهتمام

وَكْز اورمق وقاقيوبرمك وسانجمق

وَكْف عيب وكناه واثم

ايشلمك

وُكَلاء وكيلر

وُكَلاى دولت وزارتلر

وُكُوب ايشه اقدام واهتمام ايتمك

وَكِين بك متين ومحكم اولان ومحقق ضبط ومحافظه ايتمكده قوتى كمال اوزره اولان

وَكِيل بركمسنه نك كندو ايشنى رسماً سپارش ايتديكى ديكر كمسنه

وَلاء ملك : مالكيت : مالك وصاحب اولمق ووليلر يارديمجيلر : نصيرلر

وِلاء برى برينك اردى صره كلمك وقومق

على وِلاء برى برينك اردى صره على التوالى

وُلاة واليلر : ايالتاداره سنه مأمور ضابطلر

وِلاد

وِلادة طوغرمق وضع حمل ايتمك بمعناه ايضا وطوغمق دنيايه كلمك

وِلاف برى بريله الفت ايدشمك

وَلايآء وليلر حق تعالى حضرتلرينه يقينلق كسب ايتمش اولان ذاتلر

وِلايَة قربت یقینلق و مملکت والیسی اولمق و والینك اداره سنه و بریلان اولکه و مملکت و ولی ایله اولمق

وَلائِد ولیده لر جاریه لر و لبذلو غلاملر

وَلَد اوغل پسر و یاوری بچه

وِلْدان ولدلر اوغللر پسرلر ولید و غلاملر

وَلَوْ ایسه دخی معناسنده واو حرف عطفی ایله لو حرف امتناعدن عبارت لسان عثمانیده کلمهٔ واحده عد اولنور ترکیب عربیدر

وَلْوال غصه ناسه غم

وِلْوال فریاد و فغان ایله اغلامق

وُلُوب واصل اولمق یتشمك و کیرمك دخول ایتمك

وُلُوج دخول ایتمك کیرمك

وَلُوع بر نسنه یه بك حرص ایدوب دوشکون اوله رق آرزومند اولمق

وَلْوَلَة فریاد و فغان اغلامق و او یلا چاغرمق و صیت صدا اشماطه

وَلَه جوق حزن یا خود جوق تعجب سببیله عقل کیدوب شیفته و سرسم اولمق

وَلَهُ بودخی انکدر معناسنده واو حرف عطفی و لام حرف جری و ها ضمیر غائب مفرد مذکردن عبارت ترکیب عربیدر

وَلْهان جوق حزن سببیله عقلی کیدوب سرسم اولان شیفته واله اولان

وَلْهان جوق حزن سببیله عقلی کیدوب سرسم اولان

وَلْهى حزن و عشق سببیله سرسم اولان خاتون

وَلِی برینه تعلق قرب و مناسبتی بك شدید اولان کسنه و مالك صاحب

وَلِیُّ اللّٰه خدای متعاله کسب قرابت معنویه ایتمش اولان ذات شریف

وَلِیِّ عَهْد حالا تختنشین بولنان پادشاهك وفاتنده پادشاه اوله جق ذات عالی

وَلِیِّ نِعْمَت برینه نعمت و احسان ایدیجی اولان افندی

وَلی (ف) ولیك ولیکن ولکن معناسنده ترکیب مزجم فارسیدر

وَلِیَّة ولی اولان خاتون

وَلِیجَة برینك مصالح و امور دینیه دخیل و هر بر اسرارینه همران

اولان كمسنه

وَلِيد غلام كوله وچوجوق صبی

ف **وَلِيكْ** وليكن ولكن معناسنده تركيب مرجم فارسيدر

ف **وَلِيكِنْ** ولكن معناسنده تركيب فارسيدر

وَلِيمَه دوكون طعامی دوكون ضيافتی

وم **وَمْق** سومك عشق ومحبت ايتمك

ون **وَنَمَة** سينك بجسی سينك ترسی

وَنى كوشلك وسست وبيتاب اولمق

وَنى يورغونلق كوشكلك فتور

وَنِيم سينك بجسی سينك بوقی

وو **وَوْرَة** آتش اوجاغی

وه **(وَهْ)** تعجب ياخود كدر افاده ايدر

وَهَّاب كثير العنايات اولان الله تعالى حضرتلری

وَهَّاج ياتوب علولو اولان

وِهَاد وهده لر آلچق وچقور اولان يرلر

وَهَاقَة كليسا خدمتكارلغی

وَهَّام چوق شبهه ايديجی اولان

وَهْب ويرمك اعطا ايتمك بخشش ايتمك

وَهَج علو ايله يانمق علولو اولمق

وَهَجَان بمعناه ايضاً

وَهْد آلچق وچقور اولان محل

وَهْدَة بمعناه ايضاً

وَهْل ياكلش اكلامق ذهن ياكلش وارمق

وَهَل ضعيف اولوب هرشيدن قورقار اولمق ويا كالوب غلط وخطا ايتمك

وَهِل هرشيدن قورقار اولان

وَهْلَة نسنه نك اول وابتداسی اول امر وقورقو وقورقنجلق نسنه

وَلَ وَهْلَة درعقب بردن بره

وَهْم بلا سبب كافی خاطره كلان نامرغوب شی وبلا سبب خاطره نامرغوب شی كلمك وحساب وقياسده يكلش وغلط ايتمك

وَهْمَانَه قورقاق وقورقمش اولان قورقولو مخوف اولان

وَهْمِی حقيقتده موجود اولميوب ذهناً ظن اولنمش اولان

وَهْن كوشك سست ضعيف اولمق

وَهُوبْ الی آچق كثير العطايا اولان

وَهُومْ	وهیملر بلاسبب کافی خاطره کلان مرغوب شیلر
وَنخ	کدر و تحسر افاده سی ایچون مستعملدر (وی)
ویران	خراب اولان معمور و آبادان اولمیان (ف)
ویرانه	خراب اولان محل بناسی یانمغله بوش وخراب قالمش اولان (ف)
ویرانی	ویرانلك ویران وخراب اولمق (ف)
ویژه	خالص صافی اولان (ف)
ویژگان	خالص دوستلر (ف)
وَیْل	وای یازق خیف دریغ معناسنه ندای تفجیعدر
وَیْلا	بمعناه ایضاً

علاوة حرف الواو على حروف الهجاء

وابِط	قورقاق اولان
واتِم	زیاده ایراق
واجِف	قورقوجی خائف اولان
وارِش	برقوم ییکده ایکن بلادعوت اول ییکه کیدر اولان
وازِع	منع وکف ایدیجی واصلاح ایدیجی
واشِی	غماز نمام کذاب اولان
واشْکُرْدَه	جست وچابك
واعِی	حافظ اولان
واکِف	ایاق اوستنه طوران کشی
واکِز	یواسنه کیرمش اولان قوش
والِیَه	اولکی اکینك کوکندن بتن اکین
والِهَه	انسانی شدتله طوتان وجع
واهِنَه	ایکو کمیکلرك الك اشاغیسی والك قصه سی
وَبارْ	یوکجی یوك صاتیجی (وب)
وَباغَه	اوتوراق یری دیبز
وَباسَك	اسنمك وخمیازه (ف)
وَبْز	دوه یوکی وطوار طرناغی
وَبْلَه	وخامت وثقلت
وَتَرَه	بورون دلکلرینك اراسنده کی پرده (وت)
وَتین	بورلك طمری
وَثاء	یتشمك واصابت ایتمك (وث)
وِئام	موافقت اتحاد
وَثْل	لیفدن یاپلان ایپ
وَثیم	بری بری اوستنه ییغلمش اولان شیلر
وَجاء	برنسنه یی الیله وبچاغله اورمق (وج)
وِجارِش	اریمك اکسلمك وضعف عارض اولمق (ف)

وَجَب	قورقاق خائف
وَجْس	صوت خفی فسلتی
وَجِيف	سرعتله کتمك ومضطرب اولمق
وَجَان	ایرماق کناری
وَجْو	کین طوتمق غل وغش ایتمك
وَخْصَة	صغوق برد
وَخْز	مکان مقام یر
وَخْوَخَة	فریاد ایتمك
وَخْی	قصد ایتمك توجه ایتمك
وَدَاع	آتش نار
وَدْء	دفن ایتمك واستحقار ایتمك
وَدْج	اصلاح ایتمك وبوینده بولنان شاه طمرك اسمیدر
وَدْع	ترك ایتمك وقطع ایتمك
وَدَع	قبر واطرافنده یاپیلان پارمقلق
وَدْق	یغمور مطر وبقین اولمق
وَدَقَة	کوزده اولان قزل نقطه‌لر
وَدْك	ات یاغی دسم اللحم
وَدِی	بولدنصکره ذکردن چیقان انجه صو
وَذْر	ترك ایتمك براقمق
وَذْرَة	ات پارچه سی
وَذَمَة	قوغا قولپنه بغلدقلری قایش وجکر پاره سی وقارن وبغرسق
وَذَن	یوردکن تکبردن صاتمق

وَذِيمَة	هدیه تصدق قربان عطا واحسان
وِرَاد	طریق یول راه
وِرْث	چپلاق عریان
وَرْخ	قدر قیمت عزت حرمت وقازمق اشمك
	قوپارمق وفتح صلب
وَرْغ	طونقلق کدورت
وَرْش	بورك آغرلیسی
	محرمات ومکروهاتدن صاقنور اولان
وَرِق	مطلقا کمش سکه سی اورلمش اولسون اولمسون
وَرْك	اویلق اوستی قبات
وِرْك	بمعناه ایضاً
وَرَك	قره چالی دینلان برنوع اوتدر
وَرَنْج	حریص طمعکار اولان
وَرْوَش	طعام یمك وضیافت ایتمك
وَرِيف	کنشلك سعة
وَزَر	صیغنه جق یر وحصار وقلعه وغالب اولمق
وَزْف	یورمك یلمك سرعت ایلمك
وَزَف	قوربغه

وَزْن	قازوره نجس
وَزْوَزَه	سرعتله صیچرامق
وَسَب	چوق اولمق
وَسَق	جمع ایلمك طوپلامق
وَسْكَرَه	جست چابك
	مقدم اولان
وَسَن	بولاشق آلوده
وَشَب	عیبلامق
وَشْب	خوب كوزل
وِشْبِز	اوینامق رقص ایلمك
وَشْق	پاره لمق و پاره لمق
وَشْم	بخار دومان
وَضَاءَت	كوزللك پاكلك
وَضَاحَة	ظاهر و روشن اولمق
وَضَاح	آق بكزلو كوزل یوزلو اولان
وِضَاح	بمعناه ایضاً
وَضَر	كیر پاس وسخ
وَطْوَطَه	یكجه كوندز كورمك
وَطِیس	فرون تنور
وَعْث	شدت محنت
وَعْكَه	جنك یری معركه
وَغْب	قورقاق اولان
وَغْسَت	ظاهر و اشكار
وَفْض	ایومك عجله ایتمك
وَقْب	دخول ایتمك وغائب اولمق
وَقْص	بوینی قصه اولمق
وَكْر	قوش یواسی
وَكَل	رجل ضعیف عاجز
وَلْج	قوملو یرده اولان یول
وَلْشان	بری برینك بوینه ال براغوب یورومك
وَلْم	اولاشمق جمع اولمق
وَلُوغ	كلب وسائر حیوان قاب ایچنده صو ایچمك ویا طعام یبوب یلامق
وَمَبَه	محنت مشقت
وَمْج	یوزسز ثقیل
وَنْد	قاب قاجاق ظرف اناء
وَنْكُول	مهمه ضروری لازم الوجود اولان
وَهْز	دفع ایتمك
وَهْس	سزا سویلشمك ونمیمه ایتمك
وَهَق	كمندكه صیادلر قوللانورلر
وَهْوَهَه	آت كندی كوده سن پاره پاره ایلمك
وَیْثَر	آق كل ورد ابیض
وَیْذَا	غائب مفقود ضایع اولان
وَیْدَن	چاره ارامق علاج قیدنده اولمق

اشبو حرف هاء ترتیب حروف عثمانیه ده اوتوزنجی حرف اولوب حساب دائره کتب ورسائلده بش عددینه اشارت وعلامت اولور

هاء حروف عثمانیه دن اوتوزنجی حرفك اسمیدر

هابر بولهولك ایروب کسیجی اولان

هابط هبوط ایدیجی اشاغی اینجی اولان

هاتف سس ایدیجی چاغریجی ومدح وثنا ایدیجی اولان

هاتك هتك ایدیجی یرتیجی اولان

هاجس ذهنه وخاطره تخطر ایدن

هاجسة خاطره تخطر ایدن خصوص وقلبنه عارض اولان اندیشه

هادم هدم ایدیجی بوزوب ییقیجی اولان

هادی طوغری یوله ویاخود ایشك طوغری چیقه جق طریقنی کوستریجی اولان

هاذ یقلمغه یوزطوتمش اولان

بنا وقیا وضعیف وساقط وناتوان اولان آدم

هارب قاچوب فرار ایدیجی اولان وصاقنوب قاچنیجی اولان

هازم عسکر بوزوب هزیمته کرفتار ایدیجی اولان

هازمة آفت بلا داهیه مصیبت

شول باش یاریغی که کیکلری اوفانمش اولان

هاضم هضم ایدیجی اولان

هاضمة معده نك قوت مخصوصه سیدر که طعامی اریدوب وجوده یرایه جق حاله وصورته کتوروب اعداد ایدر

هاضوم معده ده طعام هضم ایدرمکه مناسب اولان ادویه

هاله ف بعضا آی طرفنده پیدا اولان نورانی دائره که آی اغیلی دینلور

هالك هلاك اولان اولوب کبرمش اولان

هالهوار ف هاله رسمنده اولان

هامة باش سر راس

هامَة عقرب و ييلان كبى مخوف اولان حيوان
هامُونْ دوزقير وچاير دوزو هموار صحرا
هامُونْ نَوَرْدْ قيرده بولجيلك ايديجى اولان
هاوَنْ ايچنده نسنه دوكوب ازمكه مستعمل معلوم برنوع قاب وخمبرة اندلختة مخصوص معلوم برنوع آلت حرب
هاوِيَة جهنم دوزخ بلخود جهنمك برطبقه سى
هاىْ واى واه ايواح معنا سنده ندادر
هاىْ وهُوىْ ارباب صفا وطرب شماطه وغلغله لرندن حكايه در
هاياهاىْ كدر ايده نك اغلايوب فرياد ايتمسى
هاياهُوىْ شاد ومسرور اولنلرك شماطه سى
هائِبْ قورقاق قورقار اولان
هائِجْ دارغين قيزمش اولان
هائِدْ پشيمان اولوب توبه ورجوع ايديجى اولان
هائِرْ يقلمغه يوز طوتمش اولان خراب اولان
هائِعْ قورقاق اولوب ضعيف

وناتوان اولان آدم
هائِعَة برطرفدن كلن قورقنج صدا وآوازه
هائِلْ قورقنجلو مخوف اولان
هائِمْ متحير سرسم شاشمش اولان
هايْهاتْ تنفر وياتحسر افاده ايدر
هاىْ هاىْ كدر ايده نك اغلايوب فرياد ايتمسى
هاىْ هُوىْ شاد ومسرور اولنلرك شماطه سى
هَبا فائده سز تلف اولان
هَباءْ توز هوايه اغان اينجه توز
هِباتْ هبه لر عطيه لر بخششلر
هَبارْ بولوب ابره رق كسيجى اولان
هَباشَة شوراده بوراده ن بركش بركندى
هَبالَة طلب خواهش استمك
هِبَة عطيه وبركو بخشش
هِبَتْ اشاغيلق وجاه ومنزلتدن اندرملك
هَبْتَة ضعف ناتوانلق
هَبْطْ اشاغى ايندرمك وضعيف وزبون ومهزول ايتمك واعتباردن دوشرمك وبرمحله اينوب قونمق
هَبَلْ والده ولدينى ياوى قيلوب

غالبا ایتمك

هبنقة بك احمق بر آدمك اسمیدر

هبنقع كوسترش ونیوان صحبتی سور احمق آدم

هبنك عقل وفكرنده ناقص واحمق اولان آدم

هبوب روزكار اسمك واویقودن اویانمق

هبوط اشاغی اینمك

هبول ولدینی غائب ایتمش اولان والده

ف **هبه نامه** برینه برنسنه باغشلمق تحریرا اولنان سند

هبیب روزكار اسمك واویقودن اویانمق

هبیط ضعیف وزبون ومهزول اولان

هت **هت** برتمق چاك ایتمك وعرض وناموسه خلل ویرمك ودون معامله ایتمك وكلامی بك طلاقتله ومتسلسل سویلمك

هتات چوق سوزلو خفیف مزاج اولان آدم

هتار برینك عرضنه خلل ویرمجك سوز سویلمك

هتاف برینه چاغروب صدا ویرمك

هتاك هتك ایدیجی یرتوب چاك ایدیجی اولان

هتاك هاتكلر هتك ایدیجیلر

هتامه قیرلمش نسنه نك قیرندیسی

هتر عرض وناموسه خلل ویرمجك سوز وفعل ایله برینی برباد ایتمك واختیارلق آدمی بون وفرتوت وشوریده دماغ ایتمك

هتر یلان: كذب: دروغ و معناسز ساقط وباطل اولان كلام
عقله اختیارلقدن ویا علت ومرض یاخود حزن وكدردن ناشی عارض اولان اختلال

هتره نهایت درجه ده اولان حماقت وبلاهت

هتف سسلنمك وبرینه چاغرمق

هتك برتمق چاك ایتمك وبوزوب خلل ویرمك

هتكه یرتلمش نسنه نك یرتلمش پارچه سی

هتم برینك اغزینه اوروب دیشلرینی دوشرمك

هجاء برعدد متحرك حرفدن عبارت اولان صوت كرك آخرنده حرف ساكن واقع وكرك غیر واقع اولسون

حروف هجا الف باتا ثا جيم حاء خاء دال ذال الى آخره ترتيبى اوزره اولان حروف

هِجاء برينى شعر ايله شتم وذم ايتمك

هَجر بك دوست ومحبوب اولان كسنه وبك محبت اولنان محل وباشيدن ايريلوب محروم اولمق

هِجران بمعناه وايضا

هِجرة

هِجرةِ نبويّه پيغمبر عليه السلام حضرتلرينك مكهٔ مكرمه دن مدينهٔ منوره يه تشريف وقدوم ايتمدلرى كه حالا مبدأ تواريخ اسلاميه عد اولنور

هِجرى هجرت نبويه يه منسوب اولان

هَجس خاطره شى كلمك وخاطره كلان شى

هَجش سورمك دورتك سوق ايتمك وتشويق واغرا ايتمك

هَجمة يازموسمنك شدت حرارتى وموسم شتانك بشدت برودتى وهجوم ايتمك

هُجنة عيب محذور وملامت

هِجو برينى شعر ايله ذم وشتم ايتمك وبرينى ذم وشتم ايچون نظم اولنان شعر

هُجود كيجه وقتى اويايوب نماز قيلار اولان آدم

هُجود اويومق وكيجه اويانوب طورمق اويومق

هُجوع

هُجوم صالدرمق برينه صيچرايوب اتلمق

هَجير اويله وقتندن صكره كونك بك حرارتلو اولان زمانى

هِجّير عادت قانون

هَجين باباسى حراولوب جاريه دن تولدايدن آدم وخالص عرب اتيله بشقه جنس قسراقدن حاصل ات

هَدّ بنايى كورلدى ايله يقوب كوچرمك وبك پير فانى وفرتوت اولمق وپير فانى وفرتوت اولان آدم

هُداة هادىلر طوغرى يول كوسترىجيلر

هَدادة قورقان جان اولان آدم

هَدارِيس افات بلايا دواهى نوائب

هَدافة تنومند اولمق جسامتلو اولمق

هِدان احمق، ثقيل كرانجان اولان

ف

هدد

هَداوی هدیه‌لر پیشکشلر

هَداهِد هدهد قوشلری

هَداهِید بمعناه ایضاً

هَدایا هدیه‌لر پیشکشلر

هِدایَه طوغری یول کوسترمك یاخود بولمق وحقه واصل اوله جق طریق کوسترمك یاخود بولمق

هَدَب کوز کرپیکی مژکان

هَدنَجان اختیار آدم صارصله‌رق یواش یوریمك

هَدَر آدمك قانی انتقام وقصاصسز دوکلمك و دوکلن قانك قصاص وانتقامنی المیوب ابطال ایتمك

هَدَف اوق وامثالی آتوب اورمق ایچون دیکلان نشان

هَدم بنا یقوب ویران ایتمك

هُدنَه بارشق صلح و راحت آرام آرایش

هُدُود بنایی کورلدی ایله یقوب کوچرمك و آدم پیر فانی وفرتوت اولمق

هُدُون ساکن واسم اولمق

هُدهُد برنوع قوشك اسمیدر

هُدی هدایت طوغری وحق یولی کوسترمك و طوغری وحق یولی بولوب کیتمك وطوغری وحق یولی کوسترمك شأننده اولان نسنه

هَدِیَّه ارمغان پیشکش

هِدیَه برایشك راست ودرست اوله جق سمت وجهتی که ایشك قولایی تعبیر اولنور وسیرت مسلك طریقت

هٰذا بو

هٰذَا الیَوم بو کون

مَعَ هٰذا بو بویله ایکن بو هر نه قدر بویله ایسه دخی

هُذاء هرزه وهذیان سویلیجی پریشان گفتار اولان آدم

هَذاء هذیان هرزه و پریشان سوز

هَذّار دائما هرزه وهذیان سویلر اولان آدم

هَذارِم تیز تیز سویلر ویا اوقور اولان آدم

هَذارِمَة بمعناه ایضاً

هَذارِیف هذریفلر سریع وچابك اولنلر

هَذّاف بك سریع وچابك وچالاك اولان

هُذام بهادر آدم وکسکین قلیچ بر نسنه‌نك زائد وفاسد اولان اجزاسنی دفع ایتمکه

خالص و پاکیزه ایتمك

هَذَرْ عبث وساقط وبیمعنی اولان چوق سوز

هُذْرُوفْ سریع وچابك وچالاك اولان

هَذَيَانْ هرزه و یاوه و پریشان سوز سویلمك

هَرْ جمیع ؛ جمله ؛ هپ

هَرْچَنْدْكِه هر نقدر

هَرْچِه هر کونا

هَرْچِه بَادْ باد هر نه اولور ایسه اولسون

هَرَاسْ قورقو ؛ خوف ؛ دهشت اولان

هِرَاسَانْ قورقمش مدهوش اولان

هَرَاشْ کویکی وناسی بربرینه دوشرمك

هُرَامْ مصرده واقع فرعون دیه لری

هَرْآيِينَه البته بالضرورة علی کل حال

هَرْآيِنَه بمعناه ایضاً

هَرَبْ قورقوب قاچمق فرار ایتمك

هَرْبَاجِي هر علمه واقف وهر کاره آشنا اولان

هَرَبَانْ قورقوب قاچمق فرار ایتمك

(ف) **هِرْبِدْ** مجوسلرك قاضی پایه‌سنده اولان پاپاسی وآتشکده خدمتجیسی

(ف) **هِرْبِدْ** بمعناه ایضاً

هَرْتْ بینسنه‌یی یرتوب پاره‌لمك وآدمك عرضنه طوقنوب طعن ایتمك

(ع) **هَرْجْ** ناسره فتنه واختلال وحرب وقتال هنکامه‌سنه دوشمك

(ف) **هَرْجْ مَرْجْ** اختلال شورش ومختل ؛ شوریده ؛ قارمه قارش اولان

(ف) **هَرْجَائِي** بر محلده ویا بر ایشده قرار اوزره دوام ایتمیوب دائما دکیشمکده اولان

هَرْدْ نسنه‌یی یرتوب پاره‌لمك وآدمك عرض وناموسنه طوقنمق

هَرْدْ کرکم وزرده‌چوب دینلان دوادر

(ف) **هَرْزْ** هرزه عبث بیهوده اولان

(ف) **هَرْزَوَاتْ** هرزه‌لر

(ف) **هَرْزَه** عبث بیهوده اولان سوز

(ف) **هَرْزَه‌خَايْ** عبث وبیهوده سویلیجی اولان

(ف) **هَرْزَه‌خْوَارْ** بمعناه ایضاً

هَرْزَه‌دَارِي بمعناه ایضاً

ف **هرزه كار** بوش و بيهوده ايش ايشليجى اولان

ف **هرزه كرد** بمعناه ايضا

ف **هرزه كوى** بوش و بيهوده سوز سويليجى اولان

ف **هرزه بات** هرزه لر عبث بيهوده افعال و بوش و بيمعنا اولان اقوال

هرف بيلمديكى آدمى پك مدح ايتمك

ف **هركاه** دائما هر وقت و هر محلده

ف **هركز** اصلا قطعا هيچ بر وقت

ف **هركله** طاى ينشدرمكه مخصوص اولان آت و قصراق سوروسى

هرم پك قوجايوب پير و سالخورده اولمق

هرهان عقل هوش

هريت اصلا كتم اسرار ايتمز اولان آدم و بد زبان اولوب دائما قبيح و ناسزا سوزلر سويلر اولان و ايكى سبيلى بر اولمش خاتون

هز **هزء** هزل و سخريه ايتمك و ذوقلنمق

هزابر ارسلان اسد شير و بيوك ديزمان اولان و صلب و شديد اولان شى

ف **هزار** بيك عددى كه اون كره يوزدر و بلبل قوشنك بر اسميدر

هزاران هزارلر بيكلر و بلبللر

هزاراواز بلبل عندليب

هزاراوا بمعناه ايضا

هزارپا چوق اياقلو كچوك بر حيوانجق

هزارداستان بلبل عندليب

هزالك آرقلق لاغر زبونلق

هزاكه لاغ لطيفه مزاح شفا

هزاهز فتنه و بليه و جنك مقوله سى خلقى درياكبى اوينادوب تحريك ايتمك

هزبر ارسلان اسد شير و شجيع و دلاور اولان آدم

هزبرانه ارسلانه و شجيع آدمه ياقشور اولان

هزد قوندز ديلن حيوان

هزدكند قوندز خايه سى ديلن دوا

هزل لطيفه و شقا يوليله يابلان شى و يا سويلنان كلام و حيوان سمورميوب آرقلنمق

هزلكو هزل و لطيفه سويليجى اولان

هزليات هزل و لطيفه يوليله سويلنان اشعار و منثار سائره

هزم نسنه يى صيقوب ازمك

وعسکر بوزوب قاچرمق

هزؤ هزل وسخریه ایتمك ذوقلنمك

هزوع سرعت وعجله ایتمك

هزوء هزل وسخریه ایتمك ذوقلنمك

هزهزة خلق قارشوب شوریده اولمق

هزيمة عسکر جنکده بوزلمق

هزيمى بمعناه ایضاً

هستى وارلق وارا اولمق وجود کون

هسم قوری نسنه یی اوفادوب خرد ایتمك

هش کیمك وبالچق وطين

هشاشة شاد ومسرور اولوب جنبش ونشاط کلمك

هشت سکز عددی ثمانیه

هشتاد سکسان عددی ثمانين

هشتند بمعناه ایضاً

هشتم سکزنجی ثامن اولان

هشتمی بمعناه ایضاً

هشتمين بمعناه ایضاً

هشنم قوری نسنه یی اوفادوب خرد ایتمك

هشوار هوش وعقل صاحبی اولان

هشومند بمعناه ایضاً

هشیار بمعناه ایضاً ف

هشیاری عقللولق هشیارلق ف

هشیش یك کریم وسخی وطاتلو اولان ادم

هشيم قورومش تازه لکی قالمامش اولان وضعیف وناتوان اولان

هشيمة قورومش واوطون اولمغله حاضر اولمش اغاج

هشيمة الکرم هر قنغی دلنجی کندوسندن هرنه وقت دلنور ایسه مطلقا اقچه ویرر اولان سخی کسنه

هضّ بجوف شیشه باصوب اوفاتمق

هصر قیروب پاره لمك

هصم بمعناه ایضاً

هضيض ایاق التنده باصوب اوفاتمش وچینمش اولان

هضّ قیروب اوفادوب خرد ایتمك

هضاضة برنسنه دن قیریلوب قوپاریلان پارچه

هضام طعامك هضمنی تسهیل ایدیجی اولان نسنه

هضائم هضمتلر میتك خاص سنه احبابك کوندردیکی طعاملر

هصر

هضن

هَضْم معده‌یه کلن طعامی وجودی بسلیه‌جك حالنه کتورمك اوزره ازیتمك ومناسبتسز ایشه دوچار قلندقده کندو نفسنی ضبط ایدوب صبر وتحمل ایتمك

هَضُوم معده‌یه قوت ویروب طعامی هضم ایتدیرر اولان

هَضِیض قیریلوب اوفانوب خرده اولمش اولان

هَضِیمَة میت خانه‌سنه احباب طرفندن کوندریلان طعام

هُطُوع قورقو ایله سکردوب کیتمك

هَفات احمق: بیمغز عقلسز اولان

هُفات خفیفلك سببیله اوچوب طاغلمق وخفت طبع سببیله هردرلو لسانه کلان چوق سوزی سویلمك

هَفّاف جست وچالاك اولان

هَفّافَه وبراق وشفاف اولان نازك وملائم اولان روزکار

هَفْت خفیفلك سببیله اوچوب طاغلمق وخفت مزاج سببیله هردرلو لسانه کلان چوق سوزی سویلمك

هَفْت یدی عددی. سبعه

هفت آبا افلاك سبعه در

هفت اختان سبعهٔ سیاره

هفت آژدها بمعناه ایضاً

هفت آسیا افلاك سبعه

هفت اصل یدی طبقهٔ ارض
یدی اقلیم

هفت اقلیم دنیانك یدی طبقه‌سی

هفت الوان عیسی علیه السلامه نازل اولان سفره‌که یدی نوع طعامدن عبارت ایدی

هفت اندام بدنك یدی اعضاسی یعنی باش وکوکس وقارون وایکی قول وایکی آیاق

هفت اورنك یدیکرودب اکبر تعبیر اولنان معلوم یدی یلدز ویدی فلك یدی قات کوك

هفت آیینه سبعهٔ سیاره

هفت ایوان افلاك سبعه

هفت آینه سبعهٔ سیاره

هفت بام افلاك سبعه

هفت بانو سبعهٔ سیاره

هفت برادران یدیکر تعبیر اولنان یدی یلدز

هفت بنا افلاك سبعه‌دن کنایه‌در

هفت بنیان بمعناه ایضاً
هفت یلدز سبعهٔ سیاره وافلاك سیاره
اولکر یعنی ثریانك حاوی اولدیغی یدی کچوك یلدز
هفت پرده کوزك مرتب اولدیغی یدی پرده که صلبیه ومشیمه وشبکیه وعنکبوتیه وعنبیه وقرنیه وملتحمه تسمیه اولنان پرده‌لردر وافلاك سبعه وسازده اولان یدی پرده
هفت پردهٔ ازرق افلاك سبعه
هفت پرکار بمعناه ایضاً
هفت پوشت بمعناه ایضاً
هفت اپیر علم قرائتك یدی امامی عد اولنان ذوات
هفت پیکر افلاك سبعه وسبعهٔ سیاره
هفت تنان اصحاب کهف حضراتی ورجال الله دینلن اخیار سبعه که قطب وغوث واخیار واوتاد وابدال ونقبا ونجبا اولمجقدر
هفت چنبر انکوبن افلاك سبعه
هفت چشم چرخ سبعهٔ سیاره
هفت خاتون بمعناه ایضاً

هفت خرابر افلاك سبعه
هفت خم بمعناه ایضاً
هفت خضرا بمعناه ایضاً
هفت دارای بدیکردینلن معلوم یدی یلدز
هفت دانه عاشوره طعامی
هفت دختر خضرا سبعهٔ سیاره
هفت در بمعناه ایضاً
هفت درر بمعناه ایضاً
هفت دیار اقالیم سبعه
هفت دور سبعهٔ سیاره معلق وهر بری بیك ویایدی بیك سنه مدتدن عبارت اولان یدی دور
هفت رخشان سبعهٔ سیاره
هفت رقعه اقالیم سبعه
هفت سقف افلاك سبعه
هفت سلام قرآن کریمده سلام ایله مصدره اولان یدی آیت کریمه
هفت سلطان سبعهٔ سیاره ویدی سلطان ذیشان که سلطان خراسان امام علی رضی الله عنه وسلطان ابراهیم ادهم وسلطان بایزید بسطامی وسلطان

ابو سعید ابو الخیر و سلطان محمود غازی و سلطان سنجر ماضی و سلطان اسماعیل سامانی رحمهم الله تعالی حضراتیدر

ف هفت شمع سبعهٔ سیاره

ف هفت طارم افلاك سبعه

ف هفت طاق بمعناه ایضا

ف هفت طبق افلاك سبعه و اقالیم سبعه

ف هفت طفل جان شكر سبعهٔ سیاره

ف هفت علفخانه اقالیم سبعه

ف هفت فرش اقالیم سبعه و افلاك سبعه

ف هفت فرشته یدی نفر ملائكه كرام كه اوریائیل حسدیائیل وشمائیل و رفائیل و عنائیل وجبرائیل و عزرائیل علیهم السلامدر

ف هفت قلعهٔ مینا افلاك سبعه

ف هفت قلم یدی نوع یازی

ف هفت كحلی افلاك سبعه

ف هفت كره بمعناه ایضا

ف هفت كشور اقالیم سبعه

ف هفت گاه اقالیم سبعه و افلاك سبعه

ف هفت گره بمعناه ایضا

ف هفت كنند افلاك سبعه

هفت گنجینه معادن سبعه كه التون و گموش قلای قورشون تمور باقر و برنجدر

هفت كیشوداز سبعهٔ سیاره و افلاك سبعه

هفت مجمره سبعهٔ سیاره

هفت محراب فلك بمعناه ایضا

هفت محیط افلاك سبعه و دنیاده واقع اولان یدی دكز

هفت مرد اصحاب كهف

هفت مشعله سبعهٔ سیاره

هفت مندل افلاك سبعه

هفت منزل بمعناه ایضا

هفت مهر زرین سبعهٔ سیاره

هفت نژاد فلك بمعناه ایضا

هفت نطع اقالیم سبعه

هفت نقطه سبعهٔ سیاره

هفت نیم خانه افلاك سبعه

هفت والای حضرا بمعناه ایضا

هفت هیكل افلاك سبعه و اقالیم سبعه

هفتاد بمعنی عددی سبعون

هفت رنگی تلون مزاج

هفتم یدنجی سابع اولان

هفتمین بمعناه ایضا

هفتوانه هفت دانه عاشوراطعامی

هَفْتَه	یدی متصل کوندن عبارت اولان مدت زمان
هَفْو	سورچوب قایمق ویا کلوب یا کلشلق ایتمك
هَفْوان	بمعناه ایضا
هَفْوَة	بمعناه ایضا
هُکاع	اوکسرك علتی
هٰکَذا	بودخی اویری کبی معناسنده ترکیب عربیدر
هُکُوع	کولکه لکده یاتوب راحت وارام ایتمك واوکسورمك
هَیك	محبت زن سیرت اولان شخص
هَلاك	اولمك کبرمك : مرد اولمق فنا بولمق
هَلاکَت	هلاك تلف فنا
هِلال	برایکی کیجه نك آی اوق یایی شکلنده اولور وایروکوز قاشی
هِلال ابرو	قاشلری یکی ای رسمنده اولان
هِلالی	هلاله منسوب ومتعلق اولان
هَلاهِل	نازك واینجه طوقنمش اولان وشعر قسمندن اولرق لطیف ورعنا اولان وسم قاتل زهر آغو وزهرلو اولان
هُلْب	قالین قیل وقرجی قیل قلم
هَلْباء	کوده سی قیللو خاتون ودبر کوت
هُلْبَة	موسم شتانك شدتی
هَلْج	اینانلمیه جق ماده لری خبر ایتمك
هُلْج	تأویل وتعبیر قبول ایتمیان رؤیا
هَلْس	آرقلنوب ضعیفلنمق وورم علتی
هَلْطَة	ایشیدیلوب هنوز تحقیق اولنمامش خبر
هَلَع	حدی متجاوز اولان صبرسزلق
هَلِع	یك صبرسز اولان
هَلَك	هلاك اولمق فنا بولمق
هَلْکاء	هلاك فنا هبا
هَلَکَة	بمعناه ایضا
هَلُوع	بلایه هیچ صبر ایتمز اولان آدم وحریص وبخیل اولان
هَلْهَل	زهر قاتل سم قاتل
هِلیان	نابدید لك وادیسی
ذو هِلیان	بمعناه ایضا
ذی هِلیان	بمعناه ایضا
هَم	برابر برلکده اولان

ویرابر اولنه رق

هَمّ — خزن اندوه اندیشه ودرونك عزم وقصد وتفكر اولنان خصوص

هُمَا — چین جزایرینه مخصوص معلوم بر قوشدر

ف هُمَا پرْوازْ — هما قوشی كبی اوچیجی اولان

ف هَمَارَه — همواره دائما هروقت

هَمَّازْ — غماز اولان ادم

ف هَم آشیانْ — یوه داش یواده برابر بولنور اولان

ف هَم آغوشْ — بری برینی قوجاقلمش اولان

هَمَاكْ — نظیر قرین واورتاق شریك

هُمَامْ — همت وعزیمت صاحبی اولان پادشاه وسركرده

هَمَّامْ — قوغجی نمام غماز

هُمَامِی — پادشاه هر یاخود سركرده یه منسوب ومتعلق اولان

هَمَات — درعقب درحال ودائما لاینقطع

ف هَمَانَا — بمعناه ایضا

ف هَمَانْدَمْ — درعقب اول آن درحال

ف هَمَانْگَاهْ — بمعناه ایضا

هَمَانكه — بمعناه ایضا

هَم آوازْ — برابر اویغون سس

ویبر اولان

هَمَا وَاللهِ — هما حرف استفتاحی ایله والله قسمندن عبارت تركیب عربیدر

ف هَمَاوَرْ — آرقه داش وقیو یولداشی

ف هَمَاوَرْدْ — جنكده اقران وهمتا اولان كمسنه

ف هَمَاوِیزْ — بمعناه ایضا

ف هَمَاهَمْ — هموم غم احزان

هَمَاهَنْك — برابر قصد واهنك ایدیجی اولان

ف هُمَائِی — هما قوشی

هَمَائِمْ — همتلر قصد ایله اولان سعیلر

ف هُمَایُونْ — پادشاهه منسوب ومتعلق اولان

هُمَایُونْگَاهْ — پادشاه سرایی

هُمَایِی — پادشاهه منسوب ومتعلق اولان

ف هَمْبَازْ — برابر بر یوك ایله یوكلنمش اولان

هَمْبَازْ — براویونده برابر اوینایجی اولان اورتاق

ف هَمْبَرْ — رفیق نظیر اقران

هَمْبَزْمْ — مجلس وضیافت ارقه داشی

هَمْبَسْتَرْ — یتاقده برابر یاتیجی اولان

همبو — ف — قوقوده وخوی وعادت واسلوبده آرقه داش اولان

همپا — ف — آرقه داش ایاقداش

همپای — ف — یول آرقه داشی

همپایه — ف — رتبه وپایه جهتیله مساوی اولان

همپشت — ف — ارقه داش یاردیمجی

همپهلو — ف — اقران نظیر همتا آرقه داش

همپیاله — ف — ندیم برابر عشرت ایدیجی اولان

همپیشه — ف — برصنعتده آرقه داش اولان

همت — برخصوصك فعله چیقارلمسنی ضمیرده قصد وتصمیم ایله سعی ایتمك

همتا نظیر — ف — مساوی اقران اولان

همتازیانه — ف — ایلغار وچاپول آرقه داشی

همترازو — ف — موازن اولان وزنی مساوی اولان

همج — شاشقین جولبه احمق کمسنه

همجاز — ف — همشهری بشقه بری ایله برابر برمحل اهالیسندن اولان

همجانی — ف — بمعناه ایضا وهمشهریلك

همجنب — ف — اقران وارقه داش اولان آدم

همجنس — ف — جنس واحددن اولان برجنس اولان

همجوار — ف — قوکشو خانه سی بنشك قوکشی

همچنان — ف — کبی اول وجهله انك مثللو

همچنین — ف — بمعناه ایضا

همچو — ف — بمعناه ایضا

همچون — ف — بمعناه ایضا

همحال — ف — بشقه سیله برابر بر حالده اولان

همحجره — ف — براوطه ده برابر اولان

همخانه — ف — برخانه ده برابر اولان قپو یولداشی

همخانهٔ مسیح — ف — کونش افتاب

همخدمت — ف — برخدمتده برابر مستخدم اولان

همخوابه — ف — برابر یاتوب اویور اولان آرقه داش

همخواه — ف — برخواهش ومطلوبده برابر اولان

همخوی — ف — برخوی واخلاقده برابر اولان

همداستان — برای وافاده ده

ف هَمْدَرْدْ برابر اولان بردرد و بلایه برابر گرفتار اولان

ف هَمْدَسْتْ اقران ارقه داش وقوت وقدرتده مساوی اولان واورتاق شریك

ف هَمْدِلْ افكار ومطالعه سی برابر اولان ودوست یار محب مخلص

هَمْدَمْ بك محرم ومخلص اولان دوست وجیس نفسده بشقه طالعیجه برابر واقران اولان وطالعنج واقران وارقه داش

ف هَمْدُوشْ اقران ارقه داش نظیر

ف هَمْدِیَ همشهری مملکت ارقه داشی

ف هَمْدیگَرْ هر برینك دیگری

ف هَمْدیوَارْ دیواری بتشك اولان قوكشو

ف هَمْرَازْ بك محرم اولان دوست

ف هَمْرَاهْ رفیق یول ارقه داشی

ف هَمْرِكَابْ برابر بنوب راكب اولان

ف هَمْرَنْكْ رنكی برابر اولان وبر خوی ومشربده برابر اولان

ف هَمْرَوْ برابر كیدیجی اولان یول ارقه داشی

ف هَمْرَه بمعناه ایضا

ف هَمْرَهِي یول ارقه داشلغی

ف هَمْزَادْ یاشداش همسن همسال

ف هَمْزَانُو یان یانه اوتوروب صحبت ایدیجی اولان

ف هَمْزَبَانْ ایكیسی برلسان قوللانور و برابر تكلم ایدر یاخود ایكیسی بر لسان اوزره مرتب اولان

هَمْزَه بعض كلماتده الفه بدل اوله رق وبعض دیگر كلمه لرده یا ایله واو حرفلری اوزرینه ترقیم اولنوب مذكور حرفك قواعد عربیه اقتضاسنجه الفه بدل اولدقلرینی وبعض كلمه ده الف حرفی اوزرینه علاوه اولنوب الف مزبورك الف اصلی اولدیغنی وبركلمه نك اخرنده بولنان ها حرفی اوزرینه وضع اولندقده بو كلمه نك ما بعدنده بولنان كلمه اوزرینه اضافت اولنه جغی

اشعار ایدر بر اشارت معلومه در

همزه شیطانك قلبه القا ایلدیکی تشویق

ف **همساز** موافقت ومعاونت ایدیجی اولان

ف **همسال** یاشداش سن وسالی مساوی اولان

ف **همسایه** برسایه یه برابر التجا ایدیجی اولان قوکشو وقپویولداش

ف **همسبق** مکتب ودرس ارقه داشی

ف **همسر** اقران ارقه داش نظیر

ف **همسفر** یول ارقه داشی

ف **همسفران جاهل** انسانك روحیله جسدی

ف **همسفره** برسفره برابر اوطوریجی اولان

ف **همسن** یاشداش سن وسالی مساوی اولان

ف **همشراب** برابر عشرت ایدیجی اولان

ف **همشکل** شکل وهیئتی برابر اولان

ف **همشکم** ایکیسی بر انادن طوغمش اولان

ف **همشوی** ایکیسی بر قوجه یه وارمش اولان

ف **همشهری** ایکیسی بر بلده یه متعلق اولان

ف **همشیره** قیز قرنداش

ف **همصحبت** برابر صحبت ایدوب قوکشور اولان

همط حقی ابطال ایدوب جور وظلم ایتمك

ف **همطبق** ایکیسی بر طبق وبر صنفدن اولان

همع کوز یاشی اقموق

همعان بمعناه ایضاً

ف **همعصر** عصر واحده متعلق اولان

ف **همعقد** برابر عقد وربط اولنمش اولان

ف **همعنان** برینك اقران وامثالندن اولان

ف **همعهد** بر وقتده موجود اولان همعصر اولان دوست ومعاهد اولان

ف **همقد** قامتلو بر بوید اولان

ف **همقدح** برابر عشرت ایدیجی اولان

ف **همقدر** قدر وقیمت واعتبارده مساوی اولان

همقدم ارقه داش ایا قداش

همقریه ایکیسی بر قریه دن اولان

	همقوم	ایکیسی بر قومه متعلق اولان
	همك	ایشه کیرشد ورب اوغراشدرمق
ف	همکاسه	برابر عشرت ایدیجی اولان
ف	همکاشانه	کاشانه‌ده برابر اولان
ف	همکار	ایش ارقه داشی
ف	همکیش	دین ومذهبده ارقه داش اولان
ف	همکان	جمله جمیع همه هب
ف	همکی	نسنه‌نك بتونی
	همم	هممتلر قصد وتصمیم ایله صرف اولنان سعیلر
ف	هم‌مذهب	مذهب ارقه داشی
ف	هم‌مشرب	مشرب واحددن اولان
ف	هم‌مطلب	ایکیسی برشی طلب ایدر اولان
ف	هم‌معنی	ایکیسنك معناسی بر اولان
ف	هم‌مکتب	مکتب واحده‌ده درس اوقور اولان
ف	همنام	آد داش ایکیسی بر اسمله مسمی اولان
ف	همنبرد	جنکده اقران و همتا اولان

و	همندا	ندای واحد چاغرر اولان
ف	همنسل	نسل واحده متعلق اولان
و	همنشین	برابر اوطوروب ارقه داش اولان
ف	همنفس	بك مخلص اولان دوست
و	همنفس	نفس واحد اوزره اولان
ف	همنضج قیامت	بك کچ واقع اوله‌جق اولان قیامته مرهون اولان
ف	همطعام	برابر طعام ایدیجی اولان
	همنواله	بمعناه ایضا
غ	همنوا	آرزو خواهش مطلب
ف	هموار	دوز مستوی مساوی اولان ولایق مناسب شایان اولان
ف	همواره	دائما هر زمان لاینقطع
ف	هموثاق	بری بریله عهد ومیثاق ایتمش اولان
	همود	اولمك وفات ایتمك واتش کلیا سونمك
	هموع	کوز یاشی اقمق
	هموقت	زمان واحده متعلق

اولان

هُمول كوز ياشى خروشله آقمق

هُموم هملر حزنلر كدرلر اندوهلر

هَمَه ف هب بتون جميع جمله

هَميان ف كيسه چانطه

هَميان آقمق جريان ايتمك

هَميانچه ف كچوك هميان كچوك كيسه

هَميشه ف دائما هر زمان

هَمين ف عينا بو اولان وعينا اول اولان

هَناة داهيه بليه بلا آفت

هَنادِسَه هندوسلر عارف ودانا آدملر

هَنجار ف رسم راه قاعده

هَنجام ف ميل ومعطل والندث برشى كلمز كاهل وباطل كمسنه

هِندِبا معلوم برنوع نبات

هَندَسَه جسمك كيفيات امتداديه سندن بحث ايدر برعلمدر

هَندَسى علم هندسه يه منسوب اولان

هَندوس عارف ودانا اولان

ادم

هُنَر ف صنعت معرفت

هُنَرپَروَر ف هنرى سووب آكا مشغول ومتوغل اولان واهل هنر پرورش ايديجى اولان

هُنَرپيشه ف اهل هنر اولان عارف اولان

هُنَردار بمعناه ايضا

هُنَرمَند ف بمعناه ايضا

هُنَروَر ف بمعناه ايضا

هُنَروَرى ف هنرورلك عارفلك

هَنكام وقت زمان وموسم فصل

هَنكامه ف جمعيت ومعركه جنك ميدانى وغوغا نزاع شماطه

هَنكامۀ طفلان ف دنياكه كويا چوجقلر جمعيتى اوليور

هَنكامه كاه جمعيت شماطه وقتى

هُنكامه كير ف جانبان اويونباز وشماطه جى غوغاونزاع ايديجى اولان

هُنكامه كيرى ف هنكامه كيرلك شماطه كورلدى

هَنكامى برموسم ظرفنده حاصل اولوب موسم تمام

اولدقده غائب اولان مخلوق

هَنَوات هناتلر: داهیه لر بلیه لر

هُنُود ایشده تقصیر وتوانی ایتمك وباقوش كبی اوتمك وبغایت بدآد ایله برینه سوكمك و سوكیجی یه مقابله ایتمیوب شتمنی هضم ایدرك سكوت ایتمك

هَنُوز تمام ؛ بوآن : تمام بوساعت

هَنِیء بلا رنج ومشقت حاصل اولوب دسترس اولان شی ومعده ده قولای هضم اولنان ماكولات ومشروبات

هُوَ عربیده ضمیر غائب مفرد مذكر اولوب حق جل سبحانه وتعالی حضرتلرینك اسماء شریفه لرندن عد اولنور وندا اولوب اسمی مجهول اولان غائبك اسمنه بدل اولنور

هَوا بر شیئه مفتون ودشكون اولمق آرزو میل استك

هَواء عناصر اربعه دن شول عنصر دركه تنفس اولوب سیال وخفیف وشفاف ومتخلل اوله رق كرۀ ارض اطرافنی استیعاب ایتمشدر وخفیف روزكار وازكیلو اولان سس وصدا وساز ایله یاخود آواز ایله اجرا اولنمق ایچون علم موسیقی قواعدی اوزره ترتیب اولنمش نام قطعه

هَوابَرَست همان زهنه كلان هر درلو باطل وبیهوده آرزولره موافقت وبنده لك ایدیجی اولان كمسنه

هَواجِرُ السَّماء كوك یوزینك مهاجرلری اولان اوچار یلدزلر

هَواجِس هاجسه لر خاطره لر وافكار

هَوادار اطرافی آچق اولوب روزكارك ممری اوزرنده واقع اولان ونوعاً كستاخ وآچق هوادلو اولان ودوست رفیق طرفدار

قفادار

هوادج هودجلر يولده نسوان طائفه سنه مخصوص برصوي قوچيلر

هوالك هالكلر هلاك اولنلر

هوام هامه لر عقرب ويلان كبي مخوف اولان حيوانات

هوامع جريان ايدن كوز ياشلري

هوان خوار وذليل اولمق خزي فضيحت خاكساري دنائت

ف **هوائي** هوس وهواسنه تابع اولان وبوش وباطل بيهوده اولان وهوايه اوچار برنوع فشنك

هودج يولده نسوان طائفه سنه مخصوص برنوع قوچي

هوس برنسنه يه برك ميل وشوق ايتمك آرزو ايتمك آرزومند اولمق

ف **هوسناك** هوسلو آرزومند اولان

ف **هوش** عقل فكر شعور

ف **باهوش** عقلي باشنده اولان

ف **بيهوش** عقلسز شعورسز اولان ويايلمش اولان

ف **هوشبر** ادمك عقلني محو وازاله ايديجي اولان

هوشته قارشقلق فتنه اختلال

ف **هوشربا** ادمك عقلني سرقت ايدر اولان

ف **هوشربوده** عقلي سرقت اولنمش اولان

ف **هوشكش** سرسم وسرخوش ايديجي اولان

ف **هوشمند** عقلي باشنده اولان

هوشمندي عقللو اولان عقللولق

هوشنك عقل ادراك اكاهي

و **هوشباز** عقللو عقل صاحبي اولان

هوشياري عقللولق عقللو اولمق

هوكه چقور حفره

ف **هول** قورقو خوف انديشه وقورقنجلو اولان نسنه

هوله عجيب وغريب نسنه

ف **هولناك** قورقنجلو مخوف اولان

هون خوار وذليل اولمق وخزي فضيحت خاكساري دنائت

هَوْنْ یواش وقولای اولمق سهل واسان اولمق وحقیر وکمقدار اولانلر

نسنه

ف هُوِیْ شماطه کورلدی وقورقو

ف هَایْ شاد مسرور اولنلرک شماطه سی

هَوَایْ برشینه مفتون ودوشکون اولوب خواهش وآرزو ایتمک

قوش کبی یوقاریدن اشاغی سوزلوب صاعقه کبی ایتمک

هَوْیَانْ بمعناه ایضا

هُوِیَّه حمیت واستقامت وعلو جنابدن عبارت اولان صفت حمیده وحق جل جلاله حضرتلرینک وارلق صفت شریفه سی

ف هُوَیْدَا بللو ظاهر اشکاره اولان

هَیْ تعجب وتحسین واستهزا ایچون حرف ندادر

هِیَ عربینک ضمیر غائب مفرد مؤنثیدر

هَیَابْ قورقاق وبکلک شائف اولان

هَیْئَاتْ هیئت صورت شکل قیافت

هِیَاجْ توزکبی یردن قوپوب توزیق وجنک وقتال ایتمک صحرایوب هجوم ایتمک

هَیَاکِلْ هیکللر ابری دیزمات شیلر وعظیم ویوکسک بنالر بتخانه لرمناسترلر وصورتلر تصویرلر بتلر

هِیَامْ عشقک شدنی سببیله عاشقه عارض اولان جنون وسرسملک

ف هَیَاهُو جنک وقار شقلقده چاغریلان شماطه

هَیِّبْ صاقنوب قورقمق

هَیُوبْ دائما خوف وحذراوزره اولان قورقاق آدم

هَیْبَانْ قورقنجلو هیبتلو اولوب جمله اندن خوف وحذر ایدر اولان

هَیَّبَانْ دائما خوف وحذر ایدیجی قورقاق کمسنه

هَیْبَةْ قورقوب حذر ایتمک برینک عظمتیندن متأثر اولوب قورقمق ونسنه نک اندن قورقو ویراولان

	عظمت
ف هيبتوان	مهيب ومخوف وعظمتلو اولان
هيج	توزكبى يردن قوپوب توزيمق وجنك وقتال وهجوم ايتمك
هيجاء	جنك جدال كارزار
هيجان	توزكبى يردن قوپوب توزيمق وجنك وقتال وهجوم ايتمك
ف هيچ	عدم يوقلق معدوميت ومعدوم يوق اولان
ف هيچاهيچ	اصلا وقطعا يوق اولان
ف هيچكاره	ايشى اصلا راست كتمز اولان
ف هيچكس	اصلا بركسنه هيچ بر آدم
هيدب	اثواب صاچغى ويوسكلى
ف هيزم	آتشه مخصوص اوطون
ف هيزم‌پاره	اوطون پارچه سى بر اوطون
ف هيزمكش	اوطون يابجى اوطون كسيجى
هيش	فساده ويرمك وناس

	مضطرب اولوب جوش وخروش اختلاله دوشمك
هيشة	فساد اضطراب اختلال
هيضة	غم وغصه وعلت ومرضك نكس ايدوب تكرار عودت ايتمسى ومعده فسادى دينلن علت كه مبتلاسى همرق وهم اسهاله كرفتار اولور
هيع	اريدوب اقتمق وقورقاق اولمق
هيعان	قورقاق اولمق
هيكل	ايرى وديرمان شى وعظيم ويوكسك بنا وبتخانه بيت الاصنام ونصارا مناسترى وصورت تصوير وقالب قيافت هيئت
هيللة	لااله الا الله ديو كلمهٔ شهادت اوقومق
هيم	عاشق اولمق آشفته

اولوب مجنون و پریشان کزمك

هَیمان بمعناه ایضا

ف **هیمه** اتشه مخصوص اوطون

ف **هیمه ریز** یونقه اوطون پارچه سی

ف **هیمه کش** اوطون پاریجی اوطون کسیجی

هَیُوبْ قورقاق اولوب دائما خوف وحذر ایدیجی اولان وعظمتلو وهیبتلو اولان

هیُوعْ قورقاق وجبان اولان

هیُولا دنیا یه متعلق جمیع کائنات جسمانیه نك ماده اصلیه سی اولوب یالکز امتدادات ثلثه و صلابت وامتناع عن النفوذ کیفیتلر یله متصف جسمیت مجرده در

هَیُولائی هیولا یه منسوب ومتعلق اولان

هَوُم سرسم ومتحیر

اولان

هَیْهَاتْ صاقن صاولق اوزاق اول معنا سنده اکراه ویا غضب افاده سی ایچون یاخود خیف ودریغ که بلك اوزاق اولدی سبقنده تحسر وتفقد افاده سی ایچون ندادر

هَیْ وَیاهَیْ تعجب افاده سی ایچون ندادر

هَیْئَتْ صورت شکل قیافت وطبع سرشت نهاد علم

هَیْئَتْ کواکب ثابته نك هیئت واوضاعی وکواکب سیاره اصلیه وتابعه وشمس وکرهٔ ارض وذوات الاذناب حرکات وحجم ومراتب وابعادینی کشف و بیان ایتمکه مخصوص اولان علمدرکه بعض علم نجوم دخی تسمیه اولنور

علاوة حرف الهاء على حروف الهجاء

هاتف	چاغریجی صایح
هاجد	نائم اویور اولان
هادی	برنوع طاشدر استصحاب ایدن کمسنه‌یه کوبك اورمز
هاوی	کنیفه‌لری تطهیر ایدیجی لاغمجی
هاز	قنا بد زشت
هاقل	ارکك سیچان
هاکر	یلنك بنیه
هامع	یاغدیریجی بلوط
هاوش	امت انباع
هاوی	چکرکه جراد
هباب	نشاط سرور
هبالك	باش بته‌سی
هبذ	سرعت ایتمك
هبرت	ات پاره‌سی
هبرمر	شازلق نشاط
هبك	ال آیه‌سی کف ید
هبور	چقور ویوك طاش
هبوع	اویومق
هبوع	بمعناه ایضاً
هبیب	قورقاق جبان اولان
هبیجی	صالنور صالنیوربان کشی
هنزقی	یمورجی وقیومجی

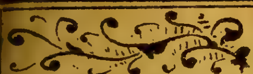
هتغان	چاغرقان
هتل	اولاشدرمق ویغموجوری یاغمق
هتون	یغمورچوق یاغمق
هتیت	بری بری اردنجه تیز تیز کتمك
هجر	فحش هذیان لق
هجرس	تلکی ایتکی ولد الثعلب
هجرع	اوزون احمق کشی واوکوبکی طازی
هجهجة	چاغرمق
هجیر	ابوکوزل خوش
هذاء	ازسال ایتمك کوندرمك
هذام	زیاده کسکین قلج
هذمان	ایثار یعنی برخیر ایله غیری‌یی کندی اوزرینه ترجیح ایتمك
هدب	طوارصاغمق ویمیش
هدبة	وخرماد یوشرمك ویتمك حمله ایلمك
هدر	غلیان ایتمك واوت بیومك وکوکرجین اوتمك
هدق	کسر ایتمك قیرمق
هدل	برنسنه‌یی اشاغی صارقتمق
هدم	اسکی ثوب
هده	حق صحیح درست اولان

هُدْهُدْ سؤال ايتمك واوتمك
هَدِيرْ آيغز كشيملك وكوكرجين اوتمك
هِرابْ قاچمق فرار ايتمك
ف هِراتْ نيكبخت وسعيد طالع اولان
هِراقة صودوكمك
هِرّه كدى سنور
ف هِرتُوزْ كرچك طوغرى
هَرَعْ سرعت چابكلك
هَرِكْ احمق بى ادراك شاشقين اولان
هَرْمَلَة قيل يولمق نتف الشعر
هَرْنُوعْ بيوك بت قمله كبيره
هَرْوَلَة يلمك كه يورومك ايله قوشمق اراسنده برحالدر
هُورْهُورْ چوق صو جريان ايتدكده ايشيديلان صوت وچاغلدى
هَرْبَرْ كلب صوغوقدن صيزليوب چاغرمق
هُرْنِعْ بت قمله
هَزّ ديرنمك تحريك ايتمك
هَزَجْ يلدرم اوازى
هَزَعْ قيرمق كسر ايتمك
هِزَبْرْ تشجيع دلير اولان
ف هَسْتُو سوه چكرده كى
ف هَسْرْ بوزمك ذبح
هِشامْ كسمك قيرمق
ف هَشَنْكْ مفلس بى نوا اولان

هَنْهَنَة كوزل يوزلو اولمق وشادلق ايتمك
هَضَبْ داملة برى برى اردى صره طملة مق
هَضْبَة ايرى قطره لو يغمور
هَطَلْ سيلان ايديجى اقيجى
هَفتادُودُوشاخ يتمش ايكى قوم كه عرب فرس وترك وافرنج ويهود و سائرلريدر ويتمش ايكى قرائته اشارت اولور اشهرى سبعه ومشهورى عشره در ويتمش ايكى ملته اشارتدركه فرقهٔ ناجيه نك ماعداسيدر
هَفِيفْ سرعتله يوريمك
هِقَبْ اوزون بيوك قارنلو كشى
هَقِمْ اكول چوق ييجى اولان
هِكِجَه انجقرق ككرمك
هِكِعَة احمق كمسه
هُكَلْ منتار
هُلابْ يغمورلو صغوق يل
هِلجابْ بيوك چولمك قدر عظيم
هَلاشَمْ زشت بد قبيح اولان
هِلْقامْ ارسلان : اسد

هَلَل : اوركمك اعنى بيت عنكبوت وقورقو
هَلُم : تيز كتورمك
هَلهَل : سيرك وايجه نسنه
هَليلج : هندستان اريكى
هَمرَجة : اختلاط ايتمك
هَمَل : كوزدن ياش آقمق
هُمهُمَه : ارسلان باغرمق واكلمك
هَيمَه : يومشق يل ريح لينه
هَزن : اغلمق بكا
هَنَب : وخامت وثقلت
هَنَت : كربى قنمنه
هَند : امساك ايتمك
هَندلين : جوق سويلر اولان
هَندمة : برنسنه‌يى برلشدرمك
هِندوانى : هندقليجى
هَنوند : حيا او تانمق
هَنين : اغلمق بكا
هَينه : اسانلق سهولت
هَوب : جوق سويلر اولان احمق وايراقلق بعد
هِوب : يول طريق راه
هَوبرَه : حيران شاشقين اولان
هَود : توبه ورجوع ايتمك
هِوش : ديديه كثر فتر حشم

هَولك : حماقت دليل
هَهبَغ : كريم جومرد اولان
هِيادة : ايومك و توبه ايلمك
هَيدام : بهادر شجاع دلبر مكيت
هِياط : چاغرمق صياح
هِيد : اكنجيلر خرمن صاوردقلرى يبا
هَبرَعة : چوبان طوار كودوركن چالديغى دودك وميتك قبرينه طپراق دوكمك
هَيطَل : دلكو ثعلب
هَيطَلة : خلوا قزانى
هَيعَة : يراوستنه دوكلو قان شئ
هَيعَرور : مشقت : داهيه
هَيعوعة : قوصمق قئ ايتمك ويواشلق ايلمك
هَيع : جوغالمق
هِيف : استى يل ريح حاره
هَيَف : ايجه بيلو اولمق
هَيلا : اتماجه قوشى
هَين : اسان قولاى اولان
هَينة : وقارسكون

باب الیای تحتانی

اشبو حرف یای تحتانی ترتیب حروف عثمانیه ده اوتوز برنجی حرف یعنی حرف اخیر اولوب حساب داژ کتب و رسائلده اون عددینه اشارت و علامتیدر

یا — ادات خطاب اوله رق حرف ندادر

ف یا — شك و ایهام یاخود تخییر و تقسیم ایچون استعمال اولنور حرف عطفدر

یا — حروف عثمانیه ده حرف اخیرك اسمیدر

ف یاب — بولیجی فائز اولان دسترس اولان و بولنمش بولنور اولان

(یابان) — معمور و اباذان اولمیان محل بر بریه

(یابانی) — بری و خشنی تیمار و تربیه مظهر اولمامش اولان

یابس — قورو اولان رطوبتلو اولمیان

ف یابنده — بولیجی کشف ایدیجی اولان

اکمق خاطره کتورمك ذکر ایتمك

ف یادداز — خاطر لایجی اونوتمیجی

اولان

یادداشت — برکدار طوتیلان نسنه

یادست — معلوم براویونك اسمیدر

یادکار — صادق دوست طرفندن کلان تحفه و هدیه و بك حور و ذلیل و رسوای اولان آدم

یار — دوست محب و عاشق و معشوق و معین یاور یاردمجی بیلدك آشنا

یارانه — دوست و محبه لایق و یراشق اولان

یارب — حق تعالی حضرتلرینك بارکاه کبریا پناهلرینه دعا مقامنده ندادر

یاری — دوستلق محبت

یازده — اون بر عددی احد عشر

یاددشت — برکذار طوتلان نسنه

یاس — مطلوبك حصولنه اصلا امید قالماموق امیدسز قالمق

یاسم — یاسمین دینلن کوزل قوقولو چیچك

یاسمن — بمعناه ایضا

سمیز بمعناه ایضا

یاغی یاغی عاصی شقی اولان

یافت بولنمش کشف اولنمش اولان

یافته بمعناه ایضا و یوبجی اولان و بعض خصوصی اخبارلر ایچون چارسوده بازارده و اشیا اوزرینه باشدرلان یاری

یافه غائب زائل نا بدید اولان و هذیان عبث بیهوده سوز

یاقوت معلوم جوهرك اسمی

یاقوت خام محبوبه نك دوداغی

یاقوت روان قرمزی شراب وقانه بویانمش کوز یاشی

یاقوت سربسته محبوبه نك اغزی وساکت و خموش اولان ودوداق

یاقوت مذاب قان خون وقانه بویانمش کوز یاشی وقیرمزی شراب

یاقوت رمانی جمله دن مقبول اولان اعلا قیرمزی یاقوت

یاقوت نازدان بمعناه ایضا

یاقوت زرد صاری یاقوت وکونش آفتاب

یاقوت کبود کوك یاقوت

یاك بویون کردن بویونك

کوکی که اوموزه بتشکدر واولاد وعیال و قول بازو و قدرت مکنت زور اقتدار

یلند اهل وعیال صاحبی اولان زور و مکنت واقتدار صاحبی اولان

یالوانه قرلانغج دینلن قوش

یالیت دریغ وتحسر افاده سی ایچون حرف ندادر

یاتغ کوبنمش واولمش و قوام بولمش اولان

یاور یاردم ایدیجی معین مدد کار

یاوری یاردم اعانه مدد کاری

یاوه غائب زائل نا بدید اولان وبوش وباطل وعبث اولان سوز وهذیان

یاوه پیما بوش و باطل کلام سویلر اولان

یاوی یا حرفنه منسوب ومتعلق

یاهو یا الله یا رب کبی دعایی متضمن ندادر واسمی مجهول اولان مخاطبك اسمنه بدل اولهرق استعمال اولنور ندادر

یاهی تعجب افاده سی ایچون ندادر

یائس — قطع امید ایدیجی اولان

یباب — خراب ویران اولان وفاسد تباه بوزلمش اولان

یبان — بمعناه ایضا

(ییبان) — معمور وآبادان اولمیان محل

یبانی — تمار وتربیه کورمامش اولان

یبروح الصنم — تحریفله عبد السلام دینلن کوکدرقان قوروان دخی دینور

یبوسة — قورولق رطوبتدن خالی اولمق

یتامی — یتیملر پدرلری وفات ایتمش چوجقلر

یتمان — یتیم پدری وفات ایتمش نابالغ اولان چوجق

ف یتیم — اشی بولنمزلی نظیر فرید اولان

ف دریتیم — صدفده یالکز بولنان بیوك واعلا ایجو دانه‌سی

ف یتیم دریا — بمعناه ایضا وپدری وفات ایتمش نابالغ اولان چوجق

ف یخ — بوز جمد طوکمش صو

ع یخنی — برمقدار صو ایله طبخ اولنوب ات وسبزه‌دن عبارت اولان معلوم بر نوع طعامدر

ید — ال دست ویاردم نصرت یاوری وزور قدرت مکنت

ید بیضا — حضرت موسی علیه السلامك معجزه‌سی اولاسیدر

یدین — ایکی ال

ذو الیدین — صول الی صاغ الی کبی قوللانوب کویا ایکی صاغ اللو اولان کمسنه

یراعة — آتش بوجکی وقامش قلم

یراق — ادوات اوادانلق سلاح

یران — طارحرارتلو کرم سیجاق اولان

یربوع — ترلا سیچاننه مشابه اوزون قویرقلو اولان بر نوع حیوانك اسمیدر

یرحمك الله — الله تعالی سکا رحمت ایلسون معناسنده دعای عربیدر

یرقان — صاریلق علتی وایکنه عارض اولوب صاری اورمق تعبیر اولنان بلیه

یرلیغ — فرمان شاهانه

یَرمَغان	ارمغان پیشکش
یَرز	باغ و باغچه اطرافنه ترتیب اولنان تیکنلو چالی
یَزدان	معبود حقیقی اولان خدای متعال
یَزدانی	الهی حضرت یزدانه منسوب ومتعلق اولان
یَسار	زنکینلك ثروت وراحت رفاه آسایش حال وقولایلق اسانلك وصول طرف دست چپ صول ال
یَسارَة	زنکینلك ثروت غنا وراحت رفاه واسایش حال وقولایلق اسانلق
یَسر	چتین اولمیوب یواش وقولای اولمق
یَسَر	یواش قولای اسان اولان وقولایلنوب حاضر مهیا قیلنمش اولان
یُسر	زنکینلك ثروت غنا وراحت رفاه اسایش حال وقولایلق واسانلق
یُسُر	بمعناه ایضا
یُسرَة	بمعناه ایضا
یُسری	صول الصول قول دست چپ
یَسیر	آز قلیل جزئی اولان وقولای اسان اولان
یَشب	یشم دینلن معلوم طاش
یَشَب	بمعناه ایضا
یَشف	بمعناه ایضا
یَشم	معلوم بر نوع طاش که بك سرد اولور
یَصب	بمعناه ایضا
یَصف	بمعناه ایضا
یَعاسیب	یعسوبلر آری بکلری وقومك بیوکی وسرکرده سی اولان امیرلر
یَعاقیب	یعقوبلر ککلکلر ککلك قوشلری
یَعسُوب	آری بکی بر قومك سرکرده سی اولان امیر بك حاکم
یَعقُوب	ارکك ککلك قوشی
یَعنی	حرف عطف تفسیردر
یَغفِرُ الله	الله تعالی مغفرت ایلسون معناسنه دعا اولهرق ترکیب عربیدر
یَغما	بغیر حق زورا یله مال غصب ایتمك وزور ایله غصب اولنان مال
یَغماگر	یغماجی غارتجی
یَقاظا	یقظان وبیدار اولنلر اویانق اولانلر
یَقاظة	اویانق وبیدار اولمق
یَقظ	بمعناه ایضا
یَقظان	اویانق بیدار اولان

یقظه کوزی آچق اولان اویانق و بیدار اولان اویومامق

یقین اصلا شك و شبهه عارض اولمامق اوزره بلمك و شك و شبهه دن عاری اولان معلومات و قریب قرین اولان اوزاق اولمیان

یقینا اصلا شك و شبهه عارض اولمیه رق

یقینی یقینه منسوب و متعلق اولان

یقینیات اصلا شك و شبهه قبول ایتمز اولان معلومات

یك بر احد . واحد

یك آشبه رفیقسز یالکز رکوب ایدیجی اولان

یك انداز بر نوع اوق واوچوروم ودوز یکسان هموار اولان . بر

یکایك بر بر برر آیری آیری آحاد آحاد

یکباره یالکز بر دفعه بر کره

یکپاره فرق و منقسم اولمیه رق بتون و سالم اولان

یکمه سوار آرقه داشی اولمیان آتلو کمسنه

یکتا بی نظیر و لا امثال اولان اشی یوق اولان

یکتاز دشمن اوزرینه یالکزجه هجوم ایدیجی اولان بهادر

یکتنه یالکز باشنه تنها اولان

یك جان یك دوست و محب اولان

یکجانب طرفدار طرفکیر اولان

یکجهت موافقت رأی ایدیجی اولان

یکجهتی موافقت عدم مخالفت

یکچشم برکوزی کور اولوب یالکز برکوز ایله قالمش اولان

یکدانه اشی و نظیری اولمیان دانه

یکدست بتون کلی اولان

یکدل قلبلری بری برینه موافق و متحد اولان وریا و نفاقدن عاری اولان

یکدلی موافقت اتحاد عدم مخالفت

یکدم بر آن بر زمان بر نفس

یکدمه فقط بر آن ممتد اولان سورمز اولان

یکدیکری بری برینی

یکران طرفین صوی و نجیب اولوب بی نظیر اولان آت

ف	يكرشته	نظام واسلوب واحده اولان
ف	يكرنك	هرطرفي وهر اجزاسي نك واحد اولان وساده ومخلص اولوب بجريا اولان
	يكرنكي	صداقت خلوص مخالصت
ف	يكروزه	مدت وجودي بركونه منحصر اولان
ف	يكروي	بريوزلو صادق خالص اولان
ف	يكروئي	صداقت خلوص مخالصت
ف	يكره	بي ريائي نفاق صادق وخالص اولان
ف	يكزبان	موافقت لسان اوزره اولان براغز اولان
ف	يكساعت	مدتي برساعته منحصر اولان
ف	يكساله	برسنه لك اولان
ف	يكسان	جمله سي برجنسد
ف	يكسر	باشدن باشه و يالكز ياشنه اولان وبردن
ف	يكسره	ره وجهاسي برابر
ف	يكسوار	بمعناه ايضا آرقه داشي اولميان آتلو آدم
ف	يكسواران	بمعناه ايضا وكونشلركا
ف	يكسون	يكسان هب برجنسد ومساوي اولان
ف	يكسونه	بمعناه ايضا

يكشبه	مدتي يالكز بركيجه يه منحصر اولان	ف
يكشنبه	بازاركوني يوم احد	ف
يكقلم	يازيسي هب بربرينه بنشك اولان	ف
يلا يلا	كل كل بيا بيا معناسنه	ف
يكنورت	موافق اولان طريق واحده اولان	ف
يكون	جمع اولنان مقدارلرك حاصل جمعلري	
يكه	يك برواحد و يالكز تنها اولان وبي نظير اولان	ف
يكه تاز	دشمنه ياب ياب يالكز هجوم ايدن بهادر	ف
يكه سوار	آرقه داشي اولميان آتلو كمسنه	ف
يكي	يالكز بر اولان وبرلك اتحاد	ف
يكان	بر اولان يالكز اولان وبي نظير اولان	ف
يكان يكان	بر بر بر احاد احاد	
يكانكي	يكانلك بي نظير اولمق واتحاد	ف
يكانه	بريالكز بي نظير اولان	ف
يل	پهلوان شجاع بهادر يكيت ادم	
يلان	پهلوانلر بهادران يكيت	ف

يلدا — سنه‌نك الك اوزون كيجه‌سى كه كانون اولك طقوزنده اولور

يُلَنجوج — عود اغاجى

يَلوه — معلوم بر قوشك اسمى

يَمّ — دكز بحر دريا

يُمكِن — ممكندر معناسنده لفظ عربيدر

يُمْن — بركت قوتلو و فرخنده اولمق آدمك جميع امور وخصوصى كندى مرادنجه اولمق

يُمْنى — صاغ ال دست راست

يَمَنى — او ائلده يمن الكاسندن چيقان برنوع بويالو قماشدن ترتيب اولنان دست مال و برنوع يابوش

يُموم — يملر دكزلر دريالر بحرلر

يَمين — صاغ طرف صاغ ال دست راست و ادمك قولنى تصديق ايچون الله و پيغمبر و ياخود عزيز نسنه‌نك اسمنى اكدروب ذكر ايتمكدن عبارت اولان رسم دينى

يَنابيع — ينبوعلر بيكارلر ايازمه‌لر صو باشلرى

يَنبغى — لايق و شايان‌در

كما ينبغى — لايق و شايان اولديغى وجمله معناسنده تركيب عربيدر

يَنبوع — بيكار ايازمه صو بيك يردن قينايوب ظهور ايتديكى محلى

يَنجه — برنوع اويون اسمى

يَنع — قوام بولوب كويمك و اولوب كمال بولمق

يَنفُور — يلك اوركك اولان

يُنُوع — قوام بولوب كويمك و اولوب كمال بولمق

يَنيع — قوام وكمال بولوب كويمش و اولمش اولان

يَواقيت — ياقوتلر

يُوز — پارس دينلن قپلان كبى حيوان

يُوزبان — قپلانلر بكجيسى

يُوزَه — يوزسز ادبسز دلجى

يَؤس — قطع اميد ايتمك نوميد و مأيوس اولمق

يُوسُف — افغانن ناله و فرياد و عالم و حكيم اولان ادم و حسن و جمال صاحبى اولان ادم و پادشاه عادل سلطان

يُوسُفى — پادشاهلق سلطنت

يَوم — كون روز بر كيجه ايله بر

	کوندزدن عبارت اولان مدت زمان
یوم سبت	جمعه ایرتسی کونی
یوم احد	بازار کونی
یوم اثنین	بازار ایرتسی کونی
یوم ثلثاء	صالی کونی
یوم اربعاء	چهارشنبه کونی
یوم خمیس	پنجشنبه کونی
یوم الجمعه	جمعه کونی
یوم عاشورا	محرمك اونجی کونی
یوم البعث	و
یوم الحشر	و
یوم المیزان	و
یوم الدین	و
یوم الجواب	و
یوم السؤال	و
یوم القرار	و
یوم الوعد	و
یوم الجزاء	و
یوم الحساب	و
یوم المیثاق	و
یوم الواقعة	و
یوم القارعة	و
یوم العهد	و
یوم العوض	و
یوم الجمع	و
یوم الفصل	و
یوم الموعود	و
یوم المیعاد	و
یوم الفزع الاکبر	و
یوم القیام	جمله سی قیامت کونی معناسنده در
الیوم	شمدیکی کون شمدیکی زمان امروز
کل یوم	هر کون
یوماً من الایام	کونلردن بری کون
یوماً فیوماً	کوندن کونه کونلرجه
یومی	کونه منسوب اولان بر کونلك اولان شی وخصوصا کوندلك اجری
یئوس	نومید ومأیوس اولان قطع امید ایتمش اولان
یئس	بمعناه ایضا

تم الجزء الثاني من لغات العثماني

علاوة حرف الياء على حروف الهجاء

ى	يارستن		ياسا

يابِز تركستانده سيورغال ديرلر سلاطينك ارباب استحقاقه ديرلك ضمننده توجيه واحسانات ايلدكلرى معيشت وارەلق ومقاطعه وتيمار وزعامت مقولەسى اقطاع واراضيدر

ياختَن مطلق طشره چكوب چيقارمق وخاصه غلافدن قلج چكمك وحمله ايتمك واورمق واتمق واشكاره ايلمك وصوروب سؤال ايلمك

ياختَه اورطه حجره كوچك كوب

يادَه قوانوز وشبهه ونظير قوۀ حافظه

يارَس مدد واعانت ايديجى امداده يتيشيجى

يارَستَن كوچ يتمك والدن كلمك قادر اولمق الدن كلمك بجره بلمك ال اوزاتمق الصونمق

يارَكى قدرت ، قوت جلادت تلولك وفرت صاحبى اولمق

يارمَند دوست معين

يارنامه عمل خوب كار ذكر خير

يارَه ال بلازك كه قار بلكجه لرينه طاقيلور شوار

يارى الوتاق وضره كه بر نكاحنده ان زوجات متعدد هر برلرينه نسبتله اولنور

يارَند شكل هيئت

يارَه دكمه لرنه رع

يارَيدن اوزامق بيومك چكمك يونه ميل ايلمك قصد قيلمق الداوزا اولجمك ايا آدملق

ياسا رسم قاعده قانون

لايق سزاوار اولان
رسم راه روش
اسلوب خواهش
آرزو استك
چنكى كوچك رقاص
چالغيجى
صغر بويورسى
خسته لرك صايقلمه سى
خسته كيفسز ناخوش
اولان بيقنتى
خزا بلوق
بكلمك حفظ حراست
بكجى پاسبان حراس
سدلكن تعبير اولنان
اوتدر
چوجق طوغاركن اياقلرى
اللرندن اول چيقمسى
ترس بوغمق
انسانده اناسز وباباسز
قلان چوجق وحيوانده
يالكز اناسز قالانه ديرلر
حمار وحشى يبانى
اشك
بوتون دخان وقره تسنه
طلو يكرك
صغير بوزاغوسى
اركك قارتال قوشى
غايت محكم وصاغلام اولان

يَرْخَفْج اويقوده عارض اولان اغر بصمق كابوس

يَرْقُوغ جوع شديد جوقجه چلوق

يَرْمَز انتظار ترقب

يَرْمُوق اقچه والتون

يَرْنا قنه حنا

يَزْدادى پشمش يمورطه اوزرينه قونيلن قيمه

يَزْنَه قيز قرنداشك قوجه سى انشته

يُسْبُود اكشى يوزلو اولمق

يَشْك چه شيشم خالص صاف پاكيزه اولان

يَعْضيد آججى مارول هندبا

يَعْفُور يبانى صغرك بوزاغوسى وكيك بوزاغوسى و حضرت رسول الله مركبينك آدى يدر

يَعالِيل صو اوستنده اولان چورجوب وكويك قبارجق وبرى برى اوستنه بيغلمش اولان بلوطلر

يَعُوق نوح عليه السلام قومنك بوتلرندن بر بوتك ادى يدر

يَغُوث بمعناه ايضا

يَغَام غول يبانى ديوى

يَغْلاوى صابلو طاوه كه ياغ ارسدرلر

یقن بك قوجامش كمسنه
یقطین قباق اغاجی وقثا اولیوبده یوزنیه اوزانانلر قاون وقاربوز خیار كبیلر
یكتا استاد معلم اولان
یلا یلا كل كل بیا بیا تعال تعال دیمكدر
یلل بوقاری دیشلری قصه اولمق
یلمغ یلانجی كذاب اولان
یلموق قالن قفتان
یله اوتلاغده سالمه دوه یه دینور واكره وبختی وروسبی قاری ونمیمجی اوغلانه اطلاق اولنور وهرزه ولغو وباطل معناسنه در

یمامه اوكوكرجنی
یمشیو باروت مصر وقدر
ینسوت بیابانی چچی بوینوزی
ینجرب قورقاق جبان اولان
ینوق پینیر مایه سی
یوب تفلیس وكرانبها اوطه دوشمه سی
یویه آرزو تمنی خواهش اشتیاق
یوصه طمله قطره
یوسه دولكر بچقیسی
یوشن ازامق استمك
یون پول فلوس لون رنك
یاه یاه كلمه اقبالدر فجان یولداشدن ایراق دوشه یاه یاه دیو ندا ایدر یعنی برو كل دیمك اولور

بیك ایكیوز طقسان ایكی سنه سی
شركت ایرانیه مطبعه سنده
طبع اولنمشدر
سنه
١٢٩٢